

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

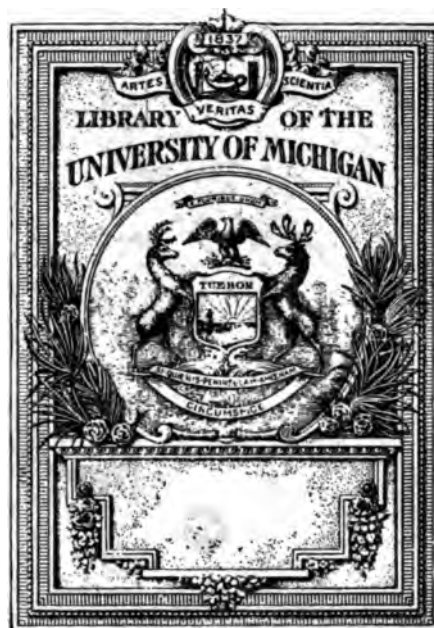
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

A 469323 DUPL

580.8

F,3

1718

1. Ioach. Camerarius.
2. Aluic. Mamulius. 3. Ioannis Mengius.
4. Leo Allatius. 5. David Hoescheltius.

JO. ALBERTI FABRICII

SS. THEOL. D. PROF. PUBL. ET HOC ANNO GYMNASII

RECTORIS

BIBLIOTHECÆ
GRÆCÆ

VOLUMEN TERTIUM
DECIMUM,

QUO CONTINETUR

ELENCHUS MEDICORUM VETERUM, ET NOTITIA
COLLECTIONUM AC SCRIPTORUM GRÆCORUM JUNCTIM
EDITORUM, LITURGICORUMQUE.

ACCEDUNT

ANONYMI HOESCHELIANI DEFINITIONES, LATI-
NA VERSIONE DONATÆ: SENTENTIÆ VARIORUM ET SECUNDI
PHILOSOPHI, EMENDATÆ EX MS. NUNCUPATIONES ECCLESIA-
STICÆ QUBUS UTUNTUR IN SUO LITTERARUM COMMERCIO
GRÆCI RECENTIORES. THEOPHILI CORYDALEI
EXPOSITIO RHETORICES, &c.

HAMBURGI,

SUMPTU THEODORI CHRISTOPHORI FELGINERI.
M D CC XXVI.

14

[illegible]

NOBILISSIMO AC JURISCONSULTISSIMO
V I R O
DN. JOANNI JULIO SURLAND,
J. U. L.
Syndico Reip. Hamburgensis,

s. d.
JO. ALBERTUS FABRICIUS.

Si illa mihi contigisset vis ingenii ac felicitas, ut tersum aliquid & victurum condere, cultuque suo & amœnitate commendabile tradere posteris datum fuisset, facilius perfricarem faciem, confidentiusque TE, VIR NOBILISSIME, adirem, aliquam TIBI, quod jam dudum facere gestio, publicam observantiæ atque obse-

obsequii tesseram devota manu dicaturus.
Nunc vehementer mihi rogandus es, ut
hoc natum apud me proxima foetura opus,
quod nullo alio nomine fortasse quam vo-
luntate juvandi doctrinarum studiosos fer-
ri aut ætatem ferre mereatur, pro humani-
tate Tua atque continuata in me à multis
jam annis benevolentia suscipias, & parum
comtum licet, serena fronte admittas, me-
umque potius offerentis non improbes
animum, quam operis pretium nitoremve
pencilatius examines.

Non ita sum expers sensus communis,
ut mihi pulchre perspectum non sit, quan-
topere reformidandum sit scriptori judici-
um Tuum, illique nominatim invitanti Te
nuncupatione ad legendum, qui longius
etiam quam dignitate & amplitudine, nos
submoves ingenii fascibus, & in quocun-
que scribendi genere, sive publice juvat,
quod juvat unice, Te PATRIÆ saluti &
commodis litare, sive privatim serio aut
joco

joco experiri libet, ita versaris, ut qui legunt Tua, eadem mirando non satientur. Sed non minus cognita mihi est æquitas Tua ac facilitas, Tuusque in litteras atque litteris bona fide operantes amor, ut studium qualecunque meum quod in Græcis monumentis seu recensendis seu illustrandis & in lucem proferendis posui, displicere penitus judicio Tuo non possit.

*Quem quondam juvenem docta instituere Sorores,
Hunc vel adhuc maturum annis positaque Juventa
Consilia inter magna suâ dulcedine mulcent
Et recreant fessum per mille negotia pectus.*

Quidni igitur & Græcis apud Te locus relinquatur ingeniis, à quibus omne genus artium & scientiarum, omne etiam deliciarum litteratarum genus & elegantiarum ad nos propagatum esse, non potes eruditioni Tuæ non credere. Accipe igitur à me tenuis munusculi loco præsens Volumen memoriæ illorum perinde ut duodecim superiora &

notitiæ tradendæ destinatum, qui si adhuc
vivi ac spirantes superessent, sub splendore
Nominis Tui lucubrationes suas commen-
dari posteris certe gauderent, atque TE
proxeneta illustrari Nomen suum lætaren-
tur. Merita in Patriam Tua, sollertiam in-
credibilem, curamque & dexteritatem do-
mi probatam, & peregre magnis adamatam
Principibus ac Regibus, alii me disertius
celebrabunt: mihi statutum est, DEUM
ter Opt. Max. publici boni causâ orare, ut
TE, VIR NOBILISSIME, per multos
annos dignitati ac commodis Patriæ con-
servet, consilia prosperet, firmet valetu-
dinem Tibi Tuisque, & faxit ut dulcissi-
mus Ascanius Tuus Consulari avita imagi-
ne & Tuo auspiciatissimo exemplo eccita-
tus in magnas crescat Patriæ spes, & Tuo pu-
blicoque gaudio mature scat. Votum nun-
cupavi Hamb. IV. Cal. Maji, cio 10 cc xxvi.

AD

AD LECTOREM.

Quam superioris Voluminis modus adungere vetuit Medicorum Græcorum deperditorum notitiam, præfenti tomo dare instituenti mihi, nihil commodius vel magis ex re lectorum futurum esse visum est, quam si in meos studiosorumque usus verterem plenissimam in hoc genere syllogen quam in libro erudito de Nobilitate exhibuit jam ducentis propemodum ab hinc annis ANDREAS TIRAQUEL-LUS, Vir non minus de humanioribus litteris quam de juris Civilis scientia insigniter promeritus. Quam multa illius observatis adjunxerim, vel etiam in illis emendaverim, restituerimque, Lectores æquos libenter admit-tam judices: tantum veniam ab iisdem petam, quod etiam Arabibus Medicis dederim locum in Bibliotheca Græca, quoniam ex Græcis Medicis hos pleraque in arèolas suas derivasse constat: neque ideo recentiores & ætati Tiraquelli propiores paucos ab illo commemoratos voluerim expungere, quoniam comperi multos & mul-

ta ab eodem, Jcto licet, notata, quæ à Schenckio, Lindenio & Mercklino Medicis ipsis, & Medicorum recentium etiam notitiam tradere professis, neglecta fuerunt. Non pauca adhuc superesse, quæ vel notatis ab utroque nostrum mereantur adjungi, vel rectius constitui etiam, libenter profiteor: persuadeo mihi tamen ita etiam oportuniores memorias à me suppeditari iis, qui vel de Medicis antiquis edoceri voluerint, vel accuratorem denique Medicorum historiam litterariam posteris tradere duxerint in animum.

Posterior hujus Voluminis pars tota constat in recensendis omnis generis collectionibus scriptorum Græcorum, quos junctim prælo subicere viris eruditis subinde placuit. Ut adeo stadii ad calcem jam sit decursus mihi, nihilque restet ad consummandum universum hoc opus, cujus pridem desidero exitum videre, nisi mantissa indicum & supplementorum, quorum multam & non contemnendam copiam in mundo habeo, & de scriptoribus dubiis ac supposititiis diatriba. Ut porro sicut in prioribus Tomis, uno conspectu offerat sese oculis tuis, quæ in Volumine hocce Tibi, Lector Benevole, à me exhibentur, ecce Tibi brevem eorundem tabel-
lam:

Elenchus eorum quæ hoc in Volumine continentur:

CAPUT IX.

Index scriptorum à THEOPHRASTO citatorum , compositus à me ad paginas editionis Heinſianæ. pag. 1.

De NICOLAO Alexandrino, quem MYREPSUM appellant. p. 4.

Index scriptorum ab eo laudatorum. p. 9.

Index variorum generum doctrinæ *) de quorum scriptoribus editis, ineditis ac deperditis in hac Bibliotheca à me dictum est. p. 15.

Elenchus Medicorum veterum, in quo ANDRÆ TIRAQUELLI observata innumeris locis supplentur, augentur & emendantur. p. 17.

Specimen Bibliothecæ universalis ineditæ ALPHONSI CIACCONII, cum observationibus. p. 48.

Locus DIONIS Cassii de Antonio Musa, cum notis. p. 66.

JOHANNES STEPHANUS de Theologia HIPPOCRATIS, additis à me omnibus magni illius Medici locis, quibus de religione agitur, & quibus adstruitur sententia à Nobilissimo TRILLERO nuper defensitata. pag. 192.

JOANNIS LEONIS Africani libellus de illustribus Medicis & Philosophis apud Arabes, locis quibusdam emendatior, additis quibusdam notulis. p. 259.

MARCELLI Sidetæ carmen de piscibus, ex versione metrica FEDERICI MORELLI. p. 317.

Index scriptorum citatorum in Pandectis Medicinæ MATTHÆI SYLVATICI. p. 324.

SEXTI PLACITI liber de medicina ex animalibus. p. 395.

Index scriptorum in VALESCI de TARANTA Philonio citatorum. p. 441.

Carmen de Medicina, VINDICIANO tributum ab aliis, ab aliis MARCELLO EMPIRICO, quod videtur rectius habendum esse pro clausula SERENI SAMMONICI. p. 446.

Epistola VINDICIANI ad VALENTINIANUM Imp. p. 448.

CAPUT

*) Ut de scriptoribus rei accipitrariæ lib. 1, cap. 25. de hieroglyphicis c. 5. lib. 1, cap. 13. de incredibilibus lib. 1, cap. 21.

CAPUT X.

De Collectionibus omnis generis scriptorum Græcorum junctim excu-
forum. p. 657.

PHILIPPI MELANCHTHONIS Epistola ad JOASAPHUM Patriarcham CPol. Græ-
ce & Latine. p. 468.

ANTONII EPARCHI ad PHILIPPUM MELANCHTHONEM, Græce. p. 500.
Versus Græci audaciore plurimarum vocum compositione constantes.
pag. 475.

Nuneupationes Ecclesiasticæ Episcoporum & salutandi formulæ Græcis
hodie usitatæ, ex editione V. C. Josephi Wasse. p. 479.

ANONYMI Hoescheliani definitiones, Græcè cum Latina versione p. 544.
Altercatio HADRIANI Augusti & EPICETI Philosophi ex Frid. Lindebro-
gii editione. p. 557.

SECUNDI Philosophi sententiæ Græc, Lat. emendatæ è MS. Gudiano.
p. 565.

JOHANNIS PEDIASIMI de muliere mala, bonaque. Gr. Lat. p. 576.

Disputatio Pippini cum Albino Scholastico. p. 579.

NICARII, CARFILIDIS &c. Interrogationes & responsiones. p. 583.

FRID. LINDENBROGII variarum quæstionum centuria. p. 586.

Quæstiones & responsiones ANTONII CHAPUIS, Delphinatis. p. 601.

THEOPHILI CORYDALLES expositio Rhetorices, Græce & Lat. p. 648.

BIBLIOTHECÆ
GRÆCÆ
VOLUMEN TERTIUM
DECIMUM.

LIBRI VI.
PARS TERTIA.

CAPUT IX.

I. Index scriptorum à THEOPHRASTO
citorum.

Ægyptiorum ἀναγραφὰὶ ὑπὲρ τῶν βασιλείων. lib. de lapidibus pag.
394. edit. Heinsii. οἱ χαρτοῖτες καὶ πρὸς τὰς βασιλῆας. id.
p. 399.

Æschylus ἐν οἷς ἐλογείσας. IX. 15. *hist. plantar.*

Alexias Medicus, Thrasylæ discipulus IX. 17. *hist.*

Anaxagoras III. 2. *hist.* I. 5. *de causis plantar.*

Androcydes IV. 20. *hist.*

Λ

Andro-

- Androsthenes de Tylo insula rubri maris II. 7. *de causis.*
 Androtion II. 8. *bis.* bis. & III. 15. *de causis.*
 Antigenides Musicus IV. 12. *bis.*
 Antiphanes Delius. *lib. de sudoribus* p. 457.
 Archilochi versus. *lib. de signis tempestatis* p. 438.
Archippus Archon Athenis IV. 17. *bis.*
Ἀρχιπύκωνες συγγράφοντες. V. 8. *bis.*
 Archytæ dictum ad Eurytum. c. 3. *Metaphysic.*
 Aristæus. *lib. de ventis.* p. 405.
Aristophilus Platæicus, Pharmacopola. IX. 19. *bis.*
Aristophon Rhetor, Archon Athenis. Character. morum c. 8.
πανακὴς Ἀσκληπείων. IX. 12. *bis.*
 Callias Atheniensis, inventor minii. *lib. de lapidibus* p. 400.
 Chæremon poeta V. 10. *bis.*
πανακὴς Χαιρώνειον. IX. 12. *bis.*
 Cleodemus. III. 2. *bis.*
 Cleostratus Tenedius, Astronomus. *infra in Matricetas.*
 Clidemus I. 10. III. 28. bis. V. 12. *bis.*
 Cydiæ inventum de ochra semiuista rubescente *lib. de lapidibus* p. 399.
 Democritus I. 7. II. 16. VI. 1. 2. 6. 9. 14. 56. *de causis & lib. de igne.*
 p. 432. *de odoribus* p. 453. *de piscibus in secco* p. 460. & *Metaphysic.*
 c. ult.
 Diocles *lib. de lapidibus* p. 395.
 Diogenes (Babylonius) III. 2. *bis.*
 Diotimus Gymnastes *lib. de sudoribus* p. 456.
 Empedocles I. 7. 13. 14. 26. 27. *de causis.*
 Epigenes *lib. de lassitudine.* p. 463.
Scylla herba Ἐπιμειδίδει. VIII. 11. *bis.*
 Eudemus Chius. IX. 18. *bis.*
Eudemus pharmacopola IX. 18. *bis.*
 Euripides *Metaphysic.* c. 7.
 Gorgias *lib. de igne* p. 436.
 Heraclitus. *lib. de vertigine* p. 462. & *Metaphysic.* c. 4.
πανακὴς Ἡράκλειον IX. 12. *bis.*
 Hesiodus III. 9. VII. 12. VIII. 1. IX. 21. *bis.*
 Hestæus. *Metaphysic.* c. 3.

Hippo I. 6. III. 3. *bisf.*

Homerus IX. 15. *bisf. ter. & Metaphysic. c. 2. ὁ Ποιητὴς* III. 2. *bisf. II. 13. de causis & lib. de ventis p. 410. versus ἐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίῃ, oligarchiæ vitio superbientibus solus in ore ac memoria. χαρακτη.*
orum c. 27.

Hyriades. *lib. de sudoribus p. 457.*

Leophanes II. 6. *de causis.*

Matricetas Methymneus Astronomus. ἀγαθοὶ γαίνονται καὶ πάσης Ἀστρονόμοι ἔνιοι. ΜΑΤΡΙΚΕΤΑΣ ἐν Μηθύμνῃ ἀπὸ τῆς Λιπιτύμνης. Καὶ ΚΛΕΟΣΤΡΑΤΟΣ ἐν Τενέδῳ ἀπὸ τῆς Ἰδῆς. καὶ ΦΑΕΙΝΟΣ Ἀθήνησιν ἀπὸ τῆς Λυκαβητῆς ἅ ἐπεὶ τὰς τροπὰς συνεῖδε, παρὰ τῶν ΜΕΤΩΝ ἀκρίβως τὴν τῆς ἐνὸς δέοντα ἑκοσὴν ἐνιαυτῶν συνέπεξεν. ἦν δὲ ὁ μὲν ΦΑΕΙΝΟΣ μέπικος Ἀθήνησιν, ὁ δὲ Μέτων Ἀθηναῖος. *lib. de signis pluviar. p. 416.*

ἱατρός τις ἐκ ἀλαζῶν ἐπὶ ψεύσεως. IX. 14. *bisf.*

Οἱ μάντις σημεῖα καὶ πέρατι κρίνοντες II. 4. *bisf.*

Melampus à quo τὸ Μελαμπέδιον, ὡς ἐκένε πρῶτος τίμοντες. IX. 11. *bisf.*

Menestor Medicus V. 4. & 10. *bisf.*

Metonis Athenienſis Astronomi enneadecaëteris. supra in Matricetas.

Musæus IX. 21. *bisf.*

Ορφιστελεσί. χαρακτη. c. 17.

Οἱ παλαιοὶ Φασί. VI. 3. *de causis & de igne p. 432.*

Pantius ὁ ἀνδριαντοποιός. IX. 13. *bisf.*

Phainus Astronomus. supra in Matricetas.

Οἱ Φαρμακοπῶλαι καὶ οἱ ριζόμοι IX. 8. 9. X. 1. οἱ τὰς Φαρμακώδεις ὀπὲς συλλέγοντες IX. 2. *bisf.* οἱ μυρεψοὶ IV. 2. *bisf.* μελιτήεργοι VI. 2. *bisf. &c.*

Φειδώνιον μέτρον. χαρακτη. c. 12.

Philoxenus. *lib. de ventis p. 410.*

ἔνιοι τῶν Φυσικῶν. VI. 5. *de causis.*

Plato. VI. 1. *de causis & Metaphysic. cap. 3. 9. in Timæo. id. c. 4.*

Polycles cui characteres suos Theophrastus dedicavit.

Praxilaus Archon Athenis. *lib. de lapidibus p. 400*

Proverbia: ἔτος φέρεν, ἐχὶ ἄρεα rejectum VIII. 8. *bisf.* & probatum III. 29. *de causis.* φιλεῖ δὲ νότος μὲν πάχυν. *lib. de ventis* p. 412. ἔπειτα νικημένος βορέας τρίτον ἵκετο φέγγος. *ibid.* μήν δ' ἀπὸ Ἡπείρου δέσης νέφος ὡς δ' ἀπὸ Πόντος χειμῶνος, θέραι δ' ἀπ' Ἡπείρου μαλαίνης. *id.* p. 415. τῷ κόπῳ λύει τὸν κόπον *lib. de lassitudine* p. 464. κοινὸς ἔξμης. *character.* c. 12.

Pythagorei *Metaphysic.* c. ult.

Satyrus III. 12. *bisf.*

Simonides *Archon Athenis.* VI. 3. *bisf.*

Speusippus c. 3. *Metaphysic.*

Οἱ περὶ Στάγειρα. III. 11. *bisf.*

Ibericæ calices. V. 4. *bisf.*

Thesew. character. c. 27.

Thessalus Pissyrati F. II. 4. *bisf.*

Thrasylas Mantinensis, Medicus, Alexiæ præceptor. IX. 17. *bisf.*

Xenocrates c. 3. *Metaphysic.*

II. In PRISCIANI Lydi paraphrasi in Theophrastum de sensu & phantasia, citantur:

Aristoteles p. 273. 284. 285. 286. 289. 290. 291. edit. Græcæ Theophrasti Basil.

Jamblichus p. 277. 284. 289. γνήσιος ἔξ Αἰσώπιδος ἐξηγητής. pag. 289. ejus περὶ ψυχῆς p. 276.

Peripatetici p. 277.

Plato p. 484. Πλατωνικώτερον. p. 284.

Plutarchus Nestorii, F. γνήσιος ἔξ Αἰσώπιδος ἐξηγητής. p. 289. 291.

Theophrasti librum quintum Physicorum Priscianus interpretari promittit (qui erat secundus de anima.) p. 284.

III. De NICOLAO Myrepso, Alexandrino Medico.

Nicolaus ὁ μυρεψός, *Alexandrinus* Medicus, cujus nomine magnum opus de compositione medicamentorum atque in Sectiones XLVIII. divisum

visum Latineque versum à *Leombaro Fuchfio*. & illustratum notis, licet passim adhuc eruditam manum (a) desiderans, sæpius lucem vidit Basil. 1549. fol. Lugd. 1550. 8. Francos. 1626. 8. atque inter Medicos principes H. Stephani 1567. fol. & sub titulo Theatri Medico-practici, Norimb. 1658. 8. cum præf. Joannis Hartmanni Beyeri, quæ optima hætenus est editio. Græce nec dum editum in Bibliothecis servatur MS. ac prima quidem pars ordine Græcarum litterarum digesta hoc titulo: *Νικολάου τὸ μέγα δυνάμερον ὁ ἀείχει ἐπὶ τὴν κατασκευὴν τῆς μυρεψικῆς τέχνης ἐν βιβλίοις κ' δ, καὶ ἀλφάβητον.*

Quæ sane pars videtur non diversa esse à *δυναμείῳ* Nicolai quod laudat Aëtius X. 27. Utrum vero idem ille sit Nicolaus qui à Galeno, Paulo Ænigneta & aliis allegatur, eruditi judicent. Nam posteriores partes operis juniorem scriptorem haud dubie arguunt & Christianum. (b) Laudatur à Matthæo Silvatico in pandectis Medicinæ sive Lexico, variis in locis, unde ante Annum 1300. scripsisse colligebat eruditissimus Cangius, ipse vero Auctor laudat non Alex. Trallianum modo & Aethuarium, sed & XXXII. 117. Mesuen Arabem, clarum medio sæculo duodecimo. Ante Fuchsum longe imperfectior exstabat Latina versio Nicolai Rhegini Calabri, divisa in capitula 1065. cum brevibus Jo. Agricolaë Ammonii notis, Ingolst. 1541. 4. & Venet. apud Andream Arrivabenum 1543. 8. Atque si Fuchsum audimus *non habet nisi unam aut alteram initio libri cum Græcis convenientem compositionem. Cætera omnes & ordine & medicamentorum commemoratione plurimum variant, ut ex collatione ipsa palam fiat hoc opus non esse Nicolai, sed alterius cujusdam qui nonnulla ex Nicolao & diversis aliis auctoribus in unum congestit librum.* Ex Fuchsi editione nihil impedit quo minus pars prima Nicolai sit, cæteræ nescio cujus scriptoris sive Nicolai sive alio nomine, qui illa ex proprio usu & variis scriptoribus congesterit. Neque negari potest quam plurima etiam ab hoc ex Græcis repetita, multaque eadem vel similia apud Galenum, Aëtium, Paulum Æginetam & Alexandrum Trallianum reperiri. Memoratur & Lugduni ac Parisiis editum

A 3

Nicolai

- (a) Confr Hadr. Junium III. 14. animadvert. Turneb. XVIII. 18. Adversar. Leopardum lib. XX. emendat. c. 1. 3. 4. &c.
 (b) XXXV. 11. addit fructum medicamenti percepturum, si quis illo utatur *confusus Domino Christo.*

Nicolai Præpositi Dispensatorium ad Aromatarios sive introductiones in Artem Apothecariam, quem Nicolaum cum Myrepso eundem esse conjicit G. Abraham Mercklinus in Bibl. Medica pag. 842. Sed rectius tanquam diversum refert Tiraquellus lib. de Nobilitate pag. 383. Nam Nicolaus Præpositus is est qui ante Nicolaum Rheginum ex amplo Nicolai Myrepsi opere tantum 150. capitula excerpfit ediditque Lugd. 1505. 1536. 4. Myrepus porro ille quisquis est, per Italorum linguam passim Latinam intelligit, & Sect. I. c. 500. 511. nomen antidoti refert Græce, Latine, Saracenicè. Sic & XXVIII. 1. 2. Superstitiosa habet complura ut XXXVII. 94. conjurationem ossis devorati, quam sine offensione in Latinum sermonem vertere se potuisse negat atque ideo omisit Fuchsius. Sequitur ibidem: *Si quis os piscis sive spinam deglutierit, aliam spinam accipiens impone capiti, & confertim absorbebitur, gratiâ Domini nostri JESU CHRISTI.* Apprime superstitiosum est quod 1. 419. curandis tradit mariscis sive excrescentiis. Accipe *radicem herba Senecionia*, quæ plebeiis *Cortalon* dicitur, Luna deficiente, priusquam Sol oriatur, per nomen illa opus habentis. Ubi *vero radicem extraxeris, dic, Pater noster, Credo in unum Deum, & Ave gratiosa*, usque ad finem ter. Et probe terens, da latenter edendam, & statim gratiâ Dei sanabitur. Neo minus quod lumbricis expellendis XIV. 8. Recipe Rheibarbari, mymecochor-
 ti, sing. scrup. j. Terito ut pollinem, & irrigato cum aqua sanctarum apparitionum Dei. Postea in catinum non inquinatum scribe ejusmodi: Dominus illuminatio mea, & servator meus, quem timebo? Dominus protector vitæ meæ, à quo trepidabo? Dum appropinquant adversus me affligentes, ut edant carnes meas, tribulantes me & inimici mei, ipsi infirmati sunt, & ceciderunt. Hæc cum aqua sanctarum apparitionum Dei (*ἀγίων θεοφανίων*, baptismi intellige, ut VII. 6.) bibenda mane. Et quod de thymianate Esdræ Prophetæ habet XXI. 1. Lunaticos emendat, datum cum spuma tauri, fabæ Ægyptiæ magnitudine. Ab ortu Lunæ usque ad ejus defectum Dæmonio vexatos liberat, datum *ex mulsa cum vino simul pondere drachm. iiij.* Dicat autem *τῷ ἁγίῳ*, id est, *Ter sanctum*, is, qui bibit, Lunaque deficiente detur. Sic enim demonstratum est. Suffitum prodest ad omnia muliebria mala. Potum idem efficit. Suffitur autem maxime, & bibitur ad recur-
 sus

sus uteri, & erroneas inclinationes, uterique infaniam. Confi-
 citur etiam ex eo pessus cum melle, & vino, & nardo vera, lævi-
 gatum ad summum. Qui conficit hoc thymiama, proferat has,
 vocales, *α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω.* Ignoretur autem is, qui conficit, una cum,
 iis, qui illi serviunt. Conficitur autem Martio mense, Sole exi-
 stente in primo Arietis gradu, & omnia, quæ dicta sunt, succe-
 dent: Si vero quis ipsum gestet in collo, aut suspendat, neque,
 morbum, neque incantationem ullam timebit. In quocunque,
 autem loco aut domo decumbet, nihil in hanc incantatio aut ve-
 nenum poterit. Vide & hæc XXIV. 85. In Alexandria fuit qui-
 dam Chrysocous, juvenis ætate, annorum nimirum triginta duo-
 rum. Accidit autem, ut excæcatus sit. Is, cum laborare, & vi-
 dum quærere non posset, confugit ad templum sanctissimæ Do-
 minæ nostræ Genitricis Dei, & illic jejuniis & deprecationibus u-
 sus, quadam nocte vocem audivit illi dicentem: *Surge juvenis, &
 ingredere interius altaris conclave, & invenies chartam scriptam, &
 qua accepta, fac, ut in ea perscriptum est.* Ingressus itaque interi-
 us altaris conclave, invenit chartam scriptam, & faciens pro eo,
 quod in hac scriptum erat, confestim visum recuperavit, & mul-
 tos alios, Dei gratia, curavit. Charta vero usque in hodiernum,
 diem extat, & est a multis probata, & revera sic habet: Cad-
 miæ ustæ, unc. iij. Myrrhæ veræ, unc. j. Castorii, exag. iij. Thu-
 tiæ, unc. semis. Squamæ ferri, opii, thuris, cassiæ, singul. exag.
 iij. Lapidis scissilis, chalcanti, sing. exag. ij. Cerussæ, gummi,
 sing. unc. j. Piperis albi, exag. iij. semis. Opobalsami, succi fœ-
 niculi, fellis caprini, singul. unc. j. Acaciæ, squamæ stomoma-
 tis, sing. unc. iij. Trita fermentato cum stillatitii rosarum liquo-
 ris pondere unc. iij. & *Vino odorato sufficienti*, finge collyria.
 Usu poscente, accipe, quantum volueris, & irrigato, cum *Lacte
 mulieris*, quæ masculum peperit, ac *stillatio rosarum liquore suffi-
 cienti*, dein conjice in marsupium, & impone ægrotantibus: aut,
 si mavis, fac pulverem, & impone mane & vesperi. De hoc Chry-
 socoo idem XXIV. 60. Chrysocous enim quispiam admodum,
 pauperculus graviter oculos dolens, & læsus, sibi collyrium hoc,
 adhibuit, curatusque est. Curavit autem & ipse plures, & dita-
 tus est plurimum. Erant autem illi tres filiæ, & vita finita, dua-
 bus filiabus dimisit facultates: minori vero Artemidi nominatæ,
 collyrii

- Monachi Ægyptii sale S. Lucæ utentes. II. 16.
 Agathonis I. 268.
 Agrippæ XLV. 8.
 Alexandri I. I. X. 174. XII. 2. XXVII. 2. XXXVI. 72.
Alexandri uxor Barbara XXXVIII. 2.
 Alypius archiater, Nicolai Myrepfi ætate XXXI. 7. XXXVI. 92.
 Amazonii Episcopi I. 408.
 Amazonis pastillus, XLI. 43. videtur legendum Amazonii.
 Amythaonis X. 137.
 Andree Comitis XL. 12.
 Andromachi V. 51. IX. 6. 15. XXII. 1. 5. 10. XLI. 103. 109. 116.
 Andronis XLV. 16. XLVIII. 6. 15.
 Anerii Chirurgi XXIV. 43.
 Antiochi XXIII. 36.
 Antipatri XXXIV. 13.
 Antoninus Imp. XXIV. 37.
 Apollinaris Syrus XXIV. 37.
 Apollonii I. 301. 302. II. 11. XXXVI. 10. XXXVII. 28. XLVIII. 16.
 Apollophanis XXXIV. 7.
 Sal SS. Apostolorum II. 15. emplastrum X. 1.
 Arabica Medicamenta I. 267. Bithynus pastillus XL. 146. Corinthius
 XLI. 11. Indica X. 153. XVIII. 1. Macedonica X. 157. Per-
 sica I. 293. III. 80. XVI. 20. &c.
 Archelai Medici XXXVII. 60.
 Archigenis I. 401. IX. 18. XXIII. 18. 19. XXXVIII. 80. 84. 85.
 XLI. 73. 128. XLIV. 10.
 Ex Epistola ad Marsum de Melancholia XXIII. 20.
 Ariobarzanion emplastrum X. 126.
 Aristeæ Rhodii, quod moriens Aristomacho indicavit I. 9.
 Aristophanis X. 137.
 Artemidori Pergæi Medici III. 38.
 Asclepiadis IX. 3. 13. 14. XXXII. 51. XXXIV. 14. XXXVIII. 182.
 XLI. 85. 103. 104. XLIV. 10. XLV. 7.
 Asterius Medicus XXVIII. 1.
 Augustum emplastrum X. 16.
 Soterichi Azaniti. X. 27.

- Bania Regina qua Flavianum peperit* XXXVIII. 3.
 Magistri Bartholomæi Syriani XXXII. 19.
 Callisti. Vide infra, Nicephori.
Chrysaphias Comitissa XXI. 13.
 Chrysaphii Medici. XXXII. 34.
 Chryssippi I. 156. 342.
 Chrysocoi Alexandrini XXIV. 60. 85.
 Claudia Patricia XXXVIII. 3.
 Cleopatraz Reginz, Ptolemæi conjugis XVIII. 32. XXXVIII. 2.
 Clodii I. 351.
 Cononis & Theosebii fratris I. 310.
 Antinephriticum quo usus Constantinus Imperator I. 198. alia Constantini XXIII. 25. XL. 11.
 Cornelii (an Celsi?) XXXII. 67.
 SS. Cosmæ & Damiani collyrium XXXVI. 18.
 Cyrilli X. 33.
 Cyzicenum oleum XVI. 31, XXXV. 13.
 Damocratis XLVIII. 15.
 Democratis I. 235.
Diocletianus Imp. I. 185.
 Dioscorides Tarsensis XXXVI. 36.
 Dioispoliticon I. 101. Imp. Diocletiano usurpatum I. 185. aliud I. 186. 324. 325. V. 4. IX. 60. 61.
 Dosithei XLI. 78.
 Ducis XXIII. 26.
 Elladii X. 48.
 Epigoni X. 28.
 Esdræ I. 138. 139. 140. 141. 346. Prophetæ XXI. 1. XXXI. 6.
 Euchirii XXVIII. 16.
 Eustomachi Chirurghi IX. 70.
 Faustini pastilli XLI. 119. 120. 144.
 Galeni I. 62. 119. 134. 184. 329. 451. III. 15. 28. IX. 4. 5. 8. X. 30 XVII. 7. 8. 35. XXIII. 7. 9. 10. 11. 12. 13. 28. 35. 37. XXXII. 108. 131. 136. 137. XXXVI. 33. XXXVIII. 39. XLI. 3. 26. 30.
 Galli, qui Cæsariam Arabiæ venit, theriace. XXII. 9.
 Gregorii Theologi sal. II. 14.

- Haliei X. 54. *αλιεύς*.
 Hepiallus Medicus, Nicolai Myrepsi ætate XXXIV. 10.
 Heraclides Cous XXVIII. 6.
 Heraclius sive Heraclitus III. 34.
 Heras citatur. IX. 2. XLIV. 10.
 Hermus IX. 24.
 Hermolaus, nomen collyrii XXIV. 23.
 Hippocrates I. 378. XXIII. 28.
 Ejus dictum, contraria contrariorum sunt remedia I. 132.
 Jamblichi medicamenta I. 146. II. 6.
 Icisii X. 53. 98.
 Ceratum S. Joannis Evangelistæ XXX. 2.
 Domini Joannis X. 103. Magistri Joannis XXXII. 99.
 Joannis Damasceni I. 124. XXXII. 10. 12.
 Joannis iatrofophistæ II. 20.
 Irini XXIII. 27. XLVIII. 6.
 Isaaci I. 211.
 Isidis emplastrum X. 55. 173.
 Juliani I. 341. XVIII. 10. XXXVII. 19.
 Juliani tribuni X. 29.
 Justi XXIII. 5. 6. 16. 17.
 Lambonis XXIV. 26. 28.
 Leonis drungarii I. 443.
 Leontini, qui Nicolai Myrepsi ætate vixit I. 190.
 Livianum collyrium XXIV. 8. 14. 48. XXXVIII. 11.
 Logadii XXIII. 1. 2. 8. Memphitæ 14. 15.
 Sal S. Apostoli & Evangelistæ Lucæ II. 16.
 Machæionis X. 166.
 Magni iatrofophistæ I. 305. II. 3. XXXIV. 17.
 ἡ μάια obstetrix mulier testata Romanis Medicis, confectionem pultis
 antidysenterici per somnium sibi ostensam à Servatore IX. 53.
 Manethonis XXIV. 1. XXXVI. 59.
 Marcelli XLI. 106.
 Marciani IX. 77. 79. 80. 82.
 Marci XXXVIII. 5.
 Marciatum III. 3. 4. 5. 46. XLV. 8.

- Unguenti alabaſtri deſcriptio quo Maria Dominum inunxit III. 61.
 Maſſalioſæ (Demoſthenis) XXXVI. 71.
 Collyrium Memphites XXIV. 8. ſupra in Logadio.
 Mendefium oleum XVI. 26.
 Meſue XXXII. 117.
 Metrodori I. 384.
 Michaëlis Angeli Regalis I. 295.
 Midonis Regis XXXVII. 26.
 Mithridatis I. 411. 412.
 Mnaſææ X. 125.
 Monachica *φιλάνθρωπος* X. 59. Soſia, Monachicum eligma XXVIII. 1.
 Monachi Ægyptii II. 16.
 Antonii Muſæ, I. 183. 292. 302. 303. XLVIII. 6. 15.
 Myſterium, medicamenti nomen I. 290. 373.
 Neronis emplaſtrum X. 143.
 Nabafiatæ Ægyptii, qui Nicolai Myreſſi ætate vixit X. 52.
 Nicephori XLI. 29. niſi legendum, *ραββίλλος καὶ φόρος*, qui victor mor-
 bum ſuperat ut XLI. 60. *ἀνίκητος, ἰνυίσις*. Sic *Calliſti* antido-
 tum in Nic. Rhegini editione c. 126. al leg. *καλλίστον*, optimum.
 Nicolai Papæ mentio II. 9.
 Nicolai emplaſtrum X. 143.
 Nicolaus Myreſſus teſtatur ſe medicamentum Serapionis expertum in Me-
 nelao, Andromacho & Melancalamo I. 66. alia qua ſanatus
 Clearchus & alii multi, gratia DEI I. 75. Verſatus in urbe Ni-
 cæa XXIV. 12. Alexandriæ meminit I. 241. X. 127. XVI.
 31. &c.
 Niconitobes Bantinus XXXII. 67.
 Nili XXIV. 32.
 Nymphodoti XLI. 97. 108.
 Onefimi XXIV. 9.
 Oribafii III. 33. X. 130. XXXII. 86. XXXVI. 60. XXXVIII. 88
 XLI. 20. 96.
 Orionis *αἰνις* III. 40.
 Magiſtri Orſoni ſive Urſini Medici XXXII. 6. 21.
 Pacianum collyrium XXIV. 47.

- Pæonia antidotus I. 133.
 Patrocli Cæsaris III. 81.
 Pasionis XLI. 43.
 Pauli I. 210. V. I.
 Petri & Pauli SS. Apostolorum emplastrum X. 1.
 Paula, emplastrum X. 163.
 Pelagiæ Patriciæ XVIII. 35.
 Pelagius ex Megistanibus Alexandria XXXVIII. 96.
 Petri S. Apostoli Domini antidotus I. 89. Petri & Pauli emplastrum.
 X. 1. Sal Apostolorum II. 15.
 Philagrii III. 27. IV. 3. V. 53. IX. 22.
 Philippi XLI. 14.
 Philonis Medici I. 242. 243. 244. 383. vide infra, Serapion.
 Philoxenios antidotus I. 239, 240. XXXVI. 24.
 Politi antidotus I. 147.
 Antidotus Praxagoros I. 356.
 Procli antidotus antipodagrica I. 129.
 Protilii Medici in Germania captivi X. 186.
 Ptolemæi iatrofophistæ I. 420.
 Ex Rufi libris XVIII. 40. XXIII. 23. 24.
 Saracenica antidotus I. 209.
 Sardacii I. 201.
 Collyrium Pacianum Domini Seleucienfis XXIV. 47.
 Serapionis X. 149. Medicamentum inventum in Opido Diphtera, ut
 Philo Medicus ad Regem Italum tradit I. 66.
 Severiani XXXVI. 23.
 Socratis Medici I. 174.
 Sophronii XXIV. 30.
 Sorani IX. 7. XXVI. 31. XXXVIII. 84.
 Soterichi Azaniti X. 27.
 Stephani II. 18. Atheniensis Philosophi IV. 6.
 Syngeli Regalis I. 294. nisi legendum Angeli. Vide supra, Michaëlis.
 Suffimentum boni Angeli XXI. 18. boni Angeli pulvis XXXVI.
 27.
 Magistri Bartholomæi Syriani XXXII. 19.
 Theodori IX. 23. Actuarii XXXVI. 138. Magistri XXXVI. 104.

θεοδώρηται antidoti l. 214. 215. 216. 217. 218. 406. 441. seq. XXII. 3.

4. ἰσόθει l. 280. 281. Θεόπεμπη l. 283. Θεόδωρον ll. 12.

XXIV. 39. Manus DE l. 466.

Aqua τῶν ἁγίων Θεοφανῶν, sacri baptismatis VII. 6. XIV. 8.

Theophili Chirurgi XXIV. 79.

Tralliani XXIII. 34. supra, Alexandri.

Veronice, suffimentum ad abigendum omnem spiritum malum XXI. 12

Ursini, vide supra Orsoni.

Xenocratis XXXV. 85.

Xyfti XXXII. 59.

Ζηνοφίλ l. 251.

Zoili XXIV. 25.

Zopyri l. 291.

Zosimi III. 18.

IV. Elenchus Medicorum veterum, præcipue eorum quorum scripta desiderantur, vel de quibus mentio in priscis monumentis occurrit.

Quod in aliis doctrinæ generibus sum conatus, ut claros in illis
scriptores qui à veteribus memorantur, in usus studiosorum collectos
referrem ordine alphabetico: sicut fecisse me commemini in Scriptoribus
Ænigmatum Volum. X. p. 538. seq.

Scriptoribus de Alexandro Magno lib. 3. c. 8.

Argonauticorum lib. 3. c. 21.

Arianis & contra Arium Vol. VIII. p. 335. 312.

Arithmetici lib. 4. c. 22.

Astrologis lib. 3. c. 20.

Catenarum auctoribus in libros sacros lib. 5. c. 7. Volum. VII.

Chronicis Volum. VI. p. 135.

Commentariis in scriptores Novi Testamenti lib. 4. c. 5.

Conciliis universalibus & particularibus, Volum. XI.

Ecclesiasticis libris Græcorum, ad calcem Voluminis V.

Episcopis Alexandrinis Vol. VIII. p. 594. 598. Cæsareensibus Vol. VIII.

pag. 338. CPolitanis Vol. VI. p. 707. 757. Hierosolymitanis

Vol. X. p. 503. 506. Romanis Vol. XI. p. 735. 745.

Scripto-

- Scriptoribus Epistolarum lib. 2. c. 10.
 Eroticis Volum. VI. c. ult.
 Etymologicis, Volum. X. p. 22.
 Scriptoribus contra Eunomii hæresin. Volum. VIII. p. 250.
 - - contra Eutychianos Vol. IX. p. 311.
 Fabularum scriptoribus lib. 2. c. 9.
 Geographis lib. 4. c. 2.
 Geometris lib. 3. c. 14.
 Geoponicis Volum. VI. p. 506.
 Grammaticis lib. 5. c. 7. Volum. VII.
 Scriptoribus contra Ecclesiam Græcam Volum. X. p. 441. seq.
 - - contra Hæreses lib. 5. c. 11. Volum. VII.
 Harmoniarum Evangelicarum scriptoribus lib. 4. c. 5.
 Historiæ Byzantinæ scriptoribus Volum. VI. p. 684. 769. Ecclesiasticæ,
 id. p. 112. & Vol. XII. p. 152. seq. de expeditionibus in Palæsti-
 nam Vol. VI. p. 763. seq.
 Scriptoribus in Homerum lib. 2. c. 5.
 Jurisconsultis lib. 6. c. 6. Volum. XII. p. 330. seq. & 564.
 Legum latoribus lib. 2. c. 14.
 Lexicis Volum. X. p. 105.
 Locorum communium collectoribus. Volum. VIII. p. 839.
 Manichæis & scriptoribus contra Manichæos lib. 5. c. 1. p. 287. seq.
 Medicis Græcis editis Vol. XII. p. 571. ineditis Vol. XII. p. 780. Che-
 micis Vol. XII. p. 775. Chirurgis Vol. XII. p. 778. Gynæcio-
 rum scriptoribus XII. p. 699. Hippiatricis Vol. VI. p. 494. de uri-
 nis Vol. XII. p. 779.
 Melodis Ecclesiæ Græcæ Volum. X. p. 130.
 Rei militaris scriptoribus lib. 3. c. 30.
 Monothelitis & adversus Monothelitas Volum. X. p. 202.
 Musicis lib. 3. c. 10.
 Scriptoribus contra Nestorium, Volum. IX. p. 286. seq.
 Oratoribus lib. 2. c. ult. & lib. 4. c. 30.
 Philosophis ante Socratem lib. 3. c. 13.
 Cynicis lib. 3. c. 13.
 Epicureis lib. 3. c. 33.
 Megaricis lib. 3. c. 33.
 Peripateticis lib. 3. c. 11.

Plato.

- Platonicis lib. 3. c. 3.
 Pythagoricis lib. 2. c. 13.
 Scepticis lib. 3. c. 33.
 Stoicis lib. 3. c. 15.
 Scriptoribus & Synodis in causa Photiana Volum. IX. p. 372.
 Poëtis Comicis lib. 2. c. 22.
 Epigrammatum scriptoribus lib. 3. c. 28.
 Lyricis lib. 2. c. 15.
 Metaphraſtis Pſalmorum lib. 5. c. 16. Volum. VII.
 Tragicis lib. 2. c. 19.
 Scriptoribus de re pictoria & ſtatuaria lib. 3. c. 24.
 Proverbiorum ſcriptoribus lib. 4. c. 9.
 Rhetoribus lib. 4. c. 32.
 Sanctis, Græcorum ſtylo celebratis. Volum. IX. p. 48. ſeq.
 Scriptoribus Theogoniæ lib. 2. c. 8. §. 15.
 Scriptoribus de Veritate Religionis noſtræ Chriſtianæ Volum. VII. pag.
 96. ſeq. quos nuper proprio Volumine diligentius expoſui, edito
 Hamb. 1725. 4.

Similem operam velim jam præſtare univerſe Medicis, atque ordine
 literarum tradere illos quorum apud veteres fit mentio, ac ſi quorum
 memorantur ſcripta annotare, ita uſus tum virorum doctorum obſer-
 vatis, tum pleniffima quæ hætenus de hoc argumento exſtat nomen-
 clatura viri inſignis, & non minus variæ eruditionis laude quàm profun-
 da juris ſcientia clariffimi *Andrea Timquelli*, in opere de nobilitate, ut
 horum indiſtriæ etiam à meo ſtudio & lima nonnihil acceſſiſſe, lector
 pro æquitate ſua boni conſulturus ſit.

Ali ſive *Haly Ibn Abbas al Magiſchi* ſive Magus, diſcipulus celebris do-
 ctoris Abou-Maher Mouſſa ben Jaſſer, claruit circa A. C. 1100.
 & ſcripſit opus celebre & ante Canonem Avicennæ vulgatum in-
 ter Arabes frequentiffimi uſus, cui titulus (*) *Maleki* ſive *Kamel*
al ſanaat al Thabbiat ſive *theſaurus artiæ Medicæ* diviſus in partes
 duas, Theoreticam & Præcticam, ſingulis libros decem complecten-
 tibus, opus ſpiſſum quod Latine ex Arabico vertit Stephanus ne-
 ſcio quis, Philoſophiæ diſcipulum ſe vocitans, cujus interpreta-
 tio

C

(*) Vide Herbelotum in *Abou Maher*, in *Ali* & in *Maleki*.

tio prodiit Venetiis 1492. & Lugd. 1523. fol. Idem Arabice à Jacobo Golio allatum ex Oriente exstat quatuor Volum. in fol. inter libros Arabicos MStos Bibliothecæ Leidenfis n. 734. Hic Haly præter Arabes Aaronem, Messium sive Mesuen, Joannem Serapionem aliosque allegat etiam Græcos Hippocratem, Galenum, Paulum, Oribasium, Magnumque. Et quoniam hoc ab aliis quoque Arabibus fit Medicis, qui Græcorum vestigiis passim insistant, itaque & illis, exemplo Tiraquelli, locum in hoc Medicorum veterum elencho dare volui.

Aaron laudatus sæpius scriptoribus Arabibus, fuit presbyter Alexandrinus qui tempore Heraclii scripsit Græce ut opinor pandectem Medicinæ, quem ex Syriaco vertit sub septimi sæculi initia Arabice Judæus Medicus qui Barthol. Herbeloto p. 129. Bibl. Orientalis appellatur Massergiuhe. Citat Aaronem hunc Mesue in Antidotis, Serapion Simplicium c. clxj. Rasis li. j. Continentis c. j. & iij. & v. & alibi sæpe, Haly in thesauro Medicinæ, & Constantinus Africanus, in lib. de Incantatione: adducitur etiam in libello sive Epistola quæ Latine versa ex Arabico fertur sub Galeni nomine ad filium ex libris Græcorum & Indorum de incantatione, adjuratione & suspensione T. ult. edit. Juntar. p. 42. *Aaron dicit, siercus elephantis cum lacte caballino mixtum & corio cervino ligatum & umbilico mulieris suspensum non permittit concipere.* In hoc parvo scripto Galenus pluries citatur, ut ideo fortasse Galeni lucubrationibus attextum fuerit.

Abanus de Abano. Infra in *Petro Aponensi.*

Abascantus ἰατρῶν ἐν Λαγδάνῳ. Galen. lib. 2. de antidotis T. 2. edit. Græcæ Basil. p. 451. citatur iterum in libris κτ' ἔπης sive de medicamentis per loca corporis humani T. 2. p. 298. & p. 266. ubi legas Παράκλητις Ἀβασκάντης. Interpres legit τῶν κλητίων. In Statii, Poëtæ Latini, libro quinto silva I. est ad Abascantum alium sacerdotem, obitu Priscillæ uxoris afflictum. Abascantum Augusti Imp. libertum & alios hoc nomine videre licet memoratos in lapidibus priscis, quos affert Johannes Meursius exercitatt. Criticar. parte 2. c. 8. p. c. 125. seq. quibus tribus Latinis inscriptionibus addere licet hanc Græcam observatam Ephesi a Jac. Sponio & Georgio Whelero T. I. itineris in Italiam, Dalmatiam Græciam &c.

am &c. T. 1. p. 407. Ἡ μνημῆν Π. Οὐγῆς Ἀβασκάρτς, νεώτερος
Οὐγῆς Ἀβασκάρτς.

Abbas Curianus, vulgo *de Curia* appellant, cujus meminit Nicolaus antidotarius in electuario Ducis. Ita Tiraquellus, Nicolaum Salernitanum, ni fallor intelligens.

Abbatenus qui tempore Joannis, Serapionis F. qui & ipse Serapion communiter appellatur, hoc est medio sæculi undecimo nonnulla Galeni in Arabicum sermonem transtulit, sicut alia *Honain ben Isaac*, de quo infra, suo loco. Vide, *Albasenus*.

Abdal-al-Adovias, titulus operis alphabetico ordine concinnati Arabice de medicamentis succedaneis tam simplicibus quam compositis auctore *Schabour-ben Sabal*. Barthol. Herbelot p. 5. Bibl. Orientalis.

Abdala Ebra Baccal, Medicus Toletanus, cujus liber de agrioultura, scriptus A. C. 1269. fuit in Bibliotheca Escorialensi.

Abdala filius *Hychia*, citatur à Rasi, lib. Continentis ij. c. iij.

Abdala Narach, Hispanus, Medicæ artis peritus citatur à Serapione Simplicium c. cccxvij. & à Nicolao Monardes Medico Hispanensi. Vide Nic. Anton. T. 2. Bibl. veteris Hispanæ p. 231.

Abdal malek ben Zohar, Medicus Hispanus, Muhamedanus, vulgo *Aven Zohar* de quo Herbelotus in *Zohr* sive *Zohar* & *Ebn Zohr* nec non in voce *Adviab* qui est titulus libri quem scripsit de medicamentis & cibis facile parabilibus.

Abdalfalam ben Gengbideß al-Giabali, Philosophus & Medicus sub Kalifatu Nasseris qui obiit anno hegiræ 622. (CHRISTI 1225.) Herbelot p. 10.

Abderanus VII. Saracenorum Rex medicinæ peritus, ad quem Rex Hispanus Sanctius cognomento Crassus, (qui A. C. 967. diem obiit) Cordubam profectus est ut ab eo curaretur. Ejus abditas curationes, decem sectionibus perscriptas laudat Jo. Georgius Schenckius præf. exprimentorum exoticorum, qui partem illarum illustratam à se edere voluit.

Abdorrachman filius Abizenadæ, cujus librum de animalium proprietatibus laudat Bochartus T. I. hierozoici p. 836. & Georgius Hieron. Welfchius in sylloge scriptorum Medicorum ineditorum. Vul-

gavit è Bibl. Mazariniana Abraham Ecchellenfis Paris. 1647. cum notis.

Abdullah ben Ahmed ben Mubamed & Malequi Elasciab, notior nomine *Ibn Beithar* auctor operis *el moghni*, de medicamentis simplicibus, divisi capitibus decem & scripti Damasci, anno hegiræ 695. Christi 1295. His alius scriptor anno hegiræ 919. Christi 1513. alteram partem capitaque alia decem addidit. Utraque pars Arabice MS. in Bibl. Medicea Florentina. Vide Amœnitates literarias V. C. Joannis Georgii Schelhornii T. 3. p. 148. seq. ubi singulorum capitum argumenta.

Abdusius, Rasi lib. iij. Continentis c. ij. & iterum c. vj. ubi eum citat ex ipsius summa.

Abdus, vel *Abdux*, utrumque enim reperio apud eundem Rasim, ejusdem operis lib. 1. c. item 1. ubi eum citat ex lib. De memoria: & lib. 3. c. 7. ubi & ex summa ipsius, quod me in certam opinionem adducit, ut sit ille *Abdusius*, qui & ex eodem opere citatur. Ita Tiraquellus, cui plerique etiam alii Arabes Medici observati sunt.

Aben Amram sæculo IX. Medicæ artis laude inclytus, de quo Conringius introduct. in artem Medicam c. 3. §. 21. Vide infra, *Isaacus*.

Abenguesit, sive Albenguesit, utrumque enim reperio. Cujus librum habemus de facultatibus medicamentorum & ciborum, a Geraldo Cremonensi ex Arabico in Latinum conversum. Abenguesit autem vocatur Serapioni, Simplicium c. cxx.

Aben Mesebah, Serapioni, Simplicium c. cccxlj.

Aben Mesuai, eidem in eo opere sæpe citatus.

Abenniliel, Medicus Arabs.

Abenruft, vide, Averrois.

Abensina, infra in *Avicenna*.

Abenzoar clarus circa A. C. 1030. de quo consulendus Nic. Antonius T. 2. Bibl. veteris Hispanæ p. 233. seq.

Abbalsadibil, Serapioni tractatu vij. qui est de Antidotis c. xvij.

Abbomeron, sive *Abbumeron*, sive etiam *Abymeron*, dictus *Abynzoar*, sæpe citatus Averroi, extatque ejus liber in re medica, cujus est titulus *Tbeizir*.

Abicbilal Emisicb, Rasi lib. xj. Continentis, c. v.

Abidhuafim, Serapioni, Simplicium c. clxxxv.

Abigebfar, Rasi, Continentis lib. vj. c. ij.

Abima-

Abimater, Medicus Arabs, ut superiores.

Abimbet Abdrazach, Serapioni, Simplicium cap. clxx.

Abinarax, Rasi lib. ij. Continentis, cap. ij.

Abimiraygi, ejusdem operis lib. ij. c. item ij.

Abix, sive *Habix* (utrumque etiam reperio) apud Serapionem in Simplicibus sæpe, & in pandectis Matthæi Sylvatici.

Abizianus Syrus qui scripsit de pulsibus, apud Georgium Vallam lib. xx. c. iij. expetendorum & fugiendorum, & lib. j. Physicorum. In Bibl. Leidenſi, inter libros qui fuere V. C. Isaaci Vossii, exstant uno folio Ἐσοφωπέτε ὡς μὲν Ἰνδοὺς Ἀλῆ, ὡς δὲ Ἑλλησι Ἀβιζία-νὺ περὶ σφυγμῶν.

Ablabius in quem defunctum hoc Theosebii Epigramma lib. 3. Anthologiae p. 348. in quo Hippocrati confertur & Galeno.

Ἴδεν Ἀκασορὴ τρεῖς πένθεα, κέρατ' χαίτην
Πρῶτον ἐφ' ἱπποκράτει, καὶ δύνῃσιν ἀμφὶ Γαληνῷ
καὶ νῦν Ἀβλαβίᾳ γοεῶν περὶ σήματι κείται,
Αἰδομένη μὲν κῆνον ἐν ἀνθρώποισι φανῆναι.

Hoc est Vincentio Opfopoeo interprete :

*Vidit tres lucis confis Medicina capillis
Hippocrate extimbo & vitam linquente Galeno,
Nunc fatis Ablabii lacrymis deplorat acerbis,
Post hunc in terris verita apparere superstes.*

Valde incertum, idem ne sit Ablabius cujus Gothica laudat Jordanes c. 4. 14. & 22. licet id Brodæo, viro doctissimo, persuasum esse video.

Aboali sæpe citatus à Mesue. Vide infra, *Abuali*.

Abobanisa, vel sine spiritu Aboanisa, nam utrumque reperio apud ipsum Serapionem, Simplicium, c. xlvij. lvij. & alibi sæpe.

Abolonisius, Rasi lib. iij. Continentis, cap. vij.

Abonbasen, Serapioni, Simplicium, cap. clxxxv.

Abraham Avem Heze, cujus est libellus de Luminaribus & Criticis diebus.

Abraham Judæus, qui inter alia ejus opera vertit Hebraice quosdam libros Serapionis. Et is est, ut opinor, qui interdum citatur *Abraham* simpliciter Serapioni, Simplicium c. clxij. interdum *Judæus* etiam simpliciter, vide *Judæus*.

Abraham de Balmis Hebræus clarus circa A. C. 1560. medicus quidem professione, sed qui multo plura opera scripsit in aliis artibus & scientiis, quam in medicina, quorum nomenclaturam reperies in Bibliotheca Conradi Gesneri, & accuratiorem in Venerandi nostri atque eruditissimi Wolfii Bibl. Hebraica T. 1. p. 69. seq. Idem p. 202. Galeni librum de plantis ab hoc Abrahamo versum memorat.

Abraham ben Salomo Cohen, de quo idem p. 102. librum ejus de febribus malignis memorans qui inter Codices Warnerianos MS. exstat in Bibl. Leideni. Omitto juniores, ut *Abrahamum ben David Arie* sive Leonem, Mutinensem Rosche hoc est Medicum, de quo laudatus Wolfius T. 1. Bibl. Hebr. p. 36. seq. *Abraham Ferrar*, de quo p. 98. *Abraham ben Juda* CPolitanum Karæum circa A. C. 1520. de quo p. 59. & 102. *Abrahamum Nebemiam* Lusitanum sæculo decimo sexto exeunte clarum, de quo idem p. 92. *Abrahamum e porta Leonis*, Mantuanum de quo idem pag. 37. & 96. &c.

Abrucali, Galeno lib. vj. Simplicium, ut ex Tiraquello etiam Heidenreichius. Sed apud Galenum non reperio.

Abuali Ibn David, el Misri sive Ægyptius. Ejus compendium ex opere Rasis de medicamentis MS. in Bibl. Medicea. Vide C. V. Jo. Georgii Schelhornii amoenitates litterarias T. 3. p. 208.

Abuambum, sive *Abuamabrum*, nisi duo sint, Serapioni Antidotorum cap. viij. in duobus locis, & iterum c. xvj.

Abubabar de quo Thomas Bartholinus p. 107. libri de Medicis Poëtis.

Abubeter, vide infra *Albubeter*.

Abubiket, & *Abubiker*, *Abubukir* Rasi lib. Continentis viij. cap. j & ij. in diversis locis.

Abuchare Mugamet, vide *Albubeter*.

Abuchilel Hunisi, Rasi Continentis lib. vj. c. j. nisi sit *Abichilal*, de quo supra quod facile crediderim, præsertim quod in translationibus Arabum medicorum corrupta sint frequentissime authorum nomina.

Abûes,

Abues, Serapioni Simplicium tractatu vij. c. viij.

Abugeri & *Abugerig*, & *Abugerich*, & *Abugerius*, & *Abugerigius*, & *Abugirigius*, & *Abuginrigius*, & *Abugeraeg* monachus aut nomine, aut ordine, Serapioni Simplicium c. cvij. Rasi lib. j. Continentis, c. iij. & iiij. & lib. iiij. c. j. & lib. vj. c. j. & lib. x. c. j. & libro duodecimo cap. j. Non tamen in omnibus illis locis titulus ille Monachi ponitur, sed in multis. Infra *Albugerig*.

Abuhabram, Serapioni, Antidotorum c. viij. & xvij. & forte est *Abuabrum* de quo supra, vide infra *Albuabram*.

Abulfadhl ben al mohandes. Idem de quo mox, *Abul Maslar*.

Abul Maslar al Andaloufi sive Hispanus, defunctus anno hegira 529. (CHRISTI 1134.) centesimo undecimo post Ebn Sina sive Avicennam scripsit de medicamentis simplicibus, ut inter Arabes fecerunt etiam tum idem *Avicenna*, tum *Ebn Vahed*, *Ebn Samgiun*, *Mosfikeddin* al Bagdadi, *Abulfedhl* ben al Mohandes sive filius Geometrae: *Raschideddin Abu Mansur Ebn Coburi*, defunctus A. hegira 639. (CHRISTI 1241) qui de eodem argumento scripsit jussu Regis Damasce & Hierosolymae ad Moaddham ben al Adel, qui magni Saladin nepos fuit. Denique *Ebn Reishar*. Vide Herbelotum in voce *adriab* al *Mofredab*, & *Giamé*.

Abu Ali ben Massibi, Medicus Christianus de quo infra in *Massibi*.

Abu Ali ben Sina, vulgo *Avicenna*, de quo infra in *Avicenna*.

Abubeker ben al Bedr, Medicus veterinarius, cujus liber Hippiatricus Arabice MS. in Bibl. Regis Christianissimi n. 904. inscribitur: *Kamel al Sanacein*. Herbelot. p. 20.

Gregorius Abulfaragius ex Melitena Armeniae: notus opere Chronico quod Arabice scripsit ab orbe condito usque ad A. C. 1284. & cum latina versione edidit Eduardus Pocockius, Oxon. 1663. 4. fuit filius Aaronis al Thabib sive Medici Malatiensis, idem artis Medicæ peritus, licet professione ipsum Medicum fuisse, quod à nonnullis traditum est, (*) minus constet. Vide Herbelotum Bibl. Oriental. p. 24. seq. Eusebium Renaudotum T. 2. liturgiæ. Oriental. p. 469. seq. (**) & Josephum Simonium Assemanum T. 2. Bibl.

(*) Ut a præstantissimo Caveo in Hist. literar. scriptor, Eceles. ad A. C. 1284. quem secutus fui in Bibl. antiquaria p. 179.

(**) Journal des Savans 1716. T. 2. p. 492. seq. Acta Erud. 1723. p. 13. seq.

Bibl. Orientalis Clementino Vaticanæ c. 41. qui Episcopum Targitensem vocat T. 1. p. 30. & 57. ubi ejus horrei sive notarum in S. Scripturam meminit.

Aboulbeim ex Murcia Hispaniæ, Mathematicus & Medicus quam artem Damasci cum laude exercuit. Vide Herbelotum p. 26.

Abouil-Miamen Mossbafa, Medicus inter Arabes celebris, defunctus Anno Hegiræ 1015 (CHRISTI 1606.) scripsit commentarium in librum physionomicum *Escharat val nadbair*. Herbelot. p. 26.

Abou-Ossaiba, ben Abi Ossaiba auctor historiæ Medicorum Arabum cujus titulum Herbelotus p. 31. annotat hunc: *Oiun al enba fi tabacat al atbebba*. De Medicis Arabibus etiam *Ebn al Daiab* in *Akbar al atbabba*, sive historia Medicorum id. p. 43. atque *Iman Bedredin Mahmud, ebn Ahmed Alaini* defunctus anno Hegiræ 855. (CHRISTI 1451.) in *akd. al giuman fi tarikb* sive opere XIX. divisio voluminibus, de vitis virorum illustrium. id. p. 42. Nec non *Tageddin Ali ben Alkban*, Bagdadensis in *Akbbar al Odaba* sive historia eruditorum qui inter Musulmannos florere usque ad annum Hegiræ 674. quinque voluminibus. *Iman Cassem ben Mohammed* al Corthobi sive Cordubensis defunctus anno Hegiræ 242. (CHRISTI 856) in *akbbar ab olama al Andelous* sive historia doctorum Andalusiorum sive Hispanorum: *Scheik Bakouiab al Shirazi*, defunctus anno Hegiræ 325. (CHRISTI 936.) in *akbbar al arefin* sive historia eruditorum: *Mardin* qui obiit anno Hegiræ 788. (CHRISTI 1386) & *Zeineddin Serigia Mohammed al Malatbi*, qui ambo de viris tractarunt illustribus, & suo quisque operi titulum præfixit *akbbar al aian*. Præterea *Aboul Hassan Ali ben Angiubin al Bagdadi*, defunctus anno Hegiræ 674. (CHRISTI 1275.) in *akbbar al Mossanefin* sive historia scriptorum Arabum, sex voluminibus.

Abou Sadek, Abdalrabman ben Abisadek, auctor commentariorum in Hippocratis aphorismos & Galenum de usu partim corporis humani. MS. in Bibl. Regis Christianissimi n. 949. Herbelot. p. 39.

Abou-Sabal al Massibi sive Christianus, qui Avicennam in arte Medica instituit: auctor *Centi'oqui*, Arabice *Miar*.

Abou Salem ex Melitene Armeniæ, Medicus Christianus de secta Jacobitarum, qui sibi ipsi necem conscivit cum excidisset gratia Aladini, Sultani Iconiensis, qui A. C. 1236. obiit. vide Herbelotum p. 39. & 83.

Abul-

Abulbaram Ibn Ennefs el Coraisci, sive Coraisita cujus commentarius in Canonem Avicennæ MS. in Bibl. Medicea. Vide Amœnitates literarias T. 3. p. 200.

Abulbasam cujus meminit Thomas Bartholinus in Medicis Poëtis p. 107.

Abulkasen Abdurschaman, Ibn Ali ben Ahmed ben Abi Sadik Nîsfiaburensis ex provincia Chocasanensi, Commentarius in quæstiones Medicinales Hunaini, decem libris: & alius liber de Magia naturali MS. Arabice in Bibl. Medicea. Vide Amœnitates literar. T. 3. p. 193. & 205.

Abulcus, Avicennæ lib. v. in quo compositiones Pharmacorum describit.

Abu Mansur el Hasen ben Nub, el Camari, de morbis internis & externis libri duo, & tertius de febribus. MS. Arabice in Bibl. Medicea. Amœnitatt. literar. T. 3. p. 195.

Abu Merevan Ben Zoheri. Ejus liber de Medicamentis & diætâ MS. in eadem Bibliotheca. id. p. 196.

Aburnius Valens, Galeno lib. Pharmacorum $\alpha\gamma\gamma\epsilon\mu$ vij. T. 2. edit. Græcæ Basil. p. 418. ubi semel vitiose excusum $\Sigma\alpha\beta\epsilon\rho\iota$. Fuit & Jurisconsultus hujus nominis, cujus sunt libri vij. Fidei commissorum.

Abuseid & Abuzeid, (utrumque enim reperio) apud Serapionem Antidotorum c. xvij.

Abbumeron vide supra *Abbomeron*. Libri III. de re Medica, ex Arab. Latine. Venet. 1496.

Abynsoar, vide in eodem loco.

Acacius cujus medicamentum refert Galenus $\gamma\epsilon\gamma\epsilon\mu$ T. 2. Basil. p. 267.

Acesias, qui causam dedit illi proverbio $\Lambda\kappa\epsilon\sigma\iota\alpha\varsigma\ \iota\acute{\alpha}\sigma\alpha\tau\omicron$, *Acesias medicatus est*, de quo hæc vir Clarissimus Jo. Jacobus Baierus Medicus Altdorfinus celeberrimus in Adagiorum Medicinalium centuria Lips. 1718. 4. p. 5. seq. Refert hoc adagium *Zenobius* †) cōmemorans, fuisse *medicatum imperitum, qui pedibus agrum aliquem sanare volens, male curavit.* Ejusdem quoq; mentionem faciunt *Diogenianus & Mich. Apostolius*, omnes vero allegant *Aristophanem*, quod is in Tetrametris scripserit: $\Lambda\kappa\epsilon\sigma\iota\alpha\varsigma\ \epsilon\iota\ \pi\epsilon\omega\kappa\tau\omicron\nu\ \iota\acute{\alpha}\sigma\alpha\tau\omicron$; i. e. *Acesias podicem medicatus est*: indeque colligunt, virum fuisse imperitum & infelicem medicum.

D

Ubi

†) Cœnars. I. proverb. 52. Diogenian. II. 3. Apostol. II. 23.

“Ubi vero & qua ætate vixerit *Acesius* ille, parum liquet; nec
 “enim apud alios Autores antiquos, nomen ejus, quod sciam, oc-
 “currit, præter *Athenæum*, qui inter scriptores ὀψαρτυκῶν, aut
 “qui artis condiendi præcepta tradiderunt, *Acesiam*, *Acestiumque*
 “quendam numerat; licet valde dubitem, an hic idem sit cum il-
 “lo quem indicat paroemia: quod si omnino hic esset, creden-
 “dum sane foret, meliorem coqvum aut conditorem, quam me-
 “dicum, se præstitisse *Acesiam*. Quamvis autem sine dubio nun-
 “quam non extiterunt multi similes *Acesia* medici, in Judæa ta-
 “men gente tales quondam præ cæteris abundasse, fidem facit ex-
 “emplo suo mulier αἰμορροῦσα, de qua *Marcus* Evangel. V. 25. &
 “26. testatur, quod multa fuerit perpeffa à compluribus medicis, &
 “erogaverit omnia sua, nec quicquam profecerit, sed magis deterius
 “habuerit. Ast enim vero sæpe satis inique culpa non succeden-
 “tis ex voto curationis in Medicum transfertur, quando vel ipsi-
 “us ægroti contumacia, vel adstantium negligentia, vel morbi
 “denique & causarum ejusdem potentia obsistunt. Merito hinc,
 “patrocinium innocentis artificis in se suscipiens *Ovidius* ita ce-
 “cinit:

*Non est in Medico semper relevetur ut ager,
 Interdum docta plus valet arte malum.*

Fuit & *Acesius* quidam Novatianorum Episcopus *Sozomeno* I. 22. *Gelasio*
 in actis Concil. Nicæni II. 30. & *Suidæ* memoratus, qui *Socrati* lib. I.
Acesilaus, ad quem vitæ austeritate se aliis præferentem *Constant. M.*
 θὺς ὁ Ἀκείσις κλίμακα, ἔμὸν ἀνάβαθι εἰς τὸν οὐρανόν. *Erigite sibi*
scalam Acesie, & ad cælum solus ascendito. Omitto *Acesæum*, à
 quo proverbium τὴν Ἀκισαίαν σελήνην, *Acesai lunam* memorat *Apo-*
stolius XVIII. 46. in eos qui lente rem gerunt, ab *Acesæo* *Ne-*
lei gubernatore ad lunam actiones suas differentem. Ἀκείσις em-
 plastrum apud *Galen.* I. κτ' γένη T. 2. p. 325.

Acestinus, apud *Heliodorum* *Historiæ Æthiopicæ* lib. IV. p. 171. si vera est
 ea historia. ὁ λέγει Ἀκείων (ἴσθα δὲ πᾶν τὸν ἄνδρα) τῷ καρπῷ τὴν
 χεῖρα καὶ ἀκρότης ἐμβαλὼν ἀνακρίνειν ὅσπ' ἔ' ἀρτηρίας ἐῷ καὶ τὰ πά-
 ρος &c. *Acestius* scriptor ὀψαρτυκῶν. *Athenæ* XII. p. 516.

Δεθαασος

Achaasos Atheniensis Galeno, si is est, quod nunquam credidi, in lib. De medicinis expertis, qui Latine tantum exstat versus ex Arabico T. ult. edit. Junt. pag. 111. *Ab Achaasos experimentatore* (Empirico) *Arbenarum summa medicina.* *Ab ista nobilissimo Medico accepimus tres medicinas compositas, quibus semper usi sumus &c.*

Achalaemen vide infra *Alchalabamen.*

Achamas. vide *Athamas.*

Achilles unus celeberrimus è Græcorum Principibus, Homeri illustratus ingenio, & post mortem divinis affectus honoribus (*) Medicæ etiam artis laudem tulit, de qua juvat audire Tiraquellum lib. de nobilitate p. 267.

De Achille Vindicianus illo carmine ad Valentinianum Imp.,

Quod natum Phæbus docuit, quod Chiron Achillem,

Quod didicere olim Podalirius atque Machaon,

Præceptore suo, &c.

Et ante eum Homerus libro λ. Iliados v. 831. qui & libro primo ejus, dem operis v. 56. seq. tradit eum causam pestilentiæ Græcorum, cognovisse. Et de eo loquens Sidonius Apollinaris, Carmine, ix. v. 131.,

Venatu, sedibus, palastra & herbis

Sub Saturnigeno sene institutus.

Chironem enim *Saturnigenam* vocat, quod Saturno, & Philyra esset, genitus. Et Claudianus in Panegyrico de tertio consulatu Honorii, v. 60.

— *Non ociosus hausit Achilles*

Semiferi præceptis senis, seu cuspidis artes,

Sive lyra cantus, socias seu disceret herbas.

Cæterum is herbam Sideritem Achilleam, sive Achillion à se dictam, invenit, qua vulneribus mederetur, quaque sanasse Telephum, dicitur, ut scribit Dioscorides libro iv. cap. xxxij. Plinius libro, xxv. cap. v: & Apulejus de herbarum viribus cap. lxxxix. quam, vis idem Plinius lib. xxxiv. cap. xv. eum aliter sanasse dicat. Et, huc alludit Claudianus ad Adrianum, Epist. 1. 46.,

D 2

Sanus

(*) Vide Apollodorum in periplo ponti Euxini, sub extrem. ubi de Insula Achillis,

Sanus Asbilleis remeavit Telephus () verbis,
Cujus perculerat vires, & sensit in uno
Letalem placidamque manum, medicina per hostem
Contigit, & pepulit (quos fecerat ipse) dolores.*

“Vulnus autem illud Telephi, immedicabile existimabatur. Ex quo Græci vulnera quæ multum malignitatis præferunt, sicut Chironia ita *πλήθει τραύματα* vocant, ut quæ Achillem medicum requirere videantur, teste Paulo Ægineta, quo loco de ulceribus agit, lib. scilicet jv. cap. xlvj. Telephii vulneris meminit & Galenus libro secundo Therapeuticæ. Sed & ab eodem dicta videri potest quædam hordei species, cui scilicet spica folio perquam proxima est, amplitudinis & crassitudinis majoris, ut quæ Achilleis à Theophrasto, Achillejas ab Hippocrate sit cognominata. Sunt autem qui Achillem ita dictum volunt, *ἀπὸ τοῦ ἀχλὺς λύειν*, id est, à solvendo dolore, quoniam is medicus fuerit: quanquam alii aliunde (**) deducunt. Julius autem Firmicus, Astronomicon lib. iv. cap. x. scribit prudentissimum Achillem, (**) quisquis is fuit, libros in astronomia scripsisse. Scio autem Hyginum Fabularum cap. cj. tradidisse Achillem cum ab eo peteretur, ut Telephum curaret, respondisse se artem medicam non nosse, quo nomine reprehenditur à Raphaële Fabretto ad tabulam veterem Iliadis p. 358. „ His accedant observata Caroli Drelincurtii Prof. Medici Leidenensis ex raræ diligentiae opusculo quod Lugd. Batavor. 1694. 4. edidit inscripsitque *Homerici Achilles Caroli Drelincurtii penicillo delineatus per convicia & laudes.* Ita autem ille pag. 87.

1. Achil-

(*) al. *Achillea hasta.*

(**) Vide Drelincurtii Achillem p. 4. seq. Salmasium ad Tertull. de pallio pag. 239. seq. Cotelierium ad Clementina, homilia 6. cap. 14. Tom. 1. Patrum Apostolic. pag. 668.

(***) Hunc *Achillem* non illum Homeri sed *Tatium* intellige de cujus Isagoge in Aratum dixi lib. 1. c. 5. §. 23. Iste Achilles *Isidorianum* præceptorum suum laudat pag. 166. in Uranologio Petavii edit. Amst.

1. Achilles Medicinam à Chirone edoctus Iliad. A. v. 830. & 831. nec-non Iliad. A. num. 50. & π. num. 36.

* *Scas*: Achill. V. † 159. & 160. *Clandian*. III. Conf. Honor. †. 62. *Apol-
linar*: Carm. IX. pag. 332. & *Tzetzes* Chil. VII. num. 94. nec-
non *Plut*: de Aud: Poët: pag. 26. & *Symposi* Lib. V. Quæst. IV.,
pag. 678. atque Lib: de Music: pag. 1146. *Liban*: Progymn: pag.,
71. *Theon Soph*: pag. 187. *Isac*: ad Lycophr: pag. 112. *Enstasib*.,
ad II. A. pag. 45. †. 19. & A. pag. 886. †. 50. atque π. pag. 1077.,
†. 39. *Phavorinus* demum in *Αχιλλεύς*.

2. Qua sanavit Cleonymum pyceten, idque in somnis
† Tertull. de Anima, num. 46. pag. 347.

* Atque sic Achillem, perinde ac *Jafida*, juvit,

Scire potestates herbarum, usumque medendi.,

Æn. XII. †. 392. & *Auson*. Epigr. XX. †. 7. pag. 9. Illis autem her-
bis *Achilles* purus putus fuit, non *Hercules* alter, sed *mulomedicus*,,
è *Plutarch*: *Symposi* Lib. V. Quæst. IV. pag. 678. †. 1. & 6.,

Valeat igitur *Achillea* sua herba tanquam *veterinarius*. Repetas autem,,
plantam istam à *Dioscoride*, Lib. IV. Cap. XXXVI. pag. 257. at-
que *Plinio*, Lib. XX. Cap. V. pag. 625. nec-non à *Ruellio*, *Mat*.,
thiolo, *Pena*, *Lobelia*, *Dalechampia*, *Dodona*, & *Joh*: *Baubino*, quibus,,
adde *Hesychium* in *Voce φίδνα*, quæ me *venitosa* *, & *alata* ** *fugisset*,,
ni *gravem* illam *gravis* ille *Scriptor*, *Gisb. Cuperus*, *tribali clavo* ***,
menti meæ *fixisset*.,

* *Iliad* A. †. 355. & 363. ** *Il*. A. †. 201. & B. †. 7. & 109. *** *Cic*: V. in,,
Verrem. num. XX.,

† Sic *Architectum* *Arcis Palladiæ*, *Mnesiclen*, *Pericles* sanat, *Minervæ*,
monitu *per somnum*. *Plutarch*: in *Pericle* p. 160. Sic & *Ptole*.,
mæum *Lagi*, militesque multos, *radicula per somnium visa*, *Ma*.,
gnus Alexander per sanavit. *Cic*: II. de *Divin*: num. 66. *Diodor*:,
Lib. XVII. pag. 570. *Scmb*: Lib. XV. pag. 723. *Q. Curr*: Lib.,

- "IX. Cap. VIII. num. 26. *Plut.* in *Alex.* pag. 668. *Justin.* Lib.
 "XII. Cap. X. num. 3. Et *Oros.* Lib. III. Cap. XIX. Sic denique
 "Vespasiano Serapis, *per quietem*, ceu Medicus adstitit. *Sueton.*
 "in *Vespas.* num. 7.
 "Videsis Alcestin ab *Hercule* *Ἰατρικῇ* restitutam, in *Amator.* *Plut.* pag.
 "761. ex *Euripid.* Alceste v. 858. & 1119. Eurypylum à *Patroclo*
 "sanatum, Il. A. v. 847. & *Mitbridatem* insuper *Φιλιατρῆντα*, in *Plut.*
 "Adulatore pag. 58.
 "Imo ipsa *Dione* Venerem sanat; Il. E. v. 417. *Latoia* vero atque *Diana*
 "Æneam; Il. E. v. 447. *Hecamede* demum *Machaonem*. Il. E. v. 6.
 "Ce n'est donc pas d'aujourd'hui que tout le monde se mesle d'être Mé-
 "decin.

3. Atque Telephum, Mysorum Regem, Cointus Lib. IV. v. 152. 174. & Lib. VIII. v. 153.

- "* Quem ipse sauciaverat, *Pindar.* *Isthm.* V. pag. 90. & VIII. pag. 142.
 "Propert. Lib. II. Eleg. I. v. 66. *Ovid. Met.* XII. v. 112. XIII. v. 171.
 "Amor. II. El. IX. v. 8. 1. de Rem: Am: v. 48. *Trist.* I. El. v. 100. 2.
 "El. I. v. 20. 2. de Pont: El. II. v. 26. *Senec.* *Troad.* Act. II. v. 218.
 "Q. *Seren.* *Sammonic.* Cap. XLV. *Coint.* Lib. IV. v. 152. & 176.
 "Tzet. *Chil.* VI. num. 70. Telephus ergo sensit in uno lethalem pla-
 "cidamque manum, Sanus [enim] Achillea remeavit Telephus *hασα*.
 "Claudian: *Epist.* I. v. 46. *Arte* scilicet *rescitus Hamonia*. *Stat.*
 "Sylv. IV. Lib. I. v. 112. & *Eustath.* ad Il. A. pag. 45. v. 38. & pag.
 "46. v. 40. Id insinuant *Horatius* Ep. XVII. v. 8. *Ælian.* *Hist. Anim.*
 "Lib. LVI. pag. 22. *Lucian.* ad calcem de morib: *Phil.* pag. 27.
 "& *Philostr.* *Apoll.* VI. Cap. XVIII. pag. 318.
 "Ita *Diſſys*, Lib. II. p. 28. *Hygin.* num. 101. *Strab.* *Geogr.* XIII.
 "p. 584. *Plin.* XXV. Cap. V. p. 625. & Lib. XXIV. Cap. XV.
 "p. 819. *Plutarch.* de Util. ex inimic: p. 89. *Philostr.* *Her.* p. 659.
 "& 663. *Liban.* *Prog.* pag. 72. & *Declam.* III. pag. 231. *Theon.*
 "Soph: pag. 188. *Suid.* in *τῆλεφῶ* & *Cent.* XIII. num. 47. *Isac.*
 "pag. 42. & 43. *Apostol.* *Cent.* XIII. num. 36. *Eustath.* in Il. A.
 "pag. 34. & *Od.* A. pag. 452. Quibus adnumero *Schol.* *Aristoph.*
 "in *Nub.* pag. 176.

Illius porro *Telephi* ulcerosi meminerunt *Galenus* T. IV. p. 47. & 194. *Paul.*,
Ægin. Lib. IV. pag. 69. Hic ideo mirari subit, *Gorrai*, alias flu-,
 entissimi, *ariditatem*, super enim *Telepho*, *pumice* *ficior* est. De-
 fin: Med: pag. 628.,,

4. Adjutoribus *Maçaone* atque *Podalirio*. *Dictys*
 Lib. II. pag. 31. & *Rhodom.* Troic. v. 802.

* Qui præstiteret *Multa manu Medica*, *Phæbique potentibus herbis.* *Æn.* XII.,
 v. 402.,,

Achillas *ᾠδὸν κωνιτῆς*, id est, compunctor (*) *Galeno* *Pharmacorum* lo-
 calium lib. vij. c. v. T. 2. p. 269.

Qui *Achillas Secundilo*, est *Tiraquello*, ex *Galeno* lib. *Pharmacorum* κα-
 τὰ γῆν lib. vij. in Græco T. 2. edit. Basil. p. 410. & 419. est *Ἀχι-
 λία Σκευνδία*.

Achillas simpliciter, sive unus ex illis, sive alius, eidem *Galeno* ejusdem
 postremi operis lib. v. T. 2. pag. 388. & *Aëtio* *Tetrab.* iv. Ser. iij.
 cap. xiv.

Achilles an *Achilles* libro de venenis, citatur à *Vincentio Bellovacensi* spe-
 culi natural. xx. 68.

Achilles *Bassarus*, *Velcurianus* recentioris ætatis, cujus extat libellus pro-
 gnosticus, & alia quædam.

Achilles *Pirminius* *Gassarus* denatus Augustæ *Vindel.* Ao. 1577. ætat. 72.
 de cujus scriptis Medicis *Jo. Georgius Schenckius* in *Bibl. Medica* &
Georg. Abraham Mercklinus in *Lindenio* renovato.

Achim apud *Serapionem*, *Simplicium* cap. ccxc. vide *Hachim*.

Achmeth *Habramii* filius, cujus extant vij. libri Græca lingua, quorum
 titulus est, *Peregrinantium viatica*. Ita *Tiraquellus*.

Acholinus *Aëtio* citatus, inter *Medicos principes* *H. Stephani* p. 413.

Achromos foemina cujus dysentericam potionem memorat *Hippocrates* VII.
 epidemion, extrem.

Acostror *Galeno*, aut quisquis is est, in medicinis expertis, Latine tan-
 tum editis Tomo ult. edit. Junt. p. 109.

Acrabafius, *Rasi* lib. *Continents* v. cap. iij.

Acrifius, *Garioponto* in lib. de febribus cap. vij.

Acron

(*) *Tiraquellus* reddit *ανριγαν*. Sed puto intelligi cum qui sacificationem cucurbitatio-
 nem (σφύρπον) venæsectionem exercet,

Acron Xenonis F. modo à patria Agrigentinus, modo quod Athenis ἐσοφίστην, hoc est artem suam exercuit, Athenienſis dicitur, vixit temporibus Empedoclis, hoc est ante Hippocratem, circa Olymp. LXXX. Empiricæ Medicinæ ſignifer fuiſſe traditur, unde Plinius XXIX. 1. *Alia, inquit, ſαβία ab experimentis ſe cognominans Empiricē caput in Sicilia, ab Acrone Agrigentino, Empedoclis Phyiſicæ auctoritate commendato.* Galenus in Iſagoge T. 4. edit. Baſil. pag. 372. ut ab antiquitate auctoritatem ſibi conciliarent, Empiricos ad Acronem veluti auctorem provocaffe teſtatur. τῆς δὲ ἐμπειρικῆς προέστησεν Φιλῶνος Κῶος, (*) ὁ πρῶτος αὐτὴν διποτηνύμενος ἀπὸ τῆς λογικῆς αἰρέσεως, ὡς ἀφορμὰς λαβὼν πρὸς Ἡροφίλῃ, ἣ καὶ ἀκρωτῆς ἐγένετο. Θέλωντος δὲ ἀπαρχαίξεν αὐτῶν τὴν αἵρεσιν, ἵνα ἡ περὶ βυτίρα τῆς λογικῆς (ἥς αἰρεσίαρχης ἱπποκράτης ὁ Κῶος προέστησεν) ἈΚΡΩΝΑ τὸν Ἀκρεγαγίνιον φασὶν ἀρχαῖον αὐτῆς. Μετὰ Φιλῶνον ἐγένετο Σεραπίων Ἀλεξανδρεὺς, εἶπε Ἀπολλώνιοι δύο, πατὴρ τε καὶ υἱὸς Ἀντοχείης, μετ' ἑς Μηνίδου, καὶ Σέξου οἱ καὶ ἀκρωτῆς ἐκράτουν αὐτήν. Pestilentia laborantibus Athenis purgato per accensos ignes Aëre levamen, ac medelam attulisse narrat Plutarchus lib. de Iſide & Osiride p. 383. Ἀκρῶνα γὰρ τὸν ἱατρὸν ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τῷ μέγαν λοιμὸν εὐδοκιμῆσαι λέγουσιν, πῦρ κελεύοντα πρὸς κακίαν τοῖς νοσῶσιν, ὥσπερ γὰρ καὶ ὀλίγας. Idem referunt Aëtius tetrabibli 1. lib. 1. c. 94. & Paulus Aegineta lib. 2. c. 35. & ab Acrone didicisse Hippocratem notat Hieron. Mercurialis lib. 2. Var. Lect. cap. 18. & Vossius lib. de philosophia p. 84. Scriptum ejus Suidas commemorat, compositum utpote ab Siculo homine Dorica dialecto: ἐγραψε περὶ ἱατρικῆς Δωρεῖδι διαλέκτῳ, περὶ τροφῆς ὑγιεινῶν βιβλίον ἑν. *Scriptis de arte Medica, dialecto Dorica, de salubri vitæ ratione librum unum.* Addit Acronem fuisse unum ex illis qui ventos quosdam notaverunt. ἔστι δὲ καὶ ἕως τῶν πνεύματων σημειωσαμένων, quod refero ad ventos illos pestilentes, à quorum curatione Empedocles Acronis æmulus dictus est καλυσανέμας teste Laërtio VIII. 60. Idem Laërtius VIII. 65. narrat Acronem paterno

(*) Confer Danielem Clericum V. C. in Historia Medicinæ, Gallice edita lib. 2. p. 342. seq.

terno monumento construendo locum à Senatu Agrigentino petiisse διὰ τὴν ἐν τοῖς ἰατροῖς ἀκρότητα, quod inter Medicos primas ferret: sed restituisse ipsi Empedoclem, atque inter alios πρὸ ἰσότητος sermones quibus se illo nihil inferiorem esse contendebat, dixisse per ludibrium, incidendum scilicet illi monumento hoc ἐλεγίον sive distichon, quod respicit etiam Plinius, velut serio ab Empedocle profectum interpretatus, & ex Laërtio referunt Hesychius Illustris, Suidas & ad Odyssæa i. Eustathius p. 1634.

Ἄκρον ἰατρὸν Ἄκρον Ἀκραγαντῖνον πατὴρ ἄκρου
κρύπτει κρημνὸς ἄκρου πατρίδος ἀκρόεως.

Posteriorem versum alii ita citant, & ad Simonidem referunt:

Ἀκρόεως κορυφῆς τύμβος ἄκρου κατέχου.

Epigramma hoc propter allusionem ad nomen Græcum Acronis & Agrigenti reddi Latine nisi frigide vix potest. Acroneos video memorari in Galeno T. 2. edit. Parisiensis p. 340. Recentiori ætate claruit Joannes Acronius Frisius qui Mathesin & Medicinam docuit Basileæ diemque obiit A. 1563. de cujus scriptis Valerius Andreas in Bibl. Belgica & in Athenis Belgicis Franciscus Sueertius. De Acrone veteri Grammatico dicere me memini in Bibl. Latina. De Acrone sive Acronte Duce Cæcilio à quo spolia opima tulit Romulus, vide quæ viri docti ad Propertium IV. 10.

Astides Chius ὁ ψευδοπικῶν scriptor, memoratus Athenæo lib. xiv. p. 662. *Theodorus Asturius* apud Nicolaum Myrepsum Sect. xxxvi. 138. qui etiam Theodorus Magister xxxvi. 104.

Alius *Asturius*, Joannes, Zachariæ F. circa A. C. 1300. cujus libri de urinis exstant, de quo dixi Volum. XII. p. 635. seq.

Arumennus, cujus meminit Plato in Phædro & Protagora, & Xenophon libro tertio de factis & dictis Socratis. Mentio hujus quoque in Epistolis Socraticorum, decima quarta ad Xenophontem pag. 31. ἔσται οἱ ἐπαγγελλόμενοι ὅτι ἐν πράξει, Ἀκρόμενον τὸ μαθόντα τῷ ἰατρικῇ, καὶ τῷ Μουσικῇ Δάμονάπ καὶ Κόννον τῷ Ματροβίῳ. Confer Leonem Allatium in notis p. 185.

Adamum primum humani generis parentem Hebræi medicinam divino Numine adeptum ferunt, ut notavit Marfilus Ficinus Orat. de laudibus Medicinæ, quæ libro quarto Epistolarum ejus T. 1. Opp. p. 735. inserta legitur. De libris Chymicis qui ad Adamum auctorem referuntur & de inventionem artium, sicut aliarum, ita etiam Medicæ quam illi veteres quidam tribuerunt, dixi in Codice pseud-epigrapho Veteris Testamenti.

Adamatus Salernitanus, memoratus Alberto Cranzio in Metropoli.

Adamantius, aut ut alii vocant, *Adamantius* Sophista, qui libros Physiognomicorum Græce scripsit ad Constantinum sive Constantium potius qui Placidii uxorem duxit. Vide quæ de hoc scriptore dixi lib. 3. cap. 6. §. 38. p. 171. Citatur ab Aetio Tetrab. 1. Ser. III. cap. clxiii. & Tetrab. II. Ser. IV. cap. xxvii. & xxxi. & Tetrab. IV. Ser. III. cap. vi. & ex aliis libellis.

Adamasca & *Adamasca*, Serapioni Simplicium cap. lxxxi. & ccccxv.

Adelardus Angelus philosophus idem & medicus qui scripsit Quæstionum naturalium lib. 1. & in re medica lib. plurimos, vixitque sub Henrico rege Anglorum 1. an. D. 1130. Hujus meminit Balæus in illustribus scriptoribus majoris Britannicæ.

Adeli scriptor Arabs antidotarii, & libri de medicamentis compositis. Herbelot. p. 56.

Adrianus Imperator, medendi scientia excelluit, ut testis est Aurelius Victor in Epitome. Et est collyrium utile ad plurima, ab eo inventum, ut tradit Aetius Tetrabibli lib. 11. Ser. III. cap. cxiii. & præterea antidotum ab eodem compositum, & Hadrianum vocatum descripserunt idem Aetius Tetrab. IV. Ser. 1. cap. cviii. Nicolaus Salernitanus, & Nicolaus à Villa nova in suo uterque Antidotario. Quanquam Marcellus Burdegalensis lib. Medicamentorum cap. xx. quo describit illud antidotum Hadriani, dicit quod eo utebatur Augustus Cæsar, ut hinc possis intelligere Hadrianum, qui longo post Augustum tempore imperavit, id non confecisse, nisi & ipse de eodem Hadriano intelligat, nam & is Augustus, ut plerique Imperatorum dictus est. *Hæc Tiraquellus.*

Ægialeus archiater Epiphan. T. 1. p. 627. Acta Archelai cum Manetæ p. 23.

Ægidius Monachus Benedictinus clarus sæculo duodecimo, qui latinis versibus scripsit librum *de urinis* & alterum *de pulsibus*, de quibus non repetam quæ dixi in Biblioth. Latina. Ejusdem libros quatuor, itemdem

dem hexametris scriptos *de laudibus & virtutibus compositorum medicamentorum*, primus edidit vir ingenio & eruditione clarissimus Polycarpus Leyser in historia poetarum medii ævi pag. 502-692. Halæ Sax. 1721. 8; qui hos non diversos esse putat ab opere *de antidotis* quod huic Ægidio ab aliis tribuitur. Meminit scriptoris hujus Ægidius altæ ætate ei suppar Parisiensis in Carolino :

*Nominis illa mei celeberrimus arte medendi
Cum sit & hic (*) ortus, cuius facundia grata est
Et nunquam laudanda facis, nec in agmine vacum
Nominis extremos fortiri debet honores.*

De hoc & aliis Ægidiis centum & quadraginta amplius, Rev. Ægidius Hochmuth in singulari libello edito Witebergæ 1725. 8.

Ægimius, Velienfis, Ἡλιάωνες Galeno lib. iv. de Differentiis febrium, ubi dicit eum scripsisse *de Palpitationibus*. πρὸς παλμῶν T. 3. edit. Basil. p. 8. 44. 49. ubi Ἡλῆος legitur, Eleus. Ægimii Helixi, & Hegesippi atque Metrobii πλεονεκτησικὰ laudat ex Callimacho Athenæus lib. xiv. p. 643.

Ægle, Hygia, Panacea, Jaso, quatuor Æsculapii filiarum artis medendi peritarum, Αἴγλη, Ἰάσω, Πανάκεια, Ἰγεία, quarum mentio apud Plinium xxxv. 11. & Scholiasten Aristophanis ad Plutum v. 701. Plura de his Joannes Henricus Meibomius Commentario in jusjurandum Hippocratis capite sexto p. 53. seq.

Ægyptius quispiam sic simpliciter citatus Galeno in lib. Pharmac. localium iv. cap. vii. & Aetio Tetrab. ii. Ser. ii. cap. lxxviii.

Ælianus Meccius Μέκκιος senior ē præceptoribus Galeni ὁ πρεσβύτερος τῶν ἡμῶν διδασκάλων Gal. lib. de theriaca ad Pamphilianum T. 2. p. 470. Alii leg. *Æmilianus*. Æliani musculorum anatomen in pretio habitam scribit idem Galenus præcæmio libri de musculorum dissectione ad tirones qui Latine tantum ex August. Galalchini versione prodiit T. i. edit. Junt. p. 44. Ibidem refert Ælianum libro quo veluti compendium voluminum anatomicorum à patre ipsius conscriptorum fecerat, simul ex suo ingenio dissectionem musculorum adjecisse.

Ælius Cajus, Galeno in lib. i. Antidotorum, T. 2. p. 441. vide Cajus.

Ælius Gallus, eidem, Antidotorum lib. 11. & πῆνυς, lib. 111. cap. 1. & lib. iv. cap. vii. T. 2. p. 218. 259. 267. 276. 286. 303. 330. 343.

Ælius Promotus Alexandrinus Græcus medicinæ scriptor, quem ferunt extare in Italia. Αἰλῖς Προμώτης ἰατρικὰ, φυσικὰ καὶ ἀνὶ παθήσων καὶ quædam MSS. Leidæ inter libros Vossianos. Ex ejus libro περὶ ἰσχυρῶν καὶ δηλητηρίων φαρμάκων qui MS. exstat Romæ in Bibl. Vaticana, quædam affert Hieronymus Mercurialis III. 4. Var. lect. Plura etiam lib. 2. de venenis.

Ælius simpliciter, vel illorum unus aut alius, Galen. πῆνυς lib. iv. c. vi.

Æmilianus, vide supra in *Æliano*.

Æmilius Macer, sub cujus nomine hodie circumfertur carmen *de viribus barbarum*, Virgilio suppar & Tibullo, scripserat non modo *de verbis* sed etiam *de avibus*; quæ ejus scripta diu est quod interciderunt, ut in Bibl. Latina dicere me memini. Sed juvat de illo hic apponere observata elegantissimi Brockhusii è notis ad Tibulli II. 6.

“CASTRA MACER SEQUITUR] Statius Achilles hæc de Pompejo Macro, Theophanis Mytilenæi filio, intelligenda docet; cujus Macri curæ Bibliothecas ordinandas delegavit Augustus, auctore Suetonio Jul. C. 56. Paria ante Statium tradiderat Jo. Baptista Pius Annot. poster. C. 184. Quem miror secutum fuisse virum raræ cujusdam diligentiae Jo. Glandorpium in Onomastico. Nituntur omnes testimonio Nafonis, Amor. L. 2. Eleg. 18.

Carmen ad incertum dum in producis Achillen,

Primaque juratis induis arma viris;

Nos, Macer, ignava Veneris cessamus in umbra.

“itemque L. 2. Pontic. Epist. 10. v. 13.

In canis aeterno quidquid restabat Homero,

Ne careant summa Troica bella manu.

“Itaque poetam fuisse, & scripsisse Paralipomena Homeri, ipsi confitentur. Sed de Pompejo Macro tale nihil prodidit veterum scriptorum quisquam. Æmilium vero Marcum, Veronensem, multî nominis poetam fuisse scimus, Virgilio atque Albio nostro ferme æqualem. Servius ad Eclog. 5. MENALCAS Virgilius hic intelligitur, qui obitum fratris sui Flacci desit; vel, ut alii volunt, interfecit Casar. MO-
PSUS

PSUS vero *Æmilius Macer*, *Veronensis*, poëta, amicus *Virgilii*. Certe ma-
jorem natu fuisse Ovidio, ipse Ovidius testatur Lib. 4. Trist. Eleg. 10.,
v. 42. „

Sape suas Volucres legit mihi, grandior avo,

Quaque necet Serpens, qua juvet Herba, Macer.

Atque etiam hoc Macro ductore & quasi adolescentiæ custode Asiam,
se perlustrasse ac Siciliam commemorat L. 2. Pontic. Epist. 10. v. 21. „

Te duce magnificas Asia persequimur urbes:

Trinacria est oculis te duce nota meis.

Ex loco Peligni vatis priore colligere est argumenta librorum *Æmilii*,
Macri. Scripsit enim *Ornithogoniam*: cujus e volumine secundo hæc,
verba, *Cum laude excelsit omnes*, citat *Diomedes Grammaticus* Lib. 1.,
p. 371. ostendens *Macrum excelsit* dixisse, quum alii omnes dicant ex-
cellere. Ex eodem, ni fallor, opere *Charisius* Lib. 1. p. 108. „

Auxilium sacra venient cultoribus ibes.

itemque istud, „

altu ex urbibus ibes.

Plinius autem, in catalogo auctorum, unde se profecisse testatur, L. 10.,
qui de avibus agit, *Macrum* etiam nominavit. Binos ex illo opere ver-
siculos servavit nobis *Isidorus* L. 12. Orig. C. 7. OLORES autem La-
tinum nomen est: nam Græce CYCNI dicuntur. Nauta vero sibi hanc bo-
nam prognostiam facere dicunt: sicut ait *Æmilius*: „

Cygnus in auspiciis semper latissimus ales.

Hunc optant nauta, quia se non mergit in undas.

Corruptus est *Nonius* in voce *Profecta*, ut quidem nunc editum habe-
mus: *Profecta*, exta qua avis dantur ex fibris pecudum dissecta, sunt gene-
ria ventri. *Licinius Macer* in *Ornithogonia*: „

Vulcani tosta vapore

Cum vigris profecta ferunt.

Est enim scribendum *Æmilius Macer*. Sequuntur apud *Nafonem Macri*,
Iberiacæ. E quorum libro quinto hæc sunt, longo resonantia fibila collo,
apud

"apud Charisium Lib. 1. pag. 61. Isidorus duos versus habet, libro non
 "nominato, Lib. 12. Orig. C. 4. *Hic (chelydros) per aquam labitur, ter-*
ram fumare facit. quem sic Macer describit:

*Seu terga exspirant fumantia virus,
 Seu terram fumat, qua tater labitur anguis.*

"Sed quid est *terram fumat*? an, fumantem facit? Puto, *terram infu-*
mat. h. e. exsiccat ad pestilentem suum ardorem. Tum *opus de Herbis*.
 "quod laudat Dionysius ille, quem ab librorum argumento vulgus *Ca-*
sonem vocat, præfat. Lib. 2.

*Quod si mage nosse laboras
 Herbarum vires; Macer has tibi carmine dicit,
 Corporis ut cunctos possis depellere morbos.*

"Huc, arbitror, pertinuerunt ista Charisio laudata Lib. 1. *flaviorum mar-*
gine summa, pag. 49. *Inter præteritas numerabitur ocymus herbas*, pag. 55.
 "quales *seges intubus herbas*, p. 78. *saucia maris*, p. 82. Scripsisse & Theo-
 "goniam tradit Nonius Marcellus, his verbis: *Picumnus & avis est Mar-*
ti dicata, quam picum, vel picam vocant, & Deus, qui sacris Romanis ad-
bibetur. Æmilius Macer in Theogonia libro primo:

Et nunc agrestis inter Picumnus habetur.

"Sed viri docti hic *Ornithogonia* reponunt: id quod mihi admodum pro-
 "babile videtur. Denique & hæc laudat Diomedes L. 1. p. 366. *Negli-*
go, neglexi. Sed Æmilius Macer, Omnium nostrum negligere auctoritatem.
 "quod *analogia propius, quia & legerit dicimus*. Unde habuerit, non dicit.
 "At Priscianus Lib. 10. p. 895. hæc eadem verba proferens, nominat sex-
 "tum decimum Annalium librum. Quod quale sit, disputat noster Vos-
 "sus Lib. 1. de Histor. Latin. C. 16. Præterea & de Apibus aliquid in
 "litteras misisse, nescio an ex Servio colligere liceat, in L. 1. *Æn.* v. 439.
 "FUCOS] *Secundum Plinium, apium multa sunt genera. Proprie tamen*
apes dicuntur de bobus ortæ: fuci, de equis: crabrones, de mulis: vespa, de
asinis. Fucus autem, secundum Æmilium Macrum, major ape, crabrone mi-
nor. Certe Plinius in Catalogo scriptorum libri undecimi, quo libro
 "apum naturam considerat, posuit quoque Æmilium Macrum. Brevi
 "eum elogio præfavit Politianus, Nutric. v. 484. de Verona loquens,
 "& de Catullo:

Non.

Nonnihil Æmilium tamen hac quoque jactat alumnus

Texentem tenui Macrum subtegmina filo:

Dum Volucres numeris, dum Gramina pingit, & Angues.

Videlicet hæc Quintiliani fide dicuntur Lib. 10. Instit. Orat. C. 1. qui,,
Lucretium ac Macrum *in sua quemque materia elegantes* vocat, sed *alte,,*
rum humilem, alterum difficilem. Super quo judicio videri debet Bar,,
thius L. 43. Adversar. C. 2. Utinam hodie de Macro & nob's arbitrari licè,,
ret! Sed omnia viri clarissimi scripta funditus interierunt. Utinam,,
saltem Iliaca exstarent, quæ tanti fecit Naso, ut ab his libris honorifi,,
cum dederit auctori cognomentum L. 4. Pontic. Epist. 16. v. 6.,,

Cum foret & Marsus, magnique Rabirius oris,

Iliacusque Macer, fiderensque Pedo.

Obiit autem Macer in Asia, quo tempore Augustus nepotes suos Ca,,
jum & Lucium Agrippas adoptavit. Auctor Hieronymus in Chronico,,
Eusebiano. Id factum est A. V. DCCXXXVII. C. Furnio, C. Junio,,
Silano Coss. Circumfertur hodie libellus sub Macri nomine *de Viribus,,*
Herbarum; quem miror pro genuino foetu hujus Æmilii Veronenfis ha,,
buisse virum doctissimum Thomam Bartholinum in Dissertatione elegan,,
te de Medicis Poëtis, præsertim quum de illo fuco jam olim monuerit
vir clarissimus Lilius Gyraldus Dial. 4. de Hist. Poët. Non paullo ve,,
rius pronuntiavit J. C. Scaliger L. 6. Poët. C. 4. Macrum eum, cujus,,
opus in manibus habemus, neque poëtam fuisse, neque bonum medi,,
cum, neque sincerum versificatorem. Sed audiamus Gaudentium Me,,
rulam L. 1. de Antiquitat. Gallor. Cisalpinor. C. 11. p. 279. Italiæ Illu,,
stratæ: *Hanc urbem (Veronam) tres maxime viri illustrarunt: Catullus,,*
scilicet, a quo & Julius Caesar profectus est: Vitruvius per tempora Divi Au,,
gusti, architectura scriptor: & Æmilium Macer, qui de herbarum virtute ele,,
gantissime scripsit. Sed hic libellus, qui sub Macri nomine circumfertur, non,,
hujus est, sed Odonis cujusdam medici, ut ipse vidi in codice quodam anti,,
quissimo. Perum ut gratior exiret in lucem, Macri titulo inscriptus est.,,

Æneas Galeno citatus, Pharmacorum $\mu\epsilon\tau\alpha\ \gamma\epsilon\gamma\eta$ lib. VII. & $\pi\epsilon\pi\epsilon\tau\epsilon\varsigma$ lib.
II. cap. II. T. 2. p. 185. seq. ex quo potes colligere illum fuisse ejus
amicum & sodalem.

Æneas, qui Græcè scripsit de pulsibus & urinis, quem Latinum fecit Pla-
to

to Tyburtinus, & Ponticus Virunius. *Æneas* Philosophus ad quem S. Nili Epist. II. 280. edit. Allatii.

Ærmesus, & *Ærmasios* & *Armasios*, sive *Armasius*, hæc enim omnia nomina legimus apud Serapionem Simplicium cap. lxxx. & cxlii. & ccxx. & ccxxix.

Æscheron, sive *Æschrion*, sive item *Æschron* Empiricus, & unus è præceptoribus Galeni, cujus ipse meminit lib. xi. Simplicium medicamentorum, quo in loco de cancris loquitur, & nisi id Galenus dixisset, putassem eum fuisse *Æscheronem*, (sed is antiquior) quem Varro annumerat inter scriptores rei rusticæ. *Æschrion* hic de agricultura sæpe à Plinio laudatus.

Æschines Atheniensis non ille quidem orator, sed alter Medicus Plinio citatus lib. xxviii. cap. iv. & alibi.

Æsculapius Apollinis filius inter inventores medicinæ celebratus, de quo præter Tiraquellum de Nobilitate p. 239. seq. & 260. Jo. Henricus Meibomius in Commentario ad jusjurandum Hippocratis capite quinto, & quos laudavi lib. i. hujus Bibl. cap. vii. ubi de libris sub *Asclepii* nomine editis.

Ætius Abidenus, aut ut alii rectius, Amidenus, qui Juliani temporibus junior medicorum ante se dicta conjunxit, libris xvi. quos ipse distinxisse videtur in Tetrabilos, id est, Quaterniones iv. quorum quilibet iv. Sermones sive libros continet. De hoc *Ætius* & ejus scriptis atque editionibus dixi Volum. viii. p. 318. seq. Ejus libri tertii caput 164. de significationibus stellarum Græce & Latine cum Cornarii versione exhibet Petavius in *Uranologio* p. 216. edit. Amst.

Ætius Sicanius, ex cujus & aliorum libris excerptus est liber de atra bile, qui Galeno adscribitur.

Ascarbi Herbelot. p. 64. b. *Agiaib*. p. 69. b.

Afranius, Petro Aponensi in additionibus Mesue, quo loco differit de ægritudinibus splenis.

Africana, citata à Marcello Burdegalensi Empirico c. 29.

Agamedæ, Augiæ Epeiorum Regis, uxor Mulii Iliad. λ. 740.

Ἡ πῶσα φάρμακα ἦδη, ὅσα γρίφει ἐνυπνία χράν.

Agapetus Paulo Æginetæ citatus lib. iii. c. lxxviii. c. xi, & Alexandro Tralliano lib. xi.

Agapinus

Agapius Alexandrinus, qui in medicina Commentarios edidit, Byzantii-
que ludum aperuit magna doctrinæ suæ fama, atque ingenii soletia:
unde gloriam ex ea arte, opesque ingentes comparavit. Refert
Damascius apud Photium Cod. 232. & ex eo Suidas. In Georgii
Schenckii Bibl. Medica legas eundem Suidam testari quod Ælii
Promoti scripta Agapius illustraverit. Sed hoc apud Suidam non
reperio.

Agargemus, Galeno, aut cui vis, in lib. de medicinis expertis.

Agarismus Rasi lib. xi. Continentis c. i.

Claudius Agathemerus cujus hoc epitaphium apponere juvat ex marmo-
ribus Oxoniensibus p. 77.

κλαύδιος ἡγέρης Ἀγαθήμερος ἐνθάδε κείμενος
Πανόνης διδασκὸς κρατερὸν ἄκρομα νόσων.
Εὐνὸν τέττο δὲ μοι καὶ Μυρτιάλη ἔσσα συνεύνη
Μνήμα. Μὲν εὐσεβείων δ' ἐσμὲν ἐν Ἡλυσίῳ.

Claudius Agathemerus medicus hic jaceo,

Omnigeni qui cognoveram prasentissimum remedium morbi.

- Commune hoc mihi est & aque Myrtale conjugi

Monumentum; cum Piis autem nos sumus in Elyfio.

Agathinus sæpe Galeno citatus lib. v. Pharm. καὶ γίνη, & lib. ii. De dif-
ferentiis febrium. T. 3. p. 13. 333. 334. 335. 471. T. 4. pag. 3. &
Cœlio Aureliano lib. Oxeon ii. c. x. & lib. iii. cap. xvi. ex lib.
de Helleboro. Scripsit & libros de pulsibus, quos citat Galenus T. 3.
p. 24. 49. seq. 79. seq. lib. de Semitertiana, idem Galen. in Com-
mentariis lib. i. Epidemion Hippocratis. Fuit pneumaticæ addi-
ctus sectæ. Galen. T. 3. p. 50. Athenæi Attalensis sectator, idem
T. 3. p. 55. præceptor *Archigenis*, ejus qui Trajani temporibus cla-
ruit ut videre licet ex Aëtio Tetrab. i. Ser. iii. c. clxxii. & Suida
in Ἀρχιγένους.

Agathus sive **Agathius** καὶ Ἀγιάτης h. e. præceptor Galeni, T. 2. pag. 267.
304. Medicamentorum secundum locos lib. ix. cap. v. & alibi.

Agathocles Atracius quem de piscibus scripsisse, soluta oratione Suidas
memorat.

Agathocles Chius de agricultura, quem laudant Varro, Columella, Plinius. Incertum idemne Agathocles Plinio lib. xxii. cap. item xxii. & Galeno Pharmacorum secundum genus lib. v. & quem ἐν τῷ περὶ διαίτης laudat scholiastes Nicandri ad theriac. Et hujus aut alterius ejusdem nominis meminit Lucianus in Cataplo. De Agathocle Milefio & Babylonio Vossius in Histor. Græcis pag. 316. seq. & Meursius in Bibl. Græca T. x. thesauri Gronov.

Agazo Atheniensis, quem fuisse magnum experimentatorem dicit Petrus Aponensis, in additionibus Mesuæ, quo loco tractat de ægritudinibus epatis. Et hic forte est quem simpliciter vocant Experimentatorem idem Aponensis in illo cap. & Simon Januensis.

Agberi Medicus Arabs auctor libri de medicamentis compositis, nehaiat al edrak. Herbelot. Bibl. Oriental. p. 50.

Aggregator, ita dicitur Serapion nec non Abenguefit, quod velut in unum aggregavere in usus hominum quæ alii ante ipsos de viribus simplicum tradiderunt.

Agis scriptor ὁ ψαπτυνικῶν sive de parandis opsoniis laudatus ab Athenæo XII. p. 516. ubi de eodem argumento (ut apud Latinos fecit Apicius) tractasse testatur *Acesiam, Acestium, Archytam, Critonem, Dioclem, Dionysium, Epanetum, Erasistratum, Eurbydemum, Glaucum Locrensem, Hegesippum, Hemeclidas* duos, *Mithacum, Philestionem, Scephanumque*.

Agnodice Hierophili discipula, obstetrix prima Athenis, cum antea viri hoc munere fungerentur. Hyginus Fab. 274. *Antiqui obstetrices non habuerunt, (*) unde mulieres verecundia ductæ interierant. Nam Athenienses cavent, ne quis servus aut femina artem medicinam disceret. Agnodice (***) quadam puella virgo concupivit medicinam discere,*

(*) Viris scil. munere obstetricum fungentibus, Conf. Bælii Lex, in *Hierophyla & Tiburient*. Mentio viri ἱατρικῆς τέχνης ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ etiam in Palladii Lausiaca p. 158. edit. Meursii. Improbatur hic mos utpote inimicus pudori, licet in Gallia hodie, & alibi etiam locorum propter obstetricum infcitiam vel negligentiam non inusitatus, & vicissim non minore contentione defenditur singularibus scriptis de quibus vide si placeat Acta Eruditor. A. 1709. p. 128. Journal des Savans A. 1708. T. II. pag. 64. & A. 1718. T. II. p. 147.

(***) Agdonice vocatur vitiose in Gayot de Pitaval Bibliothéque des gens de Cour Tom. IV. pag. 161. & 162.

scere, qua cum concupisset, demptis capillis, habitu virili, se Hierophilo cuidam tradidit in disciplinam, qua cum artem didicisset, & feminam laborantem audisset, ab inferiore parte veniebat ad eam: qua cum credere se nolisset, astimans virum esse, illa tunica sublata, ostendebat se feminam esse: & ita eas curabat. Quod cum vidissent medici, se ad feminas non admitti, Agnodicen accusare ceperunt, quod dicerent eum glabrum esse & corruptorem earum, & illas simulare imbecillitatem. Quo cum Areopagita consedisent, Agnodicen damnare ceperunt, quibus Agnodice tunicam allevavit, & se ostendit feminam esse. Et validius medici accusare ceperunt. Quare cum femina principes ad iudicium convenerunt, & dixerunt: Vos conjuges non estis, sed hostes: quia qua salutem nobis invenit, eam damnatis. Tunc Athenienses legem emendarunt, ut ingenua artem medicinam discerent.

Agrippa, Judæorum Rex, à quo unguentum ejus nominis inventum fuerunt Nicolaus & Arnaldus Villanovanus in suis Antidotariis. Et hic forte est, quem plerique scriptores medici, præsertim Mesue & Rasis, nomine Judæi sæpius citant. Galenus in lib. VII. T. 2. pag. 284. de medicamentorum compositione secundum locos, Julium quempiam Agrippam allegat, quod me nonnihil suspicari facit Agrippam regem Judæorum non fuisse. Nam Julius nomen est Romanorum, non Judæorum, fuitque familia notissima Agripparum apud Romanos. Idem autem Galenus simpliciter Agrippam citat Pharmac. & γυν, lib. VII. T. 2. p. 419. Hac Tiraguellus.

Abamet sive Haamer, sive item Haamech, sive denique Ahamet Eben David, Serapioni Simplicium cap. CXVII. & CLXIV. & CCXXIV.

Abirison.

Abuar, Rasi lib. XI. Continentis cap. VII.

Aidmerin Ali Al Gialdeki auctor operis Chymici, badr almonir si khovas al ex sir. Vide Herbelotum p. 78. b. qui observat et sir (unde vulgatum elixir) à chymicis Arabibus vocari materiam auro conficiendo idoneam.

Aidoun, (Aboul Hassan al Mokhtar ben Aidoun) Medicus Bagdatensis, auctor libri takuim al Schat, de morbis, eorumque remediis, ordine alphabetico. Herbelot. ibid.

Ailaki, Avicennæ discipulus, auctor libri asbab u alamat, de causis & signis prognosticis morborum.

Hiat al Hiat, epitome historiæ animalium quam Demirius Arabice Anno hegiræ 773. (CHRISTI 1371.) scripsit sub titulo Hiat al haivân. Auctor epitomes, Scham seddin Mohammed al Damannini, eodem quo Demirius anno defunctus hegiræ 818. (CHRISTI 1415.) Vide Herbelotum p. 64. & 79.

Aicyse sive *Ayse* (hæc enim duo nomina reperio nisi diversorum sint) apud Serapionem, simplicium c. 117. & 303.

Alamah, (ebn Alamah ben Assad) Medicus celebris anno hegiræ 652. (CHRISTI 1254) defunctus, auctor libri escharat almorshedat, de medicamentis simplicibus. Herbelot. p. 84.

Albanus Terinus Vitodurenſis, recentioris scriptor ætatis, sed qui Medicos Græcos plures Polybum de natura seminis humani & ratione victus, & de morbis corporis, qui inter Hippocratis opera legitur: Alexandrum Trallianum, Paulum Æginetam, Philaretum de pulsibus, Theophilum de urinis & Philotheum in Aphorismos Hippocratis eleganter vertit. Nec non scriptores alios Epiphanium de vitis Prophetarum, Agapeti schedam regiam, & Emanuelis Chrysoloræ epitomen Grammatices Græcæ. Deinde Joannis Damasceni Medici diagma de exquisita febrium curatione & aphorismos ex versione quæ exstabat de Arabico Barbara, puriore ac venustiore interpretatione Latina expressit. Recensuit etiam Dioclis Epistolam ad Antigonom Regem, Soranum Ephesium, Plinium Valerianum, Apulejum de herbis, Apicium, Antonium Musam de betonica &c. Hippocratis prognosticis vitam magni illius Medici præfixit.

Albarmachus Avicennæ lib. v. tract. 1x.

Albaromachus, & *Albaromachus* apud eundem, nisi & idem sit, quod facile crediderim.

Albasarri, & *Albasari*, & *Albasryi*, Serapioni Simplicium c. lxxvii. & cxvi. Rasi lib. ii. Continentis cap. 11. ubi eum citat ex libro summæ de oculis.

Albatarich, Serapioni ejusdem operis cap. lxxxv.

Albatenius sive *Albategnius* qui primus Galenum in Arabicam linguam vertit, ut dicit Serapio cap. xcii. Vixit circa idem tempus hoc est circa A.C. 1070. Ejus de simplicibus medicamentis Volateranus memorat.

Albenguesit, vide *Abenguesit*, & *Aggregator*.

Alber.

Albertus Theutonicus Dominicanus, Episcopus Ratisponensis, defunctus A. C. 1280. æt. 75. qui ob doctrinæ magnitudinem *Magni* cognomentum sibi comparavit. Hic inter alia & ea quidem prope infinita opera quæ xx1. Voluminibus junctim edidit Lugd. 1651. fol. Petrus Jammay, Ord. Præd. scripsit libros xv1. de animalibus, secutus magna ex parte Aristotelem. Et de medicina librum unum, de arboribus, herbis, lapidibus: de mineralibus & rebus metallicis libros quinque, de nutrimento & nutribili, de alchymia, de secretis mulierum unum. Copiose de illo ejusque scriptis præter Trithemium c. 466. Ambrosius de Altimura Bibl. Dominicanæ p. 49. seq. & Jacobus Quetif & Jacobus Echard T. 1. p. 162. seq. 275.

Albertum quendam CPolitanum de veterinaria Medicina scripsisse lego in Alphonsi Ciacconii Bibliotheca universali MS. Recentiores sunt Tiraquella laudati. Albertus Novocambianus, cujus sunt notæ in fabricationem hominis à Cicerone 2. de Nat. Deor. c. 53. descriptam Cracov. 1551. 8. Albertus Belfortis Rhæticus, vir Medica arte clarus, cujus, inquit expectatur liber de abolenda morbi Gallici (*) nomenclatura, ejusque juxta Galeni censuram explicatione & curatione, addita quoque recentiorum ad hoc propositum empirice.

Albertus sive **Albericus** Salentinus Philosophiæ & medicinæ doctus, apud Gyraldum lib. 1. De poetis sui temporis.

Albes Arabs de quo Jo. Georg. Schenckius.

Albbamba filius Allahagelegi, Serapioni Antidotorum cap. xvi11.

Albotin Avicennæ lib. v. tract. v.

Albericus Archiepiscopus Pragensis, antea Bohemiæ Regis Physicus circa A. C. 1475. scripsit practicam medendi & regimen pestilentiae, nec

F 3

non

(*) Veteribus etiam minime ignotam fuisse hujus morbi fœditatem, docuit nuper nobilissimus Becketus. Vide Michaëlis de la Roche V. C. memorias literarias magnæ Britanniae, quas Gallice edidit T. XII. p. 298. seq. Bibl. Angloise T. V. p. 536. seq. T. X. p. 366. seq. Bibl. ancienne & moderne T. XX. p. 406. seq. Joannem Rhodium notis ad Scribonium Largum p. 157. Thomam Bartholinum de morbis Biblicis p. 28. seq. Caroli Patini Diss. Archibaldi Pitarnii opuscula Medica p. 157. seq. Alii Neapolitanum morbum vocant ducta ab Ao. 1493. origine. In Oriente frequentem esse & speciatim in Persia jam notavit Adamus Oleatius p. 565. itineris sui. De aliis Asiæ locis & Africa & Americæ Carolus Clæsius historia aromatum p. 150. seq. & de simplicibus Americæ p. 30. seq. Petrus Borellus lib. 2. Observat. 37. & qui ex regione Nigritarum, Gvinæ vicina sepe petit Thomas Sydenham Epistola de lue Venerca, edita Londini 1680. 8.

non regimen sanitatis. Lipsiæ impressum per Marcum Brandt. A. 1484.

Albricius sive *Albericus* Londinensis Anglus, qui scripsit de ratione veneni, aliaque de re medica non pauca, vixitque sub Ginthelmo Ruffo, Anglorum Rege, circa A. C. 1090.

Alnuabram & *Albruabam* (utrunque enim reperio apud Mesuem) vide num sit Abuanbram, aut Abuhabram, de quibus supra.

Alubetar Muhamed, (*) aut ut alii scribunt vitiose, *Abubeter* sive *Alubeter*, aut etiam *Abubater* filius Zachariæ filii Arahi, aut ut alii scribunt, *Errrasis*, aut ut alii, *Rasis*, sive Razis, (à Rai vel Rai (**)) Persiæ urbe in qua natus fuit) quem & *Almansorem* vocant, quia ad Almanforem scripsit. Sed & aliis vocatur Bubikie filius Zachariæ, nepos Errasis. Hic est quem *Rasim* vulgo vocant, quique ab Almanfore principe vocatus Cordubam, cum magna gloria ibi artem suam exercuit, defunctus anno hegiræ 401. (Christi 1010.) de illo videndus præter Joannem Leonem Africanum (quem dabo infra) n. 6. & Lindenium renovatum Mercklini in *Abubeter*, videndus Nic. Antonius in Bibliotheca veteri Hispana lib. vi. c. xii. T. 1. p. 370. seq. Huic Rasi Arnaldus Villanovanus optimi viri judicii, in libro de *diversis intentionibus* morborum, statim in ingressu hoc testimonium perhibuit, quod fuit *in speculatione clarus, in opere promptus, in judicio providus, in experientia probatus*. Hujus habemus libros xii. Elchavi, aut ut alii scribunt, Helchaui, aut sine aspiratione Elchavi, sive Elkavi, id est, ut interpretantur, *totum continentis*, ex quo eos libros *Continentis* vocant, opus quidem ingens: ex Hieron. Suritæ castigatione Brixiae 1486. Venet. 1509. 2. Vol. & præterea *libros decem ad A'mansorem* editos Lugd. 1511. 8. cum additionibus Gerardi Cremonensis, & ejusdem Rasis libellis de ægritudinibus juncturarum, de morbis puerorum, Aphorismorum libris sex, parvo antidotario, libello de præservatione ab ægritudine lapidis, introductorio parvo in medicinam, libello de sectionibus, cauteriis & ventosis: antidotario, Synonymis ordine alphabetico, & subjuncto libro divisionum Constantini Africani. Ut alias editiones, aliaque Rasis scripta,

(*) Muhamed vocatur ab Avicenna 3. de febribus 3. Canonis tit. 3. c. 7.

(**) Golius ad Alfragan. p. 213.

pta sive Latine edita, sive Arabice MSta in Bibliothecis, Regia Parisiensi, Leidenſi & Florentina Medicea præteream. De Græco interprete libri Rasis hujus de pestilentia, dixi Volum. xii. p. 692.

Albucasi qui & *Albucasis*, sive *Albucasis*, *Bucasis*, *Bulcasis* *Galaf*, *Alfabaravius*, *Azavarius* &c. clarus vergente sæculo xi. cujus extant lib. iiii. Chirurgiæ; sæpius editi Latine versi ex Arabico. Meminit & libri cui titulus *Servitor*, de præparationibus oleorum.

Albuenſis.

Albugerig, & *Albugerix*, & *Albugerigius*, & *Albugerag* (hæc enim omnia reperio apud Serapionem Simplicium cap. lxxxii. & Rasim lib. i. Continentis cap. iv.) Crediderim esse Abugerim, sive Abugerig, de quo supra: præsertim quod hic Albugerig Monachus vocatur eodem Rasi, ejusdem operis lib. xi. cap. iv. quo etiam nomine aut titulo insignitur ille Abugeris, ut ibi diximus.

Albusius Medicus Romanus. Plin. xxix. i. *Multos prætereo Medicos, celeberrimosque, ex iis Cassios, Calpurnios, Arruntios, Albutios, Rubrios. Ducenta quinquagena seſertia, annua mercede iis fuere apud Principes. Marcarum Lubecensium, sive librarum Gallicarum 25000.*

Albuzid Alharabi, Serapioni Simplicium cap. cclvii.

Alcalamet, Avicennæ lib. v. cap. ix.

Alcadinus Garſini Syracusani fil. Medicus Henrici IV. Imp. artemque Salerni professus, si Scipioni Mazellæ in Antiquitatibus Puteolanis fides. Alcadinus iste perinde ut alius quidam Poëta Ebolitanus, balneas Puteolanas carmine latino descripsit. Exstat in collectione Junitarum de balneis.

Alcalaum, sive *Alcalame*, utrunque enim reperio. nisi diversi sint.

Alcamadus.

Alcana Mosali Armenus de passionibus oculorum Latine ex Arabico: Davide Armenio interprete. Venet. 1499. fol. cum Chirurgicis Guidonis de Cauliano & aliorum.

Alcanſi, & *Alcanſi*, & *Alcanzi*, & *Alcanzi*, & *Alkanci*. Hæc enim omnia passim reperio apud Mesue & Serapionem, nisi plures sint, quod non credo.

Alcesis sive *Alcesius* Sophista (ιατροσοφιστης) Galeno Pharmacorum κτ' πρὸς lib. viiii. cap. ii. T. ii. p. 276.

Alcha-

Alchalabamen, & *Alchalebemen*, nisi diversi sint, Serapioni Simplicium cap. lxxxiv. & clxxxv. & ccxlv. & ccxlvii.

Alcindus & *Alkindus*, apud Mesue, Avicennam & Rasim sæpe: citaturque ex lib. de Electionibus ab ipso Rasi lib. Continentis i. cap. iiii. & ex Epistola de podagra & dolore stomachi, eodem cap. ix. & lib. ii. cap. iiii. Is alibi vocatur Elkindus apud eundem Rasim ejusdem operis lib. iv. cap. i. ubi item illum citat. ex dicta Epistola de podagra ut jam non dubitandum sit, quin idem sit.

Alcibiadem Atheniensem principem Medicæ artis fuisse peritum ex eo possumus intelligere, quod ex Anchusæ herbæ speciebus una est quæ Alcibiadion dicta est, & aliæ quoque, ut videre licet apud Dioscoridem lib. iiii. cap. cccclv. & lib. iv. cap. xxiv. xxv. xxvi. xxvii. Nicandrum in Theriacis, qui tamen ab alio quam ab hoc Alcibiade, nempe ab Alcibio quopiam inventas dicit. Plinium lib. xxvi. cap. vi. & Aetium Tetrab. i. Ser. i. in Anchusa: Paulum Æginetam lib. vii. cap. iiii. ubi de Anchusa. *Hæc Timquellus.*

Alcibiis, Nicandro in Theriacis, ut jam dixi in Alcibiade. Vide & infra, Alcipius.

Alcimion, *Alcimon* & *Alcimius* apud Galenum Pharmacorum κτ γίνη lib. vii. & κτ ἔπης lib. quoque vii. c. ii. & iterum vi. Vide T. 2. edit. Basil. p. 260. 333. 359. 363. 388. 389. 410.

Alcipius, Galeno lib. vi. Simplicium, nisi sit ille Alcibiis, de quo nuper diximus.

De Alcæone ita Alfonso Ciacconius Hispanus in Bibliotheca, ordine literarum concinnata circa A. 1583. quæ desinens in Epimenide exstat MSta apud Venerandum nostrum Wolsium: notas ad hunc locum infra ipse addidi. *Alcæon cognomento Physicus, Calaber patria Crotoniata Piritibi a) filius, Pythagora auditor & alumnus, b) Philosophus Græcus & Medicus insignis fuit, primus de Natura ratione scripsit c) & eam litteris explicavit, ut Phavorinus in omnimoda historia & Pro-*

a) Παιδείας Clemens I. Strom. p. 308. & Theodoretus lib. I. therapeut. p. 7. ubi Ἀλκæον vocatur & lib. V. p. 72. ut vicissim Alcæmon pro Alcæone apud Antigonum hist. mirab. c. 95. Confer Meursii ad Antigonum & p. 33. ad Chalcidium notas, & Menagium ad Laërt. p. 387.

b) Juvenis audit Pythagoram jam senem. Jamblich. c. 23. Aristoteles i. Metaphys. c. 5.

c) Laërt. VIII. 23. Δοκεῖ δὲ πρῶτον φυσικὸν λόγον γεγραφεῖναι κατὰ Φησι φαθαι.

Proclus d) tradidere. De invisibilibus e) libros scripsit. De iis f) tractavit & de iis libellos composuit, Cicero testis. Hic primus electiones g) aggredi ausus est, primusque fabulas adinvenit h) ut Isidorus in Etymo.

Φαβερῶν ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ. Ibidem hoc affert operis illius initium, Ἀλκμαίων Κροτωνιάτης πύθε ἐλεξε Πειρίθου υἱός Βροντίωνος καὶ Λέοντος καὶ Βαθύλλου. περὶ τῶν ἀφανίων καὶ περὶ τῶν θνητῶν σαφῆναι μὲν Θεοὶ ἔχοντι, ὡς δὲ ἀνθρώποις περὶ αἰσθητῶν π. τ. λ. Alcmaeon Crotoniates hac ait, Pirithi filius, Brontino, Leonti & Bathyllo, 'De invisibilibus & de mortalibus rebus evidentem quidem scientiam habent Dii, quantum vero conjicere hominibus licet &c. Patet ex parvo hoc specimine & Dorica dialecto usum & magna modestia ad Philosophiam tractandam accessisse Alcmaeonem. Primum scriptum de natura, notant etiam Cicero & Theodoretus locis laudatis.

- d) In Timaeum Platonis,
- e) Aut valde fallor, aut nullam aliam quare Alcmaeon libri de invisibilibus tribueret, rationem Ciacconius habuit, quam quod in principio libri de Natura, quod affert Laërtius, mentio τῶν ἀφανίων.
- f) Leg. de Diis, idque collegit Ciacconius ex his Ciceronis lib. 1. c. 11, de natura Deor. Crotoniates autem Alcmaeon, qui soli, luna reliquisque sideribus animoque praeterea divinitatem dedit &c.
- g) Lege exsectionem, hoc est Anatomen corporis humani. Chalcidius p. 368. edit. à me curat: *Demonstranda igitur oculi natura est, de qua cum plerique alii, tum Alcmaeon Crotoniensis in physicis exercitatus, qui primus exsectionem aggredi est ausus.* Tiraquellus p. 296. de Alcmaeone: *Hic singulis humani corporis membris atque articulis resectis, intimis omnium partium vitalium scrutatis, primus cadaverum lacerationem, quam Graeci anatomiam vocant, excogitavit.* De anatome animalium, non cadaverum humanorum Chalcidium intelligunt Viri praestantissimi Daniel Clericus in Hist. Medicinæ Gallicae edita lib. 2. cap. 5. p. 94. & Jo. Conradus Barchusen à quo & ipso historiam Medicæ artis Latino stilo conditam habemus, pag. 127. Nihil tamen est in Chalcidio quod hoc persuadeat.
- h) Isidor. Orig. lib. 1. c. 39. *Fabulas primus invenisse traditur Alcmaeon Crotoniensis.* Etiam Giselbertus libro de altercatione Ecclesiæ & Synagogæ ait Alcmaeonem primum fabulas scripsisse. Fuere & alii Alcmaeones, ut de cujus furore Tragici, & Cicero III. 5. Tusculanar. & IV. de finibus cap. 23. ubi Alcmaeonem Ennii commemorat, ex quo etiam sunt quæ IV. 17. & 28. Academ. & 3. de Oratore ac Nonius in *jambis*. Vide illustrissimi Viri Hieron. Columnæ notas ad fragmenta Ennii p. 281. seq. qui p. 286. etiam fragmenta ex Euripidis Alcmaeone colligit. Alius denique Alcmaeon Tragicus, de cujus Atydamante dramate meminuit Aristoteles cap. 15. poetices. οἶον ὁ Ἀλκμαίων ἐν Ἀτυδάμας. Vitiose in Meursii Bibl. Græca excusum Alcidas, pro Atydamante. Vitiose

Etymologiis testatur. Multa etiam in re Medica scripsit, ut Laërtius i) prodidit. Quadamejus verba aut placita in Medicina apud k) Stobaeum in sermonibus de morbo & sanitate citantur. Hujus auctoris Aristoteles & Themistius lib. 1. de anima l) & 7. de historia animalium, m) Cicero lib. 1. de natura Deorum, Galenus de historia Philosophica, & Plutarchus in lib. de placitis Philosophorum meminere. Floruit Olympiae de LXV. annos circiter ante Christi natalem DXXV.

Alcon, aut ut alii, Alcontius, aut etiam Accontius, aut Arcontius five Archontius vulnerum medicus à Claudio Cæsare centum millibus sestertium condemnatus, eidemque in Gallia exulanti, & deinde restituto acquisitum non minus intra paucos annos, ut tradit Plinius lib. xxix. cap. 1. Incertum sitne idem de quo Martialis VI. 70.

Ostendit digitum sed impudicum

Alconti Dasioque Symmachoque.

Alcon alter, medicus multo posterior, qui apud Aufonium, Epigr. 73. seq. Aruspice Diodorum vaniloquum fecit, quo quidem Epigrammate & seq. eundem Alcontem deridet, ex Græco Lucilii epig. lib. 11. Anthol.

Alcinus Arabs de simplicibus citatur à Bellunensi in voce astergar.

Alcyon,

Vitiose etiam in Dan, Heinsii versione *sicut Asydamantis Alcmaeon*. Eundem allegari ab Hesychio in βλήρ notavit Meursius ad Chalcidium. Omitto Alcmaeonem Atheniensem cujus filii liberos Pisistrati occiderunt, ut præter alios meminit Tætzet Chiliad. 1. historia sexta.

- i) Laërtii verba sunt: *ἡ πλεῖστα γὰρ ἰατρικὰ λέγει, ὅμως δὲ καὶ Φυσιολογῆ ἐνίστη.* Utrumque autem hoc potuit in libro illo de natura facere, quem laudat etiam Galenus 1. de natura hominis T. V. edit. Græcæ Basil. pag. 1. & lib. 1. *περὶ τῶν κατὰ ἰπποκράτην σοιχείων* T. 1. p. 56.

k) pag. 542. florileg. edit. Wecheliana. Confer eclogas Physicas p. 54. 60. 93.

l) Simplicius quoque lib. 1. de anima textu 32.

m) Aristoteles lib. 7. Hist. animal. cap. 1. *ἡ φύξις μέλλοντα φέρειν τὸ σπέρμα, ἀνδρῶν φησὶν πρῶτον Ἀλκμαίων ὁ Κροτωνιάτης.* Etiam lib. 1. cap. 11. *Ἀλκμαίων ἐκ ἀληθείᾳ λέγει φάμεν ὅτι ἀναπνεῖν ἔστι αἶγας καὶ πᾶσι ὥτα.* Meminit & Theophrastus lib. de sensu p. 24. placita ejus de sensibus exponens. Liber Aristotelis contra Alcmaeonem memoratus Laëtio V. 23. intercidit.

Alexon, medicus tempore Caji Imp. Joseph. xix. 1. 19. pag. 852. edit. Oxon.

Aleardus de Pindemontibus, Veronensis, de fontibus sive balneo Caldearii scripsit ad Hermolaum Barbarum. Extat in opere de balneis quod recensui Vol. XII. p. 723. sq.

Alimereftem, Serapioni Antidotorum cap. xvi 11. ad fi.

Alexander Aphrodiseus Philosophus Peripateticus tempore Septimii Severi ac deinceps, de cujus scriptis quibus Physicam quoque sicut alias Philosophiæ partes illustravit, dixi lib. iv. cap. 25. Diverfus autem ab illo videtur Alexander Medicus, itidem, si MSS. Codicibus fides Aphrodisiensis, de cujus Problematibus Medicis & Physicis ibidem dixi p. 72. seq. Nunc tantum addo Petrum de Abano in Conciliatore suo quem A. C. 1303. scripsit, differentia quinta testari se Alexandri Medici Problemata Latine vertisse. Ἀλεξάνδρου Ἀφροδισιεύως ἱατρικῆ περὶ πυρετῶν, qui libellus Latine tantum prodiit, extat Græce MS. non tantum in Bibl. Cæsarea ut ibidem p. 74. notavi, sed in Laurentiana Florentina quoque.

Alexander Laodicensis, Cælio Aureliano lib. Oxeon, id est, Celerum passionum 1. cap. item 1. idem cum Alexandro, de quo mox, Philalethe.

Alexander è Phrygia Medicus, *Martyr* Lugduni tempore Marci Antonini, de quo Eusebius v. 1. Hist. Eccles. p. 163. & Vincentius Bellov. x. 100. speculi Hist. Martyrolog. Rom. & Acta Sanctor. 2. Junii.

Alexander Magnus Macedonum Rex præcipuum medicinæ studium operamque dedit. Eius enim artis non solum contemplandæ studiosus fuit, verum etiam ægrotantibus amicis opem attulit, & remedia quædam, ac ciborum observationes instruxit. Authores Plutarchus in vita ipsius, & præterea Joannes Monachus, & ipse author Græcus. Est collyrium Alexandro Regi inscriptum, cujus meminit Aetius Tetrabibli 11. Ser. 111. cap. xxxix. Est & ejusdem Stibium apud eundem, ejusdem Ser. cap. lxxxv 111. Est item viride Alexandrinum, Cornelium Celso memoratum lib. v. c. xxv 11. quod forte & ab ipso Alexandro compositum est. *Hac Tiraquellus*. p. 269.

Alexander Parvus, citatus Rasi lib. Continentis 1. cap. ix.

Alexander Philalethes Herophili sectator qui post Zeuxidem διδασκαλείῳ magno sive scholæ Medicorum Herophileorum in Phrygia præfuit

de quo Strabo in extremo libri xii. p. 580. συνέστησε δὲ καὶ ἡμᾶς διδασκαλῶν Ἡροφίλειον ἰατρῶν μέγα ὑπὸ Ζεύξειδου, καὶ μὲν αὐτὸν Ἀλεξάνδρου ἔφιλαλῆθες. Citatur hic Alexander Galeno lib. iv. *De differentiis pulsuum*, T. iii. p. 46. & 49. ex quibus locis constat & Demosthenis Ophthalmici fuisse præceptorem & Aristoxeni Herophylli, neque in omnibus fecisse cum Herophilo p. 51. Hunc esse puto quem Octavius Horatianus, aut ut aliis placet, Theodorus Priscianus lib. iv. de Physica scientia ad Eusebium filium dicit *amatorem veri* fuisse appellatum, eumque fuisse discipulum Asclepiadis, & scripsisse libros, de semine. Citatur à Galeno pluribus locis T. ii. pag. 180. 184. 403. Ejus liber quintus de placitis ἐν τῷ ἐκ τῶν ἀρεσκόντων. T. iii. p. 46.

Alexander Trallianus Jatrofophista, clarus Justiniani tempore, de quo Agathias lib. V. p. 144. & de cujus scriptis sæpius editis dixi Volum. xii. cap. vii. p. 593. seqq. Fortasse hic est Alexander Medicus qui laudatur à Demetrio Pepagomeno lib. de Podagra. Et Alexander cujus de pulsuum in febricitantibus cognitione librum Græce MS. exstare in Bibl. Regis Galliæ, notavit in Bibl. Medica Jo. Georgius Schenckius.

Ab Alexandrinis Medicis multos errores propagatos & in publicum sparsos queritur Galenus T. v. edit. Basil. pag. 742. αἱ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ σοφιστεύσαντες ὑφ' ὧν ἐπαληρώθη μάλιστα μικρῶν καὶ ψευδῶν λόγων τὰ βιβλία.

Alexandri Myndii, è Myndo Cariæ, historia animalium, quadrupedum aviumque plus simplici vice citatur ab Athenæo. Vide librum iv. hujus Bibl. cap. xx. p. 637.

Alexandri βίβλος τὰς ἰῶν ἱερῶν βοτάνων περιέχουσα κείσεως MS. fuit in Bibl. Joannis Sambuci, teste Alphonso Ciacconio.

Alexander, ut puto, alius à Luciano in vita Peregrini memoratus.

Alexander, quem Joannes Alexandrinus in Commentariis Galeni de sectis, vocat veritatis amatorem, idem cum Alexandro, de quo supra, Philalethe.

Alexandrum simpliciter, sive unum ex illis, sive alium citat Galenus Pharmacorum καὶ γένη, lib. vi. & καὶ πάσας, lib. ii. cap. item ii. Paulus Aegi-

Aegineta, lib. III. cap. xxviii. & cap. lxxviii. & lib. vii. c. xi. & c. xix. Serapion Simplicium cap. ccxxxiii. & cclxxvii. Mesue sæpe in Antidotis, Rasis lib. i. Continentis, cap. i. & cap. iii. ubi illum citat ex lib. de Melancholia, & cap. vii. ex lib. Birsen, uti etiam facit c. viii. ejusdem lib. & in lib. ii. cap. ii. lib. Congregationis. Et ex lib. v. cap. i. ex lib. de Stomacho. Et lib. vi. cap. i. ex Summa ipsius. Hicque est, ut opinor, (inquit Tiraquellus) à quo Nicolaus in Antidotario medicamentum Alexandrinum dictum esse scribit.

Omitto juniores ut Alexandrum Achillinum Bononiensem, Alexandrum Benedictum Veronensem, & Alexandrum Massariam Vicentinum, aliosque de quorum scriptis Mercklinus in Lindenio renovato. Alexandrum Bondinum ejus exstat Epistola Græca in Organum Aristotelis, & Alexandrum Agathimerum Venetum, ad quem Nicolaus Leoniceus scripsit librorum de there sive vipera: nec non Alexandrum Trojanum Petronium Citacastellanum, cujus exstant quædam ad Paulum Cæsarem Cardinalem, quos inter Medicos etiam laudat Tiraquellus. De illustriss. *Alexandro Mantecordato* dictum Volum. xii. hujus Bibl. p. 774. seq.

Alexias, Thrasia Mantinensis, de quo infra dicemus, discipulus, qui ut scribit Theophrastus lib. ix. Historiæ plantarum, cap. xvi. plurimum valuit ingenii acrimonia, nec infra magistrum bonis artibus fuit instructus, utpote qui multas medicinæ partes, quas ille non tenuerat, egregie consecutus est. *δυνὶς δὲ καὶ Ἀλεξίας ὁ μαθητὴς αὐτοῦ, καὶ ἔχῃ ἥτιον ἐπισχυρῶ ἐκείνου, καὶ γὰρ τῇ ἄλλῃς ἰατρικῇς ἐμπροσθεν.* Floruitque tempore ipsius Theophrasti, ut illic colligere licet.

Alexio memoratus Ciceroni lib. xv. Epistolarum ad Atticum, Epistola i. & ii.

Alexippus Plutarcho memoratus in Alexandro Magno.

Alphalamen, Rasi lib. Continentis, cap. iii. Vide num sit Alkalamen, de quo infra.

Alferefi, Serapioni Simplicium cap. clxxvii.

Alferisei, sive ille, sive alius, ejusdem operis cap. cci.

Alferisi, ibid. c. xcv.

Alfensu, nisi & idem sit, ibi cap. cccii.

Algazir Abuale Zor, filius *Abmeleth filii Zor*, citatus à Zoar in initio libri de cura lapilli, nisi de seipso loquatur. Liber ille inter spuria Galeni, ad Aali Saracenorum Principem.

Albarif, citant Mesue in medicinis solutivis, & Simon Genuensis.

Albominus Chymista citatu in libro Smuel Hamuel.

Aliabbas, vide Halyabbas.

Ali ben Isa. T. III. amoenit. literar. p. 204. Ali Musa ibid. Ali Tarabulusi id. p. 206. Alimed p. 207.

Alimajor, Rasi lib. II. Continentis cap. I.

Alkalamen Arabibus sæpe, qui forte is est Alchalahamen, sive Alchalehmen de quibus supra diximus.

Alkekengi.

Alkides Chymista, citatus in libro Smuel Hamuel.

Jacobus Alkindus, vide supra Alchindus. Sæculo duodecimo claruit, quo sub auspiciis potissimum & patrocinio Almachiadarum Principum Medica studia in Africa & Hispania floruisse notat Conringius introduct. cap. III. §. 24. Ejus Alkindi liber de nævis in facie, eorumque significatione MS. memoratur ab Alphonso Ciacconio.

Alkirandi liber Physiognomicus.

Alkuffeneni, Serapioni Antidotorum cap. xxxIII.

Almadel naturalis magiæ scriptor cujus librum de nævis corporis foeminæ earumque significatione MS. memorat Alphonsus Ciacconius.

Almajemir, ibid. cap. cxlii.

Almasaberodi, ibid. clxxvii.

Almascadi, ibid. cap. clxxxv. ex libro auri, minerarum, margaritarum.

Aloisius Mundella Brixienfis, cujus extant Epistolæ medicinales doctiss. & Annotationes in Aptonii Musæ Brasavolæ Simplicium medicamentorum examen.

Aloisius Trissinus, cujus sunt problemata medica ex Galeno.

Alpharabius, vide Ebunasar.

Alphonsus Ferrius Necropolitanus, cujus est liber de morbo Gallico, alter de Sclopetorum vulneribus, & alii plurimi.

Atrabeb Monachus & Physicus, à quo Rasis non pauca in suos libros transtulit teste Bellunensi.

Alsabamni theoretica & practica medendi methodus.

Alseir, Avicennæ lib. v. in medicamentis compositis.

Albirosin, Rasi lib. ix. Continentis cap. v.

Almed

Almed ibn Ibrahim ibn Abichaled auctor libri quo medicamenta simplicia ab Hippocrate præterita exponuntur. MS. in Bibl. Medicea. Vide Amœnitates literarias C. V. Jo. Georgii Schelhornii, Tom. III. pag. 199.

Amaraan, Mesue in ægritudinibus cerebri.

Amaranthus Grammaticus, Galeno Antidotorum lib. II. & VII. 27. ππ86.

Amarn, Mesue in Antidotis. Et forte est ille Amaraan.

Amaron Rex nescio quis citatur a Galeno aut ab alio in libro experimentorum, Galeno vulgo assignato.

Amasas.

Ambrium Serapioni Antidotorum cap. XVI.

Divum quoque *Ambrosium* unum ex quatuor præcipuis ecclesiæ doctoribus medicum fuisse, testimonio est Sirupus ab eo confectus excogitatusque adversus febres, utpote sudorem provocans, sitimque sedans, quo multos curavit, sicuti retulit Antonius Guaynerius, in I. cap. De febre tertiana pura interpolata & ejus cura, ubi dicit & hodie uti eo Mediolanenses: & Jacobus Manlius in eo libro, cui titulum fecit Luminare majus, quo loco de Sirupis differit, ut non mirum jam videri debeat, si ipse Ambrosius lib. III. De virginibus scripserit, omnibus locis, omnibusque temporibus non esse præmittendam medicinam. *Hæc Tiruquellus* p. 264.

Ambrosius Gripbus ad quem Francisci Philelfi Epistola A. 1472. xxxvi. 14.

Ambrosius Leo Nolanus, qui libros Actuarii de urinis non ineleganter vertit, & quoque scripsit problemata Medica & Physica, castigaciones in Averroëm &c.

Ambrosius Puteolanus Marcello Burdegalensi citatus cap. xxvi. & Scribonio composuit. 152.

Amentas Chirurgus. *Αμηντας* modus fascia caput ligandi. Vide Galen. T. XII. edit. Paris. p. 486. 487. 493.

Aminatus, Avicennæ lib. v. tract. VII.

Ammonius Chirurgus, Aetio Tetrab. II. lib. III. cap. cxIII. & Tetrab. IV. lib. II. cap. lib.

Ammonius Lithotomos cognominatus Celso, lib. VII. cap. xxvi. qui primus modum calculi majoris præmissa fissione ex vesica extrahendi reperit.

Ammonius simpliciter, sive unus ex illis, sive alius, Paulo Aeginetæ lib. cap.

cap. xvi. & Aetio Tetrab. 11. Ser. cap. cxiii. Galen. Tom. 111. edit. Basil. p. 232.

Amometus, de quo Vossius in historicis Græcis. Meminit & Solinus cap. 51.

Amphilochus Atheniensis laudatus à Varrone & Columella ac sæpe à Plinio qui xviii. 16. testatur eum inter alia de arena & cytho unum volumen fecisse confusum.

Amphion, Galeno *ἡ γένη*, lib. 1v. T. 11. p. 372.

Amram filius Hihaumee, nisi sit ille Amaraam, vel Amaram.

Amrum simpliciter Arabibus citatus, quem credo eundem esse.

Amynctianus cujus librum de elephantis citat scholiastes Pindari p. 41.

Amynthæon sive is fuit pater Melampi, de quo dixi lib. 11. cap. 15. sive alius: sed hujus epithema memorat Aetius Tetrab. 11. Serm. 1v. clvii. ex Galeno. Et malagma ipse Galenus medicamentorum *ἡ γένη*, lib. vii. T. 11. p. 409. 412. & quoq; Aetius Tetrab. 111. Ser. 11. cap. xi. & Alexander Trallianus lib. viii. cap. x. eodemque ult. & eum quoque citat Paulus Aegineta lib. 1v. cap. xxxii. & lv. lib. vii. cap. xvii.

Amynthæon sive idem fuit detracta una litera, sive alius Aetio citatus.

Anacreon, diversus a Poëta citatus à scholiaste Nicandri laudante ejus scriptum *ὡς ῥιζοτομικῆς*.

Anastasius citatus Aetio Tetrab. 111. Ser. 1v. cap. xlvii.

Anatolius cujus varia in Geoponicis & Hippiatricis leguntur, ne dicam de fragmentis *ὡς συμπαραθεῶν* quæ Græce & Latine dedi lib. 1v. cap. xxix.

De *Anaxagora*, *Anaximene* & *Anaximandro* Physicis dictum lib. 11. cap. xxiii.

Anaxilaus Larissæus, Pythagoricus & Magus, quem ab Augusto urbe Italiaque pulsum refert Hieronymus in Chron. Hunc naturæ consultum & Physices peritum fuisse docent ejus ludicra de quibus S. Irenæus lib. 1. cap. 1v. Epiphanius hæresi xxxiv. Plinius (*) lib. xxxv. cap. xv. de quarto sulphuris genere verba faciens, ludere Anaxilaum solitum significat, & ludi genus exemplo declarat, *lūst*, inquit, & *Anaxilaus eo, cadens in calice novo, prunaque subdita*
circum-

(*) Confer. Marfilium Cagnatum Variar. Observatt. III. 10 Tomo Tertio Lampadis Artium Gruterianæ, & Tho. Reinesii varias lectiones lib. 3. p. 581.

circumferens, exardescens repercussu pallorem dirum, velut defunctorum, offundente convivio. lib. XIX. cap. I. *Anaxilaeus* auctor est, inquit rursus Plinius, *linco* eo (sermo est de lino, quod vivum vocabatur) *circundatam arborem, surdis iisibus, & qui non exaudiantur, cadi*: quo etiam loco (nam & hoc ad idem ludicri genus pertinet) inquit, *ardentes in focus conviviorum ex eo vidimus mappas, sordibus exustus splendentes, igni magis, quam possent aqua*. Cui non est dissimile, quod nostro seculo repertum videtur, aquam ex vino factam; quæ vulgo *vita*, & ab aliquibus *ardens* vocatur; res ea madentes a concepta flamma, jucundo spectaculo, ne comburantur, efficere, quod tamen non cujuslibet, sed ejus, quæ optima conficitur, opus est. De Anaxilao insuper lib. XXVI. cap. XI. Plinius, *Equarum virum à coitu ellychnis accensum, Anaxilaeus prodit, equinorum capitum visus* *) *representare monstris, similiter ex asinis*. Et lib. XXXI. cap. X. *sepia atramenti tantum vis est, ut in lucerna addito Æthiops videri ablato priore lumine Anaxilaeus tradat*, quod ludicrum, omisso auctoris nomine, Sextus **) memorat lib. I. Pyrrhoniæ. *præstigiatores lucernas arugine, & sepia atramento ungentes faciunt, ut qui adsunt, modo eris colorem habere, modo nigri esse videantur*. Meminit Anaxilai quoque Plinius XXV. 13.

Anaxipolis Thasius, cujus inter scriptores rei rusticæ mentio apud Varronem, Columellam, Plinium.

Andronici libros περι τῶν ὡς θεοφράτης ἐν τῇς περι φύλιν καὶ ἰστορίαν καὶ λέξιν ἡγούμενων memorat Athenæus xv. p. 673.

Anazarc.

Anchaus vide infra *Antaus*.

Andreas sive *Andrae*, sive *Andrius*, sive *Andron*, vel *Andros*, nam & hæc omnia nomina medicorum reperias, nisi diversi sint. Andream laudat Dioscorides in præfatione, inter eos οἱ δοκῶσι ἀκριβέστερον τῶν λοιπῶν περὶ τὴν βοτάνικὴν ἀντεράφθαι qui accuratius in re herbaria versati esse existimantur. Andreas *Carystius* Cassio Problem. 58. Galeno in explicatione vocum Hippocratis, Andreas *Chrysaoris* F. οὗ ἡ χρυσάορος. T. V. p. 711. Cornel. Celsus lib. V. cap. I. inter eos

H

refert

*) Perperam usus in edit. Harduini.

**) pag. 14. edit. à me intrata.

refert *qui multis de facultatibus medicamentorum memoria prodiderunt.* Advocat & lib. v. cap. xvi 11. & Galenus qui eum non multi facit, nam in lib. qui inscribitur Subfiguratio Empirica, eum vocat superbum, & experientiae expertem: & in præfatione lib. vi. Simplicium pharmacorum, eum appellat præstigiatores & arrogantem qui primus mendacii & præstigiis artem salutarem conspurcare ausus fuerit librisque *πεὶ Φαρμάκων* multas nugas intexuerit. T. 11. edit. Basil. pag. 68. Idem sæpius allegat ut T. 11. pag. 292. 309. 372. 411. Sed & Plinius sæpe & scholiastes Aristoph. ad Aves v. 267. & Epiphanius Cyprius statim post principium libri primi Hæreseon, ubi eum dicit scripsisse de herbis. Andronem (*) citant idem Celsus lib. v. Galenus, Aetius & Paulus Aegineta. Andram ipse Dioscorides, Celsus & Plinius. Et quod Andreas & Andron unus sit, potest videri ex eo, quod quem Andream vocat Dioscorides lib. iv. cap. Lix. ubi de papavere loquitur: Andronem appellat Plinius de eadem re loquens lib. xx. cap. xvi 11. Ipse Cornelius Celsus illo eodem lib. v. cap. xx. Paulus Aegineta lib. 111. cap. xli 11. & lib. iv. cap. xxv. Andreas autem, teste Sorano in vita Hippocratis, scripsit librum *πεὶ τῆ ἰατρικῆς γενεολογίας* de medica origine, quo Hippocratem infamare nitebatur, quod, ut credo, Galenum adversus illum animavit & armavit. Eum quoque Athenæus citat ex libris *πεὶ δακτύλων* de Serpentibus, & *πεὶ τῶν ψευδῶς πεπιστευμένων* de quibusdam falso creditis, & autor magni Etymologici, ubi illum scribit ab Eratosthene *βιβλαίγιον* fuisse vocatum, quod ejus libros furtim exscripserat, allusione scilicet cognomenti proverbialis sumpta ab Aegistho, qui Clitæmnestram Agamemnonis corruperat. Porro Polybius lib. v. Historiarum c. 81. meminit Andream, medici Ptolemæi regis cui Philopatro cognomen fuit, quem à Theodoto Proregē interfectum fuisse dicit. Comes quoque archiattrorum Andreas memoratur Aetio lib. x. cap. v. & lib. 11. Tetrabili 11. cap. lrv. xci. & Tetrab. 111. lib. 1. cap. v. & xvi. & lib. iv. cap. ult. Andream Medici icon in veteri Codice Dioscoridis apud Lambecium 11. p. 557. qui etiam meminit inter libros Michaëlis Cantacuzeni fuisse *ἱατροσόφιον Ἀνδρίας ἔθαρμας* *πεὶ ὕλης ἱατρικῆς καὶ ἀλφειβήης σοιχαῖα*. A Scholiaste Nicandri à quo sæpius Andreas Medicus citatur

(*) Vide infra in Andron.

tatur in testimonium, etiam pag. 52. b. aliquid affertur ex illius τὸ Ἀνδραφάρμακον νάρθηκι. Andree instrumenta Chirurgica laudat Oribasius de machinamentis, & Galenus T. v. edit. Basil. pag. 584. 655. Andree sectatores memorat Cœlius Aurelianus III. 12. acutorum, ipse allegans Andream III. 9. qui Herophili sectator fuit. Vide Dan. Clericum hist. Medecinæ lib. 1. cap. vii.

Andreas Albius Bono nienfis, qui dialogos aliquot de aquis scripsit.

Andreas Bellunenfis, de quo hæc Alphons. Ciaccor. in Bibl MS. scripta A. C. 1583. Andreas Alpagus, Bellunenfis, Medicus & Philosophus, multis annis in Cypro, Syria, Ægypto & aliis ad Orientem regionibus peregrinatus, Jo. Serapionis prædicam medicandi ex Arabico in Latinam linguam transtulit. Impressus est liber Venetiis apud Junta A. 1550. fol. cum commentariis Serapionis de simplicibus medicamentis. Idem transtulit historiam Arabicam de vitis Philosophorum & Medicorum Arabum & Græcorum, ut ipse de se scribit in præfat. in glossas Avicennæ. Idem partim transtulit, partim emendavit ex Arabico Avicennæ & aliorum libros aliquot, nempe de venenis, de correctione eorum qua accidunt in regimine sanitatis, de lapidibus preciosis, & alia quæ nepos ejus ex fratre Paulus Alpagus editurum se promissit.

Andreas Brentius Patavinus, qui librum Hippocratis de natura, & alterum de insomniis Latinum fecit, epistolamque de ea re dictam conscripsit.

Andreas Camutius qui propositiones quasdam in medicina scripsit, quibus se responsum pollicetur.

Andreas à Lacuna Secobiensis Hispanus, qui de febre pestilentiali scripsit, & de sectione corporis humani, & alia plurima lectu non indigna. Et Latinos reddidit libros de natura stirpium Aristotelis: & vii. prostromos γυναικῶν Constantino Cæsari adscriptorum.

Omitto alios recentiores quales sunt Tiraquello memorati: Andreas Thuringus Piscienfis, Medicus Florentinus clarus circa A. C. 1530. cujus extant libri de Pleuritide, & libellus de Crisi, & alii. Andreas Vesalius, aut ut alii vocant Vuesalius Bruxellensis, A. 1564. defunctus, cujus extat liber ingens & admodum laudatus de humani corporis fabrica, de quo idem Tiraquellus commentario de Legibus Connubialibus Lege xv. num. xciv. incip. *Josephus* &c.

Andrezcos, sive *Andrizeas* citatur in libro qui fertur Galeni nomine de medicinis expertis.

Androcydes, qui ad Alexandrum Magnum scripsit: vinum potaturus, rex, memento te bibere sanguinem terræ. Sicut cicuta homini venenum est: sic cicutæ vinum, ut prodit Plin. lib. XIV. cap. v. Ex illa ipsa breviuscula epistola aperte videtur rei medicæ non ignarus fuisse, atque etiam ex eo quod de eodem scribit ipse Plin. lib. XVII. cap. XXI. ad fin. Apud Vincentium Bellovacensem XI. 27. speculi naturalis, ubi *Androchides* raphanum contra ebrietatem commendasse traditur, legendum *Androcydes*. Citatur Androcydes Medicus à Theophrasto IV. 20. hist. plant. & ab Athenæo lib. VI. pag. 258.

Andromachus senior, Cretensis, Neronis Imp. Archiater, id est, primarius medicus, cui salutiferam illam γαλήνης sive *Theriaca* (*) compositionem acceptam ferunt medici, & ex Galeno refert Aetius p. 648. seq. edit. H. Stephani, meminitque Eutychius T. I. Annal. p. 339. Eam Græcis versibus ad Neronem scripsit, quos Galenus in suum librum de Theriaca, & in librum I. Antidotorum integros transposuit. Ita autem de eo loquitur statim post princip. lib. de Theriaca, quod medicam artem non solum experientia rerum probe calluit, sed etiam sermonis elegantia rationem in ipsis copiose exercuit quinque libris. Joannes Tzetzes Chiljad. XI. hist. 397 initium illius operis Neroni dicati refert his versibus:

Κλῦθι πολυτρονίῃ βριαρὸν δένει ἀντιδότιον
καὶ τὰρ αἰδημαίνῃς δώσορ (**) ἐλευθερίης
Κλῦθι Νέρων ἰλαρὴν μιν ὀπικλείεσσι γαλήνην.

Hoc est ex versione Julii Martini Rotæ:

Antidotum multis insignem viribus audi
Cæsar, qui nobis otia tanta facis.
Tranquilla hac hilarisque suo pariterque serena Es.

Vertit

(*) Plinius Valerianus lib. 3. cap. 57. & lib. 4. cap. 38. ait theriacam apud insulam Coum in templo Æsculapii incisam fuisse lapide, & versibus dedicatam. Codex Latinus A. C. 1479. exaratus in quo *theriaca conscienda ratio ex Democrito* & *Andromacho*, MS. in Bibl. nobilissimi D. Uffenbachii. Vide Catalogum ejus MStor. p. 689. seqq.

(**) Confer Tristatum T. I. de nudis Imperator. pag. 235.

Vertit etiam & fidelius quantum memini Jo. Gvinterius Ander-
nacus, cujus mihi non est jam ad manus interpretatio.

Andromachus junior, prioris filius; itidem Neronis archiater scripsit libros
duos περὶ συνθέσεως φαρμάκων, quorum primum externa medica-
menta & ἐκτὸς sive & ἐξωθεν ἐπιθέμενα φάρμακα tradebat; secun-
dus interna, & ἔσω ἔσσω σώματος λαμβανόμενα, quibus accessit ter-
tius de medicamentis quæ oculis medentur & τῶν ὀφθαλμῶν sive
τῶν ὀφθαλμῶν φάρμακα Galen. T. v. pag. 647. T. 11. pag.
252. 325. Idem opus hoc respiciens Andromachum laudat Gale-
nus sæpissime, ut T. 11. pag. 162. 191. 234. 242. 243. 244. 245.
246. 252. 261. 263. 267. 269. 272. 273. 274. 275. 276. 280. 281.
284. 286. 289. 291. 292. 293. 294. 296. 298. 300. 305. 308. 309.
321. 322. 324. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 339.
342. 344. 357. 358. 363. 365. 366. 367. 370. 383. 384. 385. 388.
390. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 404. 411. 419. 420. 423.
430. ἐν φαρμάκοις ἔχων μεγίστην ἔξιν, judice Damacharē apud Ga-
len. T. 11. p. 402. Multa collegit medicamenta & non pauciora quam
libris decem dederat Asclepiades cognomento ὁ φαρμακίων, Ga-
lenus T. 11. pag. 235. ὁ Ἀνδρόμαχος πολλὰς ἡδυνευσεν δυνάμεις, καὶ
χρῆδὸν ἐκ ἐλάττης ἦν ἐν τοῖς δέκα ἔσσω φαρμακίων. Ἀσκληπιάδης.
Sed reprehenditur quod præparationem & rationem utendi anno-
tare neglexit. T. 11. p. 323. 325. 358. χωρὶς διορίσμου τὰ φάρ-
μακα γράφας T. 11. p. 363. 399. ideo libri ejus quamplurima si-
cet optima medicamenta complexi à medicis negliguntur. T. 11.
pag. 397. Citatur Andromachus frequentissime ab Aetio, qui &
medicamentum ejus cyphoides describit. De Andromacho utro-
que & de aliis theriacorum scriptoribus dixi nonnulla lib. 111. cap.
xxvi. §. 8. De Codice Arabico MS. in quo descriptio *theriaca* An-
dromachi senioris continetur, vide Lambecium T. vi. p. 143. Le-
pidus error Riccioli, qui hunc Andromachum inter Astrologos tan-
quam primum *theorica* inventorem è Clavio refert, in almagesto.

Andron. Vide supra in Andrea. Andronis Medici mentio apud Athenæum
xv. p. 610. ejus pastillus & medicamenta varia laudantur à Celso,
Cœlio Aureliano, Galeno, Aëtio, Nicolao Myrepso aliisque. De

aliis Andronibus consulendi Meursius ad Apollonii historias mirabiles pag. 94. seq. & in Bibl. Græca pag. 1221. tomo decimo thesauri Gronoviani, & Vossius de historicis Græcis.

Andronicus Ticiannus, quem citat & virum clarissimum vocat Octavius Horatianus libro quarto. Longe diversus ab Andronico peripatetico cujus mentio apud Galenum Tom. 111. edit. Paris. pag. 232. 237. & T. VI. pag. 202.

Andronicus simpliciter, sive ille, sive alius, citatus ipsi Horatiano lib. I. cap. XVII. lib. II. cap. VI. & Galeno Pharmacorum secundum locos lib. VII. cap. VI. eodemque ult. & libro, Quod corporis temperamentum animi mores sequantur.

Andronius, Aetio Tetrab. II. Ser. II. cap. XCIII.

Androcion laudatus Theophrasto, Plinio & qui georgicum scriptum ejus memorant, Varroni, Columellæ, Harpocrati & Athenæo.

Angedemus sæpius Galeno citatus lib. I. Simplicium.

Angelus citatur Stephano Medico in Galenum ad Glauconem pag. 18. b. *Angelinus*.

Recentioris ætatis est Angelus Bologninus, cujus sunt libri de cura ulcerum exteriorum, & de unguentis communibus in solutione continui.

Anguis, (*) aut ut alii vocant *Angitia*. (Nam ut id obiter dicam, ab Anguitia Angitia facta, ut ab anguiportu angiportus tradit Donatus in Adelphis Terentii.) Angitia igitur Medæ & Circes soror, de qua Silius Italicus lib. VII. 499.

Piperemque herbis hebetare, & carmine dentem

Aceta prolem Anguitiam mala gramina primam

Monstravisse ferunt, talisque domare venena.

Ex quibus aperte intelligis eam herbarum vires præsertim adversus virus, non secus ac sorores novisse. Eam nonnulli dicunt esse, quæ & dicta est *Angeronia*, (**) à depellendis angoribus & corporis

(*) Velut ἄγγις, sive ἄγγιαία, ab anguib; ciendis carmine. Vide Delrionem ad Senecam Medeam v. 1024.

(**) Festus: *Angerona* Dea sacra à Romanis instituta fuit, quum angina omne genus animalium consumeretur, cujus festi à *Angeronia* dicta sunt.

ris & animi, quod putat Verrius Flaccus: aut quod populus Romanus morbo qui angina dicitur, præmissis voto sit liberatus, ut Julius Modestus autumat, ut apud Macrobius videre licet, lib. i. Saturnal. cap. x. Ea autem Solis filia dicitur obmedendi artem, cujus Sol, id est, Apollo inventor est. Servius vero ad Æneid. vii. 759.

Quin & Marrubia venit de gente sacerdos,

Tradit ipsam Medeam (*) fuisse *Angiciam* vocatam, quoniam Marrubii Italiæ populi circa Fucinum lacum habitantes, contra serpentes nonnulla remedia edocti carminibus serpentes angere. Solinus cap. viii. diversas facit hanc & Medeam, easque & Circen, sorores, fuisse dicit filias Oetæ sive Æetæ, Colchorum Regis. *Hæc Tinquellus* p. 407.

Aninebetem, Serapioni Simplicium cap. clxiv.

Anchæus, sive *Anchæus*, Plinio lib. xxviii. cap. i. & Galeno Pharmacorum πρὸς Ἑρπῆς lib. iv. cap. vii. vide infra *Antistius*. Sunt & qui apud Plinium legant Anchæus.

Anchæus, nisi idem sit, apud Aetium Tetrab. iii. Ser. iv. c. xlii. p. 609. b. & 612. edit. H. Stephani.

Antigenes Cleophrantinus Aureliano, lib. ii. Oxeon. cap. x. ex libro de Febris & tumoribus. Quinti discipulus fuit teste Galeno T. ii. edit. Basil. pag. 453. *Anatomica* scripsisse idem innuit T. v. pag. 21.

Antigenes, sive *Antigenus* simpliciter citatus Galeno libro secundo Commentariorum de natura hominis & Pharmacorum πρὸς Ἑρπῆς: Aetio, Alexandro Tralliano, & Marcello Burdegalenſi. Incertum, minusque credibile Antigenem alterum Marci Aurelii Antonini archiatrum Galeno memoratum eundem fuisse cum Antigene Cleophrantino, cum Cleophrantus ille tempore Ptolemæi Evergetæ floruerit.

Antigenus Medicus celebris castrensis, Galeno T. ii. p. 180. 184. πρὸς Ἑρπῆς lib. iv. cap. vii. & Marcello empirico cap. viii. & Paulo Æginetæ lib. vii. cap. viii. in princip. Meminit Antigeni, ætatis suæ Medici Lucianus in philopseude, T. ii. p. 330. 332.

Antigonum Cymeum sive *Cumanum* inter scriptores rei rusticæ laudant Varro, Columella, Plinius: *Antigonum Caryssium* τῶν ζώων, de animalibus

(*) Ita vetus glossar. apud Salmasium p. 86. ad Solin. *Angicia*, *Mèdeia*.

malibus citat Hesy chius in ἱλθοι. De Antigonis dicere me memini lib. III. cap. xxvII. §. 8.

Antiles & Antilia, Rasi Continentis libro II. cap. v. & VI. & alibi sæpe in eo opere, vide infra *Antyllus*.

Antimachus Galeno, κτ γένη, libro septimo. T. II. edit. Basil. p. 420.

Antiochus Martyr, sub Adriano Imp. qui gratis curavit morbos ut de ἀναγεύροις Cosma & Damiano Græca Ecclesia celebrat. Memoria hujus Antiochi colitur in Sardinia, & mentio ejus exstat in Martyrologio Romano xIII. Decembris.

Antiochia. Ἀντιοχίδος μάλαγμα, Galeno κτ ἔπυς lib. IX. cap. II. & lib. X. cap. II. T. II. p. 294. 308.

Antiochus Syriæ rex, qui Antidotum illud celeberrimum, theriacam, in templo Æsculapii, versibus dedicavit, teste Plinio lib. XX. Hist. naturalis cap. ult. sive in templo Apollinis, ut scribit Plinius Valerianus IV. de re medica cap. xxxvIII.

Antiochus Philometor, Galeno lib. II. Antidotorum.

Antiochus alius, qui annos vixit plusquam lxxx. sensibus illæsis, membrisque omnibus integris, ut retulit Galenus, qui ejus vitæ rationem describit lib. v. περὶ υγείας Tom. IV. edit. Basil. pag. 269. 270. Hunc sæpe citant Aetius Quaternione I. Ser. III. cap. cxiv. & Paulus Ægineta lib. VII. cap. VII. Vide infra Paccius.

Antipater citatur Scribonio Largo cap. 167. ubi memorat ejus theriacam qua se usum fatetur Galenus II. antidotor. cap. X. Idem Galeno κτ ἔπυς lib. III. c. III. & lib. VI. cap. I. & alibi sæpe ut Tom. II. pag. 243. 265. 276. 292. 301. 310. 389. 403. 412. & Aetio citatus Tetrab. II. Ser. II. cap. XLII. & Ser. IV. cap. LVII. & alibi quem inter Methodicos ponit idem Galenus, aut quisquis est, in Introductione, sive Medico cap. IV. T. IV. pag. 42. 373. Alius Antipater (*) junior, qui ipsius Galeni tempore artem medicam apud Romanos publice exercuit non sine laude, ut tradit ipse Galenus lib. IV. De locis affectis, cap. ult. Tom. III. pag. 295. Coelius Aurelianus libro secundo Chronicon cap. xIII. Antipatrum citat ex libris *Epistolarum medicinalium ad Gallum*.

Antiphater Galeno κτ ἔπυς lib. V. c. IX. & Coelio Aureliano lib. Chronicon V. c. VII. ex libro quem *Panopten* (*) appellavit. Clemens Alex.

(*) Coosfer Jo. Rhodium pag. 251. ad Scribonium Largum.

(**) Tiraquellus legit *panopticon* de morbis valde acutis,

Alex. 2. pædagogi cap. 1. pag. 140. Ἀντιφάνης δὲ ὁ Δῆλιος ἰα-
τρὸς καὶ μίαν τῶν νόσων αἰτίαν ταύτην ἔρηκεν, τῶν ἰσομαθῶν τὴν πο-
λυειδίαν. *Antiphanes Delius Medicus unam hanc morborum causam*
esse dixit, ciborum varietatem.

Antistius, aut ut alii legunt, *Antius*, qui ex tot vulneribus Cæsari inflictis
unum tantum lethale quod secundo loco in pectore acceperat
judicavit, apud Suetonium in Julio Cæsare, cap. LXXII. vide
num sit *Anteus*, de quo supra.

Antoninus simpliciter, Galenus lib. v. καὶ ἕπης cap. VII. T. II. edit. Basil.
pag. 228.

Antonius Castor, plus simplici vice laudatus Plinio, qui in re herbaria ipso
monstrante profecisse se non diffitetur. *Nobis certe*, inquit xxv.
2. *exceptis admodum paucis contigit reliquas* (herbas) *contemplari*
scientia Antonii Castoris, cui summa auctoritas erat in ea arte nostro ævo,
visendo hortulo ejus in quo plurimas alebas centesimum ætatis annum
excedens, nullum corporis malum expertus, ac ne ætate quidem me-
moria aut vigore concussus.

Antonius Cows, Galeno lib. II. Antidotorum.

Antonius Epicureus, qui scripsit περὶ τῶν ἐπὶ τοῖς ἰδίοις πάθεσιν ἐφεδρείας de
propriorum affectuum cognitione & moderatione, cui simili ar-
gumento respondit Galenus, quem inscripsit de propriorum
animi affectuum agnitione & remedio. Vide Tom. VI. edit. Paris.
pag. 519. 520. Eundem esse mihi persuadeo Antonium quem φιλο-
μαθῆ & φιλόσοφον vocat Galenus librumque de pulsibus illi in-
scribit T. IX. pag. 333.

Antonius Herbarius, ὁ ῥιζοτομος Galeno Pharmacorum καὶ τῶπης lib. II.
cap. II. & καὶ γίνη lib. VI. qui hunc dicit multam habuisse experi-
entiam T. II. edit. Basil. p. 180. 184. 404. Idemne cum Antonio
Castore?

Antonius Musa Augusti medicus, quem Musam simpliciter citant Galenus
& Paulus Ægineta. Vide Galen. T. II. edit. Basil. p. 201. 209. 210.
257. 262. 264. 265. 271. 272. 306. 388. T. IV. pag. 90. 210. 218.
Pluribus libris diligenter tractavit de medicamentis T. II. pag. 252.
328. unde p. 335. accensetur viris ἐν τῇ τῶν φαρμάκων ἐμπειρίᾳ
insignibus Andromacho, Archigeni, Asclepiadi, Critoni, Heræ,
Menecrati, Petronio, Philippo. Musæ medicamentum relatum
ab Asclepiade laudat Galenus T. II. pag. 287. De duobus libellis

qui exstant sub Musæ nomine Latine, unus *de verba batonica* ad M. Agrippam & alter ad Mæcenatem *de tuenda valetudine*, dixi in Bibl. Latina lib. 111. cap. 5. In præfenti, de Musâ hoc subijciam locum Dionis Cassii, quem insignem scriptorem proxime, si ita summo vitæ nostræ arbitro placuerit, recensitum à me & illustratum prælis subijcere gestit animus. Ita vero ille lib. 111. pag. 517.

Ὁ δ' Αὐγύστης, ἐνδέκατον μὲν Καλ-
πυρνίῳ Πείσωνι αἰρξας, ἡρώτησεν
αὐτοῖς, x) ὥςτε μηδεμίαν ἐλπίδα σωτη-
ρίας ἔχειν. πανταγῶν ὡς καὶ πλεονέ-
σων διετίτο, καὶ ἵσας γε δέχας, γ) ἵς
πᾶσιν ἵς πρώτους καὶ τῶν βαλε-
τῶν καὶ τῶν ἱππέων ἀθροίσας, διέ-
δοχον μὲν εἶδεν ἀπέδειξε, καὶ τοῖς
Μάρκελλον z) πάντων προκεδήσεσθαι
εἰς τῆς περὶ δοκῶν τῶν. διὰ λεχθεῖς
δεῖνα αὐτοῖς περὶ τῶν δημοσίων πραγ-
μάτων, τῶ μὲν Πείσωνι *) ἵς τῇ δυνάμει
καὶ ἵς τῇ περὶ οὐδὲς ἵς κοινὰς εἰς βιβλίον
ἐσγράψας a) εἶδεν, τῷ δ' Ἀγρίππᾳ τ
δακτύλιον, b) ἐνεχείρισεν. Ἐ αὐτὸν μη-
δεῖν, ο), π) μηδὲ τῶν πάντων ἀναγκαίων
ποιεῖν δυνάμενον, Ἀντώνιος ἵς Μέντας c)
καὶ ψυχρολασίαις d) καὶ ψυχροποσίαις e)
ἀνέσσωσε καὶ διὰ τῆς f) χρήματα
πολλὰ τε εἰς Αὐγύστην καὶ ποτὶ τὸν βα-
λῆς πολλὰ, Ἐ τὸ περὶ οὐδὲς g) δακτυλίοις
(ἀπελευθερὸς h) γὰρ ἦν) χρησάται, τὴν
πᾶν ἀπέλειαν καὶ αὐτῷ καὶ τοῖς ἑταί-
ροις, i) ἔχοντι τοῖς τῶν ἑσθῶν, ἀλλὰ καὶ

Augustus undecimum consul,
cum Calpurnio Pisone, adeo gra-
vi morbo decubuit, ut nulla salutis
spes adesset: itaque omnibus ut fa-
cto concessurus, dispositis, magi-
stratibus & senatorum equitumque
primoribus ad se convocatis, ne-
mine sibi successore (quum omnes
putarent, Marcellum ad hoc ab eo
destinatum iri) constituto, quum
quædam iis de publicis negotiis ex-
posuisset; Pisoni libellum, in quem
exercituum & redituum publico-
rum indicem conscripserat, Agrip-
pæ annulum tradidit. *Antiquus* ve-
ro *Musa*, Augustum quum nihil ne
quidem eorum, quæ maxime es-
sent necessaria, posset exequi, la-
vacris frigidis, frigidisque potio-
nibus sanitati restituit: quam
ob rem etiam pecunia ei ab Augu-
sto & senatu multa, usque an-
nuli aurei (libertus enim erat)
datus est, immunitasque non ipsi
tantum, sed omnibus eandem
artem exercentibus non tunc
modo sed in posterum quoque

πῶς ἔπειτα ἐσομένης, ἔλαβεν. ἀλλ' ἔδει γὰρ αὐτὸν, ὥς τε τῇ τύχῃ καὶ ὥς τῇ περὶ αὐτοῦ ἐργα προσποιούμενον, ὡς ποδοῦς ἀλῶναι. κ) ὁ μὲν Αὐγ-
στος ἔτιως ἐσώθη. ὁ δὲ δὴ Μάρκελ-
λος, νοσήσας ἃ πολλὰ ἔσπερον, λ) καὶ τὸ
αὐτὸν ἐκείνον ὑπὸ αὐτῶν ἔμψα τρέ-
πον θρασυπέδον, ἀπέθανε. καὶ
αὐτὸν ὁ Αὐγύστης δημοσίᾳ τε ἔθαψεν
ἐπαινεσας, ὡς περὶ εἰθίς, μ) καὶ ἐς τὸ
μνημεῖον ὁ ὠκοδομεῖτο *) κατέθετο, τῇ γε
μνήμῃ ἔθειρεται ν) ἔπειτα κατέβληθεν-
τος μὲν ὑπὸ τῷ Καίσαρι, Μαρκέλ-
λος δὲ ὠνομασμένως, ἐβλήθη. καὶ οἱ
καὶ εἰκόνα χρυσῇ καὶ σέφανον χρυσῇ,
δίφρον τε δερχικόν, ἐς τε τὸ θείατρον ἐν
τῇ τῶν Ῥωμαίων πανηγύρι ο) ἐσφί-
ρεισται, ἐς τὸ μέσον τῶν δερχόντων τῶν τε-
λετῶν αὐτὰ ἔθειρεται ἐκέλευσε. αὐτὸς
μὲν ἔσπερον ἔπραξε.

tempus concessa. Verum enim
vero fas erat eum qui opus fortu-
næ fatique sibi arrogasset, statim
manifestis rebus coargui. Evenit
enim paulo post, ut Marcellus æ-
grotans, eademque ratione à Mu-
sa eodem curatus, mortem obiret:
quem funere publico elatum, lau-
datumque pro more, Augustus in
sepulcrum quod sibi exstrue-
bat condidit, memoriaque eum
theatri ejus, quod ante cœptum à
Cæsare, Marcelli dictum est, ho-
nestavit: jussitque, ut ludis Roma-
nis effigies Marcelli aurea, aurea-
que corona, & sella curulis in the-
atrum inferretur, mediaque inter
præfectos iis ludis magistratus col-
locaretur. Verum hæc postea
temporis acta sunt.

κ) ἡρώησεν αὐτὸς] itaque diversus hic morbus Augusti ab eo de quo
Dio pag. 514. B.

γ) ὥς γε δερχάς] Suetonius cap. 28. *quum Magistratibus & Senata domum
accitis Rationarium Imperii tradidit.*

ζ) τὸν Μάρκελλον] Marcellum utpote generum ab Augusto delectum.
p. 515. C.

*) τὸ μὲν Πείσωνι] Cn. Calpurnio Pisoni, suo in Consulatu collega.

α) ἐς βιβλίον ἐσγραψας] Hoc fuit *breviarium Imperii*, quale memòrat Suetonius cap. 102. & describit Dio infra p. 591. B. *Rationarium Imperii* vocat Suetonius idem cap. 28. in loco quem modo attuli.

- b) Ἀλέξανδρος ὁ δακτύλιον] Sic Alexander moriturus annulum detractum digito tradebat Perdiccæ, regnum ita visus tradere, ut Agrippæ Augustus. Confer infra p. 518. B. Jo. Kirchmannum libro de annulis c. 22. & quæ ad Nepotis Eumenem. c. 2. & Curtium X. 5. 4. viri docti.
- c) Ἀνώνιος τις Μύσας] Musa hic frater Euphorbi, quem Jubæ Regis Medicum fuisse è Plinio constat lib. XXV. 7. In eundem Musam Virgiliti epigramma in ejus catalectis quo nihil illo doctius nihil sibi carius aut jucundius fuisse testatur. At Viros eruditos qui Artorium Augusti Medicum Vellejo II. 71. & aliis memoratum cum hoc Antonio confundunt, satis refellit Eusebius in Chron. qui Artorium post victoriam Actiacam naufragio periisse tradidit. De aliis Musæ cognomine, vide Fulvium Urfinum familiis Rom. in gente Pomponia.
- d) Ψυχρολασσίαις] Plinius loco laudato narrat Euphorbum & Musam fratres instituisse à balneo frigida multa corpora adstringere, cum antea non esset mos nisi calida tantum lavari. Horatius lib. 1. Epist. 15.

nam mihi Bajæ

Musa supervacuas Antonius, & tamen illis

Me facis invisum gelida cum perluor unda

Per medium frigus - - -

- e) καὶ ψυχροποσίαις] Addit Plinius etiam cibos refrigerantes Augusto Musam præbuisse. Ita enim ille de lactucis lib. 19. cap. 8. *Est quidem natura omnibus refrigeratrix, & ideo æstate grata stomacho fastidium auferunt, cibique appetentiam faciunt. Divus certe Augustus lactuca conservatus in agri tudine fertur prudentia Musæ Medici. Quod vero ad potum attinet, notum est calidam alioqui in usu ac deliciis apud Romanos fuisse, de quo exstat erudita Johannis Freinsheimii dissertatio edita Argentorati A. 1636. 8. Credibile autem est Augustum febri & inflammatione intestinorum laborasse, Musamque ex Methodicæ sectæ, cui erat addictus, rationibus contraria remedia judicasse aptanda. Suetonius Augusto c. 81. *Gmves & periculosas valetudines per omnem vitam aliquot expertus est, præcipue Cantrabria domum, cum etiam desillationibus jecinore vitiato ad desperationem redactum,**

data, contrariam rationem medendi necessario subiit, quia calida fomenta non proderunt, frigidum curare coactum auctore Antonio Musa.

- f) καὶ χρέματ'] addit idem Svetonius cap. 59. etiam illi statuam ære collato juxta signum Æsculapii statutam fuisse à populo.
- g) χρυσοῖς δακτυλίοις] Jus annulorum aureorum negatum libertis, concessum equitibus, ut dictum ad p. 385. A.
- h) ἀπελεύθερος γὰρ ἦν] Vir ingenio & doctrina florens Jo. Fridericus Crellius in diss. de Antonio Musa, quam Lipsiæ A. 1725. edidit, §. V. contra Dionem variis argumentis pugnat, verum levibus, ut Medicum illum evincat libertum minime fuisse, sed nullum affert testimonium idoneum quo fides Dioni derogetur.
- i) καὶ πῶς ὁμοπύχνοις] de jure annulorum aureorum dato Medicis, adeundus Barnabas Brissotius libro 2. antiquitatum Juris, capite tertio.
- k) ὅτι πόδας ἀλῶναι] Assentior laudato Crellio §. 9. iniquitatem judicii hujus in Dione de Musa arguenti. Non enim recte inferas meræ fortunæ fuisse aut fati, quod Augustum feliciter curavit Medicus, neque Marcello potuit mederi, obstante vel imbecillitate naturæ ejusdem, vel negligentia observandi præcepta Medici, vel mali gravitate ac pervicacia, vel prorsus ut ipse Dio infra p. 519. C. innuit, occulta vi intercedente dati jussu Liviae veneni, quod omnem Medici artem elusit.
- l) Μάρκελλον νοσήσας ἐ πολλῷ ὕστερον] interjecto post Augusti morbum semestri A. U. C. 731. Marcellus morbo correptus occidit, & misero steterat vigesimus annus ut notat Propertius III. 16. In Bajano periisse, cum adilitatem gereret, scribit Servius ad Æneid. VI. 861. ita enim cum clarissimo Brockhusio legendum potius quam Strabiano quod Scaliger malebat ad hæc Propertii, obitum Marcelli lugentis :

At nunc invisa magno cum crimine Bæja,

Quis Deus in vestra constitit hostis aqua?

Hic pressus stygias vultum demersit ad undas &c.

- m) ἐπαινέσας ὥστερ εἰθις] Servius in 1. Æneid. 716. Pesti devota futuræ. De oratione Augusti translata est locutio quam habuit in translatione funeris Marcelli, cum diceret illum immatura morti devotum fuisse.

- *) ἐς τὸ μνημεῖον] in Mausoleum Augusti, quod in campo Martio tunc condebatur, & in quod Agrippæ p. 541. C. & Drusi etiam reliquias illatas Dio dicet infra p. 549. B.
- n) τὸ θεῖόν] de hujus Theatri dedicatione dicetur ad pag. 539. D. illud inter opera quæ nomine alieno Augustus fecit, memorat etiam Suetonius cap. 29. In Livii epitoma lib. 138. *Octavia soror Augusti defuncta, antea amisso filio Marcello, cujus monumenta sunt theatrum & porticus, nomine ejus dedicata.*
- o) ἐν τῇ τῶν Ῥωμαίων πανηγύρει] solennibus Circensibus ludis. Vide O-nufrium lib. 2. de illorum ludorum pompa T. IX. thesauri Græviani p. 362. *Hec ad adductum Dionis de Musæ locum. Nunc Medicos referre pergamus.*

Antonius Pharmacopola, Galeno Pharmacorum localium lib. IX. cap. IV.

Recentioris ætatis sunt:

Antonius Benivenius, cujus habemus librum de abditis nonnullis ac curandis morborum & sanationum causis, excusum Florentiæ 1507. & cum Scribonio Largo Basil. 1529. 8. Ad hunc Politianus scribit Elegiam.

Antonius Bologninus, cujus in Chirurgia extant multa volumina.

Antonius Cermisonus qui Patavii A. C. 1467. obiit præceptor Savonarolæ, cujus sunt consilia in re medica: & liber de urinis.

Antonius Faventinus, qui Hippocratis Aphorismos versibus reddidit, ut præterea fecerunt Latino carmine quidem Paulus Dionysius, Medicus Veronensis 1599. 4. Matthæus Roselenus, Lucanus, Jo: Ludovicus Gansius, Argentorat. 1624. 12. Jo. Thaumaxenus, Hesses, Norimb. 1623. 8. Jo. Baptista de Conde, Bruxell. 1647. 12. Robertus Constantinus: *Græco* idem Constantinus, & cum Radulpho Wintertonio qui primam sectionem est interpretatus, reliquas Joannes Frerus, Cantabrig. 1633. 8. *Italico* Anselmus Latiofus, Viterbii 1667. 8. &c.

Antonius Fortolus sive Fartolus Joferiensis, qui plurimos libros Galeni transtulit, ut de dissectione venarum, arteriarum & nervorum Basil. 1529.

Antonius Fumanellus Veronensis, cujus est Consilium chirurgicum de calvariae fractura, Historia & curatio difficultatis & angustiae urinæ, de Balnei ferrati facultatibus, de balneis aquæ simplicis. Aliaque quæ

quæ ab Antonio Sanderò lib. 111. de claris Antoniis p. 175. sq. referuntur.

Antonius Gallus Parisiensis medicus, cujus extat libellus non indoctus de ligno sancto, & in imperitos fucatosque Medicos. Paris. 1540. 8. Is certe vir fuit hujus artis peritissimus, Tiraquello judice, & utraque lingua doctissimus.

Antonius Gaynerius, aut ut alii vocant, Guainerus, sive etiam Guanerius, sive denique Guaynerius (nam promiscue his nominibus appellatur) natione Papiensis, clarus circa A. C. 1440. cujus sunt multa opera in re medica. Vide Antonium Sanderum de claris Antoniis pag. 187.

Antonius Gazius Patavinus, cujus in medicina est Corona florida sive liber trecentis constans capitibus de sanitate tuenda Lugd. 1514. & alius de medicamentis purgantibus

Antonius de Gradis sive Garaldis, cujus est liber de Febribus. Alius de balneis Palatinis. Consilia quoque Medica & Comment. in nonum Almansoris memorat Antonius Sanderus pag. 189. de claris Antoniis

Antonius Ludovicus, Olyssiponensis, cujus sunt doctissimi libri de oculis proprietatibus, & totidem libri Problematon, & alii. Olyssipone 1540. fol. Idem est qui vertit Galeni nonnulla, & Mich. Pselli allegorias tres in Tantalum, Sphingen & Circem, aliaque edidit quæ Nic. Antonius T. 1. Bibl. Hispanæ novæ pag. 111. seq. commemorat.

Antonius Musa Brasavolus Ferrariensis Sec. XVI. medicus peritissimus, cujus extant doctissimi Commentarii in Aphorismos Hippocratis, & Dialogi de simplicibus medicamentis, & alia multa, quæ si placet vide apud Mercklinum & in Antonii Sanderi libro tertio de claris Antoniis pag. 208. seq.

Antonius Stupanus Reticus, A. 1551. Basileæ extinctus, qui auxit Dispensatorium, quod vocant, medicamentorum Nicolai. Lugd. 1543.

Antonius Zenus, aut ut alii appellant, Zenon Policola Venetus, cujus est liber de natura humana, sive de Embryone. Venet. 1491. & libri septem, Planetarum nominibus inscripti de reliquis vitæ humanæ ætatibus. Vide Antonium Sanderum de claris Antoniis pag.

247.

~~Antyllus~~ vel *Antillus* citatus Oribasio lib. 11. Euporiston, Actio Tetrab. 1. Ser.

Ser. III. sæpe, & alias quoque sæpe: Paulo Æginetæ qui Chirurgum appellat lib. III. cap. XL. & lib. VI. cap. XXXIII. & lib. VII. cap. X. & XXXIII. Stobæo Ser. XCIX. Avicennæ lib. V. & Rasi lib. I. Continentis, cap. II. & alibi sæpe, qui ut opinor, est ille Antilis vel Antiles, de quo supra. Nam hæc nominum propriorum diversitas in hoc authore, & cæteris Arabibus processit vitio interpretum atque etiam librariorum.

Anysius, Rasi lib. III. ejusdem operis, cap. III.

Apelles Chirurgus apud Artemidorum Daldianum, de Somniorum interpretatione, lib. III. cap. III.

Apelles, Medicus Thasius, apud Plin. lib. XXV. 8. XXXI. & XXXII. cap. V. & Galenum, lib. II. Antidotorum. cap. VII. & lib. V. καὶ γένυ cap. XIV.

Africanus, qui de ponderibus & mensuris medelarum scripsit, & hic sive alter ejus nominis citatus Constantino, aut alteri, quisquis is est libro Geoponicon XII. in re medica. Vide infra in Julio Africano.

Aphrodas, Galeno libr. Pharmaco. καὶ γένυ, II. & καὶ Ἐπας, lib. III. cap. IV. eodemque ult. ad fin. & lib. V. cap. VII. non semel, & lib. II. Antidotorum, & alibi sæpe. T. II. pag. 234. 270. 274. 333. 372. 388. 420.

Aphrodisius, Galeno καὶ γένυ, lib. VII. qui alius est ab Alexandro Aphrodisio, qui Galeno multo posterior fuit.

Apion, eidem ejusdem operis lib. V.

Apion Grammaticus, sive is fuit, qui scripsit de metallica medicina, e quibus Plinius quædam mutuatus est, lib. XXXV. ut ipse fatetur lib. II. in nomenclatura authorum ejus libri.

Apis Ægyptiorum rex, Pheronei ac Pithonis filius traditur Medicinam primus invenisse, ut testantur Clemens Alex. I. Strom. p. 307. & Theodorus lib. I. de cura affectuum gentilium pag. 7. Hic Apis o pulcherrimum salutiferumque inventum in tanto honore & admiratione habitus est, sicuti & ipse Theodorus tradit lib. III. pag. 42 ut pro Deo coleretur, vocareturque *Ophis*, quod vocabulum si qui ad Latinam linguam transferat, idem est quod *multoculus*, ut Theodorus & Eusebius prodidere. *O*s enim Ægyptiorum lingua multum significat: *Oph* autem oculum: ut etiam scribit Plutarchus

in lib. de Iſide, & Ofiride: perinde ac vir oculatiſſimus, ac magno ingenio, magnaque prudentia fuerit, qui tam ſulature auxilium mortalibus invenifſet. Ob idque Apollinem eſſe eundem volunt plerique, & id quidem autumant ipſi Ægyptii, quibus & Ofiris Sol eſt, & Sol Apollo, ut videre licet apud Macrobiū, lib. i. Saturnaliorum cap. xxi. & Diogenem Laërtiū in procēmio. Verum non ſatis conſtat idemne fuerit Apis, qui Apollo, an diverſus uterque. Tacitus autem lib. xx. hiftoriæ Auguſtæ, ad finem, ſcribit multos Ofirim, quem & quidam Serapim vocant, Æſculapium quoque appellare, quod medeatur ægris corporibus. Ab hoc forte inventa eſt & vocata herba Ofiris, de qua Dioſcor. lib. iv. cap. cxxxiv. & Galenus lib. vii. Simplicium medicamentorum, in cap. de Ofiri, & Paulus Ægineta lib. vii. etiam inter ſimplicia. Sed & huic quod de Api diximus, concinit quod ſcribit Cyrillus adverſus Julianum Cæſarem lib. vi. pag. 200. *Cum Apis, inquit, Ægyptius non obſcurus inter eos illic erat templi miniſtros, & naturalis Philoſophia ſcientiam adeptus eſſet, hunc ferunt primum artem medicam exquiſiſſe & tradidiſſe ſalutis quam eos qui eum præceſſerant, communicafſeque Æſculapio.* Quod autem ad Serapin peculiariter pertinet, poſſet videri ex lectione antiquorum ſcriptorum illum morbos animo & oratione curafſe. Nam Varro in Eumenidibus apud Nonium Marcellum, voce precantur: *Ego medicina Serapi utor, cotidie precantur: intelligo recte ſcriptum eſſe Delphis, Θεοι ἀπαί.* (*)

Nec multo poſt: *Miras pro mirari. Varro Eumenidibus:*
Hoſpes quid miras animo curare Serapim?
Quid? quaſi non curat tantidem Ariſtoteles.

Hæc Tiraquellus pag. 238.

Apis Phaſcus, Galeno Pharmacorum *ἡ ὕψις*, lib. v. cap. vii. To. ii. pag. 228.
apamantes Eraſiſtrateus. Galen. de venæ ſeſtione adverſus Eraſiſtrateos T. iv. pag. i.
Apollinariū, Marcello Burdegalenſi in ſua præfatione.
Apollinariū Cremonenſis, qui ſub Eugenio iv. ſcripſit practicam, & alia quædam.

K

De

(*) In Veteri Codice: *Theon ora. Lege Θεών ſive Θεών ἑξα.*

merito judicavit animi curam ab nobis non minorem habendam esse quam corporis, unde ad Critonem Epistola xxxiii. ὁ Θεότατος Πυθαγόρας ἰατρικὴν ἔφασκεν. εἰ δὲ ἰατρικὴ τὸ Θεότατον, καὶ ψυχῆς ὑπὸ μελετήσῃ σώματος, ἢ τὸ ζῶον ἔκ ἀν ὑγειαίνοι τῷ κρείττονι νοσῶν.

Artem Medicam Pythagoras rem divinissimam esse dixit. Quod si ars Medica res divinissima, cum corpore etiam anima cum habenda est.

Alioqui animal sanum non erit, quod prae se quidem sui potiore agros.

Apollonius illorum omnium posterior, ut qui fuit tempore Apuleji, qui de eo loquitur lib. ix. Asini aurei, post principium, ubi cum refert morsum à cane rabido.

Apollonius quisquis is est, simpliciter citatus Aetio Tetrab. ii. Serm. ii. cap. lxxviii. & seq. & lxxxii. & xc. & Rasi lib. i. Continentis cap. ix. non semel.

Apollonius de quo inscriptio vetus apud Reinesium Classe xi. io. p. 612. inventa, via quæ Neapoli Nolam ducit propter Vesuvium, ubi sitam Palæpolin fuisse scribit Ambrosius Nolanus. D. L. *Apollonius Medici, Servilia D. L. Ambrosia fecit Patrono suo & sibi & suis.*

Ὅδ' Ἐπάφῃ *) γένημα σοφοῖς ὑπείκελ' ἀνὴρ

καίμαι ῥωμαίων ἀνέριμα πολυκτάνων.

Κληρίδην Δέκιμον Σεργίλιν εἰς ἔτη ἑλθὼν **)

Ἐννέα πενδεκάδων καὶ τρία ὅσσ' ἔλεγον.

Quæ ita vertit Jul. Cæs. Capacius lib. i. Hist. Neapol. cap. vii.

Hic Eraphi soboles, sapientum adscula Virorum

Et Romanorum divite gente satas,

Hic jaceo Decimus Servilius nomine: Vixi

Annorum decadas cum tribus usque novem.

Apokorphanes Seleuciensis, regis Antiöchi Soteris medicus, & maxima apud eum autoritate, ut refert Polybius lib. Historiarum v. cap. lvi. & lviii. Ejus honori duo exstant à Smyrnenisbus dicati numi quos

*) Possit & legi ὥς Πάφῃ.

**) Reines. ἑλκων, & deinde pro ὅσσ' ἔλεγον, legit τὸ σκέλετον.

quos ita describit vir celeberrimus Rich. Mead, Medicus Londinensis diff. de numis quibusdam à Smyrnæis in Medicorum honorem cufis :

“1. Nummus æreus moduli tertii. In adverfa area : *Caput mulie-
bre laureatum*, quale in alio *Zeuxidæ* itemque *Hicæfi* nummo.,”

In verfa: ΣΤΥΡΝΑΙΩΝ ΑΠΟΛΛΟΦΑΝΗΣ ΕΡΟΒΙΘΝΟ. *Sedet et-
iam hic Æsculapius*, ut in iis *Zeuxidæ* & *Hicæfi*. *Apollophanes* autem ge-
nere *Seleuciensis*, *Antiochi magni medicus fuit*, ut discimus à Polybio, lib. v.,
Qui & *eximie regi dilectum fuisse* scribit, idque non artis tantum causa,,
ut videtur, sed etiam sapientiæ & in rebus arduis consilii prudentis. Et-
enim cum *Antiochus* consultandum amicis proposuit, ecqua potissi-
mum via impressio in Syriam esset tentanda, rejectis aliorum senten-
tiis, ea *Apollophanis* omnibus prælata fuit. Floruit *Apollophanes*,
ann. ante Christum CCXX. Cui nummum hunc tribuerem. Quod,,
ut faciam, eo etiam magis adducor, quia *Apollophanes*, ut *scellator*,
Erasistrati, a Cælio Aureliano memoratur, *Acut. morb. lib. 11. cap.,
xxxiii.* *Apollophanem* quoque ut *medicum* laudat Celsus, lib. v. cap.,
xviii. ut *scriptorem* Plinius, lib. xxi. cap. xxi. In voce autem im-
perfecta ΕΡΟΒΙΘΝΟ. . latet, opinor, patris nomen. Alter fuit *Apol-
lophanes* Arcas, & is quoque *Æsculapii* numini addictus, teste *Pausania*,
in *Corinthiacis* cap. xxvi.,”

2. Nummus æreus moduli tertii. In adverfa area : *Caput turri-
tum Matriæ Sipylæna.*,

In averfa: ΣΤΥΡΝΑΙΩΝ ΑΠΟΛΛΟΦΑΝΗΣ. *Isidæ sanctæ imago*, ut,,
in secundo *Zeuxidæ* & *Hicæfi* nummo.,

Apollophanes simpliciter, sive ille, sive alius citatur etiam *Galeno* Pharma-
corum *τῶ Ἰσίδῃ*, lib. v. & *τῶ τόνῳ* lib. viii. cap. ix. & *Paulo Æ-
ginetæ* lib. iii. cap. xlv. & lib. vii. cap. xviii. & *Cælio Aure-
liano* *Oxeon* lib. ii. cap. xxiv. & cap. xxix. & *Alexandro* *Tral-
liano* lib. viii. cap. ii. ubi ejus malagma & *Aetio* pag. 562. ubi
Apollophanium emplastrum describit.

Apollozantes, quem ex *Alexandro* *Tralliano* *Tiraquellus* affert, nusquam
reperio.

Apuleius *Madaurensis*, de quo dixi in *Bibl. Lat. lib. iv. c. ii.* sicut etiam de *Apuleio*
Celso, cujus libros habemus de herbarum viribus, ex quibus citatur
Marcello *Burdegalensi* cap. xvi. Huncque præceptorem fuisse
Valentis & *Scribonii Largi*, scribit ipse *Scribonius* lib. de compo-

sitione medicamentorum cap. XLVI. & cap. CLXXI. Apuleium autem, sive hunc, sive alterum citat Constantinus, aut quisquis est, lib. Geoponicon XII. in re medica.

Aprianus, qui descripsit medicamenta, quæ valent ad quæque membra affecta, apud Galenum lib. VI. *Simplicium*.

Ambas Thebanus, Galeno lib. II. *Antidotorum*.

Ambasius, Rasi lib. *Continentis* v. cap. I.

Ambri.

Ambis sive *Ambus*, Apollinis & Babyloniz filius, cui inventionem Medicinæ quidam tribuerunt teste Plinio VII. 56. Arabs & Arabus sicut Æthiops & Æthiopus promiscue dicitur. Nam & Arabis in dativo pluralis numeri posuit Virgilius VII. 605. *Æneid*. *Hircaniæve Ambisue parant*. Ubi vide Servium. Tiraquell. p. 235.

Ambis cujus malagma affert Celsus, lib. v. cap. XVI II.

Amus.

Amus, Heliodorus Atheniensis, Orpheus Theologus, & Orus Mendesium junior reprehenduntur à Galeno II. de antidotis T. II. pag. 99. quod composita medicamenta lethalia versibus describere non dubitarunt. Τάτῃς μὲν ἂν ἡς θαυμάσειεν ἐμμέτρως ὀπιχειρήσαντες & πρὸς τῶν πραγμάτων. μέμψαιτο δ' ἂν εὐλόγως διὰ τὰ πράγματα, διδάσκων γὰρ πολλοὶ ὅτι καὶ προσάγειν ἕως βελομένους διὰ κακῶ ἢ πᾶσι πλεονέκτων ὀπιχειρεῖν & ἵκτων σκευασίαις. Suidas inter Arati Solensis (de quo dixi lib. III. cap. XVI II.) poemata refert σύνθεσιν φαρμάκων. Θελακῶν ὀπιτήδεια. Ἀνδρωπογονίαν. Ἀναβμήν. Aratum ἐν τοῖς ἰατρικοῖς citat Pollux II. 38. tres hexemetros ex illis proferens. ἰατρικὰς δυνάμεις vocat auctor Græcus vitæ Arati.

In *Arcadium* Medicum & Comitem archiattrorum, Himerii Oratio memoratur Photio Cod. 165.

Arcaganis, Rasi lib. v. *Continentis* cap. III. citatus ex *lib. morborum*.

Arcagenisus, idem fortasse cum priore ejusdem operis lib. VI. cap. I. ex lib. *de vomitu*, & lib. v. cap. ult. ex lib. *de morbis diuturnis*.

Arcanidisus, ejusdem operis lib. III. cap. IV.

Archagæus Lysaniæ filius, qui ut Plin. lib. XXIX. cap. I. refert ex Cassio Hemina, Peloponneso primus è medicis Romam venit.

L. Æmi-

L. Æmilio & Marco Livio Conf. anno urbis DXXXV. Eique jus Quiritium datum, & taberna in compito Acilio empta ob id publice. *Vulnerarius* è re dictus fuit, mireque gratus adventus ejus initio: mox à sævitia secandi, urendique, transiit nomen ejus in carnificem, & in tædium ars omnesque Medici. Archagati istius, aut alterius emplastrum recenset Cornelius Celsus, lib. v. cap. xix.

Archagillius, Rasi Continentis lib. viii. cap. i. ex lib. *de morbis diurnis*, is forte est qui supra dictus est Arcagenisius.

Archelaus, Ægyptius ad Ptolemæum Regem scripsit *epigrammata de admirandis animalium*, Ἀρχιλαὸς Αἰγύπτιος τῶν ἐν Πιργάμμασιν ἐξηγμένων τὰ θαύματα τῶν Πιργμαίων, teste Antigono Carystio hist. mirabil. cap. xxi. & respicit Varro Archelaum laudans. i. 16. de re rustica. Alius ut videtur quem χερρόνησιν appellat Athæni laudans eum in ἰδιοφύσι ix. pag. 409. *de iis qua propria natura sunt*, idem adeo Archelaus quem scholiastes Nicandri citat ἐν τοῖς ἰδιοφύσι sive *de iis qua sunt natura ancipitia*. Neque necesse cum Meursio ἰδιοφύσι reponere. Illa ἰδιοφύη memorat etiam Lærtius lib. ii. sect. xvii. Laudatur & Archelaus Plinio lib. xxviii. cap. iv. & Galeno Pharmacorum localium lib. ix. cap. vi. & Aetio Tetrab. iv. Ser. iv. cap. cxxxi. Liber περὶ λίθων *de gemmis* quem citat Plutarchus de flum. pag. 1153. ad Archelaum Regem Cappadociæ pertinet ut ex Plinii xxxvi. 3. & vii. (cui adde Solin. cap. lv.) Harduinus annotavit. Hunc aut alium ejus nominis Stobæus Ser. xcvi. qui est de morbis, citat ex lib. *de fluxu*, qui ad rem medicam facere videtur. Alius Anaxagoræ discipulus præceptor Socratis, de quo dixi lib. ii. cap. xxi. §. 10.

Archestmus, Gelous cujus ὑπολογίαν & alia allegat Athenæus.

Archibius Galeno Pharmacorum x' γ' lib. v. & lib. Antidotorum, ad Antiochum Regem scripsit teste Plinio.

Archidamus, sive *Archidamus*, utrunque enim reperio apud Galenum lib. ii. Simplicium medicamentorum, cap. xvi. & seq. Archidemum Medicum laudat etiam Plinius, & auctor collectionis Hippiatricon. Diocles ἐν Ἀρχιδάμῳ citatur à Galeno T. ii. pag. 19. 20. 22. 24. 25.

Archi-

Archigenes Medicus celebris patria Apameensis Syrus. *Galen.* T. IV. p. 37: Philippi F. Romæ artem Medicam exercuit discipulus Agathin *Suid.* in Ἀρχηγ. & *Aetius* pag. 156. qui narrat Agathinum ex vigiliis delirantem, capite ejus multo calido oleo irrigato sanitati restitutum ab Archigene fuisse. Secta Pnevumaticus *Galen.* T. III. pag. 32. 50. eclecticus T. IV. pag. 373. Nimis subtilis in definiendo, unde Φιλορυσίας morbo laborasse eum Galenus scribit T. III. p. 41 & in verbis novatorem T. III. p. 267. & obscurum T. III. p. 250 263. negligentius versatum in describendis medicamentis T. II. p. 174 254. licet alioqui præclarum in arte sua fuisse testatus, & multa reliquisse ἀξιόλογα συγγράμματα T. II. pag. 177. Ex his sunt: πρὸ ἐλλεθόρου χηρήσεως. T. VII. edit. Paris. p. 525. βιβλία ἐπιστολικά ἑνδεκά τ' ἀριθμὸν. T. III. edit. Basil. p. 272. ubi ex libri primi *Epistola ad Marsum* de memoriæ læsæ reparatione. Ex alia *Epistola ad Marsum* de atra bile, *Aetius* pag. 136. 267. edit. H. Stephani. Ex *Epistola ad Asclepium* Paulus Ægineta III. 45. πρὸ καστορίας χηρήσεως βιβλίον Galenus T. II. p. 145. βιβλίον ἑνθ' αὖ διδάσκει μνημη βεβλαμμένης ἀνάκτησιν T. III. pag. 272. ἐν τῷ πρῶτῳ τῶν χηρήσεων παθογνωμονικῶν. T. III. p. 280. πρὸ πεπονθότων τόπων ὁρίσας scripsit libris tribus, T. III. p. 270. πρὸ τῶν πυρετῶν σημειώσεως libri decem. T. III. pag. 408. ubi eorum compendium. libri πρὸ ἐννοίας τῶν πυρετῶν. id. ἐν μέγα βιβλίον πρὸ σφυγμῶν. T. III. pag. 50. Galeni ὑπομνήματα εἰς ἐξηγήσασθαι τὰ ἅμα καὶ κρίνει τὰ πρὸ σφυγμῶν Ἀρχιγένης βιβλίον. T. III. pag. 41. πρὸ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων libri duo. Prior T. II. p. 166. 176. 190. sq. 198. 219. 222. 224. 254. 281. 295. Posterior T. II. pag. 229. 289. 291. 296. 307. Libros Archigenis *de musculis & libros regularum*, quos Tiraquellus memorat, ubi laudet Galenus, non memini. Sæpe citatur Archigenes Galeno, Aetio, Paulo Æginetæ, Nicolao Myrepso ut ex indicibus, quos dedi in hos scriptores, cognoscere cuivis licet. Etiam Mesuæ, Serapioni, Rasi, & à Cælio Aureliano bis lib. II. acutor. cap. x. & Rasi lib. I. Continentis, cap. IV. & V. ex *libris memororum Chroniconum*. De eo est illud Juvenalis Satira VI. 236.

— Tunc corpore sano

Advocat Archigenen, onerosaque pallia jactat.

Quos Themison agros, &c.

Ad quem locum Scholiastes notat Archigenem fuisse *Medicum magnum illius temporis.*

Item illud Satyra XIII. 98.

Nec dubitet Ladas si non eget Anticyra, nec

Archigene. - - -

Et XIV. 52. *Ocius Archigenem quare, atque eme quod Mithridates Composuit* - - -

Utrum apud Xiphilinum pro Hermogene reponendum Archigenis nomen sit, infra ubi ad Hermogenem pervenero, erit disquirendi locus.

Archigenisius, Rasi lib. XII. Continentis, cap. I. ubi eum citat lib. de antiquis morbis. Et forte est Arcagenisius, vel Archagillisius, de quibus supra.

Archis, Serapioni Antidotorum, cap. XCI.

Archides sive ille, sive alius, ibi cap. XVI II.

Arcon, Rasi lib. I. Continentis, cap. VIII.

Arcontius, vide supra Alcon.

Arcon apud Joseph. f. 664. edit. Lipsiensis: lege *Alcon*.

Ardimetrius, qui fuit tempore Galeni, ut dicit Serapion tract. VII. qui de Antidotis est, cap. VIII.

Aretæus Cappadox, Plinio ut videtur ac Dioscoride junior, & Pnevmaticæ sectæ addictus, cujus est liber de acutis passionibus, de quo loquitur Paulus Ægineta lib. IV. c. I. in principio, ubi in nonnullis codicibus *Aëtius* perperam scribitur pro *Aretæus*. Neque enim Aëtius Cappadox fuit, sed Antiochenus, ut ipsemet dicit, ideoque in Græco codice Aldi recte scribitur *Καππαδοκην Αρεταῖον*. Aretæum autem citat simpliciter ipse Aëtius Tetrab. III. cap. XLVI. & Tetrab. III. Ser. I. cap. item I. Illis porro quæ de Aretæo ejusque editionibus dicta à me sunt lib. IV. hujus Bibl. capite III. addi nunc velim eundem scriptorem emendate ac luculentis typis vulgatum esse nuper Græ-

sine nomine auctoris sub titulo *εἰσαγωγῆς ἀναθρυμῆς* vulgavit Petrus Laurenbergius Hamb. 1616. 4. Non omittendum autem quod p. 296. notat Tiraquellus, Aristotelem originem duxisse ab Æsculapio & Machaone ejus filio *) ut verisimilius sit illum arti medicæ quæ illi hæreditaria erat, impenſius operam dedisse. Nam & patrem & filium habuit Medicos, utrosque Nicomachos dictos, ut ex Laërtio constat, qui etiam tradit convixisse Amyntæ Macedonum Regi Medicinæ gratia, ubi etiam illum duos libros dicit composuisse inscriptos medicinalia, **) ut vertit Ambrosius, quamvis Græcum in aliis sit non *ιατρικὰ* sed *πικλικά*. Vide quæ de Aristotelis scriptis Medicinalibus notavi lib. 3. hujus Bibl. cap. VII. pag. 191. 201. Arabibus adhuc libros quinque ferri de Medicina sub Aristotelis nomine, monet Herbelotus pag. 972. b. Aristotelis antidotum memorat Avicenna libro v.

ἄρχι μὲν ὀνόματος Ἀριστοτελικῆς perstringit Galenus T. I. pag. 227.

Aristoxenus Herophileus, & Alexandri Philalethis discipulus, Galeno lib. IV. de differentiis pulsuum, T. III. pag. 47. 49. 86. & Cœlio Aureliano lib. Oxeon. III. cap. XVI. Ejus liber XIII. *περὶ τῆς ἡροφίλης αἰρέσεως*. Galen. T. III. p. 49.

Aristas, Rafi lib. v. Continentis cap. II. non semel.

Aristates, Avicennæ lib. v. summa II. tractat. II.

Aristus Chirurgus, Scribonio Largo cap. CCIX.

Arins Asclepiadeus, Galeno Pharmacorum secundum locos libr. IV. c. VII. ex lib. quo propria Pharmaca coacervavit, *ἐν ταῖς ἰδίαις συναγωγαῖς τῶν φαρμάκων* T. II. pag. 217. & lib. v. cap. VII. & alibi sæpe. T. II. p. 226. 283. 309. 387. 392. Dioscoridis Tarsensis æqualis T. II. pag. 392. Idem cui Dioscorides Anazarbeus libros suos inscripsit. Vide quæ dixi lib. IV. cap. III. pag. 89.

Arins Tarsensis, nisi idem sit, ipsi Galeno secundum locos lib. III. cap. I. & lib. IX. cap. I. Tom. II. pag. 193. 294. *Arins Lecanius*. T. II. pag. 389.

Arlennus, aut ut alii vocant, *Arlenus*, qui scripsit de faciliiori alimento, & de balneo.

Arma-

*) Hermippus apud Laërt. lib. V. cap. I.

**) Laërt. V. 25.

Armafios, sive *Armesius*, vide supra *Aermesios*.

Armenius Archiater, ad quem Epistola Firmi Episcopi Caesar. apud Clariss. Muratorium pag. 289. Analect. Græcorum.

Arnaldus Villanovanus Gallus ex Provincia, Doctor Raymundi Lulli, defunctus A. C. 1363. quem vulgo de Villa nova appellant, cujus sunt multa opera in uno volumine impressa. Lugd. 1520. fol. Vide Mercklinum & Natalis Alex. Hist. Eccles. Tom. vii. edit. in fol. pag. 102. seq. De eo admodum magnifice loquitur è Jctis, ut cæteros nunc omittam, Jo. Andr. in cap. *Consilium*, de observ. jeiuni. in addi. Specul. in rub. de criminal. fal. & Panormitanus in cap. *Si vero*, in 111. opposit. de jurejurand. ubi illum appellat summum & quasi divinum medicum, & Barbat. qui de illo mirandum quippiam refert in l. Titius, col. antepe. ff. de verbor. obligat.

Arbon & *Aroon*, Rasi lib. i. Continentis, c. 11. & 111. ex lib. de quæstionibus naturalibus.

Aron, eodem libro cap. 111. & alibi sæpe, vide *Aaron*.

Arengenifius ejusdem operis, lib. vii. cap. iv.

Arrhabinus, Galeno medicamentorum secundum locos lib. vii. cap. iv.

Asellus Senogalliensis, qui versibus transtulit prologia Hippocratis.

Artagala, Rasi Continentis lib. v. cap. 11. non semel.

Artaganus, ejusdem operis lib. vi. cap. 11. ex libris diuturnorum morborum.

Artanius, Rasi Continentis lib. 111. cap. iv.

Artemidorus cognomento *Capito*, Galeno lib. i. Commentariorum de natura hominis, & lib. i. Præsigiorum Hippocratis, cap. xxix. & *Ἐπεὶ* libro quinto, cap. tertio, vide *Capito*. Scripta Hippocratis recensuit, editionemque suam Hadriano Imp. probavit. Sed ipse & propinquus ejus Dioscorides multas antiquas lectiones interpolaverunt. Galen. T. v. pag. 4. Plura in indice scriptorum à Galeno citatorum lib. iv. cap. xvii. hujus Bibl. p. 564.

Artemidorus simpliciter, sive illum, sive alterum citat idem Galenus Pharmacorum localium lib. v. c. vii. & Coelius Aurelianus, lib. Oxeon 111. cap. xxiv. & lib. 11. cap. xxxi. ubi eum *Sidensem*, & *Erasistrati sectatorem* dicit, & libro tertio, cap. xv. Vide *Cornelius Artemidorus*. Meminit & Galenus Artemidori *ἰατροῦ*. T. v. pag. 41.

Artemisus Marcello Empirico citatus, cap. xxxvi.

Artemius, eidem cap. xlii. nisi idem sit cum præcedenti, quod videtur ex eodem Marcello, qui utrumque Dianio ostendisse dicit.

Artemon Plinio, lib. xxviii. cap. i.

Artigenius, Artigenisus, Artigenisius, Artiginisus, Artigesus, Artigenis, Artigenensis. Hæc enim omnium nomina pro uno, ni fallor, citat Rasis lib. v. Continentis, cap. i. & lib. lxi. cap. vii. in pluribus locis, & lib. vii. cap. iv. non semel, & alibi sæpe.

Artorius Augusti medicus, quem nonnulli viri docti *) male confundunt cum Antonio Musa, qui & ipse Augustum curavit sed A. U. C. 732. diu postquam Artorius statim post Actiacam victoriam naufragio, circa A. U. C. 722. perierat, teste Eusebio in Chronico. Artorius autem is est qui somnio excitatus A. U. C. 712. Augustum oportune monuit ne ægrotans in castris ad Philippos adversus Cassium & Brutum maneret, ut narrant Vellejus II. 71. Valerius Max. vii. 1. Plutarchus in Bruto pag. 1003. qui *Marcum* vocat *Artorium*, Tertull. de anima c. 46. Lactantius II. 7. ut omittam Dionem Cassium xlvii. pag. 351. & alios qui rem narrant præterito Artorii nomine. Hunc laudans Coelius Aurelianus *Erasistrati sectatorem* appellat III. 14. acutor. ubi *de hydrophobia* scripsisse innuit. Artorium *ὡς μακροβιότης* citat Clemens Alex. Pædagogi II. 2. pag. 153. Confer Reinesii Epist. ad Rupert. pag. 395. & inscriptiones ejusdem veteres p. 609. Carolum Patinum in cenotaphium Artorii Medici Cæsaris Augusti Patav. 1689. 4.

Artum, Serapioni Simplicium cap. ccxxviii. ex lib. de cibis.

Aruncius Achillas, Galeno lib. vii. Pharmacorum *ἄρυν*.

Aruntius, Vide supra in Albutio.

Asaimeri, Avicennæ lib. v. tractat. i. cap. iv.

Asanitus, Paulo Æginetæ lib. iv. cap. iv.

Asan, Rasi lib. lxi. Continentis, cap. item lxi.

Asascam, sive *Asascan*, nisi duo sint, Rasi ejusdem operis, lib. ix. cap. iv. & lib. xli. cap. i.

Asaveri, Serapioni Simplicium cccxvi. nisi sit ille Asaimeri.

Ascor,

*) Brissotius II. 3. select. Antiquitat. Juris. Pontacus ad Eusebii Chron. p. 513. Lambecius Bibl. Vindob. T. II. pag. 591. Menagius Armocnitatt. Juris cap. 35. &c. Recte distinguit Tiraquellus de nobilitate pag. 257.

Ascleos, eidem ejusdem operis cap. cccvii. & libro de Agricultura.

Asclimom, Rasi Continentis lib. xii. cap. ii. vide infra Aslamen.

Asclepo Patrensis, apud Ciceronem lib. xiii. epistolarum ad Servium Sulpitium, epistol. xx. & iterum altera ad Tironem lib. xvi. earundem, Epist. ix. Confer si placet Diarium eruditorum Italiae T. xvii. pag. 77. 81. sq.

Asclepiades Bithynus, *Κίανός* a) ὃς ἔκ Πρωσέως ἐκαλεῖτο, ex *Cio* sive *Prusiae*, ætate magni Pompeji, orandi magister, nec satis in arte ea quæstuosus, ad artem medicam se convertit, repudiataque empirice totam medicinam ad causas b) revocando conjecturæ fecit, quinque res maxime communium auxiliorum professus, *abstinentiam cibi, alias vini, fricationem corporis, ambulationem, gestationes*: Ipse cognominari se à frigida danda (*δοσιψυχρον Harduin.*) præferens ut auctor est Varro, alia quoque blandimenta excogitabat, jam suspendendo lectulos, quorum jactatu aut morbos extenuaret, aut somnos alliceret, jam balineas avidissima hominum cupidine instituendo, & alia multa dictu grata & jucunda, magna auctoritate, nec minore fama. Hæc de Asclepiade Plinius xxvi. 3. qui etiam occurrentem ignoto funeri, intellexisse quod adhuc viveret, atque ab rogo retulisse hominem c) & servasse testatur. Idem narrat Celsus II. 6. & pluribus Apulejus in floridis, tangit etiam Plinius lib. VII. 37. *Summa fama Asclepiadi Prusienfi condita nova secta, sprete legatis & pollicitationibus Mithridatis Regis, reperta ratione qua vinum agris mederetur, relato e funere homine & servato: sed maxime sponsione facta cum fortuna, ne medicus crederetur si unquam invalidus ullo modo fuisset ipse: & victor, suprema in senectâ d) lapsu scalarum exanimatus est.* Hujus Asclepiadis quo se Medico amicoque usum, quemque eloquentia vicisse cæteros Medicos testatur Cicero lib. i. de Oratore

a) Ita legendum apud Galen. T. IV. p. 372. nam Prusias Bithyniæ antea *Κίος*, unde *Κίανός*. Vide Salmasium multis hoc docentem p. 877. seq. ad Solinum, ubi Prusiadem hanc à duplici Prusâ Bithyniæ diversam fuisse ostendit.

b) Ita leg. apud Plin. XXVI. 3. non *ad casum*. ut Tiraquell. p. 255.

c) Similiter de Æsculapio Vibius sequester: *Virbius Laconices, ubi Hippolytum Æsculapius arte medicina reddidit viva.*

d) Centum & quinquaginta annorum. Longavillius Harcuetus in historia Macroborum, *Memoires de Trevoux* A. 1718. Octobr. p. 639. *Asclepiade, Medecin de Prusse (leg. de Prusse) seroit encore en vie sans une chute qui termina ses jours à 150. ans.*

re cap. XIV. Vetus icon & monumentum servatur apud illustrissimum Alexandrum Albanum, quod singulari dissertatione nuper erudite illustravit V. C. Blasius Caryophilus, Neapolitanus in part prima diff. Miscellaneorum e) editarum Romæ 1718. 4. in qua de Asclepiade hoc fusius tractat, qui *Philosophicus* Galeno T. 11 edit. Basil. pag. 283. (ubi perperam excusum *Φιλοσοφικὸς* pro *Φλοφουσικὸς*.) Quoniam autem plures etiam fuisse Medici Asclepiades, juvat de his audire virum doctissimum Thomam Reinesium. It vero ille Epist. XLVI. ad Rupertum pag. 395.

- 1) Asclepides hic ipse, Apollonii Stratonis F. Erasistratei discipulus, qui videtur ratione potius quam usu medicam. morbos curare instituit, quod de re Celsus lib. v. c. 1. & Plin. 16. 1. Mithridati ultimo expetitus temporeque Pompeji Magni versatus Romæ, & inter Bithynos ἀξιολὺ γυνὴ κατὰ παιδείαν ἄνδρας memoratus à Strabone libro XII. p. 566 Is in Hippocratis libros quosdam commentatus esse scribitur à *Galen Comm. in Hipp. l. de off. med.* Eique impudenter contradixisse *Menodotum* Nicomediensis Empiricus, *lib. de subfiguratione Empir. c. XIV.* Scripti ejus, quæ multa fuisse, nomino in *historia medicorum.* Eum autem divere & secuti sunt *Titus*, qui librum de anima scripsit, laudatus *Calio Aureliano l. de tard. pass. c. v. & 111. cap. v. Chrysippus*, qui de *lumbrie*, eid. lib. IV. cap. VII. *Themison* Laodiceus, eid. lib. I. cap. IV. cujus libros tres de tardis passion. & Epistolarum laudat *Calim* passim: qui tamen à Præceptore defecit & sectam novam Methodicorum condidit, *Galen, Insag. cap. 111.* Arejus, *Gal. 10. de Comp. med. s. l. cap. v. num. 9.* Niceratus, Julius Bassius, Petronius, Sextius Niger, & Diodotus, *Ἀσκληπιάδαι πάντες*, f) *Diosc. pref. Clodius, Cael. III. acut. 8. 4. tard. 9.* A. Clodium A. F. Medicum habes in Benev. apud Gruter. 8. p. DCXXXIII. Q. Clodium Q. L. Nigrum, MEDICUM OCULARIUM in Isolana: utrum ex his pro Cœliano isto Asclepiadeo habeam, dubito; saltem Quintus iste videtur ad Empiricos pertinere. Artorius quoque Asclepiadis sectator nuncupatur à *Cælio 3. acut. 14.* qui de hydrophobia scripserit: Is ipse est qui Augusto bello

e) Confer Bibliothecam veterem & novam V. C. Joannis Clerici T. XVIII. pag. 453. seq. & novam editionem hist. Medicinæ à fratre Davide Clerico vulgatam Amst. 1723. 4. pag. 392. ubi icon illa vetus Asclepiadis, & pag. 410. seq. ubi Caryophili Epistola Gallice verba occurrunt.

f) Hoc non de Asclepiadis discipulis aliis, sed de Æsculapio posteris interpretantur.

bello Philippenſi contra Brutum & Caſſium ægrotanti adfuit, *Valer. M. l. 1. cap. 7. Patere. l. 2. Plutarch. in M. Bruto* Μάρκον Ἀρτώριον adpellat; meminit *Florus l. 4. cap. vi. Ἀρτώριον ἐν τῷ περὶ μακροβιτίας* citat *Clem. 2. Padagog. cap. 2.*

Alter *Asclepiades junior* dictus *Gal. 1. de Comp. Med. f. l. c. 1. n. 9.* qui memorabiles pharmacorum internorum & externorum compoſ. multis libris tradidit, eosque inſcripſit *Marcellas, id. l. d. 4. cap. 5. & 6.* Hic ille eſt quem cognominatum *Φαρμακίονα* vel *Φαρμακείωνα* ideo dicit *l. 10. de ſimpl. med. fac. & cujus l. tertio extrariorum* deſcribit medicamenta uleeribus Chironiis & difficilibus ſanandis, *l. 4. de Comp. m. ſec. gen. 5. & libro 4. extrar. malagmata lib. vii. 1. cap. 1 v. & cap. x. myraco- pa.* Vixit autem poſt Chariclem, *Gal. 2. de Comp. m. f. l. cap. 2. num. 7.* qui fuit Tiberianus, *Tac. 5. annal. Neronis Domitiani* que temporibus. In eundem convenit, quod *Niceten Smyrnæum*, cui ad tantam moleſ corpus increverat, ut loco moveri nequiret, curarit, *Gal. l. de differ. morb. cap. 9.* ubi perperam editi Codd. *Nicomachum* adpellant. Floruit autem iſte ſophiſta Sacerdos *Nicetes* temporibus *Neronis & proximorum*, diſcipulum in Oratoria habuit *Plinium, hic l. 6. Ep. 6.* Meminit ejusdem *Seneca Controv. XXX. autor. dialogo de cauſis corr. eloq. Philoſtr. l. 1. vit. Soph.*

Tertius fuerit, quem reperi in lapide Roman. in via Nomentana prope D. Agnetis ædem effoſſo. *Clasſ. XI. 3. pag. 608.* Inſcription. *Reineſii: L. Arruntio Semproniano Asclepiadi Imp. Domitiani Medico in Fronte P. XX. in Ag. P. XX.* Hujus fortasſe avus paterve *Arruntius*, quem cum celeberrimis medicis, qui mercede annua CCL H-S. fuiſſent apud Principes, *Caſſio*, *Calpetano*, *Albutio*, *Rubrio*, numerat *Plinius lib. XXIX. c. 1.* Non diſſimulo tamen π̄ ASCLEPIADES videri profeſſionis potius & ſectæ nomen eſſe quam verum cognomen; eo prorſus modo quò in Græco Rom. apud *Gruterum* I. p. DCXXXIV A. ΦONTEΙΘ ΦOPTIS, Ἀσκληπιάδης τῷ γένει nominatur, quod eſſet unus ex *Asclepiadeis*.

Quartus eſto iſte *Adrianeus* primi civis & gentilis, heres artis ac fortasſe nepos, a *Calpurnio* manumiſſus, de quo memorabilis inſcriptio vetus apud *Arignanum* in Eccleſia SS. *Abundi & Abundantii* (*Reineſ. Clasſ. XI. 4. pag. 608.*) *C. Calpurnius Asclepiades Pruſa ad Olympiam, Medicus, parentibus & ſibi & fraſtribus Civitates Vll.**) à *Divo Trajano*

M

no

*) Confer *Ezechielis Spanhemii Orbem Romanum* pag. 29.

gendum pro μάσωνι. Neque exiguam laudem tulit hic Asclepiades, quod etiam modum medicamenta præparandi & adhibendi perspicue & diligenter annotavit, ut idem Galenus T. 11. p. 358. *χρῆν εἰδέναι χρὴ τῶν Ἀσκληπιάδων ἔστω σαφῶς χρᾶσαντι.* id. T. 2. pag. 244. Libro primo τῶν ἐκτὸς specialis titulus fuit πανταγάρδιον, secundo ἡ Αἰγυπτία. id. T. 11. pag. 358. Vir eruditiss. Blasius Caryophilus sibi persuasit Asclepiadem hunc etiam alio nomine appellatam fuisse Metrodorum. Sed verius est Methrodorum ab Asclepiade diserte distingvi apud Galenum, innuique Asclepiadis sectatorem T. 11. pag. 13. 14. edit. Basil.

Notum denique, *Asclepiades* pro Æsculapii posteris poni sive Cois sive Cni diis, ut apud Galen. T. 1v. pag. 35. Horum Genealogiam & successionem exponit Daniel Clericus V. C. in Historia Medicinæ Part. 1. ad calcem libri quarti.

Asclepius citatus Aetio, alter ab Æsculapio, qui & Asclepius Græcis dicitur, ut diximus in Æsculapio, ad quem etiam pertinet hæc inscriptio vetus apud Fulv. Ursinum p. 98 *Asclepio & Saluti Commilitonum Sex. Titius Alexander Medicus Cbo. V. Pr. Donum dedit* - - -
Aug. VIII. T. Flavio Sabino Cos.

Aspirta Romanus, Galeno, si is est, in libro de medicinis expertis. p. 113. *Aslamou*, *Asleman*, *Asliman*, hæc enim reperio apud Rasi libro primæ Continentis, cap. vi. & libro nono, capite 1v. & cap. v. non semel. Et forte est Ascisimon de quo supra.

Aspasia cujus plura medicamenta refert Aëtius.

Aspasius, Galeno lib. Pharm. *αἵ ἔπας*, 1x. cap. v.

Asphalarcesius Galeno *αἵ ὄνη*, lib. vii.

Astaron sive *Astoron* de civitate *Tereste*, auctori illius libri Medicinarum expertarum, ubi dicitur quod fuit experimentator, familiaris Acostrois de quo supra.

Asterius, Aetio Tetrab. 11. Sermo. 111. cap. cxiii.

Astrocannus in illo libro Medicinarum expertarum pag. 109.

Asustisam, Rasi lib. xi. Continentis cap. 1v.

Atabari, Serapioni Simplicium cap. lxxix. & seq. & cap. lxxxvii. & cvii. & alibi sæpe.

Atabusius, Rasi lib. 1v. Continentis cap. 1v.

Ateuristus, quisquis is fuit, apud Galenum¹, in præfatione lib. x. Simplicium, Ejus *de medicina ex animalibus* T. 11. p. 131.

Asbi

Asbenaus Tarfensis, Cœlio Aureliano lib. 11. Oxeon. cap. 1.

Asbenaus simpliciter Galeno memoratus Pharmacorum localium lib. 1x. cap. v. & per genera lib. v. & in Introductione, sive Medico, si is est & lib. vii. Therapeuticæ, & libro secundo de Semine, & lib. 11. de causis Symptomaton atque alibi sæpe. Et hunc *Ascalensem* (è Cilicia) fuisse scribit idem Galenus lib. 1v. de differentiis pulsuum. Fuitque huic cum Posidonio Philosopho magna consuetudo, cujus ætate vixit, & Asclepiadis Bithyni, adversus quem disputantem Athenæum memorat Galenus T. 1. pag. 56. Idem T. 1. pag. 240. notat illum in scriptis suis libenter usum *Ἀσκληπιανῶς ἀποδείξαι*. Citat ejus librum *tertium* T. 1v. p. 391. *septimum* qui fuit de semine T. 1. p. 240. *vigesimum quartum* T. 111. p. 231. Athenæus hic præceptor Magni & Theodori: auctor sectæ Pnevmaticæ quæ spiritum intus ali in omnibus corporibus contendebat, de qua vide Danielis Clerici hist. Medicinæ lib. 1v. sect. 1. cap. 2.

Asbenaus cui scholia græca in Nicandri theriaca tribuit Mich. Neander in elencho scriptorum quibus usus Stobæus p. 11.

Athenæi *πρὸς τὴν συνόψιν ἀρετῆς*, teste Cangio, in Codice Colbert. 3614. De Athenæo Dipnosophisticon scriptore in quibus & ipsis physica varia ac medica occurrunt, dixi lib. 1v. c. xx.

Asbenagoras cujus memoria in numis Smyrnæorum, de quibus V. C. Rich. Mead p. 67. diff. de numis in honorem medicorum percussis. Tres alii ex ære, *Zeuxidiani* pariles, inscripti: ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ; adjuncto *ad pedem cippi, prope stantia Isidis figuram*, eoque jam planius delineato, *ansere*. Smyrnæ enim in templo Isidis ea avis deæ sacra pascebatur; & ægotans toties Aristides, sanitatis recuperandæ ergo, geminos ei anseres immolabat, uti supra ex ejus Orat. sacra tertia ostendimus. Quisnam fuerit hic *Asbenagoras*, aut quo tempore vixerit, nondum comperimus. Sed cum iidem plane honores, qui *Zeuxidi* & *Iatroodoro*, in tribus ei nummis tribuantur; ut inter Isidis & Aesculapii sacerdotes, ita quoque in medicorum illum numero habere nullo modo dubitavimus.

Asbenippus sive *Asbenippius*, Scribonio Largo, Marcello Empirico & Galeno memoratus. Vide Jo. Rhodium pag. 67. ad Scribonium.

Asbenodorus Plutarchi æqualis qui ejus meminit VIII. 9. sympoſ.

Asbenion, Cornelio Celso lib. v. cap. xxv.

Asbinaus, nisi sit ille Athenæus, Galeno lib. xiii. Therapeuticæ, Is, ut ibi dicitur, asseruit principem partem in corde esse.

Asbrylatus Thasius, Plutarcho Symposiaca decade iii. Problem. iv.

Asburistus, sive *Aturistus* (utrumque enim reperio) apud Rasim lib. iii. Continentis, cap. i. non semel, & lib. iii. cap. vi. & lib. vii. cap. iii. & alibi sæpe. Et idem forte est cum Ateuristo de quo supra, aut cum Atorosco, de quo mox dicemus.

Asbursékia, ibid. lib. iii. cap. iii.

Asimetus Galeno *ἄσιμος*, lib. iii. cap. vii. & Marcello Burdegalensi, cap. cxx. ubi illum dicit fuisse servum Cassii medici. *Asimetus* Gordienfis. Vide Jo. Rhodium ad Scribonium pag. 188. seq. 194. & 259.

A. *Atius*. In veteri inscriptione apud Fulv. Ursinum pag. 98. D. M. A. *Atius C. L. Archiater sibi & Julia Prima, Conjugi incomparabili*. Id. pag. 99. *P. Attius Asimetus Aug. Medicus H. S. E.*

Atlas Pamphiliensis citatus Galeno, ut notat Tiraquellus. Locum non reperi.

Atoroscos, Rasi Continentis, lib. i. cap. vi.

Atorosphos, ibid. lib. ii. cap. v. & vi.

Attalus Atheniensis, Attalus Plinio dictus, lib. xxi. cap. viii.

Attalio, qui ut tradit Galenus, scripsit in Aphorismos Hippocratis, quod & tradit Oribasius, si is est, in præfatione Commentariorum in eosdem Aphorismos.

Attalum Regem Pergami pro medico citat Galenus, de compositione medicamentorum *ἄτιμος*, lib. i. & lib. x. De facultatibus simplicium medicamentorum, in præfatione, ubi ita illum citat, *Rex quondam noster Attalus*. Nam & Galenus Pergamenus fuit, (ut dixi lib. iv. c. 17.) Hujus Regis meminit Plin. lib. viii. cap. xlviii. & lib. xxviii. cap. iii. ubi tradit illum scripsisse *de agricultum*. Nam & Varro lib. i. Rei rust. cap. i. & Columella lib. i. cap. item i. inter scriptores rei rusticæ ponunt Attalum, *) quem hunc nostrum Regem fuisse

*) Minus recte legitur apud Columellam *Attalus & Philometor*. Nam Attalus hic cognomento

fuisse existimo. Cornelius autem Celsus lib. v. cap. xix. describit emplastrum Attalum sic, ut opinor, ab hoc Rege dictum. Nam & Marcellus Burdegalenfis, libro Medicamentorum cap. xxii. etiam describit medicamentum Attali Regis. *Hæc Timquellus. pag. 270.*

Attalus alius ab illis, contemporaneus Galeni, ut ipse dicit, lib. i. Antidotorum, in principio & lib. Therapeuticae xiii. ubi & illum ait fuisse discipulum Sorani Methodici, T. iv. p. 178. eumque Θεσσαλίον ὄνον, *Thessalium asinum* vocat, quod Thessali sectator esset. pag. 179.

Attabyndus, Rasi lib. x. Continentis, cap. iii.

Atturfius, ibid. lib. iii. cap. vii.

Avenius citatus Petro Aponensi in additione Mesue, quo loco tractat de ægritudinibus epatis.

Aven, Rasi lib. iii. Continentis, cap. iii.

Averrois cognomento *Commentator*, qui Anno hegire 603. Christi 1206. obiit, præter multa opera in primis laudata, Commentarios in Aristotelem non indoctos, sed ineleganter admodum versos, scripsit: & libros vii. in re medica, quibus *Colliget* titulum in scripserunt, veluti universale. Vide *Abenrafi*, & quæ de hoc scriptore Joannes Leo Africanus de Medicis Arabibus cap. xx. infra in voce *Joannes*, & qui diligentius de Averroe & ejus scriptis tractat Nic. Antonius Bibl. vet. Hispanæ T. ii. pag. 240. seq.

Recentiores: Augustinus Galdadinus Mutinensis, cujus est docta præfatio in Galeni opera Latina, & translatio libri ejusdem Galeni de musculorum dissectione, & aliorum.

Augustinus Niphus Philotheus cujus est liber de morbo Gallico, & de diebus Criticis sive decretoriis, & alii plurimi.

Augustinus Riccus Lucensis, cujus sunt nonnulli Galeni libri latinitate donati.

Augusti Caesaris compositionem medicamenti refert Plinius Valerianus lib. i. de re medica cap. xviii. quo inquit, *libentissime utebatur & eam omnibus laudabat.*

L. Aviano

mento *Philometor* dictus fuit ut Harduinus ad Plin. observavit ex Strabonis XIII. pag. 624. & Plutarchi Demetrio pag. 897. Ἀπάλῃς ἡ Φιλομήτωρ ἐκίπευε τὰς Φαρμακώδεις βότῃνας &c. Attali Pergami Regis de medicina ex animalibus laudat Galenus T. ii. pag. 131.

L. Avianus. In vet. inscript. apud Fulvium Ursinum p. 100 *Dis Manibus.*

L. Aviano L. F. Pup. Valeriano Medico. Vix. Ann. XLVII. M. IX. D. XX.

L. Avianius L. L. Stephanus Patr. Per. Ag. Cur.

Avicenna sive *Abensina* defunctus circa A. C. 1186. de quo Leo Africanus de Medicis Arabibus cap. IX. infra in voce *Joannes*, & Nicol. Antonius lib. VII. Bibl. veteris Hispanæ cap. 111. Vita ejus scripta à *Sorsano*, discipulo exstat ex Latina Nic. Massæ interpretatione. De scriptis Avicennæ editis vide si placet Mercklinum.

Avidianus.

Auramasius, Rasi lib. v. Continentis, cap. 1.

Aurelius Cornelius Celsus, de quo dixi lib. 11. Bibl. Latinæ cap. IV.

Aurelius, simpliciter Galeno Pharmacorum *ἡ τέρας*, lib. v. cap. IX. T. 11. pag. 237.

Auriphasius, Rasi Continentis lib. IV. cap. 1.

Julius Aufonius Vafatenfis, Valentiniani Magni Imp. Archiater & Præfectus Illyrici, cujus libros de Medicina lectos Vindiciano laudat in Præfat. Marcellus Empiricus. Pater hic Decii Magni Aufonii, Burdigalensis, Poëtæ à quo celebratur his versibus carmine 1. Parental. pag. 110.

Primus in his pater Aufonius, quem ponere primum,

Esti cunctetur filius, ordo juber.

Cum dei, placida functus quod honore senectæ,

Undecies binas vixit Olympiadas.

*Omnia qua voluit, qui prospera vidit: *) & idem*

Optavit quicquid contigit, ut voluit.

Non quia fatorum nimia indulgentia: sed quod

Tam moderata illi vota fuere viro.

Viveret

*) Disto Aufonii Medici, *beatum esse, non qui habet qua cupit, sed qui non cupit qua non habet*, imprimis delectatus Æsculapius nostræ ætatis, Poliater hujus urbis celebratissimus D. Joachimus Bießer, ut etiam albis amicorum inscribere consueverit hoc distichon ejusdem argumenti:

Felicem vidi, non qui, qua vellet, haberet,

Sed qui per sortem non data non cuperet.

*Quem sua contendit septem sapientibus aetas:
 Quorum doctrinam moribus excoluit:
 Viveret ut potius, quam diceret arca-sapborum,
 Quamquam & facundo, non rudis ingenio.
 Præditus & vitæ hominum ratione medendi
 Porrigere, & fatis amplificare moras.
 Inde & perfuncta manet hac reverentia vitæ,
 Aetas nostræ illi quod dedit hunc titulum:
 Ut nullum Ausonius, quem seſtaretur, habebat:
 Sic nullum, qui se nunc imitetur, habet.*

Ausonius quoque filium Poëtam, cujus scripta habemus, medicis adſcribit Tiraquellus p. 295. quod ait multa ipſius Epigrammata inſinuare, ut 74. quo *Eunomum* Medicum imperitum falſe ridet. Omitto alia quæ notavit Thomas Bartholinus de Medicis Poëtis pag. 125.

Autolycus & ejus filii, quorum meminit Homerus lib. XIX. *Odyſſæ*, in curatione vulneris *Ulyſſis*.

Avynasius, Kaſi lib. v. *Continentis*, cap. 1.

Axiologus Galeno lib. x. *Pharmacorum localium* cap. 1. nam in Græco Codice legitur Ἀξιόλογος, quanquam Cornarius legit Ἀνιοχός Antiochus. Sed in edit. Baſil. T. II. p. 306. σφόδρα ἐφη ἀξιολόγως.

Axiolus, Galeno *Pharmacorum* καὶ ὅπως, lib. v. cap. VII. T. II. p. 228.

Axius oculus, ibid. Hunc enim & ſimiles ducimus medicis annumerandos, ſecuti ſententiam *Vlpiani*, qui ſcribit medicos & eos appellari, qui alicujus partis corporis vel certi doloris ſanitatē pollicentur, lib. 1. §. Medicos, & ibi *Bartol. ff.* De varia & extra. cogni. quam ad hoc dicit no. *Bald.* in lib. 1. colum. ult. C. Manda. Et ut ſcribit *Cornelius Celfus* in epiſtola ad *Cajum Julium Calliſtum* (ſi ea ipſius ſit, de quo dubito, quam tamen ejus nomine ac titulo *Marcellus Burdegalenſis* inferuit in ſuo libro medicamento- rum) Multos, inquit, animadvertimus unius infirmitatis ſananda ſcientia, medici plenum nomen conſequutos. Nam & apud *Ægyptios*, ut hoc addas, ita erat medicina diſtributa, ut ſingulorum morborum eſſent medici, non plurium, teſte *Herodoto* in *Euterpe*. *)

pe. *) Cujusmodi medicos Romæ frequentes fuisse tradit Galenus lib. de partibus artis medicæ, cap. 11. Quanquam non video quomodo quis satis exacte possit intelligere morbum partis cujuspiam affectæ, & curam illius, nisi & aliorum quoque sciat. *Hæc Tiraquellus.* Videndum tamen an apud Galenum T. 11. p. 218. nomen hujus ocularii Medici sit Axius, & non potius *Stolus* Britannicus, qui à Galeno dicitur ἄξιος ὀφθαλμικός, dignus & præclarus curandis oculis Medicus, qualis ἡγεῖς ὀφθαλμῶν meminit etiam Herodotus III. 1. Vide infra in *Evelpiæ*.

Ayse, vide supra *Aieyse*, & *Hayse*.

Azanitus, five *Azanites*, Galeno Pharmacorum κτ' ἡμῶν, libro quinto, To. 11. pag. 379. & Paulo Æginetæ lib. 1v. cap. 1v. & libro septimo, cap. xix. & Aetio Tetrab. 1v. Serm. 11. cap. xxxiv. & Sermon. 111. cap. xxi. Citatur & in Hippiatricis pag. 299. & à Nic. Myrpsō cap. xxi.

Azaramis, Serapioni Simplicium, cap. ccli. & cclxi. hujusque etiamnum libros habemus.

Azaricon, & *Andrizeas* in libro qui fertur sub Galeni nomine de medicinis expertis.

Azarni, Serapioni Simplicium, capite ccli. & cclxi. cujus etiam libros habemus.

Pro *Azarnio*, cujus practicam habere nos ait Tiraquellus, legendum *Azarnbius* five *Azarnvius*, idem cum superiore.

Azornus, scriptor Chymicus citatus ab Hortulano &c.

B.

Babillus five *Balbillus* vir optimus, in omni litterarum genere rarissimus auctor laudatus Senecæ IV. 2. Nat. quæst.

Bacchius, medicus Empiricus, Herophileus Galeno, T. 111. pag. 47. 86. cita-

*) Herodotus II. 84. ἡ δὲ ἡγεῖς κατὰ τὰς σφί δέδασαι. μίης νύσιν ἕκαστος ἡγεῖς ἐστὶ, καὶ ὁ πλειόνων. πάντες δ' ἡγεῖς ἐστὶ πλεία. εἰ μὴ γὰρ ὀφθαλμῶν ἡγεῖς καπτεῖαςι, οἱ δὲ κεφαλῆς, οἱ δὲ ὀδόντων, οἱ δὲ κατὰ νηδὺν, οἱ δὲ τῶν ἀφανέων νύσων. *Medicina apud Egyptios in hunc modum est distributa, ut singulorum morborum singuli sint Medici, non plurimi, medicisque referta omnia. Alii enim sunt oculorum Medici, alii capitis, alii dentium, alii alui, alii occultorum morborum.*

citatur à Coelio Aureliano lib. Chronicon 11. cap. x. & Galeno lib. 111. de differentiis pulsuum, & lib. 111. Commentariorum *Epidemion* Hippocratis. Hic *Commentarios* edidit in v1. librum ejus operis, ut dicit ibi Galenus, in princip. & in alios obscuriores Hippocratis libros. T. v. pag. 266. in *Aphorismos* T. v. pag. 328. alia vide T. 1v. hujus Bibl. pag. 566. βακχείᾳ μάλαγμα ὃ Καῖσαρ ἐχρήσατο. Galen. T. 111. p. 412. *Glossas Hippocratis* laudat præter Galenum etiam Erotianus. Galenus quoque ejus ἀκροάσεις sive auscultationes & compendium de pulsibus citat lib. 1v. de differentia pulsuum cap. v11. Idem an alius Bacchius Milesius inter scriptores rei rusticæ citatus à Varrone, Columella & Plinio. Vide si placet quæ de his aliisque Bacchiis dicta à me lib. 111. cap. 1x. pag. 262.

Bacchus decantatus ille in priscis historiis atque fabulis Rex divinisque affectus honoribus: etiam Medicus ut est apud Plutarchum III. symposiacion cap. 1. p. 647. non eo tantum nomine fuit habitus, quod vinum invenit, ἰχυρότατον φάρμακον καὶ ἥδιον, medicamentum validissimum & suavissimum: sed quod ederam quoque facultate sua vino maxime resistentem in honore habendam docuit, eaque bacchantes coronavit ut minus à vino læderentur, edera suo frigore ebrietatem restingente. Multa alia huc facientia de Baccho apud Athenæum xv. pag. 675. atque aliis ejusdem scriptoris locis leguntur.

Bachmindus, Galeno alicubi citatus, notante Tiraquello. Sed locus ille me fugit.

Badigorius & Badigorofus, nisi sint diversi, quod minime credo, Rasi lib. Continentis 111. cap. vi. & lib. 1v. cap. 1. & lib. vi. cap. 1. non semel.

Bagaysius ibi, lib. 1v. cap. 1. sæpius.

Bagelardus, qui de ægri tudinibus infantium scripsit.

Bagnisius, nisi idem sit cum Bagayso, Rasi in eodem cap.

Bachrisub, & Bachtisus, & Bachtisuch, nam hæc omnia reperio apud eundem, lib. vi. cap. 1v. & lib. vi11. cap. 1. & 1v. & lib. 1x. cap. 1v.

Ibnu el Bairar, de quo Joannes Leo Africanus cap. xix. de vitis clarorum Arabum quem dabo infra in voce *Joannes*.

Baladius, Rasi lib. x. ejusdem operis cap. 1.

Bamachitus, Galeno lib. vi. *Simplicium*.

Banchius, Galeno Pharmacorum κτ' γλ'η, lib. VII. vitiose pro Bacchius de quo supra.

Bandasar, Rasi lib. XI. Continentis, cap. v. qui forte est Sandazar, de quo infra.

Barbuius, Galeno in lib. II. Antidotorum.

Baptista Fiera Mantuanus, cujus sunt commentaria in artem Galeni, & Quæstio de attractione medicinarum solutivarum, & alia de virtute movente pulsum, alia item de phlegmatico & bilioso æqualiter febricitantibus, & alia multa opera.

Barbios, Serapioni Simplicium cap. xcvi i. ex libro de Agricultura.

Barlaam, βαρλαάμ μοναχὸς περὶ κεφαλαλγίας apud pseudo Galen. περὶ ἐνπορεύων. T. IV. edit. Basil. pag. 459. Latinus interpres Tom. I. edit Junt. pag. 175. *Barnaba monachi*.

Barptolemæus Argenterius, cujus meminit Gesnerus in sua Bibliotheca.

Barptolemæus de Brugis.

Barptolemæus Cocles Bononiensis, medicinæ distillator, & Chirurgus.

Barptolemæus de Mesina Siculus.

Barptolemæus de Montagnana, qui inter cætera sua opera edidit consilia in hac arte eruditissima. De hoc loquitur J. C. Paulus Castr. Consilio cccclxxxii. *dubium istud*, libro secundo, in cujus specie sive facto, ut appellant, illum vocat egregium & famosissimum medicinæ doctorem. In eum scripsit epitaphium Joannes Pannonius, ex quo hos versus excerpti,

Credo te Stygias mundo invidisse sorores

Mimæas raros tartarum ad ima trahi.

Barptolemæus Sylvanius Salenensis, qui ex Galeno quædam vertit.

Barptolemæus Troheron Anglus, qui chirurgiæ practicæ documenta scripsit lib. IX. & iterum epitomen lib. I.

Barzuius cognomento Sapiens, Serapioni Antidotorum cap. xvi i.

Basilus Ancyranus Episcopus medicæ artis peritissimus, ut scribit D. Hieronymus in Catalogo scriptorum Ecclesiasticorum cap. 89.

Βασίλειος Ἰκτὺς ἔ' μελιτηνιώτῃ διαίτῃ πρὸς βασιλικὸν νοσοκομεῖον ἢ γραμματικὸν σκευασία ὄντα. Pseudo Galen. III. περὶ ἐνπορεύων Tom. IV. pag. 460.

Basilus,

Basilus, sive *Haflem* simpliciter citatus Paulo Aeginetæ lib. IV. cap. LV. & lib. VII. cap. XIX. qui forte cum Ancyrano idem est.

Basilium Magnum, rerum naturalium & artis Medicæ peritum laudat Greg. Nazianzenus monodia honori ejus dicata, & ipse illius minime se imperitum ostendit præclaris illis in Hexaemeron & de homine homiliis, de quibus dixi Volum. VI. hujus Bibl. pag. 69. seq. Digna quoque ejus pietate ac judicio sententia quam refert Antonius monachus, cui à diligenti studio pulcherrima dicta è scriptis doctorum libandi, melissæ sive apis cognomentum hæsit, lib. I. cap. LVI. ἔτε Φευκτέον πάντα τὴν τέχνην, ἢ ἐπ' αὐτὴν πάσας τὰς ἐλπίδας ἔχειν ἀκόλαστον, neque assernanda ars medica, neque omnem in eam spem ponere consentaneum est. Sed quemadmodum agriculturæ utimur, sed fructus à DEO expetimus: gubernatori clavum navis committimus, DEUM autem oramus ut ex mari salvos servet, ita etiam adhibemus Medicum, & à se nostra in DEUM ne remittamus.

Bassus, vide Bassus.

Recentioris ætatis Bassianus Laudus Placentinus, cujus est Iatrologia ad Herculem Estensem Ferrariæ ducem, & alia opera.

Bassus, sive fuit ille Bassus, sive alius, Galeno Pharmacorum secundum locos lib. VII. cap. II. & secundum genera lib. VII. & Aetio Tetrab. II. Sermo. III. cap. XCIX. & Marcello medicamentorum cap. XXIX. vide *Cassianus*, & *Julius*, & *Pomponius*, & *Tylenus*, & *Tullius Bassus*. Basso librum de scriptis propriis Galenus dedicavit.

Bassus ad quem scribit Hierocles Hippiatric. p. 2.

Bassus Stoicus, nisi & idem sit cum Tullio Basso apud Galenum secundum genera, lib. VII. T. II. pag. 419.

Bassus, nisi sit unus ex illis, citatus Aetio Ser. XII. cap. XLIV.

Baverius de Baveriis, Bononiensis.

Bedigoras & Bedigorus, & Bedagorus, & Budegorus. Hæc enim omnia nomina reperio, sed unum tantum esse existimo, apud Serapionem libr. Simplicium cap. LVII. & LXXVIII. & xcv. & Rasin libro primo Continentis, cap. III. & V. & IX. & libro secundo, cap. IV. & alibi sæpe.

Benedictus Nursinus, Francisci Sfortiæ familiaris, qui practicam rei medicæ scripsit.

Benedictus de Victoriis, Faventinus, qui scripsit libellum de morbi Gallici curatione.

Bengezar.

Benguasit, qui ut opinor, est Abenguefit, de quo supra.

Berengarius Cathalanus, qui in Hippocratem & Avicennam scripsit quasdam quæstiones.

Berenice cujus medicamenta laudat Aetius pag. 230. 616. b. 663. edit. H. Stephani. De pluribus fœminis ac Reginis hujus nominis consules Adonidis hortos, Clariss. Bælii Lexicon historicum.

Bernardus Gordonius Gallus, cujus practica est, cui titulum fecit Liliū medicinæ.

Bernardus Felicianus, qui nonnulla ex Paulo Aegineta vertit.

Berotas.

Berthorius Monachus Benedictinus, Cassinensis abbas ante monachatum professione medicus, multorumque in ea operum scriptor.

Bertrucius Bononiensis, cujus extat practica utilior quam elegantior, & quam magna ex parte sequuntur medici Empirici.

Berytius & **Beritius**, Galeno Pharmacorum localium lib. IV. cap. VII. ubi ab eo dicit Berytium Pharmacum dictum, & iterum lib. IX. cap. V. Hunc quoque, vel alium ejus nominis sæpius citat Constantinus Cæsar, aut quisquis est, in Collectaneis Geoponicis. Vide Volum. VI. hujus Bibl. p. 507. Nescio quare Berytius Bononiensis dicitur Lindenio de scriptis Medicis atque inde Mercklino.

Betarmen, aut ut alii vocant *Betarnem* Siculus, auctori medicinarum expertarum, quæ Galeno assignantur.

Bezar dictus est quidam Medicus, velut à morte liberantem dixeris, quoniam noverat morsum rabidicani perfecte curare. Idem Galen. de medicinis expertis sub init.

Biblis, Avicennæ lib. V. summa II. tract. II.

Biennius, Galeno Pharmacorum localium lib. IX. cap. III. *Biennius* T. II. pag. 292.

Biennices, nisi idem sit, ejusdem operis lib. X. cap. I. *Biennius Pharmakon* T. II. pag. 307.

Bimasui & **Bimmasui**, apud Rasim in libris Continentis. sæpiissime. Citatur autem ex summa ipsius, ejus operis lib. IV. Et ex libro de complemento, ejusdem operis lib. V. cap. I. Et ex libro de febribus, ibid.

- ibid. Et ex libro Nutricationum, etiam ibi. Et ex libro de cura prægnantis, lib. ix. cap. v.
- Binabichalia* Perfes, Rasi ejusdem operis, lib. vi. cap. i.
- Binelhalleg*, ibi, lib. iv. cap. i. & lib. v. cap. i.
- Binmafim*, ibi lib. vi. cap. i. nisi sit ille Bimafui.
- Binserapion* ibi, lib. iv. cap. i. & alibi sæpissime. Joannes filius Serapionis, de quo postea.
- Bion* ὁ ἐὶ δυνάμει, de herbarum viribus. Plin. infra *Cacilius*.
- Blasius Asparius *) Papiensis, qui scripsit libellum de curandis febribus, ante annos circiter trecentos.
- Bodex*, Rasi Continentis lib. i. cap. iv.
- Boetus* sive *Boetbus*, apud Celsum lib. v. cap. xxi. Alius Flavius Boethus in cujus gratiam Galenus scripsit libros de Hippocratis & Platonis dogmatibus. Vide lib. iv. hujus Bibl. cap. xvi. pag. 536. 566. Boethi ὁ ἐὶ φύσει. Laërt. vii. 148.
- Bonus* scriptor ὁ ἐὶ σοφίας laudatus Plinio x. 3. Antonino Liberali & Athenæo.
- Bolai*, cujus collyria describit Aetius Tetrab. ii. Ser. iii. cap. xcix. & cap. civ.
- Bolus* Mendesium, Pythagoræus & Democriteus, de cujus scriptis dixi lib. ii. hujus Bibl. cap. xiii. pag. 486.
- Bonafes*, Rasi lib. i. Continentis, cap. iii. ex libro de cultu terrarum.
- Bonominus Bergomensis, cujus extat liber de venenis, & alius Diversarum quæstionum.
- Bonus praeceptor*, quisquis is est, citatus Galeno, lib. vii. Pharmacorum localium cap. iii. Vide supra pag. 41. *Agathus*.
- Boton* Atheniensis quem audivit Xenophanes Physicus. Laërt. ix. 18.
- Botrys* sive *Botryes*, Plinio in indice libri iv. & in nomenclatura medicorum, lib. xxix. ejus composit. medicamenti Galen. iii. 1. κτ' ὅπως Alius Botrys lascivus scriptor apud Polybium, excerpt. Peiresc. pag. 52.
- Branchaleon, vide Joannes Franciscus Branchaleon.
- Brela* Croci Bohemiæ Principis filia, quam herbarum ac medicinæ peritam celebrat Æneas Sylvius (qui postea Pius II. Pontifex) in historia Bohemica cap. iv.

Brenius,

*) *Asparius*. Vide Gesnerum, Lindenium, Merklinum.

- Brenicus**, Galeno Pharmacorum localium IX. cap. IV. T. II. p. 300.
- Britannicus**, Galeno ibi, lib. IV. cap. VII. vide Stulus Britannicus.
- Brunus** Longoburgensis, cujus extant opera in Chirurgia. MS. in Bibl. nobilissimi Frid. Rostgardi in Codice scripto ante trecentos annos, una cum Rugenio & Theoderico. Vide Catalogum ejus Bibl. p. 524.
- Brunus** pater Dini de Garbo, de quo postea dicemus, chirurgiæ peritissimus.
- Bubikir**, vide Albubeter.
- Bucciesu**, Rasi Continentis lib. I. cap. IV.
- Bucigesu**, ejusdem operis lib. II. cap. II. nisi idem sit. Nam & alibi Buccigesu, & Burcigesu legitur, ejusdem lib. cap. III. & Bucciesu, lib. II. cap. II.
- Bucufon** ibi, lib. II. cap. II. nisi & idem sit.
- Budegorus**, vide supra Bedigoras.
- Bugerius**.
- Bubabytyba** Arabs, cujus sunt Tacuim, sive tabellæ aut tesserulæ, in quas totam prope medicinam redegit, uti etiam Elluchasem, de quo infra dicemus.
- Bubiel Hutsivius**, Rasi Continentis, lib. V. cap. I.
- Bulchasis**, cujus extat liber de præparationibus medicamentorum, quem librum Servitoris vocant, alii Albucasis & Albucafa vocant, nisi sint diversi, vide Albucafa. In Chirurgiâ sua ad filios, in qua multorum singularium instrumentorum chirurgicorum pandit notitiam, & de vario cauterii usu curiosissime Albucasis præcipit citat Hippocratem, Galenum, Dioscoridem. Castrationem lege sua prohiberi scribit parte II. cap. 69. De extractione venæ cruris vide parte II. cap. 93. de qua exstat eruditus commentarius Georg. Hieronymi Welschii, quem de vena Medinensi inscripsit, ediditque Augustæ Vindel. 1674. 4. Judæis & Christianis operam suam præstitisse narrat Albucasis parte II. cap. 96. Utor editione Argentorat. 1532. fol. quæ cum Octavio Horatiano lucem vidit. In calce legitur: *Explicit liber Chirurgia quem transtulit Magister Gerardus Cremonensis in Toletum de Arabico in Latinum, qui liber est tricesima particula libri Azaragi quem composuit Albucafa.*
- Bureiesu**, Rasi lib. I. Continentis, cap. III. sed eum puto esse Bucciesu, de quo supra.

Butaducur,

Butaducus, ibid. lib. III. cap. VII.

Byn Sabur, ejusdem operis lib. VI. cap. I. ex illius Antidotario.

Bynlacius ibid. lib. XI. cap. III.

Bythennus, cujus ex Georgii Vallæ lib. XVII. expetendorum & fugiendorum (qui est medicinæ IV. c. CCXXXII.) Tiraquellus meminit, nullus est, legendum enim *Bisbynnus*.

C.

Cadmus Agenorides Phœnicum rex, cui primitias herbarum afferre soliti sunt Tyrii. Vide infra in *Chiron*.

Cacilius Argivus ἀλκυονίδων scriptor, qui versibus heroieis de capiendis piscibus scripsit teste Suida & Athenæo lib. I. pag. 13. ubi male

Cacilius, ut Casaubono & Meursio notatum. Hic addendus Thomæ Bartholino Medicos Poëtas recensenti.

Cacilius Bion Medicus Plin. XXVIII. 13. XXIX. 3. Hic in indice libri XXVIII. traditur scripsisse περὶ δυνάμεων, de virtutibus herbarum & aliorum medicamentorum.

Cacilius, in commentariis. Plin. XXIX. 4.

Cacilius Diatus. infra *Diatum*.

Cælius Aurelianus Siccensis, cujus habemus libros de celeribus passionibus, quas Oxeon appellat, & de morbis chronicis, quos chronion vocat, id est, tardarum passionum, & eosdem quidem doctos, sed stylum sane Africum redolentes. Scripsit & libros Medicaminum, ut dicit lib. II. Chronion cap. IV. in fi. Et medicinalium responsum, ut dicit ejusdem operis lib. I. c. I. & lib. II. cap. IV. & lib. III. cap. IV. Et γυναικείων, id est, passionum muliebrium, eo lib. VII. cap. IV. Et specialium Adjutoriorum ibid. non semel, & Epistolarum Græcarum ad Prætextatum lib. II. cap. I. Vide quæ de hoc Cœlio ejusque editionibus dixi lib. IV. Bibl. Latinæ cap. XXI.

Cæsar Augustus. Supra in Augusto.

Recentioris ætatis Cæsar Landolphus, cujus est libellus de curis februm. Lugd. 1532. & Basileæ.

Cæsar Optatus Neapolitanus, cujus extant aliquot liminares epistolæ in scriptores medicos, & liber de febre hectica, nec non de criticis diebus & crisis eorum causis.

Casennius scriptor κηπευτικῶν laudatus à Plinio lib. XIX.

Cabmba, Rasi Continentis lib. x. cap. 1.

M. Aelius Cajus Archiater. Mercurial iv. 1. Var. Lect.

Cajus Julius Medicus Plinio lib. vii. cap. liii. teste, dum inungit, specillum per oculum trahens, extinctus.

Cajus Neapolitanus, memoratus Galeno Pharmacorum κτ' ἡν, lib. v. T. II. pag. 387.

Cajus Ocularius, eidem Pharmacorum κτ' ὅπως, lib. iv. cap. vii.

Cajus Valgius, eruditione spectatus, quem de herbis imperfectum volumen scripsisse ad Augustum Imp. tradit Plinius xxv. 2,

Cajus simpliciter, unus, ut puto, exillis, vel Aelius Cajus, de quo supra, hic citatur Cœlio Aureliano lib. Oxeon. i. cap. xiv. ubi illum dicit Herophili sectatorem.

Calaf Judæus Catalanus, qui simpliciter citatur Calaf, Rasi lib. xi. Continentis cap. iv. & v.

Calaminus, ibid, lib. v. cap. 1.

Calays, ibid. nisi sit ille Calaf.

Calbamam & *Calbamen*, dicto lib. v. cap. i. & lib. xi. cap. 1.

Callianax, Herophileus de quo Galenus illud scripsit, quod interrogatus à quodam ægroto num moreretur, respondit Homérico illo carmine lib. Iliados xxi.

καὶ τῶν καὶ Πάτροκλος ἔπερ σίω πολλὸν αἰμάνων. id est, ad verbum: Occubuit & Patroclus, qui te multo præstantior fuit. Citatur à Galeno T. v. p. 495. ἐν τοῖς διαμνημνύμασι τοῦ Ἡροφίλου τὴν καὶ τῶν ἀπὸ τῆς οἰκίας αὐτοῦ.

Callicles Empiricus Galen. T. iv. pag. 57.

Calligenes medicus Philippi Macedonum regis illius, qui adversus Romanos belligeravit, cujus meminit Livius lib. x. belli Macedonici, sive lib. xl. cap. lvi.

Callimachus Medicus qui de *Coronis* privatim scripsit, laudatus à Plinio xxi. 3. xxv. 13. xxvi. 8. Nam & hæc est quædam valetudinis portio *) teste Plinio lib. xxi. cap. lli. quod & videre licet ex Galeno lib. ii. Pharmacorum localium cap. i. ubi describit amuleta quæ capiti coronæ modo circumposita & alligata, dolorem ejus arcent: & Dioscoride lib. iv. c. cxxvi. quo de Hippoglossio tractat, ut nonnulli interpretes ibi intelligunt: & ipso Plinio lib. xxi. v. cap. x. ubi de similace loquitur, & cap. xii. statim post principium, & c. xix. & lib.

*) Confer quæ de usu coronarum Medico Carolus Paschalius lib. 1. de coronis cap. 14. seq.

& lib. xxvii. cap. xi. statim post principium & sq. ubi de Polygono tractat. Plutarcho Problemata Symposiaca decade iii. cap. i. Marcello cap. i. non semel. Callimachus *Herophileus*. Galen. T. v. pag. 447. Et Erotiano præf. ubi inter eos qui Hippocratis voces explicarunt laudatur Apollonio Citieo teste citato Καλλίμαχος ὁ δὲ τῷ Ἡεροφίλῳ οὐκ ἴσως.

Callinicus, Galeno Pharmacorum κτ γένη, lib. vii. T. ii. pag. 411. Alius ut videtur Sophista cujus προσωπωνητικὸν Γαληνῷ & πρὸς Κλεωπάτερον Suidas memorat.

Callisthenes Aristotelis discipulus, qui de herbis scripsit, teste Epiphanio statim post princip. lib. i. Hæreseon. *Anatomica* teste Chalcidio. pag. 340.

Callistratus. Vetus inscriptio apud Reinesium Classe ix. 169. pag. 633. ἐ Λιγοριανίς: καλῇ τύχη. Μ. Αἰφιδίου Μ. Αἰπιδίου, Καλλίστρατος φυσικὸς ἰατρὸς ἀνιῆκεν.

Calpetanus Medicus. Gruteri Inscript. f. 197. 3. Vide & supra in Albutio. C. *Calpurnius Asclepiades*. Supra Asclepiade.

M. *Calpurnius Hilarus* de quo inscriptio Vetus apud Fulv. Ursinum pag. 99. *Dis Manibus. M. Calpurnio M. F. Men. Vossenio Vix. Ann. XXX. M. 11X. M. Calpurnius M. F. Men. Hilarus Medicus **) *Ludi Magni. Fratri piissimo Fec.*

Calvus, vide Marcus Fabius Calvus.

Camachiliu, Galeno lib. vi. Simplicium.

Camachirus, sive Camachirus, ibid. nisi idem sit.

Canamusalus de Baldach, cujus librum habemus de curandis oculorum passionibus.

Candidus, Aetio Tetrab. i i. Serm. iii. cap. cxiii.

Capito Ophthalmicus, id est, ocularius medicus, eidem Pharmacorum κτ τέπης lib. iv. cap. vi. vide an sit Artemidorus Capito, de quo supra.

Capitonem simpliciter, quisquis fuit, sive ille superior, sive Artemidorus Capito, de quo supra, citat Galenus in eodem cap. & in Commentariis Epidemion Hippocratis, & Aetius Tetrab. i i. Ser. i i. cap. lxxvii.

Cavicles qui & Charicles, qui mortem Tiberii Cæsaris ex pulsu venarum pro-

*) Sic T. Ælius Asclepiades supra pag. 90. atque Eutyclus, infra, *Medicus Ludi Matutini*. Confer Fulv. Ursini imagines pag. 96.

pronunciavit, apud Tacitum lib. vi. c. 50. *arte insignis, non quidem regere valetudinem Principis solitus, consilii tamen copiam prabere.* Hujus meminit Suetonius in Tiberio cap. 72. Eundem aut alium ejus nominis citat Galenus Pharmacorum *ἡρώων*, lib. 11. cap. 11. & libro nono, capite quarto. T. 11. pag. 180. 184. 272. 269. 299. 307.

Charidemus Erasistrati sectator, Coelio Aureliano lib. 111. Oxeon. cap. xv. vide Charidemus.

Charixenus, qui & Charixenus, & Charixenes, Galeno *ἡρώων* lib. III. c. 1. & lib. v. cap. vii. & lib. vi. cap. 11. T. 11. pag. 226. 262. 263. 268. 271. 272. & Aetio Tetrab. Ser. iv. cap. LII.

Clark, Rasi lib. 1. Continentis, cap. vi.

Carpitanus al. **Chasitanus**. Vide supra in Calpetano.

Carolus Figulus, qui de herbis & piscibus scripsit.

Carolus Stephanus, Parisiensis, qui libros Anatomicos scripsit, Paril. 1540. fol. & de nutrimentis libro tertio.

Carterus, Galeno Pharm. localium lib. vii. cap. iv. Fortasse est Craterus eidem quoque memoratus inverſa litera, de quo postea.

Carns, de quo extat epigramma Martialis lib. x. 77.

Nequius à Caro nihil unquam, Maxime, factum est;

Quam quod febre perit: fecit & illa nefas.

Sava nocens febre saltem quartana fuisset,

Servari medico debuit illa suo.

Casione ex Armenia anteriori, memoratus Galeno sive auctori incerto lib. de Medicinis expertis.

Cassellius Chirurgus sive dentium Medicus de quo Martialis x. 56.

Eximit aut reficit dentem Cassellius agrum

Infestos oculis uris Hygie pilos.

Non secat & tollit stillantem Fannius uvam,

Tristia servorum stigmata delet Eros.

Enterocelarum fertur Podalirius Hermes,

Qui sanat ruptos, dic mihi Galle, quis est?

Cassio, Avicennæ lib. v. summa 11. tract. 11. nisi is sit idem cum Casione, vel unus ex Cassis de quibus mox dicemus.

L. Annii

L. Annias Cassius Mithradorus Medicus, cujus mentio in veteri inscriptione apud Sponium in Miscellaneis eruditæ antiquitatis p. 142.

Dionysius Cassius Uticensis, inter scriptores rei rusticæ laudatus à Varrone & Columella. Vide & Plinium xi. 15. & scholiastem Nicandri qui citat ejus *πιστοποιικά*.

Cassius Jatrofophista, cujus sunt medica problemata de animalibus Græca, Latinitati donata ab Hadriano Junio. De illis vide si placet quæ dixi lib. 111. hujus Bibl. cap. vi. §. 38. pag. 169. seq. Vide & infra in *Gessius*.

Cassius ingeniosissimus sæculi nostri Medicus, inquit Cornel. Celsus in præfatione. Ab eodem citatur l. iv. c. xiv. & lib. v. c. xxv. & Galen. Phar. *καὶ ἕως* lib. iv. cap. vii. & lib. ix. cap. iv. non semel: T. 11. p. 298. 300. edit. Basil. & à Scribonio Largo de compositione Medicamentorum cap. 120. 176. ex quo potes intelligere eum fuisse tempore Tiberii Cæsaris: Cœlio Aureliano lib. Chronicon iv. c. v. & Aetio Tetrab. 11. Ser. 111. cap. xcix. & Avicennæ sæpe. Cassii Pyrrhonii meminit Galenus in hypotyposi Empirica cap. 111. T. 11. edit. Paris. pag. 341. *librum* ejus *de similibus ad simile transire* memorans. Hic est Cassius Scepticus ὁ Σκεπτικὸς (ubi perperam interpreti Cassius Scepsius) de quo Laërtius in Zenone vii. 32. quod multa Citienis illius Philosophi reprehenderit. Meminit iterum vii. 34. Cassium Severum Parmensem memorat Plinius libr. xxxi. cap. 11. Sed ille nihil ad Medicos.

Cassinus Aetio citatus Tetrab. 111. Ser. iv. cap. xlii.

Castor, vide Antonius Castor.

Castrius scriptor *κατασκευῶν* Plin. lib. xix. pater fortasse T. Castricii Rhetoris celebris tempore Hadriani, de quo Gellius xiii. 20. & xi. 13. Vide de hoc tertioque M. Castritio Lexicon historicum Petri Bælii. Quarti mentio apud Svetonium Augusto cap. lvi. Quintus Castricius Comes, præfectus Seleuciæ urbis, apud Ammianum Marcellin. xiv. 2.

Cassus, Galeno lib. iv. & vii. Medicamentorum *καὶ γένη*: T. 11. pag. 372. 403. 420. Rasi lib. iv. Continentis cap. 1.

Cataginus Antiochenus, Avicennæ lib. v. tract. 11.

Catilina regis Lithois medicus, auctori medicinarum expertatum, quem nonnulli dicunt esse Galenum pag. 110. A. edit. Junt.

M. Catius Miltiades, Infuber, ex Epicuri secta, cujus meminere Cicero xv. Epist. ad diversos xvi. & xix. & Horatius II. sat. iv. ubi ejus præcepta ridet, licet ejus scholam perinde ut Virgilius *) videatur frequentasse. De eo Quintilianus x. 1. *In Epicureis levis quidem sed non injucundus tamen auctor est Catius.* Quatuor libros de rerum natura & summo bono scripsisse, nec non conviviorum præcepta digessisse notat vetus scholiastes Horatii pag. 460. & 692. editionis Cruquianæ. De hoc Catio clariss. Bælius in Lexico.

M. Porcius Cato Censorius primus Romanorum, & diu solus usus herbarum scripsit, ut dicit Plinius lib. xxv. cap. 11. in principio. Et licet medicos inceserit, is tamen medicus fuit, ut videre est ex eodem Plinio lib. xxix. cap. 1. & altero Plinio Valeriano, lib. rei medicæ iv. cap. xxix. & ex libro ipsius de re rustica infinitis locis, præsertim cap. quo describit brassicæ vires in re medica. Sed & ipse librum scripsit, quo docuit, quo pacto quis incolumis servari, vel ægritudine liberari possit, ut tradit Plutarchus in vita illius p. 350. cum commemorasset Græcos Medicos suspectus visos fuisse. Catoni, quosque fugiendos suis unice suaserit, αὐτὰ δὲ γεγραμμένων. ὑπομνήματα εἶναι, καὶ τοῖς πρὸς τὸ τοιοῦτον καὶ διατὰν τῶν νοσούντων οἴκοι. Hic est *commentarius quo medetur filio, servis, familiaribus*, apud Plin. xxix. 1. De aliis Catonis scriptis & de editionibus libri de re rustica dixi in Bibl. Latina lib. 1. cap. 11.

Celadus Antinous. Vetus inscriptio apud Fulvium Ursinum pag. 100. *Chrestea conserva & conjugi, Celadus Antinous Drusi Medicus Chirurg. bene merenti fecit. Ea vixit An. XVII.*

Celer Primipilaris, Galeno lib. vii. Pharmacorum καὶ γένη, T. 11. pag. 419. Istametfi Primipilaris erat (quæ est dignitas militaris) de qua meminit Jurisconsultus, in l. Pater filium. §. Julianus ff. de legat. 111. & Quintilianus lib. vi. cap. 111. Tamen medicæ quoque artis peritus erat, ut hinc intelligas, nullam aliam artem, nullum ordinem ab hac abhorruisse.

Aur. Cornelius Celsus, de quo dixi in Bibl. Latina lib. 11. cap. 1v.

M. Livius Celsus Tabularius scholæ Medicorum. Mercurial. 1v. 1. Var. Lect. & de arte Gymnastica lib. 1. cap. vii.

Cermi-

*) Heins. lib. 2. de satira Horat. pag. 98.

Cermifonus, vide supra Antonius Cermifonus.

Chærestus de re rustica, in Varronis Codicibus, qui apud Columellam libro & capite primo Chærestus.

Charias Atheniensis Plinio lib. xx. cap. xxiii. Hic est Chæreas quem inter scriptores rei rusticæ laudant Varro & Columella.

Chamul Bizagifuch, Rasi lib. v. Continentis cap. i.

Chares Parius *πρὸς γεωργίας*. Aristot. lib. i. Politic. cap. undecimo. Perperam excusum *πρὸς γεωγραφίας* T. x. thesauri Gronov. p. 1299.

Charicles, vide Caricles.

Charidemus Hermogenis Erasistratei pater, Coelio Aureliano Caridemus. vid. in Hermogene.

Charilampus. Galen. T. iii. pag. 455.

Chariton, Aetio citatus Ser. xiii. cap. xvi. Galeno *ὁχλαγωγός*.

Charixenus, vide Carixenus.

Charmides, Galeno lib. ii. Antidotorum.

Charmis Massiliensis *qui damnatus non solum prioribus Medicis, verum & balneis (calidis) frigida etiam bibernis algoribus lavari persuasit. Mersit agros in lacus. Videbamus senes Consulares usque in ostentationem virgines. Qua de re exstat etiam Annae Seneca *) adspulatio. Notum est ab eodem Charmide unum agrum ex provincialibus, ducentis scisserrimum millibus reconditum.* Plin. xxix. i.

Chaspitanus, sive Charpitanus vide Calpitanus.

Chælfetebeni, Serapioni Simplicium, cap. cxcvii.

Chereas, Galeno Pharmacorum localium lib. v. cap. ix. leg. **Chareas** de quo supra.

Chimraffus, Rasi, lib. vi. Continentis cap. i.

Chimon.

Sunt qui **Chironem** Centaurum medicinam simpliciter invenisse tradunt, ut Scholia Græca ad Iliad. δ. 219. Hyginus, fabularum cap. cxxxviii. & Scholiastes Græcus ad Arati v. 436. Germanicus Cæsar in Arati Pœnomena. p. 135. 136. Plutarch. III. i. sympof. pag. 647. *τύραιοι μὲν Ἀγνηορίδῃ, (Cadmo) μάγνητες δὲ χείρωνι τοῖς πρώτοις ἰατρῆυσαι λεγομένοις ἀπαρχαὶς κομίζουσι.* Et qui medicinam **Chirurgi-**
cam

*) Seneca Epist. 53. & 83. Confer quæ de *ψυχρολαγσία* supra in Antonio Musa,

cam a) ex herbis quoque reperisse, ut tradit idem Hyginus, postremi illius operis cap. cclxv iv. Sunt & qui *herbariam & medicamentariam* comperisse volunt, ut recenset Galenus, si is est, in introductorio sive medico, post principium & ante eum Plin. lib. vi i. c. vi. qui & alibi videlicet lib. xxx. cap. i. tradit Trojanis temporibus contentos fuisse illud seculum Chironis medicinis. Sed & alibi, scilicet lib. xxv. c. iv. & viii. & lib. xxvi. c. xiv. in principio scribit *Centauream*, Chironiam & *Panacem* Chironeon herbas ab eo nognomatas. De quo etiam Theophrastus, lib. ix. cap. xii. & Nicander in Theriacis, & Dioscorides lib. i i i. cap. l i i i. & Apulejus Celsus, de viribus herbarum cap. i i i. Quin Plinius ipse lib. xx i i i. cap. i. prodit *vitem nigram* Chironiam quoque dictam. Et lib. xxv. cap. iv. Idem Chironiam *Spinam Pyxacanthon* lib. xxv. cap. iv. Sed & Festus Pompejus ab eo inventum *Centaureum medicamentum* tradit. Ab hoc quoque dictum *vulnus Chironium* scribit Galenus lib. Therapeuticæ i i. quoniam primus illud sanavit. Quanquam Paulo Aeginetæ lib. medicinæ i i i. cap. xlvi. Chironia vulnera vocantur *δυσάλητα*, id est, quæ vix medicam curam recipiunt. Ideo salutarem Chironis manum b) requirunt, quod & idem dicit, quo loco tractat de vulneribus, quæ cacoethe vocantur. Et ante eum quoque dixerat ipse Galenus lib. iv. de compositione medicamentorum *ἡ γένη*, in multis locis, & alibi sæpe in eo opere, & nonnihil etiam Cornelius Celsus lib. v. cap. xxv i i i. Et Eustathius Homeri interpres, licet hanc appellationem aliunde ducant Aristoteles lib. i i i. Ethicorum ad Eudemum, & Plin. lib. xxv. cap. vi. Hinc Diodorus lib. v. tradit illum fuisse arte medicinæ insignem. Hic Saturni & Phillyræ c) filius fuit, ut tradunt Euripides, Pherecydes, Pindarus, Pythiorum Ode vi. Hyginus lib. i i. de signis cœlestibus, & Fabularum cap. cxxxv i i i. Apollonius Rhodius lib. Argonauticon i i. Germanicus Cæsar in Arati Phœnomena, Plin. lib. vi i i. cap. lvi. & Servius

- a) Confer M. Aurelium Severinum de efficaci Medicina lib. i. cap. 2. & Dan. Clericum Hist. Medicinæ pag. 30. seq. qui nomen ipsum Chironis huic sententiæ suffragari annuat, ut Otto quoque Heurnius antiquitatibus Philosophiæ Barbariæ pag. 107.
- b) Parmenio ad Philotam apud Plutarchum in Alexandro pag. 692. *Χείρων μοι γίνεσθαι, εἴ μοι Chiron & operam ac medicam affer.*
- c) Male *Φηλέως* in Chronico Paschali pag. 36. 39.

& Servius in lib. *Æneid.* Sive Ixionis & Nubis, ut Suidas existimat de rebus Theſſalicis libro 1. à Scholiaſta Apollonii laudatus. Columella quidem videtur voluiſſe filium Amithaonis, cum ſcribit lib. x. reiruthicæ,

Hinc Amithaonius docuit quæ plurima Chiron.

Sed ut opinor, falſus eſt ex verſu Virgilio lib. 111. *Georgicorum,*

Quæſitaque nocent artes, ceſſere Magiſtri

Phyllirides Chiron, Amithaoniusque Melampus.

Tribuens, ſcilicet ipſe Columella Chironi, quod Melampi eſſet, de quo poſtea dicemus. Phylliridem à matre dicunt etiam Heſiodus, Apollonius Rhodius, Propertius, Ovidius & alii, Ovidius etiam Philireium. Sunt autem qui & patrem illius non Saturnum ſed Ixionem; d) & matrem non Philyram ſed e) Pelopenam ſive Pelopeam vocant. Hunc igitur Plutarchus in lib. de Muſica, pag. 1145. 1146. appellat muſicæ ſimul & juſtitie, & medicinæ doctorem: ὁ σοφώτατος Χείρων μουſικῆς τε ἀμα ὢν καὶ δικαιοσύνης καὶ ἰατρικῆς διδάſκαλος. Apollonius Rhodius lib. 11. Argonauticon ſcribit Phœbum tradidiſſe Chironi filium *Ariſteum*, quem è Cyrene ſuſceperat, educandum, quemque & medicinam & vaticinia doceret. Et Virgilius in carmine hendecasyllabo de livore, Chironiam manum appellat,

Vivit pectore ſub dolente vulnus

Quod Chironia nec manus levaret.

Et addit,

Nec Phœbus, ſoboles ve clam Phœbi.

Quod intelligitur de Apolline, de quo jam diximus, & Æſculapio hujus filio: Chironem quoque ut medicum memorat Papinius, lib. 1. Sylvarum in Soteriis, pro Rutilio Gallico,

Si qua ſalutifero gemini Chironis in antro,

Herba, &c.

Et Propertius libi 11. Eleg. 1.

Tarda Philoſæta ſanavit crura Machaon

Phœnicis Chiron lumina Phyllirides,

P

Sed

d) Vide Natalem Comitem IV. 12. mytholog.

e) Jo. Boccacius VIII, 8. Genealogiæ Deorum ex Laſtancio.

Sed ante hos Orpheus in Argonauticis, ita de Chirone loquitur,

ὅς ῥα δικαστολὴ μέλεται καὶ ἀκύνμασι νύσων.

Qui iustitia vacat, & medela morborum.

Hunc quoque docuisse Æsculapium f) medicinam, scribit Homerus lib. IV. Iliados. Quoniam autem medicinæ repertor Chiron, ut Plinium secutus Antonius Sabellicus,

Asi Arabus, quem Phæbe tibi Babylona creasse

Fama refert, medica fertur dator artis & author,

Repperit Hamonia Chiron vetus incola terra

Herbarum medicas vires, & nomina primus.

Ideoque tradit Plutarchus Sympoticon Decad. III. cap. I. Magnetes ipsi Chironi primitias herbarum offerre solitos. *Τύραι μὲν Ἀγνηορίδην, Μάγνητις δὲ Χείρωνι τοῖς πρώτοις ἰατρειῦσαι λεγομένοις ἀπαρχὰς κομιζοσι.* Hisce præcunte p. 237. 238. Tiraquello observatis adde quæ de Chironi tributis *ὑποθήκαις* ad Achillem & *ἰππιατρικῶν* notavi lib. I. hujus Bibliothecæ c. III. Picturam autem Codicis vetustissimi Dioscoridis in Bibl. Cæsarea, ubi Chiron præsidet in Concilio Medicorum cum Machaone, Nigro, Heraclide Tarentino, Mantia, Xenocrate & Pamphilo, exhibet post Lambecium II. p. 525. & Nesselium III. pag. 5. Bellorius, & T. III. thesauri Gronovius literal. quater repetita.

Cbleras, ὁ Χληράς Galen. T. I. r. pag. 419.

Chosi & Chosi, Serapioni Simplicium cap. xcIII. & alibi, vide Chuzi.

Christianus Soter Limothermæus, quam nonnullos Galeni libros in Latinum vertit.

Christianus alius, Serapioni Simplicium cap. cclxxxII.

Christiernus Morfianus Danus, cujus præter res medicas extat Arithmetica.

Christophorus Ballista Parisiensis, qui de re medica libros scripsit.

Christophorus Barzianus, sive Barzezlus Pergamentis, cujus extat liber de cognitione & cura febrium, & introductorium, sive Janua ad omne opus practicum medicinæ.

Chri-

f) Adde quæ de *Achille* medicinam per Chironem docto supra pag. 29. & Lambecius T. 2. Bibl. Vindob. pag. 525.

Christophorus Clauserus Tigurinus, cujus est dialogus Germanicus de urinæ judicio.

Christophorus Georgius de Honestis, Florentinus, cujus sunt Commentarii in Antidotarium Mesuæ.

Christophorus Heyll Vuisbadensis, qui scripsit artificialem medicationem, & quosdam Galeni libros in Latinum vertit.

Christophorus Oroscius, cujus extant annotationes in Aetii & Pauli Ægine-tæ interpretationes.

Chrysanthus Gratianus, Galeno Pharmacorum localium lib. 111. cap. 1.

Chrysarie, Galeno in libro cui titulus est, Linguarum Hippocratis expo-sitio.

Chrysermus, Plinio lib. xx11. cap. xx11. Galeno lib. 1v. de differentiis pul-suum, & lib. 1x. Pharmacorum localium cap. 11. T. 11. pag. 293. Herophilus Medicus teste Sexto Empirico Pyrrhoniatar. institut. lib. 1. cap. xiv. Chrysermi Corinthii mentio apud Ælian. xi. 35. de animal.

Chrysippus Solensis, magna porticus gloria, de quo dixi lib. 111. cap. xv. inter plura septuagentis quæ scripsit volumina non pauca etiam composuit ad rem physicam & Medicam illustrandam pertinentia, ut libros *πεὶ φύσεως*, quos laudat Plutarchus: *φυσικὰς θέσεις*, *φυσικῶν ζητημάτων*, *πεὶ κινήσεως*, *πεὶ ψυχῆς*, *πεὶ παθῶν*, *πεὶ ἐνείρων*. Vide Jonsium lib. 11. cap. vii. ex quo Chrysipporum Me-dicorum, à Philosopho hoc Stoico diligenter distinguendorum ac-curatam notitiam, observationibus meis passim auctam subjiciam.

Chrysippus Cnidius Medicus fuit tempore Ptolemæi Lagidæ, à quo se multa didicisse *ὁ μάλιστα ὠφελεῖται*, fatetur Erasistratus apud La-ertium lib. vi11. 186. Galenus quoque lib. *de vena sectione contra Era-sistratum* cap. 2. & 7. & lib. *contra Erasistrateos de vena sectione* cap. 2. 4. lib. *de curandi ratione per sanguinis missionem* c. 2. eum *Erasistrati* præ-ceptorem facit & autorem sententiæ de venæ sectione improbanda. T. 1v. pag. 1. 4. 5. 8. Præceptorem item *Aristogenis* ac *Medii*. idem pag. 8. ab Erasistrato impense laudatum. id. T. 1v. pag. 111. 14. For-tasse hic est Chrysippus ille Praxagoræ æqualis, qui post Dioclem Carystium & ante Erasistratum vixisse dicitur apud Plinium xxvi. 2. Meminit hujus Chrysippi, & *Metrodorum* quoque Medicum illius discipulum fuisse testatur Sextus Empiricus adversus Grammati-

cos cap. xii. sect. 258. Πυθαγόρας δὲ ἢ Ἐλεῖος ἢ Ἀργεῖος, τρεῖς δὲ ἀνδράσι ἐγαμήθη, πρῶτον μὲν Νικάνορι τῷ Σταγειρίτῃ, οἰκίῃ ἔνθ' Ἀλεῖος, δευτέρῳ δὲ, Προκλῇ Δημαράτῃ Ἐλακεδαίμονιων βασιλέως ἀπογόνῳ, ἑς καὶ δύο ἐξ αὐτῆς πενήνται παῖδας Προκλέα π καὶ Δημάρχον τὰς ὡς Θεοφράστῃ Φιλοσοφῆσαντες. Τρίτῳ δὲ, Μητροδώρῳ ἱατρῷ Χρυσίππῳ μὲν ἢ Κνιδίῳ μαθητῇ, Ερασιστράτῃ δὲ ὑφηγητῇ, ὃ γίνεται πᾶς Ἀλεῖος. *Pythias autem filia Aristotelis nupsit tribus viris: primam quidem Nicanori Stagiritæ, familiari Aristotelis: secundo autem Procli, qui genus duxit à Demarato Rege Lacedæmoniorum, qui duos ex ea suscepit filios, Proclum & Demaratum, qui Philosophia dederunt operam apud Theophrastum: Tertio autem Metrodoro Medico, Chrysippi quidem Cnidii discipulo, præceptori autem Erasistrati, cui natus est filius Aristoteles.* De eodem Celsus Præf. & Plinius xxiv. 1. *Horum (Hippocratis & Prodic) placita Chrysippus ingenti garrulitate mutavit, plurimumque etiam ex Chrysippo discipulus ejus Erasistratus.* Errorem ejus circa febres persequitur Galenus Tom. v. pag. 454. Meminit & lib. 11. commentar. de natura hominis, & alibi. Hic forte est Chrysippus ille, cujus discipulorum quidam non ignobilis apud Antigonum Regem negat hydropicum quendam esse sanabilem, cum alter Medicus Philippus Epirota id affirmaret apud Celsum 111. cap. xxi. Quia vero Philippus ille Epirota idem esse videtur ac Acarnan ille Philippus Alexandri M. Medicus, cum Acarnania Epiri regiuncula sit: idcirco eundem hunc Chrysippum putamus de quo agimus, qui Alexandri M. & Lagidæ temporibus floruerit. Hunc cum Chrysippo Solensi, Philosopho Stoico perperam confundi à Petro Castellano, notarunt Reinesius 111. Var. Lect. pag. 641. & Menagius ad Laërt. vii. 186.

Chrysippus Cnidius prioris filius, Ptolemæi Medicus erat, qui apud Regem delatus, flagellis est cæsus, & affectus supplicio teste Laërtio loco citato.

Chrysippus Medicus, qui cum Eudoxo Cnidio Medico, Platonis auditore in Ægyptum profectus est, teste Laërtio libr. viii. sect. 87. fortasse idem est cum Erasistrati præceptore, ut suspicatur Jones, quod etiam persuasum Danieli Clerico Hist. Medicinæ p. 291. Addit Laërtius vii. 89. in Medicis Magistro usum Philistione, in Philo-

Philotopia Eudoxo, & pulcherrima scripta reliquisse *Chryssippon*, Erinei filium Cnidium. τὰς (Εὐδόξου) δὴκας χρύσιππον Ἐρίνῳ Κνίδι· πάτε περὶ Θεῶν καὶ κόσμου καὶ τῶν μετεωρολογημένων, ἃ δὲ ἰατρικὰ τῶν Φιλιζίων Σικελιώται. κατέλιπε δὲ καὶ ὑπομνήματα κάλλιπα.

Chryssippon Aristagoræ F. superioris Chryssippi *) nepos, Aethlio præceptore est usus, qui edidit *θεραπεύματα ὁρακὰ τῶν φυσικῶν θεωρημάτων*, ὑπὸ τὴν διάνοιαν αὐτῶν περὶ ὧν teste Laërtio lib. viii. sect. 89. Æthlius autem hic idem sit cum illo Æthlio, qui de Samiorum finibus scripsit, incertum est. Diverfus est Æthlius ille apud Laërtium in *Diogene* vi. 44.

Chryssippon quidam Erasistrati, qui sub Antiocho Sotere & Ptolemæo Philadelpho vixit, discipulus fuit teste Laërtio lib. viii. pag. 89. Nimirum ut Grammaticorum varix erant sectæ Callimachea, Zenodotea, Aristophanea, Aristarchea, Aratea, Cratetea: sic & Medicorum Hippocratica, Erasistratea, Herophilea. *Herophilius subtilioris sectæ conditor* ait Plinius xxvi. 2. Hinc *Herophilei* apud Galenum lib. iv. dedignosc. pulsibus c. 2. 33. 1, 3. *Καλλίμαχος ὁ δὲ τῷ Ἡρόφιλῳ οἰκίας* inquit Erotianus proœmio Lexici in Hippocratem. Callimachus nimirum Medicus ille, quem cum Mnesitheo (verius Mnesitheo Atheniensi illo Medico Logico apud Galenum lib. i. *de simpl. medic. fac.* cap. xxxvi. & lib. *qua Julianus in Hippocr.* cap. v. Autorem libri qui *Medicus* inscribitur, Athenæum iii. p. 17. xi. 10.) *de coronis* scripsisse autor est Plinius xxi. 3. Aristoxenus quidam Herophileus memoratus apud Galenum: Chrysermus Herophileus apud Galenum *de differ. Pulsuum* lib. iv. cap. viii. & apud Sextum Empiricum *hypotyph. Pyrrh.* lib. i. fol. 17. Dioscorides Phacajuxta Galenum *explan. glossarum præfat.* Heraclides Erythræus

P 3

apud

*) Græca ita se habent: Τὰς (χρύσιππου) γέγονε πᾶς Ἀρισταγόρας, ὃ χρύσιππον Ἀθλίῳ μαθητῆς: quæ ita redduntur in edit. Marci Meibomii: *Hic filius Aristagoras, cuius Chryssippon, Aethlii filius, discipulus fuerit.* Sed altera quæ Jonsio probatur interpretatio, mihi magis placet, & notum, nepotibus avorum nomina imposita frequenter fuisse.

apud Galenum libro citato cap. x. & lib. de arte Medicin. cap. i. Demetrius apud Cœl. Aurel. lib. i. Chron. cap. x. & lib. i. cap. viii. Alexander Philalethes, de quo Galenus *de differ. pulsuum* iv. 4. Demosthenes Alexandri Philalethis discipulus (non doctor, ut visum Cl. Reinesio Var. 1, 2.) libri, qui Ophthalmicus inscribebatur, autor de quo Strabo xii. Galenus lib. iv. *de diff. pulsuum* cap. iv. v. x. Oribasius lib. viii. *Synops.* cap. xl. Aetius Tetrab. ii. Sermon. i. alique. Bacchius Galeno *de differ. pulsuum* iv. p. 6. contra quem scripsit Heraclides Tarentinus libros tres, quibus Apollonius Citticus xviii. libris respondit, teste Erotiano. Apollonius Mys, de quo supra. Speusippus Medicus Alexandrinus Herophileus apud Laërtium lib. iv. *Speus.* & Athenæum vii. 14. Zeno quidam Herophileus, apud eundem Diogenem lib. vii. 35. Galenum *glossis Hipp. κάμωρον* & lib. iv. *de differ. pulsuum* cap. viii. Hunc refutavit Aristoxenus teste Galeno *de diff. pulsuum* iv. 8. & Apollonius Byblas apud eundem Galenum com. i. ad i. *Epid.* Dicebantur quoque alii *Hippocratici*. Sic Dioxippus Hippocraticus appellatur apud Gellium xvii, i. Galenum lib. *de optima secta ad Ithaculum* cap. xiv. Alia erat secta *Erasistratea* ab Erasistrato Medico sic dicta. Hinc *Erasistrati schola* apud Plinium xx. 9. Hæc Erasistratea & Herophilea schola ab obitu Herophili floruit teste Galeno *de diff. pulsuum* iv. 2. dicuntur *Erasistratei* apud Galenum lib. *de vene sectione contra Erasistratum* cap. vii. & viii. lib. i. *de dignos. pulsibus* cap. i. Tertullianus Apolog. *ab Erasistrato*, inquit, *Medici: ab Aristarco Grammatici*. Huic sectæ favebat Ptolemæus Medicus apud Cœlium Aurel. *Chron.* lib. i. cap. viii. Menodorus Erasistrateus inde appellatus est Athenæo i, xviii. ubi Hicesii Medici familiaris fuisse dicitur. Atque & hic Hicesius Erasistrateus dicitur Athenæo i. x. Testis quoque est locus Strabonis. l. xii. in fine, συνέστηκε καθ' ἡμᾶς διδασκαλεῖον ἡροφιλίων ἰατρῶν μέγα ὑπὸ Ζεύξειδῳ. καὶ μετὰ πάντας Ἀλεξάνδρου ὃ Φιλαλήθους. καθάπερ ὅτι τῶν πατέρων τῶν ἡμετέρων ἐν Σμύρνῃ ὃ τῶν Εἰρασιπρατίων ὑπὸ Ἰκεσίου. *Constructa est* (prope Laodiceam ad Lycum) *etate nostra maxima Herophileorum Medicorum schola à Zenxide, & postea ab Alexandro Philalethe: ut tempore patrum nostrorum Erasistrateorum Medicorum schola Smyrna ab Hicesio.* Erasistratei dicuntur Xenophon & post eum Apollo-

Apollonius Memphites Autori, qui alias Galenus fuisse creditur, libro *Medico* cap. x. Hujus Erasistrati Medici discipulus fuit Chrysippus noster, quem libri *de Brassica* authorem facit Camerarius Catalogo Autorum R. R. annexo libro ejus de Re Rustica 12. Norib. MDXCVI. edito, ex Plinii xx. 9. *Brassica laudes longum est exequi cum & Chrysippus Medicus privatim voluminei dicaverit.* & Plinio Valeriano IV. 29. *nunc ad Medicos transeamus, ex quibus Chrysippus peculiarem brassicae librum dicavit, omnium morborum ex ea remedia continentem.* Chrysippum πει̃ λαχάνων laudat Scholiastes Nicandri Ab hoc fortasse dicta Chrysippea herba apud Plin. xxxvi. 9.

Chrysippus quidam γεωργικῶν *de re Rustica librorum* author laudatur Laërtio lib. VII. 186. Non meminere ejus qui plures hujus argumenti recensent Varro & Columella, ut vel juvinor vel minus nobilis fuerit.

Chrysippus quidam inter Medicos Veteres recensetur à Cœlio Aurel. lib. I. cap. IV. tardarum passionum. Meminit ejus iterum alibi & lib. II. cap. V. *Asclepiadeum* hunc nominat ejusdemque *de lumbicis* librum tertium citat idem lib. IV. cap. VIIII. & libro II. cap. XII. de acutis passionibus laudatur Chrysippus *scribens de catalepticis*. Diverfus autem videtur à Chrysippo Cnidio, Erasistrati præceptore. Asclepiades enim hic (diversus omnino ab Asclepiade Medico illo Pompeji M. ætate apud Plinium xxvi. 3. quem crasso errore confusum videmus cum Asclepiade Myrleano tempore Ptolemæi Evergetis apud Suidam Ασκληπ.) Erasistrato fuit æqualis & illius libros ad hunc scriptos citat Cœlius Aurel. Chron. lib. V. cap. II. sed adversus Erasistratum potius scripti Asclepiadis libri dici debent, ut ille Pompei æqualis Asclepiades intelligatur, & forte ideo Asclepiadeus dicitur, quod ab Æsculapio genus ducat, ut idem sit cum Cnidio.

Laudat Galenus lib. II. *de diff. pulsuum* cap. X. *Chrysippum* Medicum Ciliensem, autorem sectæ Medicorum Pnevumaticæ, quam amplexi crant *Magnum* teste eodem lib. III. *diff. pulsuum* cap. II. *Archigenes* ibidem cap. III. *Agathinus* & *Athenæus* Attalensis ibidem cap. VI. & IV. X. quæque Stoicorum decreta probat teste lib. II. cap. X.

Chrysippum medicum quendam laudat Rufus πει̃ τῶν ἐν νεφροῖς cap. πει̃ φλεβοτομίας. Idem autem fuerit hic cujus καὶ πλάσμα Rufus refert eum

cum illo, cujus Tertullianus lib. *de anima* meminit, & cum quibusdam eorum, quos supra commemoravi, difficile erit affirmare. Malo hic distinguendo eosdem, inquit pag. 157. Jonsius, errare, quam diversos confundendo.

Chrysippus quidam auctor Medicamenti quod Diocydon vocant, laudatur Plinio Valer. lib. IV. cap. XVII. citatur etiam lib. IV. cap. XXI. sed & hic forte idem cum aliquo superiorum.

Chuzi, & Chuz, & Chusi, & Cus, & Chus, nisi sint diversi, quod minime puto, Rasi lib. Continentis I. cap. V. & lib. II. cap. I. & lib. III. cap. II. non semel, & cap. III. etiam non semel, & cap. V. VI. & VII. Et hic, ni fallor, idem est cum Chofi, & Chozi, de quo supra.

Cienus, qui & *Prusias* dictus est Herodoto in *Introductione sue Medicæ*, quem plerique Galeni esse putant. Hæc Tiraquellus ex corrupto Galeni loco. Nam Asclepiades ὁ κίανος intelligitur, vide supra p. 87.

Cimon, Galeno Pharmacorum localium lib. III. cap. I.

Circe soror Medæ, filia Æetæ & Hecates herbarum perita & venenorum, de qua Homerus Odyss. x. Diodorus Siculus lib. IV. p. 248. τὴν Κίρκην ἐς φαρμάκων παντοδαπῶν Ἰθίνοιαν ἐκτραπήσαν ἐξευρεῖν ριζῶν πανθίων φύσεις καὶ βοτανῶν δυνάμεις ἀπιστεύμας. ἐκ ὀλίγα μὲν γὰρ ὑπὸ τῷ μητρὸς ἑκάτης διδαχθῆναι, πολὺ δὲ πλείω διὰ τῆς ἰδίας Ἰθιμελείας ἐξευρεῖσαν, μηδεμίαν ὑπερβολὴν ἀπαιτεῖν ἐπὶ τὰ πρὸς Ἰθίνοιαν φαρμακείας. Plin. xxv. 2. Tibullus II. 4. *Quicquid habet Circe, quicquid Medea veneni.* & IV. I, 61. *Solum nec docta verterunt pocula Circes.* Vide Naudæum Apologia pro Magis pag. 275. Gronov. T. II. thesauri tabula VI.

Cisadus, Rasi Continentis, lib. VI. cap. I.

Cissophontis malagma apud Aetium pag. 415. edit. H. Stephani.

Claudianus citatus Plinio Valeriano lib. Rei medicæ III. cap. XLV. Et hic forte est cujus amici sui meminit Galenus lib. I. Pharmacorum localium cap. I. T. II. pag. 159. Claudianus Solon ad quem πρὸς ὑπορίπων idem Galenus scripsit T. IV. pag. 438. Male Salomon T. II. pag. 484.

Claudius Agathemer, supra in Agathemero.

Claudius Agaternus in vita Persii Poëtæ.

Claudianus

- Claudius Apollonius*, Galeno lib. Antidotorum 11.
Claudius Damonius, eidem Pharmacorum localium lib. 111. cap. 1.
Claudius Julianus, infra in Juliano.
 Imperatorem *Claudium* *) Medicis adscribit vir doctus, quod edicto admonuit *nihil aque facere ad vipera morsum quam taxi arboris succum*, teste Suetonio cap. xvi. & meditatus fuit edictum aliud *quo veniam daret flatum crepitumque ventris in convivio emittendi, cum periclitatum quendam pra pudore ex continentia reperisset.* id. cap. xxxi1.
Claudius Philoxenus Chirurgus, Galeno Pharmacorum generalium libro secundo, T. 11. p. 357. & pag. 340. 373. 385. vide Philoxenus.
 Γ. Κλάυδιος Σειλανός, ἰατρὸς Ἐφέσι. In veteri inscriptione apud Gruterum pag. DCXXXIII. 6.
Claudius Sopsifsa memoratus Epiphanio Cyprio, libro Hæreseon 11. cap. item 11. hæresi. lxvi.
Claudius, sive unus ex illis, sive alius simpliciter citatus Plinio lib. xxi1. cap. xxi11.
Cleantes. Plutarch. Catone minore pag. 793.
Clemporus, & *Cleamporus* (utcunque enim legitur) cui plerique adscribere eum librum de vi effectu herbarum, quem tamen pertinax fama & antiquitas Pythagoræ vendicabat, ut scribit Plinius lib. xxi v. c. xvii. huncque etiam alibi citat idem Plinius.
Clempus, nisi idem sit, nam & id quoque nomen reperitur.
Clemens Sertorius, Galeno Pharmacorum κτ γίνη, lib. vii.
Cleobulus, Galeno ejusdem operis lib. v. T. 11. pag. 391.
Cleodemus Plutarcho in convivio septem sapientum, ubi scribit eum cucurbitulis frequentius quam quisquam alius medicorum suæ ætatis uti solitum, atque ejus opera factum ut id auxilium imprimis celebraretur, & in usû frequentissimo esset.
Cleodermus apud eundem illo ipso libro.
Cleomenes, apud Plutarchum Problematon Symposiacon, decade vi. cap. vii11.
Cleon sive *Cleo*, Cornelio Celso lib. vi. cap. item vi. & Galeno Pharmacorum localium lib. 111. cap. 1. Aetio Tetrab. 11. Serm. 11. cap. xc111. & Ser. 111. cap. xv. & xvi11. & xxvi11. & Ser. 1v. c. cvii.
 Q & Paulo

*) Dan, Clericus Mist, Medicin, pag. 582,

& Paulo Aeginetæ lib. vii. cap. xvi. Ophthalmicus Demosthene oculario antiquior. vide Aetium pag. 689.

Cleopater Aetio Tetrab. iv. Ser. i. cap. xcvi. & Paulo Aeginetæ, alicubi ex libris de arte curativa, & singulorum morborum curatione.

Cleopatra regina, quæcunque ea fuerit, sive illa Ægypti regina celebratissima, sive alia ab Aetio citata Tetrab. ii. Ser. iv. cap. vi. Reginam autem, sive hanc, sive alteram citat Galenus lib. iv. Pharmacorum κτ' ἑπς, cap. vii.

Cleopatra altera, quæ ex Cosmoticis citatur à Galeno in lib. i. de compositione Pharmacorum κτ' ἑπς, cap. i. non semel, & cap. vii. & in lib. de incantatione, si ipsius est, ubi illam quoque citat ex libro κοσμητικῶν de concinnanda mulierum forma. T. ii. pag. 156. 161. 163. 170. Et hanc quoque allegat Paulus Aegineta lib. iii. cap. ii. Aetius Tetrab. ii. Ser. ii. cap. lvi. Cleopatraz περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν Galen. T. iv. pag. 467. De *Epistolis* Latine editis sub Cleopatraz nomine ad calcem Petronii & cum Priapeis, dixi in Bibl. Latina lib. iv. cap. i. §. 10.

Cleophanes, & *Cleophantes*, & *Cleophantas*, & *Cleophantus*, Plinio sæpissime, & inter cætera lib. xxiv. cap. xvi. & lib. xxvi. cap. iii. ubi scribit illum vini rationem illustrasse apud priscos, & Galeno Pharmacorum secundum genus lib. ix. cap. iii. & cap. vi. T. ii. pag. 303. 412. & Cornelio Celsolib. iii. cap. xiv. ubi eum dicit fuisse ex antiquioribus medicis: & Cælio Aureliano lib. Oxeon. ii. cap. xxxix. Alterius eodem nomine medici meminit Cicero in oratione pro Aulo Cluentio Avito cap. xvi. ubi eum vocat *ignobilem medicum, sed spectatum hominem*, h. e. bonæ fidei. Prior autem nobilis sane in arte sua fuit, & Ciceronem ætate antecessit: nam auctor sectæ Cleopphantinæ, discipulos habuit Antigenem & Mnemonem Sidetem, claros tempore Ptolemæi Evergetæ. Confer Danielis Clerici Historiam Medicinæ pag. 328.

Cleopo'emus, Plinio lib. xx. cap. xvi. nisi Theopolemus sit scribendum.

Clesipon Celsolib. v. cap. xvi. quamquam nonnulli ibi legunt Ctesiphon, de quo infra.

Cletius Abascantius, vide Abascantus.

Cliron, Rasi, Continentis lib. ii. cap. vi.

Clodius, qui scripsit libellum de cura ascaridum, Cælio Aureliano lib. iv. Chro-

- Chronion cap. ult. Sed & eum citat lib. Oxeon. 111. cap. 1111. ubi eum dicit Asclepiadis sectatorem.
- L. Clodius** Anconitanus, de quo Cicero pro Cluentio c. xiv. ubi eum pharmacopolam circumforaneum appellat.
- Cloniacus**, Galeno Pharmacorum κζ γήη, lib. vii. κλονιακὴ μάλαγμα. T. 11. pag. 412.
- Clymenus** rex à quo Clymenon herbam appellatam notat Plinius xxv. 7.
- Ex **Cocblaci** sive **Conchlacis** ὁΦιονίκους libro nugace & commentitio, Pamphilus apud Galen. T. 11. p. 68.
- Codamus** rex citatus à Galeno libro vi. κζ γήη T. 11. p. 403.
- Codius** Tuscus, Galeno lib. Antidotorum 11. cap. 1111. *Antidotus Codii* (an Clodii?) *Tusci, quæ Craterus utebatur.*
- Coineus** præceptor Lyci Macedonis, Galeno in initio libri tertii Aphorismorum Hippocratis.
- Comes Andreas**, vide supra, Andreas.
- Comon** Philosophus, Galeno laudatus lib. κζ γήη.
- Complutus** Rabi Moyfi, Aphorismorum parte xxi. ex Introductorio ipsius & iterum parte xxii. in princip.
- Conradus Geſnerus**, cujus extant multa opera & versiones Latinæ optimorum Græcorum authorum medicorum, atque aliorum, quos si sigillatim nosse cupis, adeas ejus bibliothecam, & Epistolam quam de libris à se editis composuit. Imaginem ejus & elogium exhibet Jo. Sambucus in iconibus Medicorum ac Philosopherum num. xxxiiii. Natus Tiguri A. 1516. in eadem urbe extinctus est Dec. 1565. morte ut lib. xxxviii. scripsit magnus Thuanus, *omnibus seculis deploranda, & eo magis, quod vix annum ætatis XLIX. attingerat vir longissima vita dignissimus, & quam exegisse videbitur is, qui ætatem ejus ex librorum quos plurimos ac utilissimos confecit, industria sua illustravit & edidit, non ex annorum quos vixit numero metientur.*
- Conradus Hejugater Tigurinus**, Caroli viii. Francorum regis medicus, qui inter cætera scripsit defensionem Astronomiæ.
- Consodorus**, Serapioni Simplicium cap. cclxxi.
- Constans**, qui vocatus est *Romanus*, citatus à Simeone Setho, in libro de cibariis facultate, quo loco loquitur de paguris, sive cancris.
- Constantinus** Africanus laudatus Trithemio 11. 70. de illustribus Benedictinis, & Arnolde Wion v. 98. ligni Vitæ, Petro autem Diaco-

no iudice cap. xxiii. de viris illustribus Casinensibus, *Philosophicis studiis plenissime eruditus, Orientis & Occidentis Magister, novumque effulgens Hippocrates*. Hic tempore Desiderii Abbatis Casinensis (qui deinde A. C. 1086. Victor 111. Papa) factus Monachus Casinensis est, quem Leo Ostiensis sive potius idem Petrus Diaconus in auctario ad Leonis Chronicon Casinense lib. 111. cap. xxxv. (p. 455. T. IV. scriptorum Italiae celeberr. Muratorii) refert *egressum e Carthagine, de qua oriundus erat, Babyloniam petiisse, in qua Grammatica, Dialectica, Geometria, Arithmetica, Mathematica, Astronomia, nec non & Physica, Chaldaorum, *) Arabum, Persarum, Saracenorum, Aegyptiorum ac Indorum plenissime eruditus est: Completis autem in ediscendis istiusmodi studiis triginta & novem annorum curriculum, ad Africam reversus est. Quem cum vidissent Afri ita ad plenum omnium gentium studiis eruditum, cogitaverunt occidere eum. Quod Constantinus agnoscens, clam navem ingressus, Salernum advenit, ibique sub specie inopis aliquamdiu latuit. Deinde a fratre Regis Babyloniorum, qui tunc eo advenerat, agnitus, ac in magna honorificentia apud Robertum Ducem habitus. Inde Casinense cœnobium petens atque à Desiderio Abbate libentissime susceptus, transtulit de diversarum gentium linguis libros quam plurimos, in quibus sunt hi præcipue:*

Pantegnum (πάντεχνον) libris duodecim, in quo exposuit quid Medicum scire oporteat. Meminit Constantinus ipse Præfat. Vaitici. Et frequentius allegatur à Vincentio Bellovacensi in speculo naturali. Prodierunt Basil. 1539. fol. cum Antonii Gaizonis de somno.

Præfata de conservanda valetudine & morbis curandis, libris itidem duodecim. Citatur à Vincentio Bellov. XIV. p. 115. Inter opera autem Constantini edita Basileæ apud Henricum Petri duobus volum. 1536. & 1539. fol. **) priore Tomo habentur de morborum cognitione & curatione libri VI. a capite ad pedes usque: nec non *liber aureus*, priorum compendium, de remediorum & ægritudinum cognitione.

Librum

*) Jo. Baptistam Maram si audimus, notis ad Petrum Diaconum, Constantinus Hebræam, Syriam, Chaldaicam, Græcam, Latinam, Italicam, Persicam, Arabicam, Aegyptiacam, Æthiopicam & Indicam linguam discere curavit.

**) Clariss. Maittaireius T. 2. Annal. typograph. pag. 838. etiam editionem Basileensem in 2. his annis commemorat.

Librum duodecim graduum, sive de gradibus simplicium medicamentorum. Inter Opera Basil. 1536. fol. Sæpiissime à Vincentio laudatur.

Dietam ciborum: Diætæ universales libris v. & diætæ particulares lib. iij. Trithem. de Script. Eccles. cap. 286. De victus ratione variorum morborum parvus libellus inter opera T. i. legitur. *Isaaci* quoque librum de diætis ex Hebraico Latine Constantinus vertit. Vide infra in Isaaco.

Librum febrium, quem de Arabico transtulit. Extat in opere Veneto de febribus pag. 102. A. 1576. fol.

Librum de urinis qui extat inter opera Constantini T. i.

De interioribus membris.

De coitu librum quibus prosit aut obsit, quibus medicamentis & alimentis augeatur impediaturve. Inter Opera Basil. 1536. fol.

Viaticum libris vii. 1. de morbis in capite nascentibus 2. de morbis faciei 3. de morbis membrorum cordi ministrantium ac spiritus instrumentis. 4. de stomachi & intestinorum infirmitatibus. 5. de languore epatis, renum, vesicæ, splenis & fellis. 6. de ægritudinibus quæ in generativis membris, juncturisque. 7. de his quæ in exteriori cute nascuntur. Laudatur hoc viaticum à Vincentio Bellovacensi xix. p. 121. speculi Nat. & prodiit cum Rasis variis scriptis Lugd. 1511. 8. Aliud Viaticum Parisiense, in quod Gerardi Cremonensis & Gordonii Montipedenfis Commentarius MS. in Bibl. Menarsiana pag. 36.

Interpretationem Aphorismorum Hippocratis, quæ prodiit cum Jacobi Foroliviensis expositione Venet. 1495. fol. ac deinde sæpius.

Librum Tegni, Megategni, Microtegni.

Antidotorium.

Disputationem Platonis & Hippocratis in sententiis, libros de dogmatibus Hippocratis & Platonis sicut & alia Galeni Latine Constantinus transtulit, quæ vidisse se testatur Symphorianus Champenius.

De simplici medicamine citatur à Vincentio Bellovacensi, speculo naturali. iv. 85. v. 91. 93. 95.

Gynacia, de membris ac corporibus fæminarum. Libellus de passionibus mulierum & matricis, extat T. i. Operum.

De pulsibus.

Prognostica.

De experimentis.

Glossas barbarum & specierum.

Chirurgiam, inter Opera, T. I.

Librum de medicamine oculorum.

Præter ista à Petro Diacono memorata, Trithemius cap. 286. laudat librum *de ponderibus medicinalibus.*

Liber de stomachi affectionibus naturalibus & præter naturam exstat inter Opera T. I. dicatus Alfano Archiepiscopo Salernitano. *Hunc libellum*, inquit Constantinus, *de multis & elegantioribus antiquorum dictis sparsim collectum tua causa sanitatis conscripsi, & sub tuo nomine in publicum edidi. Omnia etenim antiquorum volumina summa inquisitionis cura perlegi, librum tamen stomachi proprium nullo modo invenire potui.*

De anima & spiritus discrimine. T. I. Opp.

De humana natura & principalibus membris corporis humani, inter opera T. I I. & cum Albucasæ Chirurgia Basil. 1541. fol.

De elephantia inter Opera T. I I. & cum Albucasæ.

De melancholia libro duo. T. I. Opp.

De remediis ex animalibus. Inter Opera T. I I. & cum Albucasæ nec non cum Georgii Pictorii *Ζωοτροφίω.* Basil. 1560. 8.

De incantationibus Epistola T. I. Opp. *Quasisti, fili charissime, de incantatione, adjuratione, colli suspensione, si quid possent prodesse: & an invenire in libris Græcorum hoc, qualiter in Indorum est libris invenire &c.*

Liber de oblivione citatur à Vincentio Bellovacensi xxv I I. 12. speculi Naturalis.

Liber de cerebro. id. xv. 49. 56.

Opera Medica & Anatomica MSS. in Bibl. Menarsiana pag. 35.

Constantinus, monachus Cassinensis, idem cum Africano.

Constantini Porphyrogeniti jussu, qui CPoli ab A. C. 912. ad 959. gessit imperium, *Geoponica & Hippiatrica* Græce collecta habemus, de quibus abunde dixi Volum. vi. hujus Bibl. pag. 500. sq. & 493. sq. Sed & Nonus Medicus in libro de morborum curatione, de quo Volum. x I I. pag. 685. sq. præmio testatur Constantini jussu præceptiones medicas, auctorum tamen suppressis nominibus se collegisse. Similis argumenti liber *anonymo* auctore exstat in Bibl. Regis Christianissimi *πρὸς διαίτην*, de ciborum usu ac facultate, cujus auctor

ctor in prætatione ejusdem Constantini præcepto id se operis ag-
gressum se profitetur, teste Cangio pag. 102. ad Zonarum. Cæte-
rum Serapio ex antiquioribus illis Arabibus, in suis Simplicibus cap.
cxc. quo de apio loquitur, Constantinum citat ex libris de agricultu-
ra, in quibus lib. scilicet xii. cap. xxiii. quod & ipsum de apio
eadem propemodum scribit, quæ ipse ex eodem Serapio, ut intel-
ligas à multis jam seculis eum librum Constantini titulum prætulisse.
Et nisi admodum fallor, Inquit pag. 273. Tiraquellus, is est quem
Rasis nunc Fallahan, nunc Filahan vocat lib. Continentis iii. cap.
item iii. & libro x. cap. ult. & lib. xi. cap. v. non semel, & ite-
rum cap. lxxxvi. in quibus locis eadem omnino comperies ex eo
citata, quæ & scripta sunt in illo libro Agriculturæ Constantini.

Constantinus alter vetustior citatus Aetio, Quaternion ii. Serm. ii. cap.
lii. & Paulo Aeginetæ lib. iii. cap. xxiv. & xxviii. ubi de cura-
tione destillationis, in fi. & lib. vii. cap. xiii. ubi describit saponem
ipsius Constantini.

Copbo, cujus est liber de arte medendi, cum operibus Joannis Mesue editus
Venet. 1581. fol. & ejus Eleætuarium recenset Nicolaus Antido-
tarius.

Cordus, vide infra Euricius.

Artemidorus Pergamenus, (Manutio Pergæus) post manmissionem *Corne-
lius* dictus, ex comitibus Verris in prætura Siciliensi, cujus meminit
Tullius libro tertio in Verrem, cap. xxi. xlix.

Cornelius Celsus, cujus libros elegantissimos habemus, & de quo dixi in
Bibl. Latina lib. ii. cap. 4. Ac Medicam artem etiam exercuisse
Celsum, probat Casaubonus ex lib. iii. cap. iv. & xiv. cui tria
alia loca addit vir eruditissimus Jo. Baptista Morganus ex lib. vii.
cap. vii. & lib. viii. cap. ii. & iv. Pluribus argumentis idem
docet Jodocus Lommius præfat. ad commentarium lectu dignum
& elegantem quo primum Celsi librum explicavit. Hos octo libros
de Medicina in opere Celsi de artibus præcedebant *de agricultura
quinque libri*, memorati Columellæ lib. i. cap. i. qui plures ex illis lo-
cos passim refert, & *non solum agricolationis, sed universæ naturæ pru-
dentem virum* appellat Celsum lib. ii. cap. ii. Cæterum de ar-
te dicendi libellus qui sub Celsi nomine vulgatus à Sixto Popma, at-
que ex ejus editione à me in supplemento Bibl. Latinæ exhibitus est,
Julium Severianum potius videtur habere autorem, ut recte vidit Pe-
trus

trus Pithœus notis ad Mosaicarum & Romanarum legum Collationem tit. ix. p. 160. Opp. Sub Severiani nomine certe integriorem, & emendatiorem etiam plerumque, ediderat Lucas Fruterius, atque inde in Rhetorum Latinorum collectione Franciscus Pithœus, licet pauca quædam apud Popmam etiam meliora. Castigationes clarissimi Heumanni audaciores mihi interdum & parum necessariae visæ sunt, cujus tamen ingenium atque eruditionem laude & plausu digna judico.

Cornelius, quisquis is est, simpliciter citatus Galeno lib. Pharmacorum localium 11. cap. v. T. 11. pag. 301. ubi ejus medicamentum recenset, nisi idem sit Cornelius ille Celsus, quod minime opinor: neque enim ullum tale est medicamentum apud Celsum, neque Galenus solet citare Latinos scriptores. Sed & Cornelius vel ille, vel alius citatur sæpe Octavio Horatiano, aut ut aliis placet, Theodoro Prisciano, libro quarto, de Physica scientia ad Eusebium filium.

Recentioris ætatis, Cornelius a Baersdorp, Gofensis, cujus est methodus universalis artis Medicæ.

Cornelius Mechelingensis, cujus est liber de puerorum, infantiumve morborum dignotione & cura.

Cornutus in veteri inscript. apud Fulv. Ursinum pag. 98. & Gruterum p. DCXXXIII. 9. *Κερνύτης ἱατρεὺς καὶ ἰερεὺς τῆς θεῆς Πυθαγορίας.*

Cosmas & Damianus famigerabiles Medici & eo nomine à Chirurgicis præcipue culti, qui ambo martyrio in Diocletiani persecutione vitam finiverunt. Ab his inventum medicamen Opopira nuncupatum, ab Arnaldo descriptum in suo Antidotario. Hi *ἀνάρργοι* à Græcis scriptoribus passim nuncupati sunt, quod sine mercede ægrotos curarint. Vide Baronium ad Martyrolog. Rom. xxvii. Sept. & quæ notavi Volum. ix. hujus Bibl. pag. 68. seq. Habeo ineditam in hos Andreæ Cretensis homiliam quæ incipit: *ναὶς ὄντως ὁ Τριάδης ἢ δύοις σήμερον.* Horum memoriæ dicata etiam Theophanis Ceramei homilia XLVI 1.

Cosmus, Marcello Burdegalensi, cap. vii. & viii. non semel, & xi 111. & xxx. libri medicamentorum. Sed & Cosmianam potionem, perticem quoque Cosmianam & antidotum item Cosmianum describit idem Marcellus cap. xx. Cosmi autem meminit Martialis lib. i. Epigr. 88.

Pastillos

Pastillos Cosmi luxuriosa vorax,

Et libro III. Epigr. 55.

Quod quacunq; venis Cosmum migrare pŕistamus.

Et libro XI. Epigr. 50.

Profertur Cosmi nunc mihi fœcus onyx.

Cosmianæ ampullæ unguentariæ mentio III. p. 82. XIV. 110. Cosmi alabastra XI. p. 9. Vide & XI. 16. XII. 55. 66.

Coffus, κόσ@, Galen. T. II. p. 270.

Coffa, & *Coffes*, & *Coffus*, & *Coffim*, Serapioni Simplicium cap. xcvi. & clxxiii. & ccl. ex libro de Agricultura, & Rasi lib. Continentis cap. I. non semel, & cap. viii. ex libro de Cholera. Et lib. xii. cap. I. ex libro de Alteratione humoris.

Coffus, Galeno lib. vii. Pharmacorum localium cap. v.

Catejas, sive *Cratevas* (utrunque enim nomen reperio) Herbarius sæpe Dioscoridi & Plinio citatus, & qui de herbis scripsit, ut dicit ipse Dioscorides in præfatione, & Plinius lib. xxv. cap. II. ubi illum nuncupat Rhizotomum, id est, radicifecam, & Epiphanius Cyprius statim in initio lib. I. Hæreseon. *Cratevam* in ριζοτομικῇ laudant scholia Græca ad Neandrum. Et ex illo scripto petita esse fragmenta *Cratevæ* quæ in vetustiss. Codice Bibl. Cæsareæ exstant non dubitat Lambecius I. p. 556. 593. Idem notat in Bibl. CPolitana inter libros Antonii Cantacuzeni fuisse magnum Volumen Medicum, inter alia continens partem *Crateje Risotomi in materiam Medicam*: nec non inter libros Michaelis Cantacuzeni, *Medicinale Cratia Risotomi de materia Medica*. In ipso autem inquit Lambecius, contextu Græco, quem ex Augustissima Bibl. Cæsarea Codice MS to inter Historicos Græcos quadragesimo nono, in supplemento Corporis Historiæ Byzantinæ alias integrum publicabo, scriptum reperi: ἱατροσόφιον κρατίον ῥιζοτόμη πρὸς ὕλης ἱατρικῆς. Fuit *Cratevas* tempore Hippocratis, qui ad eum scripsit epistolam, qua eum rogavit, ut optimas herbas ad curationem Democriti colligeret, appellatque eum optimum herbarium. Illam Epistolam sæpius editam inter Hippocratis Epistolus Græce & Latine exhibet etiam Lambecius I. p. 552. sq. occasione iconis *Cratevæ* inter alios veteres medicos expressæ ex veteri Codice Dioscoridis Bibl. Cæsareæ.

De avo *Cratæva*, infra in Creitas.

Cratævas alius, qui fuit longo post tempore, ut qui nonnullas herbas adscripsit Mithridati apud Plinium lib. xxv. cap. vi. in princip.

Craterus, optinatissimus Medicus, veteri Scholiastæ Horatii. Citatur à Galeno lib. Pharmacorum localium vii. cap. v. T. ii. p. 270. & lib. ii. Antidotorum. Sed de hoc satis fuerit subungere quæ notavit accuratæ & elegantis doctrinæ vir Petrus Victorius lib. ix. Var. Lect. c. xii. *Crateri*, summi medici, meminit Cicero in epistola quadam ad Atticum de Attica, tunc ægrota, loquens. xii. 13. *Commovet me Astica: etsi assentior Cratæro*. Nec multo post iterum, totidem verbis in alia epistola xii. 14. *De Attica doleo: credo tamen Cratæro*. Præterea Horatius in Satyra III. secundi lib. vers. 161. *Non est cardiacus, Cratærum dixisse putato, Hic ager*. Sed & Persius III. 65. *Sed quid opus Cratæro magnos promittere montes*. Hic autem *Craterus* ille videtur, cujus servus in novum inauditumque morbum incidit: idemque admirabili quadam curatione sanatus est, ut memoriæ prodidit Porphyrus Tyrinus in primo libro περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων. pag. 36. κρατέρῳ δ' ἰατρὴ οἰκίτης ξένῳ περὶ πρῶτον νοσήματι, τῶν σαρκῶν ἀπόσπασιν λαβυσσῶν ἐκ τῶν ὀστέων, τοῖς μὲν φαρμάκοις ἀφέλῃλαι ἔδεν: ἰχθύος δὲ πρῶτον ἔχει σκευασθέντι, καὶ βρωθέντι διεσώθη, τῇ σαρκὸς συγκαλληθείσης. Cum igitur raro discessisset ossibus, nec medicamentis quicquam profici potuisset, narrat, vipera piscis in morem conformata, devorataque ab eo liberatum ipsum eo morbo. Ita namque carnem ossibus barere cepisse, ac conglutinatam esse. Hæc Porphyrus ex Claudio Neapolitano. Non hujus Medici sed aliorum quatuor Craterorum mentionem Plinius facit, pictoris xxxv. 2. statuarii xxxvi. 5. atque Crateri cognomento Monocterotis, qui corvorum opera venabatur x. cap. 43. Denique Crateri Macedonis, ex Alexandri Magni ducibus xxxv. c. 13. de cujus scriptis dixi lib. iii. cap. viii.

Cratippus, quem Heraclides Tarentinus ad Antiochidem, & post eum Galenus Pharmacorum localium lib. vi. cap. i. & iterum ii. in fi. T. ii. pag. 247. citant in libro cui titulus νάρθηξ, hoc est *) *unguento*.

*) Vide quæ de Iliade ἐκ τῆς νάρθηκος dixi lib. 2. c. 2. §. 12. Igitur falluntur quibus νάρθηξ in his est formula.

guentorum scrinium, quam quidem libri inscriptionem etiam Heras Cappadox suis medicamentorum libris imposuit, ut postea in eo dicemus. Atque etiam Soranus, ut videre licet apud Aetium, qui ipsius *νάρθηκα* citat lib. VII. c. XLIV. Græcis enim, ut id obiter dicam, eum morem constat fuisse, ut libros suos medicamentarios *νάρθηκας & ναρθήκια* inscriberent. Ex quo illud Ciceronis libro secundo de Finibus, *jam doloris medicamenta illa Epicurea, tanquam de Narthecio promant, si gravis, brevis: si longus, lenis*. De Narthecio igitur, id est, veluti de capsula medicamentaria. Martialis quoque in Apophoretis, qui hujusmodi Narthecia capsulis eboreis constantia describit, Epigr. LXXVII.

*Artis ebur medica Narthecia cernit habere,
Munera qua cuperet Patiens esse sua.*

Cratissus, quem laudat Democrates apud Galen. T. II. pag. 405.

Craton Celsi citatus, lib. VI. cap. VII. & cap. XVII.

Creitas Herbarius, proavus Cratevæ, qui à Tiraquello memoratur, in Hippocratis ad quam provocat Epistola non Creitas sed & ipse Cratevas appellatur. *Πίσιμαί σε ριζοθύμον ἄριστον, ἑταῖρε, καὶ διὰ τὴν ἀσκήσιν καὶ διὰ τὸ προγόνων κλίμα, ὡς μηδὲν ἀποδοῖν σε ἔξ προπά-
θεω Κρατίνα.*

Creon Agrigentinus, sunt enim qui ita vocant Acronem, de quo supra.

Cride Pandionis, à quo Minoa circa pudenda morbo laborantem curatum ferunt. Hæc nescio quo auctore Tiraquellus.

Criambulus, Galeno lib. VI. Simplicium.

Crinus, Massiliensis, Neronis ætate iatromathematicus, qui ut ait Plinius XXIX. 1. *arte geminata, ut cautior religiosiorque ad siderum motus ex ephemeride mathematica cibos dando horasque observando, auctoritate Thessalum præcessit*.

Crispus, Galeno Pharmacorum localium lib. V. c. VII. *κρίσπυς ἔφίλκ* T. II. pag. 226. an φιλοσόφω.

Crispus Libertus, Galeno lib. VII. ejusdem operis cap. III. Tom. II. pag. 265.

Crispus simpliciter, sive unus ex illis, sive alius, eidem Pharmacorum.

secundum genera lib. v. & lib. vii. & secundum locos lib. v. cap. vii. & iterum lib. ix. cap. iv. T. ii. pag. 298. 389. 412.

Chrißades, Rasi lib. i. Continentis cap. i.

Christophorus Horoscus sive *Orosius*, cujus sunt *Castigationes in Aetium*. Basil. 1540. 4. apud Rob. Winterum. Thomæ Reinesii animadversiones ad *Horoscium* & plura *Aëtii* loca leguntur in illius viri docti *Epistolis ad Christianum Daumium* pag. 336. sq.

Critias ἐν τῷ περὶ φύσεως ἔρωτος καὶ ἀρετῆς. Galen. in *Glossis*.

Critias, Massiliensis, vide supra, *Crinas*.

Crito Empiricus *Erasistrati* ætate Galen. Tom. iv. edit. Basil. pag. 8. 10. T. ii. edit. Paris. p. 340.

Crito vel *Criton* Gortyniates Cretensis, Galeno *Pharmacorum localium* lib. ix. cap. i. T. ii. pag. 294. edit. Basil. quamvis *Cornarius* putat legendum *Tryphonem* pro *Critone*, de quo postea dicemus.

Crito alter junior, Trajani ætate claruit, quem domus Imperatoris Medicum fuisse testatur Galenus T. ii. pag. 163. atque toties simpliciter citat ibid lib. i. cap. i. & iii. & lib. v. cap. i. & alibi sæpe, T. ii. p. 162. 164. 169. sq. 186. 226. 234. 243. 246. 252. 253. 257. 260. 261. 262. 295. 331. 335. 357. 380. 382. 384. 392. 394. 395. 396. 420. atque etiam *Generalium* lib. i. T. ii. pag. 163. 164. 165. 156. 223. 224. 225. 420. *Aetio* & *Paulo Æginetæ* ex iv. libris *Cosmeticorum*, quibus *Heraclidæ Tarentini*, *Cleopatrarum* & aliorum κοσμητικὰ redegit in compendium. Vide quæ dixi Volum. xii. hujus Bibl. pag. 689. Sed & ex libris *de medendis morbis*, & ex libris *Pharmacorum*. Galen. T. ii. pag. 328. ἐν τῇ πρώτῃ τῶν φαρμάκων T. ii. pag. 337. 368. ἐν τῇ φαρμακίῳ εἰς βλῶ pag. 396. diligentius quam *Andromachus* adjunxit compositiones & præparationes medicamentorum. T. ii. pag. 399. Post *Asclepiadem* utrumque de medicamentis scripsit. T. ii. pag. 352. τῷ Κελῶνι μέμψαι] ἂν ἦς εἰκότως, ὥστε πῶς ἄλλοις αὐτὸ μέμφομαι, κατελέγεσιν ἐφεξῆς ἀδιορίτως βοηθήματα. Galen. T. ii. pag. 253. De altero autem illorum est illud *Martialis* xi. libro. *Epigr.* 62.

Quod sanare Critonem, non quod Hygea potest.

Ad Critonem Medicum hunc ut suspicor *Apollonii Tyanensis Epistola*
XXIII.

XXIII. Nescio an idem Crito scriptor ὁ ψαρθυπικῶν quorum apud Athenæum mentio.

Critobulus, qui ut scribit Plinius lib. vii. cap. xxxvii. magnam sibi famam comparavit extracta Philippi regis oculo sagitta, & citra deformitatem oris curata orbitate luminis. Hujusque etiam meminit Q. Curtius lib. ix. cap. v. ubi illum appellat Critobolum, dicitque illum fuisse inter medicos artisque eximiæ, & Alexandrum eum curasse ex admodum periculoso vulnere.

Critodemus Cous τὸ γένος τῶν Ἀσκληπιαδῶν vocatur Arriano lib. vi. pag. 397. qui Curtio Critobulus.

Critopuli Medici Palæologorum meminit Bessario Epist. quam Meursius ad calcem Hesychii Milefii edidit.

Crucianus Florentinus, vide infra Drusianus.

Ctesias medicus idem & historicus, ut qui res Assyriacas & Persicas scripsit, & Artaxerxem (Mnemonem) medicatus est, ut refert Strabo libro xiv. p. 656. Et ejus quoque meminit Plutarchus in Artaxerxe. p. 1014. & Diodorus Siculus libro tertio, p. 118. testatus eum fuisse *Cnidium*, & captum in expeditione adversus fratrem Regis Cyrum, & ob Medicam artem annis xvii. cum rege Artaxerxe summo cum honore fuisse. Eum citat Stobæus Ser. xcvi. quo tractat de morbis. De hoc Ctesia, qui & ipse ex familia Asclepiadarum fuit Hippocratis cognatus teste Galeno T. 5. p. 652. de illo ejusque scriptis dixi lib. 2. hujus Bibl. c. 25. § 16.

Ctesiphon, cujus compositiones citat Cornelius Celsus lib. v. cap. xviii. Galenus sive Herodotus in Introductione, sive Medico: & idem Galenus lib. Medicamentorum κατὰ γένη, vi. Vitiose alii Clesipon.

Cureus, Actio & Paulo Aeginetæ lib. iii. cap. xviii. & lib. vii. cap. xviii. Hunc Bithynum fuisse memini me legisse apud Galenum. τῷ Κερῶς δὲ τῷ Βιθυνίας tonsoris Bithyni σπληνική, ὑδρωπική. lib. ix. κατὰ ἔπαρ T. 2. p. 296.

Κερῶς τῷ ἰατρῷ καὶ τῷ φάρμακῳ. Vet. inscriptio Romana apud Gruterum p. dcxxxiii. 9.

Cus, vide supra *Cbuz*.

Cybele Phrygia quæ pecorum & infantium morbis remedia invenisse traditur, inde dicta ὁρεία μήτηρ. Vide Diodorum Siculum lib. iv. pag.

191. sq. & apud Euseb. 11. 2. præparat. Evangel. p. 58. Orpheo
 μήτηρ μέντε Θεῶν ἡδὲ Θνητῶν, ἀνθρώπων.
Cyrillus Archiepiscopus, Aetio Quaternion. 111. Ser. 1. c. xxiv.
Cyrillus simpliciter, sive ille, sive alius, eidem ejusdem Ser. c. 1. Nico-
 lao Myrepso. x. 33.
Curianus supra Abbas.
Cyrus Galeno Phar. κτ' γένη, lib. vi.
Cyrus Alexandrinus arte medicus ex philosopho monachus, apud Gen-
 nadium, in viris illustribus. c. 81. aliis *Syrus*.
Cyrus Alex. & Joannes Medici ἀνάργυροι, de quibus Bollandus d. 1. Ja-
 nuarii.
Cyrus Archiater Edessæ, Aetio Tetrab. 11. Ser. 11. c. xci.
Cyrus Lampfacenus, de qua hæc vetus Inscriptio reperta Lampfati, apud
 Sponium in Miscellaneis eruditæ antiquitatis p. 142. & Jo. Berni-
 erium in historia Chronologica Medicinæ p. 79. ἡ Γερυσία Κῦρον
 Ἀπολλωνίᾳ ἀρχιάτρῳ, ἄριστον πολίτην ἐπίσημον πρὸς πολλοῖς εὐεργή-
 μασι εἰς αὐτὴν ἀλείψαντα λαμπρῶς καὶ πολυδαπάνως, καὶ ἀπο-
 χαρισάμενον χιλίας Ἀττικῆς ἧ Γερυσίᾳ. *Senatus Cyrum Apollonii fi-
 lium Archiatrum Civemque insignem veneratur ob multa beneficia sibi
 collata, cum celebritate & multis expensis, donumque Senatui ab ipso
 factum drachmarum mille Atticarum.*
Cyrus, *Livia Drusi Caesaris*, quæ postea Augusto nublit, uxoris Medicus. *Vetus
 lapis quem idem Sponius aut exstare Florentiæ in villa Strozzi: Cyrus
 Liviæ Drusi Cæs. Medicus.*
Cyrus Georgius Chrysococca clarus circa A. C. 1346. cujus liber est εἰς τὴν σύν-
 ταξιν τῶν Περσῶν, Γεωργίᾳ & Χρυσοκόκκῃ & Ἰάρε & Ἀτρονομικῇ. Vi-
 de Leonem Allatium de Georgiis Volum. x. hujus Bibl. pag. 693.
 seq.
Cytifonus. Vetus inscriptio apud Fulvium Ursinum p. 100. Τῷ Ἰουλίῳ Αὐ-
 γούστῳ & Αὐγούστῃ Λ. *Cytifonus Medicus oculusarius hic situs est.*

D.

- Dalio* Medicus Plin. vi. 29. herbarius, id. lib. xx. cap. xvii. & libr.
 xxi. cap. ix.

Damas-

- nascens*, Serapioni Simplicium cap. cclvi. vide Joannes Damascenus.
- nascens*, ibi cap. cvii. & alibi sæpe.
- negeron*, Constantino Cæsari, aut alteri, li. Geoponicon xii. sæpe in re medica citatus.
- nianus*, vide supra, in Cosma.
- nion*, Plinio lib. xx. c. ix. & lib. xxi. xxiv. 19.
- uocrates*, sive ut Plinio xxv. 8. Servilius Democrates è primis medentium, qui Considiam M. Servilii Consularis filiam (fuit is autem Consul A. u. C. 755. Christi tertio) lacte caprarum quas lentisco palcebat curavit, teste eodem Plinio xxiv. 7. Hic plurimos libros versibus Jambicis trimetris de emplastris Græce scripsit, teste Galeno T. 2. p. 289. 290. post Andromachum & Menecratem. T. 2. p. 402. 414. Inter alia Damocrates composuit librum qui *Clinicus* inscribitur, ex quo ampla fragmenta apud Galenum T. 2. p. 310. 327. 355. sqq. 401. sqq. 405. sq. 412. sq. 414. sq. 421. 422. 423. & librum qui *Pythius* appellatur, de quo infra, in Pythio, & alium qui *Philicrus*, id est, rerum medicarum studiosus T. 2. p. 281. ex quibus sæpe illum citat Galenus in libris de compositione medicamentorum secundum locos, & in libris de compositione medicamentorum secundum genera, T. 2. p. 132. 169. 189. 311. 357. 382. & libro de commoditatibus Theriacæ ad Cæsarem, in quo illum dicit optimum medicum, & Plinius lib. xxiv. capite septimo, ex quo intelliges illum ejus tempore vixisse: & libro vigesimo quinto, capite octavo, & Aetius Tetrabibl. iv. Sermo i. cap. cx1.
- non*; Plinio Valeriano lib. iiii. cap. xx. Et fortè is est ille Damion. Citatur etiam à seniore Plinio Damon. vii. 2.
- nonicus* Galen. T. 2. p. 372.
- nostratus*, infra, Demonstratus.
- iaus*, Aetio Tetrabibli ii. Ser. iiii. c. xcix.
- niel Vlierdenuus Bruxellanus, cujus extat libellus, sive Epistola ad fratrem Guilielmum, qua ostendit medicum non corpori solum, sed & animæ suppetias ferre, Basil. 1544. 8.
- ibnus* Ephesius unus è Diphnosophistis, quorum colloquia describit Athenæus.

- Darius**, Galeno Phar. κτ' ὅπως, libro septimo, capite tertio, & κτ' γένη lib. v. T. 2. p. 266. ubi Darii ληξοπύρῳ, & Avicennæ in Antidotis.
- Dasi**, Medici apud Martialem vi. 70. mentio cum Alconte & Symmacho.
- Dation**, sive *Detion* apud Plinium sæpe, si Tiraquellum audimus. Sed in Plinii codicibus *Dalion* legitur de quo supra.
- David** Regis oleum Avicenna commemorat.
- David** filius Serapionis, Serapioni tract. vii. c. xvii.
- Debigorus & Debigoras**, Avicennæ lib. v. summa ii. tract. 2.
- P. Decimus P. L. Heros Merula Medicus clinicus Chirurgus Ocularius VI. Vir.**
Hic pro libertate dedit HS. 100. Hic pro seviratu in Remp. dedit HS. 100 100. Hic in statuas ponendas in adem Herculis dedit. HS. 100000 100000 100000. Hic in vias sternendas in publicum dedit 100000 100000 100000 100 100 100. Hic pridie quam mortuus est reliquit patrimonii 100 100000 100000. Ita vetus lapis apud Fulvium Ursinum. pag. 99.
- Defilaba**, Rasi Continentis lib. ix. c. vi.
- Defindus**, Rasi ejusdem operis lib. vi. c. i.
- Deileon** sive *Deleon*, Galeno Phar. κτ' γένη, lib. ii. Tom. 2. pag. 341. 373.
- Deletius Epagathus** Galeno Pharmac. κτ' ὅπως lib. ix. cap. v. Tom. 2. pag. 302.
- Delphinus** Acronis discipulus empiricus apud Galenum. *Tiraquell.*
- Demarchus** Cœlio Aureliano lib. i. Chroniōn c. iv.
- Demetrius** Apameus, qui libros Interiorum scripsit, fuitque ex *Herophili* sectatoribus, Cœlio Aureliano libro Chronion ii. cap. x. & libro iii. cap. viii. & lib. quinto, capite nono, ex libro Signorum, παρὶ σημείων, atque etiam libro 2. Oxeon. cap. xxxiii. ubi Aponicus scribitur pro Apameus. Demetrius Herophileus libro duodecimo de passionibus, id. lib. 2. c. 25.
- Demetrius** Attaleus & ipse Herophileus, eidem Aureliano lib. Chroniōn ii. cap. ii. & lib. Oxeōn ii. cap. i. & iterum lib. iii. c. xix.
- Demetrius** Archiater, nisi unus sit ex illis, Galeno lib. Antidotorum i. cap. i. Hic est, ut opinor, qui fuit Antonini Imperatoris medicus

dicus primarius, de quo idem Galenus, in libro de Theriaca ad Pisonem.

Demetrius Bithynus, sive unus ex illis, sive alter, eidem Pharmacor. $\alpha\tau\gamma\eta\mu$ lib. IV. T. II. p. 369. Fuit & Demetrius Bithynus, Panætii Stoici discipulus. Laërt. v. 84.

Demetrius Chlornus, Nicandri Scholiastæ in Theriaca, & Sexto Empirico I. contra Grammaticos sect. 84.

Demetrius Nigrinus, quem ex Galeno Pharmacorum $\alpha\tau\gamma\eta\mu$, lib. VII. Tiraquellus producit, nullus est, nam apud Galenum T. II. p. 414. Domitium Nigrinum reperio.

Demetrius Pepagomenus de cujus libro de Podagra ad Mich. Palæologum dixi Volum. x. p. 398.

Demetrius Physicus Plin. VII. 17. XXVIII. XXXVI. 12. Per hunc Scepſus ab aliis, ab Harduino Phalereus intelligitur quod neutrum mihi probabile.

Demetrius simpliciter, sive unus ex illis, sive alius, Cœlio Aureliano in præfatione lib. Oxeon, ex libris de Passionibus.

Demionem quem à Plinio sæpe laudari Tiraquellus scribit, ne semel quidem ab eo citatum memini. Sed videtur in memoria ei fuisse Damion de quo supra.

Democedes Calliphontis F. Crotonienſis, qui primus apud suos præclarissime omnium hanc artem exercuit, postea cum Æginetæ uno anno talento conduxerunt: Athenienſes sequenti anno centum minis: Policrates postea talentis duobus, quæ summa est mille ac quingentorum thalerorum, ut constat ex Budæi libro de Asse, aliisque. Deniq; cum Dario Histaspis filio tantam consuetudinem habuit, ab eoque in tanto honore habitus est, ut cum eo communi mensa uteretur, quæ omnia retulit Herodotus libro tertio, ubi & alia pleraque de eo recenset capite. CXXIV. seq. De ratione qua luxationem ossis Darii & insomniam curavit, inquit Hieron. Mercurialis lib. IV. Var. Lect. cap. III. Quod autem Dio Chrysostomus de eo refert Diff. I. de invidia pag. 652. seq. non est omittendum. Ait enim Medicos Ægyptios quod Dario mederi frustra fuissent conati, conſectos in carcerem, ut torti interficerentur: Democedem autem quem Dionis Chrysostomi codices perperam Demodocum appellavit, cum Regem paucis diebus sanasset, & ab eo jus-

sus esset quæ vellet petere, nihil aliud rogasse quam ut Medici illi in libertatem restituerentur. Eundem tradit Suidas scripsisse *ιατρικὸν βιβλίον*, *librum de medicina*. De Democede quoque Joannes Tzetzes historia ix. cap. 111. Laudatur tanquam præstantissimus Medicus apud Dionem Cassium xxxvi 11. p. 71. etiam (si Harduinum audimus) à Plinio in indice libri xi 1. & xi 11. ubi codices alii *Democles*. Et citatur etiam Democles apud Athenæum: ubi apud Plinium lib. xi 1. & xxxv. Democles, sed ambo Historici. Atossam Darii uxorem a Democede curatam memorat Suidas in Ἀτθολογία.

Democrates, vide supra. Damocrates.

Democritus philosophus, de cujus scriptis Medicis Physicisque dixi lib. 11. hujus Bibl. cap. xxiii. & Vol. xii. p. 776.

Demodocus Crotoniates. Vide supra in Democede.

Demostrhenes Massaliota, Galeno Pharmacorum κτ' γλ'η, lib. v. T. 11. pag. 391. Idem cum Philaethe de quo mox.

Demostrhenes Philaethes Alexandri Philaethis, de quo supra, non præceptor ut Tiraquello traditum, sed discipulus, clarus Neronis temporibus, reliquit *tres libros de oculis* apud multos commendatos, τὰ περὶ τῶν ὀφθαλμῶν συγγράμματα ὧν πολλοὶ εὐδοκίμουν. Gale-
no teste lib. 1v. De differentiis pulsuum. T. 111. f. 46. Gerberto Epist. ix. & cxxx. Georgio Vallæ lib. xxvi 11. de rebus expetendis & fugiendis. Hunc Demostrhenem à quibusdam male confundi cum Bithyno, notavit Menagius cap. xx. anti-Bailleti.

Demostrhenes, idem ut videtur, simpliciter citatus Galeno Pharmacorum localium lib. 111. cap. vi 1. & lib. v. cap. vi 1. T. 11. pag. 228. & Aetio Tetrab. 11. Serm. 111. cap. xi 1. & xvi. & xlv. & alibi sæpe, & Paulo Aeginetæ lib. 111. cap. xx 11. Oribasio de machinamentis. &c.

Demostrhenes ὅτι τῶν ἑσπερίων γένος (sub Valente. Vide Gregorium Nyssenum lib. 1. contra Eunomium T. 11. Opp. 314.

Demostratus sive *Damostratus* Apameensis, qui teste Suida in Δαμῆσθ. scripsit ἀλευκῶν libros viginti, laudatur ab Æliano de animal. xvi 1. ult. ἀνὴρ ἀλευκῆς σοφίας ὁπισθίων, καὶ μὰ Δία, ὃ ἐμνηνεῖσαι χρῆσθαι xv. 4. 9. Senator Romanus xv. 19. ἐν λόγοις ἀλευκῶν xiii. 21. Ex iisdem Sopater etiam in eclogas suas retulerat apud Photium Cod.

161. Citatur à Plinio xxxvi. 6. idem ut videtur cujus librum secundum *περὶ ποταμῶν* laudat Plutarchus de fluviis.

Designatianus, Marcello Burdeg. in præfatione, vide *Scribonius Largus*.

Dation, vide *Dation*.

Dexippus Cous, qui aliis Doxippus, & Dioxippus vocatur, Hippocratis discipulus, ut dicit Erasistratus lib. i. De febribus, & ejus autoritate Galenus lib. i. itemque iii. & iv. Commentariorum Hippocratis *περὶ διαίτης ὁξέων νοσημάτων*, id est, de ratione victus in morbis acutis. T. v. p. 47. 89. T. i. p. 22. T. iv. 6. Hic de medicina librum scripsit, & de prognosticis, ut tradit Suidas. Ejusque meminit Plutarchus in Symposiacis, & Gellius libro xvii. cap. xii. Nullum tamen ejus ostendi posse scriptum testatus Galenus Tom. v. pag. 83.

Dexius, Cornelio Celso lib. v. cap. xviii.

C. Cacilius Diatus. In veteri inscript. apud Fulv. Ursinum pag. 100. & Gruterum p. dcxxxiii. 2. *Dis Manibus. C. Cacilii C. F. Sab. Aquila, Cacilia C. L. Moschidi C. Cacilius Diatus Medicus Filio & Lib. Conjugi sua piissimæ.*

Diagoras Medicus sæpe laudatus à Plinio in indice libri xii. xiii. xx. xxi. xxxv. & lib. xx. cap. xviii. sed & Erasistrato apud Dioscoridem lib. iv. cap. lxi. unde de herbarum viribus scripsisse cognoscitur, Serapione item & Aetio Tetrabili ii. Serm. iii. cap. cviii. Hunc dubito eundem facere cum Diagora Melio atheo, servo Democriti, de quo Suidas, is enim alia studia sectatus est & carminibus lyricis pangendis operam dedit.

Dianam istam Deam ab Ethnicis habitam, hoc loco etiam par est memorare, à qua Artemisiam herbam & inventam & nuncupatam videri potest, quod ea *ἄρτεμις* dicitur, cum antea *Parthenia* id est, virginalis vocaretur, quod ei Diana virgo Dea nomen dederit. Nam & Apulejus Celsus de viribus herbarum c. xiii. *Tres, ait, Artemisia herbe species Diana dicitur invenisse, & virtutes earum & medicinas Chironi Centauro tradidisse, qui primus de his herbis medicamen instituit. Et subdit, has autem herbas ex nomine Diana Artemisias nuncupant.* Plinius autem lib. xxv. c. 7. dicit nonnullos esse qui putent eam herbam ab Artemide cognominatam, quoniam privatim medicatur foeminarum malis, quibus scilicet, ut id illi addas, Artemis, id est,

Diana præest. Nam & hanc herbam Vegetius in Mulomedica *Dianariam* vocat, quod plane indicat illam fuisse hujus artis peritam quod & hinc quoque satis declaratur, quod eam Siculi *Lyea* appellant, testibus Diomede & Probo, ἀπὸ τῆς λύω, id est solvo, quæ scilicet solutricem malorum, quod ea placata laborantes morbis finem malis invenerunt. Sunt & qui eam ita dicunt vocatam à Siculis, quoniam ea Siculos lienis morbo laborantes liberavit. Cornutus quoque, qui & Phurnutus dicitur, in lib. περὶ τῆς τῶν Θεῶν φύσεως, id est, de natura Deorum, tradit Dianam Artemida dictam ἀπὸ τῶν ἀρτιμῆς ποιῶν, id est, quod sanos & integros efficiat. Se & apud Pausaniam in Atticis Diana ipsa σώτριάς sospita sive salutifera, vel salutaris cognominata est, quod quidem cognomentum forte etiam illi tributum est ob hujusmodi artis peritiam, quod scilicet salutem daret. Idem Pausanias in Achaicis tradit apud Aegiensem ad forum fuisse Apollinis medicinæ inventoris, ut diximus, & Dianæ commune templum. Homerus autem, qui nihil ignorasse videtur, aperte ostendit Dianam ipsam rei medicæ fuisse peritam, cum scribit lib. v. Iliados, 447. hanc & Latonam medicasse Æneam Diomede vulneratum.

Ἡ τοι τὸν Λητώ τε, καὶ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
 Ἐν μεγάλῳ αἰδύτῃ ἀκρόντό τε, κύδανόν τε.

Quamvis sint qui dicant eam herbam, de qua locuti sumus ab Artemisia illa Mausoli regis Cariæ uxore inventam & nominatam, ut tradit Plinius illo c. vi i. lib. xxv. Ex quo etiam intelligi potest Artemisiam quoque ipsam fuisse hujus artis non imperitam. Regina autem cujuspiam medicæ, sive hujus, sive alterius meminit Galen lib. iv. Pharm. localium c. vi i. & Avicenna aliter eam non nominans lib. v. *Hæc Timquellus* p. 406.

Diaphantes, vide Diophantes.

Dianlus Chirurgus de quo Martialis lib. i. Epigr. 31.

Chirurgus fuerat, nunc est vespillo Dianlus.

Cæpit, quod poterat, Clinicus esse modo. Et rursus. 48.

Nuper eras medicus, nunc est vespillo Dianlus,

Quod vespillo facit, fecerit & medicus.

Didymus.

Didymus, Aetio Quatern. II. Ser. II. c. xv. & authori Collectaneorum Geoponicorum sæpe, præsertim lib. XII. ex quo poteris agnoscere illum virium herbarum fuisse peritissimum, & Alexandro Tralliano lib. VII. cap. xv. ubi eum citat ex libro qui Oëtatomus vocatur. Suidas hunc aut alterum ejus nominis Alexandrinum testatur libros xv. Georgicorum scripsisse. Didymum de plantis ex Italia exspectavit Salmasius, ut in eis vita Epistolis præmissa p. 39. traditur. Didymi Alexandrini περί τῶν μαρμάρων καὶ πανσίων ξύλων μετεγέγραψε ex Anatolio MSto. in Codice Bavarico 238.

Dieuches, Plinio sæpe, & inter cætera lib. XXIV. c. XVI. & Galeno lib. II. Commentariorum Hippocratis de natura hominis, & lib. VI. Simplicium, & lib. I. Therapeuticæ, & Athenæo lib. I. Dipnosophistarum, ubi dicit hujus discipulum fuisse *Numenium* Heracleotam, de quo infra dicemus. Dieuchis scripta memorantur apud veteres non tantum *Θεραπευτικά* sed & *αναπνευστικά* Galen. T. V. p. I. *de bruffica* Plin. XX. 9. *de parandis alimentis*. Oribas. lib. 4. collectan. Medic. Dogmaticum fuisse tradit Galenus T. 4. p. 3. quem vide etiam p. 38. 107.

Dinus de Garbo, Bruni Chirurghi filius Florentinus post A. C. 1300. (discipulus Thadei,) qui primum Bononiæ, deinde Senis hanc artem professus, multos libros in medicina reliquit, & inter cætera Commentaria in quosdam Hippocratis, Galeni & Avicennæ libros. Vide Trithemium de viris illustribus c. 532. Bibl. Jatricam Jo. Georgii Schenckii. Pater Thomæ de Garbo, Medici Florentini.

Diobetes, quem nonnulli credunt esse Dieuchem illum de quo jam supra diximus.

Diocles Carystius, alter quidam Hipocrates: de hoc ejusque scriptis abunde dixi Volum. XII. pag. 583. sqq. ubi & Epistolam ejus ad Antigonium Regem exhibui. Vide & Volum. III. p. 569.

Diocles Chalcedonius, Galeno Pharmacor. localium lib. VII. c. IV. T. 2. p. 268. Unus ex illis citatur Aureliano lib. Chronion IV. c. IIX. ex Prognosticis.

L. L. *Diocles* Medicus, in veteri inscriptione Narbonensi apud Gruterum p. DC XXXIII. 10.

Diodorus, qui ut tradit Plin. lib. XX. c. XII. scripsit *de Emisericis*, aut ut alii legunt,

legunt, *Hemiterria*, aut item ut alii, *Empirica*. Eum citat idem Plin. lib. xxix. c. ult. Galenus Pharmacor. καὶ πάρε lib. v. c. vii. & lib. ix. c. ii. & lib. x. in fin. & καὶ γίνη lib. v. T. 2. p. 226. 294. 392. Diodorus Empiricus eidem Tom. 4. pag. 57.

Diodorus, qui ut scribit Dioscorides in præfatione, & Epiphanius Cyprius lib. Hæreseon 1. statim post prin. scripsit de herbis. Sed & ἀνιλεγόμενα, id est, Contradictioni obnoxia, scripsit, teste Plinio lib. xx. c. iix. ad fin. Harduinus ex MSS. legit ἀνθολογόμενα, flores delectos. Falli mihi videntur qui *Diodotum Petronium* ingerunt, cum apud Dioscoridem satis tanquam diversi, distinguantur, Περωνίος, Νίγερη καὶ Διόδοτος. Itaque apud Plinium xx. 8. malim legere *Petronius & Diodotus*, quam cum Lambecio II. p. 546. & 591. Dioscoridis lectioni vim afferre, cum Epiphanii Codicibus confirmantur.

Diogenes, Cornelio Celso lib. v. Galeno lib. Medicamentorum localium iii. c. iiii. & lib. ix. c. vii. T. 2. p. 304. 312. & Aetio Tetrab. 1. Ser. iiii. c. cix. qui ejus Catharticum recenset. Diversus hic mihi videtur sicut à Diogene Babylonio Stoico, sic etiam à Diogene Apolloniata Physico, cujus meminit Laertius in Diogene Synopeo ad fin. & cujus δεύτερον περὶ Φύσεως citat Galenus T. 5. p. 473.

Diogenianus ad quem περὶ ἀνιλεμβαλλομένων scripsit Galenus T. 13. edit. Paris. p. 965.

Diogenus, Cornelio Celso lib. v. c. xxvii. sed & ibi Diogenem habent alii Codices.

Diomedes, Galeno Medicamentorum localium libr. iv. cap. vii. non semel.

Diomedes, Tarsensis Martyr, ut Diocletiano, de quo Martyrologia 16 Augusti.

Dion iatraliptes qui perstringitur in Græco epigrammate Lucilii libr. ii. Antholog. p. 213.

Dion, Aetio Tetrabibli ii. Ser. iiii. cap. xxix. Galeno qui eum citat ex lib. ad Theonem, nisi hic alius sit, lib. iiii. Simplicium Medicamentorum c. ii.

Dion Colophonius inter scriptores rei rusticæ laudatus à Varrone, Columella, Plinio.

Dionus, Galeno lib. vi. Simplicium.

Dionysiodorus Galen. T. 2. p. 157.

Dionysius

Dionysius Chirurgicus, Scribonio Largo.

Dionysius Medicus methodicus T. 4. p. 42. 28. 29. Galeni ætate: ejus συμ-
μαθήτης T. 2. p. 227. 374. meminit in exordio libelli de puero
epileptico ad Cæcilianum.

Dionysius *Cyrus*. Stephanus Byz. in κύριος.

Dionysius Milesius, Galeno Pharmac. localium lib. IV. c. VII. & lib. II.
Antidotorum.

Dionysius Samius, Galeno Pharmacorum secundum genera lib. IV. c. XIII.
T. 2. pag. 373. edit. Basil.

Dionysius, sive unus ex illis, sive alius simpliciter citatus Cornelio Celso li-
bro VI. c. VI. Plinio lib. XX. c. XI. & XX. & alias sæpe. Galeno
Pharmacorum localium lib. IV. c. VII. & in Comment. Aphorism.
Hippocr. lib. IV. c. LXIX. Aetio sæpe, Plinio Valeriano lib. IV.
c. XXXIV. & Coelio Aurel. lib. Chronion. II. c. XIII. Etiam *Sallu-*
stii cujusdam Dionysii nomen occurrit apud Plin. indice libri XXXI.
& XXXII. 7.

Dionysius, sive item unus ex illis fuit, qui ut scribit Plinius lib. XXV. cap. II.
scripsit de herbis.

Cassius Dionysius, Uticensis item qui scripsit περί φύτων & qui teste eo-
dem Plinio Magonem de re rustica ex Punico Græce transtulit. *Dio-*
nyssi leucæ sive Uticensis liber quartus γεωργικῶν laudatur etiam ab
Athenæo XIV. p. 648. ῥιζοτομικὰ Steph. Byz. in ἱτρύκη & Schol.
Nicandri.

Dionysius, quisquis etiam is fuit, condiscipulus Heraclidis Tarentini, Ga-
leno Pharmacorum localium lib. V. c. VII.

M. Junius Dionysius de quo vetus inscriptio apud Fulvium Ursinum p. 99.
& Jo. Rhodium ad Scribonium Largum pag. 297. D. M. *M. Junio*
Dionysio Medico de Lucilliano, Titileña Justa Conjugi H. M. & sibi &
sula Lib. Libertabusque, posterisque eorum. Habet & Gruterus pag.
DCXXXIV. 6.

Dionysius Diaconus & Medicus de quo infra in Elpidio.

Dionysia, medicamenti nomen apud Galen. T. 2. p. 404.

Dionysidorus, Galeno Pharmacorum localium lib. I. c. I. T. 2. p. 167.

Diophanes in re medica citatus scriptori Geoponicon lib. XIII. c. IX. &
alibi sæpe. Is forte est qui Nicæensis dictus est, citatus Plinio
sæpius

sæpius qui eum ex Dionysio Magonis interprete testatur epitomen operis de re rustica composuisse, & Varroni qui eum numeravit inter scriptores rei rusticæ, lib. 1. c. 1. sive etiam alter Bithynus, nisi & hic idem sit (nam Nicæa civitas Bithyniæ) eidem Varroni memoratus, ejusdem lib. c. ix.

Diophantus Chirurgus, qui Andromachum & Asclepiadem ætate antecessit apud Galenum Phar. κτ γένη lib. 2. c. 7. & lib. v. c. 4. T. 2. pag. 383. & κτ τόπυς lib. v. c. vii.

Diophantes Medicus patria Lycius Galeno κτ γένη lib. 11. T. 2. p. 228. lib. ix. κτ τόπυς c. iv. T. 2. p. 299.

Dioscorides Alexandrinus, Galeno in lib. cui titulus est, Linguarum Hippocratis expositio, & Paulo Æginetæ lib. iv. c. xxiv.

Pedanius Dioscorides Anazarbeus, cujus scripta habemus, singulare veterum in tractandæ rei herbariæ studio documentum. De illis dixi lib. iv. hujus Bibl. c. 3. Vide & indicem scriptorum à Galeno citatorum in eodem volum. p. 570.

Dioscorides qui tempore Hadriani Imperatoris fuit, & cum Artemidoro Capitone, cognato suo Hippocratis scripta recensuit, ut dicit Galen. lib. 1. Commentariorum Hippocratis de natura hominis, T. v. pag. 4. illumque etiam citat in lib. Medicamentorum κτ γένη, iv. & v. & vii. & Aetius Tetrab. 11. Serm. 1. cap. lxxxiii. & cap. cxix. & Serm. 11. cap. xvi. Quod autem T. 11. edit. Basil. pag. 392. memoratur Διοσκουρίδης ὁ Ταρσεύς, unde *Tarsensem* Dioscoridem protulere viri docti, nusquam alibi commemoratum, videtur esse corruptum ὁ Ταρσεύς pro Ἀναζαρβεύς, simul enim à Galeno fit mentio *Arii* Asclepiadei, cui Dioscorides Anazarbensis liberos suos dedicavit.

Dioscorides, quisquis is est, quem Athenæus lib. 1. Dipsosophistarum, Hippocratis discipulum vocat.

Dioscorides Alexandrinus cognomento Φακᾶς Herophileus, Galen. T. 11. pag. 705. quem ab Anazarbeo distinguendum esse notavi lib. iv. cap. 111. §. 2.

Dioscorides simpliciter, sive unus ex illis, sive alius Galeno κτ τόπυς lib. vii. cap. 11.

Dioscorus, qui de herbis scripsit, Oribasio in præfatione Euporiston, nisi Dioscorides illud scribendum sit. Dioscorus autem citatur Galeno κτ τόπυς lib. viii. cap. vii. T. 11. pag. 287.

Dioscorus

Dioscorus alter medicinæ peritissimus Justiniani tempore apud Agathiam lib. v. de bello Gothorum p. 144. frater Alexandri Tralliani. Fal-
litur enim vir doctiss. Jo. Bernierius qui in Hist. Chronologica Me-
dicinæ p. 120. Dioscorum hunc patrem Alexandri scribit.

Dioscurorum natos ab inventis herbarum & incantationum viribus ad sā-
nitatem laudat Sanchoniathon apud Eusebium lib. i. præparat.
Evangel. cap. vii. p. 36. Διόσκυροι καὶ θείροι, ἡ Κωρύβαντις ἡ Σα-
μοθρεῖκας. ἔθι φησι πρῶτοι πολλοὺν εὖρον. ἐκ τῶν γεγόνασιν ἐπεροι.
οἱ καὶ βοτάνας εὖρον, καὶ τὴν τῶν δακτυλῶν ἴασιν καὶ ἐπαδάς.

Dios jatraliptes, Galeno Pharmacorum πρῶτος, lib. vii. cap. v. T. ii.
pag. 271.

Diosimus Thebanus, Plinio lib. xxviii. cap. vii.

Dioxippus, vide Dexippus.

Diphilus Carystius, apud Athenæum lib. iii. pag. 74.

Diphilus Laodicensis, cujus liber de Nicandri Theriacis citatur ab Athe-
næo vii. pag. 314.

Diphilus Siphnius, apud eundem sæpius ex libris de Alimentis quæ sanis &
ægris offeruntur. περὶ τῶν περὶ σφοδρῶν νοσῶν καὶ τοῖς ὑγιαί-
νουσι. Galen. T. vi. edit. Paris. p. 498.

Disarius, apud Macrobius in Saturnaliis.

Doarus episcopus, Aetio Tetrab. iii. Serm. iv. cap. xlviii.

Doles, Paulo Æginetæ lib. ix. cap. xvi.

Domitius Nigrinus, Galeno Pharmacorum πρῶτος lib. vii. T. 2. p. 417.

Dominicus Blondius apud Lilius Gregorium Gyraldum Dialog. Annota-
tionum xiii.

Dominicus Massaria Vincentinus qui scripsit de ponderibus & mensuris me-
dicinalibus Papiæ 1516. fol.

Dominicus Sennus Patavinus.

Domnus, qui teste Galeno & Oribasio scripsit Commentarios in Aphorismos
Hippocratis.

Alius *Domnus* Medicus CPolitanus, Peste extinctus, de quo S. Ephræm
fol. 86. edit. latinæ Gerhardi Vossii.

Domnus Judæus Gesii Medici præceptor, de quo Suidas in τρισι.

Derionis γεωργικὸς citatur ab Athenæo lib. iii. p. 78. & libri de Piscibus,
pluribus locis.

- Dorosbeu* quem de herbis carmine scripsisse Plinius **xxi** 1. 22. inquit.
- Dorothei* medici commentarios, *Ἰσομήματα* laudat Phlegon Trallianus de mirabilibus cap. **xxvi**. incertum idemne *Dorotheus Asbeniensis*, Plinio sæpius laudatus.
- Dorosheus Helias*, Galeno lib. Antidotorum **ii**.
- Ad *Dorosbeum* Diaconum & Medicum Epistola Isidori Pelusi. lib. **v**. 191.
- Doru* Scutariorum medicus, apud Ammianum Marcellinum lib. **xvi**. cap. **vi**. ad quem locum Valesius annotat singulas legiones ac scholas suos Medicos habuisse. Medici **ii**. Legionis Adjutricis mentio fit in Codice Justiniano lege **I**. de Professoribus & Medicis, & in veteri Inscriptione memoratur *Medicus Cohortis V. Prætorianæ*. Plura in Goltzii thesauro Antiquitatt. & Gruteri, Reinesiique Inscript.
- Dositheus*, Aetio Tetrab. **ii**. Serm. **iv**. cap. **lxi** 11. & Paulo Æginetæ libri **vii**. cap. **xi**. Quem vero Dositheum Medicum à Vulcatio Gallicano in vita Avidii Cassii memorari ait Tiraquellus, is in Vulcatii editionibus universis quas vidi, c. **x**. vocatur *Pisibeu*. Pastillus Dosithei apud Georg. Vallam **xxix**. 83. de expetendis & fugiendis.
- Doxippus*, vide supra Dexippus.
- Draco* medicus vetustissimus, de quo Palæphatus in libro de non credendis fabulosis narrationibus, quo loco de Glauco Minois loquitur, cap. **xxvi** 1.
- Draco* Hippocratis **F**. cui nonnulli tribuunt *προρρηπικόν*. Galen. Tom. **v**. pag. 187
- Draducus*, Rasi lib. **iii**. Continentis cap. **iii**.
- Druidas* artis Medicæ peritos fuisse satis constat ex Plinio lib. **xxiv**. c. **xi**. ubi de herbis, selagine loquitur & de samolo.
- Drusianus* Thadei discipulus circa A. C. 1300. quem Tritthenemius Abbas cap. 543. *Crusianum* vocat alii *Crucianum*, Tiraquellus alibi *Trusianum*. Cujus sunt Commentarii in artem Galeni.
- Dynridus*, Rasi lib. **v**. Continentis cap. **i**.

E.

Ealiem.

- Ebn Beitar* Arabs, auctor thesauri medicamentorum simplicium, obiit anno Hegiræ 646. (Christi 1248.) collectis in illo opere quæ de hoc argumento ante eum scribere non tantum Græci, sed Arabes quoque *Ebn Cobouri* alio nomine Raschideddin Abu Mansur, defunctus

- Ætus A. C. 1241. *Ebn Samgiun*, *Ebn Sina* sive Avicenna, *Ebn Vahed Mossik Eddin*, *Abulfadhl*, & *Abul Maslat* defunctus A. C. 1034. Vide Herbelotum pag. 64.
- Ebenzagar*, Mesue in cura Catharri. Is est, ut opinor; qui alibi dicitur filius Zear.
- Eberhaldus Schlusinger, qui scripsit tractatum Isagogicum in Astrologiam, præsertim ad electiones medicas.
- Ebibule* pater Maruen, filius Zoe, Rabbi Moyfi Aphorismorum parte xxii.
- Ebugareeb*, Rasi lib. 1. Continentis cap. 1.
- Ebugeraret*, nisi idem sit, ejusdem libri cap. 111.
- Ebunafar Alfarabii*, Rabbi Moyfi, Aphorismorum parte xxv. ex lib. Elementorum.
- Edigoras*, Rasi libro 1. Continentis cap. 111. non semel. Et is forte Bedigoras de quo supra.
- Edoardus Vuottnous Oxoniensis, qui elegantissime simul & doctissime scripsit de animalium differentiis. Paris. 1552. fol.
- Eicbus*.
- Elkabamen*, & *Elcalbamen*, Rasi ejusdem operis lib. vi. cap. 1. & lib. vii. cap. 1. & lib. ix. cap. v. nisi duo sint, quod minime opinor.
- Elcaymusia*, Rasi lib. x. ejusdem operis cap. 1.
- Elcheis*, sive *Elchus*, sive etiam *Elchuz*, nisi diversi sint, ejusdem operis libri xii. cap. v. & alibi sæpe.
- Eleantes*, Garioponto, lib. de Febris cap. vii.
- Elephantis*, apud Plin. xxviii. 7. sive *Elephantine*, apud Suid. in ἀσυνάναστα. Ejus οὐκ κοσμητικῶν laudat Galenus lib. 1. c. 1. de medicamentis καὶ τόποις. Emplastrum Elephantinum incertum an ab hac apud Celsum v. 19. De lascivis ejus libellis dictum Volum. vi. hujus Bibl. c. 6. p. 827.
- Sentia Elu* Medica in veteri Inscriptione Veronensi apud Gruter. pag. DCXXXVI. 3.
- Elisau Prophetæ*, Medicis à Tiraquello p. 262. accensetur propter ea quæ de eo referuntur 4. Regum II. 20. & iv. 14. & v. 10. Conf. Hegesippum iv. 17. & è recentioribus Franciscum Vallesium Philosophiæ sacræ c. 34. & 36. Stephani Morini diss. p. 126. seq. Godfridi Jungstii diss. de aquis Hierichuntinis, Brem. 1725. 4. & Hermannii vander Hardt de intybo silvestri. Helmstad. 1719. 4.

Empedocles de quo Johannes Leo Africanus c. xxvi i. infra in *Joannes*.

Empedocles, Pythagoræ, ut Timæus dicit, auditor, foeminam ἄπην *) iterum ad vitam revocasse traditur apud Laërtium viii. 67. & Pausaniæ dictasse quæ de hac ille scripsit. id. 60. Etiam illud præterea legimus, quod quum sedasset pestilentiam Empedocles apud Selenuntios, Siciliae populos, exortam ex propinqui fluminis scetore & graveolentia, ei Selenuntii divinos honores detulerunt, ut tradit Diodorus Ephesus, & post eum Laertius viii. 70. qui & viii. 77. illum testatur multis millibus versuum scripsisse *de Naturæ*, ad Pausaniam Medicum, & λόγον ἱατρικόν, εἰς ἑπὶ ἐξακόσια, sive *de medicina* versibus sexcentis: professumque fuisse (ex Satyri auctoritate) ibid. viii. 59. pharmaca, quibus & morbi & senectus arcerentur, ut jam mirum videri non debeat, quod adeo medicos laudaret, ut scriberet,

Εἰς δὲ τίλῳ μάντις π, καὶ ὕμνοπόλοι, καὶ ἱητροί, &c.

Hymnidici vates, artū medicque periti

Mortales cunctos primi post terga relinquunt,

Sunt ubi dii superi magnis in honoribus auti.

Cujus sententiæ mentionem fecit Theodorus de martyribus. Eum inter cæteros citat Coelius Aurelianus lib. Chronion i. c. v. *Hæc Timquellus* pag. 292. Alia de Empedocle notavi libri i. hujus Bibl. cap. xii.

Eurylus Chirurgus apud Georgium Vallam in libris expetendorum & fugiendorum, & medicinæ lib. vi. c. cxii.

Epanetus, cujus liber fuit περὶ λαχάρεων *de oleribus*, cujus meminit Scholiastes Nicandri in Theriacis.

Epagathus, vide Deletius.

Epaphroditus de quo vetus inscriptio Saluntiana apud Reines. p. 638. *Cn. Vergilius Epaphroditus Magister odorarius à Minerva Medica vixit annos septuaginta* & - - - De templo sive signo Minervæ Medicæ

T 3

*) De hac muliere septem diebus exanimi & ad vitam ab Empedocle revocata, volumen Heraclidis memorat Plinius VII. 52.

dicæ mentio iterum apud Reinesium pag. 643. & Gruterum pag. M LXIX. 3. Odorarii sive myrobrecharii etiam apud Reines. class. xi. 78. 82.

Epicarmus Cous teste Laërtio vi 11. 78. Commentarios reliquit ἐν οἷς φυσιολογεῖ, γνωμολογεῖ, ἰατρολογεῖ.

Epicarmus Demolochi Comici Syracusani pater, teste Suida in Δημολ.

Epiæteus archiater Theodosii magni, cujus mentio apud Symmachum lib. x. Epist. 47.

Epicurius magni nominis Philosophus. Hunc, inquit Tiraquellus p. 298 fuisse Medicinæ peritum, satis constat ex eo quod Galenus in parva arte illum citat ubi tractat de concubitu. Et Epicurum Medicum lib. v. medicamentor, κτ' γένη. T. 2. p. 383. Confer lib. iv. hujus Bibl. cap. 17. p. 571. Inter Epicuri scripta apud Laërtium X. 27 πρὸς φύσιν, & πρὸς τὰς φυσικὰς, & 28. πρὸς νόσων δόξαν.

Epidaurus Galeno lib. vi 11. Phar. κτ' γένη. T. 2. p. 412.

Epigenes Galeno amicus T. 3. p. 461. cui inscripsit librum πρὸς τὴν περὶ σκευῶν T. 3. p. 451. & de parvæ pilæ ludo T. 4. p. 301.

Epigonus, Galeno in lib. de ratione curandi ad Glauconem, & Phar. κτ' γένη lib. v. & Aetio Tetrab. iv. Ser. 111. c. 12.

Epimenidem Cretensem, inter Medicæ artis peritos non injuria retuleris propter ἐπιμενίδειον scillam quam herbam commendat Theophrastus vi 11. 11. histor. plantar. & qua adversus epilepticos usum se testatur Galenus T. 4. p. 31. Tum propter Epimenedeos trochisco sive pastillos in obsidionibus deficiente alio cibo oportune adhibitos, de quibus Plutarchus convivio vi 11. sapientum p. 157. & de facie in orbe lunæ p. 940. Philo in βελοποικοῖς p. 88. Dio p. 86. E. Hero lib. de machinis bellicis, Psellus libro inedito πρὸς παρὰ τὰς ζων ἀκροσμάτων. Lambec. vi 11. p. 221. seq. Confer Portam IV. 2c. Magiæ naturalis & Gabr. Naudæum de studio militari p. 586. seq. Matthiæ Berneggeri Obs. Miscell. p. 255. Joachimum Schuppiū à Geilhausen in ancora famis Francof. 1574. De scythica herba quam tenentes ore Scythæ per undecim vel duodecim dies valent sustinere, memorat Theophrastus xi. 12. histor. plantar.

Erasistrata

Empisthenes Ceus *) dogmaticus Galeno T. 4. p. 372. ex Julide urbe, (ut Strabo x. p. 486. & Suidas *ἐπαρισπ.*) aut Sicyonius, ut Galenus Pharmacorum localium, lib. x. cap. 111. T. 2. p. 311. & alii malunt, Aristotelis filia genitus, Chryssippi Cnidii **) ut ipse & Plinius xxix. §. testatur, & ut plerisque placuit, Theophrasti discipulus. Hic veterum medicorum nobilissimus (ita illum appellat Macrobius lib. ult. Saturnal. c. xv.) primus miro novoque modo deprehendit morbum †) Antiochi ex amore Stratonices novercæ, quam Seleucus I. Pater superinduxerat, prodeuntem. Ad introitum enim Stratonices tantam repente animadvertit perturbationem Antiochum occupare, ut defectum vocis, ruborem vultus, subsultum oculorum, sudores acutos, motum incredibilem venæ, cunctaque alia quæ à Sapphone de amatoribus referuntur, intueri in adolescente liceret. Statimque post hæc, dum videlicet Stratonice discederet, deficiente pedetentim sensu, ingens pallor toto corpore diffundebatur, fiebatque anhelitus liberior. Ex quibus deprehendit nullius amore, quam Stratonices captum esse Antiochum. Cui morbo ut mederetur, hac arte usum ferunt, ut Seleuco patri dixerit illum novo morbo implicitum, videlicet nimio amoris incendio, quo nisi expleretur, sanari non posse. At ejus quidem mulieris amore correptum, quam consequi minime posset. Stupefactus Seleucus, Cur, inquit, si hujus ægritudinis amor causa est, languenti filio opitulari non possumus? ingenium nobis, an facultates desunt? Quænam quæso tanta cupiditas, aut qualis amor adolescentem corripuit, qui omnes nobis deliberandi rationes excludat? At vero Erasistratus, Meam, inquit, uxorem adolescens ardet. Tum rex multis cum lachrymis & precibus, mirisque pollicitationibus rogat Erasistratum, ut illam in conjugium filio daret, cui tantum regnum deberetur. Cui respondens Erasistratus, hoc facile tu pater nobis enarras, verum forte aliter sentias, si Stratonicem

*) Non Couz ut Stephanus Byz. in *Ἰατρ.*, nec Chius ut Galen. T. 4. p. 372. Samius autem dicitur à Juliano quod in vicinia Sami sepultus est, ut à Suida traditur.

**) Vide supra pag. 115. seq.

†) Seleuci primi, Nicatoris filius Antiochus primus, Syriæ postea Rex cognomento Soter intelligitur. Contigit hæc res Olympiad. CXXI, 4. Seleucidarum 20. ante Christum 293. Vide Jo. Foy Vaillant *Historiam Regum Syriæ ex numis* p. 20. seq.

tonicem tuam amaret Antiochus. Utinam inquit Seleucus, aut Dii, aut homines facultatem darent, ut hunc amorem permutare meo arbitrato possem. Deos enim obtestor, quod si ea quæ mihi charissima sunt, in unum conferrentur, omnia libenter abjicerem pro tuenda unius Antiochi vita. Hæc vehementi affectu multisque cum lachrymis dicente Seleuco, Erasistratus non amplius cunctandum ratus, apprehensa illius dextera, nihil esse dixit, cur Erasistrato amplius indigeret. Non enim conjugem suam, sed Stratonicem filium deperire, & quemadmodum id deprehendisset, declaravit. Qua re cognita, Seleucus charissimam sibi conjugem filio cedere non dubitavit, ut narrant Plutarchus in Demetrio pag. 907. & Valerius Max. lib. v. cap. vii. & Appianus in Syriaco p. 204. Julianus Imp. in misopogone p. 347. 348. edit. Spanhemianæ: Suidas in *ἱπποκρίστῳ*, & tacito Erasistrati nomine Lucianus de Dea Syria T. 2. p. 664. edit. Amst. Meminit & Galenus lib. i. Prognosticorum Hippocratis c. vii. & rursum c. x. aut ut alii secant, xi. & iterum, in lib. suorum ipsius Prognosticorum cap. vi. ubi & simile quippiam à se deprehensum festivissime scribit de muliere, quæ Pyladem saltatorem deperibat, possetque credi Plinius de hujusmodi morbo, istoque Antiocho intellexisse, cum scribit lib. xxix. cap. i. *Erasistratus Antiocho rege sanato, centum talentis donatus à rege Ptolemæo filio ejus.* Nisi tum fuisset Antiochus ætate minor, quam ut filium jam grandiore natu, quique intelligeret beneficium in patrem collatum, habere potuisset. Sed quem Plinius (ut hæc obiter dixerim) hic Erasistratum vocat, alibi Theombrotum idem appellat, videlicet lib. vii. c. lv. cum inquit, Medicinæ scientiam in Theombroto Ptolemæus rex Megalensibus sacris donavit centum talentis, servato Antiocho rege. Ideoque vel Erasistratus, alio nomine Theombrotus vocabatur, vel Plinius non eundem in ea re authorem utrobique fuit secutus. Illud tamen non prætermiserim, Soranum Coum *) in historia tradidisse, Hippocratem multo ante tempore similit quippiam fecisse, videlicet deprehendisse amorem, quo Perdiccas Macedonum rex misere deperibat Philam Alexandri patris

*) Soranum Ephesium in Hippocratis vita. Vide Tom. XII, hujus Bibl. pag. 677.

patris pellicem. Idem in Charicle Polyclis filio factum à Medico *Panacio* sive narrat sive fingit Aristænetus lib. 1. Epist. 13. Multa Erasistrati scripta laudat Galenus, ut discas ex indice quem dedi lib. 1v. cap. xvi 1. pag. 571. seq. Idem ex *Φιλονικία* adversus Hippocratem pugnantia secum scripsisse testatur Erasistratum] Tom. 111. pag. 361. Et frequenter ejus opiniones refellit, ut videre licet in multis locis, præsertim vero in libris de naturalibus facultatibus: illum maximum medicum vocat Plin. lib. xiv. c. vii. Idem Coelio Aureliano lib. 11. cap. vii. citatur ex libris Salutarium præceptorum, & lib. 1v. cap. 111. ex libris de ventre. Et lib. v. cap. 1. ex lib. de Hydrope. Et cap. 11. ex libro de Podagra. Et lib. 1. Oxeon. cap. x111. ex lib. de Febribus. *Βιβλία* Erasistrati *ιατρικὰ* novem apud Suidam commemorantur. Erasistrateorum Medicorum secta ab Erasistrato. Tertull. cap. 111. Apologet. supra pag. 118. seq. Post Herophili obitum floruit notante Galeno T. 111. pag. 44. *πλελογικὰς μεθόδους* aspernata T. 111. pag. 225. Lucæ Antonii Porzii Erasistratus sive de sanguinis missione Rom. 1682. 8. Jo. Baptistæ Vulpini hæmophobiæ triumphus, sive Erasistratus vindicatus, ubi veterum phlebotomiæ ad trutinam revocantur. Lugd. 1697. De Anatomico studio per Erasistratum excullo vide sis Danielis Clerici Hist. Medicinæ part. 2. lib. 1. cap. 111.

Eras, vide Heras Cappadox.

Erasinus Stella Libanathanus, cujus extat libellus de Gemmis.

Eratosthenes, quem fuisse medicum constat ex eo quod supra diximus in Andrea.

Eribotes Teleontis filius, qui Oilei vulnus à Stymphalidibus illatum sanavit apud Apollonium in Argonauticis, lib. 11. vers. 1032. & Hyginum. Vide Clariss. Burmanni Catalogum Argonautarum Valerio Flacco præmissum.

Erisippus, Garioponto lib. de Febribus cap. vii.

Erophon, cujus sunt nonnulli libri qui Hippocrati tribuuntur, ut dicit Galenus in lib. de Diffnæa. Ita Tiraquellus. Sed legendum *Euryphon*. Nam apud Galenum lib. 11. cap. x. de difficili respiratione Erophon est nomen ægroti repetitum ex Hippocratis 1. Epidemior. De Euryphronte infra.

L. Appulejus L. L. *Eros Medicus* L. *Appulejus* L. F. *Philemennus* L. *Appulejus* L. L. *Januarinus*. Vetus inscriptio Romana apud Sponium pag. 142.

Misc. eruditæ Antiquitatis. *Eros Augusta Medicus Spofianus*, in veteri lapide apud Fulv. Ursinum p. 99.

Erotianus sive *Herodianus* potius, auctor glossarum in Hippocratem, de quo dixi Volum. IV. hujus Bibl. cap. xxxvi. pag. 571. seq.

Isaac filius Erram Israëlitzæ, vide Joannem Leonem Africanum cap. xxvi. infra in *Joannes*.

Eryximachus, Platoni in Symposio memoratus.

Esaïas Propheta Ezechiam regem Judæ, morbo laborantem arte medica curavit, ut scribitur iv. Regum xx. & Esaïæ xxxvi. 11. quo quidem loco Divus Hieronymus ex eo notat spernendam non esse medicinam, quæ usu constet & experimento, quia & hanc fecerit Deus. Et de hac re loquens Tertullianus in lib. de corona militis, Memini, ait, Esaïam Ezechia languenti aliquid medicinale mandasse. Porro Serapio Esaïam, aut ut nonnulli scribunt, Itaiam medicum citat, Antidotorum cap. xvi. 1. sive hic sit, sive alius. Hunc autem fuisse medicum testatur & Chrysostomus in illa in Marcum Homilia vi. *Hæ Timquellus* p. 262.

Esculanus. Vide Saladinus *Esculanus*.

*Esdra*s, sæpius citatus ab Aetio, Paulo Ægineta, Nicolao Myrepsso & Avicenna. *Esdram* Prophetam & doctorem vocant Aëtius pag. 657. & Myrepsus xx. 1. xxx. 6.

Eslimon, vide supra *Aslimon*.

Essai Θεραπευτῆς sive Medici apud Philonem dicuntur, ab animorum potius quam corporum curatione. Tamen de illis etiam Josephus II. 12. de bello Jud. hoc retulit quod ex veterum scriptis etiam remedia corporis & vires medicamentorum diligenter sunt rimati. *αὐτοὶ δὲ ἐκτόμως πρὸς τὰ τῶν παλαιῶν συγγράμματα, μάλιστα τὰ πρὸς ἀφέλειαν ψυχῆς καὶ σώματος ἐκλέγοντες. ἔνθεν αὐτοῖς πρὸς θεραπεύειαν παθῶν ῥίζαι καὶ ἀλεξιτήλαιοι καὶ λίθων ιδιότητες ἀνευρεῖνται.*

Esseriph *Essachalli* de quo Joannes Leo Africanus cap. xiv.

Estabarani de quo Joannes Leo Africanus cap. x. infra, in *Joannes*.

Evangeus, Galeno lib. v. Medicamentorum καὶ γένη. T. 11. pag. 383.

Evax, rex Arabum, quem Græce ad (Tiberium) Neronem de effectibus simplicium scripsisse referunt Codices quidam Plinii xxv. 2. Nam in melioribus ille locus desideratur, ut Salmasius prolegom. ad homonyma

monyma hyles iatricæ p. 15. & Harduinus in emendationibus ad Plinium annotavit. Qui vero libellus de gemmis exstat sub Evacis nomine, carmine Latino hexametro scriptus, Marbodei Rhodensis est, qui A.C. 1123. ætatis 88. obiit, de quo dixi lib. 1v. Bibl. Latinæ cap. xii. Hic libellus intelligitur, quoties versus ex *Lapidario* afferuntur in Vincentii Bellovacensis speculo Naturali libro viii.

Eubulus, Galeno Pharmacorum secundum genera lib. 111. atque etiam secundum locos lib. 1x. cap. v.

Eucharius Rhodion, qui Germanice scripsit librum de partu hominis, & obstetricatu, & Herbarium Germanicum.

Euclides Palatianus, sive Palantinus, Galeno Antidotorum lib. 11. & Pharmacorum secundum locos lib. vii. cap. 11. T. 11. pag. 260. At in Græco exemplari legitur, ὡς ἐυκλείδης, ὁ παλαντῖνος : tametsi Cornarius dubitat mendumne sit, ut pro eo Heraclides Tarentinus legendum sit, & ita quoque vertit.

Eudamus, qui apud Aristophanem in Pluto vers. 885. annulos contra venena & serpentium morsus conficiebat. Ad quem locum scholiastes : ὁ δ' ἔνδαμος Φαρμακοπώλης ἢ χρυσοπώλης, τελελεσµένους δακτυλίσ πωλῶν, φιλόσοφος δ' ἦν ἔτι ἰ ἔνδαμος φυσικὸς δακτυλίσ πωλῶν πρὸς δαίµονα (fortasse δῆγµατα) καὶ ὄφεις καὶ τὰ τοιαῦτα.

Eudemus qui versibus tradidit de antidotis, teste Galeno libro secundo ejusdem argumenti.

Eudemum alius, qui alterum ut opinor ætate antecessit, ac primus cum Herophilo post Hippocratem de nervorum Anatomia bene scripsit, ut tradit Galen: lib. 111. de locis affectis c. x. T. 1. p. 246. 318. T. 5. p. 20.

Eudemus Medicus Methodicus. id. T. 4. p. 42. T. 5. p. 301.

Eudemum τὸν πρεσβύτερον citat idem in lib. 1x. De compositione Medicamentorum secundum locos c. v. T. 2. p. 300.

Alius ni fallor *Eudemus* ὁ πρεσβύτερος Galeni ætate T. 4. p. 106.

Eudemus ὁ Φαρμακοπώλης εὐδοκιμῶν σφέδρα πρὸς τὴν τέχνην, cujus mentio apud Theophrastum 1x. 18. historiæ plantarum, ubi etiam mentio *Eudemi* alterius Chii.

Endemus quoque alius in adulterio Liviae Drusi Caesaris deprehensus, ut tradit Plin. lib. xix. c. 1. Cujus etiam meminit Tacitus lib. 1v. Hist. c. 111. & xi. Horum unum citat Athenæus lib. 1x. ex lib. de Oleribus. Et Coelius Aurelianus, qui eum dicit Themisonis sectatorem, Oxeon lib. 111. cap. xi. & xii. & xv. & xvi. & Galenus lib. 1. Therapeuticæ, & iterum lib. vi. ad fin.

Endoxius de quo Tiro Prosper in Chron. Pithœano ad An. xxv. Theodosii jun. apud Labbeum T. 1. Bibl. novæ MSS. p. 59. *Endoxius arte Medicus pravi sed exercitii ingenii, in Baganda id temporis meta delatus ad Chunnos confugit.*

Endoxus Cnidius philosophus quem in Medicina Philistione Siculo doctore usum scribit Laërtius viii. 86.

Endoxus, alter, etiam Cnidius Medicus priore antiquior, memoratus Laërtio in vita ipsius philosophi. viii. 90.

Euelpides, sive *Euelpidius*, sive *Euelpistes*, sive item *Euelpistus*, sive denique vitiose *Euelpetus* (hæc enim omnia nomina reperio) maximus medicus ocularius, sæpe Cornelio Celso, lib. vi. c. item vii. & Galeno citatus. Quamquam Euelpistus eidem Celso, lib. vii. in princip. non ocularius privatim medicus esse videatur. Euelpisti emplastrum apud Scribonium Largum cap. ccxiii.

Evemerus, Galeno medicamentorum localium lib. 1v. cap. vii. Tom. 11. pag. 217. 219. Is forte est, quem Ceum fuisse dicit Athenæus libri xiii. p. 658. & eum citat ex tertio libro *περὶ ἰσπᾶς ἀνὰ γαστρίῃς*.

Evenor, qui apud Coelium Aurelium lib. 111. cap. viii. citatur ex libris v. Curationum: & eundem Coelium lib. Oxeon. 1. cap. xvi. Citatur & à Plinio lib. xxi. cap. xxxi. Galeno T. v. pag. 653.

Eugamius Octavio Horatiano citatus, aut, ut aliis placet, Theodoro Prisciano, libr. 1v. ad Eusebium filium de Physica scientia.

Eugenianus cum Galeno Romæ versatus T. 1v. p. 119. Cui librum septimum & sequentes de methodo medendi Galenus inscripsit T. 1v. pag. 106. 129. 139. & libellum de ordine librorum suorum. T. 1v. pag. 368.

Eugenius Galeno Pharmacorum localium lib. vii. cap. vi. ad fin. & Garioponto, in lib. de Febribus cap. vii.

Eugerastias, Galeno *ἐν τῷ πρῶτῳ* lib. 1x. cap. 11. non semel.

Eugnomonius cui gratias agit Libanius lib. 1. Epist. 111.

Eunomus, Asclepiadeus Galeno $\kappa\tau\gamma\acute{\epsilon}\nu\eta$ lib. v. T. 11. pag. 391.

Eunomus alius, derisus Aufonio epigr. LXXV.

Eupator rex à quo Eupatoria herba celebrata Dioscoridi 1v. 38. & Plinio xxv. 6.

Euphorbus frater Antonii Musæ, de quo supra, Jubæ Regis Medicus teste Plinio xii. 14. & xxv. 7. sed Euphorbiam herbam ante hunc Euphorbum notam illo nomine fuisse contendit Salmasius ex Melegri epigrammate in quo $\epsilon\upsilon\phi\omicron\omicron\rho\epsilon\beta\eta\varsigma\ \alpha\pi\alpha\nu\theta\eta\varsigma$ mentio. Vide Prolegomena ad homonyma hyles latricæ p. 4. seq. Alii tamen & Salmasius ipse alibi pro $\epsilon\upsilon\phi\omicron\omicron\rho\epsilon\beta\eta\varsigma$ legunt rectius $\epsilon\kappa\ \phi\omicron\epsilon\beta\epsilon\eta\varsigma$. Vide T. 111. hujus Bibl. pag. 685.

Euphranor, Galeno $\kappa\tau\gamma\acute{\epsilon}\nu\eta$, lib. 11.

Euphrates Catholicus, eidem lib. 1. Antidotorum.

Euricius Cordus Simesusius, cujus Botanologicon, sive colloquium de variis herbis habemus. Isque vertit versibus Theriaca & Alexipharmaca Nicandri.

Euryphon Cnidius Hippocratis contemporaneus, sed eo natu major, ut scribit Soranus Cous *) in historia: & hunc citat Galen. lib. 11. Commentariorum Hippocratis de natura hominis, & in lib. 1. de Alimentorum facultatibus, & lib. Simplicium medicamentorum vi. in præfatione, & in Commentariis in librum de ratione victus in morbis acutis, in xviii. sectione, & lib. 111. de difficili respiratione cap. 1. T. 111. pag. 181. ubi nominatur cum Theffalo & Polybo, quorum scripta quædam sub Hippocratis nomine feruntur. Nonnulli per $\kappa\nu\iota\delta\iota\alpha\varsigma\ \delta\omicron\zeta\alpha\varsigma$ ab Hippocrate $\pi\epsilon\iota\ \delta\iota\alpha\gamma\eta\varsigma\ \omicron\zeta\epsilon\omega\nu\ \nu\omicron\sigma\eta\mu\acute{\alpha}\tau\omega\nu$ Euryphontis placita tangi non dubitant. Vide quæ notavi lib. 1v. hujus Bibl. cap. xvii. pag. 573. Laudat & Plato Comicus apud Galen. lib. vii. in Aphorismos T. v. pag. 322. & Coelius Aurelianus lib. Chronicon 11. cap. x. & lib. v. cap. 1. ubi illum dicit antiquissimum, & lib. Oxeon. 11. c. xvi. & iterum lib. 111. cap. xvii. ubi Cnidium illum appellat.

Eusebennus Spado, Galeno lib. 1x. Pharmacorum localium cap. 111. T. 11. pag. 300.

Eusebius Papa, A. C. 310. martyrium passus sub Maxentio, medici filius & ipse quoque medicus. Vide Baronium ad Martyrolog. Roman. 26. Sept.

U 3.

Euseb

*) Soranus junior in vita Hippocratis. Volum. XII. hujus Bibl. p. 676.

Eusebius, Octavio Horatiano, sive Theodoro Prisciano citatus lib. IV. de Physica scientia ad Eusebium filium.

Eusistradas, Rasi lib. VI. cap. I.

Eustathius Quercetanus, recentis ætatis scriptor qui edidit Acroamaton in librum Hippocratis de natura hominis commentarium, & scholia in Galeni libros tres de temperamentis, Basil. 1549. 8.

Eustathius medicus, ad quem extant epistolæ D. Basilii. LXXX. LXXXI.

Eustochius Alexandrinus in vita Plotini à Porphyrio scripta.

Eutecnius Sophista, cujus est Græca paraphrasis in Alexipharmaca & Theriaca Nicandri, & in libros Oppiani de piscatione & venatione, & de aucipio, ut dixi lib. III. 26. & lib. IV. c. 20.

Euthycleus, Celso lib. V. c. XIIIX.

Eutropius Marcello Burdegalensi citatus, in præfatione.

Eutychiannus archiater eidem citatus c. XIV.

M. Livius Eutychnus Archiater in veteri inscriptione apud Hieron. Mercurial. IV. I. Var. Lect.

Eutychnus Aug. Lib. Neronianus Medicus ludi matutini fecit sibi & Irena Lib. Conjugi carissima bene merita & libertis libertabusque posterisque eorum. Vetus lapis apud Fuly. Ursinum. p. 99.

Eutbydemus Atheniensis, cujus Athenæus citat *εψαδοννα* Opfartytica, quasi dicas, de re, sive arte culinaria condiendi cibaria.

Exlion, Rasi lib. I. Continentis c. VI. nisi sit *Elum* de quo supra, utrumque enim reperio apud Arabes.

Experimentator, vide Agazo.

Ezarbaraguide quo Leo Africanus c. VII. infra, in Joannes.

Ezechiam quoque regem illum Judæ librum scripsisse medicamentorum, inquit pag. 269. Tiraquellus, videri potest ex Rabi Moysè, lib. Perplexorum III. c. XXXIIX. Sed apud Maimonidem c. 37. p. 451. edit. Buxtorfii, tantum fit mentio libri quem Ezechias absconderit, de quo infra in Salomone. Hic est Ezechias, quem Esaias Propheta curavit. 4 Reg. XX. & Paralipòm. XXXI. 24. Esaiæ XXXI. 2. ad quæ loca præter interpretes, consules Thomam Bartholinum libro de morbis Biblicis.

F.

Fabianus Cretenfis, Galeno Pharm. secundum locos lib. VII. c. III.

Fabillus Galen. T. 2. p. 294. 309.

Fabius

ibius Clemens Plinio Valeriano citatus lib. rei Medicæ III. cap. xiv.

ilgaricus Rasi lib. I. Continentis c. v. ex lib. Medicamentorum laxantium.

illaba Perses, Rasi ejusdem operis lib. III. c. item III. & lib. x. c. ult. vide Filaha.

ipii Fasci emplastrum. Ἀπίε Φάσκυ. Galen. T. II. pag. 228.

irabius, Alfarabius de quo Joannes Leo Africanus cap. 5. infra in Joanne.

iveligoris, Avicennæ lib. Antidotorum tract. II.

iusinus, Galeno, Aetio Tetrab. III. Ser. I. cap. xiv. & xlix. & Tetrab. IV. Ser. II. c. 50. Paulo Æginetæ lib. VII. c. xii. & Alexandro Tralliano.

iik, Rasi lib. IV. Continentis c. I. & lib. VIII. cap. I. & alibi sæpe. Ethic est, ut puto, quem *Fair* vocat idem Rasis lib. VIII. ejusdem operis, paulo ante fin. & *Faik* lib. XI. ejusdem operis cap. VII.

iusus. ἐκλεγμα φαστιανόν. Galen. T. 2. p. 261. ἐνσμα p. 301.

ldius Alexandrinus, Constantino Africano, sive Alexandrino citatus lib. v. c. xii. de cognitione & curatione morborum, ubi de splene: vide an sit ille de re rustica.

non, apud Mesue in Antidotis.

ordinandus Balamius Siculus, qui Galenum de Ossibus Latine transtulit.

ordinandus Nonius Pincianus, cujus cum magna laude meminit Christophorus Orosius in Aetii Castigationibus. De ejus præclaris in Plinium observationibus, scriptisque aliis vide Nic. Antonium in Bibliotheca Hispana.

ornellus Pisanus.

e Joanne Fernelio, Ambianate Gallo, Galeno suæ ætatis, qui An. 1558.

d. 26 April. Parisiis obiit, Guilelmus Plantius in ejus vita & Petrus

Bælius in Lexico.

ciannus corrupte pro Ephiciano vel Iphiciano Galeni præceptore.

lagrius, apud Serapionem tract. VII. cap. IX. & cap. XVII. vid. infra Philagrius;

laba, Rasi lib. XI. Continentis c. v. non semel, & c. VI. vide num sit *Fallaba*, de quo supra, quod opinor: vide etiam quæ diximus in Constantino Imperatore.

Julius Filetio. Vetus inscriptio reperta Budæ in Pannonia inferiore, quam refert Apianus & p. DCXXXIV. 5. Gruterus: D. M. C. Ju-

li File-

li Filerionis domo Africa. Medici qui vixit ann. XXXV. C. Julius Filerius & Scil. Euthenia, parentes filio carissimo F. C.

Filimon, Mesue, in fluxu sanguinis ab ore.

Filius Albarish, sive *Atkarish*, sive etiam *Allarish*, nisi diversi sint. Nam hæc tria nomina reperio apud Avicennam, lib. v. tract. ix. & alios Arabes: credo tamen unum esse.

Filius Amaran.

Filius Bacrich, Rasi lib. III. Continentis c. i.

Filius Genid, Rasi lib. II. Continentis c. i.

Filius Hilgeben. Avicennæ lib. v. tract. ix.

Filius Hubeire, sive *Huberre*, vel *Hubare*, nisi diversi sint, apud Avicennam lib. v. tract. ix. & alios Arabes.

Filius Humain, Mesue in ægitudinibus gutturis, nisi sit qui alibi Humain simpliciter citatur.

Filius Hychie, vide Abdala.

Filius Jubeyr, vide Sapiens.

Filius Ligileg, Rasi lib. i. Continentis.

Filius Mann, sive Main.

Filius Maginsui, Rasi lib. III. Continentis c. III. non semel.

Filius Masuy, Rasi lib. III. Continentis c. III. non semel.

Filius Mesague, Serapioni Antidotorum cap. xxxii. Vide Gabriel filius Mesague.

Filius Mesue, Rasi lib. i. Continentis c. ix.

Filius Mesuey, nisi idem sit, apud eundem ejusdem operis lib. II. cap. iv. ubi illum citat ex lib. Medicamentorum mundificantium.

Filius Musney, eidem Rasi ejusdem operis lib. II. c. i. & cap. II.

Filius Muscy, nisi & idem sit, qui ex libro de Complemento & Fine citatur Rasi d. c. II. lib. II. Continentis.

Filius Patriarcha, Rasi lib. Conti. i. c. III. ex lib. Topicorum, & iterum c. ix. & c. v. & lib. II. ejusdem operis c. II.

Filius Rodaan, Rabbi Moyfi Aphorismorum parte xxiii.

Filius Serapionis, vide Joannes filius Serapionis.

Filius Talaus, Rasi lib. II. Continentis c. item II. non semel, & c. v.

Filius Tbelaus, nisi idem sit, eidem ejusdem operis lib. II. c. iv.

Filius Zesar, Mesue in medicinis solutivis, & in ægitudinibus cerebri, vid. Hamech.

Filius

Filius Zor, Rabbi Moyſi Aphoriſmorum parte VII. non ſemel, & XXI. vide ſupra Ebibule, & infra Maren.

Filodeſſis, Avicennæ lib. v. ſumma II. tract. II.

Filigonus, Raſi lib. III. Continentis c. item III. & iterum c. VI.

Filogoriſius, eidem ejusdem operis lib. v. c. I. ex lib. de dolore ventris.

Filogorus, ſive Filogorius, niſi idem ſit cum præcedente, Raſi lib. III. Continentis c. I. non ſemel, & lib. III. c. VI. & VII. & lib. VI. c. I. ubi eum laudat ex lib. de morbis curandis, & lib. X. c. II. ubi eum citat ex lib. de lapidibus ad Georgium, & lib. XII. cap. I. ubi ex epiſtola ad Fidiſium, de podagra.

Firmus ſcriptos κηρυκῶν Plin. indice libri XIX.

Flavius Clemens, Gulen. 7. Pharmacor. χ^ρ γένη. vide Fabius.

Flavius Grammaticus, cujus de medicinalibus libri verſibus ſcripti exſtabant tempore Hieronymi, ut ipſe teſtatur c. 80. de ſcriptoribus Eccleſ.

Flavius ὁ πύκτης, id eſt, pugil, Galeno Pharmacorum localium lib. IX. cap. v. T. II. p. 301.

Florentinus, ſcriptor γεωργικῶν frequentiffime citatus in Geoponicis, etiam in re medica, ut lib. XII. cap. XX. & multis aliis locis; & Didymo rei Veterinariæ II. cap. LXXXV.

Floris, Avicennæ lib. v. ſumma II. tract. II.

Florus, ni idem ſit, Galeno, lib. IV. Pharmacorum ſecundum locos, c. VII. & Aëtio Tetrab. II. Serm. cap. CVIII.

Foabitus, Raſi lib. v. Continentis cap. I. ſtatim poſt princip.

Fontejus Fortū è gente Aſclepiadarum de quo Græca Inſcriptio apud Fulv. Urſinum, Boiffardum T. IV. 136. & Gruter. p. DCXXXIV. I. quam dedi ſupra p. 90. ubi verſu quarto legendum ὡς ἐπέπλε φίλοις.

Manius Fontejus Nicander Medicus in veteri inſcriptione Romana apud Sponium pag. 142. Miſc. eruditæ Antiquitatis.

Recentioris ætatis Franciſcus Benciſus, Ugonis Senenſis filius, & Joannis Manardi præceptor.

Franciſcus Bobius Ticinenſis.

Franciſcus Caballus Brixienſis; cujus eſt liber de animali paſtillos Theriacos ingredienti.

Franciſcus Catalanus.

Franciſcus Emericus Oppavianus, qui ſcripſit libros de medicorum auxiliorum dextero uſu.

Franciscus de Pedemontium, cujus sunt Commentaria in Mesue, & al
Franciscus Victorius Bergomas, qui multa in philosophia & medi
scripsit.

Fronto citatus in Geoponicis VII. 12. 22. XII. 10. XIX. 2.

Fulam, Serapioni Simplicium cap. cccl.

Fulukefanus, sive Fulukefanis, Avicennæ lib. v. Fen. 11. tract. 11.

G.

Gabriel Avernus.

Gabriel filius Bahtisob, Rasi lib. VIII. Continentis cap. 1. Alibi autem
licet lib. XI. cap. 1. dicitur Gabriel Binhattisuh.

Gabriel simpliciter Mesue, & Serapioni, & Rasi lib. tertio Continentis
tertio non semel.

Gabriel Humelbergius Ravensburgensis, cujus extant Commentarii
indocti in Q. Serenum Sammoniacum, & Scholia in librum S
philosophi Platonici de medicinis ex animantibus, Apicium, I
sam, Apulejum de herbis, & alia quædam opera.

Gabriel filius Mesague, aut ut alii scribunt Mesague, apud Serapionem
tidotorum cap. XVII.

Gabriel Bachtishuæ filius, Medicus Caliphæ Alrashid de quo hæc A
pharajus histor. dynastiarum pag. 153. "Anno (hegiræ) 4
tesimo septuagesimo quinto (CHRISTI 791.) ægrotante
faro Ebn Tabya Ebn Chaled Ebn Barmac, jussit Al Rashidus B
tisbuam ipsi inservire; Jaasar vero cum a morbo revaluit
dixit Bachtishua, Volo ut mihi Medicum peritum eli
quem honore afficiam, ac beneficiis ornem. Responde
Bachtishua, non alium inter medicos istos peritorem novi
meo Gabriele. Dixit Jaasar, mihi ipsum sistas: cumque eum
ipsum adduxisset de morbo quem clam habuit ipsi questus,
ad triduum ipsi manus medicas adhibente, sanatus est: u
eum ut animam suam amavit. Quodam autem die Al Rashidic
cubina cum inter pandiculandum manum sustulisset, mansi
extensa, adeo ut retrahere ipsam nequiret; cui cum Medici l
mento, & unguentis adhibendis nihil proficerent, Al Jaasar
Gabrielem ejusque peritiam laudavit: ei ergo accersito quomo
se haberet puella indicavit. Si mihi, inquit Gabriel, non
censebit Imperator Fidelium, est mihi ad eam (sanandam) co

mentum. Quodnam est illud, inquit *AlRasbido*? Ille, Prodeat,, inquit, huc puella in omnium conspectum, ut quod velim faci,, am; tu autem patiaris me, nec subito irascaris. Jubente ergo,, *AlRasbido* prodiit illa, quam conspiciatus *Gabriel* ad ipsam accurrit,, & inclinato capite fimbriam ipsiusprehendit quasi ipsam denuda,, turus; puella vero commota, præ conturbationis & pudoris ve,, hementia membra sua demittens, manu deorsum extensa fimbri,, am suamprehendit. *Gabriel* autem, sanata est, inquit, O Fi,, delium Imperator. Dicente ergo *AlRasbido* puellæ, Extende,, dextrorûm & sinistrorûm manum tuam, cum fecisset illa, mira,, tus ille cum adstantibus omnibus, statim *Gabrieli* (dari) iussit,, quingenties mille nummos, ipsumque charum habuit. Interro,, gatus autem de morbi causa respondit, Profudit se in puellæ isti,, us membra inter venerem humor tenuis præ motu & caloris dif,, fusione, & cum subito à motu coitus quiesceret, congelatus est,, in interiori parte nervorum, adeo ut nisi a motu consimili solvi,, non posset: usus sum ergo commento, quo dilatato calore solu,, tus est humor superfluous, ipsaque sanitati restituta.,

Gabriel filius *Maginsui*, Rasi lib. 111. cap. item 111. nisi idem cum filio Mesague, de quo supra.

Gabriel Zerbus Veronensis, qui Theoricam medicinam composuit, & Anatomiam corporis humani. De eo Joannes Neander in syntagmate de Medicinæ laudibus p. 151.

Gabrios Salube filius, Arabibus citatus.

Antonius Gaizo, cujus de somno & ejus necessitate libellus excusus cum Constantino Africano.

Gajus Ocularius, Galeno Pharmacorum localium lib. 1v. cap. vii. vide supra *Cajus*.

Galaricon, Rasi lib. 1. Continentis cap. 111.

Galeacius de S. Sophla, qui in 1x. tractatum Rasis ad Almanforem Commentarios edidit, atque etiam Practicam composuit.

Claudius Galenus Pergamænus, Niconis viri docti & insignis Mathematici filius, reliquos omnes superiores medicos (Hippocratem semper excipio) & ingenii magnitudine, & doctrina, & diligentia facile superavit. Præceptores ipse laudat Ælium,*) Heraclianum, Iphici-

X 2

cianum,

*) De hoc Æliano Abulpharajus histor. dynastiar. pag. 77. *Galeni præceptor in Medicina Medicum quidam fuit nomine Ælianus, qui Antiochiam urbem pervenit anno quo*

cianum, Lucium, Numesianum, Pelopem, Satyrum, Stratonicum. Nonnulli perhibent centum & quadraginta annos vixisse, tantaque in cibo & potu abstinentia usum, ut ad satietatem nunquam comederit, aut biberit, nec crudum quicquam unquam gustarit, unde sit factum, ut odorificum semper anhelitum spiraret. Sed quod longe mirabilius est, citra ullam omnino affectionem sola defecerit senectute. Quod in humanis, ut dicit Cælius Rhodiginus lib. Antiquarum Lectionum xxx. c. xii. ex posteriore editione, est rarissimum in tanta subblandientis gulæ lascivia. Utcunque tamen res habeat, hinc quibusdam obrepit Adagium, ut *Galenī valetudinem* dicamus, pro ea quæ ultra humanum captum nimis sit prospera, nimisque inoffensa. Sed sunt, ut ille subdit, plurima quæ adversus hanc astruccionem proferri possunt, tum ex Galeno ipso, tum ex scriptoribus aliis. Abulpharajus pag. 78. scribit annos LXXXVIII. natum obiisse in Insula Sicilia. Suidas testatur Galenum septuaginta tantum annos vixisse, arte medica celebrem Romæ, Marci & Commodi, & Pertinacis Imperatorum, addere poterat etiam Severi temporibus. Ipse refert se quam plurimis cum morbis conflictatum, in adolescentia præsertim ac juventute lib. π·ε·ρὶ εὐχυμίας καὶ κακοχυμίας, lib. v. de sanitate tuenda, lib. 2. de locis affectis atq; alibi. Galeni effigies ex vetustissimo Codice Dioscoridis qui exstat in Bibl. Cæsarea Vindobonensi, post Lambecium II. p. 551. Nesselium ac Bellorium dat Jac. Gronovius T. 3. thesauri antiquitatum Græcarum lit. kkkk. Alia **) in iconibus Sambuci n. 19. Galenus (per anagramma *Angelus*) ex Græcæ linguæ proprietate quietum tranquillumque signat. Apud sequioris ætatis scriptores *Galienus* frequenter appellatur, ut notavit G. Colvenerius notis ad Joannis Nideri formicarium p. 51. Vitam illius scripsere

Joan

morbus lethalis ipsius incolas invaserat, theriacam præstantissimam secum afferens, quam quicquid antequam agrotaret biberit, evasit.

**) Galeni effigiem hoc elogio olim ornavit Magnus Medicus lib. IV. Anthologiz p. 485.

Ἦν χρόνῳ ἥνικα γαῖα βροτὲς διὰ σῆο, Γαληνέ,
Δείκνεθ' ἂν θνητὲς, ἐτρεφε δ' ἀθανάτης.
Χήρευσεν δὲ μέλαθρα πολυκλαύτης Ἀχέροντος,
Σὴ παιονίῃ χειρὶ βιάζόμενα.

Joannes Martinus Eustachius, Neapoli 1577. *Philippus Labbens* Paris. 1660. cujus lucubrationem libro quarto hujus Bibl. c. 17. exhibui, eique subjunxi uberiolem de scriptis Galeni notitiam: *Renatus Charterius* & alii operum ejus editores, *Jo. Henricus Acker*, ante librum Galeni de dignoscendis animi affectibus, & in opusculis eloquentiæ, fascic. 3. Jen. 1717. 8. *Jacobus Miliebius* Orat. de Galeni Vita &c. Romani sermonis non fuisse imperitum notat Jo. Rhodius ad Scribonium Largum p.6. De Critico Galeni studio Jo. Woweranus lib. de polymathia & Tho. Reinesius Epistolis ad Nesteros p.67. Idem p. 64. & Caspar Hofmannus non sine causa dissentiunt à Vesalio & Amato, qui Galenum secuisse humana corpora negant, licet partes animalium interdum pro partibus corporis humani describere videtur accuratioribus anatomicis. De placitis Galeni Daniel Clericus, Jo. Conradus Barchusen & alii viri docti qui historiam artis Medicæ tradiderunt.

Ipse de se lib. III. De affectis locis, cap. III. *Ego vero re ipsa, & publice & privatim* (apud eos videlicet, qui sectam quamlibet ab eo discere cupiebant,) *ostendi in omnium sectarum scientia (ne majus quicquam dixero) me esse postponendum nemini.* Et paulo post, *Itaque medicinam professus usque ad senectutem, nullam omnino ad hanc diem calumniam subivi, vel curando, vel presagiendo: id quod celeberrimæ medicorum quibusdam obtrigisse memini.* Non temere credere se aliorum testimoniis sine proprio experimento, profitetur T. I. p. 226. Divus autem Hieronymus in Decretis Canonicis de consec. distin. v. cap. *ne tales*, illum *virum doctissimum* appellat: & in Amos, c. v. *medicorum discretissimum atque doctissimum.* Gregorius Nyssenus lib. de anima cap. ix. in princip. & Paulus Aegineta lib. v. cap. xxix. in fin. illum vocant *admirabilem*, sive mavis, *admirandum medicum.* In quodam convivio ad quod multi docti viri convenerant, ait inter cæteros adfuisse Galenum Pergamenum medicum, qui neminem habuerat usque ad suæ ætatis tempora philosophandi scientia, vel dicendi facultate superiorem. Alexandro autem Traliano vix citatur, nisi cum eo epitheto ut appelletur *Θεοτακτικός*, id est *divinissimus.* Averrois lib. v. Colliget. c. xxxi. ita illum celebrat, ut experientia præcellentem prædicet, ac veridicum imprimis, & cui comparari non possit alius, *nisi forsan is* (inquit) *qui clamas quidem, sed quid clamet non percipit satis,* Avicennam, ut opinor,

intelligens. Qui se tamen, lib. 1. Fen. 1. cap. 11. Galeni fatetur interpretem, ac illum summum quandoque vocat artis medicæ. Halabbas in primo Theoricæ, *Galennus*, inquit, *sapiens & prior inter ceteros, ac probus, & in medicina eminentis scientiæ*. Rabbi Moyſes, in xxv. particula suorum Aphorismorum, scribit Galenum in medicina plus scivisse, quam alium cujus famam audiverit, aut scripta legerit. Rasis alicubi hunc scribit intelligendi & dicendi gravissimum fuisse authorem. Arnaldus à Villa Nova circa initium lib. de diversis intentionibus medicorum, dicit Galenum gravi pondere, recti judicii perpendiculo, exquisitaque perscrutatione, prout artis exigit necessitas, omnia præ cunctis medicinæ doctoribus gloriosius expressisse. Et idem in prologo libri de considerationibus operis medicinæ, dicit medicinam Divina concessione veraciter & perfecte Galeno, sicuti & Hippocrati fuisse revelatam. Et in lib. de graduationibus medicinarum, cap. xxxvi. asserit Averroem in omnibus errasse, in quibus Galeno contradicit. Eusebius Cæsariensis, libri Ecclesiasticæ historiæ v. cap. ult. tradit auctoritate aliorum, Galenum à nonnullis pro Deo coli. E Jctis Angelus consil. cx. incip. *sanctissima & illustrissima Regina*, col. iv. principem medicorum appellat. Sed & ipse multa de se scripsit lib. viii. & ix. Methodi & de morbis curandis, lib. v. vi. vii. & x. ex quibus intelliges eum minime fuisse detrectatorem laudum suarum, alioqui dignum qui ab omnibus, omnibus laudum præconiis celebretur. *Hæc Tiraquellus pag. 259.*

Galennus alter cognomento Haliens, quem Galennus ipse citat in libris de compositione Medicamentorum. Ita Tiraquellus p. 361. Sed licet varia à Galeno medicamenta afferuntur ὁ ἀλίους T. 11. edit. Græcæ Basil. pag. 357. 380. 382. 418. 419. Galenum tamen ἀλίους sive piscatorem ab eo citari non memini.

Galennus item alius, ut putō Menodoti filius, cujus dicunt esse eam doctissimam orationem suasoriam ad bonas artes, quæ inter Galeni illius Pergamenſis opera reperitur.

Galennus quoque alius, qui post Galenum fuit, & nonnullos libros Græce composuit, qui Galeno illi magno assignati sunt, ut scribit Rabbi Moyſes, Aphorismorum parte xxiii.

Galennus Medicus & Philosophus CPoli ob Astrologicas prædictiones à Zenone Imp. sublatus, de quo in Originibus CPol. Cumbesii p. 18. quan-

quanquam V. C. Anselmus Bandurius in Imperio Orientali T. II. pag. 501. suspicatur Galenum illum confictum ex inscitia recentium Græculorum, uti Apollonium Tyanensem Constantini ævo Magum, de quo idem pag. 499. Similiter *Galenum* quæstorem pag. 495. 496. observat irrepsisse pro Gallo.

Gallio Ocularius, Galeno Medicamentorum secundum locos lib. IV. cap. VII.

Gallus, vide supra Ælius Gallus.

Gallus Marcus Asclepiadeus, Galen. lib. Pharmacorum localium VIII. cap. IV. T. II. pag. 283.

Gallus sive unus ex illis, sive alius, Galeno lib. Medicamentorum καὶ γένη, I. & lib. IV. καὶ ἐπὶ, cap. VII. & libri VII. cap. II. & lib. VIII. cap. VI. T. II. pag. 218. 259. 267. 276. 286. 303. 330. 343. & Aetio Tetrab. IV. Serm. I. cap. CIII. simpliciter citatus.

Gamalielus Patriarcha, Marcello cap. XXI.

Gemes, Galeno sive Garioponto de Medicinis expertis pag. CXI. H. edit. Junt. inter spuria.

Gariopontus Medicus Christianus Sec. XII. *) cujus sunt libri VII. de Morborum particularium & febrium causis, accidentibus & curationibus, qui in editionibus *passionarius Galeni* inscribuntur. De eo dixi lib. IV. Bibl. Latinæ cap. XII. ubi etiam ex Reinesii III. 12. Variar. Lect. notavi eundem videri auctorem scripti de medicinis expertis quod inter Galeni opera legitur.

Gaspar Torella Valentinus, qui de pudendagra scripsit.

Gatinaria, vide Martinus Gatinaria.

Gemellus, Galeno lib. Medicamentorum localium IX. cap. V. Tom. II. pag. 302.

Gemma Frisius medicus & mathematicus, sed qui multo plura in mathematicis, quam in medicina composuit.

Hieron. Gemusæus, cui meliorem Græcam Pauli Æginetæ editionem debemus.

Gennadius, Galeno libri Medicamentorum secundum locos IV. cap. VII. In hunc, aut alium potius ejus nominis Chirurgum imperitum est epigramma Palladæ, lib. II. Anthologiæ p. 217.

Βίλτιος

*) Non octavi seculi, ut scribit Jo. Bernierius Hist. Chronologique de la Médecine pag. 126.

Β' αλτερον ηγεμονον λητοκονα ες κελσιν ελθειν
 Η δ' χειροργη Γενναδιου παλαμας.
 Ος μη γαρ φονεας οσιως τυγεων κατατεμνει,
 Ος δε λαβων μωδ' ες εις αιδην κατ' εγει.

Gennadius Medicus Christianus de quo S. Augustinus Epist. 100. (novæ edit. 159.) ad Evodium. *Frater noster Gennadius notissimus fere omnibus nobisque carissimus Medicus, qui nunc apud Carthaginem degit, & Roma artis suæ exercitatione præpolluit &c.* Idem cujus somnium ex Augustino narrat Julianus Toletanus lib. II. prognosticon c. XXXIII. T. XII. Bibl. Patrum edit. Lugd.

Gennadius CPol. de quo Menologia 25. August.

Gentiū, sive **Gentius** rex Illyriorum, à quo Gentianam herbam dictam testantur Plinius xxv. 7. & Dioscorides III. 3. Illius Regis mentio apud Florum epitome Livii lib. XLIII. seq. Livium XL. 42. XLII. 26. XLIII. 11. XLIV. 23. 27. 30. 31. XLV. 43. Eutropium IV. 6. & 8. &c.

Gensilū Fulgineas, clarus circa A. C. 1310. cujus sunt plurima & ingentia opera. De quo è Jctis loquitur Cynus in I. Septimo mense. ff. De statu hominibus & Angelus in §. ult. in authenticam de restitutione & ea quæ parit. & Socinus qui illum insignem medicum vocat, consil. LXV. super proposita, col. 1. lib. III. Laudat & Trithemius cap. 545. de viris illustribus.

Georgius Agricola, cujus extant libri non indocti de metallicis, de ortu & causis subterraneorum, de natura eorum quæ effluunt ex terra de natura fossilium, & alii.

Georgius Byzantinus qui ex Arabico Græcè transtulit librum medicalem Beekzeber Ebi, septem distinctum sectionibus, ut notavit Allatius de Georgiis Volum. X. hujus Bibl. pag. 679.

Georgius Choniata, qui Antidota Persica in Græcam linguam transtulit. Vide Allatium loco laudato p. 681.

Georgius Chrysococes. supra in Chrysococe.

Georgius Curio, cujus est quædam disputatio brevis Vujittenbergæ edita.

Georgius Kraut, qui practicam Galeacii à Sophia correxit, & alia quædam opuscula edidit.

Georgius Pilander Germanus, qui IV. libros Hippocratis de morbis transtulit. Paris. 1540. 4.

Georgius

Georgius Stertius, cujus Georgius Agricola mentionem facit in illo libro Metallicorum.

Georgius Tifernas, quem & Medicinæ operam impendisse videre licet ex Lilio Gyraldo lib. 1. poetarum nostri temporis.

Georgius Valla Placentinus, de quo Jovius in elogiis, Gesnerus in Bibl. & Jo. Matthæus Toscanus in peplo Italiæ cap. xx11. ultra multa alia, in philosophia & medicina, edidit libros septem medicinæ, quibus simplicia tractat, & alia multa. Exstant in ejus opere *) de expetendis & fugiendis rebus, excuso Venetiis in ædibus Aldi, Manuſſi Romani 1501. forma majoris folii, quod opus spissum distinctum in hebdomades librorum septem, libros xlix. & ex scriptoribus priscis Latinis & Græcis sæpe parum feliciter versis partim etiam ineditis orbem disciplinarum exponit. Lib. 1. de philosophia univérſe & de disciplinis Mathematicis Lib. 11, 111. 1v. Arithmetica ex Nicomacho & Boëthio. lib. v. vi. vii. viii. ix. Musica ex Nicomacho, Aristoxeno, Ptolemæo &c. lib. x. xv. Geometria ex Euclide, Archimede, Theone &c. xvi. xvii. xviii. xix. Astrologia ex Ptolemæo, Dositheo, Demophilo, Porphyrio. xx-xxiii. Physica ex Plutarcho, Aristotele, Plinio &c. xxiv-xxx. Medicina ex Hippocrate, Galeno, Plinio, Dioscoride &c. xxxi. cap. 1. de divinatione: cætera libri pars usque ad librum xxxiv. persequitur Grammaticam, Liber xxxv. ad xxxvii. Dialecticam: xxxviii. Poëticam, xxxix. & xl. Rhetoricem, xli. Moralem disciplinam & xlii. xliii. xlii. Oeconomicam: xlv. Civilem doctrinam: xlv. tractat de anima. xlv. & xlv. de corporis commodis & incommodis: xlix. Denique de variis rebus quas Valla quidem externas vocat, ut, non esse duo principia, de invito & ultroneo, de assensione,

Y

consul-

*) Sinistrum de hoc opere postumo, quod filius Jo. Petrus Valla in lucem edidit, judicium Marci Meibomii ad Aristidem Quintilianum p. 204. b. & Bernardi Monetæ T. III. Ménagianor, pag. 450.

*Quem de expetendis atque fugiendis librum
Valla edidisti rebus, ingensem librum,
Non otiosa pervolvisti manu.
Quid ergo posthac expetiturus siem
Quidne fugiturus, si rogas, verbo accipe.
Libros ego bonos expetam, fugiam tuum.*

consultatione, fato, libero arbitrio, Providentia, fortuna, gloria, potentia, magistratibus, amicitia, rerum expetendarum fugiendarumque finibus.

Georgius Zegabenus, Græcus scriptor de herbis, apud Allatium de Georgiis T. x. hujus Bibl. p. 680.

Georgius quispiam his antiquior, ut qui Rasi citatur lib. Continentis 1. cap. 14. & cap. v. & vi. & alibi sæpe.

Georgonius, Rasi lib. 1. Continentis cap. 11.

Geraldus Bientus Parthienfis, qui Commentarios scripsit in viaticum Constantini.

Geraldus sive Gerhardus Subvoletanus Cremonensis, sive Carmonensis potius *) ex Carmona Bæticæ Hispanicæ, præter artem medicam linguæ Arabicæ cognitione clarus, qui Avicennæ, Rasis, Serapionis, Joannis Damasceni, Abenguefit & aliorum libros in Latinum, licet non admodum elegantem sermonem vertit. Hujusque est Introductorium medicinæ, & alia opera.

Geraldus de Solo Gallus, cujus sunt Commentarii in 1x. librum Rasis ad Almanforem, & alia quædam.

Gereon Græcus, Galeno in medicinis expertis, si ejus est p. 110. G. edit. Junt.

Gerontius ἱατρικὴν ἐξεπιστάμενος ἄρχισα Niceph. x111. 9. Hist. Eccles.

Gessius Γέσιος, ὁ περὶ φανέρωσιν ἱατροσοφίης apud Steph. Byz. in Γεία. Alexandria docuit artemque suam exercuit, de quo Damascius apud Photium Cod. CCXLII. ex Damascio Suidas in Γέσιος. Laudat & Zacharias Mytilenæus in dialogo contra Mundi æternitatem p. 162. & 179. edit. Barthii. Quod autem Jo. Bernierius in historia Chronologica Medicinæ p. 122. scribit ab hoc Gessio Judæos ad Christianam religionem perductos, ex male accepto Suidæ loco accidit. Ex illo enim nihil aliud petas, quam Gessium, Ethnicum utique hominem, tempore Zenonis Imp. clarum, Domni Judæi, præceptoris in arte Medica sui, discipulos ab illo avertisse & ad se transduxisse. Neque illorum mihi probatur conjectura, qui Gessio huic sive Gessio tribuunt problemata, quæ sub Cassii nomine sæpius Græce edita & Latine versa habemus.

Gilbertus

*) Vide Nic. Antonium Bibl. vet. Hispanæ pag. 263.

Gilbertus Anglicus, qui de morbis particularibus scripsit, ediditque librum qui *Thesaurus pauperum* inscribitur.

Gilbertus Sichaldus, cujus est viaticum.

Gipsianus citatus in Tacuinis Elluchasem.

Magistri *Giraldi* practica MS. in Bibl. Rostgaardiana p. 523.

Glaricon, Rasi lib. vii. Continentis cap. ii.

Glaucias, Empiricus Heraclidis Tarentini Magister & Apollonii. Galen. T. iv. pag. 57. Tom. v. pag. 442. 471. 488. Commentarios edidit in lib. vi. Epidemiorum Hippocratis, ut dicit Galen. ibid. in princip. & in omnia fere Hippocratis scripsisse testatur T. v. p. 535. *Glauciam* simpliciter citat Plin. lib. xxi. cap. xxi. & lib. xxiv. cap. xvi. Galenus $\kappa\lambda\gamma\acute{\iota}\nu\eta$ lib. v. & $\kappa\lambda\gamma\acute{\iota}\pi\alpha\varsigma$, lib. iv. cap. vii. non semel. T. pag. ii. p. 388.

Glauccon laudatus Plinio lib. xxi. cap. item xxi. & Rasi lib. i. Continentis cap. vi. non semel, & lib. iv. cap. i. ubi illum citat ex Summa ipsius, & alibi sæpe, nisi sit alius, quam qui à Plinio allegatur.

Glaucus, cui mortem Hephæstionis imputans Alexander ita indignatus est ut in crucem agi jusserit teste Plutarcho in Alexandro p. 704. Danieli Clerico hic minus bene *Glaucias*.

Glaucus alter, cujus idem Plutarchus meminit in initio libelli, cui titulus est $\omega\epsilon\iota\ \upsilon\gamma\epsilon\acute{\iota}\alpha\varsigma$. pag. 122. In Græco $\gamma\lambda\alpha\upsilon\kappa\alpha$ est non $\gamma\lambda\alpha\upsilon\kappa\omega\varsigma$.

Glaucum quempiam medicum qui Cleopatatræ insidias Dellio historico prodidit, memorat idem Plutarchus in Antonio p. 943.

Glaucum unum ex illis, aut alium citat Galenus secundum locos lib. iv. cap. vii. *Glaucum* Philosophum T. iii. p. 306.

Glenasii, Meletii & Jo. Zachariæ Medica opera è tenebris eruenda suadet Hadr. Junius Epist. ad Joannem Berfozam p. 9.

Gleucinus qui ante Heram de medicamentis scripsit. Galen. T. ii. pag. 420. 421.

Glycon Panfæ Consulis medicus, memoratus M. Bruto in epistola x. epistolarum Ciceronis ad Brutum, ubi refellitur calumnia de veneno vulneri Panfæ affuso: memoratur idem & Suetonio in Augusto, c. xi. & Plinio lib. xxi. cap. item xxi.

Glyconem Chirurgum citat Scribonius Largus in Libro de compositione medicamentorum.

Gnosidicus Nebri. F. proavus Hippocratis, cujus Gnosidici filius, qui Hippocrates & ipse appellabatur, scripsit librum de luxationibus & fracturis

fracturis membrorum teste Galeno in Hippocr. de victus ratione in morbis acutis. T. v. p. 43. Quod de Gnosidico nonnulli perperam tradunt, ut Jo. Bernierius in Histor. Chronologica Medicinæ pag. 50.

Gordonius, vide supra Bernardus Gordonius.

Gorgasus Machaonis F. de quo Pausanias in Messenicis p. 353. seq. etiam post mortem à Pharaitis divino cultu cum fratre Nicomacho affectum referens, quod crederent illorum opera se a morbis levare.

Gorgias de quo honorifice loquitur Cornelius Celsus libro septimo in princip. & capite decimo quarto.

Gorgias Medicus, Galeni æqualis T. III. p. 306. idem cui librum de causis procatarcticis dedicavit.

Græcus quisquis is est, quem simpliciter citat Mesue, qui forte est Geron, de quo supra.

Grammaticus sæpe Serapioni, eo tantum nomine citatus.

Granius, Plinio lib. xxviii. cap. iv.

Gratianus, vide supra Chrysanthus.

Gregorius, citatus Rasi lib. I. Continentis cap. III. ex lib. de humoribus.

Grynas Massiliensis. vide Crinas.

Gualterius qui Tiraquello est, scribendum Valerius, de quo infra in Paulino.

Gvalterus Hermenius Riffus, Argentinenfis, qui Germanico sermone multa in medicina scripsit.

Guido de Calliaco, sive Cauliacro Gallus, qui Chirurgiæ tractatum admodum laudatum edidit, vide num sit is qui sequitur.

Guido de Calvicantibus, cujus extat practica in chirurgia in primis commendata.

Guillermus Anglicus, qui scripsit de urina non visa, & alia nonnulla.

Guillermus Brixienfis.

Guillermus Christianus Aurelius, cujus est liber Gallicus, cui titulus est Philalethes, de erroribus anatomicis partium corporis humani.

Guillermus Copus, archiater, dum vixit, regis Galliæ Francisci, qui multos Hippocratis, Galeni & Pauli Æginetæ libros elegantissime transtulit.

Guillermus Insulanus Menapius Gremburgensis, cujus extat liber de ratione victus salubris.

Guil-

- Guillermus** Morbekius, Dominicanus, qui primus aliquot Galeni libros non admodum eleganter vertit, ut ejus tempora ferebant.
- Guillermus** Osterroodus Moguntinensis medicus.
- Guillermus** Placentinus de Salyceto, qui scripsit de universali medicina libros iv.
- Guillernus** Puteanus Blangiacus, Gratianopolitanus, qui scripsit defensionem Mesue, & de facultatibus medicamentorum purgantium ubi sapissime Galeno adversatur.
- Guillermus** Turnerus, Anglus, cujus est liber de naturis herbarum.
- Guillermus** Virignana, sive Varignana, cujus opus est hoc titulo, Secreta sublimia ad curandos varios morbos.
- Gyennus**, Rasi lib. ii. Continentis c. iv.

FL

- Haamet**, sive *Habamech* Eben David, vide Ahamet.
- Habdella** filius Ychie, Rasi Continentis libro ii. cap. ii. ubi citatur ex libro de Breviationibus.
- Habix**, vide Abix.
- Habali**, nam etiam sic reperitur apud Mesue, vide Aboli.
- Habobanisa**, vide Abohanisa.
- Habuarit**, Rasi lib. ii. Continentis c. ii.
- Hachion** Eben Huvaim, Serapioni Simplicium c. vii. & seq. & dxxxv.
- Hachi** simpliciter ibi, cap. cccxix. qui idem est ut puto.
- Hadrianus** Imperator, supra in Adriano.
- Hadrianus** Junius Hornanus, qui Problemata medica Cassii Jatrophiſtæ in Latinum vertit, atque etiam Problemata Symposiaca Plutarchi, quæ & ipsa ad medicinam magna ex parte pertinent.
- Habamed**, Serapioni Simplicium cap. cccxcvi. qui, ut puto, est Haamet, de quo supra.
- Habese**, Serapioni Simplicium cap. cccxxvii.
- Halachadite**, Serapioni.
- Halagi**, Rasi lib. iv. Continentis c. i.
- Halicus**, (ἡ Ἀλιεύς, *Piscatoris*) Galeno Pharmacorum αζ γένη lib. iii. & vii. pluribus in locis.
- Hallag**, Rasi lib. v. Continentis c. i. nisi sit ille Halagi.

Haly abbas, cujus sunt multa opera in medicina. Is adeo inhæsit recitationibus dictorum Galeni, ut à posteris ipsius Simia diceretur. Et eum fidum Galeni interpretem vocat Conciliator.

Haly Rodan, aut ut aliis vocatur, *Rodan* Ægyptius, cujus sunt Commentarii in artem Galeni.

Haly simpliciter citatus Mesue.

Hamech, alias *Mahemet* (utrumque enim reperitur) filius *Zacharia Araf*, quem & Mesue in Antidotis modo filium Zachariæ Araf, modo filium Zachariæ simpliciter, modo Hamech Araf, modo Mahemet Araf, modo Hembenezar, modo Hamech filium Zecar, vel Zecar vocat.

Hammonius Alexandrinus citatus Paulo Æginetæ, & memoratus Cornelio Celso lib. VII. in prin. & Athenæo lib. III. Dipnosophistarum, vide supra Ammonius.

Alius *Hamon* de quo Bzovius A. C. 1511. T. 19. p. 148.

Harcon, sive *Harce* discipulus Sotionis, apud Galenum in medicinis expertis, si ipsius est is liber, & non potius *Garioponti*.

Hartmannus Schedel Nurenburgensis, Theutonicus.

Hargemen, sive Hargemez discipulus quoque Sotionis, Pseudo Galeno in medicinis expertis.

Harmocrates, aut ut alii legunt, *Hermocrates*, de quo Martialis lib. VI. Epigr. 53.

Locus nobiscum est, biliaris canavit, & idem

Inventus mane est mortuus Androgoras.

Tam subita mortis causam Fansine requiris?

In somnis medicum videret Harmocratem.

Quod sumpsit ex Græco epigrammate Lucilii lib. II. Anthologiæ, adversus Hermogenem medicum, de quo postea dicemus.

Harmoeraton citatus Paulo Æginetæ, ut Tiraquellus annotat: locum non reperi.

Haron filius Senton de quo Joannes Leo Africanus cap. xxx. infra Joannes.

Harpalus & Herpalus, Galeno κτ' γίνη, libro VII. & κτ' πρὸς, lib. III. cap. I. & lib. II. Antidotorum.

Harpa-

Harpocras, five **Harpocrates**, five etiam **Harpocratio**, nam hæc tria nomina reperio apud Galenum Pharmacorum secundum locos lib. iiii. c. i. & lib. vi. c. i. & lib. ix. c. v. & secundum genera, T. 2. p. 301. 388. 389. 411. nisi diversi sint, quod non opinor.

Harpocus iatraliptes, cui Plinius junior à Trajano petiit, & impetravit civitatem Romanam, & Alexandrinam lib. x. Ep. 6. sq. ubi vide Rittershusium, atque de unctoribus medicis infra in Leonta.

Harpocratio Mendesium cuius scriptum de placentis laudat Athenæus xiv. pag. 648. Incertum hic ne an alius Harpocratio de quo Tertull. c. 7. de corona, & scriptor hujus nominis *περὶ φυσικῶν δυνάμεων*, de quo dixi lib. iv. c. 36. p. 588.

Hateroscos, Rasi lib. Continentis ii. c. iv.

Haese, Serapioni Simplicium ccclvi. cap. nisi sit Haese, de quo supra.

Hebat allab qui de medicamentis compositis scripsit & speciatim de antidotis. Vide Herbelotum p. 50.

Hebeme.

Heben Albatarich.

Heben Zesar, Mesue in Antidotis, id est, filius Zesar, de quo supra.

Hebosi, qui ex libris Antidotorum citatur Rasi lib. i. Cont. c. ix.

Hecataus, apud Cornelium Celsum lib. v. c. xix. & c. xxvi.

Flavia Hedones Medicæ mentio in veteri inscriptione apud Gruterum p. DCXXXV. 9.

Hegesias ex Maronea Thraciæ, laudatus Varroni, Vitruvio, Columellæ, Plinio.

Helcbendi, Rasi lib. ii. Continentis cap. item ii.

Heliades, Aetio Quaternionis ii. Ser. iii. c. cx.

Helias, vide Dorotheus.

Heliodorus Atheniensis, poëta Tragicus de compositionibus Antidotorum versibus scripsit, ex quibus nonnullos citat Galenus lib. i. Antidotorum. Sed & *ῥεσolutor* id est, Resolutoria scripsit ad Nicomachum, ut idem Galenus tradit, in quibus plane ostendit quanta artis medicinæ religione teneretur, ne videlicet inquinatas manus haberet, quod & suo jurejurando Hippocrates præceperat. Eos versus Gregor. Gyraldus ita vertit,

Non

*Non per, qui DEUS est in Tricca, baud perque ferentem
Solem caliculis lucem mortalibus a'mam,
Non per sceptræ Deûm, qua fert Saturnia proles,
Non quisquam me induxit donû, meve coëgis.
Gratia amicitia cuiquam nocuisse medendo.
Sed sanctas nunc clara manus ad sydera tollo,
Impolluta mihi vitio super omnia mens est.*

Tricca autem, ut id intelligas, oppidum fuit Theſſaliæ, ubi Æſcu-
lapius Tricceus colitur, ut testis est Strabo XIV. p. 647.

Alius *Heliodorus* cujus carmen Jambicum de Chryſopœia ad Theodoſi-
um M. Imperatorem edidi Volum. VI. hujus Bibl. p. 790. seq. .

Heliodorus Chirurgus citatus Paulo Æginetæ, lib. IV. cap. XI IX. Hunc,
vel alium simpliciter allegat Galenus *κτ γένη*, lib. V. Ex ejus li-
bro de fasciis excerpta apud Oribasium, & in veteri Chirurgicorum
Græcorum collectione. De illo ni fallor accipiendus Juvenalis
VI. 372. quem Medicum intelligi vetus scholiastes annotat.

P. Peregrinus Heliodorus. In veteri inscriptione Moguntina apud Fulv.
Ursinum p. 100. & Gruterum p. DCXXXIV. 4. *P. Peregrino He-
liodoro, consummata pericia Medico & mira pietatis juveni. Cominia
Faustina mater infeliciss.*

Helisæus propheta, de quo supra in Elisæo.

Helpidius, supra, Elpidius.

Helpis Livia Ad. Valetudinar (adjutrix valetudinaria, sive clinica) in lapide
Florentino apud Sponium pag. 144. Misc. eruditæ Antiquitatis. .

Cn. Helvius. vide *Jolla*.

Henricus Afinius Lyrensis, scriptor quæſtionum medicarum.

Henricus Euticus, cujus sunt quædam opuscula in medicina.

Hepheſias citatus Aetio, si Tiraquellum audimus. Sed *Hepheſias*, em-
plastri nomen apud Aëtium occurrit pag. 539. 723. edit. H. Ste-
phani.

Hepione Herculis medici filia, quam Senatus populusque Abderitanus Epist.
ad Hippocratem cum Æſculapio, Hercule, Æſculapiique filiis ce-
lebrat.

Heraclianus quem Galenus Alexandriæ audivit, scriptor *ἀνατομικῶν*,
Galen. T. 5. p. 21.

Hera-

Hemclides pater Hippocratis illius magni, illiusque præceptor, ut tradit Soranus in vita illius. Meminit & Stephanus Byz. in καὶ, Svidas in ἱπποκρ. & Joannes Tzetzes Chiliad. vii. vers. 946.

Hemclides Tarentinus, discipulus Mantix Herophilei, teste Galeno T. ii. pag. 328. 334. & 252. ubi Herophileum & ipsum initio, deinde empiricum fuisse testatur. Hic inter cætera sua monumenta de herbis scripsit, ut tradit Epiphanius Cyprius lib. Hæreseon i. post initium, & multa de medicamentis, περὶ σκευασίας καὶ δοκιμασίας φαρμάκων, Galen. T. ii. p. 68. 251. 357. de pulsibus contra Herophilum T. iii. p. 46. commentarios in Hippocratis aphorismos, T. v. pag. 328. imo in omnia Hippocratis. Galen. T. v. p. 662. & Commentarios ad Antiochidem, Galen. Tom. ii. pag. 370. 384. 229. 247. 251. & adversus Astydamantem, Galen. T. ii. pag. 369. & librum quem ἐπαιώνην inscripsit, idem Tom. pag. 370. De eo quoque apud ipsum Galenum lib. iv. de differentiis pulsuum, & alibi sæpe, & lib. vi. pharmacorum καὶ πέντες, cap. iv. ubi eum dicit fuisse optimum medicum, tum circa alias artis partes, tum plurimorum Pharmacorum expertum fuisse, tamen Empiricum. Icon ejus inter alios Medicos veteres in vetuiss. Codice Dioscoridis Bibl. Cæsareæ, apud Lambecium, qui de hoc Heraclide videndus T. ii. p. 548. seq. atque inde apud Nesselium, Belloriumque & apud Gronovium T. iii. thesauri Antiqu. Græcarum lit. ff.

Heraclides Heracleotes Ponticus, Philosophus de quo ut de aliis ejus nominis dixi Volum. IX. pag. 20. Hujus ἄπνευς sive liber de exanimâ muliere in vitam revocata memoratur à Galeno T. iii. pag. 169. 314.

Heraclides duo, alter *Hicesii* Erasistratei discipulus, alter *Tarentinus Empiricus*, quorum Laertius meminit in Heraclide Pontico: lib. v. c. LXIV & posterioris quoque Dioscorides in præfatione, & Celsus libri v. inter catapota, & Galenus lib. i. Pharmacorum secundum locos c. i. & Coelius Aurelianus Oxeon. lib. i. c. xvi. ex libris internarum passionum, & iterum lib. iii. cap. xvi. ex libris de internis passionibus. Sed Tarentinus hic Empiricus non diversus à Mantix discipulo, de quo jam dictum.

Heraclides Erythraeus memoratus Galeno in ingressu Artis parvæ, & lib. iv. de differentiis pulsuum, ubi eum dicit fuisse discipulum Chrysermi Herophilei: & Straboni lib. xiv. ubi testatur eum fuisse contem-

poraneum suum , Apollonii Muris συχολασήν. Ejus liber septimus de secta Herophili citatur à Galeno T. III. pag. 49. Commentarius in secundum & sextum Epidemicorum Hippocratis T. V. pag. 442.

Heraclides Cumanus cujus ὁδωσκευασικὴν de cpulorum apparatu, & **Heraclides Synacusanus**, cujus ἐψαρτυπικὸν laudatur ab Athenæo.

Heraclius, sive **Heraclitus** citatus Paulo Æginetæ lib. VII. cap. XVI. De Heracliti antiqui Philosophi libro περὶ φύσεως dixi lib. II. hujus Bibl. cap. XXI. §. 4.

Heras Cappadox, Galeno T. 2. p. 239. 256. 166. 189. 224. 240. 242. 244. 251. 257. 303. 320. 321. 322. 323. 324. 326. 328. 331. 335. ubi viris rei medicamentariæ peritia insignibus accensetur , & 336. 337. 341. 342. 343. 344. 374. 377. 378. 379. 380. 381. 383. 384. 385. 393. 396. 401. 409. 410. 421. Paulo Æginetæ, Aetio & Nicolao Myrepsō memoratus, citatusque ab eodem Galeno, lib. I. & iterum v. Medicamentorum κτ' γένη, ex libro Medicamentorum, quem nonnulli inscribunt νάρθηκα, id est, capsulam medicamentariam (vide supra in Cratæro) Galen. T. 2. p. 155. 156. 160. 376. alibi ἕνον δυνάμεων. id. T. 2. p. 321. puto lég. τῶν δυνάμεων ut p. 325. ἐν φαρμακίτιδι βιβλῳ, T. II. p. 186. 239. 421. περὶ συνθέσεως φαρμάκων. 421. T. 2. p. 352. T. 5. p. 647. Ex libro singulari de medicamento contra ischiadicos, Galen. T. 2. p. 308. Hic fuit discipulus Heraclidis Tarentini, ut dicit Galenus, id. p. 384. Eundem suspicatur Tiraquellus eum esse qui Cornelio Celso lib. V. & VI. *Hieras* dicitur, aliis ut eodem lib. VII. in princip. *Hieron*, aliis *Hyron*.

Heras Frontini medicus, Aetio lib. XII. c. V.

Herculanus Veronensis, vide infra, Joannes Arculanus.

Hercules à Chirone Medicinam edoctus teste Philostrato in Heroicis. Atque ipsum rei medicæ fuisse peritissimum constat ex multis herbis ab eo inventis & cognominatis. Est enim herba Heraclium, sive Herculanum dicta, ex genere papaverum, de qua Theophrastus lib. IX. plantarum c. XIII. Dioscorides lib. IV. c. LXI. & Plin. lib. XX. cap. XIX. & Galenus lib. VII. de simplicium medicamentorum facultatibus, & Paulus Ægineta in pharmacis simplicibus. Et alia

alia Heraclion, de qua multa Plinius eod. lib. xx. cap. xvi. Et Nymphaea Heraclia dicta, de qua & Dioscorides lib. iv. cap. cxlix, & ipse Plinius, lib. xxv. cap. vii. ubi & illud inter cætera dicit : eam herbam natam Nympha zelotypia erga Herculem mortua e quare (inquit) Heracleon vocant aliqui, alii Rhopalon à radic. simili clavæ Herculeæ. Sed & Theophrastus eod. libro ix. cap. xii & Plinius lib. xxv. cap. iv. tradunt speciem unam Panacis dictam Herculanam sive Heracleam, ut aliam Chironiam, aliam item Aesculapiam, ut proinde intelligas eam ab Herrule inventam, ut alias illas à Chirone & Aesculapio, quos satis constat medicos fuisse peritissimos. Et alias quoque herbas Heraclias dictas videbis apud ipsum Dioscoridem libro iii. cap. xxvi. ubi de Abrotono. Et cap. cl. ubi de Lithospermo. Et lib. iv. cap. item iv. ubi de Polygono. Et cap. xxxv. ubi de Helxine. Et cap. clxi. ubi de Chamelæa. Sed & Caniam quæ est species Urticæ, Herculanam vocatam scribit Plinius libro xxi. cap. xv. Et Galenus lib. v. de compositione Pharmacorum *ἡ γένη*, ad fin. describit medicamentum quod Herculis, alterum quod Heraclidæ appellatur, & alterum ex his Aetius Tetrab. iv. Ser. ii. cap. xxxvi. & lv. Denique ut nihil de ea re dubites, Plutarchus in libro cui titulus est. Ut oporteat adolescentem audire poemata, dicit Herculem peritum medicinæ fuisse. Et hinc Alexicacos, id est, expellens mala dictus videri posset, ita enim appellari, authores sunt Lactantius libro v. cap. iii. & Hesychius, qui illum eo nomine in Melita coli tradit. Nam & ita quoque constat vocatum fuisse Apollinem medicinæ inventorem. *Hæc Timquellus p. 266.*

Hercules Erythræus, interpres Hippocratis citatus à Galeno in Commentario libri vi. Epidemiorum Hippocratis, vide num sit *Hermelinus* aut *Heraclides* Erythræus, de quo supra diximus.

Heres Rafic citatus, nisi sit *Heras* de quo supra.

Hermannus Cruferius Campensis, quem familiarem suum Tiraquelus appellat, laudatque quod plurimos Galeni libros sicut & Vitas à Plutarcho scriptas feliciter è Græco Latine vertit.

Hermannus, aut alii scribunt, Heremannus Comes à Nuenare, qui scripsit de herbis, & Octavianum Horatianum cum Albucasi edidit.

Hermes trismegistus, qui artem Medicam dicitur docuisse Aesculapium, & artem reperisse Chemicam, de quo copiose Hermannus Conringius

us & Olaus Borrichius. De scriptis Medicis ac Chemicis quæ sub Hermetis nomine feruntur, dictum à me est lib. I. hujus Bibl. cap. 9. & 10.

Hermes cognomento Alciptus Galeno lib. VI. Simplicium. Ita Tiraquellus p. 365. Sed legendum *Hermes Ægyptius*, respicitur enim locus Galeni T. 2. p. 68. ἀλλ' ἐν τινι τῶν εἰς Ἑρμῆν ἐν Αἰγύπτιον ἀναφερομένων βιβλίων περιέχοντι τὰς λέξεις τῶν ἀρροσκόπων ἱερὰς βοτάνας.

Hermes simpliciter citatus Avicennæ, lib. v. tract. I. & Serapioni tract. VII. c. LIX. ad fin. & Mesuë in medicinis solutivis, & ægritudinibus, & alias sæpe. Et de altero forte intelligit Martialis lib. x. 56.

Enterocelarum fertur Podalirius Hermes,

Qui sanat ruptos.

Cn. Arrius Hermes, de quo vetus lapis apud Fulv. Ursinum pag. 99. D. M. *Cn. Arrius Cn. Lib. Hermes Medicus Julia Cbresta collacticia sua carissima fecit & Arria Helpidi Conjug. carissima bene merenti & sibi & suis posterisque eorum.*

Hermias Ophthalmicus, id est Ocularius, Galeno Pharmacorum localium lib. IV. c. 7. & 119.

Hermias Medicus apud Maderum de Bibliothecis p. 133. non alius est ab Hermia Philosopho Platonico, discipulo Syriani & auctore Commentariorum in Phædrum Platonis, qui MSti fuere in Bibl. Scorialensi.

Hermocrates, vide supra, Harmocrates.

Hermogenes Adriani Imperatoris medicus apud Dionem Cassium sive Xiphilinum p. 797. in vita ipsius Adriani. *Archigenem* legit vir doctus Hieron. Mercurialis lib. I. c. 5. Var. Lect. sine magna causa & contra Codicum consensum ac fidem.

Hermogenes Erasistratius, sive ille, sive alius, apud Galenum simplicium medicamentorum lib. I. cap. XXIX. T. 2. p. 13. Adversus hunc aut alterum ejus nominis medicum extat epigramma Lucilii, lib. 2. Anthologiæ Epigrammatum Græcorum, p. 217.

Ἑρμογένην τὸν ἰατρὸν ἰδὼν Διόφαντος ἐν ὕπνῳ
οὐκ ἔτ' ἀνηγίρθη, καὶ περ ἰάματα φέρων.

Ab quo accepit Martialis illud suum epigramma, de quo supra in Harmocrate. Aliud in eundem Hermogenem Lucilii Epigramma ibid. p. 214.

Ἑρμογένῃ τὴν ἰατρὴν ὁ ἀστρολόγῳ Διόφαντῳ
Ἐπε μόνος ζωῆς ἐννέα μῆνας ἔχειν,
Καὶ κενὸν γελάσας ἡμὲν ὁ Κρόνῳ ἐννέα μηνῶν
Φησὶ, λέγει, σὺ νῦν τ' αὖτ' ἀδὲ σύντομά σοι.
Εἶπε, καὶ ἐκτείνας μόνον ἤφατο, καὶ Διόφαντῳ
Ἄλλω ἀπέλπίζων αὐτὸς ἀπισκάρισεν.

AdHermogenem Erasistrateum recte spectare etiam visa est eruditissimis viris *) Richardo Mead, & Danieli Clerico, Inscriptio vetus Smyrnæ reperta missaque ad Nobilissimum Cuperum, in qua Hermogenes Medicus Charidei filius celebratur: nam & Charidemum Erasistrateum fuisse, supra ex Cœlii Aureliani III. 15. de morbis acutis jam notavi. Inscriptio autem quam erudita ad Huetium Epistola illustravit V. C. Ludolphus Kusterus **) ita se habet:

Ἑρμογένῃς χαριδῆμας ἰατρικὴν ἀναγράψας
Ἐπτα ὅττι ἐβομήκοντ' ἔτεσσιν καὶ ἴσταις ὅττι βίβλαις.

Συνέγραψε δὲ βυβλία, ἰατρικὰ μὲν οὐβ, ἱστορικὰ δὲ, περὶ Ζμύρης αβ'. περὶ τῆς Ὀμήρης σοφίας α, καὶ πατρὶδ' α. Ἀσίας κτίσεων αβ'. Εὐρώπης κτίσεων αβγδ'. Νήσων α. Ἀσίας σταδισμῶν α, καὶ Εὐρώπης α. Στρατηγῆμάτων αβ'. Πίναξ Ἰωνῶν, καὶ Ζμυρνῶν διαδοχὴ κατὰ χρόνους.

Hermogenes Medicus, Charidei filius, annos

Undecies septem, libros totidemque peregit.

Conscripsit autem libros medicos quidem LXXII. Historicos vero, de Smyrna, 1. II. De Homeri sapientia 1. & de patria ejus 1. Originum Asia 1. II. & Europa 1. II. III. IV. Insularum 1. Asia stadiasmorum 1.

Z 3

& Eu-

*) Rich. Meadi Diss. de numis Smyrnæis Medicorum p. 71. & Dan. Clericus hist. Medicinæ p. 313.

**) Memoires de Trevoux An. 1715, Septembr. p. 1591. seq. Journal des Savans A. 1716, Mai p. 584. edit. Amst.

Ἡ Ἑυρώπη, I. *Strategematum* I. II. *Tabula (celebrium) Ionenfium. Et successio Smyrnaorum* (Medicorum vel Philosophorum, vel etiam Magistratuum) *ordine temporis digesta.*

Laudatus Kusterus hanc inscriptionem refert ad Hermogenem de quo in numo Neronis apud Clarissimum Vaillantum, *Ἡρμιογένης Σμυρναίων.*

Est & alius numus in quo leges: *Σμυρναίων Ἡρμιογένης τρίκκας*, quem de eodem Medico Erasistrateo de quo inscriptio, Richardus Mead accipit. Ita vero ille loco laudato:

„*Hermogenes* autem, *Tricca* nomine adscripto, natalitia sua in „ea urbe notari voluit; ideo forte, quia urbs Tricca non solum „*Æsculapio* sacra, sed & eidem natalis fuit. Sic enim oraculum „ab ipso *Æsculapio* editum:

„*Τρίκκης ἐξ ἱερῆς ἦκω θεός, ὃς ποτὲ μήτηρ*
 „*φοίβῃ ὑπευναδῆσα κύει σοφίης βασιλῆα,*
 „*Ἴδεν ἡ πόλις Ἀσκληπιόν.* Euseb. Præp. Evang. lib. III.
 „cap. XIV.

„*Tricca* igitur urbs Thessaliæ; & vicina ei *Iebome*, tanquam patria „& ditio *Afclepiadarum*, hoc est *Æsculapii* filiorum, *Podalirii* „& *Machaonis*, ab Homero in Catalogo celebrantur, II. β. vers. „729.

„*Οἱ δ' ἔχον Τρίκκην, καὶ Ἰθώμην κλωμακόεσσαν,*
 „*τῶν αὖθ' ἡγείσθην Ἀσκληπιὸς δύο παῖδες.*

„*Hermogenem* autem medicum *Erasistrateum* laudat Galenus. Item „*Hermogenis medici, Charidemi filii*, meminit inscriptio lapidis *Shewardiani*, qui Smyrnæ prope lacum *Alco bonar* dictum, ubi gymnasium olim fuerat, & templum *Æsculapii*, reperiabatur.

Hermolaus Barbarus, admirabili vir eruditione, & qui maximam sibi gloriam ex Dioscoridis translatione, Corolario opere doctissimo & ditissimo, & *Plinii Glossematis* comparavit.

Hermolaus multo vetustior, citatus *Alexandro Tralliano*, lib. I. c. XXI II.

Hermion Hierogrammateus, ἐκ τῶν ἀδύτων κατὰ τὴν Ἡφαιστῆϊον ἐν Αἰγύπτῳ ἐν τῷ κατὰ Μίμφιν Ἡφαιστῆϊ, Galeno, καὶ γένῃ, lib. V. T. II. p. 378.

Hermion,

ermon Sacerdos, Aetio Tetrab. iv. Serm. 111. cap. x11. nisi idem sit, quod magis puto.

ermon simpliciter, Cornelio Celso lib. vi. cap. item vi. non semel.

ermophilus Galeno secundum locos lib. iv. cap. vi11. T. 11. p. 218. & Aetio Tetrab. 11. Serm. 111. capite centesimodecimo.

ermus, nisi idem sit cum Hermone illo, Aetio citatus Tetrab. 11. Serm. iv. cap. iv.

ero medicus ophthalmicus sive ocularius: Galeno κ' ὄψας, lib. iv. cap. vi11.

erones duo Chirurghi, quos inter scriptores præcipuos & qui singuli quædam reppererunt, laudat Celsus præf. libri septimi.

ero scriptor Geoponicon, de quo Gyraldus lib. de re navali T. 11. Opp. pag. 650.

erodes Clinicus. Martial. 1x. Epigr. 98.

eros de quo idem Martialis x. 56. *tristia saxorum stigmata delet Heros.*

erodicus Selybrianus Thrax, Hippocratis præceptor, teste Sorano in Hippocratis vita, Tzetze Chiliad. vi111. hist. 155. & Suida in Ἱπποκράτης. Hic videtur quem reprehendit Hippocrates libro sexto epidemion particula 3. *Ἡρόδικος τὰς πυρεταίνοντας ἔκτεινε πειόδοισι, πάλησι, δρόμοις, πυρί.* Nam ita legit vetus interpres, & Leonardus Fuchsius, *) putatque hunc esse de quo loquitur Plato lib. 111. de Repub. & Plutarchus in eo libello, de his qui tarde à Numine corripiuntur, qui & hunc Selybrianum vocat, ut idem cum illo videri possit. Tametsi exemplaria illius loci Hippocratis & Galeni, T. v. pag. 488. 489. *Prodicti* nomen habent, non Herodici: uti etiam Plinii codices xx1x. 1. sed qui Hippocratis discipulum facit, Prodicum Selymbrianum Auctorem iatraliptices, sive medicinæ unguentariæ fuisse testatus. Atque duos fuisse *Leontinum* & *Selymbrianum* Galenus T. v. pag. 488. innuit *τὸν δὲ νῦν Προδικὸν μνημενέει, πῶτερον δὲ Λεοντίνον ἢ δὲ Σηλυβριανόν, περιττὸν ζητεῖν.* Hunc Leontinum dicunt nonnulli fuisse fratrem Gorgiæ Leontini.

erodicus simpliciter citatus Asclepiadi, deinde Cœlio Aureliano lib. v. Chro-

*) Ita etiam D. *Petrus Gerike*, cujus collegium Historiæ Medicæ MStum laudat D. Jo. Jacobus Baerius diss. de iatraliptice veterum, Altdorf 1723. 4.

Chronicon cap. 1. Sed & Herodicum quempiam memorat Aristoteles lib. 11. Rhetoricorum ad Theodecten, sive is fuit unus ex supradictis, sive alius. Cum potius illum Sophistam, cujus opus de bivio Herculis laudant Xenophon 2. ἀπομνημονευμάτων Socratis, & Stobæus. Vide lib. 11. hujus Bibl. cap. xxiii. §. 41.

Herodotus Pneumaticus, discipulus *Athenai* Attalensis Cilicis, cum magna laude (tempore Adriani ut suspicor) Medicinam Romæ exercuit teste Galeno 1v. de differentiis pulsuum T. 11. p. 50. fallitur enim Tiraquellus qui *Menonis* discipulum facit, legitque μένονος μαθητή. Sed Galenus ait Athenæum pneumaticæ sectæ autorem Herodoto discipulo suo εαυτῷ ΜΕΝ ὄντι μαθητῇ, πάντῳ δ' ἐπιφανὸς ἰατρούσαντι καὶ τὴν τῶν ῥωμάτων πέλιν, librum suum de pulsibus dedicasse. De eodem lib. 1. de simplic. medicamentis T. 2. p. 13. ὡς Ἡρόδοτος ῥῶν ἀπάσας τὰς ἄλλας αἰρέσεις μοχθηρὰς ὑπολαμβάνων πλὴν τῆς πνευματικῆς. Meminit & pag. 12. 14. 32. & lib. V. Pharmacorum καὶ γένη, T. 2. p. 380. Herodoti libri de vacuantibus remediis citantur ab Oribasio.

Herodotus Arici, Tarsensis, Medici Asclepiadei filius Empiricus, *Menodoti* discipulus, magister *Sexxi* Empirici. Laërtius in Timone IX 116. & Suidas in Σέξξῳ, qui tamen non Tarsensem facit, ut Laërtius, sed Philadelphensem.

Herodotus tertius, Georgio Hieronymo Welschio diæteticus, qui ei *definitiones Medicinales*, quæ inter Galeni opera leguntur, attribuit in curationum suarum historia p. 420. & 372. ubi male *Herodicus* excusum pro Herodoto, sicut apud Menagium ad Laërtium p. 443. b. καὶ Πρόδοτον, pro καὶ Ἡρόδοτον. Ab Empirico etiam & Pneumatico diversum esse observant viri docti *) Herodotum, si is sit auctor libri qui itidem inter Galeni opera exstat, atque *introductio & Medicus* inscribitur. Simpliciter Herodotum libri hoc titulo scripti auctorem nominat sive Galenus lib. 11. in sextum Epidemiorum T. 5. p. 472. καὶ ὑφ' Ἡροδοτῆ γραφέντων ἓνα καὶ τὸ βιβλίον ὁ ἐπιγράψεν αὐτὸς ἰατρὸν. Cum Euryphonte citatur Herodotus a Galeno lib. 7. methodi therapeut. T. 4. pag. 109. & de bono & malo succo p. 355.

Pro

*) Dan. Clericus Hist. Medicinæ p. 507;

Pro Herodoto Lycio, cujus librum de sicubus laudat Athenæus III. p. 75. 78. viri docti malunt legere *Herodorum*, sicut Herodotus Hera- cleotes apud eundem VI. p. 231. pro Herodoro obrepfit.

Herodotus simpliciter citatus, sive Athenæi discipulus sive alius, Galeno lib. IV. Simplicium Medicamentorum cap. xxv i i. in fin. & c. xxviii. & lib. III. cap. ix. & lib. IV. de differentiis pulsuum, & lib. V. Me- dicamentorum καὶ γίνῃ, T. II. & p. 380. & Aëtio Quaternionis I. Serm. III. cap. XLV. & XLVI. & Serm. IV. cap. XLV. & cap. XLVI I & Quatern. II. Serm. I. cap. CXVI. & Quaternionis III. Serm. II. cap. XXIX. & alibi. Sed & de eo notat idem Galenus lib. III. Sim- plicium, quod ἐπὶ περὶ τῆς σοφίας, præ nimia philautia seipsum in multis fefellit T. II. p. 32.

De Herophilo antequam dicam, præmittam Galeni locum insignem ex isagoge ejus, ubi de sectis Medicorum differit, T. IV. pag. 372. de quibus præclare etiam Celsus, procæmio, & Plinius xxv I. 2. seq.

Τίνας προέστησαν τῶν τριῶν αἰ-
ρέσεων.

*Qui trium sectarum principes
extiterint.*

Προέστησαν δὲ τὸ μὲν λογικῆς αἰρέ-
σεως ἹΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ΚΩΤΟΥ, ὃς καὶ αἰ-
ρεσιάρχης ἐγένετο, καὶ πρῶτος συνέστη-
σε τὴν λογικὴν αἵρεσιν. Μετὰ δὲ τού-
της ΔΙΟΚΛΗΣ ὁ Καρύστιος, ΠΡΑ-
ΞΑΓΟΡΑΣ ΚΩΤΟΥ, ἩΡΟΦΙΛΟΣ Χαλ-
κηδόνιος α) ἘΡΑΣΙΣΤΡΑΤΟΣ ΧΙΟΥ,
ΜΝΗΣΙΘΕΟΣ Ἀθηναῖος, ἈΣΚΛΗΠΙ-
ΔΗΣ Βιθυνὸς Κιανὸς, ὃς καὶ Πρασιεὺς
ἐκαλεῖται.

RATIONALIS sectæ & auctor
& princeps *Hippocrates* Cous fuit.
Post hunc *Diocles* Carystius, *Pro-
tagoras* Cous, *Herophilus* Chalco-
donius, *Erasistratus* Chius, *Mnesi-
themus* Atheniensis, *Asclepiades* Bi-
thynus Cianus qui & Prusias di-
ctus est.

Τῆς δὲ ἐμπειρικῆς προέστησεν ΦΙ-
ΛΙΝΟΣ ΚΩΤΟΥ, ὁ πρῶτος αὐτὴν διπο-
τηνόμενος, διὰ τὴν λογικῆς αἰρέσεως,

EMPIRICÆ præfuit *Philinus*
Cous, qui primus eam à Rationali
separavit, occasione ab *Herophilo*

A 2

πίς

a) Apud Galenum I. de usu partium T. I. p. 370. Καρχηδόνιος.

ἡς ἀφορμαὶ λαβὼν ὡς ἢ ἩΡΟΦΙ-
ΛΟΥΤ ἢ καὶ ἀκρετῆς ἐγένετο. b) Θεί-
λονται δὲ ἀπαρχαίειν ἐαυτῶν τὴν αἰ-
ρεσιν, ἵνα ἢ πρεσβύτερα ἢ λογικῆς,
ἌΚΡΩΝΑ τὴν ἀκραγαντῶν φασὶν
ἀρξασθαι αὐτῆς. Μετὰ Φιλίνο· ἐγένε-
το ΣΕΡΑΠΙΩΝ Ἀλεξανδρεὺς, c) εἶτα
ἈΠΟΛΛΩΝΙΟΙ δύο, Πατὴρ π καὶ υἱὸς
Ἀνποχρεῖς, μεθ' ὧν ΜΗΝΟΔΟΤΟΣ
καὶ ΣΕΞΣΤΟΣ, οἱ καὶ ἀκριβῶς ἐκρά-
τυναν αὐτήν.

suo præceptore accepta. Cum
autem suam hæresin ab antiquitate
vellent commendare, ut esset Ra-
tionali vetustior, *Acronem* Agri-
gentinum ei dedisse initium dixe-
runt. A Philino *Serapion* Alexan-
drinus ea secta floruit: Dein *Apol-
lonii* duo pater & filius, Antioche-
ni. Hos secuti *Menodotus* & *Sextus*
exacte eam corroborarunt.

Μεθοδικῆς δὲ ἡρξο μὲν ΘΕΜΙΣΟΝ
ὁ Λαοδικεὺς ἢ Συρίας, παρ' Ἀσκλη-
πιάδα ἔξ λογικῆς ἐφοδιαθεὶς εἰς τὴν
ἔυρεσιν ἢ Μεθοδικῆς αἰρέσεως. ἐπ-
λήρωσε δὲ αὐτὴν ΘΕΣΣΑΛΟΣ ὁ Τραλ-
λιανός. οἱ δὲ μετὰ τῆς ΜΝΑΣΕΑΣ,
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, ΠΡΟΚΛΟΣ, ἈΝΤΙΠΑ-
ΤΡΟΣ. Διεσπασίαν δὲ ὡς πινων
ἐν αὐτῇ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ὁ Μιλήσιος
καὶ ΜΕΝΕΜΑΧΟΣ ὁ Ἀφροδισιεύς, ἔ
ΣΩΡΑΝΟΣ ὁ Ἐφέσιος.

METHODICEN *Themison* La-
odicens Syrus incepit, qui ab *Ascle-
piade* Rationali occasionem nactus,
ad Methodicæ sectæ inventionem
se contulit. *Thessalus* Trallianus
eam perfecit. Post hos *Mnasæus*,
Dionysius, *Proclus*, *Antipater*. In ea
autem de quibusdam dissenserunt
Olympiacus Milesius, *Menemachus*
Aphrodisiensis & *Soranus* Ephesus.

Εὔρη

- b) Herophili sectæ additi laudantur apud Galenum & alios Alexander Philalethes, Andreas, Apollonius Mus & alter Byblas, Aristoxenus, Racchius, Cajus, Callianax, Callimachus, Chrysermus, Demetrius, Demosthenes Philalethes, Dioscorides ὁ Φα-
κῆς, Heraclides Erythraeus, Mantias, Philinus, Zeno, Zeuxis Tarentinus. Vide
supra in Chryssippo, p. 117. seq. & Dan. Clericum Hist. Medicinæ p. 323. seq.
c) Præter Serapionem Empiricos memorat Celsus in præf. Glauciam & Heraclidem Ta-
rentinum, quibus ex Galeno Dionysium & Critonem, Calliclem, Diodorum, Lycum,
Æschrionem, Philippum aliosque & ex Diogene Laërtio Menodotum, Theudam, He-
rodotum Tarsensem, Sextum & Saturninum Cythenatem licet addere.

Ἐγένοντο δὲ Ἰναι καὶ Ὀπίουθενται
ὡς ΛΕΩΝΙΔΗΣ ὁ Ἀλεξανδρεὺς. καὶ
ἐκλεκτικοὶ ὡς ἈΡΧΙΓΕΝΗΣ ὁ Ἀπα-
μενὸς ὁ Συρίας.
Fuerunt & nonnulli EPISYN-
THETICI, quasi *adjunctores* dixe-
ris, ut *Leonides* Alexandrinus,
& quidam ECLECTICI, ut *Archi-
genes* Apameensis Syrus.

Herophilus, Paxagoræ discipulus vixit tempore Diodori Croni, diale-
ctici adeoque subpar Aristoteli, ut notavi ad Sextum Empiricum 2.
Pyrrhon. sect. 245. ubi narrat eum Diodori argutiolas, qui brachi-
um luxatum habebat, lepida instantia regarduisse. Medicus & Chi-
rurgus celebratissimus. Idem artemiranda motus omnes & pulsus hu-
mani corporis in musicos pedes discrevit per ætatum gradus: & ve-
narum pulsus rythmis Musicis asseruit moveri, teste Plinio XI. 37.
& XXIX. 1. Tangunt & Vitruvius lib. 1. cap. 1. & Varro apud
Gellium III. 10. ubi per Medicos Musicos Herophilus intelligitur,
Censorinus de die natali c. 22. Achilles Tattius in Aratum p. 89.
Martianus Capella lib. 10. p. 314. Herophilum de pulsum ryth-
mis citat Galenus lib. 1. de dyspnœa c. 21. & lib. de pulsibus sæpi-
us. Ejus *διατητικόν* Sextus Empiricus XI. contra Mathematic. c. 50.
Ejusd. in Aphorismos Hippocratis, Galen. T. v. p. 329. Vid. lib. 14.
hujus Bibl. c. xvii. p. 576. Galeno, Aetio, & Cœlio Aureliano lib. 14.
Chronion c. viii. ex lib. ad Hippocratis Prognosticum, citatur.
Eundem tamen Galenus lib. 14. De differentiis pulsum, ubique ob-
scurum fuisse scribit. Is autem herbarum maxime fuit studiosus,
unde & ab eo dictum ferunt, quasdam etiam calcatas prodesse,
ut scribit Plinius lib. xxv. cap. 11. ubi illum vocat clarum medicina.
De quo & tu eundem vide lib. xxvi. cap. 11. & Galenum lib. 11.
Therapeutica. Eidem plurimum debet Anatomice, adeo ut
Anatomicorum Evangelista dicatur Gebrieli Fallopio. Tertullia-
nus c. x. libri de anima: *Herophilus ille medicus aut lanius, qui sex-
centos exsecuit ut naturam scrutaretur, quibominem odit, ut nosset.*
Hic ἐν τέρτῳ ἀνατομῆς citatur à Galeno T. III. p. 238. & de ner-
vorum anatome, T. v. p. 382. Illum quoque laudat Cœlius Au-
relianus lib. Oxeon 11. cap. xxv. ex lib. xii. de Passionibus, & in
lib. item tertio Chronion cap. xii. ex libris Curationum: & Ae-
tius Tetrab. 11. Sermone tertio capite, xlv. ex libro de oculis.

Hierophilum equarium medicum memorat Valerius Max. ix. 15. 2.

Herpalus, vide Harpalus.

Hesiodum, uti Orpheum quoque, Musæum & Homerum vatum ut antiquissimos, ita optimos, multa de herbarum vi & potentia curiosius prodidisse scribit Plinius lib. xxv. c. 11. & vident ubique qui in eorum libris versantur. Et *Orpheum* quoque tradit Galenus de antidotis lib. 11. de antidotorum compositionibus scripsisse. Eumque in re medica citat Plinius lib. xxviii. cap. 14. & alibi sæpe. Sed & Pausanias in Boeoticis scribit modum invenisse quo mortis medicamenta adhiberentur. Et de *Musæo* & *Hesiodo* notissimum Plinius lib. xxi. cap. vii. ubi de polio herba loquitur, & de *Hesiodo* idem Plin. lib. xxi. c. xxi. Sed & ipsum Hesiodum plurimum in medicina valuisse scribit Plutarchus in Symposio septem sapientum. Quod hinc (inquit) manifeste apparet, quod non indiligenter nec perfunctorie de victus ratione, de vini temperamento, de aquarum vi, de balneis, de foeminis, de concubitus tempore, de infantium in cunis obligatione, & de cubitu differit. Hincque dicit ipsum Hesiodum in eo versu,

ὅττοι ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφodelῷ μέγ' ὕναιε.

Quo ut videmus de malua & asphodelo loquitur, ad rem medicam respexisse. Ut interim non prætermittam *Linum* Chalcidensem, vel ut plures volunt, Thebanum & ipsum antiquissimum vatem, qui libros scripsit de fructuum & animalium natura. Sed *Homerus* præ cæteris omnem medicinæ disciplinam probe se novisse palam ostendit. Nam cum medicina bifariam dividatur, est enim alia theórica, id est, speculativa, sive contemplativa, alia practica, id est, activa: Rursus speculativæ sunt partes duæ, una σηματικῇ, id est, significativa, quæ videlicet in signis ac notis contemplandis versatur, ex hisque bonum aut malum ægrotantibus, aut etiam non ægrotantibus prædicit: altera αἰτιολογικῇ, id est, causativa, quæ scilicet in causis considerandis vertitur. Activa verò quæ operationibus constat, plures habet partes, scilicet διαιτητικῇ, quæ victu medetur, χειρουργικῇ, quæ manu, φαρμακευτικῇ, quæ medicamentis. Has omnes Homerus in suis libris non leviter, nec obscure attigit, ut pluribus ostendit Tiraquellus p. 274. sq.

Hicestum

Hicetium Strabo xii. p. 580. testatur patrum suorum ætate scholæ celebri Medicorum Erasistrateorum Smyrnæ præfuisse, quæ Strabonis temporibus jam defecit. Idem Tertulliano c. 25. de anima & ci-tatus Athenæo sæpiuscule & nominatim ex libro *περὶ ὑγιᾶς* sive de *alimentorum materia* VII. p. 294. Laudat & Plinius tum alibi tum xxvi. 4. ubi non parvæ auctoritatis medicum appellat, ejus de *conditura vini*, xiv. 19. & indice libri xv. Binos in hunc Hicetium numos refert Vir clarissimus Richardus Mead p. 60. Ex his primus æreus, moduli tertio majoris. In adversa area caput muliebri Isidis laureatum, perinde ut in primo Zeuxidis numo. In averfa: ΣΤΥΠΝΑΙΩΝ ΙΚΕΣΙΟΣ; ut sacerdos Aesculapii hic inscriptus. Adest enim, ut in primo *Zeuxidis* Herophilei nummo, *simulacrum Aesculapii* simili plane typo; nisi quod ante simulacrum non conspicitur *astrum*, neque extat pone humerum *bacillus*; quæ non modo in *Zeuxidis*, sed etiam in *Jatrodori*, & *Asbenagora* nummis comparent. Defunt autem, ut in hoc *Hicetii*, sic in illis quoque *Jasonis*, *Pasicratidis*, *Metrodori*, & *Hermogenis*. At in iis, *Apolloniani*, & *Sampionis* nomine insignitis, *bacillus* quidem, sed non *astrum*, adspicitur. Ea nimirum apud veteres fuit diversitas in symbolis eidem Numini attributis. Ut Veneri in numis familiæ Juliæ apud Vaillantum n. 11. & 25. & in Æmiliæ n. 13. & 14. nec inauris adest nec monile: Hygiæ sive Saluti in familiæ Junia numis inauris deest & corona, quibus in aliis ornatur. At quid si dicamus, Herophileos Aesculapio suo *astrum*, ut sectæ indicium, Erasistrateos non item, adfinxisse? Mihi sane, quantum ex nummis hætenus inspectis observare potui, vero haud dissimile videtur. Nihil autem certi de hac re in præsentia statuo; sed potius ut conjecturam deliciarum hujusmodi studiosis propono, dum amplior nummorum copia magis exploratum aliquid, ansamque discernendi præbeat. *Hæc vir laudatissimus Richardus Mead.*

2. Nummus æreus moduli tertii. In adversa area: *Caput turritum Matris Deorum Sipylenæ*, ut in secundo *Zeuxidis*.

In averfa: ΣΤΥΠΝΑΙΩΝ ΙΚΕΣΙΟΣ. Idem ille *Hicetius* medicus, hic quoque ut sacerdos *Isidis*; cum eadem, ac in parili nummo *Zeuxidiano*, *stantis Isidis* figuræ.

Hieras, vide *Heras Cappadox*.

Hieremias Thriverus Brachelius, Germanus, qui Commentarios in primum librum Aphorismorum Hippocratis, & alia scripsit.

Hieron, vide Heras Cappadox.

Hieronimus Accorombonus Eugubeus, qui scripsit librum de Catharro, & tractatum de usu & natura lactis.

Hieronimus Baldungius Tigurinus, cujus extant quædam opera.

Hieronimus Brunsvigius.

Hieronimus Cardanus Cast. Mediol. defunctus A. 1576. vir certe multæ lectionis, & omnifariæ eruditionis, cujus est liber vagantium morborum, de re venerea, de medicinæ regulis, Contradictentium medicorum, in quo opere secutus est vestigia Petri Aponensis in Conciliatore: Et de malo recentium medicorum medendi usu, & aliis multis, quos ipse collegit in libro in id privatim edito, cui titulus est Ephemerus. Vita à Gabr. Naudæo scripta & Cardani liber de libris propriis ad Nicolaum Siccum præmittitur operibus ejus, junctim editis Lugd. 1663. fol. decem Voluminibus.

Hieronimus Castellus Ferrariensis medicus, orator & poëta egregius, apud Liliū Gyraldum, poetarum nostri temporis lib. 1.

Hieronimus Feroldus, ad quem extant multæ epistolæ medicinales Aloysii Mundellæ.

Hieronimus Fracastorius, Veronensis, vir summus, extinctus A. 1553. Opera ejus collecta à Paulo Rhamnufio, editaque Venetiis 1555. 4. in quibus poëma Siphylis, de morbo Gallico, quod admiratus est Julius Cæsar Scaligr.

Hieronimus Gemusæus, Helvetius, cujus extant Annotationes in Paulum Æginetam.

Hieronimus Manfredus, cujus est Centiloquium medicorum & infirmorum.

Hieronimus Montuus, cujus liber est de humorum differentiis.

Hieronimus Savonarola, qui de vermibus scripsit. Ita Tiraquellus. Sed liber de vermibus Venet. 1498. fol. editus, Joannem Michaëlem Savonarolam, Hieronymi avum, Ducis Ferrariensis archiatrum habet auctorem, qui A. C. 1441. diem obiit.

Hieronimus Tragus, cujus extat Herbarium Germanicum.

Hierophilus de quo supra in Agnodice.

Hiesus, qui & Iesus, & Iesui, de quæ infra.

Higinus, Plinio lib. xx. c. xi. & lib. xxi. c. ix.

Hilarus. vide in Calpurnio.

Hildegardis de Pinguia cujus quatuor libri Physicorum cum Trota sive Trotula Salernitana & aliis Medicis antiquis Latinis prodire Argent. 1533. 1544. fol. apud Clariss. Caveum male distinguitur ab Hildegardi Abbatisia Monasterii S. Ruperti in monte *ad Bingiam* sive in *Pingia*, prope Rhenum fluvium circa A. C. 1180. cujus Revelationes habemus. Vide Bibliothecam maximam Patrum edit. Lugd. T. 23. p. 590. F.

De *Hippocrate* illo magno, Coo, Medicorum principe satis multa dicere me memini lib. 11. hujus Bibl. cap. xxiv. Quoniam autem nostra ætate acris de summi illius Viri religione contentio agitata est à præclaris ingeniis, aliis ad Atheos eum audacter adscribentibus,*) aliis, quibus non sine causa adsentior, remouentibus**) à tanto viro tam indignam mente bene sana sceditatem: placet hoc loco cum lectore communicare, quæ nuper in manus meas incidit diatribam *Joannis Stephani*, Bellunensis, Medici Veneti, illique quasdam notationes locorum Hippocratis, ad pietatem ejus confirmandam adspargere.

*) Nic. Hieron. Gundlingius T. 2. Otiorum Germanice editorum c. 2. & in declaratione suæ de atheismo Hippocratis sententiæ, Neue Bibliothec XXIX. p. 802. sq. contra Gœlikium, & in Gundlingianis, Germanice iidem vulgaris parte XXII. & XXIII.

**) Andreas Ottomannus Gœlike oratione inaugurali habita Duisburgi An. 1713. & in hist. Medicinæ universalis parte V. & D. Dan. Wilhelmus Trillerus in Hippocrate Atheismi falso accusato, Rudolstadtii 1719. 8. quam eruditam diatribam mihi pro benevolentia sua inscribere est dignatus, & in novis litterariis Lipsiensibus An. 1721. pag. 151. seq. ubi respondet ad objecta C. V. Joannis Clerici T. 15. Bibl. veteris & novæ. p. 428. sq. D. Jo. Andreas Schmidius in diss. de Theologia Hippocratis, Helmstadii edita in 4. Caroli Drelincurtii Orationem Græce dictam Lugduni Batavorum, & versam Gallice de Convenientia Hippocratis cum sacris litteris, laudat Basnagius Bcllovallius in Hist. operum eruditorum An. 1689. Aprilis p. 186. sq.

HIPPOCRATIS COI
THEOLOGIA,
IN QUA
PLATONIS, ARISTOTELIS, & GALENI
placita Christianæ Religioni con-
sentanea exponuntur.

AUCTORE

JOHANNES STEPHANO,
JATROPHYSICO VENETO.

*Ad editionem Venetam A. MDC XXXVIII. 4. apud Hæredes
Johannis de Salis.*

CAP. I.

Quod DEUS humanæ princeps sit causa Naturæ.

Egregie magnus ille Alexander, cum in Jovis Ammonis templo à
Vate dictus esset Jovis filius, nihil mirum, inquit, nam Jupiter
omnium quidem natura Pater est, at ex iis optimos quosque pe-
culiariter suos facit. Nec incite Parmenides, unum esse id, quod est,
constanter asseruit, si quidem testante Simplicio, quod vere per se, & ma-
ximè est, unum, nempe Deus est, cætera, quæ sunt, haud simpliciter,
sed aliquid sunt, quum derivatam habeant substantiam. Et sane quid-
quid in hac rerum immensitate consistit, triplici ordine distribui, com-
pertum est; Quædam enim duntaxat existunt, ut elementa, & inani-
matorum genus omne: quædam vita, motuque fruuntur, quædam præ-
terea intelligendi sublimitate perficiuntur. Universa hæc natura quodam
ordine continetur, ordo autem ad unum primum adspirat, quare singula
ad unum primum referri necessum est: Primum autem in aliquo genere
reliquorum, quæ sub illo genere coercentur, causa est; hæc vero cum
sui similitudinem, & characterem imprimat, par est, ut primo, maxime
que sit, vivat, & intelligat: Atqui hujusmodi Deus est, quum sua sit U-
sa, Vita, Intelligentia. Quamobrem ad Deum, utpote ad primum *τὸ πρῶτον*,
primum

primum quod est, primam vitam, primam intelligentiam referuntur singula, ab eodemque pendent. Cui quidem sententiæ ne Aristoteles a) quidem renititur, nec Author libri de causis. b)

a) Lib. XII. Metaph.

b) Nec Hippocrates lib. de principiis, edit. Lindenii T. I. pag. 112. cum dixisset, *πῶς τῶν μετεώρων*, de rebus Divinis ac coelestibus, non esse sui instituti exponere, sed tantum de hominis & animantium constitutione; subjungit de natura rerum ita se sentire, ut (sub primo summo motore) naturalia quatuor ponat principia, agens unum & spiritum veluti plasticum prædicum cognitione: cetera patientia. Agens ipsi est calidus *æther*. Pro cæteris tribus patientibus, alibi unum tantum, *ἁγνάν* appellat, ut lib. I. de diæta, vide T. I. p. 182. 185. 197. 201. 204. sq. 263. seq. ceteri quatuor rerum elementa ponit ex communi sententia T. I. p. 284. *Ætherem* ita describit: *δοκέει δὲ μοι ὁ καλῆς- μῦθον θερμὺν, ἀθάνατον εἶναι καὶ νοεῖν πάντα καὶ ὁρᾶν καὶ ἀκρίβει καὶ εἰδέναι πάντα ἃ ἐν ὄντι καὶ τὰ ἐσόμενα. τῶν ἐν τῷ παλαιόν, ὅτι ἐταράχθη πάντα, ἐξαχώρησεν ἐς τὴν ἀνωτάτω περιφορὴν, καὶ ὁνομήναί μοι αὐτὸ δοκεῖ. σιν οἱ παλαιοὶ ἀνέγραψαν. Videntur mihi quod calidum vocamus immortale esse, & cuncta (quæ facit) intelligere & videre & audire & scire omnia, tum quæ in præsentia sunt tum quæ inde nascitura sunt. Hujus maxima pars cum Chaos univērsi (à DEO primo motore) ageretur, in supernam circumferentiam secessit. Et videntur mihi ipsi veteres *Ætherem* nominasse. Quodque hæc necessario ita sint intelligenda, constas vel exinde, quod paucis interjectis subjungit: *κυκλωμένων δὲ τῶν, ὅτι ἐν ἐπι- ράχθῃ, ἀπεκλείσθη τὸ θερμὺν πᾶν ἐν τῇ γῇ ἄλλοθι*, ubi oportet causam *περαχῆς* & *ἀποκλείσεως* moventem intelligere, *æthere* ipso maiorem ac sublimiorem DEUM, quam in toto illo de principiis libello nisi præsupponas, rationesque motus & digestionis materiæ sub motore aliquo sapiente describi ab Hippocrate nisi observas, scopas dissolutas legere te existimes. Hæc DEI primi motoris lex est, de qua initio libri de genitura T. I. p. 124. *νόμος μὲν πάντα κρατύνει. Lex firmat omnia* itaque cum libro I. de diæta T. I. p. 182. seq. sententiam de duobus principiis suis naturalibus, igne & aqua, uberius exposuisset; motusque eorum & mixtiones ac secretionem descripsisset, subjungit: *καθ' ἃ μὲν πρῆσταισιν, ἐκ οἶδασιν, ἃ δὲ πρῆσταισιν, δοκέουσιν εἰδέναι, καὶ θ' ἃ μὲν ὁρῶσιν, ἐ γινώσκουσιν, ἀλλ' ὅμως αὐτοῖσι πάντα γίνεται ΔΙ' ΑΝΑΓΚΗΝ ΘΕΙΗΝ, ἃ βέλονται καὶ ἃ μὴ βέλονται. Ad quod exemplar faciunt, non sciunt: quæ faciunt, scire videntur, & quæ videntur, non cognoscunt.* (Unde patet illud *νοεῖν πάντα* in lib. de principiis non ita universaliter intelligendum.) Attamen omnia ab ipsis sunt PER NECESSITATEM DIVINITUS IMPOSITAM, & quæ volunt & quæ non volunt, solus hic locus suf-*

2. Hoc autem interesse videtur, quod uti Deus singula creando suam cuique naturam communicat, ita vitam intelligentiamque formæ perficientis instar; quod sane manifeste constat, siquidem suam singulis substantiam nullo supposito impartitur, vitam autem, intelligentiamque præjacenti jam substantiæ insinuat, inseritque, quæ ideo actus perfectionisque sunt instar, quod substratam instruunt, exornantque substantiam.

3. At Peripateticus aliquis ab Alexandreo Auditorio possit objicere: Deum hyperusium Mundum movere, & regere uti finem (æquum enim est, ut nobilioris causæ nomine dignetur) quare à mundano hoc opere facile vindicatur. Cui responsum volumus; dum cœlorum motrices Intelligentiæ in suum Creatorem intuentur, moventque singulæ suos orbes divinitatis radio collustratæ, ut illius imperio obsequantur, suasque actiones referunt ad primæ causæ gloriam, movere quidem Deum, ceu finem: ut efficientem vero, quia illis vim movendi suos orbes, & motu universitatem gubernandi concessit. Id quod Simplicius plane asseruit, immo alios perstrinxit, qui aliter sensisse Alexandrum arbitrati sunt. Quæ enim tenuis, inquit, Deus movet cœleste corpus, omnium, quæ sub Luna sunt, effectiva causa existit: quatenus vero Intelligentias ut appetibile & considerabile movet, finis est. Cæterum licet hæc mundi concinnitas, & spectata in singulis pulchritudo Authoris sui immensitatem, & sapientiam præclare demonstrent, (scite enim Trismegistus in Poemandro, c) inquit, cum statuam, & imaginem absque Fabro, & Pictore fieri, nullus audeat asseverare, miram Mundi hujus constitutionem sine conditore constituisse putabimus?) Unum tantum hominem Galenus contemplatus, ejusque structuram, mirari primum, tum exclamare coepit, à natura mortali tam admirabile opificium effingi non potuisse, sed à Deo, aut sapientissima Intelligentia: cum enim tam incredibili artificio omnia concinnata, atque connexa videret, non potuit non erigere oculos in cœlum, & divinius sapere. Propterea scripsit, se Commentarios de humani corporis natura, ceu hymnos quosdam conditori suo composuisse, d) propterea quod ex his appareret, quænam ipsius Creatoris sit sapientia, quæ

ficit ad absolvendum ab Atheismo Hippocratem, & ad demonstrandum, quod supra illud *Ἰεργὸν* suum sive ignem, agnitus ab ipso fuerit rector & motor universi DEUS. Sed existat locus alter etiam clarior qui afferretur infra ad §. 5. p. 196.

c) Cap. 5.

d) Lib. 3. de Usu Partium, Cap. 10.

quæ bonitas, quæ virtus, ignoratio quorum summa est impietas. Quod enim, inquit ille, cultu convenienti exornarit omnia, nullique bona inviderit, id perfectissimæ bonitatis specimen esse statuo: Invenisse autem quo pacto omnia adornarentur, summæ sapientiæ est: At effecisse omnia quæ voluit, virtutis & potentiæ est invictæ.

4. Possitne Moses de Deo præstantius quicquam effari? Possitne Theologus? Ecce ut ex visibilibus invisibilia Dei cognoscit. Ut per creaturam Creatorem colligit, & colit? Botuitne Plato ab Ægyptiis divinius quippiam ediscere? Ille Moses Atticus perhibetur, quod scripserit, per Ideam Deum effecisse Mundum: verum materiam fingit Deo synchronam, & contemporaneam, quasi sine materia non potuerit Mundum procreare: Materiæ adjungit Ideam, sive sapientiam, ut in pondere, numero, & mensura opus tam perfectum conderetur; quam tametsi expungere conatur Aristoteles, quod sapientia tota in contemplatione sit posita, contemplatio in se, & intra se vertatur, efficiens extra, & in alio: defendi tamen potest, & certa ratione stabiliri. Nam si sublunaria omnia ad cœlestia referuntur, hæc autem ad primum Motorem, quum in habentibus ordinem ad unum primum sit perveniendum, necessum est, ut quidquid ortum subit, naturam suam induat derivata à primo motore virtute, qui omnium Author est. Quum vero unumquodque agat juxta naturæ suæ modum, & ingenium, Deus autem naturæ summæ intellectualis sit, intelligendo agit, sicut ignis, qui igneæ est naturæ, agit urendo. Atqui non posset Opifex rerum omnium productionem moliri, ni singulorum formas, & Ideas in se contineret *Pulchrum pulcherrimus ipse*

Mundum mente gerens, similique in imagine formans.

Quamobrem connatum exemplar eorum, quæ fiunt, Deum circumferre mente, non est absurdum, connatum, inquam, non separatum, quale Xenocrates finxisse creditur, quod sibi Deus ob oculos ponat, aliquid in nostrate hoc Mundo creaturus.

5. Sed ad Galenum revertamur, qui summi Opificis providentiam in humano corpore condendo conclusit earum rerum similitudine, quæ ab hominibus fiunt. e) Nam, inquit, si fines ad quos fabrica hæc (loquitur de humano corpore) constituta est, connumeraveris, eosque omnes afsecutum esse Opificemprehenderis, quid aliud quam evidentem ejus

Bb 2.

magni-

e) Lib. 9. cap. 8. de Hippocrat. & Platonis placitis.

magnitudinem, potentiamque cognoscere? Quocirca (paulo post infero)
temerariam, ac fortuitam, neque artificialem causam fabricæ nostri cor-
poris existimare, absurdum est. Quibus sane veteres quosdam Physicos
perstringit, ut puta Democritum, qui omnia temerario quodam Atomorum
congressu conflare credidit, carpit & Hippocratem, qui naturam nostræ
creationis opificem facit, non assurgit ad Deum. Sed ut libere dicam, ne-
gligenter admodum in hac re, alioquin oculatissimus, connixit. Hippo-
crates enim tam præclare de Deo, quam quivis alius. Ita enim ille. f)
*De fæminea vero natura hac dico, sentioque, maximam quidem causam, & po-
tissimum quid in hominibus esse divinum Numen, &c.* Unde scitissime colligit
Calvus, Deum esse ex Hippocr. sententia potissimum Authorem, & præ-
cipuam causam rerum humanarum. Cæterum lib. primo de victus ratio-
ne Deum tam conceptis verbis universæ naturæ conditorem efficit, ut ni-
hil clarius. g) *Naturam, inquit, omnium Dii ornaverunt, qua vero homines*
fecer-

f) Lib. de Muliebri Natura. T. 2. pag. 358. *μάλιστα μὲν τὸ θεῖον ἐν τοῖσιν ἀνδρά-
ποισιν ἄπτον εἶναι, ἔπειτα αἱ φύσεις &c.* Et paucis interjectis: *δὲ δὲ τὸν
ἄρθως ἔντα χειρίζοντα πρῶτον μὲν ἐκ τῶν θεῶν ἀρχεῖται, ἔπειτα δὲ
διαγινώσκων τὰς τῆ φύσεως τῶν γυναικῶν καὶ τὰς ἡλικίας.* Vocare au-
tem videtur τὸ θεῖον Hippocrates, quæ divinitus immittitur temperiem aëtis, τὴν
τὸ θεῖον ἔχοντος ὑμᾶς, αἰετὸν κατὰ τὰς φύσεις, ut cum Galeno interpretantur Fer-
nelius, Gorrheus, Foëlius, Ramazinus, aliique. Ita lib. de morbo sacro T. 2. p. 329.
*φύσιν δὲ τῶν ἐν τῷ σώματι τὸ θεῖον γίνεσθαι ἀφ' ὧν ἐκ τῶν
λα πάντα (νεύματα.)* Et p. 344 diserte nominat θεῖα illa à quibus morbi,
folem, frigus, ventos. Naturam autem quam quisque habet in se, suoque corpore.
Inde lib. I. de diætâ T. 1. pag. 184. *πάντα καὶ θεῖα καὶ ἀνθρώπινα, ἀνω καὶ
κάτω ἀμειβόμενα.* Lib. IV. de morbiis. 26. vocat τὰ ἐκ τῶν ὕδατων. T. 2. p. 147.

g) Lib. I. de diætâ T. 1. p. 190. Locus insignis quem integrum adscribam: *οἱ δὲ ἀνδρά-
ποιοι &c.* *At vero homines ex manifestis obscura considerare non novimus. Quam
enim artibus utuntur similibus, quibus humana quæ in ipsis est natura, id ipsis non
intelligunt. Θεῶν γὰρ νόος ἐδίδαξε μιμεῖσθαι τὰ ἐαυτῶν γινώσκοντας ὅ
ποιεῖσσι, καὶ ὅ γινώσκοντες ὅ μίμνουνται. Decorum enim mens edocuit ipsis
sua ipsis imitari, ita ut cognoscant quæ faciunt, & non cognoscant quæ imiten-
tur. Legem quidem posuerunt sibi homines, ipsi non cognoscentes de quibus
sulerunt. φύσιν δὲ πάντες (αἱ πάντες) θεοὶ διακόσμησαν. Naturam vero omnes
Dii exornaverunt. Quæ igitur homines sanxerunt, non eodem modo se habent, ne*

fecerunt, nunquam similiter semper recte, & non recte se habent, sed qua Dii, semper eodem modo, & recte habent, &c.

6. Proh Deum immortalem, & adhuc erit aliquis, qui senem insinulet? Quis hinc vel singularem Dei providentiam non conjicit? Palam enim Deum singula juxta naturæ suæ meritum exornare, & perficere, quàm in universo ordinis, & constantiæ, atque adeo naturæ authorem esse profitetur, ut nisi cæcus quilibet inspiciat piam, præclaramque Hippocratis mentem erga Deum. Hinc Plato, Deus, inquit, omnium rerum gignendarum ideas continens, easdem menti confert, mens ex præscripto Dei, animam Mundidocet, anima Mundi, semina, vegetalemque vim cum idoneis spiritibus parit, & condit, quam naturæ committit, per quam in materiem concinne paratam insinuantur, atque infunduntur. Deum enim instar centri esse, credidit Plato, circa quod circuli quatuor, Mens quippe, Anima Mundi, Natura, Materia. Ad hanc sententiam collineavit & Pergamenus, ubi scripsit, h) Deum scilicet instar summi Artificis, rerum seminibus agendi principium largitum fuisse, ut ex illius Mandato, atque præscripto propria obeant munera. Avicenna autem Galeni assecla †) ait, virili semini plus inesse formæ jussu Dei, quod hinc hominis formatio inchoatur. Formatricem vero, vocat unum ex Dei arcanis.

7. At vero naturam, dicet quispiam, passim inculcat Hippocrates. Ita sit sane. At qui naturam dicit, Dei providentiam insinuat, natura enim primum, & commune motus principium definitur, at quale hoc esse possit nisi a primo Motore? Aristoteli Natura modo ordo, modo ordinis causa dicitur in universo, i) sed quæ potest esse ordinis causa præter ordinatorem Deum? Huc respexisse videtur etiam, quando scripsit, recte fecisse naturam, quæ coeleste corpus, ortus atque interitus futurum expers, exemit à contrariis: Item, naturam id semper omnibus velle, quod est melius.

Unde Vates ingeniosus. k)

Hanc DEUS, & melior licet Natura diremit.

Quibus locis natura sumitur pro Deo. Lactantius Firmianus, Natu-

Bb 3

ra,

*que recte semper, neque non recte: ὁμοῖα δὲ τοῖς ἑτέροις, αὐτὸ ὁρῶντες ἔχου-
Qua vero Dii sanciverunt, semper recte habent. Ita scripsisse Atheum, nunquam crediderim.*

h) Galen. lib. de format. foet. cap. 6, lib. 3, p. 19, cap. 2,

†) Lib. 3. Fen 19, cap. 2,

i) Lib. 1. de Calo text. 59,

k) Ovidius,

ra, inquit, remota providentia, & potestate divina prorsus nihil est, quia cum Natura nascentiam quandam dicere videatur, necesse est mentem esse Divinam, quæ rebus omnibus sua providentia nascendi principium præbeat.

Huc accedere Mercurius ille ter maximus, Pythagoras, Plato: quos scimus naturam fecisse universale principium, vimque a prima causa per Cœli motum in alia corpora omnia diffusam, quæ etsi una sit, pro corporum tamen varietate suscepta fiat diversa.

Huc etiam Seneca, l) Plinius, Sextus Empiricus, & è recentioribus Scaliger concessere, naturam scilicet esse Deum ipsum, divinamque rationem toti Mundo, & singulis partibus insitam, omnesque recto ordine gubernantem. Et me hercle cum universa hæc mundi natura omnia continens, & per cuncta rerum meabilis Solis, & Lunæ, cæterorumque Siderum cursuram, temporumque vices, & oceani reciprocos temperans æstus, hancque rerum immensitatem rato ordine regens tam sapienter omnia gubernet, atque moderetur, fateri necessum est, Divina quadam mente architectatrice, & protectrice uti, quæ omnia recta ratione administret, & providenter tueatur; Hæc vero ipsius ratio lex est naturæ è summa mente, Deique numine profecta. Hinc Plato. Cum Deorum Sator, inquit, mundum, naturamque conderet, huic simul leges fatales indixit. m)

*O qui perpetua Mundum ratione gubernas
Terrarum Calique Sator, qui tempus ab ævo
Ire jubes, stabiliæque manens das cuncta moveri.*

8. Absit tamen, ut cum Stoicis naturam cum Deo confundam, qui perinde ea differre scio, ac servum à Domino: Natura enim addicta, & veluti jugata materiæ; non potest, quin ejus in agendo imploret auxilium: At Deus immateriatus omnino, ut est supra fatum, ita supra naturam, quia extra motum, locum, & tempus (quibus affectionibus rebus causa materiæ inhærentibus continetur fatum, & natura) quare cum liberri- mus sit, nec materiæ insitus, alius à natura esse videtur. Accedit, naturam patiendi potius, quam agendi principium ab Aphrodiseo appellari, cui post Simplicium applausit D. Thomas hoc vel in Cœlo verum esse asseve-

l) Lib. 4. de Benef. cap. 7. Plin. lib. 2. cap. 7. Scaliger exercit. adversus Cardanum 1. 7. 17. 20. 278. 323. 339.

m) Boetius lib. 3. de cons. Philosoph.

severans, quod sine piaculo de Deo dici non potest, cum sit purissimus Deus. Ad hæc natura est finita, & ad unum determinata potentia, ut pote humani seminis ad hominem: at Dei indefinita, & infinita, agit vim liberrima non impedita, aut coacta voluntate. Denique Arist. ipse prodidit, naturam ipsam semper, quod melius est, quantum potest, efficere: hæc autem limitatio impotentiam quandam arguit, quam in Deo incipere sit nefas.

9. Ita tamen Stoicos rejicio, qui Jovem sui fati compedibus alligant, & universalem illam potestatem per singula inaeabilem, quam communem appellant naturam, h. e. effectricem, & directricem singularis naturæ, summam Dei rationem esse concedam. Etenim ubi multa conspiciamur in eum finem disposita, atque coordinata, & in eum per sua Munera absolute cognitione, & cogitatione tendentia, aliquam necesse est cogitare intelligentiam, quæ & finem cognoscat, & ordinet omnia, siquidem ordinate disponere, intelligentis & sapientis est. Hinc Avenrhöis n), & Themistius non errantis Intelligentiæ, opera Naturæ nuncupabant. Quare & Plato o) de Divinis agens ad naturalia descendit, vicinissimeque naturalia percurrans ad Divina pertexit, quum hæc naturalium sint principia. Sed tempus est, ut huic disputationi colophonem imponamus.

CAP. II.

Quod spiritus omnia replet.

Ab universali quadam natura in proprios fines singulorum opera dirigi, apud Philosophos in confesso est: Illam Stoici spiritum nominatim appellarunt toti mundo infusum, qui varias sortitur appellationes pro vastitate materiæ, cui se se insinuat, de quo in præsentiarum paulo diligenter nobis est edisserendum, ut Hippocratis nostri sententia, & quantum in sacris litteris conveniat, constet.

2. Age ergo corpus cum Platonicis in solidum, & spiritale dividamus, ut, quicquid oculorum aciem effugit, appellant, cujus quidem plures tant differentiæ: Nonnunquam pro anhelitu accipitur, ut apud Hippocratem p) spiritus frequentior dolorem, & accensionem significat in his, quæ

n) Lib. 12. Metaph. lib. 1. de Anima cap. 23.

o) In Parmenide. In Timæo,

p) Libro primo Prognosticon, T. 1. pag. 477.

quæ sunt supra diaphragma; Nonnunquam significat Animam. Unde Epicureus Vates: q)

*Spiritus eque feris humana in corpora tranſit
Inque feras noſter :*

Medici pro ſuo uſu ſpiritum vocant ſubſtantiam ætheream, minimè conſpicuam caloris & facultatis ſedem, animæque cum corpore vinculum, primumque obeundæ functionis instrumentum.

3. Spiritum hunc transmundani Philoſophi multifariam, dum illud Geneſeos, *Spiritus Domini ferebatur ſuper aquas*, interpretantur. Quidam enim arbitrantur, r) eo Moſem æris elementum indicaffe, aut ventum, cujus ſtatus, atque reſtatus admirabilis eſt reciprocratio, cujus eſt ingenium ſuper aquas efferri, quod quidem verbum (ferebatur) indicat. Appellari autem Spiritum Domini volunt, vel quod à Deo immiſſus eſſet, tunc enim naturales cauſæ, quæ ſtatus cierent, præſto nihil erant: ſeu quod ventus ille præpotens nimis, ac vehemens eſſet, Moſis enim mos eſt, ubi quippiam eximium ſignificare vult, Dei nomen ad-
dicere, ut cum Cedrus Dei, vel Civitas Dei dicitur.

4. Quidam haud ventum, aut aerem, at vim quandam vitalem s) & energiam, impreſſamque aquis ſœcunditatem intelligunt: Nec enim infrequenter myſticæ paginæ, cum ſubitam quandam vim, & efficaciam ad aliquid inſigne patrandum ſignificare volunt, Domini ſpiritu utuntur, ut cum dicitur, Spiritum Domini in Samſonem iruiſſe, & diſcerpiſſe Leonem. Quo ſpectat & illud, Spiritum Domini ſuſtulſiſſe Eliam, & rapuiſſe Philippum. Idem vero Moſes dicere voluit, in principio Deum vim indidiſſe aquis, ut intelligeretur, quæcunque poſtea facta fuiſſent, aliunde virtutem, nimirum à Deo ſuſcepſiſſe.

5. Nec deſunt, t) qui per ſpiritus, Angelos notari autument, qui Cœlos, maxime primum mobile pernici celeritate cient. Quo ſignificatu apud Regium Vatem ſcribitur: *Qui facit Angelos ſuos ſpiritus*. Aquarum autem nomine ſignificari Cœlum, non eſt novum, nec inſolens, ſiquidem Cœlum hebraice appellatur ſchamain, ab aquis deducto vocabulo.

q) Ovidius XV. Metamorphoſ.

r) Tertullianus adverſus Hermogenem, cui applaudit Theodoretus quæſt. 8. in Geneſim.

s) Chryſoſtomus Hom. 3.

t) Cajetanus.

10. Quare Cœlum crystallinum, quod primum mobile credunt, quum sit pellucidum, & perquam diaphanum, aquæ nomine rite donari poterit.

6. Avicennæ Interpres u) Intelligentiam quandam comminiscitur secundum Deum nobilissimam, quæ singulis assistit, nostraque potissimum dirigit munera. Ab uno, inquit, (hoc ceu protritum axioma apud Poenos est) prout unum est, non provenit nisi unum, atqui uni Deo maxime congruit unum esse, quatenus unum, quum omnium Deus sit simplicissimus, atque purissimus actus, quare à Deo non provenit nisi unum. Hoc autem non est nisi universalis Intelligentia cæteris Intelligentiis secundum Deum abstractior, puriorque: quarum essentia, & energia non modo à Deo pendet, sed etiam ab hac superiore Intelligentia, quæ Deum proxime est, atque adeo nobilissima. Huic sententiæ, Sacræ Geneseos verba accommodat (*& spiritus Domini ferebatur super aquas*) unde confici putat, atque concludi, spiritum hunc, quem Intelligentiam indigitat, ante terram, & aquam procreatum fuisse. Quod igitur à DEO, inquit, primum procreatum fuit, spiritus est, nempe spiritualis illa substantia à corpore abstracta, quam Arabes Philosophi à Deo primum emanasse, certo credunt. Peripatetici vero, qui mundum semper fuisse, & permanens arbitrantur, Intelligentiam hanc proximè à Deo pendere dictitarunt. Avicenna autem hanc simplicem Intelligentiam à Deo productam plurium effectricem agnoscit, à qua cæteræ Intelligentiæ, mundanaque cuncta vim inspirante Deo fiunt, & gubernantur. Præterea homini felicitatem, supremamque beatitudinem contingere ex animæ copulatione cum universali hac Intelligentia, quæ dum hîc agimus, humanæ assistit animæ, ceu lumen solis, visui, existimat. Quæ etsi ingeniose proferuntur, digna tamen sunt, in quæ fiat acrior animadversio, neque enim Philosophus, aut Theologus admitteret; sed nobis, qui alio pergitur, parcere, temperareque visum est.

7. Sunt denique, x) qui per spiritum tria intelligi volunt, nempe Spiritum Sanctum, ventum, sive, aerem, aut vitalem quandam creaturam, qua universus orbis visibilis commovetur, & continetur.

8. Platonici vero spiritum hunc animam Mundi nuncupant, quæ ad sensum Maro. y)

C c

Principio

x) Augustinus.

y) Virgil. 6. Aeneid.

*Principio cælum, & terram, camposque liquentes,
 Lucentemque globum Luna, Titanique Astra
 Spiritus intus alit, totamque infusa per artus
 Mens agitat molem, & Magno se corpore miscet.
 Hinc hominum, pecudumque genus, vitæque volantum,
 Et quæ marmoreo fert monstra sub aquore Pontus.*

Boëthius vero 2) eandem sententiam his modis eleganter expressit:

*In triplicis mediam natura cuncta moventem
 Connexens animam per consona membra resolvit,
 Quæ cum secta duos motum glomeravit in orbis,
 In semet reditura meat, mentemque profundam
 Circuit, & simili convertit imagine Cælum.*

Animam Mundi mediam appellat, quod inter DEUM & hominem media est; triplicis vero naturæ dicitur ob triplicem operationem, quæ Deum, & semet ipsam cognoscit, & orbem convertit.

9. Sive igitur spiritus iste Deus sit; tertia scilicet persona Trinitatis, quemadmodum Græcorum, & Latinorum Patrum pars maxima credit, *) sive vis, & potestas illius per totum orbem diffusa, Hippocrates Platonis, & Christianis Theologis apposite, & accommodate locutus est, scribens ab hoc repleri omnia, temporumque vices, & discrimina peti, Solemque, & Lunam perpetua vertigine circumferri. *Quid autem, inquit, sine hoc sit tandem? Aut cui rei non adest?* a) *Omne enim quod inter Cælum, & terram est, spiritu repletum est, hic & hyemis, & æstatis causa est. Quin & Sol, & Luna, & astrorum omnium cursus per spiritum procedunt. Quare Soli perpetuum cursum Spiritus, & æther perennius, & tenuis esse facit, &c.* Hæc Hippocrates, quibus certe non aërem, qui nos ambit, & quem inspiramus, non flatum ex terrena exhalatione manantem intellexit, sed latentem præterea energiam per singula meabilem, quæ ut cælorum motus moderatur, perpetuatque, ita temporum vicissitudines parit.

10. Non

2) Lib. 3. Metro 9.

*) Plurimum quidem interest inter has duas sententias, neutra tamen ita comparata, ut qui alterutram amplectatur ideo Atheismi sit reus. Vis certe illa & potestas quantumcumque quam ætheri Hippocrates tribuit. tamen à DEO dependere, & *Divina lege* agere ponitur, perinde ut à Christianis Philosophis qui naturas plasticas in Philosophiam induxerunt.

a) Hippocrates Lib. de Flatib. cap. 5. T. I. pag. 402.

10. Non defuere, b) qui difficili hac sententia impliciti tamquam Dædali labyrintho, librum hunc Hippocratis esse negarunt. At cum liber iste multis aliis, ut de Arte, de Veteri Medicina, de semine, de Natura humana, de pueri natura, λέξις similis sit, neque quoad ἔξω Hippocrate indignus, omnino pro genuino agnoscendus. Spiritum hic tandem vultuosi, & indignabundi aërem interpretantur, verum è tanta difficultate tuti prius non enatant, quam multigenis atoporum fluctibus obruantur. Qui enim aër omnia replet? Ignis enim sub Luna subest, qui cœlorum motu agitated huc demittitur, ut cum cæteris elementis mixtus misceat, & generationis fiat parens. Quis Solem, & Lunam perpetua vertigine motet? Nemo, nisi infantissimus, & qui dedita opera rerum ordinem turbet, aërem tantum habere virum, ut agat in cœlestia, admittet. Scitum est, cœlestia peregrinis impressionibus non esse opportuna, quod materia communiceat, quæ vicissim mutua pugna confligit. Nefas sit igitur, scitissimum senem tam supinæ ignorationis insimulare, qui optime norit, aëri superesse ignem, ut docet lib. de Principiis, inferioremque hanc naturam supernis esse subditam lationibus. Impossibile est, ait Aristoteles c) Cœlum moveri ab aliquo in terra existente. At vero Plato non decere, dixit, rem antiquiorem a postgenita regi. d) Audenter igitur asserendum hic pro spiritu divinum Numen per totum orbem diffusum intelligi, quo tum sunt, tum foveantur omnia. Subest enim homonymia, ad quam non colluctantes alii in scopulos offenderunt.

11. Ecce Jupiter, qui Cœlum, terramque replet, cujus omnia plena: In quo sumus, vivimus, movemur. Jure igitur scripsit senex, sine eo nihil fieri, & rebus omnibus adesse. Quia enim quidquid est, primæ causæ est participatio, quæ universa disponit, & reliquis vim tribuit, rectissime Theologi Deum ubique esse per essentiam, præsentiam, & potentiam pronunciarunt. Quid quæris?

Deus ipse apud Hieremiam; *Numquid, inquit, non Cælum, & terram ego impleo?* Ad hæc, spiritum Domini replese orbem terrarum, sacre pagine tonant. Scire tamen licet, generalem hanc causam rebus hisce, quæ moventur, externam esse, neque veluti partem intimam earum essentiam constituere, tametsi alio quodam intellectu dicatur Deum

Cc 2

per

b) Valleriola comm. in lib. de Flatibus: Theod. Zwingerus comm. in lib. de Flatibus,

c) Lib. de Animal, motu.

(d) In Timæo.

per essentiam in singulis esse, quatenus immensitate sua omnia replet, conservat, datque, ut operentur. Deus est omnia, inquit Parmenides, quia omnia continet. Desinant Platonici posthac Præceptorem suum divinum appellare, suspiciant, & admirentur Hippocratem Platone ut antiquiorem, ita diviniorem. Unde putas, animatum esse mundum, didicisse Platonem, nisi ab Hippocrate, quem sæpe citat.

12. Sic enim libro primo de Diæta. e) *Ego tamen hac secundum rationem exponam: Animalia enim sunt & illa, & hac, & neque Animal mori potest seorsum ab omnibus, totum enim moveretur (nempe mundus) neque quod non est generari, quum non sit, unde generetur. Sed augentur omnia, & minuantur ad summum, ad minimum quantum ejus fieri potest.*

Quo loco Hippocrates non modo animatum esse Mundum, verum etiam nullum omnino corpus interire, neque fieri quod prius non erat, probat, cæterum permixta, & discreta effici, atque permoveri.

*Nec perit f) in toto quicquam, mihi credite, Mundo,
Sed variat, faciemque mutat.*

Quæ sententia à Philosopho subinde convellitur.

Galenus Hippocratis applausor, mundum ab hoc spiritu gubernari habuit pro confesso.

13. *Propterea, quis, inquit, tam demens audeat negare, esse quandam mentem cujus via sit admirabilis, omnes terras permeantem, & in omnes partes diffusam? Sed nulla est pars mundi terra ignobilior, igitur per universum diffusum esse spiritum illum vivificum, ratum sit, & constans.*

14. Non me præterit, spiritum hunc, quem Zeno 'ignem', Hesiodus Amorem, mundi totius opificem appellat, Peripateticos invitos audire, quia si natura sit vis genitrix, & genitorum conservatrix, quæ quotidie nova cœlitus influit, Astrorum, potissimum Solis motu excitata, quid opus est substantia permanente genitrice, & conservatrice? Una posita tollitur altera. At sensus quotidie novam influere demonstrat. Quare non est, quod spiritus iste feriatus introducatur. At nos ex ordine, & immutabili constantia una cum Hippocrate hunc spiritum arguimus, atque admittimus, quo universum rite gubernatur, & singula in proprios fines, quos ipsa non cognoscunt, diriguntur. Nec tamen cum Platonici Animam mundi, aut cum Avicenna, Colcodæam appellamus. Sane Aristoteles

e) Cap. 5. T. I. p. 184.

f) Lucretius,

teles g) ob eam potissimum causam Thaletis opinionem rejecit, omnia Diis plena esse asserentis, quod crediderit, voluisse eum, Deum rebus omnibus esse permixtum, ceu animam, & formam quandam, quod sane foret absurdissimum, siquidem Divina natura parte aliqua mutilari nequit, neque ullius rei forma, & pars evadere, quod imperfectæ, & dimidiatæ essentiae proprium hoc sit. Ejus tamen Numen, atque potestatem per universum diffusam non negavit, dum Heracliti retulit verba. Heraclitus enim in furnaria casa, caloris causa sedens, ad illos, qui illuc accesserant sui gratia, & ingredi temperabant, scite proclamavit; Accedite huc, inquit, confidenter, nam ne huic quidem loco Dii desunt immortales. Qua de re præclare pronunciavit Simplicius, omnia, inquit, Deo plena sunt, ut Creatore, benefactore, & omnia continente. Cujus quidem sententia iis perpendenda est, qui Deum effectricem Mundi causam, & sublunarium curam, providentiamque gerere juxta Peripateticos inficiantur.

15. Diogenes Mulierem conspicatus ad Deorum aras tam incurvato corpore incumbentem, ut obscæna quædam apparerent, *non vereris*, inquit, *mulier, ne stante post terga Deo (cuncta enim plena Deorum sunt) in-beneficere habeas*. Demonax autem, quum ab amico admoneretur, ut secum in Æsculapii templum iret, Dominumque pro salute filii oraret; adeone, inquit, surdastrum existimas Deum, ut nos nisi in templo non sit auditurus? Sane hanc Dei præsentiam in omnibus rebus sacri Doctores ex divinæ essentiae immensitate, atque infinitate colligunt, & argumentantur. Nam si aliquid esset extra Deum, infinitus non esset, sed finem haberet, & limitem præfixum. Sed & necessaria ostendit ratio, Deum in omnibus agere non modo creando, sed & conservando, & cooperando, nihilque agere, aut perfungi posse officio, ubi non est. Recte proin Trismegistus in Asclepio, Mentem, nempe Deum, seipsa stare conservatricem omnium rerum, in eaque universa vivere, & consistere. Item Author libri h) de secretiore sapientia secundum Ægyptios, sicut centrum circuli in se ipso est, inquit, lineæ autem ab eo ductæ ad ambitum, ipseque ambitus cum punctis in eodem centro existunt, sic quoque naturæ omnes in primo Agente consistunt, & ab eo conservantur, id appetunt, & ad id revocantur. Hinc Durandi i) error deprehenditur affirmantis, causas secundas ita munera sua obire, ut nulla superiore causa, ne quidem Deo

Cc 3

indi-

g) Lib. I, de Anima text. 86.

h) Lib. 12. cap. 19.

i) 2. Sent. d. I. q. 5.

indigere adjuvante. Quadriariam enim Deus in his inferioribus suam exercet efficientiam, primo quia cæteris causis vim indit agendi, insitamque conservat virtutem, dein quia singula movet, Postremum quia ut Artifex per instrumenta suos promit effectus, & pro organorum diversitate varia effinguntur opera, ita Deus per minores causas agit. Hoc autem interest, quod Deus, cujus infinita est substantia, nihilo penitus intercedente attingit effectum, Artifex autem non nisi machinamento: Præterea instrumentum nullam se ipso edit actionem, nisi aliunde moveatur: At inferiores causæ à Deo profectæ vim suscipere ingentem, qua vere operantur, & sibi congeneres proferunt effectus, homo hominem, Leo Leonem. Unde etiam Fracastorii erroneus lapsus elucescit, k) negantis Deum cum secundis causis immediate cooperari.

16. Sed revertamur ad Aristotelem †) qui de Mundo differens, spiritum hunc divinum plane invexit. Spiritus, inquit, dicitur quædam tum in plantis, atque animalibus, tum per omnia commens, animata, fecundaque substantia. Hic ergo longe, lateque diffusus omnia continet, omnia lætificat, vitalem mundi animam, ipsamque naturam secum afferens, quæcunque subierit, vitalia faciens.

17. Quidam melioris notæ Philosophi l) mundi animam interpretati sunt cœlestium orbium motrices Intelligentias, præcipue vero Solis, quæ omnes mente, intellectuque summo bono, idealique menti incumbunt; circulari autem sphaerarum motu perpetuo elaborant ad corruptibilem hunc mundum perficiendum, seminariam, vitalemque virtutem materiæ infundendo. Platonis opinionem de Anima Mundi difficillimam vocat D. Thomas, m) & modicæ utilitatis; propterea & ipse dixit, animam Mundi esse Intelligentiam orbis motricem, quæ per motum, virtutem suam influit inferioribus.

18. At vero de hac ipsa re Galenus ita plane refert. n) Reliqui omnes, animam habere, providentiaque regi mundum arbitrantur: Democritus, Epicurus, & quotquot atomos, & casum introducunt, neque animam habere ipsum, neque providentia regi inquirunt; sed bruta quædam natura. Arist. non anima, non ratione, non mente, non providentia præditum mundum omnibus suis partibus existimat, sed cœlum tantummo-

k) Lib. 2. de intell.

†) Lib. de Mundo.

l) Paparella Comm. in lib. Hippocratis, de Natura Human.

m) Comm. in Metrum 9, Boëthii lib. 3.

n) Lib. de Hæstor, Phil.

tummodo, coelestes enim orbés singulos, & animam, & vitam habere. Reliqua vero infra cœlum posita omnibus his carere. Quod si aliquo ordine frui videantur, non ex se illa ipsum habere, sed incidenter, quatenus à coelestibus corporibus reguntur. Hæc Galenus. An vero prius ea fuerit mens Philosophi, quam hic recitat Galenus, non contendo.

Illud certe affirmare non dubitarim, quod Cicero rerum ordinem, & constantiam suspiciens, hæc fieri inter se mundi partibus continentibus non posse, ni ea uno continuatoque spiritu continerentur. Facebant igitur, qui Hippocrati absurdas opiniones adscribere maluerunt, quam veritati subscribere; facebant, & posthac Apollinis Oraculum consulant, ut moniti meliora sequantur.

Juppiter est, quodcumque vides o) quocumque moveris.

Quo fugis Encelade? Ad quacumque accesseris oras

Sub Jove semper eris.

CAP. III.

Quod Humana Anima coelitus infundatur in corpus.

Tanta est non modo inter Philosophos, verum & inter Christianos de humanæ Animæ origine dissensio, ut quicquam decernere non opis esset nostræ, ni jamdiu veritatem ipsam præmonstrassent Concilia sacra. Nam, ut mittam Avenrhois futilitatem, qui Intelligentem Animam, in omnibus unam, & ab omni æternitate existentem statuit, neque Pythagoræ, neque Platonis fabellæ unquam mihi sunt probatæ, qui certum animarum numerum ante corpora existentium, earundemque in alia, atque alia corpora migrationem posuere.

2. Inter Christianos vero eorum maxime improbanda opinio, qui intelligentem animam p) ex Dei substantia esse contenderunt, inter quos & Ciceronem *) censere licet.

An dubium est q) habitare Deum sub pectore nostro?

Est Deus in nobis r) agitante calescimus illo.

Neque

o) Virgil.

p) Carpocrates, Gnostici, Manichæi.

*) Cicero Catone majore cap. 21.

q) Manilius.

r) Ovidius.

Neque illi sunt admittendi, s) qui humanas animas ab Angelis factas esse putarunt, quod credidit & Avicenna.

Præterea humanas omnes animas una cum cæteris beatis mentibus creatas fuisse, præter veritatem est, & Peripateticæ Philosophiæ dogmata, quæ docent, formas id non anteire, eujus sunt.

At Tertullianus, & Apollinaris ex tractate Animam procedere existimarunt, quibus applaudunt quotquot singulis mundi partibus à prima origine ab Opifice inditas esse vires, & velut digito Dei in re quaque insculptas, secundum quas omnia naturæ suæ convenienter agunt, mordicus tuentur. Naturam qui sequitur ducem, non errat, inquit, quia character est Dei, impressum divinitatis vestigium.

3. Sed heus, o boni, siccine feriantem Deum fingitis, & mundi cura vindicatis? Siccine vel inviti Astrorum inutiles motus conceditis? Sed quorum vitalis ille calor vectore spiritu tot stirpium, & animalculorum opifex huc coelitus influit? Si potestas illa primis parentibus insita satis sit; Si primo Leoni vis procreandi simile successione in subolem propagata per se sola generat Leonem, cur Sol, & Læo generant Leonem? At Solis circumactu excitatus calor continenter ex quatuor elementis veluti ex communi materia vel ipso sensuum testimonio mixta progignit minime mixtus (neque enim cœlestia elementaribus misceri possunt, cum sint asymbleta, differantque physico genere), Apage ergo tam vesanum commentum vel Philosopho, nedum Christicola indignum.

4. Divinum hunc calorem tanti fecit Hippocrates t) præcipuum naturæ machinamentum, ut animam nonnunquam ausus sit appellare, quam propterea usque ad mortem produci tradidit, quod omne calidum moderato frigido jugiter opus habeat, quo veluti enutriatur. Neque defuerunt apud antiquos, qui ignem nutritionis, & accretionis causam dixere, quos redarguens Aristoteles u) animam præcipuam causam, ignem concausam appellavit. Cæterum scire licet Hippocrati fuisse in more positum, instrumentariam causam non raro pro efficiente primario usurpare. Cum enim in medendo ad id primo sit respiciendum, à quo perfecta editur actio, id autem sit animati organi recta constitutio, quæ potissimum in certa calidi innati mensura consistit, factum est hinc, ut senex, calorem unicum animæ ministrum pro anima usurparit, quum medico

s) Hermias. Seleucus. Galatæ. Origenes.

t) Lib. 6. Epidem. sect. 5. T. I. p. 810.

u) Lib. 2. de anima.

medico in sensibilibus causis sit permanendum. Hinc libro de carnibus calorem hunc immortalem facit, omnia sentire, audire, intelligere. Enim vero si aliqua lædatur actio, non licet animam caussari, sed in temperiem, aut caloris imbecillitatem causa rejicienda est. Proin Galenus, parum refert, inquit, medico inter medendum nosse, quæ, aut qualis sit animæ substantia.

5. Ne quis tamen posthac nostrum Senem arguat, quod animam nescierit esse materia multo præstantiorem formam, substantialemque actum munerum nobilium Authorem, quæ sane accidentium nullum primo obeat, audiat, quæ alibi ab ipso Hippocrate x) ex Calui interpretatione scribuntur:

De celestibus autem rebus, & sublimibus mihi non scribendum videtur, nisi quatenus homines, ceteraque animalia, qua in terris degunt, & gignuntur, nascuntur, principium, & originem inde habere demonstrabo, quodque anima de Cælo est, quodque dolere, languere, & quidquid boni, aut mali in homine est, de cælo proficiscitur. &c.

Quam igitur in nos mentem extrinsecus advenire dixit Aristoteles, de Cælo expressius derivat Hippocrates, teste Fernelio, non quod prius extiterit Platoniorum more alicui accommodata syderi, sed quod ejus Author cælestis sit, qui eo momento in corpus apte dispositum, organisque instructum infundit, quo eam creat.

Igneus est illius vigor, & celestis origo.

Atqui nulla Intelligentia creata potest aliquid de nihilo producere, quia vis desideratur infinita, solus autem Deus inexhaustas possidet vires, quare singulas animas à Deo emanare existimasse Hippocratem, consentaneum est.

6. Formæ, inquit D. Thomas, y) rerum tamquam in altiora principia in corporum cælestium virtutes referuntur, & adhuc altius in Substantias separatas, ex talibus enim principiis derivantur formæ inferiorum corporum, excepta sola rationali animâ, quæ ita ab immateriali causa procedit,

D d

dit,

x) Lib. de Principiis sive carnibus T. l. p. 112. Derivat ibi utique animas ab illo *Θερμῶν*, de quo mox subjungit: *δοκέει δὲ μοι ὁ καλούμεν Θερμὸν, ἀθάνατον εἶναι, καὶ νοεῖν πάντα* &c. Hoc *Θερμὸν* diversum ab aëre, qui illius cibus est, & quo plena omnia inter cælum & terram. Vide lib. de flatibus T. 1. p. 402.

y) Lib. de occultis rerum operibus.

dit, nempe à Deo, ut nullo modo fiat à virtute corporum cœlestium, alioquin functionem colere non posset à corpore prorsus absolutam.

7. Quod spectat ad Aristotelem, ea de re nihil testatum; prorsusque promptum habemus, ejus tamen mens è tribus potissimum locis elicitur: E Metaphysicis scilicet libro 12. 2) ubi probat nullam formam conjuncto priorem esse, ne intelligentem quidem animam. E lib. primo de Anima, a) quo loco asserit, intellectum nobis innasci, substantiam quandam existentem, & non corrumpi. Innasci, i.e. in nobis nasci, & de novo produci. Denique e lib. de Animal. ortu, b) ubi Philosophus confessus est, mentem extrinsecus accedere, eamque solam divinam esse, quod cum ejus actione nihil commune habeat actio corporea.

8. Sed eo revertamur, unde digressa est oratio. Hippocrates cum bona tum mala hominibus de cœlo proficisci aperte prodidit, id quod ab Aristotele, ut cætera fere c) cuncta, suscipitur, proficitur enim propter obliqui circuli reciprocationem hæc inferiora nasci, atque denasci, quod vel sensus testimonio probamus, dum enim Sol ingressus Arietem ad nos redit,

*Prata virore novo vident, injussa que crescunt
Gramina, & arborei fatui, vigor omnia firmat.*

Ingressus autem Libram, dum abscedit,

*Quæque effata rigent, viduantur frondibus orni,
Squallida pallentes repetunt animalcula cryptas.*

Hinc tempus omne, hinc vita omnis durationis sumit initia, omnium enim sublunarium ordo ex superiorum ordine pendet, omnisque vita certâ definitur periodo. Propterea primo Metewræw optabat Philosophus, ut mundus hic inferior supernis lationibus esset contiguus, ut inde melius regeretur.

9. Constans igitur sit, & ratum universam hanc inferiorem naturam à Cœlo gubernari, ut singula nil possint, ni Cœli virtute promota vigeant: Hanc autem virtutem nobis largiuntur cœlestia corpora motu, & lumine intercedente. Propterea scripsit Plato d) protinus Universum ruiturum, si Sol momento consisteret, scite enim ab Homero Sol cor mundi

2) Text. 17.

a) Text. 65,

b) Cap. 3.

c) Lib. 2. de ortu,

d) In Thæteteto,

di vocitatur, nam quemadmodum in nobis si cor momento pondere suo fidat, nec moveatur, necessum est interire hominem, ita in Megacosmo, usu veniat, oportet, cum universa vim, vitalemque foecunditatem à Sole mutuentur, ut est melioris causæ instrumentum.

10. Verum ad pensum redeamus. Hippocrates ad priorem sententiam alludens lib. 1. de Diæta e) scripsit, *Animam in hominem irrepere, ignis & aqua temperamentum habentem, humani corporis partem*: quod ut clarius evadat, sciendum ex Platoniciis Capricornum, & Cancrum à Phisicis dici Solis portas, quia in utraque obviante Solstitio, ulterius Solis inhibetur accessus, per has item portas animas de Cœlo meare in terras, rursum de terris cœlestia repetere, proin hominum unam dici, alteram Deorum: Hominibus dicari Cancrum, quia per hunc fiat ad ima defluxus: Diis vero Capricornum, quia illac postliminio cœlestibus animæ restituantur sedibus. Ex quo inter Pythagoræ placita censetur & illud, à lacteo circulo initia sumere Ditis imperium, quia inde delabuntur animæ immortalitatis naturam. Zodiacum vero lacteus circulus duobus inter-

Dd 2

fecat

- e) T. 1. pag. 186. & pag. 195. 204. sq. Eodem iudice ἡ μὲν ψυχὴ τῶν τὸ πᾶσι πῖσιν ἐμψύχοισι p. 197. εἰ δὲ τις ἀπιστεῖ ψυχὴν μὴ περσμίσγειναι ψυχῇ, ἄφρων ἐστίν. p. 199. Et lib. 6. Epidem. T. 1. p. 810. ἀνθρώπων ψυχὴ αἰεὶ φύεται μέχρι θανάτου. Lib. 1. de morbis, T. 2. p. 33. τὸ αἷμα τῶ ἀνθρώπῳ παλῆσον ζυμβαλλεται μέρῳ συνέσιῳ, ἔνιοι δὲ λέγουσι τὸ πᾶν. Et lib. de flatibus T. 1. p. 410. seq. ἡ γέομαι δὲ ἐμπροσθεν μηδὲν εἶναι μᾶλλον τῶν ἐν τῷ σώματι ζυμβαλλομένων ἐς φρόνησιν ἀνὴρ ἢ τὸ αἷμα. In lib. de morbo sacro autem T. 2. p. 333. docet hoc fieri aëre per pulmones intrante in venas. ὁ δὲ ἐς τὰς φλέβας αἷς ζυμβαλλεται ἐς τὰς κοιλίας εἰσιὼν καὶ ἐς τὸν ἐγκέφαλον, καὶ ἔτα τὴν φρόνησιν καὶ τὴν κίνησιν τοῖσι μέλεσι παρέχει. tamen corde nos sapere negat, totumque id cerebro tribuit lib de morbo sacro T. 2. pag. 343. Contra lib. de corde T. 1. pag. 293. γνώμη γὰρ ἡ δ' ἀνθρώπων πέφυκεν ἐν τῇ λαίῃ κοιλίῃ (in sinistro cordis ventriculo) καὶ ἀρχαὶ τῆς ἄλλης ψυχῆς. & lib. de virginum morbis T. 2. pag. 356. ἐμωραῖα ἢ καρδίῃ. In somno vigilare animam, & corporis morbos per insomnia præsignificare disputat lib. de insomniis T. 1. p. 633. Calore continetur anima qua vivimus T. 1. pag. 650. & sanguis θερμόπρεπ' ἐστὶ τὸ χωρίων τῶν ζώων. VI. Epidem. Tom. 1. pag. 803.

fecat locis, qua Cancer, quaque Capricornus est, propterea & primam nascentibus lactis offerri alimoniam. Cæterum quod ex intimo doctrinæ penu Author eruit Macrobius, acri dignum est perpensione, quipge Plutonis, quod ajunt, galea opertum quadantenns ab impolitiorebus, opinor, minus percipi valet. Quare falli nemo ita debet, ut ascensum, & descensum hic accipiat secundum situm, sed quia Luna Cancrī dominæ generationi proxima est, Saturnus vero Capricorni dominus remotissimus, ideo per Cancrum, i. e. per lunarem, vegetalemque instinctum descendere animas dicunt; per Capricornum vero, i. e. per Saturnum, intellectualemque instinctum ascendere, Saturnum enim prisci mentem vocarunt, qua sola petuntur superiora.

11. Hinc patet sapienter, siquid aliud, ab Hippocrate dictum, animam in hominem repere ignis, & aquæ temperamento, quia generatio, & humana vita ut calido, humidoque sustentatur, ita ab eodem initia ducit. Hoc innatum calidum tertium est Platoniorum vehiculum, per quod animæ corporibus junguntur, calor enim animæ cum corpore nexus rite perhibetur. Propterea Zeno naturam vocavit ignem artificiosum ad gignendum progredientem. Sed hæc hætenus.

12. Nos Patrum decretis sancitam coquimus sententiam, humanam animam à Deo creari. At Hippocrates sola naturæ bonitate tam sapuit alte, ut Christianam veritatem pervadere potuerit, & nobis catholicum dogma *) relinquare.

Pudeat Christianos Asclepiadas, qui nodum in scirpo quærunt, f) & intelligendo næ faciunt, ut nihil intelligant. Pudeat, & ab Ethnico se doceri patiantur. Afferunt ii humanam animam nec per generationem simplicem fieri, quod pernicipiei, & internecioni esset obnoxia, nec per creationem occipere, quod homo non produceret hominem, quum corpus sit ignobilior hominis pars. Malunt ab anima Matris. Divina intercedente operatione (ita enim loquuntur, quasi vero ab ipsa veritate coacti divinum opus confiteantur) instar surculi ex trunco traduci in embrii

*) Neque Catholicum dogma est, animas quando junguntur corpori, recens à DEO deum creari singulas: nam multi Ecclesiæ doctores veteri ac recenti ætate probabilius esse duxerunt eas propagari per vim à Creatore illis inditam: nequæ Hippocrati in mentem venire potuit illa sententia quos vocant Creatianorum, ut quilibet futebitur qui loca illius de anima in unum locum paullo ante à me collecta consideraverit.

f) Jacobus, & Gregorius Horstius lib. 2. de Natur.

brii corpusculum modo inconspicuo, vectore vitali spiritu, qui conformatis particulis à matris corde per peculiarem ductum distribuitur, eoque modo derivari, communicarique animam, quo spiritus ipse, quum seorsum absque anima vitalis spiritus consistere non possit, est enim ejus individuus comes. Assumptum confirmant morum exemplo, quibus filii matres referunt. Addunt, foetum in utero vivere ceu matris particulam, cui per venas, & arterias arctissime copulatur, atque adeo communi fruitur vita. Atqui cum anima peræque sit in qualibet parte tota, atque in toto, conficiunt, ut tota quoque præsto sit infantulo. Hoc luminis argumento declarant, quod uti utilem materiam sibi admotam accendit, ita sibi solidis ligamentis vinctum foetus corpusculum obanimat Matris animula. Metuunt sibi, si aliter fiat, meticulosissimi viri, ne Deus sit Author originalis culpæ, quæ animæ, ceu proprio inhæret subjecto, quod vel dictu nefas est.

13. At si urgeantur, quod sceleris labes Protoplastorum quidem animam primo fœdavit, sed in societatem ruinæ corpus quoque prolapsum fuit, à quo peccati fomes in singulos profeminatur, propagaturque, nihil habent præterea, cui innitantur, præterquam Divo Augustino, cui durum, violentumque est visum, hominum animas ex nihilo creari, quum doceant sacræ litteræ, Deum creasse simul omnia, septima die cessasse, quo conficitur, ut omnium hominum animæ in primi hominis anima sint concreatæ. Quæ fuit etiam Nemessii opinio, cui consentiunt quotquot animas dixerunt simul esse conditas, inque corpora illabi non à Deo infusas, sed sponte corporum desiderio illectas. At canenti palinodiam Augustino g) fidem adhibeamus. D. Hieronymus huic testimonio scite illud opposuit Joannis: *Pater meus usque modo operatur, & ego operor.* Quod vero adjiciunt fore, ut homo hominem non gigneret, quum corpus sit ignobilior corporis pars, facile diluitur. Homo concursum facit, dum enim vim suam semini indit, quæ id concinne præparatum, & ad formam recipiendam idoneum reddit, simul efficit, ut illi forma concilietur, & in subjectum ita præparatum incurrat, qui incursum, & cum subjecta materia formæ concentus quoniam est ipsius rei constitutio, est ortus; h) quisquis hanc effecit societatem, & connexum, is utique procreationem fecit. Norit porro neque materiam, neque formam fieri, sed compositum, sphaera ærea fit, non æs, non sphaera.

Dd 3

Tt

g) In Epistola ad Marcellinum.

h) Arist. in Metaph.

*Tu caussis animas i) paribus, vitasque minores
Provebis, & levibus sublimes curribus aptas,
In celum, terramque seris, quas lege benigna
Ad te conversus reduci facis igne reverti.*

D. Thomas hic annotat, k) Philosophiam ex nostrarum animarum creatione, Dei commendare sapientiam.

14. Sed quæret hic solertior aliquis, quandonam affundi animam censeamus? Cui responsum volumus, affundi conformato, instructoque organis corpore, sive fœmina quadraginta duobus diebus, sive masculina formetur, neque enim certo definiri posse tempus credo. Quare incite quidam scriptis mandarunt, posteaquam semen intra formandi corporis monetam locatum est, quod à toto viri corpore defluere cum Hippocrate Platonici quoque decernunt, traxitque secum à viri anima formatricem vim, ejus potentia diebus fere quinque & quadraginta sic affici, ut sex primis diebus lac evadat folliculo genitivo circumjecto ex membrana tam tenui, qualis in ovo ab exteriori cluditur testa, quod à Physicis deprehensum est, nec tacuit in libro de Natura pueri Hippocrates: novem sequentibus sanguis: Duodecim aliis caro: Decem & octo aliis figuratum evadit, & tunc anima creatur, & infunditur.

15. Verum me iudice talis fuerit procreationis modus. *Comprehensi* feminis spirituosæ, & efficaces particulæ se se in centrum colligunt, crassiores, lentioresque in superficie consistunt, quibus resiccatis fiunt membranæ; Partes igneas, & æreas collectus spiritus in substantiam suæ similem convertit, unde nascuntur enormēta, h. e. impellentia, quorum ministerio vis formatrix ex feminis crassioris ministerio partes spermaticas, ex sanguine menstruo sanguineas efformat, spiritus iste generator per totum semen com meat, atque pervadit, ut agat contagione. An vero maneat spiritus absoluto opere meliori formæ mancipatus, an dispareat, non est hujus loci curiosius disquirere.

16. Hæc sane est totius procreationis ratio nullis figmentis obruta. Falsum est enim, quod à Cælio asseritur, semen primo in lacteam naturam facessere, deinde in sanguinem, postremo in carnem converti; ex foetifico enim lentore solæ spermaticæ partes, ceu prima totius operis lineamenta ducuntur, quibus subinde circumfusus sanguis paulatim in carnem

i) Boëtius,

k) Comm. in lib. 3. de cons. Phil.

neam concrefcit naturam. Jampridem enim Medicorum evidens ratio Aristotelis opinionem convicit afferentis, feminis corporaturam evanescere, nec generationis opus ingredi, quemadmodum nec coagulum casei substantiam constituit, sed cogit modo, & format, cum materia, & efficiens nunquam coincident. Sed medici duplicem in semine substantiam agnoscunt, spiritalem, & lentorem, illi efficiendi vim concedunt, hanc in partium solidarum substantiam converti solide contendunt.

CAP. IV.

Quod naturalia media non sint abdicanda
Ægrotantibus.

Duobus modis universi opificem nobis consulere, atque providere, constans est, & in confesso apud Platonicos, uno rato, & immutabili, quem appellant Adrastiam, quod utraque firmamenti revolutione, lenta scilicet, à qua magnus annus Platoniorum procedit: altera vero celerrima, qua quotidie ab ortu ad occidentem secum diripit subditos orbes, mundo, mundanisque omnibus sortem distribuit suam. Adrastiam appellant fatum, & immutabilem Dei voluntatem, cujus ministra natura, à qua ordinarii procedunt eventus, est enim natura ordinis causa, imo ordo ipse in universo. Cæterum naturam hic appello vim genitricem, & conservatricem per universum diffusam, quæ procedit à primo illo motu, qui rebus omnibus est veluti vita quædam, quum hinc vivificus calor suscitetur, rerum Author omnium. Ideoque Deus natura communi mundo prospicere dicitur, quia cælorum motu singulis vitæ, & durationis suæ periodum definit, illius ministerio perficit, conservatque omnia. Hanc solam generalem providentiam Aristotelem agnovisse nonnulli crediderunt, per quam mundus consistit, & singulæ species perpetua successione singulorum servantur. Juppiter omnibus idem: quia unicuique juxta naturæ suæ meritum retribuit.

*Esse lapsi, sentire Leo, vegetare Cupressus,
Sævus at ingenio vivere gaudet Homo.*

2. At nos non possumus, qui in meliore schola sumus instituti, quin præter communem illam, singularem quoque providentiam agnoscamus, quæ ad singulos homines perveniat, quam Platonici fortunæ nomine appellat-

pellarunt, cujus effectus indefiniti, perobscurique videntur latente causa, propterea sapientiorum suspendunt iudicia, eosque cogunt admirabile Dei consilium admirari simul & venerari. Huc spectant eventus omnes, quos Aristoteles appellat l) præter opinionem, & inconstantes. Quis enim non admiretur ancipiti morbo implicitum nulla naturæ, nulla artis ope adjutum, augescente morbo, & furentibus symptomatis repente revalescere, ac si nullis laborasset languoribus? Hæc me hercle non nisi perraro, & secreto Dei consilio boni gratia contingunt, quæ ideo nos in admirationem rapiunt, quod præter naturæ ordinem, & causarum seriem eveniunt.

*Cuncta hæc m) Superum demissa suprema
Mente fluunt.*

Hac de causa Hippocrates n) in ordinariis causis subsistendum esse docet, illuditque Scythis, qui protinus ad Deum recurrunt, naturalia negligentes. *Plurimi, inquit, in Scythia castantur, muliebrique exercent, loquunturque muliebriter, qui evincti dicuntur. Causam vero hujus rei incolæ Deo tribuunt, hosque homines colunt sibi caventes, ne talia patiantur, sibi que eveniant. Mibi vero hæc, & alia mala omnia divina esse videntur, nec ullum esse divinum magis, aut humanumquam aliud, sed omnia peraque divina, nam horum unumquodque suam habet naturam, nec quicquam sine natura*

l) 2. Phys.

m) Statius.

n) Lib. de Aere, locis, & Aquis. cap. 49. & 51. T. 1. p. 356. seq. & 358. In eandem sententiam pluribus disputat libro de morbo sacro T. 2. p. 324. sq. aitque febres quotidianas & tertianas & quartanas non minus sacras esse & Divinitus immitti, *ἐξ ὧν ἡσων δοκέεισι ἱεροὶ εἶναι καὶ ὑπὸ Θεῶν γενέσθαι*. Illos vero qui incantationibus non tantum morbo sacro mederi, sed etiam lunam de coelo deducere, solem obscurare, procellas vel serenitatem facere posse se ajunt, suffragari potius irreligiosis, quod Divina humanis commentis dissolvere & repellere se jactitant. *ὥς ἂν ἐγώ γε π θεῶν νομίσαιμι γέτων εἶναι ἀλλ' ἀνθρώπων, εἰ δὲ θεῶν ἡ δύναμις ὑπὸ ἀνθρώπων γνώμης κρατέσθαι καὶ δεδύλωται* p. 327. Operere potius qui morbo laborant adire templa & orare Deos, *ἐχρήν θύειν καὶ εὐχεσθαι, καὶ εἰς τὰ ἱερά φέροντας ἐκτίθειν θεῶς*. p. 328. Non malitiam autores esse Deos & iniquitatis, cum ipsi ἀγνόωσι ac purissimi sint, sed purificationis & liberationis hominibus p. 329. Inde p. 338. *ἐκ ὁ Θεὸς σῶμα λυμαίνεται ἀλλ' ἡ νόσος*.

natura pignitur, &c. Cur vero plurimi sterilecant, Hippocrates causam rejicit non in Deum, sed in vitæ desidiam, jugem equitationem, crapulam, ischiadicos dolores, quibus erant obnoxii, quod equitarent sine stapedibus. (Hinc quæsit Aristoteles o) cur ischiadici sint steriles.) Denique rejicit in largam sanguinis missionem cæla pone aures vena, & in ignavissimum somni torporem. Si à Deo hæc mala profiscantur, inquit, cur non peræque omnibus accidunt? Cur potentissimis potius, generosissimisque Scytharum, qui Deos colunt, sacrificia faciunt, quam pauperculis, & ex infima plebecula hominicionibus, & qui Deos temnunt, blasphemique execrantur, hæc incommoda eveniunt? Nec Dii, inquit, sunt incusandi, nec naturalia abdicanda præsidia. Hortatur igitur, ut crapulas, & inertiam declinent, ut frugalem vitam, & labores strenue ineant, sic enim futurum, ut prolem, & quidem masculam suscipiant, & morbis defungantur. At vero, libello de Virginum morbis sacrificulos arguit, quod credulas mulierculas deciperent jubentes, quam mox donaria Dianæ offerri, ut morbis p) expedirentur: Arguit jure maximo, quasi vero Dii optimi naturalia remedia non instituerint, per quæ efficaces esse volunt. Hinc senex ipse mandat, ut miseræ Virgunculæ, quæ ab utero ut plurimum ægrotant, aut sibi sanguinem mitti patiantur, aut certe virum experiantur. Maritus enim non enervis, muliebrium malorum non infrequenter esse solet curatio suavissima.

3. Cæterum universa naturæ opera Hippocrates vocat Divina, quod Deus cum quovis naturali Agente cooperatur proxime (Philosophi dicunt virtutis, & suppositi immediatione) quod sane ex eo facile probatur, quoniam Divina virtus non est aliunde mutuata, quin potius omnis creatæ rei virtus à Deo effluxit, adeo ut creaturæ, sit quoque Dei virtus. Dein quod nihil intercedit inter Deum & creatæ rei effectum, utcum Deus similiter, atque ignis verbi gratia, dum calorem producant, manui, dum calefcit, proximus sit. Verumtamen causæ primæ actio ab actione causæ secundæ ad certam speciem deducitur, atque definitur, quia cum prima causa indiscriminatim quemcumque edere possit effectum, utpote hominem, aut equum, hominem vero definite producit, quod hominis congressu concursus ejus distinguitur, atque definitur. Distincta tamen causæ secundæ quoad gradum actio à Deo coercetur, &

Ee

limi-

o) Sect. 4. Probl. 20.

f) T. 2. p. 356. ubi inter morbos illos refert si quæ videantur sibi ὁρῆν δαίμονας πινῆς ἐφ' ἐαυτῶν δυσμενίας.

limitatur, etenim, exempli loco, Ignis ad certam numero calfactionem non est affectus, præsinitusve, quin plures potis est elicere, quum natura ad singulare non collineet, ut docet Avicenna. Quare ut hanc definite calfactionem edat, aliunde limitari, determinarique debet: atqui in secundarum causarum sphaera nihil est, à quo terminari queat; quare ad primam causam confugiendum est, quæ virtutis suæ efficacitate eam definit, cujus certe est ordinaria, & statuta lege hunc quasi defectum supplere, neque enim coelestis influxus, cæteræve causæ effectrices hoc præstare valent.

4. Sed quispiam ex Peripatetico Lyceo q) nobis objiciat, Actiones esse singularem, Intelligentias esse causas universales, neque causas esse, quod ab illis novum quippiam proficisceretur, quod est absolum. Denique particulares causas sufficere, nec necessarias ideo esse universales. Verum tamen iis sic obviam ire volumus. Ad actionem aliquid bipartito dicitur concurrere, nempe ut agendi rationem, & ut illud quod agit, universales causæ confluunt in effecta uti rationes agendi, minus ut agentes. Et sane Aristotelei ab universali causa nullam actionem obiri arbitrantur, nisi singularis, & determinatæ causæ congressu definiatur. Sunt, qui asserant, causam universalem, & particularem ad eundem effectum convenire secundum diversos gradus, ut homo hic ad hominem hunc: at universalis causa ad hominem ut ens, siquidem effectus universalis in causam universalem referendus. Universalis igitur causa concurrit ad plures effectus, & ad eundem, secundum universalem rationem, sicque concedunt, Deum concurrere ad hujus hominis productionem secundum gradum Entis, quobiam universalis causa non concurrit ad effectum, secundum omnem gradum, sed secundum universalem rationem, particularis vero concurrit secundum gradum particularem. Sunt, qui secius sentiant r) asserentes, particularem causam, & universalem, scilicet Deum ad eundem effectum confluere secundum eandem rationem, & gradum, sed non secundum eundem ordinem, quoniam altera ut particularis, altera ut universalis convenit, neque interim altera supervacua est, quum ambæ non conveniant, eodem ordine, & ratione.

5. Quidquid sit tandem, Deum in omnem effectum confluere constans est, & ratum: hinc etiam à Deo omnem medelam emanare, s) dicitur, atque ejus instrumentum esse naturam, utriusque Ministrum Medicum.

q) Augustinus Niphus in Phys,

r) Gregorius Ariminensis,

s) Ecclesiastici 38.

cum. Quæ media instituit Deus, ut in illis efficax esse videatur; propterea Sacræ paginæ in infirmitate adhibendum esse Medicum sedulo jubent. . . .

6. Ne credat tamen aliquis, Deum naturalibus mediis ita esse alligatum, ut sine illis nihil queat efficere, quod putarunt Stoici, cum idem supra, & contra naturam efficaciter agere possit. Sic Moses XL. dies absque alimento divinitus vixit, & quinque panibus, totidemque piscibus Christo theanthropo distribuite, tot hominum millia expleta recessere. Posthac tamen non nisi temere quispiam hanc mirabilem, ominosamque custodiam expectarit, quin in officio se contineat, & manum cum Minerva, quod ajunt, moveat; Scriptum est enim, *in sudore vultus tui vesceris pane tuo*. Quare si quis morbo corporis languore corripiatur præ naturæ imbecillitate, Dei in primis opem imploret, eumque ardentibus invocet votis, ut remediis opportunis, & congruentibus, intercedente Divina benedictione excupitum largiatur eventum. Ut enim sanitas benedicente Domino, quotidiano cibo servatur, ita præsidiorum beneficio, laborantibus, & morbo oppressis succurritur.

Non absimile symbolum in æternæ salutis mysterio est cernere, ubi DEUS Opt. Maxim. mandat, ut Christi verbis auscultemus, & instituta adhibeamus Sacramenta, quibus in nobis efficaciam suam pollicetur, ubi non crepera, sed firma fide Servatoris Jehovah meritum comprehendimus nobisque corrogamus.

Suam itaque Omnipotentiam Deus tentari minime patiens ad media, naturalesque causas nos ablegat, quibus dextre nos uti jubet cum ad sanitatem servandam, tum ad profligandos morbos. *Medicis, quæ vocant, inquit Oseas, legitimis utentes adjuvat Deus.*

7. Merito igitur Hippocrates væcordes insinulat Scythas, quod mediis despiciatis naturalibus ad Numen recurrant, idque caussentur, sive agnoscenda sit morbi causa, sive morbus curandus sit. In natura, ait scitissime, nihil sine natura, nempe sine naturali causa gignitur. Unde etiam ad Democritum scribens invehitur in impostores.

Artis Medicæ relictæ factæ, o Democrite, t) inquit, plerique è vulgo hominum non omnino laudant, verum Diis sæpe attribunt, u) si vero natura reluctat

E c 2

per-

t) Tom. 2. pag. 933.

u) Θεοῖς δὲ πολλὰ κίς ποταπτῶσιν. Similiter Epistola ad Damagetum T. 2. pag. 927. οἱ τε γὰρ νοσέοντες ἅμα τῷ σώζεσθαι, τὴν αἰτίαν Θεοῖς ἢ τὴν φύσιν ποταπτῶσιν. Adde Hippocratem de arte c. 5. Tom. I. p. 3. & 4. & 6.

perdiderit eum, quicquidatur, medicos reprehendunt, Numen x) pratercun-
tes, &c.

CAP. V.

Quod in profligandis morbis Divinum Auxilium sit invocandum.

Episcurus, ut servaret hominis libertatem, y) negavit Deum providentia mundum gubernari: sed quam inique, palam est, Deus enim non tantum communi, sed etiam singulari providentia mundo, mundanisque omnibus prospicit, curat non tantum ut sint, sed & bene sint omnia, cognoscit individua non tantum sub ratione speciei, sed etiam secundum individuas proprietates. Cum enim ea fecerit, possintne illi esse ignota? Cum abjectissimus Artifex opus suum cognoscat, est ne verisimile, Deum ignorare, quid agat? Nec refert, si singula sint infinita, & caduca, quia sub ratione finita cognoscit. Deus esset Animal miserrimum, ait Sophus, si singula cognosceret: Nec est, quod objiciat Avenrhois, fore, ut vilesceret, si hæc nosset inferiora. Non est, inquam, nam cognitio omnis perficit, atque illud de voluntate potius, quam de intellectu diceretur, siquidem voluntate ad optata trahimur, illisque similes evadimus, at intellecta in intelligentem transferuntur, & ei similia redduntur. Itaque si ullum sit argumentum, Deum confieret non cognoscere ex rebus ipsis accipiendo mortalium more cognitionem, sed seipsum intelligendo omnia eminenter continentem. Illud tamen alta mente tenendum, res singulas à Deo quidem cognosci, at per essentiam suam efficientem, aut conservantem, adjecto scilicet divinæ voluntatis actu. Quoniam enim res singulæ præter essentiam obtinent existentiam, qua singulares evadunt, & extra causam subsistunt, si cognitæ essentiae accedat voluntatis actus, quo Deus producere, aut conservare decernat, cognoscuntur extemplo singularia omnia, quæ sub illa continentur essentia: Ad singularia namque productio illa terminatur.

Primum

x) *παρέντης τὸ θεῖον.*

y) Notum est omnibus, longe majorem libertati vim Epicurum intulisse per ὑλὴν quam statuit ἀνάγκην atomorum, quamque mox deinde & arbitrario commento declinationis atomorum eludere iterum ac veluti defecere fuit conatus,

Primum igitur essentiarum plurium plures Ideæ conjunguntur tum substantiæ, tum accidentium, quæ simul in rebus singulis continentur, tum accedente illa voluntatis determinatione, singula cognoscuntur.

2. Hæc autem tam multa in unum effudimus Themistium, ne committentibus hominis auctoritas imponeret, quum maxime ei Philoponus applaudat, qui mala à Deo non cognosci, arbitrati sunt, eo plane argumento, quoniam, si cognosceret ea, etiam faceret, quod enim novit, id efficit, siquidem, ut intelliguntur res à Deo, ita sunt. Quasi vero innumerabilia possibilia non cognoscat, quæ efficiet nunquam. Cognitio quippe ad intellectum spectat, effectio ad voluntatem. Sed nos nimis longum fecimus, qui ad probandam singularem Dei providentiam, Peripateticorum Principis patrocinio uti poteramus; sic enim Aristoteles: *) At vero, inquit, qui mente operatur, & eam colit, disponitur optime, is & amantissimus Diis immortalibus est: nam si Dii curam rerum humanarum, ut existimatur, aliquam habent, rationi sane consentaneum fuerit, ipsos eo gaudere, quod est optimum, sibi que maxime cognatum, hoc autem fuerit ipsa mens, & in eos, qui maxime hoc amant, & honorant, beneficia vicissim conferre, tamquam curam iis, quæ sibi sunt chara, & diligentiam adhibentes, & recte, beneque agentes. At constat hæc omnia sapienti inesse maxime, amicissimus igitur sapiens Diis immortalibus est, eundem autem conveniens est, & felicissimum esse, &c. Ex quo loco D. Thomas Deum rerum humanarum peculiarem curam gerere demonstrat. Id quod etiam certa colligi potest apodixi ex Peripatetica Schola decerpta: Siquidem omne agens certo fine dirigitur, tantumque in finem itio, atque directio, quantum agentis efficientia se collatat, explicatque. At Dei efficientia ad universam rerum naturam pertinet, quare & unumquodque à Deo in finem suum dirigitur. Hæcque expressa est, & peculiaris providentiæ ratio, quam egregie nobis sacerrimus ille Jacob per Scalam è terra in Coelum usque assurgentem significavit, ad quam David etiam respexit: 2) *Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, & humilia respicit in Cælo, & in terra.* Quin & Homerus a) huc collineasse videtur, quando à Jove auream catenam è Cælo in terram demitti omnia comprehendentem, vincientemque, nec non ad Jovem ipsum retrahentem, scriptis tradidit.

Ee 3

Porro

*) Lib. 10. Ethicor.

2) Psalmo 112. a) Iliad.

3. Porro varii gradus Scalæ, multiplices & multiformes rationes, & modos significant, quibus res à se conditas Deus regit pro varietate, scilicet rerum ipsarum. Quippe rationis expertia per formas, & qualitates ab origine illis insitas, atque per naturales propensiones, & brutos, irracionalesque quosdam instinctus, qui tamen rationis, & prudentiæ instar illis sunt, Deus gubernat, & ad suum quæque finem dirigit.

At vero hominem proprio arbitrio utentem non uno modo, sed multifariam gubernat, & moderatur. Hunc poenæ formidine, illum præmiorum spe ad frugem revocat, illum per cruciatus, & calamitates ad commoda deducit, hunc è foelici dejicit statu, & in pauperiem deprimit, quo vexatio det intellectum. Adhæc per hortatus, per monita, per exempla allicit, incitat, attrahit.

4. Cæterum si omnia sunt Dei sapientissimi, potentissimi, atque optimi subjecta providentiæ, unde tot in rebus vitia, defectus, flagitia cum in humanis, tum in naturalibus? Hoc vel maxime, inquit Boetius, b) est admirationis, & querimoniæ causa, quod, cum rerum omnium bonus rector existat, vel esse omnino mala possint, vel impunita prætereant. Etenim imperante, florenteque nequitia virtus non solum præmiis caret, verum etiam sceleratorum pedibus subjecta calcatur, & in locum facinorum supplicia luit. Quæ fieri in Regno scientis omnia, potentis omnia, sed bona tantummodo volentis Dei nemo satis potest nec admirari, nec conqueri. Verum hanc objectiunculam præclare diluit D. Thomas c) Corruptiones, inquit, & defectus, qui sunt in rebus, dicuntur esse contra naturam particularem, sunt tamen secundum intentionem naturæ universalis, qua scilicet tenus defectus unius cedit in bonum alterius, vel etiam totius universi, siquidem corruptio unius est generario alterius, per quam species conservantur. Cum igitur Deus sit universalis provisor totius naturæ, ad ipsius providentiam spectat, ut permittat quosdam defectus esse in quibusdam, ne universum absolutum bonum præpediatur: si enim omnia mala impedirentur, plurima desiderarentur bona, neque enim esset vita Leonis, ni rabido dente laniata aliqua animalia cæsa fuissent, nec esset Martyrum patientia, ni Tyrannica, & immanis persecutio præesset. Hinc D. Augustinus, d) Deus omnipotens nullo modo sineret, ait, aliquid malum esse in operibus suis, nisi usque

b) Lib. 4. de Consol. Phil.

c) Prima Primæ Q. 22. art. 11.

d) In Enchiridio cap. 11.

usque adeo esset omnipotens, & bonus, ut bene faceret etiam de malo. Propterea Boëtius, sola est, inquit, divina vis, cui mala quoque bona sunt, quum eis convenienter utendo alicujus boni effectum elicit. Ordo enim quidam cuncta complectitur, ut quod ab assignata ordinis ratione discesserit, hoc idem, licet in alium, tamen in ordinem relabatur ne quid in regno providentiæ liceat temeritati.

5. Galenus de decretis Hippocratis & Platonis c. 7. Non enim, inquit, quemadmodum quæstio illa de Mundo, factus ne, an minime sit, inutilis est, ita quoque de providentia Dei indagare non confert, sed utilis omnibus est, ut vim quandam esse in mundo hominibus & potentia, & sapientia meliorem cognoscamus, &c. Quidquid sit tandem, Hippocrates noster satis Divinam providentiam in confesso habuit, qui suadet, ut preces Diis effundamus, & divinam imploremus opem.

Ita enim senex: e) *Cum quid purum de Deo puro quæ capere videntur, quoad sanitatem optimum est, nam significat, quæ corpus intrant, purum esse. Si quid autem contrarium, non bonum est, morbum enim in corpus venisse significat.* Paulo autem post infert: *) *De signis autem caelestibus syderibusque, cum quæ gnari, periculaque fuerit, sic provideto, & diatam statuito Diuque supplicato, cum bona videris, Soli Jovi caelesti, &c. cum vero contraria, Diu hac advertentibus.*

Hinc

e) *ὅτι καὶ καθαρὸν* Lib. de Insomniis. T. I. p. 639. In eodem libro p. 638. ὅ, π. ἀν. τῶν πνευματικῶν ἐφεζομένη δόξει σοι, καθαρὸν καὶ ὑγιὲς εἶναι, ὑγιαίνειν σημαίνει, διότι ἐκ τῆς αἰσθητικῆς εἰς τὸν ἀνθρώπου καπιλὸν εἰς τοῦτον δὲ ὅρη καὶ ἡ ψυχὴ εἰσέπεται εἰσελθῇ. Idem p. 633. somnia Divina admonere & singulis hominibus vel integris civitatibus bonum aliquod vel malum præsignificancia non dubitat. ὅκιστα μὲν ἐν τῶν ἐνυπνίων θεῶν εἰς, καὶ προσμαίνει ἢ ἀνὰ συμβεβηκόμενα ἢ πόλεις ἢ ἰδιώτη λαῶν ἢ κακὰ ἢ ἀγαθὰ μὴ δὲ αὐτῶν ἀμαρτίαν, εἰς ἐκείνην περὶ τῶν τοιούτων ἀκριβοῦς τέχνην ἔχοντες.

*) p. 639. 642. In eod. lib. p. 634. redarguens illorum Medicorum inscitiam qui insomnia morbos præsignificancia dijudicare nequeunt, & nihil aliud jubent quam Deis supplicare, subiungit: καὶ τὸ μὲν εὐχεσθαι πρέπειν, καὶ λίην εἶναι ἀγαθόν. δεῖ δὲ καὶ αὐτὸν ξυλλαμβάνοντα τὰς θεὰς ἐπικαλεσθαι. Et sane Deos precari decet & valde bonum est. Sed oportet & ipsomet me manus admoveere atque ita Deos implorare, quod suadet etiam p. 635. & in fine libri p. 644. ait sc ra-

8. Verum age quando in hæc incidimus, cur supplicationes quædam exaudiuntur, quædam obturatis despectantur auribus? Respondeat doctus juxta, ac pius Avicennas. k) Causa, inquit, propter quam exaudiuntur preces, est convenientia, seu aggregatio causarum simul cum Sapientia Divina, & est, quod convenient, siue aggregentur hominis deprecantis causa? Verbi gratia in eo, quod ipse deprecatur, est causa, cur res illa sit ex Creatore. Quod si quispiam dicat, utrum fieri possit, ut citra Litanias illud evadat? Utique inficiabimur, quoniam eventus unica est causa. Nempe altissimus opifex, qui interpositas preces ceu proximas, & peculiare causas disponit, quemadmodum sanitatis alicujus laborantis, pharmaci haustus causa perhibetur, quum vero medicamentum respuit, sanitatem quoque negligit.

8. Pari modo preces ad vota obtinenda veluti accommodata media desiderantur. Quamobrem duabus de causis, quæ simul conveniunt, rogatus necessarii videntur, atque adeo ipsarum exauditio. Enimvero si ad supplicandum promovemur, à Deo est, propterea deprecatio, cur exaudiamur, causa est. Cur vero incongruum, & decens adspiret supplicatio, unde optata cadunt ex voto, ab eodem repetendum, quare ambo ab una producuntur origine. Nonnunquam vero alterius causa est altera. Propterea quidam à terrenis cœlestia affici, in animum induxerunt, quare preces nostræ necessario exaudiuntur. Nos iis sic iri obviam volumus; Naturalia nimirum hæc cœlestium, & Divinorum effectus quosdam esse, qui, ni pervertatur ordo, in suas causas nullatenus queunt efficere, hinc etiam ad orandum excitamur. Cur vero preces non exaudiantur, ea potissimum est causa, quod finis, cujus gratia obsecrat, vel non conducit juxta Universi ordinem, vel ratione deprecantis. At vero viris sanctimonia delibutis inter precandum Prima causa vim infundit per quam mirum in modum aliena movent, quare & elementa eorum voluntati confestim parent, quum maxime elementa subjecta sint animæ energię, nosque ipsi non semel fecimus periculum. Ubi enim res vehementius imaginari contingit, quam mox corpora nostra aliosim, & affectionem subeunt pro animi varia dispositione. Ad hæc neque absolum, aut à veritate abhorrens est, quempiam imaginationis vi alienum cingere, & percellere posse corpus, id quod Indiæ inguiliini sæpius experiuntur. Itaque Deus omnium conditor exaudit deprecantem animam, si finis, ad

k) Libro de Anima Aphorism. 45.

ad quem preces diriguntur, in universi ordinem, & utilitatem relabatur.

9. Hæc est ipsissima Avicennæ sententia, qua duo potissimum constituuntur veluti cardines, super quibus impetrati voti ratio convertitur; divina scilicet afflatio, qua ad rogatus, & obtestationes excitamur, iusta denique, & honesta singulis, aut universæ naturæ conducens inter implorandum petitio. Et hæc est congressio, coitioque caussarum, quæ divinam movent sapientiam ad efficiendum, quod efflagitatur precibus, quibus plane nulla afficiuntur passione Numina, sed tantum in illis veluti symbolis volunt esse efficacia. Ut autem preces omnibus sint absolutæ numeris, quinque stipari oportet prærogativis: *) Securæ enim, rectæ, ordinatæ, devotæ, humilesque esse debent. Sed quando hæc altioris sunt operis, mittimus, & ad Avicennam revertimur, cujus commendamus sententiam, Deum Sanctis viris præsto esse, virtutemque communicare, per quam elementa, & quidquid ex elementis est concretum, illis audiunt, & protinus obtemperant. Mirabilis est enim Deus in Sanctis suis. Verum quod de Imaginatione subjicitur, & falsissimum, imaginatio namque immanens actus est, nec quicquam in nostro corpore obire potis est, nisi alterius causæ, quæ ejus sublit imperio, intercessionem, congressuque, multo minus in alieno corpore.

10. Hinc non inelegans quidam a) perperam plurimos, eosque admirabiles eventus in imaginationem rejicit, utpote quæ revera spiritus, & humores ciet morborum parentes. Nam si rogetur, cur appositis amuletis cum susurro, aut sesquipedalibus verbis effutitis quispiam morbo defungatur? Respondet effectum esse ab imaginatione. Ubi namque certa spes salutis concipitur, calor, spiritusque quoquo versum effusi ad functionum munera acriores, aptioresque redduntur. Sic epileptici, dum ex Alcææ ungula concinnatum gestant annulum, quia Periaptis certo credunt, & maxime fidunt, non corripuntur, quod confidentiam spirituum quies, & tranquillitas excipiat: At submoto annulo, quia invadit timor, turbantur spiritus, atque consternantur, à quibus exciti humores cerebri obstruunt ventriculos, membranulasque vellicant, hinc sacer ingruit morbus. Atque perinde illis accidit, ac qui demisso, humilique loco angustam trabem recti perambulant, at si paulo eminentiore loco ponatur, unde pe-

Ff 2

riculum

*) Precum conditiones ex D. Thoma.

a) Alex. de Vicentinis.

riculum impendeat, ingressi quam mox præcipites delabuntur, quod præ metu spiritus in fontes recurrunt, & lacertos deserunt. Qua causa etiam somnambuli avia loca petunt, repetuntque, at expectati, si discrimen agnoscant, proni decidunt. Eodem modo & Quartanam fieri, & admoto Araneo propulsari credidit. Sed norit in primis affectus ex prænotione Phantasæ, quæ vel læta, vel molesta objiciat, suboriri quidem, circa cor tamen sanguinis, spirituumque tumultuariam fieri commotionem, quare cordis potius, quam cerebri affectus ex phantasæ deliramentis emergere consentaneum foret. Nam etsi affectus universum corpus moveant, in ipso enim corde aut caloris, aut frigoris, ut ait Aristotelis facta alteratio, etsi in exigua, & non sensili particula, plurimam sane in toto corpore parit differentiam cum ruboribus, & palloribus, cum horribus, & tremoribus, aliisque hujusmodi; ut temone paululum translato magna sit prorse transpositio: Nihilominus tanti non sunt, ut excitis spiritibus continenter aut morbos pariant, aut propellant (ni summus subsit apparatus.) Equidem multum conducere fidentiam scio, unde Avicenna dicebat, Medicum plures curare, cui plures fidunt, plurisque esse bonam, firmamque animi confisionem, quam omnia Medicorum pharmaca. Propterea etiam Vallesius Medicos dehortatur, ne eorum curam suscipiant, à quibus non æstimarentur plurimi. Cujus rei causam adjiciunt quidam, b) quod confidens animus non percellitur, sed adquiescit, quocum spiritus etiam consistunt. Accedit, firmam erga Medicum fiduciam id agere, ut malorum obliviscantur, & dolores converso in Medicum animo aut non sentiant, aut mitius ferant, necessario enim animadversio desideratur ad percipiendum dolorem. Unde Hippocrates qui dolentes parte aliqua corporis omnino dolorem non sentiunt, iis mens ægrotat. Scio inquam ea de causa plurimum prodesse fiduciam, sed eam esse, quæ comitalem morbum admota Pæoniæ radice, aut annulo ex Alcæo ungue arceat, haud credo. Ecquis enim ea perniciæ semel correptus fidenti, ratoque animo non sperat, fore, ut de integro non invadat, cum interim credulis, & bene sperantibus medio de fonte leporum superveniat, & incessat? Cornelius Agrippa Magiæ Ceremonialis unum principium statuit credulitatem firmam: qui non crediderit, inquit, non experietur, sed tam futilem sententiam jure Philosophi rejiciunt. Existimandum igitur cum tota elegantiorum Asclepiadarum Schola ungulam sylvestris Aselli cum cerebro Epileptico habere schesim, & quandam analogam rationem,

b) Vegia, Mercurialis.

nem, adeo ut annulo apportato per occultum effluvium ita roboretur cerebrum, ut non possit à quavis morbifica causa concuti. Araneolum vero frigidum, siccumque animal aut negarim ea vi pollere, aut certe non alia ratione, quam *ἁπλῶς*, & mutuo consensu. Et, ne me quis credulitatis arguat, qui omnia ad temperationem velim reducere, Alex. Aphrodisæum quærentem patienter audiat, cur quos Dipsas momorderit, sitique sunt intolerabili affecti, eis epota theriaca, quæ calida, siccaque est, sitim sedat, non autem magis incendit? Respondet non qualitatis ratione sitim sedare, sed mutuo quodam consensu, & ratione naturali. Id est hujusmodi Antidotum, quod plurimis ex herbis componitur; quæ consensum aliquem cum singulis corporis partibus habent, velut Dictamnium proprietatem quandam erga cor habet, ipsumque confirmat, & servat, Eupatorium vero cum Jecore, Scolopendrium cum Liene, petroselinum cum ventris orificio, Hyssopus vero cum Septo, & pulmone, Helenium vero cum Renibus, Ruta cum collo, Gentiana cum cerebro, Sefeli autem cum vesica urinaria. Unumquodque igitur horum mellis dulcedine illectum trahit quod sibi proprium ad tutelam est. Inter quæ omnia sunt & viperarum immixtæ carnes, quæ naturalem quandam mutuam affectum habent, quam antipathiam vocant, adversus quodvis venenosum animal, corruptibilemque virtutem. In singulas igitur partes distributa affectum illum, qui corruptionem minetur, agere non sinunt. Repugnant enim ceu legitimi quidam milites, qui pro sua ipsorum patria, arma ceperint. Hactenus Alexander, qui tametsi sententiam meam confirmat, & causam elegantissime exprimit, in eo tamen falli videtur, quod singula simplicia in Theriace permanere putarit integra, quum tamen post fermentationem corrumpantur, & ex corrupta singulorum specie quinta quædam prodeat essentia virtute omnium vim continens. Nam quemadmodum in Mixtis corporibus virtutes subsunt, quæ in elementis desiderantur, ita in Theriace virtus ea inest, quam in singulis non est invenire. Propterea Avicenna Theriacam non humano ingenio, sed potius Divina inspiratione concinnatam esse ratus est. Et utinam multa non deessent, quorum causa suis privatur viribus.

11. Sed ne parergon, opus ipsum superet, receptui canamus, & adhibitis opportune morbo remediis ad implorandum Divinum auxilium fidenter accedamus, quia & efficaciam Deus pharmacis ingerit, & quia mirandum in modum ipse sanitatem conferre potest: Quidquid enim Deus una cum secunda causa potest efficere, se solo potest, in genere in-

Ff 3

quam

quam efficientis causæ natura non de industria agentis. Argumento sit Paralyticus ille, qui jubente Christo Theanthropo sustulit grabatum suum, & ambulavit. Similiter quod ad umbram Petri Apostoli sanarentur infirmi, c) vel Sancti alicujus attactis reliquiis aliqua urgeatur ægritudo, non fit per formam aliquam his corporibus inditam, sed solum per Divinam energiam, quæ ad hujusmodi effectus his corporibus utitur.

CAP. VI.

Quod quidam morbi Divinitus immittuntur.

DEUM olim inflixisse morbos, Sacræ testantur paginæ, & argumento est flagitiosus ille Pharaon, qui Saræ captus pulchritudine, ejus violare tentavit pudicitiam, & adulterium committere, unde tentati sceleris in pœnam perpetua laboravit gonorrhœa, uxoresque cum Regis, tum Aulicorum, vulvæ conclusionem perpeffæ sunt, ut deinceps parere non possent. Sed accedat Judæorum lepra, quæ non putrem, atramque bilem agnovit, sed causam longe superiorem, Dei nimirum justæ vindicis iram. Quæ quidem lepra antiquitus sæviebat pro patrati sceleris conditione: quare si peccatum mitius esset, in parietibus domus maculæ pullularent: si gravius, in vestibus labes sese proderet; si gravissimum, corpora ipsa foedata temerarentur: qua sane contagio, pernicioque infecti xiv. diebus à Protomyfste judicabantur, num extra hominum consortia, & Civitatis pomæria essent ablegandi, non enim ad eam profligandam humana satis erat manus, sed Divina potius opus erat, cum nulla remedia illis adhibita conferrent, sed sola Dei Optimi Maximi voluntas. Quidam a) vitiliginis, aut lichenis speciem extitisse, sunt arbitrati, vestibusque, & domibus accidisse duntaxat per analogiam, cum inanimata quoque similem putrilaginem nancisci possiat. Nos tamen Theologis, & veritati congruentius dici existimamus, si divinitus lepram illam immiffam fuisse demus pro singulari supplicio ad plottendam Judæorum acharistiam. Nam Deus, quemadmodum Israeliticum Populum singularibus cumulavit privilegiis, ita quoque turpem ingratitude insolentibus, & valde atrocibus plexuit suppliciiis.

2. Triste spectaculum grassantem, populantemque in humano corpore Lepram spectasse; Portento simile domum eadem colluvie foedam, quæ

c) D. Thomas opusculo de occultis rerum operibus.

a) Vallesius lib. de sacra Philos. cap. 19.

quæ Herum cum familia, & supellestile pellat. Divorum plurimi portentosum hoc morbi genus sunt litteris testati, quibus reniti non dubitavit Galenus, eo fretus argumento, quod Hippocrates b) nusquam ægritudinis causam rejecerit in Deos, quod omnes peræque Divinos profiteatur, quia à natura, hæc autem Dei ministra: quin eos sugillat, & vellicat, qui in Deos morborum causas referunt. Verumtamen deposita discipuli persona necessum est refragari Pergameno, qui, ut ait Otho Brustelensis, c) à sola corporis, & humorum temperie morborum causam trahens nullos à Deo infligi, aut curari impie fabulatur: Nec est, quod suæ culpæ Hippocratem prætendat, ille enim cum Homero, & Hesiodo nonnunquam morborum esse causam divinum Numen, d) ideoque ab eodem exordiendam esse curationem liquido profitetur, cum Deum in medicina minime ociosum esse cognoverit. Quid vero dilucidius, quam quod primo Prognosticon? Conceptis ille verbis præcipit, ut sedulo inspiciamus, numquid aliquid divinum in morbis subsit. Quid per Deum? *Θεὸν* illud, ni divinum supplicium, quod Deus morbis affligendo in scelerum vindictam sumit? Hoc ut evitaret Galenus, divinum Aërem est interpretatus, eosque perstrinxit, qui ob justam Dei vindictis iram morbos emergere animo duxerunt (Mosem autem, & Evangelographos tangit, qui nulla supposita ratione historias scriptitarunt, quos alibi etiam sine demonstratione loquentes rejicit.) Præterea eos quoque respuit, qui decretorios dies in divinam regerunt causam, quia incognita est, & inopinabilis. Jure autem hoc arguitur, quia non omnia, quæ arcanas, abditasque causas habent, divina sunt nuncupanda, sed quæ prorsus admiranda. Accedit, dijudicantium dierum causas non latuisse senem. Quare propriam subjicit sententiam, intelligendam esse aëris conditionem, sed quia prava hæc aëris conditio à Cælo sit, & declinari non potest, Divina dicenda est. Atque licet hæc sententia Hippocrati accommodari possit, quia phrasi Latinis, Græcis, & Hebræis consueta aër Cælum dicitur, unde Diogenes aërem Deum appellebat, à veritate tamen abhorret, quoniam Galenus ipse eorum opinionem de diebus criticis vellicans, qui ad divina recurrerant, non utique, ait, divinæ causæ, quia nec incognitæ, nec inopinabiles, nec admirandæ, licet ex Cæli motu, maxime vero Lunæ deriventur. Præterea si propter Cælum

b) Lib. de morbo sacro. Lib. de Virg. morbis. Lib. de Aëre, Locis & Aquis supra p. 216.

c) Lib. Pharmacorum simplicium in Præfatione ad lect.

d) Lib. de muliebri Nat. & Lib. de Elegantia supra p. 196, 224.

Coelum divina appellanda forent, quæ ab eo pendent, universum naturæ opificium esset divinum.

3. Sed mittamus jam Galenum, e) qui in hoc inferiori mundo nil immortale cognovit, nec divinum, quin ne animam quidem rationalem aliud esse putavit, quam temperamentum, aut innatum calidum, nec aliter à suo Platone *) doceri potuit. Facebat igitur parumper, quando nec à discipulis, ejus fovetur opinio. Sunt, qui pro aëre occultam, & deleteriam qualitatem è Coelo derivatam sufficiunt : f) Quæ sententia nec rei naturæ, nec Hippocrati consentanea videtur, Coelum enim Catholica causa est, & propter universi conservationem movetur, non ad demolitionem. Verum cedo, cur à Coelo maligna, & fontica qualitas potius, quam benigna, & manifesta dici divina debet? Hercules si qua divina appellanda foret, certe benefica, & vitalis, quum Coelum boni studio nobis moveatur. Atqui Hippocrates ipse cum aëris, & ejusdem à Coelo mutationum meminit, nihil interponit divini.

4. Neque eorum probatur opinio, qui g) τὸ εἶδος formæ totiusque substantiæ morbos interpretantur, quod fortassis in Physicis Aristoteles semel formam nuncupavit divinam, nam eo modo unumquodque divinum esset, quum sua exoritur specie, & forma.

5. Multo minus cujusdam boni h) arridet opinio, qui divinam causarum syndromen, atque concursum intelligit. Homo plusculum philautos putat causarum colligantiam, & implexum esse illud divinum, de quo Prognosticon primo fit mentio, quasi dixeris fatale. Utpote si quis misellus iter faciens magna repente tempestatum, imbrumque vi obrutus tecta requirat, quæ plurimo distent intervallo, cogatur madida sub veste pernoctare. Tandem redeunte die post longos viæ errores in diverforium secedat omni copia vacans, ubi nec lecti, nec ignis, nec mensæ facultas fiat. Cogatur cedere fame, & frigore pulsus. Interim præstegnosi febribus corripitur validis, desiderantur Hospitia, Medici, pharmaca, soteria cuncta, fato moriatur.

6. Hoc putat ille divinum in morbis. Siccine per ambages divina procedunt? Emoriar, si quicquam audierim inconsultus. Fato enim morimur multa consumpti senectute, & naturaliter, unde ignis urit fato.

e) Lib. quod Animi mores, &c.

*) Potuit, & edoctus est fortasse.

f) Marsilius Ficinus, Mercurialis, Valleriola.

g) Fernellius in Phys.

h) Neoterici (Hieron, Jordani) quid sit divinum in morbis.

to. Quare merito queritur soror Anna de Didone, quod intempestive mortem oppeteret.

*Nam quia nec fato, merita nec morte peribat
Sed misera ante diem.*

Cum Persæ Græcorum templa incendiis absumpsissent, & solo adæquassent, Jones instaurari vetuerunt, ut eorum spurca barbaries à singulis videretur. Ita mihi nefas, imaginofam hanc solertiam destruere, qui cupio ab omnibus videri.

7. Riolanus Euchetarum arrogantiam proscindens, qui primarum causarum intelligentia, se tandem æquare posse Deum gloriabantur, modestius inquit, Socrates, cum diu, multumque in rerum humanarum, divinarumque cognitione desudasset, hoc unum se scire confessus est, quod nil sciret. Eadem modestia Hippocrates in morbis divinum quiddam inesse affirmabat, i) quod sive occultum, sive inexplicabile, sive cœleste, & à Deo profectum interpreteris, ut puta sceleratorum flagellum, fortassis ad Authoris mentem, haud dubie ad rei ipsius veritatem apte, & accommodate dixeris.

8. Et quamvis perinde accidat in Hippocratis sententiis, atque in Timantis opellis, in quibus plusculum semper aliquid intelligebatur, quam pingeretur: à nobis tamen, qui Catholicam fidem, atque adeo

- i) Prognostic. T. I. p. 448. vult Medicum ἅμα δὲ καὶ εἰ πῶς ἔστιν ἐν τῇσι νόσοις, τὴν τὴν πρόνοιαν ἐκμανθάνειν. Confer Hieronymum Jordanum de eo quod Divinum est in morbis, Francof. 1651. 4. & Morhofium τὸν μακαρίτην lib. I. Polyhistoris c. 12. Non tamen dissimulandum est ab Hippocrate per τὸ θεῖον hoc quoque loco intelligi constitutionem divinitus immissam aëris, τὴν τὴν περιέχοντα ἡμᾶς αἰρὰ κατέσασιν, ut recte interpretatur Galenus T. V. p. 120. Nam ex illius temperie morbos etiam judicandos esse nemo dubitabit, quem μέγιστον ἐν ἅπασι τῶν συμπτωμάτων δυνάστην vocat Hippocrates lib. de flatibus T. I. p. 401. 413. Facit etiam huc quod lib. I. Epidemior. T. I. pag. 670. ait morbos dijudicari ἐκ τῆς κοινῆς φύσεως ἁπάντων, ἐκ τῆς καταστάσεως ὅλης καὶ τῆς μέρους τῶν ὑρανίων καὶ χώρης ἐκάστης. & lib. 3. epidem. T. I. p. 729. δὲ δὲ καταμανθάνειν ἀκριβῶς τὴν κατάστασιν τῶν ὡρέων ἐκάστην καὶ τὸ νόσημα. Hæc tamen non repugnant sed pulchre consentiunt illis quæ de potestate Deorum etiam in morbis moderandis, & de precibus ac religioso cultu qui Numini debetur, Hippocrates alibi discrete agnoscit & suadet in locis adductis supra p. 223. seq.

veritatem ipsam profiteamur, sine ambagibus divinum hocce, Dei esse voluntatem, credendum, quæ in scelerum vindictam, & alicujus ergo boni morbos incutit. Ac, ut privato utamur exemplo, mors Regis Joram, qui per immane nefas Populum à lege Dei averterat, & fratres sæva morte necaverat, ita describitur. Et super hæc omnia percussit eum Dominus alui languore insanabili, cumque diei succederet dies, & temporum spatia voluerentur, duorum annorum expletus est circulus, & sic longa consumptus tæbe, ita ut egeret etiam viscera sua, languore pariter, & vita caruit.

9. In hisce affectibus tota medendi Ars nihil potest, quod Dei ope destituatur: Id quod etiam Assæ Regis eventus comprobat, qui podagra mortuus est intra triennium, neque excessit quadragesimum primum ætatis annum, quia in infirmitate sua Deum non quæsit, sed magis Medicorum confidit peritiæ. Contra vero Ezechias cum ad mortem ægrotaret, Deo jubente, levissimo medicamento, admota scilicet ficuum massa, ab Esaia sanatus est. Quare istorum maxime habenda providentia est cum Medico, tum ægroto Christiano, qui primo quoque tempore, quæ ad morituros pertinent, sancte compositis, ita Arti fidere debet, ut Dei opem enixe imploret, atque ita Deum obsecrare, ut Artem necessariam usque quaque ludibrio non habeat, quandoquidem & Sancti viri pharmacis utebantur, ut & Media adhiberent legitima ad sanitatem, & Medicinam sacerrimum Dei donum apud Homines commendarent.

CAP. VII.

Quod Deus servat, & purificat Homines.

Sapienter Proclus, si quid aliud, scripsit, omne divinum providere secundis, & ereptum esse ab iis, quæ providetur; si quidem corporea substantia, quæ secunda est, spirituali, quæ prima merito dicitur, subiecta est: Hinc Aristoteles non semel à Deo Cælum, & Naturam pendere palam est confessus, in quam sententiam universi Aristotelis interpretes incidentes à Deo conservante, non producente pendere testantur, quod putarit Philosophus Mundum Deo fuisse coæternum (ni forte dicendum videatur, negasse quidem Aristotelem per generationem cœpisse, per simplicem vero emanationem, naturalemve processum, non isse inficias.) Quidquid senserit tandem Stagira, res profecto postulat, ut duca-

dicamus, res universas à prima illa causa dependere substantive, producente, & ad ipsam, seu ultimum finem referri. Deus enim est A, & Ω, seu principium, & finis. Hinc Academicæ Scholæ proceres: Quæ sunt omnia sunt, & ab uno, & in uno, & ad unum. Cuncta etenim in Deo sunt ut in movente, gubernante, & conservante, (nequetamen ab eo ut substante materia, aut constituyente forma pendent.) Cæterum quemadmodum res universæ in Deo sunt, ita Deus vicissim in omnibus, non sane secundum inhærentem essentiam, ut ait Albertus, sed per illapsum, influentiam, & potestatem. Deus, inquiunt sapientiæ amatores, nulli mobili est extrinsecus per absentiam, verum per inhærentiam: cum enim Deus ubique sit, non potest non esse præsto. Qua de re quia præclare scripsit Author Libri de Mundo, age in medium ejus verba feramus. *Vetus sermo est*, inquit, *à majoribusque proditus inter omnes homines, universatum à Deo, tum per Deum confictum fuisse, atque coagmentum, k)* nullamque naturam satis ad

G g 2

salutem

- k) Huic sententiæ suffragatus Hippocrates sive quisquis auctor lib. de septimestri partu T. I. p. 165. à Conditoris lege omnes rerum creaturarum rationes temporaque omnia unice suspendit. *πάντα γὰρ ἡ ἰδίᾳ ἐστὶ καιροῖς κραίνων ἡ σύγκρσις. κατὰ γὰρ τὴν ἀρχαίαν γένεσιν ἐκότε ἐκπτεῖ πάντα ζῶα, ἐρυσμῆτι. καὶ νῦν γινώσκει διὰ τῶν πάντων κατὰ νόμους ῥυσμῶσθαι.* Hæ leges quæ nisi opificis ac rectoris cogitari possunt? Hunc agnoscens etiam Democritus de natura hominis, inter Hippocratis scripta T. I. p. 282. *ἐνδοχείᾳ δὲ μύθων ὅλα δημιουργοῖς ἀνέειγεν.* Eidem *τοκῶν περὶ νοσίων* tribuit pag. 283. atque inde uterum mulieris ita conformatum. *Ἡ δὲ ἀσώματος ἐν μυχοῖς φύσις ἐξέπτυξε παντὶ μορφᾷ ἀσάγγων γίνῃ.* Sic & Hippocrates *περὶ ἀνατομῆς* T. I. p. 288. *τὰ δὲ ἄλλα ἡ φύσις διεπύξατο.* Et de alimento T. I. p. 594. *φύσις ἐξαρκεῖ πάντα πᾶσιν.* - - *μία φύσις ὅτι ταῦτα πάντα καὶ ἡ πολλὰ. πολλὰ φύσις ἐστὶ ταῦτα πάντα, καὶ ἡ μία.* p. 597. *φύσις πάντων ἀδίδακτοι & VI. Epidem. T. I. p. 809. νόσων φύσις ἰητροί. ἀνευρίσκει ἡ φύσις αὐτὴ ἐκ αὐτῇ τὰ ἐφόδες, ἢ ἐκ διανοίης.* Ex lege Conditoris igitur. *ἀπώδειξας ἡ φύσις ἔστα, καὶ μαθήσα, τὰ δέοντα ποιεῖ.* Idem Hippocrates cordis auriculas considerans facit esse præstantissimi artificis opificium, lib. de corde T. I. p. 291. seq. *καὶ τοῖς δοκίω τὸ ποίημα χειρὶ ἀνακτοῦ ἀγαθῆ. κατασκευάσθαι γὰρ δεῖ. οἱ τὲς ζυγνότες θαυμάζουσιν.* Igitur non temere hæc

quæ

salutem instructam esse posse, qua citra Dei præsidium sua ipsa demum cunctis permixta sit. Quocirca veterum nonnulli consueque proveci sunt, ut hac omnia distiterent, Deorum esse plena omnia, hauriri que eorum spectra ab hominibus oculis, & auribus, reliquisque sensibus: Sententia illi quidem fundamentis jacentes Divina fortasse potentia, non item Divina natura congruenti; Et enim cunctorum, qua rerum natura complectitur, cum servator est Deus, tum vero quasunque in hoc mundo quoquo modo perficiuntur, eorum omnium idem est genitor.

Non sic tamen ipse, ut opificii in morem, animalisque lassitudinem sentientis labore affici possit, ut qui ea facultate utatur, qua nulli cedat difficultati, cuius ipse vi facultatis omnia in potestate continet. Nec minus etiam, qua longius ab eo videntur esse submoti. Summam igitur, & primam sedem sortiens ea de causa ὑπάρχων, quasi supremus appellatus est, & (ut inquit Poeta) in summo culmine universi Cæli suum ipse habet domicilium situm, & collocatum. Maxime vero vim ejus sentit, numineque ejus fruitur ante omnia id corpus, quod proxime eum situm est. Tum quod secundum ab hoc situm habet, & nunquamque deinceps, prout situum ordo ad nostrum usque locum natura constitutus est: Quo fit, ut terra, & terrena omnia, quum longissime ab Divinitatis administratione abscedant, tam infirmis summa sint ipsa, concinnitatisque sibi consentanea maxime expertia, atque ideo multo tumultu exagitata. Atqui cum ita sit divinum Numen natura comparatum, quoquo ut versus permeet, non mirum ea, in quibus ipsi versamur, ac nobis superiora, pro eo quantus est accessus ad Deum, vel abscessus ab eo, ejus opitulationem quoque sentiunt. Proin id præsta-

quæ videmus coaluisse, sed ad certos usus ac fines facta esse ab Opifice, ubique agnoscit, unde & libro de articulis T. 2. p. 823. monet talia in homine οὐκ ὅσα θηὶ χεῖρε γέγονε, deteriora fieri nisi ad illos usus adhibeantur. Inde medicam quoque artem lib. de veteri Medicina T. 1. p. 25. καὶ ἀπὸ τέχνης, sed dignam Θεῷ προσεῖναι αἷς καὶ νομίζεται pag. 27. Omīto quod in Epistola ad Abderitanos: T. 2. pag. 904. τέχνας ait esse Θεῶν χάριτας, ἀνθρώπος δὲ ἔργα φύσεως & ποίημα, opificium naturæ, legibus Divinis operantis: itaque se velle φύσει καὶ Θεοῖς, Naturæ & Diis obsecuturum ad eos accedere, ut Democrito optem ferat. Pecuniam autem soltri loco recipere renuit, quod nec natura nec Deus facere suadeat. Et ad Philopœmenem T. 2. pag. 907. ait in animo sapientis habitare τέχνας καὶ αἰετὸς πανθίας καὶ Θεῶς καὶ δαίμονας καὶ βελῆς καὶ γνώμας. In Epistola ad Damageteum pag. 912. vocat Θεομαχίην, cum duo sint in mundo, gaudium & tristitia, si quis alterum horum velit ex rebus humanis ejicere,

præstabilis esse censemus, Deoque tum decentius; tum magis consentaneum, ipsi de Deo opinari, ut dicamus potestatem illam in Cælo sedes habentem suas, incolunitatis causam rebus universis præstare, iis quoque quæ ab eo longius remotæ sunt. Paulo autem inferius addit: Quare angustius id, decentiusque existimandum est, Deum summo in loco ita esse collocatum, Numini ut tamen vis ejus per universum mundum pertineat tum Solem, Lunamque moveat, tum Cælum omne circumagat, simulque causam præbeat eorum, quæ in terris sunt, salutis atque incolunitatis.

2. Mussæ pudore suffusus Rhœus filius, qui à Deo singula individua regi denegavit, metuens ne bonitati Divinæ derogeretur. Existimavit enim divinum regimen cognitionem habere cum humano in quo media adhibentur, per quæ rector rebus se se aptat regendis: hinc in plura deducitur virtus, hinc exhauritur, hinc vilet eorum, quæ gubernat, contagione. At prima causa sine virium detrimento suæ bonitatis influxu cuncta temperat, & moderatur, quem Solis instar radios emittentis in universum effundit, à quo singula pro naturæ suæ meritis perficiuntur. Nec rebus admiscetur Deus agendis, quod ejus actio sit intelligentia, hæc autem substantia, quæ supra universam est naturam: quare nec ejus detrahatur virtuti nec decori, quod putavit Averrhois, quemadmodum neque solaris radius: quia quoque pervadit versus, & diversa permeat corpora, extenuatur, aut hebetescit. Hinc Avicenna, 1) Divina inquit, emanatio fit sine avaritia, & diminutione.

*Puro clarum lumine Phœbum
Melliflui canit oris Homerus.*

*Qui immen intima viscera terra,
Non valet aut pelagi radiorum
Infirma pervadere luce:*

Haud sic magni Conditor orbis.

Huc ex alto cuncta tuenti

Nulla terra mole resistunt,

Nec nox atris nubibus obstat.

Quæ sint, quæ fuerint, venientque

Uno mentis cernis in istu.

Quem quia respicit omnia solus,

Verum possis dicere Solem.

Gg 3

Hæc

1) Lib. de Viribus Cordis.

Hæc graphice Boëthius, m) qui ad concludendum Divinum regimen his progreditur. Mundus hic ex tam diversis contrariis partibus in unam formam minime convenisset, nisi unus esset, qui tam diversa conjungeret: conjuncta vero naturarum ipsa diversitas invicem discors dissociaret, atque divelleret, nisi esset unus, qui quod nexuit, contineret. Non tam vero naturæ ordo certo procederet, nec tam dispositos motus locis, temporibus, efficientia, spatiis, qualitatibus explicaret, nisi unus esset, qui has mutationum varietates manens ipse disponeret. Hoc quid quid est, quo condita manent, atque agitantur, usitato cunctis vocabulo Deum nomino.

3. Deus licet res omnes conservet immediate suamet actione eas attingendo, quasdam tamen per se duntaxat, alias concurrentibus causis secundis in suo esse tuetur.

4. Divinum hoc imperium ante omnes soter ille Hippocrates agnovit ad singula pertinens. Proin lib. de Elegantiâ n) aperte fatetur; Numen esse cuncta gubernans, terrasque, tractusque maris, cælumque profundum. Sed quod libro de morbo sacro o) scribitur, non ab Ethnico, verum à Christiano Theologo, Divino spiritu afflato expressum videtur. Ubi enim senex ἄλιος eorum, qui à Deo morbum sacrum proficisci arbitrabantur (unde sacrum dici putabant) rejecit opinionem, subjicit:

Non tamen ego puto hominis corpus à Deo inquinari, sordidissimum scilicet à purissimo: Verum si contingat ab alio inquinari, aut quid perpeti, cupieris utique à Deo purgari, ac purificari magis, quam inquinari. Deus imque est, qui maxima, & sceleratissima peccata purgat, ac purificat, & liberatio nostra existit, ipsique terminos templorum, ac delubrum Dñi designamus, ut nullus, qui non purus sit, eos transcendat, & ingressi respergimur, non veluti qui inquinemur, sed si quod etiam scelus prius habemus, purificemur.

5. Proh hominum, Deûmque fidem, potuitne mortalis, & caduca natura altius mentis aciem erigere, sanctiora potuitne excogitare? ut Deum boni, pulchrique fontem, ut eum mala committere non posse, ut malorum curam gerere, & scelere temeratos expiare protestatur? ut ab eo sospitatis nostræ originem derivat? Quis Hippocratem vel en-

theasti-

m) Lib. 3. Philos. consolæ.

n) Supra p. 224.

o) Supra p. 216.

theasticum non deberet? Miramur Platonicos divine de Deo loquentes, atqui maxima, & sceleratissima peccata à Deo dilui, nemo Gentilium præter Hippocratem cum Israëlitis Vatibus cognovit. Si enim, inquit Paulus ad Rom. unius delicto multi mortui sunt, multo magis gratia Dei, & donum in gratia unius hominis Jesu Christi in plures abundavit. Ad hæc Christianas ceremonias, & ritus Ecclesiæ prorsus innuit, dum lustralibus aquis ait respergi homines, antequam templa subeant, ut purificentur. Quid? Nonne in baptismate aquis abluimur? Nonne prope valvas expositi manent latices, ut his veluti piati à Diis gratiam ineamus immortalibus? O Hippocratem maximum, o sacerrimum senem, qui non modo Artis Medicæ parangelmata nobis tradidit, verum & Divinæ pietatis semina jecit, quibus imbuti admiramur, simul & veneramur manes divinos.

6. Cæterum, antequam huic disputationi colophonem imponam, sciendum summum illum Plasmatorem, universique opificem præordinasse quidem omnia in proprios fines, mediaque præfinisse, quibus unaquæque res ad finem suum commode perveniat, Mundi tamen gubernacula ad absolvenda munera mediis causis commississe. Inferiora enim corpora à superioribus reguntur, hæc autem à separatis Mentibus. Idque non ob Divinæ virtutis imbecillitatem, sed ob bonitatis immensitatem, cum rebus à se creatis efficientiæ dignitatem impartiri voluerit. Hinc Platonorum deprehenditur error, qui putarunt providentiam triplicem esse, quarum prima est summi Dei præcipue spiritualibus, & cœlestibus substantiis providentis, atque adeo toti Mundo solum tamen quoad genera, & species, & universales causas. Secunda providetur rebus singularibus generabilibus, & corruptibilibus infra Lunæ orbem positis, quam sane curam demandant secundis Diis, qui cœlestia corpora cient. Tertia humanis consulitur rebus, cui Dæmones præficiunt, quos medios inter Deos, & homines constituunt.

CAP. IIX.

Quod Fortuna magnam partem conferat ad bene,
foeliciterque medendum.

Brutus, Philaetes, Eubymius.

BROUTUS. Quid hoc est tandem, quod fortunam tonatis, cui maxime Syri templa, arasque dicarunt? Itane sine mente sonus? Memini me legisse omnium primum Bupalum ejus simulachrum effinxisse polum in capite gestans, & manuum altera Amaltheæ sustinens cornu. Sed eadem pictoribus, quæ Phantasæ libertas, humano capiti cervicem jungere equinam, & varias inducere plumas ut possint. Eandem audio, (ita adolevit fingendi licentia) Sortem, Nemefin, Tychen, Norciamue appellari, contrario semper fluibundam fluxu, & levitate pernicem desultoria. Equidem ita tenuiter eam assequi mihi videor, ut verear prorsus, ne nomini quicquam subsit. *Phil.* Cave inanis phantasæ figmentum credas. Fortuna, quod temere, & sine ratione feratur, dicta est, etenim accidentium rerum subitus, & inopinatus est eventus. Quis enim Hytaspis filium Darium Pheretrophorum ad regiam dignitatem evectum conspiciat, fortunam non profiteatur? Pone tibi ob oculos Archelaum Regem, Simache ancilla natum; Perseum Argivum quidem, sed è vulgo: Antigonum, Polyparchum, Raponem, Phocionem, Cleonem, quid aliud, putas, quam fortuna elucescet? Recte Agathocles apud Aufonium:

*Fortunam reverenter babe, quicumque repente
Dives ab exili progrediare loco.*

Non possumus Brute, non possumus, quin fortunæ manus demus, & quod ajunt, herbam porrigamus, magnum habet imperium. *Br.* Non ego ierim inficias ex libera loquendi libidine, quid quid præter ordinem, & opinionem accidit, id fortunæ acceptum ferri. At sane cum universa ex certa causâ fiant, jure videntur mihi antiquorum quidam fortunam exterminasse, utpote quæ duntaxat verbo tenus existit. Verum serio, si aliquid esse putas, in quo rerum genere collocas?

2. An ad actionem revocare placet, cum circa practica versari dicatur? Aristoteles quippe eandem prope esse, quæ foelicitas, opinatus est.

est, hæc autem eupraxia, sive bona actio. *Phil.* Profecto Aristoteles inter efficientes causas recenset, (pulchre enim demonstravit Alexander in alias causas non esse derivandam) verum quæ per accidens: cum vero accidentiam hanc alicui inhærescere substantiæ sit necessum, utique fortuna ad efficientem per se causam reducenda est. Atqui cum efficientium tria sint genera, Mens quippe, Ars, Natura, sive facultas (quod enim in Physicis Philosophus naturam, in Metaphysicis facultatem appellat) horum alicui innitatur, oportet. Videtur autem pratico intellectui, à quo non nisi rationis discerniculo distinguitur. Verum ut planius constet ejus vis, atque natura, à finitione sumam initia. Plato fortunam definit causam, quæ sectetur, & incidat rebus, quas facere elegimus. Aristoteles vero, causam, quæ hisce rebus interveniat, quas alicujus gratia, & volentes facimus, obscuram tamen, & instabilem, videntur ut fortuna electionem excipiat, hæc autem intellectum sequatur. *Br.* Putas igitur fortunam à mente, & à consilio non separari. *Phil.* Cum circa ea duntaxat, quæ à nobis agi, gerique possunt, versetur, à voluntate, & consilio dirimi, divellique vix possit. Hocque interest inter alias causas intercurrentes, & fortunam, quod illæ singulæ causis per se accidunt, in fortuna vero una, eademque actio alterius certa, & definita per se, alterius causa per accidens evadit. *Br.* Quis fit igitur, ut fortuna minima sit, ubi mens, & ratio multa? *Phil.* Quod præter agentis consilium accidit, atqui maxime intelligenti, & sapienti, qui sagacitate plurima prævidet, perpauca præter opinionem eveniunt. *Br.* Videris profecto fortunæ aliquam objecisse imaginem, ut deinceps ad credendum inducat, nullo negotio. Cæterum si consilium, & actiones nostras sequitur fortuna, unde unusquisque suæ fortunæ faber dicitur, cur non omnes peræque obsecundat, sed illum opprimit, pessundatque: hunc erigit, & extollit? Si peritia, ut ait Plato, efficit, ut vita nostra per artes incedat, imperitia, ut temere circumvagetur, cur alogos, & inertes aliquot Medicos videas fortunatissimos? Si circa practica versatur fortuna, quo quis agit consultius, eo esse debet fortunatior. Non sine tamen admiratione identidem contrarium est cernere. Qui fit hoc? *Phil.* grandem profecto mihi injicis scrupulum, quem ego nisi re mature expensa non eximam. Est sane dignus vindice nodus, cui suppar ego.

3. Sed ecce properantem video Euthymium illum jatronicem, ipse satis belle faciet. Te salvare jubemus, & opportune, ita vivam, ades

Hh

nobis

nobis Euthymi doctissime. *Euth.* Hujus diei exortum vobis quoque foelicissimum peropto, elegantissimi juvenes. Sed quæ vos tenet sollicitos anxietas? Exprimate, si quid est, quod consilium, aut operam meam desideret. *Phil.* Est profecto, &, ni quam primum huc concedebas, me exercebat impensus, quæ & Claudianum pæne transuersum egit, ambiguitas, Cur improborum (inscitia enim comitem semper habet malitiam) potius, quam meliorum fortuna rationem habeat?

*Sed cum res hominum a) tantæ caligine volui
Aspicerem, letosque diu florere nocentes,
Vexarique pios, rursus labefacta cadebat
Religio, causæque viam non sponte sequebar
Alterius, vacuo quæ semina currere motu
Affirmat, magnumque novas per inane figuras
Fortuna, non arte regi.*

Cur scilicet impii insipientes, super bonos, & sapientes efferantur? Non me præterit, quid afferant ex Peripatetico Auditorio nonnulli, b) sed neque recte difficultatem diluunt, neque probantur mihi. *Euth.* Ad magna me evocatis mysteria, quæ sacrum potius desiderent Philosophum, quam Apollinis discipulum. Dicam tamen misso tantisper Aristotele, ut vobis morem geram, à Platoniceis fortunam à singulari Dei providentia non distingui: Quare cum ejus obtutum nihil possit ef-fugere, eorum quoque curam gerit, qui nauci sint faciendi, ut vel bonorum omnium perfusi delitiis Authorem suum agnoscant, & ad frugem redeant, vel certe studiosa eorum aliqua actio prætereunte, & evanido rependatur commodo: Nullum enim bonum irremuneratum relinquit Deus. Sed video vos aliquid amplius desiderare; Sciendum itaque fortunam interdum voluntatem, & intellectum significare, qui præcipua, & proxima perhibetur causa fortunæ inopinati eventus ratione, hinc Aristoteles fortunam & casum dixit Intellectum, & Naturam. Dein fortuna accipitur pro dispositione, & illice, quo agens ad agendum proritur, unde succedit actioni non intenta effectio, & hoc pacto desiderium, illicitum, cognitio dici possunt fortuna, quæ à Proclo ita finitur, ut sit vis dæmoniaca causas inordinatas invicem connectens.

4. Non-

a) Claudianus.

b) Jo. Huartes lib. I. Scrut. ingeniorum.

4. Nonnunquam fortuna de Cœlo dicitur, quod eufortunii, aut infortunii his mortalibus sit causa, propterea globo insidens effingitur. Accipitur denique pro influentia, ut apud Albertum Magnum, Fortuna, inquit, est qualitas à Cœlo profecta juxta nativitatis periodum, à qua quispiam aptus, aut ineptus ad fœlices successus redditur.

Hinc D. Thomas Astra, inquit, vim animis nostris imprimunt, per quam operamur, quod melius est, qua vi dicimur fortunati, ut Medicus medendo, Imperator pugnando: Hanc Aristoteles in Rhet. vocat nobilitatem divinæ potentiae. Br. Partim Theologica, partim Physica nobis obtrudens dubii attulisti solutionem. Sed non vides quam refractarium tuum habeas Hippocratem, qui lib. de locis in homine: c) *Si morborum certa sunt medicamenta, inquit, ut sunt, quorsum fortuna opus est? Aut si in exhibitione medicamentorum fortuna aliquid confert, non magis perfectæ medicamenta, quam non medicamenta cum fortuna exhibitæ morbis proderunt. Quare concludit; Qui medicinam perfectæ callet, minime fortunam respicit, aut expectat.*

Hæc Hippocrates & recte ædepol, ubi namque ratio viget, nullum fortuna videtur habere posse locum, Ars vero mentis habitus est recta cum ratione effectivus. Eurb. Itane objicis Hippocratem ab Arte medica fortunam amandantem? Ego vero tibi inducam palam admittentem.

Ita enim ille libro de arte: d) *Ac neque ego fortunam ab operibus ullis*
Hh 2 lis

c) Cap. 58. T. 1. p. 398. seq. Confer Meibomium cap. 20. p. 198. seq. in iurjurandum Hippocratis. Salva tamen naturæ necessitate qua ὁ θάνατος διὰ τὴν μοίρην ἔλαχεν, ut ait lib. de septimestri partu T. 1. p. 174. In oratione ad aram T. 2. p. 935. πᾶσι ἀνθρώποις πικρὴ ἀνάγκη τὰ μεμοιραμένα φέρειν, καρτερῶ γὰρ βιάζονται ἢ βέληται. Interim eodem Hippocrate iudice σπιτογχεῖν τὸ δὲ καλῶς ποιεῖν, fortuna nisi, est recte facere. Ac certum est in multis artibus Medicam præbere ἀκυσίας ἀναμετρήτους curationes certas, neutiquamque fortuitas. id. de arte T. 1. pag. 9.

d) Cap. 5. T. 1. p. 3. Sic Epistola ad Cræteam T. 2. p. 930. *Et fere semper ad duos fines militamus, alterum hominis, alterum artis: quorum alter obscurus est, alter scientia determinatus. δὲ δὲ ἐν ἀμφοτέροις τέχνῃσι καὶ τύχῃ. Opus est autem in utrisque his etiam fortuna. & pag. 931. εἰδ' ἡ τέχνη διὰ τὸ ζυμπίωμα τῆς τύχης, τὸ καὶ θάσσι ἀφήμαρτε. Deinde ipsa ars propter fortunam.*

lū excludo. Quin potius existimo morbu, qui male cumentur, ut plurimum infortunium accidere; Qui bene, eos bonam fortunam nancisci. Paulo autem post subdit: e) *Caterum dicet hic adversarius, multos jam agros citra Medicorum usum sanatos fuisse, & ego id dicentibus credo. Videtur autem mihi omnino fieri posse, ut qui medicis non utuntur, in medicinam incidunt, non quidem ut sciant, quid in ipsa rectum sit, quid non sit, sed quia fortuito genus illud curationis offertur, quo usi fuissent, si Medicos adhibuissent.* Hæc Hippocrates.

5. Videtur ne tibi fortunam agnovisse Hippocrates? Certe non potes ire inficias, quum tam explicate mentem prodiderit suam. Verum, ut hoc amplius constet, repetendum, curationem universam per contrarium fieri, (quamquam hoc temere ausus est infringere perniciosissimus Paracelsus) hoc autem duplex est, intrinsecum unum, alterum extrarium; illud natura ipsa est, virtus quippe rectrix omnium naturalium virium aggregatione coagmentata, ut docuit Galenus, quæ functionum omnium opifex est: Hinc Hippocrates f) naturam morborum omnium medicatricem nuncupavit. Quo respexit & Mesuæus g) animadvertens actionem solventis medicamenti fieri discernente, & limitante natura, humorumque expulsionem ipsius esse naturæ opus, pharmacum vero ejusdem machinamentum. Operatur vero natura, ceuper intestina instrumenta, per calorem, spiritum, & temperamentum. Extrarium vero contrarium est præsidium à Diæta, Chirurgia & Pharmacia petitum, quod sane per fortunam, medicum, & assistentes adhiberi debet, tamquam per sanitatis efficientes causas. Propterea Galenus ipse prodidit, fortunam quidem, artem, & artificem materierum interveni-
tu agere.

6. Ex hoc conficitur, ut fortuna non minimam partem conferat ad bene medendum.

Unde Galenus, h) At vero, ait, cum causæ sanitatis sint omnia, quæ sanitatem efficiunt, una certe earum est, quod auxilium vocatur, quod pro variis notionibus & ultima, & prima sanitatis causa rectè dicitur,

sana casum à recte faciendi proposito aberrat. Quæ fiant à Medico per ὀπτιμήν, vel ἀτυχίαν, nonnulla commemorat lib. 1. de morbis T. 2. p. 8. seq.

e) Tom. 1. pag. 4.

f) Epid. 6.

g) In Principio suorum Canonum.

h) Meth. 11. cap. 1.

citur. Quippe tempore ultima erit, propterea quod tempore Natura, & ars, & Fortuna priores sanitatis causæ sunt.

Alibi vero idem Galenus, i) ait: Sæpe fortuna non contemnendam adipiscendæ laudis animum Medico suggerit, ea tamen vulgus Medicorum ob imperitiam uti nescit.

Hinc etiam fortunam viam præbuisse Galeno, k) legere est, & bonam fortunam secutam esse Galenum. Desinat posthac igitur Bettus l) ille deblaterare, & Medicos vulgares & superficiales vocitare, qui Medicum oportere esse fortunatum dicunt. Perquam necessaria videtur mihi fortuna.

Verum sunt, m) qui in contraria Hippocratis loca incidentes ex parte ægri, & ex parte medentis fortunam admittunt in arte. Ex parte quidem ægri, si peritum, & fidelem Medicum nanciscatur, propterea Galenus languentes illos fortunatos appellabat, qui in præstantem Medicum inciderent; infortunatos, qui in pravos & incitos. Ex parte vero medentis, si curatu faciles, & salubres morbi occurrant, ægrique, & assidentes opportuna facientes. Br. Platonis in mentem venit, qui à Deo, & fortuna, humana omnia gubernari asseruit. Euth. Profecto Hippocrates n) fortunam ab arte Medica non excludit, utpote qui alibi Numen in Medicina minime ociosum esse dixit, pharmacaque, & omnes Medici conatus inde agendi vim suscipere. Propterea hanc fortunam o) nonnulli interpretati sunt Divinam benedictionem; qua medendi scientia delibuta felicissimos gerit effectus, cum universa à Deo pendent, qui omnia in omnibus, ut ait Paulus, operatur. Mentis igitur, & moris bonitatem quærat, qui fortunæ studio profrui concupiscit: Recte, enim, & prudenter agendo Diis gratum facimus, à quibus bona fortuna. Propterea antiquitus infortunati declinabantur tamquam Diis invis.

*Nullum numen abest, si sit prudentia, sed nos
Te facimus fortuna Deam, eoque locamus.*

Hh 3

8. Quod

i) 3. de Loc. aff. cap. 7.

k) 5. de Loc. Aff. & de Præcognitione.

l) Comm. in Avicenn. lib. 1.

m) Capivaceus lib. de Method. Doctrin. cap. 9.

n) Lib. de Elegant.

o) Sennertus, lib. Institutionum Medic.

8. Quod vulgo fortunæ tribuitur, sacrae paginae in Deum referunt Exod. 21. 14. Fortuito nihil accidit Exod. 21. 13. Deut. 19. 1.

Hæc sunt eruditissimi Juvenes, quæ mihi ex tempore inter ambulandum in mentem venire, quibus scio, me non fecisse satis, quod major sit difficultas, quam ut à me protinus enodari, atque resolui queat. *Æ* qui igitur, bonique faciatis, dum meliora succurrant.

Haftenus *) JOANNES STEPHANUS.

Joannes Ludovicus Apinus, Medicus Altdorfinus dissertationem nuper edidit de *περιεργία* Hippocratica magno ad faciendos in arte Medica progressus impedimento. Fortasse majori etiam impedimento sunt neglecta vel non confirmata & exulta à recentioribus, quæ Hippocrates vere ac præclare observavit. Itaque insignis doctrina ac medendi arte vir Hermannus Boerhave etiamnum non dubitavit studium Hippocratis novissime singulari Oratione commendare. Lugd. Batav. 1721. 4. Nam licet in extollendo illo vel etiam parum utilibus consecrandis minutis possunt nonnulli modum excedere, tamen magna dignum laude Virum & attentam ac diligentem scriptorum ejus lectionem experimentis adhibitis & sagaci meditatione accedente utilissimam esse peritissimus quisq; libenter fatetur. De doctrina Hippocratis & methodo copiose præter laudatum Boerhaviū Daniel Clericus, Johannes Conradus Barchusen, & parte quinta historiae Medicinæ universalis Andreas Ottomarus Gœlike, Francof. 1719. 8. Jo. Danielis Horstii Physica Hippocratica publici juris facta est Darmst. 1662. 8. Francof. 1682. 8. Ottonis Tächenii Hippocrates Chymicus, Brunsvici 1668. 12. Pompeji Sacci, Patricii Parmensis Medicina rationalis practica Hippocratis, sanioribus recentiorum doctrinis illustrata, Parmæ 1717. fol. Mich. Marcelli Boix Hippocrates defensus, libro Hispanice edito Madriti 1711. 4. &c.

Judicium de Hippocratis editionibus dedit nuper, celeberrimus Vir Joannes Friend, qui Charterianam parum emendatam notat præfatione ad libros de morbis epidemicis nova cura recensitos editosque Oxonii 1717. 8. & ingenii ac doctrinæ laude cumulatus Daniel Wilhelmus Trillerus Epistola ad Friendum Medico critica, qua & ipse novam & castigatorem Hippocratis operum editionem pollicetur. Rudolstadt. 1720. 8. Hippocratis effigiem ex vetusto Codice Bibliothecæ Regiæ, expressam ære & paullo

*) Dicitur dissertationem suam Serenissimo Venetorum Principi *Francisco Erizzo*.

& paullo diversam ab illis quas dedere alii, exhibet V. C. Johannes Boivinus in notis ad Nicephorum Gregoram p. 777.

Alios Hippocrates præter magnum retuli lib. 2. hujus Bibl. c. 24. § 1. Medici fuere *unus* Gnosidici filius, avus Magni illius Hippocratis *alter* nepos ex Theffalo illius filio. *Tertius* & ejusdem nepos ex Dracone, cujus meminit & Galenus lib. 11. de Dyspnœa sive difficultate respirationis, c. VIII. & in Commentariis Hippocratis de natura hominis, cap. 11. post princip. *Quartus* & *Quintus* Tymbræo geniti. *Sextus*, filius Praxianactis, omnes, ut testatur Suidas, medici, & ejus artis scriptores, omnesque Coi, eodem genere, & familia nati ex his qui *Nebriæ* vocantur: clarissima prosapia. *Nebrius* enim fuit nobilissimus Asclepiadarum. Nam ut id quoque scias ex Sorano, Hippocrates ille magnus ad Herculem & Aesculapium originem generis sui referebat, ab altero se vigesimum, ab altero decimum nonum se numerabat. Cujus etiam genealogiæ Eratosthenes, Pherecydes, Apollodorus, Arius Tarsensis, & Joannes Tzetzes mentionem fecerunt. Quibus Tiraquellus addit *Septimum* Hippocratis magni proavum, de quo ipse Hippocrates scribit ad Philopœmenem: *Proavus noster præsentis & futuros morbos prædicebat, & affectos & efficiendos curabat.* Sed ille Gnosidici non Hippocratis venit nomine. Addit & *octavum*, sub cujus nomine extat Epistola ad Mæcenatem, apud Marcellum medicum, in qua etiam mentionem facit Cæsaris & Augusti, ut hinc possis intelligere hunc multo cæteris posteriorem. Hippocratem nonum denique, quem memorat Martialis lib. 1x. epig. xcvi.

Santonicâ medicatâ dedit mihi pocula virgâ.

Os hominis, mulsam me rogat Hippocrates.

Et cætera quæ sequuntur, ex quibus intelligi potest, & hunc fuisse medicum.

Hippocrates veterinarius ad quem Absyrti Epistola in Hippiatricis p. 70. unde tempore Constantini Magni vixisse cognoscitur. Absyrtum enim sub illo Imperatore in Scythia ad Istrum militasse, ex Eudociæ Augustæ Joniis MSS. notat præclarus Cangius. Absyrti vero libros in Bibliotheca principis Mantuani MStos asservari, jam pridem scripsit Georgius Agricola libro de mensuris.

Hippa-

8. Quod vulgo fortunæ tribuitur, sacræ paginæ in Deum referunt Exod. 21. 14. Fortuito nihil accidit Exod. 21. 13. Deut. 19. 1.

Hæc sunt eruditissimi Juvenes, quæ mihi ex tempore inter ambulandum in mentem venire, quibus scio, me non fecisse satis, quod major sit difficultas, quam ut à me protinus enodari, atque resolui queat. *Æ* qui igitur, bonique faciat, dum meliora succurrant.

Haftenus *) JOANNES STEPHANUS.

Joannes Ludovicus Apinus, Medicus Altdorfinus dissertationem nuper edidit de *περίεργία* Hippocratica magno ad faciendos in arte Medica progressus impedimento. Fortasse majori etiam impedimento sunt neglecta vel non confirmata & exulta à recentioribus, quæ Hippocrates vere ac præclare observavit. Itaque insignis doctrina ac medendi arte vir Hermannus Boerhave etiamnum non dubitavit studium Hippocratis novissime singulari Oratione commendare. Lugd. Batav. 1721. 4. Nam licet in extollendo illo vel etiam parum utilibus confectandis minutis possunt nonnulli modum excedere, tamen magna dignum laude Virum & attentam ac diligentem scriptorum ejus lectionem experimentis adhibitis & sagaci meditatione accedente utilissimam esse peritissimus quisque libenter fatetur. De doctrina Hippocratis & methodo copiose præter laudatum Boerhaviū Daniel Clericus, Johannes Conradus Barchusen, & parte quinta historiæ Medicinæ universalis Andreas Ottomarus Goëlike, Francof. 1719. 8. Jo. Danielis Horstii Physica Hippocratica publici juris facta est Darmst. 1662. 8. Francof. 1682. 8. Ottonis Tachenii Hippocrates Chymicus, Brunsvici 1668. 12. Pompeji Sacci, Patricii Parmensis Medicina rationalis practica Hippocratis, sanioribus recentiorum doctrinis illustrata, Parmæ 1717. fol. Mich. Marcelli Boix Hippocrates defensus, libro Hispanice edito Madriti 1711. 4. &c.

Judicium de Hippocratis editionibus dedit nuper, celeberrimus Vir Joannes Friend, qui Charterianam parum emendatam notat præfatione ad libros de morbis epidemicis nova cura recensitos editosque Oxonii 1717. 8. & ingenii ac doctrinæ laude cumulatus Daniel Wilhelmus Trillerus Epistola ad Friendum Medico critica, qua & ipse novam & castigationem Hippocratis operum editionem pollicetur. Rudolstadt. 1720. 8. Hippocratis effigiem ex vetusto Codice Bibliothecæ Regiæ, expressam ære & paullo

*) Dicitur dissertationem suam Serenissimo Venetorum Principi *Francisco Erizzo*.

& paullo diversam ab illis quas dedere alii, exhibet V. C. Johannes Boivinus in notis ad Nicephorum Gregoram p. 777.

Alios Hippocrates præter magnum retuli lib. 2. hujus Bibl. c. 24. § 1. Medici fuere *unus* Gnosidici filius, avus Magni illius Hippocratis: *alter* nepos ex Thessalo illius filio. *Tertius* & ejusdem nepos ex Dracone, cujus meminit & Galenus lib. 11. de Dyspnœa sive difficultate respirationis, c. VIII. & in Commentariis Hippocratis de natura hominis, cap. 11. post princip. *Quartus* & *Quintus* Tymbræo geniti. *Sextus*, filius Praxianactis, omnes, ut testatur Suidas, medici, & ejus artis scriptores, omnesque Coi, eodem genere, & familia nati ex his qui *Nebriada* vocantur: clarissima prosapia. *Nebrius* enim fuit nobilissimus Asclepiadarum. Nam ut id quoque scias ex Sorano, Hippocrates ille magnus ad Herculem & Aesculapium originem generis sui referebat, ab alteroque se vigesimum, ab altero decimum nonum se numerabat. Cujus etiam genealogiæ Eratosthenes, Pherecydes, Apollodorus, Arius Tarsensis, & Joannes Tzetzes mentionem fecerunt. Quibus Tiraquellus addit *Septimum* Hippocratis magni proavum, de quo ipse Hippocrates scribit ad Philopœmenem: *Proavus noster presentes & futuros morbos prædicebat, & affectos & efficiendos curabat.* Sed ille Gnosidici non Hippocratis venit nomine. Addit & *Octavum*, sub cujus nomine extat Epistola ad Mæcenatem, apud Marcellum medicum, in qua etiam mentionem facit Cæsaris & Augusti, ut hinc possis intelligere hunc multo cæteris posteriorem. Hippocratem nonum denique, quem memorat Martialis lib. 1x. epig. xcvi.

Santonica medicata dedit mihi pocula virga.

Os hominis, mulsam me rogat Hippocrates.

Et cætera quæ sequuntur, ex quibus intelligi potest, & hunc fuisse medicum.

Hippocrates veterinarius ad quem Absyrti Epistola in Hippiatricis p. 70. unde tempore Constantini Magni vixisse cognoscitur. Absyrtum enim sub illo Imperatore in Scythia ad Istrum militasse, ex Eudociæ Augustæ Joniis MSS. notat præclarus Cangius. Absyrti vero libros in Bibliotheca principis Mantuani MStos asservari, jam pridem scripsit Georgius Agricola libro de mensuris.

Hippa-

Hippo'ochus Cous ex Asclepiadarum genere, cujus meminit Thessalus legatione ad Athenienses, inter Hippocratis opera T. 2. p. 944.

Hippolytus Bryllus, qui de vermibus scripsit.

Hirenaus sive *Irenaus*, Celso citatus lib. v. cap. ult.

Hismābimel, Rasi lib. xii. Continentis cap. i.

Hobays, sive *Hobeys*, sive *Hohes*, hæc enim tria reperio apud Rasim lib. Continentis vii. cap. ult. ex Antidotario, & lib. x. cap. i.

Homerus, quem ut aliarum scientiarum, sic Medicæ etiam peritiæ vestigia in poematis suis reliquisse notarunt Tiraquellus p. 274--289. & alii lib. 2. hujus Bibl. cap. 6. §. 13. à me laudati. Quanquam Medicæ Homeri peritiæ non multum tribuit Alexander Tassonus in variis suis cogitatis, Italico idiomate editis lib. ix. c. x. Laudat Homerum Hippocrates semel libro de articulis T. ii. pag. 763.

Homerus alter Chius, qui tempore Melanthi regis Athenarum floruit, si credimus Archilocho commentitio in lib. de temporibus, ubi & hunc reponit inter octo Homeros, & arte medicinæ floruisse tradit.

Honain ben Isaac. vide infra, *Humain*, & Herbelotum p. 49. b.

Horatius Limanus, qui librum Galeni de tumoribus præter naturam, & alium librum cui titulus est, An animal id sit, quod in utero est, in linguam Latinam vertit.

Hores, Rasi lib. i. Continentis cap. ii. ubi illum dicit plurimum sagacem.

Horus Mendesium, Aetio Tetrab. iv. Serm. iii. cap. xxi.

Horus simpliciter, Plinio in Nomenclatura medicorum, lib. xxix. nec non Aetio Tetrab. ii. Serm. iii. cap. xxxi. De Horo Isidis filio, infra in *Orus*.

Hofanes, infra *Oftanes*.

Hubertus Barlandus, qui librum Galeni de medicamentis paratu facilibus transtulit.

Hudas, Rasi lib. iii. Continentis cap. i.

Hugo Bentius, Senensis, cujus in medicina multa opera habemus omnibus nota. Hic in Concilio Ferrariæ A.C. 1438. invitatos ad cœnam Græcos & Latinos philosophos, Theologosque monuit uti proponerent quicquid vellent, eorumque doctrinis omnibus responsurum, ac partes, sive Platonis, sive Aristotelis defensurum.

Humain, aut ut alii vocant *Human* Arabs Andromachi interpres, quique Commentarios in quædam opera Hippocratis & Galeni edidit. Me-
sue

sue citat Humain & filium ejus. Vide supra Filius Humain. Serapio Traët. VII. sæpe Humain. Hunc nonnulli esse existimant qui Joannitius dicitur, de quo dicemus infra. Nam ita Avicennæ Canon, præmittuntur in edit. Latina Veneta 1608. fol. Tabulæ Ifagogicæ in universam Medicinam ex arte Humain, id est Joannitii Arabis, auctore Fabio Paulino, Utinensi collectæ & editæ à Fabricio Raspano D. Chirurgico.

Humain (rectius *Honain*) *filius Isaac*, Christianus, clarus post medium sæculi noni, de quo multa Abalpharajus hist. Dynastiarum p. 171. sq. Hic sapientiam Græcorum in linguam Arabum *) & Euclidem etiam explicavit & Almagestum Ptolemæi. Vertit etiam Arabice Pauli Æginetæ libros novem teste Abulpharajo p. 115. & Syriacæ librum Nicolai, qui Juliani Imp. temporibus vixit, de summa philosophiæ Aristotelicæ. id. pag. 88. Ut Medicus citatur Serapioni Simplicium cap. CLXXIX. in fin. ex lib. Theriaces. Ejusdem Paraphrasis Arabica librorum Galeni de valetudine conservanda, de medicamentis simplicibus nec non in Hippocratem de natura hominis & de semine MS. in Bibl. Medicea. Vide Amoenitates literarias V. C. Jo. Georgii Schelhornii T. 3. p. 194. 196. 209.

Huna.

Hunaym sive *Hunain* citatur ex lib. Theriacæ, Serapioni Simplicium cap. LXXVIII. & XCIV. & CCXCIV. Idem cum superiore.

Huabin.

Hubertus Barlandus Philatrius qui transtulit librum Galeni de remediis parata facilibus.

Hybristus Oxymyrbis citatus Galeno in libro de facile parabilibus, & lib. 11. Antidotorum.

Hygiar, Actio citatus.

Hygea, Æsculapii filia. Vide supra in Ægle. Et Meibomium commentario ad jusjurandum Hippocratis capite VI. Inter Deas culta Hygea sive *Salus*, ut ex veteribus inscriptionibus & numis constat docuitque multis V. C. Guil. Musgrave diss. de Dea Salute, Lond. 1717. 4. Martial. XI. 61. *quod sanare Crison non quod Hygea potest.*

Hygiennus Hipparchus Mantiæ discipulus, ut tradit Galenus lib. Medicamentorum *ἡγιέν*, etiam eidem *ἡγιέν*, lib. I. c. 11X. & lib. IV.

li

c. VII.

*) Hottinger, pag. 299. Almagest.

c. VII. & lib. x. cap. i. & II. & Aetio Tetrab. II. Serm. II. cap. cx. citatus.

Hygiennus simpliciter, Gal. lib. II. Medicament. κτ γενη, & lib. IV. κτ τή-
πης, c. VII. T. II. pag. 169. 219. 374. & Aetio Tetrab. II. Serm.
III. c. cx.

Hyginus, Plinio lib. xx. c. xi. & lib. xxi. c. ix.

Hyinus, Galeno citatus in libris de compositione Medicamentorum se-
cundum locos.

Fr. Claudius Hymenaeus. Inscriptio vet. apud Fulv. Ursinum p. 99. *DIS*
Manibus. Claudia Eutychia conjugī sanctissim. bene merenti, & Q.
Domitio Helici, Ti. Claudius Aug. Lib. Hymeneus Medicus, à Bibliothecā,
& Domitia Pannychis sibi & suis, posterisque eorum.

Hymetius sive *Hymnetius* archiater ad quem Epistolæ Joan. Chrysostomi
xxxviii. & lxxxii.

Hyras, vitiose, pro Heras Cappadox.

I.

Jachen, ἰαχὴν 'Ægyptius', de quo Suidas.

Jabes Arabs in Tacuinis Elluchasem citatus.

Jaciffuba, Medorum (al. Medicorum) rex citatus Serapioni, antidoto-
rum c. 17.

Jacobus Medicus cujus meminit Suidas in Σωφρονός.

Jacob filius *Marzoch*, sive ut alibi scribitur, *Marzue*.

Jacobus Alaxinus, cujus sunt medicæ disceptationes.

Jacobus Alkindus, cujus est liber de gradibus Medicamentorum composi-
torum, contra quem scripsit Averrois in v. Colliget, ad fin. vide
Alkindus.

Jacobus Carpus, qui Isagogen in humani corporis Anatomen scripsit.

Jacobus Christus Alexandro Tralliano lib. II. citatus, quo loco de tussi lo-
quitur, qui dicit ita vocatum fuisse, quod in curatione morborum
frequenter humectantibus cibis uteretur. Christus igitur (ait)
dictus tanquam unctus, ita etiam vertit Albanus Torinus, sed vi-
de infra *Jacobus Psychrestus*.

Jacobus Dondus, qui Aggregator Patavinus dictus est, ob librum Ag-
gregationum in medicina.

Jacobus Forlivienſis, cujus sunt Commentarii in Aphorismos Hippocratis,
& in Artem parvam Galeni, & in primum Canonem Avicennæ: &
quæstiones plurimæ in medicina, & alia opera omnibus nota.

Jaco-

Jacobus Goupylus Pictaviensis, vir Græce & Latine eruditissimus, cujus extat libellus Galeni de ludo pilæ in Latinum eleganter conversus, id quod etiam ludi & animi causa fecit, dum multa magnaque in medicina meditatur. Nam & Alexandrum Trallianum è Bibliotheca Regia depromptum jam in vulgus edendum curavit, in eumque castigationes scripsit. De quo plura dicerem, inquit Tiraquellus, nisi affinis & amicus meus esset.

Jacobus Hollerius Stempanus, Parisiensis medicus, vir certe Medicinæ, & omnium bonarum artium peritissimus, cujus extat liber de materia chirurgica.

Jacobus Mantineas Hebræus, qui iv. Fen. i. libri Avicennæ foeliciter & eleganter, ut materia ipsa ferebat, transtulit: utinam & reliqua ejusdem autoris opera vertisset.

Jacobus de Partibus Gallicus, cujus Commentarios habemus in Avicennam, & alia multa. Dictus est *de Partibus*, per jocum, quod nimis crebris partitionibus lectores offendit, ut notatur in Melanchthonianis pag. 433.

Jacobus Ppsychreftus Actio citatus Tetrab. 111. Serm. iv. cap. XLIII. & Alexandro Tralliano lib. v. cap. iv. ubi eum dicit virum magnificum, & in arte, Dei observatissimum, & iterum lib. xi. non semel, qui is est, ut opinor, qui Jacobus Christus dictus est, de quo supra diximus. Suidas Ppsychochristum vocat, dicitque eum Hesychii filium medicum doctissimum. De eodem Jacobo Cilice Ppsychristo, qui sub Leone I. Imp. floruit, vide Chron. Paschale p. 322. Chronicon Marcellini Comitæ ad A. C. 462.

Jacobus Reginus.

Jacobus Rueff Tigurinus, cujus extant libri IV. de conceptu & generatione hominis, & libellus de tumoribus phlegmaticis quibusdam non naturalibus.

Jacobus Schill, Argentinus, qui vulgarem medicinæ fasciculum, ut vocat, Theses aliquot rei medicæ simplicioris brevissime complectentem integritati astronomiæ restituit, ut præ se fert titulus operis.

Jacobus Solineus, cujus tumulus est Pontani lib. Tumulorum 11.

Jacobus Sylvius Ambianus, fama gloriaque maxima, sed eruditione & doctrina major, publice Medicam artem in Parisiorum urbe professus, qui multos, & eos quidem eruditissimos & elegantissimos libros

edidit, Hippocratisque & Galeni & Joannis Mesue scripta illustravit, defunctus Paris. A. 1555.

Jacobus antiquus Medicus qui ex Damasco genus duxit, medicæ artis usque adeo peritus, ut eum nunquam signa salutis, aut mortis fefellerint. Erat enim, ut Suidas scribit *διαγνωστικός καὶ προγνωστικός*, id est, morborum causas tenebat, & salutem vel mortem certissime prædicebat. Hunc, aut alium ejus nominis simpliciter citat Trallianus lib. IV. cap. IV. ubi ejus potionem medicam describit.

Jagmisus, Rasi lib. III. Continentis cap. VII.

Jamblichus Medicus, in cujus imaginem hoc Leontii scholastici Epigramma refertur lib. IV. Anthologiæ pag. 485.

Ὁ γλυκὺς ἐν πάντεσσι ἰάμβλιχος ὃς περὶ γῆρας
ἤλυθεν ἄγνός ἐὼν κυψιδίων ὁάρων.
Ἔργα δ' ἀκεστορέης ἐφίπων σοφίην τε διδάσκων
κέρδεσιν ἔθ' ὅσίοις χεῖρας ὑπεσώρεσεν.

Mentio hujus ut opinor Jamblichi apud Aëtium p. 463. edit. H. Stephani. **Januarinus**, Marcello Medicamentorum cap. XXI.

Janus Cornarius Zuicaviensis, cujus multa opera in re medica, multasque atque eas optimas versiones habemus Hippocratis, Aëtii, Pauli Æginetæ, Dioscoridis, Geoponicorum, Adamantii Physiognomonis & quorundam Galeni scriptorum, Artemidori item & Epiphanii.

Japiv Jafides Æneæ medicus, apud Virgilium lib. XII. *Æneidos*, 391. seq. de eoque sive alio ejusdem nominis Ausonius in Meroen Epigr. II. ubi ostendit illum ita à sanitate vocatum. Nam & Servius in *Æneidos* lib. XII. scribit id nomen aptum esse medico.

Jasius, qui de odoribus scripsit, citatus Hermolao Barbaro de unguentorum ratione.

Jaso Æsculapii filia. Vide Constantii Landi numismata p. 15.

Jason cum Medea peritus Pharmacorum miscendorum de quo Poëta Pindarus IV. Pythionic. Euripides Medea, Apollonius & alii. Vide etiam Philostratum in iconibus, & ex recentioribus spicilegium Laur. Begeri p. 118. seq.

Jason

Jafon Jafonis F. Inter nummos à Smyrnæis in honorem Medicorum cufos quos illustravit vir celeberrimus Richardus Meadus p. 65. est etiam unus cum hac infcriptione: *Σμυρναίων, Ιάσων Ιάσον*. Jafonem Menecratis Nysæi filium Posidonii Philosophi Stoici, quem Cicero Rhodi teste Plutarcho audivit, è filia nepotem, discipulum & in schola Rhodenfi successorem memorat Suidas in *Ιάσων* eumque ait vitas illustrium virorum, Philosophorum successiones & alia scripsisse. Verum alius is fortasse fuerit.

Jafon Pratenfis Zyriceus, cujus liber est de Sterilitate arcenda.

Jatroderus de quo numus apud laudatum virum doctiss. Richardum Mead: *Σμυρναίων Ιατροόδωρ*.

Ibnz Elebatib de quo Joannes Leo Africanus cap. xxv. infra in Joannes.

Ibnz Telmid, de quo idem cap. iv.

Icens Tarentinus de quo Plato, Stephanus in *Τάρις*, Eustathius ad Dionys. vers. 376. Ab eo proverbium *Ικκς δῆπνον*. Vide Scheferum & Perizonium ad Æliani xi. 3. Var.

Icesus laudatus Plinio, Galeno, Paulo Æginetæ lib. iiii. cap. lxiv. & Aëtio Tetrab. iv. Serm. iiii. cap. xiii. & lxiv. qui illum Icesium magnum vocat. Vide supra, *Hicesus*. Ejus discipulus Heraclides.

Icetidas, Plinio lib. xxviii. cap. vii. alii vocant Icacidam.

Ichans citatus in Tacuinis Elluchafen.

Icodorus Galeno citatus in compositionibus Medicamentorum localium lib. ix. cap. vi.

Idioras Galeno citatus in compositionibus Medicamentorum secundum locos lib. ix. cap. ii. *Ιδιώτης Φάρμακον* T. ii. edit. Basil. p. 293.

Idius, ejusdem lib. cap. v.

Iemiduc, Rasilib. iv. Continentis cap. i.

Jesu filius *Haly*, cujus est tractatus de oculis.

Jesu Iribe citatus Mesue, nisi sit præcedens, vide *Hiesus*.

Jesus, nisi sit unus ex illis, Serapioni Antidotorum cap. xxxiii.

Jesus filius Sirach, auctor Ecclesiastici, medicinæ ut amans ita peritus fuisse à Tiraquello p. 263. colligitur ex iis quæ scripsit xxxi. vers. 22-24. xxxvii. 32-36. & xviii. 23. & cap. xxxviii. ad quod conferendus Goldastus de honore Medicorum. Francof. 1620. 4.

Ignotus, quisquis est, quem eo nomine vocat Serapion Simplicium cap. cxciv. & cap. ccxx. & ccxli. & alibi sæpe.

Ilambo, Paulo Æginetæ lib. vii. cap. xvi.

Indus simpliciter citatus Aëtio Quaternionis iii, Serm. i. cap. xlix. five sit proprium nomen Gentis. Nam presbyterum Indum citat ejusdem Quaternion. Serm. iii. cap. xi. & Galenus etiam laudat Urbanum Indum, & *Zarchan* Indum Joan. Serapio, & *Xarchan* Indum idem Serapio, & *Sarek* Indum Rasis, & *Sarac* Indum, nisi sit ille Sarek, de quibus infra.

Joachimus Egellius Ravenspurgenfis.

Joachimus Martinus, Gaudanus, qui libros Galeni de Alimentorum facultatibus Latine transtulit.

Joachimus Schillerus Herderensis, cujus liber est de peste Britannica.

Joaches Martyropolites, Galen. de medicamentis facile parabilibus T. 4. pag. 459.

Joannes Abiosus Neapolitanus, cujus sunt quædam opera.

Joannes Aëtuarius, de cujus scriptis Vol. xi i. hujus Bibl. p. 635. seq.

Joannes Agricola Hammonius, qui scripsit scholia in Therapeutice Galeni, & alia quædam opera,

Joannes Alexandrinus, cujus sunt non indocti Commentarii in librum sectarum Galeni, quos plerique putant esse ipsius Galeni. Sed & sunt ejusdem, aut alterius ejusdem nominis Commentarii, in libros Epidemion ipsius Galeni. Hunc tamen non multi facit Romanus medicus in suo Antisophista.

Joannes Almenar Hispanus, qui de morbo Gallico scripsit.

Joannes de S. Aegidio Anglus, qui scripsit Practicarum medicinalium lib. i. & rerum futurarum prognostica lib. i.

Joannes de S. Amando Gallus, qui scripsit super Antidotarium Nicolai.

Joannes inter Archiatros Theodosii Magni se ingerens, de quo vide sis Symmachi lib. X. Epist. 47.

Joannes Gadesder, Anglicus, qui in re medica scripsit librum, qui Rosa Anglica inscribitur, & alium cui titulum fecit, Practica medicina.

Joannes Aquilanus, Patavinus, qui de sanguinis missione in pleuritide scripsit.

Joannes Arculanus, aut ut alii vocant, Herculanus Veronensis, qui Commentarios scripsit in librum quartum Fen, Avicennæ, & in librum nonum Rasis ad Almanforem.

Joan-

Joannes Argenterius Castellonenſis, cujus ſunt libri non minus docti, quam elegantes, de morbi generibus, de morbi differentiis, de cauſis morborum, de Symptomatis, de temporibus morborum. De ſignis medicis, de officiis medici, ſed quos veluti ex profeſſo & de induſtria adverſus Galenum ſcripſit.

Joannes Atrocianus Germanus, qui ſcripſit Commentarios in librum, qui *Æmilii Macri* nomine circumfertur, de viribus herbarum. Friburgi Briſgoiæ 1530. 8.

Joannes Baptiſta Confalonieri, Veronenſis, qui ſcripſit libros de vini natura, ejusque alendi & medendi facultate. Venet. 1535. 8.

Joannes Baptiſta Gyraldus, apud Liliū Gyraldum, de poëtiſ ſui temporis lib. 1.

Joannes Baptiſta Montanus & ipſe Veronenſis, qui aliquot libros *Ætīi* tranſtulit, aliaque ſcripſit cum plura, quæ apud Lindenium ac Merklinum videantur.

Joannes Baptiſta Pigna, apud Gyraldum lib. 11. de poëtiſ ſui temporis.

Joannes Ebn Batrik circa A. C. 830. Almamunis libertus, fidus in libris Medicis vertendis, felix in ſenſu reddendo, & Arabice minus eleganter loquens, Philoſophiæ quam Medicinæ major ipſi peritiæ, judice Abulpharajo pag. 162. *Hiſtoriæ dynaſtiarum*.

Joannes Bernardus Felicianus, Venetus, qui aliquot libros Galeni, Pauli *Æginetæ*, & Alexandri Aphrodiſei vertit, & *Porphyrum* de abſtinendo ab animantibus.

Joannes Cajus Angluſ, qui ſcripſit lib. 11. de medendi methodo.

Joannes Caſamizula.

Joannes Caſinenſis Monachus, diſcipulus *Constantini Africani*. Ejus peritiā in Medica arte laudans *Petrus Diaconus* de viris illuſtribus Caſinenſibus, addit eum poſt tranſitum ſive obitum *Magiſtri ſui edidiſſe aphoriſmum Phyſicis ſatis neceſſarium*. *Obiit apud Neapolim, ubi omnes libros Constantini ſui Magiſtri reliquit*. Clarus circa A. C. 1070.

Joannes Clemens Angluſ.

Joannes Conchoregius, Mediolanenſis, circa A. C. 1438. deſunctus, cujus eſt *Lucidarium*, & *Floſ ſorum medicinæ nuncupatum*, & *Summa de curis februm*.

Joannes Criſpus, Marcello Burdegalenſi citatus, vide *Criſpus*.

Joannes Damascenus Medicus, quem à presbytero, scriptore Græco Ecclesiastico celebri Joanne Damasceno Mansur probe distinguendum notavi Vol. VI II. hujus Bibl. p. 772. scripsit varia quæ Latine prodierunt, ut *librum aphorismorum CLX* ad filium, quem in extremo scripti laudat, quod artem magnam Galeni Latine vertendam in se suscepit. *Librum de febrium curatione*, & alios *de medendis variis corporis humani passionibus*, ex Galeno magnam partem expressos. Horum septem librorum tres posteriores interprete Gerhardo Cremonensi, quatuor priores Albano Torino, Vitodurano interprete sive paraphraste prodierunt Basileæ 1543. fol. subjunctum habentes libellum Galeni de succedaneis medicamentis ex ejusdem Torini versione. Aphorismorum alias editiones apud Lindenium licet videre qui perperam eum facit monachum Benedictinum, & Græce scripserit an Arabice dubitat. Sed Arabice scripsisse certissimum est, licet scripta ejus alia in Græcum, alia in Latinam linguam versa fuisse constat. Sæpe citatur à Constantino Africano. Christianum autem fuisse docet Gregorius Abulpharajus circa A. C. 791. eum floruisse testatus, siquidem idem hic est de quo in historia dynastiarum p. 153. *E. Medicus etiam al Rhasidi fuit Joannes filius Masgwaibi (Mesuæ) Christianus, Syrus, cui commisit al Rhasid, interpretandos libros Medicos antiquos, qui al Rhasido ejusque successoribus inservivit usque ad tempora al Motawacelli. (A. C. 841.) Magni habitus fuit Bagdadi, summiæque autoritatis. Libros composuit elegantes. Scholam instituit disceptandi gratia, in qua de omni scientiarum antiquarum genere optime eas explicans differnit. Pralegebat etiam, & ad ipsum congregati sunt discipuli quam plurimi. Erat autem Joannes valde joculariorius &c.* Hoc Joanne Mesuæ Damasceno juniorem faciunt Joannem Mesuem alterum itidem Damascenum, filium Hamech, filium Abdela, Regis Damasci, qui clarus erit circa A. C. 1160. Hujus feruntur Latine ex Arabico versa, *libri duo de medicamentorum purgantium delectu castigatione & usu*, *Canones universales & de simplicibus*: & *libri duo compendii secretorum medicamentorum, antidotorum & de appropriatis*. Vide Lindenium. Mundinus tamen de Lentiis Joannem Mesuem à nepote Regis Damasci distinguit, titulum enim versionis antiquæ Canonum universalium ita interpretatur: *quod licet verba hujus libri fuerint Joannis filii Mesuæ, tamen fuerint intitulata filio Hamech, filii Hely qui erat filius Abdela Regis Damasci.*

Damasci. Joannis Damasceni de pharmacis ad purgandum idoneis, Græce ex Arabico versa MS. in Bibl. Cæsarea. Jacobus Sylvius in præf. ad libros tres Joannis Mesue, unum theorematum ac canonum, alterum de medicamentis simplicibus purgantibus & tertium de antidotis, versos Latine à se & cum scholis editos. Lugd. 1550. 8. *Mesua præterea vitio datur ab aetate hujus medicis, quod Dioscoridi & Galeno quadam adscribat, in simplicibus præsertim & antidotis, qua ipsi ignota aut saltem indita fuerunt. Sed ab hac calumnia Mesuen vindicare non fuerit difficile, si recipiamus, quod verissimum putem, ipsum ætate, ut nunc quoque libros non paucos pro Galenicis receptos, quomodo in aliorum doctorum prope omnium scripta, libri aliquot spurii irrepserunt. Hos autem sua lingua versos ut credi potest, habuit Mesues, ex his descripta quadam Galeno adscripsit, quorum pars bona in spuris illis Galeni libris, versione veteri, etiam hodie legitur. Et nos Dioscoridem aliquando vidimus cui primarum qualitatum ordines passim erant inscripti, cujus diligentia nescio. At certum est Mesuen in suo Dioscoride, & suo Galeno hac legisse. Toties enim memoria lapi non potuit, sed omnia hæc, siue ex horum alterutro, ut dixi, suppositio descripserit, siue ex alio quovis, quid attinet accusare, cum vera sint omnia? Qua tamen ex his & aliis quibudam parum recte, ab eo scripta clamantur mitiora quadam, alia autem vera ostendimus nostris in Mesuen scholiis. Sed quid tempus occupo calumniis in Mesuen diluendis, cum satius fuerit, merita laude hominem illustrare? An quaso MANARDUS ætate nostra medicus longe doctissimus obscuram & sordidam Mesua versionem verius quam Mesuen emaculare alicubi, passim clariorem reddere tentasset, nisi eximium aliquem illum scriptorem existimasset? Manardi gravem sententiam JOANNES TAGAULTIUS mihi in re medica præceptor undequaque absolutus confirmat, commentariis duobus eruditissimis, priore in Mesua canones, posteriore in simplicia, haud ita pridem editis. Quid quod PETRUM BRISSOTUM, omnium qui post Galenum floruerunt medicorum clarissimum, non piguit pharmacopæis Mesuen publice interpretari. Hæc ille.*

De Joanne Damasceno, Serapionis filio, infra in Serapione.

Joannes Dantzius Astensis, cujus sunt tabulæ Simplicium Medicamentorum, & de illorum facultatibus dialogi quatuor. Basil. 1543. fol.

Joannes Dryander Germanus, Medicus Marpurgenensis cujus est disputatio quædam medica, quique Abrahami Judæi libellos emendavit.

Joannes Fernelius Ambianus, Medicus Parisiensis, vir certe doctissimus, ut plane constat ex libris septem quos de Naturali parte medicinæ ad Henricum tunc Francisci Galliæ regis filium, postea regem. Idem de abditis rerum causis commentatus est, in quibus viris eruditione & judicio exquisito præditis seipsum superasse fuit visus. Supra in Fernelio.

Joannes Fichardus Franeofordianus, cujus sunt multa opera & versiones scriptorum quorundam Galeni.

Joannes filius Serapionis, vide infra, Joannes Serapio.

Joannes Franciscus Branchaleon, Neapolitanus, cujus est dialogus de balnearum utilitate. Paris. 1536. 8.

Joannes Goræus Parisiensis medicus, linguæ utriusque eruditissimus, qui convertit in Latinum sermonem, & exposuit Hippocratis libros de natura foetus, & de Genitura. Jusiurandum, de Arte, de Antiqua medicina, de Medico: nec non Galeni libros sex in prognostica Hippocratis. Legimus & ab eo elegantissime conversa Nicandri Theriaca & Alexipharmaca, & annotationibus illustrata; 1557 4. Obiit Paris. A. 1577.

Joannes Grammaticus Alexandrinus cognomento *Philoponus*, cujus præter multa opera in Philosophia & Theologia, liber est de Pulsibus. Vide tamen quæ notavi Volum. IX. hujus Bibl. p. 368.

Joannes Gravius, Parisiensis medicus, hujus artis experitissimus, quem vicinum, amicum, familiarem suum, opem ejus medicam sæpe expertus laudat Tiraquellus.

Joannes Guinterius, Andernacus, qui & se alicubi vocat Janum Antonianum, cujus sunt multa opera, & versiones Latinæ Alexandri Tralliani, Pauli Æginetæ, Polybi de diætâ salubri, & quorundam Galeni scriptorum. Obiit Argentorati A. 1574. æt. 87.

Joannes Hasfurtus, Virdungus, cujus est nova medicinæ Methodus ex Mathematica curandi morbos ratione, & tractatus de judicandis urinis.

Joannes Horologius, Paduanus, cujus sunt nonnulla opera. Vixit tempore Eugenii quarti, ante seculi decimi quinti medium.

Joannes Jacobus cognomento *Manlius de Bosco Alexandrinus*, cujus est Interpretatio in Antidotarium Mesue, & aliorum, quam *Luminare* majus vocavit. Venet. 1517.

Joan-

Joannes Jacobi, Gallus, Montispeffulani Cancellarius, cujus Thesaurarium medicinæ habemus, in quo tractat de morbis particularibus.

Joannis iatrofophistæ de morbis eorumque curationibus liber capitibus ccl. i. distinctus, MS. Græce in Bibl. Regia Paris. Vide Volum. XII. hujus Bibl. p. 781.

Joannes Itrensis, qui de peste scripsit.

Joannes de Karthan, aut ut alii appellant, Kethan sive Ketam Alemannus, qui Fasciculum medicinæ, & alia quædam scripsit. Venet. 1495.

Joannes Kuefnerus Trochereus, cujus est pharmacopoliterion, Ingolstadt. 1542. 8. & liber de vitanda & profliganda Epidemica contagione, & Tabula curativa.

Joannes Mesue, de quo Joannes Leo Africanus cap. 1. cujus libellum de Medicis nonnullis *) Arabibus (brevis enim est) locis quibusdam meliorem & illustratum hoc loco inferere juvat. Alius Mesue junior de quo idem Leo cap. xi. Vide supra in Joanne Damasceno.

*) Hottingerus primus Latinam ex Arabico versionem edidit ex Codice Mediceo in Bibliothecario quadripartito, pag. 246. seq. Tiguri 1664. 4. De hoc Afro qui ex captivo Muhamedano Christianus nomen Joannis Leonis accepit à Leone X. Pontifice, & A. 1513. iter suscepit in Africam, quam postea descripsit, Tunetemque migrans Muhamedisum iterum professus est, videndus Nicolaus Antonius T. 1. Bibl. Hispanæ novæ pag. 548. seq. & Paulus Colomescius in Miscellaneis historicis Gallice editis pag. 79. seq. (pag. 838. Operum, edit. à me curatæ.)

DE
VIRIS

QUIBUSDAM ILLUSTRIBUS APUD ARABES,
LIBELLUS

JOHANNIS LEONIS, AFFRICANI.

CAP. I.

De Mesuach Medico, sub Calipha Raschido.

JOANNA, filius *Mesuach*, fuit natione Chaldeus, & fide Christianus Nestorianorum secta; natusque est in quadam villa, Ninive propinqua.

qua. Exivit de Patria sua ad Civitatem *Bagdad*, *) ut inveniret eorum *Patriarcham*, ab eoque volebat fieri Clericus. Cum igitur introiret civitatem prædictam, videbatur sibi novum invenisse Mundum, cum multos Christicolos, Muhamedanosque *liberioribus artibus* operam dantes animadverteret; qui tunc decrevit studii gratia ibi consistere. Cognoscebat enim, vile esse in propria morari Patria, ob suæ gentis simplicitatem. Eoque illic moratus est brevi tempore, addiscens quicquid floruit in Medicina, Philosophia, & Astrologia. Hoc tempore Aaron *Rasid*, Calipha (vigésimus tertius non nominis, sed à Pontificum **) principio) Muhamedanus volebat tunc mittere filium suum a) in Locum tenentem, atque Legatum ad Chorazanum. Provincia quidem maxima, & civilis eo tempore extitit, plena divitiis, hominibusque sapientissimis, cui filio nomen erat *Ebdullah*, cognomine *Mamon*. Cum autem dictus *Mamon* vellet discedere, præcipit ei frater suus, ut secum duceret homines virtutibus deditos. Tunc *Mamon* vocavit Secretarium suum, ut tales homines inquireret, stipendiaque eis destinaret secundum eorum sufficientiam: adeoque plurimi homines tum in una scientia, tum in alia ducti sunt diversarum, & regionum & linguarum. *Nam aliqui eorum literis Græcis studebant; alii Persicis, nonnulli vero Chaldaicis litteris operam dederunt.* Cumque Consiliarius, sive Oeconomus ingentem numerum Gentium vidisset, dixit Domino suo: Domine mi, hæc nunquam gens conveniet ob eorum diversitatem morum, linguarum, scientiarum, & fidei. Si excellentia vestra unum voluerit hominem, qui hæc omnia adipiscatur, ego inveniam. *Respondit* Mamon, non sine admiratione: Si hoc erit possibile, facito. Tunc oconomus prædictus convocavit hunc *Joannam*, filium Mesuach, sibi notum, & familiarissimum, eumque apte *Almamone* duxit. Quando autem ingressus est ad Mamonem, salutavit eum, tanquam. Virum circumspectum, prudentem, & sapientem: de eoque periculum fecit Mamon, atque invenit eum hominem scien-

*) De hac Hottingerus p. 297. Analect.

**) h. e. Calipharum. Denotat autem Khalifa vicarium & successorem Muhamedis, adeoque summæ dignitatis & auctoritatis est apud Muhamedanos appellatio. Vide Hebelotum pag. 985.

a) Sub hoc Almamone literas potissimum floruisse, notavit Hottingerus Hist. Ecclæs. Sec. 9, pag. 645. 654. & in Analectis p. 348. Eusebius Renaudorus Epistola de versionibus Syriacis & Arabicis Hippocratis, quam dedi lib. 2, hujus Bibl. cap. 24. Claudius Salmasius præf. ad Arabicam tabulæ Cebetis versionem, Simon Ockely Præf. ad librum Anglicæ editum de Syria, Persia & Ægypto occupatis per Saracenos Lond. 1708. 8. Hebelotus Bibl. Oriental, in voce *Mamon*, &c.

scientiarum plenum; & ut dicam, *sufficiētissimum*; tunc Mamon honoravit ipsum, præcepitque, ut ei providerentur necessaria pro itinere eo; sic secum ivit ad Chorazanum. Horon autem Rasid, Calipha, hoc novum intelligens, ductum iri iussit ad se filium: *Quomodo Christianum hunc in curia tenes tua, & suffers?* Respondit Mamon: Pater mi Reverende, *meum enim eum in Cappellanum non duxi, sed in artificem, & Excellentia vestra videt, quod major pars artificum in statu vestro Christiani sunt, & Judæi, textores videlicet, tonsores, sutores, & hujusmodi.* Tunc Rasid tacuit. Post mortem vero Rasid, electus fuit filius major natus in Caliphan, cui nomen erat *Elamin*, homo quidem Idiotæ, & mali regiminis; adeoque populus Bagdad, atque regni Principes ad prædictum legaverunt *Mamonem*, ut veniret ipse ad Bagdad; dicentes; Frater tuus talem non meretur dignitatem. Tunc *Mamon* recessit ex Chorazano, magno comitante exercitu, brevique pervenit ad Bagdad; ibique sex mensibus obsedit; qua obsidione in eam ingressus est, & Elamin eo impetu interfectus est, & tunc *Mamon* desiderio immortalis desiderabat. *intelligere antiquorum scientiarum*, quoniam tunc nulla erat scientia Arabice descripta; adeoque dictus *Mamon* congregavit ingentem numerum *Doctorem diversarum linguarum*, & interrogavit *Auctorum nomina, atque librorum, quæ scriptæ fuerunt in artibus lingua Græca, Persica, Chaldaea, atque Ægyptia, adeoque multa eorum nominata sunt volumina.* Misit tunc multos ex familiaribus suis in *Syriam, Armeniam, atque Ægyptum*, ut illos emerent libros, de quibus sarcinas infinitas & tulerunt, & conduxerunt. Tunc segregati sunt boni, & utiles, sicut in Medicina, in Physica, in Astronomia, in Musica, in Cosmographia, & Chronica, descripti, & posuit supra translationem *Lingua Græca* Joannem, filium Mesuah prædictum, quoniam in illo tempore *Christicola Græci studebant literis.* Posuit etiam supra translationem Græcam alios quam plures sub eodem Joanna, & supra *Linguam Persicam* Mahan, dictumque Mesuah; qui traduxerunt Librum *Galen* in Medicina; post quæ omnia opera Aristotelis Arabice traduxerunt, multis etiam aliis magistris auxiliantibus. At dictum fuit Mamoni; quare confidis hoc opus *uni Christiano?* Respondit Mamon; siquidem committo ei gubernationem corporis mei, quo inhabitat Spiritus & anima; quomodo ei non confidam aliquorum ad aliquos verba, in eo maxime, quod neque ad nostram, neque ad suam pertinent fidem? dixit *Geuzi* Historiographus de civitate Bagdad; quod, cum fuerunt traducti libri, ad eos pertinentes; residui, decreto Mamonis, combusti fuerunt. Dixit et-

iarr *Ibnu Giulgiul* in vita Philosophorum, quod Mamon erat vir virtutibus plenus, ipsarumque amator. Iste autem *Joanna* effectus est magnæ venerationis Vir, & multi etiam Curiales ei inviderant, ex eo. Denique Mamon eum duxit in carcerem, nonnullorum invidia. Post multa facta, centum millibus aureis, brevi eidem Mamoni persolutis in debitum, liberatus est. Cui postea dixit Mamon; quomodo tam brevi invenisti tantam pecuniarum quantitatem? Respondit, Domine, si me securè dicere permiseris, dicam. Dixit, securus sis. Respondit, neque domos, neque vineas vendidi; sed hoc totum provenit ex Magistratu, qui meo nomine magistratum assecuti sunt. Dixit tunc Mamon, si ego centum mille aureos à te accepi, ero in causa, ut in duplam lucraberis. Mortuus est autem Joanna Mesuah, ætatis suæ anno octogesimo, & testatus est, post mortem suam corpus suum in villa, in qua natus erat, sepeliri; quod consecutum est. Testamentum vero anno ducentesimo quarto de Elhegira, (hoc est, secundum a) millesimum) Maumedanorum; & nota quod *Joanna* nomen est Hebræum; Joannes scil. dicitur apud Latinos; & Mesuah, qui dicitur *Moses*, b) secundum regulam diminutivorum Chaldæorum.

CAP. II.

De Efcari Philosopho.

Iste *Efcari* fuit maximus Philosophus, secundum opinionem Aristotelis; postea effectus est Catholicus secundum legem, qui non solum fuit c) Theologus, verum etiam *Efcariarum* opinionis caput, & Princeps: qui à suo nomine originem sumpserunt; quam opinionem tam *Africani*, quam *Asiani* retinent, regnis, atque d) regionibus exceptis e) à *Zophi* nomi-

- a) Annus Hegiræ 204. respondet An. Christi non millesimo nec 826. sed 819. Abulpharus autem p. 154. testatur Joannem Mesue vixisse usque ad tempora Motauaceli, quem pag. 169. refert inauguratum Chalifam post annum Hegiræ 231. hoc est Christi 845.
- b) Dubito, inquit Hottingerus, nam Moſen Arabes Musa appellant. Puto ergo Mesuah esse Meschichojo, ut Christianus significetur. Amant enim Syri ejusmodi agnomina.
- c) Abulhasen Ascharienſis, de quo breviter, his affinia Hottingerus Comp. Theat. Orient. pag. 25. & Herbelotus in voce *Caschiri* pag. 261. & *Aſchâri* pag. 133.
- d) Fuit Arabia Sectarum semper ferax, tam in Muhammedismo (qui brevi temporis spatio protulit distinctas 72.) quam Christianismo: vide Euseb. Hist. Eccles. lib. 6. cap. 26. & 40.
- e) De Zophitis, vel Sophitis: Vide Analeſta Hottingeri P. I. pag. 190.

nominatis & dominatis; ac etiam aliquibus locis *Africa*; prout insula *Gerybes*; & quibusdam montibus. Tempore hujus omnes Maumedani inter eos, & secundum fidem Maumedanorum, maxime discordes fuerunt, videl. *in rebus divinis, & in scripturis Alcomni*. Adeoque iste Esciari, separatus ab una parte, declaravit scripturam divinam, divinus, addendo f) *rationes naturales cum argumentis resolutis*. Confudit etiam omnes alias rationes, apparentes opiniones, & sectas, eo usque, ut omnes opiniones, sua excepta, usque nunc hæreticæ vocarentur; quibusdam temporibus exceptis; quibus prostrata fuit, ob schismata existentia in *Egypto*, & in *Asia*. Postea omnes opiniones depressæ sunt, sua vero innovata est, quæ adhuc floret & ex illa secta fuerunt multi *Doctores Theologi*, adeoque talis opinio summopere magnificata est, & ad hoc venit, quia si quis dixerit opinionem *Esciari* non esse veram, *damnabatur ad mortem, secundum Maumedanos*. Dixit Interpres, quod si non esset causa prolongationis hujus operis, ostenderet nobis ejus opinionem, eamque nos doceret, licet non intelligeretur, absque aliarum opinionum interpretatione, & à quo provenerit causa diversitatum, differentiarumque in Theologia; *sed esset magni voluminis liber*. Multa opera & commentaria hujus opinionis reperiuntur, quæ etiam *pueris in Scholis leguntur*, cujus Epistolæ quædam tum prosa, tum carmine de hac opinione extant compositæ, quas etiam *memoria mandare faciunt*. *Elatir Alabbari* composuit magnum volumen in vita Theologorum hujus opinionis, sex voluminibus absolutum. Mortuus est autem iste Esciari anno tercentesimo trigésimo primo de Elhegira, g) in civitate Basre, Arabiæ felicis, in confinibus Persiæ.

CAP. III.

De Abulhusein Essophi.

Abulhusein Essophi, de Civitate Bagdad, maximus & Philosophus, & Astrologus extitit. Composuit enim librum in Theoricam Astrologiæ; primusque fuit, *qui signa & stellas cum planetis pinxit*; eoque inter Astrologos & tenebatur, & dicebatur. (De quo dictum est, intellexisse magis istum cœlestia, quam *Ptolemæus* terrena;) qui mortuus est in civitate Bagdad, An. 383. h) de Elhegira.

CAP.

f) De fundamentis Muhammedismi lib. 291.

g) An. Christi 941.

h) An. Christi 993.

CAP. IV.

De Abulhusen Ibnu Telmid.

Abulhusen Ibnu Telmid, id est, filius Discipuli, qui fuit *Christianus*, religione Jacobitarum, natus est in civitate Bagdad, cujus Pater ejusdem maximi Pontificis extitit: & hic *Abulhusen* applicuit animum studiis adeoque tempore brevi floruit in Medicina, & composuit librum in ea, ordiens ipsam secundum hominis membra à capite ad pedes usque descendens, in quo narrat accidentia omnia, atque infirmitates cunctas dictis membris occurrentia: cui titulum imposuit *Elmalibi*, hoc est: Ipsa Realitas; eumque dono dedit Soldano ejus temporis. Ob quam operam ingressus est in Soldani prædicti familiares, & effectus est *Medicus generalis* Curiae Bagdad. Et ille liber est *famosissimus inter gentes ejus Linguae, credo in Latinum fuisse interpretatum.* Et iste *Ibnu Telmid*, divitias, honores, famam & gloriam acquisivit. Nunquam enim à pauperibus hominibus pecuniam accepit, neque ab artificibus medicinæ præmium; dicente eo, hanc artem nobiliorem vendere non posse denariis. At multo magis receperat Principum, Nobilium, atque Divitum munera: eratque multum gloriæ cupidus, ac superbus: eo maxime, quando æger contra regulam medicinæ operabatur, quam ipse ordinarat, & nunquam postea redibat, neque consulebat: etiam *si Soldanus fuisset talis æger.* Eo tempore ægrotavit *Hadad Daula* Soldanus; statim omnes Medici, ut eum viderent, ad curiam accesserunt, præsertim *Ibnu Telmid*; quibus omnibus ostensa fuit urina, ut videbatur, & nullus eorum causam ægrotationis cognovit, neque quæ fuerit infirmitas. Postea autem domestici dictorum Medicorum sermonem fecerunt de Poëtis Curiae, circaque eorum carmina: & de eo, qui in laudem præsentis Soldani sermonem fecerunt; & quidam Medicus dixit: Talis Poëta bene dixit: Quidam, alius melius ait. Soldanus autem facete respondit: Vos alii intelligitis Medicinæ artem; nullus est, qui me laudaverit, sicut ego memetipsum laudavi hodie. Cui quilibet eorum inquit, quonam modo dixerat Majestas vestra? Tunc Arabice respondit, dicens:

Hadadu (reliqua verba vitiose satis sunt scripta, alia occasione examinanda) id est, *sum instrumentum Regni, accectum ejus, & gladium sum acutum Visitor fortune.* Omnes fatebantur eum esse magnum Regem; & elegantem.

Cum-

Cumque foris essent dicti Medici, *Ibnu Telmid* ad eum advertens dicebat: *si vos non cognovistis infirmitatem ejus, ego eam cognosco.* Dixitque subjungens: Victor sit fortunæ, nec aliud deest, nisi ut dicatur, fuisse Deum, *) pro eo: quod omnipotens ostendere vult potentiam suam, dicti ejus comparatione. Qua propter dedit ei infirmitatem incognitam, ut non mederetur, neque juvanda juvarent. Vidistis enim quomodo dire atque immaniter lamentetur; nec si quid aliquid urinæ ejus conspicitur, neque quid significet, apparet. Et quilibet eorum tacebat: Soldanus autem curabatur, prout urina medicis fuerat. At *Ibnu Telmid* non amplius erat reversus: Soldanus vero mortuus est post dies octo ab ejus infirmitate. *Abulhasen Ibnu Telmid* mortuus est anno tercensimo octuagesimo quarto de Elhegeria. h)

CAP. V.

De Farabio.

A*bulnasra Al-Farabi*, qui in Latino dicitur *Farabius*, fuit ex Farab Provincia Asiæ minoris: natus est in civitate Balch, ex nobili genere & progenie. Ille in principio suæ juventutis, devius à suis, perrexit ad Bagdad, ibique i) Philosophiæ operam dedit; adeoque maximus evasit Philosophus, & tunc domum suam reversus est. Dixit *Ibnu Giulgiul* Chronista in Philosophorum vita; Quod infiniti Asiæ principes miserunt pro eo, ut ad Curiam veniret, mercede quoque & stipendio, quo homines docti providebantur, potiretur, præsertim homines sicut ipse, notissimi, & famosissimi. Ille autem renuit semper, & eo magis patrimonio suo contentabatur. Et dixit prædictus *Ibnu Giulgiul*, quod *Farabius* multum spernebat seipsum; & quod continue tempore hiemis cum quibusdam super paleam dormiebat; & semper visus est contristari & lugere: non pro mundi aliquo (i.e. re mundana) at solum pro eo, quod investigabat. Solum, quomodo posset homo majorem intellectum, ac scientiam acquirere; ut valeret mundum agnoscere, magisque cognitus sit: dubitans cum illo perfectionem

L1

tionem

*) Simile illud de Herode Actor, XII. 23;

h) Anno Christi 994.

i) De hoc, Gabriel Sionita de moribus Oriental. p. 16. & Hottingeri Analesta P. I. pag. 308. Sed præcipue Herbelorus p. 337. Traditus Arabice vertisse Analytica Aristotelis, & libros LXX. composuisse in ejusdem Rhetorica, testatus se ea legisse ducenties, & tamen iteratam ad huc ejus desiderare lectionem.

tionem habere humanam; non posse, dicebat. Fuerunt autem ex eo inventi duo Versus:

*Panis bordeacens, & aqua putei, & habitus lana in pace
Meliores sunt, quam latitia terminata in penitentia.*

Mortuus est autem *Farabius* ætatis suæ anno octuagesimo, de *Elhegira* vero, anno k) tercentesimo octuagesimo octavo.

CAP. VI.

De Rasi.

A *bubachar*, & *Rasi* Persianus, à civitate Rai, 1) hic Mercatoris filius fuit, qui cum Patre Bagdad, hoc est in civitatem Bagdad profectus est: ibique, mortuo Patre, studii causa remansit. Et tandem in Medicina & Philosophia *singularissimus* effectus est. Post hoc profectus est ad *Chairum*, ubi per aliquot annos ægrotavit. Cujus famam cum intellexisset *Elmanfor*, secretarius major Pontificis Cordubæ; qui in omni facultate & scientia doctissimus erat; vocari jussit hunc *Rasim*, promittens ei mercedem magnam. Cum autem *Rasis* recepit literas, profectus est; & navim in Alexandria ingressus, ad Cordubam tandem pervenit. *Elmanfor* vero lætatus est, dictumque *Rasim* magno affectu honore, eique habitationem, possessionem, ac servitores, ac famulos tradidit. Eo tempore *Rasis* famosum librum composuit, quem *Elmanfor* nominavit; Et usque nunc vocatur *Almanforis* liber. m) Dixit *Ibnu Hayan*, Lusitanæ Chronista, quod *Rasis* in suis causis nimis fortunatus extiterat, adeoque permultas acquisivit facultates. Quadam autem die, per plateam Cordubæ transiens, magnam gentium multitudinem congregatam aspexit; & hujus rei causam interrogavit: Responsum fuit, quod quidam concivis ejus illuc spatia-batur, & statim cecidit mortuus. *Rasis* autem ut hominem videret, accessit, tunc cum furore præcepit, ut statim virgultorum manipulus portaretur, quibus ipse non tantum, verum etiam circumstantes possent ipsum percutere & verberare.

k) Anno Christi 998. Sed *Herbelotus* mortem *Alfarabii* refert ad annum Hegiræ 343 Christi 954.

l) Supra pag. 46. in *Albubecar*.

m) Etiam librum de Chymia dedicasse *Almanfori*, & mille denarios ab eo præmii loco tulisse, sed cum quæ scripserat, opere exequi & in actum deducere nequiret, verberibus & exilio affectum narrat *Ibn Chalicam* apud *Mottingerum* in *Analectis* p. 296, seq.

verberare per omnia corporis membra, præsertim pedis plantas, & tota gens eum deridere cœpit, dicens, quod Rasis insanivit. Non adhuc præterierat quarta horæ unius pars, quod ille homo se movere cœpit; tunc Rasis mulum ejus ascendit, & domum suam perrexit. Populus autem, qui acta cernebat, exclamare cœpit. *Miraculum! Miraculum!* Tale novum, auditum ab *Elmansore*, fecit vocare *Rasim*: cumque vidisset eum *Elmansor*, dixit; Excellentem Medicum te esse novimus, *mortuorum autem vivificatorem te esse ignoravimus*. Respondit Rasis: Medicum me esse fateor, resurrexisse autem mortuos nescio; quoniam *Deus solus est, qui resurgere facit à mortuis*. Quod autem per me actum est hodie, non inveni in aliquo libro Medicinæ, neque à Magistro didici. Sed cum à civitate Bagdad discessi, ut in Ægyptum iremus, viam deserti fecimus. Cumque nobiscum aliqui nobiles Arabi venissent, quadam die, equitantibus nobis, quidam eorum tanquam mortuus cecidit in terram: alius vero ex iis senex statim descendit, & accepit plurimos baculos, & singulis dedit: & fecerunt ei, sicut hodie ego huic homini feci in platea; & ille Arabs sanatus fuit, prout viderunt hodie hunc hominem. Dubitavi, quod infirmitas, quæ Arabi erat, esset & huic, adeoque cura mea ob tuam felicitatem illi profuit. Tunc *Elmansor* gavisus est, & benedixit ei dicens: *Terra, quam inhabitas, Galienum ei inesse in medium, dicere valet & potest*. Cui Rasis respondit: *Experientiam magis, quam Medicus prodest*. Et mortuus est Rasis anno quadringentesimo primo n) in Civitate Cordubæ, ætatis suæ circa nonagesimum.

CAP. VII.

De Bachillani Philosopho, & Theologo.

Natus est in Bagdad ex patre ignobili, qui pater fabam elixam seu alio modo coctam vendebat, secundum ejus regionis morem. At filius ingenue ac tempestive Philosophiæ operam dabat; Theologiæ ac Legibus postea vacavit. Adeo ut in judicem civitatis Bagdad electus esset, multos composuit libros, secundum opinionem *Esciari*, operas ejus excellentissimas narrando & declarando, sed sunt longi sermones ad instar commenti. Iste autem *Bachillani* missus fuit in Nuncium à Soldano Civitatis Bagdad ad *Imperatorem Constantinopolitanum*, o) qui Imperator beni-

Ll 2

gnc

n) Anno Christi 1010.

o) Constantinum Romani junioris filium.

gne & gratiose eum accepit, eundemque precatus est, ut cum *suis Theologis disputaret*, videlicet cum Christianis, secundum Græcorum opinionem. Quæ Disputatio coram Imperatore, Patriarcha, Archiepiscopis & Episcopis cum pompa atque (ut ita dicam) nimis superbe, quadam die habita est, & per totum diem discussa & disputata; sed nondum perfecta per ipsius *Bacbillani* ægritudinem, quapropter rediit in patriam suam. De qua *Disputatione narratur in vita Theologorum*: Semperque dum viveret contra Hæreticos, eorundemque fidei Schismaticos disputabat, tum voce, tum Literis, quorum scripta adhuc reperiuntur. Dixit interpretes, se vidisse disputationem ejus, ab aliis operibus separatam, & multarum ejus questionum recordari. Obiit autem *Bacbillani* in Civitate Bagdad, ætatis suæ anno nonagesimo quinto, de Elhegira vero anno quadringentesimo quinto. p)

CAP. VIII.

De Ezarharagui Medico.

Ezarharagui fuit Medicus *Manforis*, Cordubæ Consiliarij, & proximus Rasis, qui composuit Librum, sicut *Canon Avicennæ* in arte Medicinæ, utilissimum quidem: quo etiam adhuc Maumedani Medici utuntur. Vixit autem annos centum & unum. Qui obiit anno *Belli Cordubæ*, de Elhegira anno quadringentesimo quarto. q)

CAP. IX.

De Avicenna.

Abubali Elbusen, Ibnu Sina, Elhamadani, in Latino dicitur *Avicenna*. r) Fuit autem *Abubali* cognomen ejus, & *Elbusen* nomen ejus proprium, & *Sina* nomen proprium fuit Patris. Erratis est in Arabico vocabulum commune, vel æquivocum; & imprimis significat *superiorem, orbem,*

p) Anno Christi 1014.

q) Anno Christi 1013. vide Nic. Antonium T. 2. Bibl. vet. Hispan. p. 247. seq.

r) Confer quæ de Avicenna supra p. 96. & Hottingerus in *Analectis* P. I. pag. 294. & Hist. Eccles. Secul. XI. p. 461. & Herbelotus tum alibi tum p. 812. seq. Dicitur *Abu Hali*, quia filius ejus primogenitus Hali, nomen & ipsum inter Medicos celebre. *Albusen* est proprium Avicennæ nomen. *Eben Hali* appellatur, quia pater ejus Hali dictus fuit. *Eben Sina* denique, quod avi nomen fuit Sina, & pater Avicennæ Hali, patrem habuit qui Sina est nuncupatus.

*bilem, ducem, ac principem, & provenit ab hac dictione Rafe, quæ in Arabico est idem, quod apud nos Caput. Avicenna autem vocatus fuit Rabi, quia erat nobilis, & honoratus apud Dominos & Populos virtutibus suis. Eoque Medicorum maxima Pars, quando eum, in Medicina, aut citare aut advocare volunt, dicunt: Medicorum Princeps hoc dixit, absque alio aliquo Epitheto, & intelligitur de Avicenna dixisse: & quod dicitur inter Latina lambentes, quod Rex Corduba fuerit, mendacium est, quoniam non invenitur inter Scriptores ejus vitæ Latina Lingua. Non enim extendissem in hoc sermonem meum, nisi vidissem, quod scripserat Jacobus de Foro Livio, qui multa tandem dicens nihil dixit; & tamen ei inerat ratio incognita. In culpa magis est, qui Librum Avicennæ in Latinum transtulit, & interpretatus est: quia consideravit hanc dictionem Rabi nihil aliud, nisi Principem significare. Et ille, ut dicam, miser, ac nescius Arabica Grammatica, vocabulo communia non intelligebat, neque cognoscebat. Sed jam ad propositum redeamus. Iste Avicenna fuit de Civitate Hamadan *) in Persia natus ex nobili progenie. Cujus pater fuit ex nobilibus dictæ civitatis, ac multarum divitiarum: quapropter pater ejus Scriba indiguit, qui esset Geometra; & Mathematicus; eo quod cupiebat filium suum has easdem virtutes ac scientias addiscere, ut ad minus ratiocinari; sin autem, eas intelligere sciret. Quadam die, in principio suæ juventutis, misit eum ad civitatem Bagdad, studii causa, & Abuhali eam ingressus est, & dictis virtutibus studens profecit, adeo ut eidem scientiæ illæ viles viderentur, postquam Philosophiæ ac Medicinæ operam dedit. Sicque pluribus annis moratus ibi est: donec magni nominis excellentissimique Medici atque Philosophi extitit. Illo autem tempore accidit, quod Soldanus Jafochbagh volebat in Locumtenentem, ad Civitatem Avicennæ, nepotem suum mittere; dictusque nepos rogabat Soldanum, ut Avicennam secum ire suaderet, & tandem Avicenna cum ipso perrexit. Dixit Ibbn Giulgiul in vita Philosophorum, & Medicorum; quod Avicenna fuerit vir acutus ac benignus, ac in suis responsionibus gratus: haberetque Filium, & doctum, & acuti ingenii, Medicinæ sectatorem maximum: qui quadam die per plateam transiens ex equo descendit, & in medio ejusdem plateæ minxit. Omnes vero adstantes insanix adscribebant: adeoque nonnulli patris amici hanc ei historiam narrarunt. At Pater ejus, filium blasphemavit,*

L I 3

dicens:

*) Andreas de Alpago negans Avicennam fuisse Hispanum, imo inquit, fuit Persicus ex Civitate dicta Bochora, sicut in historia Arabica de vita Philosophorum & Medicorum Arabum & Græcorum per me ex Arabica lingua in Græcam translata apparet.

dicens: *Inverecundus iste, filius meus non est; qui si fuisset, non descendisset de equo: sed supra eum minxisset.* Numquid vobis tamdiu urinam retinendam esse videtur? At omnes tacentes tantum responsum mirabantur. Etiam dixit *Ibnu Giulgiul*, quod quodam die accessit ad Avicennam mulier quædam dicens: O magnifice! est mihi dolor in corpore, & quidam Medicus ordinavit, ut acciperem Medicinam: Precor vos, ut me doceatis aliam, qua ter tantum, nec plus, minusve secessum expurgem. Respondit Avicenna: Si chorda tribus nodis contexta *περωτῶ* fuerit, faciam forte: & omnes adstantes riserunt: Illa vero pudore affecta discessit. Quodam etiam alio die Dominus suus Abuhali, interrogans eum dixit: Quis levior pastus esset Phasiani, an Coturnices? Respondit Avicenna: Domine mi, jam scit vestra excellentia, quod in articulis *nostra Maumedana Legis* tenemus, *Judicem, absentibus partibus, judicare non posse.* Dixit Dominus ejus: Bene vos intelligo, hora cænæ accedetis, & inventis ibi partibus, quæ certe adfuerint, judicabitis. Respondit Avicenna: Dominationi vestræ primus articulus notus est, sed ignorat Prophetam dicentem: *In domo judicis judicatur.* Tunc Dominus suus magnam quantitatem dictarum avium domum dicti Avicennæ misit. Mane autem, appropinquante eo domui Domini, interrogare incepit Dominus, cujus esset sententiæ? Respondit Avicenna: Nunquam vidi similes hostes, & adversarios. Inter sentiendum enim quilibet illorum interposuit suas legales rationes ac dilationes ad probandum, eoque sine expeditione, & sententia recesserunt, habito prius termino ad probandum. At si Dominatio vestra voluerit, summarie expedientur; & quolibet sero destinabit aves illas per hebdomadam, & citius expediam. Respondit Dominus. Videtur mihi, te esse judicem tyrannum; alteri enim committere volo. Respondit Avicenna, ad pejus ducemini, si alteri quam mihi hanc rem commendaveritis: sed consulo potius, ut sibi ipsi, & commendet & committat.

Dixit *Ibnu Giulgiul*, quod Soldanus Civitatis Bagdad intellexit, nepotem suum, videlicet Avicennæ Dominum, cum alio fratre ipsius Soldani rebellare à se velle: adeoque decreverat ei venenum præbere, & commisit hoc secretum Avicennæ, ut hoc idem exigeret, & perficeret. Quod quidem renuit Avicenna, nec etiam suo Domino indicavit, neque scelus hoc detexit. Transactis igitur plurimis diebus res decreta est per alium, Domino suo: adeoque contra Avicennam iratus est, & *duxit eum*
in

in *carcerem*, ibique per duos annos moratus est. Et tandem accidit ei fluxus infirmitas, quo fortiter laborabat; ex qua denique infirmitate obiit. Dixit etiam *Ibnu Giulgiul*, quod quadam die major pars nobilium civitatis ingressi sunt, ut Avicennam in carcere viderent, interloquendum autem dicebant: *O Avicenna, tu etenim omnium Medicorum & nobilissimus, & prudensissimus, qui in Chormazano reperitur: quare invenire non potes ad fluxum remedium aliquod?* Tunc fecit afferri vasculum, in quo pulvis erat: ex quo parum inter digitos accepit, & in catino aquæ pleno imposuit, & statim congelata est in eorum præsentia; & dixit: Vos hanc parvam pulveris quantitatem vidistis, quæ tantam aquam congelare fecit. Ex ea enim quasi uncix mediam sumsi, & nihil profuit mihi. Quapropter vos rogo, ut duos tabelliones aut notarios vocetis; quibus meum committam testamentum: quoniam de proximo est mors mea. Et postquam testatus est, post paucos dies in carcere mortuus est, ætatis suæ anno circa 80. & reliquit filium unum masculum, & possessiones, quarum redditus annuus sex millium ducatorum extiterat. Dixit *Ibnu Chalicau*, Chronista, quod Avicenna loco ferri usus est argento, ad sua mula ornatum, secundum morem *) Principum, ejus regionis. Et dictum ei fuit: O magnifice! hic non fuit mos, neque consuetudo doctorum hominum. Respondit Avicenna: Filioli mei, hoc argentum, quo ferri loco utor, & aurum pro clavibus, superbix non ascribatur, sed his temporibus: vidi hanc artem esse mortuam, Medicinam. Volui etenim, ut ei adhibeatur fides, quousque videantur fructus ejus, forsitan resurget, & ejus studia multiplicabuntur.

Dixit *Ibnu Chasir*, in Chronicis suis universalibus, quod dictum fuit Avicennæ: O magnifice, non fuit tibi ratio, cum non diceres Soldani voluntatem, adversus Dominum tuum! Forsitan tale infortunium non accidisset. Respondit Avicenna: Vos pauperes creditis, quod non cogitaverim terminum, ac rei exitum? Si ego dixissem, extitisset causa discordiæ inter duos Principes, ex qua multi homines interfecti essent. Vultis enim hujus rei fuisse causam? Non persuadet, quod præter rationem accidit. Imo etiam ego ipse cui magis debeam, ignoro, aut qui me in hunc gradum assumpsit, aut qui in eo me servavit.

Nomina librorum Avicennæ sunt: Canon, dictus *Chabir*, in medicina, hoc est, *magna regula*.

Canon s) *Affagbir* in Medicina, id est Regula parva.

Canticum Præceptorum Medicinalium, quod in carcere scripsit filio suo.

Alorgioza in Medicina, id est, carmina brevia, in quæ Averroës commentatus est.

Orgioza; Id est, articuli Logices, quos ipsemet commentatus est.

Estepha in Philosophia; Hoc est *satisfactio*. *Elculliusb*, id est, Universalia in Philosophia. *Alisamtb*, id est, motus in Metaphysica.

Tasauusul Falasifa, id est, Philosophia moralis.

Cantica in unionem animæ cum corpore, &, quod est Anima.

Liber venenorum, & eorum compositiones, & curæ contra venenum.

Et omnia ejus opera & volumina sunt utilia, atque existimata. Verum multi docti Arabes ajunt, *Avicennam* in a) *medicina fuisse luscum, in Philosophia autem cæcum*; & ita dixit *Ibnu Chasir*. Et est mortuus Avicenna (ut supra diximus) anno ætatis suæ circa octuagesimum, de Elhegira vero anno b) quadringentesimo quadragésimo secundo.

CAP. X.

De Errabarani.

Errabarani fuit de provincia Tabarani, quæ pars Chorasani. Hic fuit Medicus Maumedis *Subao Ibechm*, Regis Ghaznæ, civitatis Afæ, Indiæ

- s) Vide Herbelotum p. 250. Dividitur *Canon* major in *libros* quinque, libri iterum singuli in *Fen* sive summas, *Fen* iterum in *tractatus* sive doctrinas, tractatus singuli in *capitula*. *Fen* Arabibus vocabulum generale *ألف* sive materiam denotat. Matthæus Syriacus: *Fen* est materia locutionis & est communior quam doctrina quod eam continet: & summa communior est doctrinâ, & doctrina quam *Capitulum*. Liber quintus Canonis est *Antidotarium*. Post Canonem ex Gerardi Cremonensis versione ab Andrea Alpago Bellunensi, Joanne Costeo & Joanne Paulo Mongio recensita, sequitur in Latina editione Venet. 1608. fol. 2. Volum. liber eximius de *viribus Cordis* ex versione Arnoldi de Villa nova, inde liber de *removendis nocuementis*, & alim de *sympo acetofo*, Andrea de Alpago, Bellunensi, Physico Damasceno interprete. *Cantica* in quatuor tributa partes, ex versione Magistri Armegandi Blasii, de Montepesulano. De Hebraicis versionibus Bartoloccius T. I. p. 6. seq.

*) De hoc more vide Librum Judic. c. 8. v. 21.

a) Confer. quæ Hottingerus Anal. P. I. pag. 195.

b) Anno Christi 1050.

ndiæ termino; qui composuit librum in Medicina famosissimum, cujus titulus est, *Firdius ulbecime*; Quod est, *Paradisus sapientia*. In quo medicinalia, atque herbarum, animalium, ac lapidum proprietates descripsit. Dixit *Ibnu Abididunia* in mirabilibus mundi, quod Ettabarani dicebat: Regem Cini dedisse dono munera Regi Ghaznæ; *inter que erant avis, ejus præsentia si quid veneni adstabat, & ademit, ipsa pinguioribus lacrimis, lotoque, ac fortis garritu flebat*: Ex quo magnates Orientis, ejus præsentia, comedere ausi sunt: sed rara in terris invenitur avis. Dicit etiam, *quod in eadem provincia quedam vasa sunt: quibus si imponantur cibi veneno aspersi, ab extra insudant vasa*. Dixit interpres, quod de illis multa vidit, multis etiam in locis Africæ. Mortuus autem Ettabarani in Ghazna, anno c) quadringentesimo septuagesimo quarto.

CAP. XI.

De Mesuach, Christiano; id est, Mesue.

Mesuach, iste fuit Christianus, *Jacobitarum* religione, natus in civitate Maridin, supra flumen Euphratis, didicit medicinam, atque Philosophiam in civitate Bagdad, *continuèque Avicenna Lectionem audivit*, qui composuit opera utilissima in rebus potabilibus: alium quoque Liberum de componendis medicinis, syrupis videlicet, unguentis, emplastris, & de similibus. Postea discessit ab ea regione, & quadam die, post multa, pervenit ad *Chairum*, ubi inter familiares Caliphæ connumeratus est. Qui Calipha d) Caput Schismaticorum Ægyptiorum extitit, & Syriæ, qui se vocabat, *Elchacim Chalipha*. Hic etiam Mesuach in Chairo multas divitias, pecunias, & honorem acquisivit. Qui quadam die amicis suis publice dixit: *Quas enim possideo divitias non ex medicina, quæ in libro scribitur, mihi acquisita sunt; verum ex medicina, quæ ab humano intellectu provenit*. Adeoque ægroti propositum & cognitionem semper ognoverat. Mortuus autem est Mesuach ætatis suæ circa nonagesimum, & Elhegira e) vero quadringentesimo sexto.

M m

CAP.

c) Anno Christi 1081.

d) Hakemum videtur intelligere de quo Homingerus Hist. Eccles. Sec. XI. p. 448.

e) Anno Christi 1015.

CAP. XII.

De Gazzali f):

Gazzali Philosophus, Theologus, Legista, & denique in omni scientia doctus, natus est in civitate Thos in Asia; ex patre divite, & mercatore. Ipse quidem Gazzali fuit, qui opinionem *Esciari* insurrexit, atque erexit. *Nam ante hujus Gazzali tempora multiplicabantur heretici in Asia.* Ipseque Gazzali adeo se studiis sollicitè dedit, ut mirabilis ac admiratione dignus evaserit, & effectus sit. Hoc tempore accidit, quod Vice-Cancellarius, Consiliariusque major g) struxerat *mirabile Collegium* in civitate *Bagdad*; in quo ducenta millia ducatorum fere expenderat: idque possessionibus dotavit, eique illas doti dedit: quarum redditus, & proventus quindecim millia ducatorum extiterat. Postquam dictum studium perfecit, *ibi quasi sex millibus hominum doctissimis congregatis*, in omni facultate & scientia ordinavit, ut de qualibet scientia & facultate unus legeret. Adeo ut quilibet eorum propter scientiam hujus Gazzali eum elegerit. Itaque consiliarius statim per eum misit, eique magnum stipendium solvendum ordinavit & persolvit. Quo accedente ad Bagdad, Calipha, atque ejusdem civitatis Soldanus, omnes eorum familiares, nobiles, & magistratus in obviam ei miserunt. Itaque deduxit fere universum populum ex civitate, & fuit inter alios dies notabilis, *post qua in prædicto Collegio legere incepit.* Dixit *Genfis* in Chronicis suis, quod multi *ex apothecis suis educebant filios, ut ejus lectioni incumberent*: Similiter & divites & nobiles fecerunt; quoniam viderant, quo honore & ornatu eum affecerant Principes; multotiesque consiliarius ipse suis lectionibus aderat, & præsens erat. Sicque per multos annos honore, & gloria affectus permansit. Postea vero *alius vir effectus, & nimis mutatus ab illo Lecturam dimisit, & omnia quæ in studiis acquisiverat pauperibus erogavit: induitque Eremitæ habitum ad Meccam perrexit*, ibique aliquot dies commoratus est: postea decessit, & in Syriam perrexit, sicque postea venit ad Cairum, adeoque in Alexandriam accessit incognitus, ubi Etartosim in Theologiam audivit. Novissime in civitatem ejus, toties dictam, rediit, ibique mortuus est, ætatis sue

f) Vid. Herbelot. p. 362; & Hottinger Biblioth. Orient. pag. 204.

g) Magnus Pezæ.

suæ anno quinquagesimo quinto, de Elhegira vero anno h) quingentesimo quinto. Composuit autem iste Gazzali secundum *Geusim* sexaginta fere volumina, quorum aliqua brevia, alia vero longissima, & nonnulla mediocria existunt: Suntque; inter alia: Extensio Legis tam civilis, quam canonicæ, duobus voluminibus absoluta. Mediocritas Legis. Breviarium, sive summa totius Legis. Vivificatio, aut Resurrectio scientiarum fidei, Legis, atque Philosophiæ moralis. Compendium Theologiæ. Comparatio Logices. Excellentius desiderium, aut sublime in Metaphysica. Intentio Philosophorum: Errores Philosophorum. Pondus æquum. Concordantiæ inter Philosophos, & Theologos. Itinerarium rectum domus æternæ. Et hæc sunt magis in usu. Sunc etiam alia ejus opera, quæ in usu non sunt, etiam apud Arabes.

Dixit *Geusis*, quod *Gazzali* sciebat multas alias scientias, quas celavit. Dixit etiam in Chronicis suis Legum, quod quando discessit *Gazzali* de Bagdad, inventus fuit quidam liber, quem scripserat contra Legistas, vituperando aliqua licita in Legibus: pro qua vituperatione persecutus (persecutionem passus) fuit, & decretum fuit, ut prædictus liber combureretur; & sic combustus fuit per universum orbem. Cui libro titulus erat: *Resurrectio scientiarum Legis*. Fuit etiam vituperio affectus propter alium librum, cui titulus erat: *Defensio iusta*; quo in libro recensuerat res, ac regiones, quas Judæi atque Christicolæ habebant, & possidebant, qui non crediderunt in Maumedo. Dixit etiam *Geusis*, quod *Gazzali* dixerit multa Cantica; quorum aliqua in Amorem, aliqua vero in Philosophiam moralem. Verum magis famosa moralis erat, quæ hoc tempore viget, & in hoc carmine incipit.

Et torchu &c. *Hoc est*: Viæ multæ sunt: verum via sola est, Viatoresque per illam sunt illi, qui electi sunt.

Dixit i) *Interpres*, quod memoria tenet multa ejus carmina, quæ sunt elegantissima Arabice. Erit difficile ea recensere Latina lingua: quoniam necesse erit narrare pro quolibet versu multa humanitatis principia, quæ propter eorum interpretationem postposuit.

Dixit etiam aliam cantilenam longam, mortis consolatoriam, cujus sententia est, *quod corpus est tanquam cavea Spiritus, & sicut latetur avis cum ab ea liberatur: Ita anima iusti latetur, quando à corpore segregatur,*

Mm 2

quo-

h) Anno. Christi 1117.

i) Ita more Arabum de se loquitur non Leo Africanus, sed qui cum Latine verit.

quoniam à purissimo, & nobili elemento descendit, & ad idem revertitur, à quo provenerat, producendo circa hoc multas rationes: quæ cantilena reperta est in suo secreto Oratorio, quo mortuus fuerat, eo die ut supra mortuus est ibique sepultus, annis, ut supra diximus.

CAP. XIII.

De Thograi. ^{a)}

Thograi Philosophus, ac Medicus, Rhetoricus, Alchimista, Poëta atque Historiographus, natus est in Civitate Aspahan in Persia, & ob suas virtutes rogatus fuit à Malich *Maschud* (Masudo) Principe Regni Asiae, ei-que datum fuit majus officium Curiae, cum quo multas pecunias acquisivit, atque inæstimabiles divitias. Dicebant multi Historici, quod modus ipsius fuerit mirabilis, quoniam tempore suo fuit singularis in divitiis: & non fuit in Curia, neque Principum neque Soldani homo, qui ditior eo esset; & hoc non obstante, *nunquam contentus fuit*, neque de patrimonio suo, neque de divitiis acquisitis, cum omnibus Imperialibus Magistratibus. Et in omnibus canticis *in vita sua recensitis continue lamentabatur, vituperans tempus*, quod eum injuriaverat, adeoque coactus eo est *Alchimiam* addiscere, in qua composuit opus; cui titulus est: *Devirginatio Naturæ*. Dixit Geusis: Quod Dominus ipse quadam die ingressus est tentorium Thograi, & invenit eum scribentem rerum expeditiones. Princeps vero vidit duos versus quodam Chirographo, qui erant:

Urdo, &c. Id est, ad verbum:

Volui largitudine manuum auxiliari mihi, cum ea solverem debita, qua nobilitati debeo: si tempus pervertit desideria mea, & postea contentus sum labore cum redditu. Tunc dixit cum legeret versus hos: Thograi, unum dicam tibi, & quadam die veritatem nosces. Ego enim Dominus dimidia Asiae sum, & tu quasi secundus, nec defecit nobis ulla gratia Dei, & nunquam contentari possum; sic tu idem demonstras: timeo nobis malum exitum: Quoniam si tu volueris altiore gradum, aut ego; nil aliud erit nisi ut efficiamur Dii. Et sic non præterierunt sex menses, quando Princeps

^{a)} Videatur Eduardus Pocockius in carmen hujus Thograi Oxon. 1661. 8. pag. 4. Appellationem autem *מַלְכִּי* sortitus est à munere vel peritia scribendi *מַלְכִּי*, quod implexam & crassioris ductus scripturam notat, quæ Diplomatum Principum præminit apud eos solet.

ceps rebellavit, contra fratrem suum, volens se vi facere Soldanum. Quadam autem die venit Soldanus cum magno exercitu, & Principem cepit, & in carcerem duci iussit civitatis magnæ, & Thograi similiter captus est, & ante Soldanum ductus iussit alligari b) & torqueri: & tandem confessus est, se habuisse ducatorum millia infinita, quem Soldanus exuere fecit, & nudum arbori alligare, jubens, præcipiensque puero suo, ut sagittis eum perderet. Cum autem vidisset eum accipere sagittas, ut in eum traheret, hæc duo carmina ad verbum traducta alta voce canere cœpit:

*Dico dirigenti sagittas, ejus mors inter digitos suos illustrat, Amore Dei, elonga te à corde meo *) Nam in eo nihil oppositi nisi tu.*

Et omnes adstantes de ejus mirabili & constante intellectu vehementer mirabantur, cum taliter publice alligatus mortem expeteret, nec animus quidem ejus deficeret, neque audacia componendi eo tempore versus careret. Postquam à puero transfossus obiit, quo mortuo præcepit Soldanus corpus ejus comburi, tanquam infamem hæreticum. *Præsertim cum in articulo mortis orationes non diceret, nec etiam animam ejus Deo commendaret.*

Saphadi autem ponit eum Thograi in suo famoso libro de mille Amorum martyribus. Opera, volumina ejus multa sunt; verum illa, quæ cognoscuntur sunt, quæ subsequuntur:

*Chronica Asia: Chronica Imperatorum Persia: Commentum Reipublica Platonis. Devirginatio seu desolatio Natura in Alchimia. Cantica multa etiam composuit, quorum tituli non extant. Verum opera ejus Rhetorica, & Poëtica, sicque Epistolarum libri innumerabiles fuerunt. Carmina autem seu Cantica collegit quidam ejus discipulus in duobus voluminibus collecta: aliqua in laudes Principum, Dominorumque, alia in Amorem edidit. Nonnulla etiam moralia erant, quorum canticorum unum magis publicum est, quod primum *Alcotani caput* in Scholiis insequitur, quodque pueros propter sui elegantiam, & docent, & instruunt; In eoque multa Amoris ac poësiæ versantur; & moralia quidem ac nonnulla utilissima præcepta complectitur; cujus principium est:*

Nobilitas consilii custodit me ab errore, & habitus virtutis ornavit me tempore privationis. Interfectus fuit Thograi anno quingentesimo quingentodecimo de Elhegira c) in campania Marghoe.

M m 3

Dixit

b) Causam supplicii & mortis alii ab excellentia ingenii & virtutum, indeque orta invidia, accersunt. *) Sensus sit: cor meum pete, ac feri.

c) Anno Christi 1121.

Dixit Interpres, quod illud canticum memoriæ mandavit, quando docebatur in civitate Fes, puerili ætate.

CAP. XIV.

De d) Esseriph Essachalli.

Esseriph Essachalli, è progenie Maumedis, natus est civitate Massare in Cicilia, *) nobili quidem progenie & stirpe, qui in eo tempore, eaque in Insula fuit homo singularis, & disertus, tum in Philosophia & Medicina, cum in Astrologia & Cosmographia: adeo ut parem non habuerit, nec forsitan habebit. Fecit quendam librum, cujus titulus erat: Nushat alabfar: hoc est, *spatiatorium* (si dici potest) e) *locorum*, quem divisit in septem partes, secundum septem mundi climata; & recensere incepit de civitatibus existentibus in eo climate, tum antiquis, tum etiam modernis, & de earum ædificatoribus, & de dirutis, earumque causas recensuit: sic etiam meminit de viis inter unam civitatem & aliam, & de mirabilibus earundem, & de natura & moribus & de animalibus uniuscunque climatis. Postquam narravit de omnibus insulis ab Occidente, usque Orientem existentibus, deinde de montibus excelsis, & de fluminibus memorandis, de lacubus, & de origine, & ortu eorum, de metallorum mineris, & de omnibus, de quibus natura exornatur: quando vero perfecit opus, Rex Rogir in Ciciliam advenit, nunc unam, modo civitatem aliam debellans, adeo quod populus Masara volens eorum civitatem tradere prædicto Regi, hunc Esseriph ad eum, in Oratorem legarunt, perfecta quoque oratione communitatis suæ præfatum librum Regi dicatum, dono dedit eidem. Cum autem Rex totius Libri summam & subiectum intellexisset, statim eum in Latinum transferendum dari iussit, & Rex ejus doctrinam & res, quæ Latine nunquam scripta fuerant, admirabatur, & tam ei gratus fuit liber, ut suum castrum quod ad præfens temuerat, ei dono dederit; rogansque ut staret in curia Rogir: At Esseriph stare noluit, sed castrum prædictum vendidit cuidam Baroni præfati Regis: nec mihi constat de pretio, nisi quod millibus millium decatorum; sicque de Cicilia descendit civitatem Mauritaniam. Dixit *Ibnu El-busseï* in Chronicis Ciciliæ, quod dictus Rex semper præ manibus stu-

dendo

d) Arab. *أشرف* excellens, nobilis &c, Epitheton, quod posteris Muhammedis tribuitur.

*) Sicilia.

e) Forte *Oculorum*. Opus diversum & scriptor à scriptore Geographiæ Nubiensis. Vide Bibliographiam meam antiquariam pag. 129.

dendo dictum librum tenebat, adeo ut aliqui ei dicerent è suis nobilibus: Quare, o Rex, Excellentia vestra Ptolomæum non videt? Qui etiam ipse scripsit pulchra in hac sententia. Quibus Rex respondit, quod Ptolomæus scripserit de mundi parte; Essariph autem de mundo. Mortuus est Essariph ætatis suæ anno . . De Elhegira vero quingentesimo sextodecimo, f) in civitate Civitat, & reliquit multos filios, & usque nunc de iis reperiuntur in civitate Fes & Thunis, & semper de illa familia aliqui reperiuntur Medici.

CAP. XV.

De Ibnu Saigh.

Ibnu Saigh, in civitate Mariæ g) natus est: cujus antecessores fuerunt Hebræi: qui maximus inter Philosophos & Medicos erat: quam quidem medicinam didicit ab Ibnu Soharsen, h) Philosophiam autem à Maslama. Composuit librum Epistolarum, & alios quam plures, inter quos composuit Epistolam Cerva, quæ Arabice dicitur *Epistola Simonis*, i) quoniam nomen habuit ab eo, qui natus est ex luto. Edidit etiam Epistolas ad fratres claros in vita k) Philosophorum, quæ omni sapientia, scientiæque humana plena sunt. Commentatus est etiam librum Euclidis, & quando pater Averrois fuit iudex Cordubæ, dictus *Ibnu Saigh*, missus fuit in carcerem *propter Heresim*. At multi Principes pro eo deprecati sunt, eoque à Iudice liberatus est. Dixit *Ibnu Giulgiul*, l) nescit pater Averrois, *filium suum eo multo pejorem fore*. Mortuus est autem anno quingentesimo quinquagesimo, m) in civitate Mariæ in Provincia Betticæ. *)

CAP. XVI.

De Ibnu Zohar.

Ibnu Zohar fuit è nobilibus civitatis Siciliæ n) ubi Medicinæ operam dedit, qua servivit *Ibnu Habad*, rebeli, similiterque filio suo, donec magi-

f) Anno Christi 1122.

g) Confer Nic. Antonium T. 2. Bibl. vet. Hebr. p. 254. 255.

h) Fortasse *Ibnu Zohar* de quo cap. seq.

i) Fortasse Timonis, à *τῷ* quod lutum notat.

k) Leg. *in via*.

l) Libro de Philosophorum vitis, quem fæpe Leo noster laudat.

m) Anno Hegiræ cui responderet Annus Christi 1155.

*) Betticæ.

n) Leg. *Sibilia* in Hispania. Nic. Antonius T. 2. Bibl. vet. Hispanæ, quid hoc Abenzo-

magistratu suo ac dignitate privatus est. Post quos *Joseph, Ibnussaphin*, o) Marochi Regis servitiis institit, qui patrimonii dives fuit. Erant enim ei villæ, ac castra suis antecessoribus culta. Nunquam præmium ex sua arte acceperat, neque à pauperibus neque ab artificibus: At Principum Regumque munera non spernebat, & ab eis libenter accipiebat. Et multa etiam suis inimicis in Eleemosynam largitus est, dicebatque, quod illi, qui eum oderant, sine ejus culpa oderant, sed potius invidia affecti. Ego vero arbitror beneficio eos poenitere, neque causam fore, quod peccata sua, id est invidiam relinquent. Mortuus autem est *Ibnu Zohar* anno ætatis suæ nonagesimo secundo, de Elhegira vero quingentesimo sexagesimo quarto, p) quem audivit Averrois, & ab eo medicinam didicit, &c.

CAP. XVII.

Ibnu Thofail. q)

Ibnu Thophail ex civitate Sivilæ nobili genere ortus, cujus prædecessores venerunt cum exercitu ex Syria, qui oppugnarunt Betticam. Sui etiam semper astiterunt servituti r) *Pontiscum*. Postquam vero defecit dignitas illa, & titulus, multi in ea provincia rebellaverunt, & pater hujus omni officio, omnibusque bonis suis privatus fuit, quia propter filius ejus literis incubuit, adeoque præstantissimus *Philosophus* effectus est, ac *Medicus*; à quo etiam didicerat *Averrois*, & *Rabbi Moises Ægyptius*, & multi alii. Omnes Aristotelis scriptus ab eo audiverunt, quem multoties in suis commentariis citaverat Averrois. Mortuus est autem iste, qui
totius

har videndus pag. 232. seq. ubi etiam de libro ejus *Thezir. 'dehamodana vabalidabir* h. e. rectificatio medicationis & regiminis, quod opus ex Arabico versum Hebraice A. C. 1280. à Jacobo Hebræo. Ex Hebraico Latine vertit Magister Paravicinus Physicus Venet. 1496. fol. 1514. 1530. Lugd. 1531. &c.

o) *Tessaphin*, Rodericus appellat cap. 47. 48. Histor. Arabum.

p) Anno Christi 1168.

q) Hic est Abu Beer Ebn Thophail, ejus scriptum ingeniosum & lectum dignissimum sub Philosophi *αὐτοδηδατὺς* titulo edidit Arabice ac Latine Eduardus Pocockius. Oxon. 1671. 4. recensum deinde sapius & in alias etiam linguas conversum. Vide sis iterum Nic. Antonii Bibl. veterem Hispanam T. 2. p. 252. seq.

r) Anno Christi 1175.

s) Arab. *כליפה* vel *כנס* quorum illud *regionis*, hæc *religionis* potissimum Antiquitatum significatum includit,

totius hæresis causa extitit, anno quingentesimo septuagesimo primo a) in civitate Siviliæ &c.

CAP. XVIII.

De Ibnu Zohar, vel Zor.

Ibnu Zohar, vel Zor, qui *Rafis* dicitur, supra dicti *Ibnu Zohar* filius, à patre medicinam didicit, & fuit vir doctissimus, & præstantissimus in vita sua, & maximæ ei fuerant divitiæ. Quando autem venit Mansor Pontifex, & Rex Marochi in Betticam, b) secum duxit hunc *Rafim* in Medicum, eumque magna afficiebat veneratione, & venerabatur. Dixit *Ibnu Giulgiul*, quod *Ibnu Zor* quando separatus, ac quasi à suis repulsus apud Marochum ceu desperatus erat, eoque ad sui propositum aliqua carmina scripsit. Quadam die ingressus *Mansor* ejus domum, invenit dicta carmina, eaque non vidisse finxit: statimque cum fortis esset, misit nuncium ad Gubernatorem Siviliæ, ut ei adduceret totam familiam ipsius *Ibnu Zor*. Post viginti octo dies fuerunt in Marocho, & *Mansor* dedit eis quandam domum ornata, fecitque ut *Ibnu Zor* ad eam iret causa medendi quamdam infirmam advenam. Cum autem domum ingressus fuisset, invenit totam familiam suam, omnesque suos, & vehementer admiratus est; & præ gaudio quasi insanus effectus est. Postea cognoscens Mansorem hoc ordinasse, re peracta gratias ei egit immortales, & ita multiplicavit stipendium suum. Mortuus autem est *Ibnu Zor* ætatis suæ anno septuagesimo quarto, de *Elbegim* vero anno quingentesimo nonagesimo quarto c) in Marocho. Composuit etiam multa opera in Medicina. Unum videlicet, *de cura oculorum*: Aliud, cui titulus est: *Provisio peregrini* &c.

CAP. XIX.

De Ibnu El Baitar.

Ibnu El Baitar natus est in civitate Malagæ in Bettica d) Philosophus, & Medicus præstantissimus, herbariusque maximus fuit. Eoque, è patria sua discedens, ad orientem versus, profectus est, perquirens Africam universam, atque Asiam fere totam, cum vero ex India regressus

Nn

esset.

a) Anno Christi 1175.

b) Beticam,

c) Anno Christi 1197.

d) Bætica.

esset, pervenit ad Chairum, & in servitiis *Saladini*, Soldani primi c) ex Chairo, ingressus est, quem magno affecit honore. At post mortem dicti *Salahdini* præfatus *Ibnu El Baitar* reversus est domum suam; & ibi composuit præstantissimum librum de *virtutibus herbarum*. De *venenis & Metallis*. De *animalibus*, secundum ordinem Alphabeti, tribus voluminibus completum. Qui obiit in Maleha d) anno quingentesimo nonagesimo quarto de Elhegira, &c.

CAP. XX.

De Averroi.

Averrois, nomine proprio vocatus est *Muhammed* cognomine *Abulgaail*. *Averrois* autem nomen proprium est primi hujus domus. *Rectum* Arabicè est, *Ibnu Rosdin*; quoniam *Ibnu* significat *filium*, & *Rosdin* nomen proprium, significans *rectum*. Inter Arabes quoque doctos vocatur *Ibnu Rosdin el basidu*, qui latine interpretatur *nepos*, ad differentiam avi sui, qui ejusdem nominis erat. Iste autem natus erat in civitate Cordubæ, e) & nobili quidem familia: cujus Pater *juxta*, & caput extitit *sacerdos* totius Provinciæ, & Beticæ, f) & Regni Valentia. Ita etiam avus ejus maximus, ac præstantissimus *Legista* fuit, & secundus *Malich*, g) & Theologus secundum *Esciarim*: & quando Populus Cordubæ rebellis effectus est contra partium h) Princeps & caput qui Terram more Principis ac Domini possidebat; Avus Averrois Legatus fuit ad Regem Marochi, ut ei terram traderet: qui honore ab ipso Rege affectus fuit, adeoque gratus, ut quicquid nomine communitatis suæ, à Rege peterat, summa gratia ei concessum fuerit à Rege prædicto. Et ei *duos Magistratus* largitus est, totius videlicet Regni Cordubæ Judicatum, atque sacerdotum caput, in patriam suam cum honore ornatuque summo reversus

c) Soldanus hic Ægypti qui A. Christi 1187. Hierosolymorum urbem Christianis cepit, obiitque Anno 1197.

d) Malagæ, Anno Christi, 1197.

e) Confer Nic. Antonium T. 2. Bibl. vet. Hispanæ p. 240. seq.

f) Beticæ.

g) Qui unus fuit ex quatuor primariis Juris Muhammedanorum Canonici interpretibus. Nic. Antonius legit *secundum Malich*, i. e. Malicho proximus scientia, ut mox *secundum Esciarim*, i. e. Esciari non inferior.

h) Hottingero placet, *patrium principem*.

lus est. Post longum vero tempus obiit. Cujus filius in *judicem* & *sacerdotem* maximum, voce Populi Cordubæ electus est, & Rex Marochi eum confirmavit. Hic fuit pater *commentatoris*, i) qui simplex *Legista* extitit. At ex sua praxi dati sunt ei magistratus prædicti: qui per multos annos vitam duxit lætam: & post hujus mortem itidem filium ejus in supradictos Magistratus, elegit populus: quoniam hic tum Legista, cum Theologus magnus, ac excellentissimus fuit, qui summam exercuit justitiam, &c.

De (ejusdem Averrois) fortuna & moribus.

Quoniam autem aliqua de ratione, & patria diximus, ac de parentibus; nunc de vita, fortuna, ejusque moribus dicemus. Dixit *Ibnu Abdul Malich*, Marochi, *Ibnu Habbar*, Betticæ k) historiographus, quod judex Averrois ex nobilibus, & doctis ortus est parentibus. Legis scientiam à patre accepit, etiamque ab *Albadi Ibnu Handin*, totumque compendium *Sebnum* cum commento sui Avi. Sic etiam Moaltam de Melich cum commento *Albagi*; & etiam recepit scientiam Alchorani; *artem* scilicet *lecturæ*; ab excellenti, & Magistro *Soraib Lafabi*, ab ipsoque audivit omnia opera *Eldeni*, cum commento ipsius *Maschavi*, & *Ibnu Hatbie*. Postea se Theologiæ omnino dedit secundum Esciarim, eamque scientiam recepit ab *Ibnu Chalil* Theologo, post quæ Physicæ operam dedit. Et omnes Aristotelis textus, cum quodam commento brevi cujusdam Abubacar Græci, *Ibnu Thopbail*: Medicinamque ab *Ibnu Zoar* addidit; Astrologiamque & Mathematicam ab *Ibnu Saigh* doctus, eoque universalis effectus est. Illo autem tempore mortuus est judex Marochi, totiusque Mauritaniz. Tunc *Calipha*, sive Rex *Marochi* cum Principibus suis elegerunt *Averoim* in magistratum, mittentes ad eum, ut veniret ad Marochum: & illo tempore effectus erat judex *Corduba*, voce Populi. Tunc *Manfor*, *Calipha* & Rex utrumque ei concesserunt, *judicem* videlicet, & *sacerdotum Anstisitem* Betticæ, & Mauritaniz. Quapropter relicto destinatoque Cordubæ vicario ad Maroch tendit: Quo pervento statim in Terris, ac Mauritaniz partibus judices delegavit: Post quæ Cordubam regressus est.

Dixit *Ibnu El babar*, quod Averois vir perfectus erat circa humanam naturam: quoniam vir prudens, patiens, *liberalis*, ac *pius* extiterat: adeo ut eo tempore, quo judex fuerat, nunquam in criminalibus nec concilium, neque sententiam protulerit. Sed ad vicarium & dirige-

N n 2

bat,

i) Ita dici solet Averrois à Vicentio Bellovacensi & aliis,

k) Betticæ.

bat, & destinabat. *Mirabilis etiam erat inpatientia*; quoniam multi nobiles ac *Corduba doctissimi ei adversabantur*, adeo ut quodam die, legente eo in Collegio Legistarum, super Cathedram venerit quidam servus sui inimici, & in aurem ejus locutus sit. Tunc Averois mutata facie *se, se*, respondit. Putaverunt autem adhærentes, eum aliquid ex parte Domini sui nunciaſſe. Poſtea autem die ſequenti ille idem reſuſus deprecans veniam petit: & in omnium diſcipulorum præſentia conſeſſus eſt, ſe multam ei injuriam dixiſſe, cum in auribus locutus eſt. Cui Reſpondit Averois: *Parcat tibi Deus, quoniam me patientem publicaviſti, & de ea mihi parum eſt*. Et eidem famulo certam quantitatem pecuniæ tradidit, dicens: *Quod mihi feciſti, alteri ne feceris*. Cui nunquam reſpondit. De liberalitate autem ſua dicebant Chroniſtæ *Ibnu El habar, & Ibnu Habdul Malich*, quod Averoi erat qualitas bona tum ex parte Matrimonii, cum ex Magiſtratu, & ſemper debebat alicui ſolvere aliquid: quoniam *pauperibus docti Eleemoſynam largiebatur; ſive amicis, ſive inimicis*. Cui ab amicis poſtea dictum fuit: O Abalgualid! quomodo lagiris tuum, inimicis tuis? Reſpondit: Vah, O Miſeri! qui non cognoviſtis, *liberalitatem non eſſe, quæ parentibus, & amicis dantur*: Quoniam voluntas quædam naturalis eſt. Verum *liberalitas eſt inimicis, ac malevolis largiri*: & ſi accidens, quod præ manibus eſt, non ego, nec prædeceſſores mei ex mercatura, nec ex arte, neque armis acquiſivimus, at virtute tantum lucrati ſumus: nonne neceſſe eſt etiam virtute conterere? Reperio etenim me, *& beneficia conquiſiſſe, & inimicos in amicos vertiſſe*. Dixit *Ibnu El habar*, quod Averoi erat caro pinguis & parum comedebat, *conſinneque in die ſemel, ac nocte*. At bonis nutriebatur cibus, & ſemper legens ipſe Legis libros, aut Philoſophiæ majorem noctis partem vigilabat: & quando hæc eum ſatidierant, Poëſeos, aut Hiſtoriæ libros cernebat: Nunquam viſus eſt *vana feciſſe, neque ludum aliquem*. Dixit *Ibnu Habdul Malich*: Quando venerat Averois ad Maroch, ut moraretur, ſecum duxerat filios duos mares, & duas ſororas, quorum junior magnus, & humaniſta, & Arithmeticus fuit, Astrologus etiam, & Logicus, & multis pollebat virtutibus. Fuit autem humanæ formæ, ac mirabilis virtutis; & multi *Manſoris* affines eum petierant, ut eum *Magiſtratus*, dignitatibusque decorarent: quibus pater ſe excuſaverat, dicens: Nullos ex familia noſtra in curia aliqua ſervitiis inſiſtentes extitiſſe: Ego autem præter conſuetudinem meorum prædeceſſorum eſſe nec volo, nec opto. Et dicto ejus filio quilibet filiorum Manſoris, & fratres grati erant. Qui ſecum ſæpiſſime equitabant. Et ut conſolaretur etiam

etiam pater suus, continue a dextris magni consilarii spatiabatur tum equitando, tum pedibus deambulando: quæ quidem potius Patri displicebant. Dixit Historiographus, quod Averrois erat *homo benignus, cum suis placens, & semper suis paribus nugabatur*; quas quidem nugas etiam Poëticis auctoritatibus & sustentabat, & comprobabat. Quadam die vero existente cum amicis quibusdam, colloquentibusque ingressus est filius ejus cum aliquibus sociis juvenibus: quos cum animadvertisset, Averrois protulit duo Carmina, ad verbum significantia: *Rapuerunt pulchritudines sua capreolo pulchritudinem suam, donec miratus est omnis pulcher in Te. Tibi est pectus suum, & oculi ejus, & sapor ejus, verum eras cornua sua patri tuo erunt.* Post quæ dixit, *maledicta sit peregrinatio*: *Quando enim juvenis, aliquando patrem meum puniebam: nunc autem senex effectus filium meum punire non possum.* At DEUM reprecor, ut prius quam ei videam aliquid contra voluntatem meam, eum mori faciat. Sicque prius quam transirent menses decem, filius ejus mortuus est; & major solus remansit, qui Judex opinionis & sectæ effectus est. Et dixit *Ibnu Habdud Malich*: quod quadam die venerat juvenis quidam ex nobilibus Civitatis & dixit Averrois: O Domine Judex, da mihi in uxorem filiam Tuam; & quanti eam ponderaveris, itidem aurum tibi tradam. Et Averrois, præsumptionem juvenis admiratus, respondit: Fili mi, quid enim scis an filia mea sit turpis, an decora, & pulchra, aut si contentus ea fueris? Dixit juvenis, comparisonem ejus vidi, fratrem scilicet ejus. Tunc Averrois respondit: Timeo, te eam non cognovisse ob impetum tuum: & juvenem puduit vehementer, & recessit: qui postea nunquam rediit; & à Patre nupta est cuidam affini Mansoris.

Dixit *Ibnu Elhabar*, quod Averrois fuit etiam Legista secundum a) *Malich*, & Theologus secundum *Efciarim*, hoc est, secundum opinionem ejus. At secundum opinionem vocum imitabatur *Arifforelem*, & multi nobiles, ac *Civitatem Corduba Doctores, & Viri præstantes ei invidiebant*; prout *Ibnu Zoar* Medicus, & sui Præceptoris filius; *qui decreverunt eum heresis incusare*, mediantibus eorum filiis & familiaribus servitiis ei insistentibus; qui finxerunt eos lectionem audire velle Philosophiæ, quibus annuit ipse. Inter legendum autem suam Philosophicalem fidem detexerunt, convocatumque notarium de ejus

Nn 3

opinio-

- a) Quatuor erant Antistites ex quibus & hic *Malichus*, qui diversam tradebant rituum & Cereemoniarum, aliarumque Liturgiarum explicationem, dogmatica vero æstimabantur ex *Aschario* &c. Vid. Hottingeri Hist. Oriental, Lib. 2, cap. 6.

opinionem instrumentum confecere, eumque hæreticum appellabant: & quali numero centum testificati sunt, eum esse hæreticum, idemque instrumentum subscripserunt, & ita subscriptum ad Mansorem miserunt in Maroch; quem cum vidisset Mansor, contra Averroim iratus est, publice dicens: Hunc nostra Legio non esse patet. Quapropter præcepit edictum in Corduba, ut Averrois, in Judæorum vico cum Judæis commoveretur, omnemque ejus substantiam confiscari fecit, adeoque per multos dies inter Judæos versatus est. Et quibusdam vicibus eunte eo oratum in Meschitam, pueri Civitatis lapidibus eum eduxerant, quod sufferre non valens eo discessit ad Fes, Civitatem Mauritanie, ibique incognitus per aliquot dies moratus est, & postea cognitus est, & Gubernator eum in carcerem duxit, & Mansori significavit, quid de eo agendum esset. Tunc Mansor congregavit multos Doctores cum Legistas, cum Theologos, quos consuluit quid iste merebatur? Cui plurimi eorum dixerunt, eum, propter hæresin, mortem mereri: nonnulli vero responderunt, quod non videbatur honestum eum vita privare, & perdere; quoniam ipse, ut Legista & Theologus magis cognoscebatur: Non enim dicetur per Regiones & Regnum, quod damnatus sit Hæreticus; verum, Theologus, Legista, dicetur, damnatus esse: Quapropter non amplius fidem dabunt nostra fidei infideles; sed devietur fides nostra & minuetur. Dicetur etiam, quod Doctores Africa inveniunt, inquirentque causas, quibus alter ab altero maleatur, & alium interficiat. At justior videbitur, ut ipse juxta portam majoris Meschitæ ejus opinionem revocet, ob quam spernetur; ubi, an ipsum poeniteat, interrogetur: Quod si poenituerit, Excellentia vestra parcat ei, quoniam nemo sine crimine vitam ducit. Et hoc consilium Mansori placuit, eumque Averroim in Gubernatoris manus tradidit, ut quod ipsi consuluerant effectum daret: Eoque die quadam Veneris ante Orationem e carcere ductus, juxta portam Meschitæ, in altiori gradu, detecto capite statuerunt: & quilibet in Meschitam ingrediens, in faciem Averrois expuebat. Perfecta autem Oratione venerunt Civitatis Doctores cum Notariis, & Judex cum familia sua, & interrogaverunt eum miserum, si suæ hæresis se ipsum poeniteret; qui respondit, quod sic. Tum miser Averrois remissus discessit, & per aliquot dies stetit in Fes, legens Textus Legis. Post quæ Mansor concessit, ut rediret in Cordubam domum ejus. Domum igitur reversus per multos dies ac per aliquod tempus in maxima parte pauper, & sine libris, & facultate aliqua: post aliquos vero menses videns Mansor, quod Judex, qui post Averroim Magistratum tenebat, exercebatque,
nulla

nulla ei praxis inesset, & omnes Terrarum Judices se male habebant, de quibus populi ob injustitiam lamentabantur: adeoque *Mansor* concilium convocavit generale, & quemlibet vocavit, si Averroi restituendum Magistratum esse videretur, quorum major pars consensit. *Mansor* igitur ad Averroem in Cordubam nuncium destinavit cum chirographo per eundem subscripto, ut ad Maroch statim proficisceretur; & Magistratum ejus, sicut prius, administraret; quem *Mansorem* adeptus Averrois cum tota familia sua è Corduba discedens ad Marochum pervenit, ubi ad mortem usque vitam duxit.

Dixit *Ibnus Elbabar*; quod Averrois interrogatus fuit, quomodo se habebat tempore ejus persecutionis? Respondit, sibi gratum fuisse, & despexisse. Cui dixerunt quidam ejus benevoli: Quomodo est possibile; quod homini eodem tempore duæ sint qualitates. Dixit: *Latatus* sum, quoniam Magistratus pondus, & curam reliqueram, & totius populi impedimenta. *Tristatus* sum falsis testibus ac contra memendacibus: nec ad Magistratum voluntarie redii, sed donec Populus de rebus mihi injuste effectis claruerint, veritatemque cognoverint.

Ejusdem opera sunt: a)

Præstantissimum ac notissimum, *Aristotelis Commenta*:

Expositiones *Reipublica Platonis*. Expositiones de Anima. Expositiones *Articulorum Medicina*, quæ Arabice dicuntur *Orgioza*; id est, *Cantica brevia Avicenna*. Defensiones Philosophorum contra Gazzalim. *) *Vigilia* super errores repertos in Textibus Legis Civilis, tribus voluminibus absoluta. Plurima enim Cantica edidit Avicenna, quæ *Averrois* declaravit, & ipse quidem *Averrois* infinita composuit, quorum aliqua exemplis & moribus plena: aliqua vero amatoria: sed tempore senectutis ejus omnes combussit, & comburi jussit, & di-

a) De Averrois scriptis Latine editis consulendus præ cæteris Nic. Antonius T. 2. Bibl. vet. Hispanæ pag. 243. seq. Illa non ex Arabico sed ex versionibus Hebraicis Latine versa habemus, ut notavit Rich. Simon in supplemento ad Leonem Mutinensem de ritibus Hebraicis p. 104. De Hebraicis versionibus accurate venerandus Wolfius Bibl. Hebraicæ p. 18. seq. Præclare etiam quædam de Averroë & ejus scriptis notavit Jo. Christ. Clodius in Diario eruditorum quod Germanice publici Juris fecit Lipsiæ Anno 1721. 8. *Stiftung der Gelehrsamkeit unserer Zeiten* p. 17. seq.

*) Titulus est: *destructio destructionis*, contra Gazzalii *destructionem philosophorum*. Latinam versionem non pro versione sed pro destructione & corruptione illius operis habendam esse notavit Pocockius p. 118. ad portam Mosi.

& dixit; *Hominem ex dictis judicatum fore: si autem male locutus sum, stultitiam meam demonstrare non volo; & si cui placuerit, sapiens judicabor, & ego me non esse cognosco.* De suis quidem Carminibus tantum duo reperiuntur ad verbum significantibus: *Inobediens enim fui voluntati meae juvenis, ac quando tempus cum calvitie senectuteque agitavit me; tum parvi voluntati meae. Utinam natus fuisset senex, & in juventute absolutus. Reverso quidem positionis est.* Postremo hic à multis laudatus, à nonnullis vero aliis vituperio affectus est. Eoque *Eblebri* suis in Comœdiis quoddam Canticum, nomine duorum Collitigantium, composuit: qui quandam in statu amoris possessionem litigabant; alter vero talem quaestionem absolvebat, fecit ut Averrois solveret. Adversarius ejus scripsit epistolam, qua vituperabatur Averrois, eum de hæresi infamando; & alius scripsit aliam, laudando eum de nobilitate, justitia & doctrina: quæ quidem Epistolæ sunt longissimæ, quarum volumen hoc non est capax. Dixit Interpres, se vidisse dictas Comœdias cum expositione *Esseph*, quibus multa elegantia, & gratia inest; quæ in usu non est, aut parum apud Arabes doctos. Postremo mortuus est Averrois in Civitate *Marochi*, & fuit sepultus extra Portam Coriariorum, tempore Maumedis Manforis, *Pontificis* ac *Regis*, anno sexingentesimo tertio b) de Elhegira. Dixit Interpres se vidisse sepulcrum, & Epitaphium ejus,

CAP. VIII.

De Elmuhaied Ettofi.

Elmuhaied Ettofi natus est in Civitate Tos, Vir nobilis & dives. At quando venit *Holacus*, Tartarorum Imperator, *Tos* expugnata fuit & diruta, & hujus divitiæ eo infortunio perierunt. Tunc Muhaiad modum vivendi docere incepit: eo quod *Holacus* in magistrum suum recepit eum: qui Philosophiam eum docebat; & majora ei commendabat, eumque Oratorem, in Civitatem Bagdad, ad Chalipham destinavit: quoniam *Holacus* Maumedanorum residentiam sciebat ibi esse. Et cum pervenisset ad Bagdad, perrexit ante Chalipham, quem sprexit, dicens ei: *O Philosopho, nos alii percipimus, vos Asia esse cornutos, quare vos vestra non attulisti?* Respondit: Domine, quantocius poterō ea mittam. Perfecta igitur audientia, Ettofi statim scripsit Domino suo per Nun-

b) Anno Christi 1206.

Nuncium, ut cito præpararet se, & veniret statim, quoniam ibi non erat, qui eum offenderet. Quod novum intelligens Holacus statim cum Exercitu suo cepit iter, & brevi ad Civitatem Bagdad pervenit. Tunc *Estosi*, absque licentia Caliphæ, è Bagdad discessit, & postquam pervenit ad Castra, scripsit ad Calipham: *Domine, memineris de meo tam festino discessu, quoniam intellexi cornua mea advenisse, quibus obviaui. Verum præparate vos, ut cum eis pugnetis.* Post quæ, Castra venerunt, & aggressi sunt Civitatem per tres menses fere; & denique Tartari ingressi sunt, & infra octo dies interfecerunt octingenta millia hominum tam ex masculis, quam ex mulieribus & pueris. At Calipha in Arcem Palatii ingressus est, quam muniri fecerat. Postquam accepto salvo conductu ab Holaco ipse exivit, & ad eum coram accessit: quem statim, cum vidisset, alligari iussit cum omnibus familiaribus suis, eosque quibusdam hispidis cooperuit, & sic equos desuper currere fecit, donec omnes inter Equorum ungues consumpti sunt. Dixit *Masendrani* Historiographus Tartarorum, quod Philosophorum spretus ac derisus fuit causa destructionis Civitatis, sicut illa, atque unius status, & dignitatis, & dixit: *Aliquis pennas sufficere magis, quam centum millia equorum armatorum.* Et dixit *Ibnu Fadlilla*, quod *Estosi* male, propter hoc, habitus est, apud *Maumedistas* in vita ejus & post mortem; qui mortuus est in Civitate Samrah and in Asia, anno sexingentesimo septuagesimo nono de Elhegira. c) Sunt autem ejusdem opera: Commentum *intentionis Philosophorum.* Commentum *Logica Rasii.* Commentum *Metaphysica Avicennæ.*

CAP. XXII.

De Ibnu El Chathib.

Ibnu El Chathib Rasi, fuit de Civitate Rai, Vir singularis Philosophiæ ac Theologiæ, & fuit magnus Prædicator, de quo vivebat; & in quemcunque locum ingrediebatur, magna ei munera præstabantur, quorum major pars inter pauperes ab eo dispensabatur, pars vero pro se, ac suis tribus famulis servabatur. Quem persecuti sunt Theologi Bagdad ob hæresis infamiam, & detentus est in carcere, donec illius Temporis Calipha eum disputare fecit cum præfatis Theologis: Quadam die omnibus convocatis relictus est, & multa ei munera præstita fuerunt. Post quæ recessit de Bagdad, & pervenit ad Chairum, ibique peraudita maxima Averrois fa-

Oo

ma,

ma, decrevit eum perquirere, a) eoque in Alexandriam pervenit, ubi de carcere Averrois intellexit, qua de causa rediit Bagdadum, ibique ei venenum potio datum à Mathasila, adversario Esciari. Opera ejus sunt: *Via publica Theologiae, Judicia Theologiae, Lampas Theologiae, Breviarium in Commentum Aristotelis, magnam Commentum Chorani, Abbreviatio Metaphysica Avicenna, cum suis commentariis. Solutio mille constitutionum in Theologia, Desiderium in ordine disputationum, Decretum absconditum Magia, & Cabbala.* Omnia autem ejus opera inveniuntur, præter Magiæ volumina. Post mortem ejus inventa sunt quædam ejus carmina, *significanti mundum esse æternum, & quod anima sunt mortales*, & populus hæc intelligens statim è sepulchro &c.

[*Desunt quædam tum in Prosopographia Ibbn-Elchatib Rafi; tum universa Ibbn-Banna, Ibbn Hudeil; quædam Ibbn Elchatib tamen adhuc ab interitu vindicata ita habent.*]

Παραλειπόμενα de Ibbn El Chatib.

Deinde nepoti, videlicet Regi *Abu Habdilla*. Quando autem rebellis fuit Rex *Hafir*, frater consobrinus Regis *Abuhabdilla*, dictus Rex aufugit ad *Fes*, & etiam *Ibbn Chatib*, & prima die, qua ei audientia concessa est, *Ibbn Chatib* dixit longum canticum, in sui Regis qualitate.

Videlicet, quomodo abjectus sit, & ex regno privatus, suppliciterque deprecans in eo Regem *Fes*, ut ejus misereatur: adeoque Rex destinavit exercitum in *Bethicam* *) in auxilium Regis *Granatæ*, sicque discessit *Ibbn El Chatib* cum familia de *Fes*; postquam mare transgressus est, omnis Terra ad quam tetenderat, ipse se ipsam sponte tradebat illi; adeoque in *Granatam* pervenit, cujus adversarius aufugit in *Castiliam*. Sicque reversus est *Abu Habdilla* in statum ejus; & misit ad *Ibbn Chatib*, ut veniret ad *Granatam* cum familia ejus. *Ibbn Chatib* autem dimisit familiam Regis, & ipse remansit in *Fes*. Quapropter iratus est Rex contra *Ibbn Chatib*, novissime autem blandis verbis in *Granatam* reversus est. Cum vero illuc venisset, invenit parvulos ejus, majores effectos: Sicque Magistratum minime libenter assumpsit; & inimici ejus semper eum insequabantur, incusantes eum de eo, quod non eommiserat. Rex vero decrevit eum in Carcerem duci, ac bona ejus confiscari: quod, cum ipse præsensisset, in thesauros Regis manus imposuit, accipiens omnia pretiosiora,

a) Si Averrois tempora attingit, qui A. Christi 1206. mortuus est, non potest *Ibbn El Chatib* interfectus esse anno Hegiræ 779. ut infra pag. 292. traditur: nam ille annus respondet Anno Christi 1375.

*) *Bethicam*.

siora, & ad Fes aufugit, ubi maxima ei familiaritas erat, tempore, quo cum Rege extiterat. Postea, cum hoc ad aures Regis pervenisset, statim è carcere quemdam Principem Fes eduxit, qui à Patruo suo incarceratus fuerat, & ei magnum destinavit exercitum, gratia mittendi exercitum in regnum Fes. At prius pactus fuerat cum eo, quod si regno potiretur suo, ut in manibus ejus *Ibnul Chatib* tradat. Postremo, dictus princeps potitus victoria, interfecit ejus patrum: & post paucos dies Rex Granatæ misit in nuncium Secretarium ejus majorem, ad gratulandum Regi Fes, postulandumque *Ibnul Chatib*, & oratione peracta *Ibnul Chatib* captus fuit, & tormentis & cruciatibus fuit traditus, donec quod receperat confessus est; & quod acceperat restituit: quadam autem nocte suffocatus fuit. Verum Rex Fes nolebat ut occideretur, adhibendo excusationes, *quod non debet mori facere talem virum doctum*: Tunc Rex Granatæ confecit instrumentum, à centum viris doctissimis subscriptum, testificantibus, quod *Ibnul Chatib* fuisset hæreticus in fidem, & propter quod mortem merebatur, & quod communitalis thesaurum defraudasset. Tunc Rex Fes ostendit dictum instrumentum consilio doctorum, nec quisquam fuit, qui eum adjuvare posset: & in mane extra portam *Disfariba* sepultus fuit: & in mane noctis sequentis, detumulatus inventus est, cujus omnis caro fuerat rubore effecta, sicque collecta fuerunt ossa ejus, & è tumulo effossa.

Dixit *Ibnu Genfi*, Chronista, quod *Ibnul Chatib*, fuit vir magnæ elegantiae tum in prosa tum in versu: *adeoque tempore ejus nunquam neque Cancellarius, neque Secretarius par, aut similis extiterit*. Sed quilibet fatebatur, & simpliciter fatetur, eis inesse illam gratiam, quæ nec lingua, nec calamo scribi potest. Propter quod à Pontifice Chairi, atque Curiae Orientalis titulus ei datus est, *lingua fidi*; diciturque quod *Ibnul Chatib* nihil scripserat pro parte Domini sui, quin effectus fuerat, quod volebat, propter epistolarum elegantiam: quoniam erat ei gratia quædam colligandi tum carmina, tum exempla poetica, aut dictiones Philosophiæ, ac etiam res sacras, *quibus & corda, & omnes hominum sensus tetigerat*. Opera autem ejus sunt:

Famosissimus liber in Medicina, cujus Titulus est *Elm-Supbi*. In quo medicorum omnia consilia collegerat, cum eorum argumentis, & rationibus secundum omnium opinionem, & novissime, quo medici moderni utuntur brevibus verbis exprimit. Flos *Cancellariorum*, Secretariorumque, in quo sunt omnes suæ Epistolæ, quas nomine suorum Dominorum

Imperatori, Soldano, & Regibus Africæ scripserat. Sic etiam adsunt Epistolæ, quas suo nomine multis dominis Secretariis, atque sui similibus consiliariis detulerat; tribus voluminibus collectum: & parum iste liber in Bibliothecis magnorum virorum reperitur.

Dixit Interpres, se hunc vidisse; & semper eum præ manibus habebat, & nunquam eum, usque ad sui à Fes discessum, dimiserat, atque deseruerat: eundemque ei commodatum fuisse in Tunis, donec ibi moratus fuerat.

Chronica Granata, omniumque hominum notabilium doctissimorum, & Dominorum, qui ingressi fuerant in Granatam, in *duodecim voluminibus*.

Historia Maumedanorum, versibus composita. *Historia* Regum, ac Dominorum *Granata*. *Textus Theologia*, carminibus editi. *Intentio Philosophorum* similiter. *Phylacteria margaritarum* preciosarum. Recensabat in ea omnes Poetas doctissimos, Artistas atque Legistas. Videlicet illos, qui fuerant ejus præceptores; ac etiam illos, qui sui pares extiterant. Recensuit etiam omnes disputationes inter eum, & ipsos existentes, & eorum mores, & carminum, & Epistolarum flores. *Sol Februarii*. Opus in vituperium, & laudem civitatum egregiarum, quas ipse viderat. In principio autem ejus laudat quandam Civitatem, & ejus populum; quod creditur ab omnibus, talem civitatem habere non posse tale aliquod vitium; & è converso. Postea vero, cum quibusdam exceptionibus vituperantibus, omnes considerat laudes præteritas sufficisse in excusatione vitiorum subsequens; ob *quem librum à Dominis & populo mala opinionis habitus est, & inimicitatus*. Sed propter ejus doctrinam & linguam, eum venerari cogebantur. Et omnia ejus cantica, & carmina *Ibnu Giusei*, discipuluse ejus, collegit; & suo tempore gloriabantur homines docti totius scientiæ habere titulum ac disciplinæ, discipuli ipsius *Ibnu Chatib*: qui suffocutus fuit anno septingentesimo septuagesimo septimo a) de Elhegira in civitate Fes.

CAP. XXIII.

De Ettphtheseni.

Ettphtheseni natus est in Provincia *Taphthasan*, in Chorazano, qui fuit nobilis *Philosophus*, & *Theologus* secundum Esciarim; postea aggressus est

a) Anno Christi 1375. Vide tamen quæ notavi supra pag. 290.

est servitutem *Demerlang* consilarii majoris; & locum tenens effectus est Imperatoris Tartarorum, postque Judex exercituum Asiæ effectus: & quando discessit *Demerlang*, ut iret in Syriam, atque Ægyptum, contra *Barok* Soldanum maximum, reliquit eum in locum tenentem status Chora-zani. Cum autem *Demerlang* fuisset in Syria; omnes gubernatores Asiæ, & principes curiæ de Chrachron decreverunt rebellare contra *Demerlang*; cum quibuserat *Morad Chan*, Filius Ottomanni, Regis *Armenia*; & *Anatoliæ*. At cum ad aures *Demerlang* devenisset tale nomen, statim reliquit assumptum contra *Soldanum*, & reversus est in Asiam, capto itinere per *Armeniam* & cepit *Morad Chan*, & imponi jussit in *quandam ferream caveam*; in qua eum secum duxit. Post quæ pervenit ad Asiam vindican-do se contra rebelles; nam aliquos palo destinat, aliquos susperdit, & alios trucidat: Et sic captus fuit *Etcephrbeseni*, & in carcerem deductus, ubi per quatuor mansit annos in arce Taphthasani. Mortuus est anno octingentesimo quinto decimo b) de Elhegira. Opera ejus sunt:

Commentum super Logica *Aristotelis*. Commentum super articulis *Hasaphi* in *Theologia*. Commentum super Lampades *El Casuini* in Rhetorica. *Historia* Dominorum Tartarorum. *Epistole* imperiales. *Regula rationis* Criminalis, secundum ordinem Tartarorum.

CAP. XXIV.

De Abulhasan.

Abulhasan, Ibnu Haidor, natus est in Civitate *Fes*, qui Philosophus, Medicus, atque Astrologus fuit, qui etiam permultos se annos Regibus *Fes* in servitutem tradidit, & Medicus eorundem extitit: multa que opera composuit, quorum magis nota sunt:

Cum Pestis. Canon, sive Regula faciendi Horologia per umbram. Epistola, qua docetur usus Astrolabii. Articuli Logici, Carminibus editi. Qui mortuus est ex peste anno octingentesimo decimo octavo c) in Civitate *Fes*.

O o 3

CAP.

b) Anno Christi 1412.

c) Anno Christi 1415.

CAP. XXV.

Abubahar.

Abu Babar, Ibnu Chalfon natus est in Civitate Granatæ, qui fuit Philosophus, Medicus, & Astrologus gratia plenus, ac Poëta elegans in Epistolis suis, adeoque Rex duxit pro eo, promittens ei dona plurima; & ductus Abubahar, Regi responsum dedit his duobus versibus ad verbum: *Recepiſti mihi præſumptionem, quodequitarem male. Alteri quam mihi attribuite hoc conſilium. Non es tu Noe, donec ſalvet me arca ſua; nec minus Chriſtus ſum, donec ambulem ſuper aquas.* Cum autem tale responſum Rex vidiffet, multum riſit; & ei pulcra munera dono dedit, & ſcripſit: Si vis venire, bene; eas, & feliciter gradiaris; ſin autem, nolo jubere, te Noe, aut Chriſtum fieri. Mortuus eſt autem Ibnu Chalfon anno octingenteſimo vigeſimo octavo d) in Civitate Granatæ.

Explicit de quibusdam Viris Illuſtribus apud Arabes, per Johannem Leonem Africanum.

De quibusdam viris illuſtribus apud Hebræos per
Joannem Leonem Africanum.

CAP. XXVI.

Iſaac, fil. Erram.

Iſaac, filius fuit Erram Iſraelitæ, Medicus, ac Philoſophus, natus in Civitate *Damaſci*, qui addidicit in Bagdad: qui ſervitutem Zaide, vicarii Africæ, aggreſſus eſt; & iſte conſuluit vicarium, ut deſereret habitationes Civitatis Cairavan. Adeo ut aliud oppidulum ædificaret apud Cairavan, ubi moratus eſt uſque ad mortem: quod oppidum nunc eſt dirutum: & prædicto vicario alius medicus *Chriſtianus* erat, & tempore comeſtionis inter ſe diſſerebant, & verſabatur diverſitas in quæſtionibus propoſitis. Poſtea vero ægrotante vicario, quicquid Iſaac ordinaverat, dictus *Chriſticola* vituperabat & deordinaverat: adeoque prædictus *Iſaac* non amplius accedebat ad videndum Dominum ſuum: & interrogatus, quare hoc feciſſet? Reſpondit, *quia diverſitas, ac differentia duorum medicorum ſupra unam perſonam pejor eſt febre tertiana.* Iſte *Iſaac* composuit librum de *Cura Venenorum*; quoniam in *Cairavan* multi ſerpentes, ac ſcorpiones

d) Anno Chriſti 1424.

piones reperiuntur; prout etiam nunc videri potest. Mortuus est autem anno centesimo octuagesimo tertio de Elhegira, e) in Civitate Cairavan.

CAP. XXVII.

De Emram.

Emmum, Filius Isaac, natus est in Civitate *Talesi* Hispaniæ, Medicus, Philosophus, Astrologus extitit, & suo tempore Rex Hispaniæ cepit, atque oppressit dictam civitatem, & oportebat eum habere (necesse erat ei adesse) *secretarium Lingua Araba duabus de causis, tum propter terræ populam*, tum etiam propter scripturam litterarum ad Dominos, & vicinos regionis illius; adeoque iste *Hemum* magnam ejus magistratus diligentiam ostendit. Rex autem cum eum vidisset, plurima ei commendavit & confidit. Postea accidit, quod Rex destinare volebat Oratorem ad Dominum Siviliæ, causa recuperandi quædam tributa, eoque delegavit dictum *Hemram*, qui pervenit in Siviliam, & oratione peracta, dictus Dominus pollicitus est ei infra parvum tempus, & brevi, dictum tributum solvere. Cumque prædictus Dominus solutionem dictam solvere distulisset atque differret; & exigere *Hemum* non posset, supra dictus *Hemram* magna præsumptione usus, inhoneste locutus est contra Dominum in consilio publico; & siciratus est contra *Hemram*, & jussit publico consilio interfici. Cum autem hoc intellexisset Rex Hispaniæ, decrevit venire in Siviliam, ut Dominum puniret, & pejorem & potiore poenam adhiberet. Quod cum præsensisset præfatus Dominus, cucurrit ad *Gebilar* & ante pedes *Jusepb*, filii Thephin, Regis Marochi, prostratus, factum Oratoris Judæi accensuit: qui dictus Rex decrevit ei auxilium præstare, & cum persona sua & ejus posse subvenire. Eoque cum exercitu suo discessit, & in Bethicam *) pervenit Hispaniæque occurrit, & obviam dedit, loco qui dicitur Arattusi, f) & major pars exercitus interfecta est. Sicque reversus est Dominus Siviliæ in domum suam, & Rex Marochi in Mauritaniam. Fuit autem interfectus dictus *Hemram* anno trecentesimo octuagesimo septimo, g) in Civitate Siviliæ.

CAP.

e) Anno Christi 799.

f) Araccusi.

g) Anno Christi 997.

*) Bethicam.

CAP. XXVIII.

De Moyse, Ibnu Maimon.

Moyse, Ibnu Maimon natus est in civitate *Corduba*, qui fuit Medicus, Philosophus, Astrologus atque Theologus secundum *Rabbanim*; (quasi secundum opinionem *Asiarim*) quas disciplinas & scientias didicit, & audivit ab *Ibnu Thophail*, & ab *Ibnu Saig*, & etiam ab *Averoi*. Cum autem *Ibnu Thophail* ejus diligentiam in studiis perspexisset, eum *Averoi* commendavit, ut in necessariis subveniret ei, & causa manutentionis auxiliaretur, quoniam dictus *Ibnu Thophail* eum in dictis scientiis floruisse præviderat, prædictumque *Ibnu Thophail* usque ad mortem audivit Moyse: postquam ab *Averoi*, usque ad tempus disgraciæ ejus; & quando *Averoi* inter Judæos commorari jussus est, & ductus; prædictus *Moyse* aufugit, timens, ne eum præsentare aut revelare cogeretur: eoque, ne de eo interrogaretur, ob ejus amicitiam, maluit discedere potius & aufugere cum suis in *Elmaria*: Et navim ingressus ad *Chairum* profectus est; ubi in servitutem *Malich El Hadul*, Ægypti Soldani, receptus est. Postquam servitiis *Malich Effaleb*, & nimio apud eum honore affectus est; ibique in *Chairo* ad mortem usque moratus est; & reliquit filium, tanto patri similem in doctrina; qui obiit anno *) sexingentesimo quadringentesimo.

CAP. XXIX.

De Abraham.

Abram, Ibnu Sahal ex Civitate *Sivilia* oriundus, *Cordubæ*que habitator qui fuit *Philosophus*, *Medicus* & *Astrologus*, postea ob disgraciam suæ fortunæ amore capitur, & dignitate doctorum postposita, cœpit edere carmina, cujus versus elegantissimi ac dulcissimi habentur, tunc & omnes Hebræi eum admonebant, ut non publice traderet talia impudica: Ipse autem duobus carminibus dedit responsum: Thorat vel Legem meam amoris à Moyse recepi; an prohibetis legem, quam decrevit mihi Moyse? Moyse sit Propheta meus, Moyse sit Sacerdos meus semper, & Moyse sit Vita mea; atque in Moyse fides mea.

Tunc

*) Anno Christi 1242. Ab aliis obitus Maimonidis refertur ad A. C. 1201. vel 1205. vel ut Abulfaragius tradit 1208. Vide Bibl. Hebraicam laudatissimi Wolfii nostri T. I. p. 863. qui de Maimonidis scriptis agit ut solet diligentissime & accuratissime.

Tunc Judæi accesserunt *Averoim*, qui Judex fuerat Cordubæ, dicentes, quod dictus Abraham corruperat omnes habitatores Cordubæ suis canticis; maximeque sexus utriusque Juvenes. Eoque in nuptiis civitatis nisi ejus cantica minime cantabantur. At Averois contra eum iratus est; & ei dictum jussit, quod si ipse diceret carmina, aut alicui scripta dirigeret, secundum merita, aut ad arbitrium judicis puniretur. Post quod etiam dictum fuit Avero, Abraham sicut prius agere, nec ab eo, quod interdictum ei fuerat, desistere. Tunc Averois fidum puerum, insidiantem Abrahæ, misit; qui cum ad Averoim rediisset, dixit Judici: Per vitam vestram, quod neminem inveni cum Abraham præter natum vestrum majorem, talia carmina scribentem. Tunc dixit insidiatori Avero; Etiam tu cantica sua cognoscis? cui respondit: Domine, nullus est Cordubæ, neque vir, neque mulier, neque infans, qui memoriæ aliquid hujus cantici non mandaverit. Etiam dixit Averois: Igitur sola manus orium millia obturare nequit.

Dixit *Ibnus Elbabbar*, quod quodam die venerat Judex Averois in plateam Bibliothecariorum Cordubæ, & in Apothecam cujusdam amici sui ingressus, vidit emi à *quodam homine Chorani unius ducati pretio*: Postea venit alius & summam petiit carminum Abrahæ, & quanti venderet interrogatus, Bibliothecarius respondit, quod vendi minoris, quam decem aureis, non poterat; & prædictus emptor nihil respondens, sed manus crumenæ imponens, decem aureos numeravit, & persolvit, ac librum accepit & in pace recessit. Tunc dixit Averois, omnibus adstantibus: *Scitote, hanc Civitatem mox ruituram, quoniam vidi populum, quæ ad fidem pertinent viluisse: atque prohibita, atque inhonesta gratia extitisse; majorique fecisse. Et sicut dixerat, successit: Non adhuc elapsis quinquaginta annis Christiani oppugnaverunt Cordubam, & multas alias civitates.*

Mortuus est autem *Abraham morte subitanea* in habitaculo suo novis tempore. Mane quidem mortuus repertus est. Dicebatur enim - - - - - affines ejus ei venenum potui dederant: qui quidem affines verecundia affecti, cum ex nobilibus Judæis Juvenis esset, videbant eis Abraham magnam, & contumeliam, & verecundiam intulisse; eoque remedium aliud excogitare nequiverant, quoniam *Abraham Principum, ac civitatis nobilium favore* utebatur. Et, ut fertur, veneno potatus est anno sexingentesimo quadragesimo tertio, h) in Civitate Cordubæ.

P p

CAP.

h) Anno Christi 1245.

CAP. XXX.

De Haron, filio Senton.

Haron, filius Senton, ex nobilissimis Judæis Civitatis Fes natus est, qui *Medicus, Philosophus* atque *Astrologus* extitit. Servitiis Regis *Habdala* in juventute sua instetit. Cui Regi Consiliarius erat, qui *Regnum & Regem gubernaverat*: nec valebat Rex aliquid præcipere: adeoque ut dictus *Haron* docuerit eum interficere, dictum consiliarium. Post ejus interfectionem dictus *Haron* in Consiliarium assumptus est, & propter multa populo Fes gesta iratus est Rex; & dedit eis gubernatorem prædictum Judæum; ita ut per septem annos in magistratu moratus sit. Dictus vero Rex perrexit in castra; & cum elongatus fuisset, quasi per centum miliaria, Populus Fes rebellis factus est, & *omnes Judæos interfecerunt*, & cum hoc pervenisset ad Castra, omnes duces, & capitanei, & nobiles contra Regem insurrexerunt, & prædictum *Haron* interfecerunt apud Regem. Et ita Rex reversus ad Fes, cum per sex miliaria civitati adesset, residuum aciei aufugit, & in Fes ingressus est; & Rex propter podagram aufugere nequivit: adeoque populi Principes cum exercitu advenerunt, & supra claudam mulam duxerunt; qui cum terram novam ingressus esset, jugulatus est. Hic ultimus quidem Rex de domo *Banimarim* fuit. Jugulatus autem dictus Rex, & *Haron* anno octingentesimo septuagesimo secundo i) de Elhegira.

Explicit de viris quibusdam illustribus per Johannem Leonem Africanum ex Archetypo descriptum, anno Salutis M D XXVII.

Joannes Lonicerus, Germanus, cujus sunt docta scholia in Dioscoridem & Nicandrum, atque ejusdem Nicandri versio Latina.

Joannes Manardus, cujus extant epistolæ medicinales, & alia opera doctissima.

Joannes Marlianus, qui de caliditate corporum, & alia quædam opera edidit.

Joannes duo, Martyr Afer Phryx sub Antonino Vero: alter qui cum Cyro, & Cosma ac Damiano celebratur inter Medicos anargyros, si-
ve qui nullo sostro ab ægrotis accepto, gratis eorum morbos curare.

Joannes Matthæus de Gradi, aut ut alii scribunt, de Agradi, Mediolanensis, cujus

i) Anno Christi 1467.

cujus sunt Commentarii in IX. Almanforis, & in XXII. Fen. III. Canonis Avicennæ, & Consilia, & alia quædam.

Joannes Michael Savonarola, Patavinus, cujus sunt multa & ingentia opera, edita Venet. 1486. fol. Practica major ibid. 1559. fol. Practica Canonica de febribus. 1561. fol.

Joannes Monachus, qui scripsit vulgarem introductionem in medicinam.

Joannes Morisotus, Dolanus, cujus sunt plurima, artis Medicæ opera, præter alia multa non contemnenda.

Joannes Nomus.

Joannes XXI. Papa (aliis XX.) An. C. 1276. ante dictus Petrus Lusitanus, filius Juliani, qui teste Martino Polono generalis Clericus fuit hoc est undiquaque eruditus & precipue in medicinis, unde & quadam experimenta scripsit ad curas hominum, ac librum composuit qui thesaurus pauperum vocatur.

Joannes de S. Paulo, Gallus, qui de simplicibus scripsit.

Joannes Petrus Arlunus, cujus est Commentarius, Vinumne. mixtum, an meracum obnoxiiis juncturarum doloribus magis conveniat: Idem ut videtur cum Arluno de quo supra.

Joannes Philippus de Lignamine, Messanensis, qui scripsit de cibis & eorum qualitatibus.

Joannes Platearius, Salernitanus, cujus Practicam habemus, & librum de Medicamentis simplicibus, & Commentarios in Antidotarium Nicolai.

Joannes Pollens, cujus quasdam Galeni habemus versiones Latinas.

Joannis Prisdianensis sive Prisdianorum Episcopi excerpta ex antiquis Medicis collecta memorat Labbeus Bibl. nova MSS. p. 525.

Joannes Quintianus, Italus, qui nonnulla Galeni scripta de diebus Criticis redarguit.

Joannes Ruellius, Sueffionensis, medicus Parisiensis, cujus præter versionem Hippiatricorum & Dioscoridis imprimis laudatam, & alia plurima, sunt libri de natura stirpium, quibus Tiraquello judice à sexcentis annis nullum opus doctius, nullum utilius editum est.

Joannes de Rupefissa qui Lullii imitatione scripsit librum de Quinta Essentia, clarus circa A. C. 1375. Vide Conringium de Medicina Hermetica p. 417. seq.

Joannes Sempio, aut ut alii vocant filius Serapionis Medicus Arabs circa A. C.

1070. multis sæculis vixit post *Serapionem* Medicum Alexandrinum Herophili discipulum, præcipuum auctorem sectæ Empiricæ, utpote qui primus omnium, teste Celso in præf. nihil hanc rationalem disciplinam ad Medicinam pertinere professus, in usu & experimentis totam posuit. De illo infra, in Serapione. Arabis autem illius quem ad octavum sæculum perperam referunt alii, plura scripta Latine versa habemus, ut breviarium sex tractatum & de simplicibus medicinis, itemque alia.

Joannes Sermoneta, cujus sunt *Quæstiones in Aphorismos Hippocratis*, & in *Paruam artem Galeni*.

Joannes Sinapius, de quo apud Gyraldum lib. 1. De poetis sui temporis.

Joannes Tagautius, Ambianus, Parisiensis medicus, cujus sunt libri sex de Chirurgica institutione, ad Franciscum Gallorum regem, in quorum epistola liminari ad ipsum Regem, honorificam Tiraquelli mentionem facit, qui ait eum maximo omnium Parisiensium desiderio, nec minore Reipublicæ detrimento obiisse.

Joannes Tornamirani, Gallus, cujus sunt *Commentarii in 1x. Almanforis*, & alia quædam.

Joannes de Tusignano.

Joannes Vasseus, Meldensis, medicus Parisiensis, qui multos libros Galeni non infeliciter vertit Latine.

Joannes, aut ut alii appellant, Joannetinus de Vigo, Genuensis, cujus *Practicam chirurgiæ*, & alia quædam habemus.

Joannes Vochs, Coloniensis, cujus est libellus de omni pestilentia, & diuturna peste morbi Gallici.

Joannes Ursinus, qui versibus elegiacis scripsit *protopopceiam animalium*, nec non de peste, & alia.

Joannes Zacharias sive Zachariæ F. scriptor Græcus medicinæ, notior *Almanarii* nomine, de quo dixi Vol. XII. p. 635. (q).

Joannes, quisquis est, simpliciter citatus Serapioni in *Antidotis*, cap. xviii. & *Aetio Tetrab.* iv. Serm. i. cap. xxxiii. in Græco exemplari, ubi describitur *χρῆμα πρὸς λευκὰς ἰωάννα*, sed interpretes eum locum omiserunt, exemplar forte mutilum nacti.

Joannetinus de Vigo, vide supra, Joannes.

Joannitius, Medicus Arabs, sæculo decimo clarus, cujus est *Introductio in Paruam artem Galeni*, & liber de *Iberiaca*, ex quo illum citat Rasis

in lib. 1. Continentis c. 1. & alibi sæpe: & liber *de Eleſtionibus*, ex quo eum lauat idem Rasis ejusdem lib. c. 111. & c. vi. Et liber *Antidotorum*, qui allegatur ab eodem lib. cap. ix. Et ex libro *Stomachi*, eod. cap. ix. & lib. v. cap. 1. Et liber *de Memoria*, ex quo citat eum idem Rasis ejusdem operis lib. 11. cap. item 11. Et ex libro *de Memoria*, ex quo aliquid affert Rasis ejusdem operis lib. 11. cap. item 11. Et ex libro *de oculis*, idem in eodem, cap. Et ex *Badmo*, sive *Antidotario*, idem ejusdem lib. iv. c. 1. Et ex libro *de Balneo*, lib. iv. c. 1. Et ex libro *de Regimine cibariorum*, lib. v. c. 1. Et ex libro *de Minutione*, eidem lib. vi. c. 1. Et liber *de Quaſtionibus*, eidem lib. ix. c. iv. & lib. x. c. 1. Et liber *de Regimine convaleſcentium*, eodem c. iv. lib. vi. Et ex libro *de Lapide*, eidem lib. x. Vide & in Humain, & in Marco Toletano.

Apud Lambeſium T. 1. p. 151. memoratur ἱατροσόφιον ἸΩΑΝΝΙΚΙΟΥ ἱερομονάχου. & καὶ ὀπίκλην ΚΑΡΤΑΝΟΥ καὶ πρωτοσυγγέλλου γενομένου τῆς τῶν κεκυρεῖων νόσου συναχθῆναι καὶ ἐκλεχθῆναι ἀπὸ τῶν τριῶν ἱατρῶν Ἱπποκράτους, Γαληνῆ καὶ Μελετίου.

Job, sive *Job* citatus à Rasi in Continenti.

Jocus Medicus, à Tiraquello nominatur sed legendum *Iccus* Tarentinus, ex Stephano, de urbibus, in voce τάρτας, ubi testatur eum floruisse Olympiade LXXVII. Vide supra in Icco.

Jodocus Vuillichius, Refellianus, cujus est Commentarius Anatomicus, præter alia multa opera in Theologia, Philosophia, Dialectica & Arithmetica.

Jobachi, Rasi lib. v. c. 1. Ἰώαχος Μαρτυροπολίτης apud Galen. T. 4. pag. 459.

Jolas, sive *Jolans* Bithynus, qui de herbis scripsit, teste Dioscoride in præfatione, & Epiphanio Cyprio lib. adversus hæreses 1. post princip.

Jolas, sive ille, (ut videtur) sive alius simpliciter citatus Cornelio Celso lib. v. c. xxii. & Plinio lib. xx. c. xvii. & Galeno in lib. 1. Antidotorum. De alio vetus lapis Neapolitanus apud Gruterum p. DCXXXIV. 2. Cn. Helvius Cn. L. Jolla, Medicus Ocularius.

Jolans, Toleti civis circa A. C. 1259. cujus liber de virtute plurium herbarum & plantarum Arabice MS. fuit in Bibl. Escorialensi.

Jonicus Sardenſis Medicus, Medici celebriſ fil. diſcipulus Zenonis Cyprii. In

hujus Jonici laudem multa Eunapius, qui Oribasium ejus admiratorem fuisse memorat.

Jordanus citatus in Tacuinis Elluchasem.

Joseph Patriarcha, à quo artem balsamandi corpora defunctorum in Ægyptum illatam contendit V.C. Henr. Jacobus von Bashuyfen, laudans Tobiae Andreae balancem balsamationis Clauderianæ & Bilsianæ 12.

Josephus Judæus, à quo Medicinam sæpe accepit Basilius Magnus teste Humberto apud Baronium ad calcem T. XI. Annalium pag. 798.

Josephus Grunbekius, sive Gruenpeckius, Germanus, cujus est liber de mentulagra, sive morbo regio.

Josephus Struthius, qui libros vertit de Astrologia Galeno adscriptos, & Prognostica de infirmorum decubitu.

Josephus Testandrus, Cracoviensis, qui transtulit librum Galeni adversus Erasistratum.

Josue, Rasilib. 11. Continentis cap. 1.

Josua Ibn-Veibesch cognomento יוסף de natura simplicium. MS. teste Hottingero pag. 40. smegmantis Oriental.

Jpbicianus, ἰφικίανος Quinti, præceptoris Galeni discipulus, apud Galenum lib. VI. de compositione Medicamentorum πρὸς γένη. Vide & T. IV. edit. Basil. p. 370. & T. V. p. 407. 665. Vitiose interdum scribitur *Epbicianus*, vel *Ficianus*.

Irenus, laudatur à Mesue in medicinis solutivis.

Eras, Galeno citatus in compositionibus Medicamentorum secundum locos, videtur esse Eras sive Heras, de quo supra.

Irenæus Brasavolus, apud Liliū Gyraldum lib. 11. De poetis sui temporis.

Irimi Romani experimenta laudata Galeno sive Garioponto, in libro de medicinis expertis.

Isaac Ben Sullaimon sive *Zalaim*, Judæus qui Murciae vixit circa A. C. 1194. citatus Joanni Serapioni. Hic est de quo eruditiss. Wolfius noster T. 1. Bibl. Hebraicæ n. 1188. p. 655.

Isaac filius Erram de quo Joannes Leo Africanus c. 26. supra in Joanne.

Isaac Heben Amaran, sive *Amran*, sive *Maran* citatus Mesue & Serapioni, vide Ysaac.

Isaac Israhel, Mesue in ægritudinibus gutturis, quem & simpliciter *Israëlitam* citat, ut dicam postea, nisi alius sit.

Isaac filius Solomonis, dictus *Beiminum*, qui de febribus, urinis, diætis, stomacho tractatus composuit. Ita citatur ab Serapione & Mesue. Hic est *Isaacus* Israëlita sive Judæus cujus thesaurus sanitatis sive de victus salubris ratione, diætis universalibus & particularibus libri duo ex Arabico versi Latine Basil. 1570. & Antwerpiae prodire 1607. 8. *Johanne Possio* interprete. In illis frequenter laudantur Aristoteles, Dioscorides, Galenus, Rufus: Per antiquum Atheniensem vero p. 135. Mnesitheum ex Galenolicet intelligere, sicut Mnesithei nomen p. 151. 175. 176. restituendum est pro Mithiseo Atheniensi. Citatur & Celsus p. 388. & Euryphon p. 206. ubi vitiose excusum Eurisphorides. Aristotelis liber de anima p. 85. & de naturis animalium p. 209. 512. Galeni liber de complexionibus pag. 247. Hermes p. 262. Paulus (Ægineta) pag. 186. Pythagoricorum sententia de quinque rationibus quibus videantur tritici æstimanda bonitas, laudatur pag. 348. De aliis hujus Isaaci scriptis vide laudati Wolfii T. 1. Bibl. Hebraicæ p. 656. sq.

Isaac simpliciter citatus eidem Mesue sive unus ex illis, sive alius.

Isacius filius Chunein, qui Græce scripsit in medicina.

Isidorus Antiochenus Galeno in compositionibus Medicamentorum *ἡ γέννησις* lib. vi. T. 2. pag. 396. Citat & p. 301. & 388. ubi *μαθητὸς* suum vocat sive discipulum.

Isidorus Hispalensis, medicis à Tiraquello annumeratur propter ea quæ de rerum proprietate scripsit, & multa alia ad medicinam pertinentia, præsertim in libris xi. xii. xvi. & xvii. Etymologiarum.

Isidorus Memphites, citatus Aetio Tetrab. 11. Sermone 111. c. cx.

Isis Egypti Regina, à qua & Hermete sive Mercurio volunt Medicinam apud Ægyptios primum inventam esse. Quod & scriptum reliquit Diodorus Siculus lib. Bibliotheces 1. ubi & ipse tradit, Orum Isis filium, medicinam à matre edoctum, multum hominibus tum oraculis, tum medelis attulisse utilitatis. Isidem autem, sive hæc fuit, edocta à Thoyto, seu Hermete, sive alius, aut mas, aut scemina, citat Galenus in libris de compositione pharmacorum, & lib. v. Methodi. Est & Isis medicamenti nomen apud Galen. T. 11. pag. 333. 334. *ἐκ τῶν ἱερῶν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ* p. 338. Atque Isis emplastrum atræ bili accommodatum, ab ea, ut verisimile est inventum & nuncupatum, apud Galenum, lib. vi. Methodi, ad fin. & lib. 11. artis Curativæ ad Glaucanem, & Aetium Tetrab. lib. 111. Serm. quarto,

to, cap. quadragesimo primo, & Tetrabibli. iv. Sermone secundo, cap. LIII. & LVI. & Sermone tertio, cap. duodecimo, non semel, & Paulum Aeginetam, lib. iv. cap. XLV. & XLV III. & lib. VII. cap. XVII.

Ismaelica, Serapioni Simplicium c. CCXLIV.

Isochryses. Vetus inscriptio Tergeste reperta apud Reinesium classe XI. p. 606. C. *Alsius L.L. Isocrysas, Medicus: L. Alsius Isocrysi F. Endemus sibi & Patri & Alia L.L. Attica uxori, sibi & suu. Bonus homo & tu.* Mentio Isochrysi, dubito an ejusdem, apud Galenum T. 2. p. 218.

Israelita Alcanzi Mesue laudatus, vide Alcanci.

Israelita simpliciter eidem citatus, sive ille, sive Isaac Israelita, de quo supra, sive alius, sive Musagnuchil Israelita, de quo suo loco.

Israel etiam simpliciter citatus Serapioni Antidotorum c. XXXIII.

Isalmyrius, infra in *Megas*.

Juaim.

Juba Rex utriusque Mauritaniae, qui inter cætera ipsius præclara literarum monumenta sæpe à Plinio & aliis citata, de *Euphorbio herba* volumen scripsit, ut tradit idem Plin. lib. xxv. c. VII. & Galen. lib. ix. Pharmacorum *ἔϕϕϑη*, cap. iv. Dioscorides autem lib. III. ubi de Euphorbio loquitur, dicit, Inventionem ejus Jubæ Regi Libyæ referimus acceptam, qui eam herbam ita appellavit sui medici nomine, ut scribit Plin. illo eodem loco supra citato. Parvum librum *ὁπὶ ὀπῖ* de opio sive papaveris succo laudat Galenus T. II. pag. 297. De cæteris Jubæ hujus Regis doctissimi scriptis accurata clarissimi Sevini dissertatio inserta memoriis sive commentariis Academiae Inscriptionum Regiæ Paris. Gallice editis T. VI. p. 144. seq.

Jubadicus, sive *Jubaducus*, Rasi lib. III. Continentis, cap. iv. & cap. VI.

Sempronius Jucundus, infra in Sempronio.

Judæus simpliciter citatus, quisquis is fuit, Cornelio Celso lib. v. c. XIX. & XXII. & Aetio Tetrab. iv. Serm. III. c. XIV. & Mesue in Antidotis, Joanni Serapioni Simplicium c. xcv. & CVII. & CCCLXI. & Rasi lib. I. Continentis c. I. & alibi sæpe, & in Tacuinis El-luchasem, vide Abraham Judæus.

Julianitus, aut ut alii appellant, *Julianita Bononiensis*, cujus sunt tres libri de re medica.

Julia-

- Julianus** Diaconus, ab Aëtio citatus Tetrab. 111. Ser. 111. c. XII. ubi dicit illum fuisse suum æqualem ac contemporaneum.
- Julianus** antiquior citatus Galeno in lib. Medicamentor. κζ γένη, T. II. p. 343. & Paulo Aeginetæ lib. VII. c. V. Adversus quem scripsit ipse Galenus, quod calumniaretur Aphorismos Hippocratis. Dicitque idem Galenus in Methodo, lib. I. illum fuisse sectæ *Theſſalica*, & discipulum *Apollonii* Cyprii, de quo supra. Sed & in eodem opere lib. I. tradit eum fuisse suum contemporaneum, eumque Alexandriæ convenisse. Confer lib. IV. hujus Bibl. c. 17. p. 578. Ab hoc ut opinor, dictum est Julianum Oxymeli Alexandro Tralliano libro undecimo, quo de podagra tractat.
- Julianus** Martianus Rota, qui libros de Antidotis Galeni, & alios multos Latinitate donavit.
- Ti. Claudius Julianus.** Vetus inscriptio Romæ in via Nomentana prope S. Agnetis ædem, apud Reinesium Classe XI. 7. p. 611. & Sponium p. 145. Misc. D. M. *Ti. Claudius Julianus Medicus Clinicus Coh. IIII. Pr. fecit vivos sibi & Tullia Epigona Conjugi, Libertis Libertabusque Claudii posterisque eorum H. M. H. N. S.*
- Julius** Alexandrinus, Tridentinus, qui in Latine vertit librum Galeni adversus Lycum.
- Julius Bassus** cujus meminit Dioscorides in præfatione, Scribonius Largus, c. cxxi. & Plinius lib. xx. in cujus lib. indice dicit illum licet Romanum, Græce tamen in medicina scripsisse, & Marcellus Medicamentorum c. xxix.
- Julius** Cæsar Scaliger, cujus habemus Commentarios doctissimos in Aristotelis historiam animalium & de plantis, nec non in librum Hippocratis de Somniis. Et ingeniosissimas in Cardanum exercitationes. Diem obiit natus annos LXXV. Aginni in Nitiobrigibus XI. Kal. Nov. A. C. 1563. relictis de quindecim liberis, septem superstitibus, & in his phœnice eruditorum Josepho. Juliæ Patris vitam consignavit Jo. Neander, Bremanus syntagmate de laudibus ac origine Medicinæ p. 168--179.
- D. M. T. Julio Rosano Apollinari Medico Arescon & Callistus Lib. Patrona B. M. F.** Vetus inscriptio Romæ trans Tiberim, Gruter. p. DCXXXIV. 3. Fulv. Ursinus p. 100.
- Julius Secundus**, apud Galenum lib. VII. Medicamentorum κζ γένη.

Julius simpliciter memoratus Alexandro Tralliano, lib. v. à quo *Julea*, & quæ vulgo vocantur à Pharmacopolis, vocata videri vult.

Julius alius, de quo supra, Cajus Julius.

Junaducus, sive *Juvanducus*, (utrumque enim reperio) apud Rasin lib. v. Continentis, c. i.

Junius Crispus, Marcello Medicamentorum, c. xxiii.

Junius Paulus Crassus, Patavinus, qui in Latinum vertit libros Theophili Protospatharii, de fabrica humani corporis, & Oribasii de musculorum dissectione, & Galeni quædam opera.

Justinus Imperator, à quo antidotum Justinum, memoratum Nicolao & Quiritio Dertonensi sive Terthonensi.

Justinus alius, antiquior, Aetio citatus Tetrab. iii. Ser. iii. c. xii. & Sorano qui in Isagoge c. 7. potionem Justiniani memorat.

Justus cui Galenus inscripsit librum de partibus artis Medicæ T. 2. edit. Paris. p. 282. Vide & T. 10. p. 500. 503.

Justus, cujus Hieram & alia celebrant Aetius, Paulus Aegineta, Oribasius VIII. 47. & Marcellus Burdegalensis.

Justus alter, ut opinor, Ocularius medicus ætate Galeni ab eo memoratus in Commentario de morbis curandis, T. 3. edit. Basil. p. 405. & à Paulo Aegineta lib. vi. c. xx.

Justus de quo Sidonius Apollinaris libro secundo Epist. 12. ita videtur sentire, ut annumeret eum Medicis multis officiosissime occidentibus, scribatque, eum Chironica magis (à *Χείρων deterior*) institutum arte quam Machaonica.

Justus Velsius Haganus, Antwerpiensis, cujus extat oratio, utrum in medico variarum artium & scientiarum cognitio requiratur, & alia nonnulla.

Juaim.

Juvenalis præsul Narniensis, qui ejus gentis populum Christianum fecit. Vide Surium & Acta Sanctor. 3. Maji.

K.

Kabirb Rex, laudatus ab Avicenna T. 2. p. 279.

Kacebras, Serapioni Simplicium, c. cccxxii. ad fin.

Kermid Rex, eidem antidotorum c. lxx.

Kindi, Rasi lib. vi. Continentis, cap. i. ex libro de medicamentis laxativis, & ex libro de attractione humorum.

Kim-

Kiramidēs, Jacobo Dondo in suo Aggregatore, vitiose ut opinor pro titulo libri *κυραγιδēs*.

Kirannus, (Cœranus) cujus & hodie libros rei medicæ habemus. Kirani Kiranides, *κυραγιδēs*. Vide quæ de his dixi lib. I. hujus Bibl. c. x. § 8. sqq. Græce exstat hic liber MS. in Bibl. Regis Christianissimi n. 3482. Codice tertii decimi sæculi, teste celeberr. Montfaucon p. 65. Bibl. Coislinianæ. Latinæ versionis auctorem non esse Gerardum Cremonensem, notavit Reinesius lib. I. Var. Lect. c. 2.

Kiunus, sive *Kyume*, utrumque enim reperitur apud Avicennam lib. v. & alibi.

Kyrundus, qui de Simplicibus scripsit.

L.

Lais citata à Plinio xxviii. 7.

Lampon, sive *Lampo* Pelusiota, apud Galenum *λτ Τραγ*, lib. iix. c. I. T. 2. p. 275. 276.

Lampon simpliciter, apud eundem Pharmacorum *λτ Τραγ*, lib. iiii. cap. iiii. sive ille fuit, sive alius.

Lanfrancus Mediolanensis, cujus est parva & magna Chirurgia.

Laodicus Rex, Galeno III. cap. I. *λτ Τραγ* ubi auricularia commendat pharmaca.

Largius Designatianus citatus Marcello Burdegalensi, in præfat. vide infra Scribonius Largus.

Dis Manibus. M. Latinus Medicus Hermes vixit annos XXXX. Vetus inscriptio Bononiensis apud Sponium p. 143. Misc. eruditæ antiquitatis.

Laryion, Rasi lib. ii. Continentis c. iiii.

Laurentius Frisius, qui Germanicè scripsit de cura singulorum morborum, quod opus Speculum medicinæ appellavit, & præterea Synonyma materiæ medicæ, Defensionem Avicennæ.

Laurentius Laurentianus, Florentinus, qui multos Galeni libros non in eleganter transtulit, sed adeo atrabile percitus, ut sese in puteum tandem præcipitarit citra evidentem morbi causam, ut scribit Petrus Crinitus ipsius auditor, & Cælius Rhodiginus. Quanquam sunt qui id dicunt aliter contigisse.

Laurentius Lippius, Collensis, qui Oppianum de piscibus vertit carmine.

Laurentius Marolus, Genuensis, qui scripsit librum de gradibus medicinarum.

Laurentius Saxoferratus.

Lazarus Daldus, Placentinus.

Lecanius Arius, Galeno Medicamentorum $\kappa\tau' \gamma\epsilon\eta\eta$, lib. v. vide Arius.

Lectus, sive **Lectue**, Rasi lib. 1. Continentis c. 11x.

Lenau, vide infra, Pompejus Lenæus.

Lenfastus.

Leonardus Bertapalia, aut ut alii vocant, Predapalea, Paduanus, qui Chirurgiam composuit.

Leonardus Jacchinus, aut ut alii nuncupant, Giacchinus, cujus sunt multi libri apprimè docti.

Leonardus Legius Papiensis, qui flores ex Galeni libris collegit, & alia quoque scripsit.

Leonardus Fuchsius Germanus, sui temporis scriptor in re medica doctissimus, ut plane ostendunt ejus opera multa & insignia.

Leonides Alexandrinus $\epsilon\pi\iota\sigma\tau\alpha\sigma\tau\iota\kappa\acute{o}\varsigma$, *) ut dicit Galenus sive Herodotus in Introductione, sive Medico. T. 1v. p. 373.

Leonides, seu **Leonidas**, sive ille, sive alius, Aetio, Paulo Aeginetæ, lib. vi. c. lxix. & Alexandro Tralliano citatus, & præterea Cælio Aureliano lib. Oxeon 11. c. 1. G. Vallæ xxix. cap. 266. expetendorum, & fugiendorum, ubi de Hermaphroditis.

Leonta unctoris (iatraliptæ) mentio in veteri inscriptione apud Reinesium classe XI. 32. ut aliorum apud Gruterum p. DCXXXVI. C. *Platorii Secundionis*, C. *Terentii Romuli* sive *Drymuli* &c.

Leontius Geoponicorum scriptori sæpius citatus.

Leoparda apud Theodorum Priscianum libro quarto de Physica scientia ad Eusebium filium, ubi uxor Nomenclatoris cujusdam memoratur.

Leucius. Vide Lucius.

Liberatus de quo Victor Vitenfis lib. v. Vide Tillemontii memor. Ecclesiast. T. xvi. p. 581.

Licinus Atticus, Galeno Medicamentorum $\kappa\tau' \pi\alpha\upsilon\varsigma$, lib. vii. cap. v. T. 11. p. 283.

Lilbatinatus, Serapioni Antidotorum c. xxxiii.

*) Qui Methodica scætz placius sua addidit.

Linacos, Serapioni Simplicium c. cclxxxix.

Lingon, Galeno lib. Medicamentorum secundum locos ix. cap. iv. T. 2. pag. 300.

Linus Poëta. Vide supra, in Hesiodo.

Lisius, vide infra *Lufius*.

M. *Livius*. In vet. inscriptione apud Fulv. Ursinum p. 98. & Gruterum p. DCXXXII. 4. M. *Livio Celso*, *Tabulario schola Medicorum*. M. *Livius Eutychus archiateros Ol. d. 11. in fr. ped. 1111*. Boissardus T. vi. p. 143. Mercurialis IV. i. Var. Lect.

Logadius, cujus Hiera ab Aetio describitur Tetrab. i. Sermon. 111. cap. cxi.

Lororacos, Rasi lib. 11. Continentis c. item 11.

Loserius, memoratus in titulo de pace Constantiæ, inter Fridericum I. Imp. & filium Henricum, vers. *hi sunt nuncii*.

Lucas quoque Antiochenus ille ex quatuor Evangelistis unus, fuit medicus, & quidem professione, ut testatur Paulus Apost. ad Colossenses iv. 15 inquit, *Salutat vos Lucas medicus dilectus*, Λυκάς ὁ ἰατρός ὁ ἀγαπητός. Quod & repetunt Eusebius Cæsariensis lib. Ecclesiasticæ historiæ 111. cap. 11. Epiphanius in vitis Evangelistarum, Divus Hieronymus de scriptoribus Ecclesiasticis, cap. vii. & in epistola ad Paulinum, & in Esaiam, cap. vi. ubi dicit veteres ecclesiæ tractatores tradidisse Lucam Evangelistam medicinæ artis scientissimum fuisse. Paulinus Natali 1x. S. Felicis:

Hic Medicus Lucas, prius arce, deinde loquela: Bis Medicus Lucas. Non omitam fuisse qui dubitarint, an D. Paulus in illo cap. iv. ad Colossenses de nostro Evangelista senserit, præsertim quod articulum addiderit, Λυκάς ὁ ἰατρός, veluti discernendi causa. Sed ita potuit etiam appellari licet nullus alius esset hoc nomine. Alium tamen puto cujus meminit Galenus in Aphorismos Hippocratis nempe Lucium Tarsensem de quo supra. Nam ut notum est eadem nomina Lucanus, *) Lucius & Lucas, ut docuit Grotius in limine notarum ad Evangelistam Lucam. Greg. Nazianzenus:

Ματθαῖος ὁ ἰσραηλὴν ἑβραῖος θάυματε κλεῖται
Μάρκος δ' ἰταλὸς, Λύκος Ἀχαιοί

Q 9 3

lit

*) Nicæsi thesaur. septentrional, T. 2. p. 251. Acta Erud. 1706. p. 196.

In Bibliotheca Renati Moreau fuit Lucii Epistola ad Galenum, teste Labbeo p. 217. Bibl. novæ MSS. Cangius in appendice ad glossarium Græcum pag. 90. ait in Codice Regio Parisi. 349. fol. 156. describi ἀλάτιον ἔργον Ἀποστόλων καὶ Εὐαγγελιστῶν Ἀρκὰ δωδεκάθεον ὀνομαζόμενον, ὡφελὲν εἰς πάντα τὰ πάθη, ἐξαίρετως τὴν ἀμβλυωπίαν, ἧ καὶ οἱ καλλιγράφου χρώνται. S. Lucæ tributa compositio ἀλατίς sive falsi embammatis existat etiam in Bibl. Cæsarea teste Lambecio Tom. VI. p. 107. 140. Confer Nicolaum Myrepsum sect. 11. de salibus cap. XVI.

Lucas Valentinus, Dertonensis, cujus poëma de compage & utilitate membrorum laudat Gyraldus lib. 1. de poëtis sui temporis.

Lucius Darius memoratus Plinio, lib. VII. c. LIII.

Lucius sive *Leucius*, quem καθηγητὴν h.e. præceptorem suum vocat Gal. T. 2. p. 338. 340. sæpeque laudat ut p. 358. 373. 387. 390. 391. 392. 404. 409. Contra Asclepiadem scripsisse testatus pag. 410. Leucii emplastrum T. 2. p. 169.

Lucius Tarseus, sive Tarsensis Galeno Medicamentorum 7 πῆχυς, lib. IX. c. V. Idem ut videtur cum priore.

Lucius quisquis is est, simpliciter, eidem ibi citatus lib. III. c. I. & lib. IX. c. IV. & V. Aetio Tetrab. III. Serm. IV. c. XLII. & Tetrab. IV. Serm. I. c. III. & Serm. III. c. II. in fin. & c. IX. & c. XIV. Idem ipse est qui & *Leucius* alibi dicitur. Nam sæpe Græci *eu* pro, &, dicunt, scilicet *λεύκην* pro *Lucius*, & *λευκὸν* pro *Lucullus*.

Ludovicus Bellisarius Mutinensis, qui librum Galeni de instrumento odoratus in Latinum vertit.

Ludovicus Bonaciolus, Ferrariensis, cujus sunt libri de variis affectibus gravidarum mulierum. Hujus sæpe meminit Leonicens.

Ludovicus Marlianus, Mediolanensis, Hispaniarum regis medicus.

Ludovicus Vasseus Catalaunensis, qui edidit librum Anatomies humani corporis.

Lullus de quo Albericus monachus trium fontium, in Chronico ad A. C. 755. p. 94.

Raymundus Lullus, infra in Raymundo.

Lopus Macedo, qui novitatis gratia vixit, & veluti oraculum quoddam

ex adytis loquens, ut scribit Galenus lib. 1. de naturalibus facultatibus. Vide infra in Lycus.

Lysius cujus quatuor libros Tardarum passionum citat Caelius Aurelianus lib. ejusdem tit. 11. c. 1. & lib. 11. c. VII. & lib. IV. cap. 111. ubi tamen legitur *Lyfias*.

Lutrios Tarsensis laudatus Avicennæ, nisi sit ille Lucius Tarseus, quod Tiraquello magis probatur.

Lycomedes, Galeno citatus lib. Medicamentorum secundum locos VII. c. v. T. 2. p. 269.

Lycus Macedo, Empiricus, Galeno T. IV. p. 57. T. V. p. 503. & alibi, composuit *Commentarios in libros Epidemien Hippocrati*, ut dicit idem Galenus lib. 111. eorundem Epid. & in *Hippocratis Aphorismos*, id. T. V. pag. 329. Sed & eum prolixè scripsisse de *Anatomia* testatur, Lycum simpliciter vocans lib. 1. de Anatomicis administrationibus & T. V. p. 21. Eumque fuisse discipulum *Quinti*, ibid. & *Satyri*, sui præceptoris lib. 11. Commentariorum in Hippocratem de natura hominis, adversusque illum pro Hippocrate, quem non rectè intellexisse arguit T. 4. p. 370. nuncupatim, & ut sic dicam, titulatim scripsit idem Galenus, T. 4. p. 366. T. 5. p. 329.

Lycus Neapolitanus citatus Plinio, lib. XX. c. item XX.

Lycus simpliciter Oribasio in Compendio medicinæ, quo loco tractat de Cataplasmatibus, & Aetio Tetrab. 1. Serm. 111. c. CLXXVI. & Paulo Aeginetæ lib. V. c. 111. & c. XIIII.

Ti. Lyrius in veteri inscriptione apud Dan. Clericum p. 568. Hist. medicinæ. Idem apud Raph. Fabretum p. 300. Inscript. est *Illustrius*, apud alios *Illyricus*, apud Gruterum p. MCXI. 5. *Tiberius Ti. Caesar. Aug. Ser. Celadianus Medicus oculusarius*. De medicis oculariis dictum supra, p. 97. & à Jo. Rhodio ad Scribonium Largum pag. 76. sqq.

Lyfias, Cornelio Celso lib. V. cap. XIIIX. Galeno Pharmacorum localium lib. VII. c. 11. T. 2. p. 263. atque alibi. T. 3. p. 44. T. 4. p. 36. *πολύχως* T. 5. p. 665. Vide *Lysius*.

Lysimachus quem inter scriptores de agricultura laudant Varro, Columella, Plinius.

Lysimachus Rex, à quo herba Lysimachia Plin. XXV. 7. Paulus Aegin. VII. 3.

Lysipponus cognomen Medici ocularii, Augusti & Augustæ, liberti Tib. Julii, sic enim emendandum esse docet Reinesius p. 607. vet. Inscript. quod

quod ediderunt *Cutifonus*. Ita congruentia arti salutari nomina quæ Medicis in faxis tribuuntur, *Calus*, *Callistus*, *Eutychus*, *Fauftus*, *Onesimus*, *Pausanias*, *Pausilypus*, *Sosipolus*, *Sosar*, *Softbenes Sacer*, *Sozon*, *Symphorus*.

Lyso, qui Tironem Ciceronis libertum in Achaja curavit, apud Cicero- nem prima Epistola libri XVI. Epistolarum familiarium.

M.

Mabal, Rafi lib. Continentis x. c. 11. & lib. XII. c. 1.

Mabius, qui docuit quomodo fiant Sirupi, & Clysteres, Galen. lib. VI. Simplicium.

Macedo, Galeno lib. Medicamentorum localium IX. capite primo, & lib. X. c. 1. T. 2. p. 306. Nescio an sit Lupus sive Lycus Macedo, de quo supra.

Macedonius ex Medico CPol. Monachus, de quo Ephraim Syrus p. 86. edit. Latinæ Gerh. Vossii.

Macer, vide Aemilius Macer.

Macer Balista citatus Petro Aponensi in additione Mesue, quo loco tractat de hydropisi.

Machaon filius Æsculapii, Podalirii frater, qui bello Trojano ducem Agamemnonem secutus non mediocrem opem commilitonibus suis arte sua præbuit, sed & ψυχὴν *) κατέθετο ἐν τῇ Τρωάδι, ut notat Thesalus Hippocratis filius legatione ad Athenienses T. 2. Opp. Hippocr. p. 949. De eodem Tiraquellus p. 245. sqq. Lambecius T. 2. p. 527. qui iconem ejus quoque exhibet ex veteri Codice Dioscoridis, unde repetunt Bellorius, & Jac. Gronovius T. 3. thesauri Antiquitatt. Græcar.

Machaon alter, cujus Medicamentum ad purulentos oculos ex Scribonio Largo describit Galenus lib. IV. Medicamentorum secundum locos cap. VII. Nam priorem illum quicquam scripsisse non legimus.

Macharion, Galeno in Medicamentis κτ γίνῃ, lib. II.

Macharion, nisi idem sit, citatus Galeno in eodem lib. II. & iterum v. κτ γίνῃ, T. 2. p. 334. 343. 381. & lib. V. Methodi T. 4. p. 217. 219 & Aetio Tetrab. III. Serm. II. c. XI. & Serm. IV. c. XLI. & Tetrab.

*) Nota phrasin, sacris usitatum scriptoribus, *animam ponere* Johann. X. 11. 15. 17. & plurius aliis locis.

trab. iv. Serm. 111. c. xii. & Paulo Aeginetæ lib. 111. cap. xlix. & lib. iv. c. xix.

Manarchus, Plauto memoratus in prologo Captivorum.

Magistranus Aetio citatus Quaternionis iv. Ser. i. cap. cxxvi. & cxxiv. & Serm. 11. cap. lv.

Magninus Mediolanensis, qui librum Arnaldi Villanovani de regimine sanitatis, additis & immutatis quibusdam, sibi vendicavit. Sunt qui hunc Magnum appellant.

Magnus Antiochenus, Zenonis Cyprii discipulus quæ Alexandria *) docuit teste Eunapio p. 138. Ejus de urinis laudant Theophilus & Actuarius, iatrosophistam Galeno posteriorem appellantes. Ejusdem mentio apud Philostorgium viii. 10.

Magnus, quem Circulatorem, *περιδευτήν* vocat Galenus Pharmacorum localium lib. v. cap. vii. T. 11. p. 228.

Magnus Clinicus, Galeno ibidem, & libro ejusdem operis v. cap. 111. T. 11. p. 226. Idem cum superiore, nam Clinici *περιδευταί*. Vide Menagii Amoenitates Juris cap. xxxv.

Magnus Ephesius, Aureliano lib. Oxeon. 111. cap. xiv. ex libro Epistolarum.

Magnus Philadelphicus, Gal. lib. vii. cap. iv. & lib. ix. cap. v. & secundum genera libro v. T. 11. p. 267. 301. 387.

Magnus Tarseus, secundum locos, lib. ix. cap. vii. & etiam secundum genera alicubi T. 11. pag. 304.

Magnus quispiam, (Philadelphicus opinor) eidem Galeno lib. iv. De differentiis pulsuum, qui testatur Pneumaticæ additum sectæ fuisse T. 111. pag. 33. ac de pulsibus non male scripsisse pag. 87. Ejus liber tertius ad Demetrium Philosophum de inventis post Themisonis tempora. T. 11. p. 31. Idem libro Theriacæ ad Pisonem, illum docet scripsisse de Antidotis, Archiatrumque evasisse tempore ipsius Galeni *μάγνῳ ὁ καὶ ἡμᾶς ἀρχίατρος ἦν*, & Coelio Aureliano lib. Oxeon 11. c. x. & Aetio Quaternion. 11. Serm. 111. cap. cy. & Ser. iv. cap. xvi. & alibi: & Serapioni tractatu vii. cap. viii. ubi illum dicit fuisse regem medicorum tempore Galeni. In illum opinor defunctum hoc Lucilii epigramma, quod exstat libri 1. Anthologiae p. 86.

R. 1.

μάγνῳ

*) Alexandriam Medicinæ studio claram notat vetus expositio Mundi à Jac. Gothofredo edita pag. 23.

Μάγνην ὅτ' εἰς αἶδην κατέβη, τρομέων Αἰδανὸς
 ἔειπεν, ἀναστήσων ἥλυθε καὶ νέκυας.

Ad styga cum venit Magnus, Pluto anxius inquit,

Vitam etiam ut reddat manibus, ipse venit.

Magni Medici Epigramma Græcum in Galenum legitur libro quarto Anthologia pag. 485.

Vide & infra, *Megas*.

Mabazer Jo. Serapioni citatus Antidotorum cap. cccxlv.

Mabemet, sive Mahomet Arafî.

Mabemet filius Zachariæ.

Mabemet filius Zachariæ Arafî. Nam hæc tria comperio apud Mesue, & similiter Mahomet simpliciter, nisi unus idemque sit.

Mabneris, Rafî lib. ix. Continentis cap. iv.

Mahumed Bialgebem, Rafî lib. vii. Continentis cap. i. ex autoritate Elkindi.

Maja, Μαία, Galen. T. ii. pag. 389.

Maimon, Serapioni Antidotorum cap. xxxii.

Majorianus, Aëtio citatus Tetrabibli iiii. Sermone iv. cap. ult.

Malab, Rafî lib. xi. Continentis cap. v.

Malase, Rafî lib. i. Continentis cap. i.

Malorianus, vitiose pro Majoriano.

Manaseus, & **Mnaseus**, & **Mnaseas**, & **Mnasias**, & **Mnasius**, **Mnasem** & **Mnasseus**. Hos enim omnes sæpe citatos reperimus, sive diversos, sive eosdem, quod magis opinor in Codicibus Galeni, Aetii, Pauli Aeginetæ, Cælii Aureliani, & Alexandri Tralliani. Eumque numerat Galenus ipse, sive is est Herodotus, inter Methodicos in Introductione sive Medico.

Mambatens, Galeno citatus lib. vi. Simplicium.

Manethon, Paulo Aeginetæ lib. iv. c. xi. & lib. vii. c. xii.

Mancias, sive **Mancesias** Herophileus, Galeno T. ii. 328. 334. & p. 252. ubi vitiose excusum ἱερόφιλος: præceptor Heraclidis Tarentini & Hygieni, ut videre licet apud Galenum in libris Medicamentorum & γένη, lib. ii. & iterum lib. vi. T. 2. p. 249. 257. T. 4. p. 3. & & πᾶσι lib. ii. cap. i. ubi eum non vulgarem medicum vocat, &

τῶν τυχόντων ἰατρῶν, T. 2. p. 177. & iterum lib. vi. cap. 3. & 4. citatumq; ab eo in priore loco ex libro cui titulus est, *Pharmacopola in re medica*. *φαρμακοπώλης ὁ κατ' ἰητρείον*, T. ii. p. 374. *πρὸς τῶν κατ' ἰητρείον*, T. 5. p. 661. 667. *ἐκ τῶν Μαντιῶν δυνάμεων* T. 2. pag. 280. Sed & idem Galenus in præfatione lib. vi. Simplicium Pharmacorum tradit eum scripsisse *πρὸς καθαρτικῆς ἢ κλυσµῶν* T. 2. p. 68. de purgantibus, & propotismis, & clysmis, & *πρὸς φαρμάκων κτ' ὅπως* de Pharmacis secundum locos. T. 2. pag. 68. 252. 357. Icon Mantix in veteri Dioscoridis Codice apud Lambecium II. pag. 558. & Nesselium, Belloriumque & in thesauro antiquitatum Græcarum Gronoviano T. 3. lit. ee.

Marcellus, Rasi libro Continentis 6. c. 1. & lib. 7. c. ult. & lib. 8. cap. 1. ubi illum citat ex libris Experimentorum.

Marcellinus Galeno citatus lib. Medicamentorum secundum locos vii. c. v. T. 2. p. 269.

Marcellus Burdegalenis, cujus exstat & liber de Medicamentis empiricis, Physicis, & rationalibus, quem edidit tempore Gratiani & Theodosii, fuitque Christianus, ut constat ex cap. xxi. & xxi. 11. & xxv. sui operis. De hujus editionibus, & de scriptoribus ab eo laudatis dixi in Bibl. Latina.

Marcellus alter citatus Galeno T. 4. p. 444. Aëtio, Quatern. secundi Sermon. 11. cap. undecimo, Paulo Aeginetæ lib. iv. c. xi. & lib. vi. cap. xliix. & Alexandro Tralliano lib. iix. cap. vi. & Marcello illi Burdegalensi cap. xx. ubi eundem egregium medicum vocat & Neronis ætate ostendit vixisse. pag. 332. edit. Henrici Stephani.

Marcellus Sidetes cujus carmen de medicina ex piscibus Græce & Latine edidi lib. 1. hujus Bibl. c. 3. Incidi postea in versionem metricam *Federici Morelli*, quam hoc loco, est enim rarius obvia, cum Lectoribus communicare, non ingratum ut puto embolum, juvat. Superfunt autem in editis tantum versus centum & unus, cum Jo. Jacobus Frisius in Bibl. Gesnerianæ epitome ac supplemento testetur Marcellum de piscibus MS. fuisse in Bibl. Strözziana versuum cxcvi. Quæ Aëtius ex Marcello profert *de lynambropla*, libro secundo secundæ tetrabibli capite undecimo, similia sed Marcello non nominato refert Paulus Aegineta III. 16. Videtur idem Mar-

cellus respici ab Aëtio, ubi Marcellum pastillum refert tetrabibli tertii lib. I. c. XLIX. & à Stephano Byzantino Marcellum Medicum laudante in ἀνέκυρται. Marcelli (hujus ut putat Lambecius VI. p. 147.) περὶ σφυγμῶν MS. in Bibl. Cæsarea. Laudat & Hieronymus 2. in Jovinianum, Marcellum Sidetem & Latinum Flavianum, hexametris versibus differentes. Et Suidas testatur Antonini ætate scripsisse Marcellum epico carmine βιβλία ἰατρικὰ μβ de re Medica libros XLII. in quibus & de lycanthropia morbo tractaverit. Sed non omittendum epigramma Græcum, quod ad Suidam publicavit clarissimus Kusterus:

Μαρκέλλε Ἰδὲ σῆμα, περικλυτὴ ἱγίη
 φωτὸς κυδίῳ, τιμὴν ἀθανάτισι.
 Οὐ βέλας ἀνέθηκεν *) εὐκτιμὴν ἐν ῥώμῃ
 Ἀδριανὸς, πρῶτον πεφρῆσταις ἡγεμονίαν,
 καὶ παῖς Ἀδριανοῦ μέγ' ἔχοντα Ἀντωνῖνον,
 ὅφρα καὶ ἰσομένωσι μετ' ἀνδράσι κῦδος ἄροιτο.
 ἔνεκεν ἐνέπης τὴν οἱ πέρε Φοῖβος Ἀπόλλων
 Ἡρώα μέλψαντι μέτρῳ θεραπεία νέσων
 βίβλοις ἐν πιτυπῶσι δυσὶν καὶ πριαράκοντα.

Marcelli hoc est monumentum, Medici inclyti,
 Viri illustrissimi, & Diis immortalibus chari:
 Cujus libros in publica Bibliotheca *) pulchra Roma reposuit
 Adrianus, priorum præstantissimus Imperatorum,
 Et filius Adriani valde excellens Antoninus.
 Ut & ad posteros inclytum ejus nomen esset
 Propter eloquentiam quam ei dedit Phœbus Apollo.
 Carmine enim heroico cecinit remedia morborum
 Libris doctis quadraginta duobus.

*) Similiter Marcellus Empiricus testatur Paccii Antiochi, qui Philonidis Comiciensis auditor fuit, librum scriptum de remedio ad stomachi & lateris dolorem, Tibertio Cæsari datum & per eum in Bibliothecis publicis positum. Et Flavius Josephus refert historiam suam ita probatam Tito Imperatori, ὥστε χαράξας τῇ αὐτῇ χειρὶ βιβλία δημοσιῦσαι προσέταξεν.

MARCELLI SIDETÆ

DE MEDICINA EX PISCIBUS,

Fragmentum Poëmatis *ιατρικῶν* interprete

FED. MORELLO, Paris. Professore Regio.

- Æ**QVOREIS didici medicam vim Piscibus esse,
 Multas per lucas scrutando pectoris ima,
 Ut me usus docuit; simul & plerique periti:
 Horum ergo numerum referam cum nomine vero.
- § *Æquoris immensos scopulosi findere campos*
Innumeri fuerunt pisces splendore decoro.
Ominigri Percni, varia formaque notati,
Et Phagri & Glauci illustres, oculique bovinis,
Et Cephalis & Thunni & Labraces luce micantes,
- *Præstantes Umbra, ac Jecorini dentibus uncti:*
Sargini, Glanes, miri candoris Aselli,
Chrysophrysque Lophesque & Pelamydes & Acharna,
Mugil cum Rubris, & litoribus Melanuris,
Laves Congri, Anguilla, Marenæque feroces:
- § *Boces: pungentes & Acus, & Julidos acres,*
Et Perca & Mulli una cum Testudine picta.
Littoreus Marmor, pernici & Hirundo volatu,
Oblongi Rhombi & Solea, quæ plana figura est:
Florentesque Scari, & Phucis fulgore rubenti,
- *Et Batides, Turdi, & Coracinus dentibus albis,*
Ponti & equi, Rana & Cuculi pinnis percutis.
Turtur, Milvago, Labeo quoque littora quarens.
Scorpius atque Lupi, versuta Sapia, & Hirci.
Dentatus Sparus, & præstanti Gobius ore.
- § *Typhlini, Torpedo lentæ, Urtica feroxque.*
Vermiculi, Smarides, Basiliscus corpore ameno,
Et squallens Squatina, & candens Pulmo marinus:
Verribula & Mana, Catuli, peregrine Lagoi.
- *Dein fulvi a) Synodontes & Gladii, Thraniaque.*

Rr 3

Er

a) Vel. Aspera Concha & Dentex.

- 30 *Et loricati Mures, & Salpa venusta.*
Tum Leo, Lolligoque, & cornigero Aftacus ore,
Squillaque flavescent, ruber, ambiguusque Pagurus:
Inde Lacertorum species, Colia atque Gerisci.
Et Cambus rudis, & contorta Buccina testa,
- 35 *Et Lepades, Chemaque, & acutus & asper Echinus,*
Polypus astutus crinali corpore: Concha,
Ostrea dura, cavaque Pelorides, atque Gerini:
Tellina, Glandes, Myculi, qui cantibus harent.
Delphini comites Nautarum, vertice curvo.
- 40 *Phocaque atque Aries, Pontique ingentia Cete.*
Scilicet omnibus his tribuit natura medelas,
Morbos ut nullos mortalia corda paveant,
Quem pelagus, tellusque dedit medicamen, & aer.

De Mullo.

- Purpureus Mullus b) flammis crepitantibus affus*
 45 *Cum flavo melle ardentes permittigat ignes*
Carbonum ex imo jaculantum spicula leti.

De Trygone seu Turture marina, & Murena.

Vulnera lethiferi liventia tabe Draconis
Lethalis Trygonis, simul ambigua Murena,
Pectoribus jecur avulsum sanare putatur.

* * *

- 50 *Despumante mero decoctum in vase patente*
Si bibitur, factus extinguit pondera in alvo.
Jus liquidum pellit de pectore dira venena
Epota in caenis, cibus est lautissimus ejus
Piscibus è cunctis, si Rex Scarnus excipiat.
- 55 *Hujus fel mellis commixtum lumina mulcet*
Mortalesque acris visus, c) tenebrasque repellit.
At Solea insignis perlantem admota lenti,

b) Plin. libr. 32. cap. 10.

c) Plin. Ibid.

- Vinetaque fascioli, morbi pondus grave collit.
Verum magnoculi Cephalis salsum caput olla.*
- 10 *Figlina mersum, melluque liquore rigatum,
Præstantis, ficos piloso in podice natos,
Et tumidas penitus poterit sanare mariscas.
Pelamydis lepida caput id præstabit adustum.
Offensaque adjuncta cusi cito Perca coerces*
- 15 *Nigrantem saniem, fere par afflatibus ignis;
Carulei Glauci cocti in viridantibus herbis
Jus niveum cupidus auget nutritibus amnem
Cum bibitur: gratusque suis ita reddit alumnis,
Queis præbent dulci distentas lacte papillas.
At Thunni jecur & nigrum fel saxa colentis
Non finit in ciliis superis succrescere pilas,
Pungentes oculos, si forcipe vulseris ante.
Æquorei quoque Equi fel felli compar Hyænx.
Ingentem Congrum si vivum condis abeno*
- 20 *Palladio exundantem oleo, fervente sub igne
Pinguis adeps cribro aut colo transmissus aperto,
Dummodo Eleusiam quis ceram temperet una,
Et tui superimposito velamine, ad alvum
Applicet enixa modo, nunquam membra notabunt*
- 25 *Informes macula & ruga, formaque decora
Illasa, ut fruitur qua virginitate, manebit.
Combustum Rhinæ corium splendentibus undis,
Et rite appositum sanat tubercula fæda.
Illos aquorei facile est sanare Draconis,*
- 30 *Si sectum in partes nova supra vulnera ponas.
Felque venenatum Phibiri d) pulicisque marini
Auxilium præsens cruciatu auribus adfert.
Turturis at jaculo e) facile est lenire dolentes
Dentes, si hoc fodias causam stirpemque dolorum.
Ubera post partum fuerint si obstrusa recentem,
Effundent lactis rivos felle uncta Lacertæ.
Scorpius aquoreus nassa conclusus in arcta,*

1) Pediculi Plin. lib. 32. cap. 7.

2) Plin. lib. 9. cap. 42. Diosc. lib. 2. cap. 32.

- Si subito immoritur f) generosi in munere Bacchi,
 Et bibat hunc calicem mortalis plene laborans,
 95 Aut jecore affecto, securus deinde quiescet,
 Libera membra dolore videns, qui corserat ante.
 Callosaque cuti leves in vertice Gerres,
 Et densis etiam Verrucis rite medentur:
 At si, feniculi molli cum crine, g) coquantur,
 100 Post epulas lata Nutrices lacte redundant.
 Ulcera fuso Smeridum serpentina sanat.*

Reliqua desiderantur.

Marcellus Virgilius, Florentinus, qui non veritus est de integro vertere Dioscoridem post Hermolaum Barbarum, & Joannem Ruellium, quem scholiis doctissimis illustravit.

Marcianus, Aetio Tetrab. 111. Ser. 1. c. xxvii. Vide infra, *Martianus*.

Marcion Smyrnæus de simplicibus (simplicium medicamentorum) effectibus. Plin. xxviii. 4. Tiraquellus *affectibus* legit, vitiose ut opinor.

Marcus ὁ καὶ θνητῆς, apud Galenum, in lib. 11. Antidotorum.

Marcus Cato, vide supra Cato.

Marcus Clinicus in veteri Lucilii epigrammate, lib. 11. Anthologiae p. 214.

Marcus Fabius Calvus, Ravennas, qui primus omnia Hippocratis opera vertit, hoc ipso conatu laude dignissimus.

Marcus Gallus Asclepiadeus. Galen. T. 11. pag. 283.

Marcus Leonellus Faventinus à Victoriis, cujus librum habemus de ægitudine infantium.

Marcus Terentius, Asclepiadeus, Galeno τέρων, lib. vii. T. 11. p. 310.

Vitiose alii legunt Telentium vel Talentinum. Terentii hujus iterum mentio apud Galen. T. 11. pag. 387.

Marcus Toletanus, qui ex Arabico sermone in Latinum vertit librum de motibus manifestis & obscuris qui inter Galeni spuria habetur. Ex Græco Arabice interpretatus fuerat Joannitius, de quo supra.

Marcus Varro, vide infra Varro.

Marcus simpliciter, Galeno in compositionibus Medicamentorum μαρκῆς, lib. iv. c. vii. quem credibile fuisse unum ex illis prioribus.

Margareta cui Ladislaus Neapoleos Rex (A. 1414. extinctus) quod ejus artis esse

f) Plin. 32. 9. Dioscorides lib. 2. cap. 35.

g) Plin. lib. 32. cap. 10. Diosc. lib. 2. cap. 30.

- esset peritissima, potestatem fecit ejus periculum faciendi. Cujus rei litteras se vidisse tradit Matthæus de Afflictis in constitutiones Siciliæ incip. *utilitati speciali*. col. 111.

Marianus S. Barolitani, cujus sunt plurimi libri Chirurgici.

Marinus, Galeno libr. Medicamentorum secundum locos VII. cap. II. & lib. II. Commentariorum in Hippocratem de natura hominis, T. V. pag. 21. ubi dicit hujus fuisse discipulum Quintum *) præceptorem suum μαθητῆς δὲ τῶν ἀνδρῶν τῶν δὲ πολλοὶ π καὶ ἄλλοι, Νομισαντὲς μὲν ὁ διδάσκαλος ἡμῶν Πίλσις, Μαρίνους δὲ Κόιντος. Ibidem Marinum refert inter eos qui Anatomica scripsere, & initio libri octavi de dogmatibus Hippocratis & Platonis T. I. p. 318. inter eos qui neglectam artem anatomicam iterum instaurarunt, οἱ μὲν τὰς παλαιὰς ἐν τῇ μετὰ τὴν ἀνατομικὴν θεωρίαν ἡμελημέναν ἀνακτησάμενοι. Hujus viginti librorum ἀνατομικῶν epitomen quatuor libris scripsit Galenus, ut ipse refert de libris propriis T. 3. p. 364. τῶν Μαρίνου βιβλίων ἀνατομικῶν εἰκόσιον ἔντων, ἐν τέτταρσιν ἡμετέρας ἐπιτομή. & de eo quoque loquitur libro VI. de usu partium c. 14. & libro secundo de semine, in fin. & alibi sæpe T. I. pag. 246. 259. 542. T. 3. p. 453. T. 5. pag. 314. 324. Et hujus quoque trochiscos describit Avicenna lib. V. tract. 11X.

Marinus alius, cui nomen *Posbunius* fuit, Plinio Secundo memoratus in epistola ad Trajanum, quæ est sexta decimi libri, (al. duodecima) nisi hic idem sit cum præcedenti, quod Jonsio persuasum. Sed malim Tiraquello, Joanni Bernierio, & Daniel Clerico assentiri quibus hic diversus & fortasse prioris filius videtur, citatus ab Andromacho apud Galenum lib. VI. Medicamentorum secundum locos cap. 11. qui quidem Andromachus vixit tempore Neronis & ejus Archiater fuit.

Marras, Rasi lib. 11. Continentis cap. 1.

Marserogem.

Marcellus Cagnatus, Veronensis, libris quatuor observationum celebris qui post Romanam & Venetam editionem recusi in Tomo tertio Lampadis artium Gruterianæ. Librum quintum MS. habuit Nau-

Ss

daus

*) Non igitur Marinus discipulus Quinti, ut errore calami traditum lib. 4. hujus Bibl. cap. 17. pag. 579. & à Joanne Bernierio Hist. Chronologica Medicinæ p. 102.

- dæus teste Labbeo. pag. 233. Bibl. novæ MSS. Digno Cognatum
maçtavit encomio Erythraus Pinacotheca prima p. 97. & Jo. Bapti-
sta Ferrarius Oratione xxxvi i i. dicta in ejus funere.
- Marfilius** Ficinus, cujus infinita prope opera philosophica, & versionem
Latinam Platonis aliorumque variorum scriptorum Græcorum ha-
bemus, & tres libros de triplici vita, quibus se ostendit medicum, Ti-
raquello judice, consummatissimum. Defunctus A. 1499. æt. 66.
Opera ejus junctim excusa Paris. 1641. fol. duobus Voluminibus.
Erudite nuper de Ficino V. C. Jo. Georgius Schelhornius Memmin-
gensis in loco primo amœnitatum litterariorum, edit. Lips. 1725. 8.
- Marfilus** Paduanus, de *S. Sophia*, clarus sæculo decimo quarto labente, cu-
jus inter multa opera sunt Commentarii in Aphorismos Hippocra-
tis, atque in Avicennam, & Consilia quædam medica.
- Marfinus** Thrax quem citat Alexander Trallianus p. 81.
- Martialis** Μαργάριος Erasistratus quem Romæ sibi innotuisse testatur Gale-
nus cap. i. de libris propriis. Ejus libri i i. ἀνατομικῶν T. i v. p. 362.
- Martiani** ἀνατομικῶν libri i i. ἀνατομικῶν T. i i i. p. 452.
- Martianus** Apher, Aëtio citatus Tetrab. i i i. Ser. i i i. cap. x i.
- Martianus** simpliciter citatus Aëtio Tetrab. i i. Ser. i i i. cap. cx. & Ser.
i v. cap. xlv i i. & alibi, & Scribonio Largo., qui illum dicit fuisse
tempore Augusti, sive ille fuit, sive alius. Et ab alterutro unguen-
tum Martiaton dictum vult Nicolaus.
- Martianus** Rota Venetus, qui nonnullas Galeni versiones castigavit.
- Martinus** Acakia Catalaunensis, medicus Parisiensis, Tiraquello familiaris
qui inter alia multa præclara opera libros duos Galeni de ratione cu-
randi ad Glauconem, & Commentarios in Parvam arteri ipsius &
synopsim librorum de simplicibus edidit.
- Martinus** Crusius Borussus, lexico Chymico & aliis scriptis Medicis notus,
nec confundendus cum Martino Crusio altero de Græcis litteris
meritissimo, de quo Volum. vi. hujus Bibl. p. 682.
- Martinus** Gatinaria, Ticinensis, cujus sunt Commentaria in i x. Rasis ad Al-
manforem.
- Martinus** Gregorius, qui nonnullas Galeni translationes ex Græcis exem-
plaribus emendavit.
- Martinus** Steynpeys, Viennensis, cujus extat Methodus medicinæ.

tyrius citatus ab Alexandro Tralliano & Aëtio, si Tiraquellum audimus.

Loca enim non reperio.

zen filius *Zor* citatus Rabbi Moyfi Aphorismorum parte xx. ex libro de cibis, vide Ebibule supra, & filius *Zor*.

zagerich, Rasi Continentis, libr. vii. cap. iv.

zarginus, Rasi lib. iii. Continentis cap. ii. & cap. vi.

zarginib, sive *Mafargench*, sive item *Mafargny*, sive *Mafargimyd*, sive *Mafargnih*, sive denique *Masarugh*: hæc enim omnia nomina reperio; ejusdem operis lib. v. cap. i. & lib. vii. cap. i. nisi idem sit cum præcedente, quod facile crediderim.

zervaisum medicum Basorensem, lingua Syrum, Religione Judæum memorat Abulfarajus p. 126. Hist. Dynastiar.

zeice, sive *Mafeteice*, utrumque enim reperio apud Rasi lib. i. Continentis cap. iii.

ziffa Numidarum Rex, Medicis à Tiraquello accensetur quia à Livio xxix. 32. dicitur in spelunca occulta herbis vulnus curasse. Hoc autem de eo dici etiam potuit qui ad hoc Medicorum cura & opera usus est, ipse artis licet parum peritus.

ziliotes sive *Massiliensis* citatus Galeno T. ii. pag. 391. & Aëtio Tetrab. iv. Ser. ii. cap. lviii. patriam non nomen denotat. Nam & *Crinas*, sive *Critias*, & *Charmis* & *Demosthenes* ophthalmicus *Massilienses* fuerunt, de quibus suo loco. Videtur autem apud Galenum *Demosthenes* intelligi.

zurgei, Rasi lib. Continentis ii. cap. iv.

zilebey, Rasi lib. ii. Continentis cap. iv.

zthæus Curtius Ticinensis, qui scripsit de venæ incisione in pleuritide.

zthæus de Gradi, vide Joannes Matthæus.

Matthæus Sylvaticus, Mantuanus, qui *Salerni* versatum se testatur*) 1297. reliquit nobis vastum opus per lexicum modum compositum d Pandectas Medicinæ inscripsit, dicavitque Roberto Siciliæ Regi 336. De illius editionibus Bonon. 1474. Neapol. 1474. Venet. 1478. 1489. Taurini 1526. fol. dixi in Bibl. Latina. Opus haud dubie præclarum et utile, si emendate scripta & accurate exposita essent quæ in illo offeruntur,

*) In voce *bruchus*.

runtur. Sed cum vocabula Arabica scripta Hebraicis vel Latinis litteris licet non vitiose, tamen multum negotii soleant facessere etiam illius linguæ peritis, ut omnes fatentur, atque ostendit Reinesius libro de lingua Punicâ: quantam necesse est crucem figere scripta perversissime, atque ita expressa ut singulis propemodum non paginis sed versibus Oedipo sit opus. Quam peritus scriptor hic fuerit linguæ Græcæ pro captu & more illorum temporum, innumeris prodit locis. Exemplo sit: *Obstaculo est apostema oculi, dictum ab ob quod est contra, & talmon quod est oculus, quasi contra oculum.* Vel etiam hoc: *Dia Grace quando est una pars per se, debet scribi per jota & non per y, ut diamargariton. Dia vero quando significat duo, per y debet scribi, unde Dyalogus, id est duorum sermo. Dialectica vero per jota debet scribi, & est dictum, rationalis disciplina. Dialectica scribitur per y ut dicit Græcus. &c.* Vix est ut Arabice multo doctiorem fuisse statuamus, quamquam Hispanos & Arabes se consuluisse profitetur in voce *Maaleb*. Adducit quoque interdum Persica vocabula, sed rarissime, ut in voce *barsagassen*, & *sebesten*. Pleraque autem quæ explicanda sibi sumit, Græca omnia vel Arabica Latinis utcumque expressa litteris sunt, in Latinis versionibus Medicorum Græcorum vel Arabum obvia. Alia Latina ipsa, pauciora tamen. Non dubitandum interim, eruditus si lector accesserit, posse ex hoc libro eum discere non contemnenda, atque in Medicis antiquis, præcipue vtro in Latinobarbaris ejus ope intelligere, quæ alioqui obscura, lectores fugere necesseerat futurum. Exempla vide sis apud doctissimum Reinesium p. 673. & multis aliis Variarum ejus Lectionum locis.

Scriptores, quos librum percurrrens laudari à Mathæo Sylvatico reperi, hi sunt:

Aaien, in voce lapis.

Abugerig, Abugeri, Abugeric, sapius.

Abullaan arach, in voce lapis.

Abix sive Habix, sapius, quod intelliges etiam de aliis, quibus locus nullus est adscriptus.

Apulhuasim Almascadi in libro auri & minerarum & margaritarum terræ, in voce misch.

Ægypti Reges quibus erat studium scrutari corpora mortuorum, & causas valetudinum oculata fide recognoscere, in voce finel.

Albafarus.

Alba-

Albatarich. Vide infra, Galenus.

Albertus in suo lapidario, *in voce lapis.*

Albugerig, vide Abugerig.

Albuzic alharabi, *voce asben.*

Alcausus, sive Alcacizi, Alcaus.

Alexander Medicus, *sapius.*

de Antidotis *in voce pneumatosis.*

Ali sive Hali abbas, in secundo practice.

Almansor tractatu tertio & quinto. Vide Rasis.

Aloëfme.

Anderodos, *in voce caxchax.*

Antidotarium virile in confectioe mithridati minoris, in voce *mitto & personantia.*

Archelaus qui regnavit in Cappadocia, *in voce electrum.*

Archigenes, *voce Dayhem.*

Aristoteles, *in voce lapis.*

Asclepius, *voce Gerebannum.*

Astahadion experimentator, *in voce Sarran.*

Atabari, *voce Sandal.*

in lapidario suo, *voce lapis.*

Averrois, libro Colliget.

Avicennæ Canones Fen, & de viribus cordis.

Bedigoras.

Bulcasin eben aben Azerim libro qui dicitur Srrvitor.

translato à Simone de Janua, *voce sarcocolla & Zegam.*

Callimachus, *voce erigien.*

Cassius Felix, *sapius.*

tractatu de trochiscis, *voce electrum.*

Collector, vide Averrois.

Constantinus, *voce demalachoem.*

Cornelius Celsus.

Damasceni antidotarium.

Demosthenes de obtalimia (ophthalmia) *vocibus dialecanon, pachides, pameantefis, psilla, psori.*

Diagoras, *voce caxchax.*

Dyascorides *sapissime.* (Dioscorides)

Erodus sive Gerodius. Hieroclem hippiatricum intelligi notavit Reine-
sius p. 532. Var. Lect. Evax

Evax in lapidario suo, in magicis *voce lapis*, & *kenné*.

Filon (Philo) Medicus doctissimus & perfectissimus, diligentia longa & ratione scripsit qua disciplina elleborum detur, *voce elleborus*.

Galenus ex translatione Alatarich, libro de chymis, libro de cibis, libro dynamidiarum, antidotario, libris de medicamentis, de simplicibus &c.

Gariponti passionarius, *voce monopagia*.

Gerodius, *voce cimolea*, & *pori*, vide Brodus.

Græcus, *voce dia*, & *buthermarion*.

Liber de doctrina Græca, *voce exantimata* & *rododafin*.

Gregorii moralia, *voce obrizum*.

Habix sive Abix.

Habouhasen, *voce misch*.

Hahamed, *voce lapis*.

Haly, sive Aly.

Hieronymi Epistola de fictis amicis, *voce alago*.

Homerus, *voce mola*.

Humayn Judæus lib. de theriaca.

Hyppo. Hippocrates.

Joannicius.

Isaac ben Aram (alibi Aniram vitiose) in viatico, & de dietis partibus laribus.

Isaac Benjamin, *voce lapis*.

Isidorus *voceibus faba, lapis, passum*.

Mesaa, sive Mesazo.

Mesarugie, Mesaruget.

Filius Mesarugie, *voce cantarides*.

Mesceche.

Meschalach.

Joannes Mesue in electuario, in antidotario.

Aben Mesue, Mesuay.

Rabbi Moyfes.

Nicolaus.

Oribasius commento aphorismorum Hippocratis, *voce carpellum* & *r. geber tederien*.

Ovidius Metamorphos. *voce ciffos* & *electrum*.

Palladius libro de agricultura, *voce, medica*.

Papias, *voce falernum*.

Paulus

Paulus (Ægineta).
 Plinius (scriptor. Hist. Naturalis.)
 Plinius junior, *voce gerobotanum.*
 Roscedonius, *capissime.*
 Theodorus Priscianus.
 Pythagoras, *voce gerobotanum.*
 Rasis in Almanfore. & lib. de proprietatibus.
 Rufus.
 Serapion lib. aggregationis simplicium medicamentorum.
 Servius.
 Simon de Janna in Synonymis. Vide & supra in Bulcasia.
 Liber antiquus de simplici medicina, *voce echinus.*
 Stephanus translator regalis dispositionis in *Q. littera.*
 Stephanus in Synonymis, *voce pensfolix.*
 de capillo Veneris, *voce capillus.*
 Synonyma antiqua, *voce nuigath & personantia.*
 Theodorus Priscianus.
 Versus, sambucus est actis sed ebulus est cameactis, *voce cameactis.*
 Iris purpureum gerit florem, ireos album,
 Gladiolus croceum sed spatula foetida nullum, *voce, Ireos.*
 Urbanus per senescit pretium scabiosæ,
 Nam purgat pectus quod comprimit agra senectus,
 Lenit pulmonem, purgat laterum regionem,
 Apostema frangit, si locum bibita tangit,
 Tribus uncta foris anthracem liberat horis. *Voce scabiosa.*
 Filius Zazar.

Mattheolus sive Matthiolus, vide infra Petrus Andreas Mattheolus.
 Matthias Theodorus Menanelius, qui librum Græcum de Melancholia
 ex Galeno, Rufo, Aëtio aliisque medicis collectum Latinum fecit.
 Antw. 1540.
 Maximianus, cujus collyrium describit Alexander Trallianus libr. v.
 cap. vi.
 Maximus Planudes cujus de curatione morborum, capita CXXX. MS.
 in Bibl. Bavarica Cod. 138. Quod ejusdem fertur de urinis, in aliis
 Codicibus Nicephoro Blemmidæ tribuitur. Idem Planudes vertit
 Græce

Græce Aristotelem de plantis ex Latino interprete, qui ex Arabico transtulerat, ut dixi Volum. x. p. 536.

Maimo citatus in Tacuinis Elluchasem. Vide Maimo, & Moses.

Medea cum sorore Circe, venenorum & herbarum perita ab omnibus celebratur. Inde senes ad juventutem revocasse tradunt, ut in Ælone patre Jasonis factum refert Ovidius VII. Metamorphos. Et Macrobio teste libr. i. Saturnal. cap. xii. in ædo Medæ omne genus herbarum erat, ex quibus antistites dabant plerumque medicinas. Eam docuisse Marrubios remedia contra serpentes tradit Servius ad lib. vii. 750. *Æneidos: Quin & Marrubia venit de genio sacerdos.* Hæc Tiraquellus p. 406.

Medeus, Galeno lib. ii. Commentariorum in Hippocratem de natura hominis. Vide infra, Midias.

Medicus Apber, quisquis est, Aetio citatus. Vide Martianus.

Medius, Plinio lib. xx. cap. iv. nisi sit ille Medeus. Medii Medici soror Cretoxena, Erasistrati frater teste Suida in *Ερασίστρατος*.

Medus, Cornelio Celso, lib. v. cap. xlix. nisi etiam sit Medeus ille, aut Medius.

Megas, vetus inscriptio Comoræ reperta in Hungaria, *ἰατρίμωρε ἀνθρώπου μέγας ἰατρός*. Apud Sponium p. 144. Misc. Sed potest etiam Italmyrius esse nomen medici, cui elogium, *μεγάλω ἰατρῷ* tribuitur.

Megas Chirurgus, quem plurimum laudat Cornelius Celsus lib. vii. in princip. & lib. v. cap. xxviii. non semel, & alibi ~~sepe~~ Scribonius Largus de compositionibus Medicamentorum, cap. cci. & Galenus in Medicamentis secundum locos lib. iii. cap. item iii. & lib. v. cap. vii. Plinius xxxii. 7.

Meges Sidonius, sive ille, sive alius Galeno memoratus ad fin. lib. vi. Methodi.

Mebereris, Serapioni Simplicium cap. cci.

Megetius, Simplicii æqualis, in III. de cælo, sect. 30.

Meberer, Serapioni ejusdem operis cap. cci. in fin.

Melampus, à quo Proeti filias curatas, sicut Herculem ab Anticyreo, memorat Hippocrates Epist. ad Cratevam. T. 2. p. 931.

Meletius archiater ad quem Basilii Magni Epistola 369.

Meletius, monachus cujus liber de natura hominis existat, de quo dixi xi Vol. ux. hujus Bibl. p. 405. sq. Incertum idem ne sit Meletius, Medi-

Medicus cujus Commentarii in aphorismos Hippocratis MSS. in Bibl. Regis Christianissimi & ἱατροσόφιον capitulis ccxvii. constans, in Bibl. Cæsarea. De quo supra in ἱωαννικῷ. Gregorius Gyraldus præf. in librum de cibariorum facultatibus, quem ad Mich. Ducam CPolitanum Imp. misit Simeon Sethi Medicus: *De eadem ferme & facultate ad Constantinum, huius ut puto Michaëlis Duca parentem, Michael Psellus libellum ante scripserat, cujus est exemplum apud Meletium graecum totius Medicina scriptorem, non eodem modo argumento, sed iisdem interdum pane verbis.*

Melissus, apud Hippocratem statim post princip. lib. περὶ φύσεως ἀνθρώπου, de natura hominis, & Galenum in libro de Elementis.

Meliton, Galeno in Medicamentis καὶ γίνῃ, lib. vi. & vii.

Melitus nisi idem sit, quod puto, Galeno in Medicamentis secundum locos lib. sexto capite primo.

Pro Μελωνέσις commentariis Medicis apud Plutarchum legendum Μενωνέσις, ab auctore Menone, de quo infra.

Melosus, Rasi lib. i. Continentis c. v.

Melzigiar, apud Bulchasin in lib. Servitoris.

Menander Galeno in Medicamentis secundum locos lib. ix. cap. v. & alibi. Tom. ii. pag. 302. Hunc esse puto quem Plin. citat lib. xix. cap. vi. & lib. xxiii. cap. ix. quemque in Indice dicti lib. xix. ait scripsisse Biochresta, id est, vitæ utilia.

Idem fortasse **Menander** Medicus cujus meminit Svidas, voce λεγίδης. Alius in veteri lapide **Menander Medicus. Vix. A. XXI. Titulum donavit Psyche**, apud Fulv. Ursinum p. 100. & Gruterum p. DCXXXIV. 7.

Menarchus, supra Mænarchus ex Plauti captivis, prologo.

Menas Chirurgus, Aetio Tetrab. iii. Ser. ii. c. v.

Menecrates Synacusanus, Philippi Macedonis medicus, qui cum ægrotos quosdam & pæne conclamatos, vel casu vel arte in integrum restituisset, proindeque à nonnullis subblandientibus *Jupiter* cognominaretur, ut testatur etiam Clemens Alex. cohortatione ad gentes p. 36. elatior jam hoc nomine, sibi que nimio plus placens, nulum accipere solitus præmium, hac tamen mercede contentus erat, ut liberati se esse illius servos faterentur, ut prodiderunt Suidas & Athenæus vii. p. 289. cujus verba operæ pretium est infra subjicere:

Ταῦτα νῆ τὴν Ἀθηνᾶν εἶδε Μενε-
κράτης ἂν ὁ Συρακούσιος ἐφθίγγα-
π. ὁ Ζεὺς α) ὀπικαλέμενος, ὃς ἐ-
φρονεῖ μέγα ὡς μόνος αἰὲν ὁ Ζῆν
πῶς ἀνθρώπους γινώμενος διὰ τ' αὐτῶν
ἰατρικῆς. τοῖς ἔνθερα πευσιμύοις ὑπὸ
αὐτῷ ἄς ἱερὰς καλεμμένας νόσους συγ-
γράφεσθαι ἠνάγκαζεν, ὅτι ὑπακού-
σονται αὐτῷ δέλοισι περὶ σωθίνης, *)
καὶ ἠκολούθησαν, ὁ μὲν πρὸς Ἡρακλέους
σκευὴν ἔχων ὁ καλέμενος Ἡρακλῆς.
Νικόστρατος δ' ἦν ἕτος ὁ Ἀργεῖος, ἱε-
ραὶν νόσον θεραπευθεὶς. μνημονεύει
δ' αὐτῶν Ἐφίππος ἐν Πελοποννησίων λέγων,

Ὡς δ' ὁ Μενεκράτης μὲν ἔφασ-
κεν εἶναι ὁ Θεός,

Νικόστρατος δ' ὁ Ἀργεῖος ἔπειθε
Ἡρακλῆς.

Ἄλλος δέ τις μὲν ὡς Ἑρμῆς,
χλαμύδ' ἔχων

καὶ καρύκειον, πρὸς δὲ τέχῃς
καὶ πικρῇ,

Ὡς ὁ Ζελεΐτης Νικαγόρας, ὁ καὶ
τῇ πατρίδι τυραννήσας, ὡς ἱεροῦ
βάπτις ἐν τοῖς περὶ τῶν ἐφείσθαι τυ-
ραννῶν. Ἡγήσανδρος δὲ Φησιῶν οὕτως καὶ

Hæc, per Minervam, ne Mene-
crates quidem Syracusius, quem Jo-
vem cognominabant, prolocutus
fuiſſet, licet animo elatus ſentiret
magiſtice de ſe, tanquam medici-
næ peritia hominibus vitæ ſolus ef-
ſet autor. Eos igitur quos à morbo
ſacro curafſet, cavere & ſcripto pol-
liceri cogebat futuros ſibi obtempe-
rantes ſervos, ubi convaleuiſſent, ac
comites. Ex illis unus Niſoſtratus
Argivus liberatus à morbo comitiali
Herculis veſtitu incedeſcit, Hercu-
lesque dicebatur. Eorum ſic memi-
nit Ephippus in Peltaſte.

*Sic eſſe deum ſe jaſtabat Mene-
crates :*

*Niſoſtratus vero Argivus alterum
ſe Herculem,*

*Alius vero quiſpiam ſe Mercurium
chlamyde*

Ornatus, caduceo, & aliis inſigne

Nempe Zelites Nicagoras, qui pa-
trix ſux tyrannidem occupavit, —
teſtatur Batton libro de tyrannis —
pheſi. Hegelander ſcribit Aſtycr —

Ας —

a) Sic Barnabam Jovem vocavere Lycaonii, & Paulum Mercurium, quod homin-
claudum natum, verbo ſanaffent Aſtor. XIV, II.

*) Confer Hadr. Junii adag 49. Centur. 4. nihil ad Medicorum arrogantiam, & Bal-
thaſ, Bonifaſcium hiſt. ludicræ libr. 1. cap. 49.

Ἀστυκρέοντα θεραπευθέντα ὑπὸ αὐτοῦ,
ἀπόλωνται ἐκάλεσε. καὶ ἄλλα δὲ
αὐτῷ τῶν περὶ σωθέντων Ἀσκληπιῷ
τολὴν ἀναλαβὼν, συμπειθεύετο,
αὐτὸς δὲ ὁ Ζεὺς πορφύραν ἡμφισ-
μένῃ, καὶ στέφανον χρυσοῦν ἐπὶ τῇ
κεφαλῇ ἔχων, καὶ σκήπτρον κρατῶν,
κρηπίδας τε ὑποδεδιμένῃ, περὶ ἑαυ-
τοῦ θύει χαρὰ. καὶ ἐπιστάλων φι-
λίππῳ τῷ βασιλεῖ, ἕτως ἔγραψεν.

Μενεκράτης Ζεὺς φιλίππῳ χαί-
ρειν.

Σὺ μὲν Μακεδονίας βασιλεύεις, ἐγὼ
δὲ ἰατρικῆς. καὶ σὺ μὲν ὑγιαίνοντάς
δύνασαι ὅταν βεβληθῇς ἀπολύναι, ἐ-
γὼ δὲ τὰς νοσούντας σώζω, καὶ τὰς εὐ-
ρώστας ἀνίστας, οἱ ἐμοὶ πείθονται πα-
ρέχειν μέγιστα γήρας ζῶντας. τιγα-
ρὲν σὺ μὲν μακεδόνες δορυφορεῖς, ἐμὲ
δὲ καὶ οἱ μέλλοντες ἑσποῦν. Ζεὺς γάρ
ἐγὼ αὐτοῖς βίον παρέχω. πρὸς τὴν
μεγαρχολῶντα ἐπέσειλεν ὁ φίλιππος.
Μενεκράτης ὑγιαίνειν. b) ὁ ἀρχιδάμῳ τῷ
σάωρ δὲ ἐπέσειλε καὶ ἀρχιδάμῳ τῷ
λακεδαιμονίων βασιλεῖ, c). καὶ τοῖς

ontem, quem sanaverat, ab eo vo-
catum fuisse Apollinem: alium item
ejus auxilio morbo defunctum. Escu-
lapii vestitu sumpto in ejus comitatu
fuisse: ipsum vero amictum purpu-
ra auream coronam capite gestan-
tem, sceptrum tenentem, soleas
indutum, cum illo deorum cœtu
regiones multas circumivisse, datis-
que literis ad Philippum regem, ita
scripsisse:

Menecrates Jupiter Philippo feli-
citatem.

Tu quidem in Macedonia regnas; ac
ego in Medicina. Tu bene valentes, si
libet, perdere potes; egri autem sani-
tatem ego reddere, à morbo vindicare
robustos, tibi si pareant, prestareque
ut incolumes perveniant ad senectū-
tem. Itaque Macedones tibi stipato-
res sunt, ac satellites, tibi vero qui
à morbis superstites futuri sunt: ego
namque Jupiter vitam illis tribuo.
Ad eum sic atræ bilis vitio insanien-
tem Philippus rescripsit: *Philippus*
Menecrati Sanitatem. Eadem scrip-
psit Menecrates & ad Archidamum,

Τε 2

ἄλλοις

b) De usu vocabuli ὑγιαίνειν vide Jo. Rualdum in vita Plutarchi p. 135. seq. & quæ vi-
ni docti ad Laëti, III, 61. VIII, 79. Alianus autem XII, 51. Var narrat Philip-
pum præterea addidisse: συμβαλέου σοι προσάγει σεαυτὸν ἐπὶ πῶς κατ'
Ἀγκυραν ὄποις. *Snadeo tibi ut Anticyras te confervas.*

c) Etiam Agésilao Regi Lacedæm, similiter scripsisse Menecratem & hujusmodi ab eo respon-

ἄλλοις ὅσοις ἔγραφεν, ἐκ ἀπεχό-
 μένος ἔδιδος. καλίστως δὲ ποτὶ αὐτὸν
 ὅτι δῖον d) ὁ φίλιππος μὲν ἰδίων
 θεῶν, συγκρατὶ κλινε πάντας ὅτι τ
 μέσης κλίνης ὑψηλοῦτα καὶ μεγαλο-
 πρεπέστατα ἢ ἱεροπρεπέστατα κεκοσμη-
 μένης. καὶ τραπέζαν παραθεῖς, ἐφ'
 ἧς βωμὸς ἔκειτο. καὶ τῶν ἀπὸ γῆς
 πάντων καρπῶν ἀπαρχαί. καὶ ὅτι
 πρὸς ἄλλοις παρεφίετο τὰ ἐδώδιμα,
 πῶς ἀμφὶ Μενεκράτη ἐδυμίων καὶ ἑ-
 σπενδόν οἱ παῖδες. καὶ τέλος ὁ και-
 ρὸς Ζεὺς μὲν τῶν ὑπερκίων γελῶμενος
 θεῶν, ἐφυγὼν ἐκ τῆς συμποσίας, ὡς Ἡγή-
 σανδρος ἱστορεῖ. μνημονεύει δὲ τῶν Με-
 νεκράτης καὶ Ἀλεξίς ἐν Μίνω.

regem Lacedæmoniorum, & ad ali-
 os ad quos literas mittebat, Jovis
 sibi nomen arrogans. Ad cœnam
 aliquando Philippus invitatum cum
 cum suo deorum agmine, in mediis
 lectis omnes ut accumberent, cu-
 ravit, altissimis, magnificentissime
 ac decentissime pro ritu sacrorum
 ornatis, deinde ara superposita men-
 sam admovit, cum omnium terræ
 fructuum primitiis: quo tempore
 convivis cæteris afferebantur edu-
 lia, pueris Menecrati, ac ejus diis,
 libantibus, & ad suffitus odores in-
 cendentibus: tandemque, ut nar-
 rat Hegesander, novus ille Juppi-
 ter cum subjectis ac morigeris diis
 irrisus aufugit è convivio. Memi-
 nit hujus Menecratis & Alexis in
 Minoë.

Non diversus ab hoc videri possit Menecrates qui Cœlio Aureliano appel-
 latur lib. 1. Chronicarum passionum c. 4. ubi de epilepsia. Nam in
 hujus sacri morbi curatione inprimis triumphasse illum Philippi
 Medicum Athenæus testatur. At Cœlio iste non Syracusanus au-
 dit sed Zeophletensis.

Incertain an idem sit cum Zeophletensi Menecrates de quo hanc inscriptio—
 nen—

sum tulisse refert Plutarchus in Agellai vita p. 607. & in apophthegmatis Laconic—
 pag. 213. & in apophthegmatis ducum p. 191.

- d) Hujus convivii meminit & Elianus: εἰς τὰ ποτὶ μεγαλοπρεπῶς &c. ~~Lautis~~
 mum aliquando convivium instruxerat Philippus, atque adeo ὁ Menecrates
 ad epulas vocavit, seorsimque lectum ei jussit apparari, ὃς accumbenti appropinquar
 accerram. Et ita suffitus ei fiebat, reliqui vero epulabantur, eratque magnus
 cum illud convivium. Menecrates itaque primum ferebat illa, gauderebat
 honore: postquam vero paulatim fames ei obrepbat, ὃς homo esse convincebatur,
 stolidus ille consurgens discedebat, sequē injuria affectum dicebat, festivissime Phi-
 lippo ita stultitiam ejus detegente.

nem Romæ ad D. Pauli obviam exhibent Hieronymus Mercurialis Var. lect. lib. 111. cap. 22. Boissardus T. 111. 49. & Gruterus p. DLXXXI. 9. Fulvius Ursinus pag. 98. *Τιβερίου Κλαυδίου Κερεινᾶ Μενεκράτη, ἰατροῦ Καισάρων, καὶ ἰδίας λογικῶς ἱναργῦς ἰατρικῆς κηστῆ ἐν βιβλίοις ὄντ', δι' ὧν ἐβλήθη ὑπὸ τῶν ἐλλογίμων πόλεων ψηφίσμασι ἐνπλίσιν. Οἱ γνώριμοι τῷ αὐτῷ ἀρεσιάρχῃ ἔῃ ἡρώων.* Videtur sane idem hic esse qui Democrati apud Galenum 7. *καὶ γένη* T. 2. p. 414. audit *αὐτὸν Κερεινῶν ἐκλεκτὸς πρὸς τὴν τεχνην*, & quem post Antoninum Musam testatus floruisse, & ante Andromachum, sæpius citat Galenus, inter alia laudans ejus librum *ἀρίστων φαρμάκων* lib. vi. *τῶν καὶ ἔργων* T. 11. pag. 252. & alio loco (lib. 11. *καὶ γένη*, T. 2. pag. 334.) illum cui titulum fecit *ἀντοκρατὸρ ὀλογράμματ'.* Imperatori enim (Tiberio vel Cajo) inscripserat, & pondera ac numeros non siglis ac characteribus in quibus proclivis error, sed integris verbis ac syllabis, laudatissimo instituto expresserat, quod tamen librarii deinde ejus librum describentes observare neglexerunt, atque adeo diligentiam ejus ad posteros reddidere parum utilem. lib. vii. *τῶν καὶ γένη* T. 2. pag. 413. seq. *ἐπιγέγραπται δὲ τῷ βιβλίῳ ἀντοκρατὸρ ὀλογράμματ'.* *ἀντοκράτωρ μὲν, ἐπὶ δὲ τῷ πρότερον προσπεφύνηται, ὀλογράμματ' δὲ, διότι χωρὶς χαρακτῆρων ὅλως ταῖς συλλαβαῖς γέγραπται. - ἀλλ' ὁ μὲν γε πλεον ἐργάσατο πρὸς τὴν ἐξῆς χρόνον ὁ Μενεκράτης, τῶν ἐγγεγραμμένων αὐτῇ τὴν βιβλίον ἔχ' ὀλογραμμάτως πρὸς προσηγορίας τῶν ἐμεινῶν γραφόντων, ἀλλὰ διὰ τῶν δηλώων αὐτῇ χαρακτήρων.*

ALII MENECRATES.

Menecrates Comicus. Suid. *δράμα αὐτῷ Μανέκτωρ ἢ Ἐρμιονεύς.*

Menecrates Elaita Hecatæi Milesii æqualis, & cum eo Xenocratis cujusdam Platonico antiquioris discipulus teste Strabone lib. xi. p. 572. Ejus *ἐλλησποντιακὴν ποίεσιν* citat idem pag. 551. Hujus an Xanthii Menecratis *ἱστορία περὶ Νικαίας τῆς ἐν τῇ Βιθυνίᾳ* laudatur à Plutarcho in Vita Thesei p. 12.

Menecrates Ephesius, quem de agricultura Græcis versibus scripsisse testatur Varro lib. 1. de re rustica cap. 1.

M. Genicius Menecrates in vet. inscriptione apud Gruterum p. CCCC XVI. 4.

Menecrates γραμματικὸς temporis Severi Imp. in veteri Græco marmore apud Reinesium III. 36. p. 313.

Menecrates pater Hermotimi Stoici, memoratur à Luciano in lib. de sectis T. 11. p. 742.

Menecrates Nysæus, Aristarchi discipulus, Grammaticus, pater Aristodemi quem decrepitum Nysæ adolescens audivit Strabo XIV. p. 650. Alterius junioris Grammatici Menecratis mentio apud Artemidorum IV. 82. 247.

Menecrates Poëta Græcus, ex quo profecisse se testatur Plinius indice libri octavi. Videtur intelligi Menecrates Ephesius, de quo supra. Non plane certum idem ne an medicus qui de medicamentis scripsit intelligatur ab eodem Plinio XI. 7.

Menecratis Smyrnæi, qui ante Meleagrum Gadarenum vixit atque adeo centum annis amplius Christi Servatoris nostri nativitatem præcessit, Epigrammata quædam Græca leguntur in Anthologia.

Menecrates Smyrnæorum præfectus tempore Hadriani Imp. vide Lambecium T. 2. p. 686.

Menecrates statuarius vel architectus, de quo Ansonius in Mosella vers. 307. - - *hic clari vixere Menecratis artes.*

Fallitur enim vir magnus qui de poëta Menecrate Ephesio hunc locum interpretatur lib. 1. c. 14. lectionum Ansonianarum.

P. Tettius Menecrates in vet. inscriptione apud Gruterum p. DCCCC LXXXXVII. 8.

Menecrates Tyrius citatur à Zenobio proverb. ἰνὰς ἀχὴ IV. 18. Sed apud Erasmus in Adagio *læcus dolores*, legitur *Melencrates*.

Menecrates Xanthius laudatus à Dionysio Halic. lib. 1. Antiq. Rom. p. 38. Ejus *Auxiana* citat Antoninus Liberalis cap. 35. & librum primum Stephanus Byz. in ἀξιόμνηστος.

Antiquior Menecrates fuerit, si quem citat Theophrastus ex libris naturalium questionum, ut præclaro Tiraquello annotatum. Sed ubi hoc faciat Theophrastus, non comperi.

Menecles Aetio laudatus.

Menecritus chirurgus citatur ab Hesiodo lib. de fasciis.

Menelaus, Galeno in lib. 11. Antidotorum.

Menomachus Aphrodiseus, à Galeno positus inter Methodicos in Introductione, sive Medico, huncque citat ipse in medicamentis secundum locos, & lib. 1. Therapeuticæ, & Cornelius Celsus lib. vi. cap. ix.

Menestheus, Galeno in medicamentis καὶ γένη libro v. T. 11. p. 387.

Menestor memoratus Theophrasto in historia plantarum iib. v. cap. 1v.

Θεσμὸν δὲ κίτλις καὶ δάφνη καὶ ὅλως ἐξ ὧν τὰ πυρεῖα γίνονται. Μενίστωρ δὲ φησι, καὶ συκάμινος, & cap. κ. πυρετὸν μὲν γίνεται ἐκ πολλῶν, ἀλυστα δὲ ὡς φησι Μενίστωρ, ἐκ καρύων.

Menippus, Galeno in lib. 11. Antidotorum.

Menisheus, Galeno in libro Hippocratis linguarum expositio, citatus ex libro de appellationibus medicamentorum.

Μηνόδορος ἀμβροσία, apud Galen. T. 2. p. 265.

Menodotus, Galeno in compositionibus medicamentorum καὶ τόποις lib. v. c. vii. & lib. vi. c. i. Is fuit discipulus Antiochi Laodicensis, de quo supra diximus, fuitque ipse Nicomediensis, & Empiricus, dicacissimus & in dogmaticos iniquus ut scribit Galenus lib. 1. de naturalibus facultatibus c. 14. T. 2. edit. Paris. p. 346. vide & p. 340. 343. 344. & T. 2. edit. Græcæ Basil. p. 238. T. 4. p. 21. 22. 56. 57. 372. T. 5. p. 92. 624. Asclepiadem invicte confutavit, iudice Galeno T. 1. p. 94. Meminit Menodoti inter Empiricos etiam & Laertius in Timone ad fin. Galeni paraphrasis in Menodoti exhortationem & sæpius inter Galeni opera, & separatim prodiit Græce & Lat. Paris. 1583. 4. apud Morell.

Menetas, Galeno lib. Pharm. καὶ γένη 11. T. 2, 336.

Menon Aristotelis discipulus qui Medicorum placita collegit libris tribus*) quod opus Plutarcho 11x. 9. symposiacon, Laërtio v. 25. & Galeno lib. 1. in Hippocratem de natura humana T. 5. p. 4. memoratur. πάρεστι, τὰς τ' ἰατρικῆς συναγωγῆς ἀναγνῶναι βιβλίας ἐπιγεγραμμένας μὲν Ἀριστοτέλει, ἐμολογημένας δὲ ὑπὸ Μένωνος γεγραφῆναι, διὸ καὶ Μενώνεια προσαγορεύουσιν ἔνιοι τῶν τὰ βιβλία. Vide Reinesium lib. 1. Var. Lect. c. 10. p. 33. sq.

Menon, qui ut dicit Galenus libro quarto, de differentiis pulsuum, apud Roma-

*) Ita recte primæ editiones, licet in Weiskeniana tantum, α, β. omisso γ'.

Romanos in exercenda medicina clarus fuit. Is fuit præceptor Herodoti, de quo supra.

Menophanes clinicus in quem Lucilii epigramma lib. 2. Anthologiæ p. 214.

Menophilus, Cornelio Celsò lib. VI. c. VII.

Menutianus, Galeno in lib. II. Antidotorum. Vide Minutianus.

Mercurius trismegistus apud Ægyptios inter inventores Medicinæ celebratus ut dictum supra, in Hermete.

Κορυμμενίου ἑσφοπῆς ἡ λογιώτατος ἐν πτωχῶν ἑσ μοναχοῖς, πεισφρ, μὴν Leidæ MS. inter libros Vossianos.

Mersinus Thrax apud Alexandrum Trallianum libro primo, capite decimo quinto, al. *Marsinus*.

P. Decius sive *Decimius L. Heros Merula* de quo Inscriptio Vetus apud Mercurialem IV. 22. Var. Lect. Vide supra, *Decimius*.

Mesarugie, apud Serapionem Simplicium, capite septuagesimono, & sq. & alibi sæpe, & apud Matthæum Sylvaticum.

Mescaben, Serapioni simplicium c. cxi.

Meseac, sive *Meserach*, sive *Meseal*, sive *Meseab*, sive *Mesebab*, sive *aben Meseach*, nisi sint diversi, apud Serapionem simplicium c. cx. & cxvi. & centesimovigesimo, & ccxxiv. & alios.

Mesebab, *Mesea*, sive *Meseacha* Serapioni simplicium c. lxxvi. & c. cii. & cii. & cxcix. nisi & idem sit cum præcedenti.

Mesias, Avicennæ lib. v. summa II. tract. II.

Mesib, sive *Misib*, utrunque enim reperio apud Rasim Continentis lib. III. c. I. & c. III. non semel, & c. VI.

Mesriobe, Serapioni in Antidotis, qui tractatus est VII. c. XVII.

Mesue vide supra, Johannes.

Mesui lube, cujus sirupum describit Mesue in libro Antidotorum.

Meton Atheniensis, quem Callistratus, Euphronius, & Phrynichus, scripserunt fuisse optimum medicum & astrologum. Is annum magnum ex annis undeviginti constituit. Cujus meminit Tullius in epistolis ad Atticum lib. duodecimo, epist. II. Columella libro primo in præfatione, & libro nono, capite decimo quarto, & ex Græcis Aristophanes in Avibus, & Theon, aut quisquis is fuit, Commentariis in Aratum, ubi illum numerorum rationem diligentissime tenuisse scribit, & Diodorus Siculus libro III. c. II. ad fin. & iterum lib. XII. & Plutarchus in vita Alcibiadis. Hunc autem Lacedæmonium

monium fuisse scribit Ælianus lib. x. c. vii. De varia historia, & de eo quoque loquitur lib. xiii. c. xii. Sed vel Ælianus fefellit memoria, aut quod malim credere, vitiosi sunt Æliani Codices; & ὁ Λάκων tanquam notius, librarii scripserunt pro ignotiore pagi Atheniensis nomine, ὁ Λευκονίδης. Vide Rutgerium libro quinto Var. Lect. cap. iv. & Meursium de pagis Atticæ T. iv. thesauri Gronov. p. 746. Plura de Metone dixi lib. iii. hujus Bibl. c. v. § 7.

rodorus Atheniensis, Epicuri discipulus, cujus libros tres πρὸς τὰς ἰατρὰς memorat Laërtius x. 24.

rodorus Chius, Democriti discipulus, cujus auditores fuisse Anaxarchum & Hippocratem scribit Suidas in Δημόκριτ.

rodorus Chryssippi Cnidii discipulus, præceptor Erasistrati, apud Sextum Empiricum lib. i. contra Mathematicos p. 271. edit. à me curatæ.

rodorus Sabini, de quo alibi, auditor, accuratior prioribus Hippocraticis, licet & ipse non raro Hippocratem perperam intellexit, Galeno judice T. v. p. 396. Idem Asclepiadeum vocat T. ii. p. 13. 14. De herbis librum scripsit teste Plinio lib. xxv. c. ii. ratione, ut is dicit *blandissima, sed qua nihil pane aliud quam rei difficultas significatur*, pinxit enim effigies herbarum, atque ita subscripsit effectus: id quod etiam de Crateva & Dionysio vult intelligi. Libri Metrodori hic titulus erat: *ἐπιτομή τῆν ριζοτομυμένων*, id est, Compendium earum rerum quarum radices secantur, ut idem dicit lib. xx. cap. item xx.

rodorum medicum, five illum, five alterum memorat Tullius libro ad Tironem, epistola incip. *Solicite*, & Plinius pluribus locis, & Galenus lib. Simplicium Medicamentorum c. xxix. ubi illum dicit cæteras omnes præter lectam Asclepiadeam contempsisse. Metrodori Ephesii, dubium an Medici icon apud Boissardum & T. iii. thesauri Gronoviani, litera bb. Metrodorum laudat etiam Marbodeus carmine de gemmis, ubi de corallio:

*Et sicut scribit Metrodorus, maximus autor
Fulmina, typhonas, tempestatesque repellit.*

ius Ruffus, Galeno medicamentorum secundum genera vi i.

hael Angelus Blondus, cujus extat libellus de diebus decretoriis, & alii plurimi.

Michaelà Capella, cujus sunt Synonyma medica.

Michael cognomento & professione medicus, natione *Scorum*, apud um, Centuria 111. & eum quoque memorant Joannes Picus, phorianus Champerius, & Cornelius Agrippa.

Michael Psellus de cujus *libris duobus de virtus ratione* & libro *περὶ τῆς δυνάμεως* dixi ad Allatium de Psellis p. 23. & 33. T. v. hujus Bil libro *περὶ χυροποιίας* pag. 25. seq. *De lapidum virtutibus* p. Illum MS. in Bibl. Cæsarea exstare testatur Lambecius VII 225. De libro MS. *de podagra* idem Allatius pag. 34. & de *de* ad Imp. Constantinum Ducam p. 51. Libellum *περὶ ὀφθαλμικῶν σμμάτων* ad Michaellem Cerularium Patriarcham CPol. quem diasmate illustrasse se Allatius pag. 42. profitetur, dignissimū tione ait Lambecius VII. p. 221. Hujus Pselli solutiones nam quæstionum sibi per plagium tribuisse Simeonem Sethi, n Allatius de Simeonibus p. 182.

Michael Savonarola, vide Joannes Michael.

Michael Villanovanus, qui universam rationem Siruporum ad Galei suram diligenter expolitam, & alia quædam scripsit.

Micon, Miccion, Miñion, sive Miñon, qui *πιζοτομάχων* adversus serp scripsit teste Plin. lib. xx. c. xxiii. ejusque malagma describi sus lib. v. c. xvi. ubi nonnulli legunt *Nicon*. *Miñonem* autem Nicandri Interpres. *Μίχτων* ἐν τῷ περὶ *πιζοτομικῶν*. Hanc pro Marcione Smyrneo, de quo supra, etiam Miñonem jui ponere, de quo adhuc puto ampliandum, donec id MSS. Cofide confirmetur. Idem Myñtionis Smyrnæi *Gynacia* MS. cap MLXXII. quorum in catalogo apud Labbeum p. 172. bibl. MSS. meminit Scipio Tettius, ad hunc putat Miñtonem pert

Midias *Μενδιας* apud Laërtium in testamento Lyconis Troadenſis, l sect. 72. ubi Menagius legit *Μηδίας* putatque eundem esse Medio de quo supra.

Migifib, Rasi lib. Continentis VII. cap. 1.

Miladius, Rasi ejusdem operis lib. VII. cap. 111. & ex lib. Aphorurum.

Milafius, Cœlio Aureliano lib. Chronion v. cap. VII. & seq.

Miletus Plinto lib. xxviii. cap. 1.

Minucia C. L. Aste Medica, in veteri lapide apud Fulv. Ursinum p & Gruterum p. DCXXXVI. 2.

Antianus, Galeno in Aphorismos Hippocratis, lib. IV. cap. LXIX. & Medicamentorum *αἰγιῶν* lib. VI. T. III. p. 403.

Aschion, vitiose pro Moschion.

Asdian, Rasi lib. Continentis III. cap. IV.

Asib sive *Misib*, auctor summæ, vide supra Mesih.

Asus, Rasi Continentis VII. cap. IV. & lib. IX. cap. VI. non semel, ubi illum citat ex lib. de Obstetricibus.

Asian, Rasi lib. Continentis IX. cap. IV. & VI. & lib. X. cap. I. & III. scæpe, & alibi.

As Manibus sacrum. L. Annii Cassius *Mithradorus medicus 1121. faction. Circen. fecit sibi & liber. suis posterisque eorum*. Vetus inscriptio Romæ in via Appia. Spon. pag. 142. Misc. eruditæ Antiquitatis.

Asbri dates sive *Mithradates* (ut in numis a) quibusdam id nomen scribitur) Rex Ponti suæ ætatis Regum maximus, ut cui duæ & viginti diversarum linguarum nationes parebant, omnes antecessores medendi scientia & arte superavit. Cujus commentationes Pompejus magnus in Latinam linguam à Lenæo liberto suo traduci jussit, ut scribit Plinius lib. XXV. cap. II. Vide & Gellium XVII. 16. Sed Plinium audiamus: *Antea condidit solus apud nos, quod equidem inveni*, Pompejus Lenæus, *magni libertus: quo primum tempore hanc scientiam ad nostros pervenisse animadverto. Namque Mithridates, maximus suæ ætatis regum, quem debellavit Pompejus, omnium ante se genitorum diligentissimus vita fuisse argumentis, præterquam fama, intelligitur. Uni ei excogitatum, quotidie venenum bibere præsumptis remediis, ut consuetudine ipsa innoxium fieret. Primo inventa generis antidoti, ex quibus unum etiam nomen ejus retinet. Illius inventum autumant, sanguinem anatum Ponticarum miscere antidotis, quoniam venenæ viverent. Ad illum Asclepiadis b) medendi arte clarè volumina composita extant, cum sollicitus ex urbe Roma, præcepta pro se mitteret. Illum solum mortalium viginti duabus linguis locutum certum est, nec de subiectis gentibus ullum hominem per interpretem appellatum ab eo annis LVI. quibus regnavit. Is ergo in reliqua ingenii ma-*

Uu 2

gnis-

a) Esch. Spanhem, T. I. Operis de usu numismatum p. 483. Vide etiam Thom. Crenium parte VII. animadvert. p. 224.

b) De hujus scriptis supra pag. 91.

gnitudine, medicina peculiariter curiosus, & ab hominibus subjectis, qui fuere pars magna terrarum, singula exquirens, serinium commendationum harum & exemplaria, effectusque in arcanis suis reliquit. Pompejus autem omni regia prada positus, transferre ea sermone nostro libertum suum Lenaeum, Grammatica artis doctissimum, iussit: vitaeque iam profuit non minus, quam rei publ. victoria illa. Ejus est nobilissimum illud Antidotum c) ab Mithridate nuncupatum, quod quotidie sumendo Rex ille dicitur adversus venenorum pericula tutum corpus suum reddidisse, ut tradit Celsus lib. v. c. xxiii. Plin. xxiii. 8. & xxv. 2. & Galenus lib. de commoditatibus Theriacæ ad Cæsarem. Justinus xxxvi. 2. *Venenum metuens, antidotum sapiens bibit, & in se adversus insidias exquisitis tutioribus remediis flagnavit, ut ne volens quidem senex veneno mori poneret.* Itaque ut narrat Dio xxxvi. p. 35. & Florus III. 5. *male tentatum veneno spiritum, ferro expulit,* exorato ut ab eo interficeretur Germano duce, nomine *Bisloco* ut vocant Galeni Codices lib. de theriaca ad Pisonem T. II. p. 468. vel ut Appiani, Mithridatico p. 248. *Bitato* seu *Bisuito*. Omnes mortales ætatis suæ edendo & bibendo superasse, atque ideo Bacchi nomen Mithridati tributum à Trallianis, tradiderunt quidam apud Plutarchum primo symposiaco c. 6. qui tamen alteram addit rationem, veriore fortassis, ac probatam etiam elegantissimo Mureto lib. 1. Var. Lect. c. 11. Mithridatia *Φάρμακα* memorat idem Galenus *κτ' ἕπος* lib. vii. c. 11. T. II. p. 263. 307. & alibi sæpe.

Mimb, Rasi Continentis lib. ix. cap. 1. sed credo mendum esse, & legi debere *Misih*, de quo diximus.

Manseas, *Μνῆσας*, *Μνασῆος* Galeno. T. II. p. 317. 325. 327. 408. 409. — methodicus Tom. iv. pag. 42. 373. vide supra Manaseus.

Manson, Galeno Pharmacorum localium lib. vii. c. 11. & lib. viii. cap. vii. in fin.

Mnemon Sidetes qui libro tertio Hippocratis de morbis epidemicis nonnulla addidit. Vide infra in Pamphylio.

Mnesicles, Plinio lib. xx. cap. xviii. in fin. & alibi sæpe citatus. In codicibus MSS. notante Harduino & apud Priscianum *Mnesides*.

Mn...

c) Mithridatium, de quo Jo. Henrici Meibomii Diss. & Matthiolus in Epistolis pag. 15. ut alios jam omitam.

Edemus, Dioscoridi lib. IV. cap. LIX. aut ut alii secant LXVI II. quo de papavere sativo tractat.

ſebens Athenienſis, medicus Dogmaticus cujus meminit Galenus lib. I. & VI. methodi, & in Introductione, ſive medico, ſi ejus eſt, & alibi ſepe, e) præſertim in lib. I. de Ratione curandi ad Glauconem, non multo poſt princip. ubi ita de eo loquitur, quod cum in omnibus aliis quæ ad artem pertinent, non mediocriter eruditus eſſet, tum in exercenda arte, quantum via ac ratione licet, nulli peritia ſecundus. Meminit etiam Athenæus, qui cum pluribus locis citat ex lib. *πρὸς ἰδοῦαν*, ſive ut Galenus T. IV. edit. Baſil. pag. 334. *πρὸς ἰδοῦματων*, de *Eduliis*: & *Επιſτολὰν πρὸς κωθωνισμῦν*, de *ebriante*, Athenæus lib. XI. p. 483. Atq; de *facultatibus alimentorum*, Oribasius II. 67. Laudat & *παθολογικὸν* Galenus T. 2. edit. Pariſ. p. 279. Anatomica id. T. V. edit. Baſil. p. 21. & Pausanias in Atticis, cap. 37. p. 90. ubi illum medicina excelluiſſe, dicit. Is, ut ferunt, nunquam inebriari permiſit, ſed paucis tantum diebus hilareſcere.

ſebens Cyzicenus. Oribas. IV. 4.

ſbens, ſive Mneſtus (utrunque enim reperio) qui de Coronis ſcripſit. Nam & in his, ut alibi diximus, eſt aliqua valetudinis portio, ex Plinio lib. XXI. cap. III. Hunc, aut alium ejus nominis citat Gellius lib. XII. c. xxx. eodemque ult. & Plutarchus in libro de cauſis naturalibus c. xxvi.

πρὸς inter eos qui Chirurgica ſcripſere laudatur à Galeno in Hippocratem *πρὸς ἀφθρων* libro quarto, T. V. edit. Baſil. p. 653. cum Diocle, Evenore, Nymphodoro, Nileo, Philotimo. *Μολπιαία*, T. XII. edit. Pariſ. p. 478.

reus cui liber ſecretorum inſcribitur ſub Galeni nomine T. X. edit. Pariſ. p. 549.

us, Aetio Quaternion. II. Serm. III. cap. XLII. & cap. CX.

ſmus Athenienſis, tragicus frigidus & medicus ocularius parum probatus. Svid. in *Μόρσιον*Ⓢ, Heſych. in *κλύμεν*Ⓢ.

ebion, f) aut ut alii vitioſe vocant, *Miſebion*, niſi alter ſit, qui Græ-

Uu 3

ce

e) Vide indicem ſcriptorum à Galeno laudatorum T. IV. hujus Bibl. p. 580.

f) Moſchion diminutivum à *μόσχος*Ⓢ, ut *Ἐλαφίων*, *Ταυρίων*, *Αἰθυρίων*, *Γρυλίων*, *Μελιοτίων*, *Γλαυκίων*, *Ἰσρακίων*, *Ακανθίων*. Reineſ. p. 689. ad Inſcriptiones veteres.

ce scripsit de mulierum affectibus: & à Galeno citatur in medicamentis secundum genera, T. 11. p. 259. 339. 340. 357. 391. præsertim ejus κοσμητικὸν T. 11. p. 258. lib. 1. c. 1. & κτ' ἑπτας, lib. 1. c. item 1. & lib. 1v. c. vii. ubi eum vocat γυναικίαν, familiarem: & lib. vii. c. 11. Aetio Quatern. 1v. c. xiii. Fuitque illi cognomen διορθωτὴς sive Correctoris, quod quædam Asclepiadis scripta corrigeret, ut dicit idem Galenus lib. 1v. De differentiis pulsuum T. 111. p. 51. Hic quoque aut alius ejusdem nominis scripsit Græce unum de Raphano volumen ut tradit Plin. lib. xix. c. v. vide infra, Theodorus Muscienus, & quæ de Moschione Græco Gynæciorum scriptore, aliisque hujus nominis dixi Vol. xi 1. hujus Bibl. p. 702. sqq.

Moschion alter, ut puto, memoratus Plutarcho Problematon Symposiacion Decade tertia, c. x.

Moschus, nisi idem cum priore, Cornelio Celso citatus lib. v. cap. xix. atque etiam Galeno in medicamentis κτ' ἑπτας, libr. 1. cap. 1. & lib. 1v. c. 11x.

Mosases, Galeno in iisdem libris.

Moses Propheta magnus & Reip. Hebrææ conditor, S. Chrysostomo etiam medicus, de cujus medica & chemica scientia interpretes ad Exod. xv. 25. xxxi 1. 20. Deut. IX. 21. & quæ pridem notavi in Codice pseudepigrapho Veteris Testamenti p. 864. sqq. & quæ de scriptis Chemicis tributis Mariæ, sorori Mosis p. 869. Galenum Mosis physiologiæ insultantem & nimis angustos limites Divinæ potentæ, perinde ut imbellis hominis alicujus viribus ausum ponere, bene confutat Moses alter, de quo mox, Maimonides aphorismo ultimo.

Moses Maimonides à Patria Cordubensis, à loco in quo commoratus est Ægyptius, inter Judæos celeberrimus, de quo Joannes Leo Africanus cap. 28. supra p. 296. Ejus *regimen sanitatis* seu de conservanda valetudine inscribitur etiam *potens Jacob* ex Genes. xlix. 24. Vide Hottingeri smegma Orientale p. 39. & de hoc aliisque medicis scriptis Maimonidis Julium Bartoloccium Tom. 1v. pag. 107. seqq. & Venerandum Wolfium nostrum T. 1. Bibl. Hebraicæ p. 863. sqq. Ejus *aphorismi* ex Galeno selecti digestique per sectiones. xxiv. prodierunt nescio quo interprete Latine Basil. 1579. 8. additis aphorismis Joannis Damasceni ad Filium.

Naga.

aribus Granatenfis, cujus chymica cantica & mammaluci Damasceni in ea commentarios sed canticis ipsis obscuriores memorat Leo Afer in descriptione Africae, ubi de Fessa urbe.

amed aben Isaac, Judæus, cujus de re medica liber Toleti A. C. 1265. compositus fuit MS. in Bibl. Escorialensi.

amed aben Cacim, *aben Adame el Gafique*, liber medicus scriptus Malacæ A. C. 1413. in eadem Bibl.

lafus discipulus, Rasi lib. 1x. Continentis c. vi.

idius Bononiensis, citatus Guido Gaulioco.

idius de Lentiis, Florentinus, cujus expositionem habemus in Canones universales Mesue, & librum Anatomiae, editum Papiæ 1478. fol. ac deinde sæpius. Hanc Anatomiam Bononiensi alii tribuunt, non ut Tiraquellus Florentino, ajuntque vixisse circa A. C. 1305.

idius de Foro Julio, cujus Synonyma medica MS. habuit Jo. Georgius Schenckius scriptor Bibliothecæ iatricæ.

idius unus ex superioribus, citatus in tabulis sive tacuinis Helluchasem.

vide Antonius Musa. Ex ejus posteris videtur, ad quam spectat Inscrip-
tio vetus apud Reinesium pag. 633. Θ. Κ. ΑΝΤΩΝΕΙΑ ΜΟΥΣΑ ΚΑΙ Μ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΣ ΑΛΚΜΑΝ ΦΙΛΟΣΟΦ. ΣΤΟΙ-
ΚΟΣ ΑΝΕΘ. Π. Τ. ΑΤΤ. ΚΑΙΣ. Μ. ΑΝΤΩΝΙΩ ΓΟΡΑΙΑΝΩ ΤΕ ΚΑΙ ΠΟΜΠΗΑΝΩ ΚΙΟΤΙΚΑ. ΚΟΣ.

ica Rasi libri 1. Continentis cap. 1.

ica, sive *Museya*, citatus in eo libro cap. vi. & lib. 11. cap. 1. non se-
mel, & in Tacuinis Helluchasem.

iric.

icus poetta. vide supra, in Hesiodo.

imus de mulorum foetibus. Vide V. C. J. Gottlieb Krausens umstänbl.
Büchers-Historie p. 199.

ignacbil, Israëlita, Avicennæ libro quinto tract. 111. citatus, vide su-
pra, Israëlita.

on sive *Mycon*, vide supra, Micton.

on, Cornelio Celso lib. v. ad finem ejus lib.

ti & *Murias iançes*, Galen. T. 11. p. 139.

N.

Nascarius.

Naucratis, Galeno Pharmacorum localium lib. iv. cap. vii. nomen patriæ, non medici. Naucratis fuere Athenæus cujus habemus Dipnosophistica: Niloxenus de quo Plutarchus, convivio septem sapientum: Charon scriptor Ægyptiacorum, Philarchus, alique.

Naumachius præceptor Philagrii, de quo postea.

Neapolim, Galeno lib. iv. & vii. medicamentorum *νεῖ γίνη.*, & *νεῖ πύς*, lib. iv. cap. vii. & lib. vii. cap. iv. T. ii. p. 251. 268. 283. 386. 404. 405. 410. 417. 419. & Paulo Æginetæ lib. iii. c. xxi. Videtur Cajus intelligi, de quo supra.

Nearbus Galeno *νεῖ πύς* lib. viii. cap. vii. T. ii. p. 287.

Nebros Cous, ex genere Asclepiadarum summus & optimus Græcorum medicorum, ut scribit Theffalus Hippocratis filius in oratione quam in Senatu Atheniensi dixit, cum patriæ excidium deprecaretur, quæ posita est inter opera Hippocratis. T. ii. edit. Lindenianæ pag. 940.

Necbepson, sive *Necbipson*, sive *Nisbepson*, vel *Nisbepfus*, vel denique *Necepsus*, (hæc enim omnia leguntur) Ægypti rex citatus ab Actio Tetrabibl. i. Serm. i. quo loco de Anthemi, sive Chamelomelo differit, & iterum ejusdem Tetrab. Serm. ii. cap. xix. & xxxv. ubi eum Regem appellat, & iterum cap. xlvii. & Tetrab. ii. Serm. ii. cap. xcii. & Tetrab. iv. Serm. iv. cap. xii. Et hic quoque magicæ artis peritus fuit, teste Eusebio chronographo. Et hujus item mentionem facit in apotelesmaticis Manetho, & Vectius Valens Antiochenus, in libris quos inscripsit *αἰθαιολογίας* ut dixi lib. iii. hujus Bibl. c. xx. & Galenus libro simplicium pharmacorum ix. ubi de Jaspide viridi tractat, eumque citat ex libro vi. atque x. & Julius Firmicus lib. Astronomicon iv. cap. xvi. ubi & eundem vocat Ægypti justissimum imperatorem: & illum quoq; dicit fuisse optimum astronomum, omniaque vitia & valetudines collegisse: atque omnium ægritudinum medelas divinæ rationis magisteriis adinvenisse. Et lib. i. x. c. iiii. ad fin. ubi illum divinum vocat. Et Ausonius ad Pontium Paulinum epistola iv.

Quique magos docuit mysteria vana Necepsus.

Et

Et is forte est, quem Chenephren vocat Artabanus, apud Euseb. ix. 27. præparat. Evangel. p. 434. illum scilicet Ægyptiorum Regem, qui Moſen conjecerit in carcerem, quod conaretur liberare populum ab Ægypto.

Nileus, Paulo Æginetæ lib. iii. cap. xxxvii. qui forte est Nileus, de quo infra.

Nemefius, de cujus lib. de natura hominis Vol. VII. hujus Bibl. p. 549.

Necoles Æliano memoratus lib. xvii. Animalium, cap. xv. quo loco de rubeta rana loquitur.

Neoptolemus μελιτοργικὸν scriptor, de ratione conficiendi servandique mellis, laudatus Plinio indice libri xi.

Neronem quoque ut Medicum citat Paulus Ægineta lib. vii. cap. xvii. & Plinius Valerianus lib. rei medicæ i. c. xxix. quem non temere possumus conjicere fuisse illum Imperatorem, illaudatissimum quidem illum, sed apprime tamen doctum, ut videre licet ex Suetonio & aliis scriptoribus. Vix enim de alio quopiam Nerone docto comperies, nisi & de Tiberio illo intelligas, qui & ipse Nero dictus est, ut tradit Suetonius. Neronianum Oxyporium describit Marcellus Medicus, Medicamentorum c. xx.

Nicander Colophonius, de quo abunde dixi lib. iii. hujus Bibl. cap. xxvi. De illo adiri potest etiam Lambecius lib. ii. de Bibl. Vindob. pag. 565. seq. Citatur Nicander à Galeno T. i. p. 262. T. ii. p. 125. 137. T. iii. p. 269. T. v. p. 618. & aliis in locis. Nicandri theriaca olim imitatus latinus Poëta Æmilius Macer in libris theriaca con de quibus Quintilianus. *Eugenii* (an *Eutecni*) Sophistæ paraphrasis Græca in Nicandri Theriaca & Alexipharmaca fuit MS. in Bibl. Escorialensi. Theriaca carmine Latino reddita & scholiis explanata etiam à *Petro Jacobo Esfeve* Hispano, Valentia 1550. Ex *Jacobi Grevini* (qui Gallice etiam interpretatus est) Latina Metaphrasi, loca affert Jo. Rhodius ad Scribonium Largum p. 269. 274. Italico carmine expressa Alexipharmaca à Viro eruditissimo humanissimoque *Antonio Maria Salvini*, didici ex Diario eruditorum Italiae T. xiv. p. 132.

Nicander Thyatirenus quem à Colophonio non esse distinguendum conjicies è Stephano Byz. in *Θυσιασμοῖς*.

Nicander simpliciter citatus Cælio Aureliano lib. Chronion i. cap. iv. Paulo Æginetæ, sive ille est, quod facile crediderim, sive alius.

Alius certe *Martius Fonteius Nicander* Medicus in veteri Inscript. Romana apud Sponium p. 142. Misc. eruditæ Antiqu. & Fabrettum p. 6.

Nicephorus Blemmida, cujus sunt Canones de Urinis, Maximo Planudi ab aliis tributi.

Niceratus, qui de herbis scripsit, teste Dioscoride in præfatione, & Epiphanio Cyprio statim post initium lib. 1. adversus hæreses. Citaturque hic Asclepiadis sectator Galeno in Medicamentis secundum locos lib. 111. cap. 1. & lib. VII. cap. 1v. & cap. vi. & alibi sæpe, T. 11. p. 270. 272. 283. 291. & Cælio Aureliano lib. Chronion 11. cap. v. ex lib. de Catalepsi. *Niceratus*, quisquis est, memoratur Plinio in Nomenclatura authorum, lib. xxxi. cap. 11.

Nicetes, Galeno medicamentorum secundum locos lib. 1v. c. vi 1.

Nicetas ἱατρὸς βασιλέως ad quem epistola Theophylacti quinquagesima quinta. Idem fortasse *Nicetas* qui Chirurgorum Græcorum collectionem digessit, de qua dixi Vol. xi 1. hujus Bibl. p. 778. sq.

Nicias, sive *Niceas* Mallotes laudatur à Plutarcho in parallelis p. 308. ἐν πῶς πρὸς λίθων de gemmis, eidem lib. de fluviis p. 1161. & Stobæo florileg. p. 540.

Nicias Solensis, perfidus ille Pyrrhi regis Epirotarum medicus, Claudio Quadrigario apud Gellium III. 8. & Zonaræ: aliis *Cineas* ut *Æliant* xii. 33. Var. Hist. Sed Valerio Max. vi. 51. & Ammiano Marcelino xxx. 1. *Timochares* sive *Demochares*.

Nicias alter Nicopolita, apud Plutarchum Problematon Symposiaco VII. c. 1.

Nicodemus, Galeno lib. ix. Pharm. localium c. vii. Mesue in Antidotis non semel. Videtur corruptum pro Nicomede, de quo infra.

Nicolaus Alexandrinus, qui librum edidit de compositione medicamentorum particularium, Latinitate donatum à Nicolao Rhegino & plenius à Leonardo Fuchsio. Hic est Nicolaus quem Myrepsum vulgo appellant, & de quo dixi uberius in hoc ipso Volumine, supra pag. 4. sqq. Constat autem opus quod sub hujus nomine Latine (Græce enim nondum prodiit) habemus, ex magno, dynamero alphabetico Nicolai, quod laudat Aëtius x. 27. & ex aliis longe junioris scriptoris observationibus, qui Christianus post Aëtium & Mesuen Arabem vixit (uterque enim ab eo allegatur) & doses, synonyma, succedaneas medicinas &c. aliaque adjunxit. Aliis vetustior Nicolaus sive Νικόλεως quem simpliciter citant Gale-

nus lib. v. & lib. vii. medicamentorum *αἰ. γιν.* T. ii. pag. 387, 412. & Paulus Aegineta lib. iv. c. xxxvii. & lib. vii. c. xvii. & cujus Nicolai emplastrum refert Nicolaus Myrepsus x. 143. olaus Ancon quem temporis sui scriptorem inter Medicos laudat Tiraquellus.

olau Calicles, Archiater, ad quem extant Theophylacti Epistolæ.

olau Ferrariensis, non diversus ut opinor à Leonicensi de quo mox.

olau Judocus Venetus.

olau Leonicensus, Vincentinus, qui cum per sexaginta annos medicinam Ferrariæ docuisset, ibi diem obiit An. 1524. ætatis sexto & nonagesimo, rogatusque quonam arcano medico uteretur, ut tanto cum corporis & animi vigore, etiam nullo ciborum habito delectu senectutis molestias effugeret, *vididum*, inquit, *ingenium perpetua vita innocentia, salubre vero corpus hilari frugalitatis presidio facile tuemur.* Hujus exstant libri de Plinii & aliorum in medicina erroribus, nec non Commentarii in Galenum, & illius multorum operum translationes, & alia multa opera elegantissima & doctissima. Is primus si Tiraquellum audimus post hominum memoriam docuit medicinam latine loqui.

olau Leonicus Thomæus, qui lib. iii. edidit de varia Historia, & Latine vertit libr. Galeni cui titulus est, Documentum de puero epileptico.

olau Machelus, Mutinensis, qui commentarios Galeni in 1. librum Hippocratis de morbis vulgaribus, & Rasis librum de pestilentia è Græco Latine reddidit.

olau Massa Venetus, cujus sunt libri de febre pestilentiali, petechiis, & morbillis, de morbo Neapolitano.

olau Myrepsus, ὁ μυρεψός, magni dynameri scriptor, vide Cangii glossarium Græcum in voce *δυναμερ*, & quæ supra in Nicolao Alexandrino.

olau Niculus, Florentinus, Pogii familiaris, Philelphi contra inimicus, qui librum Sermonum in hac arte mira ubertate composuit, in quo universalem medicinam in unum veluti corpus coniecit, quod apud Græcos Oribasius fecit. Illam gravissimæ auctoritatis medicum vocat Leonicensus in libro de Serpentibus.

olau Poll, Cæsaris medicus, cujus est liber de cura morbi Gallici.

olau Præpositus, cujus est Dispensatorium ad aromaticos, ex Nicolao Myrepsio excerptum, ut dixi supra p. 6.

Nicolaus Quintus Papa ab A. C. 1447. ad 1455. Bartholomæi Parentucii Phisici sive Medici filius, arte & professione medicus etiam ipse ut omnium scriptorum ejus tempestatis testimonio ait se tradere *Thesaur. Raquellus* p. 274. Nicolaum autem Papam, cujus salem purgatorium memorat Nicolaus Myrepsus *Secl. 2. cap. 1x.* oportet fuisse prioribus aliquem.

Nicolaus de Regio, sive Regino Calaber, qui primum maximam operum Galeni partem in Latinum traduxit non admodum eleganter, ut ejus tempora ferebant, sed fide liter tamen, & Nicol. Myrepsi quædam

Nicolaus Salernitanus, cujus sunt duo Antidotaria, unum majus, alterum minus, imprimis commendata, & quorum minore passim utuntur pharmacopola.

Nicolaus Salicetus, cujus in chirurgia librum habemus.

Nicolaus, aut ille Myrepsus, aut alius, & is quidem superior plerisque omnibus, utpote quem citat Rasis lib. Continentis xi. c. 1v.

Nicomachus Stagiritis Machaonis filius, Pausaniæ in Messen. memoratur cujus *ἱατρικῶν* libros sex, & unum Phisicorum Suidas memorat

Nicomachi alii duo medici à Suida recensiti, alter pater Aristotelis, alius filius, qui inter cætera sua opera scripsit Commentarios in Phisicam patris, & sex Ethicorum libros ad Eudemum, qui & tempore Ciceronis extabant, ut ipse dicit lib. v. de fin. cap. v. Nicomachum autem, quisquis is fuit, citat Galenus medicamentorum secundum genera lib. v.

Nicomachus Smyrnæus Galen. T. 3. p. 204.

Nicomedes oculusarius. Vetus Inscript. apud Fulv. Ursinum p. 100.
Goliw Q. L. Nicomedes medicus Ocularius Six Vir Col. Jul. Fanestri.
lia Q. L. Salvia uxor. Q. Goliw Q. F. Pol. Fanester Filius, Velia L. Prisca uxor. Ex testamento Fanestri Filii.

Nicomedes citatus Galeno lib. de compositione medicamentorum. *ἡ Νικομήδης* c. item 11. T. 11. p. 180. 184. Vide & supra Nicodemus.

Nicomedes Smyrnæus, de quo vetus Inscriptio Romæ, quam refert Sporus p. 131. Misc. eruditæ antiquitatis, ad Galieni Imperatoris et referens tempora:

Θ. κ.

Ἐτάφη Ἰωάννης Νικομήδης συγγενὴς,
ὅς ἦν ἀπὸ τοῦ Νικομήδους τοῦ τῶν ὀφθαλμῶν,

Παλ.

Πολλὰς τε πάσας Φαρμάκους ἀνωδύνους
Ἀνώδυνον τὸ σῶμα τὴν ἔχον θανάων.

Εὐψυχῶ Νικομήδης, ὅστις ἐκ ἡμῶν καὶ ἐγγερόμην, ἐκ οἱμὶ καὶ ἔλυνται, ζή-
σας ἐπὶ μὲ καὶ ἡμέρας αἰ.

*Ciprino profatre Nicomedi cognati,
Qui in uita cum esset, optimus fuit Medicus
Multosque remediis, dolorem sedantibus sanavit,
Nunc corpus habet dolore vacuum, mortuus.*

Bono animo sum Nicomedes, qui non eram & natus sum, esse desii & non
conerissem, vixi annos XLIV. & dies XXIII.

Idem Romæ eruta basis statuae votivæ, Æsculapio à Nicomede conse-
cratæ: ex vicinia thermarum Trajani. τῷ σωτῆρι Ἀσκληπιῷ σῶ-
σεα καὶ χαριστήρια Νικομήδης ἰατρός.

Τὴν παιδὸς καλλίστην εἰκὼ πάντεσσι θεοῖο
ΠαιῶνⓈ κέρει ματρὸς ἀπαρπύξας,
Δαιδαλίῳν μεροπιοσιν ἐμήσαο Σειβοβήθε
Εὐπαλάμῳ σοφίῃς μετᾶμα καὶ ἰσοομένεϊς.
Θῆκε δ' οὐρανέων τε κακῶν ζωάγρια Νικο-
μήδης καὶ χειρῶν δῆγμα παλαιγενέων.

Æsculapio Servatori donaria pro salute restituta gratiarumque actionem Ni-
comedes offert Medicus.

*Pulcherrimam hanc imaginem pueri Dei
Pæanii (Apollinis) filii ex matre qua cito peperit,
Adornans mortalibus effuxisti Scioboëtæ *)
Artificiosa scientiâ tuâ monumentum etiam proferis.
Posuisti autem Nicomedes, ut esset simul liberationis precursus à
malis morbis
Et manuum specimen antiquarum.*

Et in altera facie: τῷ βασιλεῖ Ἀσκληπιῷ σῶσεα καὶ χαριστήρια Νικομή-
δης ΣμορνᾶⓈ ἰατρός.

XX 3.

Οἶον

*) Sculptoris nomen.

Οἷον ἐραιώσαντο νῖον ἔχον Εἰλεΐθιαι
 ἔκ φλεγύς κέρης Φοῖβη ἀπειρεκέμῃ,
 τοῖόν τι Παιῖαν Ἀσκληπιὸς Σοισβήθη.
 Χειρὸς ἄγαλμα' ἀγαθῆς πύξεν ἐαῖς περσίσσῃ,
 Νηὶ δ' ἐν τῷδε ζῶαρχα θῆκεν ἀρῶνται,
 Πολλάκι σᾶς βυλαῖς νῦσον ἀλυσάμεν.
 Σὺς θεράπων ἐυχῆς ὀλίγαν δέσιν οἶα θεοῖσιν
 Ἄνδρες ἐφήμερτοι τῶν δὲ Φέρουσι χάριν.

*Regi Esculapio pro Salute gratiarumque actione, Nicomedes Sisyrius Med-
cus (consecrat.)*

*Qualem obstetricata sunt recens natum Ilisbys
 Ex Phlegya filia, Phæboque intonso:
 Talem tibi Paan Esculapio Sisyriobēthos
 Manu erudita statuum industrie sculpsit.
 Hoc autem in templo pro mercede salutis posuit conspiciendam;
 Tuus saepe consiliis expulso morbo:
 Tuus Cliens tenuē pro voto donum, qualia Diis
 Viri mortales horum gratia offerunt.*

Nicon, Sexti Fadii præceptor, cujus librum περὶ πολυφαγίας, id est edacitate memorat Cicero ad Trebatium lib. epistolarum vi i. epist. xx. incip. *Amabilior*. Hunc, aut alium ejus nominis citat Cornelius Celsus lib. v. cap. xi ix. quanquam nonnulli ibi Micon legunt. Pater quoque Galeni Nicon appellatus est, quem Philosophiæ & Mathematicarum disciplinarum, litterarumque elegantiorum peritum filius testatur, x. de simplic. medic. & i. πρὸ γένῃ T. i i. p. 321. Vide & Tzetzam Chiliad xi i. vers. 10. sq.

Nicon, sive ille, sive alius antiquissimus medicinæ author ab interprete Nicandri in Theriacis citatus.

Nicostratus, Galeno lib. i ix. Pharmacorum localium c. ii. & lib. ix. cap. iv. & lib. vii. τῶν κατὰ γένῃ, c. v. & vi. T. i i. p. 276. 299. 302. 303. 412. & lib. ii. Antidotorum: & Aetio citatus, qui Anticyræ meretrici hellebori vim magnam moriens dicitur reliquisse, teste Antiphane lib. de meretricibus apud Athenæum xi i i. p. 186. 1802

læ in ædibus presbyteri in vase rotundo & longo, teste Reinesio classe
 XI. 8. Inscript. p. 68. *Q. Clodius Q. L. Niger medicus oculusarius,*
sibi & Q. Clodio Q. L. Salvio Patrono.

ger, vide *Petronius Niger*, & *Sextius Niger*. Nigrum autem simpliciter
 citat Galen. lib. vi. *Simplicium* c. i. & lib. *Antidotorum* i. Coeli-
 us Aurelianus lib. *Oxeon* i i i. c. xvi. ubi illum vocat amicum Tul-
 lii Bassi, & Galenus lib. *Simplicium* vi. in præfatione.

Nigrinus Galen. T. 2. p. 417.

Neleus, *Nileus*, Cornelio Cello, Galeno T. 2. p. 182. 183. & T. v. pag.
 653. ubi male *ηλεὺς* pro *νελεὺς*, Paulo & Aetio citatus & Oriba-
 sio de machinamentis. Vide *Neleus*.

læ etiam Galeno T. 2. p. 222. 283. Paulo, lib. vii. c. xix. &
 Aetio sæpe citatus, nisi idem sit cum præcedente.

metrius Nomachlomus cujus manu An. C. 1339. exarata Græce scripta
 Oribasii, Nicolai Myrepsi & aliorum in Bibl. Regis Christianissimi
 n. 2703. Vide celeberrimi Montfauoni Palæographiam Græcam
 p. 70.

Numisianus infra in Numisiano.

mus de quo dixi Volum. XII. Bibl. p. 685. seq.

Numerus medicus Doctor, cujus hymnum qui incipit *Rektor æterni metuenda*
facili edidit Henricus Canisius inter varia poemata antiqua mona-
 sterii S. Galli T. v. part. 2. *Antiquarum Lect. & novæ edit.* T. i. s.
 part. 3. p. 210. & T. xxv i i. Bibl. Patrum edit. Lugd. p. 516.

Numenius, Cello lib. v. citatus c. xix. & c. xxi. Hujusque librum The-
 riacum laudant Scholia in Nicandrum. *Numenium* Heracleotem
 hunc Dieuchis discipulum fuisse scribit Athenæus libr. i. *Dipnoso-*
phistarum, ut in Dieuche diximus.

Numisianus, aut ut alii vocant, *Numisianus* Corinthius, unus ex præce-
 ptoribus Galeni, ut ipse Galen. dicit post prin. *ανατομικῶν ἐγχειρη-*
σμων, id est, *Anatomicarum administrationum*. Et de eo quoque
 loquitur in *Commentariis Hippocratis de natura hominis*, ubi &
 illum *Heracleanum* vocat, dicitque etiam *Pelopen*, alium ex suis
 præceptoribus fuisse discipulum illius T. v. p. 21. Et ejus item me-
 minit lib. v. *Aphorismorum Hippocratis*. T. v. p. 293. Vide & T.
 iv. p. 370.

Numius Aetio citatus Serm. x i i. c. xx.

Nymphodorus, aut ut alii vocant, *Nymphodotus*, Cornelio Cello lib. i ix. c.

xx. Plinio lib. xxxiii. xxxiv. & xxxv. Galeno lib. vi. medicamentorum secundum genera. Aetio Tetrab. iii. Serm. i. c. xlv. & xlix. & Paulo Aeginetæ lib. vii. c. xii. citatus, nec n. Oribasio de machinamentis.

O.

Obes, Rasi lib. ix. Continentis c. i. & lib. ix. c. iv. ex Antidotario. *Octavius Horatianus* discipulus Vindiciani, de quo suo loco. Hujus tant lib. iv. rerum medicarum, in quorum postremo post princip. inminit illius sui præceptoris. Illos tamen libros non hujus esse, *Theodori Prisciani* tradit Gregorius Gyraldus historiæ poëtarum al. vii. quo de Menandro disserit. Quisquis autem is est, suum tat primum Phænomenon in ii. parte lib. ii. c. vii. Plura de i ejusque editionibus dixi in Bibl. Latina.

Ocyroe, Chironis filia Ovid. ii. Metamorph. 636. seq.

Odus de Odis Patavinus, cujus sunt libri de cœnæ & prandii portione.

Oenone ab Apolline artem medicam edocta. Ovid. Herojd. quinta v. 145.

Olympiacus, sive *Olympicus* Milesius, quem Galenus in Introductione, si Medico ponit inter methodicos. T. 4. p. 373.

Olympiades Thebanus Plinio citatus lib. xx. c. xxi. & Galeno lib. iv. differentiis pulsuum.

Olympias Thebana, Plin. hist. naturali & Plinius Valerianus iv. 5.

Olympicus, sive ille *Olympiacus* sive alius, quem nugacem appellat Galenus lib. i. Therapeutica. Præceptor Apollonii Cyprii, methodicus, id T. iv. p. 43. 45. 46.

Olympionicus, Galeno in medicamentis secundum locos lib. iv. c. vii. Aetio citatus Tetrabibli ii. Serm. iv. c. cii.

Olympius, Galeno Pharmacorum focalium ix. c. iii. T. ii. p. 296.

Olympius collega Octavii Horatiani, ut ipse Horatianus dicit in præfatione lib. i. rerum medicarum.

Olympus Sophista, Aetio Quaternionis iii. Serm. iii. c. xix.

Olympus medicus Cleopatæ familiaris, apud Plutarchum in Antonio, p. 953. sive ille, sive alius. Alterum autem horum, aut alium citat simpliciter Galenus in medicamentis secundum locos. Alium etiam de quo infra in Tauranio.

Omais Benamiz, qui *Omais Benjamin* citatur Arabibus.

Onan, sive *Onen*, Rasi lib. 111. Continentis cap. 111. non semel, ubi citatur ex lib. de electionibus.

Onasim, Serapioni Simplicium c. cxxxvi.

Onesidemus, Galeno in medicamentis secundum locos lib. x. c. 1. non semel. T. II. p. 306.

Onetrus, sive *Oneter* ibid. lib. vii. ad fin. T. II. p. 273.

Ophilius, Plinio lib. xxi. c. iv.

Ophionius Conchilax citatus à nonnullis ex libris Herbarum. Sed Galenus in præfatione lib. vi. Simplicium medicamentorum ad fin. putat esse nomen supposititium.

Opion Plinio citatus lib. xx. c. v. & c. xxii. Alii Ophionem legunt.

Orestinus, Galeno in libris medicamentorum secundum locos lib. 1. cap. 1. T. II. p. 156.

Oribasius Sardinus, Juliani Imperatoris Archiater, qui septuaginta libros medicinæ, ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἱατρικαῖς, ad Julianum ipsum, eorumque epitomen in libris ix. ad Eustathium filium composuit. In tanto autem honore apud eundem Julianum fuit, ut ab eo ποιητὴς quæstor Constantinopolitanus factus sit, testibus Suida & Eunapio in lib. Sophistarum, qui & eum dicit invidia succedentium Imperatorum rebus suis spoliatum in exilium ad Barbaros missum, ubi tamen animo semper philosophico instructus fuit, tantaque apud eos gratia & opinione enituit, ut quasi pro Deo haberetur, placatisque tandem principibus rediit, & bona recuperavit. Hujus quoque nomine circumferuntur Commentarii in Aphorismos Hippocratis, quos vix illius esse crediderim. De eo ejusque ingenti συναγωγῶν opere est Epigramma in lib. iv. Anthologiæ hujusmodi, quod Græce à me productum alibi, sic vertit Lodoicus Jausserandus :

Juliani régis medicus celeberrimus hic est

Divus Oribasius, dignus honore coli :

Providus instar apæ, veterum monumenta pererrans,

Ex variis unum nobile scripsit opus.

De Oribasio ejusque scriptis & editionibus abunde dixi Vol. ix. pag. 451. sqq. & Vol. xii. p. 640. sqq. In nomina & virtutes balnearum

Puteoli & Bajarum sicut in libro decimo Oribasii continentur, notæ Thomæ Reinesii MStæ memorantur in Clariss. Grævi Epistola ad Nic. Heinsum T. IV. sylloges Burmannianæ p. 357.

Origenes, sive *Origenias*, Galeno in libris medicamentorum secundum locos VII. c. II. & IV. & lib. IIX. c. III. T. 2. p. 264. 277.

Orion ὁ κλειστής qui comis peccendis suam addixit operam, Galen. κτ γιν lib. VII. T. II. p. 240.

Ornecas.

Orpheus cognomento Theologus, qui περὶ συνθέτων θανάσιμων φαρμάκων de medicamentis compositis exitiosis ac mortiferis scripsit, apud Galenum in lib. II. Antidotorum. T. 2. p. 445. Idem primus omnium quos memoria novit de herbis aliqua curiosius prodidit, teste Plinio XXV. 2. qui eum quoque laudat XXV. 2. & XXIIX. 4. scripsit & νόσων ἰάματα teste Pausania in Boeoticis, & libellum de γεννῆ, qui exstat, & *Physica*, nisi illa Brontini fuerint, ut visum Epigeni apud Clementem Alex. I. Strom. p. 331. Orpheum citat ex Straton Alexand. Trallianus lib. I. c. XV. Sed de Orpheo & scriptis illi tributis, diligentius dixi lib. I. hujus Bibl. cap. XIX.

Orphicus, apud Galenum libro VII. medicamentorum κτ γιν, Tom. II. p. 419.

Osantus περὶ ἰππων ἰατρικῆς Galen. T. X. edit. Paris. p. 719.

Orus Rex Isidis filius, rex Ægypti quem medicinam edoctum à matre, multum hominibus tum per oracula tum per medelas attulisse utilitatis, tradit Diodorus Siculus lib. I. Vide quæ de Oro sive Horo dixi lib. I. hujus Bibl. c. 13.

Orus Mendesius junior, apud Galenum in lib. I. Antidotorum. T. II. p. 445.

Osiris Rex Ægypti, vide supra, Apis.

Osthanes, Dioscoridi lib. IV. c. XXXI. quo de Siderite tractat, & Alexandro Tralliano lib. I. cap. XV. Magica dictus scripsisse & Chemica. Vide quæ notavi lib. I. hujus Bibl. c. 14. & Vol. XII. p. 777. Apud Plinium, Osthanæ duo XXX. I.

Otho Brunfelsius, Maguntinus, cujus est Onomasticon medicinæ, & Catalogus, Theses sive loci communes totius medicinæ, Herbarum tomi tres, & alia pleraque opera.

Otho Siculus Galen. I. I. Pharmacorum κτ ππυς cap. I. pag. 156. Aliis *Otho*, vitiose ut opinor.

Paccius

P.

Paccius, sive **Pacius**, sive **Paccius Antiochus** Ophthalmicus, Galeno secundum genera lib. vii. T. ii. p. 218. 299. 412. & *πρὸς* lib. iv. c. vii. & lib. ix. cap. iv. ubi citatur ex *Colletaneis* Scribonio Largo lib. compositionum medicamentorum c. xcvi. & c. clxvi. Aetio Quatern. ii. Serm. i. c. cix. & Marcello Burdegalensi, c. xx. post prin. ubi illum dicit decessisse paulo ante Tiberium Caesarem, & c. xxv. Philonidis Siculi auditor de quo infra.

Paeon Deorum medicus, apud Homerum lib. iv. Odyssæ, & lib. v. Iliad. atque aliis in locis.

Patus de quo Lucianus in Pseudomanti. Alius de quo Vetus inscriptio apud Gruter. p. DCXXXIII. 4. *D. M. S. M. Casineio Pato Medico, Casineia Artemisa Conjux, cum quo vixit Ann. XXV. B. M. F.*

Pegasus, apud Procopium de bello Vandalorum. Vide Pegasus.

Paladius quisquis est citatus Rasi lib. iv. Continentis c. i.

De **Palladio**, rei rusticæ scriptore dictum in Bibl. Latina.

Palamedes ex Græcorum ducibus ad Trojam solers in pestilentia contagio ab exercitu per tenuem dietam & motum concitatiorem declinanda, ut innuit Philostratus in Heroicis.

Palladem item Medicæ artis fuisse doctam ac veluti præsidem aperte declarat Ovidius, dum monet medicos libare Palladi, quo medendi arte magis valeant. Ejus versus sunt lib. iii. Fastorum.

*Vos quoque Phæbea morbos qui pellitis arte,
Munera de vestris pauca referte Dea.*

Nam & Plinius lib. xxiv. c. xix. eodemque ult. tradit Minervam, quæ ipsa Pallas est, reperisse Argemonem herbam. Et lib. seq. cap. iv. nisi hic de alia item herba loquatur, ab ea inventa. Sed & idem lib. xxi. cap. xvii. scribit vernulam Periclis, qui ex templi fastigio cecidisset, Perdicio, sive Parthenio herba sanatum, monstrata ipsi Pericli somnio à Minerva, quare Parthenion vocari coëpta est. Ex quo *ὡς* Minerva ab Atheniensibus culta, cujus statua in Acropoli ænea ab ipso Pericle posita est, ut tradit Plutarchus in vita illius, ubi etiam de illo somnio loquitur. Cujus item Deæ meminit Lycurgus orator in oratione *περὶ τῆς ἰσθμίας*, Pausanias in Atticis, & Harpocration. Sed & eadem Præonia dicta, veluti medica, cujus etiam meminit idem Pausanias eodem lib. item *σάτυρα*,

id est, servatrix apud Hesychium & eundem Pausaniam, unde & à Galeno aliisque antiquis medicis Sotera Pallas antidotus quædam est cognominata. *Hasæenus Timæus* p. 408.

Pamphilianus ad quem de theriaca scripsit Galenus T. 11. p. 469.

Pamphilus qui de herbis scripsit, ut tradit Epiphanius libro adversus hæreses 1. statim post initium. Eumque citat Aetius, & Galenus T. 11. p. 227. T. v. pag. 705. 706. lib. v. Medicamentorum secundum locos c. vii. ubi illum artem medicam exercuisse Romæ suo tempore dicit: & libr. vi. simplicium in præfatione, T. 11. pag. 68. 69. 91. ubi eum dicit de herbis ex Alphabeti ordine scripsisse, nec abstinuisse à nugis superstitiosis Ægyptiorum & Babyloniorum, herbarum autem vires non expertum, sed cæteris qui ante se scripserant, fidem habuisse. Confer Lambecium 11. p. 528. seqq. Svidæ est Grammaticus Alexandrinus ex Aristarchi schola. Idem testatur etiam scripsisse *ἡς τῶ Νικάνδρου ἀνεξήγητα καὶ τῶ καλέμωνα ὀπικά.* leg. *ὄφιακά* ut recte Clariss. Kusterus.

Icon hujus Pamphili in veteri Codice Dioscoridis apud Lambecium Nes-seliumque & T. iii. thesauri Antiquitatum Græcarum Gronoviani lit. kk. *Παμφίλιον* medicamentum apud Galen. Tom. 11. pag. 326. 338.

Pamphilus episcopus, quisquis is est, Aetio Tetrab. iv. Serm. iv. cap. cxxii.

Pamphilus Pharmacopola, id est, *μυγμαππῶλης*, eo titulo citatus Galeno lib. vii. secundum locos c. 111. T. 11. p. 266. & Aetio Tetrab. 11. Serm. iv. c. xvi.

Pamphilus Amphipolita vel Sicyonius aut Nicopolita, Philosophus cognomento *Φιλοπράγματῶν* quem γεωργικά βιβλία γ' *libros tres de re rustica* scripsisse Suidas testatur. Hic est qui laudatur in Græcis scriptoribus Geoponicis. Confer Lambecium 11. p. 537. sq.

M. Atilia Pamphilus Primilla L. S uxori S Primo L. delictis Carissimis sibi fecit. Inscriptio vetus Romana apud Sponium in Miscellaneis erudite antiquitatis p. 141.

Pamphylius Medicus apud Galen. T. v. p. 411. intelligitur Mnemon ὁ ὀρθωτῆς Sidetes ex Side Pamphylia. *ἰατρὴ πνῶ Παμφυλίας ὁ γινόμενος ἐκ πόλεως Σιδικῆς. κλεοφαντῆς ἀπὸ αἵρεσιν.* Hic est antiquissimus

simus ille Medicus, qui libro tertio epidemion Hippocratis dicitur nonnulla addidisse : ἔ Παμφυλὶς μνήμωνⓈ χαερακτῆρας vocat Galenus T. v. p. 431.

Panacea Æsculapii filia cujus Hippocrates in jurejurando meminit.

Panacius, supra in Erasistrato.

Pancius Lucensis.

Pantaleon Nicomediensis, qui Martyrium passus est sub Maximiano Imp.

Pantaleon Vercelleus, cujus sunt libri pilularum: Pilularium excusum Papiæ 1508. fol. Lugd. 1525. 4. & summa de confluentia lacticiniorum, de butyro, de caseorum variarum gentium differentia & facultatibus. Taurini 1477. fol.

τῇ ἰατρῇ ἔ βασιλέως τῷ μιχαήλ παντίχῃ Epistola Theophylacti 44. 73. 74. nisi παντίχης pro elogio est, non pro nomine. •

Panthemon Celso citatus lib. v. c. xlix.

Papias Laodiceus Autolyti medicus, Galeno lib. medicamentorum secundum locos iv. c. lxx. alius frater cui dicatus liber de virtute centauræ. T. xlii. edit. Paris p. 1010.

Parthenium Nicæensem (de quo dixi lib. lxx. c. xxvii. § 9.) nescio quæ auctore Medicis accenset & de herbis scripsisse ait Joannes Bernierius in Historia Chronologica Medica quam Gallice edidit p. 87.

Parthenius, cujus est dialogus de humani corporis sectione, excusus cum Georgii Vallæ de re Medica.

Pasirates, Galeno medicamentorum secundum locos lib. lxx. cap. item lxx. & Oribasio de machinamentis. Pasirates hic Smyræus, Menodori Erasistratei frater, ipse quoque Erasistrateus, ut V. C. Richardus Mead pag. 69. probat ex numo in cujus altera parte Hygeiæ caput laureatum, in altera sedens Medicus & meditans cum libro in manu, adscriptis verbis Σμυρναίων, Πασικράτης, adjectoque in eadem numi ara, duplici monogrammate uno urbem Smyrnam, altero scholam Erasistrateam denotante. Est apud eundem numus consimilis, in quo Medicus sedens, verum sive illis monogrammatibus, adscripta tamen habens verba, Σμυρναίων, ΜητρόδωρⓈ Πασικράτης. In Inscriptione veteri Ancyra: Καπίτων Πασικράτης, Πασικράτης καὶ ΜηρόδωρⓈ υἱοὶ αὐτῶν. Apud Atheæum lib. ii. p. 58. ΜηρόδωρⓈ ὁ ἑρασιτράτης ἰατρίῃ φίλⓈ.

Pasnicus, ad quem Epistola S. Basilii cccclxxv.

Pafon, five *Passion* (nam utrunque legitur, sed frequentius Πασίων) Galeno, T. II. p. 118. 125. 188. 202. 333. 352. T. IV. p. 98. 169. 191. 210. 218. Paulo Æginetæ, lib. VII. cap. XII. & Aetio.

Pasibemla in testamento Lyconis Troadenfis laudatus apud Laertium lib. v. Sect. 72.

Paternianus, cui librum de simplicibus medic. Galenus dedicavit.

Patriarcha, qui transtulit quosdam libros Galeni in Arabicam linguam, ut dicit Rabbi Moyſes Aphorismorum lib. xxiv. in pluribus locis.

Patroclus Achillis amicus, qui curat vulnus Euryphili apud Homerum xi. Iliados. Ab Achille edoctum artem medicam tradit Ælianus lib. II. c. xlix. hist. animal.

Paulinus Scythopolites, memoratus Porphyrio in vita Plotini Platonici.

Paulinus alter citatus Galeno medicamentorum secundum locos lib. IIX. c. IIX. Valerius Paulinus T. II. p. 418.

Paulus Ægineta, qui amplissima scilicet LXX. volumina Oribasii in compendium quoddam coegit, ut ipse testatur. De illo uberius dixi Vol. XII. p. 576. seq.

Paulus Alagenitus, Serapioni tract. VII. cap. IX. nisi sit Paulus Ægineta, cujus nomen sit corruptum apud Serapionem.

Paulus Græcus ex Medico Episcopus in Lusitania Emeritensis. Vide Paulum Diaconum Emeritensem de vita Patrum Emeritensium cap. iv. in Aguirrii T. II. Concil. Hispan. p. 643.

Paulum quoque Apostolum medicinali arte usum tradit Divus Gregorius homilia IV. cum videlicet ad Timotheum scribens epistola I. cap. v. *Noli*, inquit, *adhuc aquam bibere, sed modico vino utere propter stomachum, & frequentes tuas infirmitates*. In quo quidem Paulus haud obscure medicum se esse professus est: sicuti etiam annotavit Tertullianus in libro de corona militis, & Isidorus vir omnino non contemnendus, lib. IV. Etymolog. cap. IX. eo testimonio comprobans, medicinæ curationem non esse spernendam. Sed & ipse Paulus potionem adinvenit, quæ ab eo potio sancti Pauli dicitur Nicolao, & Arnaldo in suo utrique antidotario. Et Galen. lib. Pharmacorum φάρμακ, VII. cap. v. & Aëtius, Tetrab. II. Serm. IV. cap. LXV. memorant antidotum Paulinum ab ipso D. Paulo, ut verisimile est, *) compositum. Sed & Gilbertus Anglicus lib. VII. mor-

*) Parum quidem exploratum hoc esse videtur, non magis quam quod ajunt insulam, Me-

morborum, describit emplastrum Divorum Petri & Pauli ad sanandas plagas pectoris, epatis, splenis, renum, lumborum, nervorum, podagræ, & totius quoque corporis accommodatissimum, ut ipse dicit. Ex quo & tu intelligere potes, Divum quoque *Petræ* medicinæ non fuisse imperitum. Potuisset autem videri suspectum quod ipse Paulus I. ad Corinth. XII. non semel inter apostolicas dotes recensuit donum sanationis, tanquam sua id causa dixisset, quia videlicet esset sanare peritus. Nisi ejus fides satis approbata fuisset à Deo optimo maximo, qui eum vas electionis appellat, Actuum IX. cap. *Hæc Tiraquellus p. 263.*

Paulus Bagellardus, cujus est liber de ægritudinibus infantium.

Paulus Jovius, qui de piscibus Romanis scripsit, quemque inter medicos celebres posuit Manardus epist. IIII. lib. IX.

Pausanias Anchyti-filius cui Empedocles Philosophus suum de Natura opus versibus compositum inscripsit,

Παυσανία, σὺ δὲ κλύθι δαΐφρονος Ἀγχίτῃ υἱέ.

Pausania, Anchiti sapientis percipe filii.

De hoc est ejusdem Empedoclis epigramma, apud Laertium, IX. 61.

Παυσανίην ἱερὸν ἐπώνυμον, Ἀγχίτῃ υἱὸν

φῶτ' Ἀσκληπιάδην πατρὶς ἔθρεψε Γέλα,

ὅς πολλὰς μογεροῖσι μαρμαριζόμενος καμάτοις

φῶτας ἀπέσρεψεν Περσεφόνης ἀδύτων.

Pausaniam Anchito gemitum Phæbique nepotem,

Clavum aluit Medicum patria clara Gela.

Qui multos diris homines languoribus agros

Eripuit furvis Persephones thalamis.

Quod paucis immutatis reponitur in lib. III. Epigrammaton Græcorum p. 348. ubi ἄδηλον inscribitur, veluti incerti authoris. Vide & Suidam in ἄπνυς.

Pan.

litam à Paulo Apostolo obtinuisse ut nullum animal venenatum in illa nascatur, ideo quod in eadem digitum ejus admordeus vipera excussa ab eo legitur Actus XXVIII. Vide Thomam Mastutium de vita Pauli Apostoli lib. XI. cap. 10.

Pausaniam illum, sive alterum, & ipsum medicum memorat Plutarchus in vita Alexandri, & Galenus lib. 1. Therapeuticæ. T. IV. p. 35. Ad Pausaniam Medicum, Alexandri magni Epistola.

Paxamus, quem ex auctore Collectaneorum Geoponicorum lib. XII. c. XXXII. & alibi sæpe virium herbarum fuisse peritum cognoscimus.

Paxatas.

Pedius. Vide infra, *Secundus*.

Pegasus Laribensis Medicus, cujus mentio apud Procopium lib. II. de bello Vandalico. cap. XXIII.

Pelens quem dicitur Chiron Centaurus medicinam docuisse.

Pelops Galeni præceptor, discipulus Numesiani. Galen. Commentar. II. lib. 1. prorrhethici Hippocratis, & in libris Locorum affectorum, & alibi sæpe. Hic scripsit Anatomica & Commentarios in Aphorismos Hippocratis, ex quibus sæpe *) ab ipso Galeno laudatur. Hunc quoque citat Plin. lib. XXXII. c. V. & Paulus Ægineta lib. III. c. XX.

Periander Medicus inprimis celebratus, quem cum poeticæ & componendis carminibus sese dedisset, Archidamus Agesilai filius, *πὶ δὲ ποτὶ*, inquit, *ὁ Περίανδρος ἀντὶ χάριτος ἰατρῆς κακὸς ποιητὴς καλῶταυ Πηιδυμῆς*; quid tandem Periander pro gratioso medico mabo Poëta dici cupit? Plutarch. in apophthegm. Lacon. p. 218.

Perigarius, Galeno lib. II. Antidotorum.

Perigenes, Galeno medicamentorum secundum locos lib. VII. c. II. & III. T. II. p. 260. 266.

Petinus, Galeno *κτῆπυς* lib. VII. c. II. T. II. pag. 264.

Petofiris Rex Ægypti inter Medicos ponitur à Tiraquello, Astrologis cum Nechepso potius adscribendus quam Medicis, neque aliud docet Juvenalis satira VI. 575.

- - - *si parvit fructus ocelli*
Angulus, inspecta genesi collyria poscit.
Ægra licet jaceat, capiendo nulla videtur
Aprior hora cibo, nisi quam dederis Petofiris.

Itaque & auctorem artis mathematicæ, hoc est Astrologiæ Petofirin agnoscit vetus Ischoliastes Juvenalis. Sicut Astrologicam ejusdem peritiam celebrant Manetho, Vettius Valens, Suidas.

Petrus

*) Vide lib. IV. hujus Bibl. p. 582.

Petrojus sive **Petrojus**, apud Plinium indice lib. XIX. XX. XXI. Idem fortasse cum **Petricho**.

Petricus Πέτριχος quem ex Ophiacis ὀφιακῆς citat Nicandri Interpres in Theriacis p. 47. 50.

Petridius Plinio lib. XX. c. XXIV. al. **Petricus**.

Petronas memoratus Erasistrato lib. I. de Febribus, & Galeno T. III. p. 357. & in Commentariis Hippocratis de victus ratione in morbis acutis lib. I.

Petronius Arbitr medicis à Tiraquello accensetur quod exstant pauca quædam scripta verbis Medico argumento affinia in fragmentis quæ ad Petronium referuntur.

Petronius Aram, Galeno medicamentorum κτ γίνη lib. V.

Petronius Diodotus vide supra, **Diodotus**.

M. Petronius Hems, in veteri Inscriptione Mediolanensi apud Gruterum p. DCXXXIV. 8.

Petronius Niger, qui de herbis scripsit, ut dicit Dioscorides in præfatione, & Epiphanius Cyprius in prin. lib. I. Hæresæon. Non audiendus Lambecius qui libro II. p. 549. contendit apud Galenum libr. VI. de composit. medicament. secundum locos T. II. pag. 252. πρό Πετρώνιος Μύσας legendum esse Αντώνιος Μύσας. Nam duorum distinctorum Medicorum sunt nomina **Petronii** Nigri, & **Antonii Muse**, commate distinguenda, ut lib. II. κτ γίνη, T. II. p. 335. Εἰσὶ δὲ αὐτῶν ἡ μάλιστα δοκῶντις ἐν τῇ τῶν Φαρμάκων ἐμπνεύσει κατὰ τοὺς λαβεῖναι Πετρώνιος, Μύσας καὶ Ἡράκλῆος καὶ Ἀνδρόμαχου, Ἀσκληπιάδης π καὶ Κρέτων. **Petronii** hujus plures libros fuisse πρὸς Φαρμάκων, constat ex ejusdem Galeni T. II. p. 252.

Petron, sive **Petrib** citatus Galeno lib. III. medicamentorum κτ γίνη, & Cornelio Celso lib. III. cap. IX. ubi dicit illum unica ad omnes febres medicina uti solitum, quam inibi declarat.

Petrus Apostolus. Vide supra in Paulo Apostolo.

Petrus de Abano, vico Patavino, sive **Arvenensis**, qui maximam sibi gloriam ex sua *Conciliatore* comparavit, ducentis & decem differentiis partitum quo decreta veterum Philosophorum, & Medicorum imprimis, quæ invicem pugnare videbantur, connectit atque conciliat, Venet. 1483. quæ jam tertia est editio & 1520. fol. apud Luc. Antonium

um de Giunta 1548. fol. & Papiæ A. 1490. ex quo ei libro nomen & titulus Conciliatoris datus. Hic & Galeni quædam & nonnulla Abrahæ Abenesræ vertit, & Commentarios in Aristotelis Problemata, & in Joannem Mesuæ, & alia multa composuit. Natus A. C. 1253. ut ipse differentiæ 49. testatur, scripsisse se circa A. 1303. inuit differentiæ 9. diem obiit A. 1316. Vide quæ ad Trithemium c. 556. de scriptoribus Eccles. & clarissimi ingenio & doctrina viri Christoph. Augusti Heumanni in Acta Philosophorum parte VII. pag. 69. seq. & xv. p. 374. seq.

Petrus Archiater Aetio citatus Tetrabibli 11. Sermon. 111. c. cx.

Petrus Andreas Mattheolus, Senensis, cujus exstant Commentarii in Dioscoridem Italice & Latine editi, Epistolæ Medicinales & liber de morbi Gallici curandi ratione.

Petrus Angelata, sive Largelata, sive etiam de la Cerlata Bononiensis, cujus Chirurgiam commendatam habemus.

Petrus Barotius.

Petrus Bayrus, sive de Bayro, Taurinensis, cujus est liber de pestilentia.

Petrus Brissotus, cujus doctus imprimis est liber de venæ sectione in pleuritide, qui primus Gallorum recentiorum docuit venam esse aperendam à parte affecta.

Petrus Cararius Lafrancus, cujus est quæstio de venenis.

Petrus de Crescentiis sive Crescentinus, Bononiensis, qui, ut ipse dicit in præfatione ejus magni operis quod de plantarum & animalium virtutibus scripsit, totum tempus adolescentiæ in medicina & scientia naturali consumpsit. Ejus libri duodecim in commodum ruralium. Lovan. 1478. fol.

Petrus Franciscus Paulus, Florentinus, cujus est tractatus de venæ incisione adversus Avicennam.

Petrus Hispanus, cujus sunt Thesaurus pauperum, Canones medicinæ, & alia quædam, recensita à Nic. Antonio Bibl. veteris Hispanæ T. 11. p. 51. quicquid diversum facit à Petro Hispano Ord. Dominici scriptore summularum, sed eundem cum Petro Joanne Ulyssiponensi qui Papa Johannes XIX. (al. XXI.) fuit A. C. 1276.

Petrus Largelata, vide supra, Petrus Angelata.

Petrus

Petrus Leo, Spoletanus, qui cum ad Laurentium Medicen curandum accersitus fuisset, nec satis foeliciter cessissent medicamina ab eo exhibita, Melancholia correptus sese in puteum praecipitavit.

Petrus Paduanensis qui Dioscoridis librum de virtute simplicium & ejusdem de natura & viribus aquarum vertit, Lugd. 1512. parvo fol.

Petrus Pinter, sive Pintor, Valentinus, cujus est liber de Epidemia, sive aggregator sententiarum de praeservatione & cura pestis. Rom. 1490. fol.

Petrus Rosatus, qui de phlebotomia in pleuritide scripsit.

Petrus Toletus Gallus, qui scripsit universalem morbi articularis praecutionem, & curationem, & alia.

Petrus Tusignanus, cujus sunt Consilia contra Epidemiam, & libellus de regimine sanitatis.

Petrus de Urbaldis, pater ille trium in jure civili Coryphaeorum, Baldi, Angeli & Petri, medicus professione quidem ille, sed qui nulla ejus artis monumenta, quod sciam, reliquit. Verum qui tantos talesque filios genuit, certe meruit ne ejus nomen taceretur.

Phaedrus, Galeno lib. medicamentorum $\pi\tau\alpha\upsilon\sigma$ iv. c. vii.

Phanias, Galeno lib. iv. de differentiis pulsuum. vide Phantias.

Phaen, Deorum medicus, aliis rectius Pazon vocatus, de quo supra.

Phanias Physicus, Plinio lib. xx. c. xiii. Vide Phantias.

Phanias, nisi idem cum priore, simpliciter citatus Plinio ex eo libro in quo scripsit de urticae laudibus.

Phanias, nisi quoque idem sit, Galeno medicamentorum $\pi\tau\alpha\upsilon\sigma$ lib. v.

Phaen, cujus meminit Galenus lib. i. de Alimentorum facultatibus, & in Commentariis lib. i. Hippocratis de ratione victus in morbis acutis, in xlix. sectione, T. v. p. 43. ubi putat hujus esse librum tributum Hippocrati, de ratione victus salubris, aut alterius Hippocrate antiquioris.

Phanias, sive **Phanias**, nisi duo sint, Galeno lib. vi. Simplicium.

Pharnaces Herbarius, $\phi\alpha\rho\acute{\nu}\alpha\varsigma$, Galeno lib. medicamentorum $\pi\tau\alpha\upsilon\sigma$ lib. ix. c. vii. T. ii. p. 287.

Phaustinus, vide Faustinus.

Pherecydes ad quem scripsit Hippocrates, cujus nonnulli dicunt esse librum de victu salubri, qui inter scripta Hippocratis est, ut dicit Gale-

nus in Commentariis Aphor. Hipp. lib. vi. c. 1. T. v. p. 302. De hoc Pherecyde & ejus libro $\omega\epsilon\iota\ \phi\upsilon\sigma\iota\kappa\omega\varsigma$ dixi lib. 11. hujus Bibl. c. xxiii. § 26. De morbo quo obiit vide Hieron. Mercurialem lib. v. Var. Lect. c. vi. Et de falso objecta eidem $\alpha\delta\iota\sigma\iota\eta\eta$, ob quam ita misero fato illi fuerit obeundum, Perizonii notas ad Æliani IV. 28. Var. Hist.

Phesonicus.

Phestas. cujus etiam nonnulli esse dicunt librum qui legitur inter scripta Hippocratis de victu salubri, ut etiam dicit Galenus in loco nuper citato.

Phidippus regis Dejotari medicus apud Tullium in oratione pro Dejotaro. capite vi.

Phiden, qui perstringitur in Nicarchi epigrammate lib. 11. Anthologie p. 215.

Philagrius Lycius Macrensis, ut Eugenatori placet, aut ut ipse scripsit Philagrius in epistola ad Philemonem, in Epistola de jecore indurato, Epirota, Naumachii discipulus, Galeno posterior, qui medicinam Thessalonica exercuit, & libros medicinales aliquot, monobibla lxx. & alios non paucos, & Commentarium in Hippocratem scripsit. Hæc Suidas. Illum autem sæpe, & ex aliis operibus citant Aetius Tetrab. 1. Serm. 111. sæpe, & Tetrab. 11. Serm. 1. c. xc. & c. cx. & Serm. 111. c. cv. & alibi sæpe: Paulus Ægineta libro vii. cap. vi. & Alexander Trallianus, lib. 119. c. 2. in prin. & Avicenna Antidotorum c. 11. & Mesue in ægitudinibus nervorum. Ex Philagrii libro de potionibus suavis plura affert Oribasius lib. v. c. xvii. xix. xx. xxi. xxii. xxiii.

Philagrius Philostorgii Medici filius, idem fortasse ad quem S. Nazianzeni Epistolæ. De illo Philostorgius alter lib. 119. Hist. Eccles. cap. 2. $\acute{\omicron}\pi\ \kappa\epsilon\ \acute{\omicron}\nu\acute{\alpha}\lambda\epsilon\iota\tau\epsilon\ \kappa\alpha\iota\ \acute{\omicron}\nu\alpha\lambda\epsilon\iota\tau\eta\tau\eta\sigma\iota\ \iota\sigma\tau\omicron\iota\ \tau\omicron\ \phi\iota\lambda\epsilon\sigma\tau\omicron\rho\gamma\iota\omega\ \gamma\alpha\pi\acute{\iota}\delta\alpha\iota,$
 $\acute{\omicron}\varsigma\ \acute{\alpha}\rho\epsilon\tau\epsilon\ \iota\alpha\tau\rho\omega\ \upsilon\pi\eta\rho\epsilon\ \kappa\alpha\iota\ \pi\alpha\iota\delta\alpha\varsigma\ \phi\upsilon\sigma\alpha\varsigma\ \phi\iota\lambda\acute{\alpha}\gamma\rho\iota\omega\ \pi\ \kappa\alpha\iota\ \pi\omicron\sigma\iota\delta\acute{\alpha}\nu\omega\iota.$ $\theta\epsilon\acute{\alpha}\sigma\alpha\theta\alpha\iota\ \delta\epsilon\ \tau\omicron\ \pi\omicron\sigma\iota\delta\acute{\alpha}\nu\omega\iota\ \epsilon\iota\ \iota\alpha\tau\rho\iota\kappa\eta\ \delta\iota\alpha\kappa\rho\acute{\iota}\tau\omega\tau\epsilon.$

Philaretus, cujus extat liber de Pulsibus, citaturque ex libro trium tractatum Rasi lib. 1. Continentis c. 19. & aliis. Vide quæ Volup. xi. hujus Bibl. p. 647.

Philonides, vitiose pro Philonida apud Scribonium Largum,

Philertus qui scripsit de Pulsibus. Idem cum Philareto.

Phi-

us, Ephesius, qui versibus jambicis Græce de animalibus scripsit circa A. C. 1300. De illo uberius dixi Vol. VII. hujus Bibl. pag. 695. seqq.

etas antiquus Medicus Galeno T. 4. p. 306.

esio. Vide Filetio.

libertus Saracenus, cujus sunt non indoctæ Annotationes in versionem Latinam Galeni de Simplicium Pharmacorum facultatibus.

linus Cous Herophili discipulus, auctor sectæ Empiricæ. Galen. T. IV. p. 372.

linus simpliciter citatus Galeno tam in Medicamentis καὶ γένει libr. V. T. II. p. 389. quam καὶ ἔργῳ libr. IV. c. VI. & libr. VII. c. VI. Plinio in indice libr. XX. & XXI. cujus Codices quidam vitiose habent Phyl-
linum: Erotiano in αμβροσίου & Athenæo XV. p. 681. 682. Alius Philinus Plutarchi amicus III. 7. symposiac. Philinus Rhetor apud Athenæum X. pag. 425. Philinus athleta Tristan. T. I. operis de numis Imperator p. 403. sq. &c.

lippus, natione Acarnan, Alexandri Magni Medicus, tantæ apud illum autoritatis & fidei, ut intrepide, nulla prius ab eo inquisitione facta, acceperit hauseritque potionem, quam Olympias & Parmenio illi scripserant Philippum à Dario corruptum in ejus necem præparasse: testes sunt Q. Curtius, Plutarchus, Arrianus in vita illius, Valerius lib. III. c. ult. in fin. Et hujus quoque meminit Diodorus Siculus lib. XVII. Justinus lib. XI. & Joannes Monachus in Alexandri vita, quæ ex Angeli Cospi Bononiensis versione legitur ad calcem Diodori Siculi Basil. 1545. Vide Freinshemium ad Curtii lib. III. c. VI.

lippus Epirotes, apud Celsum lib. III. c. XXI.

lippus, quem inter juniores reponit Galenus lib. II. de differentiis febrium cap. VI. quisquis ille fuit. T. III. p. 332. & Empiricum innuit fuisse T. IV. p. 362.

lippum quoque simpliciter, sive unum ex illis, sive alium citant idem Galen. lib. VII. & X. Therapeutiæ, & lib. II. Medicamentorum καὶ γένει, T. II. p. 335. 357. ubi eum viris Pharmacorum singulari peritia insignibus adjungit: & οὗτοι φαρμάκων scripsisse docet T. II. pag. 68. & lib. IV. cap. VI. κατὰ ἔργον, quo ex loco eundem in Cæsaria vixisse constat: & iterum lib. VII. cap. V. & alibi. T. II. p. 257. 269. 302. T. III. p. 376. 377. 379. T. IV. p. 146. 376. 377

Aëtius Tetrab. III. Ser. I. c. XLIX. & Paulus Ægineta, Coelius & Aurelianus lib. Oxeon II. c. X. idem Paulus Ægineta lib. I. c. XII. & lib. III. cap. XLII. & lib. VII. cap. XII. non semel. Librum ejus *πεὶ μαρτυρῶ* laudat Galenus T. III. p. 378.

Philippus Macedo, quisquis is fuit, apud Galenum lib. II. Antidotorum.

Philippus Sophista, qui immortalitatem promittebat, conservando iis qui sibi parerent, humidum corporis temperamentum, ut retulit Galen. lib. VI. de Sanitate tuenda, & Aëtius Tetrab. I. Sermon. IV. c. XCVI.

Philippus Flessellius Medicus Parisiensis, vir humanitate ea præditus, ut in gratiam eorum, qui chirurgiam amplectuntur, Introductionem in eam artem conscripserit, ex quo Commentario æstimare licet, eum non modo scriptis artem illustrare, sed ægris magno medendi usu jam comparata magna auxilia afferre potuisse.

Philippus de Lignamine, vide Joannes Philippus,

Philippus de Soldevilla Cathalanus, qui scripsit in Artem parvam Galeni.

Philippus Ulscadius sive Ulsladius Noribergensis, cujus liber est, Cælum Philosophorum, sive de secretis naturæ, & alius de Epidemia.

Philippion Siculus, Laërtio VIII. 86. aut ut Plutarchus lib. VII. Symposiacorum, cap. I. & Gell. lib. XVII. cap. XI. Athenæus III. p. 115. & Galenus T. IV. p. 306. maluit, Locrus, Ruso Ephesio *Φιλιππίων ὁ δὸς τὴν ἰατρικὴν*, præceptor in arte medica Eudoxi Cnidii, ut docet Diogenes Laërtius VIII. 68. & Chrysippi Cnidii Medici. id. VII. 89. Is ut scribit Plutarchus in Symposiacis Decade VII. cap. I. author fuit ejus opinionis, quod potus laberetur in pulmonem. Ad eundem scribit Hippocrates. Nec desunt qui & hujus esse dicunt *διαιτητικὸν ὑγιεινὸν* sive librum de victu salubri, quem vulgus adscribit ipsi Hippocrati, alii Pherecydi, Aristioni alii, ut dicit Galenus in Aphorismos Hippocratis lib. VI. c. I. T. V. p. 302. Huncque inter vetustos medicos reponit ipse Galenus in Commentariis de ratione victus in morbis acutis, & lib. I. Methodi. T. IV. pag. 306. T. V. p. 43. Empiricum innuit fuisse T. III. edit. Paris. p. 340. & de succedaneis scripsisse medicamentis T. XIII. p. 965. Inter *ψαευδῶν* scriptores Athenæo XII. p. 516. Huncque sive alium ejus nominis citat Plinius lib. XX. cap. IX. & cap. XII. & alibi sæpe, &

- & in indice lib. xx. xxi. & Galen. T. i. pag. 103. edit. Basil. & T. iv. p. 34. 38. 52. Meminit & Marcus Antoninus vi. 47. *Φιλίσιον* medicamentum apud Hippocratem de natura muliebri T. ii. p. 381. Philistionis instrumentum memorat Oribasius de machinamentis.
- Philistionis frater*, Cælio Aureliano Chronion lib. v. cap. primo citatur ex lib. *xxii. de Adjuutoriis*, quo titulo alibi laudat scripta Aristotelis, Asclepiadis, Sorani.
- Herennius Philo*, quem ἐν τῇ περὶ ἰατρικῶν laudat Stephanus Byz. in *πύργῳ* & ἐν *δυσράχων* ubi legas *Ἑρηνίου Φίλων ἐν τοῖς ἰατρικοῖς*. Ex utroque loco apparet historiam veterum Medicorum illo opere comprehensam, quod intercidisse dolendum est. Nihil igitur impedit hunc fuisse Herennium Philonem Byblium Grammaticum, neque de Philone Tarsensi cogitandum, licet id Berkelio visum fuit.
- Philo*, sive *Philon* Tarsensis, cujus antidoton versibus descriptum elegacis refert Galenus nono *κτ' ἔπας*, T. ii. pag. 297. meminit ejusdem pag. 215. & genus ex *Tricca* duxisse p. 298. & *Methodicæ* sectæ addictum testatur T. iv. p. 42.
- Philo* ille, sive alius simpliciter citatus Cornelio Celso lib. vi. cap. item vi. Galeno lib. i. *Methodi*, & *Pharmacorum localium* lib. viii. cap. iiii. *Aëtio* *Tetrab.* ii. *Serm.* iv. cap. xxviii. & alibi: *Paulo Aeginetæ* lib. iiii. cap. xxi. & xlv. & lib. vii. cap. xi. *Tral- liano* & *Avicennæ*. Hic medicamenta quæpiam exquisitissima composuit, quæ *Deorum* manus vocabat, autore *Plutarcho*. *φιλωνίου φάρμακον* Galen. T. v. pag. 522. T. ii. p. 336. 286. T. iiii. pag. 261. 389. T. iv. p. 161. T. v. p. 522.
- Philonis* alterius, ut opinor, meminit *Plutarchus* *Symposiaca* *Decad.* ii. *problem.* vii. *Decad.* iv. *problem.* i. & *Decad.* v. *problem.* ii. *Decad.* viii. *problem.* ix. *Philo* cujus *μεταλλικόν* sive de metallis liber laudatur ab *Athenæo* vii. p. 322.
- Philocalus*, Galeno lib. *Medicamentorum secundum locos* x. cap. ii. T. ii. pag. 310.
- Philocles*, eidem Galeno lib. *Medicamentorum κτ' γίνη* vii. T. ii. p. 420.
- Philocrates*, apud *Celsum* lib. v. cap. xix. & xxvi.
- Philomenus* sive *Philominus*, sive rectius *Philomenus*, citatus *Oribasio* viii. 45. & *Aëtio* qui plura ex eo refert *Tetrab.* i. *Serm.* iv. cap. li. & *Tetrab.* ii. *Serm.* i. cap. lxxviii. & cxix. & cxx. & cxiii. & sæpe, & *Serm.* ii. cap. cxix. & *Serm.* iv. cap. xlv. & *Tetrab.*

III. Serm. III. cap. xx. & Tralliano libr. VIII. cap. v. in princip. & cap. VIII.

Philomenum quoque citat Rasis lib. Continentis v. cap. i. qui forte idem est. *Philonides* Siculus ab Ætna, qui privatim *de albo veratro* scripsit, ut prodit Dioscorides lib. iv. cap. cxli. aut' ut alii secant cli. & eum etiam citat Galen. lib. iv. de differentiis pulsuum, & lib. vii. Medicamentorum καὶ γένῃ, T. II. pag. 411.

Philonides Catinensis, idem *) cum superiore, Catina enim Siciliae opidum ad Radices Ætnæ montis situm, præceptor Paccii Antiocheni, de quo supra, laudatus Scribonio Largo lib. Compositionum Medicamentorum cap. xcvi. & Marcello Burdegalensi cap. xx. post princip. qui & alibi videlicet cap. xxx. citat simpliciter Philonidem sive eundem, ut videtur, sive alium. Et Athenæus librum Philonidis *de coronis & unguentis* xv. p. 675.

Philonides Dyrrhachenus, de quo Herennius Philo apud Stephanum Byz. in Δυρράχιον, docet fuisse auditorem Asclepiadis & libros composuisse xlv. Ἀσκληπιάδης ἀκυσὰς ἔχει τὴν Ἀνφιδίου Σικελῶν, καὶ φιλωνίδην Δυρράχην, καὶ Νίκωνα Ἀπεργαντῶν. φιλωνίδης δὲ ὁ Δυρράχηνος ἦκετο μὲν Ἀσκληπιάδῃ, ἰατρίους δὲ ἐν τῇ πατρίδι ἐνδέξως συνεζήτητο βιβλία μέ. Librum duodecigesimum Philonidis περὶ τῆς ἰατρικῆς laudans Galenus T. III. pag. 49. non Dyrrhachenum appellat sed Siculum.

Philonii duo, alter Persa, alter Tarsensis, celebrati Galeno & cæteris. Nam quod duo fuerint hinc ostenditur, quod Tarsus non in Perside est, sed in Cilicia.

Philoponus, Paulo Æginetæ.

Philoripus.

Philosophus, quisquis is fuit, Medicus, quem ita simpliciter citat Aetius Quaternionis II. Serm. iv. c. xl. & Quat. III. Serm. II. c. iv. & Quat. iv. Serm. II. c. xxxii. & lv. & alibi.

Philostorgius ἀρχὴν ἰατρῶν tempore Valentis & Valentiniani, iudice Philostorgio historico ux. io. Pater Philagrii & Posidonii Medicorum.

Philotes quem ἰταῖρον Galenus appellat, ejusque contra lichenos medicamen-

*) Vide Jo. Rhodium ad Scribonium Largum p. 161.

mentum versibus (δα' σίχων) scriptum memorat quinto κ' π' π' T. II. p. 227. Citat & p. 341. 373.

Philotas Amphissensis, Plutarcho in Antonio memoratus. p. 928.

Philotas simpliciter citatus Cornelio Celso lib. v. c. xix. sive item ille, sive alius.

Philoteus, sive *Theophilus*, cujus extant Commentarii Græci in Aphorismos Hippocratis, tributi in quibusdam Codicibus Stephano Atheniensi, Theophili discipulo & Latine versi ab Albano Torino, Ludovico de Austria & Antonio Musa Brasavola. Vide quæ Volum. XII. hujus Bibl. p. 649.

Philotimus, Cornelio Celso lib. IIX. c. xx. ubi illum reponit inter claros medicinæ authores: Galeno lib. IV. περὶ ὑγίης, & lib. II. Commentariorum Hippocratis de natura hominis, & alibi sæpe: *) Cælio Aureliano lib. Chronion I. c. IV. & Actio Tetrab. II. Serm. II. c. IX. & Tetrab. III. Serm. III. c. XII. & Plutarcho in lib. de discrimine adulatoris & amici, & in lib. de Auditoris officio citatus. Is fuit *Praxagora* discipulus teste eodem Galeno lib. I. Alimentorum c. IIX. & lib. I, Methodi, & Erasistrati contemporaneus & condiscipulus Herophili, ut scribit idem Galen. lib. VI. Aphorismorum cap. I. T. IV. pag. 38. citaturque etiam in lib. de Melancholia, qui Hippocratis dicitur, sed non ipsius est, vel ex hac una ratione, quod Hippocrates longo tempore præcessit Philotimum & Erasistratum ejus contemporaneum, atque Themisonem, qui in eodem libro citatur. Hujus autem, aut alterius ejus nominis *Opsaryticum*, Athenæus VII. p. 308. & libros *de Alimento* citat pluribus locis idem Athenæus & Galen. T. IV. p. 311. 312. 347. ubi secundus, & 346. ubi tertius liber allegatur. *De facultatibus alimentorum*, Oribasius II. 69. IV. 10. V. 32. *Anatomica*, Galen. T. V. p. 21. περὶ τῶν κατ' ἰσχυρίων. T. V. p. 661. 667.

Philoxenus, quo authore maxime chirurgica medicinæ pars in Ægypto quoque increvit, qui pluribus voluminibus eam diligentissime comprehendit, ut dicit Celsus lib. VII. in prin. Idem igitur Philoxenus Chirurgus, Galeno citatus librorum medicamentorum κ' β' III. c. III. & lib. IV. c. VI. & VII. T. II. p. 357. 373. 385. & 340. ubi Claudius Philoxenus appellatur.

Philoxenus Grammaticus, citatus Galeno libro septimo Medicamentorum κ' γ' VII. T. II. p. 420.

Philoxenus, aut unus ex illis, aut alius simpliciter citatus eidem Galeno καὶ Ἐπύρῳ lib. IV. c. VII. Aetio, & Paulo Æginetæ lib. VII. cap. XI. vide Claudius.

Philomenus, apud Georg. Vallam xxv. 75. de rebus expetendis & fugiendis. Vide supra Philomenus.

Philosophianus, Octavio Horatiano, aut ut alii malunt, Theodoro Prisciano lib. IV. ad Eusebium filium de Physica scientia.

Phlabinus, Galeno lib. VII. medicamentorum κατὰ γένῃ. Ita vertunt interpretes. Vide supra, Flavius Clemens.

Phocus ille Ornytionis filius, à quo Phocenses dicti, qui Antiopen furore correptam medicamentis sanavit, & uxorem duxit, ut scribit Pausanias lib. IX. quo Boeoticam describit. Alius Φωκᾶς ἰατροῦς Galeno T. V. p. 41.

Phabus, Marcello Burdegalensi ex Basso citatus, Medicamentorum cap. XXIX.

Philarus, Rasi lib. I. Continentis c. I.

Phulamus Joanni Serapioni citatus.

Phylacus Galen. T. III. p. 383.

Phyllinus sive *Phylinus*: Plinio lib. XX. & alibi sæpe, & Paulo Æginetæ, & Galeno καὶ γένῃ lib. V. Vide supra, Philinus.

Pironius Cassius, vide num sit unus ex illis Cassiis, de quibus supra.

Piscator, quisquis est citatus Galeno & Aetio Tetrab. III. Serm. IV. c. XII. & Tetrab. IV. Serm. II. c. LIII. & Serm. IV. cap. XII. Vide supra in Halievs.

Pisibenus. Vulcatius in vita Avidii Cassii c. X.

Piso, quem ex libro de animalibus citat Aetius Tetrab. IV. Serm. I. cap. LXXXVI. Videndum, idem ne sit ad quem de theriaca scripsit Galenus.

Pisibolus Galen. T. III. p. 460. 461.

Pisculus vide infra, Spittalus.

Platearius, qui sæpe à Vincentio Bellovacensi allegatur. Vide *Joannes Platearius*.

Plato philosophorum Deus, quem medicinæ artem probe novisse liquido constat cum ex aliis suis operibus, tum vero ex Timæo, in quo definit quid sit sanitas corporis, quid morbus, distinguit febrium aliorumque morborum species, singulorumque rationes assignat: atque de pharmacis multa scribit, & alia pleraque ad medicinam perti-

tinencia. Præterquam quod is ab Epicrate Ambraciota mediæ comœdiæ poeta fuggillatus est, ob id quod animalium vitas, plantarumque, atque herbarum naturas curiosius investigaret. Galenus libro VII. *αἰ γὰρ*, c. 11. Catapotium Platonis describit, & alibi sæpe illum citat, singulari etiam opere, quod exstat, dogmata Hippocratis & Platonis conferens & examinans. In alio, quod intercidit, tradiderat *ἐξηγήσεις τῶν ἰατρικῶς ἐν Τιμαίῳ γεγραμμένων*. Vide lib. IV. hujus Bibl. c. XVII. p. 536. 543. & 583. seq. Ælianus lib. IX. variæ historiæ cap. 22. scribit illum plurimum curæ in medicinam contulisse.

Plato aliis cujus medicamenta refert Galenus Pharmacorum localium VII. c. 11. non semel T. II. p. 264. & Rasis lib. X. Continentis c. 1.

Plato Tiburtinus, qui Almanforis Judicia vertit, atque etiam Æneam de Pulribus & curinis.

Plinius ille Veronensis, scriptor Naturalis Historiæ; de quo dixi in Bibl. latina. Hoc loco autem subjungam judicium Joannis Bernierii, quo medicinam & Medicos adversus acerbiores Plinii censuras tuetur. Ita vero ille Hist. Chronologica Medicinæ Gallice edita p. 203. *Pline, à la vérité, est un homme incomparable à prendre son Histoire Naturelle en gros; mais quant à ce qu'il dit de la Medecine & des Medecins, qui ne voit qu'il y a bien des contradictions, du travers & de la passion, tant il est vray que les Grands-hommes ont de grands défauts? Il ne faut donc pas s'étonner si par ce qu'il étoit bien plus, Historien & Philosophe que Medecin, n'ayant jamais pratiqué ny, veu des malades, il a erré en tant d'endroits, particulièrement, quand il a blâmé l'usage des medicamens exotiques: car n'est-il, pas vray qu'il y a des pays si mal pourvus de remedes, qu'il faut, necessairement se servir de ceux qui viennent des pays éloignés? Non omnis fert omnia Tellus. De plus quand les maladies se transplacent d'un pays en un autre, ne faut-il pas avoir recours aux remedes que la providence Divine a fait naître dans les pays d'où ces, maladies se sont transplantées? Il blâme aussi mal à propos, les compositions de remedes: car le mélange & la fermentation de, ces remedes, ne font-ils pas ordinairement ce qu'ils ne pouroient, faire seuls? & se donnant ainsi les mains, ne peuvent-ils pas devenir par cette mixtion, ce qu'on appelle dans la Medecine les mains, salutaires de Dieu? Il dit encore que les Arcadiens ne se servent,*

„d'aucun médicament, & qu'ils ne vivent que de lait, comme si
 „le lait n'étoit pas souvent un *medicament alimentaire*, a) & un *ali-*
 „*ment medicamenteux*, quand on y est accoutumé, & quand il n'y a
 „pas de dispositions dans le corps qui y repugnent. Il impute à
 „la Medecine, (quelle injustice!) les fautes des Medecins ignorans,
 „& prend de là occasion de déclamer contre cette Science, qu'il
 „s'avise de louer en un autre endroit, quel raisonnement, quelle
 „conduite! Il dit, sans y faire reflexion, que les Medecins ignorent
 „la vertu des mineraux, ce qui n'étoit pas même *vray* de son temps,
 „les plus anciens Medecins ayant connu leurs proprietéz, & les
 „ayans mis en usage. Il dit aussi fausement, comme nous le ver-
 „rons en son lieu, que la Medecine a été proscrire à Rome pendant
 „600. an; ingrat! qui a pris des Medecins tout ce qu'il a écrit de
 „meilleur, & qui n'a pas voulu comprendre que les Romains ne
 „condamnerent que les Operations du Medecin Archagate, &
 „de quelques autres Chirurgiens venus de la Grece, gens intre-
 „pides, assurez & tels que doit être un bon Chirurgien. b) Car
 „après tout, ce procedé du peuple Romain, marquoit il autre cho-
 „se que son instance, ayant d'abord honoré Archagate de gra-
 „ces & de privileges, & l'ayant ensuite traité de bourreau, *ple-*
 „*bi non judicium non veritas*. En effet, ce qui fait voir que Plin
 „parle en homme passionné; c'est qu'après avoir pris droit sur
 „les jugemens & sur l'inconstance d'un peuple encore grossier, il
 „se demande par une contradiction manifeste, *S'il faut croire que*
 „*les anciens aient condamné une chose salutaire?* car il se répond,
 „*Non en verité, ils ne condamnerent pas la Science, mais la maniere*
 „*de l'exercer*, après avoir dit fausement & sans raison que *lues mo-*
 „*rum non aliunde quàm ex Medicina*. Comment veut-il donc qu'on
 „entende ces paroles? Mille peuples ne peuvent s'en passer, *quoi-*
 „*qu'ils se passent quelques-fois de Medecins*. Accordez cela. Car
 „je reserve pour un autre lieu à répondre, non seulement à la
 „prétendue proscription de la Medecine pendant 600. ans; mais
 „encore à ce que ses partisans ont voulu inferer d'un autre pas-
 „sage de cét Auteur mal entendu, pour mettre la Medecine
 aux

a) Lib. 25. cap. 8.

b) Oportet Medicum immisericordem esse, Cels.

aux Iers, avec les Esclaves du peuple Romain. Je reviens donc, à ses autres sentimens, & pour réponse à ce qu'il dit, qu'il n'y a que les homicides des Medecins qui ayent le privilege de demeurer impunis, ne sçait-il pas que de son temps même, la malice & l'imperitie des Medecins étoient punissables, & que la Loy, *Aquilis* y est formelle ? Il se plaint de ce qu'on ajoûte foy aux cajoleries des Medecins, comme si cela ne venoit pas en partie de ces discoureurs, qui ne sont rien moins que de vrais Medecins, puisque la Medecine d) se plaint elle-même dans de bons Auteurs de ces Medecins, pour lesquels on devoit établir, des grands jours, & faire revivre la Loy *Cornelia de Sicariis*, puis qu'Ulpien, qui est bien plus proche de nous que ces Loix, est dans ce sens-là, disant que quand il parle des Medecins, il ne reconnoît pour tels que ceux qui procedent par ordre & par methode, & non pas des ignorans & des empiriques. Ainsi, nôtre Auteur après avoir furieusement declamé contre la Medecine & les Medecins, ne laisse pas de revenir à luy-même, tant la verité a de force, avouant de bonne foy e) que la Medecine est le seul de tous les Arts qui ait l'avantage de donner la loy, aux Souverains, & que s'il n'y'en a point de plus sujet au changement, cela n'empêche pas qu'il ne soit le plus utile de tous. Aussi son neveu fut-il bien plus équitable que luy, & bien plus constant, dans le jugement qu'il fit de la Medecine, défendant à ses domestiques de luy donner autre chose que ce que son Medecin ordonneroit dans sa maladie. Je demande donc enfin aux partisans de Plin l'aîné, quel jugement on doit faire des sentimens, d'un homme si inconstant, & qui ayant nié l'immortalité de l'ame, pourroit bien encore nier sa propre experience, & tout, ce qui tombe sous les sens dans l'exercice & dans les heureux succès de la Medecine. „ *Hac Bernierius.*

Plinius Valerianus, de quo itidem in Bibl. Latina. Etiam utrunque Plinium citat Marcellus Burdegalenfis. In veteri inscriptione apud Fulvium Ursinum p. 100. & Gruterum p. DCXXXV. 1. D. M. C. *Plinii Valeriani Medici, qui vixit Ann. XXII. M. VI. D. V. Parentes.*

A a a 3

Plissar-

d) V. Threnod. Medicam Mindeneri.

e) Lib. 24. cap. 1.

f) Plin. junior lib. 7. Epist. 21.

Plisfarcus. Dioclem Carystium in primo τῶν πρὸς Πλάτωνα ὑγιεινῶν citat Galen. T. IV. p. 303. 312.

Plisstonicus, sive Plestonicus, *Praxagora* discipulus sæpius Plinio, in Histor. nat. atque Galeno libro secundo Commentariorum de natura hominis, & libro primo methodi atque alibi memoratus, itemque Athenæo, & Garioponto in libro de Febribus, c. VII.

Plutarchus, Chæroneus quem cæteris omnibus Philosophis, inquit Tiraquellus, antepone aut adæquare ausus fuerim, medicum se optimum ostendit in eo libro quem de tuenda bona valetudine eleganter & docte conscripsit, atque etiam in problematis symplosiacis quæ magna ex parte medicina constant.

Podalirius Æsculapii filium, a) & Machaonis fratrem, post everfam Trojam in Italiam pervenisse, ibique diem suum obiisse ferunt. Accidit autem postea ut ab illius loci accolis pro heroe cultus, in magna etiam venerationis religione habitus fuerit, siquidem Calabrum populi b) de morbis & ægrotationibus Numen consulturi ad illum soliti fuerunt accedere. Oraculi autem illius fuisse genus perhibetur hujusmodi, ut heroem scilicet consulturus, juxta illius sepulchrum in agninis pellibus obdormisceret. Somniis enim de qua quisque rescire cuperet, palam admonebatur. Althæno quin etiam nomine juxta illius tumulum placidus fluebat amnis, in quo si homines & jumenta saucia sive ulcerosa lota fuissent, Podalirii invocato nomine, sana & integra è flumine exire constans erat fama. Quamobrem id fluvio inditum fuisse nomen Timæus est autor: αἰθραῖον enim mederi & succurrere Græco significatur vocabulo, qualem etiam Alpei Arcadiæ amnis fuisse denominationem dicunt, quia alphos, id est, vitiliginis morbum aquis suis ablueret & curaret. De Podalirio hoc illud quoque veteribus monumentis traditum est, c) quod cum ex adversis maris tempestatibus in Caria à caprarum pastore servatus, & hospitaliter acceptus ad Damæthum Regem fuisset

a) Homer. Iliad. β. 731. Ἀσκληπιὸς δύο παῖδες ἰητῆρ ἀγαθῶ, Ποδαλῖος ἰδὲ Μαχάων. Pindarus de bello Trojano: quem (Agamemnonem) doctus arte paterna Paoniis curat juvenis Podalirius herbis.

b) Daunii, vide Tzetiam ad Lycophron. vers. 1047. seq. ex quo hæc accepit Nicolaus Leonicus Thomæus lib. 3. de varia Hist. cap. 47.

c) Tiraquellus p. 245. hæc reperit apud Stephanum Byz. in Σύρα.

isset perductus, ejus filiam nomine Syrnem tecto delapsam, tum aliis quibusdam medicamentis, tum misso ex utroque brachio sanguine perſanavit, quod Rex admiratus, illum ſibi generum adſciivit, Cherſoneſo illi tradita, in qua Podalirius mox duas condidit civitates, alteram Syrnem de uxoris nomine, alteram de paſtoris, à quo fuiſſet incolumis ſervatus. De hocque eſt illud Ovidij ad finem lib. 11. De arte amandi:

*Quantus apud Danaos Podalirius arte medendi,
Aeacides dextra, pectore Neſtor erat.*

Et illud lib. de remedio amoris.

*Cumbar propriis ager Podalirius herbis.
Et fateor, medicus turpiter ager eram.*

Et lib. IV. Triftium, Eleg. VII.

*Quem ſemel excepit, nunquam Podalirius agro
Promiſſam medica non tulit artis opem.*

Podanibaſ, Galeno librorum medicamentorum ſecundum locos VII. ad fin.

Polemocrates frater Alexanoris, Machaonis filius, de quo Pausanias in extremo Corinthiacorum, templum ejus memorans ad quod morbo laborantes confugiebant & Polemocratem cultu & honore proſequebantur, ἐῖς αὐτὴν τὴν τάφον, ἐῖς ἡμᾶς ὅθεν τῶν περὶ αὐτὸν ἔχουσιν. p. 202.

Polles, Aegienſis, ex Aegis Aſia, Philoſophus artes divinatorias profeſſus, cujus ἱημεῖα libris duobus, ἱατροσυμβολικά & de ſympathiis atque anti-
patathiis libros tres Suidas memorat. Apud Galenum T. v. pag. 41. pro ἀπῶλη legendum τὴν πάλη. Etiam apud Nonnum hiſt. 61. in Greg. Naz. Orat. pro Polluce legendum Polles, cujus meminit & Marinus vita Procli c. x. & Suidas in οἰωνογική.

Pollio aromatarius in veteri Inſcriptione extra Romam via Latina apud Gruterum p. DCXXXVI. 7.

Poleniſos, ſive **Poleniſus**, Galeno lib. VI. Simpliſſimum, & Avicenna lib. v. ſumma 11. tract. 11.

Polyar-

Polyarchius, Paulo Æginetæ citatus.

Polyarchus, (idem ut videtur,) Cornelio Celso lib. v. cap. xlix. & Galeno libr. medicamentorum secundum locos lix. cap. v. T. ii. pag. 284. ubi illum citat ex epistola ad omnia interna, & Paulus Ægineta lib. iiii. c. lxxiv. Ab hoc Polyarchion Malagma & Epithema dictum, de quo idem Paulus Ægineta lib. iiii. c. lxxlix. & lxx.

Polybius, sive *Polybus* (utrunque enim reperitur) gener & discipulus Hippocratis, & illius in instituendis juvenibus successor, ut dicit Galenus in Commentariis ipsius Hippocratis de natura hominis lib. i. & Aphorismorum lib. vi. c. i. Hujusque plurimi, Galeno tamen ubique reclamante, censent esse librum illum *περί φύσεως ἀνθρώπου*, de natura hominis, qui inter opera ipsius Hippocratis est, & alia quædam de quibus dixi lib. i. hujus Bibl. lib. ii. cap. xxiv. § 5. & lib. iv. c. xvii. p. 584. Ejusque etiam meminit idem Galenus lib. iiii. de Respirandi difficultate, & alibi sæpe, & Celsus lib. v. c. xx. & Plinius lib. xxxi. c. ult. in fin. & ante hos Thesalus in legatione ad Athenienses T. ii. Opp. Hippocratis p. 945. Suntque qui dicunt Polybum fuisse illum generum Hippocratis, Polybium alterum, quod ægre mihi persuadeo.

Polycletus, Messanensis cujus honorificam mentionem facit Phalaris in duabus ad eum epistolis 70. 71. & alia epistola ad Messenios 21. Ex memoriæ lapsu videtur Joannes Neander, Bremanus Herophilum pro Polyclêto nominare in syntagmate de Medicinæ laudibus & origine p. 22. ubi ait Phalaridem ab Herophilo Chalcedonio liberatum morbo gravissimo, & præmia in eum contulisse amplissima, *ipsius Phalaridis Epistola ad eum teste*. Nulla autem ad Herophilum Epistola extat inter eas quæ Phalaridis nomine feruntur, & Herophilus longe illo junior fuit. Alius Polycletus statuarius, qui sæpe memoratur à Galeno ubi statuam ejus memorat, *canonem* dictam, quod proportionem membrorum humanorum accurate observasset T. i. p. 67. 550. T. iiii. p. 477. T. iv. p. 239. & librum de illa statua compositum T. i. p. 288.

Polycritus Mendæi filius, Plutarcho memoratus in Artaxerxe pag. 1021.

Polydamna Thonis Ægypti uxor de qua Homerus quarto Odysseæ ubi de Nepenthe, vers. 227.

Τῷ δὲ Διὶ θυγάτηρ ἔχε φάρμακα *) μηλίεντα
 ἑσθλά, τὰ οἱ Πολυδάμνα πόρε Θῶντος ὡδ' ἀκοίτης
 Αἰγυπλίῃ, τῇ πλεῖστα φέρε ζείδωρος ἄρεα
 φάρμακα, πολλὰ μὲν ἑσθλά μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρὰ.

Id est Guilelmo Budæo interprete annotatt. in Pandect.

*Tyndarū hac habuit summo Jove nata venena,
 Quæ Polydamna dedit conjunx Ægyptia Thonis
 Commoda consulta medica composita sub arte,
 Multa legens Pharia solers tellure venena,
 Noxia permixtim, carpens quoque commoda multa.*

Eosdem Homeri versus laudant Herodotus II. 116. Theophrastus IX. hist. plantar. Diodorus Sic. lib. 11. Bibl. c. 14. Philostratus VII. de vita Apollonii, multique alii: Vide Petrum Petitem de Nepenthe Homericæ pag. 40. seq. & Jac. Duportum Gnomologiæ Homericæ p. 166. seq.

Polydus, sive *Polydes*, sive Polyidas, Galeno, in libro de curandi ratione ad Glaucum, & in Introductione, sive Medico post prin. & de compositione Pharmacorum κ' γίνη, lib. 111. T. 11. p. 118. 135. 189. 202. 346. 352. 387. 388. T. 14. p. 98. 191. 210. 218. 371. & Aetio Tetrab. 14. Sermon. 11. c. 111x. & Serm. 14. c. 1x14. & Paulo Æginetæ lib. 14. c. xxv. & lib. vii. c. x11. citatus.

Polydus alter multo antiquior, qui Glaucum Minois filium ad vitam vi cujusdam herbæ revocasse traditur apud Apollodorum lib. 111. Bibl. & Palæphatum cap. xxv11. à Dracone, altero Medico edoctus.

Polybus, quem ex Aristotelis libr. 111. cap. 111. Hist. animalium Tiracuellus exhibet, vitiose scriptus est pro Polybo, Hippocratis genero de quo supra. Ita enim meliores editiones: Πόλυβος δὲ ὦδε. Affert deinde nonnulla quæ in Polybi libro de victus ratione, quem Hippocrati quidam præter rem tribuerunt, hodie leguntur.

Pompejus Lenax Pompeji Magni libertus, de quo Plinius lib. decimoquinto cap. xxx. in prin. & lib. xxv. cap. 11. Is est, quem ipse Plinius

Bbb

sæpe

*) Μηλίεντα λέγει κατὰ τὴν Στωικικὴν ἐκτίνασιν. Plutarch, in vita Homeri p. 391. edit. Thomæ Galei.

sæpe Leneum simpliciter vocat, ut eodem lib. xxv. c. vi. & lib. xxiv. c. ix. Vide supra in Mithridate.

Pompejus Sabinus, Galeno lib. vii. κατὰ γένη, Tom. ii. p. 418. Vide infra, Sabinus.

Pomponius Bassus, Galeno medicamentorum secundum locos libro quarto, c. vii. vide Bassus.

Ponticus Virmius, aut ut alii rectius vocant, *Virunius*, *Tarvisius*, qui *Theophilum* de urinis & pulsibus, & *Æneæ* libros ejusdem tituli in Latinum vertit. De hoc *Virunio* accurate in *Diario eruditorum Italix* Tom. xxiv. p. 235. sqq. Vita illius ab cognato ejus *Andrea Ubaldo* scripta prodit, *Ovidio Montalbano* editore Bononiæ 1655. 4.

Porphyrus citatur ab *Octavio Horatiano* de *Physica scientia* lib. xv. Hic *Tanaquillo Fabro* visus est *Βοττανίως* nomen accepisse quod sola *Βοττανίη* vesceretur, ab carnibus animantium abstineret. Sed *Βατανιώς* in veterum scriptis, non *Βοτανιώς* legitur, à *Bataneæ* *Syriæ* petito nomine, ut dixi lib. iv. c. xxvii. ubi de *Porphyrio* & ejus scriptis. *Porphyrus* *Isagoge* de animæ natura & conjunctione cum corpore memoratur sed non à *Galeno* T. iii. edit. Paris. p. 232.

Porphyrogenes. Vide supra in *Constantino*.

Posidippus, apud *Julium Capitolinum* in *Antonino Philosopho* c. xv.

Posidonius, sive *Possidonius* *Galeno*, *) & *Actio* sæpe, & *Paulo Æginetæ* libro septimo, cap. iii. & xix. & xxii. In *Matthæi Sylvatici* pandectis *Medicinæ* frequentissime *Posidonius*, sive ut ibi semper legas *Possedonius Medicus* allegatur.

Marinus Posthumus, supra in *Marino*.

Pocammon, *Galeno* medicamentorum κατὰ γένη, lib. ii. T. ii. edit. Basil. p. 330.

Prasion, *Galeno* ejusdem operis lib. v. T. ii. p. 391.

Praxagoras *Cous*, præceptor *Herophili*, ut dicit *Galen*. lib. iv. de differentiis pulsuum, & ab eo sæpe **) citatus ex libris de *Accidentibus*, & aliis, & ab *Cœlio Aureliano* lib. *Chronion* i. c. iv. & alibi ex libris peregrinarum passionum. Fuitque etiam præceptor *Philorimi*

*) Vide lib. IV. hujus Bibl. c. XVII. p. 585. ubi videbis non alium quam *Posidonium* *Stoicum Philosophum* à *Galeno* intelligi, eumque commendari ob peritiam *Geometrix* & citari eius scriptam *περί παθῶν* de affectibus.

**) Vide lib. IV. hujus Bibl. loco jam laudato.

mi & Plisbonici de quibus supra diximus. Crinagoræ Epigramma in Praxagoram medicum lib. iv. Anthologiæ p. 485.

Αὐτὸς σοι φοίβοιο πᾶσι λαθικηδεῖα πίχτης
 ἰδμοσύνην, πανάκη χεῖρα λιπηράμην,
 ἤρξαγέρη, τέρνεις ἐσμάξαν. τοὶ γὰρ ἀνίασι
 ὄρνυται δολιχῶν ὑπὸ πύσσαι ἐκ πυρετῶν.
 Καὶ ὅσσα τμηθῆντι πᾶσι χροὸς ἄρκια θῶναι
 φάρμακα, πηκίης οἶδα παρ' Ἡπίονος.
 Στητῖσιν δ' εἰ βῶσι ἐπ' ἥρκεον ἰσηῆρες,
 οὐκ ἂν ἐπορθμείθῃ νεκροβαρὴς ἄκατος.

Hoc est Eilhardo Lubino interprete :

*Ipse tibi Phæbi filius curarum oblivionem inducentem artis
 Scientiam panacea manibus inungens,
 Praxagora, pectori intinxit: cui enim dolores
 Concitantur longis quicunque ex febribus,
 Et quæcunque vulnere in corpore sufficit imponere
 Remedia, à te didicisti Epionæ. *)
 Mortalibus vero si tales suppetere medici,
 Non trajiceret mortuæ gremium navis.*

Presbyter Indus Aëtio, vide supra Indus.

Presbyter simpliciter citatus eidem Aëtio, sive ille Indus, sive alius, Te-
 trab. iv. Sermon. i. cap. xxiv.

L. Primigenius, de quo vetus Inscriptio Iguvii seu Eugubii, Umbriæ urbe,
 apud Sponium p. 143. Misc. eruditæ antiquitatis, ex Baptistæ Fer-
 reti Musis Lapidariis, & Sirmondum ad Sidonii lib. 11. Epist. xi i

L. Sabinus L. L. Primigenius.

*Ortus ab Iguvio Medicus fora multa secutus
 Arte feror nota, nobiliore fide.
 Me consurgentem valida fortuna juventa
 Desituit, rapidis imposuitque rogis.
 Clusino cineres, flamma cessere sepulchro,
 Patronus patrio condidit ossa solo.*

Bbb 2

Primi-

*) Epionæ Aesculapii uxor.

Primion, Galeno Medicamentorum $\pi\epsilon\pi\epsilon\tau\epsilon\iota$, lib. I. T. II. pag. 365. & $\pi\epsilon\pi\epsilon\tau\epsilon\iota$.

Proclianus, Marcello Burdegaledsi Medicamentorum cap. XXII.

Proclus quem inter Methodicos numerat Galenus in introductione sive Medico. T. IV. p. 42. 373. Citatur etiam Proclus à Galeno libro I. Methodi & à Paulo Aegineta lib. III. cap. LXXVII. & lib. VII. cap. XI.

Procopius Casariensis, medicus exercitus Belisarii adversus Gothos, qui & ejus expeditionis historiam scripsit, quam etiamnum habemus. Hæc Tiraquellus, qui Procopium hunc quibus argumentis aut testibus Medicum faciat, nescio. Nam ipse quidem testatur se fuisse Belisarii $\pi\alpha\gamma\gamma\alpha\phi\iota\alpha$, notarium, comitem ac consiliarium, lib. I. de bello Persico cap. 7. & 12. seq. & classis ac rei annonaviæ curam sibi commissam lib. II. de bello Gothico cap. IV. De Procopio ipso & ejus scriptis dixi Volum. VI. hujus Bibl. pag. 248. seq.

Proculus, qui de natura hominis inter alia ejus artis monumenta scripsit, ut prodit Galenus lib. II. de Februm differentiis, c. VI. Eumque etiam memorat lib. I. Therapeutica, & Coelius Aurelianus lib. Chronion III. c. IIX. ubi illum dicit fuisse Themisonis sectatorem.

Prodicus, eidem Galeno in lib. II. de Naturalibus facultatibus, cap. IX. & in lib. II. de differentiis febrium, c. VI. citatus ex libro de natura hominis T. I. p. 106. T. 3. p. 332. quem Proculum quidam esse putant.

Prodicus Selymbrianus, Hippocratis discipulus, apud Plinium lib. XIX. c. I. sive ille fuit, sive alius.

Prodicum medicum, sive illum, sive alium, quod magis credo, memorat Hippocrates lib. VI. Epidemion, si illic Prodicus & non potius Herodicus sit scribendum, quod magis puto, secutus sententiam Leonardi Fuschii, & veteris Interpretis, de quo diximus supra in Herodico.

Prosecbius, Paulo Aegineta lib. VII. c. XVI.

Prosdocus, Marcello medico Burdegalensi, medicamentorum c. XXIX.

Prosper Calanius, Sarzinenfis, cujus est docta paraphrasis in lib. Galeni de Inæquali intemperie, & alia multa opera non contemnenda.

Protagoras cujus meminit Eupolis poeta Græcus in ea fabula, quæ Colaces inscri-

inscribitur, & Plutarchus Symposiacon decade vii. problem. i. Democriti Ζηλωτής. Galen. T. ii. edit. Paris. p. 23.

Protarchus, Celso lib. v. c. xix. non semel, & lib. iix. c. xx.

Protas Pelusiotes, Galeno medicamentorum localium lib. x. c. i. T. ii. edit. Basil. p. 308. Alius Protas Rhetor, Galeni civis. Tom. iv. p. 326.

Proxenus, Galeno ejusdem operis lib. vii. c. ii. T. ii. p. 265.

Pyrsias, vide supra in Asclepiade p. 87.

Pyrsanis, sive *Pyrsanides*, Galeno Pharmacorum secundum locos lib. iix. c. i. & lib. vii. cap. 3. T. 2. p. 266.

Ptolemaeus Chirurgus, Cornelio Celso, lib. vi. c. 7.

Ptolemaeus Cytherius, poeta epicus, Suida teste scripserat de miris virtutibus herbæ ψαλακάνθας, pro qua pyrachantem sive scolymum, de qua apud Dioscoridem mentio, legit Tiraquellus p. 293. Sed nihil mutandum patet ex Ptolemæi Hephæstionis lib. v. apud Photium Cod. 190. ubi narrat Psalacanthæ esse nomen herbæ Ægyptiæ artemisiæ vel meliloto similis, quæ si veræ credis fabulæ, equis alligata victoriam præbet ac felicitatem.

Ptolemaeus Evergetes, Ægypti Rex, herbarum vires ac naturam intelligens, carmen Homeri depravatum correxit: scripserat enim lib. Odysseæ quinto, vers. 72.

Ἄμφι δὲ λειμῶντες μαλακοὶ σίς ἢ δὲ σελίν.

Significans *Sion* esse palustrem plantam, & cum palustri apio nasci, quod ignorantes quidem Grammatici non σίς, sed ἰς quod est violæ, legi oportere contendebant, ut nunc quoque vulgo legitur. Contra quos Rex hujus rei peritus *sis*, non violas, cum apiis in irriguis pratis nasci in eo poeta voluit. Hic autem citatur à Marcello in lib. de medicamentis, cap. xiv. ubi illum dicit scripsisse libros in re medica, & iterum cap. xxxvi. Citatur Ptolemaeus & à Galeno libr. iv. de compositione medicamentorum κτ' ἕπας, cap. vii. T. ii. pag. 217. T. v. p. 411. 413. & alibi non semel, ubi illum modo Regem appellat, modo nobilem. Et Aëtio Tetrabibli ii. Serm. ixi. cap. cx. non semel.

Ptolemaeus simpliciter, sive alius, sive ex illis unus, Galeno l. v. medicamentorum κτ' γένη, T. 2. p. 181. & Coelio Aureliano lib. ixi. Chroni-

- on, c. 119. ubi illum dicit Erasistrati sectatorem, & Actio Quaternione 11. Serm. 3. c. cx.
- Ptolemaus*, quem γνώριμον sive familiarem vocat Galenus lib. 1v. Pharmacorum κατά τόπους, c. vii. non semel, & lib. vii. c. v. T. 2. p. 390. 391. 271. 219.
- Publius* ὁ καθ' ἡγήγητος sive Præceptor, Galeno medicamentorum κατὰ γένη, lib. v. T. 2. p. 391.
- Publius* simpliciter, sive ille, sive alius eidem Galeno ibi, T. 2. p. 399. & etiam κατὰ τόπους 1x. c. 1v. T. 2. p. 339. 389. & Marcello medicamentorum c. xxix.
- Pudentianus* Epicureus, Galeno T. 4. p. 368.
- P. Pupius P. L. Mentol Medicus* 11111 vir *) in veteri marmore ubi icon hujus Pupii apud Fulv. Ursinum p. 97.
- Pysson* Plinio lib. xxi. c. ult.
- Pyramus*, Galeno κατὰ τόπους lib. 1v. c. 7. T. 2. p. 217.
- Pyro*, cujus nugæ deridet Galenus lib. 11. de Temperamentis.
- Pythagoras*, philosophus non modo Medicam artem rem divinissimam esse pronunciavit, ut scribit Apollonius Tyanensis Epist. 23. ad Critonem: sed medicinam quoque exercuit ipse, teste Jamblichio lib. 1. c. 29.
- Pythagoras* alter à philosopho, cujus meminit Diogenes Laertius in vita ipsius philosophi, quem de hernia scripsisse tradit.
- Pythagoreos* πάντ' σφέδρα περὶ τὴν ἰατρικὴν ἐσπουδαίνειν, singulare studium in arte medica posuisse notavit Ælianus 1x. 22. Var. Hist.
- Pythion*. Galen. T. 2. p. 340.
- Pythius*, eidem Galeno Pharmacorum secundum locos, lib. v. c. 9. & secundum genera, lib. 3. T. 2. p. 234. 236.
- Pythocles* memoratus Hippocrati lib. vii. Epidemion.

Q.

- Quadratus*, Galeno medicamentorum κατὰ γένη, lib. vii. T. 2. p. 419.
- Julia Quintiana* Clinicæ videtur mentio fieri in veteri inscriptione apud Gruterum p. DCXXXV. 10. Quanquam p. DCXC. 6. eadem inscriptio legitur sic: *Julia Quintiana Cl. Luca F.*
- Quintus Stertinius*. Romæ clarus, teste Plinio xxi. 1.
- Quintus* præceptor Galeni, eidem sæpe memoratus. Confer lib. 1v. hujus Bibl. cap. xvi. p. 586. Supra in Marino.
- Quiri-

*) Servir, nomen dignitatis ac magistratus. Vide infra, Sosthenes.

ricus de Augustis, Thertonensis, qui scripsit Lumen Apothecariorum, editum Venetiis 1495. fol. ac deinde sæpius.

R.

hi Moyses, cujus extant Aphorismi medicinales, quibus hunc titulum præfixit, Moyses filius servuli Dei, Israeliticus Cordubensis. Suntque & alia ejusdem opera. Vide supra, in Mose.

ivius, Plinio lib. XXI. c. VII.

apud Arabes celeberrimus, vide supra *Albubeter*, & Joannem Leonem Africanum cap. VI. & XVII. Jo. Arculani expositio libri Akmanforis, prodiit Venet. 1483. fol.

mundus Lullus vir certe reconditæ doctrinæ & eruditionis, qui præter alia multa, quæ in medicina scripsit, edidit librum cui titulus est, Ars brevis, alterum quem Artem generalem vocavit, utranque adeo difficilem, ut pauci queant intelligere, verum si semel intelligas, omnia pollicentem. Hæc de Lullo Tiraquellus, scriptore ut ajunt 321. voluminum. Novam ejus operum editionem parari auspiciis Serenissimi Electoris Palatini, traditur in diario eruditorum Italiæ T. XIV. p. 392. Scripta de secretis naturæ, de alchymia & metallorum metamorphosi, Lullio præter rema tribui notat, qui de illo multa, Lucas Waddingus in annalibus Minorum. Vide & Nic. Antonium T. II. Bibl. Hispanæ, Olavum Borrichium in conspectu scriptorum Chemicorum, &c. Obijt Lullius A. 1315. æt. 80. Adi Acta Sanctor. 30. Junii T. V. p. 633. 64. & dissertationem de cultu Raymundi Lullii in memoriis litterariis Trevoltinis A. 1702. p. 30. edit. Amst.

ubatus Serapioni Antidotorum cap. XVII.

naclus Fuchs, Lymburgus, cujus est Methodus curandi morbi Gallici & Historia aquarum, & tractatus Conditorum, & specierum aromaticarum, & Nomenclatura plantarum.

idius Remmus, in veteri Inscriptione, Medicus Legionis XXI.

pinus Methodicus, T. IV. p. 42. Galeno memoratus lib. I. Methodi.

Rhemnius Fannius Palamon cui tribuitur carmen hexametrum cum Celso & Sereno Sammonico sæpius editum de mensuris & ponderibus quibus medicinæ dispensantur, quod alii nescio cui *Remio Flavio* vel *Prisciano* alii tribunt, de illo dixi in Bibl. Latina p. 680.

valus, Galeno lib. VII. Pharmacorum localium cap. 3. T. I. p. 265.

Rbi-

Riphius Nicaenſis inter Dipnoſophiſtas, Athenæo. Legendum **Rufinus**. **Richardus**, *Anglicus*, cujus ſunt libri de Phlebotomia, de urinis, de anatomia, de ſignis prognosticis, de febribus.

Roffus, Raſi lib. vi. Continentis cap. i. niſi Ruffus ſit legendus, quod facile crediderim, cum nullo alio loco meminerim me Roffum legiſſe.

Roffinus, apud eundem cap. 3. ejusdem lib. niſi etiam Ruffinus ſit legendum.

Rogerus Baco Oxoniensis, Ord. S. Franciſci, deſunctus A. C. 1292. cujus Chymica quædam & Phyſica ſcripta feruntur. De illo Lucas Waddingus in Annalibus Minorum & Antonius Wood Antiquitat. Oxon. T. i. p. 136. ſeq. ubi à Magia Dæmoniaca eum abſolvit, ſed naturæ peritiſſimum fuiſſe docet. Similiter cauſam ejus agunt Joannes Deë, Joannes Seldenus, Gabriel Nandæus, & in Dictionario ſuo hiſtorico Petrus Bælius. *Qua in Chemicis Baco publicavit*, judice Olao Borrichio *) *obſcuriora ſunt, & variis proceſſuum ineptiis reſerta: eſt tamen ubi expereſcitur, & ſagacibus monitis, quantus in ſe lateat artiſex, evidenter oſtendit. Quia & qua de Arte tradit ad Raymundum Gauſfredum, demorſos ſapiunt ungues. Nec male ipſe poſt allatam experimentorum variorum inutilem ſarraginem, Candidatiſ hanc regulam præſcribit: Dimittite experimenta, capite rationes, & invenietis. Scripſit varia de lapide philoſophorum, Alchemiæ ſpeculum, de ſpeculis uſtoriiſ &c. In libro de mirabili poteſtate Artis & Naturæ capaciſſimum declarat ingenium, & admirandam in rebus novis inuſitatique inveniendis dexteritatem: ſatisque oſtendit ſibi ea jam olim fuiſſe explorata, qua poſtera tandem ſacula vera fuiſſe deprehenderunt. Inuſatus ob id ab inertium Monachorum vulgo, ſola innocentia ſe tutatus eſt, & imperitiæ cavillantiſum reſuſcipie contemſit. Nec dubitat retractans ſe in altera editione centuriarum ſuarum Jo. Balæus, Baconem nominare Philoſophum acutiſſimum & ſæculi ſui miraculum. Ejus de retardandis ſenectutis accidentibus & ſenſibus confirmandis, prodiit Oxoniæ 1590. 8. Alia illius edita atque inedita reſert Guil. Caveus in hiſtoria litteraria ſcriptorum Eccleſ. ad A. C. 1278.*

Rogerus Parmenſis, cujus eſt liber de Phlebotomia venarum omnium, edita cum Albienſi: & Præctica medicinalis, vulgata Venetiis A. 1490.

Rolat

*) In conſpectu ſcriptorum Chemicorum §. 19.

Rolandus Capellutus Chrysopolitanus Parmensis, cujus est tractatus de curatione pestiferorum apostematum, & libri quatuor de Chirurgia. Alius Rolandus Ulyssiponensis, de cujus physiognomia vide Nic. Antonium T. 2. Bibl. vet. Hispan. p. 271.

Romanus Medicus, Leoniceni discipulus, cujus extat liber, cui titulum fecit, Antisophista, quo de tribus docendi ordinibus Galeni eleganter differit.

T. Julius Rosianus Apollinarius. supra in Julio.

Rossinus, cujus meminit Nicolaus Antidotarius, & Rasis libr. 17. Continentis c. 1. vide Rossinus.

Rossinus Nicaensis unus è Dipsosophistis, quorum colloquia sunt ab Athenæo descripta.

D. M. T. Vibia Rufo medico Cob. P. Pr. Valeria Rufina Conjug. Optim. fecit. Vetus inscriptio Romana apud Sponium p. 144. Misc. eruditæ Antiquitatis.

Rufus Hierax, quem memorat Tiraquellus, ex hoc Catalogo expugendus. Nam apud Galenum in loco quem ille respicit libr. quinto pharmacorum *τῷ γένει* T. 2. p. 387. referuntur *τροχίαισι κίρροι* trochiesi rufi sive gilvi *ἱέραξ* *θηβαιὸς* Hieracis Thebani.

Rufus Ephesius de quo dictum lib. 4. hujus Bibl. c. 3. atq; c. 17. p. 586. Citatur à Paulo Ægineta & Aëtio apud quem fragmenta complura. Etiam ab Arabibus ut Joanne Mesue, & ab Isaaco Hebræo. Rufi Ephesii *erotemata Medica* sermone Græcorum recentium vernaculo MSt in Bibl. Cæsarea. Libri de appellationibus partium corporis humani MS. Codicem Vaticanum laudat Jo. Rhodius ad Scribonium Largum pag. 213. Ejusdem *de venis & de ossibus* memorat Labbeus p. 126. Bibl. novæ MSS. Hic Rufus ante Fallopium tubas matricis observavit. Carmina autem Græca quæ lib. 3. c. 26. *de effectibus plantarum, Deorum alicujus facrum* edidi cum versione D. Joannis Rendtorffii, Simlerus huic Rufo, Lambecius II. p. 593. & VI. p. 90. Pamphilo Alexandrino tribuit. Rufi effigies in veteri Codice Dioscoridis in Bibl. Cæsarea, apud Lambecium, Nesseli-umque. Occurrit & in imaginibus Bellorii & T. 3. thesauri Gronaiani eeee atque ante Acta medicorum Berolinensium T. 3. Ann. 1718. 8.

Menius Rufus. Galen. 7. *τῷ γένει*, T. 11. p. 416.

Rugenii Chirurgia, supra in Bruno.

A. Rupilius apud Ciceronem in oratione pro Aulo Cluentio habita, c. 63.
Rusticus Galeno citatus in lib. ix. Pharmacorum κατὰ μέρος cap. 6. T. 2.

p. 303.

Rusticus alter Placentinus, recentiorum temporum Medicus.

Rutilius Oribasio citatus.

S.

Sabinus qui in Aphorismos Hippocratis in libros Epidemion & in alia ejus scripsit, teste Galeno: fuitque præceptor Stratonici, præceptoris Galeni, ut dicit idem Galenus in libro de atra bile, eumque sæpissime citat. Vide lib. IV. hujus Bibl. c. 17. pag. 586. Meminit & Gellius lib. 3. c. xvi. ubi ait commodissime Hippocratem commentatum. Non raro tamen à Coisensis sententia aberasse notavit Galenus T. 5. pag. 396. ubi Metrodori præceptorem fuisse testatur.

Pompejus Sabinus Galeno T. 11. pag. 418. Alius Sabinus Romanus, apud Plutarch. ἰατρικὴ Hieron. Mercurialis IV. 13. Var. Lect.

L. Sabinus L. L. Primigenius in vet. inscript. quam dedi supra in Primigenio, & habet etiam Reinesius Classe XI. 9. p. 611. Inscriptio alia Auximi in Piceno, apud Gruterum p. DCXXXVI. 1. *Dei Manib. Juliae Q. L. Sabinae Medicae Q. Julii Asimetus. Conjugi benemerenti.*

Sabon, Rasi lib. 3. Continentis c. 3.

Sabor sive Sapor Rex Persarum citatus à Mesue in libro Grabadin, & à Serapione in antidotis cap. xvi. & alibi.

Sabor filius Sehel, Avicennæ memoratus lib. v. quo de medicamentis compositis loquitur.

Sabud Rex Arabum, a medicis Arabibus sæpius citatus.

Sabur, Rasi lib. 2. Continentis c. 4. & lib. vi. c. 1. & lib. 7. c. 4. ubi eum citat ex libro de Antidotario, & alibi sæpe.

Sacrificulus, id est, ἱερὸς quisquis est, Galeno libro Pharmacorum localium 7. c. 3.

Sadhsar, Rasi Continentis xi. c. 1.

Sabar, sive *Sabarus* Rasi lib. 3. Continentis c. 2. non semel.

Saber, Rasi libro tertio Continentis, cap. 6. & lib. 6. cap. 1. nisi sit ille, aut Seher de quo infra.

Ibnu Saigh, de quo Joannes Leo Africanus c. 15. supra p. 279.

Saladinus Esculani, circa A.C. 1163. cujus est Compendium aromatariorum.

Salamine, Serapioni Simplicium c. cxxxvi. & ccclxiv.

Sab.

Salernia, eidem Serapioni, ejusdem operis cap. cccxxvii.

Salicetus, ejus Chirurgiam habemus.

Salimachus, Cœlio Aureliano lib. Oxeon 3. c. 17.

Salomon, Rex & is quidem sapientissimus atque ditissimus, medicinæ adeo peritus fuit, ut libros fecerit de natura lignorum, herbarum, jumentorum, volucrum, reptilium & piscium, sicuti scribit Rabanus, ejusque authoritate glossa ordinaria & Nicolaus Lyrensis in enarratione illius loci 2. Reg. 1. *Scriptum est in libro justorum.* Et hujus rei apertissimum est testimonium ex eo quod scribitur 3. Reg. 4. ad fin. *Locus est Salomon tria milia pambolas, & fuerunt carmina ejus quinque milia; & disputavit super lignis à cedro, qua est in libano usque ad hyssopum, qua egreditur de pariete: & differuit de pecoribus, & volatilibus celi, & serpentibus, & piscibus.* Quod & retulit Josephus, libro antiquitatum 8. c. 2. Sed eos libros abstulit Ezechias, quoniam multi magis confidebant in herbarum viribus; quam in Deo, ut tradit author libri Zeror Hammor. Cæterum qui librum illum Sapientiæ ipsius Salomonis personæ inscripsit; Ipse (ait c. 7.) *mihi dedit horum qua sunt, scientiam veram, ut sciam dispositionem orbis terrarum, & virtutes elementorum, initium, finem, & medietatem temporum, ipsorum temporum permutationes, atque vicissitudines, stellarum cursus, anni volutiones, naturas animalium, & iras bestiarum, vim ventorum, & cogitationes hominum, differentias plantarum, & virtutes medicum, & quaecunque sunt abscondita & invisibilia cognovi. Omnium enim artifex docuit me sapientia. Quibus quidem authoritatibus ductus Eusebius Cæsariensis asserit libro Evangelicæ Præparationis xi. c. v. Salomonem fuisse summum physiologum. Quanquam non satis certum est, an ipsius Salomonis is liber sit, an Philonis, an vero alterius. Sed, ut hoc obiter dixerim (neque enim id prætermittendum esse duximus) ex eo loco satis satisque constat, non minimam sapientiæ partem esse medicinæ scientiam. Nescio autem an de isto Salomone, an de altero intelligit Avicenna loquens de electuario Almutagnachil relato ad Salomonem. Serapio Antidotorum c. xx. & iterum cap. xxxiii. citat Salomonem quempiam medicum, quisquis is fuerit, sive hunc, sive alterum. *Hæc Zimquellus p. 268.**

Mich. Glycas parte 2. Annaliurn pag. 183.
ex Psello.

Ἐφυσιολόγησε *) δὲ Σολομὼν καὶ περὶ λίθων, ὅπως ἔπῳς ἐχρῶσθαι μόνον ἢ συντέλῃσαν, ἀλλὰ καὶ ὅπως ἐκάστη συντελεῖ. Τὴν μὲν σωφροσύνης ἔφησε φυλακίστην, τὴν δὲ πρὸς τῇ θείᾳ ἀντίχων πυρσὴν, ἐπείκει δὲ φυγαδίστην πνεύματι πονηρῷ. Ἀλλὰ καὶ περὶ δαιμόνων ἐπέθη βιβλίον αὐτῷ, ὅπως πὲ κατὰγονται, καὶ ἐν οἷσι αἰδοῖται φαίνονται, φύσεις δὲ τῶν καὶ ιδιότητις ἔγραψε, πῶς πὲ δεσμεύονται, καὶ πῶς ἐμφιλοχωρεῖντες διαλύονται. Ὅθεν ἔργα τῆς αἰχθῆς φέρεται ἐπέτελλεν, ὑπομνήν πὲ, ὡς λόγῳ, ἡνάγκαι, καὶ καταμαδὲν τῇ αἰχθῇ φέρειν παρεβιάζετο, ὡδικώπει πὲ πὲ ἀσπλάχνα ἢ ἐπὶ δαῖς ἢ βοτάναις περὶ τῶν ἐξαιρέσεων. Ἀλλ' ὅγε θείος Ἐζεκίας Θεῷ ἐαυτὸν ἀναλίσκει καὶ πάντι τ' ἐκείθεν προνοίας ἐξαργήσας, τῶν ὑπὲρ φύσιν τῷ Σολομῶντι φιλοσοφῆσάντων ὠλιγώρησεν.

Præterea Salomo de gemmis quoque differuit, earumque natura, non tantum quo illæ pacto colores hos vel illos accipiant, vel gignantur & coalescant, verum etiam quis cujuscunque sit usus. Aliam enim pudicitie custodem esse pronunciavit, aliam sulfureis inflammationibus resistere, aliam malos genios abigere. Quin etiam librum de geniis composuit, quo nimirum pacto de sublimi deducantur, & qualibus formis apparent. Eorundem naturas atque proprietates complexus est, tum quo pacto vinculis adstringantur, & certis locis adfveti abigantur. Hinc factum ut operas quasdam gestandorum onerum ipsis imponeret. Nam & materiem, ceu perhibent, eos cedere cogebat, & humeris onera portare. Idem hominum viscera exulcerata, vel carminibus vel herbis adhibitis sanabat. Verum divinus homo Ezechias, qui se totum Deo consecrasset ac macipasset, ejusque ad providentiam cuncta referret, parvi ea fecit quæ supra naturam Salomo philosophatus esset.

Sal-

*) Non desunt qui *Physiologum de animalibus*, quæ exstat inter Epiphaniî opera, referunt ad Salomonem. Vide notæ ad T. 2. Epiphaniî p. 190. Etiam Aristotelem garrunt Judæi omnem sapientiam furtim abstulisse è libris Salomonis. Vide Venerandi Wolfii nostri Bibl. Hebræam T. I. p. 218. & quæ notavi lib. 3. hujus Bibl. cap. 6. §. 35. p. 162.

Salomonis Herbarium Arabica lingua, memorat Morhofius lib. 1. polyhist. cap. vi. p. 49.

Suidas in Εζεκίας.

Φέρται δὲ π καὶ τοιῦτον. Ἦν Σο-
ομῶν βιβλῶν ἱαμάτων πάθος
αὐτὸς ἐγκεκολαμμένη τῇ ἑναυφλῖα.
αὐτὴν ἐξεκόλαψεν Εζεκίας. ὁ προσ-
εχθρὸς ἑλαβὲν τῷ Θεῷ, ἀλλὰ τὸ θεο-
πείας τῶν παθῶν ἐνθιγὲς τῆς πά-
σης αὐτὸς κομιζέσθαι, πείσωνται
ἰσθῶν τῷ Θεῷ.

Fertur etiam tale quiddam. Ex-
stabat liber quidam Salomonis, re-
media omnium morborum conti-
nens, qui templi limini incisus erat.
Hunc Ezechias abolevit, quod po-
pulus mentem ad DEUM non ad-
verteret, sed quicumque ægri essent,
morborum curationes inde pete-
rent, neglecta Divini Numinis in-
vocatione.

Iustinus quæst. LV. ad Orthodoxos.

Πολλὰ μὲν ἔρηται καὶ ὑπὸ τῶν
πεβῶν ἱαματικὰ τῶν σωματικῶν
ἰσημάτων, καὶ ὑπὸ Σολομῶντος ἑ
ἱασιλείας.

Permulta quoque à piis ad mor-
bos corporum curandos inventa
sunt remedia, & ab ipso inprimis
Rege Salomone.

Procopius Gazæus ad 3. Reg. IV. 33.

Περὶ τῶν ξύλων) τὰς φύσεις καὶ
ὡς δυνάμεις καὶ τῶν βοτάνων καὶ ἰσθῶν
ἐνδρῶν καὶ τῶν ἀλόγων ὁ Σολομῶν
φυσιολόγησεν. Ἐξ ὧν εἰκὸς καὶ τὰς
εὐγενοφύτας ἱατρικὰς, ἐργασάσθαι
γάμπολλα.

Locutus est delignis) de natu-
ruris & viribus herbarum, *) ar-
borum & aliarum rerum rationis
expertium disputavit. Ex quibus
verisimile est illos qui de medicina
scripserunt, plurima collegisse.

Eadem referunt non modo Syncellus p. 200. Cedrenus p. 77. & 89. Jo-
sephus Christianus in hypomnestico quod edidi cap. 74. Anastasius quæst. 41.
& Glycas p. 182. Hippolytum & Eusebium *) testem laudantes, sed & Talmu-
dicæ codice Pesachim, in Miuna cap. 4. T. 2. edit. Surenhsiana p. 148. quan-
tum ibi tantum legitur Rex Hiskias suppressisse מִן הַמִּשְׁכָּן לְמַעַן לֹא יִשְׁכַּח לְבָבוֹ
librum Medici-
cæ. At Maimonides ad illum locum non omisit annotare id de libro Salomō-
nis

Ccc 3

nis

*) τὸ δὲ Εζεκίας [κεκῶσθαι] Φησι, ὁ πολυμαθὴς καὶ πλεῖστως Εὐσέ-
βιος. Glycas.

nis esse intelligendum, רבואות שלמה quem perinde à Judæis, ubi in morbum incidissent, fuisse consultum ut à Græcis Hippocratis scripta & Galeni, testatur etiam R. Kimchi ad 3. Reg. 17. 33. & 4. Reg. XX. Confer R. Nachmanidis & R. Levi ben Gerson loca apud Sgambatum pag. 312. Allardum Uchtmannum ad Bechinat Olam pag. 299. seq. & Mich. Fridericum Lochner de nerio seu rhododaphne p. 75.

Salomon archiater ad quem שלמון ὑποφύλακτος scripsit Galenus T. 11. Basil. p. 484. nisi legendum Solon.

Salomon, Eben, id est, filius, Hahafen, sive Hafen, utrumque enim reperio, apud Serapionem Simplicium c. lxxix. & c. cclx.

Salomon simpliciter citatus Rasi, libro secundo Continentis ad fin. sive unus ex illis, sive alius. Serapioni item c. xx. & 33. antidotorum & Avicennæ, ubi de electuario Almutagnachil quod ait Salomoni auctori tribui.

Salmuje Serapioni Simplicium c. 178. in fin.

Salpe citata à Plinio xxv 111. 7. & indice lib. xxx 11.

Salustius Dionysius, ab eodem Plinio lib 32. c. 7.

Salustius Mopseates qui sub Tiberio Cæsare scripsit in re medica; autote Suida.

Samisbras, Galeno Pharmacorum localium lib. ix. c. 6.

Samuel Ebn Juda Andalusius, Medicus ex Judæo Muhamedanus circa A. C. 1190. de quo Abulpharagius p. 298.

Samuje, Rasi libro 9. Continentis, capite primo. Vide num sit Salmuje de quo supra dictum est.

Sanctus Pisaurensis, qui Commentarios quosdam scripsit sub Eugenio iv.

Sandazar, Rasi lib. xi. Continentis c. v.

Sanctes de Arduinis Pisaurensis, qui scripsit de omnibus naturalibus & artificialibus, de venenis, de oratione, de procreatione.

Sapiens filius *Jubeyr*, apud Rasim lib. 2. Continentis cap. item 2. Vide Zour.

Sapor, vide Sabor.

Samebus & *Saracus*, & *Saruc*, Rasi lib. v. Continentis c. 1. non semel, & lib. 7. c. 4. non semel, & lib. xi. c. v. ubi illum Indum vocat.

Sarck Indus, ejusdem operis lib. 7. c. 1. idem cum priore.

Sarkeothius; Σαρκεοθίης Galeno librorum medicamentorum 2. γίν, T. 2. p. 403.

Sasogoras, vide infra Sofagoras.

ii de quibus Galenus sive Gariopontus de medicinis expertis sub init.
*Et Thamor de regione Aethiopia, qui fuit ex bonis experimentatoribus
 habebat bona experimenta experta, quae sic custodiebat quod nullus in
 tempore vita sua potuit ea habere. Et postquam mortuus fuit, perve-
 nerunt illa Medicina in manus Satyriorum, qui per eam mirabilia fe-
 cerunt. Et exultavit eis nomen inter Medicos.*

vinus cognomento Cythenas, discipulus Sexti Empirici, apud Dio-
 genem Laertium in Timone Nicæo, lib. ix. in fin.

ram Quinti, de quo supra discipulus, & unus primusque, ante Pelo-
 pen ex præceptoribus Galeni, ut ipse Galen. post prin. lib. i. *ἡ
 ἀνατομικῶν ἐγχειρήσεων*, id est, de Anatomicis administrationibus
 & T. v. p. 172. 406. & alibi sæpe dicit. Is Anatomica scripsit, eo-
 dem teste T. v. p. 21. & interpretatus est libros Aphorismorum E-
 pidemiorum Hippocratis, ut dicit idem Galenus in prin. lib. i. eo-
 rundem Epidemiorum.

is sive *Scark*, sive *Scharak*, sive *Sibarac*, sive *Schare*, nam omnia hæc
 nomina comperio, tum apud Rasim lib. i. Continentis cap. 1. &
 13. & c. 9. tum apud alios, nisi sint diversorum.

ar, Rasim lib. 2. Continentis c. 4.

archandus citatus in Tacuinis Elhuchasem.

daxar, Serapioni Simplicium c. 82.

bonius *Largus*, qui sub Tiberio multa opera in re medica scripsit, ex qui-
 bus etiamnum extat liber *de compositione medicamentorum*, de quo
 dixi in Bibl. Latina lib. xv. c. 12. eumque sæpe citat Galenus cum
 in multis locis, tum in libris medicamentorum *ἡ ἔκκρεσις* T. ii.
 p. 265. 270. 299. 304. Is ad tempora usque Claudii vixit, ut vi-
 dere licet ex c. lx. ejus libri de compositione medicamentorum,
 quo loquitur de Messalina dei sui Cæsaris. Quod opus an ipse La-
 tine, an Græce scripserit addubitarunt teste Tiraquello nonnulli
 viri docti. Latine tamen scripsisse non Græce verius est, & totus
 liber ostendit, Scribonius etiam ipse præfat ad C. Julium Callistum:
*Uti primum enim potuisti, non es passus cessare tua erga me pietatis offi-
 cium, tradendo scripta mea Latina medicinalia Deo nostro Cæsari,
 quorum potestatem tibi feceram ut ipse prior legeres, simpliciterque
 indicares mihi quid sentiret.*

astianus Aquilanus, qui ad Ludovicum Gonzagam scripsit librum de
 morbo Gallico, & alium de febre sanguinea.

Seba,

Sebastianus Austrius Rubeaquentis, cujus est explanatio in Paulum Æginetam.

Sebastianus Montuus Gallus, cujus sunt libri docti medicinalium Dialexeon.

Sebastianus Scrofa, qui transtulit Galeni libros de remediis parabilibus, & de Euchymia, & Cacochymia, id est, de bono & malo succo, cum Scholiis.

Seber, Rasi lib. 2. Continentis c. 2.

Julius Secundus. Galen. T. 2. p. 419. Alius Secundus Gymnastes T. 3. p. 288.

Secunda Livilla Medica in veteri lapide apud Fulv. Ursinum p. 100.

Sedekias Medicus Judæus, à quo venenum datum Carolo Calvo, ut traditur in Annalibus Bertinianis A. C. 877.

Sedisnar, Rasi Continentis lib. 6. c. 1.

Sebeher, Rasi lib. 1. Continentis 2. c. 4. nisi idem sit.

Seher, eidem Rasi libro primo Continentis, c. 1x. & lib. 2. capite quinto, nisi idem quoque sit.

Sex. Pedius Secundus. In veteri inscriptione apud Fulv. Ursinum p. 99. & Gruterum p. DCXXXIV. 9. D. M. Sex. Pedio Sex. Lib. Secundo Medico Julia L. Lib. Secundina Patri piissimo.

Selencus Cyzicenus memoratus Philostrato lib. 8. de vita Apollonii, cap. 14. p. 349.

Semmias Medus, Galeno in lib. 2. Antidotorum, vide Simmias.

D. Sempronius Jucundus Medicus Ariminensis, in veteri inscriptione apud Gruterum p. DCXXXV. 2.

Sendabasar, Rasi lib. xi. Continentis c. 7.

Sendesar ibi, nisi idem sit cum præcedente.

Sendibiar, Rasi lib. 2. ejusdem operis c. 4. nisi & hic quoque idem sit.

Serapion Alexandrinus, *primus omnium*, ut tradit Celsus in præmio *nihil hanc rationalem disciplinam pertinere ad medicinam professus, in usu & experimentis posuit.* Sane quidem si Galenum audimus in introductione c. 4. T. 4. p. 56. 57. post Philinum, Herophilum discipulum empiricæ sectæ auctor Serapion fuerit. Sed Celsi utpote antiquiori sua merito constat fides. Nescio an is sit, de quo scribit Cicero ad Atticum, lib. 2. *Fecisti, (inquit) mihi pergratum, quod Serapionis librum ad me misisti, ex quo quidem ego (quod inter nos liceat dicere) millesimam partem vix intelligo.* Ad cum

eum quoque pertinere creditur numus, in cujus una parte caput Hygiæ laureatum, in altera Æsculapius sedens, cum inscriptione, ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΣΑΡΑΠΙΩΝ, apud virum clarissimum Richardum Mead in diss. de numis à Smyrnæis in Medicorum honorem percussis p. 68. ubi hunc Serapionem è schola Erasistrati pròdiisse colligit, quod à Cœlio Aureliano lib. 3. de morbis acutis c. 17. similia Erasistrato ordinasse dicitur. Neque quicquam obstare quo minus Erasistrateorum & Herophileorum placitis *ἐμπειρικὴ* etiam admisceretur ab eo qui in multis tamen ab Erasistrato, perinde ut Alexander *Φιλαλήτης* ab Herophilo non dubitaret discedere. Sed Serapionem ipsum de quo loquimur, citat idem Cælius Aurelianus lib. 3. Oxeon cap. 21. & lib. 1. chronion cap. 4. ex *libro Curationum*. Laudatur & à Cornelio Celso lib. v. c. ult. ubi de impetiginis speciebus, & Galeno in libris medicamentorum *τῷ γένει*, lib. 2. & *τῷ ὅπῳ* lib. 6. c. 1. T. 2. p. 238. 309. ubi empiricum vocat & 336. 396. & T. 4. p. 372. ubi Alexandrinum. Actio Tetrab. 4. Serm. 3. c. 14. & alibi, & Paulo Æginetæ lib. 3. c. 64. & lib. 7. c. 17. & alibi, & Jo. Serapioni Antidotorum c. xx. & Cælio Aureliano libr. Oxeon 2. c. 6. ex *libro Sectarum*. Inepta laude sui commentarios suos implevisse, scribit Galenus T. 2. edit. Paris. p. 346.

Serapio alter junior, de quo supra, *Joannes Serapio*.

Τὸ τῆς Σεραπίδος ἐπιγραφόμενον φάρμακον Galen. Tom. 2. edit. Basil. p. 390. an Σεραπίδος?

Serenus Sammonicus auctor carminis de medicina, de quo dixi libro tertio Bibl. Latinæ c. v. Illius eximiam editionem Roberto Constantino debemus, cum variis Lectionibus & brevibus notis. Lugdun. 1566. Hanc sequitur, sed omissis notis, Henricus Stephanus in Medicæ artis principum operè, & vir clarissimus Jo. Baptista Vulpius qui Serenum à se recensitum vulgavit Patavii 1722. 8. Suas in Serenum notas laudat Conradus Rittershusius p. 92. ad Corippum, sed illæ lucem non viderunt quod sciam. Nonnulla hujus scriptoris loca illustrat Turnebus xvi 1. 18. adversariorum: plura vir eruditissimus Jo. Baptista Morgagnus, Epistola ad laudatum Vulpium edita Hagæ Comitum 1723. 4.

Serenus alter Actio citatus Tetrab. 2. Serm. item 2. c. 16.

Sergius Babylonius ocularius, Galeno in lib. 4. medicamentorum *τῷ πῶς* cap. 7.

Sermonéta, vide Joannes Sermoneta.

Servilius, vide supra in Democrate.

Sesear, Rasi lib. xi. Continentis c. 8.

Sesirid, eidem lib. 9. Continentis c. 1.

Severianus citatus Aetio Tetrab. 2. Serm. 3. c. 98. non semel, & Alexandro Tralliano.

Severus Galeno lib. 3. κατὰ ἔργα, c. 1. T. 2. p. 191. & T. 10. edit. Paris p. 549. & Aetio sæpe citatus, vide Theodosius.

Sextius, aut ut alii scribunt, *Sessius Niger*, qui licet Romanus esset, tamen Græce scripsit de medicina, ut notat Plinius in indice lib. xx. Huncque diligentissimum medicinæ scriptorem dicit idem Plinius lib. 32. c. 3. illumque alibi sæpe citat, uti etiam facit Plinius Valerianus lib. Rei Medicæ 4. cap. v. Laudant & inter rei herbariæ scriptores Dioscorides proœmio & Epiphanius in limine libri 1. adversus hæreses. Confer Lambecium 2. p. 546. sq. περὶ ὕλης de materia Medica citatur ab Erotiano voce λατρίων. Icon ejus in veteri Codice Dioscoridis apud Lambecium, Nesselium, & T. 3. thesauri antiquitat. Gronov. lit. ii.

Sextia L. Tertia tonitricis mentio in veteri inscriptione.

Sextus Empiricus præceptor Saturnii, de quo supra, Galeno in libro Sextarum T. 4. p. 372. & Diogeni Laertio in Timone memoratus, lib. 9. sect. 116. Afrum hunc Sextum vocat Tiraquellus Suidam secutus, uti Marsilius Cagnatus lib. 3. Var. Observat. c. 8. & Andreas Dacerius in vita Plutarchi p. 75. aliique. Sextum autem Empiricum, cujus scripta habemus, Afrum non fuisse colligas ex lib. 3. Pyrrhon. sect. 213. ubi mores suos à moribus Libycorum distinguit. Igitur non magis Afrum fuisse mihi persuadeo, quam Peripateticum Philosophum, qualem scribit Franciscus Philelsus lib. 26. Epist. 1. p. 178. *Prudentiam definit Sextus Empiricus, vir Peripatetica disciplina acutissimus, libro tertio suarum admonitionum: Prudentia est scientia bonorum & malorum & indifferentium.*

Sextus Chæroneus, Plutarchi Philosophi nepos, de quo Apulejus lib. 1. Milesiar. *Thessaliam, nam & illic originis materna nostra fundamenta à Plutarcho illo inclyto, ac mox Sexto Philosopho nepote ejus prodiis gloriam nobis faciunt*, librum de Medicina ex animalibus exstare scribit Julianus Floridus qui Apulejum in usum Delphini edidit, p. 5. Sed parum credibile est Græci librum illum esse scriptoris, nedum Stoici

Stoici illius Philosophi, de quo viri docti ad Marcum Antoninum, cujus Doctor fuit, & ad Julium Capitolinum in Antonini vita. *Stas Fabius* sive *Fadius* potius, Niconis, qui de voracitate scripserat, discipulus, apud Tullium libro septimo epistolarum ad Trebatium. Epist. xx.

Stas Placius Papiensis, Jacobo Dondo in suo Aggregatore. De Sexti Placiti libro *de Medicina ex animalibus*, quem Latine habemus, & Sexto Plutarchi nepoti Græco scriptori quidam præter rem tribuunt, dixi Vol. XII. hujus Bibl. p. 613. Auctor se artem medicam professum, eamque exercuisse prodit cap. xxv i. de perdice, & c. 2. atque aliis in locis. Sed age totum libellum, est enim brevis, ex Andrea Rivini editione rarius obvia subjiciamus.

SEXTI PLATONICI PHILOSOPHI

Liber de medicina ex animalibus.

CAP. I.

De Ceruo.

hujus cornu habet vires exsiccandi omnes humores. 1. Ergo *in collyrio oculorum* eo utuntur.

2. *Dentibus, qui moventur*, cornu cervi combustum imponitur, mox firmat, si ex eo pro dentis frictione usus fueris. 3. *Ad capitis dolorem*. Cornu cervi pulveris drachmam unam cum vini cyatho uno & aquæ athys duobus potui dabis. 4. *Ad morbum Regium*. Eodem modo, ut n dictum, potui dabis, miraberis bonum effectum. 5. *Ad ventris solutionem*, quam eadem nominata ratione cohibebis.

6. *Ad profluvium mulieris*. Cornu cervi combustum, inque pulvere molliissimum redactum, cum vino mixtum potui datur. 7. *Ad lumbricos*. Cornu cervinum datur eodem modo, vel limatum, quod melius ex vino; ex aqua autem calida febricitanti, lumbricos necat, & ejicit. 8. *Ad serpentes effugandos*. Cornu cervinum si combusseris, & in do- asperferis, seu tecum portaveris, mox inde serpentes à te fugaveris. *Ad vulvae suffocationem*. Cornu cervinum combustum si dabitur mulieri tienti olfaciendum, & maxime supra locum, mire ipsi proderit.

10. *Ad plenius dolorem*. Cornu cervinum combustum ex oxymelle
Ddd 2 detur

detur potui, splenemque siccabit & dolorem tollat. 11. *Ad impetigines.* Cornu cervini combustum cinis cum aceto scillitico ad Solem, locis, ubi sunt impetigines, illitus, sanabit ut mireris.

12. *Ad lentigines, ubi sunt & impetigines de facie tollendas.* Cornu cervino combustum in Sole faciem line: & deterfa subinde, renova, & hoc ortu Solis facies, mire sanat. 13. *Ad intertrigines.* *) Cornu cervini cineris drachmas tres, argenti spumæ drachmas 2. aluminis scrupulos duos, ceratum ex oleo myrtino facito coqui, eoque sic utere. 14. *Ad inguina.* Cervi pudenda si tecum habueris, inguina tibi non tumbunt, & si tumor antiquus fuerit, (*inguina si ante tumerunt*) velociter recedet. 15. *Ad concubitum excitandum.* Cervi testiculorum siccorum aliqua pars pota, concubitum excitat. Sed hoc non agat, nisi voluntas sibi præveniat. 16. *Ad serpentium morsus.* Cervi naturæ desiccatae si deraferis drachmam unam, & in sorbitione ovi potaveris, omnis serpentium morsus innocuus fiet. Et si totum corpus naturæ cervi unxeris, nullus serpens tibi nocebit. 17. *Ad ventrem stringendum.* Si de natura cervi ex vino signino aut austero potaveris, ventrem restringit. Idem facit, si ex eodem, magnitudine nucis coxeris in lenticula vel pulte, & ederis. 18. *Ad abortum.* Ex pilis cervinis suffumigabis, & mulier servabitur. 19. *Ad idem, ne mulier abortiat.* Lapis qui in vulva aut ventriculo cervi invenitur, phylacterium est prægnanti, & perficit, ut partum libere perferat. Quod ratio collegit, velocissimum esse illud animal, nec tamen abortum facere. Similis ratio esse potest, si ossicula, quæ in vulva aut in corde cervi reperiuntur, secum habuerit, nam eundem effectum præstant. 20. *Ut mulier cito concipiat.* Idem os in brachio mulier si appensum habuerit, efficiet, ut mulier cito concipiat. 21. *Ad intestinorum dolorem.* Medulla cervina remissa in ptisana & infusa, torminosus maximum erit remedium. Idem facit, si sevyum sive medullam ejus pro unctione habueris. 22. *Ad serpentes fugandos.* Medullam cervinam si subfumiges, aut eam tecum habeas pro unctione, à serpentibus lædi nullatenus poteris. Inque cervina pelle si jacueris, nullus ad hominem serpens accedet. 23. *Ad perniones.* Sevyum cervinum combustum simul cum ostrea testa minuta commixta, & factum quasi maglagma impone, mire sanat.

*) H. Steph. *ad intertriginum dolores.*

CAP. II.

De Lepore.

I.

Ad submejulos. Leporis cerebrum potum cum vino mox summejulos emendat. (*Vid. Marcellus Empir. cap. 26.*) 2. *Addentes infantium.* Ex crebro leporis decocto si gingivas infantibus defrices, subinde sanabuntur, ut dentes sine dolore crescant, & enati confirmentur. 3. *Ad oculorum dolores.* Leporis pulmo si super locum positus fuerit, & bene allitus, dolorem oculorum sedat. 4. *Ad perniones & pedes calceamentiis latis.* Idem pulmo leporis illinitus affert remedium. 5. *Ad quartanas.* Corporis viventis (*al. juvenis*) sublatum, & quartanariis collo vel brachio spensum, mox ipsam febrim emendat, si sub accessione ejus pendeat. *Ad Caducos.* Leporis cor deraſum & cum parte tertia thuris mannæ ita, ex vino albo potui datum per dies IV. mirifice prodest. His vero si sæpius cadunt, diebus triginta detur. Crescente autem Luna quotiæ in potione debet condiri cum vino. 7. *Ad locos mulierum dolentes.* or leporis siccum & in vino potui datum, locos mulierum dolentes emendat. 8. *Ad profluvium mulierum, quæque sanguinem rejiciunt, & ad eas, quæ per partum locis ipsis laborant.* Leporis cor siccum, bene eraſum & detritum ex aqua calida potui datur cum terra Samia mulieribus profluvio laborantibus, estque eis remedium, quæ sanguinem exſcreant, & locis laborant.

9. *Ad oculorum caliginem.* Leporis fel cum melle mixtum facit ad aritatem oculorum, & imminentem caliginem discutit. 10. *Ad eos, si vertigine vexantur.* Commisce Leporis fel & jecur mustelæ drachmis tribus, Castorei drachmam 1. myrrhæ drachm. 4. hæc omnia acetoptimo colliguntur; & inde drachma una bibitur ex aceto mulso aut melle, aut passo. 11. *Ad calculosos.* Leporis renes siccos, in Sole bene siccatos, deinde coctos potui dabis, multum proderunt calculosis. 12. *Ad calculos pellendos.* Leporis sanguinem & pellem totam in latere rudu (*olla cocta*) combures, ut in cinerem convertatur, & in aqua illida potui dabis cochlearium unum jejuno, mox deliqueſcet lapis, rem defranget & ejiciet foras. Experimentum hujus, quod ipsi fecimus, si perfectius habere volueris, mittes in aquam cochlearium pulvis, illuc ponas lapidem qualem volueris, & lapis liqueſcet, ut miris virtutem.

Ddd 3

13. Ad

CAP. IV.

De Capra Sylvatica, vel Caprea.

Ad ventrosos, (i. e. κοιλιακός). Capræ sanguis cum murino Pheni-
ce mixtus editur. Et jecur capræ coctum cœliaco si dederis,
emendabitur. Idem facit, si contritum cum vino biberit. 2. *Ad oculorum
dolorem.* Jecur capræ contritum ex vino bibat cum aqua calida in
fervore, sanabitur. 3. *Ad nyctidas oculorum, ad eos scil. qui ab hora
decima nihil quasi videre incipiunt.* Jecur capræ in aqua calida salsa co-
quatur, ut ejus vaporem oculi excipiant & ea aqua oculos foveat, sed
& jecur edant & ex liquefacto inungantur. Quidam jecur ejus assant
in craticula & fluentem vaporem colligunt, & ex eo inunguntur. Qui-
dam coctum vel assum jecur capræ cum pane edunt, & idem bibunt.
4. *Ad sanguinem nimium profluentem.* Capræ jecur (cor) combustum
& aspersum, sanguinem fluentem reprimat. 5. *Ad sanguinem de naribus
profluentem.* Capræ jecur contritum, & ex aceto in naribus offultum,
sanguinem abundantem de naribus concludit & mire sistit. 6. *Ad cali-
ginem oculorum.* Fel capræ cum melle Attico mixtum, contritumque
inunges oculis, caliginem potenter discutit, & claritatem præstat. 7.
Ad anginam & fauces tollendas. Fel capræ melle mixtum faucibus illi-
nitur seu imponitur, mire sanat. 8. *Ad omnia vitia, qua in faucibus
nascuntur.* Capræ fel cum melle, myrrha, croco & pipere æquis pon-
deribus coques in vino, donec contrahatur, & ex eo quotidie fauces
tangas, dum sanæ fiant. 9. *Ad suffusionem oculorum & caliginem, aliasque
eorundem vitia.* Fel capræ drachm. 1. & modicum vini veteris cum
melle, ut teri possit, inunges, sanantur. Idem facit, & ad cicatri-
cem & argemata, & nephelion, & glaucomata, & pterygia, si ex eo
felle inungantur. Item ex eo felle inungantur palpebræ cum oleris suc-
co, extractos pilos non sinit renasci. Facit & ad ruptiones ex ictu tu-
nicularum cum lacte mulieris tepido. Hoc autem fel quanto vetustius
fuerit, tanto melius erit. 10. *Ad ustionem Solis in facie.* Fel capræ aqua
dilutum & mixtum atque illitum, faciem à Sole perustam emendat. 11.
Ad lentigines & alias maculas de facie tollendas. Idem fel per se adser-
vatum & illitum lentigines in facie discutit, & maculas omnes extenuat.
Idem cum melle & nitro commixto, & spongia combusta, & sulphure
vivo

vivo ad mellis crassitudinem redactum & in faciem illitum, emendat. Vel capræ fellis drachm. 1. farinæ lupini & mellis drachm. 4. commiscebis in unum & inde faciem linies, limpidamque illam efficies. 12. *Ad tinnitum & sonum aurium.* Capræ fel cum rosaceo succo & succo porri tepesfacti auriculæ instillatum & sonos emendat & aurium quoque dolores mire cohibet.

13. *Ad ruptionem aurium interiorem.* Capræ fel cum mulieris lacte infuderis in aurem, deinde cum melle bono, mox proderit. 14. *Ne infans phantasma incurrat, aut caducus fiat.* Capræ cerebrum per annulum aureum trajectum, si infanti deglutiendum dederis, antequam lac matris suget, vere efficit ut nec phantasma incurrat, nec caducum admittat.

15. *Ad torminosos.* Capræ splenem potui dabis, & emendat, si absque febricula fuerit, cum vino bono: si febricitat, cum aqua calida. 16. *Ad oscedinem.* Capræ sebum fissuris labiorum inditum, remedium facit (*Humelbergius: sebum capræ & adipem anserinum & medullam cervi, & cepe cum resina simul & calce viva fac malagma: mire sanat.*) Idem *Humelbergius* sequentia quoque addidit: 17. *Ad dentium dolorem.* Fel capræ cum rosaceo tene & dentibus tepesfactum instilla, eorum dolorem sanat. 18. *Ad ventrem solvendum.* Fel capræ suppositum ano cum succo cyclaminis herbæ, & aluminis aliquantulo aut anetho combustum induito: cave ne hæmorrhoidas habeat. 19. *Ad veretri exulcerationem.* Fel capræ mixtum cum melle aut succo rubi appositum, mire sanat.

CAP. V.

De Apro.

I.

Ad omnes dolores, quos cerebrum apri coctum & cum vino potatum sedat. 2. *Ad carbunculos in veretro seu membro virili.* Apri cerebrum coctum, contritum ex melle, & impositum, carbunculos in veretro sanat. 3. *Ad morsum serpentis,* Idem eadem ratione valet. 4. *Ad pedes exulceratos à calceamentis.* Apri pulmo cum melle, emplastri vice impositus, læsis, à calceamentis pedibus remedium est.

5. *Ad ventris fluxum.* Apri jecur recens (coctum) ex vino potatum fluentem ventrem mire restringit.

6. *Ad aurium vitia.* Apri fel in cortice mali granati tepesfactum, stillatum

Ecc

latum

latum auribus, multum prodest. Idem & putredinem aurium emendat.
 7. *Ad Epinyctidas.* Axungia aprina ex rosis commista epinyctidas id est pustellas, quæ in nocte ingravescent, in lenitatem convertet, & sine dolore efficiet. 8. *Ad caducos.* Apri testiculos ex vino aut aqua decoques, & sic teres, dabisque bibere, caducis remedium est. (*Humelb.* Lotium apri cum oxymelite caducus quoque bibat, & remedium capiet.) 9. *Ad aures minus bene audientium.* Apri lotium in vitreo repositum tepefactum, auribus instillatum audire facit. *Humelbergius hic sequentia quoque remedia subdidit:* 10. *Ad vomitum & somnum.* Spuma apri cum adipe in heminis tribus ad tertias excocta & data, sanabit. 11. *Ad stranguriam & vesicae dolorem.* Vesica apri cum lotio infuso si suspensa & passa fuerit, donec aquaticus humor effluat, & discoctam dederis manducare iis, qui patiuntur, mire sanantur. 12. *Ad urinae incontinentiam.* Vesicam apri assatam da ad manducandum, & curantur.
 13. *Ad coxendices.* Stercus agrestis apri, & sulphur colatum, & hemina vini picati potata, coxendices emendat.

CAP. VI. De Urso & Urfa.

1.
Ad capillos fluentes, & ut crescant. Ursinus adeps cum ladano & vino veteri mixtus capillos jam fluentes conspissat & crescere facit. 2. *Ad caducos.* Ursinum fel si subinde cochlearia singula cum vino dederis, remedium feret. 3. *Ad suspiriosos.* Ursinum fel in aqua calida potatum suspiriosis optime succurrit.

CAP. VII. De Lupo.

1.
Ad eos, qui quandoque phantasma patiuntur. Lupi carnes conditas & decoctas qui ediderit, à dæmonibus seu ab umbris, quæ per phantasmata apparent, vel apparere creduntur, non potest inquietari.
 2. Item. Adeps Lupinus cum melle (*Humelb.* cum suo felle) non minore efficacia habet, quam caninus. 3. *Ad somnum.* Caput lupi suppositum sub pulvino, agrum dormire facit. 4. *Ne lupo noceas.* Lupus, cujus

ujus prior vestigia prospexeris, tibi nocere non poterit: sed si ille te ante notaverit, caudæ summam partem si habueris tecum, in itinere sine metu tu progredieris. 5. *Ad quotidianas febres.* Oculus dexter lupi alligatus febres (nocturnas & diurnas) discutit. 6. *Hoc faciet & ad glaucomata.* Si dexter oculus laborat, ad dextrum oculum, si sinister, ad sinistrum confricatus & illitus glaucomata extenuat, & tollit stigma, & liquitur, si ante punctum fuerit.

CAP. VIII. De Leone.

I.

Ad eos, qui phantasma patiuntur. Leonis carnes coctas qui ederit, phantasiis non poterit tentari.

2. *Ut à bestiis omnibus tutus sit.* Leonis sanguine si quis corpus suum linierit, ab aliis bestiis omnibus erit tutus. 3. *Ad aurium dolorem.* Leonis adeps remissus in strigili auribus instillatur, & mirifice aurium dolorem tollit. 4. *Ad omnium serpentium morsus.* Leonis adipe si totum corpus perunxeris, à serpentibus eris tutus. 5. *Ad omnes dolores pedum & cervicis, vel si quid doluerit.* Leonis adipem libr. 1. cum unciis 2. ceræ, & olei uncia 1. lentisc. cinis unciis 2. misce omnia simul, ad nervorum dolorem id confert, & dolores omnes sanat. (*Hamelbergius.*) 6. *Ad nervorum geniculorum dolorem.* Adipem Leonis cum medulla cervina & lactuca teres & commiscebis; tum demum perunges corpus, sanabitur.

CAP. IX. De Tauro.

I.

Taurinum cornu combustum omnes serpentes effugabit; sanguis ejus potus eos interficiet.

2. *Ad maculas de facie tollendas.* Taurino sanguine si maculæ liniuntur, eas tollit, & faciem limpidam reddit. 3. *Ad oculorum claritatem, contrag. caliginem.* Taurini fellis cum opobalsamo & melle Attico oculis illiti, remedium maxime ad caliginem est, & ad suffusionem oculorum facit: ejusque inunctio mire exhilarat. 4. *Ad ventris solutionem.* Taurinum fel

fel in lana coniectum & ventri vel ano suppositum, mox ventrem solvit. Idem infantibus præstat super umbilicum positum, ut lumbricos etiam deiciant.

5. *Ad aurium dolorem.* Fel taurinum mulso infusum & auribus instillatum, emendat. 6. *Ad lentiginines in facie nigras.* Taurino felle illinitæ purgantur, & facies limpida redditur. 7. *Ad morsum simie, & hominis cuiuscunque.* Fel tauri illitum super morsum persanat. 8. *Ad duriciam in corpore.* Taurinum sebum, cum resina & creta Cymolia impositum, omnem duritiem discutit & tollit. 9. *Ad torminosos.* Medulla taurina in vino macerata & infusa torminosis remedium est. 10. *Ad omnes tumores.* Taurinus finus impositus ut omnes tumores mire emendet, nemo ignorat. 11. *Ad alopecias.* Finum tauri calidum imposito alopeciis. Idemque finus cum sale duricies omnes emendat corporis. 12. *Ad combusturam, sive ab aqua seu ab igne factam.* Taurinus finus combustus & aspersus, igne aut aqua fervente combustum sanat. 13. Idem tauri arenam, quam pedibus spargit, si quis intra adversarios miserit seu sparserit, sese futurum superiorem sciat. 14. *Ut faciem limpidam faciat mulier.* Taurinus finus aceto maceratus & contritus, illitus, faciem splendidam faciet, si frequenter perunxerit. 15. *Ad nimiam abundantiam sanguinis.* Taurinus sanguis super illitus sanguinem abundantem reprimat. 16. *Ad profluvium mulierum.* Taurus ubicunque pastus fuerit, folia ulmi de fimo ipsius facies siccari, & tere in polliam tenuissimum, mitte ipsum in carbones in quadam testa & depones in vase, & sedeat mulier, quæ patitur encathisma, diligenter cooperta, & sanabitur ut mireris.

CAP. X.

De Elephante.

I.

Ad maculas & plagas de facie tollendas. Elephantis dentem (ebur) contritum cum melle limpidare faciem dicimus. Item limatura ejus, si faciem laveris, maculas, quæ faciei innascuntur, tollit. Item Mulier si quotidie de pulvere eboris faciem suam fricaverit, plagas mundabit. 2. *Ut dentes candidos facias.* De eadem limatura qui dentes sibi quotidie fricaverint, candidos eos efficient. 3. *Ad eos, qui sanguinem excreant.* Elephantis sanguis potui datus, his remedium est. 4. *Ad eos, qui sanguinem aut humores excreant, aut si per anum rejiciant, aut si torminosus aliquis sit,*
aut

aut elephantiacus fuerit. Elephantis sanguis potus omnia supra dicta mirifice discutit. 5. *Ad omnem tumorem:* Elephantis stercus illitum, tumores omnes emendat, & duricies, quæ in fronte nascuntur, mire tollit:

6. *Ad capitis dolorem.* Elephantis stercus capiti illitum, dolorem capitis aufert.

CAP. XL De Canis.

I.

Ad intestinorum dolorem. Catellus primum natus, antequam oculos aperiat, oceisus, conditus & comestus, faciet, ut in toto suo tempore dolorem intestinorum non patiat, qui edeat. 2. *Ad torminosos.* Caninus sanguis torminosus, eum bibentibus, remedio est, & inflationes tollit. 3. *Ad canis morsum.* Canis caput combustum & in pulverem redactum; in morsu canis non rabidi impositum, optimum affert remedium. 4. *Ad rabidi canis morsum.* De capite canis pulvis in potionem mittitur, daturque ut bibat, & liberabitur. Idem quoque pulvis vulnere inspergetur, præterea & jecur, (*Hamelb. addit canis rabidi*) coctum si comestum fuerit, ad idem dabit remedium. *Hamelb.* vermiculus canis mortui in collo suspensus idem præstat. *Vel:* Vermes qui sub lingua rabidi canis inveniuntur, iis excisis & circum arborem sterilem ter latis & datis, qui ab eo mortuus fuerit, sanabitur. 5. *Ad vulnera canerosa.* Non rabidi canis caput combustum, & idem cinis vulneribus inspersus vulnera & carcinomata sanat.

6. *Ad ficos, qui in ano nascuntur, & rhagades.* Idem Canis capitis cinis aspersus summe prodest, sanat enim & rhagades & omnem spurcitiam. 7. *Ad Pterygia in digitis.* Idem cinis appositus, pterygia, quæ nascuntur in digitis, curat & asperitudines emendat atque cicatrices tollit. 8. *Ad capillos.* Canis capitis cinis seu pulvis capiti aspersus, capillos radiantes reddit. 9. *Ad morbum regium.* Rabidi canis caput contusum, & commixtum cum vino potatum, mire sanat. *Hamelbergius.* 10. *Ad tumores testiculorum.* Calvaria canis trita & imposita mire sanat. 11. *Ad glaucomata oculorum.* Calvaria canis findit. Et si dexter oculus glaucomate laborat, in dexteriores partem spicella demittitur, sin sinister, in sinistram. 12. *Ad fracturam.* Cerebrum canis illitum; & in lana impositum; & subinde suffundatur fracturis: diebus quatuordecim solidat. Fractura autem debet solida alligatione uti,

Ecc 3

Hu-

Humelb. 13. *Ad dentium dolorem.* Canis dens combustus & in hemina vini decoctus ad medium, inde os colluatur & sanabitur. 14. *Ad infantium dentes, ut sine dolore crescant, &* 15. *ad gingivas.* Canis dens combustus, & (cum melle) tritus gingivisque infantium appositus efficit, ut dentes sine dolore crescant, gingivasque tumentes reprimat, & dentes emendat. 16. *Ad Hydrophobos:* (ubi pessime *Humelbergius ad hydrophobos*) Canis rabiosi id quod sub lingua habet exsectum & datum in portione (vino vel aqua calida) hydrophobis mox afferet remedium. 17. *Ne canes sint molesti.* Linguae cujuscunque canis summitatem si sub pollice pedum tenueris suppositam, canes te non allatrabunt. Item, Cor canis si quis secum habuerit, canes ei molesti non erunt, nec allatrabunt. 18. *Ad caliginem oculorum, neve aliqua suffusione tententur.* Canis fel cum melle Attico detritum & infusum oculis, omnia supra dicta discutit. Item, Easdem virtutes ad nephelides facit. 19. *Ne domus malo medicamento tentari possit.* Canis fel masculi nigri per domum aspersum, eam purgat, & efficit, ne ullum alicui malum medicamentum inferatur. It. Caninus sanguis parietibus domus aspersus, eam à malis medicamentis liberat. 20. *Ad splenis vitia.* Canis splen exsectus cumque vino potatus spleneticos emendat. Quidam incisum, fissumque catulum supra splenem ponunt. 21. *Ad contrarios pilos, & ut evulsi non recrecant.* Canis lacte si tetigeris, evulsi pili non recrecant, si locum statim linieris, unde sublatis sunt. Ex canino lotio defluunt. Pari modo lachryma hederæ & lac tithymalli atque caninum in vino mixtum evulsos pilos non sinit crescere, si mox linieris locum. 22. *Ad mulieres, quæ mortuum in utero habent factum.* Caninum lac potum cum melle & vino bono pari mensura, mortuum ejiciet partum continuo. 23. *Ad dentis infantum.* Canino lacte si gingivas subinde tetigeris, sine dolore dentes ejicient. 24. *Ut cani in capite non prodeant.* Canino lacte veteri caput sæpius lavet, cani capilli non nascuntur, & si cani fuerint, inficiet. 25. *Ad cicatrices oculorum.* Canino lacte oculis inunctis, cicatrices extenuat & lacunulas replet. 26. *Ad articulorum dolorem & podagram.* Canina pelle calcei facti in usum articulorum dolore carere facient. Sicuti quoque canino adipe, si pedes inungantur, podagram leviolem faciet. 27. *Ad aurium dolorem & ad eos, qui minus audiunt.* Canino adipe in strigili soluto, auribus instillatio fit, & sanantur evidenter. Nam & surdastros emendat, si adipem caninum cum absinthii succo & oleo veteri moderate instillaveris in aures. (*Humelb. apud quem & sequentia legimus.*)

mu.) 28. *Ad callos & verrucas tollendas.* Lotium caninum lutum factum in lana collectum, mire sanat, & callos & verrucas tollit. 29. *Ad caducos.* Stercus canis album potatum ex cineris lixivio, caducos mire sanat.

30. *Ad tineas infantum.* Stercus canis combustum, & cum melle illitum tineas tollit. 31. *Ad rhagades ani.* Stercus canis cum rosaceo tritum & impositum, statim sanat. 32. *Ad hydropicos.* Stercus canis siccum, & in potionem aspersum, hydropicos sanat. Item vomitum canis hydropico super ventrem pone, statim incipit per secessum aquam emittere.

CAP. XII.

De Asino & Asina.

Ad febres quotidianas. Asini sanguis de vena auriculæ guttas tres vel quatuor in vini cyathis duobus potui dabis, febribus resistit. *Ad dentium dolorem vel motionem.* Asini lac calidum confirmat dentes & dolorem sedat. 3. *Ad suspiriosos:* Asinæ lac noviter mulctum & potui datum, suspiriosos sanat.

4. *Ad torminosos.* Idem lac asininum dabis ut supra, & si recens lac non fuerit, in vase duplici ferventi emulgebis, cito enim marcescit. 5. *Ad phthisicos incipientes.* Asininum lac calidum sumptum, ut supra, emendat, & expurgat thoracem & suppurationes.

6. *Ad celiacos.* Asinæ caseus sumptus optimum remedium facit. 7. *Ad claritatem oculorum.* Asinino lacte inuncti oculi claritatem præstant.

8. *Ad cicatrices oculorum.* Asinæ lac cum melle Attico mixtum inunctis cicatricibus, ipsas mox emendat. 9. *Ad maculas in corpore, & ad candorem corporis.* Asininum lac cum fabæ lomento mixtum omnes maculas de corpore ejicit, & cutem candidiorem facit, sed si quis eo pro lomento utatur, melius facit, si de eo plus aliquid ex prædicta farina miscuerit. 10. *Ad mamillis lac provocandum.* Asini splen contritus, & ex aqua impositus mamillis lac provocat. 11. *Ad concubirum.* Asini adeps & anseris masculi mixtus, & ad anum appositus, ad concubitum præparat. 12. *Mulier ut non concipiat.* Asinæ vulvæ officula, quæ inveniuntur, mulier si secum habuerit, non concipiet.

CAP.

CAP. XIII.

De Mula & Burdone. (Hamelb.)

I.

Ut mulier non concipiat. De mulæ auricula sordes alligatæ in pellicula cervina & brachio suspensæ post purgationem mulieris, efficiunt, ut non concipiat. Quædam lana alba illigant, quædam ex aqua bibunt. *Ad idem.* Burdonis testiculum supra sterilem arborem combustum, & extinctum de lotio spadonis, illigato pelli mulæ, & post menstrua brachio suspendas. *Ad idem.* Mulæ cor siccum & vino aspersum datur bibere post purgationem tricesimariam. 2. *Ne capilli de capite defluant.* Burdonis jecur combustum, cum oleo myrtino mixtum, & illinitum capiti, capillos fluentes continet & facit crescere.

CAP. XIV.

De Equo.

I.

Ad phibificos, & qui male tussunt. Equi salivam si cum vino vel aqua quis biberit, sanus efficitur. Hoc nos ipsi experti sumus, sed expertissimum est, quod equus ille moritur. 2. *Ne puero investi pili exeat.* Equi spuma si puero investi pectinem linieris, pili ejus non crescunt, nec generantur. *Hamelbergius.* 3. *Ad dentium dolorem.* Equi dentes qui primum nati fuerint, ordine superiori, si dentem qui dolent, tetigerint, remedio erunt. Nam & si infans equi rostrum basiaverit, dentium dolorem non sentiet, sed diligenter attende, ne equus infantem mordeat. *Ad idem.* Equi dentes, qui principales fuerint, collo suspensi, dentibus infantium remedio erunt.

4. *Ad partum mortuum in corpore materno.* Equina axungia suffraginata mortuum partum ejicit & secundina mox sequitur. 5. *Ad phibidolorem.* Equi lingua minutatim concisa ex vino potata, spleneticis optimum est remedium. 6. *Lac equi potum idem facit.* 7. *Ad caducos idem efficit, si ut supra feceris.*

8. *Ad eos, qui toxicum biberint, aut à lepore marino tacti fuerint,* equinum lac potatum mire prodesse dicimus. Fel ejus potum vomitorium est. 9. *Ad stranguriam* equinum fel potum mirabiliter proficit.

10. Ad

10. *Ad sanguinem à naribus profluentem.* Equi stercus siccum & asperum, sanguinem fluentem retinet, maxime naribus subfumigatum. Similiter mortuum etiam partum ejicit. Idem facit ut mulier facile pariat, si totum corpus subfumigaveris, claudit & ventrem.

11. *Ad aurium dolorem.* Stercus equi siccum, & rosaceo succo liquefactum & colatum, auribusque instillatum, aurium dolorem perfecte tollit.

12. *Ad ventrem non fluentem, nimiumque tumescentem.* Equi stercus aqua liquefactum, & percolatum postea bibitum, mox faciet egressum. 13. *Ad ventrem nimium fluentem.* Equinum caseum si comederis venter reprimetur, & torminosis optimum remedium est, datur autem potui ex vino. 14. *Ad omnes dolores.* Equinum coagulum ex vino potui datum, omnes dolores comprimit. Maxime autem prodest coeliacis & torminosis, & his, quæ continuo sanguis profluit.

CAP. XV.

De Ariete.

1.

Ad tertianas. Arietis de capite lanam & à coxis & à testiculis passim si sumpseris, & stellionem illigatum brachio suspenderis, perfecte discutit tertianas. 2. *Ad locorum dolorem.* Lana ejusdem nigra intincta in aqua, inde in oleo, & supposita locis, dolorem tollit. At subfumigata ante prolapsam matricem locis suis reprimat; succida autem combusta & aqua liquefacta, phymata omnia discutit & purgat.

3. *Ad claviculas, & ad callos, qui in veretro nascuntur.* Liquor Arietis, qui de pulmone cocto destillat, illinitus claviculos, qui in manibus nascuntur aut in veretro, tollit. 4. *Ad livores & suggillationes.* Pulmo arietis concisus minutatim, & impositus, livores & suggillationes tollit, & nigras cicatrices candidas facit, & pedes à calceamentis laesos curat.

5. *Ad caducos.* Arietis testiculi oboli tres potati cum aqua medentur. Dantur & infirmo in ovino lacte. Debet enim antequam biberit, aut post potum à vino se abstinere. 6. *Ad morbum regium.* Arietis fordes, quas inter femora habet, cum aristolochia & myrrha, æquis partibus potatæ ad regium morbum optime faciunt. 7. *Ad scabiem.* Sevo arietis

tis scabiem ungue admixta sandaracha & subinde rade. Hoc 8. & ad per-
apores facit cum alumine mixtum. *Hammelberg.*

CAP. XVI. De Capro & Capra.

Ad factum ignem. Cornu caprinum in flamma ustulato, & crustas, quæ exurgunt, excuties in vas novum, donec consumatur: deinde conteres cum aceto squillitico & illinies sacrum ignem: mirifice sanabitur. 2. *Ad somnum.* Cornu caprinum capiti infirmi, qui non dormit, suppositum vigilias in somnum convertit. 3. *Ad serpentis morsum.* Pulverem de cornu capræ & ejus lac cum origano & cum vini cyathis tribus bibat: venenum excutit. 4. *Ad caducos, & ut scias si caducus vere caducus sit?* Caprinum cornu ustum naribus si applicueris, mox cadet; quod si vero caprina caro, quæ super (*focum*) rogi hominis mortui assatur, sumpta fuerit à caducis, remedium optimum est. 5. *Ad serpentes effugandos, & adeorum morsum.* Caprinum cornu ustulatum odore suo effugat omne genus serpentum. Quod si pulverem de cornu capræ & ejus lac cum origano & cum vini cyathis tribus biberit, venenum excutit, & mox liberabitur. Imponitur & caprinus caseus cum origano plagæ.

6. *Ad ventris fluxum.* Cornu capræ rasum cum melle mixtum, pisatum & medicatum, ventris fluxum reprimat. 7. *Ad ventris dolorem & asfrictionem,* idem valet; nam ventrem strictum solvit, & si quis largius biberit, purgat lac caprinum. Quod ipsum gargarisatum & potum sapius dolorem tollit, atque etiam tumores. 8. *Ad furfures & scabiem in capite.* Cornu capri combusti scobis mixta cum farina & imposita mox emendat.

9. *Ad capillos fluentes de capite.* Cornu capri pulvis mixtus cum fure & oleo myrtino atque illitus capillos fluentes retinet & crescere cogit. 10. *Ad stranguariam & ad inguinum dolorem* valde faciunt caprini pili suffumigati. 11. *Ad lethargicos, qui non excitantur.* Caprini pili usti cum aceto naribus appositi, pice admixta, lethargicos excitant. 12. *Ad sanguinem è naribus nimium profluentem,* quem caprini pili usti, cumque aceto mixti reprimunt, sicuti quoque si fricetur sanguine capri. 13. *Ad intestina incisa.* Caprinum caput cum pilis decoctum bene in aqua & contusum & appositum incisa intestina solidat.

14. *Ad*

14. *Ad fervorem vel punctionem oculorum, capiti quoque & pedum dolorem.* Caseus caprinus recens impositus omnes dolores & punctiones oculorum sedat. Idem simili modo capiti dolenti superpone, sic & pedum dolori medicare. 15. *Ad humores.* Sanguis capri potus, remediatur. 16. *Ad terminos.* Sanguis capri cum resina & polline mixtus & ventri superpositus strenue sanat. 17. *Ad quartanas.* Capræ lac, quod primum mulgetur, leviores facit accessiones, si illud edatur, aut ex dulci bibatur ante accessionem. 18. *Ad denticium motionem.* Capræ lacte mulceat & dentes lavet seu colluat, & sæpius hoc faciat. 19. *Ad carbunculos.* Caprinus caseus cum porris sativis impositus carbunculos tollit. Et si qui lixivium per ignorantiam biberint, edant caseum recentem, & emendabuntur. 20. *Ad hydropicos.* Lacte caprino adjectum coagulum, quemadmodum caseus fieri consuevit, potui datum hydropicis, eos liberabit. Idem caprinum coagulum ac mixta sandaraca superimpositum sine tormento sanat. 21. *Si quis cantharidem biberit,* mox capræ lac bibat & liberabitur. 22. *Qui à vipera morsus fuerit,* caprinum lac purum & calidum bibat, liberabitur. 23. *Ad pruriginem & omne genus scabiei.* Caprino lacte corpus lavabis, absterget. Sed & in totum eo (atque sanguine hirci) inunges, quæ lepra vexantur.

24. *Ad eos, quibus semen stuit, etiam non optantibus (al. non potentibus) & aquosum est, unde & plurimum efficitur, ut mulieres ex talibus non concipiant.* Capræ lac cum melle potum remedium evidens est, & optimum, ut concipiat. 25. *Ad Phibirtacos, i. e. pediculosos.* De caprino lacte id quod aquosum est, paulatim effunditur (pessime Humelb. *aqua qua è capra palato effunditur*), & quicquid confederit (Humelb. *pejus adhuc comederit*) miscetur cum melle & sale, & ex eo caput & corpus sero perfricatur.

26. *Ad serpentium morsum.* Fit ceratum de caprino sevo; melius autem si per se remissum stillaverit, faciet. Idem facit cum pice liquida, sulphure, & cera remissum & loco impositum. 27. *Ad furunculos.* Caprinum sebum mixtum cum minuto sale, furunculos dimittit.

28. *Ad ventrem stringendum.* Caprinum sebum in sorbitionem collatum, (Humelb. *in sorbitium missum f. in sorbile ovum*) ventrem concludit sed superforbere debet aquam frigidam, & ad ventris quoque solutionem sic utuntur, in aqua remittunt & adjiciunt pulegium, cumini aliquid & anethi, & acetum percolatum dant sorbere. 29. *Ad podagram frigidam.* Caprinum sebum unc. 16. & sinapis unc. 4. mixtum & illinitum tollit podagricis dolorem. 30. *Ad Hydropicos.* Hircinum lotium, si ex eo he-

minam des bibere, adjecto spicæ nardi obolo. Melius est lotium si fuerit passus lente. Quidam vesicam ipsius siccant in fumo, & ad binos cyathos ejus admiscunt vini tantundem, & bibere dant hydropicis. *Humelb. pro spicæ obolum posuit* spicam & ebulum, cum aruerit melius est lotium si idem (*fortè eodem*) passi fuerint (*scil. hirci*) 31. *Ad aurium dolorem.* Caprinum lotium cum mulla auribus instillatur, & dolorem sedat, & si pus habuerit ejiciet, etiam vitiosa sanabuntur; fit autem hoc, si cum cornu capræ suspenditur diebus viginti. 32. *Ad menstrua ducenda.* Si mulieribus datur, ut supra dictum est, lotium, mox menstrua deducuntur.

33. *Ad lumborum dolorem etiam vetustissimum.* Capræ stercus, quod est quasi faba illinitum, dolorem tollit (*Humelb. ad femorum dolorem, genuinum capræ stercore commiscens malagma facite, quod mire sanat femora peruncta.*) 34. *Ad articulorum dolorem & ad phymata & ad peridid.* Stercus capræ cum acerrimo aceto contritum, mixtum & illinitum mox discutiet. Articulorum vero morbum ex dulcipotu sanat, ex melle autem cancrum & vitiatos nervos expurgat. 35. *Ad colicos.* Caprinum stercus pro fomento impositum colicis, prodest.

36. *Ad celiacos.* Caprinum stercus ex aceto potui datur optime. 37. *Ad tumorem & luxos.* Stercus caprinum impositum luxatis succurrit, nec patitur iterum consurgere tumorem. 38. *Ad nervorum contractionem.* Caprinum idem imponitur cum aceto & nervos resolvit atque confirmat.

39. *Ad carbunculos qui in veretro nascuntur.* Capræ stercus cum melle impositum discutit. 40. *Ad infantes, qui phantasmatibus vexantur.* Capræ stercus in panno involutum & collo suspensum remedium est infantibus qui phantasmata patiuntur. 41. *Ad stirpes corpori inhaerentes.* Stercus capræ ex vino conspersum, impositumque, quod inhærebit extrahet, & sanabit. Coagulum cujuslibet oppositum ejiciet, ut possis comprehensum eximere. 42. *Ut dentes candidos facias.* Caprini tali combusti, exinde dentes fricabis, & dentes candidos facies. 43. *Ad phymata.* Combusta caro caprina cum aqua suppurationem cervicum discutit, quas Græci phymata vocant. 44. *Ad secundinas efficiendas.* Capræ secunda ex vino pota, mulierum secundas ejiciet. 45. *Ad alopecias.* Caprina ungula combusti, pice liquida compressa, imposita, alopecias sanat. Vehementiorem efficaciam præstant hircorum, nisi quod capra lacte solum antecedit.

CAP. XVII.

De Homine adeoque puello & puella Virgine.

1.

Ad oculorum albuginem, & aures purulentas. Puelli & puellæ virginum lotio inungas oculos, albuginem extenuat, & si leucoma lachrymatorium est, non insanabile efficit: dat enim aliquatenus claritatem, & angulorum asperitudinem sedat, & feces quoque lotii sicci eandem asperitudinem oculorum sedant, & post inunctionem pelles ejiciunt. Infusum etiam auriculis quæ pus habent, confert: & remedium est etiam totius corporis. 2. Si quis ab ape aut à vespa, vel embrone punctus fuerit, si lotio infantis subinde foverit locum, ubi quis punctus est, remediatur. 3. Ad podagrum. Pueri primi capilli à nativitate qui oriuntur, si pedibus dolentibus impositi fuerint, sanabunt, aut ad minus mitigabunt dolorem.

4. Ad canis morsum. Infantis capilli cum aceto impositi, morsum sine tumore sanant, & capitis ulcera emendant. 5. Ad lippitudinem oculorum. Homo quicumque crura sua laverit, & deorsum usque ad pedes aquam deduxerit, & de utraque manu oculos tetigerit, non lippiet. 6. Ad calculosos. De hominis vesica calculos excisos i. e. arte Chirurgica sublatostunc (forte tritos) ex aceto vel vino, cyathum unum calculosis dabis, aut his, qui difficile urinam faciunt, id calculum fricat, ita ut urina reddi possit sine tormento. Idem facere dicimus ad collum suspensum, sed tardius sanat. 7. Ut mulier non concipiat. Pueri dens annorum septem inclusus auro & argento, & in brachio suspensus, efficit, ne mulier concipiat. 8. Ut mulier concipiat. Infantis masculi stercus, quod primum enatus emittit, suppositum locis mulieris, conceptionem præstat. Item homo vir si solvat semicinctium suum, & eum præcingat & dicat: ergo desinas explicare laborantem. 9. Ad inguen. Quod reprimet, qui id subinde natura sui tetigerit. Item adfert remedium inguinibus, si pollicem tuum in pede cum digito, qui juxta est, alligaveris.

10. Ad capitis & corporis exulcerationem, & ad furfures capitis. Hominis lotium admixtum nitro, & impositum omnia vitia supra scripta sanat & emendat. Ad callum in veretro, idem quoque lotium callum hoc extenuat, si illo sæpius foveatur.

12. *Ad maculas in facie, aut à Sole factas, aut per se natas.* Si in lotio pueri ebulum (*Humelberg. ervum*) maceratum fuerit, & loco impositum, mox ipsas maculas absterget. 13. *Ad maculas infantium.* Matellæ, quæ crustam ex lotio prodixerint, fractæ & coctæ, in balneo infantem si ex eo unxeris, omnia supra scripta emendat. 14. *Ad combustionem, & Scorpionis ictus.* Eadem fex illinita in linteolo & imposita combustis, pustellas non finit surgere. Simili modo imposita, Scorpionis fedat ictus. 15. *Ad profluvium mulieris.* Si locum sæpe lotio viri laverit.

16. *Mulier si post partum secundam retinuerit.* De lotio hominis subtiliter (subito) gustet, & secundæ statim sequentur. 17. *Ad canis rabidi morsus.* Fex quoque lotii illinita, à canis rabiosi morsu liberat, si cum carbone vitis viridis trita imponatur, frequenter abluit eum humorem, quem extraxit, deinde eo curato debet imponi, quod cicatricem inducat.

18. *Ad Elephantiam puerorum.* Pueri lotium si puer biberit, liberabitur, nam elephantiam incipientem emendat. 19. *Aurum solidas* pueri lotium, si cuprino mortario & cuprino pistillo econtritum fuerit.

20. *Ad febres acerrimas.* A vestigio spadonis discedentis à janua si sustuleris quodlibet dicens: *Tollo te, ut ille Grajus (Gajus) febribus liberetur.* Nominabis autem eum, ad cujus brachium suspensurus es, ad id vero loqueris, ad quod sustuleris. 21. *Ad tertianas.* Ipsius ægri stercus sinistra manu sublatum comburunt, & in panno coracio (atro) illigant & in sinistro brachio ante horam accessionis suspendunt.

22. *Ad canceromata.* Hominis stercus combustum, in ulcera cancerosa & insanabilia spargunt, & eo pro mirifico remedio utuntur, quod appellatum est botrix. (*Humelberg. botrys.*)

CAP. XLIX.

De Catta seu Felc.

1.

Ad capitis alopecias. Cattæ stercus cum sinapi æquis ponderibus aceto contritum, capitis alopecias sanat. 2. *Ad profluvium mulieris expursum.* Cattæ stercus cum resina & rosaceo suppositum locis, fluxum sedat & reprimat. 3. *Si quis spinam glutierit.* Cattæ stercus contritum, recens, purum, illinitum faucibus ejus sine difficultate extrahit spinam.

4. Ad

4. *Ad quartanas*, Cattæ stercus cum ungula bovis (*Hamelb.* bubo-
in collo vel brachio suspensum quartanam post septimam accessio-
discutit, & inde ne festines solvere illud.

CAP. XIX.

De Glire.

I.
Icos, qui paralyti tentantur. Gliris adeps remedium affert his, qui
paralyti tentantur, si eo inungantur. 2. *Ad claritatem oculorum.*
res & sorices combusti, & cineres eorum melle miscent & coquunt,
quotidie manu oculos perungunt. *Item aliter:* Adipem de glire
melle Attico & carpobalsamo æquis ponderibus mixta, facere egregie
unt, si quis de eo oculos inungat. 3. *Ad somnum.* Qui non dormi-
t, gliris adipe frontem vel tempora ipsis inunges, & dormient. 4. *Ad
nec.* Glire integram superligabis, verrucas mox tollet.

CAP. XX.

De Mustela.

I.
Elephantiacos. Mustelam incinerabis, & ejus sanguine cinerem ma-
scebis, & laborantem inde linies, prodesse dicimus.
2. *Ad faucium mala.* Mustelæ sanguis inungatur, & sanat.

CAP. XXI.

De Muribus.

I.
oculorum dolorem. Murium capita decem cum caudis eorundem in
melle mixta & pro eclegmate usa per dies decem, oculorum clarita-
reddent. Debent homines hoc medicamine nares internas quotidie
re.
2. *No pili recrescant.* Pulli eorum teneri cum veteri vino evulsos
orellorum pilos non sinunt recrescere.

3. Mu-

3. *Mulier ut non concipiat.* Muri viventi cor exemptum & brachio mulieri suspensum, efficit ut ne concipiat.

CAP. XXII.

De Talpa.

I.

Ad dentes mobiles. Talpæ cinerem mixtum cum melle, superfricato: dentes confirmat.

2. *Ad glandulas.* Talpam super glandulas ligato: destruit.

Haëtenus pars prior de animalibus terrestribus:

Sequitur pars posterior DE AVIBUS.

CAP. XXIII.

De Aquila.

I.

Ad oculorum suffusionem. Aquilæ felle mixto cum melle Attico inungas. Quidam magis illud prodesse credunt, quum huic medicamento heliobori albi drachm. 1. aut dimidiam, aut myrrhæ tantundem miscent, & unctionem faciunt temperatam.

2. *Mulier, qua concepit, ut partum perferat.* Lapis qui in ventre, aut in nido ejus invenitur, qui αἰσός vocatur Grajis, cujusque vim & nomen etiam habet aëtites, prodesse prægnantibus, ut facile pariant, fertur (quibus etiam phylacterium est).

3. *Ad sciadem.* Aquilæ abarticulamenta exorta ex femoribus, sciaden i. e. coxæ dolorem emendant (ischiadem).

CAP. XXIV.

De Vulture.

I.

Ad effugandos serpentes. Vulturis pennas si uras, fugabis omnes serpentes. 2. *Ad capitis dolorem.* Vulturis os de capite, suspensum collo

collo, dolorem sanat. Idem facit cerebrum ejus, si commiscebis cum oleo cedrino, & inde nares subinde tangas, capitis dolorem aufert.

3. *Ad concubitum.* Vulturis jecur à parte dextra si sumpseris, & aliquid in cute gruis alligatum suspenderis, ad concubitum paratior eris.

4. *Si ad mulierem quis non potest.* Vulturis renes & testes siccos tundes, & dabis cum vino ei, qui cum uxore sua concumbere non potest, remedium obtinebit. 5. *Ad caducos.* Vulturis jecur totum cum sanguine ipsius vulturis tritum, per dies octo potui datum caducos emendat.

6. *Ad caliginem oculorum.* Vulturis fel mixtum cum succo marrubii omnem caliginem discutit, & incipientem suffusionem pariter sistit.

7. *Ad nervorum dolorem & articularum.* Vulturis adeps & ventriculus cum axungia contritus & perunctus, omnem nervorum dolorem tollit, & articularum emendat. 8. *Adversus mala medicamenta.* Cor vulturis ligatum in pelle lupina si circa brachium habeas, nullum medicamentum nocere tibi poterit, nec serpens, nec latro, nec ulla malitia; nec quidem phantasma senties, nec si per heremum iter facias. 9. *Ad hydropicos.* Vulturis stercus cum albore stercoris canis mixtum ad sextarios duos in aqua heminis tribus maceratum percolatum datur hydropicis bibere. It. qui equam intercutem habet, aspersis in potione elelisphaci drach. 4. asari etiam drachm. 4. hoc magnum ajunt carne humana pastum & datum caducis remedium esse. 10. *Ad venatos pressatos.* Sub pectore ejus cera oblitum ita ut liquorem capiat, si sibi dederis quotidie bibere, mox vivescunt, & vexatis prodest. 11. *Ad difficulter parientes.* Vulturis pennas si talibus subjeceris, efficies, ut sine labore partum edant. De penna autem si tibi lentes purgaveris, male olebit. 12. *Ad pediculosos, quem affectum Græci Phsiriasin nominant.* De vulture vivo excisam medullam si dabis bibere patienti, mox curabitur.

CAP. XXV.

De Accipitre.

1.

Ad suffusionem vel caliginem oculorum. Accipiter in oleo fusinus decoctus & inunctus, suffusionem & caliginem discutit.

CAP. XXVI.

De Grue.

I.

Ad duritias & collectiones corporis. Gruis adeps cum adipe anserino remissus, locorum duritias & concretiones discutit, & emendat. Item in acopa etiam conjicitur. 2. Ut mulier concipiat. Cerebrum gruis cum adipe anserino, & Leonis, drachm. 3. myrrhæ & folio & vasculo reponitur in argenteo vel vitreo, inde vir colliniet naturam suam ante coitum, ut & possit mulier concipere; quæ concipere non consueverat.

CAP. XXVII.

De Perdice.

I.

Ad morbum regium. Perdici cerebrum cum vini cyathis tribus potui dabis, mirifice morbum regium sanat. 2. Ad caliginem, incipientem suffusionem & glaucomata. (Leucomata) Hæc est compositio vera, quam frequentius ipsi experti sumus. Perdici fellis, vesicula quicquid habuerit, ad hæc commiscens opobalsamum cyatho uno, (Hamelb. addit: Cyperum Sidoniæ cyatho dimidio) in se comixtum conteres diligenter & repones in pyxide stannea sive argentea, & inde inunges, miraberis effectum. Et licet quis prorsus non videat, sed tamen pupillam integram habeat, sine difficultate curabitur. Hoc nos ipsi frequenter tentavimus.

CAP. XXVIII.

De Corvo.

I.

Ad capillos denigrandos. Corvi ova capillos hac ratione inficient: defunduntur in vas cupreum, & tam diu moventur, donec mutent colorem. Deinde raditur caput, & illinitur, donec ova consumantur, debet autem tam diu in ore oleum tenere, donec siccescant capilli, ne & dentes innigrentur. Deinde caput alligabit, & post quartum diem solvet, & hoc quoque efficit, ut nani nunquam excant.

2. *Ad porcos mansuetos faciendos, vel ut porcus ubique te concomitetur.* Cerebrum corvi de pane collectum si porcis seu scrofis ad manducandum dederis, sequentur te, quocunque ieris. 3. *Ad tussim infantium.* Corvi stercus lana collectum si infantis tussientis collum attigerit, remedium dabit.

4. *Ad dolorem dentium tollendum.* Stercus corvi si cavo denti infusum vel impositum fuerit, dentem franget & dolorem tollet.

CAP. XXIX.

De Pavone.

I.

Ad caducos. Pavonis fimus potatus, caducos mirabiliter sanat.

CAP. XXX.

De Gallo.

I.

Ad aranea & vipera morsum. Galli cerebrum ex posca, adjecto pipere potum his, qui ab araneis morfi sunt, auxilio est. Item quicumque vipera morfi sunt vel percussi, his galli cerebrum cum vino potatum proderit. 2. *Ad catrices & leucomata.* Galli sanguis ex membrana, quæ cerebrum continet, fluentem comprimet. Item cicatrices oculis extenuat, si eo cum aqua inungas. Additur etiam in compositiones, quæ faciunt ad suffusiones & leucomata. 3. *Ad caducos.* Galli testiculi poti cum aqua & lacte à jeuno. Abstineat autem postea à vino diebus decem, remedium est. Debebunt autem testiculi sicci reservari, & cum fuerint necessarii, continuo triti sumantur. 4. *Ad concubitum.* Galli testiculi potati cum vino efficient plus, quam voluerint, sineque injuria bibentur. Idem cum adipe anserino testiculi in arietis pelle, in brachio dextro suspensi, concubitum excitant, si autem suppositi fuerint cum ipsius galli sanguine, efficiunt, ne concumbant hi, qui simul jacent. 5. *Ad furunculos.* Galli stercus rufum impositum, furunculos rumpit, & dolorem tollit. 6. *Ad aurium successionem.* In ventriculo galli parvuli seu pulli pellicula, quæ interior est, ex vino trita, & auribus indita, emendat.

7. *Ad ventrem stringendum.* Eadem membranula cum exiguo oleo patienti exhibita, ventrem claudit, & omnem humorem exsiccat. Et tussientes illam si ederint, mox excreant. 8. *Ad calculosos.* Cortex eo-

dem modo, ut supra, in potu sumptus calculosis remedium optimum est, frangit enim lapidem & deinde per urinam ejicit. 9. Jus vetuli galli potum *ventrem solvit*, si immittas in ventrem ejus salis drachmas sex, & succum totum coxeris. Poteris pro sale in ventrem ejus sardam, aut cerebrum mittere. Item jus simili modo factum, si de sale minus adjeceris, quam supra scriptum est, præclarum erit remedium his, qui propter concubitus biberint. 10. *Ad sedandum capitis dolorem*. Si quis gallinaceum ad os tenuerit his, qui dolore capitis torquentur, & post triduum pennas ejus excisas vel incisas, & in linteolo alligatas, & cervici vel collo appensas portaverit, mox sanabitur. Stercus ejus fracta fistilia solidat.

11. *Ad illius dolorem*. Si gallus vetus vel septem annorum cum aqua coquitur, quæ ubi potui datur, mire sanat.

CAP. XXXI. De Gallina.

I.

Ad oculorum punctiones. Gallinæ ovum, notissimum est omnibus, habere vim ad omnium oculorum dolorem, cujus album oculis infusum sedat punctiones & dolores. 2. *Ad lacrymas oculorum restringendas & somnum*. Est & alia cura, nam gallinæ album mixtum cum thuris manna, ita ut lanam colligas, & temporibus imponas, hoc fluentes lacrymas continet, & facit somnum, si exiguum oleum adjicias. 3. *Ad ignem sacrum*. Ovo crudo linies corpus ubi fervor fuerit, & tum folium betæ loco applicabis ferventi. 4. *Ad profluvium mulieris*. Gallinæ ovum totum combures, & vino miscebis, si loco illinieris, proderit multum & restringet.

5. *Ad tussim*. Ovum sorbile & combustum assumptum, tussientibus est optimum remedium. Item. Sorbile ovum adjecto sulphure & vino cochlearium unum, infantibus tussientibus prodest. 6. *Ad pruriginem*. Gallinæ ova mixta cum oleo communi, & lentis polline multum prosunt. 7. *Ad difficulter parientem*. Ova duo & trita, pusillum item de aneto, cymino, & vino mixto si biberit, continuo pariet. 8. *Ad terminoset*. Ovum infundas in vas, ac putamen illud ovi oleo plenum, simili modo adjicies corticem pinus drachm. 1. mellis obolos 5. in vino omnia commiscebis, & cum eodem vase pones super cinerem calidum ut bene ferveat, & cum coeperit fervere, statim illud contrahes & dabis bibere patienti,

enti, ubi torminibus laborare cœperit, mox & efficaciter sanat, inveteratum autem malum tarde.

9. *Ad tumorem & ignem sacrum.* Ovorum duorum album, & cerussæ drachm. 2. & myrrhæ drachm. 1. teruntur simul, & corpori illiniuntur, & experimentum ostendunt.

10. *Ad ephelides quæ propter solem nascuntur.* Ova macerata in aceto, ita ut putamine absumpto appareant aperta, & tantum album eorum effluat, quantum adjicietur, tantundem pollinis farinæ & tantundem de thuris granulis, deinde hæc omnia, trita cum vino, melle postea comprehendantur, inde inlinietur facies, si etiam myrmecia totius corporis fuerit, testimonium suæ operationis præbebit.

11. *Ad smigma totius corporis.* Ovorum album smigma cum duobus sextariis fabæ fressæ confractum, & in sole siccatum, muliebri præbet cosmetorium hæc ovi subtilitas, nam calce mixtum hoc album vitrea vasa solidat. 12. *Ad mulierum dolorem in natum.* Ova decocta cum lacte exiguo & croco, postea in lana muliebri loco inducta, & imposita, mire dolorem sedant. 13. *Item* album ovi cum passo & rosa commixtum & in lana collectum ad idem facit. 14. *Ad loca mulierum anicularum.* Ova commixta cum semine apii & polenta & aqua mulsa, & loco imposita mirum facit. 15. *Item ad omnem tussim*, si tepefactum sumpseris ovum jejunus.

16. *Ad arsuram stomachi, & ad sitim sedandam.* Ovum crudum si aliquantulum absorbeatur, mox arsuram stomachi & sitim compefeit.

17. *Ad eos, qui sanguinem exscreant.* Item dantur ovorum quinque vitelli crudi, & mixti vini cyathis tribus. 18. *Ad livores & tumores universos locorum omnium.* Vitellum ex aqua coctum, per se & impositum tollit livores. 19. *Ad eos, qui cibum non continent.* Duas horas ante, quam solito more, comedere vitellum ovi cum vini hemina & etiam hemina olei decoctum seq. aspersa polenta comedes & multum proderit. 20. *Ad profluvium mulierum.* Ovi putamen continet, si cum oleo myrtino tritum & locis mulierum in pessi modum suppositum fuerit.

21. *Ad pustulas oculorum.* Gallinæ adeps pustulas oculorum reprimat. 22. *Ad coli dolorem.* Pedes gallinæ à genibus excisos coctos si des ex sale & oleo, coli sedant dolores fortiter. 23. *Ad perniones & Scorpianum ictus.* Stercus gallinæ impositum, & illitum valet.

CAP. XXXII.

De Anser.

I.

Ad *anres.* Adipem anserinum cum cepæ succo mixtum, auriculæ, cui aqua inest, infundes, prodest, quin & surdastris auditum revocat.

2. *Ad duritiâ locorum.* Adeps anseris illitus, duritias & concretionem locorum discutit.

3. *Ad inguen.* Fel anserinum cum melle mixtum & pauca cera conteres & eo locum linies, remedio erit.

CAP. XXXIII.

De Columba.

I.

Ad *omniâ serpentium morsus.* Columba incisa viva & imposita calida venena omnia rapit, & sanare creditur.

2. *Ad suffusionem oculorum, vel ad sanguinem in oculis ex ictu.* Columbæ sanguis recens in oculos subinde infusus optime facit. Debet autem vena aperiri, quæ in ascella ejus est, imponitur & sanguis columbæ in lanula cum melle decoctus oculis, valde proficue medetur. 3. *Ad sanguinem profluentem.* Sanguis columbæ, quem membranula cerebri continet, sanguinem fluentem retinet.

4. *Ad omnem corporis duritiem.* Stercus columbæ habet has vires: omnes duritias discutit, & humores (tumores) omnes exsiccat, cum oleo aut melle calefacto distemperatum, & super duritias ligatum; in fomentis ad prædicta quoque faciens.

CAP. XXXIV.

De Hirundine.

I.

Ad *tonsillas & faucium dolorem.* Pulli hirundinis si fuerint combusti, & de cinere ejus fauces patientis inunxeris, mox medelam recipient.

2. *Ad*

2. *Ad omnia vulnera lingua & labiorum.* Hirundines cum melle vel mulso decoctæ, postmodum linguæ vel labiis appositæ, optime persanant.
 3. *Ad ungulas curandas.* Si pulli hirundinum combusti fuerint in olla nova usque ad cineres, hic cinis in ungula sparsus mox te credere facit.
 4. *Ad caducos.* Hirundines comestæ, caducos sanant.
 5. *Ad oculorum dolores & lippitudines & caligines.* Hirundinis pulli cinerem cum melle in oculos mitte, aut hirundinis fel & sanguinem inungito: mire prodest.

Haëtenus libellus SEXTI PLACITI.

Siburius, Marcello Burdegalensi in præfatione, nisi ibi potius scribendum sit *Scribonius*, à quo satis constat ipsum Marcellum multa accepisse, nec usquam alibi hujus Siburii fit mentio.

Sidasar, Rasi lib. 1. Continentis c. 111.

Sideniar, eidem ejusdem operis lib. 1v. c. 1.

Sidbar, Rasi ejusdem operis lib. 11x. c. 1.

Sigon, Galeno in libris medicamentorum κτ' ππυς 1x. c. 1v. Tom. 11. pag. 299.

Silarius, Rasi lib. Continentis 1. c. v. ex Lapidario.

C. *Claudius Siliannus*, Inscriptio vetus apud Fulvium Ursin. p. 98. & Jacobum Sponium Miscell. pag. 134. Γ. Κλαύδιος Σιλίανος ἰατρός Εφεσις.

Silicius Medicus ab oculis, In veteri lapide apud Ursinum p. 99. Gruter. p. DCXXXV. 3.

Siligenus, Rasi lib. Continentis 3. c. 11.

Silimachus Hippocratis sectator, Cælio Aureliano lib. Chronion 1. c. 3. Hic puto est ille Salimachus de quo supra.

Silius Italicus Medicinæ se peritum ostendit, Tiraquello judice propterea quæ scribit de Synabo Hannibalis Medico lib. v. 353. seq. 369. vel de Maro, haud rudi ferre medicamina lib. vi. 91. sq.

Sillanus de Nigris qui à Campegiò nominatur, inter medicinæ scriptores.

Silo, Galeno κτ' γενη lib. vi. T. 11. p. 403.

Simeon Sesbius Antiochenus, qui ad Michaelē Ducam imperatorem scripsit librum περὶ δυνάμεων τροφῶν, id est, de facultate cibariorum, qui etiamnum extat, de illo dixi Vol. x. hujus Bibl. pag. 320. ubi & de aliis ejus scriptis.

Simeon

Simcon alius ut opinor, citatus Rasi lib. I. Continentis c. 11. & 111. non semel, & cap. VI. & lib. 111. cap. 111.

Simmius Ochlagogus, Galeno in libro secundo Antidotorum, sive Semmias de quo supra. In Græco est *Σημμίας ὁ ἐχλαγωγός*, T. 11. p. 451. ubi etiam *χαρίτων* ὁχλαγωγὸν antidotum refertur.

Simon Atheniensis ex coriario Philosophus, Socratis discipulus, qui inter plures dialogos scripserat περὶ εὐπαθείας, quod de bona valetudine interpretantur, cum rectius fortasse de animi tranquillitate possit intelligi, apud Laërtium lib. 11. sect. 122.

Simon alter Medicus Seleuci & Nicanoris temporibus apud Laertium in Simone illo Atheniensi, lib. 11. sect. 123.

Simon imperitus Medicus in quem Lucilii epigramma T. 11. anthologiæ p. 214.

Simon de Janua sive Genuensis seu Genuates, Canonicus Rothomagensis, Nicolai IV. Pontificis circa A. C. 1292. Capellanus & Medicus qui inter alia opera transtulit una cum Abrahamo, Judæo, librum Joannis filii Serapionis de Simplicibus medicamentis, & librum Servitoris, scriptum à Bulchasi, ediditque clavem sanationis, sive librum Synonymorum quo usus jam est Matthæus Sylvaticus in pandectis Medicinæ. Est igitur emendandum, quod apud Lindenium & Merclinum non modo Simon Genuensis à Januensi tanquam diversus distinguitur, sed etiam Genuensis traditur in Matthæi Pandectarum opus annotationes composuisse.

Simon, scriptor Hippiatricus de quo Vol. VI. hujus Bibl. p. 499. seq.

Simon alius, ut opinor, simpliciter citatus Rasi lib. 111. Continentis c. VII. non semel, nisi sit ille Simeon eidem quoque simpliciter citatus.

Simonactides Chius, rei coquinariæ scriptor Julio Polluci citatus atque Athenæo. Vidè Allatium de Simeonibus p. 219. sq.

Simonides medicus memoratus Plinio lib. VII. c. XXIV. cum inquit : *ἡ* *postremo memoria facta & inventa est à Simonide medico*, ita enim legitur in veteribus exemplaribus impressis, verum jam pridem Domitius Calderinus monuit ibi legendum esse, *melico*, non *Medico*, quod & in editionibus posterioribus recte emendatum est.

Simus Cous, cujus Strabo meminit lib. XIV. p. 657.

Sindifar, sive *Sindibfar*, nisi sit Sandaxar, aut Scindaxar de quibus supra, vel

vel etiam *Sindax* Serapioni Simplicium c. lxxxiv. & cxī. & seqq
& Rasi libro quinto Continentis, c. r.

Siphniu patriæ nomen non Medici, Diphilus enim Galeno lib. iv. de differentis pulsuum atque alibi δ ΣίφνιⓈ, ex Siphno insula una Cycladum cujus etiam apud Theophrastum mentio lib. de lapidibus p. 397.

Simchides scriptor Ecclesiastici. Vide supra in Jesu.

Siphnu Æoli F. Theosophos cognominatus, qui primus aresodina sive anodyna & dolores sedantia medicamenta ἥπια atque ὀδυνηφάρμακα ab Homero dicta excogitavit. De cujus insigni scientia qua vitam sibi ex gravissimo morbo restituit, ita vetus Poeta Theognis

vers. 701. κ'δ' εἰ σωφροσύνην μὲν ἔχῃς ῥαδαμάνηνⓈ αὐτῷ,

Πλείονα δ' αἰδέης Αἰολίδῃ Σισύφῃ,

ὅς τε καὶ ἐξ αἰδέω πολυδρείητ' ἀνέλθῃ

Πίστας Περσεφόνῃν ἐμυλίοισι λόγοις.

& 711. Ἀλλ' ἄρα κακῶθ' ἐν Σίσυφῷ πάλιν ἤλυθ' ἥρως

ἔς φάτ' ἡελίῃ σφῆσι πολυφροσύνας.

Socinus Bentius, cujus frequens est mentio apud Liliū Gregoriū Gyraldum.

Socles chirurgus in quem Nicarchi epigramma lib. 2. Anthologiae p. 215.

Socrestes chirurgus, Coelio Aureliano lib. v. Chronion c. i.

Socratio, Galeno lib. medicamentorum secundum locos v. c. vii. T.

ii. p. 227.

Solomon Rex, vide Salomon.

Claudianus Solon ad quem περὶ εὐπορίων scripsit Galenus, Tom. iv. p. 438.

Solon Diartarius, Galeno libro medicamentorum secundum locos 3. cap. i.

Solon Lycius saepe Plinio citatus lib. xx. & xxi. & aliis pluribus seq.

Solon Smyrnaeus, Plinio lib. xx. c. item xx.

Solon simpliciter, sive unus ex illis, sive alius, Plinio eidem lib. xx. cap. xxi. in fin.

Sophocles Plinio lib. xxi. cap. quoque xxi.

Sopolis Aëtii haeretici in arte Medica praeceptor, ἀνὴρ ἐν τῇ τέχνῃ μηδὲν ἔχων τὰ δύνεα, iudice p. 258. Philostorgio III. 15. p. 52. Sed secus de illo Greg. Nyssenus lib. i. contra Eunom. p. 293. Aeti-

um hunc diversum esse ab Medico cujus scripta habemus, notavi Vol. 111. hujus Bibl. p. 318. sq.

Soranius Mallotes de quo Suidas.

Soranius Ephesius, qui primum Alexandria profecit, deinde Romam venit, ubi artem exercuit temporibus Trajani & Hadriani, librosque complures & optimos in medicina composuit. Hæc Suidas. Hodieque etiam habemus Latine, Sorani Isagogem in Artem medendi, & Græce libellum *περὶ ἐπιδιδύμων* de fasciis ad liganda vulnera, inter opera Galeni T. xii. edit. Paris. pag. 505. aliaque de quibus Vol. xii. hujus Bibl. p. 675. sq. & 684. ubi non diversum esse noto Soranum quem Methodicæ sectæ instructissimum vocat Tertullianus lib. *de anima* c. vi. volumina ejus quatuor de eodem argumento memorans. Eumque citant Galenus, T. ii. p. 158. 247. 252. 261. 262. T. iv. p. 373. Aëtius, Paulus Aegineta, atque etiam Cælius Aurelianus lib. i. Chronion c. 111. ex *libris causarum*, *αἰτιολογούμενης* vocant. Sed & is è diverso Galenum citat Isagoges c. xiii. Fuere enim eodem tempore. Eumque laudat ipse Galenus lib. i. secundum genera, c. 119. ex quarto *περὶ φαρμακείας* & ex libro quem *Monobibulum* inscripsit *φαρμακονομικὸν* T. ii. p. 170. & *τὰ περὶ φαρμάκων γεγραμμένα* T. ii. p. 357. Methodicum fuisse docet T. iv. p. 43. Is Gallicam Aquitaniam invisit, & illic medicinam exercuit, si verum dicit Marcellus cap. xix. in prin. Ejus discipulus Attalus, tempore Trajani Imp. Galeno teste Tom. iv. p. 178.

Soranus alter & ipse Ephesius Junior, qui libros iv. Muliebriam scripsit, ut dicit Suidas, ex quibus Aëtius sæpe eum citat, nec non alia, de quibus Volum. xii. hujus Bibl. p. 684.

Sasagoras, Cornelio Celso lib. v. c. xlix. alii Sasagoras scribunt.

Sosander, Galeno libro medicamentorum secundum locos iv. cap. vii. & Aëtio Tetrab. ii. Serm. 111. c. lxxiix. In Sosandrum hippitrum sive mulomedicum epigramma lib. iv. Anthologiæ p. 485.

Sosicrates Galeno ejusdem operis lib. vii. cap. vi. eodemque ultim. T. ii. pag. 273.

Sosimenes Plinio citatus lib. xx. & seq.

Sosipolis Alexandrinus, Aëtii Antiocheni magister. Philostrog. 111. i.

Sosiratus, Celso lib. vii. post princip. & cap. vi. & Galeno in libris Pharmac.

macorum & T. xii. edit. Paris. p. 493. 496. Scholiastæ Nicandri, & Garioponto lib. de Febribus c. vii.

Sophbenes. In Sertorii Urfati monumentis Patavinis p. 70. Sponii Misc. p. 145. Reinesii Inscript. xi. 2. p. 607. Apud Fulvium Ursinum p. 100. *P. Carm. Sophæ. Medic. IIIIII VIR **) *Aug. Anchor.*

Sotenus vetustissimus scriptor, apud Plinium libro xxxvi. cap. xvi. & cap. xx.

Soterichus Chirurgus. Sexto Empirico f. 17.

Soteridas, cujus meminit Faustinus in litteris ad Marcum Antoninum apud Vulcatium Gallicanum in vita Avidii Cassii c. x. *Soteridam Medicum in Formianum ut dimittas rogo. Ego autem Piscibus nihil credo qui puella virgini curationem nescit adhibere.*

Sotion, Galeno, si is est, in medicinis expertis, *maximus Medicorum Græcorum, qui habebat plura experimenta in fine nobilissimis, qua nos acquirivimus à discipulis ejus Teranoz & Hargemæ & Harcoz.* p. 110. C. edit. Juntin. & p. 112. *G. Hoc medicamen dedit Sotion (leg. Sotion) de scriptis Zenonis.* Is fuit præceptor Teranonis, de quo infra. Et hujus, aut alterius ejus nominis meminit Constantinus, sive is fuit Cæsar, aut alter ejus nominis, in libris Agriculturæ, ex quibus præsertim lib. xi. eum fuisse rei medicæ peritissimum constat.

Sotira obstetricis Gynæcia Plin. indice lib. xxiix.

Speudusa, Galeno lib. iii. *ἡ Σπυς*, c. i. T. ii. p. 192.

Speusippus Atheniensis, Platonis discipulus ac successor nec minus quam ille curiosus in animalium & plantarum natura scrutanda, sic ut cum Platone rideatur eo nomine ab Epicrate comico.

Speusippus Herophileus Alexandrinus, Diogeni Laertio memoratus, in vita Speusippi Atheniensis, in fin. lib. iv. Sest. v. Hunc Menagius putat esse cujus scriptum de piscibus allegatur ab Athenæo.

Spittalus Medicus Atheniensis, de quo Suidas ex Aristophanis Acharnensibus vers. 1031. 1220. ubi *Πιττάλης* habent codices editi. Sed Suidas legit: *ἄπειθι πρὸς τὸ Σπιττάλης.*

Seanosmodus Alexandro Tralliano citatus.

Seanosmodus, Aetio, nisi idem sit, quod magis puto.

Scaphylus laudatus Plinio.

Stacius Annens, Senecæ Philosopho amicitiae fide & arte medicina probatus,

H h h a

*) In alia inscriptione *Six Vir*,

- tus, apud Cornelium Tacitum lib. xv. cap. LXIV. cujus etiam meminit quisquis is fuit, qui vitam Senecæ descripsit.
- Stephanus** Alexandri Tralliani pater, Justiniani Imper. tempore. Vide T. XII. hujus Bibl. p. 593.
- Stephanus** Atheniensis, Theophili Protospatarii discipulus, de cujus scriptis in eodem Tomo XII. p. 693. seq.
- Stephanus** Dutempleus : cujus sunt tabulæ in libros Galeni de morbis & Symptomatis.
- Stephanus** cognomento *Magister*, cujus Collyrium editum in Matthia Theodoro Melanelio.
- Stephanus** Edessenus, qui Cabade Persarum rege à morbo curato, multas opes retulit apud Procopium lib. II. de bello Persico. c. XXVII.
- Q. Stertinius**, Romæ clarus, teste Plinio XXIX. 1.
- Stolus** Britannicus celebris ocularius, ἄξιός ὁφθαλμικός. Galeno Pharmacorum localium IV. cap. VII. T. II. p. 218.
- Walafridus Strabo** seu *Stribus*, Gallus Monachus Benedictinus ex Decano Cenobii S. Galli A. C. 842. Abbas Augiæ majoris in Diocesi Constantiensis, defunctus 849. cujus Hortulus vernantissimus facili & eleganti carmine hexametro exponens descriptionem & vires plantarum XXV. prodiit Argentorati & cum Macro de herbis, Friburgi Brigois 1530. 8. & in collectione Medicorum Latinorum Aldina Venet. 1547. fol. & in Antiquis Lectionibus Canisii T. VI. p. 672. & edit. novæ T. II. part. II. p. 266. & Andrea Rivino curante Lipsiæ 1653. 8. & in Bibliotheca Patrum T. XV. edit. Lugd. p. 236. Præfatio ad Grimaldum Abbatem S. Galli extat etiam apud Barthium IV. 24. Adversar. qui & loca quædam emendat, sicut Tho. Bartholinus quoque libro de Medicis Poëtis p. 118. seq.
- Stratiotes**, Aetio Quaternionis II. Serm. III. cap. CX.
- Stratius**, Livio lib. V. decadis V. memoratus. XIV. 19.
- Strato**, Physicus Lampfacenus Galen. T. III. p. 369. male Στρατόνιος T. I. p. 243. Aristoteles Stratonem προσήγαγεν εἰς ἴδιον τὴν χερσαίαν φυσιολογίαν. Galen. T. II. edit. Paris. p. 23.
- Stratonis** duo alii, apud Laertium in philosopho memorati, lib. V. sect. 61. alter Erasistrati discipulus, aut ut quidam dicunt, alumnus memoratus etiam Erotiano in ἁμβων, & Galeno de venæ sectione adversus Erasistratum T. X. edit. Paris. p. 409. Ab hoc Stratone scho-

la Stratoniceorum, ex qua Apollonius ὁ δὲ Στρατόνως, de quo supra pag. 75. Alter Strato antiquior, ut idem Diogenes Laërtius scribit autoritate Aristotelis, sive ut Ambrosius, Aristoclis.

Stratonem simpliciter, sive unum ex illis, sive alium citat Alexander Trallianus lib. i. cap. xv. non semel, & Aëtius Serm. xii. cap. xvi.

Strato alius ut opinor, & ipse medicus, apud Macrobiū libro in Somnium Scipionis i. Ita Tiraquellus. Sed cum Strato ille Peripateticus à Macrobio appelletur, non dubito Philosophum intelligi, de quo jam dictum fuit.

Strucles Sidonius memoratus Philostrato in vita Apollonii lib. vii. cap. xiv. p. 349.

Stratonici Pergamenus unus ex Galeni præceptoribus, Sabini Hippocratici discipulus, ut dicit idem Galenus in lib. de atra bile. T. iii. p. 359. edit. Basil.

Sulemen Eben Hasen, Serapioni Simplicium cap. cclxxx.

Sulabin Heben Hahafen, & Sulabin simpliciter citatus eidem Serapioni.

Surdus, quisquis est, laudatus Rasi lib. vii. Continentis cap. iv.

Suribes, Avicennæ lib. v. summa ii. tractat. ii. non semel.

Symmachus Anatomicus, e quo, aut alio ejusdem nominis Martialis libro quinto Epigramm. ix.

*Languebam, sed tu cominus protinus ad me
Venisti centum Symmache discipulis.*

*Centum me tetigere manus, Aquilone gelata,
Non habui febrem Symmache, nunc habeo.*

Et lib. vi. Epigramm. lxi.

*Ostendis digitum, sed impudicum
Alconii, Dasioque, Symmachoque.*

Et lib. vii. Epigramm. xvi.

*Pedere te mallet, namque hoc nec inutile dicis
Symmachus, & risum res movet ista simul.*

Symphorianus Champerius, sive Campegius, cujus in re medica, & aliis sunt multa opera non omnino contemnenda. Illa diligenter à Lindenio enumerantur. Pulchro quoque Campegium elogio tractat Joannes Neander, Bremanus in libro quo Medicinæ natalitia & se-

ſtas exponit p. 192. ſeq. *Unum ei Tiraquello iudice deſuit, uti & multis aliis, quod putabat non ſatis praſtitit: hoc uno tamen laudandum, quod in magnis voluiſſe ſat eſt.*

Synali duo, alter vetuſtior, Jovis Ammonis comes, alter medicus Hannibal, memoratus Silio Italico libro quinto, verſ. 353. ſeq.

T.

Tabari, citatus Joanni Serapioni.

Tabri, niſi idem ſit, Raſi lib. I. Continentis cap. IIII. non ſemel, & cap. V. non ſemel, & alibi ſæpe.

Tacuinus, cujus quædam opera habemus, vide ſupra *Elluchaſem*.

Talius, ſive *Thalius Aelius*, Galeno κατὰ γένος lib. VI.

Talius Athenienſis ejusdem Galeni, ut ipſe Galenus ſæpius dixit, præceptor.

Tallus Medicus Mag. H. V. in veteri inſcriptione apud Gruterum pag. DCXXXV. 4.

Tarentios, Avicennæ lib. V. ſumma II. tract. II.

Tarentinus, Galeno in *Antidotis*, & autori *Geoponicon* lib. XIII. cap. IIX. & alibi ſæpe. Videtur intelligi *Heraclides Tarentinus*, de quo ſupra.

Talſamat, Raſi lib. X. Continentis c. I.

L. Taurinius L. L. Olympus Medicus in veteri lapide apud *Fulvium Urſinum* p. 100. & Gruter. p. DCXXXV. 5.

Telamon Pater Teucris, Chironis diſcipulus de quo *Philoſtratus* in *Heroicis*.

Telamon alius, Galeno medicamentorum κατὰ γένος lib. II. Tom. II. p. 339.

Telephanes, id. T. II. p. 339.

Themefon, *Æmilio Macro*, aut quique is fuit, memoratus in libro de herbis in *Plantagine*, de cujus laudibus dicit illum ſcripſiſſe. Sed ne erres, ibi legendum *Themifon*, quem *Plinius* lib. XXV. cap. IIX. in prin. ſcribit celebrare eam herbam volumine de ea edito.

Themimius Miconis, Rabbi *Moyſi Aphoriſmorum* parte IIX. non ſemel, & iterum parte XIII. ad fin. ubi illum citat ex *Introductorio* ipſius.

Thennon, ſive *Theraon*, diſcipulus *Sotionis*, de quo ſupra, Galeno.

Terentius Eutybianus, apud *Oſtavium Horatianum*, ſive *malis Theodorum Priſcianum* lib. IV. vide *Eutybianus*.

Marcus Terentius Asclepiades Galeno T. 11. p. 310.

Terentius Valens, Galeno Pharmacorum localium lib. 1x. c. 1v.

Terentius Velpisus, cujus *δυνάμεις* herbarum memorantur Marcello Burdegalenſi, in epiſt. ſub Hippocratis nomine ad Mæcenatem. leg. *Evelpiſus*.

Terentius ſimpliciter, vel unus ex illis, vel alius, Galeno in medicamentis, & *κατὰ μέρος* lib. 1v. c. 7. T. 11. p. 387.

Tertius Damianus, Viſſenacus Decapolitanus, cujus eſt Theorica medicinæ, & Chirurgiæ, & libellus *περί τῆς ἰδρωσέως*, id eſt, de morbo ſudorifico.

Teucer Telamonis filius, Chironis diſcipuli, à quo Teucrium herba.

Thaddeus Florentinus, qui ſcripſit Commentarios in multos libros Hippocratis, & in Parvam artem Galeni, Conſilia multa, aliaque opera edidit. Hujus tanta nominis celebritas fuit, ut ad curam extra urbem vocatus, non vilius quam aureorum quinquaginta in ſingulos dies peregrinaretur, vocatusque ab Honorio quarto A.C. 1286. centum ſibi ſtatui voluit. Itaque reverſus ab eo jam curato decem milia aureorum reportavit, teſtibus Baptiſta Mantuano, lib. 1. De patientia, c. vi. & aliis.

Thaleſſerus, Paulo Æginetæ citatus.

Thigilem Cilix, Medicus Thau-naturgus & Martyr A.C. 284. Acta Sanctor. xx. Maji T. v. p. 178. ſqq.

Thallus Medicus Mag. H. V. in veteri lapide apud Fulv. Urſinum p. 100.

Thalio Ælius, vide ſupra Talio.

Thamor Æthiops, Galeno ſi is eſt, in medicinis expertis.

Thamyras, Galeno medicamentorum *τῷ ὕπνῳ* lib. 1x. c. v.

Tharmadinus, Raſi lib. v. Continentis c. 1.

Tharreas, ſive *Ibarrias*, Celſo lib. 111. c. xx. & xxi

Tharſeus chirurgus, Galeno medicamentorum ſecundum genera lib. 1v. c. x111. T. 11. p. 373. infra Thraſeas.

Thebaus, Galeno medicamentorum ſecundum genera lib. 1v. & *τῷ ὕπνῳ* lib. 1. c. 11x. T. 11. p. 170. 372. videtur Hierax Thebanus intelligi, qui laudatur T. 11. p. 387.

Themison Laodiceus Syrius, ex Aſclepiadis auditoribus, Pompeji magni ætate, qui primus princepsque fuit tertiæ illius ſactionis, quam Methodicem vocant, teſte Celſo præf. & Galeno aut ut aliis placet, Herodoto, in Introductione ſive Medico. T. 1v. p. 372. Seneca Epiſt.

95. *Alia est Hippocrati secta, alia Asclepiadis, alia Themisonis.* Hunc tradit Dioscorides lib. VI. cap. secundum Hermolai divisionem, emorsum fuisse ab homine rabioso, rabiosumque inde factum, evasisse postea. Eum citat Cælius Aurelianus sæpe ex III. libris cardarum passionum, ex libro saluari, & ex libris de elephantias: atque etiam ex IX. libris Epistolarum ad Dimantem, atque etiam ex libris Epistolarum ad Asiliam: & Paulus Ægineta, lib. III. cap. xv. ex libr. x. epistolarum: ut non sit nuper excogitatum quod Manardus & alii recentiores medicinam epistolis tractarunt. Ejus volumen de herba Plantagine Plin. xxv. 8. & supra, in Temesoa. De hoc Juvenalis Satyra x. 221.

Quot Themison agros autumnis occiderit uno.

Ad quem locum scholiastes vetus notat illum fuisse Archiatrum illius temporis. Eum quoque citat Damocrates apud Galenum & Galenus T. II. pag. 218. 161. 280. 416. Tom. III. pag. 326. T. IV. p. 40. 42. 46. 77. T. V. p. 338. Aetius Tetrab. III. Serm. I. cap. x. Hunc summum authorem vocat Plinius lib. XIV. cap. XVI. Themison alter multo posterior, ut qui fuit tempore Apuleji, qui illius mentionem facit in Apologia I. *Themison servus noster, medicina non ignarus.* Vide Lipsium lib. I. elector. c. XI. & Scipionem Gentilem ad Apuleji apologiam pag. 179. Alius Themison mercator de quo Herodotus IV. 154. Suidas in θάψις. Alius Themison Samius Navarchus de quo Diodorus Siculus T. II. p. 786. 704. Alius cujus libidinem perstringit Martialis XII. 20.

Theocretes, Avicennæ lib. v. summa II. tract. II.

Theocritus, Galeno medicamentorum secundum genera lib. VI.

Theodisus apud Procopium lib. II. De bello Gothorum, c. II.

Theodas Empiricus: Galen. T. IV. p. 57.

Theodogius, Rasi lib. v. Continentis, c. I. nisi mendum sit, & legendum Theodosius, de quo dicam postea.

Theodoretus, Paulo Æginetæ.

Theodoricus Cemensis episcopus, idemque Dominieanus, cujus chirurgiam habemus, supra cum Bruno.

Theodoricus Dorstenius, cujus est Botanicon continens herbarum aliorumque simplicium, quorum usus est in medicinis, descriptiones & imagines.

Theo-

Theodoricus Gerardus, Gaudanus, *) qui libros simplicium medicamentorum Galeni, & alios multos transtulit.

Theodoricus Grefmuntius, qui scripsit de regimine sanitatis, tempore pestis.

Theodoricus Reatinus.

Theodorus Moschionus, sive Moschion, Alexandro Tralliano lib. 1. cap. xv. vide supra Moschion.

Theodorus Priscianus, qui de herbis scripsit, & libros γυναικείων, id est, muliebrium, vide supra Octavius Horatianus.

Theodorus alius, ni fallor, Athenæi de quo supra, discipulus, memoratus Diogeni Laertio in Aristippo lib. 11. sect. 104.

Theodorum simpliciter, sive unum ex illis, sive alium memorant Plinius, Aetius Tetrab. 11. Serm. 11. cap. xc1. & Serm. 1v. cap. xlv1. & cap. xc1. & alias sæpe: alter Plinius Valerianus lib. 111. c. xx11. & Tzetzes historiarum Chil. 1v. & Rasis Continentis lib. 11. cap. item 11. Estque unius ex istis Diæta, quibus vel salubriter utendum, vel cautius abstinendum. Vide Bibl. Latin. lib. 1v. c. x11.

Theodosius simpliciter, sive alius, sive unus ex Theodotis, Aetio Tetrabibl. 11. Serm. item 11. cap. L1v. & in Tacuinis Elluchasem citatus: & Rasi lib. 1. Continentis c. 1. & cap. 1v. & alibi sæpe.

Theodotion.

Theodotius Severus, Aetio Tetrab. 11. Serm. 111. c. xxv11.

Theodotius Philosophus, cujus medicamenta complura referuntur ab Alexandro Tralliano.

Theodotus, Celso lib. v1. citatus c. item v1. qui fortasse unus ex illis est.

Theodotus Laodicensis episcopus, de quo Eusebius v11. 28. (32.) Hist.

Eccles. p. 288. ιατρικῆς μὴ σωματικῆς ἀπεφέρετο τὴ πρῶτῃ τῆς ἐπισήμης, ψυχῶν δὲ θαραπνευτικῆς οὐκ ἔστι ἄλλος ἀνθρώπων ἐτύγχανε.

Theognis non ille quidem qui Elegiam ad Cynum scripsit, quæ γυνῶμαι inscribitur, id est, Sententiæ, sed alius Arabibus citatus.

Theombrotus, de quo supra, in Erasistrato.

Theomedon, apud Laertium in Eudoxo Gnidio viii. 86.

Theon Alexandrinus, qui plures libros Gymnasticorum, & quatuor τῶν καὶ μέγιστον γυμνασίων sive de particularibus exercitiis scripsit, apud

*) Male Gaudanus apud Lindenium & Merklinium,

apud Galenum libro secundo, de Sanitate tuenda, ubi & alia multa de eo videbis. T. IV. p. 234. 235. sq. 237. 247. 251.

Theon Medicus in Gallia, quem laudat Eunapius ubi de Medico Jonico.

Theon, cujus sunt Commentarii in Nicandrum.

Theon, aut unus ex illis, aut alius Aetio citatus in præparatione vini bilem purgantis, Tetrab. I. Serm. 3. c. 58.

Theophiletus in veteri inscriptione apud Gruterum p. DCXXXV. 6. *D. M. Theophiletis Medici Severi marito Carissimo.*

Theophilus Medicus & Comes Archiatrorum cujus mentio in S. Chrysostomi Epist. ad Olympiadem Diaconissam.

Theophilus Protospatarius, cujus sunt sex libri *de Fabrica humani corporis*, quos Junius Paulus Crassus Patavinus ex Græcis Latinos reddidit, & ego utraque lingua recufos exhibui Vol. XI. hujus Bibl. p. 785. sq. ubi & dixi p. 649. sq. de aliis ejus scriptis, ut sunt liber de excrementis & pulsibus, & Commentarii in Aphorismos Hippocratis, & de cognitione urinæ.

Theophilum, quisquis is fuit, citat Galenus in libro de symptomatum differentiis. T. 3. p. 215. & Aetius Tetrabibli 11. Serm. 3. c. 52. & Rasis libr. 1. Continentis cap. tertio, non semel, & libr. quinto ejusdem operis, cap. 1. ex libro de membris dolentibus. Eorum unus fuit contemporaneus Galeni, atque ab eo in precio habitus: refertque illius delirium exempli causa, in libro de Symptomatum differentiis, quum morbo correptus ex cerebro laborasset.

Theophrastus Aristotelis discipulus, de cujus vita & scriptis dictum à me lib. 3. c. 9. Vide & lib. 4. cap. 17. p. 588. Effigies ejus in veteri marmore apud Fulvium Ursinum p. 59. elog. atque inde in Lætio Wetsteniano, in iconibus Bellorianis, & apud Jac. Gronovium T. 2. thesauri Antiquitat. Græcor. tabula xc11.

Theophrastus Bombasius, sive Bombast ab Hohenheim, dictus *Paracelsus* Germanus, qui Germanice scripsit de chirurgia, & de gradibus & compositionibus receptorum & naturalium, aliaque multa, junctim edita Latine Francof. 1603. 4. Tomis duodecim & Genevæ 1658 Tomis tribus. Vide Lindenium & Merklinum in voce *Aureolus* Melchiorem Adamum in vitis Medicorum, Jo. Jac. Boissardum. T. 2. iconographiæ p. 290. Jo. Sambuci icones n. 62. Andreæm Joscicum oratione de vita Jo. Oporini, B. J. Diecmanni præf. ad D. Jo. Arndii verum Christianismum A. 1706. & Tom. 2. *Teusdræ Schriff*

Schrieffen, p. 188. sq. Bibliothec. Schraderianam Dresdæ editam n. 1169. G. Paschii inventa novantiqua c. 6. pag. 323. seqq. Gotfrid. Arnoldi *Rdger-Historie*. T. 2. p. 312. sq. 618. 649. Tom. 4. pag. 139. &c. 'supplement p. 527. Obiit Salisburgi An. 1541. Sept. 24. ut constat ex epitaphio quod exhibet Carolus Patinus relat. hist. & curieuses des voyages p. 236. & Lambecius II. p. 670. ubi etiam insignia ære descripta.

Theopolemus Plinio sæpe citatus libro vigesimo, & sequenti. Alii autem legunt Tlepolemus.

Theopompus Aetio Quaternionis 4. Serm. 4. c. cxxii.

Theosebius Aetio Quaternion. 3. Serm. 1. c. 49.

Theosennus, Cornelio Celso lib. v. c. 18. lege *Theoxennus*.

Theotropus, Galeno Medicamentorum *αὐτὸν* lib. v.

Themmos discipulus Sotionis, Galeno in Medicinis expertis, si is liber ejus sit, vide Teranon.

Theseus cujus nomine vocata herba alvum purgans de qua Theophrastus vii. 11. historiæ Plantar. & Plin. xxi. 17. xxi. 22. Alia de hoc Chironis discipulo Jo. Meursius libro de Theseo, qui exstat Tom. x. thesauri Antiquitatum Græcar. Gronoviani.

Theseus Marcello Burdegalensi citatus, atque etiam Octavio Horatiano, si-ve hic fuit Theodorus Priscianus lib. 1v. de Physica scientia ad Eusebium filium.

Thesmicus, Galeno in libello de viribus Centauræ, cap. 1. al. *Themisius*.

Thespiannus sive *Thespeianus*, utrumque enim legimus, nisi diversi sint, apud Galenum in libris Medicamentorum *αὐτὸν*, vide num sit Apollonius ille Thespiannus, de quo supra.

Thessalus Cous Hippocratis filius, ad quem fertur ejus Epistola T. 11. edit. Lindenianæ pag. 934. qua ei Geometriæ studium & Arithmetices tanquam ad medicinam utile commendat. Thessali *προβευτικὸς* ad Athenienses T. 11. p. 937. Mentionem facit hujus Thessali Galenus lib. 11. de Dyspnœa, c. viii. & lib. 111. cap. 1. & in Commentario lib. 1. Prorrhethici Hippocratis, & lib. viii. Therapeuti-cæ, & alibi sæpe. Is, ut tradit Galenus, T. 111. p. 181. & 187. scripsit libros 11. 1v. & vii. Epidemion, qui dicuntur Hippocratis. Fuitque in familia Archelai Macedoniæ regis. Et de eo est epigramma Græcum incerti authoris lib. Florilegii 111. p. 348.

Θείσας αλφειοποιήσας, κῶς γένετο ἐνθάδε κήπις,
 φοίβη ἀπὸ εἰζης ἀθανάτου γεγαώς.
 Πλείστα τροπαια νόσων εἴσας ὅπλοις ὑγίης,
 Δόξαν ἰλὸν πολλὴν ἔτυχεν, ἀλλὰ τέχνη.

Id est, Thoma Moro interprete,

*Theſſalus Hippocratis, Cons genere, hac jacet urna
 Phœbi immortalis femine progenitus.
 Crebro trophæa tulit morborum, armis medicina,
 Laus cui magna, nec id forte sed arte fuit.*

Hunc quoque Suidas tradit scripsisse sex libros medicinales. De aliis illi tributis scriptis vide lib. 17. hujus Bibl. cap. xvi. p. 588.

Theſſalus alter medicus, qui venenum Alexandro Magno, quo ipse interiit, propinasse à nonnullis creditur, ut tradit Justinus lib. xii. 13. & 14.

Theſſalus Trallianus, quem Galenus alioquin illius hostis perpetuus, dicit Methodicen sectam absolvisse T. 17. p. 373. in lib. cui Introductio, sive Medicus titulus est, si modo Galeni est ille liber, quod minime crediderim, ob id quod in eo libro Theſſali hujus honorifice meminerit, quisquis eum librum ediderit. Et certe plerique illum dicunt esse Herodoti medici, alii Plutarchi. Sectæ Methodicorum princeps (post Themisonem) dicitur à Galeno etiam T. 1. pag. 27. Alia Galeni loca quibus hunc Theſſalum reprehendit notavi lib. 17. hujus Bibl. cap. 17. p. 588. 589.

Theſſalum, aut illum, aut alterum citat Dioscorides & Coelius Aurelianus lib. 11. Chronion c. xii. ex 11. libro Diætetico, & lib. 1. Oxeon. cap. 1. ex libris Diæteticis.

Theudas Sarcophagus, aut ut alii vocant, Theodas, Galeno lib. Medicamentorum κτ' γύη, vi. T. 11. p. 402.

Thirron.

Theutras, Empiricus, supra, Teuthras.

Thogmi, de quo Joannes Leo Africanus cap. xiii. supra p. 276.

Thomas Medicus & a secretis Justiniani Imp. propter perfidiam capite minutus. Chron. Paschale p. 338. 340.

Thomas de Garbo Florentinus, circa An. C. 1340. Dini, de quo diximus, filius,

- lius, cujus liber est Summa medicinæ, & Commentarii in Galenum,
Vide Trithemium cap. 613. de viris illustribus.
- Thomas Gybson Anglus, qui scripsit herbarium & alia multa.
- Thomas Tiseus, cujus genituram descripsit Hieronymus Cardanus libro
exemplorum genitalium.
- Thomas Linacer Anglus, quem non verebor, inquit Tiraquellus, omni-
bus authorum medicinæ interpretibus anteponere.
- Thomas Murchius Genuensis.
- Thomas Paynelus Anglus, qui regimen sanitatis transtulit ex Latino ser-
mone in Anglum.
- Thun Thopail* de quo Joannes Leo Africanus cap. xvii. supra pag. 280.
Præceptor Moſis Maimonidis. id. cap. xxviii. p. 296.
- Thraſcar* Chirurgus, Scribonio Largo, cap. 208. vide Tharſcas.
- Thraſias* Θραſίας ὁ Μαντινός (leg. Μαντινός) Mantinenſis, memoratus
Theophrasto qui illi ſuppar fuit, libro nono Hiſtoriz plantarum c.
xvii. una cum diſcipulo *ejus Alexia*, quo in loco de repertis per
eos venenis, quæ ſine dolore & celeriter mortem inferrent. *διω-
κεται δὲ τὰ περὶ τὰς ψυχὰς.* id. cap. xviii.
- Thraſyander* Actio, p. 488. 500. edit. H. Stephani.
- Thraſybulus*, ad quem de optima ſecta & de Gymnaſtica ſcripſit Galenus
T. i. p. 16. T. iv. p. 281.
- Thraſyllus* Plinio lib. xxxii. cap. v.
- Thraſyaleus* Thafius, unus ex antiquis Phyſicis, Straboni xxvii. p. 585.
- Thryphon*, Plutarcho Problematon Convivialium decade iii. cap. i.
- Thucydides*, de peſte Athenienſi citatur à Galeno in libris de Spirandi diffi-
cultate, multisque aliis in locis. Ac notum eſt Thucydidem illum
celeberrimum antiquiſſimumque hiſtoricum peſtem illam inſignem
Athenienſium deſcripſiſſe lib. ii. belli Peloponneſiaci, ſicut fecit
& veſtigiis ejus inſiſtens Lucretius in calce libri texti, ſive ultimi.
Notat autem Galenus peſtilentiam illam enarraſſe non ut Medicum
Medicis ſed *ὡς ἰδιώτην ἰδιότατος.* T. iii. p. 180. 181. Conſiſ ſi pla-
cet dicta lib. ii. hujus Bibl. cap. xxv. § 4.
- Tiadus*, Raſi lib. iii. Continentis cap. ii.
- Tiberius* Cæſar Galeno T. ii. p. 388. ſupra in Nerone.
- Timaus*, qui & *Timaos*, & *Thymaus*, Raſi libro primo Continentis cap. i.
& libro nono, capite tertio.

- Timaeus* Locrensis, Philosophus è Pythagoræ schola, de cujus libro de natura dixi lib. II. hujus Bibl. cap. XIII. lib. III. cap. I. §. 31. & Volum. VIII. p. 523.
- Timaeus* quisquis est, cujus compositionem describit Cornelius Celsus libro quinto, cap. vigesimo secundo.
- Timaeus* alius, ut opinor, qui de medicina metallica scripsit, ut dicit Plinius in Indice lib. XXXIII.
- Timaeus* simpliciter citatus Rasi lib. I. Continentis cap. III. & v.
- Timaristus* qui carmen de herbis composuit, teste Plinio lib. XXI. cap. XXXI.
- Timochares* perfidus Pyrrhi regis medicus, de quo supra in Nticia.
- Timocrates* citatus Galeno Pharmacorum localium lib. v. cap. v. VI. non semel, T. II. p. 228. 236. & Aetio Quaternion. II. Serm. IV. cap. XXXV.
- Timon* Phliasius, Philosophus Pyrrhonius idemque Medicus qui filium Xanthum artem Medicam docuit teste Laërtio IX. 109.
- Timotheus* Mithridatis medicus, apud Appianum in libro qui Mithridaticus inscribitur. f. 232.
- Titianus*, Octavio Horatiano, aut quod nonnulli credunt, Theodoro Prisciano, libro quarto.
- Timotheus* Hebraeus Medicus quo usus Justinus Junior Imperator teste Nicepharo Urano in vita Simeonis Stylitæ junioris T. v. Act. Sanctor. Maji p. 378.
- Titus* Imperator, cujus malagma describit Galenus x. 3. Pharmacorum καὶ πῦρ T. II. p. 312.
- Titus* Asclepiadis discipulus, apud Coelium Aurelianum lib. Chronion I. c. VII. ad fin. & lib. III. c. v. & lib. Oxeon. II. c. XXI. Hic est Titus Aufidius, Siculus cujus mentio apud Stephanum Byz. in Διὸς παλῶν.
- Thepolemus*, vide supra Theopolemus.
- Tonsor* Bithynius, sive arte, sive nomine, ὁ κερδὺς, ita citatus Galeno Pharmacorum localium lib. IX. c. 3. & Aetio Tetrab. 3. Serm. 2. c. XXII.
- Joannes de Tornamira* laudatur à Valesco de Taranta in Philonio lib. I. c. 8. atque aliis in locis.
- Torquatus*, Alexandro Tralliano.
- Toxaris* Scythæ, de quo multa Lucianus in libro cui est Toxaris titulus. Is statua & honoribus divinis dignus habitus est, quod pestilentia populum Atheniensem liberarat.

echius Philosophus in lib. xi. Alex. Tralliani ex Albani Torini versione, nam in Græco, Heraclides.

escus, Scribonio Largo, nisi sit Thrasias, de quo supra, quod facile crediderim.

escus, Galeno librorum medicamentorum *ἐξ ὕλης*.

ibannus Palæstinus Cosrois Persarum regis medicus, cujus virtuti insigne testimonium præbet Procopius lib. iv. belli Gothici c. x. & ex eo Suidas in *Τεχνικῶν*.

gon, Paulo Æginetæ libro tertio, capite quadragesimo secundo, & Coelio Aureliano lib. i. Chronion c. iv.

phon, vide infra, Tryphon.

philus, apud Plutarchum in Salutaribus præceptis, & Stobæum Ser-mone centesimo.

ta, sive *Trotula*, Salernitana sub cujus nomine liber, *de remedii mu-liebribus* sæpius prodiit, male à quibusdam viris doctis tributus Ero-ti, Juliæ liberto, cum longe recentiore ætate præ se ferat, ut no-tarunt Thom. Bartholinus qui Doctorem Salernitanum auctorem esse non dubitat diff. VI. de legendis libris p. 167. Jo. Rhodius p. 11. ad Scribonium & vir erud. Jo. Baptista Morgagnus Epistola de locis Sereni Sarmonici p. 69. sq. Trotula ipsa laudatur in illo libel-lo c. xx. quasi magistra operis chirurgici peritissima.

ianus Florentinus, Taddei Florentini de quo supra diximus, discipu-lus, qui adeo *Τρίχων* Galeni suis Commentariis illustravit, ut plusquam Commentator dici & appellari meruerit. Is autem cum se videret non satis fortunatum in ægris curandis, ordinem Car-thusien-sium professus est. Hic à nonnullis dictus est Drusianus.

ibo, Galen. T. 2. p. 218. Gortyniates T. 2. p. 293.

ibon, Pater, Cornelio Celsò lib. vi. c. v. & iterum lib. vii. in prin. Scribonio Largo c. 175. Tryphon præceptor. Conf. Joannis Rho-dii notas p. 262.

ibon, antiquus, *ὁ ἀρχαῖος*, qui forte idem est, Galeno Pharma-corum localium lib. v. c. i. & c. vii.

ibon, Chirurgus apud Scribonium Largum c. 201. 240.

uccius Valla Medicus, dum multi potionem haurit defunctus, teste Plinio vii. § 3.

ius Bassus, Cælio Aureliano lib. Oxeon 3. c. xvi. Et facile crederem illic *Julius Bassus* esse scribendum, de quo supra diximus, nisi hic sæpius Tullium citasset, ut statim dicam. *Tullius*

Tullius, Galeno in libro medicamentorum κτ' ἑνὶ ix. c. iv. non semel, T. 2. p. 298. 299. & Sereno Sammonico c. iv. & Cælio Aureliano lib. Oxeon 3. c. xiii.

Turpiliannus Galen. T. 2. p. 372.

Jordanus de Turre, quem citat Valescus de Taranta pluribus Philonii locis.

Tyleus Bassus, Dioscoridi in præfatione, idem cum Tullio Basso.

Tylins, qui ut tradit Epiphanius Cyprius lib. adversus hæreses 1. post prin. de herbis scripsit, idem cum superiore. Nam eosdem omnes prope modum illic nominat, qui & Dioscoridi in præfatione memorati sunt.

Tymanus.

Tyrannion citatus Nicandri Scholiastæ.

Tyrannus, sive ille, sive alius, Galeno in lib. ix. Medicamentorum secundum locos capite sexto. T. 2. p. 303.

V.

Valens, vide *Vellius*, & *Alburnius Valens*. Galeno autem simpliciter citatur Valens libro Pharmacorum κτ' γέν' septimo, ad fin. & κτ' ἑνὶ, lib. 7. c. 6. & lib. 9. c. 4. & 5.

Valens Physicus, Cælio Aureliano lib. Oxeon 3. c. 1. ex libris Curationum.

Terentius Valens Galen. T. 2. p. 298.

Valens alius ab illis, Marcelli Burdegalenensis præceptor, ut ipse Marcellus dicit, capite decimo sexto.

Valentinus Polydamus, cujus libros habemus de pulsibus, de urinarum judiciis, & alios plerosque.

Valerianus. Vide supra in Aviano & in Plinio.

Valerius Anselmus Ryd, Bernensis, vir quidem diligentissimus, qui tamen pauca in medicina scripsit.

T. Cl. Valerius Licinianus, sacerdos Æsculapii, in marmore Smyrneni inter Arundeliana n. 46. T. ΚΑ. ΟΥΑΛΕΡΙΟΥ ΔΙΚΙΝΝΙΑΝΟΥ ΙΕΡΕΩΣ ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ. De dignitate sacerdotum Æsculapii apud Smyrnæos, cujus plus simplici vice facit mentionem Aristides in sacris Orationibus, Vide Richardum Mead de numis in honorem Medicorum cufis p. 50. sq.

Valerius Paulinus memoratus Galeno T. 2. p. 418. Plinio Valeriano, lib. 3. c. 14.

Valeria Verecunda Jatromæa hoc est obstetrix & medica, in veteri lapide apud Reinesium p. 637.

Vale-

rius Pisarenfis, medicæ artis professor, & poëta celebratus Lilio Gyraldo lib. 1. de poetis fui temporis.

ems Tarentinus, quem de Tarento vulgo appellant, Bernardi Foresterii discipulus, medicinam Monspeli cum laude fecit ab A. C. 1382. deindé Regis Galliæ Caroli vi. Archiater. Hujus est Philonium, sive opus eximium Practicæ Pharmaceuticæ libris 7. & chirurgicæ capitibus xxxi. quod post editiones Venetam A. 1521. Lugdun. Guidonis Desiderii 1560. 8. Rovillianamque An. 1574. & alias, accuratius editum est à Johanne Hartmanno Beyero, Francof. 1599. 4. & novissime à D. Georgio Wolfgango Wedelio, τῷ μακροῦ, ibidem 1680. 4.

I N D E X

n Valeſci de Taranta Philonium, ad paginas edit.
Francof. A. 1599, 4.

haly princeps p. 616.

diu verſus p. 536.

ippæ unguentum p. 476. 522.

ertus p. 158. in ſua philoſophia p. 476.

ueaſis p. 116. 454-668.

xander p. 258.

xandri aurea p. 320.

aſagius p. 517. 518.

ironis paſtillus. pag. 164.

tronii ignis. pag. 628.

ollonii Collyrium p. 144.

higenes pag. 11. 572. ejus hiera pag. 97. 98. 523. 651. 652.

ſtoteles lib. de anima pag. 158. 170. 185. 187.

Metaphyſ. p. 181. de generatione animalium pag. 493.

oldus p. 158. 180. 203. 245. 336. 339. 662. 675. Villanovanus pag.

140. 241. 464. 545. Ejus ſpeculum p. 624. de retardanda ſenectute

p. 12. 655. libello de vinis pag. 541. in aphoriſmis p. 20. 429.

464. in ſuis parabolis pag. 460. 638. ad Regem Arragoniæ ſcribit

p. 35. ad Papam Clementem p. 214.

phanus Arnaldus p. 455. 539. in defenſorio vitæ p. 568.

teſagerus p. 22.

- Auctor de proprietatibus rerum p. 611.
 Avenzoar p. 356. 340.
 Averroës quinto colliget p. 596.
 Avicennæ Fen quarti tractat. 1. p. 12. 13. 612. 670. & sæpius. **Quin-**
 tus Canon pag. 144.
 Biernenſes p. 245. 502. 596. 674.
 Botallus p. 431.
 Petrus de Brolio p. 258.
Vice-Comitiſſa Caſtri boni. p. 511.
Mulierum Catalonia ſudatio p. 433.
 Cauliacus. p. 419. vide Guido.
Manus Chriſti. p. 493.
 Constantinus p. 63. 68. &c. ſeptimo theorices p. 647.
 Constantini viaticum p. 4. 7. 607. &c. ſuper viaticum p. 240. 278. 499.
 in pantechno p. 592.
 Franciſcus Cuniculus p. 236.
 Damascenus p. 9. 64. 327. 331. 468.
 Bernardus Foreſtius (leg. Foreſterius) p. 236. magiſter noſter in Monte
 peſſulo. p. 552.
 Fulgentius p. 335. *Exercitium eſt humana vita conſervatio, caloris natu-*
 ralis excitatio, natura dormientis ſtimulatio, ſuperfluum conſumptio,
 membraſum conſolidatio, mors morborum, fuga vitiorum, medicina
 languorum, temporis lucrum, juventutis debitum, ſenectutis gaudi-
 um, ſalutis adiutorium, morborum omnium deſtructio & etiam inimi-
 cum.
Domina Comitiſſa Fuxi p. 207.
 Galenus, ſæpius.
 in magno antidotario p. 216. ad Cæſarem p. 454. 509.
 in paſſionario p. 424.
 de venæ ſect. contra Eraſiſtratum p. 431. lib. de rigore p. 511.
 ad Glauconem p. 450. &c.
 Gerardus Cremonenſis p. 17. 172. 546. &c. ſuper viaticum p. 1. 79. 270.
 286. 390. 460.
 Gordonius p. 4. 6. 11. 12. 27. &c. ſuperſtitioſum ejus conſilium pag. 76.
 in lilio p. 245. repugnans Meſuæ p. 249. ſequitur Petrum Hiſpa-
 num p. 591.

- Guido p. 6. 10. 116. Guido Cauliacus. p. 499. 551. 631. 635. 419. à
 Cauliaco p. 503. 648. Rafim secutus p. 551.
 Guilbertus Anglicus p. 48. lege Guilelmus ut p. 660. 662.
 Guilelmus Placentinus p. 676. ejus emplastrum p. 145. 637.
 Guilelmus de Saliceto p. 6. 392. 499. 648. 652.
 Haly p. 47. 48. 58. 81. 86. &c. lib. iv. regalis dispositionis p. 508. 509.
 Haly abbas p. 482. 483. 507.
 Haly Rodoham. p. 572.
 Henricus pag. 660.
 Hermetis confectio p. 77. 546. hiera p. 215.
 Hippocrates, sæpius. In prognosticis pulsū omisit, dixit tantum de
 anhelitu. p. 256. facies Hippocratica p. 344.
 Hispani Medici p. 570.
 Magister Jacobus in suo tractatu de epidemia. p. 616.
 Joannes Januensis in profodia p. 410.
 Joannes de Tornamira p. 41. 145. 248. 321. 365. 368. 387. 439. 484. 523.
 Jordanus de Turre. p. 96. 365.
 Judeus à quo medicamenta accepit Mesuæus p. 3.
 Judæi teste Gordonio ut plurimum patiuntur hæmorrhoides, tum quia non
 utuntur temporali exercitio, tum quia vitam degunt tristem,
 propter tributum, quod Christianis solvere coguntur: & quia ul-
 timo putatur esse Divina, juxta Prophetam*) dicentem: *Percussit eos*
in posterioribus dorso, & opprobrium sempiternum dedit illis. p. 396.
 Julius. pag. 277.
 Kirannidarum libri p. 1. 395. 437. 520. 550.
 Kirannus p. 203. 385. 517. 526. 596.
 Lanfrancus Medicus p. 502.
Vigilia S. Laurentii. p. 595.
 Logadii hiera p. 522. 651. 652.
 Signa sancti Macharii. p. 112. 147.
 Marciatum unguentum p. 26. 112. 162. 476.
Sigillum S. Maria. p. 502.
Ave Maria. p. 135.
Ignis Sancti Martialis. p. 628. (656.
 Mesuæus p. 3. 233. 249. 260. 326. 327. 332. 392. 409. 416. 439. 497. 583. 655.
 Rabbi Mose. p. 390.
 Nicolai Florentini liber de venenis p. 618.

*) Pl. LXXIIX. 66.

- Papias p. 11. 356. 672.
 Divus Paulus (Apostolus) p. 66.
 Petrus Hispanus p. 502. 527. 591.
 Philo. p. 412. Philonium p. 352.
 Pontius de S. Ægidio p. 603.
 Portugaleses p. 561.
 Ptolemæus (Astronomus) p. 269.
 Rasis passim citatur. Ejus ad Almanforem p. 11. 21. 574. 640. 671. &c.
 nono p. 443. libro de secretis medicorum p. 216. in divisionibus
 p. 507. antidotarium p. 551.
 Roberti herba p. 641. 660.
 Rufus p. 3. Rufi hiera p. 517. 656.
 De Saliceto. p. 401. 392. vide Guilelmus.
 Salomon pag. 245.
 Saracenica tryphera. p. 576. 577.
 Serapion p. 11. 57. &c.
 breviarium p. 40.
 Filius Serapionis p. 54.
 Superstitiosa epilepsiæ curatio p. 76.
 Theodoricus p. 373. 403. 424. 517. 631.
 Theodorus p. 169.
 Valescus in chirurgico suo philonium pharmaceuticum citat p. 652.
 Versus, *linguam compescas dum præbes faucibus escas* p. 219.
 Ad pulmonis opus cum melle coquatur hyssopus pag. 227.
 Cogit amare jecur p. 490.
 Tempore sub veris, modice prandere jubere
 At calor æstatis dapibus nocet immoderatus,
 Autumni fructus tibi dant suspiria, luctus:
 At plenum sume ventrem sub tempora bruma. p. 337.
 Salvia cum ruta faciunt tua pocula tuta. p. 470. alii versus p. 591. 597. 622.
 Haftenus Index in Valescum de Taranta.
 Valgius, vide supra in Cajo Valgio.
 L. Tuccius Valla, supra, in Tuccio.
 Varro, quem in re medica laudat Plinius lib. xx. c. v. in fin. & c. xx. & lib.
 xxi. c. ult.
 Vbesce, quem ex suo Antidotario majori citat Rasis lib. i. Contin. c. i.
 Vellius, aut ut alii scribunt, Vessius Valens, de quo Plinius xxix. i.

Vergilius Portus, Mutinensis, apud Liliū Gyraldum lib. 1. de poetis sui temporis.

Ugens, Galeno Pharmac. secundum locos lib. 3. c. 1.

Ugo Bentius.

Ugo Senensis, vide Hugo Senensis.

Victor Trincavellus, qui multos Galeni libros transtulit.

Victoria, cujus meminit Octavius Horatianus præfatione lib. 111. in quo Gynæcia.

Vidus Vidius, Florentinus, qui latinitate donavit librum Oribasii ex Heliodoro de machinamentis. Ei hoc Epitaphium posuit Franciscus a) Panagirola :

*Qui prima eripuit multos, hac arte secunda
Se rupit morti Vidius, hicque jacet.*

Vincentius Beluacensis, Dominicanus, qui inter multa sua opera Speculum naturale, opus quidem magnæ molis circa A. C. 1250. b) edidit libris 33. quorum 13. 14. 15. ad rem medicam spectant.

Vindicianus, vir sagax, Medica artis peritissimus idemque nobilissimus, qui Augustinum à genethliaca superstitione revocavit, ut ipse refert IV. 5. & VII. 6. confessionum. Laudat eundem Epist. v. ad Marcellinum (novæ edit. CXXXIIX. n. 3.) *Magnus ille nostrorum temporum Medicus, Vindicianus, consultus à quodam, dolori ejus adhiberi jussit, quod in tempore congruere videbatur : adhibitum sanitas consecuta est. Deinde post annos aliquot eadem rursus corporis causa commota, hoc idem ille putavit adhibendum, adhibicum vertit in pejus. Miratus recurrit ad Medicum, indicat factum : at ille ut erat acerrimus, ita respondit, ideo male acceptus es, quia ego non jussi. - - - videlicet illi etati jam non hoc se fuisse jussurum.* Tribuitur huic Vindiciano carmen, quod Sereni Sammonici perorationem esse Rob. Constantinus rectius sibi persvasit. Ut lector judicet, & carmen illud Vindiciano adscriptum, & Epistolam ejus ad Imp. Valentinianum, cujus Comes archiatrorum fuit, subjiciemus.

a) Delic. poetar. Gall. T. 2. pag. 177.

b) In editione Duacensi pag. 1156. vijose legitur 1205. quod ex pag. 2475. facile est emendare.

CARMEN DE MEDICINA, ab aliis VINDICIA
adscriptum, ab aliis MARCELLO Empirico.

- Q**uod natum Phabus docuit, quod Chiron Achillem,
Quod didicere olim Podalirius atque Machaon
A genitore suo, qui quondam versus in anguem,
Templa Palatina subiit sublimia Roma :
- 5 Quod Cans docuit senior, quodque Abdera suavit,
Quod logos aut methodos, simplexque empirica pangit :
Hoc liber iste tenet, diverso è dogmate sumptum.
Namque salutiferas disponit pagina curas,
Istic repperies per nomina, perque medelas,
- 10 Descriptas species, & pondera mensurarum
Congrua, quae sapiens sumes moderamine certo.
Ne fallare, vide, neu qua sunt parca saluti,
Vertat in exitium non solers cura medentis.
Sume igitur medicos pro tempore, proque labore,
- 15 Etatisque habitu, summa ratione paratos.
Gramine seu malis agro praestare medelam,
Carmine seu potius : namque est res certa salutis
Carmen, ab occultis tribuens miracula verbis.
Qua curis hominum physicomum inventa pararint,
- 20 Quaque suis natura bonis terraque mavisque
Edidit, illa suis alitrix simul atque creatrix
Fetibus omnigenis quos parit. Ergo saubres
Suggerit impensas ponto & tellure creatas,
Angue, fera, pecude, & fruge, alite, murice, pisce,
- 25 Lacte, mero, pomis, lymphis, sale, melle, & olivo,
Succis, unguinibus, radicis, pice, sulfure, cera,
Polline, farre, fabis, lino, scoba, vellere, cornu,
Raccis, & balanis, tignis, carbone, favilla;
Floribus & variis herbis, oleris atque metallis,
- 30 Sandice, & creta, psimmyto, pumice, gypso,
Cadmia, chalciti, chalcantio, chalcio, & adusto,
Cassitero molli, lepide Cypria atque atramento.
Promittit etiam, seu unde prius, seu contere gyro,
Quod viride hortus habet, vel quod carnaria siccum,

- 35 *Allia, serpyllumque herbas, thymbramque salubrem,
Brassicaque & rapanos, ac longis intyba fibris,
Et mentum & sinapi, coriandrum, prototomumque
Erucam, atque apium, malvam, betamque salubrem:
Rutamque & nastureum, & amara absinthia misce.*
- 40 *Pulgiumque potens, nec non & lene cyminum.
Palmula nec desint Idumes, nec pruna Damasci.
Qua quum multiplici contriveris orbe terendo,
In patinis excocta dabis, aut grandibus ollis,
Verum adoperta coques, ne fumida jura saporem*
- 45 *Corruptum reddant, qua mox fastidiat ager.
Adde & aromaticas species, quas mittit Eous,
Vel qua Judaicis fragrant bene condita capsis,
Thui, costum, folium, myrram, styracem, crocomagnum,
Asphaltum, gallam, elleborum, nigrumque bichen,
Et nardum, & cassia, & amoma, & cinnamomum,
50 Balsama, peucedanum, spicam, crocum, atque bedellam,
Irim, castoreum, seillamque, opium, panaceam.
Resinam, lepidum euphorbium, gis, atque pyrethrum,
Zingiber & calidum, mordax piper, & laser algens,*
- 55 *Agaricumque, asarumque potens, aloen, aconitum,
Galbana, sandaracham, sampsucum, psoricum, alumen,
Acaciam, propolimque, & adarschen, cnison, acanthum,
Andrachnen, acoronque, opopanax, pompholygemque.
Cyperum, ladanum, sagapenumque & tragacanthum,*
- 60 *Scammoniam, cypen, malabachron, ammoniacum.
Denique repperies isbrie, quod lucis in ortu
Indus, Arabi, Seres, Persis, divesque Sabaus,
Vicino sub Sole legunt, quod prabet Orontes,
Eximium ignoto mittit quod Nilus ab ortu,*
- 65 *Decerptum foliis, ramo, cute, cortice, virga:
Quodque ab Idumaei vettum seplasia vendunt,
Et quicquid confert medicis lalagea cataplas.
Hac quicumque leges, poteris discernere tecum,
Agnosenda magis siue exercenda rearis,*
- 70 *Quaque tamen nostrum hoc studium dignabere, quaso
Praestes iudicium purum, mentemque benignam,*

*Sic tua perpetuo vegetentur membra vigore,
 Et peragas placidam per multa decennia vitam.
 Sic non incuses validam placidamque senectam,
 75 Nec tibi sit medicis opus unquam, nec tibi casus,
 Aut morbus pariant ullum quandoque dolorem :
 Sed procul à curia & sano corpore vivas,
 Quotque hic sunt versus, tot agant tua tempora Janos.*

Epistola Vindiciani, Comitis Archiatrorum ad Valentinianum Imperatorem.

Cum sæpe, sacratissime Imperator, humani generis fragilitas falso de natura sua queratur, aliquando tamen potuimus redditis causis, ostensisque remediis, vanas & innumeras querimonias refrenare. Nam sicut rudis gubernator turbatum mare sulcans, incertus periculorum, dubiusque salutis cuncta rimatur: ita & mortalium natura, quæ perpetua sanitate optat frui, placida quæque desiderat. Sed quia nec mare semper potest esse tranquillum, nec unus in diem venti spiritus durat, nec securus nauta ratem potest scandere, quum æquor mole fluctuum tollitur: sic neque mortales possunt semper esse validi aut viventes, sed pro ætatis & temporis varietate diversis morborum aguntur incommodis. Quæ quum ita sint, Clementissime Imperator, magna laus est, veterum instituta scrutari: major vero gloria, inventa servare. Siquidem illi viam laboribus suis, virtutibus aperuerunt, nobisque iter intelligentiæ suæ sapientia reliquerunt. Unde Quum quidam febribus teneretur, & diu ventris duritia strangulatus, die duodecimo jam morti proximus videretur, adhibitis ad curam multis & magnis medicis, ut remedium consequeretur, hoc illis summum periclitanti præsidium visum est, ut per intestinum clysterio ei curatio pararetur. Quum ille imminenti periculo æstualet, & veluti morti proximus, curationis etiam extrema deposceret, ego pudoris & reverentiæ modum servans quem cunctis semper exhibui, prospexi ad tempus, ne veluti turpis cura forti viro applicaretur. Cum ergo vidissem febrem ejus, quam de colore collegi, & siccitate viscerum fatigari cum penitus advertissem, illico infuso sale aquam frigidissimam obtuli ejus ardori, qui quum desiderio recentis, quo cruciabatur, totum, quod ei oblatum fuerat, ebibisset, autores medicinæ magni, qui id spectabant, exclamaverunt, occidisti hominem: Nec dum vox eorum ab ore manaverat, è vestigio eum somnus occupavit,
 sudor

sudor que perfudit, quibus ego præsentibus, clementissime Imperator, tantis sudoris ejus absterfionibus laboravi, ut (si dici fas sit) Nilus ex ejus corpore videretur effluere. Verum cum æger expergesfactus recreatum se extinctis febribus, & ab infirmitate leviozem esse sensisset, ventris etiam cœpit desiderio vehementer urgeri: Allato itaque vasculo, omne alvi onus, quo gravabatur exposuit, ad tam durum scœtorem, ut omnes, qui illic aderant, fugarentur: dicentibus egregiis Medicis, quod omnia ejus interna putrissent. Posthæc à me æger ad balnea mittitur, ut lavacro ejus siccitas humigetur: qui perunctus unguentis remedialibus, cum post balneum vestimenta accepisset, sitire se dixit: statim cum absinthio, in quo libysticum fuerat decoctum, progressum à balneo potavi, ne quid causationis in corpusculo ejus maneret, quo vesica scybalis vel lapidibus per vicina loca meantibus premeretur. Præcepi etiam ei escam fieri de minutalibus porcinis, id est, podocyliis & ventriculo, in quem ventriculum acetum cyminatum, modico adjecto lasere, mitti mandavi: ut omnino excocta caro etiam ossium duritiam emolliret, ut soluta eorum medulla cum jure ipso absorberetur. Non dubium est autem, optime Imperator, quod ex indigestione hesternarum crudissimarumque crapularum, vel superfusa diversi nimietate vini repletis, & pæne tumentibus venis, potus in visceribus amarescunt, aufertur somnus, subsequitur calor, atque occultarum febrium pestis, & quædam phrenesis pulsû cerebri inquietat, venter durefcit, qui jam dudum crudus repletus fuerat exuperantibus cibis, qui dum excoqvuntur, consumptis quæ humida sunt, inflammationes importunissimas faciunt, quæ adjecta calida aqua, amplius necesse est, excitentur. Inde ergo, venter durefcit, inflatur pulmo, splen distenditur, pinnæ etiam jecoris porriguntur, quibus coangustatum & coarctatum fel exprimitur, quo inluso tingitur corpus & fit luteum. Cum ergo pervenerit ad ea loca venarum, in quæ pocula hausta descendunt, duo mala juncta, id est, res acris ac dulcis cito auferunt animam. Sicuti petrarum humidarum sudor igni subjectus, cito absorbetur ab igni: petra autem ipsa exusta & concremata, spongia efficitur, unde calx vel gypsum conficitur: ita calore febrium excoquitur vitium cruditatis, ciborumque congestio; quibus consumptis & exhaustis, frigida sine dubio superfundenda est, ne penitus arefcant. Nam nimirum æstimas, ô bone Imperator, calidam & frigidam mortalibus inclusam esse corporibus, cum singulæ res propriam habeant naturam, ignis ignem, aquam aqua desiderat: sed ad horum jungendam societatem sive temperantiam procurandam, syl-

varum materies lignumque deposcitur, quod & nutrit ac suscitatur, & rapit ignem, & frigidam vertit in calidam: sed non ita in nobis est coarctandum. Accipe igitur, serenissime Imperator, quod conveniens in nobis putetur exemplum: Thermarum scilicet, ab se calidarum, mixtio temperata, ubi nec ignis videtur, nec lignum suggeritur, nisi vapor solus sponte conficitur, & aer calidus sine labore sentitur. Nonne duo unum sunt & diversa atque contraria invicem profunt, Divina providentia salubri permixtione ac temperie procurata? Nonne multam corporibus abluendis sanitatem præstant, competentemque medicinam præbentes, varios languores à corporibus mortalium pellunt? Hæc cum ita sint, nihil aliud reor mortalibus præbendum, nisi id, quod cum infirmi essent, desideraverunt & oblatum sibi profuisse senserunt. His ergo utamur, quibus sumus bene experti, & quorum beneficio consequuti sumus optabilem sanitatem. Nam similiter quidam cum oculorum (lacrymantium) rheumate carere non posset, productus est in medium conventum multorum spectantium medicorum; qui cum inspectus ab his fuisset, dixerunt ei, palpebras incidi debere, comburi etiam hemicranium & raso capite venas secari, quod Græci ἀρτηριοτομήν dicunt, imponi etiam escharas: & cum jam omnibus locis debilitatum & cauterizatum caput haberet, nihilque ei tormenta, quæ desiderio sanitatis patienter tulerat, profuissent, deflebat omnibus infelicitatem suam. In ultimum hæc ab egregiis medicis inventa curatio est, ut quum dexter oculus lacrymam funderet, vena ei dextri brachii laxaretur: quum sinister, similiter in sinistro brachio fieret: quod cum pati cœpisset infirmus, flens & gemens illud *Catonis* sæpe dicebat: *Corporis auxilium medico commiste fidei.* Ego autem dico & *perito.* Restiti igitur iis, nec laxari venam permisi, magnoque silentio facto, autores nostros in medium protuli ac recitavi, dixique ad eos: si ex multifario tormentorum genere miserandus iste vel unam medelam fuisset adeptus, merito vos pateretur: sed cum neque in unctione, neque incisione, neque combustionem inundationem lacrymarum reprimere potueritis, cur indocte venas ei laxari præcepistis? cum hic jam semianimis visionem ipsam ferri perhoreseat. Unde reddite mihi, sapientissimi viri, hodiernæ causæ curationis, cur tuent de super oculus incisus? cur rasum caput? cur meacula exusta venarum? Meatus enim rigatio si venerit ad ea loca, in quibus habebat receptaculum collectionis suæ: quo impetu exinde descendebat deorsum, recurrens sursum ad fontem cerebri, ibique coangustatus cum fervere cœperit,

rit, verendum est, ne perforans cutem ac pertundens cratem capitis, generet in eo vitia diversa, aut ne iterum per aliquam venarum erumpat ad aures, faciatque hominem surdum, totum oppilans auditum, aut vermes in auribus generet, vel in naribus polypos nutriat, aut oculis ægilopia excitet, aut dentibus sit molestus, & faciat hominem oris foetidi, atque corrupti: vel (quod maxime cavendum est) ne per uvæ distillantis aut exulceratæ vitium, ipsa musice hominis corrupta languecat, pulmoneque & stomacho plagam inferat, lumbosque renesque dissolvat: & incipiat humor noxius per inguina & coxas & crura decurrens, facere contractiones talorum atque nervorum, paulatimque auferat gressus, totoque organo tabescente videamini potius consumpsisse hominem, quam curasse, quum vere violenta morte videatur de hac luce migrare. Nam si ceparum acritudo aliquoties nobis non manducantibus, nostris tamen oculis molesta est, aut sinapi, ubi & mel mittitur, (miscetur) leniri penitus non potest, sed calore ejus commotum cerebrum ita desudat, ut oculos & nares acer humor infestet: quid (putamus) illi patiuntur, quibus circa oculos cura rursus aut igni adhibetur, aut ferro? Quare, Imperator, fidem nostris autoribus adhibentes, non credamus quibuscunque medicinis, nec vulneri vulnus superponendum putemus, sed ita ægris remedium porrigendum esse credamus, ut neque gravibus tormentis, neque intolerabili medicinæ curatione crucientur. Plura ergo de observatione medicinæ pietati tuæ ac posteris tuis digna memoria tradidi, quæ homines docti de expertis remediis prodiderunt: quæ tua Divina ferenitas oro suscipiat, & ad memoriam cæteris reliquat. Vale!

Virgilio, poetæ principis, Medica excerpit atque illustrat Thomas Bartholinus diss. de medicis Poëtis, & Tiraquellus lib. de Nobilitate pag. 289. seq.

Vitalis à Furno, cujus est liber de re medica.

Uldarici Pindari (Binder) speculum intellectuale felicitatis humanæ ac sanitatis 1510. fol. epiphaniæ Medicorum sive de urinis & pulsibus & causis differentiisque febrium discernendis. 1506. 4.

Uranus Syrus, qui multa gratia & authoritate pollebat apud Chosroem Persarum regem Agathiæ lib. 11. Peregrinarum Historiarum.

Urbanus Indus Galeno in lib. 11. Antidotorum, vide Indus.

Urbiasus, Rasi lib. vi. Continentis cap. 1.

Ursicinus, Ligur, qui Ravennæ medicinam exercuit & inter Christi martyres celebratur 19. Junii.

Urso, qui de Urinis scripsit, ex quo lib. citatur ab Ægidio in libro ejusdem tituli & argumenti.

Wolfgangus Lazius Viennensis, Medicus quidem professione, cujus declamatio de studii Medici dignitate ac præstantia, sed longe plura historici argumenti exstant & scripta Antiquitates illustrantia.

X.

Xanitas, Galeno lib. IX. Medicamentorum localium cap. VII.

Xanthus Timonis Phliasii sceptici filius, à patre artem medicam edoctus. Supra in Timone.

Xarch, & **Xarcha** Indus, Serapioni Simplicium cap. XCV. & CVI. vide Zarcha.

Xenocrates non ille quidem philosophus Platonis auditor (neque enim ex libris ab eo editis, & à Diogene Laërtio sigillatim designatis conjici potest, eum quippiam in hac arte scripsisse) sed alius junior, clarus Tiberii ætate ac sæpe Plinio Secundo, alteri Plinio Valeriano, Galeno T. II. p. 269. 324. 390. 403. & alibi *) sed & ab Alexandro Tralliano, & Aëtio citatus. Huncque Aphrodisiensem fuisse dicit Galenus lib. VI. Simplicium Pharmacorum, in præfatione. Eumque citat ipse Galenus lib. X. ejusdem operis, quo loco tractat de Sanguine vespertilionum, ex libris *ἐν τῇ δυνάμει τῶν ζώων ὠφελίας*, de percipienda ab animantibus utilitate, ubi cum dicit non multo ante memoriam suam fuisse. Ejus de alimento ex aquatilibus servavit Oribasius, quod scriptum Græce & Latine Volum. IX. pag. 454. seq. post Gesnerum integrius edidi. Sed & de Theriacis scripsit, & simile quoddam Andromacho confecit antidotum, ut tradit Galenus in libro de Theriaca ad Pisonem. Vide Lambecium II. pag. 542. sqq. Icon hujus Xenocratis in veteri Codice Dioscoridis apud Lambecium, Nesseliumque & T. III. thesauri Gronoviani litera dd.

Xenophilus citatus Oribasius in libro ad Eustathium, & Aëtio Tetrab. III. Serm. 3. cap. 13. & 29.

Xenophon, Erasistrateus de partium corporis humani nominibus, Galeno, si is est, in Introductione, sive Medico, T. 4. p. 375. & Coelio Aureliano lib. Chronion 2. c. 13.

*) Vide lib. IV. hujus Bibl. cap. 17. p. 589.

Xenophon Cous, memoratus Diogeni Laertio in Xenophonte philosopho, lib. 2. sect. 59. idem fortasse quem citat Galenus T. 3. p. 440.
Xenophon alius, ut opinor, Claudii Imperatoris medicus, apud Tacitum lib. XII. c. LXVII.
Xiraxeg, Rex medicorum Joanni Serapioni vocatus.
Xyphius Aetio Serm. x. c. XXVI.

Y.

Thaye, Serapioni Simplicium, c. LXIX.
Thesu, Rasi lib. 2. Continentis c. 2. Vide supra, Jesu.
Thia Bimmasin, & *Bimasin*, Rasi continentis libr. VI. c. I. & libr. IIX. c. I.
Thiagran Atticus, eidem Rasi ejusdem operis lib. V. c. I.
Isaac Eben Amram, Serapioni Simplicium, c. IIX. & c. XLVI. & XLIX.
 Vide supra, Isaac.
Isaac filius Nase, Rasi lib. 3. Continentis c. 3.
Isaac simpliciter eidem citatus.

Z.

Zabri Rasi lib. VI. c. I. Continentis c. IV. & lib. IIX. c. I. nisi sit Tabri, de quo supra.
Zacharias de Babylonia. Galen. de medicinis expertis p. III. edit. Junt.
Zacharias, Serapioni Antidotorum c. XXXI. & XXXIII.
Zacharia filius Joannes Actuarius circa A. C. 1300. de illo Vol. XI. hujus Bibl. p. 635. sq.
Zacharias Medicus Polignianensis tonitru extinctus A. C. 1248. teste Matthæo Spinelli de Juvenatio in Chron. quod edidit Papebrochius in propylæo ad Acta Stor. Maji p. * 40. II.
Zaleucus Locrensiū legislator, qui inter alia constituit ut qui vinum meracum bibisset non jussus à Medico, capite plecteretur, teste Athenæo x. p. 429. & Eliano II. 37. Var. Hist. Zaleuci medicamentum describi ab Alexandro Tralliano, notat Tiraquellus. Sed *Zalacetha* *ωείαπλον* adversus epilepsiam reperio apud Alexandrum lib. I. pag. 83.
Albertus de Zancharitis, in Aphorismos Hippocratis, circa A. C. 1326.

Zarcha Indus, sive *Xarcha*, utrumque enim reperio apud Joannem Serapionem, vide Xarchi.

Zeid, à Mesue citatus in ægitudinibus gutturis.

Zenobius Ægeates, martyr sub Diocletiano, de quo Metaphrastes d. 30. Octobr.

Zenon Atheniensis, Galeno in medicinis expertis, si ejus est is liber. p. 112. F. edit. Junt: *iste, inquit, fuit unus de magnis Medicis. Ego autem non vidi ipsum, quia non fui temporaneus ejus, sed magister meus vidit ipsum.* Et paucis interjectis: *hoc medicamen dedit Sosion descriptis Zenonis, qui composuerat id per versus.*

Zenon alius, νοῆσαι μὲν ἱκανὸς, γράψαι δὲ ἄθνη, intelligentiæ acumine potius quam scriptura clarus, ut dicit Diogenes Laertius in Zenone Cittieo VII. 35. nemini Herophileorum secundus, ut tradit Galenus lib. IV. De differentiis pulsuum. Et in glossis, νόεε κάμμαρον. Et lib. 2. commentar. in tertium Hippocratis T. 5. p. 410. Ζήνων ὁ Ἡροφίλειος ἔχ' ὁ τυχὼν ἀνὴρ ἐξηγούμενος τὰς πραγματευομένας χαρὰ κλήρας ἐν τῷ τρίτῳ τῶν ἐπιδημιῶν. Erotian. in καμμάρω & ἄμβην. Huncque etiam citat Cornelius Celsus, & Alexander Aphrodiseus in definitione febris, & Galenus lib. Simplicium medicamentorum I. c. XXIX.

Zenon Laodiceus, apud Galenum lib. 2. Antidotorum.

Zenon, quisquis est, simpliciter citatus Cornelio Celso lib. v. in prin. Plinio lib. 22. cap. 22. & Galeno libro medicamentorum & γόν VII. ad fin. & lib. IV. non semel, & Cœlio Aureliano librorum Chronion IV. c. VII.

Zenonem unum ex illis (Herophileum ut opinor) dicit Galenus in Commentariis lib. 3. Epidemiorum Hippocratis scripsisse de rebus notis medicorum.

Zeno Cyprius, Oribasii præceptor, de quo Eunapius pag. 63. 173. Hic apud Alexandrinos artem medicam exercuit, & ab Juliano Imp. in Epistola ad eum scripta laudatur ut ιατρικὴς τέχνης εἰς τὴν πρῶτην ἀνέκων, καὶ ἡθρὺς καὶ ἐπισκευῆς καὶ βίης σωφροσύνης συμφάνους περὶ τὴν τέχνην ἔχων, qui non modo ad summum artis Medicæ gradum pervenerit, sed ei adjunxerit parem morum moderationem ac vitæ temperantiam.

Zerbus, vide supra Gabriel Zerbus.

- Arabs, Porphyrio memoratus in vita Plotini Platonici.
- his, five re&tius Ζευκίς, Tarentinus, Galeno in Commentariis lib.vi. Epidemiorum Hippocratis, & Aphor. xlv. lib. 2. Hic est Hero- phileus ille celeberrimus, à quo magnam scholam medicorum Hero- phileorum, διδασκαλεῖον Ἡεροφίλειον ἱατρῶν μέγα ὑπὸ Ζεύξειδῳ flo- ruisse prope Laodiceam in Syria testatur Strabo xi. p. 580. Omnia Hippocratis commentariis illustraverat, teste Galeno T. v. p. 189. 662. δεύτερον τῶν ἐξηγητικῶν libri de locis in homine, laudat Erotia- nus in καμμάρι. De numis Smyrnæorum quibus ut Æsculapii sa- cerdos vel Ἀσκληπιακὸς ἱατρός atque urbis Smyrnæ Medicus vide- tur celebrari, consulendus vir doctiss. Richardus Mead p. 50. sq.
- his Empiricus, eidem Galeno in libris ad Prorrheticum Hippocratis. vñ simpliciter, eidem Pharmacorum localium lib. v. c. 7.
- his, cujus libros Theisir habemus, & libellum de cura calculi, vide Alguazir.
- his Zohar, de quo Joannes Leo Africanus c. 16. supra p. 279.
- his ejus Ἰβνὺς Ζοῦαρ, notus sub Rasis nomine. id. c. 18. supra p. 280.
- his, five Zoilus Ophthalmicus, id est, ocularius Galeno in lib. 2. An- tidotorum, & κτ' ἄλλα, lib. 3. c. 1. & lib. iv. c. 7. sæpe, & Aetio Tetrab. 2. Serm. 3. c. xi. & cxiii. non semel, & Alexandro Tralli- ano lib. 2. ubi ejus collyrium Nardinum describit.
- his Alexandri F. Alexander Medicus, in veteri lapide apud Fulv. Ursi- num p. 100. & Gruterum p. DCXXXV. 7.
- his Gordienfis (è Phrygia) Plutarcho citatur in Symposiacis & Scri- bonio. Largo c. 172. nisi legendum Gortynensis, (è Creta) Vide Jo. Rhodii notas p. 259.
- his simpliciter, five ille, five alius Cornelio Celso libro quinto, ca- pite vigesimo quinto & Scribonio Largo capite centesimo sexagesi- mo septimo (al. nono) & centesimo septuagesimo primo (secundo) Galeno lib. 2. Antidotorum c. 8. & Paulo Æginetæ memoratus in compositione Antidoti Ambrosia nominati, quod Ptolemæo regi composuit. Sed & id Antidotum Zopirion nuncupatum memorat Cœlius Aurelianus libro Chronion secundo, capite decimo quarto, & Paulus Ægineta libro septimo, capite undecimo, & Aetius Te- trab. 111. Serm. 111. cap. xxix. Herbam quoque Zopyron di- ctam, ut ab eo inventam suspicari possis, memorat Plinius lib. xxiv. c. xv. & Dioscorides lib. 111. c. cix. Duos Zopyros ita distinguit Hermannus Conringius in Conringianis p. 24. "Zopy-

„*rus* non unus, videtur peritia artis nostræ inclaruisse. Alter *Misbridati* & *Ptolemai* Regum æqualis, alter *Gordienfis*, *Scribonii* hospes. „Hujus unum illud laudatur de pelle *Hyena*, ad Hydrophobiam. Al- „terius patria nusquam exprimitur; ætas autem liquet ex eo, quod „*Celsoteste*, antidotum ambrosiam *Ptolemao* Regi (quo nomine in- „telligi profecto nequit ille *Ansonii* ex *Cleopatra* filius, cum ad regiam „dignitatem nunquam pervenerit) confecerit, aliam *Zopyriam* di- „ctam, antidotum *Misbridati* transmisit; imo ex eo etiam, quod „ejus *Zopyriam* *Galenus* ex *Apollonii Muris* libris transcripserit: *Mus* „autem ille itidem vixerit ætate *Misbridati* aut potius paulo post, „ævo *Julii Casarii*, ceu liquet etiam ex eo quod lib. xiv. *Heraclidem* „*Herophileum*, æqualem suum laudet, discipulum *Apollonii Muris* si „fortassis quæ lib. ii. cap. l. de Antidotis leguntur, non vide- „antur ad *Apollonium* illum pertinere. Hoc observato, nulla vide- „tur superesse difficultas. Nec vero *Misbridates* alius videtur intel- „ligi à *Galeno*, quam famosus ille & magnus *Ponsi Rex*: nec *Ptole-* „*maus* aliquis Rex audivit post *Cleopatra* fratrem. *Zopyrus* tamen „ambrosiam suam, in gratiam *Ptolemai* videtur confecisse.”

Zoroaster cujus libros iv. de naturæ & librum de lapidibus pretiosis Suidas memorat. Hunc de lapidibus respicit etiam Marbodeus carmine de gemmis, Vincentius Bellovacensis lib. vi. cap. xlv. speculi naturalis, & ante hos Plinius Zoroastrem laudans xxxv. 10. Cælius Calcagninus lib. iii. Epist. 16. *Exstat apud me fragmentum Magia Zoroastriis Grace scriptum, si titulo fidem haberi oportet, quo natura vis ac majestas plantis & animalibus insita cognosci potest, cujus rationem asserere facile non est.* Plura de Zoroastre & scriptis ei tributis dixi lib. i. hujus Bibl. cap. xxxvi.

Zosimus, Galeno Pharmacorum secundum locos lib. iv. cap. vii. & Paulo Æginetæ lib. vi. cap. xix.

De *Zosimo* Panopolita, & antiquiore Thebano, utroque Chemico dixi Volum. xi. hujus Bibl. p. 778.

Zosion vide *Sosion*.

Zour qui Sapiens cognominatus est, idem fortasse qui Rasi vocatur Sapiens, filius Juboye,

CAP.

CAPUT X.

DE

Collectionibus omnis generis scriptorum Græcorum junctim excusorum,

Subjuncto indice earundem Alphabetico.

Ἐγκυκλοπαιδεία φιλολογικὴ JOANNIS PATUSÆ, Atheniensis.
Græce Venet. 1710. 8. apud Nic. Sarum, quatuor
Voluminibus.

ignis hicce & locuples Græcarum veterum lucubrationum delectus,
sibus juvenum Græcas litteras discere amantium, qui librorum copia
abundant, à Johanne Patufa, Rectore Gymnasii Græcorum Veneti a)
d Flanginianum appellant, factus dicatusque Nobili Viro Spiridoni
ilio. Divisus in quatuor tomos

mine primo offert *Luciani* somnium, sive narrationem ad vitam ejus
spectantem. p. 1.

Luciani dialogis mortuorum, selectos duodeviginti. p. 8.

M m m

Ejus-

Titulus integer est: ἔγκυκλοπαιδεία φιλολογικὴ εἰς ἑσσεας τόμους δι-
ρημένη, πρὸς χρῆσιν τῶν φιλολόγων καὶ φιλομαθῶν τῆς ἐλληνικῆς γλώτ-
της συναρμολογισσα, προσφωνηθεῖσα δὲ τῷ ἐκλαμπροτάτῳ Ἐνδοξοτά-
τῳ κόμητι, φιλοσοφίᾳ καὶ ἱατρικῇ διδασκάλῳ ἐξοχωτάτῳ κυρίῳ κυ-
ρίῳ ΣΠΥΡΙΔΩΝΙ τῷ ΠΕΡΟΥΑΪΩ ἐνπατριδὶ Ἀθηνῶν, πρὸς τὸ ἐν ἱερῶ-
σιν αἰδοσιμωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ ΙΩΑΝΝΟΤ ΠΑΤΟΥΣΑ, ἑξ Ἀθηνῶν,
φιλοσοφίας καὶ ἱερᾶς θεολογίας διδασκάλῳ, καὶ τῷ ἐν ταῖς κλειναῖς
ἐνεπαῖς ΦΛΑΓΓΙΝΙΑΝΟΤ ἑλληνομαθεῖς γυμνασιάρχῳ, ὑφ' οὗ καὶ συν-
ελέχθη. Hujus Joannis, sicut etiam Georgii Patusæ, qui in eodem Gymnasio
Venetiis hodie docet, mentio in Demetrii Procopii notitia brevi eruditorum Græ-
corum, quam Volum. XI. hujus Bibl. edidi, f. 59. & 88. Ait autem in hoc delectu
adjutum se Joannes Patufes à Demetrio-Coleta Atheniensī. Μαθὼν γὰρ παρὰ τοῦ
ἐλληνικὰ φιλομαθεύοντος ἐπιδιδόσθαι πάντων, ὀλίγῃ δὲ τῶν ἀναγκαίων
βιβλίων, - - ταύτην τὴν φιλολογικὴν ἔγκυκλοπαιδείαν ἐρασιμάμην,
καὶ χορηγὸν εὐραμεσθῆναι δαμνλὴ τὸν ἐνιμότατον μοι συμπολίτην, ΔΗ-
ΜΗΤΡΙΟΝ ΚΟΛΕΤΗΝ, εἰς φῶς ἐκδῆναι καὶ ἁρτυῆσαι.

Luciani dialogum qui inscribitur Charon, sive contemplantes p. 37. & Timonem p. 52.

Xenophontis ἀπομνημονευμάτων sive memorabilium Socratis librum quartum. p. 74.

Platonis Euthyphronem p. 106. Critonemque. p. 123.

Epistolæ breves selectas Joannis Chrysostomi VI. p. 138. Isidori Pelusiota LIII. p. 143. Basilii Magni XI. & Libanii V. p. 162. Phalaridis XV. p. 171. Bruti Ducis Romanorum, responsoriasque Pergamenorum, Rhodiorum, Coorum, Patarensum, Cauniorum, Lyciorum, Smyræorum, Milesiorum & Bithynorum. XXIV. p. 176. Juliani Imp. IX. p. 182. Aristotelis & Philippi Regis V. p. 186. Diogenis Cynici, V. p. 188. Cratetis VII. p. 190. Alciphronis V. p. 192. Philostrati II. p. 194. Aristæneti VII. p. 195. Theophylacti Scholastici Simocatæ XLIII. p. 207. Æliani III. p. 229. & Æneæ Sophistæ V. p. 230. Procopii Sophistæ XXII. p. 233. Dionysii Sophistæ Antiocheni XXII. p. 246. Gregorii Theologi XXXVI. p. 251. Synesii XLIV. p. 278.

Plutarchi Apophthegmata Regum atque Ducum. p. 299.

Apophthegmata Philosophorum collecta è *Diogene Laërtia*. p. 359.

Nicephori Basilacæ fabulæ V. p. 382. narrationes VIII. p. 387. atque Ethopoeiæ VI. p. 395.

Severi Sophistæ Alexandrini Ethopoeiæ III. p. 407. De hoc Severo & de Basilacæ dictum à me Volum. IV. præsentis Bibliothecæ c. 30. p. 411.

Libanii Sophistæ ἐκφρασις πανηγύρεως sive festi descriptio. p. 409. Ejusdem Chria in dictum Theophrasti qui interrogatus, quid amor? otiosæ passionem animæ esse respondit. p. 411.

Gregorii Theologi carmina περὶ τῶν ἑβδὸν ὁδῶν. p. 415. In magnum Basilium. p. 416. Γνωμικὰ διήχη. p. 418. Τετραστιχα. p. 423-430.

Volumine Secundo.

Joannis Chrysostomi sermonem de precatione, qui incipit: ἀμφοτέρω ἕνεκα προσήκει. p. 1. In Eutropium, incip. αἰεὶ μὲν, μάλιστα δὲ νῦν ὕκαιρον. p. 8. In S. Paulum Apostolum. Incip. τί ποτὶ ἐστὶν ἀνθρώπος. p. 16. Encomium in omnes sanctos Martyres. Incip. ἐξ ἑκτὴν ἱερὰν πανήγυρα. p. 21. In parabolam de filio prodigo. Incip. αἰεὶ μὲν, ἀδελφοὶ τὴν ἑβδὸν φιλανθρωπίαν. p. 30.

Basilii

- 11 Seleucienſis in Creationem coeli & terræ. Incip. ἅπας μὲν ὁ ἀν-
θρώπων βίβλ. p. 41. In Adamum. Incip. οἶδα χρῆσθ' ἐμαυτὸν.
p. 47. In Noë. Incip. ὅσος ἐστὶ θεῶ. p. 54. In Abrahamum. In-
cip. τῷ φιλοθείῳ καὶ πνευματικῷ. p. 60. In Iosephum, εἰς τὸν πάγκα-
λον Ἰωσήφ. Incip. τοῖς μὲν τὰ μακρὰ πειλαγὴ διαπερῶσιν. p. 66. In
Moysen. Incip. πολλὰ τὰ πρὸς ὕμνον κινῶντα. p. 73.
- 12 Magni in Barlaamum Martyrem. Incip. πρῶτον μὲν τῶν ἁγίων οἱ
θανάτοι. p. 80. In XL. Martyres. Incip. μαβύρων μνήμης ὡς ἀν-
γένοιτο κοροῦ. p. 84. Contra irascentes. Incip. ὡς περ ὅτι τῶν ἰα-
τρικῶν ἀγγεγλυμάτων. p. 94. In illud Luc. XII. 18. *deservam
horrea mea & maiora faciam*. Incip. διπλὴν τὸ εἶδος τῶν περασμῶν.
p. 105. In illud Luc. XVII. 3. *Ascende tibi ipse*. Incip. ἔ' λόγῳ τῆς
χρήσιν δίδωκεν. p. 115.
- 13 magni, Archiepiscopi Alex. in magnam Parasceven. Incip.
μὲν καὶ ἑρμῆος δημιουργήμα. p. 129. In Sanctum Pascha. Incip.
αὐτῶς τῶν ἀγγέλων ἐν ἡν. p. 134. In novam Dominicam S. Tho-
mæ & in recens illuminatos. Incip. χρῆστος ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν. pag.
139. In assumptionem Domini nostri Jesu Christi sermo I. Incip.
ἐκ οὐδα ποία χρῆσθ' οὐ γλῶττῃ. p. 145. secundus incip. ἡ μὲν τῆς
ἀναστάσεως μνήμη. p. 149.
- 14 Nysseni sermo funebris in Pulcheriam. Incip. ἐκ οὐδα ὅπως τῷ
λόγῳ χρῆσθ' οὐ γλῶττῃ. p. 156. In Placillam Augustam. Incip. ὁ πιστός καὶ
φρόνιμος οἰκονόμος. p. 166. In magnum Meletium, Archiep. An-
tiochenum. Incip. ἡύξησεν ἡμῖν τὸν ἀεὶ μόν. p. 176. in SS. XL.
Martyres. Incip. χθὲς οἱ μάρτυρες πρὸς ἑαυτούς. p. 185. Adhorta-
torius ad poenitentiam. Incip. ἀνὴρ φαρμακός, ὡς ἀρτίως ἡκύνσα-
μεν. p. 196.
- 15 Archiepiscopi CPol. Encomium in S. Protomartyrem Stephanum.
Incip. ὁ μὲν αἰσθητὸς ἥλιος. p. 209. In sancta Theophania. Incip.
χρῆστος τῷ κόσμῳ ἐπεφάνη. p. 215. In Christi passionem, sancta &
magna Parasceve. Incip. φοβερὰ τῆς σημερινῆς ἀσφαλείας τῆς
μυστηρίου. p. 219. In sanctum Pascha. Incip. νικᾷτω καὶ λόγων ἐυ-
ροίαν. p. 222. Encomium in sanctam Deiparam Mariam. Incip.
παρθενικὴ πανήγυρις σήμερον. p. 225.
- 16 Theologi, Episcopi Nazianzeni ad eos qui sermones ejus flagi-
tabant & ad Julianum ἐξισώτην sive tributorum peræquatoreν.
Incip. ὡς ἡ τυραννὶς ἦν. p. 232. In Maccabæos. Incip. τί δὲ οἱ Μακ-
κα-

- καβαῖοι*; p. 243. Sermo funebris in Cæsarium fratrem defunctum Parentibus adhuc superstitis. Incip. αἰσθεῖ με ἴσως ὦ φίλοι καὶ ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. p. 254. In magnum Athanasium Archi-Ep. Alexandrinum. Incip. Ἀθανάσιον ἐπαινῶν ἀρετὴν ἐπαινέσομαι. p. 272. In Theophania sive Natalitia Salvatoris. Incip. χριστὸς γινώσκειται, δοξάζεται. p. 295.
- Asterii* Episcopi Amaseni sermo contra avaritiam. Incip. ἄνδρες χριστιανοὶ καὶ κλήσεως ἐκτετατοὶ μέτεχοι. p. 307.
- Cyrilli* Alex. contra Nestorium sermo dictus in Synodo Ephesina. Incip. Φαῖδρον ὁρῶ τὸ σύστημα τῶν ἀγίων. p. 322. De Salvatore nostro DEO & Homine. Incip. οἱ θεοὶ ἱεροὶς προσέχοντες γράμμασι. p. 326. De eodem argumento sermo dictus Ephesi in templo, die S. Joannis Evangelistæ. Incip. ἦς μὲν τῶν ἀγίων εὐκλείας τε καὶ δόξης. p. 329.
- Germani* Archiepiscopi CPol. Encomium S. Deiparæ, dictum die ejus Dormitionis. Incip. παυσάδωσαν τῶν ἀρετικῶν οἱ ἀμαρτάν. p. 332.
- Anastasi* Archiepiscopi Antiocheni in annunciationem S. Deiparæ. Incip. τί πάλιν ὅτι τῆς γῆς ὁ μέγας βέλτεται Γαβριὴλ ἡμῶν; p. 338.
- Andree* Hierosolymitani, Archiepiscopi Cretensis in Natalitium S. Virginis Mariæ. Incip. ἀρχὴ μὲν ἡμῶν ἑορτῶν ἡ παρῶσα πανήγυρις. p. 341.
- Joannis Damasceni* Encomium S. Deiparæ & semper Virginis Mariæ in sanctam ejus translationem. Incip. μνήμη δικαίων μετ' ἐγκωμίων γίνεται. p. 351.
- Theodoti* Ancyrani Episcopi sermo dictus Ephesi contra Nestorium, die S. Joannis Evangelistæ. Incip. ὅπερ ὅτι τοῖς σώμασιν ἡμῶν ἱατρὴς. p. 366. Ejusdem sermo in Nativitatem Salvatoris, in Synodo Ephesina lectus à Cyrillo Alex. Archiepiscopo. Incip. λαμπρὰ τῆς παρύσης ἑορτῆς ἡ ὑπόθεσις. p. 369.
- Simeonis* Logothetæ ac Metaphrastæ sermo in lamentationem Deiparæ. Incip. τὰς ἐκείνο, γλυκύτατος ἰησοῦς. p. 381.
- Acacii* Episcopi Melitenes sermo de incarnatione Christi, dictus in Synodo Ephesina. Incip. ὁρῶντι μοι ἀγαπητοὶ τὸ Φαῖδρον τέτο. p. 388.
- Theodorети*, Episcopi Cyri de Providentia libri duo primores. p. 392-413.

Volumine Tertio.

- iii* Magni, Archiepisc. Cæsariensis ad juvenes adhortatio, de Gentilium libris cum fructu legendis. p. 1.
ratii parænesis ad Demonicum. p. 18. ad Nicoclem, de regno p. 28.
Eragora Encomium. p. 39. Oratio Plataensis. p. 56.
iani Samofatenfis encomium Patriæ p. 69. Tyrannicida. p. 73. Abdicatus. p. 83. Non temere credendum esse calumniæ. p. 100.
e defensio pro Eratosthene de cæde. p. 112. Contra Eratosthenem unum ex XXX. tyrannis, qui Polemarchum Lysiæ fratrem interfecerat. p. 121. Sermo funebris de laudibus Atheniensium qui Corinthiis opem tulerunt. p. 139.
osthenis Orationes tres Olynthiacæ, præmissis *Libanii* argumentis. p. 157.
 Philippica Demosthenis prima, & tertia cum argumentis ejusdem *Libanii*. p. 181.
archi liber de puerorum institutione. p. 210. de auditione. p. 232. de curiositate. p. 251.
iii Declamationes quatuor, prima & secunda sub Menelai & Ulyssis nomine pro Helena repetenda legati ad Trojanos. p. 265. 273. tertia pro filio abdicato. p. 297. quarta mariti difficilis se ipsum accusantis. p. 308.
si de regno, ad Arcadium Imp. p. 321.
nistii Philolophi, cognomento *Euphrada*, de amicitia. p. 354.
is *Chrysofomi* Diogenes sive de virtute. p. 372.
imi *Tyrrii*, Platonici Philophi, quid DEUS secundum Platonem. p. 380.
Aristidis laudatio funebris, Cyzici dicta in Eteoneum nobilem Cyzicenum discipulum suum. p. 389. Lamentatio in Smyrnam terræ motu concussam. p. 393.
ia Leontini encomium Helenæ. p. 396.
 cyrensum Oratio auxilia petentium ab Atheniensibus adversus Corinthios. Ex *Thucydidi* lib. I. c. 32. sq. p. 401. Corinthiorum ex eodem Thucydide lib. I. c. 37. sq. p. 404.
 majoris Oratio, Imperium condentis Babylonicum. p. 408. ex *Xenophontis* Cyropædia lib. VII. p. 156. Oratio ejusdem Cyri jam morituri. p. 411-416. ex eodem Xenophonte lib. VIII. p. 184.

Volumine quarto & ultimo.

Euripidis Hecuba p. 3. & Medea. p. 49.

Sophoclis Ajax Iorarius. p. 101.

Æschyli Prometheus vinctus. p. 154.

Aristophanis Comici Plutus. p. 194. præmisso huic Comœdiæ uti superioribus Tragoediis singulis Græco argumento.

Hesiodi ἔργα sive Operum ac dierum liber prior. p. 240.

Theognidis Megarensis Siculi sententiæ. p. 253.

Phocylidis carmen adhortatorium. p. 268. *ταῦτα δεικνύσι τὸν θεὸν βελούματι φαίνει Φωκυλίδης ἀνδρῶν ὁ σοφώτατος ἔλβει δάμαρ.*

Pythagora aurea carmina. p. 276.

Sententiæ *Solonis* Legislatoris. p. 279.

Homeri Batrachomyomachia. p. 282.

Epigrammata selecta ex *Anthologia* libro primo p. 293. secundo p. 335. tertio p. 363. quarto p. 382. & tribus postremis libris p. 399.

Theocriti Syracusii idyllion Thyrsis p. 406. Et in mortuum Adonin *Anacreontica*. p. 412.

Pindari Olympionicarum Carmen I. in Hieronem Syracusum. p. 413-416.

II. V. C. MICHAELIS MAITTAIRE *Miscellanea Græcorum aliquot scriptorum carmina*, cum versione Latina & notis. Londin. forma quarta majore, typis nitidis, A. 1722.

In hoc fasciculo occurrent tibi 1. *Mercurio Trismegisto* sive *Orpheo* tributa prognostica de terræ motibus, (*) cum metaphrasi heroica Joannis Antonii Baiffi ex edit. Paris. apud Morell. 1586. 4.

2. *Zoroastri* sive Magorum qui à Zoroastre prodierunt oracula heroica cum metaphrasi Fed. Morelli, ex edit. Paris. 1597. 4. De aliis plenioribus oraculorum Zoroastreorum editionibus dixi lib. I. hujus Bibliothecæ c. 36. §. 8. Nonnulla etiam in Opsopœi & Patricii

(*) *Acta Erud.* 1723, p. 399, *Bibl. ancienne & moderne* de Mr. le Clerc. T. XVIII, p. 220. Fallitur C. C. F. qui hoc Catalecton velut antea ineditum putavit primum se profert ex *Bibl. Laurentiana Medicea*, ediditque parum emendate A. 1691. & dicavit celeberrimo Magliabechio. Vide *Diarium Lipsiense*, cui titulus: *Neuer Bücher-Eaal der gelehrten Welt* / LVIII. Desnung p. 742. De aliis editionibus dictum à me lib. I. hujus Bibliothecæ c. 9. §. 7. & c. 18. §. 6.

- tricii collectionibus non obvia, ex Jo. Laurentio Philadelphienſi Lydo protulit Vir eruditiff. Joannes Boivinus, notis ad Nicephorum Gegeram p. 786.
3. *Arifphronis* Sicyoni pæan five *σκολιδ* in Sanitatem, cum anapæſtica metaphraſi Fed. Morelli (**) ex edit. Pariſ. 1615. 8. Idem ex Athenæo in extremo libri XV. Græce exhibent Dan. Heinfius notis ad Maximam Tyrium p. 145. & Jo. Caſelius ad calcem Demetrii Phalerei. Latina Metaphraſi Jambica donavit Cælius Calcagninus quæ T. I. delic. Poëtarum Italorum p. 546. & in Calcagnini operibus p. 425. legitur. Martini Opitii metaphraſis Germanica occurrit lib. 1. ejus Odarum, oda decima. Laudat hunc pæanem Max. Tyrius diſſ. 41. & Lucianus de lapſu inter ſalutandum T. 1. p. 499.
 4. *Procli* Philoſophi hymni quatuor cum Hug. Grotii & Godfridi Olearii *ἑμᾶκεις* metaphraſi (quales dederam Volum. VIII. hujus Bibl. p. 508.) addita ad hymnum in ſolem, alterumque in Muſas etiam interpretatione Fed. Morelli ex edit. Pariſ. 1616. 8.
 5. *Ariſtotelis* pæan in Virtutem, Hermiæ dicatus cum metaphraſi Hugonis Grotii, ex florilegio ejusdem Stobæano p. 6. Exſtat & apud Athenæum XV. p. 696. & Diogenem Laërtium lib. V. ſect. 7. & in Andreæ Schotti vita Ariſtotelis p. 137. & in Lyricis Henr. Stephani p. 398. & Scaligeri Patris poëtica p. 108. qui ex hoc jubet perpendere *quantus vir Ariſtoteles fuerit in Poëſi, neque ipſo Pindaro minor.*
 6. *Homeri* hymnus five (ut Thucydides libr. III. p. 243. vocat) *πρωίμην* in Apollinem cum verſione Federici Morelli. Hunc ſolum inter hymnos qui ſub Homeri ſeruntur nomine, Poëtæ genuinum ſcætum eſſe contendit V. C. Stephanus Berglerus præf. ad Homerum editionis Wetſtenianæ: qui tamen obſervat Virgilium quoque aliquot reliquorum hymnorum loca eſſe imitatum. Confer ſi placet quæ de hymnis Homericis notavi lib. 2. cap. 2. ſ. 4.
 7. Inſcriptio Triopii fundi ab *Herode* Attico Sophiſta conſecrati, cum inter-
- (**) Orphei hymnos duos in Hygieam & Æſculapium, quos Ariſphronis pæani Morellus junxerat, quemadmodum & Virgilii Pollionem eclogam, Græca metaphraſi à Daniele Holſworſtho donatam Maittairius exhibet in notis. In iisdem p. 180. ſeq. illuſtrat veterem inſcriptionem Sigeam de qua infra. Paſſim quoque notat vocabula Græca rariora in vulgatis Lexicis haud obvia.

interpretatione Federici Morelli & Claudii Salmasii. Nec non Dedicatio statuae Regillae cum ejusdem Salmasii expositione. De utraque dictum à me lib. 3. c. 17. §. ult.

8. *Theodori Prodrumi* amicitia exulans; drama jambicum cum interpretatione Conradi Gesneri, ex editione Anni 1549. De aliis dixi Volum. VI. p. 816.
9. *Plechiri Michaëlis* poematum dramaticum breve, Musarum & Fortunae querimoniam continens. Cum Jambica Fed. Morelli metaphrasi, ex edit. Paris. 1593. 8.

III. JO. JACOBI SCHUDT *Ἐμμανήλῃς fasciculus Græc.*

Francof. 1702. 8.

In hoc fasciculo Græce ac Latine tironum se usibus offerunt *Isocratis* Orationes III. ad Demonicum, ad Nicoclem & Nicocles. *Plutarchi* libellus de puerorum educatione cum phrasibus ac sententiis, opera Joannis Gerlachi Wilhelmi, Rectoris Gymnasii Heidelbergensis. *Pythagora* & *Phocylidis* carmina: *Isocratis* Epistola I. ad Philip-pum Regem Macedoniæ. *Lysia* Orationes II. pro cæde Eratosthēnis, & contra Eratosthēmen. *Luciani* Timon, dialogus.

IV. JOANNIS VORSTII *veterum Poëtarum Græcorum poemata, aut poematum apopasmatia selecta*, eo consilio hunc in modum congesta, ut Juventus jam in scholis non unum sed plerosque omnes veteres poëtas Græcos, quorum quidem scripta supersunt, cognoscere possit, atque ita mature ad legenda eorum cetera alliciatur. Berolin. 1674. 8.

& Francofurti ad Viadrum 1692. 8.

Quæ in hoc libro seligere operæ pretium duxit & cum latina versione exhibet doctissimus Vorstius, hæc sunt:

Homeri Iliadis liber sextus.

Hesiodi Opera & dies.

Theognidis Megarensis sententiæ.

Pythagora & *Phocylidis* sententiæ.

Pindari Olympionicarum Oda prima. Pythiorum septima. Nemeorum secunda, Isthmiorum tertia.

Hecuba *Euripidis*.

Sophoclis Ajacis lorarii pars.

Pars Promethei vincti *Æschyli*.

Pars

Pluti Aristophanis.

erici idyllium quartum, nonum, decimum sextum & decimum septimum, quo laudatio Ptolemæi Regis continetur.

bi Idyllium quartum, & quintum *Bionis.*

ti Phænomenon versus LXII.

lonii Rhodii Argonauticorum particula.

machii hymnus in Jovem.

ysii orbis descriptionis particula.

icula *Oppiani* Cynegeticorum, five de venatione.

æta epigrammata XXXVIII. ex *Anthologia* Maximi Planudæ.

ilem etiam poematum atque apospasmatorum Latinorum poetarum delectum notis quoque illustratum bono atque uſibus adoleſcentum consecravit doctissimus Vorstius Lips. 1675. 8. in quo pars lib. I. *Lucretii*. Eclogæ *Virgilii* I. IV. V. IX. & pars lib. I. Georgicon, atque *Æneidos* liber I. & II. Ex *Horatii* lib. I. Od. 1. 2. 3. 4. 7. 14. 24. 28. 31. 34. 37. lib. II. Od. 1. 2. 3. 10. 14. lib. III. Od. 1. 2. 3. 16. 24. lib. IV. Od. 3. 4. 5. 7. 7. 8. 15. Epodon 1. 2. 7. 9. Carmenque sæculare. Satirarum lib. I. sat. I. Epistolarum lib. I. Epist. I. *Ovidii* heroidum lib. I. Epist. I. Metamorphoseon lib. I. fabulæ primores septem. Fastorum libri primi particula, & lib. I. Tristium elegiæ primæ octo. Librique III. totidem, cum decima libri IV. 1. 2. 5. & libri V. quinta. Et de Ponto lib. I. elegia 2. 6. (al. 8.) & II. 3. III. 2. IV. 2. 4. *Catulli* carmen 1. 4. 9. 12. 14. 22. 27. 32. 40. 45. 47. 50. 51. 53. 74. 78. 85. 94. 102. 103. *Tibulli* lib. I. eleg. 1. 7. 10. lib. II. 2. 5. III. 1. 3. 5. IV. 1. carmen Heroicum in Messalam. *Propertii* I. eleg. 21. 22. III. 5. 7. 16. IV. 6. 11. *Phædri* lib. I. fabul. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. & lib. V. fab. 5. 7. 10. *Manilii* astronomicon libri I. particula. Particula Cynegeticon *Gratii*, Falisci. *Persii* Satira III. *Lucani* particula libri I. *Statii* Silvarum lib. I. carmen 1. lib. II. 4. V. 4. *Juvenalis* satira 8. *Martialis* epigrammatum I. 4. 9. 15. 16. 22. 23. 26. 40. 44. 56. 61. 62. 71. 102. 108. III. 6. 38. 50. 66. IV. 1. 8. 18. 27. 32. 40. VI. 3. 10. 11. 38. VIII. 11. 15. 21. 56. X. 70. 71. 96. XI. 5. 6. XII. 6. *Silii* de bello Punico secundo libri I. particula. Particula libri primi Argonauticon *Valerii Flacci*. *Claudiani* in tertium Honorii Aug. Consulatum Panegyricus. Ejusdem tria epigrammata. *Ausonii* epigramma 8. 12. 52. 111. *Idyllium* 2.

3. 4. 16. 20. *Prudentii* hymnus matutinus, hymnus omnis horæ & in martyrium Cypriani Carthag. Episcopi.

V. HIERONYMI FREYERI, Pædagogii Regii Glauchani Inspectoris *Fasciculus Poëmatum Græcorum* ex antiquis ac recentioribus Poëtis collectus, & ad innoxium Scholasticæ Juventutis usum accommodatus. Hæc Magdeburgicæ 1715. 8. cum Latina versione & brevi ad calcem libri de poëtis Græcis, quorum carmina referuntur, notitia:

Exstant in hoc fasciculo:

1. *Adonica* quædam mei quondam Doctoris Jo. Gothofredi Cyrilli, sive Herrichen, cujus poëmata Græca & Latina junctim excudi deinde curavi Lipsiæ 1717. 8.
2. Metaphrases *heroicæ* Psalmi primi Davidis, 1) ab *Apollinari*, 2) *Olympia Fulvia Morata*, 3) *Henrico Stephano*; 4) *Emilio Porto*, 5) *Jacobo Duporto*. Psalmus Octavus ex ejusdem Apollinaris metaphrasi.
3. *Pythagoræ* aurea carmina.
4. *Moschi* Idyllium quartum, *Theocriti* vigesimum primum.
5. *Homeri* Iliadis liber septimus.
6. In genere *elegiaco*, Epigrammata quædam *Callimachi* & *Theocriti*: *Philippi* Thessalonicensis in Imp. Augustum: *Gregorii Naz.* epigrammata III. sacra. Ex Joannis Possellii regulis vitæ quædam.
7. Metaphrasis elegiaca Orationis Manassæ, auctore, laudato Cyrillo sive Herrichen, quam pridem juris publici feci in editione Græco latina librorum *Tobiæ*, *Judith* & *Ecclesiastici*, Lips. 1691. 8.
8. Ejusdem Herrichii hexasticha quædam sacra.
9. *Anapæstica* metaphrases duæ Psalmi centesimi. *Prudentii* hymnus X. *Cathermerinon*, anapæstis Græcis expressus à Georgio Leuschnero.
10. *Jambica* metaphrases hymnorum quorundam sacrorum Ecclesiæ nostræ Lutheranae, à Joanne Mylio, & jam dicto Leuschnero.
11. *Simonidis* Jambi in vitam humanam, *Timælii* jambi *παρηγορητικοὶ* sive consolatorii ex Stobæi sermone XCVL & CXXIII. *Gregorii Nazianzeni* sententiæ quædam spirituales.
12. *Anacreontis* carmen in cicadam & aliud in se ipsum.
13. *Henrici Stephani* metaphrasis Psalmi XLVII. versibus *Anacreonticis*. *Samuelis Cnauthii* carmen in Martinum Euringium.
14. *Theocriti* carmen *Scæzonticum* in Hipponactem.

5. Genere *Trochaico* hymnus à Georgio Leuschnero *μὲν Φεαδὴς* in Nativitatem Christi.
 5. Aristophanis nubium actus III. scenæ 4. chorus.
 7. Jo: Godofredi Cyrilli sive Herrichen tetrasticha quædam sacra trochaica.
 1. Genere *Phalacio*, epigramma (*a*) *Theocrisi* in Pisandrum qui *Ἡελέαν* sive poëma de Hercule scripserat. (*b*) *Alphæi* Mytilenæi, & (*c*) Martini Crusii.
 1. Genere *Sapphico*, oda *Erinna* Læbiæ in fortitudinem. Henrici Stephani metaphrases Sapphicæ Psalmi XV. & CI.
 1. *Glyconio* genere, Oda Jo. Henrici Schultzii de malitia humana. Precatio ante cibum ex Psalmo CXLV.
 1. Genere *Choriambico Alcepiadeo*, carmen Martini Crusii, aliud de contemnenda invidia, auctore laudato Schultzio. Aliud Georgii Frid. Thryllitschii ex Proverbior. I. 10. 11.
 1. Genere *Choriambico Alcaico*, Idyllium *Theocrisi* XXVIII. sive colus.
 1. Genere *Alcaico*, Nicolai Reusneri ad Joach. Camerarium. Laudati Thryllitschii metaphrasis metri octavi in libro tertio Boëthii de Consolatione Philosophiæ. Q. Septimi Florentis Christiani metaphrasis Psalmi XI. Anonymi gratiarum actio post cibum.
 1. *Archilochio* genere metaphrasis Psalmi octavi. Georg. Frid. Thryllitschii meditatio in Matth. XX. 16.
 1. *Theocrisi* epigramma in Archilochum.
 1. *Pindari* Olympionicon Oda 2. Nemeonicon Oda 2.
 1. Ex *Hesiodi ἐργαῖς* versus primores CCLXIX.
 1. Ex *Theognidis* sententiis selectæ quædam. Et ex *Phocylidis*, versus primores CLII.
 1. Ex *Arato* versus primores LXXVI. Ex *Apollonii* Rhodii, libro IV. versus primi LII. Ex *Dionysii* periegesi versus primores CII.
 1. Ex *Oppiani* Cynegeticon libro I. segmentum versuum LXIII.
 1. Ex *Nonni* paraphrasi in Evangelium Joannis, tria apopsasmata.
- usdem Freyheri similis fasciculus poematum Latinorum lucem viderat Halæ Saxonom A. 1713. 8. in quo non tantum selecta quædam Plauti, Terentii, Lucretii, Catulli, Virgilii, Horatii, Tibulli, Publii Syri, Propertii, Ovidii, Manilii, Phædri, Senecæ, Persii, Lucani, Juvenalis, Sili Italici, Martialis, Statii, Catonis: Christianorumque Aufonii, Prudentii, Claudiani, Sedulii, Boëthii & Colum-

bani : sed recentium quoque Eobani Hessi, Andreæ Alciati, Joannis Mylii, Viti Amerbachii, Jacobi Micylli, Julii Cæs. Scaligeri, Philippi Melanchthonis, Georgii Sabini, Petri Lotichii, Georgii Fabricii, Joach. Camerarii, Jobi Magdeburgi, Petri Suederi, Adami Siberi, Nicod. Frischlini, Elifabethæ Joannæ Westoniæ, Frid. Taubmanni, Jo. Oweni, Conradi Bachmanni, Hermannii Hugonis, Casp. Barlæi, Sidronii Hofchii, Jacobi Wallii, Danielis Heinssii, Augusti Buchneri, Jacobi Baldei, Annæ Mariæ Schurmanniæ, Jo. Ludovici Praschii & Dan. Georgii Morhofii, cum festiva sententiarum selectarum copia reperiuntur.

VI. *Gymnasmatum literatura Græca libri tres*, curante MATTHÆO DRESSERO, Græce & Latine Lipsiæ 1574. 8.

Libro *primo* occurrunt 1) Oratio *Demosthenis* de Pace, præmissio argumento analytique Rhetorica & scholiis.

2) Sermo *S. Chrysostomi* adversus contemptum Ecclesiæ DEI & Mysteriorum, quæ incipit: *ὁ λόγος ἡμῖν σήμερον*. p. 72.

3) Formæ exordiorum variaz, à personâ dicentis & auditorum, à re ipsâ, à causâ, à voto, à chria, à temporis circumstantia &c. p. 108.

4) Dresseri Oratio Græca, ad Demosthenicæ de pace exemplum composita, de consensu doctrinæ in Ecclesia conservando. p. 118.

Libro *secundo* : Epistolæ cum scholiis Grammaticis, binæ *Gregorii Nazianzeni* p. 150. *Basilii* magni tres, *Platonis* ad Archytam p. 192. *Isocratis* ad Alexandrum, p. 194. Philippi Melanchthonis Epistola Græca ad Joasaphum Patriarcham CPol. p. 198. binæ Joachimi Camerarii p. 204. & Dresseri quinque p. 214. Melanchthonis Epistolam etiam hoc loco non illibenter lectores recognoscent.

τῷ παναγιωπῶτι πατριάρχῃ τῆς ἐκκλησίας χριστῷ τῆς ἐν Κωνσταντίνῃ πόλεως, κυριῷ Ἰωάνναφ σεβασμωτάτῳ εὐχράτην. Sanctissimo Patriarchæ Ecclesiæ Christi quæ est Constantinopoli Domino Joasapho reverendissimo.

S. D.

Ἀεὶ μὲν ἡ ἐκκλησία Θεῷ ἐν τῇ τῷ βίῳ, ὡς πλοῖον ἐν κύμασιν, ἐκ πολλῶν θλίψεων χιμαίνεται. Semper Ecclesia DEI in hac vita tanquam navis in fluctibus, multis afflictionibus jactatur.

νυν δὲ ἐν τῷ νοσηρῷ ἔκαστος γή-
 ρα μᾶλλον παρέρχεται, ἢ πάλαι. ὅ-
 περ ὁρώντες, πολλάκις στενάζοντες εὐ-
 χόμεθα, ὅτι τὸν θεόν, κελίην ἀπάν-
 των ἀνθρώπων ὅτι τάχιστα ἐλθεῖν, θε-
 αμβεύσονται, καὶ ζύμπαται τὴν ἐκ-
 κλησίαν περιστάζοντες εἰς τὴν φανε-
 ρὰν ἔσθ' αἰδὶς Πατέρες συνήθειαν, ὅπως
 ἐν πᾶσι μακαρίοις ὁ θεὸς πάντες ἔ-
 σται. πρὸς δυσυχίας ἐν πρὸς κοινὰς
 ὑποδουρόμεθα ὑμῶν. ἡ δὲ ἔσθ' Δημη-
 τρίας διηγήσις παραμυθίαν π συνιμι-
 ζε, λέγοντες, ὅτι θαυμαστὸς ἐπὶ σώ-
 ζει ὁ θεὸς ἐκκλησίαν ἐκ ἐλίγην ἐν
 τῇ Θράκη καὶ Ἀσία, καὶ Ἑλλάδι, ὥς-
 περ πάλαι τρεῖς ἀνδρες ἐν φλογὶ
 χαλδαϊκῇ σίσσκει. ἵσχυον ἐν χει-
 ρὶ μὲν ἴσθ' ἀληθεῖ θεῷ τῷ Πατρὶ Ἰησοῦ
 ἔσθ' χριστῷ, ὅτι κρατρεῖ χειρὶ, ἐν ἴσ-
 τῷ ἀληθεῖ ἀσθεῖν ἐν θεοσυγῶν ἐκ-
 θρῶν, σώζει ποιμένιον αὐτῶν, ὁ τὸν ἴσον
 αὐτῷ Ἰησοῦν χριστὸν ὁρθῶς πᾶς ἐσθ' ἱ-
 καλεῖται, καὶ δέομεθα, αἱ πάντες καὶ
 συλλέγεσθαι καὶ συγκροτῆσθαι ἀγίας
 ἐκκλησίας. ἰώρακε δ' ὁ αὐτὸς Δημή-
 τριον ἡμετέρας συναξεις, ἐν διδα-
 σκαλίᾳ ἀκροατῆς ἐγγύς. διηγῆσα-
 σθαι ἐν δυνάσει, ὅτι εὐσεβῶς πρὸς
 ἀγίας γραφάς, πρὸς προφητικὰς π
 ἐσθ' ἀποστολικὰς, ἐσθ' ἀγίων συνό-
 δων κανόνας πρὸς δογματῶν, καὶ τὴν
 ὑμετέρων πατέρων διδασκαλίαν, ἔσθ'
 Ἀθανασίῳ, Βασιλείῳ, Γρηγορίῳ, Ε-
 πιφανίῳ, Θεοδώρῳ, Εἰρηναίῳ, ἐσθ'
 ὁμοφρονούντων τέτοις, τηρεῖμεν. ὅτι δὲ
 παλαιὰς βδελυρίας, ὅτι ἔσθ' Σαμο-

nunc vero in morboſa mundi ſe-
 neſta magis turbatur, quam du-
 dum. Quod cum videamus, ſæpe
 gementes precamur Filium DEI,
 judicem omnium hominum, ut
 quam celerrime veniat triumphā-
 turus, & univerſam Eccleſiam ad-
 ducturus in manifeſtam æterni Pa-
 tris conſuetudinem, ubi in o-
 mnibus beatis omnia erit. Cala-
 mitates igitur communes veſtras
 deploramus. Demetrii vero nar-
 ratio ſolatii aliquid aſperſit, cum
 diceret, quod mirabiliter adhuc
 ſervet Deus Eccleſiam non exiguam
 in Thracia & Aſia, & Græcia,
 quemadmodum jam olim tres viros
 in flamma Chaldaica ſervavit. Quo-
 circa gratias agimus veraci Deo Pa-
 tri Jeſu Chriſti, quod valida ma-
 nu in tanta multitudine impiorum,
 & nefariorum hoſtium ſervat ſibi
 gregem, qui Filium ipſius Jeſum
 Chriſtum recte colit, & invocat:
 & oramus, ut ſemper ubique col-
 ligat, & inſtruat ſanctas Eccleſias.
 Vidit autem Demetrius ipſe noſtros
 coetus & doctrinæ auditor fuit.
 Narrare igitur poterit, nos pie ſcri-
 pturas ſanctas Propheticaſque &
 Apoſtolicas, tum ſanctarum etiam
 Synodorum canones de dogmati-
 bus, & veſtrorum patrum doctri-
 nam, Athanaſii, Baſilii, Gregorii,
 Epiphanii, Theodoretii, Irenæi, &
 qui cum his conſentiunt, retinere.
 Antiquas vero nugas Samolaſteni

σαπίως, ἔς Μανιχαίων, καὶ πάντων
κατ'αράτων, ἕς ἀποδοκιμάζει ἡ ἀγία
ἐκκλησία, διαρρήδην ἀποδεδειγόμε-
θα: Ἐδιδάσκωμεν, εὐσέβειαν εἶναι,
τὴν ἀληθῆ πίσιν, Ἐυπακοὴν τὴν κα-
τὰ τὰς νόμους τοῦ Θεοῦ, τὰς ἡμῖν ἐπι-
ταχθείας: καὶ τὰς δαισιδαιμονίας, ἢ
ἐθελοθησκείας, αἷς ἀπαύδουσι τοῖς ἀπὸ
τῶν μοναχοῦ ἐνέγκασιν, ἔξω τῶν ἐντο-
λῶν τοῦ Θεοῦ. Δεόμεθα ἔν, μὴ πι-
στεύειν ὑμᾶς, σοφὲς ἄνδρες, ταῖς
διαβολαῖς, αἷς πλάττει καθ' ἡμῶν
ἐχθροὶ πρὸς τῆς ἀληθείας: ἀλλὰ καὶ
τὸν φυσικὸν πρὸς τοῦ Θεοῦ νόμον, ὁμοίως
ἀμφοῖν ἀκροᾶσθαι, Ἐτὴ ἀληθεία,
Ἐτὸ νόμον τοῦ Θεοῦ συνηγορεῖν: ὥσπερ
οἶδατε, τὸ τοῦτο ἔργον λατρείαν εἶναι.
Θεῷ μάλιστα ἀρέσκουσιν. Ἐρρωτο σε-
βασμιώτατε πάτερ. ἐν τῇ Σαξονίᾳ,
ἐν ἔτει ἀπὸ τῆς ἐνσαρκῆς οἰκονομίας τοῦ
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, α. φ. ν. θ.

& Manichæorum, & omnium da-
mnatorum, quos reprobat Eccle-
sia sancta, palam detestamur, & do-
cemus pietatem esse veram fidem,
& obedientiam juxta leges DEI
nobis impositas, non illas supersti-
tiones, aut propria voluntate ele-
ctas religiones, quas indocti La-
tinorum monachi invenerunt extra
mandata Dei. Petimus igitur, ne
fidem habeatis, cum viri sapien-
tes sitis, calumniis quas fingunt
contra nos, hostes nonnulli verita-
tis: Sed juxta naturalem pariter,
& Divinam legem, similiter utram-
que partem audiat, & veritatis,
& legis Dei patronos vos præbe-
atis. Sicut scitis hanc rem cultum
esse Deo maxime placentem. Va-
le Reverendissime pater. In Saxo-
nia, Anno ab incarnatione seu sum-
ptione muneris in carne, Domini no-
stri JESU CHRISTI. 1559.

Φίλιππος Μελάγχθων.

Philippus Melancthon.

Libro tertio denique Dresserus præmissa Græca ad Lud. Helmboldum
Epistola & brevi de figuris poetis & de usu lectionis *Homeri* ad-
monitione, exhibet, 1) Batrachomyomachiam cum argumento &
œconomia poematis, scholiisque Grammaticis, p. 244. 2) *Gro-
gorii* Naz. threnum de vitæ miseris p. 305. & epicædium carmen
in magnum Basilium p. 306. 3) Carmina novem Græca à Dresse-
ro composita, sacri argumenti. p. 313.

VII. MICH. NEANDRI, Soravienſis opus aureum & Scholaſticum.
Lipſiæ 1577. 4.

In hoc volumine bipartito exſtant Græce & Latine, editoris ſcholiis
illuſtrata:

1) 57

- 1) *Pythagoræ* carmina aurea. p. 1.
 - 2) *Phocylide* poemata admonitorium. p. 80.
 - 3) *Theognidis* Megarensis Siculi Gnomologia. p. 121.
 - 4) Gnomologici ex Græcis scriptoribus profariis collecti libri duo. pag. 329-671. Hoc Gnomologicon Græcæ linguæ non magis quam bonæ mentis studiosis utilissimum, lucem viderat separatim Basileæ 1564. 8. lingua utraque, cum copiosis prolegomenis de utilitate hujus collectionis & testimoniorum Ethnicorum de virtute.
 - 5) Apophthegmatum ex Græcis scriptoribus libri duo, collecti à Matthæo Gotho, Elrichensi, p. 672-789. Græce sine Latina versione.
 - 6) *Nili* Episcopi & Martyris sententiæ, cum versione Mich. Neandri & scholiis p. 1-45.
 - 7) *Colusbi* Lycopolitæ Thebæi, Helenæ raptus. p. 46-123.
 - 8) *Ibryphiodori*, Poëtæ Ægyptii poemata de Trojæ excidio p. 124-268.
 - 9) *Coinci* Smyrnæi de Ilii excidio libri duo & Reditus Græcorum post captam Trojam liber unus, cum versione Laur. Rhodomanni p. 1-137.
 - 10) *Luciani* somnium seu Gallus, cum versione Mich. Neandri. p. 139-191. Hunc Luciani Gallum Neander Græce & Latine etiam subjunxit Gnomologiæ Stobæanæ, sive sententiis e Stobæo excerptis, editisque Basileæ 1557. 8.
- Longe plura eidem præstantissimo Viro debemus, studiis scholasticis accommodata inprimis, quæ cur negligentur hodie, vel non in usum quem præbere possunt insignem vertantur, comminisci non possum. Ex his sunt:

VIII. *Ἀνθολογικὸν*, Anthologicum Græco-latinum, Basil. 1556. 8.

Hoc est insigniores flores seu sententiæ, decerptæ ex *Hesiodo*, *Theognide*, *Pythagora*, *Phocylide*, *Arato* & *Theocrito*, & in locos prope bis centenos digestæ, cum expositione, usuque & accommodatione singulorum in marginè. p. 1-381. His accefferunt præterea etiam alii tres libelli excerpti ex scriptis *Platonis*, *Xenophontis*, *Plutarchi* & *Jussini* Martyris ac Philosophi. p. 382-465.

IX. Aristologia *Pindarica*, Græco-Latina, & sententiæ *Novem Lyricorum*, ex variis tum Patrum tum Ethnicorum libris collectæ. Basil. 1556. 8.

X. *Ant-*

X. *Anonymi* (*) *poëta* Græci Argonautica, Thebaica sive bellum ad Thebas Boeoticas de regno Oedipi Thebani, Troica sive bellum Trojanum, & Ilias Parva, carmine heroico, Græce. Nec non Arion, dictione Dorica. Troicis subjicitur narratio de bello Trojano, excerpta ex *Constantini Manassis* Annalibus, scriptis carmine Græco politico, & tunc Græce adhuc ineditis. Lipsi. 1588. 8. curante Mich. Neandro.

XI. Loci communes Philosophici Græci, sive doctrinæ veterum sapientum de moribus & virtutibus, ex omnibus fere Græcis veteribus excerptæ, & è notationibus *Michaelis Neandri*, (***) præceptoris sui editæ à *Johanne Pollando*. Lipsiæ 1588. 8. Similes loci communes Philosophici Latini

(*) Non veteris Poëtæ, sed *Laurentii Rhodomanni* hæc esse constat, qui *Witebergæ* Ao. 1606. diem obiit & Poëta vel ad veterem Græciam elegans dicitur Lipsio pag. 166. Epist. unus qui *Homeri* facilitatem exprimeret, Grotio iudice Epist. 576. Barthius LIX. 1. Adversar. *Locus Calabri* vulgo corruptus circumfertur, sed non eruditissimi Rhodomanni emendationem merito sequemur, qui cum divinum Poëtam totum in se redegerat, adeo ut similia eadem rara felicitate scribere posset. Quo quidem ego viro Græcum Poëtam neminem unquam meliorem habuisse Germaniam nostram existimo. cujus Poëmatis plerisque talibus si nomen abesset, nos antiquam auctorem & non de buccinibus aliquem adscripturum fuisse, rectissime judicavit *Josephus Scaliger*. Eiusdem Rhodomanni cætera Græca poemata edita sunt: *Palaemon* sive historiae sacræ libri IX, Græco scripti heroico carmine, Latinoque redditi, curante Mich. Neandro prodire Francof. apud Wechel. 1589. 4. *Ilfelda Hercynia* Lipsi. 1611. 8. & ad calcem IV. librorum Mich. Neandri, de re poetica Græcorum in quorum 1. epitheta, 2. Phrases, 3. descriptiones & 4. elegantiz poeticæ, Lipsi. 1613. 8. *Christiane Theologiæ* tyrocinia & B. Lutheri Catechismus, Lipsi. 1597. 8. 1626. 8. *Historia vitæ & doctrinæ Lutheri* ibid. 8. De Rhodomanno adeundæ *Henningi Witte* memoria Philosophor. p. 23. sq. *Bælii Lexicon*, *Alphonfus Clarmundus* in vitis doctorum, editis Germanice T. 2. p. 223. Jo. Georg. *Leuckfeldus* in antiquitatibus *Walckenrederii* parte 2. p. 149. Jo. Georg. *Bertram* in *Evangelischen Lüneburg* parte 2. p. 649.

(**) Ex cæteris scriptis Michaelis Neandri, meritissimi de pietate ac litteris viri, qui in *Ilfeldensi* schola ad *Hercynianam* silvam per quadraginta annos docuit & A. 1595. septuagenarius obiit, sunt: Græcæ linguæ erota temata, cum copiosa & luculenta præfatione, inquam specimine pandectarum litterariorum sive Bibliothecæ universalis, Basil. 1565. 8. *Noctitia* scriptorum *Gnomologiæ* *Strobæanæ* præmissa, Basil. 1557. 8. *Phrasologia* *Ilocratæ* Græco-latina, ibid. 1558. 8. Subjectis Græce & Latine *Ilocratæ* Epistolis cum *Hieron. Wolfii* versione. *Orbis terræ partium succincta explicatio*, cui subjunctum *hædæporicon* *Salomonis Sweickeri*, *Sulzænsis*, *C. Polin* & ad varias regiones *Oriæntis*, scriptum à *Martino Crusio* Lipsi. 1589. 8. Omitto alia quæ ad præsentem Bibl. minus pertinent, ut sunt *Chronicon* & *Historia Ecclesiæ*. Lipsi. 1590. 8. S. *Linguæ Hebrææ* erotemata cum *Vett. Rabbiorum* testimoniis de *Christo*, apophthegmatibus veterum *Hebræorum*

ni ex Latinis classicis selecti scriptoribus lucem viderunt ibid. 1590. 8. non Ethice vetus & sapiens veterum Latinorum sapientum. ib. 1585. 8. versibus veteribus proverbialibus Leoninis, ordine litterarum digestis & veterum sapientum Germanorum sapientia, sive proverbiiis Germanicis, quæ Græcis etiam versibus Laurentius Rhodemannus expresse, sed quæ lucem non viderunt.

II. Catechesis Martini Lutheri parva, (*) Græcolatina, ex versione Joannis Mylii, post editionem Anni 1558. recognita cum Litania 18. & precibus, aliisque ἀξιομνημονεύτοις.

sententiæ Patrum Græcolatinæ, brevem summam doctrinæ Christianæ & communefactionem de moribus, virtutibus & vitiis complectentes. p. 220.

Apocrypha, hoc est narrationes de Christo, Maria, Josepho, cognatione & familia Christi, extra Biblia, apud veteres tamen Græcos scriptores, Patres, Historicos & Philologos reperta, ex oraculorum & Sibyllarum vocibus, gentium etiam testimoniis, denique multorum veterum auctorum libris descripta, expositaque, Græce & Latine. p. 321. & 392–528. per Michaëlem Neandrum. Basil. 1564. 1567. 8.

tevangeliū, Jacobo Apostolo tributum, & nunc primum editum (***) Græce & Latine. p. 356.

O o o

Locus

rum, & notitia de Talmude, Cabbala, & librorum rariorum variis linguis, Basil. 1567. 8. Parva Biblia Latino Germanica, sive Theologia & Ethica Scripturæ Sacræ. Witeb. 1594. 8. Theologia Megalandri Lutheri & S. Bernardi & Jo. Tauleri, Witeb. 1584. 8. De ineditis suis Neander ipse ad calcem erotematum Græcæ Linguae, Plura de Neandro V. C. Jo. Georgius Leuckfeld in antiquitatibus Ilfeldensibus cap. 14. Jo. Samuel Magnus in litteratis Soraviensibus p. 14. seqq. Jo. Arnold Zeisfuss in Histor. Ecclesiastica Stollbergenfi edita Germanice p. 420. seqq. Valentinus Mylius Concione in funere Neandri habita. Melchior Adami in vitis Philosophor. f. 183. Alphonsus Clarmund in vitis eruditior. lingua Germanica vulgatis T. 6. p. 201. seqq. Antonius Teisserius in elogiis Thuanicis ad A. C. 1595. Casp. Sagittarius introduct, in Hist. Eccles. T. 1. p. 30.

*) B. Lutheri Catechismum Græce etiam reddidit Jobus Magdeburgius ac Nic. Seneccerus: & Græcis versibus Laurentius Rhodemannus, Græcæ versioni Mylii, Neandri, Magdeburgi & Senecceri, analysin Grammaticam addidit Johannes Rhenius, Lips. 1630. 8.

**) Jacobi Protevangeliū Latine vulgaverat Theodorus Bibliander Basil. 1552. 8. De aliis editionibus & quæ fides huic scripto habenda sit, dixi in Codice Apocrypho Novi Test. ubi hoc Pseud-evangeliū dedi Græce & Latine cum notis, sicut & Jēsu tributam ad Abgarum Epistolam.

Locus ex Suida in voce *Ἰησοῦς*. p. 341.

De *Abgaro* Edessenorum Rege, & Epistola ejusdem, cum JESU responsione, ex Eusebio. p. 392. De imagine CHRISTI, ex Procopio, Evagrio, Damasceno, Nicephoro. p. 398.

Locus *Josephi* de CHRISTO. p. 402.

Pilati ad Tiberium Imp. de CHRISTO Epistola. p. 402. 410. *Lentuli*. p. 410.

Effigies formæ Domini nostri JESU CHRISTI, ex Nicephori II. 23. p. 408. effigies Mariæ, ex eodem. p. 500. & Petri ac Pauli. ibid.

De miraculis & prodigiis, tempore nativitatis CHRISTI. p. 411. de eclipsi quæ passionis Christi tempore accidit. p. 414.

De CHRISTO nascituro ex virgine, lapis effossus, de quo p. 416. è Zonara.

Sibyllarum de CHRISTO testimonia. p. 418. 450. 464. 466. 474. 484. *Hermetis* trismegisti. p. 446. *Pselii*. p. 448.

Oracula de CHRISTO. p. 448. 456. 466. 474. 482.

De genere CHRISTI, & de Domitiani Cæsaris inquisitione in posteros Davidis, ex Eusebii Hist. Eccles. p. 488.

De statua mulieris, sanguinis fluxu laborantis ac sanatæ à CHRISTO. Ex eodem Eusebio. p. 490. & ex Sozomeno de Juliano Apostata statuam CHRISTI tollente & suam substituente. p. 492.

Aurelii Philosophi Platonici de verbis Joh. I. *in principio erat Verbum*. Ex Eusebii præparat. Evangel. XI. 10. p. 496.

De Joanne Baptista ex Josepho & Eusebio. De Pilato, è Suida in *Νέγον*. p. 502.

De obitu Pilati. p. 506. De obitu Arii, blasphemantis Filium DEI & turbantis Ecclesias. p. 506.

De Edessenorum constantia, è Sozomeno. p. 510.

Ex Josepho de obitu miserando Herodis magni p. 514. & Herodis Agrippæ. p. 520.

In editione Anni 1567.8. accessit qui in priore Anni 1564.8. desideratur *Prochorus* (*) de vita & miraculis Johannis Evangelistæ, cui inserta est Apollonidis Rhethoris Epistola ad Myronem Patrem suum. Epistola *Plinii* ad Trajanum Imp. & *Traiani* ad Plinium de Christianis. p. 526.

Antequam à Neandro abeam, cujus plures hætenus collectiones retuli, apponam ex ejus erotematibus Græcæ Linguæ. p. 399. Dodecastichon *in Christianos*, constans ex audaciore sed ingeniosa compositione vocum in hanc sententiam:

Ejus

(*) B. Ittigius de Bibliothecis Patrum. p. 777.

Εἰμαπρροσηκοφόροι, ἀνυποκεταλυ- ποπρόσωποι,	Vestede centigeri, sedato simplici-
δευλαχρητολόγοι, ἱεραμιάθο- δύται,	Confiti peccati, grati docenti-
αὐτοκαθημαπρροσφυροί, θεομυνοσεβα- σαι,	Secruci quottidie figi, Dei solicolen-
ἐνομακοιπίλαδοι, πορνακαθαρθό- φυγοι,	Connubica stifequæ, turpivo-
ἀγκυλομισηταί, κομψωφτηροδί- ψαι,	Curvidolo sperni, toto bifalutipe-
πνευμαπενητέφρονες, κερμαπα- τημελίες,	Spirite genhumiles, fraude pec-
καρδιαληθαγίοι, κοινωφελιμεργο- μεληταί,	Veranimos sancti, communia com-
εἰρηναίοφιλοι, ἀπλοῖκοφρόσι- μοι.	Pacificatores, candida corde-
βομβαρδοξίφροισχιονεγχεσιπυρροδία- κτοι,	Bombardagladio funhastafammipe-
βιβλοθεοτριβίες, δογματιθιόσο- φοι.	Biblia sacricolæ, dogma perito-
ἐψιθεοπρεπίες, καθαρεφωπεροδία- κταί,	Summideogeniti, puræ lucistudio-
ὀρθοφρενίζωοι, ἔρανοκληρονό- μοι.	Mente bonavivi, cœlicaregni-
	petæ.

Similium compositionum exemplis qui delectatur, evolvat Plautum, Basilium Epist. 207. Pratinum apud Athenæum lib. 14. Suidam in Ὀρθοφ. & ψαμμακ. Alstedium in encyclopædia poetica. p. 729. Josephum Scaligerum in limine conjectaneorum ad Varronem. Cerdam ad Tertullianum de pallio p. 41. b. Ægidii Menagii Miscellanea p. 79. Nicolai Catharini Epigrammata p. 98. Réponse au rescrit de Georges l'Apotre p. 6. Sed quid vetat aliud item exemplum apponere ex Jo. Laurentii otio Sorano. p. 98.

*Eis τυροφάγας.*Σηπεδομηθένται ζωευλελμυθοδιώκ-
ται,Σκωληκοτροφέες, θηριοσαπτο-
φάγοι,Σκωροπολοσπαπιληπυραθηκοσρεκακ
καάσται,Λαιμοδαρυδελεί, πρωκτοχανι-
σθπνοοι.Εἰπέ μοι, τίς ἀμβροσίη τυρός ἐστὶ
σσηπώς,Οὐχ' ἡμῖν γλυκερὸν ναυτία νέκ-
ταρ ἐφύ;*In Caseuoros.*Rancidovermivori, viventecada-
verilambæ,Lumbricocomedæ, putriliguri-
feræ,Latriniscoethircomephitistercoro-
lentes,Oregravipedæ, gutturimerdo-
trahi,Dicite, num vobis queis putriver-
meliquefcensCaseus ambrosia est, nautea ne-
ctar erit?

Nec non tertium hoc ex Petri Danielis Huetii poëmatibus. p. 24.

EPIGRAMMA

ΑΙΝΙΓΜΑΤΩΔΕΣ.

Syrmatopullilutositrahus, doctorionummus,
Romulidistoricus, gloriolaucupida,
Loripedatquecathedrituus, mentaureobarbus,
Putrididentinus, rufipilosicutis,
Simychonarifluus, rubicundoculumidilippus,
Hircaxillolidus, rostrirepandibrochus,
Trinigalerigerus, simulacriplateidecorus,
Franciscanicola, nugipolyloquides.

Sed & quartum hoc Hegesandri veteris Poëtæ in Sophistas:

Οφρυαναασασίδαι, ρινεγκαταπηξογένιοι,
Σακκογενειοτρόφοι, καὶ λοπαδαρπαγίδαι.
Ιμαπανωπείβαλλοι, νηλιποκατέλεπταλοι,
Νυκπλαθεαυοφάγοι, νυκταπαταλάγιοι.
Μερακιεζαπάται, καὶ συλλαβοπευσιλαβηταί,
Δοξοματαιοσόφοι, ζητηρετησιάδαι.

Quod ita cum Lucilio imitatione Græcorum Josephus Scaliger (*) ver-
tit Latine:

Silo.

(*) Frustra Scaligeri versionem reprehendit Kircherus in turri Babel. p. 207. nullam me-
liorem ausus reddere,

Silonicaperones, vibriffasperamenti,
Manticobarbicolæ, extenebropatinæ,
Obsuffarcinamiæ, planilucernituentes,
Noctilatentivori, noctidolostudii.
Pullipremoplagii, futelocaptiottricæ,
Rumigeraucupidæ, nugicanoricrepi.

III. Apocrypha; parænetica, philologica cum versione NICOLAI ASERI, Thuringi, Walterhusani. Hamburg. 1614. 8.

atio de CHRISTO, ex *Suida*, in *ἱστορίαις*.

timonium de CHRISTO ex *Josephi* XVIII. 6. Antiquitatt. p. 42.

ari ad JESUM Epistola, JESU reponso ex *Eusebii* Hist. Eccles. lib. 1. c. 13. p. 44.

criptio formæ JESU ex *Nicephori* lib. 1. c. ult. p. 48.

eclipsi quæ passionis Dominicæ tempore contigit, ex *Dionysii* Areopagitæ Epistola ad Polycarpum, & *Suida* in *Διονυσίου* p. 52.

stella Magis visa, ex *Chrysofomi* in Matthæum homilia 7. interprete M. Joanne Potinio, Juliæ Academiæ Professore. p. 56.

Juliano Apostata, CHRISTI imaginem hæmorrhousam curantis evergente, ex *Sozomeni* V. 21. p. 58.

ii *Pilati* Epistola ad Tiberium, Latine ex Egesippi anacephalæosi, p. 60.

tola *Lentuli* ad Tiberium, (*) itidem Latine. p. 64.

O o o 3

De

) Glaferus Lentuli Epistolam inscripsit ad Tiberium, atque se eam afferre ex nescio cujus Eutropii annalibus Romanorum Senatorum. Alii Epistolam hujuscemodi à Lentulo ad Senatū Romanum ajunt missam esse. Porro ad eo quæ de utrisque commentitiis Epistolis Lentuli ac Pilati pridem notavi in Codice Apocrypho Novi Testamenti, addes quod Lentuli Epistolam edidit Laziardus histor. univers. c. 12. Emendatorem Codicem habuit Goldastus qui ex eo hæc affert p. 517. in Tom. XII. hujus Bibl. *Homo quidam statura procera, scilicet quindecim palmorum & medii, sed spectabilis, vultum habens venerabilem.* Pro genuina etiam affert Joannes HUARTUS in scrutinio ingeniorum p. 549. unde notatur à Bælio in supplemento Lexici. pag. 75. edit. Genevensis. Aliam Pilato suppositam Epistolam ex Codice MS. Taciti Bodlejano vulgavit nuper V. C. Abrahamus Gronovius præf. ad luculentam illius scriptoris editionem Lugd. Bat. 1721. 4. quæ ita se habet: PONTIUS PHILATUS Judææ procurator, Tiberio Cæsari Imperatori S. P. *De Jesu Christo, quem tibi plane postremis meis declaraveram, nunc tandem populi acerbum me quasi invito & subnente supplicium sumtum est. Virum bene ita pium, ut severum nulla ante aras habuit nec habitura est: sed mirus existis ipse,* populi

De Pilati ad Tiberium Epistola, ex Eusebii lib. 2. Hist. Eccles. 2. p. 66.
Nili Episcopi & Martyris sententiæ, diviſæ in decurias XXIII. p. 1.
 Ejusdem ad dictum Eſaiæ I. 18. *ſi fuerint peccata veſtra ut vermiculus.* p. 68.
Gregorii Thaumaturgi de S. Trinitate, doctrina à Johanne Theologo dictata. p. 1.

Leonis Magni ad Flavianum Epistola, ex MS. Byzantinæ nobis direptioni subſtracto. p. 7. Variæ lectiones collatæ cum editione Joannis Leunclavii. p. 50.

Constantini Harmenopuli Nomophylacis de fide orthodoxa. Græce. p. 53.

XIV. Epistolæ Græcæ ex diverſis auctoribus ſelectæ: Luciani Saturnalia, Cronofolon & Epistolæ Saturnales. Græce Lovan. 1520. 4. apud Theodoricum Aluſtetenſem.

XV. τῶν ἐλληνικῶν ἑπιστολῶν ἀνθολογία. Pariſ. ex typographia Stephani Prevosteau, heredis Guilelmi Morellii, typographi in Græcis Regii, in clauſo Brunello 1583. 4. Δεύτεραι Φροντίδες σοφώτεραι.

1. *Cibionis* Epistola ad Matridem. 2. *Philippi* Regis ad Ariſtotelem. 3. 4. 5. *Diogenis* Cynici ad Apollex idem & Mileſippum 6. 7. *Cruteli* ad amicos. 8. ad Origenem. 9. *Apollonii* Tyanenſis ad Euphratem. 10. 11. *Phalanidiu* ad Lacritum & Paurolum. 12. *Libanii* ad Baſilium. 13. *Baſilii* ad Olympium. 14. & 15. ſive nomine ejus ad quem ſcriptæ ſunt. 17. ad καλλιγέρον. 18. ad Gregorium Naz. 19. *Gregorii* Theologi ad Nicobulum. 20. *Philoftrati* ad Epiſtetum. 20-25.

populi conatus, omniumque ſcribarum & principum ac ſeniorum conſenſus, ſuis Prophetis more noſtro Sibyllis contra monentibus hunc veritatis legatum crucifigere, ſignis ſupra naturam apparentibus dum penderet, & Orbi univerſo, Philoſophorum judicio lapſum minitantibus. Vigent illius diſcipuli opere & vita continentia Magiſtrum non mentientes, immo in ejus Nomine beneficentiſſimi. Niſi ego ſeditio- nem Populi prope aſtuantis exoriri pertimiſſem, fortaffe adhuc Vir ille nobis irro- ret: eſſi Tua magis Dignitatis fide compulſus quam Voluntate mea adductus pro viribus non reſiſterim, ſanguinem juſtum, totius accuſationis immunem, verum hominum malignitate inique, in eorum tamen, ut Scriptura interpretantur, ex- tium venundari & pati. Vale, V. Kal. April. Audio etiam exſtare editam Londini 1720. 8. Diſſertauonem de Pontii Pilati ad Tiberium Epistola circa res JEſu Chriſti geſtas per Myſtagogum. Sed eam non vidi. Glaſerus iſte cujus collectionem recensui, fuit Reſtor Scholæ Verdenſis. Alius circa idem tempus claruit Philippus Fridericus Glaſerus qui A. 1629. Argentorati edidit Patris ſui Philippi Glaſeri, Jcti Argentora- tenſis ſyngramma hiſtoricum, de quo Caſpar Saguiarius T. I. introductionis in Hiſt. Ec- cleſ. p. 140.

25. *Synefsi* ad Simplicium, Heliodorum, ad fratrem tres, & una ad Theodorum medicum. 26-30. *Dionysii* Sophistæ ad Stephanum, Demophilum, Anthemium, Eustathium & Julianum. 31. 32. ex *Alciphronis* Epistolis Ἀλίκυπτος ἐγκύμωνι, Ἀμνίων φιλομοσχῶ. Ex Epistolis *Theophylacti* Scholastici. 33. Εὐαγόρας Ἀντιπάσης. 34. Διογένης λυσιπύρῃ. 35. Ἀντιόχης Περικλεί. 36. Ἡρακλείδης Ἀντιόχῃ. 37. Εὐρυάδης Κίμωνι. 38. Παρμενίδης Χρυσοθέῃ. 39. Πλάτων Ἀξίω. 40. Πλάτων Διονυσίῳ. 41. Προκόπιος Νηφελίῳ. 42. Φιλίππος ἀδελφῷ. 43. Ἰωάννη. 44. Ἰλασίῳ. 45. Ἠλία. 46. Νηφελίῳ. 47. *Juliani* Imp. ad Theodoram, Θεοδώρα τῇ αἰδεσιμωτάτῃ. 48. ad Libanium. 49. ad Gregorium Ducem. 50. Lucianum Sophistam. 51. Zenonem. 52. Libanium, & 53. ad Maximum Philosophum. 54-62. *Iscariotæ* Epistolæ quatuor ad Philippum Regem. Ejusdem ad Alexandrum, Jasonis liberos, ad Timotheum, ad Mytilenæorum Principes. & ad Dionysium singulæ. Epistolæ *Anacharsidis* novem ex eadem Prevostæ officina 1581. 4. ad Athenienses, ad Solonem, Hipparchum, Medocum, Hanonem, ad filium Regis, ad Tereum, Thrasyllochum & Croesum.

XVI. τῶν ἐλληνικῶν ὀπισθοῶν ἀνθολογία καὶ τῶν σοφῶν διποφθέρημα Patavii 1710. forma minore.

e aliis Græcarum Epistolarum collectionibus, abunde dixi lib. 2. hujus Bibliothecæ cap. 10. In præsentī placet ad lectoris voluptatem subjungere salutandi formulas, quibus in Epistolis suis utuntur nostra ætate Græci. Edidit illas superiore anni 1724. Londini in 4. Vir humanitatis & exquisitæ doctrinæ laude cumulatissimus Josephus Wasse in Bibliothecæ litterariæ num. IX.

Occupationes Ecclesiasticæ & salutandi Formulæ, quibus utuntur in suo litterarum commercio Græci recentiores. Descripsit Beatissimus Ecclesiæ Hierosolymitanæ Patriarcha ac D. D. CHRYSANTHUS. Nobiscum vero communicavit GENNADIUS, Alexandria Hieromonachus & Archimandrita Dignissimus, Londini Hospes & Inquilinus.

Τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχει.

Τῷ παναγιωτάτῳ, λῳγιωτάτῳ καὶ σεβασμιωτάτῳ δεσπότη, τῷ οἰκουμενικῷ

νικῶ πατριάρχη, κυρίῳ ἱερεμίᾳ, ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπήῳ καὶ ὡσιπο-
θήτῳ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν μετρίότητος,

Πανευλαβῶς.

Patriarchæ Oecumenico.

*Præsanctissimo, Doctissimoque & Reverendissimo Despotæ Patriar-
chæ Oecumenico ac D. D. (*) *Jeremie*, mediocritatis nostræ dilecto
& charissimo Fratri & Confacerdoti in Spiritu Sancto,

Venerationem Maximam.

Τῷ πατριάρχει τῆς Ἀνποχείας.

✠ Τῷ μακαριώτατῳ, θεοσεβεστάτῳ, καὶ ἀγιωπύτῳ πατριάρχει, τῆς με-
γάλης θεσπόλεως Ἀνποχείας, καὶ πάσης ἀναβολῆς, κυρίῳ κύρῳ Ἀθανασίῳ,
τῷ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπήῳ καὶ ὡσιποθήτῳ ἀδελφῷ, καὶ συλλειτουργῷ
τῆς ἡμῶν μετρίότητος.

Πανευτυχῶς.

Εἰς Δαμασκόν.

Patriarchæ Antiocheno.

* Beatissimo, religiosissimoque & sanctissimo Patriarchæ magnæ Dei
urbis Antiochiæ & universi Orientis, D. D. (**) *Athanasio*, mediocrita-
tis nostræ dilecto & charissimo Fratri & Confacerdoti in Spiritu Sancto

Feliciter agere.

Damasci.

Τῷ πατριάρχει τῆς ἱερουσαλήμ.

✠ Τῷ μακαριώτατῳ, σοφωτάτῳ, καὶ ἀγιωπύτῳ πατριάρχει τῆς ἀγί-
ας πόλεως ἱερουσαλήμ, καὶ πάσης Παλαιστίνης, κυρίῳ κύρῳ Ἰωάννῃ, τῷ
ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπήῳ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν μετρί-
ότητος.

Πανευτυχῶς.

Εἰς Κωνσταντίνης πόλιν.

Patriar-

(*) *Jeremias Patriarcha Constantinopolitanus*, ad quem scripsere Doctores *Tubingenses*, hic vero illis cum iudicio, zelo ac pietate multa respondit, *Demetrius Procopius de eruditis Græcis, in Bibliotheca hujus Græcæ, Vol. XI. p. 770.*

(**) *Athanasius ex Antiochia, Patriarcha Antiochenus*, vir pietate & morum probitate venerationis, linguas Græcam callens atque Arabicam, sacrarum gnarus Scripturarum, sermonibus & vita ad virtutem adducens assidue Christianum, qui sub eodem vixit, seculum, *Id. p. 792.*

Patriarchæ Hierosolymitano.

✱ Beatissimo, sapientissimoque & sanctissimo Patriarchæ sacrae urbis Hierusalem & universæ Palæstinæ D. D. (*) Chrysantho, mediocritatis nostræ dilecto & charissimo Fratri & Confacerdoti in Spiritu Sancto Felicitatem omnimodam.
Constantinopoli.

Τῷ πρώτῳ οἰκουμενικῷ πατριάρχει.

✱ Τῷ παναγιωτάτῳ, σεβασμιωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ δεσπότῃ, πρώτῳ οἰκουμενικῷ πατριάρχει, κυρίῳ κυρίῳ κυπριανῷ, τῷ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀναπηλῷ ἔποθενότῳ ἀδελφῷ καὶ συλληπτηρῷ τῆς ἡμῶν μετερίτητος, αἰσίως καὶ εὐτυχῶς.

Patriarchæ nuper Oecumenico.

✱ Præsanctissimo, reverendissimoque & doctissimo Despotæ, Oecumenico nuper Patriarchæ D. D. Cypriano, mediocritatis nostræ dilecto & charissimo Fratri & Confacerdoti in Spiritu Sancto,
Prosperè & feliciter.

Τῷ πρώτῳ Ἀλεξανδρείας.

✱ Τῷ μακαρωτάτῳ, σεφωτάτῳ καὶ παναγιωτάτῳ Πάπα καὶ πατρι-
έρχει πρώτῳ Ἀλεξανδρείας, κυρίῳ κυρίῳ Γερασίμῳ, τῷ ἐν ἀγίῳ Πνεύματι
σεβασμιωτάτῳ μοι πατρί. αἰσίως καὶ περὶ χαρῶς.

Εἰς Ταμιάθι.

✱ Beatissimo, sapientissimoque & præsanctissimo Papæ & Patriarchæ nuper Alexandrino, D. D. (**) Gerasimo reverendissimo Patri in Spiritu Sancto,
Prosperitatem & plurimum Gaudium.

Tamiathi.

P p

✱ Τῷ

(*) Chrysanthus Notaras Peloponnesius, Patriarcha Hierosolymitanus, consobrinus Domini *Dosithei*, qui ante ipsum eodem Patriarchatu functus fuit, sed non parum illo doctrina variaque eruditione superior. Linguarum Græcæ & Latinæ, Theologiæ ac Mathematicæ peritus, in patribus Ecclesiæ bene versatus; studuit primum Constantinopoli, deinde in Italia, omnemque fere Europam peragratus est. Ipso Patriarchatum gerente institutum est Templum Hierosolymitanum & Sancti Sepulchri cubiculum, concedente Turca. Scripsit *Introduktion in Geographie*, Parisiis; & librum *de Officiis Ecclesiasticis Orientalis Ecclesiæ*, Bucaresti in Hungaro-Walachia impressum, utrumque vernacula Græcorum recentium Dialecto. Id. p. 793.

(**) Gerasimus Cretensis, Patriarcha Alexandrinus, Theologus & Philosophus, Græcæ, Hebræicæ

Τῷ ἁγίας. Θηβαίδου.

✠ Τῷ πανιερωτάτῳ, λογιωτάτῳ καὶ θεοπροβλήτῳ Μητροπολίτῃ τῆς ἁγιοτάτης μητροπόλεως Θηβαίδου, ὑπερίμῳ ἔξάρχῳ παντὸς τοῦ Νείλου, κυρίῳ Ἀρσενίῳ.

Sacræ Thebaïdos Metropolitano.

✠ Reverendissimo, doctissimoque & religiosissimo Metropolitæ sacrosanctæ Metropolis Thebaïdos, universæ terræ ultra Nilum Principi & Exarcho, D. Arsenio.

Τῷ πρώτῳ Αὐθένει τῆς Οὐγκροβλαχίας.

✠ Τῷ εὐσεβεστάτῳ, ὑψηλοτάτῳ, ἐκλαμπροτάτῳ καὶ χριστιανικωτάτῳ αὐθένει καὶ ἡγεμόνι πάσης Οὐγκροβλαχίας, κυρίῳ κυρίῳ Ἰωάννῃ Κωνσταντίνῳ Μπαοσαράμπα Βοεβόδα, κτ' Πνεῦμα ὁ ἅγιον ὑῶ καὶ πεποθήτῳ τῆς ἡμῶν μετερίτη.

Ἀξιοπρεπῶς.

Εἰς Οὐγκροβλαχίαν.

Ungrovalachia nuper Principi.

✠ Religiosissimo, celsissimo, illustrissimoque & Christianissimo Domino & Duci universæ Hungaro-Valachia, D.D. Joanni Constantino Bassarampa Boëboda, mediocritatis nostræ dilecto & charissimo Filio in Spiritu Sancto,

Honorem.

in Hungaro-Valachia.

Τῷ Μολδοβίας.

✠ Τῷ εὐσεβεστάτῳ, ὑψηλοτάτῳ, ἐκλαμπροτάτῳ καὶ χριστιανικωτάτῳ αὐθένει καὶ ἡγεμόνι πάσης Μολδοβλαχίας, κυρίῳ Ἰωάννῃ Δημητράσκῳ Βοεβόδα, κτ' Πνεῦμα ὁ ἅγιον ὑῶ ἀγαπητῷ καὶ ποθεινῷ τῆς ἡμῶν μετερίτη.

Ἀξιοπρεπῶς.

Εἰς Μολδοβίαν.

Moldavia Principi.

✠ Religiosissimo, celsissimo, illustrissimo Christianissimoque Principi & Re.

Hebraicæ & Latinæ Linguae callentissimus. Alexandrinæ Ecclesiæ ultra annos 20. præfuit; tandemque se sponte sua Throno abdicavit, atque in sacrum Monasterium Athos recessit, ubi per non multum temporis cum vixisset, tranquillo animo ac quieto die obiit supremum. Scripsit *Decreta* atque in *Sacram Scripturam dilucidationes*, & *adversus Judæos*. Id. p. 772, 773.

& Rectori universæ Moldaviæ, D. D. Joanni Demetrasco Boeboda, mediocritatis nostræ dilecto & desideratissimo Filio in Spiritu Sancto,
Honorem.
in Moldavia.

Τῆς α' Ἐ' Ἀχρειδών.

✠ Τῷ μακαριώτατῳ καὶ θεοσεβέστατῳ Ἀρχιεπισκόπῳ τῆς πρώτης Ἰασηνια-
νῆς Ἀχρειδών, καὶ πάσης Βουλγαρίας, κυρίῳ Διονυσίῳ, τῷ ἐν ἀγίῳ Πνεύματι
ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ τῶν ἡμῶν μετερίτη, Εἰς
Περχαρώς.

Primæ Justinianæ sive Acridæ Archiepiscopo.

✠ Beatissimo & religiosissimo Primæ Justinianæ, h. e. Achridæ & u-
niversæ Bulgariæ Archiepiscopo, D. Dionysio, mediocritatis nostræ di-
lecto Filio & Confacerdoti in Spiritu Sancto,
Gaudium plurimum, in

Τῆς β' Ἰασηνιανῆς.

✠ Τῷ μακαριώτατῳ καὶ θεοσεβέστατῳ Ἀρχιεπισκόπῳ τῆς νέας Ἰασηνια-
νῆς καὶ πάσης Κύπρου, κυρίῳ Συλβέστρῳ ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀ-
δελφῷ καὶ συλλειτουργῷ τῶν ἡμῶν μετερίτη, Εἰς Κύπρον.
Ἰγίως καὶ εὐτυχῶς.

Secundæ Justinianæ Archiepiscopo.

✠ Beatissimo & religiosissimo Archiepiscopo novæ Justinianæ & uni-
versæ Cypri, D. Sylvestro, mediocritatis nostræ dilecto fratri & confa-
cerdoti in Spiritu Sancto,

Salutem & prosperitatem.
in Cypro.

Τῷ Σερβείας.

✠ Τῷ μακαριώτατῳ καὶ θεοσεβέστατῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Πεκίῳ, καὶ πάσης
Σερβείας, κυρίῳ Καλλινίκῳ, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλ-
λετουργῷ τῶν ἡμῶν μετερίτη, Ἰγίως καὶ εὐτυχῶς εἰς.

Archiepiscopo Servix.

✠ Beatissimo & religiosissimo Archiepiscopo Pekii & universæ Ser-
vix, D. Callinico, mediocritatis nostræ dilecto fratri & confacerdoti in
Spiritu Sancto,

Bene & feliciter in

τῷ Ἡρακλείᾳ.

✠ τῷ πανιερωτάτῳ ἔ λογιωτάτῳ Μητροπολίτῃ τῆς ἀγιοτάτης Μητροπόλεως Ἡρακλείας ἔ παιδίστῃ, περὶ τῶν ὑπερήμων, ἔ ἐξάρχῃ πάσης Θράκης καὶ Μακεδονίας, κυρίῳ Νεοφύτῳ, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν μετερίτη, Θ,

Περιχαρῶς.

Εἰς Κωνσταντίνῃ Πόλιν.

Metropolitano Heracleensi.

✠ Reverendissimo & doctissimo Metropolitano sanctissimæ Metropolis Heracleæ & Raidesti, principum Antistiti, & Exarcho universæ Thraciæ & Macedoniæ, D. Neophyto, mediocritatis nostræ dilecto fratri & consacerdoti in Spiritu Sancto.

Plurimum Gaudium.

Constantinopoli.

✠ τῷ πανιερωτάτῳ ἔ λογιωτάτῳ Μητροπολίτῃ τῆς ἀγίας Μητροπόλεως Κυζίκῃ, ὑπερήμῳ ἔ ἐξάρχῃ πάσης Ἑλλησποντοῦ, κυρίῳ Κυρίλλῳ, τῷ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν μετερίτη, Θ,

Περιχαρῶς.

Εἰς Κωνσταντίνῃ Πόλιν.

✠ Reverendissimo & doctissimo Metropolitano sanctæ Metropolis Cyzici, Principi & Exarcho universi Hellepontis, D. Cyrillo, mediocritatis nostræ dilecto fratri & consacerdoti in Spiritu Sancto,

Plurimum Gaudium.

Constantinopoli.

✠ τῷ πανιερωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ Μητροπολίτῃ τῆς ἀγιοτάτης Μητροπόλεως Νικομηδείας, ὑπερήμῳ καὶ ἐξάρχῃ πάσης Βιθυνίας, κυρίῳ Παρθενίῳ, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν μετερίτη, Θ,

Περιχαρῶς.

Εἰς Κωνσταντίνῃ Πόλιν.

✠ Reverendissimo & doctissimo Metropolitano sanctissimæ Metropolis Nicomediæ, Principi & Exarcho universæ Bithyniæ, D. Parthenio, mediocritatis nostræ dilecto fratri & consacerdoti in Spiritu Sancto,

Plurimum gaudere.

Constantinopoli.

✠ Χαλ.

- ✠ Χαλκηδόνος, πάσης Βιθυνίας, κυρίῳ Κωνσταντίῳ.
✠ Chalcedonis, universæ Bithyniæ, Domino Constantio.
- ✠ Θεσσαλονίκης, πάσης Θεπάλιας, κυρίῳ Ἰγνατίῳ.
✠ Thessaloniciæ, universæ Thraciæ, D. Ignatio.
- ✠ Καισαρείας Καππαδοκίας, ὑπερίμῳ τῶν ὑπερίμων, καὶ ἐξάρχῳ
πάσης Ἀνατολῆς, κυρίῳ Ἰερεμίᾳ.
✠ Cæsareæ Cappadocensis, principum Principi & Exarcho univer-
sæ Orientis, D. Jeremiæ.
- ✠ Ἐφέσῃ, πάσης Ἀσίας κυρίῳ Θεοφάνει.
✠ Ephesi, universæ Asiæ, D. Theophani.
- ✠ Ἀγκύρας, πάσης Γαλατίας, κυρίῳ Μακαρίῳ.
✠ Ancyra, universæ Galatiæ, D. Macario.
- ✠ Ῥόδῳ, πασῶν τῶν Κυκλάδων Νήσων, κυρίῳ Ἰγνατίῳ.
Rhodi, omnium Cycladum Insularum, D. Ignatio.
- ✠ Τερνόβῃ, πάσης Βουλγαρίας, κυρίῳ Διονυσίῳ.
✠ Tornovi, universæ Bulgariæ, D. Dionysio.
- ✠ Λαρίσσης, δευτέρῃς Θεπάλιας, καὶ πάσης Ἑλλάδος κυρίῳ Παρ-
θενίῳ.
✠ Larissæ, alterius Thessaliæ, & universæ Græciæ, D. Parthenio.
- ✠ Ἰωαννίνων, ὑπερίμῳ καὶ ἐξάρχῳ Κερκύρων, κυρίῳ Κλήμεντι.
✠ Joanninorum, Principi & Exarcho Cereyreorum, D. Clementi.
- ✠ Ἀδριανουπόλεως, παντὸς Αἰμμημόντος, κυρίῳ Ἀθανασίῳ.
✠ Adrianopolis, universi Hæmimontis, D. Athanasio.
- ✠ Φιλίππων, Θεάκης Δρογοβητίας, κυρίῳ Νεοφύτῳ.
✠ Philippopolis, Thraciæ Drogobeticensis, D. Neophyto.
- ✠ Κρήτης, πάσης Εὐρώπης, κυρίῳ Ἰωάσαφ.
✠ Cretæ, universæ Europæ, D. Joasaph.
- ✠ Σμύρνης, πάσης Ἀσίας, κυρίῳ Παρθενίῳ.
✠ Smyrnæ, universæ Asiæ, D. Parthenio.
- ✠ Μιτυλήνης, πάσης Λέσβου, κυρίῳ Νικοδήμῳ.
✠ Mitylenæ, universæ Lesbi, D. Nicodemo.

- ✠ Νικαίας, πάσης Βιθυνίας, κυρίῳ Γενναδίῳ.
✠ Nicææ, universæ Bithyniæ, D. Gennadio.
- ✠ Πριυῆς, πάσης Βιθυνίας, κυρίῳ Κυρίλλῳ.
✠ Priuæ, universæ Bithyniæ, D. Cyrillo.
- ✠ Ἀμασείας παντὸς Εὐξείνου Πόντος, κυρίῳ Διονυσίῳ.
✠ Amasææ, universi Ponti Euxini, D. Dionysio.
- ✠ Ἀγχιάλης, πάσης μαύρης Θαλάσσης, κυρίῳ Μακαρίῳ.
✠ Anchiali, universi maris rubri, Domino Macario.
- ✠ Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης, πάσης Αἰτωλίας, κυρίῳ Νεοφύτῳ.
✠ Naupacti & Artæ, universæ Ætoliæ, D. Neophyto.
- ✠ Πισιδίας, Σίδης, Μυρεών, καὶ Ἀτταλείας, κυρίῳ Λεοντίῳ.
✠ Pisidiæ, Sides, Myreorum, & Attaliæ, D. Leontio.
- ✠ Ἰκονίης, πάσης Λυκαονείας, κυρίῳ Ἀνθίμῳ.
✠ Iconii, universæ Lycaoniæ, D. Anthimo.
- ✠ Νεοκαισαρείας, Πόντος Πολεμονιακῆς, κυρίῳ Γρηγορίῳ.
✠ Neocæsareæ, Ponti Polemoniæ, D. Gregorio.
- ✠ Ἀθηναίων, πάσης Ἑλλάδος, κυρίῳ Μελετίῳ.
✠ Athenarum, universæ Græciæ, D. Meletio. (*)
- ✠ Τραπεζούντης, πάσης Λαζικῆς, κυρίῳ Παΐσιῳ.
✠ Trapezuntii, universæ Lazices, D. Païsio.
- ✠ Δρύστρας, παντὸς ὑπὲρ Δανάβου, κυρίῳ Ἀθανασίῳ.
✠ Drystræ, universæ terræ ultra Danubium, D. Athanasio.
- ✠ Θεβῶν, πάσης Βοιωτίας, κυρίῳ Μακαρίῳ.
✠ Thebarum, universæ Bœotix, D. Macario.
- ✠ Μαρωνείας, πάσης Ῥοδόπης, κυρίῳ Καλλινίκῳ.
✠ Maroniæ, universæ Rhodopes, D. Callinico.
- ✠ Παροναξίας, παντὸς Αἰγίης πελάγους, κυρίῳ Κυρίλλῳ.
✠ Paronaxiæ, universæ Pelagi Ægæi, D. Cyrillo.

✠ Σθ

(*) Meletius, vir doctus, varizque eruditionis; Rhetor, Medicæ Artis abunde peritus, Græcam, Latinam, & Italicam Linguam callens, Joanninorum Scholæ primum flu-
duit, deinde in Italia; scripsit Librum de Ecclesiastica Histeria. D. Procop. ib. p. 784

- ✠ Σεργίων, πάσης Μακεδονίας, κυρίῳ Σπφάνῳ.
 ✠ Serrarum, universæ Macedoniae, D. Stephano.
- ✠ Εὐρίπ. πάσης Εὐβοίας, κυρίῳ Καλλινίκῳ.
 ✠ Euripi, universæ Euboeæ, D. Callinico.
- ✠ Μηθύμνης, ὑπερτίμῳ καὶ ἐξάρχῳ Λέσβου, κυρίῳ Ἀνθίμῳ.
 ✠ Methymnæ, Principi & Exarcho Lesbi, D. Anthimo.
- ✠ Οὐγκροβλαχίας, ὑπερτίμῳ καὶ ἐξάρχῳ Πλαγηνῶν, κυρίῳ Ἀνθίμῳ.
 ✠ Hungaro-Valachiae, Principi & Exarcho Plagenarum, D. Anthimo.
- ✠ Μολδοβλαχίας, Σοτζάβας καὶ Πλαγηνῶν, κυρίῳ Μισαήλ.
 ✠ Moldovalachiae, Sotfavae & Plagenarum, D. Misael.
- ✠ Βερούσιας, ὑπερτ. καὶ ἐξ. Θεσσαλίας, κυρίῳ Λεοντίῳ.
 ✠ Berroæ, Principi & Exarcho Thessaliæ, D. Leontio.
- ✠ Φιλίππων καὶ Δράμας, ὑπερτ. καὶ ἐξάρχῳ Μακεδονίας, κυρίῳ Ἀνθίμῳ.
 ✠ Philipporum, & Dramæ, Principi & Exarcho Macedoniae, D. Anthimo.
- ✠ Διδυμοτείχης, ὑπερτίμῳ καὶ ἐξάρχῳ Ῥοδίτης, κυρίῳ Ἰωακείμ.
 ✠ Didymotichi, Principi & Exarcho Rhodopes, D. Joachimo.
- ✠ Τῷ πανιερωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ Μητροπολίτῃ τῆς ἁγιοτάτης Μητροπόλεως Χίου, κυρίῳ Γενναδίῳ, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν μετριότητος.
 Ἰγνείως
 εἰς Χίον.
- ✠ Reverendissimo & doctissimo Metropolitano sanctissimæ Metropolis Chii, D. Gennadio, mediocritatis nostræ dilecto fratri & confacerdoti in Spiritu Sancto,
 Salutem
 in Chio.
- ✠ Τῷ πανιερωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ Μητροπολίτῃ τῆς ἁγιοτάτης Μητροπόλεως Αἰνῶ, κυρίῳ Ἱερεμίου, τῷ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ.
- ✠ Reverendissimo & doctissimo Metropolitano sanctissimæ Metropolis Æni, D. Jeremiae, dilecto in Spiritu Sancto.

✠ Τῷ

✠ τῷ πανιερωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Νέων Πατρῶν, κυ-
ρίῳ Γρηγορίῳ, τῷ ἐν ἀγίῳ Πνεύματι.

✠ Reverendissimo & doctissimo Metropolitano Neopatræ, D. Gre-
gorio, in Spiritu Sancto.

✠ τῷ πανιερωτάτῳ Μητροπολίτῃ Ξάνθης ἔ Περλθεωρίας, κυρίῳ Μακα-
ρίῳ, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι.

✠ Reverendissimo Metropolitano Xanthes & Peritheorii, D. Maca-
rio, in Spiritu Sancto.

✠ Μελενίκῃ, κυρίῳ Γρηγορίῳ.

✠ Melenici, D. Gregorio.

✠ Προιλάβῃ, κυρίῳ Γρηγορίῳ.

✠ Proilavi, D. Gregorio.

✠ Βιζύῃς, κυρίῳ Ἰωακείμῳ.

✠ Vifyæ, D. Joachimo.

✠ Γοτθίας καὶ Καφᾶ, κυρίῳ παρθενίῳ.

✠ Gotthiæ & Caphæ, D. Parthenio.

✠ Λήμνῃς, κυρίῳ Ἰωαννικίῳ.

✠ Lemni, D. Joannicio.

✠ Σηλυβρίας, κυρίῳ Λεοντίῳ.

✠ Sylebriæ, D. Leontio.

✠ Σαζυπόλεως, κυρίῳ Δαμασκηνοῦ.

✠ Sozypolis, D. Damasceno.

✠ Γάνῃς καὶ Χώρας, κυρίῳ Κωνσταντίνῳ.

✠ Gani & Chora, D. Constantio.

✠ Μεσημβρίας, κυρίῳ Μακαρίῳ.

✠ Mesembriæ, D. Macario.

✠ Βιδύνῃς, κυρίῳ Συμεῶν.

✠ Vidynæ, D. Simeoni.

✠ Βάρνης, κυρίῳ Μακαρίῳ.

✠ Varnæ, D. Macario.

✠ Σοφίας, κυρίῳ Ἀναστασίῳ.

✠ Sophiæ, D. Anastasio.

✠ Δέρκων, κυρίῳ Νικοδήμῳ.

✠ Dercorum, D. Nicodemo.

✠ Μηδείας, κυρίῳ Παΐτιῳ.

✠ Medææ, D. Paisio.

✠ Ἰμπρῃς, κυρίῳ Γερμανῷ.

✠ Impri, D. Germano.

✠ Κορίνθῃς, πάσης Πελοποννήσου, κυρίῳ Γρηγορίῳ.

✠ Corinthi, universæ Peloponnesi, D. Gregorio.

✠ Μονεμβατίας, πάσης Πελοποννήσου, κυρίῳ Γρηγορίῳ.

✠ Monembasiæ, universæ Peloponnesi, D. Gregorio.

✠ Παλαιῶν πατρῶν, πάσης Ἀχαιᾶς, κυρίῳ Ἀρσενίῳ.

✠ Palapatræ, universæ Achaïæ, D. Arsenio.

✠ Ναυπλίου καὶ Ἀργεῖ, κυρίου Ἀμβροσίου.

✠ Nauplii & Argi, D. Ambrosio.

✠ Χριστιανουπόλεως, κυρίου Γρηγορίου.

✠ Christianopolis, D. Gregorio.

Οἱ Ἀρχιεπίσκοποι.

✠ Τῷ πανιερωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἐν ἁγίᾳ καὶ Θεο-
βαδίᾳ ὄρεσι Σινᾷ, κυρίῳ Ἀθανασίῳ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ
καὶ συλλειτουργῷ.

Archiepiscopi.

✠ Reverendissimo & doctissimo Archiepiscopo sancti & coelestis
Montis Sina, D. Athanasio, fratri dilecto & confacerdoti in Spiritu
Sancto.

✠ Τῷ πανιερωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Προικονήσῃ, κυρίῳ
Θεοκλήτῳ, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ.

✠ Reverendissimo & doctissimo Archiepiscopo Proconesi, D. Theo-
cleto, fratri dilecto in Spiritu Sancto.

✠ Τῷ πανιερωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Λιτitzης, κύρ Παλατίῳ, ἐν ἁγίῳ
Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ.

✠ Reverendissimo Archiepiscopo Lititzæ, D. Palatio, fratri dilecto
in Spiritu Sancto.

✠ Τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Κώῃ, κύρ Κυρίλλῳ, ἐν ἁγίῳ πνεύ-
ματι ἀγαπητῷ.

✠ Religiosissimo Archiepiscopo Coi, D. Cyrillo, fratri in Spiritu
Sancto.

✠ Τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Σάμῃ καὶ Ἰκαρίας, κύρ Γρηγορίῳ,
ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ.

✠ Religiosissimo Archiepiscopo Sami & Icariae, D. Gregorio, fratri
& confacerdoti in Spiritu Sancto.

✠ Τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Μύλῃ καὶ Κημύλῃ, κύρ Νεοφύτῳ,
ἐν ἁγίῳ Πνεύματι.

✠ Religiosissimo Archiepiscopo Myli & Cemyli, D. Neophyto, in
Spiritu Sancto.

✠ τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Καρπάθῃ καὶ Κάσι, κύρ Νεοφύτῳ, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ.

✠ Religiosissimo Archiepiscopo Carpathi & Casi, D. Neophyto, dilecto in Spiritu Sancto.

✠ Κασανδρείας, κύρ Ἰγνατίῳ.

✠ Casandriæ, D. Ignatio.

✠ Φαναρίου, κύρ Ὀδινᾷ.

✠ Phanarii, D. Odina.

✠ Ἀνδρῆ, κύρ Ἀθανασίῳ.

✠ Andri, D. Athanasio.

✠ Σίφνῃ, κύρ Μακαρίῳ.

✠ Siphni, D. Macario.

✠ Τζίας καὶ Θεμίων, κύρ Βαρθολομαίῳ.

✠ Tziæ & Thermiorum, D. Bartholomæo.

✠ Σαντορίνης, κύρ Ζαχαρίῳ.

✠ Santhorinæ, D. Zachario.

✠ Κυθήρων, κύρ Μελετίῳ.

✠ Cytherorum, D. Meletio.

✠ Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθῃ, κύρ Τιμοθέῳ.

✠ Cephallenia & Zacynthi, D. Timotheo.

✠ Λευκάδος καὶ ἁγίας Μαύρας, κύρ Ἀνθίμῳ.

✠ Leucados & Sanctæ Mauræ, D. Anthimo.

✠ Πωγωνιανῆς, κύρ Εὐθυμίῳ.

✠ Pogonianæ, D. Euthymio.

✠ Χαλδίας, κύρ Γρηγορίῳ.

✠ Caldeæ, D. Gregorio.

Οἱ Ἐπίσκοποι τῆς Ἡρακλείας.

✠ τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἐπισκόπῳ Καλλιπόλεως καὶ Μαδύτων, κύρ Ἰερμίας, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ.

Episcopi sub Metropoli. Heracleensi.

✠ τῷ θεοφιλεστάτῳ Καλλιπόλεως καὶ μαδύτων, κύρ Ἰερεμίας ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ.

✠ Religiosissimo Episcopo Calliopolensi & Madytorum, D. Jeremia, dilecto fratri in Spiritu Sancto.

✠ τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἐπισκόπῳ Μάτρων καὶ Ἀθύρων, κύρ Νείλῳ, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι.

✠ Religiosissimo Episcopo Matrorum & Athyrorum, D. Nilo in Spiritu Sancto.

✠ τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἐπισκόπῳ Τυρελῶν καὶ Σερεντζίων, κύρ Νεκταρίῳ, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι.

✠ Reli

* Religiosissimo Episcopo Tyrolæ & Serentziorum, D. Nectario in Spiritu Sancto.

* τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἐπισκόπῳ Μυριοφύτου καὶ Περιεστάσεως, κύρ Ἰωάσαφ τῷ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι.

* Religiosissimo Episcopo Myriophyti & Peristasis, D. Joasaph, in Spiritu Sancto.

Ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Ἀδριανουπόλεως.

* τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἐπισκόπῳ Ἀγαθοπόλεως, κύρ Ῥωμανῷ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ.

Episcopus sub Metropol. Addrianopolensi.

* Religiosissimo Episcopo Agathopolensi, D. Romano, dilecto in Spiritu Sancto.

Οἱ Ἐπίσκοποι τῆς Θεσσαλονίκης.

* τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἐπισκόπῳ Κίτρης, κύρ Ἀθανασίῳ, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ.

Episcopus sub Metropol. Thessalonicensi.

* Religiosissimo Episcopo Citri, D. Athanasio, dilecto fratri & confacerdoti in Spiritu Sancto.

* Καμπανίας, κύρ Κωνσταντῖου.

* Σερβείων, κύρ Διονυσίου.

* Campaniæ, D. Constantio.

* Serviorum, D. Dionysio.

* Ἀρδαμερίου, κύρ Θεοφιλήτου.

* Πέτρας, κύρ Μακαρίου.

* Ardamerii, D. Theophileto.

* Petræ, D. Macario.

* Πολυάνης, κύρ Συμεών.

* Polyanes, D. Simeoni.

* Ἱερισσοῦ καὶ Ἀγίου Ὄρους, κύρ Ἀνθίμου.

* Hierisfi & Sacri Montis, D. Anthimo.

* Πλαταμωνῶν, κύρ Μελετίου.

* Platamonis, D. Meletio.

* Ῥεντίνης, κύρ _____

* Rentinæ, D. _____

τῷ Τορνόβῃ οἱ Ἐπίσκοποι.

Sub Metropol. Turnovi, Episcopi.

✠ Τζερεβενῷ, κύρ _____	✠ Λοφτζῷ, κύρ _____
✠ Tzerveni, D. _____	✠ Lophtzi, D. _____
✠ Πρεσλάβας, κύρ _____	
✠ Preslavæ, D. _____	

τῷ Λαρίσσης οἱ Ἐπίσκοποι.

Episcopi sub Lariffensi Metropol.

✠ Δημητριάδῃ, κύρ Ἰωαννικίῳ.	
✠ Demetriadis, D. Joannicio.	
✠ Λητζᾶς καὶ Ἀγραφῶν, κύρ Διονυσίῳ.	
✠ Letzæ & Agraphorum, D. Dionysio.	
✠ Σταγῶν, κύρ Ἀρσενίῳ.	✠ Γαρδικίῳ, κύρ Γρηγορίῳ.
✠ Stagorum, D. Arsenio.	✠ Gardecii, D. Gregorio.
✠ Θαυμακῷ, κύρ _____	✠ Ζητανίῳ, κύρ _____
✠ Thaumachi, D. _____	✠ Zetunii, D. _____
✠ Λοιδωρικίῳ, κύρ _____	✠ Ραζδοβιζίῳ, κύρ _____
✠ Loidoricii, D. _____	✠ Razdovizii, D. _____
✠ Σκιάθῃ καὶ Σκοπέλῃ, κύρ Κλήμεντι.	
✠ Sciathi & Scopeli, D. Clementi.	

Οἱ Ἐπίσκοποι τῷ Ἰωαννίνῳ.

Episcopi sub Metropol. Joanninorum.

✠ Βελᾶς, κύρ Φιλαρέτῳ.	✠ Δρυνοπόλεως, κύρ Παρθενίῳ.
✠ Velæ, D. Philareto.	✠ Drynopolis, D. Parthenio.
✠ Δελβίνῃ καὶ Χειμάρρῃ, κύρ _____	
✠ Delvini & Chimarræ, D. _____	
✠ Βοθρόντῃ καὶ Γλυκεῶν, κύρ _____	
✠ Bothroni & Glycorum, D. _____	

XVII. Ut ad collectiones scriptorum Græcorum, quas recensendas ac capite in me suscepī, redeam, variæ nec contemnendæ exstant, quas *Joachimo Camerario* (*) Phœnici Germaniæ debemus. Sunt autem hæ:

1. ἐκλογή καὶ οἱ ἀπάνθισμα διὰφόρων Ἐπιστολῶν Ἑλληνικῶν, ὑπὸ τοῦ Ἰ. Ἀλδ. Ἐ. ἀλλων περὶ ἰνῶν ἐκδοθεισῶν, καὶ νῦν δὴ ὑπὸ παντοίων εἰς τὴν τῶν Ῥωμαίων γλῶσσαν μεθερμηνευθεισῶν, ὧν ἐκάστ. τῆνομα ἐπ' αὐτῇ ἔκπονήματος περὶθεν ὀφθῆται. Complectitur libellus hic Epistolas selectas LXXXVI. Græce descriptas, *Dionis* unam ad Dionysium quæ inter Platonicas legitur, tum nonnullas *Aristotelis*, *Phalaridis*, *Apollonii* Tyanensis, *Platonis*, *Basilii*. &c. Separatim deinde subjuncta legitur Latina harumce Epistolarum versio, variis auctoribus, *Joach. Camerario* ipso, *Joanne Sciuro*, *Paulo Vadino*, *Christophoro Buxio* Papebergenfi, *Matthia Flacio* Illyrico, *Laur. Durrjo* Norico, *Hieronymo Schnado*, *Matthia Irenao* & *Johanne Seebelio*. Denique subjunctæ sunt aliæ Epistolæ undecim, quarum singulæ suam statim annexam habent versionem. Harum binæ auctorem habent ipsum Camerarium, una sub Aristotelis nomine ad Philippum, altera sub Sopatrī ad Dionysium Areopagitam, cujus ad hunc Epistola præmittitur. Tubing. 1540. 8.
 2. Libellus gnomologicus, bonarum utiliumque sententiarum generalem expositionem Græcam Latinamque continens, ad puerilem quidem institutionem accommodatus, sed qui tamen adultioribus quoque oportunus esse possit. Lips. 8. sine anni nota. Græce, & ad calcem voluminis Latine.
- Εἰ γνωμικῆς διδασκαλίας σύνολος p. 25. de doctrina generalium sententiarum, summula considerationis, auctore Joach. Camerario. p. 157.

Qq q 3

Sen-

(*) De Camerario optimo ac singulari Viro, & pulcherrime promerito de bonis litteris, Græcis præsertim, consuli possunt D. *Andreas Freyhubius* oratione dicta in ejus funere 19. April. 1574. editaque Lipsiæ in 4. *Melchior Adams* in vitis Philosophorum, *Jeremias Sohnus* narratione de vita Joach. Camerarii, *Theodorus Beza* in iconibus F. I. *Antonius Teisserius* in elogiis Thuaneis, *Jacobus Thomassinus* in prælationibus pag. 488. seqq. *Gregorius Richter* Melanchthoniana p. 443. seqq. *Adolphus Clarmundus* sive qui latet sub illo nomine Rudigerus in vitis eruditiorum vulgatis Germanice T. VI. sub init. & *Jo. Abrahamus Wimmerus* in schediasmate ad B. Joannem Christianum Buckium, de Camerario, Lutheri meritis nihil detrahente Witeb. 1723. 4. Apud Vossium de scientiis Mathematicis p. 377. ubi digna laude Camerarium præstat, pro Anno 1710 1711. quo denatus fuisse traditur, emendandum est LXXIV.

Sententiæ selectæ ex *Platone*. Græc. p. 33. 79. seq. 83. & Lat. pag. 165.

219. 224.

Ex *Lyfia & Isocratis* Orationibus. Gr. p. 42. 43. seq. & Lat. p. 176.

Ex Orationibus *Lycurgi* Gr. p. 85. Lat. p. 226.

Ex Orationibus *Andocidis, Dimarchi, & Æschini*. Gr. p. 47. Lat. p. 182.

Ex Orationibus *Demosthenis*. Gr. p. 49. 86. Lat. p. 183. 227.

Ex *Herodoto*. Gr. p. 55. Lat. p. 190. seq. & 301.

Ex *Thucydide*. Gr. p. 59. 81. 84. Lat. p. 195. 221. 225.

Ex *Xenophonte*. Gr. p. 63. 82. 86. Lat. p. 200. 223. 227.

Ex *Aristotele*. Gr. p. 70. 80. 82. 84. Lat. p. 208. 220. 222. 225.

Ex *Polybio*. Gr. p. 75. Lat. p. 215.

Ex *Plutarcho*. Gr. p. 77. 85. 87. Lat. p. 217. 227. 228.

Ex *Halicarnasseo* (Dionysio) Gr. p. 79. Lat. p. 218.

Ex *Athenai* Dipsosophistis. Gr. p. 81. 83. Lat. p. 221. 223.

Ex *Theophrasto*. Gr. p. 86. Lat. p. 227.

Ex *Eustathio* ad Homerum. Gr. p. 85. 86. Lat. p. 226. 227.

Agapeti ἐκ θετικῶν κεφαλῶν ἀρχαίων, exposita capita præceptionum ad Imperatorem Justinianum ex MS. Joannis Sambuci, quod cum editione Colonienſi ante annos quinquaginta duos vulgata Camerarius contulit. Gr. pag. 87 - 108. Lat. pag. 227 - 251. Sicut in Græcis primæ capitum litteræ sive acrostichi reddunt hæc verba : τῷ θεῷ ἡμῶν βασιλεῖ ἡμῶν ἰουστινιανῷ ἀγάπητος ὁ ἐλάχιστος διάκονος, sic in Latina Camerarii versione (*) ex primis capitum litteris leges hæc ; *Divinissimo & pietate summo Regi nostro Justiniano Agapetus in minimis Diaconus*. Confer si placet quæ de hocce scripto dicta a me sunt Volum. VI. hujus Bibl. pag. 570. seq.

Epistola

(*) Camerarius annotat, à Græcis capita illa Agapeti vocari *χεδὴν βασιλικήν* seu *χῆ δια βασιλικά*, quibus nominibus significatur compositio minus elaborata, & operæ festinatæ fabrica, & quasi commentarius ad Regum pertinens considerationem. *Fuit autem interpretatio nostra aliquanto operosior, in studio illam Græca orationis πανηγυρικῶς contra formam effringendi*. Scholia Græca quæ in Sambuci MS. reperit, indigna editione Camerarius existimavit, nam adjectam, inquit, in Sambuceo libello puerilem verborum explicationem, neque tempore hoc necessariam, neque propositio nostro congruentem duximus. Auctor illorum scholiorum græcorum adhuc ineditum *Moschopolus*, ex quibus excerpta quædam dedi Volum. XII. hujus Bibl. pag. 306. seq.

istola *Palladii* de Indicis gentibus & de Bragmanibus, edita primum ex MS. Jo. Sabinuci, quod mendose exaratum ab imperito linguæ Græcæ & indocto scriba Camerarius queritur. Græce p. 110--149. Latine p. 253-294. notæ p. 302. seq. Hanc Palladii Epistolam centum amplius annis interjectis tanquam ineditam Græce & Latine Eduardus Brissæus Lond. 1668. 4. in lucem protulit, ut dixi Volum. IX. hujus Bibl. p. 10.

3. *Ἐπιγράμματα ἐλληνικά τῶν παλαιῶν ποιητῶν καὶ Ἐπιτάφια*, Epigrammata Veterum Poëtarum atque Epitaphia, cum epigrammatis Joachimi Camerarii & Jacobi Micylli, Basileæ ex officina Hervagiana 1538. 8. In hoc libello Græce exhibentur inprimis *oracula* ex veterum scriptis collecta, cum nonnullis Sibyllinis p. 1-34. Deinde p. 35. seq. *griphi* sive *anigmata*. Hinc *epigrammata* omnis generis *εὐκωμιαστικά καὶ σκωπτικά*, *παροιμιακά* π *καὶ γνῶμικά* καὶ ὅσα *παιγνιώδη ἢ τοις ἰστορίαις* p. 38. Porro *ἀναθηματικά* καὶ εἰς εἰκόνας. p. 63. *Ἐπιτάφια* p. 79. Non ex anthologia epigrammatum Planudea sed ex aliis veterum scriptis hanc collectionem à Camerario adornatam facile apparet, cui deinde subjunxit epigrammata quædam Græca recentium *Politiani* p. 97. *Jacobi Micylli* Argentoratensis p. 100. & quæ ipse non infelici vena composuit Camerarius p. 103--141. in quibus & griphi quidam p. 117. & hymni sacri p. 122. seq. & onirocritica adjuncta, onirocriticis *Ἀστράμψυχι* (*) sine nomine auctoris præmissis p. 138. Claudunt volumen nonnulla ex oraculis & epigrammatibus priscis à Camerario Latine versa p. 143--159.

4. Disputatio de piis & catholicis atque orthodoxis precibus & invocatione Numinis Divini: & expositæ formulæ harum, tam de sacris Scripturis quam aliorum usurpatione descriptæ Græce & Latine. acceperunt definitiones præcipuarum rerum quarum mentio in hac disputatione fit. Argentorat. 1560. 8.

hoc libro post piam & eruditam Camerarii de precibus & adoratione ad solum DEUM, non ad imagines nec ad Mariam aut Sanctos referenda dissertationem p. 1-70. sequuntur Preces SS. *Chrysostomi*, *Basilii*

(*) De his dictum lib. IV. hujus Bibl. c. 13. §. 11. Hadrianus Junius lib. I. animadverfor. c. 18. versus LXXV. onirocriticos edidit & versione etiam donavit. In hac Camerarii editione autem sunt versus LXXXIV.

Basilii, Gregorii Nazianzeni, Jo. Damasceni, & aliorum Græce descriptæ ex libello precationum quo Græcæ Ecclesiæ utuntur, & Camerarius appellat Μηνάριον p. 71-92.

Preces Græce excerptæ ex sacris litteris: Oratio Dominica, p. 99. Oratio Jesu ex Johannis XVII. p. 100. cum Græca elegiaca Camerarii metaphrasi p. 103. Oratio Jacobi Genes. XXXII. & Moysi Deut. IX. p. 108. & Exod. XXXII. XXXIII. p. 141. seq. Josaphati 2. Paralipom. VIII. ex Heroica metaphrasi Græca p. 109. & Latina elegiaca p. 231. Precatio Hiskia Regis 4. Reg. XIX. p. 111. Manassa Regis p. 112. Jona Prophetæ ex Jon. II. & Jeremia p. 114. cum Latina Heroica metaphrasi p. 232. Precatio Danielis, Dan. IX. p. 116. Esdra, Esdr. IV. & Neem. IX. p. 118. 121. Juditha, Judith. IX. & VI. p. 126. 128. Tobia, Tob. III. ibid. Baruchi p. 129. Mardochei & Estheris ex Esther. XIII. & XIV. p. 130. 131. Precatio Salomonis nomine ex libro Sapientiæ c. IX. p. 133. quem librum Camerarius ait existimari compositum à Philone καὶ προσωποποιῶν. Salomonis ex 3. Reg. VIII. p. 135. Ex Proverbior. XXX. p. 140. Neemia 2. Maccab. I. Psalmus I. I. p. 142.

Formulæ precationum piarum recentes, à Camerario Græce compositæ p. 144. seq. elegia Eucharistica ad Christum p. 157.

Formulæ benedictionum & laudes atque gratias DEO agendi, ex sacris litteris, Melchisedechi, Genes. XIV. p. 160. Isaaci Genes. XXVIII. Jacobi Genes. XLVIII. Benedictio sacerdotalis Num. VI. Salomonis 3. Reg. VIII. p. 161. Esdræ, Esdr. VII. p. 162. Trium puerorum () p. 163. Zachariæ ex Luc. I. p. 167. cum Latina metaphrasi Heroica p. 234. Elisabethæ ex Luc. I. Esaiæ XII. ex Metaphrasi Græca Camerarii Heroica. p. 168. Tobia XIII. p. 169. Moysi (**) Exod. XV. p. 172. Annæ & Elcanæ (***) 1. Samuel. II. p. 174. Davidis*

(*) Ad calcem hujus hymni sive δοξολογίας, ex libris ecclesiasticis Græcorum hæc adduntur, p. 167. εὐλογεῖτε Ἀπόστολοι, ὡσεὶ ᾠῆται καὶ Μάρτυρες Κυρίου τοῦ Κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψύετε αὐτὸν εἰς τὰς αἰῶνας. Εὐλογεῖτε Πατέρα, καὶ Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα. Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψύετε εἰς πάντας τὰς αἰῶνας. Αἰνεῖτε, εὐλογεῖτε, προσκυνεῖτε τὸν Κύριον, ὑμνῶντες καὶ ὑπερυψύοντες αὐτὸν εἰς τὰς αἰῶνας.

(**) ἄρδην βυθίσας Φαραῶν, Μωσῆς λέγει.

(***) Θεὸν γεραίρει χήρα πικτύσα ξένως.

- Davidis 2. Reg. XXII. p. 176. Hiskia Regis, Esai. XXXVIII. p. 180. Judithæ, Judith. XVI. p. 181. Jesu Sirachidæ p. 182. Mariæ Virginis ex Luc. I. p. 185. cum metaphrasi Latina Heroica Camerarii. p. 236. hymnus ἐξιτήριος sive valedictorius Simeonis, ex Græca ejusdem Camerarii metaphrasi p. 186.
- Doxologia Ecclesiastica p. 186. Precatio Clementis Alex. p. 222. Hymnus in Salvatorem p. 223. Hymnus quotidianus. p. 224.
- Hymni recens Græco carmine à Camerario compositi, in SS. Trinitatem p. 187. in Christi genethlia sive Nativitatem. p. 188. 191. 192. 212. 218. in Spiritum S. p. 195. in passionem & resurrectionem Christi. p. 208. ὡδὴ εὐλογητική. p. 225.
- Formulæ gratiarum actionum recentes Græcæ. p. 227.
- Preces pro Catechumenis in terra prostratis, incipiente Diacono, lege Ecclesiæ, ex his quæ sunt apud S. Chrysostomum in primum secundæ ad Corinthios, Latine versæ à Camerario. p. 230.
- Formulæ precum Latinæ. p. 237. Psalmi XLVI. meditatio, DEUS noster refugium & virtus. p. 250.
- Definitiones rerum sacrarum, Græcè compositæ à Camerario. p. 255–261.
- Responsio versibus Græcis jambicis ad triplex dubium, quomodo precibus precumque formulis sit opus, cum DEO jam nota sint omnia, nec curet ille verborum cultum aut blanditias, & ipse immotus atque immutabilis sit in suis consiliis. p. 262. 263. Sed tertium dubium ejusque solutionem non injucundum fuerit hoc loco ipsius verbis cognoscere:

Ἀλλ' ὅστις ὁ Θεὸς οἶσθ' αἰὲν ὁ αὐτὸς ὢν,
καὶ ἀμετέκλητ' ἐν οἷς περὶ τοῦ πανταχῶς
πῶς ἐν ἀκέραις τῶν ἐμῶν προσευγμάτων
μετασρέφοιτο παρασθὼν πάρεσιν ἐμοῖς;
ὃ γὰρ μετάνοι κένθ' ὡς περὶ πρὸς ἑστέος.

Λ Γ Σ Ι Σ.

Δὲ τὰ τοῦ γίνεσθ' ὅσα γ' αἰτησώμεθ' ἀν
τῇ πίστει ἀνὰ βολὴν περὶ, ὅτι κεκελεύσμεθα
καὶ τῆς ἐπαγγελίας πάρεσι πιστάλας.
ὄνθ' γὰρ ἀτρέπτῃ θεὸς καὶ δίδως,
ἐκ ἐσθ' ὅμως ἔσθ' ἀνελεῖμένων σερρότης.

R r r

αὐλ'

ἀλλ' αὖτε εὐαγγέλιον τρόπον ἔχει χρηστὸς ὢν.
 ἔ' γάρβ' ἐπαίνει Δυναμίδος ἀνδραπίνης
 Φύσεως, λογιζομένων ῥήμασιν θείων Θεῶ,
 ταῖς ἀδανίαις τῶν βροτῶν ὁ Κύριος
 συμπρέφεται διελκυσθεὶς σωτηρίως,
 ἀπὶ οἴδε πτερῶν, ἀπὶ πτερῶν δαπνέων.
 βέλη δὲ πάντα κατεδύναται σαφῶς ἔδει;
 πίστευε, τῇ πίστει γὰρ ἡ γνώσις ἐπεται.
 πίσις δὲ ἡς ἱερὰς γραφὰς στήθεγμ' ἔχει
 ὅτι ὁ Θεοῦ πτερωμένη λόγῳ,
 ἔκταστα γνῶσιν ἀληθείας σωτήριον.

5. Ἀριθμολογία ἠθικὴ, in quo libello continentur Græcè numeris(*)
 definitæ indicationes variæ, de quibus animus instrui potest multi-
 plici cognitione, inprimis prudentiæ & honestatis præceptis, v. g.
tria non indigent multis laudibus, sed præstantiam ipsa suam satis pro-
dunt per se: α' καλὸς οἶνος πινόμενος, β' λόγος σοφὸς πεφραζόμενος,
 γ' ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐν τοῖς δεινοῖς. 1. *bonum vinum quando bibitur.* 2. *ser-*
mo sapienter prolatus. 3. *vir magnus in rebus adversis.* Ad quatuor res
 prosperare *solidum est,* α' ὅτι μάχην καὶ πόλεμον. β' ὅτι ὁ με-
 δύσκειται καὶ τὴν κυβέαν. γ' πρὸς δειπνον ἀν' ἧς ἀκλήθης, δ' πρὸς ὁ
 λαλεῖν ὄντα ἀνόητον. 1. *ad rixam & bellum.* 2. *ad ebrietatem & ale-*
am. 3. *ad canam si non sis vocatus,* & 4. *ad loquendum si non sapias*
 &c. Huic arithmologiæ Ethicæ subijciuntur Græcè, fabulæ sex:
 Etho-

- (*) Qualia Græcè hoc libello dedit Camerarius, & Philo offert libello de numero septenario
 talia multa notarunt libris Latine editis Petrus Bungus in opere de mysteriis numerorum
 Bergoni 1585. & Paris. 1618. 4. Petrus Lindenbergius de præcipuorum tam in sacris
 quam Ethnicis scriptis numerorum nobilitate, mysterio & eminentia, cum auctario Henr.
 Ranzovii, Rostoch. 1591. 8. & cum novo auctario ad calcem Christiani Woldenber-
 gii de numeris utriusque juris, Francof. 1670. 4. Athanasius Kircherus in arithmo-
 logia de abditis numerorum mysteriis, Rom. 1665. 4. Joannes Rhodius sive Rosenber-
 gius in trinis Theologicis, Philosophicis & Jocosis, Chiliade 1. & 2. A. 1584. & 1585.
 8. Jo. Paulus Wurfbauius de numero septenario, Jo. Bona de Divina Psalmodia
 p. 413. 443. 45. Opp. & Auctor libri Germanice editi das ein mal einß cum notis va-
 riorum, Dresden 1703. 8. Jo. Fridericus Riedererus in der Geheimniß reichen Zahl
 Drey, Norimb. 1712. 8. Carolus Bisani in dem Schlüssel zum Geheimniß der Weisheit
 und flugen Welt. 1708. 8. atq; idem Riedererus in Untersuchung der Zahl Sechs.
 Francof. 1719. 8. &c.

Ethopœia Hesiodi adversus Lucianum (*) se defendentis, ὅσα εἴποι
 ἂν εὐλόγως ὁ Ἡσίοδος. ἀποκρινάμενος πρὸς τὴν Λυκίανικὴν ἀντιλο-
 γικὴν προσλαλιάν. Exempla narrationis, apophthegmatum & pa-
 rabolarum. Ænigmata XXI. five griphi Græcis versibus hexame-
 tris. εἴχοι ὕφανθι five versus per verba singula invicem sibi re-
 spondentes, quales sunt hi duo:

ἄρτι, χιτῶν, πατὴρ π καὶ λιμὴν γίγν
 πηνῶσι, γυμνοῖς, ὀφθαλοῖς, τοῖς ἐν ζάλῃ.

& retrogradiendo:

αἰδῶς, πόνοι, φρόνησις, ἡσυχία πέπει
 γέρουσιν, ἀνδράσιν, νέοισι, παιδίοις.

Problemata arithmetica IV. & Geometrica IV. quorum primum pe-
 titum ex Plutarchi convivio VII. sapientum. Dialogi III. more So-
 cratico instituti. Confirmatio definitionis de pulchro. Expositio
 definitionis de ratiocinatione. Confutatio, quod Plato non in Æ-
 gypto res sacras Hebræorum didicerit. Chria de dicto Biantis quo
 malos poenam effugere negavit. Laus sententiæ Isocrateæ in Orat.
 de pace, quod nullum præsentius sit remedium adversus animorum
 ægritudines & cupiditates quam prudens & oportuna oratio. De-
 scriptio picturæ qua tempus noscendum innuitur. Rei admirandæ
 quæ domo de cœlo tacta olim in qua Hunericus commoratus est,
 accidit, enarratio. Græce omnia, Basileæ apud Jo. Oporinum
 1551. 8.

idem collectio auctior vidit lucem addita etiam Latina versione Joachimi
 Camerarii filii, subjunctisque exemplis diversis exercitii Rhetorici,
 id est, oratione perspicua enunciandi cogitationes prudentiæ &
 doctrinæ. Lipsiæ ex officina Valentini Papæ, 1552. 8. & apud Voe-
 gelinum 1571. 8.

6. De invocatione sanctorum qui ex hac vita excefferunt. Lipsiæ 1584.
 8. In hoc libello post præfationem Latinam ad Petrum Medmanum
 de miseria eorum qui veritati improbe resistunt, exhibentur Græ-
 ce (1) Camerarii (**) Epistola ad Bartholomæum Latomum, qui

R r r 2

san-

(*) Luciani ἀλέξις πρὸς Ἡσίοδον legitur T. 2. edit. Amst. p. 486.

(**) Inscribitur Epistola: ὁ Ταμίας τῷ Λατόμῳ χεῖρεν. Denotat autem vocabu-
 lum

sanctorum invocationem tuendam in se susceperat. (2) Epistola Camerarii ad Matthiam Irenæum Francum de statu illorum temporum, & de Lutheri ac Melanchthonis meritis in Ecclesiam remediisque Ecclesiæ emendandæ. (3) Epistola *Antonii Eparchi* ad Philippum Melanchthonem, quam dignam lectu infra subjiciam, fateor enim & mihi contigisse, quod legentem eandem sensisse se testatur Camerarius, ἣν ἀναγνὰς ἤσθην τε τῆς λέξεως εὐαρμοσία καὶ γνώμης εὐστοχία, καὶ ἐδόκεν ἐν ἐκείνῃ ἐναργῆ πῶτα εἰκόνα τῆς πάλαι ἑλληνικῆς σοφίας καθορᾶν, ἐχάρην δὲ καὶ ὑπὸ τοιαύτῳ ἀνδρὸς ἀξίως ἐπαινέμενον ἰδὼν ὅν φίλιππον. (4) Camerarii Epistola ad Zoëbium ex amico adversarium. (5) De futura rerum mutatione præsignificatio, adjuncto loco ex Plutarchi Sylla. Hæc scripta Græce vulgata à Camerario, Latine vertit & post anni spatium in Academia Regii montis edidit M. Melchior Isinderus, adjuncto scripto Melanchthonis de aperiendo ludo liberalium artium litterario, quod idem Isinderus ex Germanico Latine est interpretatus. Sed ecce jam tibi promissam Antonii Eparchi ad Melanchthonem Epistolam.

ΦΙΛΙΠΠΩ ΜΕΛΑΓΧΘΟΝΙ,

Ἀντώνι, ὁ ἐπάρχου, εὖ πράττειν.

Τὸ σεμνόν σε τῶν τριῶν, ἔτι τὴν λοιπὴν ὀφείκειαν οἶδα, ὡς πᾶσι
 λῶν ἀκέραια μελάγχθει ἀδείσιμι. ἔγνω ἐπὶ δὲ καὶ τὴν παιδείαν, καὶ
 τὸ φιλόσοφον ἔσθαι σε, καὶ τὴν, πρὸς οὗ λόγος δεινότης, ἐντυχὼν τοῖς
 λογισμοῖς ὑπομνήμασί σε. ἐπυθόμην δὲ αὐτοῖς καὶ τὸ ἀξίωμα ὃ φέρεις
 ὡς πᾶσι τοῖς ἐν πέλει χριστιανοῖς, ὅτι ταῦτα ἔστιν ἡν κέκτησαι παρρησίαν
 πρὸς οὐελβεῖας τε καὶ Γερμανὲς, καὶ οὗν λεγομένους φράγκας, παρ' ἐν
 ὀλίγω

lum *Ἀμίας* Camerarium sive *Quæstorem* (*Raumermeister*) quod nomen officii maioribus ejus præ avito Liebhardi placuit, ex qua familia patritia Norimbergensi natus est Joannes, Senator Pabebergensis sive Bambergensis Joachimi nostri Camerarii Pater. Confer Jo. Theodori Leubscheri *Ἐμακαρίτης ἀποσπασμάτια* litteraria c. 2. *Nota* litteraria Germaniæ A. 1705. p. 10. Pauli Freheri theatrum viroium doctorum pag. 1468. & Historiam Bibli, D. Joannis Fabricii Theologi Helmst, parte IV. p. 35.

ελίγων ἱμαθον. ταῦτα μέγιστα ἔνθα σοι, ἔτι ὧρ' οὐδ', ἔτι ὧρ' τῆς
 φύσεως, ἔτι ὧρ' τῆς φιλοπονίας ἐνεργημάτων, ἐκκαλυπτικά γίνεται
 σημεῖα, ὧς μέγα ἡ δύνασται κατορθῶν ἐν τῷ βίῳ. ὅθεν πολλάκις πρὸς
 ἑμαυτὴν σκεψάμεν τὴν εὐμοίριαν ταύτην τῶν προσόντων σοι πλεονεκτημά-
 των, ἐν μέρει δὲ καὶ τοῦ παρόντος καιρὸς λογισάμεν, ὡρμήθη καὶ
 μήπω πρότερον ἢ γραμμασι πεπιτυχηκάμεν ἀλλήλοις, ἢ ἄλλως συνελ-
 λυθάμεν, ἐν τῷ παρόντι γε ὅπως εἶλαι σοι. ἅμα μὲν φιλίας ἀρραβῶνα κατὰ
 βαλλόμεν πρὸς σέ, ἅμα δὲ, καὶ συμβαλεῦσαι τὰ δοκῶντα πρὸς τὸν παρόν-
 τα θόρυβον ἐνθυμιάμεν. ὁρῶν γὰρ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς ἐν Χριστῷ πολιτείας
 καίμηνσαν ἤδη τὰ λοιπία, καὶ τὸν ὑπὲρ ψυχῆς ἀγωνιζομένην ἀγῶνα, μηδέ-
 να δὲ τῶν δυναστεύοντων ἢ ὀπικυρῆσαι προσωρέμενον, ἢ ἔλας αἰδοσύνον
 τῷ κακῷ, ἀχθομαι καὶ πασιπασθῆς γίνομαι, κινδυνεύων καὶ ταύτης τῆς
 κακῆς ἀπάντων πολιτείας ἀποσπρηθῆναι, ὡς περ δῆπρ ἐ τῆς ἰδίας. ἀσ-
 παζόμεν γὰρ τὴν ἐλευθερίαν, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ἐπ' ἀρχῶν αἰ-
 ποφεύγων, ἐν ἀλλοδαπῇ νυκτὶ διατρίβω, ὅθεν ἔσθ' ἐξ ἀπόπης μοι γίνε-
 ται θεάσασθαι τὸ πατρῷον ἔδαφον ἀδακρυτὴν, Ἑλλάδιαν τὴν ποτὶ κληνὴν,
 ζυγὸν δεξιᾶς ἀκλεῶς ὑποφέρουσαν. συμφέρομαι δ' ὅπως δῆποτε ἴδῃς
 παρῆσιν, ἀρκέμεν τῇ κοινῇ ταύτῃ τῶν χριστιανῶν εὐδαιμονίαν, ἧς ἀρχὴν
 ἦν γημαι καὶ πηγὴν τὴν αἰσθητὴν ἐλευθερίαν. τὸ δὲ καὶ ταύτης σῆρηθῆναι
 κινδυνεύειν χριστιανὸς, δεινὸν πάντως, καὶ ἔτι ἔρανος ἔτι γῆς ἀπτόμενον φαί-
 νεται. ἀλλ' οἱ μὲν ἔφασι ταῦτα γενήσεσθαι ποτε. ἐγὼ δὲ τῆτο μόνον ὑπό-
 θισιν τῆς ὀπισθολῆς ποιούμεν, ἐπὶ σέ ποτε προσκαλέσομαι μάρτυρα, ἀν-
 μὴ πρὸς τὸ βέλιον μεταρροσθῆ τῇ χριστιανῶν. τί γὰρ, αἰδέσιμε φίλιππε,
 Σολιμάνης ὁ πάσης ἀρετῆς ἐχθρὸς, νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν πραγματεύεται
 ἵδεν ἄλλο πάντως, ἢ τὸν ὧς ψευδοπροφήτην νόμον κύριον ἀνὰ πᾶσαν καταστῆ-
 σαι τὴν οἰκουμένην. μήν γε χρημάτων ἀπλήτως ἔχει; μήν γε προσόδων;
 ἦναι. καὶ χρημάτων γὰρ καὶ προσόδων ὅσας ἐσθλὰς ἄλλ' ἔχει. μή τι
 γε πόλεων καὶ χώρας ὀπιθυμεῖ; καὶ μὴν ὧρ' πάντας πλείονα μόνος
 ἔχει. τί δ' ἐστὶν ὃ βέλεται; εὐτεβίς ἡ νῆ τῆς χάριτος, καὶ θεῖον, ὡς ἐκ

οἶδ' ἔτις ἄλλ' τογίζεται. ὥστερ' ἔπερ' Ἡρακλῆς, ἐξελάσαι τ' κόσμῳ
τὴν κακίαν προήρηται, καὶ καταστήσαι τὴν δρετὴν, μακαρίως τε ἡμᾶς ἀ-
παξάπαντας ἀποδείξαι. ἢ τῆτο λέγεις; παπαὶ τῆς εὐεργεσίας. οἶ-
μεν μὴδὲνα τῶν ἀνθρώπων εὐδαιμόνως οἶον τε βίειν, ἀν μὴ κατὰ τὴν
Μαωμεθ πολιτείαν βιῶν, βέλεται τὸν νόμον αὐτῷ, ἄρχοντα πάντων ἀποφῆ-
ναι. τῆτ' ἔς' ἐκείνο, Φίλιππε, τῆτ' ἔστι τ' ἀσπαζόμενον αὐτῷ. καὶ δαί-
μονί ἔστι πονηρῷ; τὴν οἰκεμένην ἀπασαν ὑπὸ χεῖρά οἱ ξυμβαίῃ γενέσθαι,
τῆτε δὲ μόνον μὴ τύχοι, ἢ πάυσαιτ' ἀν αὐτοῖς πολεμῶν ἡμῖν, ἔς' ἀν ὑδὼρ
τε νάη ἔδένδρεα μακρὰ πεθῇλη. οἱ δὲ τὰ χριστιανῶν διοικῶντες, πῶς
ἔχονται πρὸς Θεῶ; ἢ πὶ πρὸς ἐπανέρθωσιν κατερθῶσι τῷ βίῃ; ἐν πῖντε
σισύραιοσιν ἐγκεκορδουλημένοι καὶ ῥέγχοιτες, φησὶν ὁ κομικός, ἐδ' ὅναρ λο-
γίζονται τῶν σφίσι προσηκόντων. ἔτε γὰρ τῶν παρόντων ὀπμηλῆνται, ἢ
τε τῷ μέλλοντος πρόνοιαν πίνονται, ἀλλ' ἔργον κηφῶν ἐργαζόμενοι, μά-
την αἰετρεῖσσι τὸν χρόνον. καὶ δέποτ' ἐνθυμηθῶσι πὶ τῶν δέοντων πε-
εῖν, αὐτοῖς ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ἀναβαλλόμενοι, αἵτησι παλαίεσι πατὴρ τὸ
Λοκραῖον Ἡσιόδον. ἢ γὰρ τῶν καιρῶν ὑπερῆντες, ἐδὲν συμπεραίνουσιν, ἢ δι-
σταμένοι πρὸς ἀλλήλους ἐπ' οἴκῃ πάλιν ἀπσάκτοι γίνονται. διὸ συμβαί-
τ' ὑγρῶν, ἢ μόνον ἀνεπιλήπῳς ἄρχων φαίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ πάνυ ἐπα-
νετῶς. ἡμᾶς δὲ ἀτημελήτως, καὶ εἰ μὴ προπετὶς εἰπεῖν, πάνυ ψυχρῶ
ἐνθεν δὴ τὰ μὲν ἡμέτερα, σάλῳ πολλῷ καὶ κλύδωνι καθ' ἐκάστην κατὰ
κρημνὺ φέρεσθαι συμβαίνει. τὰ δὲ τῶν πολεμίων, ἀλληλεχίας ἀρήρηται
νὶ τὰξαι, ὀρθόμενα καὶ κατευοδόμενα δείκνυσθαι. εἴθ' ἡμεῖς ποτνιαμόνως
καὶ πᾶς χεῖρας αἵρομεν, καὶ τὸ θεῖον ὀπιβοώμεθα. οἱ δὲ καὶ καταγλι-
σιν ἡμῶν. ἀλλ' εἰ μὲν ἢ κάκωσις αὕτη θεοθεν ἐφέρετο τοῖς πράγμασι,
ἦν ἀν πάντες νῦν ἔχοντ' τὴν θεσμησίαν γενναίως ἐνεγκεῖν. ὅταν γὰρ
πὶς θεῶν βλάβη, δύναιτ' ἀν ἐδ' ἀν ἰχύων φυγεῖν, λέγει Σοφοκλῆς. ἐπε-
δὴ δὲ, ἐδὲν ἄλλο τῷ σφάλλεσθαι καὶ κακῶς διαπίθεσθαι τὰ ἡμέτερα ἀ-
τιον εἶναι φαίνεται, ὅτι μὴ μόνον τὸ ῥαθυμεῖν ἔστι πρὸς ἀλλήλους δύν-
σθαι, ἢ δὲ Θεῷ προσάπειν τὰ ἡμῖν ἀμαρτανόμενα; ἢ τύχη μέμφεσθαι
ἔστι

ὅταν ἡμεῖς ἀμελῶμεν, καὶ μηδὲ τὴν χεῖρα πῶς πράγμασιν ὑπεβάλλω-
 μεν; δεῖ γὰρ κατὰ τὴν παροιμίαν, τὴν χεῖρα ποτιφέρειντα, καὶ τὴν τύ-
 χαν ὑπικαλεῖν. ἐπειδὴ τοῖς βαθυμῦσι καὶ ἀμελῶς ἔχασι, καὶ τὸ δαιμό-
 νιον ὀργίζεσθαι πέφυκεν. ὅπερ γὰρ οἰκίας δεσποῦτος, καὶ στρατοπέδου στρατη-
 γός, καὶ νοσούντων ἰατρός, τῆτο καὶ βασιλεὺς πόλεων ὄντι καὶ δήμων.
 ὥστερ δὲ, ἂν μὴ καλῶς ἐκείνῳ τῇ οἰκίας οἰκονομήσῃ, μὴθ' ὁ στρατη-
 γὸς τῇ τῷ στρατοπέδῳ, καὶ τῇ περὶ τοῦ νοσούντος ὁ ἰατρός, συμβαίνει κα-
 κῶς ἀπολλυμένων πάντα, ἔτω καὶ βασιλεὺς δήμων καὶ πόλεων, ἢ δι' ἀγνοίαν
 ἢ διὰ κακίαν ὀλιγωρήσας, ἀνάγκη καὶ κείνῳ εἰς ταύτας κατασφύσαι κα-
 κῶς. ὥς τε καὶ ἀπὸ τῶν δέοντων λέγοιτο, ὅτε τὰς πόλεις ὑπὲρ τὸ βέλτι-
 ον ὑπερδιδόναι, ὅταν οἱ βασιλεῖς φιλοσοφῇσιν ἢ βασιλεύσῃσιν οἱ φιλό-
 σοφοι. καλῶς ἔχει ταῦτα, ἥτοι πῶς, ἂν μὴ φρενῶν ἀμοιβῶν, ἀλλὰ καὶ καὶ
 τὰς πόλεις καὶ τὸν δῆμον, πρὸς τὸ εὖ βασιλείῳς ἀρμυζέσθαι βέλλημα, ἔπερ
 ὀλοχρεῶς μέλλοι καλῶς ἔχειν τὰ πράγματα. ὥστερ γὰρ ἔτε νῦν ἀνευ χει-
 ρῶν ἰσχυρός, ἔτως ἔτε χεῖρες ἰσχύσιν ὑπὸ νοὸς μὴ ὑπηρετῆμεναι. ἰσχύς ἐν
 εἰ σοφία συνδυασθεῖσαι, ἀμαχία τι εἰς δυσχείρωτον γίνεται. ὁ γὰρ νῦν ἐν
 αἰνθρῶπι, τῆτο βασιλεὺς ἐν πόλει. ὁ δὲ χεῖρες, τῆτο τῇ πόλει. ἀρ-
 φότερα μὲν ἐν συγγενόμενα, δυσπολέμητα γίνεται. θάτερον δὲ, ἀλυσίτε-
 λες ὥστε θάτερον φαίνεται. ὁρθῶς ἐν εἰς ὁ κῶς κείνων ἱπποκράτης, δεῖ
 φησὶν ὁ μόνον τὸν ἰατρὸν ἐαυτὸν παρέχειν τῷ δέοντα ποιεῖν ἐθέλοντα, ἀλλὰ εἰ
 τὸν νοσέοντα, καὶ τὰς παρεόντας, καὶ τὰς ἐκτὸς, ὥς τε δοκεῖ καὶ τὸν οἶκον καλῶς
 διακινεῖσθαι, ἂν ἀρμοδίως ἔξῃ εἰς τὰ λοιπὰ πρὸς τὸν οἰκοδεσπότην, εἰ τὸν ἰα-
 τρὸν εὐδοκιμεῖν, ἂν εὐπειθής ὁ νοσῶν ἦ. ἐκούν εἰς τὸν βασιλεῖα ὡσαύτως, ἂν
 αἱ δῆμοι τὰ δέοντα ποιῶσιν. ἀλλ' εἰοικε καὶ κατὰ τῆτο δυσμενείᾳ τινὶ τύχῃ,
 ἐλαττέσθαι καὶ καθ' ἡμᾶς. τὰς γὰρ ὑπὸ τὴν τύραννον δῆμους, συμφρο-
 νήσας ἅπαντας πρὸς ἀλλήλους, εἰ τὸν νῦν αὐτῷ μόνῳ προσέχοντας ἴδοι τις
 ἂν, οἶκοι τι μόνοντας καὶ ταῖς πολεμικαῖς περὶ αὐτοὺς γενομένης. ὅταν συμ-
 βαίνει τὸ δεῖν αἰετὶ διαφερόντως ἐξ αὐτῶν γίνεσθαι. χριστιανὸς δὲ, ὥστερ ἀπὸ
 σίας πάσχειν συμβαίνει τοῖς ἀδελφοῖς σκάφειν. ὅταν γὰρ καταφρονῶσι τῇ

προσεσώτων, καὶ πρὸς ἀλλήλους τασιάζουσιν οἱ πλωτῆρες, ἀλλ' ὅ μὴ δοκῶν
 παῖσι τὰ αὐτὰ, τῶν μὲν προτεινόντων τὰς κάλως καὶ πλεονεκτημάτων,
 τῶν δὲ ἐκσειόντων ἑπ' αὐτοῖς ἀναγκάζοντων, ὁ πλεονεκτητὴς ὁπισθοκαλῶν τίτι
 γίνεται, καὶ ὅ σκάφῳ ὑπὸ μικρῷ πᾶν χειμῶν περιβρίσεται. καὶ μόνον
 δ' ἐξω γινόμενοι χριστιανοὶ ταῦτα πάσχουσιν, ἀλλ' ἔτι ἑοῖοί μὲν ὄντες
 θεοσώματα καὶ εὐαρμοσῶς ἔχοντες. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τῶν ἀνθρώπων γῆρας
 καὶ ὅντιναι κινήσεις νόμους, τὰ μὲν αἰσθητοῦ, τὰ δὲ φεύγοντα κατ' ἰδίαν
 τὰς βίβας ἔχουσι σώφρονες καὶ ὁσιεῖς. ἡμεῖς δὲ, ἔστι καὶ διόξαις ἀφ' ὧν
 ἐπόμενοι κατ' ἐκάστην πρὸς ἀλλήλους μαχόμεθα, καὶ εἰς αἰῶνα γε μαχη-
 σόμεθα ἂν μὴ θεοὶ εὐμαρῖση ὅτι πάθῃ. καὶ λέγω δὲ ἰδιώτας, ὧν οἱ μὲν
 ἐνέχοντες σώματι τὰ γὰρ εἶναι νομίζουσιν, οἱ δὲ οἰνοφλυγίαν, οἱ δὲ καὶ
 χεῖρνα τινὰ τέτων, ἀλλὰ καὶ τῶν δοκούντων παιδείας μεταλαχῶν. οἱ
 μὲν γὰρ νῦν πλεῖστον ἀβιβιάσουσιν ἡδόμενοι, τὸτο εὐδαιμονίαν ἡγήται ἢ
 ἀνωπάτω. οἱ δὲ, ἐν δόξῃ τὸ μακαριὸν τίθενται. καὶ οἱ μὲν λόγους καὶ
 μαθήματα πρὸς τὸν εὐδαίμονα συνιελὲν νομίζουσι βίον. οἱ δὲ φεύγουσι ταῦ-
 τα, ὑπὸ τινων κακοδαιμόνων γοήτων πρὸς τὸν εὐδαίμονα. ἑοῖοί μὲν γὰρ
 οἱ δὲ τὴν μοναυλίαν ἐπαινεῖσιν, οἱ δὲ περὶ τὰ χρήματα ἐπλόηται. οἱ δὲ, ἄλ-
 λο νομίζουσι τὰ γὰρ εἶναι. ἑοῖοί μὲν γὰρ ἄλλοι, ἑκάστοι δὲ τῶν ταῦς ἰδίας
 ἐπόμενοι δόξαις, ὧν ἀκρόατον ἄγουσι πόλεμον πρὸς τὰς λοιπὰς. συμβαί-
 νει γὰρ τῶν ὄχλων, τὰς μὲν, ἰερεῖς, τὰς δ' ἐκείνους, τὰς δὲ τῶν ἄλλων
 προσετιθέμενους, ἀφ' ὧν πᾶν τὸν βίον. τὰς μὲν ἐν ἀληθεί-
 τας αἰτίας ἢ νοσεῖν καὶ κακῶς ἔχειν τὰ χριστιανῶν, θεὸν ἀνάγκη μὴ αἰ-
 δεῖναι. τὰς δὲ πιθανὰς καὶ εὐλόγους εἶναι δοκῶσας, τὰς δὲ ἡγήμαι μὴ αἰ-
 ἀνθρώπων λογισμῶν σοχαζόμεναι. ἀλλὰ τί ταῦτα πρὸς τὰ παρῶν
 ἐν ἄλλῳ χρόνῳ πολυπραγμονεῖν ἔσται περὶ τῶν. ὁ γὰρ παρῶν καιρὸς
 ὃ συνέβητε φίλιππε, καὶ Δημοσθένην εἰπεῖν, μοιρονομία λέγει φωνή. καὶ
 φησὶ, ὅτι τῶν πραγμάτων ὑμῖν ἐκείνων αὐτοῖς ἀνιληπτικὸν ὅτιν, ὅτι ὑπὸ
 σωτηρίας αὐτῶν φρονήσῃ. ἡμεῖς δ' ἐκ οὗδ' ὅτιν τινα μοι δοκῶμεν ἔχειν τῶ-
 πον πρὸς αὐτά. ὅτι δὲ ἔγωγε ἐμοὶ δοκῶντα ἔρωτι κατεχομένῳ τῆς εὐσεβείας
 πολυ-

πολιτείας, ἐν τῷ παρόντι ὡς ἐλθας ὑπερβάντας, ἐν τῷ μόνον ζη-
τεῖν, ὅπως εὖ διαγενώμεθα. δῆλον γὰρ ὅτι νῦν εἴ ποτε δόξης, εἴδ' ὑπὲρ
μέγας χάρας ὁ τῶραν ὅς ἡμῖν πολεμεῖ, ἀλλ' ἀναστάσεως καὶ ἀνδραποδι-
σμῷ τῆς πατρίδος. σὲ γὰρ ὑπολαμβάνων μῦθον ἰκανώτατον εἶναι πάν-
των ὅτι τὸ βέλπιον μετ' ἐπιγαγεῖν τὰ παρόντα, ὡς καλῶς ὁ Θεοφιλὴς ἔ-
νεκα, πείθειν ἐθέλειν Γερμανὸς οἷς οἶδας ῥόποις καὶ ὡς ἔχεις δυνάμεις,
εἰς ἄλλον ἀναβάλλεσθαι καιρὸν, τὴν τε πρὸς ἀλλήλους καὶ τὴν πρὸς Ῥωμαί-
ως-Φιλωνεϊκίαν. δεινὸς δὲ εἰς τῷ δρᾶσθαι, διὰ τὴν φρονήμαίον ἰψῶν, καὶ
λόγῳ δυνάμει, καὶ τὴν λοιπὴν ἀρετὴν. τὰς γὰρ μόνον δεκέσει τὴν ὁρετὴν
ἀναστῆναι ὁ Σολιμάν, ἔχοντα δὲ καὶ ὁ θράσος ὅτι ῥίψαι. ἐν γὰρ βέ-
λευμα σοφῶν, πολλὰς χάρας ὑπερνεκᾷ καὶ ὁ Σοφόκλητον ἐπῶν. ἀμει-
νὸν μὲν ἂν ἦν εἰ μὴ ἐγίγνετο τὰ σκάνδαλα τῆς ἀρετῆς, ἀλλ' ἐν γεγονότι τὸ
βυθὸς λήθης ὡς ἀποδοθῆναι, κρατῆσον εἰκεν ἐν τῷ παρόντι γίνεσθαι. ὁ
γὰρ Σολιμάνης ὡς ἐπυθίμην παρ' ἀνδρῶν καὶ ψευδομένων, καὶ γῆν καὶ καὶ
θάλασσαν ὡς ἐδὲ ποτὶ ἄλλοις ὡς ἀποσκευαζόμενοι, πρὸς Γερμανὸς πωλησί-
σιον φέρεται, λεληθότως δὲ καὶ πρὸς ἅπαντας τὰς λοιπὰς χριστιανὰς. ἐδὲ
μᾶλλον ἄλλῳ θάρρῳ, ὃ γῆν ἔχον, ἢ καὶ πᾶσι πρὸς ἀλλήλους διαστάσει. σω-
φρονῶν μὲν ἐν ἀνδρῶν δὲ καὶ λογισμῷ χρωμένων ἐν τοῖς οὐκ αἰσθητοῖς καιροῖς, καὶ
οἱ διαφορῶν ὅτι πλανηθῶντες, μὲν περὶ τὸν πόλεμον. ἡλίθιον γὰρ
ἂν εἴη ἔσθ' ἅπαντα χέτλιον, καὶ καθόλου ἔσθ' ὅτι ψυχῆς ἀγῶνι ἀμελήσαντας,
τὸ λεγόμενον ποτὶ τῆς ἐν δειλοῖς σκιᾷ διαφείδεσθαι. ὅτι γε καὶ τῶν ἀ-
λόγων ὁρῶμεν πᾶσι πλεῖστα ὡς τῆς σοφώτατης φύσεως διδασκόμενα, ἐν
ταῖς χρείαις ἰμοφρονεῖν, καὶ τὴν κοινὴν συμφέροντον μὴ ἀμελεῖν, κύριος
γὰρ οἱ πολλὰς ποτὶ μικρῶν ὑσυχῶν οἱ διαφερόμενοι, τὸν κλέπτην ἰδόντες
ὡς κλέψαντα, ἐνθὺς πρὸς ἀλλήλους συνέστησαν καὶ τὴν κοινὴν λυμαντήρῳ. καὶ
οὕτως ὑπὲρ πᾶσι ὀλίγης ἢ βαλάντι διεισάμενοι, τῶν θηρευτῶν ὡς ἀν-
των, ὅτι τὸ κοινὴν συμφέρον ἐπείσποντο, ὁμοῦτε γινόμενοι καὶ συνασπίζοντες
ἀλλήλους. ἀνθρώπος δὲ, γενόμενος ἐν ποταμῷ, πᾶσι μᾶλλον εἰκὸς ὑ-
πὲρ ὅτι συμφέροντον συμφρονῆσαι. ἄπορον πάντως καὶ ξέρον, ποτὶ με-
πῶρων

παύρων φιλονεικῆν ἐν τῷ παρόντι. γρηγορεῖν ἀκριβῶς ἐφείλομαι ἂν μὴ
ματαιώμεθα, καὶ πρὸς μόνον ἀπνίξιν ὅν κίνδυνον, ἵνα μὴ ὅν κινδυνὸν ζη-
τῶντες, τὴν γῆν ἀπολείσωμεν. καὶ γὰρ οἱ νῦν ἔχοντες, τὴν αὐτὴν γνώμην ἔ-
χουσι περὶ τῶν πραγμάτων κινδυνεύοντες καὶ καὶ μὴ κινδυνεύοντες. ἀλλ'
αἱ πρὸς τὰ παρόντα βελεύονται πᾶς πειράσειν ἐπακολουθῶντες. καὶ
ἀκριβολογῶσι τὸ δίκαιον, οἱ ἐν δεινῷ γενόμενοι, ἀλλὰ ὅτι συμφέροντα
ἔχονται. πέπεισμαι δὲ ὅτι ὅτι ἐκπνέοντες πάντες, ἂν ἅπαρ ὁμοφρονῶντες ὁ
πύργον αὐθιγὰς Γερμανὸς, καὶ γὰρ πῶς πῶς πῶς ἡγήμενοι, καὶ ὅτι ὁ
πίστις τῆς χώρας αὐτῶν, ἄλλοιμον πρὸς τὰ λοιπὰ τὸ γένος ἡγήμενοι
καὶ πολεμικώτερον. ἀλλ' ὅπως δίδονται, καὶ γυναῖκες ἂν αὐτῶν περὶ
ροῦντο. ἐγὼ μὲν ἐν ἐλευθερίας ἐρασῆς ἂν ἀλέπτω, ὅτι εὐσεβὲς ἔκαστος
παῖς πρὸς σὲ διέτρεφετο. σὺ δὲ, συνετώπῃ φίλιππε, ἐς ἅπαν ἐλθὼν
πρὸς τῆς ἐλληνικῆς παιδείας, καὶ ἀπορήσεις πρὸς διδασκαλίας ἐλληνικῶν, οἱ ὡς
Γερμανὸς πείσεις εἰσέδωκε τὸ κράτιστον, οἱ τυχόν τις ἄκοθεν καὶ πείσῃ,
ἔρως καὶ μὴ ἀπαξιώσης ἡμῶν ἀνταπιστῆσαι ἢ ἐλθῆναι ἢ ῥωμαῖς. ἐλ-
φολοῦνται ζ' φθίνονται. α φ μ γ'. ἐνέπρησι.

Sed antequam alias aliorum collectiones referam; juvat elenchum ce-
terorum scriptorum laudatissimi Camerarii subungere, pleniorē
etiam & accuratiorē quam A. C. 1646. Gedani 8. singulari sche-
diasmate vulgavit Georgius Summerus.

Anno Christi M D XXIII.

Conversio in Latinum sermonem primæ Olynthiacæ Demosthenis. Ha-
ganoæ in officina Seceriana in 8.

1525.

Conversio in Latinam linguam Luciani scripti contra indoctum, multa-
men librorum supellectile tumentem. Witenbergæ in 8. 1525.

1528.

Primum editus libellus continens præcepta honestatis atque decori pue-
rilis, qui auctior deinde A. 1544. prodiit. Scripsit enim in librum
Camerarii de decoro Thomas Venatorius hendecasyllabos quos-
dam an. 1527. Vide tertium libellum Epistolarum Eobani lit. N.6.
& præ-

& præfationem Camerarii ad Megalam in præcepta morum, de quibus infra ad an. 1544.

1530.

Theorici Græca poemata cum præfatione Græca Joachimi Camerarii ad Georgium Heltum. Haganoæ apud Johannem Secerium in 8. De Græco-Latina editione cum Camerarii notis, infra ad A. 1553.

1531.

Illustrium ac Clarorum virorum memoriae scripta epicedia per Helium Eobanum Hessum, item Epitaphia epigrammata composita à Joachimo Camerario. Norimbergæ apud Frid. Peypus in 8.

Διον. Πρωσίας σοφιστῆς ἐπὶ ἀπιστίας. *Dionis* Prusaensis Sophistæ, de eo quod non temere credendum, Latine versum cum annotationibus. Apud Joh. Petreum Norimbergæ in 8. Exstat etiam una cum apophthegmatibus & dictis septem sapientum quæ Græce & Latine cum notis editis Leonhardus Lycius, Lipsiæ 1562. 8.

Fabii Quintiliani libri duo priores restituti, & annotationibus aucti. Haganoæ apud Secerium in 8. & Coloniae apud Soterem. 1532. 8. cum Petri Mosellani, Protegensis, viri eruditissimi in Quintiliani Institutiones annotationibus. Deinde Quintiliani libri XII. editi ex recensione Camerarii, cum Sichardi & aliorum notis, Coloniae ex officina Gymnici 1534. 8. & adjectis Guilelmi Philandri castigationibus. 1536. 8. Basil. 1548. 8. &c.

1532.

Astrologica ex Hephæstione, Vettio Valente & aliis Græce, cum nonnullorum versione Latina, & Græca præfatione Camerarii. Norimbergæ apud J. Petreum 1532. 4. De his abunde dixi lib. 3. præsentis Bibl. c. 20. p. 505. sqq. Volumen parvum claudunt Medicationes accommodatæ ad Astrologicam rationem, sive *Hermetis* trismegisti iatromathematica Græce p. 37. Similem collectionem MS. ex Hephæstione Thebano, Juliano Laodicensi Hermete & aliis memorat Lambecius lib. 7. p. 255.

Norica sive de Ostentis libri duo, primum editi cum præfatione Philippi Melanchthonis. Wittebergæ apud Georgium Rhau in 8. Et Basileæ apud Oporinum A. 1552. 8. cum Julio Obsequente, per Conradum Lycostheneum suppleto, & Polydori Virgilii libris III. de prodigiis, nec non Lugduni apud Johann. Tornæsum Typographum Regium an. 1589. in 12.

Johannis Varenii *Syntaxis Græcæ linguæ* cum annotationibus Joachimi Camerarii: Coloniae 8. & Paris. 1548. 8. atque etiam Coloniae 1576. 8.

1533.

De Theriacis & Mithridateis remediis Commentariolus, item ad Pamphylianum de Theriaca libellus *Galenii*. Item Galene antidota Andromachi. Theriaca Antiochi. Antidotus Philonis conversa in latinum, adjectis his & aliis quibusdam Græcis diligenter emendatis. Norinbergæ apud Joh. Petreum in 8.

Alberti Dureri, Clarissimi Pictoris & Geometræ de Symmetria partium in æctis formis humanorum corporum libri in latinum conversi. Norinbergæ in ædibus viduæ Durerianæ 1533. in fol. Ejusdem Dureri de varietate figurarum & flexuris partium ac gestibus imaginum libri duo. ibid. 1534. fol.

1534.

Tragediæ *Sophoclis*, Græce cum Camerarii notis in Oedipum Tyrannum Coloneum & Antigone. In officina Seceriana Haganoæ. in 8. Notæ Camerarii in totum Sophoclem cum exemplo duplicis versionis profariæ, qua Latine reddidit Ajacem Iorarium & Electram. Basil. adpud Oporin. 1556. 8. & in editione Sophoclis quam cum Græcis scholiis H. Stephanus Gen. 1568. 4. & cum versione Viti Winsemii & scholiis Græcis Paulus Stephanus dedit, Genev. 1603. 4.

1535.

Erratum sive *ὑπερ πλάσματος*, (*) in quo circiter quadraginta loca Autorum cum veterum tum recentium notantur. *Æolia*, Carmen elegiacum de Eventis, ad Mauricium Huttenum: nomina locaque Ventorum Græca & Latina. *Phænomena*, quæ est siderum & stellarum historiola carmine elegiaco ad Danielelem Stibarum. *Prognostica*, ad eundem elegia, qua supra trecenta & triginta indicia tempestatum memorantur. Norimb. apud Joh. Petreum in 8. His in meliore editione Basil. 1536. 8. apud Balthasarem Lasium & Thomam Platterum accedunt Victus & cultus ratio, & quid fieri debeat per singulos menses. Nec non disticha, ex Græcis versa peraque.

Κλαυδίου Πτολεμαίου Πελασιῶς πηγάβελου σύνταξις πρὸς Σύρον ἀδελφόν.

(*) Hoc Camerarii scriptum auper recusum est Halæ Sax. 1709. 8. in nova librorum variorum collectione, fasciculo k p. 89-125.

Φόν. Ἐ αὐτὴ κατέπερ πρὸς τὸν αὐτὸν Σύρον. 1. *Claudii Ptolemæi* Pelusiensis libri quatuor compositi Syro fratri. 2. Ejusdem fructus librorum suorum, sive centum dicta ad eundem. 3. Translatio in linguam latinam librorum Ptolemæi duum priorum: & ex aliis præcipuorum aliquot locorum. 4. Conversio centum dictorum Ptolemæi in Lat. Joviani Pontani. 5. Annotatiunculæ ejusdem Joachimi ad libros priores duos judiciorum Ptolemæi. 6. Matthæi Gvarimberti Parmensis opusculum de radiis & aspectibus planetarum. 7. Aphorismi Astrologici Ludovici de Rigiis: ad Patriarcham Constantinopolitanum. Norimbergæ apud Jo. Petrejum. 4.
crobi opera omnia singulari diligentia ab eodem Camerario emendata. Basileæ ex off. Joh. Hervagii in fol.

ισθουπκὸς Δελφικὸς πρὸς Ἀχιλλεῖα, & Ἀνδρηνικὸς Λιβανίου p. 34. Hoc est, quid dici amplius ab Ulyssæ legato ad Achillem; & responderi ab hoc potuerit. Utraque oratio, *Aristidi & Libanii* conversa in Latinum à Joach. Camerario. Ejusdem & Paraphrasis Græca Homericæ utriusque loci Iliad. i. addita est. p. 81. & 90. Haganoæ anno XXXV. 8vo.

1536.

eoriti Episcopi Cyrensis rerum Ecclesiasticarum libri quinque in Linguam Latinam conversi à Joach. Camerario. Accessit eodem Camerario autore Catalogus Imperatorum aliquot, ut & Episcoporum in præcipuis Ecclesiis, nec non hæreseon & Catholicorum aliquot quorum in Theodoriti scripto mentio fit, index: interpretatio denique vocabulorum *ἁγία* *Essentia* & *ὑπόστασις* *Substantia*: & de discrimine inter ista duo, Basilii Magni Epistola. Basileæ, apud Johannem Hervag. in fol. 1536. Et postea cum aliis scriptoribus Ecclesiasticis apud Froben. 1544. Nec non apud Sebastian. Henric. Petri anno 1611. cum præfatione D. Joh. Jacobi Grynæi ad Nobil. D. Barthol. Schachmannum, gente Borussum anno 1587. scripta.

1537.

ratio stragis Heidelbergensis edita à disjecta turri veteris arcis, in quam fulmen adactum fuisset, exposita epistola Jacobi Micylli, præmissa epistola quadam Joachimi Camerarii, cui Micyllæa respondet. Tübingæ per Ulric. Morhardum, hoc anno seorsim edita Confer Micylli Sylvar. lib. 3. p. 216. 217. 228.

1538.

Æsopi Phrygis Fabularum celeberrimi Autoris vita. Fabellæ *Æsopice* plures quadringentis, quædam prius etiam, multæ nunc primum editæ, omnes autem orationis conveniente & æquabili veluti filo pertextæ à Joachimo Camerario Pabergensi. Fabulæ item *Livianæ* duæ: & *Gellianæ* aliquot, nec non *Politiani*, *Gerbelii*, *Erasmi* narrationes. His accefferunt explicatio nonnullorum & demonstratio Græcorum, de quibus Fabulæ aliquæ vel præcepta decerpta fuerunt: cum indice capitum & locorum quorundam doctrinæ & sententiarum, ad quæ narrationes referri possunt. *Tubingæ* ex officina *Ulrici Morhardi*: mense Septembri &c. in octav. Sæpius deinde hæ fabulæ ex collectione & interpretatione *Camariana* recusæ sunt ut A. 1564. 8. & *Alberto Reineccio* curante *Lipsiæ* 1689. 8. adjectis phrasibus Latino Germanicis in tironum usum. Et eodem anno ibidem cum locis veterum apud quos fabulæ memorantur notatis à *Christiano Daumio*. In editione luculenta *Lipsiæ* apud *Voegelin*. A. 1570. 8. exstant fabulæ plures quingentis. Prodierunt etiam ex *Camerarii* recensione *Lipsiæ* 1547. 8. Fabellæ quædam notiores, partim exceptæ de priori editione, partim tunc primum compositæ. Et cum fabulis *Gabrielis Faëni*, curante *Gregorio Bersmanno Annæbergensi*, *Lipsiæ* apud heredes *Steinmanni* 1590. 8. &c.

ΔΕΞΙΚΟΝ ΒΑΡΙΝΟΥ ΒΑΒΩΡΙΝΟΥ τὸ μέγα καὶ πάντῳ ὠφέλιμον. Dictionarium *Varini Phavorini* (*) *Camertis* magnum & per utile, cum præfatione *Joachimi Camerarii*. *Basil.* apud *Robert. Winter* in fol. 1538.

1538.

Epigrammata veterum Poëtarum cum *Epitaphiis* &c. vide supra p. 495. *Basileæ* apud *Hervag.* 8.

Commentarius explicationis primi libri *Iliados*, & ejusdem conversio in Latinos versus, cum Græco textu: *Argentorat.* apud *Cratonem Mytilium* in 4. Similis *commentarius* & *Metaphrasis* in librum *Iliadis* secundum prodiit *ibid.* 1540. 4. utraque recula *Francos.* 1584. 8.

Galenus librorum Græcæ editionis pars quarta ab ipso emendata. *Basil.* In officina *Hervagiana* in fol.

Theophrastus

(*) Vide Volum. X. hujus Biblioth. p. 74.

u Alexandrini in Cl. Ptolemæi magnam constructionem, commentationum libri XI. Græce ejus opera editi. Basil. apud Joh. Walderum in fol. ad calcem magnæ Syntaxeos Ptolemæi. *tio* funebris dicta de *Eberhardo* primo duce Wirtenbergenſi, cum aliquot Epitaphiis in eundem. Tübingæ apud Morhardum. 4.

1540.

ctæ quædam Græcæ Epistolæ, Tübingæ apud Ulricum Morhardum. in 8. De his ſupra p. 493.

matia duo Bucolica Joachimi Camerarii Pabenp. *Dira* ſeu *lupus & querela* ſive *Agelaus eis ποτημιολέπτην*. 8. & deinde inter eclogas. an. 1568. 8.

ra M. T. Ciceronis à Joach. Camerario diligenter caſtigata: additis Petri Viſtorii, & ipſius annotationibus, Baſil. ex officina Hervagiana in fol. duobus Tomis diſtincta. Notæ Camerarii reuſæ noviffime in luculenta Ciceronis editione Verburgiana, Amſt. 1724. fol. quart. & octav.

era ſcriptis Ciceronis recensendis vel illuſtrandis opera à Camerario narrata, ut ſub unum hoc loco conſpectum ponatur, hæc eſt: Commentarii (*) in Orationem *pro Muræna*, Lipſiæ 1542. 8. apud Nic. Wollab. & inter diverſorum ad Ciceronis Orationes commentarios. Baſileæ 1553. fol. apud Oporin. Vide ſis etiam tomum quartum Orationum Ciceronis edit. Grævianæ. Commentarii in librum primum *Tuſculanarum quaſtionum*, ad Julium Pflugium, quibus inſerta copioſa diſputatio de imitatione, deſenſaque utilitas & bonitas & ratio quædam ac quaſi via demonſtrata illius, una cum Epiftola ad Oporinum, qua Apollonii Tyanei de imitatione quoque ſententia declaratur. Baſileæ apud Robertum Winter. 1538. 3. Commentarii in reliquos quatuor libros, ad Danieleſt Stibarum, Canonicum Wirtebergenſem, adjecto copioſo indice: cum privilegio Cæſaris ad quinquennium. Baſil. 1543. 4. menſe Martio. Recuſi in libros univerſos quinque commentarii, Baſileæ 1548. 4. Adjuncti etiam ſed non integri libris Tuſculanarum, editis Pariſ. 1549. 4. cum notis

) *Philippus Melancthon* Epift. ad Camerar. p. 419. Cum his diebus interpretari Murænianam Orationem cœpiſſem, tuasque enarrationes adjunxiſſem, legi dulciſſimam concionem tuam de amicitia. In hac viſus ſum mihi videre imaginem animi tui, vera ratione cum cæteras virtutes tum & amicitiam colentis, magnamque ex cogitatione tuæ virtutis & noſtræ amicitie voluptatem cepi.

tis Georgii Vallæ, Philippi Beroaldi, Erasmi, Pagalini &c. Libellus *de partitione Oratoria*, totius artis capita complectens editus & alicubi explicatione auctus. Lipsiæ in officina Valentini Papæ 1544. 8. atque ibid. 1549. 8. *Epistola* quas vulgo appellarunt *familiares* cum præfatione & castigationibus. Lipsiæ ex officina Valent. Papæ 1544. 8. *De officiis libri III. De senectute, de amicitia, paradoxæ & somnium Scipionis* cum prolegomenis. Lipsiæ ex officina Valent. Papæ 1548. 8. & 1558. 8. ubi etiam notæ Erasmi, Melancthonis, Barthol. Latomi & Dionys. Lambini, nec non varietas lectionum ex antiquis libris. Commentarii in Orationem *pro L. Flacco*, ex Camerarii lectionibus collecti, editique inter variorum commentarios in Tullii Orationes, qui prodierunt Basileæ 1553. fol.

Θέωνος σοφιστῆς γυμνάσματα.

Theonis Sophistæ, primæ apud Rhetores exercitationes, innumeris quibus scatebant antea, mendis repurgatæ & in Latinum sermonem conversæ, versione ad calcem voluminis separatim subjuncta. Basil. sumtu & cura Joh. Oporini 1540. in 8.

Elementa Rhetoricæ sive capita exercitationum studii puerilis & styli, ad comparandam utriusque linguæ facultatem. 8. Eadem locis aliquot auctiora, Basileæ apud Oporin. 1545. 8. 1551. 8. Lipsiæ apud Vœgelin. 1562. 1580. 8.

Elegiæ (*) *ῥοδοπωρεῖαν* v. & *Carmen ῥοδοπωρεῖαν* Joh. Ludovici Brassicani. I. Metallaria. II. Dyringica & Encomium vitæ Rusticæ. III. Nemetum. IV. Saxonica. V. Plumbaria cum aliis quibusdam nunc primum editis, ut *Elegia Vangionica de morte Eobani Hessi*, & paraphrasi elegiaca loci: *Judea & Jerusalem, nolite timere*. Argent. ex off. Cratonis Mylii in 8.

Herodoti libri novem quibus Musarum indita sunt nomina, Græcè. Ad hæc *Georgii Gemisti*, qui & *Pietbo* dicitur, de iis, quæ post pugnam ad Mantineam gesta sunt, libri II. una cum Joachimi Camerarii præfatione, annotationibus, Herodoti vita: deque figuris, & qua usus est, dialecto: omnia in studioforum utilitatem diligenter conscripta. Basileæ in officina Hervagiana in fol. anno 1540. per Jo. Hervagium & 1557. apud Bernardum Brand.

Thucy.

(*) Recusæ in Jani Grureri deliciis Poëtarum Germanorum Tom. 2. p. 17. 22. 24. 39. 46. Metallaria prodit etiam post Mich. Barthii Annæbergam, Basil. 1557. 8. "

Ulyssides cum scholiis antiquis Græce editus additis castigationibus & annotationibus Camerarii. Basil. apud Hervag. fol. 1540. & 1557.

1541.

Ulyssides Ilias & Odyssea cum scholiis Græcis, Porphyrii Homericarum questionum libro & opusculo de antro Nympharum, Græce ex recognitione Jacobi Micylli & Joach. Camerarii. Basil. in officina Hervag.

1541. 1551. parvo fol.

Ulyssides & Πλάτων μὲν πρῶτον, ἔπειτα δὲ Ἀριστοτέλης, μαθητῶν καὶ Διαδόχων ἕως μὲν τὴν σωζόμενα πάντα. *Theophrasti* opera, quæ restant, partim hinc inde conquisita, - atque in unum veluti corpus redacta, partim à multis mendis, Doctorum virorum industria & meliorum exemplarium ope repurgata. Græce: adjuncta *Prisciani Lydi* metaphrasi in *Theophrastum* de sensu & phantasia. Accessit Joach. Camerarii Præfatio, in qua de præstita in hisce omnibus opera, tum de Simonis Grynæi CL. viri obitu aliquid dicitur. Bas. apud Hervagium in fol. In quibusdam exemplis præmittitur præfatio Hieron. Gemusæi.

recepta morum ac vitæ, accommodata ætati puerili: prosa oratione & carmine Elegiaco. De Gymnasiis sive Exercitationibus & ludis puerorum, dialogus, Ludus septem sapientum: carmine latino jambico. Expositio versuum Solonis, Tyrtæi, Callinæ Latine. Bas. apud Rob. Winter in 8. atque iterum Lipsiæ apud Voegelin: 1544. 8. & apud hæredes Valent. Papæ, ibid. 1564. 8. 1576. & 1583. 8. & apud Jo. Steinmann. Lipsiæ 1588. 8. & novissime in tomo tertio methodorum de studiis instituendis, quas collegit & cum observatis suis edidit Tho. Crenius. Rotterdam 1699. 4. Plurima idem præmisit in Camerarii laudem eruditissimorum virorum præclara testimonia.

ratio de studio bonarum artium atque linguæ Græcæ atque Latinæ pronunciata ab ipso in Academia Lipsiens. Lips. apud Valent. Pap. in 8.

1542.

ratio senatoria de bello Turcico κατὰ προσωποποιίαν. Item Tyrtæi Carmina ᾠδαιστικὰ & alia nonnulla. Tubingæ apud Morhardum in 4to.

1543.

iodica, id est, de Nicæna Synodo, Lipsiæ ex officina Jacobi Berwald. in 8. Vide infra ad A. 1561.

T t t

Doctrinæ

Doctrinæ de Religione controversæ inter sese opposita capita.

Versibus certis respondit Camerarius ad scurrilem criminationem de tribus Martinis: vide in Epist. Philippi ad Camer. Epistolam Crucigeri pagin. 432.

Xenophontis Atheniensis de Forma Reipub. Lacedæmoniorum: ejusdem de Forma Reipub. Atheniensium: Ejusdem de præfectura & disciplina Equestri liber: omnia nunc primum in Latinum sermonem conversa à Joach. Camerario, adjunctis annotationibus quibusdam, præmissaque Xenophontis vita. Lipsiæ in officina recente Valent. Papæ. 8. Eosdem Xenophontis libellos deinde Camerarius vulgavit ex eadem officina, 1556. 8. cum hippocomico suo sive disputatione de curandis equis: & de nominibus equestribus Græcis & Latinis: & historia rei numariæ sive de nomismatis Græcis & Latinis. Hæc separatim prodierant Tubingæ 1539. 8. apud Ulrica Morhardum.

1544.

Elegiaco Carmine Græco expressit Camerarius Psalmum CXXXIII. de concordia: de quo Philippus in Epist. ad Camerar. pag. 419. *Tuum Psalmum de Concordia multis jam ipse mea manu descripsi: imò & versionem multis scripsi ad verbum, adeo quotquot viderunt eum expetierunt.* Vide libellum in quo exponuntur V. quæstiones quibus tota doctrina & universum negotium Evangelicum continetur. propositæ Lipsiæ futuris Doctoribus Theologiæ. Lipsiæ ex Officina recente Valent. Papæ in 8.

1545.

Libellus Græcæ Grammaticæ Philippi Melanchtonis. Vide infra ad An. 1549.

Oratio dicta de cultu Pietatis ac Virtutis & studiis bonarum artium, exordiis doctrinæ publicæ, semestri æstivo à Joach. Camerar. Pabergensi. Lipsiæ in officina Valentini Papæ in 8.

De invocatione Sactorum, vide supra p. 499. seq.

Capita pietatis & Religionis vide ad an. 1547.

1546.

Historia rerum gestarum in Græcia, succincta interpretatione librorum *Xenophontis* à Leonhardo Aretino exposita. Addita narratio est præcipuarum rerum temporis secuti prælium ad Mantineam usque ad Alexandrum Magnum. Lipsiæ apud Valent. Pap. in 8. Ab hoc
Are

Aretino Latine versus est etiam Procopius, non à Camerario, cui id præter rem tribuitur in Clarmundi vitis eruditorum T. 6. p. 52.

1546.

Smalcaldici Anno MDXLVI. inter Carolum V. Cæs. & Protestantium Duces gesti origo, progressus & exitus. Commentarius Græco sermone eleganter scriptus à Joach. Camerario Papebergenſi cum versione Latina & supplemento Simonis Stenii, Lomacensis, de prælio ad Muhlbergam, & captivitate Johannis Friderici, Electoris: Extat in Marquardi Freheri Rerum Germanicarum scriptorum Tomo tertio pag. 387. edit. novæ Clariss. Struvii p. 439--494.

1547.

Capita Pietatis & Religionis Christianæ, versibus Græcis comprehensa ad Institutionem puerilem, cum interpretatione Latina. Veri Episcopi sollicitudo & Presbyterorum cura indicata de Cap. XX. Act. Apostol. *πῶς ὁ ἀγιος Παῦλος τοῖς Ἐφεσίοις ὑπομνήσκων πρὸς αὐτοὺς ἐκκληθέντας ὡς πρὸς Μίλητον. ὑποθήκει* Salomonis, ut vitentur confortia pravorum; de teutonicis versibus translatae in Græcos & Latinos. Preces Christianæ expositæ versibus Heroicis à Johanne Stigelio: Epistolæ binæ S. Basilii ad Ecclesiam Antiochenſem & ad Tyanensium Senatum. Ausonii precatio matutina & protrepticum ad nepotem. Lipsiæ apud Valentin. Pap. in 8. Recusus hic liber Lipsiæ in officina Valentini Papæ 1555. 8. & Ernesti Voegelini Constantiensis 1569. 8.

1548.

Thomæ Linacri, Britanni de emendata structura Latini sermonis libri VI. Cum indicatione locorum, unde exempla ab autore adducta fuerunt, recognita à Joach. Camerario. Accessit libellus ejusdem Camerarii de arte Grammatica & figuris dictionum. Lipsiæ apud Val. Pap. in 8. In editione secunda Lipsiæ in officina hæredum Valentini Papæ 1559. 8. habentur etiam Philippi Bechii in Linacrum annotationes.

1549.

Vocabula rei nummariae, ponderum & mensurarum Græca, Latina, Ebraica, quorum intellectus omnibus necessarius est: collecta ex Budæi, Joachimi Camerarii & Philippi Melanchthonis Annotationibus: additæ sunt & volucrum & piscium appellationes, collectæ

lectæ à Paulo Ebero & Casparo Peucero. Witebergæ per Josephum Klug. 8.

Libellus Græcæ Grammaticæ Ph. Melanchthonis, accuratius & perfectius editus studio Joach. Camerarii Papenb. adjectis tabulis flexionum verborum circumflexorum & verborum in *μῖ*. Accessit ejusdem Camerarii lib. de Orthographia, qui in editione A: 1545. deerat. Lipsiæ apud Valentin. Papam in 8. Recusus hic liber Lipsiæ in officina hæredum Valentini Papæ 1560. 8.

Εὐκλείδης στοιχείων βιβλία ἑξ. Euclidis Elementorum Geometricorum libri VI. conversi in latinum sermonem. Lipsiæ apud Valentin. Pap. in 8.

Hoc anno edidit Camerarius etiam annotationes in *Terentium* cum præfatione ad discentes bonas literas. Vide Terentium Matthiæ Bergii Professoris Altdorfini. pag. 472. Sed secunda editio hujus Comici ex Camerarii recensione lucem vidit Lipsiæ ex officina Valentini Papæ 1555. 8.

1550.

Libellus Scholasticus utilis & valde bonus, quo continentur *Theognidis* præcepta, *Pythagoræ* versus aurei: *Phocylidæ* præcepta, *Solonis*, *Tyræti*, *Simonidis* & *Callimachi* quædam Carmina, collecta & Græcis commentariis explicata à Joach. Camerario Basil. 1550. 8. Accessit rerum & verborum memorabilium Index. Basileæ per Oporinum. Et ex iterata editione ibid. 1555. 8. atque additis *Wolfgangi Seberi* notis geminis, quarum priores varietatem lectionis ex MSS. Codd. Bibl. Palatinæ atque Augustanæ, simulque uberiores sententiarum explicationem exhibent: posteriores citatorum à Camerario testimoniorum fontes commonstrant, Lipsiæ impensis hæredum Thomæ Schureri, excudebat Thomas Glück. 1620. 8.

1551.

De Carminibus ad Veterum Imitationem artificiose componendis præcepta bona & utilia, collecta à Georgio Sabino. Enumeratio eorum, (*) quæ in docendo præcipue sequenda esse videantur, Græce & Latine exposita à Joach. Camerario Papenb. Lipsiæ apud Val. Pap. in 8.

Ἀειθμολογία ἡθικὴ, de quo libello supra p. 497.

(*) Vide infra ad Annum 1554.

Com-

nmentarii utriusque linguae, in quibus est *Διερκευή ὀνομαστική τῶν ἐν τῷ ἀνθρώπινῳ σώματι μερῶν*, id est, diligens exquisitio nominum, quibus partes corporis humani appellari solent. *προσπεθεσῶν καὶ τῶν τῆς χρήσεως ἐκείνων ὀνομασιῶν, καὶ παρεπομένων ἰνῶν αὐταῖς*. i.e. additis & functionum nomenclaturis & aliis his accidentibus, *ἑξῆς ἀλλήλως σχεδὸν κομμένων τῶν π. ἑλληνικῶν καὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν λέξεων*, positis fere contra se Græcis & Latinis vocabulis. Basil. apud Joh. Hervag. in fol.

tentia *Jesu Siracida* Græce summa diligentia cum necessariis annotationibus editæ. Basil. apud Joh. Oporinum in 8. Altera Græco latina editio cum versione & additis novis etiam ad Latina notis. Lipsiæ apud Voëgelinum, 1568. 8.

1552.

ani XXIII. Georgii Fabricii de historia & meditatione mortis Christi cum duobus carminibus Camerarii, altero latino ad Christum *Σωτῆρα* altero græco de *σταυρώσει τοῦ Σωτῆρος*.

fortissimi & laudatissimi Ducis *Mauricii*, Saxoniae quondam Electoris, Græce conscripta ac in sermonem Latinum conversa à Simone Stenio, Lomacensi Misnico, Vide Marquardi Freheri partem tertiam scriptorum Germaniae p. 447. 448.

1553.

cationes multorum, quæ ad lectionem fabularum *Plauti* nonnihil momenti afferre possint, quæ collegit Georg. Fabricius Chemnicensis. Emendationes editi exempli Plautini à Joachimo Camerario de recognitione ipsius in officina Valentini Papæ in 8. De Plauto Camerarii vide ad An. 1558.

io habita Lipsiæ ad funus Illustrissimi Principis, *Mauricii* Ducis Saxoniae Electoris, cum præter duceretur XVII. Cal. Aug. Lipsi. in officina Valentini Papæ in 4. Recusa cum aliis Lipsi. 1566. 1569. 8. & in Simonis Schardii, T. 2. rerum Germanicar.

εἰτε εἰδύλλια, τῆς δὲ συμπερὰ ποιήματα ἐξ ἧς τριάκοντα. τῶ αὐτῶ ὁμηγερέματα ἑντακάδεκα. τῶ αὐτῶ πέλεκος ἑ περὺγιον. μετὰ τῶν χολίων Ζαχαρίας Καλλιέργης πάνυ ὠφελίμων. Theocriti Eïdyllia, hoc est, Parva Poëmata XXXVI. cum scholiis Græcis. Ejusd. Epigrammata XIX. Ejusdem Bipennis & ala. Præter hæc & Latina versio Carmine non infeliciter reddita per H. Eobanum Hessum,

Ttt 3

& Joa-

& Joachimi Camerarii scholia non inerudita accessere. Francofurti ex officina Petri Brubachii in 8. De priore Græca Theocriti editione dictum ad A. 1530.

Narratio de Eobano Hesso comprehendens mentionem de compluribus illius ætatis doctis viris, Epistolæ Eobani Helli (*) ad Camerarium & alios quosdam familiari in genere cum lepidæ & facetæ, tum literatæ & eruditæ, cum quibusdam Camerarii scriptis carmine & aliorum. Norimberg. apud Joh. Montanum & Ulricum Neuberum in 8.

1554.

Prophetæ Jeremia lamenta conversa in Anapæstos Latinos cum aliis nonnullis versibus. In officina Valent. Papæ in 8.

Verfus Senarii Græci de Analogiis: sive de proportionem Arithmetica, Geometrica & Harmonica, *ἡ μίσητος ἢ μέσων ἀνάλογον τριῶν τῆς ἀριθμητικῆς καὶ γεωμετρικῆς, καὶ ἁρμονικῆς σύνολος*. Divisio puerilis institutionis, *ἀριθμητικῆς διδασκαλικαί*. Enumeratio eorum quæ in docendo præcipue sequenda esse videntur, Græca & Lat. prosa. Graphica sive ratio parandi atramenti, (**) calami & chartæ, & ipsa senariis versibus Græcis exposita. Omnia nunc primum partim edita, partim recognita. Lips. in officina Valentini Papæ in 8vo.

Querela M. Lutheri sive somnium. Basileæ apud Oporinum in 8. Recusâ Gorlicii in 4. &c. Typis Ambrosii Fritsch. anno 1580.

1555.

Synesii Cyrenæi Oratio (***) ad Arcadium Theodosii f. de Regno sive de Officio Imperatoris, sive Regis, conversa in Latinum sermonem, addita historiola de ipso authore. In officina Val. Papæ in 8.

Querela Martini Lutheri sive somnium ὅλον hypar, sive Syndicus Querelæ Lutheri. Basil. apud Oporinum in 8.

Con-

(*) Liber II, A. 1557. & III. 1561. Prodierunt & Helli Epistolæ familiares, Marburgi 1543. anno post ejus obitum, quem epicediis decorant Jacobus Micellus, Bedrotus, Johannes Stigelius. 1542. 8.

(**) Eobani Helli atramentum:

*Integra sit galla, sit dimidia uncia gummi.
Quartaque vitrioli, sint partes octo falerni.
Sextaris reliquum latiosum fundat acetum.*

(***) Confer infra ad A. 1583.

icionis Synodicae statis temporibus habitae in Ecclesia Merseburgensi à Reverendiss. & Illustriss. Principe *Georgio Anhaltino* & Ascaniae &c. Praeposito Magdeburgensi & Misnensi : editae à Joachimo Camerario praemissa ejusdem ad Illustriss. Dn. Joach. Principem Anhalt. epistola dedicatoria, & de Reverendissimo & Illustrissimo Principe Anhalt. Georgio; (*) Narratione. Lipsiae in officina Valent. Papae. fol.

1556.

Virgilii Maronis Bucolicorum explicatio praescripta de commentatione Joach. Camerarii, cum indicatione & interpretatione locorum *Theocriti*, cujus author est Eobanus Hessus, Argent. apud Blasium Fabricium, in 8.

1557.

Græcis Latinisque & Indis numerorum notis, &c. infra ad A. 1569.

Additae sunt γράμματι Græce, serie literarum expositae, ad usum puerilis institutionis. Norimb. in officina Helleriana in 8.

ellus alter Epistolas complectens Eobani & aliorum quorundam doctissimorum virorum, nec non versus varii generis & argumenti Lips. in officina Valentini Papae in 8. De libro I. vide A. 1553. & de III. 1561.

canno 1557. profecto Philip. Melanchth. ad Colloquium Wormatiense, mortua est ejus conjux Wittebergæ. Exorarunt igitur Camerarium communes amici, ut ad Philippum quam primum se conferret, ut nuncio accepto domestici luctus aliquid ei allevationis contingeret ex praesentia Camerarii, cujus consuetudo & usus ei esset jucundissimus. Vide vitam Philippi pag. 368. 369. pertinet huc Camerarii Hodceporicon Hyemale: Tertio libello Epistolar. Eobani P. 3. b. & Hodceporicor. Reusneri libro VI. pagin. 480.

1558.

Accii Plauti Comœdiarum XX. diligenti & singulari studio emendatius nunquam ante unquam ab ullo editae: Adjectis etiam Camerarii ad singulas comœdias argumentis, & annotationibus. Accesserunt jam indicationes multorum ad lectionem Plautinam conferentes, Georgii Fabricii (**) Chemniciensis. Bas. per Jo. Hervagium & Bernhardum Brant. in 8. Comœdiarum quinque Amphitruo, Asinaria, Curculio,

(*) Hæc narratio recusa Lips. 1696. 8. cum vita Melanchthonis & Eobani Hessi à Camerario scripta.

(**) Supra, ad. A. 1553.

culio, Casina, Cistellaria, cum notis & præmissa de carminibus Comicis dissertatione prodierunt Lipsiæ apud Valentinum Papam 1545. 8. Comœdiæ sex, ibid. 1549. 8.

1559.

De eorum qui Cometæ appellantur, nominibus, natura, causis, significatione, cum historiarum memorabilium illustribus Exemplis Disputatio atque Narratio Joach. Camerarii. Lipsiæ in officina hæred. Val. Papæ in 8. Recusum hoc scriptum ibidem 1578. 8. in officina Joannis Steinmann.

1560.

Disputatio de precibus, earumque formulæ, Argentorat. 8. vide supra pag. 495. sq.

Epitaphium Philippo positum in templo arcis Wittembergæ, laminaque æræ literis inauratis incisum, authorem habet Camerarium quem vide in vita Philippi pag. 420. & seq.

1561.

Tertius libellus (*) Epistolarum Eobani Hessi & aliorum quorundam virorum autoritate, virtute, sapientia, doctrinaque excellentium, editus autore Joachimo Camerario Papebergenfi. Lipsiæ apud Voegelinum. in 8.

Capita quædam pertinentia ad doctrinam de moribus, & civilis rationis facultatem, quæ est *ἠθικὴ* & *πολιτικὴ*. Lipsiæ apud Joh. Rhambam in 8.

Chronologia secundum Græcorum rationem, temporibus expositis autore (***) *Nicephoro* Archiepiscopo Constantinopolis, conversa in Latinam linguam, & illustrata à Joachimo Camerario Papeberg. Ad-dita est ejusdem narratio (***) *de Synodo Nicæna*; & accessit nova enumeratio Synodorum Oecumenicarum. Basil. apud Joh. Oporinum in fol. Recusus hic liber deinde Lipsiæ apud Voegelin. 1574. 4. & apud Joannem Steinmannum 1583. 4.

Poëmata doctrinæ eruditione, virtute & sapientia præstantis Viri PETRI LOTI-

(*) Liber I. A. 1553. & II. 1557.

(**) De Nicephori *Chronologia* dixi Volum. VI. hujus Bibliothecæ p. 153. sq. Præmittitur etiam ex Camerarii versione, *Historiæ Miscellæ*, Basil. 1569. 8. Errores quosdam illius *Chronologici* notat Jo. Garnerius præfat. ad L. beratum.

(***) Hæc prodierat Lipsiæ ex officina Jacobi Berwald 1543. 8. Recusa ibidem 1546. 1552. 1560. 8. ex officina Valentiini Papæ,

TICHII, Secundi, artis Medicinæ clarissimi Doctoris, quæ passim edita hoc libello comprehensa sunt & nunc primum ista forma expressa, cum præfatione Joachimi Camerarii ad Ernestum Voegelinum & Erasinum Neustetér. Lipsiæ apud Voegelinum. 8. Iterum edita sunt hæc Poëmata Lotichii Solitariensis cum præfatione Camerarii ad Christianum Lotichium, Lipsiæ iisdem Typis Voegelinianis, imprimente Johanne Steinmanno 1563. 8.

otatio rerum præcipuarum quæ acciderunt ab anno 1550. usque ad annum 1561. V. C. Joachimi Camerarii Papebergenfis. Ex adversariis manu ejus exaratis edita à Marquardo Frehero Rerum Germanicarum scriptorum Tomo Tertio pagin. 460.

1562.
ga de morte optimi & doctissimi, & Virtute, Sapientia, Pietate excellentis Viri *Job. Stigeli* & alia quædam Poëmata quorum est autor Joachimus Camerarius. Lipsiæ in officina Voegelinian in 4.

1563.
ita quædam proposita ad disputandum, de felicitate, seu vita beata in terris. In Academia Lipsiæ apud Voegel. in 8.

um sive preces: poëmatium de horum temporum miseria & cladibus. Lipsiæ in officina Voegelinii in 8. Vide infra ad A. 1568.

tio habita in declaratione Magistrorum opt. disciplinarum & artium. In qua copiosa fit mentio præstantissimi Viri *Job. Homilii* Mathematici superiore anno mortui, adjectis epicediis, Epitaphiisque diversorum. Lipsiæ in officina Voegeliniana in 8.

ogus de vita decente ætatem puerilem, quodque hoc studium Deo placeat, cum respondentibus figuris quibusdam Germanici & Latini sermonis, itemque versibus variis. Lipsiæ apud Voegel. in 8. & cum auctario ibid. 1572. 8.

oria de Jesu Christi ad mortem pro genere humano accessione, dierum ante Pascha sex, & alia indicata tempora, resque præterea quædam narratæ oratione, quam recitatione solenni pronuntiavit M. Martinus Gassarus. 8.

ecchesis seu initia doctrinæ in Ecclesia Christi, Græce iterum nuper edita: *κατήχησις ἔχρηστανισμῶ, ἥγαν κεφάλαια τῆς ὑγιῶς διδαχῆς ΧΡΙΣΤΟΥ πρὸς αὐτὸ καὶ τῶν ἀποστόλων*. Sine nomine auctoris, nisi quod p. 497. edit. Gr. & p. 522. Lat. Camerarii nomen legitur:

U u u

& sine

& sine anni nota & loci in 8. paginar. 500. & nunc primum in Latinum sermonem conversa, cumque indicio & notatione locorum quorundam expressa. Lipsi. apud Voegelin. in 8. Etiam Augustanæ confessionis Græce versæ à Camerario Melanchthon meminit Epistolis ad Camerarium p. 579. 580.

Epithalamii versus de nuptiis, nobilitate generis, virtute, sapientia & humanitate præstantiss. D. Enichi Volemari à Berlips V. CL. Præfecti Salissæ longè in Düringis compositi. Lipsiæ apud hæredes Valent. Papæ in 4.

Poëmata Georgii Sabini edita Lipsiæ in Officina Voegeliniana; Extant in hoc libello duæ Elegiæ Græcæ Camerarii, & ipsum libellum se Epistolis quibusdam auxisse & jus privilegiis de talibus scriptis sibi aliquando impetrati Typographo tum impertiisse testatur Camerarius in Epistola Poëmatibus præfixa ad Sabini generum, M. Eusebium Menium, hoc anno scripta Lipsiæ, repetita editione ipsa anno 1581. Typis Steinmanianis. in 8.

1564.

Orationes duæ S. Gregorii Episcopi Nyssæ, una de Filii & Spiritus Sancti Deitate, (a) altera dicta die Paschatis; (b) conversæ in Latinum sermonem, additis brevibus annotatiunculis. Antè non editæ. Lipsi. apud Voegel. in 8.

Ejusdem Gregorii orationes duæ aliæ, una de natiuitate (c) Domini nostri Jesu Christi, altera de Sancto Stephano primo martyre, (d) jam primum editæ, conversæ in Latinum sermonem, cum brevibus notationibus. Lipsi. apud Voegelinum in 8.

Capita proposita ad disputandum, ea explicantia & distinguentia, quibus studium Sapientiæ, quæ est Philosophia, continetur. Lipsiæ apud Voegelin. 8.

In renuntiatione Magistrorum in Academia Jenensi expeditur quæstionem hanc, cur Aruspas apud Xenophontem dicat se duas habere animas probam unam & bonam, improbam alteram & malam? Jenæ excudebat Donatus Ritzenheyn in 4.

Oeconomica scripta, quæ exstant titulo *Aristotelis*, in Latinum sermonem conversa & explicata, adjunctaque iis interpretatio Oeconomici libri *Xenophontis*. Lipsi. apud Voegelin. in 8.

Enchi-

(a) Cum alia versione in Operibus Nysseni T. 2. edit. Græco-Lat. p. 896.

(b) id. pag. 866.

(c) id. pag. 771.

(d) id. pag. 786.

Viridion pietatis puerilis, hoc anno ab Adamo Sibero editum, & *Carmen in Vestibulo exhibet Camerari Heroicum ad Siberum*, & in ipso libro ex ejusdem Camerarii & aliorum Doctorum monumentis plurima. Basil. per Joann. Oporinum in 8.

hyta decem prædicamenta: (*) *Anonymi de Logica*: quid & quale quid quomodo definiendum esse videatur: alterius Methodus *αἱ τὰς τρόπαις τῆς φιλοσοφίας*: Georgii Pachymerii de Sex definitionibus Philosophiæ: omnia Græcè: cum præliminari Epistola Græca Joachimi Camerarii ad Michaellem Sophianum. Lipsiæ typis Ernesti Voegelinii Constantiensis. 8.

1565.

versæ ex Thucydidis historia quædam in Latinum sermonem, & de autore illo, deque scriptis ipsius exposita, nec non explicata aliqua. Witenbergæ apud Joh. Cratonem in 8.

rationes duæ facinorum atrocium superioribus annis in Italiæ civitatibus duabus diverso tempore attentatorum, cognitione dignissimæ, opera Joach. Camerarii primum typis expressæ. Lipsiæ in Officina Voegeliniana. in 8.

1566.

Philippi Melancthonis Ortu, totius vitæ curriculo, & morte; implicata rerum memorabilium temporis illius, hominumque mentione atque indicio, cum expositionis serie cohærentium, Narratio diligens & accurata. Lips. apud Voegelinum in 8. Recusus hic lectu dignus & jucundus liber ibidem sed minus luculenter 1592. 8. tum cum indice, Hagæ Com. 1655. 12. & nitide curante Frid. Benedicto Carpzovio τῷ μακαριῇ cum Vitis Georgii Anhaltini & Eobani Hessi scriptis ab eodem Camerario. Lipsiæ 1696. 8. Notæ non contemnendæ ad hanc vitam insertæ catalogo Bibl. Schraderianæ Dresd. 1710. 8. parte priori n. 3226.

loriæ Jesu Christi filii DEI, nati in terris, matre sanctissima semper virgine Maria, summatim relata expositio, itemque eorum quæ de Apostolis Jesu Christi singulatim commemorari posse recte & utiliter visa sunt. Additis aliis quibusdam non indignis pietatis Religiosæ studio. Lips. apud Voegelin. in 8. Volumen clauditur Nazianzeni pentasticho de Apostolis, Camerarii de Evangelistis tetrasticho,

U u u 2

cho,

*) Confer librum 2. hujus Bibl. cap. 13. pag. 483.

cho, & Nicephori Xanthopuli jambicis LXXVIII. de Jesu septuaginta discipulis.

1567.

Capita ad disputandum proposita, consuetudine Academiae Lipsicae in schola Philosophica. Lipsi. apud Joh. Rhambam in 4.

1568.

De natura & effectibus daemonum libelli duo *Plutarchi*, de defectu oraculorum ex versione Adriani Turnebi cum ejus notis: & de figura El consecrata Delphis, ex versione Camerarii cum ejus explanationibus & procemio. Quibus eruditae & rarae nec inutiles rerum memorabilium & singularium expositiones continentur. Lipsi. in Officina Voegelini in 8. atque iterum 1576. 8.

Libellus continens Eclogas XX. Graecas duas, ceteras Latinas, & alia quaedam poemata diversis temporibus & occasionibus composita, quae sunt 1) *Potum* seu preces, pro pace Germaniae. 2) *Carolus sive Vienna Austriaca* A. 1532. obsessa. 3) *Carolus sive Tunete* A. C. 1534. Lipsi. apud Joh. Rhamb. sumtibus Voegelini in 8.

Hoc anno 1568. Maximilianus II. Caesar Camerarium Viennam Austriae (necnisi consiliarium suggerente) evocatum de doctrina Ecclesiae & rituum sacrorum cum Saxonis in eundem conformitatem clementer audivit, & re sua bene functum domum non sine favoris argumento a se dimisit. Melch. Adamus in vitis Philosophorum. Germaniae p. 264. vide Procemium Camerarii in libellum suum Gnomologicum p. 20. de quo libello dictum supra p. 493. sq.

Libellus novus Epistolas & alia monumenta doctorum superioris & hujus aetatis complectens. Lipsi. apud Joh. Rhamb. in 8.

Liber (*) continens Epistolas *Philippi Melanchthonis* scriptas ab A. 1522. per annos 38. ad Joach. Camerarium, primum ab eodem pio studio & accurata consideratione editus. Lipsi. curante eum exprimi Voegelino in 8. Confer Clariss. Buchard Gotthelf Struvii Bibl. antiquam A. 1705. p. 545. & A. 1706. p. 357. sqq.

1569.

De Graecis Latinisque numerorum notis, & praeterea Saracenicis & Indicis cum Indicis Elementorum ejus, quam Logisticam Graeci nominant (quae est methodus conficiendarum rationum) & vocabulorum

(*) Hic est liber quartus inter Melanchthonis quae cum Erasmi, Thomae Mori & Lud. Vivi Epistolis recusae sunt Lond. 1642. fol.

rum artis interpretatione & aliis quibusdam ad hanc pertinentibus. Accesserunt explicationes Arithmeticae doctrinae *Nicomachi* & alia quaedam ad contemplationem scientiae istius pertinentia. Witenb. apud Joh. Cratonem in 8. Prodierant etiam Augustae Vindel. 1554. 8. & Norimb. 1557. 8. Explicationem librorum duorum Nicomachi Geraseni Samuel Tennulius recudi curavit ad calcem Jamblichi in Nicomachum, Graece & Latine cum notis editi Arnheimiae 1668. 4.

Orationes numero decem funebres, quarum prima cum illustriss. Ducis Saxoniae Principis Electoris Mauritii funus An. 1553. per urbem Lipsiam duceretur: additis epitaphiis carminibus Graecis ac Latinis. Caeterae, anniversariae memoriae diebus habitae sunt, nec dum quaedam expressae. Addita XI. complectente lugubris mortis Illustriss. Principis Elector Saxon. Augusti filii Alexandri mentionem. Lipsiae excudebat Joh. Rhamba in 8.

Joach. Camerarii Epistola ad Isaiaem Caepolitam hoc anno scripta, extat sub finem Libri Quinti Paraphraseos Psalmorum Esromi Rudingeri.

1570.

Aphthonii libellus progymnasmatum, id est, praeparantium exercitationum, in sermonem Latinum conversus: Graeco scripto & exemplis compluribus additis. Lips. apud Ernest. Voegelin. in 8.

Proposita annis compluribus Academiae Lipsicae, antiqua consuetudine, diebus praecipue festis, quibus solemnes conventus Ecclesiastici aguntur, nunc conveniente ferie & uno libello ad lectionem commodiorem comprehensa. Lips. in Officina Rhambaviana in 8.

1571.

Libellus *Plutarchi* de virtute Morali: quo exponitur summa doctrinae illius: Itemque adjunctorum scriptorum Graece editorum interpretatio Latina: Una cum explicatione praecipuorum locorum & rerum necessariarum enarratione. Autore Joachimo Camerario, Lipsiae. in 8.

Libellus Gnomologicus, 8. de quo supra p. 493. seq.

Aliquot Epistolae *M. Antonii Flamini* de veritate doctrinae & sanctitate Religionis, ex Italico in sermonem Latinum conversae, nec non narrationes de Flaminio & aliis quibusdam, cognitione opt. disciplina-

rum, ac artium & pietatis studioforum non indignæ. Norimb. in Officina Dieterichi Gerlacii. in 8.

V. Cl. *Georgio Fabricio* Chemnicensi P. L. Epitaphia scripta à V. Cl. Joachimo Camerario, Paulo Dolscio, Adamo Sibero, & aliis. Edita à Jacobo Fabricio Chemnicensi, cum Epistola Joan. Sturmii ad Fabricios Fratres consolatoria. Lipsiæ in 4.

1572.

Notatio figurarum Sermonis in libris quatuor Evangeliorum, & indicata verborum significatio, & orationis sententia, ad illorum scriptorum intelligentiam certiore studio Joachimi Camerarii, post primam editionem Lipsiæ apud Valent. Papæ hæredes 1552. 8. recusa cum locuplete indice rerum & verborum insignium ad observandum. Lipsiæ apud Ernest. Voëgelin. in 4. Notatio figurarum Orationis & mutatae simplicis Elocutionis in Apostolicis scriptis, ad perspicendam de intellectu sermone sententiam autorum: edita pridem Lipsiæ apud Valentini Papæ hæredes 1556. 8. Accessere & in librum *πράξεων & διποκαλύψεως* similes notationes, nunc primum elaboratae studio Joach. Camerarii. Lipsiæ edita denuo procurante Ern. Voëgelino. in 4. Hæ eximiae Camerarii in Novum Testamentum annotationes suadente Melanchthone ab eo compositæ, quarum novam editionem promisit V. C. Jo. Andreas Bosius Disp. de *νεωτερεῖαις ἰνδιουμίας*, cap. 3. recusa etiam sunt Cantabrigiæ 1642. fol. cum Beza: & Francos. 1712. 4. sub titulo exegesis N. T.

Xenophontis Atheniensis de Cyri Regis Persarum vita atque disciplina libri 8. nec non alia quædam ejusdem autoris scripta in sermonem Latinum conversa, explicationibus alicubi additis, studio & diligentia Joach. Camerarii. Parisiis, apud Andr. Wechelum. in 4.

Commentatiuncula, non esse ex Eventis de consiliis actionibusque hominum judicandum: de exordio versus Ovidiani: *Exitus ab improbas*. Additur scholium de congiario. Edente ob patris Valetudinem Ludovico Camerario filio. Lipsiæ typis Ern. Voëgelini in 8.

Reverendi Viri Doctoris Martini Lutheri Epistola, missa ad Theologos Norinbergenfes (orta quadam inter ipsos dissensione:) *Pia & vere Apostolica Epistola*, quemadmodum tum ad exemplum illius eo tempore Vir, dignitate & auctoritate & studio pietatis excellens ascriptis. Cum appendice non spernenda. Lipsiæ apud Voëgelin. in 8.

1573.

1573.

miliz, quæ sunt sermones habiti de iis, quæ in Christianis Ecclesiis leguntur, congregato populo diebus Dominicis & festis, excerptæ ex scripturis Evangelicis, autore Joach. Camerario: Editæ simul Græce & Latine. Lipsiæ procurante Vœgelino. in 4.

lmi Septem qui Pœnitentiæ titulo celebrantur, translati in Latinos versus jambicos dimetros, autore non nominato. Quibus & Threnorum Hieremiæ Prophetæ, & Psalmorum quoque aliquot carmina adjuncta sunt, composita à Joach. Camerario. Lipsiæ in 8.

natissimi cujusdam viri de rebus Gallicis & ad Stanislaum Elvidium Epistola: Et ad hanc de iisdem rebus Gallicis responsio, autore Joach. Camerario. Lipsiæ in 4. apud Vœgelin. Atque hæc sunt, quæ vivo Joachimo Camerario autore editæ sunt, qui obiit Lipsiæ, Anno MDLXXIII.

Obitum Joachimi Camerarii edita & ex parte recusa sunt ista:

1575.

ile Sapiientissimi Versus Jambici de Animalium proprietate, cum auctario JOACHIMI CAMERARII: Exposita nunc primum eodem metro versusum Latinorum à Gregorio Berfmano Annæbergenfi. Lipsiæ imprimebat Andreas Schneider, Typis Vogeliniæ in 4. li- dem Phile versus Jambici de Animalium proprietate cum Auctario Joach. CAMERARII, secunda cura Gregor. Berfmani editi sunt anno 1596. in Typographeo H. Commelini in 8. Vide quoque Tomum secundum Poëtarum Græcorum veterum, Coloniae Allobrogum editorum in fol. typis Petri de la Roviére Anno 1624. pag. 237.

1576.

ommentarius de Generibus divinationum, ac Græcis Latinisque earum vocabulis, autore Joachimo Camerario, editus ab ejusdem filio Ludovico, subjunctis Gregorii Berfmanni in funus Camerarii epicediis. Lipsiæ typis Vœgel. à Joh. Steinmann. in 8.

1577.

editatio in Adversis, adjuncta est consolationi Philosophicæ Jacobi Sadoleti, cum Joannis Sambuci & Joachimi Camerarii filii Epistolis & carminibus ejusdem argumenti. In hujus meditationis præfatione promittitur editio Chrysoloræ & Joach. Camerarii Græcarum Epistolarum. Francofurt. apud Andream Wechelum in 8.

1578.

1578.

Ethicorum Aristotelis Nicomach. explicatio accuratissima Joach. Camerarii Papebergensis, ejus post obitum à filiis in lucem edita. Francof. apud Andream Wechelium in 4.

1580.

Politicorum & Oecôomicorum Aristotelis & Xenophôntis conversio ac interpretatio Joach. Camerarii. Francof. apud hæredes Wecheli in 4.

1583.

Epistolarum Familiarum libri VI. priores à filiis editi. Francofurti apud hæredes Andreæ Wecheli. 8.

Opuscula moralia à filio Joachimo Camerario, Medico Norimbergensi edita, in quibus *Synefius*, de regno ad Arcadium, ex versione Camerarii patris, Plutarchi præcepta gerendæ Reip. ex Xylandri versione. Camerarii patris *προσθήκαι* sive præcepta de officio Principis, Latino sermone profario ad Mauricium Huttenum: Ejusdem paræneses scriptæ sermone familiari ad præcipuæ familiæ adolescentem: Epistolæ duæ ad Ludovicum Huttenum. Gnomæ, versibus Latinis senariis. Francof. apud hæredes Andreæ Wecheli, 1583. 8.

1589.

Inter Epitaphia quorundam Comitum ex antiquissima Ortenburgensium familia oriundorum, illorumque Conjugum, hoc anno edita extant quoque quædam Joach. Camerarium, Esromum Rudingerum & alios autores habentia. Norimbergæ Typis Lochneri & Hofmanni in 4.

Animadversiones ad librum primum *Lucani* edente Gregorio Bersinano. Lipsi. 8. in editione illius Poëtæ Jac. Micylli & Hofmanni scholiis illustrata.

1595.

Onosander de re militari ex Græco versus. Norimb. 1595. 8.

Decuriæ XXI. *συμμίκτων περιβλημάτων* sive variarum & diversarum quaestionum de natura, moribus, sermone, Græcæ & Latinæ expositiones. Apud Hieronymum Commelinum. in 8. Hæc problemata recusa sunt in thesauro Critico sive face artium Jani Gruteri, Tomo quarto.

Episto-

tolatum ad diversos volumen secundum, libros quinque posteriores complectens. Francof. impensis Petri Fischeri, ex Officina Paltheniana. In 8.

ptum, de diffidio in Religione, & collatione veterum rituum cum recentioribus, editus sine nomine auctoris Basileæ 1598. 8. scriptus A. 1549.

1596.

endix problematum D. Joach. Camerarii, varias & diversas quæstiones morales, naturales, Mathematicas, Poëticas & Mythologicas complectens. Apud Commelinum. in 8.

gionum quarundam & Nationum proprietates: recensente Joachimo Camerario. Vide variorum in Europa itinerum delicias Nathanis Chytræi, expressas typis Christophori Corvini ad 1596. pag. 630. 631. &c.

1598.

rebus Turcicis Commentarii duo Joach. Camerarii Papebergensis, à filiis nunc primum collecti ac editi. Accessere & alia nonnulla lectu admodum digna & utilia, quæ in adversa pagina indicantur. Nimirum Imperatorum Turcicorum Chronologicon ex *Francisco Sansevino* de Italico in Latinum sermonem conversum. Domini *de la Nue* Galli, Imperatoris bellici clarissimi disputatio de bello Turcico, Latine de Gallico sermone interpretata. *Johannis Cuspiniani* viri Clarissimi, Imperatorum Maximiliani I. Caroli V. & Ferdinandi Augustorum Consiliiarii, Oratoris, & Historici oratio protreptica, qua Christiani ad bellum Turcicum excitantur. Cui accessit *Alphonfi* Regis Neapolitani sapientissimi oratiuncula ejusdem argumenti, opera *Johannis Weidneri* Landsidelii. Francofurti apud hæredes Andr. Wecheli, Claud. Marn. & Joan. Aubr. in fol.

clade A. 1526. accepta in Pannonia ad Morgacium & de Ludovici Regis interitu. Francof. 1603.

atio sive Consilium de bello Turcis inferendo. Isleb. 1604.

1605.

initiones Capitum Doctrinæ Christianæ. Lipf. 8.

V. Joachimi Camerarii Papebergensis Historica Narratio de fratrum orthodoxorum Ecclesiis in *Bohemia, Moravia, & Polonia*, nunc primum edita ex Bibliotheca Ludovici Camerarii IC. *Accesserunt ad eam & alia quadam cognitione dignissima, quorum hæc est*

X x x

series:

series: I. Clarissimi V. *Efromi Rudigeri* Papebergenſis de Fratrum Eccleſiſolis in Bohemia & Moravia, Narratiuncula ſcripta Evan-
zii in Moravis A. C. 1579. p. 145. II. Vita & mors *Johannis Huſſi* Bohemi ex actionibus & monumentis Martyrum. p. 163. Epi-
ſtolæ Jo. Huſſi ſelectiores. p. 211. III. De ultimo ſupplicio *Hiero-
nymy Pragenſis* ex iisdem actionibus Martyrum. p. 227. IV. De e-
juſdem Hieronymi obitu & ſupplicio, Pogii Florentini ad Leon-
hardum Aretinum Epiſtola: p. 241. Hujusque ad illam reſponſio.
p. 249. V. Oratio de Huſſiticis motibus recitata publice Witeber-
gæ ab Illuſtri & Generoſo Domino Michaële Slavata, Barone Bohe-
mo A. C. 1572. p. 251. VI. De origine Eccleſiarum Bohemica-
rum, & de confeſſionibus ab iis editis, Narratio: p. 263. Cui ſub-
juncta ſunt de his B. Lutheri, Melanchthonis & aliorum magnorum
quorundam virorum judicia & teſtimonia. p. 273. VII. Methodus
quam obſervant Fratres, in eligendis ordinandis & confirmandis
Miniſtris. p. 282. VIII. Epiſtola Fratrum ad Illuſtr. Principem Frideri-
cum III. Elector. Illuſtr. Palatinum, de cantionibus in ipſorum Eccle-
ſiis uſitatis. p. 286. IX. *Efromi Rudigeri* de Cantionibus ſacris inter
Fratres conſuetis, deque tota Chriſtianorum Muſica, Diſſertatiun-
cula. p. 290. X. De excidio reliquiarum è Waldenſibus & Albin-
genſibus Merindolii & aliis in locis Provinciæ factò ſub Franciſco II.
Rege Galliæ, ex monumentis Martyrum. p. 303. XI. CL. V.
D. *Petri Weſenbecii* Jcti Oratio de Waldenſibus & Albigenſibus
Chriſtianis, Jenæ habita A. C. MDLXXXV. p. 409. XII. Inſi-
gnis locus de iisdem ex Caroli Molinæi Jcti tractatu de Monar-
chia Francorum. p. 443. XIII. Conſenſus in fide & religione inter
Eccleſias Evangelicas Regni Poloniæ, & illarum Eccleſiarum Acta
Synodica. p. 449. Heidelbergæ Typis Voegelianis. 8. & Francof.
1625. 8,

1606.

Annotationes quædam poſtumæ in *Julii Cæſaris* lib. 2. & 4. de bello Galli-
co, & 3. de bello Civili, publicatæ ſunt à Gothofredo Jungerman-
no in luculenta Cæſaris editione Francof. 1606. 4.

1607.

Valde utilis Dn. Joach. Camerarii de quinque Grammaticis ſingularum
dictionum affectionibus præceptio, edita cum Homeri *Βαρεχχ
μνομαχία* & annotationibus Leonhardi Lycii, Profeſſoris quon-
dam Lipſienſis, typis Chriſtoph. Elgeri in 8. Joach.

Joach. Camerarii Dialogi Græco Latini. Lipsiæ Typis Vœgel.

Nondum edita.

Orationum tam suo quam aliorum nomine compositatum volumina duæ. Epistolarum aliquot libri. Procemiorum in varios autores, & Prolegomenorum volumen unum. Prolegomenorum & orationum variis autoribus explicandis præmissarum volumen.

Commentarii in autores nonnullos Latinos:

In III. libros Officiorum Ciceronis. In Dialogum de amicitia, de Senectute, in Somnium Scipionis, in *ᾠδὴ δόξα*. In libros Ciceronis de legibus. In Tusc. Quæstionum commentarios à se editos emendatio & additio. In libros de finibus. In Ciceronis lib. de Oratore. In I. librum de natura Deorum. In Epist. IX. Cicer. ad Lentulum lib. I. In artem Poëticam Horatii. In odas plures ejusdem. In Epistolas nonnullas ejusdem. In aliquot libros Factorum Ovidii. In Herculem furem Senecæ. In Troades ejusdem. In Gryphum ternarii numeri, Aufonii. In Sallustium de bello Jugurthino & in Conjuratorem Catilinæ.

Commentarii in aliquot autores Græcos.

In III. IV. V. & VI. Iliados Homeri. In Hesiodi *ἔργα καὶ ἡμέραι*. Annotationes in Grammat. Græcam Theodori Gazæ. In *Φαινόμενα* Arati. In orationem Isocratis contra Sophistas. In Pindari *ὑμνῶν* I. It. in ejusdem Olympia. In Hecubam Euripidis. In Herculem furem ejusdem. Conversio orationis Lycurgi contra Leocratem, additis annotationibus. In IV. libros Xenophon-
τις διπονημονευμάτων.

Imperfecta tam Græca quam Latina varii generis.

Commentarii de partium internarum humani corporis nominibus tam Græcis quam Latinis. De nominibus morborum: ubi prolegomena leguntur satis copiosa & accurate composita, cætera designata sunt in diversis chartis. De nominibus Græcis & Latinis conjunctionum variarum generis humani. De nominibus Græcis & Latinis Agriculturæ. Quæstiones Homericæ Græcæ & Latinæ. Quæstionum nuptialium lib. II. in quibus disputatur an ducenda uxor, vel non ducenda. De nominibus militaribus, & rei bellicæ, ex Polluce potissime translata. De legibus. *Περὶ νόμων.* Proverbia. In Comment. de bello Gallico Julii Cæsaris. Histo-

ria varii generis. Conversio in Latinam linguam τῆς πράξεως τῶν Ἀποστόλων. Appendix ad narrationem de vita Melanchthonis. In Euripidem scholia. Comment. in Ptolemæum. Epistolæ Græcæ ex diversis autoribus collectæ, & antea non editæ, una cum commentario proprio περὶ Ἀποστόλων, Græce. De Hispanica Inquisitione scriptum D. Carolovicii, quod Camerarius copiosius Latine reddidit. Ὅροι seu definitiones Græcæ. Comment. in Hypotyposes Procli. Explicatio in Epistolas Græcas Beati Basilii. Defensio orationis Ciceronis pro Muræna, ubi tractat de Jure ad Cl. V. D. Joh. Stramburgerum IC. qui contra illam scripserat. Grammatica quædam. In Sphæram Procli, accuratè commentarii. Conversio & explicatio Hypothesium Procli. Epigrammatum & diversorum carminum volumen. Epitaphiorum carminum liber: præparatus ad editionem à filiis, una cum carminibus diversorum in obitum Camerarii. Disputatio Logices: quid & quale quid esse videatur? veteris auctoris, cujus nomen non est additum, in Latinam paraphrasin translata. In versum Epicharmi: Θνητὰ δὲ πὺν θνήσκον &c. Disputatio contra Aristotelis sententiam. Proposita nomine Rectoris & Decani publice, variis anni temporibus, Lipsiæ. Proposita publice nomine Rectoris in funeribus præcipuorum virorum, Lipsiæ. Alia ad Scholam Lipsiensem pertinentia.

Hæcenus scripta Joachimi Camerarii.

XVIII. Post Camerarium, neminem novi qui inter Germanos tantum Græcas litteras amplificaverit, atque in lucem protractis variis præclaris Græcis monumentis, eorumque collectionibus, tam bene fuerit de elegantioribus studiis promeritus, quam *David Hæschelius* Augustanus, quem anno ætatis LXI. beatus obitus A. C. MDCXVII. 20. Sept. rebus humanis abstulit. De illo, quem *Pelagæ eruditionis antesignanum* appellat, ita B. D. Theophilus Spizelius in templo honoris referato. p. 329.

“Præcipuum industriæ suæ curriculum Hæschelius usque ad extremum vitæ spiritum in erudienda exercendaque in bonis literis juventute Augustana conficiebat, non ignorans quanta vis in prima illa institutione ad reliquum vitæ cursum inesset, tamque apte & eleganter hoc faciebat, ut nihil aptius: nam in iis scriptionibus, in quibus adolescentes exercebat, nil nisi grave, eruditum, fructuosum continebatur.”

nebatur, & ex Græcis cum primis auctoribus, quos interpretabatur,,
sententias ad mores componendos idoneas eligebat, fusiusque ex,,
plicabat, quinimo in munere scholastico annos sex & triginta ita ex,,
egerat, ut tum discipulis suis, tum aliis exemplum esset probitatis,,
modestiae, humanitatis, virtutumque omnium. Sinceram Hoesche,,
lii pietatem, tum domi, tum foris, gratamque gravitatem, & erga,,
singulos humanitatem ac benevolentiam nemo complecti oratione,,
posset etiam si vellet. Et quam præclare quamque feliciter deman,,
data sibi functioni satisfecerit, plurimi testari possunt Viri eruditi,,
qui è variis Germaniæ, Italiæ, Belgique civitatibus Hoeschelii gratia,,
Augustam se contulerunt, quibus Viri hujus institutione uti, in que,,
lingua græca proficere curæ & cordi fuit. Verè de illo dici potest,,
quod,,

*Mille foro dedit juvenes, bis mille ministrorum
Adjecit numero purpuraque toga.*

Cum insuper celebratissimæ Bibliothecæ Augustanæ administratio,,
ipsi esset demandata, omni virium nisu ejus procuravit incremen,,
tum, nec ulli parcens labori, libros excusos pariter ac manuscri,,
ptos, maxime græcos, melioris item notæ Authores, ac librorum,,
editiones conquissit, sicque Bibliothecam Augustanam veluti pu,,
blicum aliquod Ærarium instruxit ad omnium promiscue indigen,,
tiam sublevandam. Et cum rarissimorum Codicum MSS. Græco,,
rum, (*) magno ære ab Antonio Eparcho Episcopo Corcyrensi coëm,,
ptorum copiam esset consecutus, maximam curam adhibuit, ne,,
thesaurus iste librarius in arcanis Bibliothecæ hujus recessibus veluti,,
in perpetuo quodam custodiretur carcere, sed in publicam etiam,,
lucem magno cum totius Reipublicæ literariæ bono & commodo,,
prodiret. *Hæcenus B. Spizelius.*

X x x 3

Hæc

(*) Circa A. C. 1545. amplissimus Senatus Augustanus Græcos Codices MSS. ab Antonio Eparcho Venetiis redimendos curavit numis aureis octingentis, ut testatur B. Antonius Reiserus noster, qui Indicem MSS. Bibl. Augustanæ Græcorum Latinorumque publici juris fecit A. 1675. 4. Prodierat quidem Græcorum MSS. jam index qualiscunque nescio quo editore A. 1575. 4. sed longe melior locupletiorque à Davide Hoeschelio, qui illum Patrono ac Musageta suo Marco Velfero hortante concinnavit, ediditque 1595. 4. Existat præterea Catalogus Bibl. Augustanæ etiam librorum impressorum vulgatus A. 1599. sine nomine auctoris, qui putatur Georgius Henischius: & A. 1633. fol. curante Elia Ehingerio.

Hæc vulgata ab Hœschelio vetera monumenta paucis jam recensere placet. Plutarchum quidem ab eo editum cave credas Alphonso Clarumundo parte V. vitarum Germanice editarum p. 22. Sed de *Photio* ejus a) & *Geographis* Græcis minoribus, b) & de *Eclogis* legationum, c) & *Procopio*, d) atque *Origene* contra Celsum e) alibi dixi. Dixi etiam de *Horapollinis* hieroglyphicis, f) de iatromathematicis *Hermetis*, g) de vita S. Antonii scripta à D. *Athanasio* h) de homiliis *S. Chrysostomi* contra Judæos i) de Sapientia *Sirachidis* k) de scriptis nonnullis *Philonis* Judæi, l) *S. Maximi* martyris, m) *Gregorii Nazianzeni* n) *Nyssenique* o) & *Anna Comnena*, p) atque *Adriani*. q) Jam alia ejus alibi mihi indicta referre non alienum ab hoc loco existimo, in quibus sunt

- 1) ὁμιλίαι Θεοφύλων πινῶν Πατέρων, Homiliæ quædam sacræ, r) ex MSS. Codicibus vel nunc primum vel emendatius editæ, cum notis. Augustæ 1587. 8. typis Michaelis Mangeri. In hoc volumine continentur:

BASILII

- a) Volum. IX.º hujus Bibl. p. 379. ubi etiam inedita antea veterum quæ in Hœschelii ad Photium notis exstant *δοκασματα* refero.
 b) Libro IV. c. 2. § 7. Volum. III. p. 33. seq.
 c) Volum. VI. p. 230. & 491.
 d) ibid. p. 251. e) Volum. V. p. 219. f) lib. 1. cap. 13. pag. 90.
 g) lib. 1. cap. 9. pag. 59. seq. h) Volum. V. pag. 302.
 i) Volum. VII. pag. 651.
 k) lib. 3. cap. 29. §. 2. pag. 730.
 l) lib. IV. c. 4. p. 106. 109. 110. Libro *Philonis* περὶ τῆς ἐβδομῆς sive de septenariæ quem Hœschelius Græce primum edidit Augustæ Vindel. 1614. 4. subiunxit fragmenta duo libri ejusdem περὶ προνοίας, de *Providentia*, deprompta ex *Mich. Apostolii*, Byzantii *ἰωνιά*. MS. Deinde *Niceta* de VII. mundi admirandis, quibus ille sexo loco Capitolium Romanum & septimo templum Adriani Cyzicenum accenset. Denique locum *Hippocratis* de septem *ῥαῖς* sive gradibus ætatis humanæ, & *Gregorii Nysseni* ex Sermone de Pentecoste de numero septenario. In volumine autem quod Hœschelius excudi curavit Francof. apud Jo. Wechelium 1587. 8. Græce cum notis exhibentur antea inedita Philonis opuscula hæc tria, 1) περὶ τῶν μετονομαζομένων, 2) ἱερῶν ἀλληγορίᾳ τῶν μετὰ τὴν ἐξαήμερον, de formatione Evæ ex Adami latere & de utriusque lapsu. & 3) περὶ τοῦ Θεοπέμπτου εἶναι τῆς ἐνείκτου.
 m) Volum. VIII. p. 732. n) Volum. VII. p. 524. seqq.
 o) Volum. VIII. p. 157. p) Volum. VI. p. 391. q) Volum. IX. p. 381. 382.
 r) Asteriscis notatæ homiliæ emendatiores atque integriores: reliquæ tunc primum prodierunt.

BASILII MAGNI.

1. In nativitatem CHristi, cum duobus manu scriptis collata, p. 85. * Incipit: *Χριστὸς γέννησις ἡ μὲν οἰκεία καὶ πρῶτη.*

GREGORII NYSSENII.

1. In nativitatē CHristi & in infantes Bethlehemiticos. p. 103. * Incipit: *σαλπίσσας ἐν νεομήνῳ.*
 2. Memoriam Stephani primi martyris. p. 131. * Incipit: *ὡς καλὴ τῶν ἀγαθῶν ἡ ἀκολοῦθία.*
 3. In Dictum CHristi, *Quatenus fecistis mihi*, Matth. XXV. p. 182. Incip. *ἐπὶ πρὸς τῷ Θεάματι τῆς φοβεράς.*
 4. VI. Psalmum *de ostia*. p. 204. Incipit: *οἱ ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν.*
 5. In S. Pascha, p. 213. * Incip. *ἡ μὲν ἀληθινὴ ἔσθλα βατὰ κατὰ παύσεις.*
 6. Ascensionem Christi quæ Cappadocibus dicta ἡ ὀπισσωζομένη. p. 217. Incip. *ὡς γλυκὺς συνέμπορος τῶ ἀνθρώπινῃ βίῃ ὁ προσφύτης Δαβὶδ.*
 7. S. Baptisma. p. 334. Incip. *νῦν γνωρίζω τὴν ἐμὴν ἀγέλην.*

GREG. NAZIANZENI.

1. In nativitatem CHristi. p. 1. * Incip. *Χριστὸς γεννᾶται, δοξάζασι.*
 cum Paraphrasi & scholiis *Nicetæ*, p. 20--84.
 2. In S. Pentecosten. p. 223. * Incipit: *πρὸς τῆς ἐορτῆς βασιλεία φιλοσοφῆς ὡμεν.*
 cum *Nicetæ* Paraphrasi. p. 243--333.

JOAN. CHRYSOSTOMI.

1. In annunciationem Mariæ. p. 366. Incip. *πάλιν Χαρὰς εὐαγγέλια.*
 2. In S. Theophania, seu Baptisma Christi, p. 375. Incip. *ἄνδρες φιλόχριστοι καὶ φιλάδελφοι καὶ φιλόξενοι.* Eadem homilia quam sub *Gregorii Thaumaturgi* nomine Gerardus Vossius vulgavit.
 3. Memoriam Joan. Baptistæ. p. 387. Incip. *ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς πανήγυριν ἄγωμεν.*
 4. In Parabolam *de filio prodigo*. p. 400. Incip. *αἰεὶ μὲν ἀδελφοί.*
 5. Decollationem Joannis Baptistæ. p. 418. Incip. *πάλιν Ἡρώδης μαίνεται.*
 6. Saltatricem Herodiadem. p. 430. Incip. *ὥσπερ τις ἀνὴρ Φιλέρημος.*
 7. Locum Evangelii, Johann. XI. *coegerunt Judæi conciliium.* p. 440. Incip. *ἐοίκασιν οἱ τῆς ἐκκλησίας.*

8. De virginibus decem. p. 446. Incip. ὅτι τὸ εὐδαπάνητον.
 9. Maria Magdal. poenitente peccatrice. p. 458. Incip. πάντι μὲν Θεὸς
 ὡς Φιλάνθρωπος.
 10. Proditione Judæ; Paschate; Coenæ Dominicæ institutione; de
 omnem memoriam injuriarum, oblivione sempiterna delendo,
 p. 469. Incip. ἐκ ὀλίγα ἀνάγκη σήμερον.
 11. De S. Parasceve. p. 490. Incip. πεπληρωται ἡμῖν λοιπὸν ὁ τῆς νηστείας
 ἀγών. Jo. Damasceni est, non Chrysostomi.

CYRI GERMANI, Patriarchæ CPol. ex pluribus aliis quæ
 in Augustana exstant homiliis.

1. De infantibus ab Herode occisis; & in principium sancti secundum
 Marcum Evangelii. p. 154. Incipit: τίς Θεὸς πλὴν ᾧ Θεὸς ἡμῶν.

CYRILLI ALEXANDRINI, quæ deinde Latine vertit
 Jo. Wegelinus. a)

1. Locus de S. Trinitate. p. 503. 504.
 2. Responsio ad unam & alteram ab hæreticis motam quæstionem, de
 perfectione DEI Patris nec obstante quo minus Filius sit Deitatis
 πληρωμα, nec imminutâ per Filii generationem. p. 506. 507.
 Notæ p. 510-562. In his p. 522. & 549. Hoeschelius affert quæ-
 dam ex diario Græco MS. de Basilio Magno & S. Chrysostomo,
 quæ infra adscribam. Idem Athenæi locum p. 552. ex Codice MS.
 emendat ac supplet.

DE BASILIO MAGNO.

Οὗτος ἤκμασεν ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Οὐάλεντου, πρὸς ὃν καὶ ὑπὲρ τῆς ὑ-
 γιῆς ἐπαρρησιάζετο πίστεως: τῆς Ἀρεῖας κακοδοξίας, ἥ προσεπύθη
 ὁ Βασιλεὺς, πρὸς δίκην λυμαιομένης τὴν ἐκκλησίαν. ἦν μὲν πρὸς
 πατρός ἐκ Πίντης: πρὸς δὲ μητρός Καππαδόκης. ἐν δὲ λόγοις ἔ-
 μόνον, τὰς κατ' αὐτὸν ἀλλὰ καὶ τὰς παλαιὰς ὑπερέβαλλε. Ἀλλ'
 γὰρ πάσας ἐλθὼν ἰδέας παιδεύσεως, ἐν ἐκάστῃ τοῦ κράτους ἐκτέ-
 σατο: ἐχ' ἥτιον τὴν ἀφ' ἐξέως ἀσκήσας φιλοσοφίαν. καὶ ἀφ'
 ταύτης τῇ θεωρίᾳ τῶν ἑντὼν περβαῖς, ὅτι τὴν δεξιεραικὴν θύραν
 ἀνέχθη

a) Vide Volum. VIII. hujus Bibl. pag. 571.

αἰνέχθη: ἔνθα δὴ πολλὰς ἀγωνίας ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως δια-
 νύσας, ἐν τῷ σαθεῶ ᾧ Φρονήματος καὶ ἀρετῆς πὺν ἔπαρχον κα-
 τὰ πλῆξας, καὶ λόγους ἐκδίξας, οἱ ὧν πα τῶν ἐπιδιόξων Φρονήματα
 κατεβρόντησε, καὶ τὴν ἐν ᾗ κατέσασιν ἐξιπαίδευσε, καὶ τῶν
 ἔντων τὴν γνώτην κατέστησεν ἐναργῆ. καὶ διὰ πάσης ἀρετῆς τὴν ἑ-
 χειρὶ ποίμνην ὁδηγῆσας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. ἦν δὲ τὸ τύπον
 ἑ σωμάτων, ὅτι πολὺ μῆκος. ἑ ὀρθίς χήματ. ἀναδραμῶν.
 ξηρὸς καὶ λεπτόσαρκος, μέλας τὸ χρῶμα, ὠχρότης δὲ πρόσωπον
 σύγκρατος, ὅτι ῥίνα εἰς κύκλον πὰς ὀφθαλμοὺς περιεγμῶτος, δὲ ὀπισκή-
 νιον συνεστακῶς, φροντιστικῶς εἰκῶς, ὀλίγαις δὲ μέτωπον ἀμαρυγῶς
 ῥυτίδων, ὅτι μῆκος τὰς παρειὰς ἔχων, κοιλ. τὰς κροταφάς.
 ἡρῆμα ἐν χερσὶ κρείας τὴν ὑπὸν ὑπεκάντως καθεμίν, μεσαι-
 πόλι. e diario Græco m. f. ubi & hæc adscripta ;

Βεβίωκεν ἔτη εἰ. ὅτι σκοπ. ὅπως δὲ, ἔτη μέ.

Ζῆ Βασίλειος, καὶ θανὼν ἐν Κυρίῳ,

Ζῆ καὶ παρ ἡμῖν, ὡς λαλῶν ἐκ τῶν βίβλων.

Ιανουαρίου θάνεις, Βασιλῆς, πρώτη.

τὸ πέμπτον ἔτος δὲ Οὐάλεντ. καὶ Οὐαλεντιανῶ.

DE S. CHRYSOSTOMO.

τ. ὁ μακάριος καὶ θεὸς ἱεράρχης, διὰ δὲ καλὸν ἑ βίον, καὶ τὸ
 μὴ ὑπεροβαῖν τὸ δίκαιον μηδὲ αὐτὸς ἀδικεῖν τὰς βασιλεῖς ὑπερ-
 ορῆζεται. Καὶ πρῶτον μὲν εἰς Κωνσταντῖνον πέμπεται, τῆς Ἀρμενίας
 πολίχνιον π σαπρὸν, ἔπειτα εἰς Τραπεζοῦν καὶ μετὰ ταῦτα εἰς Πιτυῦνται·
 χωρία δὲ μόνον ἔρημα καὶ τῶν ἀναγκαίων ὄντων ὅτι δειν, ἀλλὰ καὶ
 ὑπὸ τῶν γειτονικῶν Ἰσαύρων ἀπὸ πολεμικῶν. ἐν τέτοις πῶς ὅποις
 γενόμενος, καὶ πολλὰς πρὸς θεογνωσίαν ὁπιστρέψας, καὶ πάμπολλ-
 λα θαύματα καπεργασάμενος, ἑ βίον μετίσταται, θανὼν ἐν Κω-
 μάνοις.

Ἄπηνεν ἐβδομάτῃ κόμισαν δέμας εἰκάδι χροσῶν. μηνὸς Ἰανουαρίου.

Υ Υ Υ

2) S. Græ.

- 2) *S. Gregorii Nysseni* Opuscula quinque Græca, primum edita ex Codicibus Bibl. Augustanæ & Maximi Margunii. α) πρὸς Ἀρμόνιον περὶ τοῦ πρὸς Χριστιανῶν ὄνομα ἢ ἐπάγγελμα. p. 1. Incip. ὅπερ ποιῶσι πρὸς τὰς κρητύτερας. β) περὶ πλεονότητος, καὶ ὁποῖον χρὴ εἶναι τὸν Χριστιανόν. p. 15. Incip. πρέπωσα τῇ προαιρέσει ἢ σπαδή. γ) περὶ τῆς βίβης Μωσείως ἔνομοθέτης, ἢ περὶ τῆς κατ' ἀρετὴν πλειότητος. pag. 45. Incip. οἷον τι πάχυσιν οἱ τῶν ἱππικῶν ἀγῶνων φιλοθεάμονες. δ) πρὸς Θεόφιλον ὁπίσκοπον Ἀλεξανδρείας, καὶ Ἀπολινάριον. pag. 169. Incip. ἔμῳ μόνον δὴ τῆς κοσμικῆς σοφίας. ε) λόγος πρὸς Συμπαλίκιον περὶ πίστεως. p. 175—180. Incip. κελύκει ὁ Θεὸς ἡμᾶς ἐν Προφῆταις. Lugd. Batav. 1593. 8. Præter Hoeschelii notas in hoc volumine exstant *Maximi Margunii* Episcopi Cytherensis Epistolæ quatuor ad Hoeschelium Græcæ p. 1. 3. 43. & 157. Exstant & hæc p. 153. notata documenta quinque, de Divina Christianismi origine testantia, & quatuor usus sacrarum scripturarum:

τεκμήρια τοῦ θεοῦ εἶναι τὸν Χριστιανισμόν.

- α. ἡ θεία πρόνοια.
β. τὸ κύριον τῆς ἐκκλησίας.
γ. ὁ Χριστὸς βίβλος.
δ. ἡ αὐτῆς τῆς διδασκαλίας.
ε. τὰ θαυμάσια τῶν ἔργων καὶ παθῶν.

Ἡ περιβολὴ τῶν μυσικῶν γραμμάτων.

- α. ὡραμυθία τῶν μικροψύχων.
β. διδασκαλία τῶν ἀγνοούντων.
γ. προτροπὴ τῶν ἐπιλοκακούντων.
δ. ἐλεγχος καὶ κατέπαλιξις τῶν ἀμετανοήτων.

Lubet etiam hoc loco exhibere Catalogum operum Gregorii Nysseni, quem ad ejusdem libelli calcem Hoeschelius consignavit.

Catalogus Operum Divi Gregorii Nysseni.

B. A. Bibliothecam Augustanam,

M. M.

M. M. Maximi Margunii, Cytherensis, Episcopi.

D. H. Hoeschelii privatam, significat.

Asteriscis notata excudit Michael Mangernus, Augusta.

α. λόγ^ο πρὸς τὴν εἰρήνην τῆς καὶ πνεύματος ἁγίου, ἢ εἰς τὸν Ἀβραάμ.
B. A. & M. A. *

β. εἰς τὴν ἁγίαν εὐχριστὴν ἡμεῖς, B. A. *

γ. εἰς τὸ ἅγιον Σπύριον τὸν πρωτόμαρτυρον, B. A. *

δ. Ππ^οφ^ο εἰς τὸν ἴδιον ἀδελφὸν τὸν μέγαν Βασίλειον, B. A. *

ε. εἰς τὸ ἅγιον βᾶπτισμα, B. A. *

ς. εἰς τὸ ῥήτον, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐν τέτρω, B. A.

ζ. εἰς τὰς κοιμηθέντας, B. A.

η. εἰς τὸν ἅγιον μέγαν μάρτυρα Θεόδωρον, ἐλλειπής, B. A.

θ. Ππ^οφ^ο εἰς τὸν μέγαν Μαρίνον, ἐπίσκοπον Λυποχίης, B. A.

ι. εἰς τὰς ἁγίας μ. μάρτυρας, B. A.

ια. εἰς τὰς αὐτὰς λόγ^ο β. ἐλλειπής, B. A.

ιβ. εἰς τὸ ἅγιον πάχα λόγ^ο α. B. A. & M. M.

ιγ. εἰς τὸ αὐτὸ, λόγ^ο β. B. A.

ιδ. εἰς τὸ αὐτὸ λόγ^ο γ. B. A.

ιε. ἄλλ^ο εἰς τὸ αὐτὸ βραχύπ^ο, *

ις. εἰς ἀνάληψιν χριστῶ, B. A. *

ιζ. πρὸς Εὐστάθιον B. A. extat inter opus Basilii Magni, pag. 333. Et re-
cit. Sic enim ad Codicem m. f. Gr. Nyss. testatur, qui istas margi-
ni ascripsit; ὁ παρὼν λόγ^ο, ὃς καὶ ἐν ἑαυτῷ Ππιστολῆς γέγραπται,
πρὸς Ἰωάννην Φιλόσοφον Εὐστάθιον τὸν ἱατρὸν ἐγράφη πρὸς εὐ-
καίτοις βασιλεῖς, καθὼς ἀσφαλῶς ἐν ἐτέρῳ βιβλίῳ εὗρον, καὶ ἔ-
τι πρὸς Γρηγορίαν. ἐστὶν ὁμοίως ἢ ὁ ἑπόμενος, ὁ πρὸς Δαφνοῦς ἑπτάς καὶ
ὑποστάσεις, πρὸς τὸν ἴδιον ἀδελφὸν Πέτρον. καὶ δηλὸς ἐστὶν ἕτε-
ροῦ καὶ ἑτέρου διὰ τῆς φράσεως εὐ μεγάλης βασιλείας. οἷς ἐν ἐντυ-
χάσιν περὶ σκευμμένων, ἐκατέρω τὴν φράσιν ἐν πῶς αὐτῶν συγ-
γράμμασιν εἰσονται τὸ ἕτως ἔχειν.

ιη. πρὸς εὐ μὴ οἶδαμ λέγειν τρεῖς Θεοὺς, πρὸς Ἀβλάβιον. B. A. Hic, cum

quibusdam aliis, ad Christoph. Plantinum ut exprimeretur missus, nescio qui perierit. Ejus certe ministro sese tradidisse, Haschelio scripsit Sylburgius.

Θ. πρὸς Πέτρον ὃν ἴδιον ἀδελφὸν περὶ Διαφορᾶς ἐσίας καὶ ὑποστάσεως, B. A. editus inter Basilii M. opera, p. 297. *Ad marginem codicis A. hac leguntur assertoria: ὁ παρὼν λόγος ὅτι ἔμοιγας βασιλεία, γραφεὶς ἔσται εἰς ὃν παρόντα ἅγιον Γρηγόριον, ὡς ἐν ἐπιρῇ βιβλίῳ κέκτημαι. καὶ δῆλός ἐστιν ὅτι τῆς φράσεως καὶ ἔχαρακτῆρος, διὸ καὶ ὀφείλει γραφείσθαι βασιλεία πρὸς Γρηγόριον ὃν ἴδιον ἀδελφὸν, ὡς ἔσ.*

κ'. πρὸς Σιμωνίτιον, ὡς πίστεως, B. A. D. H.

κά. ὡς ἔστι τὸ χριστιανῶν ὄνομα ἢ ἐπάγγελμα, πρὸς Ἀρμόνιον, B. A. & D. H.

κβ'. περὶ πλειότητος, καὶ ὁποῖον εἶναι χρὴ ὃν χριστιανόν, D. H.

κγ'. εἰς τὸ, ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγέσθαι τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ πᾶσι πάντοι, B. A.

κδ'. εἰς Πύλχειαν, B. A.

κί. εἰς Πλάκιλλαν, B. A. & M. M.

κς'. εἰς ὃν 5' ψαλμόν, περὶ τῆς ὀγδῆς, B. A. *

κζ'. εἰς τὰς μακαρισμύς, B. A. & partem M. M. atque D. H.

κη. εἰς περσευχὴν, B. A.

κθ'. εἰς Γρηγόριον ὃν θαυματουργόν, B. A. & D. H.

λ'. εἰς τὸν ἅγιον Ἐφραίμ, M. M.

λα. λόγοι τεσκαίδεκα πρὸς Πέτρον ὃν αὐτῷ ἀδελφόν, κατὰ Εὐνομίαν, M. M.

λβ'. πρὸς Θεόφιλον Ἀλεξανδρείας, κατὰ Ἀπολινάριον M. M. & D. H. ex Maximī Margunii libellatice.

λγ'. εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν λόγον ἡ. M. M.

λδ'. ὁπολογία, περὶ τῆς ἐξαμέρου, πρὸς Πέτρον τὸν ἀδελφόν, M. M.

λέ. εἰς τὰς ὀπτιγραφεὶς τῶν ψαλμῶν, M. M.

λς'. περὶ ἔξι βίβλιν μωσείως ἔξι τοιοῦτάς, ἢ περὶ τῆς κατ' ὁρετὴν πλην-
της

της. *huius orographum Reverend. & doctissimus Dominus Margunius, ὀπίσκαρος Κυθήρων, sua manu exaratum, dono Hæschelio misit.*

λζ' εἰς τὴν αὐτῆ χειροτονίαν, M. M.

λη'. κατηχητικὸς λόγος, M. M. *huius exemplum ab eodem R. Ep. Cyth. Hæschelio accepit.*

λθ'. περὶ παρθενίας, extat in *Bibliotheca Vaticana*, conversus à Jo. Livineio, G.

μ'. εἰς τὴν ἑ ἀνδρώπυ κατασκευὴν, B. A. extat interprete Jo. Leunclavio.

μά. περὶ ψυχῆς, πρὸς τὴν ἀδελφὴν, B. A.

μϞ'. εἰς τὰ ἄσματ' αὐτῶν ἁσμάτων, λόγοι λέ. *Latine extant, interprete Jo. an. Leunclavio.*

μγ'. πρὸς τὰς ἀχθομένης ταῖς ὀπτημήσεσι, *Græce editus Parisiis*

Codex orationum S. Greg. Nysseni satis magnus in Bibliotheca nobili & clarissim. viri D. Theodori Canteri.

- 3) Homilia (*) *S. Joannis Damasceni & acrostichis, Μωτῆς Θεῶ πρόσωπον ἐν Θαβωρ ἰδε*, in transfigurationem Christi, emendatior edita Græce & Latine cum notis Augustæ Vindel. 1588. 8. Hisce notis adjunctæ sunt appendicis loco ex Codicibus MSS. Augustanis præclaræ observationes, quibus quam plurima loca insignium scriptorum possunt emendari vel suppleri, *Asbenai* quidem p. 85--92. In *Aristophanis* Thesmophoriazulis pag. 92. seq. In *Xenophontis* Hipparchico p. 755. legendum ἔβμως pro τῶ δὲ μείως. In *scholiis Thucydideis*, inquit, p. 93. *quadam à me consignata, brevi ut spero ex H. Stephani, viri optime de Rep. litteraria meriti officina prodibunt.* Ibidem locum *Scholia Pindari* & p. 94. plura *Plutarchi* feliciter restituit, & ex MS. epitome Athenæi, versus sedecim *Panyasis* poetæ, πρῶτοι μὲν χαλεπὸς τ' ἐλαχον &c. qui libro secundo Athenæi desiderabantur. Hinc loca *Philonis* Judæi emendata p. 95--104. & *Gregorii Nazianzeni*, p. 104--110. *Basilii* Magni Epistolarum p. 110--116. *Joannis Damasceni* p. 117. Homiliarum denique variarum quas superiore A. 1587. 8. ab Hoeschelio editas jam resensui, loca complura correctæ partim ex ingenio, partim è Jo. Damasceni parallelis, & è libro *ὑπομνημονευμάτων* MS. Augustano. Quæ ex

Y y y 3

Diario

- (*) Dixi de ea Volum. VIII. p. 814. Junioris scriptoris esse, disputat Casimirus Oudinus T. 1. *Commentar. de scriptoribus Eccles.* p. 1780. seq.

Diario Græco sive ex ephemeridibus quas vocat Græcis MSS. de memoria Transfigurationis Christi p. 76. exhibet, hoc loco sub-
jiciam:

τῇ αὐτῇ μηνὶς (Αὐγύστῃ) ἡμέρᾳ ἑκτῇ, ἡ μεταμόρφωσις ἔκυρξεν καὶ Σω-
τῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Θαβὼρ ὑπὲρ πάντων γῆς ἐδοξάσθη μέρεσσι,

ἰδὼν θεὸς λάμψασαν ἐν δόξῃ φύσιν.

Ἐπειδὴ πολλὰ περὶ κινδύνων ὁ Χριστὸς διελέχθη πρὸς τὰς μαθητάς, καὶ
θανάτου καὶ πάθους αὐτοῦ, καὶ τῆς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ σφαγῆς. Ἐ-
πεὶ μὲν ἦν ἐν τῷ παρόντι βίῳ ἔν ἐν χερσίν, ἔα δὲ ἀγαθὰ ἐν ἐλ-
πίσιν: βελέμενος καὶ τὴν ἕψιν αὐτῶν πληροφροῦσαι, καὶ δει-
ξαι τίς ὄντι ἡ δόξα ἐκείνη μεθ' ἧς μέλλει ὡς γενέσθαι, ἀναφέρει
αὐτοὺς εἰς ὄρεσιν ὑψηλόν, καὶ κατ' ἰδίαν. (a) καὶ μετεμορφώθη
ἐμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἐλάμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, ἔα
δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένοντο λευκὰ ὡς ὁ φῶς, καὶ ὥφθησαν αὐτοῖς Μωϋ-
σῆς ὁ Ἡλίας συλλαλόντες αὐτῷ. ὡς λαμβάνει δὲ τῶν ἄλλων τὰς
τρεις μύνας, ὡς ὑπερέχοντες. Ὁ μὲν γὰρ Πέτρος, (b) ἐκ τῆς σφί-
δρας φιλεῖν αὐτόν, ἐδήλωσεν τὴν ὑπεροχὴν: ὁ δὲ Ἰωάννης, (c) ἐκ
τῆς σφίδρας φιλεῖσθαι: ὁ δὲ Ἰάκωβος, (d) ἐκ τῆς δύναμτος πιῖν
τὸ ποτήριον, ὅπως καὶ ὁ Χριστὸς ἐπιεν. εἰς μέσον δὲ Μωϋσῆν καὶ
Ἡλίαν ὡς ὄντες, πρὸς ἑκ ἐξ ὧς ὑποκρίσας πρὸς αὐτοὺς ὡς
πολλοῖς γινόμενας διορθέμενος. ἵνα γὰρ πινεὶ μὲν αὐτὸν Ἡλίας
ἔλεγον, (e) ἄλλοι δὲ Ἰερεμίαν, ἡ ἓνα τῶν προφητῶν: διὰ τὸ
τὰς κορυφαίας (f) ἄγει, ἵνα ὁ μέσον ἐντεῦθεν ἴδωσιν τῶν δέλων
καὶ τῆς δεσποτίας. καὶ ἵνα μάθωσιν, ἐπὶ θανάτου καὶ ζωῆς αὐτοῦ ὅτι
ὁ ἔχων πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν, αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας, ἀμήν.

4. 5.

(a) Matth. 17.

(b) Joan. 21.

(c) Joan. 13.

(d) Matth. 20.

(e) Matth. 16.

(f) Ἰάκωβος καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης. οἱ δοκῶντες σύλοι εἶναι, Gal. 1.

S. *Gregorii Nazianzeni*, Theologi, Arcana sive *περὶ δόχων*, de principiis versus CCCCXXXII. cum paraphrasi Græca *Nicetae*. Carmen contra Apolinarium *περὶ ἑνανθρωπήσεως*, & de poematis à se editis, nec non in Maximum aliaque quam plurima carmina & in *πυγμαρχίας* epigrammata. Græce è Bibl. Augustana. Lugd. Bat. 1598. 8. His itidem Græce subjiciuntur *Maximi Margunii* Cytherorum Episcopi carmina tria α) in dictum Christi, *qui ex hac aqua bibit, sitiet iterum*. Joh. IV, 13. β) In parabolam Matth. XIII. de homine seminante bonum semen in agro suo. γ) Metaphrasis Psalmi CXXXII. quam etiam hoc loco non illibenter legent studiosi.

Τίπτε ἀδελφούνας πέλε φέρπρον; Ἰπτε δὲ αὐθις
 Τερπνότερον γλυκεράς ἦεν ὁμοφροσύνας;
 Εὖτε φίλα φρονέοντες ἀμοιβαδὸν ἄνδρες αἰγαυοὶ
 Οἶκῳ ἐν ἱεροτάτῳ ναιετάουσιν ἅμα.
 Ἡὕπε ἰμμένοντες ὅππὶ κρατὸς ἁπείδος ὁσμῇ
 Μύρεα δ' Ἀρώτος πάγονα εἰσέεται.
 Εἰδύματος δὲ πάλιν καὶ αὐτὸς ἐνθεν ἐπ' ὤαν,
 Εκβλύζον περὶ πνεύματος ἀγνοῶντα.
 Ἡὕπε ὑπερόπτα ὑπὸ ὕψους ἑρμονίᾳ
 Εκχέεται Σιώνος ὕρι αἰὲν δροσίῃ.
 Οἵτις ἐὺλογίην ἐστεύλατο παμβασιλῆος
 Ομφὰ ἐκὶ μενέειν, ἄφθιτον ἔδδ' βίον.

Hunc eundem Psalmum illustris Henricus S. R. I. Liber Baro ab Heßel Latinis versibus expressit (*) sic:

En, quam proficuum est, quam delectabile, fratres
 Si liget unus amor, si domus una tegat.
 Non sic unguentum redolet, quod, pyxide fustum,
 Cano Amramiadæ crine, togaque, fluit.
 Non sic foecundis stillant Hermonia guttis
 Culmina, non Solymæ sic juga roris aquis;

Fragat

*) In Psalmidia sacra, edita Viennæ Austriæ 1711. 1721. 8.

Flagrat ut unito felix concordia sensu:

Hæc totum grato complet odore forum.

Hæc beat, hæc placidam tribuit sine turbine vitam:

Pax ubi spectatur candida, Numen adest.

- 5) *S. Gregorii Nazianzeni*, (*) definitiones rerum simplices, versibus jambicis CCLXVII. cum Latina profaria versione pag. 1. & notis p. 26. *Anonymi* definitiones, ordine alphabetico ex Codice MS. Bibl. Palatinæ. ὅροι κατὰ στοιχεῖον. Incip. τί ἐστὶν ἀγαθόν; ἔ πάντες ἐφίονται. Græce *Maximi Monachi* (**) ὅροι διάφοροι. Incip. ἡσία καὶ φύσις παντὸν. Utraque hæc ex Bibliotheca Palatina Hoeschelio suppeditavit vir egregius Frid. Sylburgius, ut ex epistola ejus ibi subjuncta apparet, in qua observationes & emendationes nonnullæ leguntur. Cum autem Nazianzeni & Maximi definitiones inter eorum opera quoque obviæ sint, illas Anonymi, addita versione mea hoc loco subungere, illisque aliis quædam confimilia subungere operæ pretium duxi.

ὍΡΟΙ ΚΑΤΑ ΣΤΟΙΧΕΪΟΝ.

1. Τί δὲν Ἀγαθόν; ἔ πάντες ἐφίονται.

Τί ἐστὶν Ἄγγελος; ἡσία ἀσώματος, Θεῷ λειτουργῶσα.

Τί ἐστὶν Ἀρετή; μεγίστη εὐδαιμονία.

Τί ἐστὶν Ἀλήθεια; ἀπόφασις λήγῃς ἢ ὑπάρχον ὡς ὑπάρχον, καὶ τὸ μὴ ὑπάρχον ὡς μὴ ὑπάρχον. Ψεῦδος δὲ, ἢ ἐναντίον.

Τί ἐστὶν Αἰσθησις; δύναμις διακριτικὴ τῶν ἐμπιπόντων. Αἰσθητικὸν ζῶον; ἡ πεποιημένη τῆς αἰσθήσεως. Αἰσθητὸν δὲ, ἢ ὑποπίπτον πρὸς αἰσθήσεσι.

Τί ἐστὶν Αἵρεσις, ἢ περὶ πίστεως

ANONYMI DEFINITIONES.

1. Quid est *bonum*? quod omnes desiderant.

Quid est *angelus*? essentia incorporalis, ministrans DEO.

Quid est *virens*? summa felicitas.

Quid *veritas*? enunciatio rem quæ est, esse affirmans, & quæ non est, negans. Huic contrarium est mendacium.

Quid est *sensus*? facultas judicans ea quæ incidunt. Quid est *animal sensibile*? quod sensus possidet. *Sensile* quid est? quod in sensu cadit.

Quid est *hæresis*? opinio de fide

της

(*) Vide Greg. Nazianzeni Opera T. 2, p. 198. edit. Paris. Græcolat. & edit. Lipsienf.

(**) S. Maximi Opera T. II. p. 78.

κσὺν δόξᾳ. Αἰρετικὸς δὲ, ὁ τῆς
περιμαχῶν δόξης.

ἔστιν Ἀγάπη; ἀπαυσθ. ὁπι-
λία ἔστι φιλαμένῳ χάρις.

ἔστιν Ἀντιχριστιότης; ψυχῆς λο-
ῦσις, ἀκαλύτως γνωμένη
ἵπερ ἂν θέλη.

ἔστιν Αἰδίων; τὸ ἄρχῃν μὴ ἐ-
πὶ λ. δὲ μὴ ἔχον. ὡς ἡ ἔ-
κείνη. καὶ αἰδίων ἐστὶ τὸ μὴ
μὴ π. ἔχον.

ἔστιν Αἰών; τὸ συμπαρατεινόμε-
νόν ἐστιν, οἷον τὸ χρονικὸν κίνη-
σιν ἀλλάγημα.

ἔστιν Ἀνάστασις κοινή; ἡ τῶν
υχθέντων σοικείων, κελεύσει
γαντες, πρὸς ἑαυτὴ συνδρομή.

ἔστιν Ἀνδρεία, εὐθαρσία μετὰ

ἔστιν Ἀγλάνεια; ὁξύτης νοὸς πε-
ρήματα, εὐρετικὴ ἔστι δέοντ.

ἔστιν Ἀκοή; ἀσθησις λόγων καὶ
ἐν ἀνιληπτικῇ.

ἔστιν Ἀσθένεια; ἀλλείωσις ἡ με-
τὰ τῆς καθ' ἑξὺν δυνάμεως.

ἔστιν Ἀνοία; ἡ τῆς κατὰ γνῶ-
σεως ἀνάμνησις.

ἔστιν Ἀνθυπαρχὸν; τὸ ἐν αὐ-
τῇ μὴ ἐν ὑσέρῳ (*) τὴν ὑπαρ-
χον.

ἔστιν Ἀήρ; σοικεῖον ἔστι πᾶσαι
ἐπὶ κινήσεις κατεφύρομαι.

ἔστιν Ἀνέμ. αἶρ. πνεῦμα

) ἐπὶ

quacunque. Quid *barcticus*? pro
opinione propria dimicans.

Quid est *amor*? habitus constans
amicitiæ erga dilectum.

Quid est *libertas arbitrii*? animæ
rationabilis desiderium quod nemi-
ne impediante fertur ad quodcun-
que voluerit.

Quid est *æternum*? quod initium
habet, finem non habet, ut DEI pro-
videntia. Sed est quoque æternum
initio pariter carens & fine.

Quid nam *æuum* est? quod una
cum rebus extenditur, ut motus &
intervallum temporis.

Quid est *communis resurrectio*?
elementorum disjunctorum factus
conditoris jussu ad proprias partes
concurfus.

Quid est *fortitudo*? bona mentis
cum ratione fiducia.

Quid est *sagacitas*? acumen men-
tis circa res inveniens id quod de-
cet.

Quid est *auditus*? sensus qui ser-
mones & sonos percipit.

Quid est *infirmitas*? mutatio vel
alteratio facultatis habitualis.

Quid est *amentia*? nescire quid
agas.

Quid est *per se existens*? quod in
se & non in altero habet existen-
tiam.

Quid est *aër*? elementum cujus
motus in omnem locum feruntur.

Quid *ventus*? fluxus aëris, pro-
p. Z z z

ταῖς τῶν τόπων ἐξαλλαγαῖς, ὅθεν ῥεῖ, τὴν ὀνομασίαν ἀμείβον.

Τί ἐστιν Ἀπερχομένη; ἢ ὅτι ἐκ τοῦ ἐξωθεν.

Τί ἐστιν Ἀφαιρετική; ὅτι ἀπὸ τοῦ ὧσαύτως ἔχον, καὶ τροπὴν μὴ ὑφιστάμενον.

Τί ἐστιν Ἀσώματос; ἡ ἐξ ἧς τὸ εἶναι ἐκ ἐστὶ κατὰ μήκος καὶ βάθος καὶ ὕψος καὶ πλάτος.

Τί ἐστιν Αἶπρον; ἐξ ἧς γίνεται π, ἢ δι' ἧς.

Τί ἐστιν Ἀσραπή; ῥῆξις πυρὸς ἐκ νεφῶν παρὰ τὴν φύσιν.

Τί ἐστιν Ἄστρον; σῶμα πυρῶδες ἐν τῷ ἕρανῳ πεπηγὸς, καὶ τῇ κύκλῳ φορᾷ φερόμενον.

Τί ἐστιν Ἄνω; τὸ πλεον ἀπέχον ἐξ μέσης.

Τί ἐστιν Αἰσθητήριον; σῶματος ὄργανον ὅτι τὰς αἰσθήσεις τηρεῖν.

Τί ἐστιν Αἰθήρ; αἰὲρ διαυγέστατος καὶ καθαρώτατος.

Τί ἐστιν Ἀπειρον; ἢ αἰὲρ ἔξω ἢ ἐξ ἀληφθέντος ὅστις εὐρεῖν.

Τί ἐστιν Ἀνάλυσις; ἀνάκαμψις ὅτι τὸ πρῶτον τῆς συνθέσεως αἶπρον.

Τί ἐστιν Ἀναλογία; τὸ λέγειν ὅτι ἐν λόγον ἔχει ὁ δεύτερος πρὸς τὸν πρῶτον, τὸ πρῶτον ὁ τρίτος πρὸς τὸν ἑκτόν.

Τί ἐστιν Ἀλλοίωσις; κίνησις ἐξ ἑσῆς.

Τί ἐστιν Ἀντιστροφή; κοινωνία δύο

mutatione locorum, unde fluit, nomen permutans.

Quid est *circumscriptum*? cuius nullus est locus.

Quid est *incommutabile*? quod eodem se modo semper habet, & mutationem non admittit.

Quid est *essentia incorporea*? cuius esse non versatur in longitudine, profunditate, altitudine & latitudine.

Quid est *causa*? ex quo vel per quod aliquid fit.

Quid est *fulgur*? ex nubium collisione, ignis proruptio.

Quid est *stella*? Corpus igneum in cœlo collocatum quod circulari motu fertur.

Quid est *superius*? quod amplius à centro distat.

Quid est *sensorium*? corporis instrumentum quod sensus servat.

Quid est *aether*? aër lucidissimus purissimusque.

Quid est *infinitum*? ubi semper aliquid adhuc extra relictum reperitur.

Quid est *resolutio*? ad primam compositionis causam recursus.

Quid est *proportio*? dicere eandem rationem quam habet secundus ad quartum, eandem etiam tertium ad sextum habere.

Quid est *mutatio*? essentiae motio.

Quid est *conversio*? est commu-

καὶ ἀντιθέτων κατ' ἀμφω
τὸ μὴ ὅτι τῶν ὁρῶν ἀ-
ντιθέτων, ὅτι ποιεῖ φυλασσομέ-
την συναφληθεύειν.

Ἀπόφασις; λόγος ἐν ᾧ
ὡς ἢ ψεύδεται ἢ παρὰ τὴν ἀλήθειαν.

Ἀντίφασις; μάχη κατὰ
τὴν ἀντιθέτως ἀφ' ἑαυτῶν τῶν ἀν-
τιθέτων κατὰ τὴν αὐτὴν με-
τὰ τὸ αὐτὸ κατὰ τὴν αὐτὴν με-

κατὰ τὴν ἀντιθέτως ἀφ' ἑαυτῶν
προς.

Ἀπόδειξις; συλλογισμὸς
ὅς ἐξ αὐτοπίστων καὶ ὁμο-
ίων λόγων λαμβανόμενος.

Ἀναγκαῖον; ὅτι ἀνευ ἑαυ-
τοῦ τοῦ ἐξ αὐτοῦ.

Ἀραιόν; ὅτι τὰ μέσα ἀφ' ἑαυ-
τῶν ἀλλήλα ἔχει.

Πυκνόν; ὅτι τὰ μέσα ἐν-
τός αὐτῶν ἀλλήλων κεῖται.

Τραχύ; ὅτι τὰ μέσα ὑπερ-
βάλλει.

Ἀρχή; τὸ πρὸ αὐτοῦ ἔχον.

Ἀρχέτυπον; ἀρχικὸν πα-
ράδειγμα ὅς ἐν αὐτῷ τὰς ὁμο-
ίας χαρακτηρῶν περιέχον.

Ἄβυσσος; ὅτι μὴ ἂν πρὸς ἐν-

Ἀναπνοή; ἔσθλος πνεύ-
ματος μετὰ πνεύματος, ὅς ἐν ἡμῖν
θερμῶν.

mio duarum propositionum com-
munes utrosque terminos habentium, quæ ordine eorundem mutato, & servata qualitate ambæ veræ sunt.

Quid est *enunciatio*? sermo cui verum vel falsum inest.

Quid est *contradictio*? pugna negationis & affirmationis per opposita idem de eodem enuncians.

Quid est *assertio*? affirmatio rei contra aliquem.

Quid est *demonstratio*? argumentatio scientifica sumpta ex rationibus per se fide dignis & confessis.

Quid est *necessarium*? sine quo nunquam fit quod ex eo proficiscitur.

Quid est *rarum*? in quo media intervallis distinguuntur.

Quid *densum*? cujus partes proxime invicem sitæ sunt.

Quid *asperum*? cujus partes aliæ aliis eminent.

Quid est *principium*? quod ante se nihil habet prius.

Quid est *originarium exemplar*? quod velut in principali exemplo existente notas exprimendæ imaginis continet.

Quid est *absurdum*? quod nemi-
ni sano in mentem venire potest.

Quid est *respiratio*? ingressio spiritus ab externo circa nos aëre, quo calidum in nobis refrigeretur.

τί ἐστιν Ἀξίωμα ; ὅσα οἰκοῦν ἄνευ ἀποδείξεως ἴσμεν.

2. τί ἐστι βάθος ; ἐπὶ τρία συνεχές. μήκῃ δὲ, πρὸς ὅππῃ ἐν συνεχές. Πλάτος δὲ, τὸ ἐπὶ δύο συνεχές.

ἢ τί ἐστι βαρύ ; τὸ φύσει φερόμενον ἐπὶ μέσον. Κεῖρον δὲ, τὸ φύσει φερόμενον ἀπὸ μέσων.

3. τί ἐστι Γραμμὴ ; μήκῃ ἀπλάτης.

τί ἐστι Γένος ; τὸ κατὰ πλείονων καὶ Διαφερόντων τῷ εἶδει ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον.

τί ἐστι Γένεσις ; ἡ ἐκ τῆς μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι ἀγωγή. φθορά δὲ, ἡ ἐκ τῆς ὄντος εἰς τὸ μὴ εἶναι.

τί ἐστι Γνώσις ; ἡ τῆς πρώτης μὴ ὄντος ἐν τῷ νοὶ νεομφῆ ἐμφασίς. Εἰπίγνωσις δὲ, ἡ μετὰ τὴν πρῶτην εἰς πρᾶγματος καὶ δυνάμιν παντὸς κατὰληψις.

τί ἐστι Γῆ ; σῶμα τὸ ξηρότατον καὶ βαρυτάτον.

τίνα Γένη τὰ τῶν περὶ βλημάτων ; τέσσαρα. πᾶν γὰρ πρὸς βλημα ἢ γῆινον, ἢ ὀρεκόν, ἢ ἰδικόν, ἢ συμβεβηκός.

4. τί ἐστι Διαφορά ; τὸ κατὰ πλείονων ἢ Διαφερόντων τῷ εἶδει ἐν τῷ ποῖον ἢ ἐστι κατηγορούμενον.

τί ἐστι Διάλεκτις ; λόγος κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀποκρίσιν.

τί ἐστι Διάλεκτος ; φωνὴ σωματικὴ ἐγγράμματος ἐρμηνευτικὴ τῶν ἐν Διανοίᾳ.

Quid est *axioma*? quæ per nos sine demonstratione scimus.

2. Quid est *profunditas*? tres habens continuas dimensiones. *Longitudo* autem unam, *Latitudo* duas.

Quid est *grave*? quod per naturam ad centrum tendit, *leve* contra, quod per naturam refugit a centro.

3. Quid est *linea*? longitudo sine latitudine.

Quid *genus*? quod de pluribus & specie differentibus in quid prædicatur.

Quid est *generatio*? ab eo quod non est ad esse deductio. Contra *corruptio* est ab eo quod est, ut non sit.

Quid est *notio*? rei quæ antea non fuit in mente, recens facta perceptio. *Cognitio* autem, rei antea notæ perfecta quanta potest esse comprehensio.

Quid est *terre*? corpus aridissimum gravissimumque.

Quæ nam sunt *genera questionum*? quatuor, omnis enim quæstio aut de genere est, aut de definitione, aut de proprietate, aut de accidente.

4. Quid est *Differentia*? quod de pluribus & specie differentibus prædicatur in quale quid.

Quid *Disputatio*? per quæstionem & responsum oratio.

Quid *lingua* sive *dialectus*? vox corporalis litterata, qua animi cogitationes exponuntur.

τί ἐστι Δύναμις ; ἄρχὴ κινήσεως καὶ μεταβολῆς ἐν ἄλλῳ.

τί ἐστι Διαίρεσις ; ἡ ἔξ ἐνὸς εἰς δύο ὁμή.

τί ἐστι Διαμετρικὴ μέθοδος ; ἡ πρὸ καθολικώτερᾳ διαίρεσιν εἰς τὰ μερικώτερᾳ.

τί ἐστι Δαίμων ; ὅσῃ αἰθέρατος καὶ γνώμην, πάσης ἀγαθοεργίας ἐξερμήνη.

τί ἐστι Δεξιόν ; ἀφ' ἧς αἱ τῶν σωμάτων κινήσεις.

τί ἐστι Δικαιοσύνη ; ἕξις ὑπονητική ἔξ ἴσος ἐν ἡμῶς καὶ χρήμασι καὶ ὅσα μελετά. ὅτι ἴδιον δικαιοσύνης, ἔκ κατ' ἀξίαν ὑπομένειν. φρονήσεως δὲ, τὸ ποιεῖν ὅσα δέοντι. Ανδρείας, τὸ νικᾶν. Σωφροσύνης, τὸ μὴ ὑπερβαίνειν ἡδονῇ.

τί ἐστι Δίκαιος ; ὁ πᾶσαν ἰσοπρέπειαν τοῖς ὁμοειδέσι παρέχων.

ζ. τί ἐστιν Εἶδος ; τὸ κατὰ πλείονων καὶ ἀναφαιρόντων τῷ ὁρίθμῳ ἐν τῷ ὅ ἐστι κατηγορούμενον.

τί ἐστιν Ενέργεια ; δυνάμειως ὑποπύλεσμα.

τί ἐστιν Επισήμη ; ὑπόληψις ἀμετάπτειτος ὑπὸ λόγου, ἡ δόξης ὁρμή μὴ λόγου καὶ πλάτος.

τί ἐστιν Επαγωγή ; ἡ ἀπὸ τῶν καθ' ἕκαστα πρὸς τὰ καθόλου ἐφόδος.

τί ἐστιν Ερώτησις ; ἀποκρίσεως αἰτήσεις.

Quid est *facultas* ? principium motus & mutationis in altero.

Quid *divisio* ? unius in duo sectio.

Quænam est *methodus dividendi* ? quæ generalia in particularia distinguit.

Quid *Dæmon* ? essentia immortalis, cujus voluntas aliena est ab ullo bono opere efficiendo.

Quid est *dextrum* ? à qua parte corporum motus proficiscuntur.

Quid *justitia* ? habitus æqualiter distribuens honores, opes & quæcunque distribuenda veniunt: proprium enim *justitiæ* est pro dignitate cuique suum tribuere, ut *prudentiæ* facere quod decet, *fortitudinis* vincere, & *temperantiæ* non succumbere voluptati.

Quid est *justus* ? qui omni æqualitate utitur erga alios ejusdem secum speciei homines.

ζ. Quid est *species* ? quod de pluribus numero differentibus prædicatur in quid.

Quid est *actus* ? potentiae effectio.

Quid *scientia* ? opinio quæ dimoveri se non patitur, nititurque ratione aut recta sententia cum ratione laxius accepta.

Quid est *inductio* ? à singulis ad universale progressio.

Quid *interrogatio* ? petitio responsionis.

τί ἐσιν *Επιφάνεια*; πέρας σώματος, μήκ^{ος} καὶ πλατ^{ύς} μόνον ἔχον.

τί ἐσιν *ὑπὸ πῆδον*; *ὑπὸ φάνεια* ἐξ ἴσ^{ως} ταῖς ἐπ' αὐτῆς εὐθείαις κείμενον.

τί ἐσιν *ἔνωσις*; διεσώτων πραγμάτων κοινωνικὴ συνδρομή.

τί ἐσιν *ἐνέσιον*; ὑπόστασις ἥτις ἔμεινον ἔχει τὰς μερικὰς ιδιότητας χαρακτηρίζουσας, ἀλλὰ καὶ τὸ κοινὸν τῆς οὐσίας πρακτικῶς ὑφιστάμενον.

τί ἐσιν *ἐνυπόστασις*; τὸ καθολικὸν πρᾶγμα καὶ περικλυτὸν τῶν ὑποστάσεων.

τί ἐσιν *εἰκός*; συλλογισμὸς ἐκ ἀναγκαί^{ως} ἀλλ' ἐνδεχομέν^{ως}.

ἡ ἐστὶν *ἐν χρόνῳ*; ἡ δὲ εἶναι μετρηταί^α ὑπὸ χρόν^{ου}.

ἡ ἐστὶν *ἐνιαυτός*; χρόν^{ος} ἐν ᾧ ὁ ἥλι^{ος} πῶς ζωδιακὸν κύκλον διέξεισι.

ἡ ἐστὶν *ἔξις*; διάθεσις πρὸς βεβαίαν καὶ ἔμμενον^{τα}.

ἡ ἐστὶν *εἰκὼν*; ὁμοίωμα δεχέμενον τῇ οὐσίᾳ καὶ τῇ ὑπόψει διαφέρον, ὅλον δὲ ἐν ἑαυτῷ τὸ εἶκο-νίζομεν εἶδος μιμητικῶς διὰ τῆς ἐμπερείας διποματιέμενον.

ἡ ἐστὶν *ἐνστάσις*; πρὸς τὰς πρὸς ἑαυτὴν ὁρμήσας.

τί ἐσιν *ἐν τόπῳ*; ἡ ἐκτός ἐστι σώμα περιέχον αὐτό.

Quid *superficies*? extremum corporis, longitudine præditum & latitudine.

Quid *planum*? superficies æqualiter sita per rectas super ea lineas.

Quid est *unio*? distantium rerum communicata conjunctio.

Quid est *subsistens*? persona quæ non solum habet particulares proprietates quibus veluti notis signetur, sed & communem essentiam reapse in illa subsistentem.

Quid est *subsistentia*? generalis res qua personæ continentur.

Quid *probabile*? argumentum non necessarium sed contingens.

Quid est *in tempore*? cujus existentia à tempore mensuratur.

Quid est *annus*? tempus intra quod sol Zodiacum circum percurrit.

Quid est *habitus*? affectio firma & constans.

Quid est *imago*? Similitudo ad exemplar conformata, quæ essentia & existentia ab illo differt, totum tamen illud in se, & formam omnem rei effigiatæ per imitationem superficie exprimit.

Quid est *instantia*? Propositio propositioni contraria.

Quid est *in loco*? extra quod corpus est à quo circumdatur.

ἢ ἐστὶν Εὐρεσις; ζήτησις συμπε-
ρασμα.

ἢ ἐστὶν Ενθύμημα καὶ Λογισμός;
ἐκτύπωμα καὶ ἐξεικόνισμα νοῦς π
πρῶτον.

ἢ ἐστὶν Ἐνωσις ἑσώδης; ἢ ἔστι
Διαφοράς ὑποστάσεις (*) εἰς μίαν καὶ
τὴν αὐτὴν ὑπόστασιν ἀγασα.

6. τί ἐστὶ Ζωή; συμπλοκή ψυ-
χῆς μὲν σώματι.

ἢ ἐστὶ Ζήτησις; ἐρευνα ἀγνωμέ-
νων. καὶ Ζήτησις ἐστὶν, ἔφεσις εὐρέ-
σεως τῶν μὴ παρόντων ἢ ἀμφιβά-
λων.

ἢ ἐστὶ Ζῶον; ἑστία ἐμψυχῶ αἰ-
σθητική. ὅτε ἴδιον τῆς φυσικῆς ζω-
ῆς ὅ θρεπτικὸν καὶ αὐξητικὸν καὶ
ἡμνηϊκόν. τὸ δὲ αἰσθητικόν, ἢ καθ'
ὁρμὴν κίνησις.

7. τί ἐστὶν Ηρεμία; εἴρησις κινή-
σεως.

τί ἐστὶν Ἡλιῶν; ἄστρον ἡμερο-
φαές.

τί ἐστὶν Ἡμέρα; πορεία ἡλίου ἀ-
πὸ ἀνατολῆς ὅπρὶ δυσμῶν. Νύξ δέ,
ἀπὸ δυσμῶν ὅπρὶ ἀνατολήν.

τί ἐστὶν Ἡδονή; κίνησις Διακεχυ-
μένη ὅπρὶ θυμητικῆς τῆς ψυχῆς
πρὸς τὰ τῶν ὅπρὶ θυμητικῶν φανέν-
των.

8. τί ἐστὶ Θεός; ἑστία ἀναίτη,
αἰτία παναληθῆς, πάσης αἰτίας ὑ-
περέστι ὑπαρξίς.

(*) ἑστίας.

Quid est *inventio*? quæstionis
conclusio.

Quid *enthymema* & *cogitatio*? effi-
giatio & expressio prima mentis.

Quid est *unio essentialis*? diversas
substantias in unam eandemque
conjungens personam.

6. Quid est *vita*? confociatio a-
nimi & corporis.

Quid est *questio*? sciscitatio re-
rum quas ignoramus. Est etiam quæ-
stio, desiderium inveniendi ea quæ
nobis præsto non sunt, vel dubia
sunt.

Quid est *animal*? essentia anima-
ta, sensibus prædita. Proprium
enim vitæ naturalis, nutriri, cresce-
re & generare: sensu autem præ-
ditum id quoque habet ut pro lu-
bitu se moveat.

7. Quid est *quies*? privatio mo-
tus.

Quid *Sol*? astrum lucens inter-
diu.

Quid *dies*? progressio solis ab o-
riente ad occidentem, *Nox* vero ab
occidente ad orientem usque.

Quid est *Voluptas*? motus effusus
facultatis concupiscibilis in anima
ad aliquid eorum quæ ipsi deside-
rabilia videntur.

8. Quid est *DEUS*? essentia quæ
nullam causam habens ipsa causa est
omnipotens omnis causæ, superes-
sentiali existentia.

τί

τί ἐστι θεωρία; κυρίως θεῶν ὁρα-
σις, καὶ ὅσον ἐρᾶν δυνατόν. καὶ
θεωρία ὅστις ἡ διὰ τῶν αἰσθητῶν
ὅτι τὰ θεϊκότερα ὁρασις.

τί ἐστι θεότης; ἡ πάντα θεωμέ-
νη καὶ πάντα θεῖσα θεία φύσις ἐ
πρόνοια.

τί ἐστι θυμός; ζῆσις ἢ παρὰ καρ-
δίαν αἱμαλῶ, καὶ ὀρεξις ἀντιλυπή-
σεως.

τί ἐστι θάνατος; χωρισμός ψυ-
χῆς ἀπὸ σώματος.

τί ἐστι θερμόν; τὸ φύσει ἀκακί-
νον πρὸ ὁμοφυῆ. Ψυχρὸν δὲ, τὸ φύ-
σει συγκρίνον πρὸ ὁμοφυῆ.

τί ἐστι θλίψις; ὑπερβολὴ στενώ-
σεως.

τί ἐστι θέλημα; ἀσίας νοεῶς καὶ
λογικῆς ἔφεσις ὡς τὸ καταθύμιον.

τί ἐστι θέσις; ὑπόληψις πρὸς τὴν
γνωρίαν ἡνὸς καὶ φιλοσοφίαν.

9. τί ὅστις ἰσχύς; συμμετρία ὁ-
σῶν καὶ νευρῶν.

τί ἐστὶν ἴσον; τόπος ἔχων τὸ αὐ-
τὸ καὶ μέρος. καὶ ἴσον ὅστις, τὸ μέ-
σον ὑπερβολῆς καὶ ἐλλείψεως.

τί ἐστὶν ἰδίωμα; τὸ ἐν πνι φύσει
γνωρίμον, ἐν ἐτέρᾳ δὲ ἀσία μηδα-
μῶς ὑπάρχον.

10. τί ἐστι κάλλος; συμμε-
τρία μελῶν καὶ μερῶν μετ' εὐχροί-
ας.

Quid est *theoria*? DEI visio qua-
tenus eum videre fas est. Etiam theo-
ria est a sensibilibus ad res Diviniores
ascendens contemplatio.

Quid est *Divinitas*? Natura & Pro-
videntia Divina, quæ omnia obser-
vat & omnia pervadit.

Quid est *ira*? æstus sanguinis cir-
ca cor, & vindictæ desiderium.

Quid est *mors*? separatio animæ
à corpore.

Quid est *calidum*? quod per natu-
ram disjungit homogenea, *frigidum*
vero quod res ejusdem generis sive
naturæ disjungit.

Quid est *afflictio*? ingens quædam
angustia.

Quid est *voluntas*? essentia men-
te & ratione præditæ inclinatio ad
rem desideratam.

Quid est *thebis* sive *positio*? opinio
celebris cujusdam Philosophi.

9. Quid est *robur*? competentia
ossium, nervorumque.

Quid *æquale*? locus, qui habet
easdem etiam partes. Est quoque
æquale quod medium est inter id
quod plus est & quod deficit.

Quid est *proprietas*? in natura
quadam conspicuum, quod in alia
natura neutiquam existit.

10. Quid est *pulchritudo*? debita
conformatio membrorum, partium-
que, cum coloris bonitate.

ἰησις; ἐνέργεια ἔ' δυνά-
μις κινητῶν.

αλοκαγαθία; ἕξις πον-
ηρῶν βελτίων.

εὐδοξία; κενὴ δόξης ὁ-

πρεπτός; ἀσραπή σφό-
δρα ἐπὶ τὴν γῆν.

ακόν; ὅ' δι' ἑαυτὸ φευ-
εις ἑπὶ βλαβερῶν.

αλόν; ὅπερ ἀγαθὸν καὶ

ῥῆσις; ἔνωσις ὑγρῶν. Μί-
ξις ξηρῶν.

κύκλος; σχῆμα ὑπὸ μι-
ᾷ πίεσει χροῖσιν, πρὸς ἣν
κέντρα πρὸς τὴν περιφί-
κει πασαι ἴσαι ἀλλήλαις

κόσμος; ὅ' ἐξ ἄραν καὶ
ἐν μέσῳ σύστημα.

ανών; νόμος ἀπαρά-

στάς ὑπόστασιν ἔνωσις;
ἀλλ' ἀφ' ὧν εἰς ἓν ὑφε-
πον; καὶ τὴν ἐκάστης ιδιό-
τητι καὶ ἀτρεπίον γνωρί-

ζοῖναι ἔννοιαι; αἱ οἰκοθεν
δίμωις ἔχασται, καὶ μη-
δέοντα πρὸς ἀπόδει-

λόγος; φωνὴ σημαντι-
κῶν ἐστὶ καὶ κεχωρισ-

Quid est *motus*? effectus in re mo-
bili quatenus mobilis est.

Quid est *probitas*? habitus optima
semper eligens & honestissima.

Quid est *mentis vanitas*? inanis
gloriæ desiderium.

Quid *fulmen*? fulgur vehementer
in terram descendens.

Quid *malum*? per se fugiendum,
vel quod alteri damnum affert.

Quid *bonum*? quod honestum &
jucundum est.

Quid est *temperatio*? humidarum
rerum unio. *Misio* autem unio re-
rum aridarum.

Quid *circulus*? ex uno circum-
ducta puncto figura, ad quam omnes
à centro ad circumferentiam ductæ
rectæ lineæ sunt æquales.

Quid est *Mundus*? compages ex
cælo & terra & eorum quæ media
sunt.

Quid *regula* sive *canon*? lex quam
transgredi non licet.

Quid est *unio personalis*? quæ ex
naturis diversis in unam personam
facit subsistere, & unius cujusque na-
turæ proprietates salvas & haud mu-
tatas ostendit.

Quid sunt *communes notiones*? quæ
per se fidem statim inveniunt neque
alia re indigent ad demonstratio-
nem.

ii. Quid est *sermo*? vox aliquid signi-
ficans, cujus ex partibus aliquid se-

μένον, ὡς φασί. καὶ λόγῳ ὅτι
ἀγγελῶ νοημάτων, εἰς φῶς ἐκφέ-
ρων τὸ νοηθέν.

τί ἐστι Λατρεία; δαλεία Θεῷ μό-
νῳ πρέπασα.

τί ἐστι Λύπη; Διάφρασις ἡδονῶν
ἐστέρησιν.

τί ἐστι Λόγῳ ἐνδιάθετῳ; κίνη-
σις καὶ Διαλέξις ψυχῆς πρὸς αὐ-
τὴν ἐν τῇ Διαλογιστικῇ γινώσκῃ
ἀνευ ἐκφωνήσεως.

τί ἐστι Λογισμός; ἐκτύπωμα καὶ
ἐξεικόνισμα νοός.

τί ἐστι Λευκόν; χρώμα Διακρι-
τικὸν ὁπώρας.

12. τί ἐστι Μέθοδῳ; ἕξις ὁδο-
ποιητικῇ καὶ λόγῳ, ἣ ὁδὸς μετὰ λό-
γου.

τί ἐστι Μεγαλοψυχία; ἕξις ψυ-
χῆς τοῖς συμβαίνουσι λυπηροῖς μὴ
καταλυγωρῆσης.

τί ἐστι Μέτριον; τὸ μέσον ὑπερ-
βολῆς καὶ ἐλλείψεως.

τί ἐστι Μονάς; ἀρχὴ ἀριθμοῦ καὶ
τὸ πῶς ἀδιάθετῳ.

τί ἐστι Μέρῳ; εἰς ὃ διαρεπὸν
ἐστι τὸ ὅλον.

τί ἐστι Μονογενής; ὁ μήτε πρὸ
αὐτοῦ μήτε μετὰ αὐτὸν ἔχων ἕτερον.

τί ἐστι Μείωσις; τὸ πλεῖον μεγέ-
θους ὑφέσις.

τί ἐστι Μέσον; τὸ ἴσον ἀπέχον ἀμ-
φοτέρων τῶν ἁκρῶν.

τί ἐστι Μορφή; ἡ ὅλη τὴν εἶδους

paratim significans exstat. Ajunt et-
iam sermonem esse nuncium cogi-
tationum, in lucem proferentem ea
quæ mente concepimus.

Quid est *cultus religiosus*? servitus
qua DEUM solum colere convenit.

Quid est *tristitia*? affectio volu-
ptatis omnis expers.

Quid est *sermo interior*? motio a-
nimi & collocutio quam secum ipso
instituit aliquis cogitatione citra ex-
ternam vocem.

Quid est *cogitatio*? expressio at-
que effigatio mentis.

Quid *album*? color visionem dis-
gregans.

12. Quid est *methodus*? habitus
viam cum ratione ostendens, sive
via cum ratione.

Quid *magnanimitas*? habitus
mentis, ut tristibus quæ accidunt
non dejiciatur.

Quid est *mediocre*? quod inter ex-
cessum ac defectum, inmedium est.

Quid *unitas*? principium numeri
quodammodo otiosum.

Quid *pars*? in quas totum potest
dividi.

Quid *unigenitus*? qui neque ante
se neque post se alium habet.

Quid *imminutio*? à perfecta ma-
gnitudine detractio.

Quid *medium*? quod ab utroque
extremo pariter distat.

Quid est *forma*? tota speciei deter-

minat.

ἀποπεράτωσις. Σχήμα δὲ, ἢ ἔτι τυ-
χόντων ὄγκου ἀποπεράτωσις. Δια-
φέρει δὲ, ὅτι ἡ μὲν μορφή, ὅτι
ἐμψύχων λέγεται, τὸ δὲ σχῆμα ὅτι
ἀψύχων.

Τί ἐστι Μέλαν; χρώμα συγκε-
κρὸν ὁφθαλμοῦ.

13. Τί ἐστι Νῦν; ἀρχὴ χρόνου μήτ'
ῥαχὴν μήτε τέλος ἔχον.

Τί ἐστι Νέφος; μεταβολὴ ἀπὸ τῆς
ἐνεχθείσης ἀναθυμιάσεως εἰς ὕδωρ.

Τί ἐστι Νόσος; ἀσυμμετρία τῶν
ἐν σώματι στοιχείων.

Τί Νεότης; ἀκμὴ σώματος. Γη-
ρας δὲ, ὠδρακμὴ.

Τί Νῦς; ὁρασις ψυχῆς ἀσωμάτου.
Πρὸς πάντα ἐκτεταμένη. (*)

14. Τί ἐστὶν Ὁρμή; λέγεται σύνθε-
τος δηλωτικὸς τῆς φύσεως ἔτι ὑπο-
κειμένης πραγμάτων.

Τί Οὐρανός; σῶμα φυσικὸν ἐν ᾧ
ἔχεται ἔτι πάντες περιφορᾷ τὴν κύκ-
λου κινήσιν κινημένη.

Τί Οἰκονομία; ἐκείνη συγκατα-
τασις μεγέθους, (**), πρὸς σωτηρί-
αν πινῶν (***) ἡγουμένη.

Τί Ὁμοιον; ἢ ἡ ποιότης τῶν ὁμοί-
ων ὁμοία.

Τί Οὐσία; πρᾶγμα αὐτὸν παρὸν
μὴ διόμοιον ἐπὶ πρὸς σύστασιν. ὅτι
οὐσίαν καὶ μορφήν καὶ εἶδος πα-
ρὸν οἱ Πατέρες εἶναι λέγουσι.

Τί Οὐσιώδες μέρος; οὐσίας ἢ συμ-

minatio. *Figura* autem, determi-
natio molis qualiscunque. Differunt
porro, quoniam forma de viventi-
bus, figura de inanimatis dicitur.

Quid est *nigrum*? color visionem
congregans.

13. Quid est *nunc*? principium
temporis quod neque initium habet
neque finem.

Quid est *nubes*? vaporum addu-
ctorum in aquam mutatio.

Quid *morbus*? elementorum in
corpore intemperies.

Quid *juvenilis aetas*? corporis vi-
gor, *senium* autem, vigoris remissio.

Quid *mens*? animæ incorporeæ
ad omnia se extendens acies.

14. Quid est *definitio*? sermo bre-
vis qui rei propositæ naturam ex-
ponit.

Quid *caelum*? corpus naturale
quod per extremam Universi gyra-
tionem motu circulari volvitur.

Quid *Oeconomia*? voluntaria Ma-
gni DEI condescensio ad salutem
hominum facta.

Quid *simile*? cujus qualitas consi-
milibus similis est.

Quid *substantia*? res per se subsi-
stens neque; ad substantiam alia re in-
digens: quanquam substantiam, formam
& speciem Patres dicunt idem esse.

Quidnam est *essentialis pars substan-*
A a a a 2 βεβη-

(*) ἐκτεταμένη.

(**) μεγάλη οὐσία.

(***) ἡμῶν vel ἀνθρώπων.

βεβηκότῳ; συμπληρωτικὸν τέτῳ
καὶ συστατικόν.

τί ὅριον; συλλογισμὸς εἰς ὃν ἀνα-
λύεται ἡ πρότερος.

τί ὁμοιομερές; ἔ τὸ μέρῳ τῷ
ἄλλῳ ὁμοίον ἐστίν.

τί ὅλον; ἔ μὴδὲν τῶν συσταόντων
αὐτὸ ἐλλείπει.

τί ὄνομα; φωνὴ σηματικὴ κα-
τὰ συνθήκην ἀνευ χρόνου, ἥς μὴδὲν
μέρῳ σηματικόν, κεχωρισμέ-
νον.

τί ὁμίχλη; παχὺς ἀήρ.
τί οἶκος; σύστημα πλινθίων, αὐ-
τοκτείας χάριν.

τί ὁρμή; κίνησις καρδίας ὅτι
πρᾶξιν τὴν κεραιεῖν.

τί ὁμοόσιον, ὅ τῆς αὐτῆς ἰσχύος καὶ
ἐνεργείας ἀπολλάκτως ὑπάρχον.
διαφέρει δὲ τῷ χαρακτηριστικῷ ἰδιώ-
ματι.

15. τί Πατήρ; ὑπόστασις ἀνά-
τις ὑμνητικὴ ἀγνῆτος.

τί Πνεῦμα ἅγιον; δύναμις ἁγια-
στικὴ ἀρχιμάχου, Πατρί καὶ Υἱῷ ὁ-
μοούσιος, ἐκ ἑ Πατρὸς προϊῶσα.
Πνεῦμα ὅτι λεπτὴ καὶ αἶψος καὶ ἀ-
ρχιμάχου καὶ ἐκπορευτικὴ ὑπαρξίς.
καὶ Πνεῦμα ὅτι ἀναθυμίασις ἑστὶν
καὶ θερμὴ

λείπει τὰλλα.

*et vel accidentis? quæ ad complemen-
tum ejus & constitutionem facit.*

*Quid est definitio? conclusio, in
quam præmissa propositio resol-
vitur.*

*Quid est ex similaribus constans si-
ve homoeomeres? cujus pars quali-
bet toti est similis.*

*Quid totum? cui nihil ex iis quæ
ad illud constituendum pertinent,
deest.*

*Quid nomen? vocabulum, aliquid
significans ut compositum est, sine
tempore, & cujus nulla pars separa-
tim aliquid significat.*

Quid est nebula? crassus aer.

*Quid est domus? ex pluribus facta
structura commoditatis gratia.*

*Quid est appetitio? motus cordis
ad efficiendum quod decrevimus.*

*Quid est homoufion sive consubstan-
tiale? quod ejusdem essentia & o-
perationis est incommutabiliter, dif-
fert tamen characteristica proprie-
tate.*

15. *Quid DEUS Pater? persona,
nulla antecedente causa, ingenta,
generans.*

*Quid Spiritus Sanctus? Potentia
sanctificans, non figuratus, Patri
& Filio consubstantialis, procedens
ex Patre. Spiritus est subtilis im-
materialis & figura destituta sub-
stantia, procedens. Ventus est ex-
spiratio arida calidaque*

Cetera desunt in MS.

ALTER-

ALTERCATIO
HADRIANI AUG.
ET
EPICTETI PHILOSOPHI,

Ex Friderici Lindenbrogii V. C. editione.

* *Primum est, quid sit mundus?* Epict. Mundus est, ô Hadriane, constitutio cœli & terræ, & omnium quæ in eis sunt, de quibus paulo plus differam, si iis, quæ dicuntur, diligenter intenderis. Mundus est spectabilis supellex, ineffabilis circuitus, per se genitum theorema; multiformis formatio; æternus tenor: circuitus sine errore, Solis lumen, dies, nox, astra, tenebræ, terra, aër, aqua.

Had. *Quid est Oceanus?* Ep. Oceanus est terminus coronatus, mundi amplexus, vinculum * ancliticum, universæ naturæ circumcursus. Orbis sustentaculum, Audacia viæ, Limes terræ, Divisio regnorum, hospitium fluviorum, fons imbrium, refugium in periculis, gratia in voluptatibus.

Had. *Quid est DEUS?* Ep. Deus est summum bonum, mens immortalis, incontemplabilis celsitudo, forma multiformis, multiplex spiritus, incogitabilis inquisitio, insopitus oculus, omnia continens lux.

Had. *Quid est dies?* Ep. Stadium laboris, principium quotidianum, æterna computatio.

Had. *Quid est Sol?* Ep. Mundi oculus, noctis concertatio, caloris circuitus, indeficiens cauma, splendor sine occasu, cœlestis viator, diei ornatus, cœli pulchritudo, naturæ gratia, horarum distributor.

Had. *Quid est Luna?* Ep. Cœli purpura, Solis æmula, malefactorum revelatrix, itinerantium solamen, navigantium directio, signum solennitatum, recalculationis mensium, oculus noctis, roris larga infusio, tempestatum præfaga.

Had. *Quid est terra?* Cœli basis, mundi meditullium, Custos & Mater omnium, operculum miserorum, devoratrix omnium, ant ** -
- - nascentium, cellarium vitæ.

Had. *Quid est homo?* Ep. Mens incarnata, laboriosa anima, parvi temporis habitaculum, spiritus receptaculum, phantasma temporis,

A a a a 3

specu-

* *Fortasse*, cingulum Atlanticum, Græc. ατλαντικός ζώνη.

** *lege*: mater.

speculator vitæ, lucis desertor, vitæ consumptio, mancipium mortis, transiens viator, loci hospes.

Had. *Quid est cælum?* Ep. Sphæra volubilis, culmen immensum.

Had. *Quid est pulchritudo?* Ep. Naturalis captio, parvi temporis fortuna, flos marcidus, incompositum negotium, humana concupiscentia.

Had. *Quid est mulier?* Ep. Hominis confusio, insatiabilis bestia, sollicitudo continua, indefinens pugna, quotidianum damnum, tempestas domus, sollicitudinis impedimentum, viri incontinentis naufragium, adulterii vas, inconcisum prælium, animal proximum, pondus gravissimum, aspis insatiabilis, humanum mancipium.

Had. *Quid est amicus?* Ep. Homo vix apparens, desiderabile nomen, non invenienda possessio, refugium infelicitatis, miseræ respectio, indeficiens quies, indefinens sollicitas.

Had. *Quid agricola?* Ep. Laborum minister, operator multorum, terræ medicus, arborum plantator, montium complanator.

Had. *Quid est navis?* Ep. Domus absque fundamento, avis lignea, incerta salus.

Had. *Quid nauta?* Ep. Fluviorum viator, marinus equitator, orbis hospes, terræ desertor, tempestatis concertator.

Had. *Quid sunt divitiæ?* Ep. Auri pondus, curarum ministratio, injucunda delectatio, insatiabilis invidia, res desiderata, desiderium inexplabile, invisa concupiscentia.

Had. *Quid paupertas?* Ep. Bonum odibile, sanitatis mater, curarum remotio, sapientiæ repertrix, possessio absque calumnia, negotium sine damno, sine sollicitudine felicitas.

Had. *Quid est Senectus?* Ep. Optatum malum, viventium mors, Veneris experts, mors expectata.

Had. *Quid est somnus?* Ep. Mortis imago, laborum quies, vigilantium sapientia, victorum solutio, infirmantium votum, miserorum desiderium, universi spiritus requies.

Had. *Quid vita?* Ep. Beatorum lætitia, miserorum mœstitia, expectatio mortis.

Had. *Quid est mors?* Ep. Æternus somnus, dissolutio corporum, divitum pavor, pauperum desiderium, inevitabilis eventus, incerta peregrinatio, fuga vitæ, resolutio omnium.

Had.

- Had. *Quid est littera?* Ep. Historiæ custos.
- Had. *Quid verbum?* Ep. Animi proditor.
- Had. *Quid est lingua?* Ep. Aeris flagellatio.
- Had. *Quid est aer?* Ep. Custodia vitæ.
- Had. *Quid est libertas?* Ep. Hominis innocentia.
- Had. *Quid est caput?* Ep. Hominis culmen.
- Had. *Quid est corpus?* Ep. Animæ domicilium.
- Had. *Quid coma?* Ep. Vestes capitis.
- Had. *Quid barba?* Ep. Sexus discretio.
- Had. *Quid est cerebrum?* Ep. Custos memoriæ.
- Had. *Quid oculi?* Ep. Duces corporis, indices animi.
- Had. *Quid nares?* Ep. Odorum attractio.
- Had. *Quid aures?* Ep. Sonorum consultatores.
- Had. *Quid os?* Ep. Nutritor corporis.
- Had. *Quid dentes?* Ep. Molæ mordentes.
- Had. *Quid labia?* Ep. Valvæ corporis.
- Had. *Quid manus?* Ep. Corporis operarii.
- Had. *Quid digiti?* Ep. Cordarum pectrum.
- Had. *Quid pulmo?* Ep. Servator aëris.
- Had. *Quid est cor?* Ep. Receptaculum vitæ.
- Had. *Quid jecur?* Ep. Custodia caloris.
- Had. *Quid fel?* Ep. Iracundiæ susceptaculum.
- Had. *Quid splen?* Ep. Risus & lætitiæ capax.
- Had. *Quid stomachus?* Ep. Ciborum coquus.
- Had. *Quid ossa?* Ep. Robur corporis.
- Had. *Quid coxa?* Ep. Epistylia columnarum.
- Had. *Quid pedes?* Ep. Mobile fundamentum.
- Had. *Quid crura?* Ep. Columnæ corporis.
- Had. *Quid sanguis?* Ep. Humor venarum vitæ.
- Had. *Quid vena?* Ep. Fons carnis.
- Had. *Quid est lux?* Ep. Facies omnium rerum.
- Had. *Quid stella?* Ep. Pictura culminis, naturarum gubernato-
s, noctis decor.
- Had. *Quid pluvia?* Ep. Conceptio terræ, frugum genitrix.
- Had. *Quid est nebula?* Ep. Nox in die, labor oculorum.

Had.

Had. *Quid est ventus?* Ep. Aëris perturbatio, mobilitas agrorum, (*) siccitas terræ.

Had. *Quid sunt flumina?* Ep. Cursus indeficiens, resectio Solis, terræ irrigatio.

Had. *Quid est aqua?* Ep. Subsidium vitæ, ablutio sordium.

Had. *Quid est gelu?* Ep. Herbarum persecutio, vinculum terræ, fons agrorum.

Had. *Quid est nix?* Ep. Aqua sicca.

Had. *Quid est hyems?* Ep. Æstatis exul.

Had. *Quid est ver?* Ep. Pictor terræ, maturatio fructuum.

Had. *Quid est quod amarum dulce facit?* Ep. Fames.

Had. *Quid est quod hominem lassum fieri non finit?* Ep. Lucrum.

Had. *Quid est spes?* Ep. Vigilanti somnium.

Had. *Quid est spes?* Ep. Refrigerium laboris, dubius eventus.

Had. *Quid est amicitia?* Ep. Æqualitas animorum.

Had. *Quid fides?* Ep. Ignotæ rei miranda celsitudo. (**)

Had. *Quid erit nobis si cinctum solvas, neque nudaberis ipse? respice corpus, quo & doceri possis.* Ep. Epistola est.

Had. *Quid est epistola?* Ep. Tacitus nuncius.

Had. *Quid est pictura?* Ep. Veritas falsa.

Had. *Quare hoc dixisti?* Ep. Videmus enim poma picta, flores, animalia, aurum, argentum, & non est verum.

Had. *Quid est aurum?* Ep. Mancipium mortis.

Had. *Quid est argentum?* Ep. Invidiæ locus.

Had. *Quid est ferrum?* Ep. Omnis artis instrumentum.

Had. *Quid est gladius?* Ep. Regimen castrorum.

Had. *Quid est gladiator?* Ep. Sine crimine homicida.

Had. *Qui sunt, qui sani agrotant?* Ep. Qui aliena negotia curant.

Had. *Qua ratione homo lassus non fit?* Ep. Lucrum faciendo.

Had. *Quid est amicitia?* Ep. Concordia.

Had. *Quid est longissimum?* Ep. Spes.

Had. *Quid est spes?* Ep. Vigilanti somnus, expectanti dubius eventus.

Had. *Quid est, quod homo videre non potest?* Ep. Alterius animum.

Had. *Qua re peccant homines?* Ep. Cupiditate.

Had.

(*) leg. aquarum.

(**) certitudo.

Had. *Quid est libertas?* Ep. Innocentia.

Had. *Quid Regi & misero commune est?* Ep. Nasci & mori.

Had. *Quid est optimum ac pessimum?* Ep. Verbum.

Had. *Quid est quod alii placet, & alii displicet?* Ep. Vita.

Had. *Quid est optima vita?* Ep. Brevissima.

Had. *Quid est certissimum?* Ep. Mors.

Had. *Quid est mors?* Ep. Perpetua securitas.

Had. *Quid est mors?* Ep. Timenda nulli, si sapiens degat: inimica vitæ, numen amantium, metus parentum, liberorum præda, testamenti gratia, post obitum sermo, supremæ lachrymæ, post memoriam oblivio, fax rogi, onus sepulchri, titulus monumenti, mors omnium malorum finis.

Had. *Quare mortuus coronatur?* Ep. Agonem se vitæ transegisse testatur.

Had. *Quare mortuo pollices ligantur?* Ep. Ut parem post (*) obitum esse se nesciat.

Had. *Quid est Vespillo?* Ep. Quem multi devitant, & nemo effugit.

Had. *Quid est rogu?* Ep. Contentio crediti, persolutio debiti.

Had. *Quid est tuba?* Ep. Belli incitamen. Castri signum, aræ admonitio, scenæ commissio, Funeris deploratio.

Had. *Quid est monumentum?* Ep. Saxa stigmata: otiosi viatoris spectatio.

Had. *Quid est homo pauper?* Ep. Quem ut puteum desertum omnes aspiciunt, & suo loco illum relinquunt.

Had. *Quid est homo?* Ep. Balneo similis. Prima cella tepidaria unctuaria, infans natus perungitur. Secunda cella sudatoria, pueritia est: Tertia cella asæ perferentaria, juvenus. Quarta cella frigida-ria, senectus, omnibus æquat sententiam.

Had. *Quid homo?* Ep. Pomo similis. Poma ut in arboribus pendent, sic sunt & corpora nostra, aut matura cadunt, aut cito acerba ruunt.

Had. *Quid est homo?* Ep. Sicut lucerna in vento posita.

Had. *Quid est homo?* Ep. Loci hospes, legis imago, calamitatis fabula. Mancipium mortis, Vitæ mora. Quo Fortuna sæpe suos ludos facit.

B b b b

Had.

(*) *ad. parem post mortem obitum esse nesciat.*

Had. *Quid est Fortuna?* Ep. Ut matrona nobilis, quæ in servos se impingit.

Had. *Quid est Fortuna?* Ep. Sine iudicio proxima meta. Aliorum bonorum casus. Ad quem venit, splendorem ostendit: à quo recedit, umbram facit.

Had. *Quot sunt autem Fortuna?* Ep. Tres, Una cæca, quæ ubilibet se impingit; & alia infana, quæ concedit, cito aufert. Tertia furda, quæ miserorum preces non exaudit.

Had. *Quid sunt Dii?* Oculorum signa, Mentis numina: Sime-
tuis timor est, si contines, religio est.

Had. *Quid est Sol?* Ep. Splendor orbis, qui tollit & ponit diem, per quem scire nobis cursum horarum datur.

Had. *Quid est Luna?* Ep. Diei adiutrix, noctis oculus, fax tenebrarum.

Had. *Quid est cælum?* Ep. Culmen inmensum.

Had. *Quid est cælum?* Ep. Aër mundus.

Had. *Quid sunt stellæ?* Ep. Fata hominum.

Had. *Quid sunt stellæ?* Ep. Littora (*) gubernatorum.

Had. *Quid est terra?* Ep. Horreum Cereris.

Had. *Quid est terra?* Ep. Cellarium vitæ.

Had. *Quid est mare?* Ep. Iter incertum.

Had. *Quid est navis?* Ep. Domus erratica.

Had. *Quid est navis?* Ep. Ubilibet hospitium.

Had. *Quid est navis?* Ep. Numina (**) Neptuni, Anni cursum tabellarium.

Had. *Quid navis?* Ep. Amator pelagi, firmi desertor, contentor vitæ mortisque, undæ cliens.

Had. *Quid est somnus?* Ep. Mortis imago.

Had. *Quid est nox?* Ep. Laboranti requies, grassanti lucrum.

Had. *Quid est culcitra?* Ep. In somnis volutatorium.

Had. *Quare Venus nuda pingitur?* Ep. Nuda Venus picta, nudæ pinguntur amores:

Quibus nuda placet, nudos dimittat oportet.

Had. *Quare Venus Vulcano nupta est?* Ep. Ostendit amorem ardore incendi.

Had. *Quare Venus straba est?* Ep. Quia pravus est amor.

Had.

(*) *littora.*

(**) *Nuncia.*

Had. *Quid est amor?* Ociosi pectoris molestia, in puero pudor, virgine rubor, in femina furor, in juvene ardor, in sene risus: in de-
re delicti, nequities est.

Had. *Quid est DELUS?* Ep. Qui omnia tenet.

Had. *Quid est sacrificium?* Ep. Delibatio.

Had. *Quid est sine societate?* Ep. Regnum.

Had. *Quid est Regnum?* Ep. Pars Deorum.

Had. *Quid est Caesar?* Ep. Publicæ lucis caput.

Had. *Quid est Senatus?* Ep. Ornamentum urbis, splendor ci-
m.

Had. *Quid est miles?* Ep. Murus imperii, defensor patriæ, glo-
riæ servitus, potestatis indicium.

Had. *Quid est Roma?* Ep. Fons imperii orbis terrarum, mater
tium, rei possessor, Romanorum contubernium, Pacis æternæ con-
atio.

Had. *Quid est Victoria?* Ep. Belli discordia, pacis amor.

Had. *Quid est pax?* Ep. Tranquilla libertas.

Had. *Quid est forum?* Ep. Templum libertatis, arena litigan-
ti.

Had. *Quid sunt amici?* Ep. Statuæ aureæ sunt.

Had. *Quid est amicus?* Ep. Pomo citreo similis, foris beatus,

Nam intra pectus acidum occultat malum.

Had. *Quid sunt parasti?* Ep. Qui tanquam pisces (*) adefcan-

Albinus Flaccus Alcebrutus Epist. 102. p. 1638. Opp.

De Epistola interrogasti, quid esset. Nam *Tri*, super, *beta* habitus
ice dicitur. Unde Adrianus Imperator Epictetum Philosophum in-
alias inquisitiones interrogavit quid esset *cinctum*? (**) At ille vi-

B b b b 2

dens

Al. inescantur.

Respicit Alcuinus questionem Hadriani quæ fuit supra p. 560. *quid eris nobis se-
cundum solvas*, unde incipit altercatio sub Hadriani & Plinii Secundi nomine edita Mo-
nasterii ad calcem Tragœdiæ parabolicæ quæ Poemandri & Satanæ pugna inscribitur
auctore Bernardo Westphalo, typis Lansberti Rasfeldt A. 1597. Eadem subjecta post
PseudoBerofo, jam prodierat Paris, 1511. 4. p. 31. & ad calcem notitiæ utriusque Imperii,
edente Sigismundo Gelenio Basil. 1552. fol. & in editione ejusdem notitiæ Labbeana,
Paris. 1651. 12. & subjuncta enchiridio Epicteti, editionis Abrahami Berkellii, Amsterd.
1670. 8. & Delphis 1683. 8.

dens Epistolam eum manu tenentem, respondit: *quod manu tenes*. Volens intelligere, quasi supercinctorium esset Epistolæ sigillum, quo a foris vestiatur cartula.

Ælius Spartianus in Adriani Augusti vita cap. 16.

Sed quamvis esset in reprehendendis Musicis, Tragicis, Comicis, Grammaticis, Rhetoribus, Oratoribus facilis, tamen omnes Professores & honoravit & divites fecit, licet eos quæstionibus semper agitavit. - In summa familiaritate Epictetum & Heliodorum philosophos habuit.

SECUNDI

Atheniensis Sophistæ sententiæ, ex editione

V. C. LUCÆ HOLSTENII, collata cum
MS. Gudiano.

De Secundo omnia nobis certiora faciunt Philostratus, (a) Suidas, (c) & sequioris ævi scriptor Vincentius Belloacensis (c) meliores hac in re auctores secutus. Suidas autem plane absurdo & puerili errore Atheniensem hunc sophistam cum C. Plinio Secundo, clarissimo scriptore Romano confundit, eum porro errorem alio haud leviori oscitan-tes librarii cumularunt, dum pro Herode (d) nobili item sophista nobis substituerunt Herodotum. Atque ut Suidam ex Philostrato emendare in promptu est, ita vicissim apud hunc ex Suida Secundi cognomen restituendum, & pro *Ἡρόδοτος*, *Ἡρόδοτος* (e) legendum existimo, ea enim vox clavum ligneum seu paxillum significans, fabri filio haud male joculari appellatione tribui videtur. Addam & hoc, brevem illam & argutam Secundi declamatiunculam male acceptam a Philostrati interprete, (f) ita distingui vertique debere, ut a nobis editur. Ex ea li-
quido

(a) De Viris Sophistarum lib. I. p. 544. edit. desideratissimi Godofredi Olcarii,

(b) In *Σενάρδι*.

(c) Speculi Historial, lib. X. cap. 70. 71.

(d) Notatum hoc etiam Meursio VI. 9. Atticarum Lestionum.

(e) Ita etiam Meursius loco laudato; & in Critico Arnobiano p. 109. Bochartus in Chanaan lib. 1. c. 38. p. 718. seq. & Clariss. Kusterus ad Suidam.

(f) Antonio Bonfinio, Sed hoc in laudati Olcarii editione recte emendatum.

quido apparet gnomas hæc, vel potius ægnimata, verum & genuinum Sophistæ illius arguti & βαρυλόγῃ factum esse : de quo post Antonii (g) & Vincentii testimonia dubitare non licet. Ineptissimam vero narrationem, (h) quam adtexit Vincentius de pertinaci silentio, quod Secundus sibi indixerat, cum nugacis & inficeti seculi genium redoleat, huic opusculo inferere religio mihi fuit, potest enim vel apud ipsum, vel apud Gasparem Barthium legi, qui ex vetustis membranis in magnum Adversariorum opus lib. XV. cap. XVII. retulit.

ΣΕΚΟΥΝΑΟΤ ΤΟΥ ΣΟΦΟΥ
ΓΝΩΜΑΙ.

SECUNDI PHILOSOPHI
SENTENTIÆ.

Τί ἐστὶ κόσμος;

Ἀκατάληπτος περὶ οὐρανὸν, (i) θεωρητικὸν κατασκευασμα, ἀσύννοτον (k) ὕψωμα, ἀντιγέννητον θείωρημα, πολυχάρων μέρωμα, αἰώνιον ἀσπληγισμα, αἰδῆς θεοπικὲς, πολυδίοικτον πνεῦμα, ἐπὶ ἀπλανὲς (l) κύκλωμα, ἡλιος, φῶς, ἡμέρα, σιλήνη, ἄστρα, σκότος, νύξ, γῆ, πῦρ, ὕδωρ, αἴρ.

Τί ἐστὶν ὠκεανός;

Κόσμος ἐναγκάλισμα, θαλάσσιον τεφάνωμα, (m) αἰλμυρὸς δεσμός,

1. *Quid est Mundus?*

In comprehensibilis complexio, structura mente contemplanda, altitudo oculis inaccesa, ex se natum spectaculum, multiformis figuratio, æternus tenor, almus æther, multipartitus spiritus, septuagis circuitus; sol, lumen, dies, luna, stellæ, tenebræ, nox; terra, ignis, aqua, ær.

2. *Quid est Oceanus?*

Mundi amplexus, corona maritima, falsum vinculum, cingulum,

B b b b 3

ἀτλαντ

(g) Antonii Melissæ sermon. 122. adde & S. Maximi T. 2. p. 632.

(h) Hæc & ipsa Græcè obvia in Codice Græco Gudiano. Refert & Jo. Ravinius Textor in officina, auctorem laudans Diogenianum.

(i) Veteris versionis auctor legit: ἀκατάληκτος περὶ οὐρανόν, vertit enim: *inaccessabilis circumscriptus*.

(k) MS. Gudian. ἐσύννοτον. Atque infra DEUS ἀσύννοτον ὕψωμα appellatur.

(l) MS. Gudian. ἀπλανές. Vetus apud Vincentium: *circuitus sine errore*.

(m) MS. τεφανωμένην ἑλκον, πείαμμα αἰλμυραῖον, δεσμός ἀτλαντικός.

ατλαντικός ζώηρ, πάσης φύσεως Ἀτλαντικὸν, οἰκωμένης καθ' ὅλην τὴν περιφέρειαν, οἰκωμένης καθ' ὅλην τὴν orbis fascia.

Τί ἐστι Θεὸς;

Ἰδιόπλαστον ἀγαθόν, πολύμορφον ἑκαστα, ἀτυποῦτον ὑψωμα, πολυχαράκτιν μόρφωμα, δυσνοήτῳ ζήτημα, ἀθάνατος νῦς, πολυδιδασκίτην πνεῦμα, ἀκοίμητος ὀφθαλμός, ἰδία πάντων ἡσία, πολυωνυμοῦ δύναμις, παγκρατὴς χεὶρ, φῶς, νῦς, δύναμις.

Τί ἐστὶν ἡμέρα;

Σπείδιον κακοπαθείας, δωδεκάωρος διαδρομὴ, δέχνη καθημερινή, ὑπόμνησις βιοτική, διελκυστῆρ, (ο) αἰώνιον ἀείδημα, φυσικὸν ἐκτελέσιμα, ἀερίζουσα μέριμνα. (p)

Τί ἐστὶν ἥλιος;

Οὐράνιος ὀφθαλμός, νυκτὸς ἀνταγωνιστής, ἀθέριον (q) κύκλωμα, κοσμικὸς ἔλεγχος, ἀκράτος φλόξ, καρπῶν περιβόλαιον, ἀσβεστός ἀκτὴς, κεκορηγμένη λαμπάς, ὑπερνέφελος οὐδοπέρος, ἀδιάληπτον (r) φεγγος, ἡμέρας κόσμιον.

3. *Quid est DEUS?*

Bonum nativum, multiformis imago, altitudo invisibilis, varie effigiata forma, quaestio intellectu difficilis, mens immortalis, spiritus cuncta pervadens, pervigil oculus, propria omnium essentia, multominis potestas, manus omnipotens, lumen, mens, potestas.

4. *Quid est Dies?*

Stadium laboris, duodecim horarum decursus, quotidianum principium, admonitio vitandae, vespertina dilatio, perpetua supputatio, speculum naturale, sollicitudo aërea.

5. *Quid est Sol?*

Oculus coelestis, noctis adversarius, æthereus circuitus, mundiindex, flamma sincera, frugum fomentum, radius inextinguibilis, fax semper suppetens, viator coelestis, indeficiens lumen, ornamentum diei.

Τί

(n) Addit MS. Gudian. ἡλιακὸς λαμπήρ.

(o) MS. ἀπέναντι. Ζωολογικὴ ἐκτελέσις.

(p) Addit MS. πηλινδρομος ἀνάμνησις.

(q) MS. θερινόν, vitiose.

(r) MS. ἀδιάπτωτον.

τί ἐστι σελήνη;

ὕδατος πορφύρα, νυκτερινή πα-
υσία, πλεόντων παννυχισμα,
ἡντων παρηγορία, ἡλίου λείδο-
ύρατος ὁδοιπορία, κακῶν ἔχ-
σημείον ἐορτῶν, (s) μηνιαῖον α-
πλωμα, παλινδρομος ἀνάμνη-

τί ἐσιν ἄνθρωποι;

ἄς σαρκαωδός, πνευματικὸν
ἔσιν, αἰσθητικὸν οἶκημα, (t) οἰ-
στον ὀλιγοχρόνιον, σπίνος ψυ-
τῆς παιγνιον, φρόνησιμα (u)
ἔ, ὡσεὶ μόνον ὄργανον, κατὰ
βίβλιν, φῶς ἀποστάτης, γῆς
ἵσημα. (x)

τί ἐστι γυνή;

νδρὸς ἐπιθύμιον, (y) συνεσιώ-
ν, θηρίον, συγκοιμημένη (z) λεί-
, συντηρημένη δασκαίνα, ἱμα-

6. *Quid est Luna?*

Cœli purpura, solumen noctur-
num, navigantium, pervigilium, per-
egrinantium consolatio, solis vicaria,
iter cœleste, facinororum inimica,
signum festorum, menstrua revolu-
tio, reciprocum memoraculum.

7. *Quid est homo?*

Mens induta carne, vas spirituale,
fensile domicilium, breve habita-
culum, anima ad labores nata, for-
tunæ ludibrium, temporis cura, in-
strumentum offeum, vitæ explora-
tor, lucis desertor, terræ credi-
tum.

8. *Quid est mulier?*

Viri desiderium, fera contuber-
nalis, lecti socia, draconia
custodita, vipera vestita, pugna
τισμένη

) MS. Gudian. ἐορτή.

) MS. χορήγημα.

) MS. φάντασμα.

) Addit MS. ἀπαράμουν ἀγαθόν, ζωῆς δαπάνημα, Φυγὰς βίβλιν,
αἰώνιον νεκρός.

) MS. ἀθυμία.

) S. Maximus T. 2. p. 632. & MS. Gudian. & Antonius Melissa sermone 122. συμ-
πλεκωμένη. Iisdem testibus mulier à Secundo appellata ἀνδρὸς ναυάγιον, οἰ-
κὴ ζάλη, ἀμερμένης ἐμπόδιον, βίβλιν ἄλωσις, συγκαθημένη (MS. Gu-
dian. συνεγνωμένη) μέριμνα, κεκοσμημένη Σκυλλὰ. Ita & ex veteri
Codice L. Beccius VII. p. 270. Ex Anonymii autem Græci Anthologia inedita hoc
Secundi dictum affert Holstenius: τριῶν κακῶν πίπυμαι, γραμματικῆς,
παιγνίου, καὶ ἐλπομένης γυναικός. τῶν δύο ἐξέφυγον, ἐλπομένης γυναι-
κὸς ἐκφυγεῖν ἐκ ἰχθυσας. In MS. Gudiano præterea mulier ἐνσαπτεύμενον
ζάλη,

πισμύη (a) ἐχιδνα, αὐθαίρητος μά-
χη, πολυπλὴς πόλεμος, καθημε-
ρὴ ζῆμια, ἀνθροποποιὸν ὑπέργημα,
ζῶον πονηρὸν, ἀναγκαῖον κακόν.

voluntaria, bellum sumptuosum,
dispendium quotidianum, homi-
num procreandorum officina, ani-
mal malitiosum, malum necessa-
rium.

τί ἐστι πᾶσι;

Χρυσῆν φορβίον, ἡδονῶν ὑπερ-
της, ὀπιβλενόμενον πρᾶγμα, δό-
λουσις ἀνεκφραστός, (b) φθόνος συν-
εσιώμετος, φόβος ἐλπίζόμετος,
καθημερινὴ μελέτη, ἐμμετρίωτον (c)
πρᾶγμα, φιλέμενον αὐτόχημα, πε-
ρίπληκτον παλαιώρημα, ὑψηλὸν
πᾶσι, (d) ἀργυρικὸν σύνθεμα,
περιερχόμενον εὐτυχία.

τί ἐστι πενία;

μισέμενον ἀγαθόν, ὑγείας μὴ-
της, ἡδονῶν ἐμποδισμὸς, (e) ἀμέ-
ριμτος ἀπαιρέσις, δυσάπαστατον
κτῆμα, ὀπινοῖον διδάσκαλος, σο-
φίας ἀνεύρησις, ἀφθονον πρᾶγμα,
ἀσκόπευτος ὑσία, ἀζημίωντος ἐμπο-
ρία, ἀψήφιστος ὑσία.

9. *Quid sunt divitiæ?*

Sarcina aurea, voluptatum mi-
nistrix, res insidiis exposita, volu-
ptas ineffabilis, invidia domestica,
speratus timor, studium quodia-
num, res lubrica, amabile infortu-
nium, desiderabilis ærumna, sum-
mus rerum apex, tessera argentea,
erratica felicitas.

10. *Quid est paupertas?*

Bonum odiosum, mater sanita-
tis, impedimentum voluptatum,
vita sine curis, tuta possessio, ma-
gistra cogitationum, sapientiæ re-
pertrix, res absque invidia, opes
ab exploratoribus securæ, merca-
tura indemnis, divitiæ non suppu-
tandæ calculis.

τί

ζάλη, ἰοβόλος ἀσπίς, συγκοιμωμένη ἀκρασία, οἰκίας χειμῶν, ἀ-
δρὸς ἀκρατὲς ναυάγιον, μοιχῶν κατασκευὴ, ἱκανὸν φορβίον.

(a) ms. Gudian. ἀιμάισμένη.

(b) ms. ἀνεύφρατος.

(c) ms. ὀπιβλενόμενον.

(d) ms. τόμα. addit idem: ἀπαλήρωτος ὀπιθυμία, φίλος ἐλπίζομετος.

(e) ms. ἐμπόδιον. In eodem additur: ἀζήμιος πραγματεία, ἀφθονὸς
ἐμπορία, ἀσυκοφάντητον κτῆμα, ἀψήφιστος ὑσία, ἀμέριμτος ἐπ-
χία, ἀδελος αὐχία.

τί ἐστι φίλος;

Ζητῆμενον ὄνομα, ἄνθρωπος ἀφανής, δυσεῦρητον κτῆμα, κατὰ φύσιν δυσυχίας, ἀπορίας πρὸς μίθιον, ἄκος (f) παλαιπωρίας, κατὰ σκοπὸν βίαν, ἄνθρωπος ἀκατάληπτος, ἀνυπόστατον (g) κειμήλιον, ἀκαταληπτος εὐτυχία.

τί ἐστι γῆρας;

Πλήρωσις ἡμερῶν, ὑγιαίνουσα νόσος, ζῶν θάνατος, παροδοκωμένη μίσημα, (h) φόβος ἐλπιζόμενος, πολυχρόνιον γέλασμα, ἄθνος φρόνησις, ἐμπνης νεκρὸς, ἀφροδίτης ἀλλότριον, θάνατος παροδοκωμένος, νεκρὸς κινέμενος. (i)

τί ἐστι ὕπνος;

Καμάτων ἀνάπαυσις, ἰατρῶν κατάρθωμα, δεδομένην λύσις, ἀγρυπνούντων σοφία, νοσούντων εὐχή, θαλάττα εἰκὼν, ἁλαιοπυρρῶν πρὸς μύθια, (k) πάσης πνοῆς ἡσυχία, πλεονασμὸν ὑπὸ πτήδευμα, πηνήτων ἀδολεσχία, καθημερινὴ μελίτη.

τί ἐστι κάλλος;

Φυσικὴ ζωγραφία, ἰδιόπλοστον ἀγαθόν, ὀλιγοχρόνιον εὐτύχημα, εὐπρόσδοκον κτῆμα, ἐμπνης πόρος.

(f) MS. κατὰ σκοπὸν.

(g) MS. ἀνυπόστατον.

(h) MS. μοῖρα.

(i) addit MS. εὐκτὴς κακόν.

(k) MS. ὑπὸ πτήδευμα.

11. *Quid est amicus?*

Nomen inane, homo nusquam comparens, res inventu difficilis, infelicitatis refugium, angustiarum solatium, miseriarum medela, vitæ inspector, homo incomprehensibilis, thesaurus nusquam existens, indefinens felicitas.

12. *Quid est senectus?*

Plenitudo dierum, sanus morbus, viva mors, cura expectata, speratus timor, annosum deridiculum, enervis prudentia, cadaver spirans, Veneris odium, mors expectata, mobile cadaver.

13. *Quid est somnus?*

Laborum requies, desideratus medicorum effectus, victorum solutio, insomniosorum sapientia, agrotantium votum, mortis imago, afflictorum solamen, universi spiritus quies, divitum studium, pauperum oblectamentum, quotidiana occupatio.

14. *Quid est pulchritudo?*

Nativa pictura, inaffectatum bonum, momentanea felicitas, mutabilis possessio, spirans lenocinium,

C c c c

νεύσις,

νευσις, ἀνδρὸς ἀσελγὺς (l) ναυάγιον, αἰσθημονον ἀγαθόν, (m) σεσαρκωμένη ευτυχία, (n) ἡδονῶν ὑπερσία, ἀνδρὸς μαρμαίνον, ἀσύγκτητον πρᾶγμα, (o) ἀνθρώπων παρὰ μυστία. (p)

Τί ἐστὶ γῆ;

Οὐρανὸν (q) βάσις, ἀπύθμενον θεώρημα, αεροφυῖς ρίζωμα, γυμνάσιον ζωῆς, σελήνης παννύχισμα, πρὸς ὅσων θεώρημα, ὁμβρῶν ἡγήνη, καρπῶν μήτηρ, (r) ἄδελφον καλυπτήρ, αἰώνιον φύλαγμα, παλαιοκλήτην χώρημα, (s) γέννα καὶ ἀπαδοχή πάντων. (t)

Τί ἐστὶ γεωργός;

Καρπῶν ὑπερέτης, ὁμβρῶν ἀγαπητής, ἐρημίας συνήθης, (u) ἀδελφείας ἐμπόρος, ὕλης ἀνταγωνιστής, τροφῆς (x) ὑπουργός, πεδίων ἀρεστυτής, γῆς ἰατρός, δένδρων φυλάκτης, ὀρνέων παιδαγωγός, κακοπαθείας συνήθης. (y)

hominis incontinentis naufragium, bonum instabile, carnea felicitas, voluptatum ministra, flos marcidus, res non parabilis, hominum solatium.

15. *Quid est terra?*

Coeli basis, speculatio sine fundo, radicatio aërea, gymnasium vitae, lunæ pervigilium, spectaculum visu incomprehensibile, imbrum nutrix, frugum mater, inferorum operculum, custodia æterna, spaciū multarum ditionum, generatio & receptaculum rerum omnium.

16. *Quid est agricola?*

Frugum minister, imbrum arbiter, solitudinis amicus, mercator maris expertus, silvæ adversarius, vitæ operarius, corrector camporum, terræ medicus, plantator arborum, avium magister, ærummæ consuetudo.

π

(l) MS. εὐσεβὺς.

(m) MS. κτήμα.

(n) MS. ὀπιτυχία.

(o) MS. ἀσύνδετον πρᾶγμα.

(p) MS. melius ὀπιθυμία.

(q) MS. ἑράνιον.

(r) MS. φύλαγμα καὶ μήτηρ.

(s) MS. χορήγημα.

(t) Additur in MS. κόσμος μεσότης, ἀκατάληπτος περὶ οὐρανὸν, σύστημα τῆς κτίσεως.

(u) MS. σύνοικον.

(x) MS. τραφῆς, vitiose.

(y) Hoc loco sequitur in MS. quod recentius additum non dubito: τί ἐστὶ μοναχός; θάνατος παλῆμος. ἀγωνοθέτης θυμὸς, γαστρεργὴς γῆς.

τί ἐστι παλῶν;

Ἐπίσαλον πρᾶγμα, ἀθεμελίωτος οἰκία, ἡρμωσμένη πέφυκε, κυβική σάνις, ἀνέμων ὁδοιπορία, (z) ἀνιπλάμενη (a) φυλακή, ὀππλέων (b) μόρος, πελάγιος ἵππος, ἡνεωγμένη γαλαῖα, ἐγκύματ' ὁδοιπορία. (c)

τί ἐστι νάυτης;

Κυμάτων ὁδοιπόρος, θαλάσσης βερεδάριος, ἀνέμων σύννοδος, οἰκισμῆς ξένος, γῆς ἀποστάτης, χαιμῶν' ἀνταγωνιστής, ἀπαπάντι' μονομαχῶν, ἀνέμων ἰχθυητός, ἀδελός ἐπὶ σωτηρία, θανάτου γείτων, θαλάσσης ἐραστής.

τί ἐστι θανάτῳ;

Αἰώνιος ὕπνος, ἀνάλυσις σώματος, (d) ἐλαττωρῶν ὀππθυμία, πνεύματος ἀπόστασις, φυγή καὶ ἀποκτησις (e) βίη, πτωσίων φόβος, πνήτων ὀδραλαλία, (f) ἀνάλυσις μελών, ὕπνου πατήρ, ἀληθινὴ ποσθεσμία, ἀπολύσις πάντων.

17. *Quid est navigium?*

Res fluctuans, domus sine fundamento, sepulcrum paratum, tabula quadrata, ventorum peregrinatio, volitans carcer, mors natitans, equus marinus, muscipula aperta, fluctivagum iter.

18. *Quid est nautæ?*

Fluctuum viator, veredarius maris, ventorum comes, orbis hospes, terræ desertor, tempestatum adversarius, maritimus gladiator, pervestigator ventorum, salutis incertus, mortis vicinus, maris amator.

19. *Quid est mors?*

Somnus æternus, resolutio corporis, afflictorum desiderium, recessus spiritus, fuga & abdicatio vitæ, divitum timor, pauperum solamen, resolutio membrorum, pater somni, verus terminus fixus, dissolutio omnium.

C c c c 2

PHILO-

γίας ὀππθυμία, τύχης ὀδραπεία, ὅξυς θάνατος, πεισαλπιζομένη μοῖρα, ὀδραμένων μόρος, κακὴ νίκη.

(z) MS. παγνισ.

(a) MS. περιπλάμενη.

(b) MS. ὀππλεοντων, minus bene.

(c) addit MS. συνδεσμένη μοῖρα, ὄρεον ξύλινον, ἀδελφὴ σωτηρία.

(d) MS. ἀφελυσις σωμάτων.

(e) MS. ἀκτηγία.

(f) MS. ὀππθυμία.

PHILOSTRATUS.

In vitis Sophist. lib. 1.

μηδὲ Σεκύνδῳ τῷ Ἀθηναίῳ ἀμνη-
μονώμεν, ὃν ἐκάλουν ἐπιθυρεῖν πνεύ-
ως τέκτονος παῖδα.

Σεκύνδος τοίνυν ὁ σοφιστής, γινώ-
ναι μὲν περὶ τῶν, ἐρμηνεύσαι δὲ ἀ-
πέριτος. Ἡρώδην δὲ ἐκπαιδεύσας,
εἰς διαφορὰν αὐτῷ ἀφίκετο παιδεύ-
οντι ἤδη, ὅθεν Ἡρώδης διετάραξεν
αὐτὸν, ἐκείνο λέγων.

Καὶ κεραμεὺς κεραμῆ κοτεῖ,
καὶ τέκτωνι τέκτων.

Ἀλλ' ἀποθανόντι καὶ λόγον ἐπεφθέγγ-
ξας, καὶ δάκρυα ἐπέδωκε, καὶ τοὶ
γηραιὲς τελευτήσαντι. Μνήμης δὲ ἄ-
ξια τῷ ἀνδρὶ τὰτα καὶ πλείω μὲν,
μάλιστα δὲ ἡδὲ ἡ παύσεως. ὁ ἄρ-
ξας σάτεως ἀποθνήσκειτω, καὶ ὁ
παύσας σάσιν ἐχέτω δωρεάν. ὁ αὖ-
τις καὶ ἀρξας καὶ παύσας αἰτᾷ τὴν
δωρεάν. τὴν δὲ ὑπόθεσιν ὧδε ἐβρα-
χυλόγησεν. ἔκέν, ἔφη, τί πρῶτον;
τὸ παῦσαι. δὲς ἔν ἐφ' οἷς ἡδίκεις τι-
μωρεῖαν, τὴν ἐφ' οἷς εὐπεποίηκας, εἰ
δύνασαι, λάβε. Τίοςδε μὲν ὁ ἀνὴρ
ἦτος. τίθαπται δὲ πρὸς τῇ Ἐλευσί-
νῃ Μεγάρῳδε ὁδῷ.

Sed nec Secundi Atheptiensis no-
bis obliviscendum, quem Epithy-
rum, (*) ut Fabri puerum appella-
bant.

Secundus ergo Sophista in sen-
tiendo copiosus, in animi sensis ex-
primendis parvus; cum Herodem
instituiisset, in controversiam cum
ipso jam alios docente incidit, un-
de Herodes ipsum cavillo perstring-
gens usurpabat illud:

*Et figulus figulo, fabro faber in-
videt alter.*

Sed mortuo & orationem dixit, &
lacrimas addidit; quamvis senex
admodum obiisset. Et multa qui-
dem alia hujus viri memoria digna
sunt, maxime autem hæc contro-
versia. Qui seditionem excitat,
moriatur: & qui sedat, præmium
accipiat. Idem seditionem excitans
& sedans, præmium petiit. Hanc
causam sic breviter peroravit. Igi-
tur, inquit, quid primum? seditio-
nem excitasse, quid secundum? se-
dasse. Des ergo poenas ob illatam
injuriam, deinde præmium ob recte
facta, si potes, accipe. Talis iste
vir fuit, sepultus est in via Mega-
rensi juxta Eleusina.

SECUN-

(*) Ex Suida legend. Ἐπιθυρεῖν, *clavum igneum*, de qua voce Maussacus Dissert. Criti-
ca pag. 401.

SECUNDI PHILOSOPHI

Responsa ad interrogata Adriani,

Ex Vincentio Bellovacense, spec. hist. l. X. c LXXI.

Quid est Mundus? Incessabilis circuitus, spectabilis supellex, multiformis formatio, æternus tenor, ciucuitus sine errore.

Quid est Oceanus? Mundi amplexus, terminus coronatus, (al. coarctatus,) hospitium fluviorum, fons imbrum.

Quid est DEUS? Immortalis mens, incontemplabilis celsitudo, forma multiformis, incogitabilis inquisitio, insopitus oculus, omnia continens, lux, bonum, & quod est hujusmodi.

Quid est Sol? Cœli oculus, calor circuitus, splendor sine occasu, diei ornatus, horarum distributor.

Quid est Luna? Cœli purpura, Solis æmula, malefactorum inimica, solamen iter agentium, directio navigantium, signum solemnitatum, larga roris, præfagium tempestatum.

Quid est Terra? Basis cœli, meditullium mundi, fructuum custos & mater, operculum inferni, mater nascentium, nutrix viventium, devoratrix omnium, cellarium vitæ.

Quid est Homo? Mens incarnata, phantasma temporis, speculator vitæ, mancipium mortis, transiens viator, loci hospes, anima laboriosa, parui temporis habitaculum.

Quid est Pulchritudo? Flos marcidus, carnalis felicitas, humana concupiscentia.

Quid est Mulier? Hominis confusio, insaturabilis bestia, continua sollicitudo, indefinens pugna, viri incontinentis naufragium, humanum mancipium.

Quid est Amicus? Desiderabile nomen, homo vix apparens, infelicitatis refugium, indefinens felicitas.

Quid Divitia? Auri pondus, curarum ministri, delectatio injunda, insatiabilis invidia, desiderium inexplabile, os excelsum, invisa concupiscentia.

Quid est Paupertas? Odibile bonum, sanitatis mater, curarum remotio, sapientiæ repertrix, negotium sine damno, possessio absque calumnia, sine sollicitudine felicitas.

Quid Senectus? Optatum malum, mors viventium, incolumis languor, spirans mors.

Quid Somnus? Mortis imago, laborum quies, infirmantium votum, miserorum desiderium.

Quid est Vita? Beatorum laticia, miserorum mœsticia, expectatio mortis.

Quid est Mors? Æternus somnus, divitum pavor, pauperum desiderium, inevitabilis eventus, latro hominis, fuga vitæ, resolutio omnium.

Quid est Verbum? Proditor animi.

Quid est Corpus? Domicilium animæ.

Quid est Barba? Sexus discretio.

Quid est Cerebrum? Custos memoriæ.

Quid est Frons? Imago animi.

Quid Oculi? Duces corporis, vasa luminis.

Quid est Cor? Receptaculum vitæ.

Quid Jecur? Custodia caloris.

Quid Fel? Suscitatio iracundiæ.

Quid Splen? Risus & lætitiæ capax.

Quid est Stomachus? Ciborum coqvus.

Quid Ossæ? Robur corporis.

Quid Pedes? Mobile fundamentum.

Quid est Ventus? Aëris perturbatio, mobilitas aquarum, siccitas terræ.

Quid sunt Flumina? Cursus indeficiens, resectio Solis, irrigatio terræ.

Quid Amicitia? Æqualitas animorum.

Quid Fides? Ignotæ rei miranda certitudo.

Quid est quod hominem lassum feri non finit? Lucrum.

SECUNDI PHILOSOPHI
SENTENTIÆ,
Sive Quæstiones problematum, scriptæ
ad Adrianum Imp.

Ex Cass. Barthii Adversarior. l. XI. c. XVII.

Mundus, est incessabilis circulus, cunctorum via & transitus.

Mare, mater aquarum, terræ amplexus.

Deus, mens immortalis, incomprehensibilis certitudo, forma omniformis.

Cælum, Sphæra volubilis, campus intelligentiæ, hortus æternitatis, theatrum vitale omnium.

Sol, oculus DEI, cœli & naturæ sensus, temperator vitarum, horarum æternus distributor.

Luna, Solis famula, tenebrarum arbitra, index malefactorum, directio æstuum, tempestatum & ventorum indicium.

Homo, mens incarnata, anima subiecta tempori, lusus astrorum, speculator vitæ, motus & mortis mancipium.

Terra, basis mundi, mater corporum.

Dies, stadium laborum, viventium respectus, mortis calculatio.

Ær, custodia vitarum, animarum fundus.

Lux, rerum facies, colorum index.

Pluvia, terræ exsudatio, nutrix fructuum.

Nebula, tenuis nox.

Ventus, æris turbatio, mobilitas aquarum, siccitas terræ.

Aqua, subsidium vitæ, fons fructuum, scatebra agilitatis, macularum ablutio.

Flamen, imago temporis, cursus indeficiens, resectio solis, irrigatio terræ.

Gelus, frugum exsiccatio, pons aquarum naturalis.

Hyems, caloris exsilium.

Ver, parturitio terræ.

Æstas, rerum voluptas, naturæ prægnatio, venustas laborum.

Mulier, sollicitudo perpetua, humana furia, quotidianum damnum, perpetua iracundia, pondus immobile, necessarium malum.

Pukbr.

Pulchritudo, naturalis captio, parvi temporis flos, error humanus, omnium cupiditas, dulcis morbus, amabile tormentum.

SECUNDO ob argumenti similitudinem sequentes Joannis Pediasimi versiculos ex Regia Bibliotheca ab Clariss. Holstenio descriptos subjunximus.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΠΕΔΙΑΣΙΜΟΥ JOANNIS PEDIASIMI

Ἐ βυλγαρίας Χαρτοφύλακ[©].
Πίθ[©].

Chartophylacis Bulgaria
Desiderium.

Περὶ γυναικὸς κακῆς.

De muliere mala.

Γυνὴ πονηρὰ ναυάγιον ἀρρένων·
Ἀρρώστια συνοικος ἐκ ἰωμένη.
Καθημερινὴ τῷ συνοίκῳ ζημία·
Ἰῆρας ἄωρον εὐνέτη τρισαθλίω·

Mulier mala virorum naufragium,
Morbus domesticus insanabilis,
Quotidianum conjugis damnum,
Senectus præmatura mariti infelici-
cissimi,

Στερκτὸν κακὸν, μέριμνα συγκαθη-
μένη·

Amabile malum, cura assidua,

Νύξ ἀσέληνος, χειμερινὴ πικρία·
Ἵπυλον ἔλκος, ἐνδομαχῆστα φθίη·

Nox illunis, brumalis amarities,
Dolofum ulcus, occulte grassans
tabes,

Πονηρὰ φύσις, ἀκατάλλακτος μά-
χη·

Maligna natura, internecinum præ-
lium,

Βίη σκεδασμὸς, ὑπόκολπος σκορ-
πίος·

Vitæ exitium, scorpius tectus sinu,

Ἀνήμερος λέαινα συμπεπληγμένη·
Πυελίππος χίμαιρα μὴ νικωμένη·
Ἵδρα πολυκεφαλός, ἀμαχὸν πῆρας·

Immitis leæna complexu juncta,
Ignivoma Chimæra insuperabilis,
Hydra multiceps, invincibile mon-
strum,

Μαινὰς, σοβὰς, ἀντικρυς ἀκολασία·
Ῥίζα πονηρὰ χειρόνων βλαστημάτων·
Γαστήρ ἀκρατής, ηκονημένον στόμα·
Πάνθλμον ὄμμα, θρύψις ἐξησκη-
μένη·

Furiosa, procax, publica lascivia,
Radix mala peiorum propaginum,
Venter incontinenens, os exacutum,
Protervus oculus, luxuria exerci-
tata,

Ἵποψίας θάλασσα συγκεκωμένη·
Κακουργίας θύελλα συσροβυμένη.
Συμπεληγὰς ἄλλη, Σκύλλα, Χάρυ-
βδις φάγος·

Suspicionum pelagus turbatum,
Improbitalis procella concitata.
Altera Symplegas, Scylla, Char-
bdis vorax,

Εὐρυπτος

Εὐριπος, ἄλλη σὺν γέμισα δα- κρύων	Euripus, altera Styx abundans la- crimis,
Ἀφ' ἐξίας πῦρ, κατακλυσμός οἰ- κίας	Incendium domesticum, diluvium domus,
Ἐτώσιων γῆς καὶ δυσάγκαλον βά- ρος	Inane terræ & insupportabile pon- dus,
Κρημνὸς κοράκιων, ταινάρη χάσμα μέγα	Præcipitium, exitiosum, Tænari vorago ingens,
Τὸ πρῶτον πάν Ἀχέρων ὄψα- σύρων	Obvia quæque absorbens Ache- ron,
Ἐριννὺς ὑπὸ πικρῷ, ἄδης παμφά- γος	Erinnys acerba, infernus vorax,
Οἰωνὸς ἀπαίσιος ἀνδρὶ συζύγῳ	Omen male auspicatum conjugii.
Ὡς τις γυναῖκα τηλικαύτην ἐκφύ- γοι;	O quis mulierem talem effugiat?

Περὶ γυναικὸς ἀγαθῆς.

De muliere bona.

Ἀνδρεία γυνὴ πλὴς ἀκίμων συζύ- γῳ	Mulier proba placidus viri cur- sus,
Εὐρωσία σύμφυλτος ἔσ' συλωμένη καθημερινὸν κέρδος ἐξ ἐργασίας.	Sanitas familiaris nescia eripi, Quotidianum lucrum ex labori- bus,
Γῆρας λιπαρὸν εὐνέτη μακαρίῳ Δῶρον θεῶν, σίτυδος ἀμερμύνη Εὐήλιον φῶς, ἡρὸς ἡδυθυμία Πρόδηλον ἄκρον, συμφανὴς σωτη- ρία	Senectus jucunda mariti felicissimi, Donum DEI, communis securitas, Lumen serenum, verna voluptas, Manifesta medela, euidens salus,
Φύσις ἀγαθὴ, φίλτρον ἐκ τῆς καρ- δίας	Natura benigna, amor ex præcor- diis,
Βίη πλατυσμός, ἀγαθῶν μυρμη- κία	Vitæ dilatatio, bonorum acervus,
Ἐργαλῆκος βῆς ἀρότης ἐζευγμέ- νος	Bos operosus aratri jugum tra- hens,
Παροιμιακὸν τῆς Ἀμαλθείας κέρας	Proverbiale Amaltheæ cornu,
	D d d d Νέφος

Νέφος μυθικὴν βλύζον αἶθρ ^{ον} χρυ- σίον	Nubes fabulosa auro copioso manans,
Εὐχρημόσυτης ἀπραγμαίτουτος τύπος	Modestiae inaffectata imago,
Βλαστῶν ἀγαθῶν ῥίζα κοσμιωπέ- ρα	Germinum bonorum radix prae-stantior,
Μέτρον καταδῶς λαίμ ^{ος} , εὐφημον τόμα	Gula mensuram servans, os benedictum,
Κάτω νενευκὸς ὄμμα, σεμνότης τρέ- πυ	Oculus demissus, morum gravitas,
Κῦμα γαλήν ^{ον} , ἀπλότης τῆς καρ- δίας	Fluctus tranquillus, cordis simplicitas,
Αὔρα πνέουσα πρᾶεως ευποιῖαν	Aura benignitatem clementer spirans,
Ἐν νυκτὶ φρενέ ^ς , ὄρμ ^η ἐν κλυδω- νί ^ω	Specula nocturna, tranquilla statio,
Ἀσπετος ἰσθμὸς, ἐν ὠρεδίσῳ πί- δαξ	Immotus isthmus, fons hortum irrigans,
Ποδηγετῶν φῶς, αἰθέ ^{ρα} τῆς οἰκίας.	Lumen viam dirigens, domus serenitas.
Γῆς εὐλογον γέννημα, γῆς ἰσαξία	Terrae nobile germen, terrae comparanda precio.
Σώματα προβλῆς, ἀσφαλῆς βί ^η κλίμαξ.	Salutare refugium, tuta vitae scala,
Ὀλβιόδωρος Νεῖλ ^{ος} δεγυροῖράς	Nilus opum largitor argento fluens,
Σίμβλον μελιωτῶν, ἡλύσιον μακά- ρων	Alveare apum, beatorum Elysi-um,
Ἄϊσιον οἰάνισμα τῷ συνενέτῃ	Omen auspdatum thori socio.
Ὡς τις γυναῖκα τηλικαύτην εἰλά- χη	O quis mulierem talem inveniat!

Floruit hic Peditasimus saeculo post CHRISTUM natum decimo quarto, cujus scriptis quae Volum. X. pag. 520. recensui, potest addi *liber de Nuptiis*, qui MS. servatur in Bibliotheca Vaticana.

DISPUTATIO
Regalis & nobilissimi
Juvenis
PIPPINI * cum ALBINO
SCHOLASTICO.

- Pip. *Quid est littera?* Alb. Custos historiae.
Pip. *Quid est Verbum?* Alb. Proditor animi.
Pip. *Quis generat verbum?* Alb. Lingua.
Pip. *Quid est lingua?* Alb. Flagellum aëris.
Pip. *Quid est aër?* Alb. Custodia vitæ.
Pip. *Quid est Vita?* Alb. Beatorum lætitia, miserorum mœstitia,
expectatio mortis.
Pip. *Quid est mors?* Alb. Inevitabilis eventus, incerta peregrinatio, Lachrymæ viventium, Testamenti firmamentum, latro hominis.
Pip. *Quid est homo?* Alb. Mancipium mortis, transiens viator, oci hospes.
Pip. *Cui similis est homo?* Alb. Pomo.
Pip. *Quomodo positus est homo?* Alb. Ut lucerna vento.
Pip. *Ubi est positus?* Alb. Intra sex parietes.
Pip. *Quos?* Alb. Supra, subtus, ante, retro, dextra, lævaque.
Pip. *Quot habet socios?* Alb. Quatuor.
Pip. *Quos?* Alb. Calorem, frigus, siccitatem, humorem.
Pip. *Quot modis variabilis est?* Alb. Sex.
Pip. *Quibus?* Alb. Esurie & saturitate, requie & labore, vigiliis & somno.
Pip. *Quid est somnus?* Alb. Mortis imago.
Pip. *Quid est libertas hominis?* Alb. Innocentia.
Pip. *Quid est caput?* Alb. Culmen corporis.
Pip. *Quid est corpus?* Alb. Domicilium animæ.
Pip. *Quid sunt coma?* Alb. Vestes capitis.
Pip. *Quid est barba?* Alb. Sexus discretio, honor ætatis.

D d d d 2

Pip.

* Frid. Liadcbrogii edit, repetita in Operibus Alcuini p. 1386.

Pip. *Quid est cerebrum?* Alb. Servator memoriæ.

Pip. *Quid sunt oculi?* Alb. Duces corporis, vasa luminis, animi indices.

Pip. *Quid sunt nares?* Alb. Adductio odororum.

Pip. *Quid sunt aures?* Alb. Collatores sonorum.

Pip. *Quid est frons?* Alb. Imago animi.

Pip. *Quid est os?* Alb. Nutritor corporis.

Pip. *Quid sunt dentes?* Alb. Mola morforum.

Pip. *Quid sunt labia?* Alb. Valvæ oris.

Pip. *Quid est gula?* Alb. Devorator cibi.

Pip. *Quid manus?* Alb. Operarii corporis.

Pip. *Quid sunt digiti?* Alb. Chordarum plectra.

Pip. *Quid est pulmo?* Alb. Servator aëris.

Pip. *Quid est cor?* Alb. Receptaculum vitæ.

Pip. *Quid est jecur?* Alb. Custodia caloris.

Pip. *Quid est fel?* Alb. Suscitatio iracundiæ.

Pip. *Quid est Splenis?* Alb. Risus & lætitiæ capax.

Pip. *Quid est stomachus?* Alb. Ciborum coctor.

Pip. *Quid est venter?* Alb. Custos fragilium.

Pip. *Quid sunt ossa?* Alb. Fortitudo corporis.

Pip. *Quid sunt coxæ?* Alb. Epistylia columnarum.

Pip. *Quid sunt crura?* Alb. Columnæ corporis.

Pip. *Quid sunt pedes?* Alb. Mobile fundamentum.

Pip. *Quid est sanguis?* Alb. Humor venarum, vitæ alimentum.

Pip. *Quid sunt vena?* Alb. Fontes carnis.

Pip. *Quid est cælum?* Alb. Sphæra volubilis.

Pip. *Quid est lux?* Alb. Facies omnium rerum.

Pip. *Quid est dies?* Alb. Incitamentum laboris.

Pip. *Quid est Sol?* Alb. Splendor orbis, cœli pulchritudo, naturæ gratia, honor dici, horarum distributor.

Pip. *Quid est Luna?* Alb. Oculus noctis, roris larga, præfaga tempestatum.

Pip. *Quid sunt stellæ?* Alb. Pictura culminis, nautarum gubernatores, noctis decor.

Pip. *Quid est Pluvia?* Alb. Conceptio terræ, frugum genitrix.

Pip. *Quid est nebula?* Alb. Nox in die, labor oculorum.

Pip.

Pip. *Quid est ventus?* Alb. Aëris perturbatio, mobilitas aquarum, siccitas terræ.

Pip. *Quid est terra?* Alb. Mater crescentium, nutrix viventium, cellarium vitæ, devoratrix omnium.

Pip. *Quid est mare?* Alb. Audaciæ via, limes terræ, divisor regionum, hospitium fluviorum, fons imbrium, refugium in periculis, gratia in voluptatibus.

Pip. *Quid sunt flumina?* Alb. Curfus indeficiens, resectio solis, irrigatio terræ.

Pip. *Quid est aqua?* Alb. Subsidium vitæ, ablutio ffordium.

Pip. *Quid est ignis?* Alb. Calor nimius, fatus nascentium, maturitas frugum.

Pip. *Quid est frigus?* Alb. Febricitas membrorum.

Pip. *Quid est gelu?* Alb. Persecutio herbarum, perditio foliorum, vinculum foliorum, vinculum terræ, fons aquarum.

Pip. *Quid est nix?* Alb. Aqua sicca.

Pip. *Quid est hyems?* Alb. Æstatis exul.

Pip. *Quid est ver?* Alb. Pictor terræ.

Pip. *Quid est aestas?* Alb. Revestio terræ, maturitio frugum.

Pip. *Quid est autumnus?* Alb. Horreum anni.

Pip. *Quid est annus?* Alb. Quadriga mundi.

Pip. *Quis ducit?* Alb. Nox & Dies, Frigus & Calor.

Pip. *Quis est auriga ejus?* Alb. Sol & Luna.

Pip. *Quos habet palatia?* Alb. Duodecim.

Pip. *Qui sunt Pratores palatiorum?* Alb. Aries, Taurus, Gemini, Cancer, Leo, Virgo, Libra, Scorpius, Arcitenens, Capricornus, Aquarius, Pisces.

Pip. *Quot dies habitat in unoquoque palatio?* Alb. Sol XXX. & *) exmis horas. Luna duos dies & octo horas, & bisse unius horæ.

Pip. *Magister, timeo altum ire.* Alb. Quis te duxit in altum?

Pip. *Curiositas.* Alb. Si times, descendam, sequar quocunque ieris.

Pip. *Si scirem quid esset navis, prepararem tibi, ut venires ad me.* Alb. Navis est domus erratica, ubilibet hospitium, viator sine vestigiis, vicina arenæ.

Pip. *Quid est arena?* Alb. Murus terræ.

Pip. *Quid est herba?* Alb. Vestes terræ.

D d d 3

Pip.

*) decem semis horas, Alcuin, Epist. 8. p. 1490. seq. Opp.

Pip. *Quid sunt bolera?* Alb. Amici medicorum, laus cocorum.

Pip. *Quid est quod amara dulcia facit?* Alb. Fames.

Pip. *Quid est quod hominem non lassum facit?* Alb. Lucrum.

Pip. *Quid est vigilianti somnus?* Alb. Spes.

Pip. *Quid est spes?* Alb. Refrigerium laboris.

Pip. *Quid est amicitia?* Alb. Æqualitas amicorum.

Pip. *Quid fides?* Alb. Ignotæ rei admiranda certitudo.

Pip. *Quid est mirum?* Alb. Nuper vidi hominem stantem, mortuum ambulantiem, qui nunquam fuit.

Pip. *Quomodo potest esse, pande mihi?* Alb. Imago in aqua.

Pip. *Cur hoc non intellexi per me, dum toties vidi illum?* Alb. Quia bonæ indolis es juvenis, & naturalis ingenii, proponam tibi quædam alia mira, tentans, si per te ipsum possis conjicere illa.

Pip. *Faciam, tamen ita, si secus, quam est, dicam, corrigas me.* Alb. Faciam ut vis. Quidam ignotus mecum sine lingua & voce locutus est, qui nunquam ante fuit, nec postea erit, & quem non audiebam, nec novi.

Pip. *Somnium te fatigavit, Magister.* Alb. Etiam fili. Audi & aliud: Vidi mortuos generare vivum, & aura vivi consumpti sunt mortui.

Pip. *De fricatione arborum ignis natus est consumens.* Alb. Verum est. Audivi mortuos multa loquentes.

Pip. *Nunquam bene, nisi suspendantur in aëre.* Alb. Vere. Vidi ignem inextinctum pausare in aqua.

Pip. *Silicem.* Alb. Ut reris, sic est. Vidi mortuum sedentem super vivum, & in risu mortui mortuus est vivus.

Pip. *Hoc coei nostri norunt.* Alb. Sed pone digitum super os, ne pueri hoc audiant, quid sit. Fui in venatione cum aliis, in qua si quid cepimus, nihil nobiscum portavimus: quem non potuimus capere, domum portavimus nobiscum.

Pip. *Rusticorum est hac venatio.* Alb. Est. Vidi quendam natum, antequam esset conceptus.

Pip. *Vidisti, & forte manducasti.* Alb. Manducavi. Quid est, qui non est, & nomen habet, & responsum dat sonanti?

Pip. *Bib'os in silva interroga.* Alb. Vidi hospitem currentem, cum domo sua, & ille tacebat, & domus sonabat.

Pip.

Pip. *Para mihi rete, & pandam tibi.* Alb. Quis est, quem videre non potes, nisi clausis oculis.

Pip. *Qui fertis, tibi offendit illum.* Alb. Vidi (*) hominem octo in manu tenentem, & de octonis rapuit septem, & remanserunt sex.

Pip. *Pueri in scholis hoc sciunt.* Alb. Quis est, cui si caput abstuleris, altior surgit?

Pip. *Vide ad lectum tuum, & ibi invenies.* Alb. Tres fuere, unus nusquam natus, & semel mortuus, * tertius semel natus, & bis mortuus.

Pip. *Primusquivocus terrae, secundus domino meo, tertius homini pauperi.* Alb. Dic tamen primas literas.

Pip. I. V. XXX. Alb. Vidi feminam volentem, rostrum habentem ferreum, & corpus ligneum, & caudam pennatam; mortem portantem.

Pip. *Socia est militum.* Alb. Quid est miles?

Pip. *Murus imperii, timor hostium, gloriosum servitium.* Alb. Quid est, quod est, & non est?

Pip. *Nihil.* Alb. Quomodo potest esse, & non est?

Pip. *Nomine est, & re non est.* Alb. Quid est tacitus nuntius?

Pip. *Quem manu teneo.* Alb. Quid tenes manu?

Pip. *Epistolam meam.* Alb. Lege feliciter fili.

NICARII (†) ΝΙΚΑΡΙΟΥ
Interrogationes & Ερωτήσεις & ἀπο-
responsiones. κεισες.

Quid anima? Τί ψυχή;

Quod movetur. Τὸ κινούμενον.

Quid sine anima? Τί ἀψυχον;

Quod non movetur. Τὸ μὴ κινούμενον.

Quid commune? Τί κοινόν;

Vita. Ζωή.

Quid invidia? Τί φθόνος;

CARFILIDIS ΚΑΡΦΙΛΙΔΟΥ
interrogationes & Ερωτήσεις καὶ ἀ-
responsa. ποκρίσεις.

Quid Deus? Τί θεός;

Naturalis visus. Ἀποφάνης θείας.

Quid orbis? Τί κόσμος;

Insatiabilis capacitas. Ἀχόρηστον χωρημα.

Quid oceanus? Τί ὠκεανός;

Naturalis circuitus. Φυσικός περίδρομος.

Quid dies? Τί ἡμέρα;

Initium cotidianum. Ἀρχὴ καθημερινή.

Quid terra? Τί γῆ;

Frustrum mater. Καρπῶν μήτηρ.

Quid homo? Τί ἄνθρωπος;

Minimi temporis fantasia. ὀλγοχρόνιον φάντασμα.

Quid

(*) Confer Symposii ænigma 94. (†) ΝΙΚΑΡΙΟΥ in glossar. H. Steph. pag. 294. & Bonav. Vulcanii pag. 294.

Quid amicus? τί φίλος;
Incomparabilis res. Ανέγκλετον κτῆ-
μα.

Quid divitiæ? τί πλούσιον;
Cotidiana potestas. καθημερινή
ἐξουσία.

Quid dicta? τί λεγόμενα;
Cæcitas. τυφλωσις.
Quid auctoritas? τί πρῶταγμα;
Inopia. ἔνδεια.

Quid dives? τί πλούσιος;
Tabula derisoria. Σανίς κα παγελαστή.
Quid nauta? τί ναύτης;
Fluctuum commes. Κυμάτων ἐταῖρος.

Quid gladiator? τί μονομάχος;
Fati querela. Τύχης αἰτίημα.
Quid mulier? τί γυνή;
Domesticum nundinum. Οἰκεῖον

Quid invidia? τί φθόνος;
Exuperantia. ἰπποχρή.
Quid parentes? τί γονεῖς;
Semen. Σπέρμα.

Quid maturum? τί ὥριμον;
Tempestivitas. Χεῖμασις.

Quid certum? τί ἀκρεβές;
Veritas. Ἀλήθεια.

Quid totum? τί ὅλον;
Crimen. Διὰβολή.

Quid odiosum? τί μισητόν;
Mendacium. ψεῦδος.

Quid felicitas? τί εὐτυχία;
Tempus. καιρός.

Quid innocentia? τί ἀθῶον;
Bona cogitatio. Καλὸν ἐνθύμημα.
Quid lex? τί νόμος;

Necessitas. Ἀνάγκη.

Quid quietum? τί ὀπίακη;
Pax. Εἰρήνη.

Quid amicitia? τί Φιλία;
Benivolentia. Καλοκαγαθία.

Quid inimicitia? τί ἐχθρεία;
Invidia. φθόνος.

Quid dies festus? τί ἡμέρα εἰρηῆ;
Causa. Πράγμα.

Quid mors? τί θάνατος;
Solutio. Διάλυσις.

Quid medicina? τί ἰατρική;
Commoditas. Ευχρησία.

Quid fidele? τί πιστόν;
Terra. Γῆ.

Quid infidele? τί ἄπιστον;
Mare. Θάλασσα.

Quid avidum? τί ἄπληστον;
Lucrum. Κέρδος.

Quid commune? τί κοινόν;
Lux. Φῶς.

Quid sine socio? τί ἀκοινωνήτος;
Regnum. βασιλεία.

Quid pulchritudo? τί κάλλος;
Naturalis pictura. Φυσικὴ ζωγραφία.

Quid vox? τί φωνή;
Spiritus. Πνεῦμα.

Quid virtus? τί δύναμις;
Gloriosum nomen. Ἐνδοξον ὄνομα.

Quid piscator? τί αἰλιεύς;
Piscium speculator. Ἰχθυῶν σκα-
πευτής.

Quid Sol? τί ἥλιος;
Cœlestis oculus. Οὐράνιος ὀφθαλ-
μός.

RESPONSA

R E S P O N S A

Sapientum. (*)

Primum interrogavit, Utrum ei videretur, plures esse vivos aut mortuos?

Is dixit vivos, necesse enim, qui sunt, plures esse quam qui non sunt.

Secundo interrogavit, Utrum major esset, terra aut mare.

Is dixit, terra: Nam & mare super terram est.

Tertio interrogavit; quod mon-
struosius esse videretur bestiarum.

Is dixit, Quod nemo scit.

Quarto interrogavit, quare pu-
gnare consiliarentur.

Is dixit, ut bene vivant, aut
fortiter moriantur.

Quinto interrogavit, Qui pri-
mus natus est, nox aut dies?

Is dixit, noctem unam ante
diem.

Sexto interrogavit, Quid aliquis
faciendo dulcis fiat? Is dixit,
Quod non potest alius homo fa-
cere.

Septimo interrogavit, Quid ali-
quis faciendo bonus fiat?

Is dixit, Qui quum potens est,
nemini metuendus sit.

Octavo interrogavit, utrum es-
set firmius, mors aut vita.

(*) Confer Plutarchum Alexandro p. 701.

Α Π Ο Κ Ρ Ι Σ Ε Ι Σ

Φρονίμων.

Πρώτον ἐπηρώτησιν ὡς αὐτῷ δοξαί-
ετο πλέονας εἶναι τὰς ζῶντας ἢ ἀποθνή-
σκοντας;

ἔτ' ἔπε ζῶντας, ἀνάγκη γάρ
ἔστιν τὰς ὄντας πλέονας εἶναι τῶν μὴ
όντων.

Δεύτερον ἐπηρώτησεν, πότερον μεί-
ζων, γῆ ἢ θάλασσα;

Ὁ δὲ εἶπεν, Γῆ. καὶ γὰρ ἡ θά-
λασσα ἐπὶ τῆς γῆς ἐστίν.

Τῷ τρίτῳ ἐπηρώτησεν, τί προ-
τεροτέρου δοκεῖ εἶναι τῶν θηρίων.

Ὁ δὲ εἶπεν, ὃ ἔδειξεν ὀπίσσω.

Τῷ τετάρτῳ ἐπερώτησεν, ἀλλὰ τί
μάχεσθαι συνβιβασίεν.

Οὗτος εἶπεν, ἵνα καλῶς ζώσαιν,
ἢ ἰσχυρῶς ἀποθνήσκαιν.

Τῷ πέμπτῳ ἠρώτησεν, τίς προ-
τεροτέρου ἐστὶν νύξ ἢ ἡμέρα;

Ὁ δὲ εἶπεν, νύκτε μίαν προτερον
ἡμέραν.

Τῷ ἕκτῳ ἠρώτησεν, ἥ ἂν τις ποῖον
γλυκύς γίνεσθαι; ἔτ' ἔπεν, ὃ οὐ
δύναται ἄλλ' ἂν ἄνθρωπος ποι-
εῖν.

Τῷ ἑβδόμῳ ἠρώτησεν, τί ἂν τις
ποῖον, ἀγαθὸς καὶ καλὸς γίνεσθαι;

Οὗτος εἶπεν, εἰ ὁ δύνασθαι ὦν, οὐ-
δὲν φεβερὸς εἶη.

Τῷ ὀγδόῳ ἐπηρώτησεν, πότερον
ἐστὶν σερρώτερον, θάνατος ἢ ζωὴ.

E e e e

Is dixit,

Is dixit, Vita.

Οὗτος εἶπεν, Ζωή.

Nono interrogavit, usque quamdiu bona est vita?

ἐννάτῳ ἐπηρώτησεν, ἕως πότῃ καλή ἐστὶν ἡ Ζωή,

Is dixit, Donec arbitrentur utilius esse.

Οὗτος εἶπεν. Ἐὼς ἂν λογίσωνται χρησιμὸν εἶναι.

FRIDERICI LINDENBROGI Variarum Quæstionum Centuria.

1. Quid est DEUS? *Unus omnia.* ὁ ὢν, καὶ τὸ πᾶν. Paulus Apostol. ad Corinth. Epist. 1. cap. 15. v. 28. ὁ Θεὸς πᾶ πάντων ἐν πᾶσι. Philo Judæus Allegor. pag. 67. de Deo: πάντ' αὐτὸς ἑαυτῷ. δεχθὲν, τέλος, ὅλον πᾶς. Sirach. XLIII. 31. τὸ πᾶν ἐστὶν αὐτῷ.

2. Quid Dei effata? *Margaritum.* Hieronym. Epistol. *Margaritum est verbum Dei, ex omni parte forari potest.* Nimirum ut diatrætarii margaritas, pro ut commodum fuerit visum, perforant: Ita hæretici verba Dei pro captu suo interpretantur, ut volunt.

3. Quid Fatum? *Rex sive Imperator, & qualibet celsa potestas.* Ammian. Marcell. lib. 17. *Opinantur quidam, Fatum vinci Principis potestate vel fieri.* Jornandes de rebus Geticis: *Probatum est humanum genus Regibus vivere, quando unius mentis impetu strages sit facta populorum, & arbitrio superbi regis desit, quod tot seculis natura progeniit.* Seneca de Brevit. vitæ. *Illis erat (Xerxes) admoturus fatum, ille ipse qui flebat.* Hinc Scipiones *Fatum Karthaginis.* Manil. Astron. lib. 1. *Scipiadeque duces, Fatum Karthaginis unum.*

4. Quid Fortuna? *Sui unicaque mores.* Menander apud Stobæum in Ethicis pag. 197. τύχην προσηγόρευσε τὴν ἑαυτῷ πρόπον. Sallust. in Fragment. *Appius ait, Fabrum esse suæ quemque Fortuna.* Plautus Tri nummo: *Sapiens quidem pol ipse fingit Fortunam sibi.* Pub. Syrus. *Fortunam quisque suis fingit moribus.* Cornel. Nepos de Pompon. Attico. *Fecit ut vere dictum videatur: Sui cuique mores fingunt fortunam.*

5. Quid Coelum? *Mundi mania.* Lucret. Lib. 1. *flammaniamania mundi.* Manil. lib. 3. *Quum tantas strueret moles per mania mundi.* Hilarius

Iarius in Genesin: *cali per mania fertur Astrorum ductor, mundi vigor*. Alii dixerunt *Calii clypeum*, ut Varro de Lat. L. Lib. 4. *Umbonem cali*, Drepanius de Cereo Paschal.

6. Quid ignis? *Mundi animus*. Isidorus Origin. lib. 8. cap. 6. *Varro ignem mundi animum dicit proinde quod in mundo ignis omnia gubernet, sicut animus in nobis. Qui cum est, inquit, in nobis, ipsi sumus: cum exit, emorimur.*

7. Quid Sol? *Mundi oculus, Fons caloris, Plantarum pater*. Anaxagoras apud Aristot. de Plantis. ἡ γῆ μήτηρ μὲν ἐστὶ τῶν φυτῶν. ὁ δὲ ἥλιος πατήρ. Dracontius in opere VI. dierum: *Sol oculus cali, famulus super astra tonantis*. Vid. Lucret. lib. 5. v. 593. sq. Philo Jud. de opif. mundi. pag. 6. 8. 18. Gregor. Nazianz. Orat. de Quadrag.

8. Quid Luna? *Solacium noctium, patrocinium mensium*. Varro apud Tertull. ad Nation. lib. 2. cap. 5. Mar. Victorinus in Genes. lib. 1. *Lunaque noctis honor.*

9. Quid Sidera? *Signacula temporum, ad mutationem notandorum*. Varro apud Tertull. ad Nation. lib. 2. cap. 5.

10. Quid Cometa? *Regnorum mutator*. Lucan. - *Terris mutantem regna cometem.*

11. Quid Nox? *Siderum mater*. Orpheus in Hymn. ἀστέρες οὐρανοῖσι νυκτὸς φίλα τέκνα μελαίνης. Tibull. lib. 2. Eleg. 1.

— *Jam nox jungit equos, currumque sequitur.*

Matri lascivo sidera fulva choro.

12. Quid Ver? *Pratorum pistor*. In Catalect. vet. Poet. *Ver pingit vario gemmantia prata colore.* Auctor Pervigilii Veneris de Vere:

— *gemmeis purpurantem pingit annum floribus.*

13. Quid æstas? *Cereris focaria.*

14. Quid autumnus? *Tentator valetudinum*. Tertullian. de anima cap. 48, velut Cæsar de bello civili lib. 3. *gravis autumnus omnem exercitum valetudine tentaverat*. Ut autem autumnus abundet morbis, facit hoc confinium frigoris & caloris, & compugnantia inter se contrariorum ærum. Isidorus Origin. lib. 5. cap. 35. Vid. Hippocr. in aphor. 9. & 22. lib. 3.

15. Quid Hyems? *Requies terre, Temporis auspicium*. Ovid. 1. Faistor. v. 163.

*Bruma novi prima est veterūque novissima solis,
Principium capiunt Phœbus & annus idem.*

16. Quid Nix? *Aqueumvellus.* χιόνα, ἐριώδες ὕδωρ οἱ παλαιὸι λέγῃσι. Scholiast. Dionysii Alexandr. Martialis lib. 4. Epigr. 3. *tacitarum vellus aquarum.* Sic in Psalmo 147. *Qui dat nivem sicut lanam, nebulam sicut cinerem spargit.* Arnob. lib. 2. advers. gentes, *Nivem, plumeas crustulas* vocat. Stat. Papin. BRUMÆ PABULUM. Thebaid, lib. IX. *Nives & pabula bruma.* Ubi Laëtant. *Eleganter nives pabula bruma dixit. Certum est enim nivium incrementa fridorem hyemis magis augere.* Symphos. *Aqua pulverem.* Ænigm. 21.

17. Quid Tonitru? *Cæleste murmur, atque in excelsis regnantis æterni DEI vox.* Tertullian. de anima, cap. 17. *Audietis fallacia reus est; ne cum cæleste murmur putamus, & plaustrum est: vel cum tonitru meletante pro certo de plaustro credimus sonitum.* Tonitru autem vocem Dei in SS. Scriptura vocari, viri docti observarunt. Itaque cum precante Christo, ut DEus nomen suum claresceret, vox hæc divinitus è cœlis mitteretur ΕΔΟΞΑΣΑ ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΔΟΞΑΣΩ, populus audiens βροντὴν γαργήσας dixit. Johan. 12. v. 28.

28. Quid Oceanus? *Luna comes, cum ea enim adolescit senescitque.* Seneca de Provid. cap. 1. & eum imitatus Gellius lib. 14. cap. 1. Qua de re dignus notatu locus Basilii, Hexam. Hom. 6. & Ambrosii Hexam. lib. 4. cap. 7. Ἄμπωλις quoque in Oceano esse perbibetur: quia quum reliquis diebus ordinem suum servare dicatur, lunari exortu evidens mutationis sue fertur indicium dare, ut mare ipsum occidentale, in quo spectatur ἄμπωλις, solito amplius accedat ac recedat, & majore astu feratur, tanquam luna quibusdam aspirationibus retrorsum retrahatur: & iterum iidem impulsu accretum in mensuram propriam refundatur. Quid ἄμπωλις & contrariaei πλυμύρα sit, Moschopulus declarat πρὸς ἑσπερίων, nimirum quod Salacia & Venilia, Melina & Liduna: de quibus Varro de Lingua Lat. & Marcellus Empiricus.

19. Quid Oceanus? *Origo fluminum.* Salomon Ecclesiast. cap. 1. v. 7. Orpheus in Hymno Ocean.

ἐξ ἕπερ πάντες ποταμοὶ καὶ πᾶσα θάλασσα.

20. Quid Flumina? *Terra glaciū.* Etenim ὡς ἂν ὑπὸ δυνάμει συνέχεται γλυκεία ποιότητι, κόλλης τρόπον ἐνέσσης. Philo Jud. de mundi creat. pag. 20. Seneca de Consol. ad Marciam cap. 18.

21. Quid

21. Quid terra? *Sequestriorum seminum.* Tertull. de resurrect. cap. 52. *Seminibus sequestriorum terra est, illic deponendis, & inde repetendis.* Itaque Prudentius eleganter Hymno X. Cathemerinon:

*Nunc suscipe terra fovendum,
Gremioque hunc concipe molli,
Hominis tibi membra sequestro
Generosa & fragmina credo.*

22. Quid Homo? *Imago atque exemplum Dei.* Manilius Astronom. lib. IV.

Exemplumque Dei quisque est in imagine parva.

De imagine Dei in homine vid. Tertull. advers. Marcion. lib. 4. cap. 37. Euseb. Emisen. sive Eucher. Homil. pag. 178. Clemens Alexand. &c.

23. Quid Homo? *Parvus mundus, Divinique thesauri conditorium.* Paulus Apostolus *Hominem templum Dei* vocat, ad Corinth. 3. v. 16. cap. 6. v. 19. Et 2. ad Corinth. cap. 6. v. 16. Philo Judæus *τις τῶν θεῶν πρᾶγμα.* pag. 341. *ἔτιωσ ἐθάρήσαν ἐνοι καὶ τῷ παντὶ κόσμῳ τὸ βραχύ-πετον ζῶον ἄνθρωπον ἴσον ἀποφῆναι, καλῶντες ὅτι ἐκάτερον ἐκ σώματος καὶ ψυχῆς καθέστηκε λογικῆς, ὥς καὶ ἐναλλάττοντες, βραχὺν μὲν κόσμον ὅν ἄνθρωπον, μέγαν δ' ἄνθρωπον ἔφασαν τὸν κόσμον εἶναι.* Macrobi. Saturnal. lib. 2. cap. 12. *Physici mundum, magnum hominem, & hominem brevem mundum esse dixerunt.* Vid. Hermes Trismeg. in Iatromath. Rufus Ephes. *περὶ μορφῶν ἀνθρώπων* p. 40. Basilii Magn. & Ambrosii Episc. Hexamer. lib. 6. cap. 9. Tertullian. de resurrect. cap. 44.

24. Quid Homo? *Bulla, Deique lusus.* De *bulla* Varro de re rust. lib. 1. cap. 1. de *Lusu* Plato & ex eo Aristid. Apol. pag. 150. *τὸ σὸν πλατων σώζεται, ὃ ἄνθρωπον εἶναι θεῶ πάγνιον.* Plautus Captiv. Prolog. *Enimvero Di nos homines quasi pilas habent.* Et alius vet. autor in Florileg. *Nil aliud est homo, quam Dei ludibrium.* Inde Helvius Pertinax Imp. ob mirabilem fortunæ lusum *PILA FORTUNÆ* vocatus fuit. Aurelius Victor de Imp. pag. 31.

25. Quid animus hominis? *Auriga corporis.* Quid sensus? *Corporis equi.* Philo Jud. *περὶ γεωργίας.* *τὴν σὰντὴ ψυχὴν εἰ θέλεις, ἐρευνήσον, αὐρήσεις γὰρ ἐν πῶς μέρεσιν αὐτῆς καὶ ἵππους, καὶ ἡνιοχικὸν ἀναβάτην. ἵπποι μὲν οὖν Ἰππιδυμῖαι καὶ θυμός εἰσιν. ἀναβάτης δὲ καὶ ἡνίοχος ἔσ,*

ὄντες. Hieronymus Epist. *Sensui corporum quasi equi sunt, sine ratione currentes: anima vero in auriga modum retinet frena currentium. Et quomodo equi absque rectore precipites ruunt, ita corpus sine ratione & imperio anima in suum fertur interitum.*

26. Quid corpus? *Animi folium.* Inde Anaxarchus, apud Diogenem lib. 9. Theodoret. de Martyrib. lib. 8. cum pilo tunderetur, πύσσε, dixit, τὸν Ἀναξάρχου θύλακον. Tertullian. in Apologet. cap. ult. *Tunde Anaxarchi follem.* Et FOLLICULUS pro corpore humano apud Arnobium adversus gentes lib. 2. & Lucil. apud Nonium in Folliculo. Alii *vestem animi* nominarunt. Porphyrius in antro Mus. καὶ χιτῶν γε τὸ σῶμα τῇ ψυχῇ ὁ ἡμῖνεςαι θαῦμα τῷ ὄντι ἰδεῖσθαι. Varro *Corticem animi* dixit: *Invisita anima corporeum corticem facile relinquit.*

27. Quid Sanguis? *Circumcordialis sensus.* Tertullian. de anima cap. 15. ex Orpheo & Empedocle.

28. Quid Caro? *Lutum sanguine maceratum.* Theodorus Gadareus Tiberium Imper. vocare solitus fuit, πηλὸν αἵματι πεφουρμῖνον. Suetonius in Tiberio cap. 57. Tertullianus Carnem dixit terram, in suas figuras conversam. Lib. de Carne CHRISTI. Cap. 9. *Considera singulas qualitates, musculos ut glebas, ossa ut saxa, etiam circum papillos calculos quosdam. Aspice nervorum tenaces connexus, ut traduces radicum, ut venarum ramosos discursus, ut ambages rivorum, & lanugines ut muscos, & comam et cespitem, & ipsos medullarum in abdito thesauros, ut metalla carnis.*

29. Quid Vultus? *Tacitus mentis sermo.* Cicero apud Gellium lib. 13. cap. 23. Hieronym. Epist. ad Furiam: *Speculum mentis facies, & oculi oculi, cordis fatentur arcana.*

30. Quid oculus? *Lucerna corporis.* Matth. Evang. cap. 6. v. 22. Lucas cap. 11. v. 34. ὁ λύχνος τῷ σώματι ἐστὶν ὁ ὀφθαλμός.

31. Quid oculus? *Amoris illex ejusque metator.* Græcorum illud tritum est, ἐκ τῷ ὀράν, τὸ ἐράν. Ovid. *oculi sunt in amore duces.* Nonnus Dionysiac. v. ὀφθαλμός περικέλευτος ἐγίνετο πομπὴς ἐρώτων. Polemon Oculos animi fores esse dixit, per quas intrat, quidquid cor postea desiderat: ὁμῶς γὰρ καρδίῃ ἑσπεταί. ait Theologus. Salvian. Massil. lib. 3. de gubern. *Sciens fenestras quodammodo esse nostrarum mentium lumen oculorum, & omnes improbas cupiditates in cor per oculos, quasi per naturales cuniculos introire.*

32. Quid

32. Quid Lachrumæ? *Subito exarescens aqua.* Cicero de Inventione lib. 1. *Apollonius Rhetor dixit: LACHRYMA NIL CITIUS ARESCIT.* Quintilian. Declam. 338. *Illud verissimum est, Lachrymas celerime inarescere.* Vet. autor in Florileg. *Nil tam cito aret, quam plorantis lachryma.* Q. Curtius lib. 5. *Qui multum in suorum misericordia ponunt, ignorant quam celeriter lachryma inarescant.* Vid. Jul. Severian. Rhetor. in Epilogo.

33. Quid Lachrumæ hæredis? *Sub persona, risus.* Pub. Syrus: *Hæredis fletus sub persona risus est.* Lachrymas istas Libanius vocat *Aureas.* Declam. XI. pag. 270. *Φίλον τις ἐκληρονόμησεν, ἡ συγγενῇ, ἢ χρυσᾷ δάκρυα αὐτῷ ἀνέειν, ἀφ' ὧν ὅτι δακρύσαντα τὸν πλῆθον ἔχειν.*

34. Quid cor? *Sermonum pharetra.* Gregor. Nyssen. in Psalm. *Φαρέτρα ἔστι λόγος ὅστιν ψυχῇ,* In corde autem, animæ sedem putarunt.

35. Quid os? *Animi vestibulum, cogitationum comitium, janua orationis.* L. Apulejus Apol. p. 336.

36. Quid Lingua? *Oris cymbalum.* Clemens Alexandr. Pædag. lib. 2. cap. 4. *Κύμβαλον ἔστι σώματος γλῶτταν λέγει, ἡ τοῖς κρηορροίοις ἐπιήκει χεῖλεσι.*

37. Quid Barba? *Virorum cultus.* Lucian. Cynic. pag. 1107. *Ὡς πώγωνα κόσμον ἀνδρὶς ἐνόμιζον, ὥσπερ καὶ ἵππων χαίτην, καὶ λεόντος γένειαν.* Alexander Magnus interrogatus cur libenter magnam aleret barbam? respondit, ut solum tangendo eam, virum me esse meminerim. Cælius Balbus lib. 3. de nugis Philosophor.

38. Quid venter? *Res auribus carens.* Plutarch. in apophthegm. in Catone. Seneca Epist. 21. *Venter præcepta non audit, poscit, appellat. Non est tamen molestus creditor, parvo dimittitur, si modo des illi quod debet, non quod potes.* Vet. autor in Florileg. *Arduum est quid persuadere ventri, qui aures non habet.* Alii ventrem dixere *Rem omnium imperiosissimam.* Athenæus Dipnosoph. lib. 10. pag. 412. 422. Ligurinus lib. 2.

— *nulla est audacia major*

Quam cui materiam natura præbet egestas

Ut sitis atque fames: sitiens mala nulla timere

Esurienti potest - - -

Imp. Valentinianus Novel. Tit. XI. in Cod. Theod. *Nil turpe, nil vitium credit esuriens.* Procopius Gothicor. lib. 2, *Vacui necessariis rebus*

bus venter pudere nescit. Socrates tamen quamvis fame premeretur, nemini supplicare voluit, ἢ κολακεύειν. Diogenes in Socrate. Vid. Seneca de Brevit. vitæ, cap. 18.

39. Quid Vir? *Gloria sexus.* Inde Thales Milesius dicere solitus, trium horum causa Deo se gratias agere: puta, quod homo non animal brutum; quod vir, non foemina; quod Græcus, non Barbarus esset. οὐκ ἀνδρῶπος καὶ ἔθνη οἶον ὅτι ἀνὴρ καὶ ἔθνη. ὅτι Ἕλληνας καὶ ἔθνη βαρβάρους.

40. Quid Foemina? *Amabilis viris brachialis nodus.* ἐν ἀγκυλῶν ἀνδράσιν ὁμίλημα. Lucianus in Amoribus.

41. Quid foemina garrula? *Es Dodonaum.* Libanius Sophista de Loquacit. ἀράβιος αὐλητής. ἡ γυνή, ἧ Δωδωναίων ὑπερβαίνει χαλκήσιν. Adagium explicant Zenob. & Suidas. Ob hanc mulierum loquacitatem Plautus in Aulular. Act. 2. Scen. 1. scitè dicit: *Nec tantam profectioveretiam ullam esse: hodie dicunt mulierem ullo in seculo.*

42. Quid Eunuchus? *Homo non homo.* Athenæus Dipnos. lib. 12. Οἱ Συβαρῆται ἔχαιρον τοῖς μελιγαίοις κυνιδίοις, καὶ ἀνδράποισι ἐκ ἀνδρῶποις. Lucianus in Eunucho: καὶ πολὺς ἦν ὁ πρὸς ταῦτα λόγος, ὅτι ἀνδρῶς ἔπ' ἡλικίαν εἶναι τὸν ἐνδύον λέγοντος, ἀλλὰ πὺ σύνθετον καὶ μικρὸν, καὶ περὶ τῶνδε ἔξω τῆς ἀνδρωπείας φύσεως. Idem in Amorib. Eunuchum dicit, ἀμφίβολον αἶνιγμα διπλῆς φύσεως. Philo Jud. eleganter eum vocat, ἀνδρωπεύς ὡς ἀκομμά νομίσματος. Imper. Leo Novel. 98. ζῶντι ἡλικίᾳ. Inde Valer. Maximus notat lib. 7. cap. 6. *Genusium autem sui ipsius sponse genitalibus corporis partibus, neque virorum, neque mulierum numero haberi debere.* Quod autem nec vere viri, nec vere foeminae sint, idcirco NEUTRI appellantur apud Liutprandum in Legation. & TERTIUM GENUS HOMINUM apud Lamprid. in Alexandro Severo Imper. Quem admodum Christiani TERTIUM GENUS HOMINUM ab Ethnicis dicti fuere, quod nec Judæi, nec Pagani essent. Tertull. ad Nationes.

43. Quid Conjugium? *Voluntaria servitus.* Menander: Νόμιζε γάμος δῶλος εἶναι τῷ βίῳ. Alexis: γύναι, δῶλοι ζῶντες ἀντ' ἐλευθέρων.

44. Quid dos? *Aufloramentum uxoria servitutis.* Athenæus lib. 13. ex Alexide, πρὸς ἐλπίδα τῆς φάσκειν.

45. Quid Cælebs? *Litibus carens homo.* Vetus autor apud Hieronymum & in Florileg. Ethicopol. *Celebs oportet ut sit, qui non litigat.* Juvenal. Satyr. VI.

*Semper habet lites alternaque iurgia lectus
In quo nupta jacet.*

46. Quid Liberi? *Columna domus.* Euripides: *Στόλοι γὰρ οἰκῶν παῖδες εἰσὶν ἄρσενες.* Artemidor. Somn. lib. 2. cap. 10. *Sunt adium columna liberi mares.* Spicileg. Etic.

47. Quid liberi? *Parentum tortores.* Boetius de consolat. libr. 3. *Nimio est natura ditum est, nescio quem filios invenisse tortores.*

48. Quid domus? *Parva civitas.* Philo Jud. *πρὸς ἰωσήφ. οἰκία, πόλις ὅτιν ἐσαλμῆν καὶ βραχεῖα. καὶ οἰκονομία, συνηγμένη πρὸς πολιτεία ὥς καὶ πόλις μὴ οἰκῶν μεγάλα, πολιτεία δὲ κοινὴ πρὸς οἰκονομία.* Itaque civitatem qui prudenter regere vult, domum prius recte administrare discat. *ἔδει γὰρ,* inquit ibidem Philo, *ὅτι μέλλοντα ἑσσεσθαι πολιτικόν, ἐγυμνάσασθαι καὶ ἐνασκηθῆναι πρὸς πρὸν τοῖς κατ' οἰκονομίαν.*

49. Quid civitas? *Humanarum cladum miserandum confectum.* Val. Maxim. lib. 7. cap. 2.

50. Quid moenia? *Civitatis vestes.* Demades orator dicere solitus fuit, *τὸ τεῖχος ἐσθῆς τῆς πόλεως εἶναι.* Athenæus Dipnosoph.

51. Quid Forum? *Publicus desipula ac fraudum locus.* Anacharsis: *ἡ ἀγορὰ ὡς πρῶτος τόπος ὅτιν, εἰς τὸ ἀλλήλους ἀπατᾶν καὶ πλεονεκτῶν.* Nimirum hoc voto mercatores in foro conveniunt, ut emptor vilius comparet, venditor carius distrahat. L. 8. C. de rescind. vend. S. Valerianus Hom. XX. *Nunquam negotium sine fraude agitur, ubi ad hoc solum vilius emitur, ut carius distrahat.* Idcirco si alter alterum bono modo decipiat, atque circumscribat, id illi impune cedit. Lib. 16. §. 4. ff. de minor. Lib. 22. ff. Locat. cond. *ἔξεσι ἐν τῇ πράξει καὶ τῇ ἀγορασίᾳ περιχεῖσθαι.* Ecloga Basilicōn Lib. 19. Tit. 2. Atque hæc ipsa causa est, cur poenitentibus mercaturam exercere interdictum sit. Capitulare Carol. Magn. lib. 7. Tit. 44. Difficile est enim inter ementes vendentesq; non intervenire peccatum. Decret. 2. part. caus. 33. quæst. 3. dist. 6. cap. 2.

52. Quid Theatrum? *Consistorium impudicitia*, ubi nihil probatur, quam quod alibi non probatur. Tertullian. de Spectac. cap. 17. vid. Cyprian. Epist. 2. Salvian. Massiliensis de Provid.

53. Quid Leges? *Reipublica nervi*. Diomed. Gram. lib. 1. Marcus Porcius Cato dixit, *Leges nervos esse civitatum*. Sed plus satis verum, quod Corn. Tacit. Annal. 1. ait: *Invalida legum auxilia, quae ambigua, profrempo pecunia turbantur*.

54. Quid Causidicina? *Canina facundia*. Sic eam ab Appio dictam, ex Sallustio referunt. Lactant. lib. 6. Hieronym. Epist. ad Mamerium & Augustin. Jul. Firmic. Mathem. lib. 4. *Canina ut ita dicam facundia jurgiosa tertamina*. Vid. Columel. præf. lib. 1. Isidor. Sentent. lib. 3. cap. 56. Prudent. Hamartig. *canina foro latrat facundia*. Inde *Cerberi forenses* ipsi rabulæ. κύων enim, ut Hesiodus ait, νέον, τῆς δὲ πολυήρον λογισμὸν, καὶ πανουργόν τε, καὶ αἰμύλιον ἦν. oportet ut habeat, quisquis causas recte elatrare velit. Auctor Queruli: *Si vis uti foro, esto impudens*.

55. Quid medicina? *Philosophia soror*. Tertullian. de anima cap. 2.

56. Quid Philosophus? *Mancipium sapientiae, Gloria animal*. Tertull. ad Nation. lib. 2. cap. 2. & de anima cap. 1.

57. Quid Sermo? *Sapientissima medicina*. Euripid. λόγῳ μὲ πᾶσι φαρμάκῳ σοφώτατον. quem locum Aristides imitatus est in Panathen. pag. 84. ἐκ ὑγγιᾶς ὑποκυνῆντις ἀλλὰ τῷ καλλίστῳ τῶν φαρμάκων τὸ λόγῳ. Tertull. de Pallio, cap. 6. *Purulentias civitatis quis eliciet? Et exarborabit, nisi sermo palliatus? Sermone, inquit, me suasisi medicamine sapientissimo*. Menander ἀσείον φάρμακον vocavit.

— λέγῃσι δ' αὖτ' οἱ πάλαι σοφώτατοι
ἀσείον εἶναι φάρμακον.

58. Quid Jusjurandum? *Emplastrum perfidia*. Laberius apud Gellium lib. 16. cap. 7. *Quid est jusjurandum? Emplastrum arii alieni*. Vetus autor in Florileg. *Magister juramentum est fallacia*.

59. Quid Hypocrisis? *Tinea sanctitatis, virtutum fucus*. Petrus Chrysol. Serm. 7. pag. 23.

60. Quid Parasitus? *Comes vitiorum, turpissimi cujusque facti laudator*. Quintilian. Declam. 296.

61. Quid Amicus? *Thesaurus vivum, qui diu quaritur, vix invenitur, facile custoditur.* Hieronymus Epist. ad Rufin. & ex eo Flaccus Alcuin. ist. XI. Autor. vet. in Florileg. *Comparat vivum thesaurum, amicum quibus comparat.* Alexander Magnus interrogatus, ubi thesauros haberet, nicos ostendit. Vid. Observat. in Ammian. Marcellin..

62. Quid aulicus? *Timea ac forex palatii.* Aurel. Victor in Constantio Constantii F.

63. Quid miles? *Sine crimine latro.* Bene Lactant. Firmian. lib. i. c. 18. *Si quis unum hominem jugulaverit, pro contaminato ac nefario habetur: ille autem qui infinita hominum millia trucidaverit, cruore campos indaverit, flumina infecerit, non modo in templum, sed etiam in calum adicitur.* Cyprianus Epist. i. *Homicidium dum admittunt singuli, crimen: virtutem vocari dum publice geritur, impunitatem sceleribus acquiri, non innocentia ratione, sed sapientia magnitudine.* Unde acute pirata ille, de o Cicero de Republica, citante Nonio in voce INFESTUM. Cum quaeretur ex eo, quo scelere compulsus mare haberet infestum uno myronone? eodem, inquit, quo tu orbem terræ tanto exercitu.

64. Quid miles timidus? *Galeatus lepus.* Cornificius à militibus stitutus, quos sæpius fugientes viderat, GALEATOS LEPORES eos vocavit. Euseb. in Chronic. Olymp. CLXXXV.

65. Quid Militia? *Malitia.* Nam & miles à malo dictus, quod arte soleat icilicet. Ulpian. lib. i. ff. de Testam. mil. Sic & ἄρης sive urs, ἀπὸ τῆς ἀρεῆς, τοῦτ' ἐστὶ βλάβος vocatus. Heraclitus Allect. r. Homer. ὁ ἄρης οὐδὲν ἐστὶν ἄλλο, πλὴν ὁ πόλεμος, ἀπὸ τὴν ἀρεὴν μασιμύς, ἥπερ ἐστὶ βλάβη. Philo Jud. ad Gaium, ἄρεως sive Marnomen deducit, ἀπὸ τῆς ἀρεῆς, ὅπερ βοηθεῖν ἐστὶ. Sed post illa festerunt memoriae: *Aliena namque vastare, urbes delere, oppida excinere, liberos populos aut trucidare, aut subicere servituti, Martis gloria est.* Lactant. Firmian. Lib. i. cap. 18.

66. Quid coquus? *Gula magister.*

67. Quid atratum coquinæ ministerium? *Vulcani canes.* ἱφάστου 166. Alexis apud Athenæum Dipnosoph.

68. Quid culina? *Fædissimum patrimoniorum exitium.* Seneca de Beneficiis lib. i. cap. 10.

69. Quid vinum? *Uvarum sanguis*. Genes. cap. 49. Clemens Alexandr. Pæd. lib. 2. cap. 2. Androcydes *terra sanguinem* vocavit. Plinius lib. 14. cap. 5. *Androcydes sapientia clarus ad Alexandrum M. scripsit, intemperantiam ejus cohibens: Vinum potaturus Rex, memento te bibere sanguinem terra.*

70. Quid Vinum? *Lac Veneris, Conviviorum coagulum*. Athenæus Dipnos. lib. 10. *Ἀριστοφάνης ἈΦΡΟΔΙΤΗΣ ΓΑΛΑ τὸν οἶνον ἔφη εἶπαι, ἡ δὲ πὶ πίνεν οἶνον, ἈΦροδίτης γάλα.* Inde vet. auctor. in Florileg. *Cui vinum adest, Lac Veneris non desideret.* Varronis versus elegantissimi sunt.

*Vino nihil quidquam jucundius cluit:
Hoc agritudinem ad medendam invenerunt:
Hoc hilaritatis dulce seminarium:
Hoc continet coagulum convivium.*

71. Quid Cerevisia? *Vini amula*. ἀνήμε οἶνου, De Cerevisia scitum extat Juliani Imp. epigramma.

*Τίς; πόθεν εἰς Διόνυσε. μὰ γὰρ ἔν ἀληθεία Βάκχον
Οὐ σ' ὀπιγινώσκω. τὸν Διὸς οἶδα μόνον.
Καὶ νέκταρ ἔδωδε. σὺ δὲ τραγέιν. ἢ εἰ σε Κελπὶ
Τῇ πενίῃ βοτρυῶν πύξαν ἀπ' αἰσχυῶν.
Τῷ, σε χρὴ καλεῖν Δημήτριον, ἢ Διόνυσον:
Πυρογλῆ μᾶλλον, καὶ Βρόμιον ἢ Βρόμιον.*

72. Quid butyrum? *Oleum lactis*. ἔλαιον ὑπὸ γάλακτι. Athenæus Dipnos. lib. 10. Ita porcina adeps vocatur *Oleum porcinum* τὸ ὑπο γάλακτι, ἔλαιον ὑός. Erotianus in Glossario.

73. Quid Caseus? *Lac pressum*. Virg. Eclog. 1. *Castanea molles & pressi copia lactis*. Ovid. *lactis massa coacti*.

74. Quid Ovum? *Animata rotunditas*. Martian. Capella lib. 2. *Quandam globosam animatamque rotunditatem sumit, ac virgini porrigit baurientem: verum ipsa species ovi interioris coccino circumlita exterius rutilabat.* &c.

75. Quid Hortus? *Altera succidia*. Cicero in Catone, *Hortum ipsi agricola succidiam alteram appellant.*

76. Quid

76. Quid Flores? *Veris Liberi.* Athenæus Dipnos. lib. 13. p. 608.
 Ἐν δὲ τοῖς ἰοῖ ἑαροῦ τέκνα προσηγόρευσε τὰ ἀνθη ἀνθηρὰ τέκνα ἑαρος πύ-
 ραζ. *Circumcirca strati veris liberi.* Chæremonis tragici versus.

77. Quid Vermes? *Terra interanea.* Aratus in Διοσημ. p. 105.

— σκώληκες μελαίνης ἔντρα γαίης.

ubi Theon Scholiaft. τῆς γῆς ἔντρα ἔτω καλοῦνται, πρῶτον μὲν ὅτι ἔτω
 πεφύκασι, καὶ ἔτω φύσεως ἔχουσιν. ἐντέροις γὰρ εἰκασιν ἑπιμήκεις ὄν-
 τες, καὶ ὅτι ἐν βάθει τῆς γῆς εἰσὶν ὥστερ ἔντρα.

78. Quid Conchæ? *Mari roma.* Tertullian. de hab. mulier. c. 6.
Nymphatum lumina. Aurel. Victor in Tiberio Imp.

79. Quid Margaritæ? *Concharum verrucca.* Tertull. de hab. mul.
 cap. 6.

80. Quid Aurum? *Adulatorum pater, Cupurum filius.* Vid. Elean-
 tes Palladæ versus Antholog. lib. 1. in ditescences.

81. Quid Aurum? *Foris pretium, intus metallum.* Ambros. Epist.
 ad Valentinian. Imp. contra Symmach.

82. Quid Divitiæ? *Fortuna vomitus.* Diogenes dicere solitus fuit,
 ὅτι πλεον τῆς τύχης ἐμπετον εἶναι. Stobæus Sermôn. 91.

83. Quid Dives? *Aut ipse iniquus, aut iniqui bares.* Hieronymus
 Epist. 96. Johan. Saresberienf. Polycrat. lib. 3. c. 12. Florileg. Ethicop.

84. Quid Dives indoctus? *Pecus aurei velleris.* Galenus in exhor-
 tat. ad artes. καλῶς καὶ ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Δωγμῆς ὁ μὲν χρυσᾶ πρὸς
 βάλα καλῶν τὰς πλεονείας καὶ ἀπαιδεύτους. ὁ δὲ τοῖς ἐπὶ τῶν κρημνῶν
 συκαῖς ἀπεικάζων αὐτὰς. ἐκείνων τε γὰρ ὅτι καρπὸν ἐκ ἀνθρώπου, ἀλλὰ
 κόρακας ἢ κολοῖους ἐοικέναι. τῶν τε καὶ χρημάτων μηδὲν μὲν ὀφεί-
 λουαι τις ἀξίως, δαπανᾶσθαι δ' ὑπὸ τῶν κολάκων. *Praclare Demosthenes
 ac Diogenes, quorum alter divites indoctos, appellavit OVES ONUSTAS
 AVREO VELLERE, alter dixit, eos similes ficis arboribus, in praruptis locis
 frangitibus. Nam harum fructibus non homines sed corvos & gmelulos vesci: sic
 horum pecunias nulli esse usui viris probis, verum ab assentatoribus absumi.* Ca-
 jus Cæsar Silanum præconsulem Asiæ, PECUDEM AUREAM vocare so-

litus, ob segne ingenium, & dominationibus altis fastiditum. Corn. Tacit. Annal. XIII.

85. Quid Paupertas? *Philosophia vernacula, frugi, sobria, parvo potens, habitu secura.* Apulejus Apol. *Mater bona mentis.* Petron. Arbitro, Artium reperitrix. Apulejus Apol. Theocrit. *πενία μόνη πᾶς τέχνης ἐγείρει.* Quod autem habitu paupertas secura, inde prudenter Dio Prusæus πρὸ νόμων: *Quod caduceus legato, id paupertatem viatori esse, ne ab ullo violari possit.*

86. Quid pecunia? *Anima & sanguis hominum.* Philemon apud Stobæum. *τ' ἀργυρίον ἐστὶν αἷμα καὶ ψυχὴ βροτῶν.*

87. Quid Pecunia? *Rerum mundanarum domina.* Petron.

*Quisquis habet nummos, secura naviget aura,
Fortunamque suo temperet arbitrio.*

88. Quid Avarus? *Gaudium sui heredis.* Phædrus lib. 4. fab. 78.

89. Quid Spes? *Vigilantis somnium, Senectutis nutrix.* Plato de Re- publ. lib. 1. *Τῷ δὲ μηδὲν ἑαυτῷ ἀδικον συνειδόντι ἡδεῖα ἐλπίς αἰεὶ πάρεστι, καὶ ἀγαθὴ γηροτρόφος, ὥς καὶ Πίνδαρος λέγει.* Idem Plato & ex eo Ælianus Varior. lib. 13. cap. 29. *ἔλεγεν ὁ Πλάτων, πᾶς ἐλπίδας ἐξηγησέ- των ἀνθρώπων ὁνείρες εἶναι.* Stobæus hoc ipsum Pindaro attribuit.

90. Quid Patientia? *Miseriarum portus.* Pub. Syrus Mimogr.

91. Quid Innocentia? *Eloquentia.* Statius Cæcilius apud Apule- ium Apol. *Verum est quod Statium Cæcilium scripsisse dicunt, INNOCENTIAM ELOQUENTIAM esse.*

92. Quid Probitas? *Carbunculus.* Pub. Syrus apud Petron. Arbitr.

93. Quid Frugalitas? *Parens bona valetudinis.* Valer. Maxim. lib. 2. cap. 5. Galenus exhort. ad artes. *Virtutum genitrix.* Justinus Trog. Hist. lib. 20. *Infersa rumoris boni.* Pub. Syrus Mimogr.

94. Quid Jeiunium? *Pax corpori, castitatis murus.* Petrus Chry- solog. Serm. VIII. pag. 26.

95. Quid Fames? *Suavissimum cibi condimentum.* Florileg. Ethicop. Cyrus apud Xenophont. Pædag. lib. 8. dicit, Laborem obsonium esse sapidissimum. *οἱ πόνοι ὄψον τοῖς ἀγαθοῖς.*

96. Quid Ebrietas? *Hilaris insania.* Seneca Epist. 59. Petrus Chry- solog.

solog. Serm. 26. Anacharxis dixit tres ferre vitem racemos, τὴν μὲν πρῶτον ἡδονῆς, τὴν δὲ δεύτερον μέθης, τὴν δὲ τρίτην ὕβρεως.

97. Quid Infania? *Flos incundia.* Apollonius Tyaneus, μανίαν ἄνθρωπος ὀξυθυμίας esse dixit. Philostrat. in vita Apollonii.

98. Quid Pudicitia? *Flos morum, decor sexuum, integritas sanguinis, præjudicium bona mentis.* Tertullian. de Pudicit. cap. 1.

99. Quid Veneris concubitus? *Parva epilepsia.* Ita eam appellat Democritus Abderitanus, teste Galeno Com. 3. ad 3. de pop. morb. Clemens Alexand. Pædag. lib. 2. cap. 30. Cæl. Aurelian. Chronic. pass. lib. 1. cap. 4. *Concubitus five Venus ab aliquibus parva epilepsia nuncupata est. Siquidem similem facit membrarum motum, diverso contractu, anhelatione & sudore attestante, & oculorum conversione cum rubore vultus.* Vid. Plin. lib. 28. cap. 6. Gell. Att. noct. lic. 19. cap. 12. Macrobian. Saturnal. lib. 2. cap. 8.

100. Quid Prostibula? *Publicarum libidinum víctima.* Tertullian. de Spectacul. cap. 17. De cultu fœmin. cap. 12. Hieronym. advers. Helvid.

101. Quid Adulterium? *Decentissimum sponsaliorum genus.* Seneca de Benefic. lib. 1. cap. 9. mores ætatis suæ detestabundus.

102. Quid Juventus? *Ver populi.* Demadis oratoris dictum est, ἔαγε δῆμος τὰς ἐφηβους εἶναι. Athenæus dipnosoph.

103. Quid Formæ elegantia? *Solstitialis herba.* Galenus in exhortat. ad artes. τὴν τῶν μετακίων ὥραν τοῖς ἡγενοῖς ἀνθρώπων εἰσινῆαν. Boetius de consolat. lib. 3. *Forma nitor ut rapidus est, ut velox, & vernalium florum mutabilitate fugacior.* Vet. auctor in Florileg. formam sepulchrum esse dixit, purpuræ fūco illitum.

104. Quid Senectus? *Quotidianum malum.* ἐφήμερον κακόν. Sophocles apud Stobæum Serm. 62. *Insanabilis morbus.* Seneca Epist. 109. *Mortis nuntius.* Florileg. Ethicop.

Casus, Ægror, ac Senectus tres sunt mortis nuntii.

105. Quid Senex? *Acherontis offa.* Plaut. Casin. *Acherontis pabulum.*

106. Quid Somnus? *Medicus laborum, reparator virium, malorum averruncator.* Cicero de Finib. lib. 5. *Somnum nobis, nisi requietem corporibus, & medicinam quandam laboris adferret, contra naturam putaremus datum: aufert enim sensus, actionemque tollit omnem.* Tertullian. de anima

ma cap. 43. *Somnum vocat recreatorem corporum, redintegratorem virium, probatorem valetudinis, pacatorem operum, medicum laborum.* Vid. Philo Judæus.

107. Quid Somnus? *Mortis frater sive consanguineus.* Gorgias Leontinus apud Aristot. & ex eo Stobæus Sermon. 115. ἤδη μὲν ὁ ὕπνῳ ἀρχεται ὡς καταπίθεσθαι τ' ἀδελφῷ. Olympiodorus in Platonis Phædon. Ἐν ὕπνῳ ἀδελφὸν ἔστι θάνατος φασὶν οἱ παιῆται καὶ κασίγνητον, διὰ πᾶσι χωρίζει ἡμᾶς καὶ οὕτως ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως, μὴ ἀπὸ φαντασίας, καθάπερ ὁ θάνατος. Virgil. Æneid. VI.

— *letbumque laborque,
Et consanguineus letbi soror.*

Tertullian. de anima, somnum *mortis speculum* vocat. Vid. Orpheus in hymn. Clemens Alexandrin. & Ælianus.

108. Quid Mors? *Pausa vita, natura debitum, bonum expetendum, quod nos liberat ab omni timendo.* Tertullian. de anima cap. 50. & de Testimonio animæ cap. 4. ÆTERNALIS SOMNUS. Orpheus hymno in mortem: Ἐν μακρὸν ζωῆσι φέρων αἰώνιον ὕπνον. Vid. Inscriptiones vett. pag. 752. 817.

109. Quid Sepulchrum? *Asylum mortis, domus quietis.* Tertull. Apolog. cap. 37. *Ipsis Bacchanalium furis nec mortuis parcunt Christiani, quin illos de requie sepultura, de asylo quoddam mortis jam alios, jam nec totos avellant, dissecant, distrabant.* REQUIETORIUM sæpe vocatur in Inscriptionibus monumentor. & παυσίλυπος οἶκος in alia Inscriptione, quæ Florentinæ extat in atrio Richardi.

Ο. ΠΑΥΣΙΛΥΠΟΣ. *
ΟΙΚΟΣ, ΟΥΤΟΣ. ΕΣΤΙΝ.
ΑΦΑΛΩΣ. ΕΣΤΙ. ΔΕ,
ΚΑΙ. ΣΙΓΑΝ. ΑΚΙΝΔΤ
ΝΟΝ. ΓΕΡΑΣ.

ANTO-

* De Paufilype Augusti, dixi ad Dionem Cassium LIV. p. 537.

ANTONIUS CHAPUIS, *

Delphinat, in Libro Gallice edito Lugd. 1562. Description de la Limagne d'Auvergne, en forme de Dialogue.

Qu'est ce que Dieu? Esprit, sur tout intelligent, & tout en toute part: à la parfaite, & infinie puissance duquel, l'homme imparfait ne peut bailler nom assez digne, & convenable.

La nature? Acte continue, & perpetuelle oeuvre de Dieu.

L'ame raisonnable? Intellect infus, ou voirement esprit & souffle de Dieu.

Les Cieux? Ordres concurrens, du divers, viste, & plustard mouvement, desquels la machine du monde est regie.

Les planettes, & estoilles fixes? Vertus ministres de Dieu, preposeés casuellemēt aux conceptions de tous les hommes qui naissent.

Les Elemens? Substances contraires par l'accidentale alteration, meslange, & corruption desquels toutes choses naissent, & meurent apres estre creuës, & diminuees.

Le monde en universel? Ornement parfait, & apparent tesmognage de l'image incognue, & de l'infinie puissance de son createur. Prison temporelle du corps, comme le corps de l'ame. Enfer des bons, & paradis des mēschans.

La fortune? Accident incertain, & muable.

L'homme? Le meilleur, & pire de tous animaux. Creature insatiable, Ministre du bien, & du mal: l'un verifié par la hayne, & l'autre de l'amour.

La femme? Object de concupiscence. Amour, & hayne precipité, & sans mesure.

La femme chaste? La non eventée. Celle qui estant offensée de son mary, ne se met pourtant à mal faire. Qui peut, & ne veut pas. Qui hayt l'argent, l'huys, & les fenestres. Qui ne se soucie des banquets, festes, bals, ne accoustremens. Qui boit plus d'eau que de vin. Qui n'escoute les messages ny ne reçoit lettres ny

G g g g

presens

* Anton. du Verdier Bibl. François pag. 53.

presens des amans. Qui se tient plus volontiers en sa maison qu'en celles de ses parens, ou voisins. Qui ne veut aller, ne demeurer seule. Qui estime son mary (quel qu'il soit) meilleur que tous les autres. Qui file, coud, tist: craint & prie souvent Dieu, & volontiers.

La femme sage? La dernière à parler, & la première à se taire.

Les enfans? Soupçon continuel de joye, ou de douleur. Passions insupportables. Jalousie louable. Renouvellement du propre sang, avec incertitude des mesmes meurs.

L'amour? Cognoissance de proportion. Conformité de meurs.

L'amour Charnel? Abregement de vie, diminution des forces corporelles, troublement du cerveau, & congregation de maladies.

La haine? Dommage désiré. Ruine du cœur.

L'amitié? Consentement à l'honneste, & refus de l'iniquité. Une mesme volonté de bien. Obligation volontaire.

L'envie? Vilté de courage. Basleur d'esprit. Indigence de la vertu ou du bien, qui abonde en autrui. Nonchalance manifeste.

La superbie? Amour excessif de soy mesme. Plaisir particulier, & sans aucun profit. Provocation de malvueillance. Vanité & défaut de cervelle.

L'humanité? La première partie qui est requise en un Prince. Moyen de benevolence.

Le Prince? Despensier des biens de fortune. Défenseur des bons, & le fleau des mauvais. Premier observateur de ses ordonnances. Ministre de miséricorde, & de justice. Exemple de vie aux moindres que luy. La règle & miroir du peuple.

La plus grande disgrâce d'un Prince? N'estre tel, ains avare & cruel, non amateur des vertueux. N'avoir qui lui dic la vérité, ny la vouloir ouyr. Ne tenir une partie de ses sujets armez à cheval & à pied, par mer & par terre, s'estimant bien fort des forces mercenaires estrangères. Se moquer du conseil du sage pauvre, fautes toutes deux du Roy Croesus. Laisser les affaires publics, pour ses privez plaisirs, vice de Sardanapale, & de Tibere. Croire bien & mal d'un chacun par la bouche d'autrui, comme Ptolomée d'Apelle, & Justin Empereur de Narsès, dont l'un ruina une partie de l'Empire, & l'autre peignit la calomnie. Ne desrober à ses
plaisirs,

plaisirs, & au jour deux fois trois heures pour voir & s'enquerir soy mesme de son fait, & de celuy des autres. Se faire plus craindre qu'aymer, provenant iceluy de trop de superbie & avarice, & cestuy de liberalité & clemence. Perdre une fois le credit & la foy. Dedaigner de lire toutes choses, & d'escuter un chacun. Ottroyer benefices, offices, dignitez, & magistrats par faveur, ou argent. Ouyr plus volontiers deviser les badins, que les gens sages.

Le peuple ? Confusion appareillee à bien, & à mal. Furie irrevocable.

L'ignorance ? Priser, & honorer les personnes par le jugement d'autrui, quant on peut voir leurs œuvres. Juger, ou blâmer ce qu'on ne sait faire. De pauvre devenir riche, & se faire superbe. Ne sçavoir qu'une seule chose. N'avoir onques veu qu'un país. Mesurer les autres à son mesme compas.

La constance ? N'exécuter point le peché en ayant occasion. Ne se desborder en l'abondance. N'avoir desplaisir en pouvreté indigne, de la richesse non meritee d'un autre.

Les richesses ? Occasion de continuer en peche. Aiguillon de damnement. Nourriture d'arrogance, & de superbie, abregement de vie. Moyen à se faire aymer, & haïr.

La pauvreté ? Torment du corps, & salut de l'ame. Mere de l'industrie.

Le cœur genereux ? Oublier les injures. Bien faire à qui t'à fait mal. Se contenter de peu en honneur, plustost que d'avoir beaucoup avec vitupere, & reproche. Donner plus que recepuoir. Donner peu, & viste, plustost que beaucoup, & tard.

Le cœur vil, & abject ? Tous dissimulateurs, avoir beaucoup, & user de bien peu. Craindre d'avoir, faute de ce qui abonde.

Le cœur malin ? Nuire à autrui pour profiter à soy-mesme. Conseiller au Prince son d'es-honneur. Ne faire l'honneur à l'homme qui lui appartient. Blasmer la personne ou la chose, qui merite louange.

La folie ? Penser que l'homme ne change de nature. Deschargement des pensemens graves, & honorables. Mesprisement du conseil d'autrui. Penser de sçavoir lui seul plus que beaucoup. Se doubloir d'une fortune, ou il n'y a plus de remede. Se promettre la

perpetuité de la bonne ou mauvaise fortune, S'estimer noble par les merites d'autrui. Parler beaucoup sans sçavoir. Faire le vaillant sans armes. Estre superbe sans vertu. S'estimer riche du credit d'autrui. S'asseurer tant en l'ambition, & en la faveur, que de croire que l'un ne doyue jamais faillir, ne l'autre faire mauvaise fin. S'oublier en prosperité de sa condition première. Croire que les cerveaux naissent avec la race, & que la noblesse se conquiere par argent. Estimer autrui fol, & soy sage. Ne congnoistre, ny ne penser au danger à advenir, & se moquer du conseil de celuy qui le cognoist. Ruiner sa personne pour donner plaisir à autrui. Espargner par troupe ses richesses, ne pensant qu'un autre en peut faire grand chere apres luy, sans lui en sçavoir gré. S'imaginer que le conseil d'un povere vertueux ne soit point meilleur, que celuy d'un riche ignorant. Despendre le temps au jeu, sçachant faire d'autres choses. Pouvant eviter le danger, & trebucher dedans. Se monstrier affectionné d'une chose, ou il n'a part, ne portion.

La sagesse? Ne se fier du jugement & volonté de l'homme. Penser à la fin des choses avant que les commencer. Souvenance continuelle de la mort. Estimer toute chose humaine imparfaicte. Escouter tout le monde, & croire à peu de gens. Ne tumber point deux fois en un erreur. Parler peu & penser beaucoup. Ne fier son bien ne sa personne à qui ne craint ny n'est subiet aux loix. Ne manier l'argent des grands Seigneurs, ny ne sçavoir leurs secrets.

La Nobesse? Election de vertu, abhorrissement de vice. Acquest licite d'honneur ou biens, avec sa propre industrie. Ornement qu'autre ne peult donner ne tollir.

La felicité? Contentement de l'esprit. N'avoir necessité & ne desirer rien plus. Se rire de toute chose qui se presente. Rergarder tousiours qui est pis, & non ceux qui sont mieux. Habiter en lieu, ou le Prince soit juste, docte, liberal, & pitoyable.

La vie? Misere temporelle. Pelerinage terminé diversément. Acte composé de mal & de bien, de douleur & de ioye.

La mort? Repos du corps & liberté de l'ame. Fin de toutes peines. Consolation des affligez, & desespoir de ceux qui sont à leur aise.

De hujusmodi finitionibus Cicero Topic. c. VIII. *Sæpe definiunt & oratores & poëta per translationem verbi ex similitudine cum quadam suavitatem: ut Aquilius solebat littus ita definire quod fluctus eluderet; vel quasi qui adolescentiam, florem ætatis, senectutem occasum vitæ velit definire.*

XIX. Ut ad Græcorum scriptorum collectiones revertar, multas inprimis & præclaras debemus curis & officinæ laudatissimi Viri, *Aldi Manutii* (*) Romani, qui Pauli Pater, & Aldi junioris avus fuit, atque sub instauratarum litterarum primordia quam plurimis egregiis voluminibus Græcis nitide, & quatenus in Codices bonos incidit, emendate excusis quamplurimum contulit ad studiorum meliorum commendationem amplificationemque. Pleraque me illius jam in hoc opere passim commemorare suis locis memini, quorum hoc loco dare indicem, & nonnulla illi adjungere operæpretium existimavi.

LEXICOGRAPHI *Hesychius* Venet. 1513. fol. de quo lib. IV. hujus Bibl. c. 35.

Julius Pollux Venet. 1502. fol. de hoc lib. IV. c. 33.

Harpocration Venet. 1503. fol. cum Ulpiano in Demosth. & 1527. fol. & ecloga ex illo excerpta de vocabulis Isocrateis. 1513. 1534. fol. de hoc lib. IV. c. 36.

Suidas Venet. 1514. fol. de quo lib. V. c. 40.

GRAMMATICORUM Græcorum collectiones *quatuor*, duæ Venet. 1495. (**) 1496. fol. tertia ad calcem Lexici Græcolat. Venet. 1497. 1523. fol. quarta Venet. 1525. 8. de quibus libro V. capite 7. His *quintam* jam licet adjungere excusam Ven. 1517. 8. in qua occurrunt Græce: Erotemata *Chrysolora*: De anomalis verbis: de formatione temporum ex libro *Demetrii Chalcondyla*. Liber quartus *Theodori Gaza* de constructione. De encliticis. Sententiæ Græcæ monostichæ ex variis Poëtis. Cato Maximi Planudæ. Erotemata Guarini. Eadem scripta Græce prodierant junctim Florentiæ 1516. 8. apud Philippum Juntam. Exstat & *sextum* Volumen editum ab Aldo in 4. ubi Erotematis *Constantini Lascau* Græce & Latine editis subjungitur tabula Cebetis, carmina Pythagoræ & Phocylidis &c.

G g g g 3

Col-

(*) Defunctus est A. 1515. propemodum septuagenarius. Confer Mich. Maittaire Annales Typograph. T. I. p. 229. sq. qui plures etiam Aldi præfationes & Epistolas exhibet.

(**) Id. T. I. p. 245. seq.

Collectio duplex RHETORUM Græcorum, Venet. 1508. 1509. fol. de qua lib. IV. c. 31.

EPISTOLARIUM Græcarum mille & septuaginta trium Variis auctoribus Rom. 1499. 4. de qua lib. II. c. 10.

ORATORES, *Demosthenes* Venet. 1504. fol. *Ulpiani* in Orationes XVIII. commentarii ibid. cum Harpocrate.

Isocrates cum *Alcidamantiæ* Orat. in Sophistas, *Gorgia* encomio Helenæ & *Aristidis* Panathenæico, atque encomio Romæ, & Harpocratonis ac Suidæ ἑρμηνεία τῶν παρ' ἰσοκράτει λέξεων. Venet. 1513. fol. *Æschiniæ*, *Lyfiæ*, *Alcidamantiæ*, *Antisthenis*, *Demadiæ*, *Andocidiæ*. *Isai*, *Dinarchi*, *Antiphontiæ*, *Lycurgi*, *Gorgia*, *Lesbonactis* & *Herodis* Orationes, cum *Æschiniæ* & *Lyfiæ* vita, & Apollonii in *Æschinem* ἐξηγήσεις, & Orationum argumentis Venet. 1513. fol.

De Rhetoribus his dictum lib. 2. c. 26. & lib. 4. c. 30. seq.

POETÆ *Homerus* cum scholiis Græcis Didymi, & Porphyrii quæstionibus libelloque de antro Nympharum. Venet. 1521. 8. de quo lib. II. cap. 3.

Orpheus 1517. 8. de quo lib. I. c. 18. sicut de *Proclo* ejusque hymnis quos Aldus Orpheo adjunxit, lib. V. cap. 26.

Hesiodus Venet. 1494. fol. de quo lib. II. c. 8. sunt autem illi plura adjecta quæ ex Aldi ad Guarinum Epistola cognoscere juvat, e qua & alia discere & Aldum pro se verba facientem percipere licebit.

Aldus Manucius Romanus Baptistæ Guarino præceptoris suo

S. P. D.

En tibi Magister doctissime Theogonia *Hesiodi*: quam petis a nobis interpretaturus publice discipulis tuis. Addimus ejusdem poetæ Scutum: ac Georgicorum libros, nec non *Theocriti* Idyllia seu opuscula triginta. Item moralia versu elego *Theognidis* poetæ antiquissimi: cujus & Plato in legibus: & Isocrates meminit in orationibus. Nec deest *Phocylides*: quem antiquis ethographis annumerat Isocrates ad Demonicum. Operæ pretium etiam visum est addere interpretationem *Maximi Planudis* ejus libelli qui incipit: Cum ego animadverterem, quem fama est fuisse *Catonis* cujusdam. Sed quicumque fuit: doctus fuit: & lectu dignus.

gnus. Cujus sententiæ cum esset Planudius, græcis quoque legendum tradidit versu hexametro & docte quidem & eleganter. Hanc interpretationem in membrana abhinc trecentis annis & plus eo (†) scriptam literis prope exesis ut vix dignosci possent: vidisse se retulit mihi Franciscus Roscius juvenis plenus fide: & græce & latine apprime doctus. Nec mirum, est enim, & ipse ex tua foelici Verona oriundus: quæ mater & alumna est & semper fuit doctissimorum hominum. Inscruius & alia quædam (*) profutura studiosis: quæ in fronte libri impressa licet videre. Si qua tamen leges incastigata, magister doctissime, tam hic quam in cæteris libris: quos ego ad communem studiosorum omnium utilitatem curo imprimendos (nam esse aliqua non eo inficias) non mihi imputes: sed exemplaribus. Non enim recipio me emendaturum libros, nam in quibusdam Oedipo conjectore opus esset, ita enim mutilati quidam sunt & inversi: ut ne ille quidem qui composuit, si revivisceret, emendare posset. Sed curaturum summo studio ut vel ipso exemplari imprimantur cor rectiores. Sic in Apollonio grammatico fecimus: Sic in hoc libro in iis quas addidimus eclogis: rati satius esse aliquid habere quam nihil. Quod incorrectum est, lateat, raro vel potius nunquam emendatur. Si vero prodit in publicum: erunt multi qui castigent: saltem longa die. Sic in Fabio Quintilano: sic in C. Plinio nepote: sic in nonnullis aliis factum videmus: qui quotidie emendantur: quotidie pristinae elegantiae & candori propius accedunt. Sed periniqui sunt & ingrati siqui sunt qui me accusent. His ego nihil imprecarer: nisi ut quemadmodum ego: ita & ipsi curarent aliquando imprimendos græcos libros. Sentirent certe longe aliter. Sed hæc satis. Hunc vero librum tibi dicamus Præceptor Excel. tum mea in Veronenses benivolentia (debeo enim plurimum Veronensibus. Nam a Gaspare Veronensi peregre regio grammatico didici Romæ latinas litteras, a te vero Ferrariæ & latinas & græcas,) tum quia totus fere hic liber est de moribus. Quid enim convenientius quam de moribus scribere ad eum qui sit moribus omnium ornatissimus? Es tu quidem ætate nostra alter Socrates. Nec vereor me tibi assentari putes. Scis enim esse

(†) Atqui vixit adhuc Planudes A. C. 1357.

(*) Ut Gnomas VII, sapientum, de invidia sententias variorum, sententias monostichas digestas sub titulis ordine alphabetico, quorum primus *εις ας αδς ανδρας*. Aurea Pythagoræ carmina: Sibyllæ Erythrææ acrostichidem de Christo, ex Eusebio. Et notam eruditam de vocibus animalium quomodo illæ apud Græcos exprimuntur, de quibus consuli possunt scriptores citati à me in Bibl. Latina lib. I. cap. 15. pag. 275. & in supplemento p. 380.

esse hæc quam verissima. Sed tu mihi parcas velim : quando de te ad te hæc scripsimus, idque fecimus, ut qualem ipsi te esse scimus, omnes sciant. Vale mei memor.

Pindarus Venet. 1513. 8. de quo lib. 2. c. 15.

Æschylus Venet. 1518. 8. de quo lib. 2. cap. 16.

Sophocles ibid. 1502. 8. de quo lib. 2. c. 17.

Euripides Venet. 1503. 8. de quo lib. 2. c. 18.

Aristophanes cum scholiis Græcis Venet. 1498. fol. de quo lib. II. c. 21.

Aratus cum scholiis Græcis, Procli Sphæra & Latinis scriptoribus Manilio, Firmico Materno & Arati metaphrastis Germanico Cicerone & Avieno. Venet. 1599. fol. vide lib. 3. cap. 18. & laudati Maittaire T. I. pag. 253.

Lycopbron Vet. 1513. 8. de quo lib. III. c. 16.

Nicander cum scholiis Græcis, additus Dioscoridi Venet. 1499. fol. & cum *Anonymo* Poëta de plantis Deo alicui sacris ibid. 1523. 4. Vide lib. 3. cap. 2.

Dionysii periegesis Venet. 1513. 8. de illa lib. IV. c. 2. & Mich. Maittaire T. I. Annal. typograph. p. 234.

Callimachus 1513. 8. de quo lib. III. c. 19.

Apollonii Rhodii Argonautica cum scholiis Græcis Venet. 1521. 8. de hoc lib. III. c. 21.

Oppiani Cynegetica 1517. 8. De illo lib. IV. c. 20.

Q. Calabri, Tryphiodori & Colusii poemata, Venet. 8. sine anni nota. De his lib. II. cap. 7.

Anthologia Epigrammatum Græcorum Venet. 1503. 8. De illa lib. III. cap. 28.

Musæi de Herone & Leandro, Græce & Latine, Venet. circa A. 1495. 4. Vide lib. I. hujus Bibl. c. 16.

HISTORICI *Herodotus* Venet. 1502. fol. de quo lib. II. c. 20.

Thucydides Venet. 1502. fol. de hoc lib. II. c. 25.

Xenophon. Venet. 1524. fol. de hoc lib. III. c. 4.

Herodianus cum scholiaste Thucydidis, Xenophontisque & *Gemisti Plethonis* ἑλληνικοῖς. Venet. 1503. fol. De Herodiano lib. V. c. 7. de Gemisto Volum. X. p. 739. seq.

Stimbo Venet. 1516. fol. de quo lib. IV. c. 1.

Steph.

- Stephanus* de Urbibus Venet. 1502. fol. de quo lib. IV. c. 2.
Pausanias Venet. 1516. fol. de hoc lib. IV. c. 15.
 PHILOSOPHI *Plato* Venet. 1513. fol. de quolib. III. cap. 1. §. 7.
Aristotelis & Theophrasti Opera cum *Alexandri Aphrod.* problematibus, *Philone* de Mundo & Hist. Philosophica *Galeno* adscripta. Venet. 1498. fol. de quibus lib. III. c. 6. §. 37. & Maittaire T. 1. p. 238. sq.
 Commentatores Græci in Aristotelem, *Ammonius*, *Alex. Aphrodisæus*, *Themistius*, *Joannes Philoponus*, *Simplicius*, *Eustratius*, *Assasius*, *Mich. Ephesus*, *Magentinus* &c. de quibus lib. IV. c. 25. 26. lib. V. c. 18. 29. 37. &c.
Plutarchi Opera Moralia. Venet. 1509. fol. & vitæ parallelæ 1519. fol. De hoc lib. IV. cap. 11.
 MEDICI, *Hippocrates* Venet. 1526. fol. de quolib. II. c. 24.
Galenus, quinque Volum. Venet. 1525. fol. de hoc lib. IV. c. 17.
Dioscorides Venet. 1499. fol. cum Nicandro, & cum Poëta Græco anonymo de herbis Deo alicui sacris 1518. 4. de hoc lib. IV. cap. 3.
 De ponderibus & mensuris, in 5.
Ætii libri octo primores Græce. Venet. 1534. fol. de hoc lib. V. c. 23.
Paulus Aegineta Venet. 1528. fol. de quo lib. VI. c. 7.
 PHILOLOGI *Philostratus* de vita Apollonii Tyanci, cum Eusebii libro contra Hieroclem. De hoc lib. IV. c. 24.
Athenai dipnosophistica sive symposiaca. Venet. 1514. fol. de hoc lib. IV. c. 20.
Lucianus Venet. 1522. fol. cum Philostrati utriusque imaginibus, descriptionibus Callistrati, & Philostrati vitis Sophistarum. De hoc lib. IV. c. 16.
Artemidorus cum *Synefio* de somniorum interpretatione. Venet 1518. 8. de Artemidoro lib. IV. c. 13. de Synefio lib. V. c. 22.
 A. 1505. Venetiis, in fol. Aldus edidit volumen, in quo continentur:
 Vita, & Fabellæ *Æsopi* cum interpretatione latina, ita tamen ut separari a græco possit pro uniuscujusque arbitrio, quibus inquit Aldus *traducendis multum certe elaboravimus, nam quæ ante emalatabebantur, (*) infida admodum erant, quod facillimum erit conferenti cognoscere.*

H h h h

Gabrie

(*) Priorem fabularum *Æsopi* editionem dederat Aldus ante A. 1496. 4. Vide Mich. Maittaire T. I. p. 237.

Gabria fabellæ tres & quadraginta ex trimetris jambis, præter ultimam ex Scazonte, cum latina interpretatione. *Quas idcirco*, inquit, *his curavimus informandas, quia priores, ubi latinum a græco sejungere potest, admodum quam incorreptæ excusa fuerant exempli culpa: quare nacti emendatum exemplum, opera pretium visum est iterum excudendas curare, ut ex secunda prima queant corrigi.* De *Gabria* quemadmodum de *Æsopo* quoque dixi lib. 2. c. 9.

Phurnus seu, ut alii, *Curnutus* de natura deorum. pag. 59. De hoc lib. III. cap. 15. p. 399.

Palaphatus de non credendis historiis. pag. 82. De hoc lib. I. cap. 21.

Heraclidos Ponticus de Allegoriis apud Homerum. pag. 96. De his lib. I. cap. 22. §. 2. ubi *Heraclito* Grammatico vindicantur.

Ori Apollinis Niliaci hieroglyphica. pag. 121. De hoc lib. I. cap. 13.

Collectio proverbiorum *Tarrai*, & *Didymi*, item eorum, quæ apud *Suidam*, aliosque habentur: per ordinem litterarum. post pag. 142. De his lib. 4. cap. 9.

Ex *Apichonii* exercitamentis de fabula. Tum de formicis, & cicadis græce, & latine.

De Fabula ex imaginibus *Philostati* græce, & latine.

Ex *Hermogenis* exercitamentis de fabula, *Prisciano* interprete.

Apologus *Æsopi* de *Cassita* apud *Gellium*. lib. 2. cap. 29.

SACRA. Biblia Græca LXX. Interpretum cum Novo Testamento. Venet. 1518. fol. Vide lib. III. c. 12. & Mich. Maittaire T. 2. Annal. typograph. p. 311.

Psalterium Græcum (a) Venet. sine anni nota in 4. circa A. C. 1495.

Titulis primisque litteris passim minio notatis: una cum Græca *Justini* Decadyi præfatione. *ἐν Εὐεργείῃ, ἐν οἰκείᾳ Ἀλδῆ τῆς Μανυῆς.*

Ad *Psalms* notantur *καθίσματα*, in Græca Ecclesia, quando illi decantantur usu recepta, deinde subjiciuntur Cantica sacra Scripturæ alia, *Mosis* duplex (b) ex *Exod. XV.* & *Deut. XXXII.*

Annæ,

- (a) Prima editio *Psalterii* Græco latina *Mediolanensis* 1481. 4. cum Latina recognitione *Joannis Cressoni*, *Placentini*. Vide celeberr. viros *Bernhardum Montfauconum* in *Diario Italico* p. 410. & Mich. Maittaire annales Typographicos T. I. p. 160. quem de *Aldina* editione adi pag. 238. Alia editio *Psalterii* Græca quam *Venetis* excusam esse A. 1486. 4. per *Alexandrum Candacem*, *Cretensem*, filium *Georgii Candacis* presbyteri, notat laudatus Maittaire p. 182. 196.

- (b) Priori præmissus versus: *ἀρχὴν θυθίσας Φαραὼ Μωσῆς λόγῳ, ποιεῖται νόμῳ γεσφίνθς αὐθίς ὡδὴ Μωσίων.*

Annæ, (c) matris Samuelis ex 1 Sam. II. Habacuci (d) Prophetæ Habac. III. Eſaiæ, (e) XXVI. 9. ſeq. Jonæ (f) c. II. (g) trium puerorum, (h) ex Dan. III. Mariæ (i) denique & Zachariæ, patris Joannis ex Luc. I. Extremam paginam hanc claudunt verſus:

Δαβὶδ μιλῶδὲ μουσικῆς ἀποκρύφει
 Σὺ μὲν δὲ αὐτῶν καὶ θανόντων ζῆς τῶν λόγων.
 Ἡμῶν δὲ τὴν σὴν ἐμμελῆ δίδως λύσαν.
 Ἦς ἔστιν εὐρεῖν ἐμμελῆ τῇ πρακτικῇ.
 Καὶ γὰρ δὲ αὐτῆς μουσικῶς κινουμένης
 Διώκεται μὲν ἐμπαθῆς πᾶσα φθίσις.
 Ἐλαύνεται δὲ δυαχερὴς ἅπας πίνθη.
 Συσέλλεται δὲ συμφορῶν ἀπολησία.
 Κοιμίζεται δὲ γνωστικῆς ἀλμης κλύδων.
 Στελεῖται δὲ τῶν παθῶν ἡ τερότης.
 Καὶ πέμπεται μὲν τῆς ψυχῆς ἡ σεμνότης.
 Ἐλέγχεται δὲ τῇ σαφῇ ἡ φαυλότης.
 Ἐκ τῆς νοητῆς τῶν μελῶν εὐροθυμία.
 Ὡς τίς ὁσαύτην εὐρεῖν ἀνθρώπων χάριν.
 Ἐἰ μὴ σὺ τὴν πέπευσαν ἀνθρώποις χάριν.

Gregorii Naz. Orationes IX. Venet. 1536. 8. Gregorii Nysseni (k)
 quædam.

H h h h 2

Alia

- (c) Θεὸς γεραίρει τῆρα ἵκτεσσα ζένως.
- (d) τὴν τῇ λόγῳ κένωσιν Ἀββακὺμ φράσσον.
- (e) Ἡσάει περὶ ῥήσις, εὐχὴ τὸ πλεόν.
- (f) ἐκ θηρὸς ἐκράνυγασεν ἰωνᾶς λέγων.
- (g) Hoc loco inter Cantica S. Scripturæ sequitur hymnus Ezechiz, Regis Judæ ex Eſaiæ XXXVIII. confer Balthaz. Corderii Catenam SS. Patrum Græcorum in Psalms T. 3. pag. 933.
- (h) ἀνθρ. φλόγα σφέντυσι τῶν τριῶν παίδων. ἡ τῶν τριῶν ὕμνησις ἦν ἡδον νέοι.
- (i) Ἀνεσις ἀγνῆς μητροπαρθένης κόρης.
- (k) Gesneri paudeſtæ p. 107. b.

Alia Nazianzeni Orationes XVI. prodierant ex Aldi Officina 1516. 8. Gregorii Naz. varia Poëmata Græc. Lat. inserto Evangelio S. Joannis. Venet. 1504. 4. Vide lib. V. hujus Bibl. cap. 13.

Nonni paraphrasis Evangelii Joannis. Venet. 1501. 4. de hoc lib. V. c. 16. Homerocentra, sive Historia sacra & Evangelica versibus descripta Homericis, ex Petri Candidi Monachi recensione, cum versione Latina & hoc præmissio Scipionis Carteromachi hexasticho:

Εἰ πὲρ δοκεῖν, μύθοισιν ἐπέτρεπεν αὐτὸν Ὅμηρος,
 Ἀλλ' ἱεροῖς πάντως, ἤθελε ταῦτα πεῖπεν.
 Θαῦμα γὰρ, εἰτ' ἄλλως γε λελεγμένα, πολλὸν ἀπ' αὐτῶν,
 Τοῖς θείοις ἔργοις ἤρμος δρειοτέρως.
 Ἀλλὰ δὲ ὁμηρείων μάλα γ' ἄξιον ἔτος ἐπαίνων,
 ὅς τις δρεῖς τὰ δὲ μιν, θεία μεθερμήσατον.

Quamvis ut videtur fabulis tradidit se ipsum Homerus,
 Attamen sacris omnino voluit hæc convenire.
 Mirum enim si dicta aliter; longe ab ipsis sejuncta
 Divinis operibus accommodavit melius.
 Verum Homericis valde dignus hic laudibus,
 Qui in hæc ipsum Divina traduxit.

De Homerocentris hæc dictum a me lib. 2. hujus Bibl. cap. 7. Aldus autem in hoc volumine quod Venetiis 1502. 4. est in lucem emissum, ut Epistola ad Daniele Clarium Parmensem præmissa testatur, Christianos simul Poëtas veteres Latinos exhibet Sedulium, Juvenum, Aratorem, Probæ Falconiæ centones Virgilianos, Laetantii, Cypriani, & Damasci pauca quædam, deinde Vitam Nicolai Myrensis Episcopi, ex versione Latina Leonardi Justiniani: sermonem eis ἐν εὐαγγελισμόν τῆς ὑπεράγνης Θεοῦ κε qui incipit: ἄγγελος πρωτοστάτης ἐρανόθεν ἐπέμφθη, Græce & Latine, & Sulpicii Severi Dialogos & de vita Martini Turonensis.

Officium in honorem beatæ Virginis, cum Psalms poenitentialibus, & Latino in Græcum, forma minore.

Volumen in quo hymni *Jo. Damasceni*, *Cosma* Hierosol. *Marci* Idruntini Episcopi & *Theophania*, cum precibus *Georgii Scholarii* & precatione quotidiana. Venet. 1501. 4. de hoc volumine dixi lib. V. c. 42. T. X. p. 332. seq.

Voluit etiam Aldus sacra Biblia (*) Græce, Latine & Hebraice junctim excudere, sed illa nunquam lucem viderunt.

Prælude quoddam maximis suis laboribus atque impendiis, pulcherrimoque apparatu ad imprimenda Græca Volumina Ao. 1494. 4. jussit esse *Constantini Lascaei* institutiones sive rudimenta Grammaticæ Græcæ, cum versione Latina Joannis Monachi Placentini edita pridem Græce Mediolani A. 1480. 4. Ita vero Aldus in Præf.

Accipite interea Studiosi litterarum bonarum, *Constantini Lascaeos*, Rudimenta Grammatices: longe correctiora iis quæ impressa visuntur., Nam ea *Constantinus* ipse in locis circiter centum & quinquaginta emendavit: quod facile cognoscet: si quis cum hisce illa conferet. Nam, deleta quædam videbit: multa correctæ: plurima addita. Ita vero emendatum manu ipsius *Constantini* Librum nobis dedere commodo *Pe- trus Bembo*: & *Angelus Gabriel* Patritii *Veneri* adeo nobiles: præstanti, que ingenio Juvenes: qui nuper in Insula *Sicilia* Græcas Litteras ab eo, ipso *Lascaei* didicerunt; & nunc *Patauii* incumbunt una liberalibus disciplinis. Interpretationem vero latinam e regione addidimus arbitratu nostro: rati commodius: utiliusque futurum Græce discere incipientibus. Parcant velim qui hæc sine interpretatione Latina desiderant: nam rudibus: & ignaris penitus litterarum Græcarum *Lascaei* Institutiones imprimendas curavimus: mox eruditæ & doctæ optimi quique, Græcorum Libri, favente *Christo Jesu* imprimuntur. Valete.,

Secutum inde Ao. 1595. 4. *Alphabetum Græcum* de potestate litterarum omnium & diphthongorum, abbreviationes perpulchræ, Oratio Dominica, duæ Salutationes, Symbolum, Initium Evangelii Johannis, Carmina Pythagoræ & Phocylidis. Recudit hunc libellum Aldus ipse A. 1512. Prodiit etiam Argentorati apud Matthiam Schurerium A. 1515. & Florentiæ apud Philippum Juntam A. 1519.

H h h h 3

De

(*) Maittaire T. 1. p. 238. 239. 255. & T. 2. p. 47. qui de Aldo ejusque in litteras meritis porro videndus ejusdem Tomi 2. Annal. typograph. p. 37--54. Idem p. 43. notat *Pii* cognomen cum traxisse ab Alberto Pio Carporum Principe, qui A. 1504. cum in suam familiam cooptare, collatis etiam optimis facultatibus fuit dignatus.

De thesauro, *Cornu Copia & hortis Adonidis*, Volumine rarius obvio, referto Grammaticis Græcis quos recensuere Varinus Camers, Carolus Antenoreus, Florentinus, horumque Magister Angelus Politianus & de quo dicere me memini Volum. VII. p. 13. seq. in præsentī addo quod præter primam editionem Aldi majoribus typis A. 1496. fol. expressam existat etiam altera, (*) minore typorum charactere A. 1504. fol. chartarum 140. cum prior 270. occupet. Titulus non sine causa perstringitur in Lexico Græco-Latino cura Hieron. Aleandri vulgato Paris. 1512. fol. Ἀδωνίς, ἰδ.Ⓢ. *Adonis καὶ Ἄδων puer amasius Veneris primo atatis flore præreptus & in florem versus, unde horti Adonidis infames, vel testimonio Platonis in Phædro, quo tamen titulo velut accommodato parum accurate nonnulli suos libros inscripserunt, cum illud vulgo notum sit, ἀκαρπότερος τῶν Ἀδωνίδος κήπων, id est, Adonidis horti infructuosior. Vide Ærasmum in adagio Adonidis horti, eique adde hæc Arriani IV. Epictetearum capite 8. ἀνδρὶ πρὸς τὸ γόνυ φύσαι τὸν σάχυν ἐξενεγκῇ, ἀπὸ τῆς ἐστὶν ἐκ κήπων Ἀδωνιδῶν.*]

XX. Aldi industriæ & summis in Græcas litteras meritis neminem rectius junxero quam *Robertum Stephanum* cum filio *Henrico*: hi enim ita æmulati illum egregie sunt, ut nec cedant assiduitate, indefessoque litteras juvandi studio, nec copia aut præstantia scriptorum, nec nitore editionum aut cultu, (Robertus præfertim) eruditione autem atque emendandi, proprioque elaboratos Marte thesauros conferendi studio etiam vincant. De viris ipsis eorumque studiis diligenter disseruere duumviri doctissimi, Theodorus Janssonius ab Almeloveen in Dissertat. Epistolica ad elegantissimum Grævium de vitis Stephanorum, Amst. 1683. 8. atque in pulchra illa & longe uberiore Stephanorum historia, jam sæpius laudatus mihi V. C. Michael Maittaire, Lond. 1709. 4. Ambo catalogum etiam, & longe hic pleniorē quidē librorum qui ex Officina Stephanorum in lucem editi sunt exhibent, ex quibus Græcos excerpere hoc loco, & sub unum conspectum dare lectori, licet plerosque in hac Bibliotheca suo jam loco memoraverim, non alienum ab instituto meo fuerit. Antequam autem hoc faciam, placet in tabella, Stephanorum stirpem cum annis quibus libri per singulos in lucem editi feruntur, exhibere.

Hen-

(*) Giornale de' letterati d'Italia T. 39. p. 102. seq. T. 26. p. 337.

Henricus Stephanus

Avus, cujus libri excusi referuntur ab A. 1503.
ad 1520.

Franciscus Ste-
phanus
ab A. 1537.
ad 1571.

ROBERTUS Ste-
phanus
ab A. 1527. ad 1560.
ab hoc relicta vidua
Dionysia Barbe, nub-
sit Mamerto Patissonio
cujus libri excusi ab
A. 1568. ad 1600.
& a vidua ad 1604.

Carolus Ste-
phanus
ab A. 1544.
ad 1561.

HENRICUS Stepha-
nus II.
ab A. 1554.
ad 1597.

Robertus Stepha-
nus II.
ab A. 1556.
ad 1588.

Franciscus Ste-
phanus II.
ab A. 1562.
ad 1582.

Dionysia. Paulus Ste-
phanus ab
A. 1599.
ad 1626.

Thomas Antonius
Stephanus
ab A. 1605.
A. 1606. ad 1664.

Henricus Ste-
phanus III. ab
A. 1639. ad 1657

Floren-
tia quæ nu-
buit Isaaco
Casaubono.*) Vid.
Maittairii
Hist. Ste-
phanor.
p. 385. &
Almelo-
veen. in
Vita Ca-
sauboni. p. 6. seq.

Robertus Stepha-
nus III.
ab A. 1598.
ad 1640.

Græci scriptores ex Stephanorum Officinis editi.

R. S. Robertum, H. S. Henricum, C. S. Carolum, P. S. Paulum, F. S.
Franciscum & A. S. Antonium Stephanum denotat. Quis autem
ex cognominibus intelligatur, docet editionis tempus.

*) A. 1586. 28. April.

LIBRI

LIBRI SACRI. Novum Testamentum Græce cum Variis Lectionibus Codicum XVI. Paris 1550. fol. R. S. Vide quælib. IV. hujus Bibl. c. 5. §. 17.

Novum Testatum Græce Paris. 1546. 1549. 1569. 12. R. S.

Novum Testamentum ex Bibliotheca Regia Græce 1553. 8. C. S.

Novum Testamentum Græce cum Henrici Stephani Diff. de stylo N. T. 1576. 1587. 12. H. S.

Novum Test. ex officina P. S. 1604. 1617. 12.

Biblia Græce & Latine cum Flaminii Nobilii scholiis ad LXX. Interpretes & Jo. Morini præfatione. Paris. 1625. fol. 2. Volum. A. S.

Novum Testam. Græce & Latine 1565. 1567. 8. H. S. cum versione veteri & nova Bezæ. 1551. 8. R. S. & 1580. H. S. & in fol. 1565. 1582. 1589. H. S.

Novum Test. Græce & Syriace Hebraicis litteris, cum utriusque Latina versione 1569. fol. H. S.

Psalterium Græce. 1543. 12. F. S.

Concordantiæ Græcæ pleniores Novi Testam. 1594. fol. H. S. & 1600. fol. P. S.

Hebræa, Chaldæa, Græca & Latina nomina propria in sacris Bibliis. 1537. 8. R. S.

Vetus editio Ecclesiastæ, *Olympiodorus* in Ecclesiastem, *Aristeus* de LXX Interpretibus. Latine 1512. 4. H. S.

Dionysii Arcopagitæ opera Latine cum Epistolis *Ignatii* & *Polycarpi*. Paris. 1515. fol. H. S.

Ejusdem Dionysii opera Græce & Lat. 1644. fol. A. S. Vide lib. V. hujus Bibl. c. 1. *Mich. Syngelus* presbyter de laudibus Dionysii Arcop. Græce 1547. 4. R. S.

Iustini Martyris Opera, Græce. 1551. R. S. Ejusdem Epistola ad Diognetum & Oratio ad Græcos, Græce & Latine 1592. 1595. 4. H. S.

Athenagora Apologia & de Resurrectione, Græce & Lat. 1557. 8. H. S.

Eusebii Præparatio Evangelica. Græce 1544. fol. & Demonstratio 1545. fol. R. S.

Theodori Bezæ collectio veterum scriptorum: *Athanasii* (*) Dialogi V. de

(*) S. *Maximo* Combesilius, Garnerius *Theodorita* tribuit. Vide B. Ittigium de Bibliothecis Patrum p. 716. & quælib. V. hujus Bibl. c. 2. p. 312. Ex Manuele Caleca tamen conjicias σημειώσεις in illos dialogos composuisse S. Maximum, non ipsum esse illorum auctorem. Vide Combesii auctar. noviss. T. 2. p. 222. sed & 63. 212. 247.

- de S. Trinitate, *Basilii* libri IV. contra Eunomium, *Anastasi* Antiocheni & *Cyrilli* Alex *ἐκθεσις σύντομος* sive compendiaria Orthodoxæ fidei explicatio, & *Fœbadii*, Latini Scriptoris ex Pithœi Codice primum editus liber contra Arianos. Græca etiam in hoc Volumine, exceptis *Basilii* libris, non ante vulgata. 1570. 8. H. S.
- Basilii* descriptio ebrietatis Græce & Latine, in collectione, de qua infra, cui titulus Emporium Francofordiense. 1574. 8. H. S.
- Gregorii Nysseni* Epistola ad Eustathiam, Ambrosiam & Basilissam, cum versione & notis *Is. Casauboni*. Paris. 1606. 8. R. S.
- Ejusdem *Gregorii* de iis qui adeunt Hierosolyma, cum *Petri Molinæi* versione & notis. ibid. 1606. 8.
- Joannis Chrysostomi* varia, & Homiliæ LXXVII. ad populum 'Antiochenum, Homiliæ LXXII. de diversis locis Novi Testam. & Homiliæ LXIII. de diversis utriusque Test. locis, Græce & Lat. Paris. 1614. 1621. 1624. fol. quatuor Volumin. A. S.
- Theodoriti* de curatione Græcarum affectionum, Latine, *Zenobio Acciajolo* interprete. 1519. fol. H. S.
- Synefii* Hymni. *Gregorii Naz.* odæ aliquot. 1568, forma minore. H. S.
- Homerici* centones & *Nonni* paraphrasis in Joannem. Græce & Lat. 1578. 12. H. S.
- Joannis Damasceni* Theologia, Latine *Jac. Fabro* interprete. 1507. 1512. 4. 1519. fol. H. S.
- Joannis Calvinii* Catechismus, Græce. *σοιχέωσις τῆς χριστιανῶν πίστεως* 1551. 12. R. S. & Græce ac Latin. 1563. 1565. 1575. 1580. 12. H. S.
- Psalmodum* aliquot Græca Metaphrasis, auctore *Joanne Serrano*. 1575. 12. H. S. Alii, metro *Anacreontico* & *Sapphico*, per *Henricum Stephanum*. 1568. forma minore H. S.
- Scripta ad JURISPRUDENTIAM pertinentia: *Juris Orientalis* libri III. Collectore *Edmundo Bonefidio*, Græce & Lat. 1573. 8. H. S.
- Novellæ* constitutiones Imp. *Justiniani* edente *Henrico Scrimgero*. Gr. 1558. fol. H. S. De his & *Bonefidii* collectione dictum libri VI. cap. 6. Volum. XII. p. 400. 484.
- MEDICI. *Hippocrates* de præsagiis in morbis acutis, Latine. Paris. 1512. 4. H. S. Idem de capitis vulneribus Græce & Lat. 1578. 8. M. P.

- Alexandri Tralliani* libri XII. cum *Rhase* de pestilentia, Græce, Paris. 1548. fol. R. S. De his dixi lib. VI. cap. 7. Volum. XII. pag. 594. & 692.
- Medicæ artis Principes* post Hippocratem & Galenum; Latine 1567. fol. 2. Volum. De hac collectione ibid. p. 572. seq.
- Erotiani, & Galeni*, Lexica in Hippocratem cum Lexico iatrico Henrici Stephani. 1564. 8. H. S. De hac quoque collectione dicere me memini lib. IV. c. 36.
- Dioscorides* Latine, interprete Hermolao Barbaro. Paris. 1516. fol. H. S.
- Philosophi. Platonis* Opera Græce & Lat. cum Jo. Serrani versione. 1578. fol. 3. Volum. H. S.
- Aristotelis* Opera Græce & Lat. ex recensione Guilelmi Du Vall. Paris. 1629. fol. 2. Vol. A. S.
- Metaphysica* Bessarione interprete. Paris. 1515. fol. H. S.
- Politica* ex versione Leonh. Aretini. ibid. 1506. 1511. fol. H. S. Introductio Jo. Fabri in Politica Aristotelis. 1508. 1512. 1516. fol. H. S.
- Ethica* ex versione Jo. Argyropuli. 1514. 8. H. S. Leonhardi Aretini 1504. fol. H. S. Triplex conversio 1510. 1516. fol. H. S. Faber in Moralia Aristotelis. 1512. fol. H. S. Jodoci Clichtovei introductio & commentarius 1502. fol. apud Wolfgang Hopilium & Henr. Stephanum.
- Textus abbreviatus *Physica* 1504. fol. H. S. Fabri introductio in Aristotelis Physicam & Metaphysicam. 1504. 1510. fol. H. S.
- Aristotelis τὰ ἀνακρίματα*, & de admirandis auditionibus, lineisque infecabilibus, & *Sotionis* quædam, nec non *Theophrasti* liber de characteribus morum auctior capitibus octo postremis, & fragmenta aliorum librorum sex servata à Photio Cod. 278. Paris. 1557. 8. H. S.
- Hermes trismegistus*, Latine, 1505. 8. H. S.
- Orum Apollo Niliacus* de Hieroglyphicis notis, à Bernardo Trebatio Latinitate donatus. 1530. 8. R. S.
- Fragmenta *Pythagoriscorum* ad calcem Diogenis Laërtii. 1570. 1594. 1615. 8. H. S. De fragmentis illis dixi lib. 2. cap. 13. de Laërtio lib. 4. cap. 19.
- Poësis Philosophica sive fragmenta *Empedocle*, *Xenophanis*, *Parmenidis*, *Cleantidis*, *Epicharmi*, *Timonis*, *Critia*, *Orphei*, *Musæi*, *Lini*, *Pythagoræ*,

- ra*, nec non *Hemcliti* ac *Democriti*. 1574. 8. H. S. De his lib. 2. cap. 23.
- Plutarchi* Opera Græce. sex Voluminibus 1572. 8. Eadem Latine variis interpretibus, cum notis Xylandri, Cruferii & H. Stephani, atque indicibus. Volumina septem. 1572. 8. H. S. Gallice Jac. Amoto interprete. 1625. fol. F. S. De hoc lib. IV. cap. 11.
- Sexti* Empirici Pyrrhoniæ hyptyposes, Latine H. Stephano interprete cum ejus castigationibus & notis, 1562. 8. H. S. De hoc libr. IV. cap. 18.
- Maximi* Tyrii, Platonici Philosophi sermones Græce cum Cosmi Pacci versione 1557. 8. H. S. De hoc lib. IV. 23.
- Sententiæ Græco-Lat. 1566. 8. R. S.
- MATHEMATICI. *Euclidis* elementa. Paris. 1515. 1516. fol. H. S.
- Apollonii* Pergæi Conica. Paris. 1626. forma minore. R. S.
- HISTORICI. *Eusebii* Chronicon, Latine. Paris. 1512. 1518. 4. H. S.
- Strabo* Græce & Lat. cum notis H. Casauboni. 1620. fol. A. S.
- Dionysius* Alex. de situ orbis, Græce cum scholiis Eustathii 1547. 4. & Græce ac Lat. cum iisdem scholiis, & cum Pomponio Mela, & *Æthico*, 1577. 4. H. S.
- Dicaarchi* Geographica quædam, Græce. 1589. 8. H. S.
- Herodotus* & *Ctesia* quædam. Græce 1570. fol. Idem Latine 1566. fol. H. S. & Græce ac Lat. cum H. Stephani Apologia pro Herodoto 1592. fol. H. S. & 1618. fol. P. S. Henrici Stephani traitté préparatif à l'Apologie pour Herodote. 8. 1566. H. S.
- Ἐκ τῶν Κησιῶν, Ἀγαθαρχίδου, Μένωνος ἰσορικών ἐκλογαί (ex Photii Cod. 72. 250. & 224.) Ἀπριάνου Ἰβηρικὴ καὶ Ἀντιβαϊκή. Omnia primum edita cum H. Stephani castigationibus. Græce 1557. 8. *Ctesia*, *Agatharchidis* ac *Memonis* eclogæ, Græce cum Laur. Rhodomanni versione 1594. 8. H. S.
- Thucydides* Græce & Latine. 1564. 1585. fol. H. S.
- Xenophon* Græce, & separatim Latine 1560. fol. H. S. Græce iterum 1581. fol. H. S. Græce & Lat. 1625. fol. A. S.
- Diodori Siculi* libri quindecim de quadraginta, cum H. Stephani castigationibus. Decem ex his quindecim nunquam prius fuerunt editi. Græce 1559. fol. H. S.

Arrianus de Alexandri M. expeditione, Græce cum Bonav. Vulcanii versione 1575. fol. H. S.

Dionysii Halicarnassei historia Antiquitatum Rom. Græce 1547. fol. R. S. eadem Latine 1588. fol. H. S.

Dionis Cassii libri XXIII. a trigesimo sexto ad duodesexagesimum usque Græce 1548. fol. R. S. Idem Græce & Latine, addita Guil. Xylandri versione. 1592. fol. H. S.

Joannes Xiphilinus Græce. 1551. 4. & Latine 1552. 4. R. S. Græce & Lat. 1592. fol. H. S.

Appiani Romanæ Historiæ. Græce 1551. fol. C. S. Iberica & Hannibolica Græce 1557. 8. cum Ctesia, Agatharchidis & Memnonis eclogis: & latine 1560. 8. H. S.

Herodianus cum Politiani interpretatione, hujusque partim supplemento partim examine H. Stephani & emendationibus & locorum quorundam expositionibus: & libri primores duo *Zosimi* primum Græce editi, cum Lat. vers. 1581. 4. H. S.

Historiæ Romanæ scriptores Græci *Xiphilinus* & *Herodianus* Græce & Latine, & sex Latini scriptores Hist. Augustæ & Ammianus Marcellinus cum Pseudo Feneftella de Magistratibus sacerdotisque Romanorum & Pomponio Læto de Rom. Magistratibus, sacerdotiis & legibus. 1544. 8. quatuor Volum. R. S.

Varii Historiæ Rom. scriptores partim Græci partim Latini in unum corpus redacti, itidem quatuor Volum. 1568. 8. H. S. In hac collectione occurrunt Vol. I. Caroli Sigonii Fasti Consulares & triumphales cum comment. & liber de Nominibus Rom. nec non Vellejus Paterculus. In Volumine secundo *Xiphilinus* & *Herodianus* Græce & seorsim *Xiphilinus* Latine ex Guilelmi Blanci, Albienfis versione & *Herodianus* ex versione Politiani. Volumine tertio Svetonius, sex Hist. Augustæ scriptores, Sex. Aurelii Victoris Epitome, Pomponii Læti Compendium Hist. Romanæ ab interitu Gordiani junioris ad Justinum III. Jo. Bapt. Egnatii de Romanis principibus libri III. Quarto denique volumine Ammianus Marcellinus & Eutropius cum locuplete in omnia indice.

Diogenes Laërtius de vitis Philosophorum Græce & Lat. 1570. & cum notis Isaaci Casauboni 1594. 8. H. S.

Plutarchi Opera Græce & Lat. Paris. 1624. fol. A. S.

Eunapius de vitis Philosophorum & Sophistarum. Græc. & Lat. 1616. 8. P. S.

Espi

Æsopi vita & fabulæ. Græce 1546. 4. R. S. & Latine. 1537. 1545. 8. R. S.

Apophthegmata Principum, Philosophorum &c. Græce & Lat. 1568. 12. H. S. Latine 1547. 8. R. S.

RHETORES. *Aristotelis* Rhetorica, Gallice 1529. 1624. 8. R. S.

Dionysii Halicarnassei scripta quædam Rhetorica, Græce 1547. fol. R. S. Responsio ad Cn. Pompeji Epistolam qua ille de reprehensio ab eo Platonis stylo conquerebatur. Ejusdem Dionysii comparatio. Herodoti cum Thucydide & Xenophontis, Philisti, Theopompi inter se. Ejusdem ad Ammæum Epistola, & de præcipuis linguæ Græcæ autoribus elogia. Maximi Sophistæ (*) libellus περὶ ἀλυσίων ἀνιδίσεων. Græce 1555. 8. C. S.

ORATORUM veterum Orationes, *Æschiniæ*, *Lysiae*, *Andocidæ*, *Isæ*, *Dinarchi*, *Antiphontis*, *Lycurgi*, *Herodis*, *Demadii*, *Aristobeni*, *Alcidamantis* & *Gorgiæ*. Græcè cum castigat. & separatim Latine *Æschini* Oratt. III. ex versione Hieron. Wolfii, *Demosthenis* pro Ctesiphonte, *Dionysio* Lambino: *Lysiae* pro cæde Erustosthenis, H. Stephano, in Eratosth. & in Alcibiadem & in negotiatores frumentarios, Claud. Groularto interprete, 1575. fol. H. S.

Isocrates Græce & Lat. cum nonnullis Gorgiæ & Aristidis 1593. fol. H. S. *Isocrates* Græce & Lat. 1604. 8. P. S.

Aristidis Orationes. 1604. 8. tribus Vol. Græce & Lat. P. S.

Themistii Orationes XIII. sex posteriores novæ, cæteræ emendatiore. 1562. 8. Græce H. S.

Polemonis & *Himerii* declamationes & eclogæ, Græcè, & ῥητορικῶν πνευμασμάτων παραδείγματα ἐκ διαφόρων σοφιστῶν συλλεγέμενα, 1) κοινὸς ἔπος καὶ ἀργῦ. p. 76. 2) ἐγκώμιον χειμῶντος, p. 77. 3) ψόγος θέρους p. 78. 4) ἐγκώμιον θεροῦτος. p. 79. 5) ψόγος ἀμπέλους. p. 82. 6) σύγκρισις Ἰλιαντος καὶ Ἀχιλλεύου p. 84. 7) σύγκρισις Δημοσθένους καὶ Λισίου. p. 86. A. 1567. 4. H. S.

Conciones sive *Orationes* ex Græcis Latinisque Historicis excerptæ, Græcis quidem *Herodoto*, *Thucydide*, *Xenophonte*, *Polybio*, *Arriano*, *Herodiano*: Latinis Sallustio, Livio, Tacito, Curtio, Ammiano Mar-

I i i i 3

cellino.

(*) Hunc dedi Græce & Lat. Volum. IX. hujus Bibl. p. 569.

cellino. Ex Græcis excerptæ interpretationem Latinam adjunctam habent novam vel recognitam ab H. Stephano, præfixis argumentis, & indice in sua causarum genera digestas orationes exhibente. 1570. fol. H. S.

Petri Valentis, Græcarum litterarum Professoris Regii de laudibus *Homeri* oratio habita in Regio Cameracensi auditorio. Paris. 1621, 8. A. S.

Epistolia, Dialogi breves, Oratiuncula, poemata, ex variis utriusque linguæ scriptoribus. 1577. 8. H. S. In hoc parvo volumine exhibentur Græce primum deinde etiam Latine, *Bruti* Epistolæ XXXV. cum responfionibus & versione duplici Rainutii Florentini ad Nicolaum V. & altera H. Stephani. *Apollonii* Tyanensis Epistolæ LXXXIV. cum litteris Phraotæ Regis ad Jarcham Indorum Philosophum qua ei Apollonium commendat, & Vespasiani Imp. ad Apollonium. Ex *Phalaridis* Epistolis, tredecim. Ex *Juliani* Imp. septem. Ex *Synefii*, duodetriginta breviores. *Dionysii* Sophistæ Antiocheni Epistolæ XLVI. Ex *Gregorii* Nazianzeni Epistolis, XXXVI. Ex *Basilii* M. septem. Basilii ejusdem & *Libanii* Epistolæ mutue XVIII. *Luciani* ad Nigrinum Epistola, & Dialogi breviores XXXII. *Dionis Chrysostomi* Dissertationes breviores *πεὶ νόμων*, *πεὶ εἶθες*, *πεὶ βασιλείας καὶ τυραννίδος*, *πεὶ ἐλευθερίαν*, *πεὶ ὁμονοίας ἐν Νικαίᾳ*, *πεπαυμένης τῆς ζάσεως*. *πεὶ ὁμονοίας πρὸς Ἀπαμεῖς*. *Δι᾿ ἀλέξης ἐν τῇ πατρίδι*. *πολιτικός ἐν τῇ πατρίδι*. *Aristidis* monodia in Smyrnam terræ motu obrutam, & palinodia in ejusdem instaurationem. *πρὸς Φωνηλικὸς* sive gratulatio Smyrnæa coram Imp. Commodο cum Smyrnam ingrederetur. *Themistii* Euphradæ Oratio in eum qui petiverat ut ex tempore haberet Orationem. *Theocriti* Idyllia III. Bucoliastæ, pastor, & Cupido *κηριοκλέπτης* sive favos furans. *Mosebi* Idyllia III. *Bionis* VI. cum metaphrasi duplici Laur. Gambaræ & H. Stephani. *Bruti* Epistolæ Latine scriptæ & excerptæ è Ciceronianis. Ciceronis tres breviores ad Brutum, & aliæ breves ad alios, quinquaginta, & ad Atticum XXXII. & diverforum ad Ciceronem XXIII. Cæsaris tres breves Epistolæ ex libro IX. Epistolar. Ciceronis ad Atticum. Plinii Secundi Epistolæ breviores LVII. Dialogi breves
ex

ex Ciceronis partitionibus Oratoriis & 1. Tusculanar. & 1. de legibus. Orationes breves, Ciceronis Philippica quarta & sexta. Sallustii in Ciceronem, & Ciceronis responso. C. Cottæ Consulis ad Populum, ex Sallustii Hist. Poëmatia, Moretum ex cælestis Virgilii. Satira incerti auctoris (Mich. Hospitalii) quæ inscribitur *Lis*.

Dialogi aliquot *Luciani* per Erasmus versi. 1530. 1533. 136. 1548. 8. R. S.

POETÆ Græci principes Heroici carminis, Græce, luculento charactere 1566. fol. 2. Volum. De hac collectione dixi lib. 5. c. 16. Volumine VII. p. 723.

Homerus Græce & Lat. 1588. 12. H. S. & cum Colutho atque Tryphiodoro. 1604. 12. P. S.

Homeri & Hesiodi certamen, *Herodotus* & *Plutarchius* de Vita Homeri Græce. In Homerum epigrammata. *Maronis* & aliorum parodiæ Homericæ, præmissa de illis H. Stephani Dissertatione. Homericorum heroum epitaphia cum duplici interpretatione Latina 1573. 8. H. S. De Epitaphiis hisce, in quibus aliqui peplum Aristotelis sibi visi sunt deprehendere, dixi lib. 3. c. 6. §. 35. De parodiis lib. 2. c. 7. §. 2. & de certamine lib. 2. c. 8. §. 2. seq.

Anacreontis Odæ Græce & Lat. 1554. 4. H. S. & 1556. 8. R. S. Les Odes d'Anacreon par Remy Belleau. 1585. M. P.

Pindarus Græce & Lat. cum scholiis Græcis. 1599. 4. P. S.

Pindarus & Lyrici. 1560. 1566. 1586. forma minore. H. S. & 1600. 1612. 1626. P. S. De hac collectione dictum lib. 2. cap. 15. §. 9. Eadem cum Pindaro recusa etiam Hieron. Commelini typis 1598. 8.

Æschylus Græce cum scholis Græcis 1557. 4. H. S. Henr. Stephani annotatt. in Sophoclem & Euripidem. 1568. 8. H. S.

Sophocles Græce cum scholiis Græcis. 1568. 4. H. S. & Græce ac Latine cum iisdem scholiis 1603. 4. P. S.

Euripides Græce & Lat. cum scholiis Græcis 1603. 4. P. S.

Tragædia selectæ *Æschyli* Prometheus victus cum versione Matthiæ Garbitii, *Sophoclis* Ajax, Electra & Antigone cum versione duplici, profaria in Ajace, Joach. Camerarii, in cæteris vulgata, per Franciscum Portum raptim recognita, & metrica Georgii Rotalleri. *Euripidis* Hecuba, Iphigenia in Aulide, Medea & Alcestis cum versione

sione profaria ex Melanchthonis prælectionibus & Dorotheo Camillo, sed recôgnita multis locis, & Hecuba ab Erasmo & Medea à Buchananano carmine reddita 1567. 12. H. S.

Comicorum Græcorum sententiæ 1569. 12. H. S. Hanc collectionem recensui lib. 2. cap. 11. §. 11. Eandem recudi fecit & præter H. Stephani versionem latinam, interpretatione duplici metrica donavit Christianus Egenolphus. Francof. 1579. 8.

Apollonii Argonautica Græce cum scholiis Græcis 1574. 4. H. S.

Lycophron Græce & Lat. cum scholiis Græcis If. Tzetzæ 1601. 4. P. S.

Callimachi hymni cum scholiis Græcis 1577. 4.

Theocriti, *Mosebi*, *Bionis* Idyllia 1579. 1586. 12. H. S. Nonnulla ex interpretatione Henrici Stephani 1556. 4. R. S.

Anthologia sive florilegium Epigrammatum Græcorum, Græce. 1566. 4. H. S. Epigrammata selecta, Latine versa 1570. 8. H. S. Epigrammata selecta, & Musæi poemation, Florente Christiano Interprete 1608. 8. R. S.

La Venerie d'Oppien par Florent Chætien 1575. 4. M. P.

CRITICI Phoriti Bibliotheca Græce & Lat. 1612. fol. P. S.

Henrici Stephani de Criticis veteribus Græcis & Latinis, eorumque variis apud Poëtas potissimum reprehensionibus: cum specimine restitutionis Servii in Virgilium, & magnæ ad ejus commentarios accessionis 1586. 4. H. S.

Ejusdem de bene instituendis Græcæ linguæ studiis, & de parum fidei Græcæ linguæ magistris, cautioneque in illis legendis adhibenda 1587. 4. H. S.

Ejusdem paralipomena Grammaticarum Græcæ Linguæ Institutionum. 1581. 8.

De vera pronuntiatione Græcæ linguæ, commentarii Theod. Bezzæ, Jacobi Ceratini, Adolphi Mekercki, Brugenfis: Mich. Hospitalis & de recta pronuntiatione linguæ Latinæ, Justi Lipsii dialogus 1587. 8. H. S.

Erasmi de recta Græcæ & Lat. Linguæ pronuntiatione, & de conscribendis Epistolis. 8. R. S.

Thomæ Smithi de Græcæ linguæ pronuntiatione 1568. 4. R. S.

Manuelis Moschopuli ωὲι ᾠδῶν de examinanda Oratione 1545. 4. R. S.

- Nic. Clenardi Institutiones Græcæ 1549. 4. R. S. & 1551. 8. C. S. & cum scholiis Petri Antesignani. 1568. 4. R. S.
- Lud. Enoci de Græcarum litterarum doctrina 1555. 8. R. S.
- Linguae latinæ cum Græca collatio 1554. 8. C. S.
- Conformité du langage François avec le Grec. 1566. 8. H. S. & 1569. R. S.
- Alphabetum Græcum 1548. 1550. 1554. 1566. 8. Alphabetum Græcum & Hebraicum 1600. 8. P. S.
- De abusu Græcæ Linguae in quibusdam vocibus quas Latini usurpant. 1563. 1573. 8. H. S. Confer lib. VII. hujus Bibl. p. 74. sq.
- If. Casauboni commentarius ad librum primum Polybii. 1617. 8. A. S.
- Guil. Budæi Commentarii Græcæ linguae, longe melior, plenior, nitidor priore editio. 1548. fol. R. S.
- Francofordienſe emporium. Ejus encomium. Equi laus & vituperatio. Baccharæ laudatio. Cœna Poſthiana. Methyſomifia auctore Henrico Stephano. Epigrammata ex Anthologia contra ebrietatem, cum Latina Joſephi Scaligeri interpretatione. Libanii descriptio ebrietatis, & Baſilii, Græce & Latine. Luciani Orationes pro ebrietate & contra ebrietatem. Ebriofus habitus à Lycone. Ebrietatis accusatio ex Seneca & Plinio. 1574. 8. H. S.
- Philippi Cattierii exercitationes quatuor, ex pluribus selectæ, ex quibus discere est quo pacto Bibliotheca Græca instituenda sit, & studia litterarum dirigenda. 1647. 4. A. S.
- Lacrymarum Heracliti & risus Democriti scena, authore Petro Valente, cum Euripidis Hecubam interpretaturus esset in Regia schola. Paris. 1623. 8. A. S.
- Plutarchi* de vitioso pudore, de la honte vicieuse, par Franc. le Grand 1544. 8. C. S.
- Henrici Stephani thesaurus linguae Græcæ 1572. seq. fol. quatuor Volum. de hoc dixi, & de Budæo quoque lib. V. c. 40. Vol. X. p. 79. sq.
- Lexicon Ciceronianum Græco-Latinum, sive Lexicon ex variis Græcorum scriptorum locis è Cicerone interpretatis collectum ab Henrico Stephano & Loci Græcorum authorum cum Ciceronis interpretationibus 1557. 8.
- Dictionarium Latino-Græcum 1554. 4. C. S.

XXI. Collectiones scriptorum Græcorum quos primus dedit luci, & ingentia in hæc litteras merita propriis testata lucubrationibus, singularem locum hic vindicant *Joanni Meurfio*, filio Jacobi Meurfii Ecclesiastæ in pago Hagæ vicino Losdunensi, cui Hypocriticum suum Minutianum A. 1598. dedicavit. Quamquamvero non erat quod Lugdunensem Batavorum Academiam illius poeniteret, in qua Historiam & Græcam linguam cum magna laude ab Ao. 1610. per multos annos docuit, & que editis etiam Athenis Batavis, a) Academia ipsi & ejus Doctoribus pulcherrimum statuit monumentum: tamen odio gravatus patroni sui Oldenbardenveldii A. 1625. non invitus Soram Danorum abiit, & in illa sexagenarius concessit fatis A. 1639. 20. Sept. Non animus est omnium ejus scriptorum Catalogum texere, qui in libris pluribus est obvius b) sed tantum referre sub unum conspectum Græcos scriptores, Græcasque collectiones quas illi debemus, & vel alibi in Bibliotheca hac memoratas ac descriptas indicare, vel diligentiore earundem tradere notitiam.

1. *Variorum Divinorum* liber unus, in quo Auctores Theologi varii, antehac nunquam vulgati. Lugd. Batav. apud Isaacum Elzevirium 1619. 4. In hoc volumine habentur Græce:

Cyrilli Alex. in transfigurationem Domini. ΚΥΡΙΛΛΟΥ, Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας, εἰς τὴν ἁγίαν μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου, καὶ Σωτῆρος ἡμῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ, Λόγος α΄. pag. 1. Incip. εἰ μὴ ἐν εἰδότις ἐθλαῖν. Exstat in edit. Græco Lat. Operum Cyrilli Alex. Albertina Tom. V. parte 2.

Αναβιβή

- a) A. 1625. 4. Lugduni Batavorum lucem viderunt Jo. Meurfii Athenæ Batavæ, sive de Urbe Leidensi & Academia virisque claris qui utramque ingenio suo atque scriptis illustrarunt; libri duo. Horum posteriore libro Doctorum Academiae singulorum effigiem, vitam & scripta, & p. 191, seq. suam ipsius exhibet.
- b) Præter Meursium ipsum in Athenis Batavis, catalogum scriptorum ejus dabunt schediasma peculiare à filio editum Soræ 1641. 4. Valerius Andreas in Bibliotheca Belgica, p. 36. Franciscus Swertius in Athenis Belgicis: p. 448. Henningus Winc in memoriis Philosophorum p. 482, seq. Adolphus Clarmundus sive Rudigerus part. 2. Vitarum ed. tar. n Germanice p. 98, seq. Martinus Hanckius de Romanarum rerum scriptoribus libro I. & secundo maxime; c. 88. Albertus Bartholinus de scriptis Danorum p. 76. & Joannes Møllerus ο μακαρίτης in suis ad eundem paralipomenis: p. 284. Jo. Valentinus Schramm, Isenaco Thuringus, diss. de vita & scriptis Joannis Meurfii, Lipsiæ, 1715. 4.

Anastasi Antiocheni in Annunciationem B. Virginis sermones II. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ, Ἀρχιεπισκόπου Ἀντιοχείας, εἰς τὸν ἐναγγελισμὸν τῆς παναχράντης, καὶ θιοτόκου, Μαρίας, λόγοι β'. p. 17. 33. Prior incip. σήμερον ἡμῖν ὡς ἄρτι παῖδες. Alter: τί πάλιν θῆτι γῆς ὁ μέγας βύλεται Γαβριὴλ ἡμῖν; Græce & Lat. in Auctario novo Combesiano T. 1. p. 850. & 862.

Andrea Cretensis in vitam humanam & defunctos. ΑΝΔΡΕΟΥ ἱεροσολυμίτου, Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης, εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον, καὶ εἰς κοιμηθέντας, λόγⓄ α'. p. 39. Incipit: εἶδεν ὡς ἀληθῶς. Græce & Lat. in Andrea Cretensi Combesii Paris. 1644. fol. p. 229.

Methodii de libero arbitrio, ΜΕΘΟΔΙΟΥ, Περὶ τῆς ἀντηξυσίας. ΛόγⓄ α'. p. 89. Incip. ὁ μὲν Ἰθακήσιος. Græce & Lat. in Methodio Combesii Paris. 1644. fol. p. 347.

Timothei Presb. de iis qui ad Ecclesiam accedunt. ΤΙΜΟΘΕΟΥ, Πρεσβυτέρου Κωνσταντινουπόλεως, Περὶ τῶν προσερχομένων τῇ ἀγίᾳ ἐκκλησίᾳ, λόγος α'. p. 111. De aliis integrioribus sive interpolatoribus hujus scripti editionibus Græco-latini dixi Volum. VII. p. 490. sq.

Ejusdem (sive S. Maximi potius) sermo de duabus Christi naturis. τῷ αὐτῷ Περὶ τῶν δύο φύσεων τῆς Κυρίας ἡμῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ. pag. 127. Incip. ὁ ἌρειⓄ πᾶς ὑψάσεις ὁμολογῇ. sub S. Maximi nomine edidit Combesius T. 2. ejus Opp. p. 76. Vide & T. 2. auctarii novi Combesiani p. 445.

Hilarionis Monachi (circa A. C. 1450.) de Eucharistico pane Græcorum & Latinorum. ΗΛΑΡΙΩΝΟΣ Μοναχῶ, Περὶ ἁγίου μυστικῶ τῶν ἑλλήνων, καὶ αἰζύρου τῶν λατίνων. ΛόγⓄ α'. p. 131. Incipit. ἐν τῷ μὲν διαλέγεσθαι με. Græce & Lat. in Allatii Græcia Orthodoxa T. 1. pag. 655.

2. Auctores *Musices* antiquissimi non antea editi, *Aristoxeni* elementa harmonica libri III. p. 1. *Nicomachi* Geraseni enchiridion Harmonices, libri II. p. 63. *Alypii* Isagoge Musica, liber I. p. 95. Joannis Meursii ad Aristoxenum, Nicomachum & Alypium ex Codice MS. Bibl. Leidenfis Græce editos notæ p. 125-196. Lugd. Bat. 1616. 4. De hisce scriptoribus dixi lib. III. hujus Bibl. c. 9.
3. *Eusebii*, *Polychronii* & *Psellus* in Canticum Canticorum. Græce. Lugd. Bat. 1616. 4. Vide lib. V. c. 16. Volum. VII. p. 751. seq.
4. *Hefychii* Milesii, Viri illustis de viris doctrina claris liber cum versione Hadriani Junii, ejusque & H. Stephani & uberioribus Meursii notis. Ejusd. Hefychii de rebus patriis CPoleos, & *Bessarionis* Cardinalis Epistola ad pædagogum filiorum Thomæ Palæologi, Anconam, utraque Græce primum (*Bessarionis* Græcobarbare, ut scripta est) à Meursio edita, & Latina versione & notis donata. Lugd. Bat. 1613. 8.
5. *Antigoni* Carystii historiarum mirabilium collectanea; Græce & Lat. cum notis Meursii. *Apollonii* Dyscoli Alexandrini Grammatici Historiæ commentitiæ liber Græce & Lat. cum Meursii notis & de Apolloniis syntagmate, *Phlegontia* Tralliani de rebus mirabilibus & de longævis libellus ac de Olympiis fragmentum, Gr. Lat. cum notis. Lugd. Bat. 1619. & 1620. 4.
6. *Constantini* Porphyrogenetæ Opera Græce & Latine, nisi quod *Tactica* ex Codice Palatino primum edita Græce tantum, cum Meursii notis, cujus etiam notæ accedunt ad librum de administrando Imperio, sicut ad librum de thematibus, notæ Fed. Morelli. Constitutiones exhibitæ ex editione meliore Caroli Labbei. Prodiit hæc collectio Lugd. Bat. 1617. 8. De Constantini hujus scriptis fusc dictum à me lib. 5. cap. 5. §. 17. Volum. VI. p. 486. seq.
7. *Æliani* & *Leonis* Imp. *Tactica* sive de instruendis aciebus Græce & Latine, quorum hic Græce primum opera Joannis Meursii, ille cum Sixti Arcerii nova interpretatione Latina, ambo notis & animadversionibus illustriores in lucem exeunt. Accedunt præliorum aliquot descriptiones Græce & Latine (*) & nonnulla alia, additis tabulis æneis

(*) Pugnæ Leuſtricæ, ex Diodori Sic. lib. XV. Pugnæ ad Mantinæam inter Epaminondam ac Lacedæmonios ex Xenophontis Hellenicon libro VII. in fine, Pugnæ Romanorum & Charrhagincnsium ad Cannas ex Polybii lib. III. Pugnæ inter Narsctem Persarum Regem

- æneis & Modesti, veteris Latini scriptoris libello de vocabulis militaribus. Lugd. Bat. 1613. 4.
8. *Constantini Manassæ* Annales versibus Politicis, Græce antea non editi, cum Jo. Leunclavii versione & Meursii notis. ibid. 1616. 4.
9. *Palladii* Episcopi Helenopoleos Historia Lausiaca, sive Vitæ SS. Patrum ad Lausum, Græce cum notis. Lugd. Bat. 1616. 4.
10. *Philostrii* Lemnii Sophistæ Epistolæ XIII. partim nunquam, partim autiores editæ cum Diff. Meursii de Philostratis. ibid. 1616. 4.
11. Ad *Georgii Codini* Origines CPolitanas à Georgio Doufa Jani F. Græce & Latine editas notæ, Aureliæ Allobrogum sive Genevæ 1607. 8. & inter scriptores Hist. Byz. Paris. 1655. fol. De hoc Volum. VI. p. 476. seq.
12. *Procopii* Gazæi in libros Regum & Paralipomenon scholia, Græce antea non edita, cum versione Ludov. Lavateri, Tigurini. Lugd. Batav. 1620. 4. De hoc Volum. VI. p. 258. seq.
13. *Theophylacti*, Archiepiscopi Bulgariæ Epistolæ LXXV. Græce. Lugd. Batav. 1617. 4. De hoc Volum. VI. p. 254. seq.
14. *Theodori Metochitæ* Historiæ Romanæ à Julio Cæsare ad Constantinum Magnum liber singularis, cum versione Meursii & notis. Lugd. Bat. 1618. 4. In Athenis Batavis quæ A. 1625. viderunt lucem p. 197. Meursius inter parata à se ad editionem, memorat Theodori Metochitæ Historiarum libros quatuor, cum versione & notis: & Græce cum animadversionibus suis *Athenai* Mechanica, *Apollodori* Poliorctica, *Julii African*i Cestros, *Meletium* de natura hominis, *Harpocrationem*, & Græce denique ac Latine *Menandrum* Rhetorem de divisione causarum in genere demonstrativo. Nihil horum ab illo tempore constat editum esse à Meursio: quos autem vocat historiarum Theodori Metochitæ libros, hos Græce pridem habemus vulgatos post id tempus sub nomine *Michaëlis Glycæ* Annalium, de quibus dixi Volum. VI. p. 156. Non vero Glycam sed Theodorum esse illarum auctorem Meursius persuasit sibi ex MSto Codice; unde & Henricus Ernstius lib. 2. Observationum cap. 36. p. 161. *Annalium auctor quod non sit Michaël Glycæ cognomento Siculus sed Theodorus Metochita*,
k k k k 3

gem & Francos atque Alemanos ex Agathiæ lib. 2. Armaturæ Macedonum ac Romanorum comparatio ex Polybii ecloga Hist. XVII. præliorum Alexandri cum Thracibus, Triballis, Getis, Taulantiis, & ad Granicum amnem cum Persis, ex Arriani libro I.

in, Clariss. Dn. Meursius manifesto deprehendit, qui *Annales ipsos ex MS. antiores Græce & Latine in lucem emitteret.* Pro eadem sententia militat V. C. Christophorus Frid. Bodenburgius, Rector Gymnasii Berolinensis in dissertatione inserta Miscellaneis Lipsiensibus T. XII. p. 23. seq. Idem testatur manu exaratum se habere Theodori Metochitæ *ῥησιν δὲ πρὸς κτίσεως κόσμου διεξίεν πρὸς τὴν ἑξῆς καὶ τὴν γῆς κ. τ. λ.* illum ipsum scilicet Codicem ex quo Meursius historiam illam publici juris facere voluit, & quem laudati Bodenburgii antecessori donavit illustris Vir Samuel Pufendorfius, cui aliorum postumorum Meursianorum editionem debemus.

- 15, *Lycophronis* Chalcidensis Alexandra, poema obscurum cum metaphrasi Josephi Scaligeri, & Meursii amplo commentario quem composuit annos natus XVII. Lugd. Bat. 1597. 8. Idem commentarius recusus in utraque editione Lycophronis luculenta Oxoniensi, illustris viri Joannis Potteri 1697. 1702. fol. ut dixi lib. 3. c. 16.
16. Ad *Theocritum* spicilegium. Lugd. Bat. 1597. 8. In hoc p. 170. *Adamantii* locum ex *Polemonis* Physiognomonicis emendandum docens, ostendam id, inquit, cum aliquando utrumque illum auctorem ab innumeris mendis vindicatum publico donabo. Petri Scriverii decernum libros laudat p. 105. & 37. & ad calcem voluminis exhibet speciminis loco capita quædam e suis Variarum Lectionum libris.
17. *Astrampsyschi* versus onirocritici, Græce & Latine cum notis & castigationibus. In capite ultimo mantissæ (*) Criticæ, subjectæ libro de luxu Romanorum, Hagæ Comitum 1605. 4. & Hafniæ 1631. 4.
18. *Helladii* Besantinoi Grammatici Chrestomathia ex Photii Cod. 279. cum versione Andreæ Schotti & Meursii notis, in quibus etiam de Dionysii variis differitur. Ultrajecti 1687. 4. ad calcem librorum Meursii postumorum de regno Laconico & Atheniensium Piræco: & in Tomo decimo thesauri Antiquitatum Græcarum Gronoviani.
19. Glossarium Græco barbarum Lugdun. Bat. 1594. 4. & editio auctior 1614. 4. Iquo præter vocabulorum quinque millia & quadringenta, Officia atque dignitates Imperii CPolitani tam in Palatio quam Ecclesia aut militia explicantur & illustrantur. Vide quæ notavi Volum. X. p. 102.

Cætera

(*) Hanc mantissam omisit Clariss. Grævius, qui Meursii librum de luxu Rom. curavit: cudi Tom. VIII. thesauri Antiquitatum Rom.

Cætera scripta in quibus Meursius antiquitatibus & scriptoribus Græcis insignem lucem attulit, hæc sunt, rarius antea obvia, sed recusantur in thesauro Antiquitatum Gronoviano, vel ex MSto auctoris recens in lucem prolata.

20. Æschylus, Sophocles, Euripides, sive de Tragœdiis eorum, libri tres; *nunc ex ipsius Auctoris chirographo aucti. Theaur. Gronov. T. X. p. 393. Lugd. Batav. 1619. 4.*
21. Archontes Athenienses, sive de iis, qui Athenis summum istum Magistratum obierunt, libri quatuor, *nunc ex ipsius Auctoris chirographo (*) aucti T. IV. p. 1141. Lugd. Bat. 1622. 4.*
22. Areopagus, sive de Senatu Areopagitico, liber singularis, *nunc ex ipsius Auctoris chirographo aucti T. V. p. 2065. Lugd. Batav. 1624. 4.*
23. Athenæ Atticæ, sive de præcipuis Athenarum antiquitatibus Libri III. *nunc ex ipsius Auctoris chirographo aucti T. IV. p. 817. Lugd. Bat. 1624. 8.*
24. Bibliotheca Attica, sive de antiquis Atticis scriptoribus, eorumque item operibus deperditis, ordine nominum Alphabetico libri IX. *ex chirographo Auctoris nunc primum editi. Gronov. T. X. p. 1393.*
25. Fortuna Attica, sive de Athenarum origine, incremento, magnitudine, potentia, gloria, vario statu, decremento, & occasu, liber singularis. *nunc ex ipsius Auctoris chirographo aucti T. V. p. 1677. Lugd. Bat. 1622. 4.*
26. Atticarum Lectionum libri VI. in quibus antiquitates plurimæ proferruntur, *nunc ex ipsius Auctoris chirographo aucti T. V. p. 1757. Lugd. Bat. 1617. 4.*
27. De Populis, & Pagis Atticæ, liber singularis, in quo antiquitates Atticæ plurimæ, *cum supplementis Auctoris, & Jacobi Sponii. T. IV. p. 673. Lugd. Bat. 1616. 4. & paralipomena edita cum Thesæo Meursii, Ultraj. 1684. 4.*
28. Regnum Atticum, sive de Regibus Atheniensium, eorumque rebus gestis, libri III. *nunc ex ipsius Auctoris chirographo aucti T. IV. p. 1017. Amst. 1633. 4.*
29. Themis Attica, sive de Legibus Atticis, libri II. *T. V. p. 1945. Trajecti ad Rhen. 1685. 4.*
30. Bibliothecæ Græcæ libri tres, quibus litterarum ordine scriptores deperditi

(*) Meursiana MSS. in Bibl. Regiam Holmensem illata sunt ex spoliis vastatâ in Bello Danico à Succis Sora. Vide Nic. Heinssii Epist. ad Jo. Frid. Gronovium p. 474.

- perditi recensentur. Sed in *Diocle* definit, ex *chirographo Auctoris nunc primum editum opus* T. X. Gronov. p. 1181.
31. Cecropia, sive de Athenarum arce, & ejusdem antiquitatibus, liber singularis, *nunc ex ipsius Auctoris chirographo auctus* T. IV. p. 905. Lugd. Batav. 1622. 4.
32. Ceramicus geminus, sive de Ceramicis Atheniensium utriusque antiquitatibus liber singularis postumus. T. IV. p. 957. Trajecti ad Rhēn. 1663. 4.
33. Denarius Pythagoricus, sive de numerorum, usque ad Denarium, qualitate, ac nominibus, secundum Pythagoricos, liber singularis, T. IX. p. 1329. Lugd. Bat. 1631. 4.
34. Dionysius, sive de Auctoribus istius nominis, eorumque scriptis, liber singularis, & *nunc primum ex chirographo Auctoris editus*. T. X. p. 577.
35. Eleusinia, sive de Cereris Eleusiniæ sacro, ac festo, liber singularis, *nunc ex ipsius Auctoris chirographo auctus* T. VII. p. 109. Lugd. Batav. 1619. 4.
36. Græcia Feriata, sive de Festis Græcorum, libri VI. *cum notis & marmore νεμωκαθαψίωρ*. additis figuris. T. VII. p. 701. Lugd. Bat. 1619. 4.
37. De Funere liber singularis, in quo Græci & Romani ritus. T. XI. p. 1703. Hagæ Comitum 1604. 8. & deinde in Germania 8. licet titulus eundem annum & Hagam Comitum præferat.
38. De Heraclide Pontico, aliisque ejus nominis, & eorum operibus, dissertatio, *nunc primum ex chirographo Auctoris edita*. T. X. p. 605.
39. Miscellanea Laconica, sive variarum Antiquitatum Laconicarum libri IV. postumi. T. V. p. 2281. Amst. 1661. 4.
40. De Regno Laconico liber singularis postumus T. V. p. 2209. Ultraject. 1687. 4.
41. Græcia ludibunda sive de Ludis Græcorum liber singularis, *cum supplementis Claudii Salmassii*. T. VII. p. 941. Lugd. Bat. 1622. 4. & cum Danielis Souferii libris III. de tabula lusoria, alea & variis ludis. 1625. 8.
42. Orchestra, sive de Saltationibus Veterum, liber singularis, T. VIII. p. 1234. Lugd. Bat. 1618. 4.
43. Panathenæa, sive de Minervæ illo gemino festo, liber singularis, *nunc ex ipsius Auctoris chirographo auctus*. T. VII. p. 77. Lugd. Bat. 1619. 4.

44. Piræus, sive de Piræo, Atheniensium portu celeberrimo, & ejusdem antiquitatibus liber singularis postumus. *Gronov. T. V. p. 1929* Ultrajecti 1687. 4.
45. Pisistratus, sive de ejus Vita, & Tyrannide, liber singularis, *nunc ex ipsius Auctoris chirographo auctus. T. V. p. 1397.* Lugd. Bat. 1623. 4.
46. De Puerperio Syntagma. *T. VIII. p. 1417.* prodierat cum libro de funere, Hagæ Comitum 1604. 8.
47. Solon, sive de ejus Vita, Legibus, Dictis, atque Scriptis. liber singularis, *nunc ex ipsius Auctoris chirographo auctus T. V. p. 1993.* Hafniæ 1632. 4.
48. Theophrastus, sive de illius libris, qui injuria temporis intercidunt, liber singularis. *T. X. p. 621.* Lugd. Bat. 1640. 12.
49. Lectiones Theophrastæ, in quibus eorum librorum, qui supersunt, loca aliquot emendantur. *T. X. p. 647.* Lugd. Bat. 1640. 12.
50. Theseus, sive de ejus vita, rebusque præclarissime gestis, liber singularis postumus *T. X. p. 465.* Ultraject. 1684. 4.

His denique accedunt, quibus in thesauris Antiquitatum locus datus non est (quoniam exempla primæ editionis in tabernis librariis adhuc extabant) 51. De Cretæ insulæ rebus & antiquitatibus libri IV. De Cipro, libri II. & de Rhodo liber I. qui postumi commentarii ex potentissimi Sueciæ Regis Bibliotheca in lucem dati sunt a celeberrimo Grævio Amst. 1675. 4.

XXII. FRIDERICO SYLBURGIO Veterensi, discipulo Laurentii Rhodomanni (a) accurate recensitos & ex Wecheliana atque Comeliniana officina emendatè excusos, insignes scriptores Græcos in acceptis referimus, notis & castigationibus eruditissimis, locupletissimisque indicibus Græcis & Latinis instructos atque exornatos, *Aristotelem*, Græce, quinque Voluminibus Francof. apud Wechel. 1587. 4. cum scriptis nonnullis *Theophrasti, Alexandri Aphrodisi, Cassii, Sotionis, Polemonis, Adamansii & Melampodis: Dionysium* Halicarnassum, Græce & Latin. Francof. 1586. fol.

L I I I

apud

- (a) Vide si placet quæ de Sylburgio dixi Volum. 2. hujus Bibl. p. 168. seq. ubi Aristotelem ejus recensco. Epitaphium illi Heidelbergæ positum ita se habet: *V. Cl. Friderico Sylburgio Veterano Hassio, Græca lingua Instauratori accuratissimo, Philosophicorum aque ac Historicorum scriptorum Anagnosta diligentissimo, nimis tandem vigilis ac typographicis laboribus consumto & die Febr. ult. XVI. A. C. MDXCVI. Et. LX. de curvis Heidelbergæ erepto, Monumentum hoc Memoria & Honoris ergo fieri fecit Hares.*

apud Wechel. *Clementem* Alex. Græce, Heidelberg. apud Commelin. 1592. fol. *Iustinum* Martyrem, ibid. 1593. fol. Græce & Latine. Nec non *Theodoriti* libros XII. de curatione Græcarum affectionum, Græce & Lat. apud Commelin. 1592. fol. *Andrea* Cretensis in *Apocalypsin*, Græce & Lat. ibid. 1592. fol. *Etymologicon* magnum, Græce 1594. 2. apud Commelin. fol. *Apollonii* Grammaticii *Syntaxin*, Græce & Latin. Francof. apud Wechel. 1590. 4. *Saracenica* sive collectionem scriptorum de rebus ac religione Turcorum, Græce & Latine editam apud Commelin. 1595. 8. de qua lib. V. c. 5. §. 27. Volum. VI. p. 689. sq. Sententias (a) *Theognidis*, *Phocylidis*, *Pythagora*, *Soloni*, *Naumachii*, *Callimachi*, *Eveni Parii*, *Rhiani*, *Eratothenis*, *Panyasidis*, *Lini*, *Menecrati*, *Posidippi*, *Metodori*, *Simonidis* & *Antimachi*, Græce & Lat. Heidelb. 1596. 8. apud Commelin. & Francof. 1603. 8. & Ultraject. 1651. 12. de quibus lib. 2. cap. XI. §. 7. Idem Sylburgius operam non contemnendam præstitit *Herodoti*, quæ in editione hujus scriptoris Græco latina luculenta Wecheliana Francof. 1608. fol. curante Gothofredo Jungermanno conspicitur. Nic. Cleynardi Grammaticam Græcam post Petrum Antesignanum illustravit supplevitque Francof. apud Wechel. 1580. 4. 1587. 8. & Hanov. 1602. 4. Ejusdem rudimentorum Græcæ Linguae ad postremam Rameæ Grammatices editionem conformatorum libri III. intermixtis plenioribus præceptis. ibid. 1582. 8. Alphabetum Græcum. 1591. 8. (b) Henricum Stephanum quoque adjuvit in adornando Græcæ linguæ thesauro, composuitque Catalogum MSS. Codicum Græcorum Bibliothecæ divitis Palatinæ, qui cum Henr. Altingii Hist. Eccles. Palatina & variis litterariis aliorum monumentis, opusculis & Epistolis prodiit Francof. 1701. 4. Sed hoc loco non præterunda ampla & accurata Sylburgii collectio *scriptorum Elisei Romani*, Francof. apud Wechel. 1588. 1599. fol. tribus Voluminibus, quorum duo priora Latinos scriptores complectuntur, *primum* quidem fastos Capitolinos à Carolo Sigonio suppletos cum ejus libro de nominibus Romanorum, Messalam Corvinum de progenie Augusti. Florum, Vellejum, Sex. Aurelium Victorem, Sextum Rufum sive Rufum Festum, Eutropium, Cassiodori Chronicon, Jornandem de rebus Geticis & de Ma-

rii,

(a) Hoeschelium quoque Gnomiconum editionem ad tres MSSos Codices meditarum disci ex Gudij Epistolis p. 188.

(b) Laudat Adolphus Clarmundus sive Rudigerus T. I. Vitarum, editarum Germanice p. 77. etiam Frid. Sylburgii de veteri scriptura, vulgatum Norimbergæ 1591. 8. quod scriptum non vidi.

rii, Lepidi & Sertorii bellis Civilibus Julium Exsuperantium. *Secundo* exstant Svetonius, sex scriptores Hist. Augustæ Ælius Spartianus, Julius Capitolinus, Ælius Lampridius, Vulcatius Gallicanus, Trebellius Pollio & Flavius Vopiscus. Post hos Ammianus Marcellinus, Pub. Victor & incertus alter de regionibus Urbis Romæ cum Pomponii Læti Compendio Hist. Romanæ & Jo. Baptistæ Egnatii Principum Rom. libris III. notisq; ejusdem Egnatii, Theodori Pulmanni & Henr. Glareani in Svetonium. Sed *tertius* Tomus præsentis loci est inprimis, quo Græci scriptores continentur hoc ordine:

FASTI Consulares Latini & Græci, a primis consulibus Bruto & Collatino, usque ad XVIII. consulatum Heraclii Augusti: hoc est, ab anno urbis CCXLIV, usque ad annum ejusdem MCCCLXXX. pag. 1.

EUTROPII Breviarium historiæ Romanæ; ejusdemque Græca metaphrasis *Paanii*; (†) ab urbe condita usque ad Valentinianum & Valentem Augustos, h. e. usque ad annum urbis MCXVII. p. 63.

DIONIS Epitome, (*) per *Joann. Xiphilinum* facta, XXV. Imperatorum historiam completens, a Cn. Pompejo & C. Julio Cæsare usque ad Alexandrum Augustum; h. e. ab anno urbis DCLXXXIV. usque ad ann. ejusdem DCCCCLXXXI. p. 137.

HERODIANI suorum temporum historia, decem Imperatorum res gestas continens; a morte Marci usque ad initium Gordiani III. h. e. ab anno urbis DCCCCXXXII. usque ad ann. ejusdem DCCCCXC p. 463.

ZOSIMI Nova historia, Herodiani seriem, post brevem superiorum temporum repetitionem, continuans, usque ad Honorium & Theodosium juniorem; h. e. usque ad annum urbis MCLXIV. Christi CCCCXII. p. 632.

JULIANI CÆSARES, sive per Satyram quandam inducti Principes Romani, a Julio Cæsare usque ad Constantinum & filios. p. 832.

EX OLYMPIODORO (**) per Photium Cod. LXXX. excerpta, de rebus sub Theodosio minore gestis. p. 853.

L I I I 2

E SVIDA

(†) De *Paanio* & *Capitone Lycio* Græcis Eutropii interpretibus dixi in Bibl. Latina lib. III. c. 9.

(*) Hanc intellige, quando Dionem Cassium ab Sylburgio editum leges in Rev. D. Jo. Fabricii, Helmstädtiensis Theologi hist. Bibliothecæ suæ T. IV. p. 386. Sylburgii notæ ad Xiphilinum recusæ ad calcem Dionis Græco Latin, in edit. Wechel, Hanov. 1606. fol.

(**) De hoc dictum Volum. VI. p. 238.

E SVIDA excerptæ Cæsarum vitæ, a C. Julio Cæfare, usque ad Theophilum Michaelis Amorræi filium, quæ si essent integræ, ad MDLXXX annorum hoc volumine contineretur historia; p. 856.

Loca Suidæ sunt in vocibus: Γάιος, Αὐγαστος, Τιβέριος, Καλλιόλας, Κλάυδιος, Νέρων, Ὀθων, Βιτέλλιος, Βεσπασσιανός, Τίτος, Δομετιανός, Νέρβας, Τραϊανός, Ἀδριανός, Ἀντωνίνος, Μάρκος, Εἰρηός, Κόμοδος, Ἰσλιανός, Σεβήρος, Ἀντωνίνος ὁ Σευήρης. (De Macrino in voce Ὠρηνάλωμα.) Ἀλέξανδρος ὁ Μαμαίαις, Μαξιμῖνος, Δέκιος, Αὐρηλιανός, Καρῖνος, Διοκλησιανός, Κωνσταντῖνος ὁ μέγας, Ἰσλιανός, Ἰοβιανός, Οὐαλέντινιανός, Οὐάλης, Γεραππός, Οὐαλεντινιανός ὁ νεός, Θεοδοσίος, Θεοδοσίος ὁ νέος. (De Marciano in Συμμεών.) Λέων ὁ Μακέλλης, Ζήνων, Βασιλίσκος, Ἀναστάσιος, Ἰστυριανός, Τιβέριος, Μαυρίκιος, Ἡράκλειος, Ἰστυριανός ὁ ῥινόκερος, Φιλιππικός ὁ Βασιλάνης, Ἀρτέμιδος, Κωνσταντῖνος υἱὸς Λέοντος, Μιχαήλ ὁ μὲν τὸν Ἀρμένιον Λέοντα, Θεόφιλος υἱὸς Μιχαήλ τοῦ Ἀμωραίου.

IMPERATORUM Chronologica series duplex ex MS. Græco Bibl. Palatinæ: prior, a Julio Cæfare usque ad Michaelē Comnenum, p. 894. posterior, a Julio Cæfare usque ad Constantinum & Romanum ejus socerum, p. 898-900.

Annotationes Frid. Sylburgii, & Rerum verborumque geminum Inventarium locupletissimum Græcum & Latinum. p. 901-1052.

De fastis Græcis, qui in hoc volumine familiam ducunt, Sylburgium audire juvat:

FRIDR. SYLBURGIUS Candido lectori S.

Quemadmodum superiores duos tomos a Fastis consularibus, (*) velut primis elementis, exordiri visum est; ita hunc tertium, Græcis scriptoribus dicatum, a Græcis fastis auspiciari libuit; præsertim cum illi a Carolo Sigonio & Onuphrio Panvinio, accuratissimis antiquitatis scrutatoribus, toties laudati, a nemine hucusque in lucem fuerint editi. Eorum apographum duplex ab Antonio Augustino, viro amplissimo, & de

(*) Capitulinis, quos illustrarunt Car. Sigonius & Onufrius Panvinus.

de antiquitate præclare merito, profectum esse intelligo: alterum, prius, usque ad Antonini Caracallæ imperium: alterum, prolixius, iue ad imperium Heraclii deductum. Prius, Sigonio primum communicatum, pervenit post etiam ad alios: nuper autem ab Joanne Vintio Pinello, & Antonio Ricobono, viris ut doctrina clarissimis, ita et vetustatis instaurandæ studiosissimis, Patavio ad nos missum est. Alium, quod Panvinus ab eodem Antonio Augustino se accepisse, aliquot oculis testatur, diu per amicos hinc inde perquisivi. Tandem præter expectationem non ἐκλογὴ illa se obtulit, sed ipsum Chronicon, (*) e quo consulum seriem ab aristocratiae initio, usque ad Heraclii XVIII. consulum, idem Antonius Augustinus exscriptam Panvinio impertiverat. Id Chronicon primum in Sicilia (**) vetusta bibliotheca est inventum ab anonymo Surita: deinde ab Antonio Augustino prius in Italiam, post Hispaniam translatum. Ex eo descriptum exemplar Andreas Darmas, Græcus librarius, Isaaco Casaubono, cum aliis nonnullis libris veteris, vendidit: Casaubonus mihi hoc vere iustis conditionibus emanavit. Cujus ut aliquæ primitiæ oculis in publicum exirent, primum in Fastorum partem, quam a Pinello & Ricobono acceperam, cum eo exemplari contuli, & simul Latine exposui: deinde reliquam partem, a Caracallæ anno quarto, usque ad Heraclii XVIII. consularum, in Chronicon nostrum desinuit, eadem methodo qua inchoata erat istorum ratio, pertexui. Res gestas unicuique consulatui subiectas, de ustris omisi; primum, quia diversarum gentium erant; deinde, quia quæ proprie huc pertinent, ab hujus tomi auctoribus sat prolixè sunt statæ: tum, quia id ipsum Chronicum cum aliis ejusdem argumenti Chronologiis alio tempore commodiore in publicum emittere statui. Porro etiam Græci fasti aliquot locis mutili, nonnusquam depravati sunt, ubi etiam a Latinis discrepant; Latinos ex Panvinii editione Græcis e

L I I I 3 regione

(*) Hoc est quod sine Auctoris nomine Scaliger cum Eusebio suo edidit, acceptum à Casaubono: edidit autem Græce hoc titulo: *Περὶ τῆς χρονικῆς ἀπὸ Ἀδαμ ἕως τοῦ Ἡρακλείου βασιλείας*. pag. 227--299.

(**) Inde *fastorum Siculorum* nomen. Sic fasti Græci Theonis quos appendice ad diff. Cyprianicas edidit Clariss. Dodwellus, vocantur, *fasti Florentini*, quia expressi è MS. Bibl. Mediceæ: majusculis exarati litteris sine accentibus aut aliis notis. Hosce etiam habes ad calcem fastorum Consularium V. C. Petri Relandi p. 757, sq. Trajecti ad Rhodum, 1715, 8.

regione apponendos censui; ut alteri alteros nunc explerent, nunc explanarent aut corrigerent. Olympiadas Græcus auctor ad Heracliumusque continuavit: Panvinus in Constantini magni temporibus intermisit, & Indictiones pro illis posuit. Eas, ut apud utrumque auctorem reperi, interiori margini bona fide adscripsi. Annos ab urbe condita, in exteriori margine notavi: in quibus prior numerus est Varronis & aliorum insignium auctorum; posterior, Verrii Flacci & Capitolinarum tabularum. Expressit vero & Panvinus utrumque numerum in prioribus duobus Fastorum libris: in posterioribus autem, & in Commentario, Varronianam numerationem, ut receptiorem, est secutus: nec ego aliam mihi rationem hic sequendam existimavi, quapropter Græcis quoque eosdem numeros ex adverso apposui; ut conferendi via esset expeditior. A Varrone autem Græcus auctor quantum distet, scire si cupias, Varro Olympiadis sextæ anno tertio, hoc autem Chronicon, Olympiadis septimæ anno quarto urbem conditam scribit: quinque scilicet annis serius quam Varro tradidit. Annos Christi, Latinis litteris expressos, Panvinus numerare incipit ab anno urbis 751. id est ab Augusti XIII. & Silviani consulatu: Græcum autem Chronicon a sequente consulatu, Lentuli & Pisonis; quem annum ab orbe condito idem Chronicon statuit 5507. Hæc tibi significanda duxi lector: tu eis utere fuere, primisque hujus beneficii auctoribus Pinello, Ricobono, & Casaubono, si alias referre gratias nequis, saltem optima quæque mecum precare. Francos Kal. Maji MDLXXXIX.

XXIII. Ἐμπόρευμα εὐσεβείας, quo continentur Miscellanea, duæ nimirum homiliæ S. Chrysostomi περὶ προσευχῆς sive de precatatione p. 1 & 10. cum centuria illustrium ex ejus operibus, ἀπανθισμάτων & sententiarum p. 49--107. & duæ Basilii Magni homiliæ in illud, πρὸς ἑαυτὸν, attende tibi ipsi p. 21. & περὶ ταπεινοφροσύνης, de humilitate p. 37. Carmina quædam S. Gregorii Nazianzeni p. 108. Methaphrasis Græca heroica Jonæ Prophetæ & Psalmorum I. XV. XXIII. CXXXIII. CXXXIV. auctore JOHANNES GASPARE SVICERO, (*) qui hunc utilem librum juvenum

(*) Hic est de quo A 1677. Carolus Patinus itineribus Gallice editis p. 257. j'y (à Zurich) ay connu quelques personnes fort doctes: Monsieur Suvicer entre autres, qui fait luy seul plus de Grec que tous les Grecs de la Grece, & que j'estime encore plus pour sa probité que pour sa science... De hujus Sviceri Lexico Græco dixi Volum. I. præsentis B. bl. p. 88. & de thesauro ejus Ecclesiastico, Volum. IV. p. 570. Eiusdem Ratio syntaxis apud Græcos, exemplis Novi Test. & Patrum Græcorum illustrata Tiguri 1551.

num commodò collegit, & ad calcem voluminis separatim singulorum subjecit latinam versionem p. 129--276. adjuncto denique *Plutarchi* libro de puerorum institutione, diviso in capitula CLI. Græce p. 277. & Latine p. 305--335. Tiguri 1681. 12.

XXIV. Λέξεις ῥηταί. Græcarum sententiarum Centuriæ, pro adultioribus scholæ *Scarenfis* alumnis excerptæ & cum Latina versione editæ ab HAQVINO SPOLE. Upsaliæ 1712. 8. Centuria prima ex *Nemesio*: secunda ex *Thucydide* & *Isocrate*: Tertia ex variis auctoribus: quarta itidem sententias ex variis Miscellaneas & proverbia complectens. Quinta ex *Clementis* Alex. Pædagogo. Septimæ denique centuriæ loco *Demophili* sententiæ & similitudines, de quibus dicere me memini lib. 2. cap. 13. in catalogo Pythagoricorum, ubi de Secundo. Non omittendum autem in Bibliothecæ Palatinæ duobus Codicibus MSS. teste Frid. Sylburgio in Catalogo MSS. illius Bibl. p. 106. hæc sententias occurrere non sub *Demophili* sed *Democrisi* nomine, atque ita etiam in Codice Cæsareo de quo Lambecius VI. p. 120. Γνώμαι κατ' ἐκλογὴν ἐκ τῶν Δημοκρίτου καὶ Ἐπικλήτους καὶ ἑτέρων σοφῶν. Eædem similitudines ac sententiæ sub *Demophili* nomine Græce & Latine subiectæ etiam leguntur Maximo Tyrio in edit. Oxon. 1677. 12.

XXV, Ποικίλη ἱστορία, sive novus historiarum fabellarumque delectus cum notis & versione, in usum scholæ *Esomenfis*. Curante JOANNE UPTONO. Plutarch. καθάπερ πῆς χάρακας οἱ γεωργοὶ τοῖς φυτοῖς ἐξαρπάζουσιν, ἕτως οἱ νόμιμοι τῶν διδασκάλων ὀπμιελῆς πῆς ὑποθήκας καὶ

1551. 8. Observationes sacræ prodierunt ibid. 1665. 4. Sed Symbolum Nicæno CPolitanum ex antiquitate ecclesiastica illustratum, diudemum post auctoris obitum lucem vidit Trajecti ad Rhen. 1718. 4. Patri in munere Canonici & Professoris Græcæ Linguae Tiguri successit filius *Joannes Henricus Suicerus* A. 1683. qui deinde Heidelbergam ut Theologiam doceret vocatus obiit A. 1705. 23. & cum Patre nominati hoc loco mersetur ob editum Tiguri A. 1699. 4. commentarium in Epistolam ad Colossenses, cui subjiunguntur Orationes duæ de fati Græciæ antiquæ Ethnicæ & Græciæ Christianæ usque ad A. C. 1451. quo CPolis Turcarum facta fuit spoliū, & tertia de internis Ecclesiæ Reformatæ terroribus. Nec non specimen metaphraseos Græcæ rhythmicæ Psalmorum 47. 117. 121. 133. 134. autore *Beato Holzthalbio*, Præfecto Comitatus Badensis. De aliis Sviceri filii scriptis, Jo. Jacobus Scheuchzerus in novis lit. Helveticis Ao. 1705. pag. 17. seq.

καὶ ᾠδῶν εἰσὶν ᾠδῶν πηγνύσιν ὅς νείεις, ἢ ὁρῶν τῶν ἐλασάνοι τῶ ἡθῆ.
 Lond. 1701. 8. In hoc libello exhibentur capita sexaginta selecta ex *Æliani* variis historiis, quem auctor eorum qui fabellas conscripsere, omnium facile principem appellat. Hinc ex *Polyano* capita triginta & quatuor, quem præclara Imperatorum ac Ducum facta laudat summa eruditione & brevitate non imitanda, octo libris persecutum. Porro ex *Aristotelis* II. 21. Rhetoricor. fabulas Stesichori & Æsopi, & ex *Dionysio* Halicarnasseo, Menenii Agrippæ. *Maximi Tyrii* de hominibus μετψυμοίσις, & unde malum. Denique ex *Herodoto* selectæ narrationes undecim. Græce hæc omnia versione Latina ad calcem voluminis separatim excusa.

XXVI. THOMAS GALEUS (*) vir eruditiss. præter luculentas editiones Græco-latinas notis illustratas *Herodoti*, Lond. 1679. fol. & *Jamblichi* de mysteriis Ægyptiorum Oxon. 1678. fol. notasque in *Hermie* irrisionem Philosophorum Gentilium, in editione V. C. Guillemi Worth, Oxon. 1700. 8. vulgavit tres collectiones scriptorum Græcorum, quas hoc loco referre non ab re fuerit. Sunt autem:

I. *Historia Poëtica scriptores antiqui* Græce & Latine cum brevibus notis & Indicibus necessariis, præmissa de scriptoribus Mythologicis dissertatione. Paris. 1675. 8.

Apollodori Atheniensis Bibliothecæ libri III.

Canonicis

(*) Decanus Eboracensis, defunctus A. 1702. 8. April. de quo Antonius Wood in *Athenis* Oxoniensibus p. 849. Cætera *Thoma Galei* scripta sunt: Notæ in Lactantium de moribus persecutorum, in edit. Pauli Bauldry; Ultraj. 1692. 8. Edidit quoque Ingulsi historiam Croylandensem. Act. Er. 1685. p. 143. Annales Marganenses &c. (Act. Er. T. 1. supplem. p. 108. Bibl. universelle T. XI. p. 397. Nouvell. Rep. lett. 1688. pag. 581. 813.) Historiæ Britanicæ, Saxonicæ, Anglo-Danicæ scriptores quindecim. Oxon. 1691. fol. (Act. Er. 1692. p. 1. seq.) Antonini Iter Britannicum commentariis illustratum, post parentis obitum vulgavit filius *Rogerus Gale* Lond. 1709. 4. (Bibl. ancienne & moderne T. 1. p. 128.) Hujus fratris, *Samuelis Gale*, historia & Antiquitates Ecclesiæ Cathedralis Wintoniensis publici juris factæ Anglice Lond. 1715. 8. vide Acta Erud. T. 6. supplementi p. 392. Non est porro confundendus cum Thoma nostro, quod à multis fieri video, parens ejus *Theophilus Gale* Theophili F. plurimum & ipse eruditorum scriptorum auctor ut sunt Theologia generalis Lond. 1676. 8. Atrium Gentium (the court of the Gentiles, or a discourse, touching the original of human literature both Philologie and Philosophie, from the Scriptures and Jewish Church) Oxon. 1672. 4. ne alia memorem quæ apud Antonium Wood in laudato opere, p. 451. & in Johannis Prince libro Anglice edito de claris Devonienensibus (the worthies of Devon) videri possunt. Obijt ille A. 1677.

Cononis narrationes quinquaginta, ex Photii Cod. 186.

Ptolemai Hephæstionis novæ ad variam eruditionem historiæ libri VII. ex Photii Cod. 190.

Parthenii Nicaënus de amatorii affectionibus liber.

Antonini Liberalis transformationum collectio.

De Apollodoro, Parthenio & Liberali dictum à me est lib. 3. c. 27. de Conone lib. 3. cap. 15. & de Ptolemæo Chennō Hephæstionis patre, Grammatico, Volum. IX. p. 440. seq.

II. *Opuscula Mythologica, Physica & Ethica*, Græce & Latine, Cantabrig. 1671. 8. & ex nova recognitione Amst. 1688. 8. apud Henr. Wetstenium in qua meliore & auctiore editione scripta quædam asterisco à me notata, accesserunt, sicut vicissim in hac desideratur Heliodorus Opticus, ob argumenti dissimilitudinem non sine causa hic omissus.

Palaphati de incredibilibus Historiis p. 1.

Heracliti Grammatici de incredibilibus p. 67.

Anonymi, longe Heraclito recentioris de Incredibilibus p. 83. De hisce tribus dixi lib. 1. c. 22.

* *Bracthenii* Cyrenæi, Catasterismi p. 97. De hoc lib. 3. c. 18.

Phurnuti de natura Deorum Commentarius p. 137. Hic Cornutus aliis de quo lib. 2. c. 15. p. 398. seq.

Salustii Philosophi de Diis & Mundo p. 237. De hoc mox infra quædam sum dicturus.

* *Homeri* Poëtæ vita, quam Dionysio Halicarnasseo Clariss. Galeus tribuit p. 281. Vide quæ lib. 2. cap. 1. §. 4.

* *Heraclidis* Pontici allgoriæ Homericæ p. 405.

Merebatur etiam adjungi liber Græce & Latine editus à Gesnero, cui titulus *Ἡράκλειτος διήγησις εἰς τὰς καθ' ὁμῆρον πλάνας, ἧ Ὀδυσείας μετὰ πινος θεωρίας ἡθικῶν τε φιλοπονηθεῖσα*. Emerici enim Bigotii judicio (*) scriptum hoc auctorem habet Heraclidem Ponticum, nisi malis Porphyrio illud tribuere. Vide quæ lib. 1. cap. 22. §. 2.

Ocellus Lucanus Philosophus de Universi natura. p. 499. De hoc lib. 2. cap. 13.

M m m m

Timæi

(*) Apud Menagium cap. 10. Anti Bailleti,

Timæi Locri de anima Mundi & Natura p. 539. De hoc lib. 3. cap. 1. ubi de Timæo Platonis, & lib. V. c. 26. ubi de Procli commentariis in Platonis Timæum.

Theophrasti notationes morum p. 567. De his lib. 3. cap. 9. §. 13.

Demophili similitudines seu vitæ curatio ex Pythagoreis p. 611.

Democrati Philosophi aureæ sententiæ p. 626.

Secundi Athenienfis Sophistæ sententiæ p. 640. De Demophilo, Democrate & Secundo vide sis lib. 2. c. 13. Secundi sententias ex MS. Gudiano recensitas exhibui hoc ipso volumine supra p. 565. seq.

Sexti Pythagorei sententiæ è Græco in Latinum à Rufino versæ p. 643. De his quoque paullo infra.

Ex quorundam *Pythagoreorum* libris fragmenta, in quibus de Philosophia Morali agitur p. 657. De his dixi lib. 2. cap. 13. §. ult. *Ἀλεξίς* autem antiscepticas, quas cum versione & notis nobilis Viri Joannis North in editione Amstelodamensi Galeus exhibet, ex MS. Codice recensitas dedi Volum. XII. p. 617. seq.

De *Heliodori* Opticis quæ in Cantabrigensi exhibita editione, in Amstelodamensi Galeus omisit, dicere me memini lib. V. cap. 6. Volum. VI. p. 799. seq. Habetur etiam in Cantabrigensi editione libellus sive Epistola Ludovici Nogarolæ, Comitæ, ad Adamum Fumanum, Canonicum Veronensem, de Viris illustribus, genere Italis, qui Græce scripserunt, subjectus pridem ab Nogarola editioni Venetæ Ao. 1559. Ocelli Lucani. Hanc Epistolam in Amstelodamensi editione à Galeo præteritam, recudi feci Hamb. 1709. 8. cum Bernardi à Mallincrot centuriis quinque paralipomenon ad Vossium de Historicis Græcis, & Christophori Sandii notis & animadversionibus ad Vossium de Historicis Latinis, atque Johannis Hallewordi de Historicis Latinis spicilegio. Habet autem editio Amstelodamensis opusculorum à Galeo selectorum hoc singulare, quod in Græcis nulla occurrunt scripturæ compendia, quas abbreviaturas vulgo appellant, operam dante V. C. Marco Meibomio, ut non tantum emendate hic liber prodiret, sed etiam singulæ litteræ diserte typis exscriberentur, quod etiam in præclara illa Diogenis Laërtii editione Westeniana, & paucis quibusdam libris aliis observatum, consilio nescio an valde probando iis, qui non manu exaratos tantum Codices, sed priores etiam editiones tanto difficilius lectum iri deinceps

con-

conquerentur, si omnibus ejusmodi compendiis scripturæ à tyronum usu remotis, occasionem illorum lectioni adsuendi juvenuti eripi contigerit. Nihil porro ex hac Collectione video mihi superesse, quam ut de Salustio qui de Diis scripsit, ac de Sexti sententiis pauca quædam subjungam.

1. SALUSTII Philosophi libellum περὶ Θεῶν καὶ κόσμου de Diis & Mundo cum Leonis Allanii Latina versione & Luca Holstenii notis primus edidit Gabriel Naudæus Romæ 1638. 12. quæ editio repetita Lugd. Bat. 1639. 12. Galeus hinc notis Holstenianis suas intersperfit. Rogaverat Naudæus Fortunium Licetum Epist. 71. ut Salustium hunc, quem Stoicum facit, illustrandum sibi sumeret: sed nihil Liceti in hunc scriptorem videre me memini. Italicam versionem Dominici Lazari-
ni de Murro memorat Joannes Cinelli Bibl. volantis pluteo XIX. p. 39. Aureum libellum vocat Athanasius Kircherus T. 2. Oedipi Ægyptiaci pag. 172. admiratum in eo referens Bartholomæum Tortollum elegantiam & inter tenebras Ethnicismi tot lumina virtutis & veritatis. Et sane præclare sentit de Divina providentia, de animorum (*) immortalitate & de aliis capitibus, nominatim confutans Epicureos. Hunc viri docti tribuunt Salustio Syro, Procli adversario κυνίζοντι, de quo (**) multa Photius Cod. 242. è Damascio in vita Isidori, & Suidas in Σαλλύσιος, ἀπῆγεν, Ἀθηνόδοτος, Ζήνων & Μαρκελλῶς, inter alia testatus quod fuerit Heracliti exemplo μισοπίνηρος, ὀχλολόιδος, καὶ πᾶσιν ὀπιθέμενος τοῖς ἀμαρπύνοισιν, καὶ ὁπωσῶν ἐκ πάσης περφάσεως ἐλέγχων ἐκάστας καὶ διακωμῶδῶν, quod cum Cynicis moribus bene convenit, non cum hoc scriptore. Videndum igitur an sit potius alterius Salustii Platonici, ut non sine caussa conjicit Paganinus Gaudentius de Py-
M m m m 2 tha.

(*) Cap. VIII. de anima differens: ἀθάνατον δὲ αὐτὴν εἶναι ἀνάγκη, ὅτι τι γινώσκει Θεός. Θνητὸν δὲ ἔσθ' ἀθάνατον εἶδεν.

(**) Hunc Salustium intelligit Simplicius in Epictetum pag 90. ὅτι ἐφ' ἡμῶν Σαλλύσιον, ἀνδραγα πεπερασμένον ὀπιθέμενον γυμνῷ τῷ μηρῷ, καὶ Φυσῶνται αὐτὸν καὶ δοκιμάζοντα εαυτὸν μέχρι πόντος δύναται καρτερεῖν. Salustium qui postea astate virum carbonem femori nudo impositum sufflando periculum faciebat quamdiu ardorem illum tolerare posset.

thagorea animarum transmigratiōe Exerc. 1. cap. 21. Fuit in primis celebris Sallustius Philosophus, qui licet Ethnicus Julianum Imp. à cruciandis deterruit Christianis, teste Theodorito lib. 3. Hist. cap. 11. Huic Julianus Orationem quartam inscripsit, qua Solis laudes complectitur. Ad hunc ejusdem Juliani Epistolæ qui eum A. C. 362. dignitate *παράχου* & A. 363. Consulis ornavit. Ad hunc contra Dioscori Medici truculenta consilia scripsit S. Hilarius Pictaviensis Episcopus, de quo consules eruditorum Benedictinorum ad Hilarium prolegomena §. 19. Ad eundem leges nonnullæ in Codice Theodosiano. Apud Eunapium in Maximo p. 85. vitiose *Σαλυστιου*, in Codini quibusdam Codicibus *Σαλπιων*. Ausonius in Professoribus Burdegalensibus, de Latino Alcimo Alethio Rhetore:

Sallustio plus conferent libri tui,

Quam Consulatus addidit.

Alius Sallustius ad quem Symmachi Epistolæ V. 55. S6. Alius de quo Marcellinus Comes ad A. C. 423. *Philippus & Sallustius Philosophi morbo perierunt*. Alius ad quem Isidori Pelusiota Epistola 464. libri primi. Alius *Dionysius Sallustius* Medicus cujus mentio apud Plinium XXXII. 7. Justus Rycquius Centura nova Epist. 29. ad Marcum Vellserum testatur se in Bibl. Saregica (Lud. Saregi, Perusæ & Umbriæ Præfeti) reperisse hæc calamo exarata opuscula: *Maximi Planuda* & clarorum aliquot virorum Epistolas centum. *Pselum* de gemmarum virtutibus. Incerti cujusdam (sub *Empedocli* editos nomine) versus Jambicos de fixarum stellarum sphaera, à *Demetrio Triclinio* emendatos. Parecbolas quasdam eorum quæ in excusis *Athenai* codicibus desiderantur. Incerti in librum *Aristotelis* de coloribus commentarium. *Capicelei* librum contra Plotinum: ejus forte cujus librum de immortalitate animæ *ἀνέκδοτον* laudat Cardanus lib. de rerum varietate. SALUSTII Philosophi in Heracliti problemata Homericæ summarium. Excerpta ex *Gemisti Plethonis* Monodia de immortalitate animæ. Ejusdem defensionem Aristotelis contra (*Gennadium*) *Scholarium*. *Michaëlis Apostola* pro Plethone librum, super substantia Aristotelica contra Theodorum Gazam. *Demetri Triclinii* de metris poetiis libellos.

A. Clariss.

2. Clariss. Galeo qui sententias SEXTIO (*) Philosopho apud Senecam Epist. 1. & alibi laudato tribuit, gravem dicam scribit p. 33. seq. Vir venerandus Urbanus Godfrid Siberus, qui easdem eruditis notis illustratas nuper separatim edidit, atque SIXTO II. Episcopo Romano & Martyri conatur asserere Lips. 1725. 4. præfixa etiam sub Sixti hujus II. nomine efficta Epistola, qua Concilio Lateranensi, Romæ superiore anno sub Benedicto XIII. congregato has sententias dedicavit. Sed certum esse puto aliud sensisse Origenem & Hieronymum, qui sententias has Christiani scriptoris esse minime existimarunt. Origenes non modo Episcopum & Martyrem nunquam nominat, quod neutiquam omisisset, toties ejus ingerens mentionem, vel semel facere: sed etiam diserte tanquam scriptum non Christiani, à Christianis tamen non infrequenter lecti atque adeo probati meminit VIII. contra Celsum p. 397. & T. 15. in Matthæum p. 369. atque eodem referre licet quod Ecclesiasticum Philosophum vocat S. Maximus in Dionysium Areopag. cap. 5. Mysticæ Theol. T. 2. p. 85. Rufinus autem qui primus sub Sixti Martyris nomine illum sententiarum libellum latinis auribus commendavit, non modo temeritatis & insanix eo nomine arguitur ab Hieronymo in cap. 18. Ezech. & ad Ctesiphontem contra Pelagianos & cap. 22. in Jeremiam, sed monetur etiam in eo CHRISTI, Spiritus S. DEI Patris, Patriarcharum, Prophetarum & Apostolorum nomina reticere; cum in Hieronymi sententiis, quas Vir clarissimus p. 63. seq. objicit toties CHRISTUS de nomine celebretur. Et quis neget ab Ethnico etiam potuisse scribi Philosopho, licet nihil additum à Rufino largiamur, sentent. 171. *Sapientia animum perducit ad DEUM.* & 172. *Nihil tam vernaculum Sapientia quam Veritas,* & sentent. 34. *habes in te aliquid simile DEO.* Quis vero præstet sententiam 242. vel de baptismo intelligendam, vel non additam à Rufino? *fidelem te esse professus, spondisti pariter non peccare DEO.* Sane tamen si interpolatorias manus suspicari in his sententiis non esset necesse, Christianum scriptorem illæ hinc inde proderent. Quæcunque autem habemus Græca, ea ab Ethnico proficisci potuerunt omnia: Quod
- M m m m 3
- por-

(*) De hoc Sextio Stoico Philosopho, Tiberii ætate, sed qui Pythagoræ Philosophiam quodammodo revocasse & cum porticu conciliasse fuit visus; consule Lipsium ad Senecæ Epist. 59. & lib. 1. manu duct. c. 6.

porro Laurentius Martyr apud S. Ambrosium 1. de Officiis inducitur ad Sixtum martyrii candidatum dicere: *abjectio discipuli, detrimentum est Magistri*, cui respondere videtur quod est in Sixti sententiis n. 178. *peccata discipulorum opprobria sunt Doctorum*. Ad hoc responderi potest, quod non Sixto id tribuitur sed Laurentio, deinde quod diversa sententia est, denique quod Rufinus illam ut alia addidit fortasse de suo, deniq; commune hoc axioma potuisse etiam Ethnico Philosopho in mentem venire. Gelasius quoque Hieronymo suffragatus apocryphis accenset *librum proverbiorum qui ab hæreticis* (Rufino) *conscriptus est & S. Sixti nomine prænominatus*. Rufino tamen assensu sunt non modo Pelagius, sed & Augustinus primo lib. de Natura & Gratia c. 64. (qui tamen id postea retractavit lib. 2. retract. cap. 42) & Syri qui sua lingua sententias illas sub Sixti Episcopi nomine (ex Rufini versione ut videtur) habent teste Hebed Jesu, & Josepho Maria Assemano T. 1. Bibl. Oriental. p. 429. tum non ipse Isidorus Hisp. sed auctor appendicis ad Isidorum, & Ildefonsus de script. Eccl. c. 1. affirmans tamen *huic Opusculo ab Hæreticis quadam contra Ecclesiasticam fidem esse inserta, quo facilius sub nomine tanti Martyris perversorum dogmatum reciperetur assertio*. Laudantur etiam Sixti Papæ instituta apud Veterem auctorem collectionis de Virtutibus & Vitiis, editum à celeberrimo Mabillonio p. 62. Analect. edit. novæ in fol. & à Laurentio Pisano qui Sixti sententias imitatus *Divina emula* appellat, Thoma Bradwardino in causa DEI, Vincentio Bellovacensi, in speculo morali & Histor. & ab auctore de vitis Philosophor. c. 110. &c.

Quod in aliis versionibus suis scriptorum Josephi, Clementis, Origenis & Eusebii fecisse cognoscitur Rufinus, ut magna libertate usus fuerit, neque dubitaverit interpolare quædam & addere, demereque alia, ut scriptores quos legeret commendabiliores faceret: idem in hoc Sexti Philosophi enchiridio videtur fecisse, quod ipse Xysto sive Sixto Episcopo tribuit atque *anulum* inscripsit. Ab eodem videtur profecta divisio libelli in duas partes, cujus Hieronymus meminit, & quæ servata etiam est in editione quam Lugd. 1507.4. * adornavit Symphorianus Champerius cum libro suo de quadruplici vita, & commentariis ad Theologiam Aselepii & Iſocrate ad Demonium. In hac enim sententiarum Sexti editione pars secunda incipit

* De edit. Hitteshemia Rev. Jo, Christoph Colerus in anthologia, fascic. 1. c. 8. Lipsæ 1725. 8.

pit ab illa quæ in edit. laudati Siberi est CLXX. *Fides omnes actus tuos precedat.* In eadem Champeriana exstat quoque sententiale-
ta Augustino & Pelagio: *Libertatem arbitrii sui permittit hominibus DEUS, ut pure & sine peccato viventes DEO similes fiant.* Et illa in
duas partes divisio & hæc sententia desideratur in aliis editionibus
ut in ea quam B. Rhenanus Basil. 1516 in 4. dedit ex MS. Seleſtadienſi,
& quæ in Bibliothecis Patrum, & in Galeana utraq; nec non in Helm-
ſtadienſi quam cum ſententiis Laurentii Piſani preſbyteri & Thalaffii
Epiſcopi vulgavit Joannes à Fuchte 1615. 8. etiam in illa quam divi-
ſam in Decadas XLII. Petrus Poiretus ſubjunxit ideæ Theologiæ Chri-
ſtianæ juxta principia Jacobi Bohemi Teutonicæ. Amſt. 1693. Optan-
dum erat Græcas exſtare, & ab interpolationibus Rufinianis immu-
nes has ſententias, ita enim appareret nihil in illis occurrere quod
non ſcribi potuerit ab Ethnico Philoſopho, nihil certe aliud obſer-
vabitur in illis quæ eædem cum gnominis hiſce Græce leguntur inter
Demophili ac Democratis ſententias, vel apud Nilum, Maximum-
ve vel apud Stobæum: vel apud Origenem denique nominatim
Sextum laudantem. Sic quod apud Sextum eſt, XCII. *Quod ti-
bi DEUS dat, nullus auferre poteſt,* in Demophili ſententiis ita ex-
primitur: *δῶρον θεῦ πάν ἀναφαίρετον.* Sexti CCCXLIII. Qui
cogitat adverſum alium mala, ipſa præveniens ipſe perfert mala.
Apud Demophilum: *βυλευόμενος πρὸς ἄλλω κακῶς, φθάνει ἑαυ-
τὸν πάχων ὑπὸ ἑαυτοῦ κακῶς.* Sexti CCXCVIII. *Magnam ſcito
eſſe ſapientiam per quam ferre poteſ ineruditorum inſipientiam.* Apud
Demophilum: *μεγάλην παιδείαν νέμιζε δι' ἣν δυνήσῃ φέρειν ἀγνοούν-
των ἀπαιδευσίαν.* Sexti CCCCXLI: *Sapiens vir & cum tacet, bo-
norat DEUM.* Apud Demophilum: *σοφὸς καὶ σιγῶν ἔν θεὸν τι-
μᾷ.* Quod in Sexti CCCCXLIII. eſt, *Homo incontinens polluit De-
um,* apud Demophilum eſt τὸ θεὸν μιᾶναι.

3. Tertia Clariffimi Galei Colleſtio Græco-latina eſt *Rhetorum Græco-
rum ſelectorum* Oxon. 1676. 8. in qua 1. *Demetrii* Phalerei liber
de elocutione, 2. *Tiberii* Rhetor de Schematibus apud Demo-
ſthenem, 3. Anonymi Græci Compendium Rhetoricæ, quod in-
cipit: *ἡ ῥητορικὴ ἐστὶν Πιτυήμη & καλῶς καὶ πικτικῶς πάντας τὸν
ποικίλ.*

παρακείμενον διαθίδται λόγον. & 4. *Severi Sophistæ Alexandrini* Ethopœiæ, auctiores iis quas Allatius ediderat. De his scriptoribus cum dixisse me meminerim lib. IV. cap. 31. §. 18. nihil amplius addo, sed potius subjungo alterius Rhetor *Theophili Corydallei* opusculum, quod cum Latina versione hæctenus inedita in manus meas incidit, editum pridem Græce Lond. 1625. 8. cum ejusdi scriptoris περὶ ὁμιολικῶν τύπων.

τῷ σοφωτάτῃ κυρίῳ
ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΚΟΡΥΔΑΛΛΕΩΣ
τῷ Ἀθηναίου, ὃ ἕτερον διὰ τοῦ θείου
καὶ μοναχικῆς γήματος ΘΕΟΔΩ-
ΣΙΟΥ μετωνομασθέντος, ἔκθε-
σις περὶ ἑὴς ῥητορικῆς.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Αὐτὸ μὲν ἔγωγε τὸ περὶ τὴν παι-
δείαν ὑμῶν εὐδαιμόνισα προθύμην.
καὶ τὸ εὐγενὲς ἐκ ἔχω μὴ ἀγαθὰ τῇ
ὑμετέρᾳ φύσει. οἱ γὰρ ῥήματα πο-
λυαχόλῳ τῇ ἐμπορίᾳ ἐνέλημμένοι,
ὡς τῶν ἑυρίπῃ παλῖρροιῶν ἐκ ἀσθεν-
είῃς ῥευματι τῷ τῶν πραγμάτων
ὄχλῳ μετὰ φερόμενοι διηλεκῶς, καὶ ἀν-
τιρρυπῆται, ἐκ ἀνύετ' ὅμως καὶ λό-
γων μεταποιεῖται, τὴν τι τῶν ῥητόρων
καλυφνύμενοι, τῶν μηδεμιᾶς ἀπλομένων
φροντίδ' ὅτι δαυτεία φέρειν αἰσχύ-
νεται. καὶ ὅτε τὸ χαλεπὸν τῆς εὐρέ-
σεως ἀπὸ τοῦ δύσλητον ἀπαμβλύνει
τὸ προθυμίας τὸ εὐπνοῦν, ὅτε τὸ συνε-

Sapientissimi Viri Domini
THEOPHILI CORYDALEI,
Atheniensis; post sacrum, & Monasticum
assumptum habitum, cognomento
THEODOSII, Tractatus Rhetorici.

PROOEMIUM.

Semper ego fælici vos indole
in perdiscendis literis judicavi, &
divinam illam naturæ vestræ parti-
culam non possum non mirari;
quippe qui variis negotiis, merca-
tura nimirum implicati, rerum-
que turbido æstu non secus, ac in
certis reciproci freti fluctibus agita-
ti, & ubique acti non cessatis ta-
men & literis incumbere, illamque
Rhetorum facundiam secundas te-
nere non patimini. Adeoque nec
investigandi difficultas animi ob-
tundit robur, nec laboris assidui-
tas, segniores vos in ista efficit in-

συνεχῆς τῶν πόνων ραθυμωτέρους πε-
 ρὶ τὴν τῶν ἡμετέρων ἐργάζεται. Ἀλλ'
 οἱ μὲν τῶν πλεόντων πολλοί, καὶ σμι-
 κροῦς ὑπολαβὴ κλύδων, ἐκπλαγῆτες
 τῇ ἀληθείᾳ, προΐενται μὲν τὴν σῶζυσαν
 τέχνην, παραδίδωσι δὲ τῷ κύματι καὶ
 ὀδυρναλίσκονται τῆς νεῶς. Ὑμεῖς δὲ
 ὥσπερ φιλοσοφίας ἐν μεθορίᾳ καὶ
 ἐμπορίᾳ πελάγεσσι, τῆς μὲν τῷ ἐ-
 πιφύοντι σάλῳ ὡς ἐγχωρεῖ ἀπαν-
 τῶντες, καὶ θαλάσσης ἀποχρῶντως
 ἀντίχεσθαι. ἡ μὲν γὰρ ὑμῖν καὶ ἐ-
 πίεσακτο, ἀλλὰ τῶν χρεῖαις συν-
 πλῆστα ἔβριχ. ἡ δὲ πατρῶν κτῆμα
 ἀνέκαθεν, ἥς ἐὶ καὶ τὸ ἀνδρῶν ὁ δαί-
 μων αὐτοῖς κλάδοις ἀπέκειρεν, ἐμμε-
 νει μὲντοι τὰ ἀνέματα κρείττω δαι-
 μονίας ἐπηρείας τῇ φύσει συμμέτρη-
 διδόμενα. σφαδάζει τε διηνεκῶς ὅτι
 τὴν ἐκφυσιν, καὶ ὅρα εἰ πᾶν ἀναπ-
 τηλῶτε πάλιν ἀποκυήσειεν, ὅσα καὶ
 φυτὸν εὐγενές. ἀπορία δὲ ἔμείνε-
 σοντο, μένει ἀπλεσφίρητα. καὶ τῷ-
 τε δὲ τὸ νύηον αἰεὶ καὶ ἐκ ἐὼν ὑμῶν
 ἡρμαῖν τὴν ψυχὴν. ὁ καὶ μοι τὸ γε-
 νῆον ἔχον φοιτᾶν καταναγκάζει ὡς
 δῆθεν ἐμπόρῳ τὰ περὶ τὴν μαίευσιν.
 Ἐγὼ δὲ τῆς φύσεως ὑμᾶς ἐπαινῶν,
 αἰσχύνομαι μὴ καὶ χαρίσασθαι. εἰ
 δὲ τὰ χείρημα πόνων δὲν ἐκ ἐκτός,
 ἀλλὰ ὑμῶν γ' ἕνεκα τὸν ἐόντα τρέ-

dagine. Navigantium autem non-
 nulli, tenui quamvis surrepti unda,
 artem quidem projiciunt salutarem
 seque credunt fluctibus, navem-
 que impingunt. At vos, velut in
 ipso Philosophiæ confinio, & mer-
 caturæ positi, hujusce inundanti
 oceano, pro viribus occurritis, &
 altera sat abunde instructi estis.
 Ista quidem vobis adventitia licet,
 in vitæ tamen commodum cedit;
 hæc vero avita ab origine posses-
 sio. Cujus etiam si florem ab ipsis De-
 us decerpit ramis, at semina tamen
 insunt divinitus immisso meliora da-
 mno, quæ toti impertiuntur naturæ,
 semperque gestiunt elici, appe-
 tuntque ut tandem regerminantia
 fructus, non secus ac planta nobi-
 lis, iterum effundant. Inopia ve-
 ro obstetricantis manent immatu-
 ra. Atque hoc œstrum est illud,
 quo vestræ inquietantur animæ.
 Quod & me jam nunc haud certis
 passibus ad errandum adigit, quip-
 pe qui sat novi quid sit obstetri-
 cari. Ego igitur cum lætam vos
 ob indolem prædicem, frontem
 plane exuam, si non gratificer.
 Quamvis autem opus hoc arduum
 sit, in vestram tamen gratiam ag-
 grediendum putavi, ut semina,

πον πειρατέον ἔδοξα τὰ παργυῶντα
ἤδη τῶν ἀπερμάτων εἰς φῶς ἀγαγεῖν.
Ἰμῆς δὲ καὶ ταῖς ὠδίῃσι ἐπέγεσθε,
μὴ πάνυ ἀπέυσητε τὴν ἀπότευξιν.
ἔχ' ὁ τυχὼν γὰρ ἐξ ἀμβλώσεως
κίνδυνον τῆς πρὸ ὥρας γλυχομένοις
πρὸιέναι τὰ ἔκγονα.

II. Ὁ μὲν σκοπὸς ἡμῖν ὅτι τῷ
παρόντι, ὃ ῥητορικῆς θεωρία, ὃ
δὲ πᾶσι αὐτῆς ὀλέκληρον ἔκθε-
σιν ἀναδιδόναι. ἀλλὰ πρὸς μερῶν
τῆς πολιτικῆς λόγου, καὶ τῆς ἐκείνων
ἀναδείξεως πρὸς καὶ χρησεως ἀναλα-
βεῖν. σαφηνείας δὲ ἐνεκα καὶ τῶ μὴ
δοκεῖν (ὃ λέγεται) μῦθον ὑφαίνειν
ἀκέφαλον, ὀλιγάκι καὶ πρὸς ὀλο-
χερῆς τῆς πραγματείας ὡς ἐν πα-
ρόδῳ ἀνανακεκρουκότες, καὶ εἰς αὐ-
τὴν μεταβησόμεθα τὴν δὲ περικειμέ-
νου ἀναδείξασιν. τὴν ῥητορικὴν δι-
γὰρ τῶν μὲν ἐμπειρίας χρηματι-
σάντων, τῶν δὲ τέχνην, ἐνίων δὲ αὐ-
τῇ ὁ δὲ τὰ τῆς ὁπισθίας πρὸς βίαν
εἶναι ἀποκνησάντων. ἡμεῖς καὶ τὸ
σύνθετον ὅτι τῷ παρόντι καὶ τὸ
ἐκπαρακολύθητον διώκοντες, τὰ μὲν
τῶν ἄλλων παρόντες, ἀ πρὸς αὐτῆς
τῷ Ἀριστοτέλει ἔδοξεν (ὃν καὶ τῷ λό-
γῳ προηγὸν ἐκτελέμεθα) ἀπὸ βρα-
χείων ὡς οἶόν τε ἀναπύξωμεν.

quæ jam fœcunditate turgescunt,
in lucem producantur. Quod si
partus doloribus cruciamini, ne te-
mere tamen festinate. Illis enim
grave ex abortu periculum accidit,
qui, foetus præmature edere cu-
piunt.

II. Scopus hic noster non est
meditari Rhetoricem, nec aliquem
de ea tractatum integrum præbe-
re; sed de partibus civilis oratio-
nis, & earum constructione, usu-
que differere. Quod ut elucescat,
& ne fabulam sine capite (ut ajunt)
contexere videar, paucula de to-
to negotio obiter præmittemus,
dein ad ipsam propositi disquisitio-
nem transibimus. Rhetoricam
igitur cum alii scientiam esse di-
cant, alii artem, plurimique ipsa
scientiæ privilegia tribuere non ve-
rentur, nos etiam qui brevitati jam
studemus, captuque facilia con-
sectamur, aliorum opiniones omit-
tentes, quæ de ea visa sunt Aristoteli,
cujus nos insistimus vestigiis,
quanta possumus brevitate ape-
riemus.

III. Ἀμέλλω

III. Ἀμέλει πῶς ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ πρώτῳ τῶν πρὸς Θεοδέκτην, Δυναμὴν φησὶν τὴν ῥητορικὴν εἶναι πρὸς ἕκαστον ἔχει θεωρεῖν τὸ ἐνδεχόμενον πιθανόν. δύναμιν δὲ ἐνταῦθα ἔφυσικὴν πᾶσι δεξιότητι ὑποληπτόν, ὃ δὴ πάντες πρὸς ῥητορικὴν ἐφαντάσθησαν. ἀλλ' ἢ συνίστησι γυμνασίαις συνέχευαν, ὡς πρὸς τὸ αὐτὸ καὶ τὸ αὐτὸ ἐνεργείαις. ἥ τις καὶ τέχνη εἶναι, ὃ περὶ αὐτῆς ὁ Ἀριστοτέλης πολλαχῶς ἀποφαίνεται. ὁ γὰρ πράττειν πεφύκασιν ἄνθρωποι, χαλεπῶς μὴ τοῖς καὶ παλαιοῖς, ῥαδίως δὲ καὶ ὡς πᾶσι πολλὰ ἐπιεικῶς, τῷ καὶ τὴν αἰτίαν προσλάβειν, τέχνη γίνεται. πῶς δὲ ἡ ῥητορικὴ. καθ' ἣν καὶ πάντες φύσει μέχρι πινὸς ἐνεργῶσι, καὶ περὶ εἰκῆ καὶ ὑποσφαιλῶς. ἐν ἑξέσι δὲ γενόμενοι διὰ συνηθείας, ἐκ ἐπι, ἀλλὰ ῥᾶτα καὶ ἐμμελῶς. ἐνδέχεται δὲ καὶ αἰτίαν θεωρεῖν. οἷον τίνα, καὶ τίς τρόπος σχηματιζόμενα τὰς τοιαύτας πείθεσιν ἀκροατῶν, ἄλλως μὲν τὰς πρὸς ἡδονὴν ἢ κέρδιον ἀφορῶντας, ἐπὶ τὰς φιλοδοξίας, καὶ ὡς μὲν ὄχλον, ἔτι δ' αὖ σοφούς καὶ τὴν δικαίαν προσέχοντας. ὡσαύτως δὲ καὶ τοιαύτας μὲν συντηρεῖν

III. Aristoteles siquidem in primo ad Theodectem libro Rhetoricam, inquit, facultatem esse perspicendi in unaquaque re, quod in ea est ad persuadendum idoneum. Per facultatem autem non naturalis aliqua ingenii dexteritas hic intelligenda, prout nonnulli de Rhetorica somniarunt; sed qualem comparat exercitatio continua, crebra sua, circa idem, & propter idem, actione. Quæ & Ars est, quod passim Aristoteles de ea demonstravit. Quod enim facere solent; sed ardue raroque homines, prompte vero cum accesserit assiduitas, id, & rationem adjungit, Ars efficitur. Tale vero quidpiam est Rhetorica, secundum quam omnes natura quadantenus operantur, temere tamen, & imprudenter. Quum autem habitum assiduo conatu nacti sunt, non ita, sed expedite, & cum judicio. Liceat autem & causam inspicere, quæ nimirum, & quo vestita cultu valent ad auditores hosce vel illos persuadendum: aliter siquidem quos lucri, aut voluptatis γαργαλισμός titillat, aliter autem quos gloriæ, aut opinionis. Et hoc modo conciliatur vulgus,

ὅ περὶ τῆ δοθέντος ἀπλῶς δύναται θεωρεῖν : Οὐ γὰρ ἀφάρεται περὶ π γένους ἢ τῆς ῥητορικῆς ὕλη, οἷον δὴ ταῦς λοιπαῖς τέχναις. πικτωνί φέρε εἰπεῖν ξύλα. χαλκῇ δὲ μέταλλα. καὶ καθ' ἑξῆς ὡσαύτως. ἀλλ' ἐφ' ἵποῦν ἡ ῥητορικὴ ἐπεκτείνεται τῶν συμπιπνόντων τῶν ἐν πολιτείαις ζήτημάτων, πλὴν τῶν ἀσυτάτων. Ἔργον δ' αὐτῆς ἐστὶ πείσαι πάντας, εἰ δὲ γὰρ τεκτονικῆς ἐστὶν κλίνην εἰς ἔργον παραγαγεῖν. ἀλλ' εἶδέναι ὡς ἂν προαχθεῖν εἰ μὴ ἐν τῶν ἐκτὸς διακώλυμα παρεμπέσοι. ἔτω τοι καὶ ῥητορικῆς τὸ ὑπὸ πείσασθαι περὶ ἐκάστη τῶν προβληθέντων, ἐστὶ διδακτικῶς, ἀλλὰ πειστικῶς εἰπεῖν. ὁθεν καὶ τῶν ἐναντίων εἰς διακώλυμα τῶν κοινῶν καὶ ἐνδόξων καὶ τεχνικῶν : τὸ δὲ ἐστὶ ῥητορικὸν ἔργον, πέτρα χαλαρὰ διανενέμεται, καὶ τὰ πάντα τῆς ῥητορικῆς μέρη. ἐν οἷς πρώτη μὲν καὶ εὐδαμῶς εὐληπτοῦ, ἡ τῶν ῥητορικῶν προβλημάτων καὶ εἰσαγωγῶν θεωρία ἐστὶ. μετ' ἣν ἡ τῶν πείσεων εὐρεσις, ἢ ἡ τῶν πολλοῦ καὶ ἡ χρησίου, ἔλαχε. καὶ τὰς αὐτὰς ἢ τὰ τῶν εὐρεθέντων διακρίσεις, καὶ τῶν λέξεων ἐκλογή ἐστὶ ἀποκρίσεις τῶν αὐτῶν.

posita definitione sufficiat. Non enim aliquo genere coarctatur Rhetoricæ materia, sicut Artium reliquarum. Lignario scilicet ligna destinantur, fabroque ærario metalla, & sic de singulis. At Rhetorica in omni versatur questione qua civili, exceptis quæ in disceptationem non veniunt. Munus autem Rhetoricæ non est persuadere semper, nec artis fabrilis lectum conficere, sed scire quomodo conficiatur, nisi internum aliquod impediatur repagulum: ita nec Rhetoricæ de quocunque themate scientiam facere, aut docere, sed probabiliter tantum dicere. Unde & adstruendi contraria vim habet, è locis communibus, & probabiliibus. Oratoris autem officium quadruplex est, secundum quatuor Rhetoricæ partes. Quarum prima & admodum difficilis est statuum, & quæstionum Rhetoricarum consideratio. Secunda, quæ non minus multiplex est, quam utilis, argumentorum est inventio. Tertia inventorum dispositio, & ultima verborum electio, eorumque decora voce, & gestu pronuntiatio.

καθόλου καὶ ἀληθῶν ἔρευναν φιλο-
 σοφόις ἢ ῥητορικῇ παρέσει, ὅ
 εἶναι τῶν ὄντων ἔστι δὲ δοκῶν πολυ-
 πρᾶγμον ὄντων. εἰ δὲ πᾶς καὶ ῥήτορες
 ἀπιοῦνται τῶν καθόλου, τῆτο ἐφ' ὅσον
 αἰτῶν καὶ μέρος ἐργασίαι γὰρ τῶν
 καθόλου ἐμπεριέχονται, δρῶσιν. ἔ
 μὴν ἡγεῖσθαι τις καὶ μέρος ἡμᾶς λέ-
 γεν ἐνταῦθα ὅτι ἐνὶ μόνῃ δοκῶντα.
 ὧν ἀορίστων ὄντων, ἀδύνατον καὶ νόμους
 θέσθαι, ὅτι περὶ καὶ κανόνι τὴν περι-
 ληψὶν ποιῆσαι, ἀλλὰ πᾶσι ποιῶσθε ἢ
 τοῖσιδε ἔχουσιν. οἷον Ἀθηναίους ἢ Λα-
 κεδαιμονίους. Ἐκάτερον δὲ τῶν ἐκ-
 τεθέντων γενῶν, εἰς τρία τὴν δι-
 νομήν εἰληχεν. εἰς αὐτὴν καὶ πᾶσαι αἰ-
 τῶν ῥητορευόντων εἰσαίεσθαι ἀνάγονται.
 τρεῖς γὰρ πᾶς ἀνωτάτω ζητήσεις οἱ
 περὶ Ἑρμογένην ἡθύνθη. εἰ ἔστι, τί
 ὄν. ὁποῖον ἢ ὄν. ὧν ὅτι μὲν πρῶ-
 τος διὰ τὸ σοχασμὸν θεωρεῖται.
 ἔστι γὰρ σοχασμὸς, ἀδήλων πραγ-
 ματῶν ἔλεγχος ἐσιώδης διὰ τὴν
 φανερὰν σημείαν, ἢ διὰ τὴν περὶ
 τὸ προσωπὸν ὑποψίαν. εἰ δὲ φα-
 νερόν μὲν ἢ τὴν εἰρήνην, δέον μὲν δὲ προσ-
 θεῖσθαι ἐς ἀναπλήρωσιν, ποιεῖ τὴν ζη-
 τησὶν περὶ τὸ ἐλλείπον, καὶ ἢ εἰσαί-
 εσθαι ὁρμηκὴν προσηγορεύεται, ὡς περὶ

quibusdam horum. Universalia au-
 tem, & vera Philosophis discuti-
 enda relinquit Rhetorica, qui re-
 rum essentias perscrutantur, non
 apparentias. Quod si Rhetores
 quandoque Universalia tractent,
 hoc ideo faciunt, quod singulari-
 um argumenta in universalibus
 continentur. Ne tamen existimet
 quispiam nos hic singularia dicere
 quæ unico soli conveniunt. Qui-
 bus impossibile est, cum infinita
 sint, & leges ponere, & artificiali
 aliquo complecti canone. Sed vel
 hoc modo se habent, vel illo, ut
 vel Atheniensibus, vel Lacedæmo-
 niis. Alterutrum autem è prædi-
 ctis generibus, in tres distribuun-
 tur partes, ad quas reducuntur
 omnes Rhetorum controversiæ.
 Tres enim has supremas quæstio-
 nes tradunt Hermogeniani. An
 sit? Quid sit? Quale sit? quarum
 primam conjectura indagamus. Est
 enim conjectura, rei obscuræ & in-
 compertæ probatio ab ipsa re de-
 sumpta, in aliquo signo manifesto,
 vel ex suspitione aliqua de perso-
 na. Quod si de re ipsa comper-
 tum sit, desit autem aliquid, quod
 supplementi gratia adjici debet, in-
 surgit quæstio de defectu isto, &
 status finitivus appellatur, quippe
 quod de causæ finitione constitui-
 tur. Si vero factum judicandum

τὸν ὅρον ἔ' προβληθέντι συντα-
 μένη. Ἄν μὲντοι δῆλον καὶ ἐντελές ἢ
 τὸ κενόμεινον, ἢ ζήτησις περὶ τὴν
 ποιότητα ἔ' πράγματι ἴσεται. ἢ
 καὶ γέντι ὕστα, ἢ περὶ πρᾶγμα
 θεωρεῖται καὶ ποιῶν τὰς λογιστικὰς
 τάσεις, ἢ περὶ ῥήτον καὶ ποιῶνται
 πρὸς νομικὰς. Καὶ τῶν περὶ πρᾶ-
 γμα, ὅταν μὲν περὶ μέλλοντι ζη-
 τῆσι, πραγματικῇ ἤκυσαν. ὅσαι
 δ' αὖ περὶ παρωχημένα, γενικῶς
 μὲν δικαιολογία. ἥ τις προσεχῶς μὲν
 τίμνεται εἰς ἀνέληψιν, ἥ τις δὲ μο-
 νομαρῆς. καὶ ἀντίθεσιν, ἥ τις περὶ
 ἔχει τὰς ἱεπάρους ἀνιδεπικὰς. Ἀν-
 ἴστασιν. Ἀνέγκλημα. Μετίστασιν.
 Συγγνώμην. τῶν δὲ νομικῶν, ὅσαι πε-
 ρὶ τὸ αὐτὸ ῥήτον εἰσὶ, ἔ' μὲν τῷ ῥη-
 τῷ κεχρημένα, τῷδε τῇ Διάνοια, ῥη-
 τῷ καὶ Διάνοια ἤκυσαν. ἐν οἷς δὲ ἀ-
 πό ἔ' ἐγγράφῃ καὶ ἀγραφῶν π
 συνάγειαι, συλλογισμός. ἐπειδὴν δὲ
 ἢ ζήτησις ποτε δύο ἢ καὶ πλείων ῥη-
 τῶν εἴη ὑποναντία, ἀνινομία. ἀμ-
 φιβολία τε ποτὶ πάντας καὶ τελευ-
 ταία ἢ μετέληψις, ἢ καὶ ποτὶ φρα-
 σὴ λέγεται. καὶ ταῦτα μὲν Ἑρμο-
 γένης. Ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ δευ-
 τέρῳ τῶν ὑπέρων ἀναλυτικῶν, εἰς τῆς

manifestum sit, & perfectum, con-
 stituitur quaestio de qualitate facti.
 Qualitatis autem nomen cum ge-
 nerale sit, vel de facto disquisitio-
 nem habet, & efficitur status Ra-
 tionalis, vel de legis verbis, na-
 sciturque status Legitimus. In sta-
 tu autem rationali disceptatio est,
 vel de re futura; & fit status Ne-
 gotialis, vel de re praeterita, &
 communi vocatur nomine status
 Juridicialis. Quae continuo divi-
 ditur in statum absolutum, qui u-
 nius tantum partis est, & in statum
 assumptivum, qui quatuor alios sta-
 tus continet, statum scilicet com-
 parationis, statum recriminationis,
 statum translationis criminis, &
 statum deprecationis. In statu legi-
 timo, vel de scripto uno, eodemque
 ambigitur, quando scilicet adver-
 sariorum alter scripto utitur, alter
 sententia, & vocatur status scripti,
 & scientiae. Ubi vero à scripto col-
 ligitur aliquid non scriptum, status
 nascitur ratiocinativus. Vel de
 scriptis duobus, aut pluribus inter
 se pugnantibus, & fit status, qui
 vocatur legum oppositio, status-
 que ambiguus, sive amphibolia;
 postremo status transumptivus, sine
 exceptio. Et haec Hermogenes.
 Aristoteles autem in secundo po-
 steriorum analyticorum libro qua-

σαρεα διέλεγε τῶν ζητημένων συμ-
πληρωσιν. ὅτι ὅτι. Διὰ δὲ καὶ
ἐἴς τιν. πῶς δὲ. ἐφ' ἑκάστη γὰρ τῶν
ἀμφισβητούμενων πρᾶγματις πικρὸς
ὁπλιζήσεται γνώσις. αὕτη δὲ πῶς
χατὴν διανομὴν ἔληχεν. Εἰ γὰρ
πρὸς τῆς ὑπερξέως ἀπὸ τῶν ἀμφισ-
βητούμενων ἔσται πρᾶγματις, ὃ καὶ συν-
ίστησι τὴν, ἐἴς τιν, ζήτησιν. ἢ τὰς
ὁμολογούμενας, πρὸς δὲ ὅρα διὰ φερό-
μεθα, καὶ περὶ ἀνακύπτει ἢ ἔσται, πῶς
ἐἴς τιν, ζήτησις. ἢ πάλιν καὶ τὰς κοι-
νὰς, πῶς ἐστὶν ἅπερ ἐκείνῃ συμβέ-
βηκε, σκεπτόμεθα. τὰυτὸν δὲ ὅτι, ὃ
ποῖον πῶς ὅτι τὸ καίμενον, ἐξ ἧς ἢ ἔσται
ὅτι περὶ ἐρχεται ζήτησις, πρὸς τὴν ἔσται
ὑποκειμένη σφραγισμένη ποιότης. Ἀν-
δὲ καὶ τὰς περὶ ἀποδοθείη, λοιπὸν
εἴη διὰ ἀμφισβητησά πρὸς τῆς αἰτί-
ας, δι' ἣν πρὸς δὲ τὸ ὑποκαίμενον.
τὰς δὲ ὅτι, τὸ διὰ δὲ ζήτησιν.

V. Εἰ γοῦν ἰσάριθμα δὲ εἶναι
τοῖς γνωστικοῖς καὶ ζητούμενα, τί-
ποτα δὲ εἶναι, ἀνάγκη πάντα καί-
κεῖνα εἶναι πᾶσι. ἢ ἐν πρὸς εἶναι
πρὸς ῥητόν; ἢ ὅτι καίπερ Ἑρμογένης
τὴν τετραμερῆ παρῆκε ἔσται Ἀριστοτέλους
διὰ κρίσιν, ἅπερ δὴ μὴ τὴν καὶ φιλό-
σοφον ἀκριβῆ πρᾶγματις πρὸς εἶναι.

dripartitam fecit quaestionum di-
visionem, Quod sit. Cur sit. An
sit. Quid sit. in singulis enim qua-
estionibus rei cujusque inquiritur
cognitio, quæ quadrifariam divi-
ditur; vel enim de existentia rei
simpliciter ambigitur, unde oritur
hæc quaestio, An sit? vel hoc omis-
so de essentia & definitione rei, un-
de & ista nascitur quaestio, Quid
sit? vel hoc rursus posito de acci-
dentibus ejus sit disceptatio (quod
idem est, quale sit subjectum.)
Ex inde exurgit quaestio, quæ
circa subjecti versatur qualita-
tem. Vel, si hoc detur, de causa,
rei ultimo dubitatur, cur tale sit
subjectum, & hinc fit quaestio,
Cur sit.

V. Quum igitur quæ quaerun-
tur tot esse numero debent, quot
ea, quæ cognoscuntur; hæc autem
sunt quatuor, necesse est ista quo-
que totidem esse. Quid autem ad
hæc dicendum? nisi quod Hermo-
genes quamvis quadripartitam i-
stam Aristotelis non adhibuit distri-
butionem, quippe quod subtilem

ρουναν, ἡ μὲν καὶ ὁ τέταρτος ἐκείνης
μέρῃ, τὴν Διχαίην δηλαδὴ ζήτησιν
παρέλειπεν. αὕτη γὰρ τὴν πινὺς αἰ-
τίαν πολυπραγμονεῖ λαχῆσα. εἰ μὲν
ἐπ' αὐτοματόν τινα καὶ αὐτομάτως
θεωρεῖται, οἷον δι' ἣν αἰτίαν φίλιπ-
πος ζητεῖ τὴν ἔσω πυλῶν παρέλευ-
σιν. ἢ ὅτι συμπεπλεγμένη τῆς καὶ
συνδέσκει, ὅ καὶ ἀπάνιον ὡς εἴρη-
σιν. οἷον, δι' ἣν αἰτίαν ἐκλείπει ὁ ἡ-
λιος, ὡς εἰς ἐκ ἀγαθὸν ὁ πῶς
ἐμὸς πόλεμος. Ἡ δὲ πίστις πο-
λυσημάντως ἐστὶ φωνή. πῇ μὲν ὅτι
ἡ πίστις λέγεται, καὶ ἔστι ὑπό-
ληψις περὶ τινος τῶν δοκούντων, ἢ
κοινῇ ἤγαν τῷ πεφυκότι. πῇ δὲ ἡ
πιστωτικὴ λόγος τὴν ὕλην, καὶ ἔστι σοι-
χῆον ἢ τόπος ὅπου χρηματίζεται ἐνδο-
ξως. δι' ἧς δύναμις ἂν ἡς παρὰ ἀπ-
εργάσασθαι. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀντιφάροις
ἐκλαμβάνεται. ὡς τὸ πίστιν ἔχειν,
καὶ δίδόναι πίστιν, καὶ δέχεσθαι. Κα-
τὰ γοῦν τὸ δεύτερον σημανόμενον ὁ Ἀ-
ριστοτέλης ὅτι ἡ παρόντος γρηκῶς
τὴν πίστιν διέπαι. τὰς μὲν περὶ πο-
καμίνους καὶ μὴ διὰ τῆς μεθόδεως πο-
ρεζόμενας τῷ εἴδει, ἀτέχνους ἐκά-
λεσεν. ἴσται εἰσὶ νόμοι, συνθήκαι,
μαρτυρίαι, βάσανοι, ὅρκοι. καὶ νό-

illam Philosophorum non molieba-
tur disquisitionem, non tamen
quartum illud omisit membrum,
quaestionem scilicet, cur sit? Hujus e-
nim est indagare causam rei, vel cum
de simplici aliqua re agatur, & non
complexa, ut Cur velit Philippus
intra portas (*) venire? vel de
completa & composita, quæ rarior
vocatur à dicendi magistris, ut
quam ob causam sol deficiat, cur
non utile sit contra finitimos bel-
lum gerere. Vario autem genere
usurpatur vox πίστις, quandoque
liquidem de credente dicitur, & est
opinio de re aliqua probabili, vel
in communi, vel saltem à natura,
quandoque vero orationis materi-
am denotat afferentis fidem, estque
principium, seu locus probabilium
argumentorum, per quæ effici pos-
sit fides: quin &, pro fiducia non
vero ponitur, hinc phrasæ illæ πί-
στιν ἔχειν, & δίδόναι πίστιν, καὶ δέ-
χεσθαι. In secundo hoc sensu Ari-
stoteles generaliter fidem, seu pro-
bationes distribuit. Quasdam enim,
quæ nulla Oratoris conquiruntur
arte, inartificiales vocavit, quales
sunt, leges, foedera, testimonia, tor-
menta, jusjurandum. Lex autem
civitatis consensus est in eadem re

(*) Theophrastus.

μὲν δὲ καὶ αὐτὸν τῶτον ὁμο-
λόγημα πύλεως κοινὸν, διὰ γραμ-
μάτων πρὸς αὐτὸν πῶς χρὴ πράττειν
ἕκαστα: ὡς περὶ ἡ συνθήκη τῶν
αἰσ οἰά τις τῶν τεθελῆλε νόμος ἕσται
καὶ μέρους πῶς ἰδίῳ. Μαρτυρία δὲ,
ὁμολογία δὲ συνειδότης ἀκρίβεια.
καὶ ὁ τῶν πῶς ὅρατος, ἡ μὲν θείας
τῶν ἀλήθειας φάσις ἀναπείδειται.
ἐντέχνως δ' αὖ ὅσαι καὶ εὐρέσιως καὶ
οἰκονομίας δέονται τῆς τῶν ῥήτορος
μὲν τέχνης. αἱ καὶ τρισὶ ἵστοις δι-
δάσκει συνίσταται. τῇ τῶν λέγοντος
ὁππαικεία. καὶ τῇ περὶ τῶν λέγει δόπο-
δείξει. καὶ ὑπὲρ πῶς, τῇ ποία τῶν
πρὸς ὃν ὁ λόγος, διὰθέσει. Ἐπεὶ δὲ
αὐταὶ ὑλῆς ἐπέχουσιν λόγον, ἡ καὶ καὶ
αὐτοὺς δεήσονται. ἐν γὰρ ἐντεῦθεν ἔ-
χει λαβὼν ὑλὴν ὁ ῥήτωρ, καὶ φύρδην
καὶ ἀκατασκεύη καὶ χρῆται. ἀλλὰ πο-
λυπρότερον ῥυθμίσας καὶ οἰονεὶ μορ-
φώσας τοῖς ὁππαικείασι καὶ τὸ δο-
κῶν, ἐπάγει τοῖς πραγμασιν ἐγκατά-
σκευον.

VI. Εἰς δὲ τῶν ὁππαικείων
ἡ περὶ Ἀριστοτέλη ἐνταῦθα δοκεῖ, τὸν
ἀριθμὸν τέσσαρα. Συλλογισμὸς. Ἐπ-
αγωγή. Ἐνθύμημα. Παράδειγμα.
ὡν τοῖς μὲν δυτὶ πρώτοις, Διαλεκτι-

communis, designans literis singu-
la, quo efficienda sunt modo. Cu-
jus soboles quædam, ac veluti ger-
men est, foedus, quippe quod lex
quædam est viris quibusdam pro-
pria. Testimonium autem est in-
vita rei cognitæ, & tormentis eli-
cita confessio. Denique iururan-
dum est, cum obtestatione divina
indemonstrabilis affirmatio. Arti-
ficiales autem quæ cogitantur, &
disponuntur arte Oratoria, quas &
tribus hisce consociari docet, di-
centis æquitate, causæ demonstra-
tione, judicisque dispositione. Quo-
niam autem hæ materiæ obtinent
rationem, utique & formas exi-
gent, quam enim hinc desumit ma-
teriam Rhetor, non tumultarie
tractat, & sine artificio, sed cum
multa arte effinxerit eam, & quasi
formaverit ad libitum, concinnam
eam inserit in causam.

VI. Argumentationum autem
quatuor ab Aristotele numerantur
genera. Syllogismus, Inductio, En-
thymema, Exemplum. E quibus
duo prima Dialectici peculiariter

κοὶ ὡς οἰκίοις χαίρουσι. κέχρηται
 δὲ καὶ ῥήτορες, ἀλλ' ὑπνώτερον πῶς
 καὶ πλατύτερον ἐκφέρουσιν. ὁ γὰρ
 ῥήτωρ εὐρύστερος μὲν Διαλεκτικῷ.
 τέττα δ' ἐκείνῳ ὅσον ἀκριβέστερος.
 ἐνθεντοὶ καὶ Ζήνων, ὃ μὴ ἐκπαιδευμένη
 ἔκαλε παλαιστῇ. συσταλμένη δὲ τὴν
 Διαλεκτικὴν. Τὰ λοιπὰ δὲ δύο, ῥή-
 τωσιν ἰδιαιτέα. ἀνάλογον μὲν συλ-
 λογισμῷ τὸ ἐνθύμημα. ἐπαγωγῇ
 δὲ τὸ πῶς δειγμα. ἔστι δὲ συλλο-
 γισμὸς (ὡς ἐν πολλοῖς ὠρεῖται τῷ Φι-
 λосоφῷ) λόγῳ ἐν ᾧ πεφέντων πι-
 νῶν, ἔπρον τι τῶν κειμένων ἐξ ἀνάγ-
 κης συμβαίνει ἵνα ταῦτα εἶναι. Ἐν-
 ταῦθα γένεσθαι ὡς ὁ λόγος, τῶν ἐπ-
 ρογενῶν Διακρίνει τὸν συλλογισμὸν.
 καὶ δὲ λοιπὰ Διαφορᾶς ἀναπληρῶν-
 ται λόγον, πρὸς Διακρίσιν ἔπροι-
 δῶν ἔληπται. Σύγκειται δὲ πᾶς
 συλλογισμὸς δύοιν προτάσεων, καὶ ἵνα
 ἐκ τῶν συναγομένων συμπεράσμα-
 τι. τεθέντων δὲ εἶρηται, ἐπειδὴ τὰς
 προτάσεις ὁμολογούμενας εἶναι χρεῶν.
 ἔπρον δὲ ἢ τῶν κειμένων, διὰ τὸ συμ-
 πέρασμα, ὅτῳ προτάσεων ἡ τοιαῦτα,
 ὅσον ἔπρον. Ἀποκείσθω δὲ πῶς δειγ-
 μα ἔκ τῃ ῥήτορας συλλογισμῷ τὸδε.
 καὶ αὐτοῖς δὴ τοῖς φιλαπεχθῶς δια-

sibi vindicant, ab Oratoribus ta-
 men non raro usurpantur, sed ma-
 gis florida, fusaque exprimunt fa-
 cundia. Est enim Orator Dialecti-
 co facundior, & iste Oratore subti-
 lior. Unde & Zeno expansæ pal-
 mæ Rhetoricam comparavit, con-
 tractæ vero Dialecticam. Posteriora
 duo, proprius est Oratorum cen-
 sus. Enthymema Syllogismo affi-
 ne est, & Inductioni Exemplum.
 Est autem Ratiocinatio, sive Syll-
 ogismus (ut fuse ab Aristotele defi-
 nitur) oratio in qua quibusdam po-
 sitis, quidpiam ab iis quæ posita
 sunt diversum, necessario colligi-
 tur, eo quod posita sunt. Oratio
 hic Genus est, & ab aliis diversi ge-
 neris distinguit Syllogismus. Cæ-
 tera vero differentię suppleant vi-
 cem, & ponuntur, ut a reliquis
 specifica distinguatur Syllogismus.
 Omnis autem Syllogismus è duabus
 constat propositionibus, & ex his
 illata conclusione. Positis autem
 dicitur, quia oportet propositiones
 concessas esse, & apertas. Quid-
 dam ab iis, quæ posita sunt diver-
 sum, eo quod conclusio qua talis
 diversa est à propositionibus. Ta-
 le autem ponatur Syllogismi Rhe-
 torici exemplum. Cujus laudes ini-

κειμένης

κειμένοις ἐν ἐπαίνῳ λόγῳ ἦν. Θαυμάζειν γὰρ ἀνδρὸς ἀρετὴν οἶδε καὶ πολέμιος. ἔτως ὑπεῖχεν αἰδέσμεθα τὴν ἀρετὴν ὁ ἀνὴρ. Ενθύμημα δὲ ὄντι, ἀτελὲς συλλογισμὸς, ἐξ εἰκότων ἢ σημείων. Ἴαν γὰρ θαύρας τῶν εἰρημένων προτάσεων ὁ συλλογισμὸς ἀπολείπεται, ἐνθύμημα εἶωθε λέγεσθαι. τὸ γὰρ καὶ αὐτὸ παρίσσει τὸ νομα, ἀπὸ δὲ ἐν θυμῷ, ἡ δὲ ἐν μνήμῃ δὲ ἀκροατὴ τὴν ἐπεὶ καὶ ἑλπιμπάνει τῶν προτάσεων τὸ λεγόμενον: Γίνεται δὲ ἐξ εἰκότων καὶ σημείων. Καὶ εἰκὸς μὲν ἐστὶ, πρὸς ταῖς ἐνδοξάζου τῶν ὡς ἰππὶ πολὺ γνωμένων, ἢ μὴ, οἷον εἴ τις εἴποι, ὕσαι, ἢ γὰρ ὥρα χαμέρα. τὸ δὲ σημεῖον τριχῶς θεωρηθῆναι ἐνδέχεται. τὸ μὲν γὰρ ἰππὶ πλεον ὄντι εἴ λέγεται. οἷον ἢ γυνὴ ὅτι ἐγκυῖται σημεῖον, ὡς γὰρ γὰρ. τὸ δὲ ἐπὶ ἐλαττον, ὡς εἴ τις εἴποι, Στραγεῖται σοφοὶ, τοιῦτ' γὰρ ὁ ἀρετοπέλης, Στραγεῖται ὧν. Καὶ πάλιν ταῦτα, τὸ ἀνασπείρον, ὅπερ καὶ τεκμήριον λέγεται, ἐμὴν τῶν σημείων ἐπεὶ δ' ἀν ἀληθὲς ἢ, ἐδαμῶς δὲ λύσιμον. ὡς ὁ καπνὸς δὲ πυρὸς σημεῖον. καὶ δὲ ζῆν τὸ ἀναπνεῖν. Ενθύμηματ' εἶω πάλιν δεῖγμα ὅδε.

mici ipsi buecinant: Viri siquidem mirari virtutem, & insolens miles cogitur, vir fuit adeo virtute venerandus. Enthymema vero Syllogismus est imperfectus, è signis, & verisimilibus. Cum enim vel propositio, vel assumptio Syllogismi omittitur, Enthymema dici solet. Hoc enim indicat nomen ipsum, quod ab ἐνθυμῷ deducitur, quia nimirum in auditoris servatur memoria propositionum altera; è verisimilibus autem, & signis constat. Estque verisimile probabilis propositio eorum, quæ plerumque fieri, aut non fieri solent; veluti si quis dicat, pluet, hibernum enim tempus est. Tribus autem modis consideratur signum. Alia enim sunt, quæ sæpius accidere solent, ut gravis mulier est, signum enim, pallida est. Alia quæ raro, ut si quis dicat Stagiritæ sapientes sunt, quippe Aristoteles Stagirita sapiens erat. Alia denique sunt, quæ retrorsus idem valent, & τεκμήρια vocantur, quæ sola è signis vera sunt, & insolubilia, quemadmodum fumus est ignis signum, vitæ respiratio. Enthymematis exemplum sit huiusmodi: Et istius

καὶ αὐτοῖς δὲ τοῖς φιλαπεχθῶς δια-
κειμένοις ἐν ἐπάνῃ λόγῳ ἦν, ἕτως
ὑπερχεν αἰδίσμιθ' τὴν δρετὴν ὁ
ἀνὴρ. Ἐπαγωγὴ λόγῳ ἐστὶν ἀπὸ τῶν
καθέκαστα καὶ γνωρίμων, πὶ τῶν κα-
θόλου ἀγνοῶν συνάγων. ὅθεν καὶ
ἐπαγωγὴ εἴρηται ὅτι πολλοῖς τοῖς καὶ
μέρος ἀπαρτιζομένοις καὶ ὁμολογουμέ-
νοις ὀλικὴν πὶ ἐπάγασα. πῶτον ἐστὶ τὸ
Δημοσθένους ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ φιλίπ-
πῳ, ἐνθα βεβλήμεθ' τὸ ἄπιστον
ᾧ δόξῃσθαι τῆς ἐκείνου γνώμης. καὶ
Ἀθηναίους φησὶν ἐξηπατηκέναι τῷ τῆν
Ἀμφίπολιν φάσκεν ᾧ δόξῃσθαι, καὶ
Ὀλυνθίους, καὶ πὶ τελευταίᾳ Θεσσα-
λούς. μέχρι ὅλως δὲ ὑδὴς ἐστὶν ἐντε-
να ἢ πεφενάκηκεν ἐκείνῳ. καὶ ἐν
τῷ πρώτῳ ὑπερ Ὀλυνθίων, τὸ δὲ φι-
λίππῳ δυνατὸν ἵνα ἀφελῆσθαι πρὸς-
θέρμεθ', ἐπαγωγὴν κέλεται πῶ-
δε. τὰ Θεσσαλῶν ἄπιστα ἐστὶν αὐ-
τῷ καὶ Μαγνησίαν κεκωλύκασι τε-
χιζεν καὶ τὰ ἐξῆς. τὸ δὲ ᾧ δόξῃσθαι
γῆμα ὅσον ἐστὶν ἀναλέξασθαι, ἐξ ὧν
ἀλλοθι καὶ ὅτι τὸ παρόντ' εἴρηται
τῷ φιλοσόφῳ, λόγος ἐστὶ πνὺς τὸ καὶ
μέρος ἀγνωσμένον ἀπὸ μέρους γνωρί-
μα τε καὶ πιστὸν δεικνύς. δεῖ γὰρ τὸ
ᾧ δόξῃσθαι καὶ μερικὴν εἶναι, καὶ
τοῖς πνὺς ἔνεκεν ἐκ τε τῶν προῦπαρ-

laudes inimici ipsi ebuccinabant,
adeo venerandus erat virtute vir.
Inductio est Oratio, in qua ex sin-
gularibus, & cognitis, Univer-
sale aliquod infertur incognitum.
Unde & inductio dicitur, quia ex
pluribus singularibus enumeratis,
& concessis, generale quidpiam
elicitur, & infertur. Quale est
Demosthenis illud in Philippica se-
cunda, ubi cum Philippi vellet per-
fidiam ostendere, Nam & Athe-
nienſes, inquit, decepit, cum Am-
phipolim se traditurum promise-
rat; Olynthios quoque, & de-
mum Theſſalos, ita ut nullus o-
mnino mortalium extiterit immu-
nis ab istius dolis. Et in Olyn-
thiaca secunda, cum Philip-
pi potentiam confringendam esse
vehementer contenderet, tali usus
est inductione: Theſſali sunt Phi-
lippo infidi, & Magnesium muniri
vetuerunt &c. Exemplum autem
quantum possumus conjectura con-
sequi ex iis, quæ à Philosopho
passim dicta sunt, Oratio est, qua
singulare aliquid ignotum demon-
stratur per aliud singulare notum,
certumque. Exemplum siquidem
oportet & singulare esse, & à rebus
gestis, aut ut gestis, desumi, non

ξάησθαι.

ζάκτων, ἢ ὡς προὔπαρξάντων ἐκλήφθη, ἢ ἐξ ἀδόξων, ἢ προσώπων, ὅταν εἰς μίμησιν ὀπιφέρεται, ἢ γοῦν πραγμάτων, ἀλλ' ὁμοίως ὡς παρὰ τοῖς νομιζομένων. τῶν δὲ παρὰ τοῖς νομιζομένων δύο φησὶν εἶδη ὁ Ἀριστοτέλης. ὧν θάτερον μὲν ἐστὶ τὸ παρὰ τοῖς προγεννημένοις λέγειν, θάτερον δὲ τὸ αὐτὸ αὐτὸν ποιεῖν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον εἶδος παρὰ τοῖς δεικνύμενοις ἐστὶ τὸ παρὰ τοῖς Δημοσθένεισι οἷον. Εἰ μὲν Ἀθηναῖοι Στραπακλῆ καὶ Ἰέρακι δεομένους συγκατέθεντο, εἶχον ἂν ὅτε τὴν Ἀμφίπολιν, καὶ πάντων τῶν μὲν ταῦτα ἂν εἴεν ἀπολλυμένοις πραγμάτων. ταῦτα δὲ οἱ Ὀλυνθίους περσεβευομένους προήσανται, μέζονα καταστήσαντι τὸν φιλίππον, ἐξὸν καθελεῖν καὶ ῥάονι τὸ λοιπὸν χεῖρ᾽ ἔχειν. ὡσαύτως καὶ τὸ μὴ δεῖν ὀπιτρέπειν συγχωρεῖν τοῖς μέγα δυναμένοις τῶν πολιτῶν τὴν παρὰ τὸ πλεονέκτημα ἰσχύϊ, παρὰ τοῖς κατὰ φύσιν καθεστῆκεν ἢ τὸ Πεισιπλάτῃ ἐπίθεσις, ὅτι ὅλως παρὰ τοῖς ἄλλοις καθάρματα, ἢ συμφοραὶ, ἐτέροις διδάγματα γίνονται. τὸ δ' αὖτὸν ποιεῖν (ὃ δεύτερον εἶδος εἰρήκαμιν παρὰ τοῖς δεικνύμενοις) διεῖλεν ὁ Ἀριστοτέλης διχῇ. εἰς τε τὴν παρὰ τοῖς βλαβερῶν, καὶ τὴν λόγον ἔχει μῦθον. Ἐστὶ δὲ

ex ignotis, vel personis fictis, vel etiam rebus, sed ab iis, quæ perinde recepta sunt ab omnibus. Exemplorum autem species esse duas inquit Aristoteles, quarum altera est, cum ante gesta dicimus, altera cum eadem fingimus. Primæ species exemplum sit Demosthenis illud, ut, Athenienses quidem si Stratocli, & Hieraci consuluisse implorantibus, tum certe Amphipolim habuissent, omnibus, quæ postea secuta sunt, negotiis soluti. Quin & jam nisi legatis Olynthiacis auscultaverint, incrementa virium suscipiet Philippus, unde facilius civitatem evertere possit, aut in posterum retinere. Similiter quoque non committendum esse civibus potentioribus imperium populi, Pisistrati demonstratur exemplo. Aliorum denique res prosperæ, vel adversæ documenta sunt aliis. Secunda autem exempli species ab Aristotele distribuitur bifariam, in collationem, & in fabulam. Est autem collatio exemplum à rebus naturalibus, & quotidie gestis sumptum, ut amicum non debemus libere objurgantem repudiare, sordide autem blandientes retinere. Ma-

παρὰβολή, παρὰδειγμα δὲ τὸ Φύ-
σει καὶ ἐσημέραι γιγνομένων λαμβανόμενον. οἷον, ὃ δὲ τὰς ὀπιθιμῶντας
τῶν φίλων ἀποτρέφει, τὰς δὲ κολα-
κεύοντας προσείδει. καὶ γὰρ παρὰ-
φορὸς αὖ εἴη, ὅς τὰς μὲν ὀπισθήμονας
τῶν ἰατρῶν ἀποκρύπτει, ὅτι τοῖς ἀν-
στηροῖς τῶν φαρμάκων τὴν θεραπείαν
χαρίζονται, τὰς δὲ ἡπίοις καὶ πρὸς-
νέειν ἀπολύοντας ἀσπάζοιτο. καὶ
καίνο. ἔκταν θείμης πλεονέκτην ἐκλέγε-
ται τὰς ἀντιθεταίους, ἀλλὰ μὴ
ἀντιπρὸς. ἐμοῖον γὰρ ὡς περ εἰς τὴν
μὲν ἀκρίτως εἶδοι τὰ τῆς ποιμαντι-
κῆς τὴν ὅτι ποιμαίνειν ἐκ ὀπισθέπει
φρονέει. τῷ δὲ ἀβρογῶν, εἰ τύχη
δὲ καὶ βρογῶν, φέρων ἐγχειρίζει
τὸ ποιμνίον, ἔτε χωρίων ὀπισθιμένων
τὰ εὐδρα καὶ ἐπίμονα, ἔτε λύκοις
προσπολεμῆσαι, ἔτε τὸ ἀρρώστῳ ὀπι-
σκεῖν, ὃ δὲ ποιμένος ἐστὶν ἀρετὴ,
ἀπὸ τῆς νομῶν καὶ ὀπιθιμῶν εἰσελά-
σαι τε καὶ ἐξελάσαι, ἔτε εἶδον,
ἔτ' ἐθέλοντι. (ἕτερον) ἔατον ἡ μοχ-
θηρία, καὶ πρόχειρος εἰς καὶ μεσι-
τήριαν ὁ δόμος. θάπτον γὰρ αὖ περ ὁ
λίγης κακίας μεταλάβοι πλεονέκτης,
ἢ ἀρετῆς βαθείας καὶ μικρὸν. ἐπεὶ καὶ
μέλιτι μὲν μικρὸν ἀψίνδιον ἔχεται

gnæ siquidem dementiæ est peritos
medicos rejicere, quod acerbis re-
mediis sanant, eos vero conciliare
sibi, qui blandis, lenibusque sauci-
ant, & occidunt. Illud quoque,
Ancensem æquum opulentissimos
quoscunque ad Episcopatum eligi,
non autem optimos. Perinde ac
si quis viro pecuariæ perito curam
gregis non committeret, sed mol-
li alicui, forsan & voraci, qui nec
agros uliginosos norit, nec siccus,
qui nec à lupis protegere, nec mor-
boso mederi pecori possit (quod
tamen pastoris virtus est) qui deni-
que nec compascere scit nec dispa-
cere, nec si sciret, velit. Aliud.
Facilis est in vitia animus, & incita-
tis accurritur passibus ad sceleris
patrocinium. Quisque enim vi-
tiorum citius absorbet amphoras,
quam unicam virtutis pitissare pos-
sit guttulam. Quin & absynthii mica
celerrime communicat amaritudi-
nem suam melli, at vix mellis du-
plum dulcore condit absynthium.
Et parvus subductus lapillus, a-
mnem totum præcipitem rapiet,
vix autem, aut ne vix quidem for-
tissimis aggeribus coarctari possit,
aut cohiberi. Fabulæ exempla ubi-

μεταδίδωσι τὸ πικρὸν. μέλι δὲ, ὃ δὲ
τὸ διαλάσιον, αἰσινθίω τῆς αὐτῆς
γλυκύτητι. καὶ μικρὰ μὲν ὑπο-
πασσάσσα ψηφίς, ποταμὸν ἔλον ἐλ-
κύσκειν ἂν ὅππῃ τὸ πρᾶνές, ὅππῃ
δὲ ἢ ἀνακόψαι, μόλις ἂν δυναθῇεν
καὶ τὸ καρτερώτατον ἔρυμα. Μύθος
δὲ παραδείγμα ἐστὶν ἰδεῖν καὶ ὅππῃ
πολλῶν τ' ἄλλων. ὃ δὲ Ἀριστοτέλης
ἐκφέρει, πρὸς τὴν ἐξίν. Αἰσωπος ἐν
Σάμῳ συνηγορᾷ δημαγωγῶ κερνο-
μήνῳ περὶ θανάτου, ἔφη. Ἀλώπεκα
ἀναβραίνεσαν ποτὲ ποταμὸν, σκοπῶν-
ται εἰς φάραγγα, ὃ δὲ δυναμένην δὲ ἐκ-
βῆναι πολὺν χρόνον κακοπαθεῖν, καὶ
κυνοραῖσας πολλοὺς ἔχεσθαι αὐτῆς.
ἔχοντες δὲ πλανώμενον ὡς εἶδεν αὐτὴν
κατακτῆροντα ἐρωτᾷν ἀφελοὶ αὐτῆς
τὰς κυνοραῖσας, τὴν δὲ ἐκ ἐᾶν. ἐρω-
μένῃ δὲ ἀπεπεί; φάναι ὅτι ἔτι μὲν
πληρεῖς μετ' ἡδὴ εἰσὶ καὶ ὀλίγον ἐλ-
κυσσιν αἶμα. εἰάν δὲ τέτους ἀφελῇ,
ἔπροι ἐλθόντες πεινῶντες, ἐκπίονταί
μετ' ὅλοπον αἶμα. ἀλλὰ ἐν καὶ ὑ-
μᾶς ὡς ἄνθρωποι Σάμιοι, ἔστος μὲν ἔστιν
ἐπὶ βλάβει. πολλοὶ γὰρ ἐσιν. εἰάν
δὲ τέθον σκοπείνηται, ἔπροι ἤξεισι πέ-
νητες, οἱ ὑμῶν ἀναλώσασιν τὰ κοινὰ
κλιτήσι. Δεῖ δὲ ἐν ταῖς ὡς οἶόν τε

que occurrunt. Quod autem pro-
duxit Aristoteles, tale est. Æso-
pus cum in Samo demagogum pri-
matem populi capitis accersitum de-
fenderet, dixit, Vulpem cum fluvii-
um transiret, in foveam decidisse;
eique longo ibi tempore, cum ex-
ire non posset, afflictae multas ca-
ninas muscas infedisse: Ea transi-
ens aspexit hericius, misertusque
rogavit, si vellet, ut ab ea caninas
muscas evelleret, cumque ipsa ne-
gasset, causam, miratus, quærebat.
Tunc illa, Jam, inquit, hæ saturata
parum sanguinis trahunt: quod
si has tu excuties, famescientes ve-
nient aliæ, quæ quod mihi sangui-
nis restat, totum ebibent. Sic
igitur, dixit, vobis quoque, Viri
Samii, nihil jam iste locupletatus
officit; si vero hunc interimetis;
pauperes alii locum ejus occupa-
bunt, qui civitatis pecuniam facile
furando confument. Similitudo
autem in hisce præcipue ob-
servanda est. Exempli enim vir-
tus in eo posita est, ut cum re
quadret, cujus est exemplum; a-

τῇ πρὸς τὸ κρεῖττον ὑποταγῇ καὶ ἀ-
ναφορᾷ τελειοῦμαι.

VIII. Σκοπὸς δὲ ἔ μὲν συμβε-
λευτικῆ, τὸ σύμφορον καὶ ἀσύμφο-
ρον. ἔ δὲ δικανικῆ, τὸ δίκαιον καὶ
ἀδίκον. τὸ δὲ καλὸν καὶ ἀσχηρὸν τῆ
πανηγυρικῆ. καὶ τῷ καλῷ δὲ καὶ
ἀσχηρῷ πολλάκις ὁ συμβαλέων κέχρη-
ται, ἀναφέροντες πρὸς τὸ πλῆθος τὸ ἴ-
διον. ὡσαύτως καὶ ὁ ἀμφισβητῶν
τοῖς τῶ συμβαλέοντι, καὶ ἐναλλάξ.
Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὡς ἐγχαρῶν ἦν τῷ
τε συντόμῳ τῆ πραγματείας, καὶ τῷ
ἡμῶν ἀνενοχλήτῳ, ἅλις ἔγω ἀνατεθεω-
ρημένα. ἄλλως τε ὅθι πάντῃ πρὸς ὁ-
δὸν ὕψους εἰς τὴν κτ' ῥηθῆρας εὐνομίαν
τῆ ἀκρεβούς περὶ ταῦτα ἐξονυχίστως,
ἐπεὶ πρᾶξι μᾶλλον ἢ θεωρίᾳ τῆ τῆ
ῥηθῆρας (ἅτε δὴ καὶ τῶν ἄλλων τε-
χνῶν) προεῖσθαι πέφυκεν. Ὁρα-
λοιπὸν καὶ εἰς αὐτὴν μεταβῆναι τῶν ἔ
πολιτικῆ λόγου μερῶν ἔρευναν, ἣν ὡς
συμφορῶτα πρὸς ἐγνωμὴν πῶς μαθητιῶ-
σιν, οἷα δὴ ἦν ἐκ πρώτης ἀφῆτης
ὅσον διέναι ἐξακρεβῶται περὶ τε-
σάμεθα.

tiis, ita & ipsæ rationis potentia
superioris imperio subjugantur, &
consummantur.

VIII. Finis autem generis Delibe-
rativi est utile, & inutile; Judi-
cialis justum & injustum; turpe &
honestum Demonstrativi. Qui
consultit autem, in turpi & hone-
sto versatur sæpe, & ad propri-
um finem refert. Sic & qui lite
contendit consulentis sibi fines as-
sumit, & vice versa. Sed hæc pro
rei compendio, & augustiis nostris
abunde sufficiat evoluisse, præci-
pue cum subtilis horum disquisitio
ad eloquentiam nihil conferat,
quippe quod in exercitatione po-
tius, quam nuda theoria, Rhetor-
icæ virtus (ut & aliarum artium)
consistit. Cæterum tempus est ut
de civilis orationis partibus dis-
serere aggrediar, cujus ingens erit
studiosis utilitas. Hæc autem ab
ipsis (quod ajunt) carceribus dis-
citer excutere proposuimus.

IX. Μέρη ποιγαροῦν ἔστι πολιτικῶν λό-
γων, ὃ μὲν Ἀριστοτέλης δύο πᾶσι α-
ναγκαῖα ἡγήται. τὴν προθεσιν ἢ
καὶ πρόβλημα λέγει, καὶ τὴν πίσιν
ἢ καλῶ καὶ ἀποδείξιν. ἀναγκαῖον
γάρ τ' ἀποδεικνύντα πάντως προση-
κίναί τ' ὡς ἔστι ἐπ' αὐτῇ τῇ ἀποδείξει.
ὅ γὰρ εἰπὼν μὴ ἀποδείξει, μὴ οὐ
ἀπείθανον καὶ μάλα εὐθὺς ἀφανοίας
ἐς πίσιν δέον, ἀλλὰ δὴ καὶ γε-
λοῖον. τὸ δὲ ἀποδείξει μὴ περιεπόν-
τα, καὶ ὅλως ἀδύνατον. ἀλλὰ μέντοι
ἔστι ἀκροατῶν τὴν φαυλότητα, ἐγκρι-
πτον οἶεται μετὰ τῷ ὀπιλόγῃ καὶ ὅ
περὶ οἷον. τὴν δὲ προκαταλήψιν ἢ
μὴ τὸ προοίμιον ἡθίεσι τῶν πάλαι
ῥητορευσάντων ἐνίοι, ἐ τῶν νῦν οἱ πλεί-
στοι, τὴν τι προκατασκευὴν, ἢ μὴ τὴν
προθεσιν ἢ διήγησιν (ἀμφότερα
γὰρ νοεῖν ὅτι τῷ τ' προθέσεως ἐνό-
ματι) συνάπτεσθαι. ἀνασκευὴν τι προσ-
έτι, τὴν μὴ τὴν πίσιν ἢ κατὰσκευὴν.
καὶ ἄλλα ὅσα ὀπιννοῦσιν τινὲς καὶ
τὸ δοκῶν τῷ ὀλοχεῖν ἔστι λόγῳ κατα-
κερματίζοντες μέρη, ληρώσθαι τε ἀπο-
καλῶν, καὶ ἀνύκειον βάρος τοῖς λό-
γοις περιεπιόμην. ἢ γὰρ τ' προ-
θέσεως εἴτ' ἢ διηγήσεως ἀξίως προ-
τεταγμένην προκαταλήψιν, τῇ πίσει ἐμ-

IX. Partes igitur Civilis oratio-
nis necessarias duas facit Aristote-
les, propositionem scilicet quam
& quæstionem vocat, fidemque
quam demonstrationem appellat.
Necesse enim est primo rem pro-
ponere, quæ demonstranda est. In
oratione siquidem non demonstra-
re, non solum absurdum, & ad
fidem faciendam invalidum, & in-
eptum, sed etiam ridiculum est.
Demonstrare vero, & non propo-
nere, vel præfari, æque est impos-
sibile. Auditores autem cum ma-
le sint dispositi, immiscendum
est, etiam cum conclusione proce-
mium. Præsumptionem vero, sive
προκαταλήψιν, quæ à veterum O-
ratorum nonnullis, & recentiorum
quamplurimis procæmio postponi-
tur, & præstructionem, quæ pro-
positioni sive narrationi (ambo e-
nim idem valent) confirmationem
insuper, & confutationem, quæ
fidei, & alia quæ confinxerunt non-
nulli, qui ad libitum singulas Ora-
tionis partes minutatim discerpere,
ineptias vocat, & affanias, & quo
sub pondere laborat Oratio. Præ-
occupatio siquidem, quam propo-
sitioni, sive narrationi præcedere
autumant, fide continetur, quippe

περιέχεται ὅ προκαταλαμβάνει πρῶ-
 τωθεν τὸ ῥήμα προαίνεσθαι ὅ ἀν-
 πίπτονται, καὶ ὅτι προδιωκεμένη τῇ
 λύσει ἐπαγαγεῖν πρὸς ἰδίαν, ὅπερ δὲ
 προκαταλήψεως ἔργον, τῶν ἀγώνων
 πάντως ὄντων, ἐς ὅς ἀνασκευὴ τε μετὰ
 κατασκευῆς καὶ λύσεως καὶ ἀντιθέσεως
 ἀνάγεται. ἅπερ ἐν τῷ τῷ πίστεως
 ὀνομαζομένῳ Ἀριστοτέλει συμπεριέλη-
 πται. ὃ γὰρ μόνον ἐμπιπνόντες, διὰ
 κατασκευῆς πιστεύουσιν πρὸς ἡμῖν, ἀλ-
 λά πολλοὶ μᾶλλον καὶ ὅτι τῶν ἐναντί-
 ων ἀνασκευάζοντες, καὶ ἀόρατῇ ὑπο-
 φαίνοντες. Οὐτε μὲν οἱ τὴν προκα-
 τεσκευὴν περὶ τῶν παλίων ἢ λέγουσι
 τῶν μηδὲ περὶ τῶν νέων. ἡ γὰρ κατα-
 τεσκευὴ ἐκείνη δὲ τῶν τῶν ὅλης ὑποθέ-
 σεως κεφαλαιῶν ἔπυν ζητημάτων, ὡς
 ἔστιν ἰδὲν παρὰ Ἑρμογένη. ὅτις νυνὶ
 μὲν πρὸ τῆς προθέσεως ἔχεται, καὶ
 μετὰ τὴν ὅλην γίνεσθαι προοιμίαν. ἐν-
 μαθήσας γὰρ ἕκαστον ἐπινεύεται. τὰ
 πρὸς δὲ προοιμίαν δὲ φιλοτέχνημα. νυ-
 νὶ δὲ μὲν τὴν πρόθεσιν, ὅτε καὶ προ-
 θέσεως χάριν ἀναπληροῖ, ἥς ἐστὶ
 προεκθέσθαι ὅτι περὶ ὧν ὁ μετέπειτα
 λόγος, καὶ πρὸς ῥηθησομένοις ἐμποι-
 ῆσαι σαφήνειαν. Διὸ δὲ ὅτι μὲν τῶν
 ἄλλων ὡς περὶ τὰ καὶ ἀλυσίτελῃ πα-

quod è longinquo præoccupat ora-
 tor, diluitq; objectiones & solutione
 insequenti proprias corroborat par-
 tes, quod præoccupationis est of-
 ficiū. Actionum præcipue ad
 quas confirmatio, & confutatio,
 solutiones, & objectiones reducun-
 tur, quæ ab Aristotele sub hoc fi-
 dei nomine comprehensa sunt.
 Non solum enim confirmatione
 stabilimus partes nostras, sed Ad-
 versariorum potius diluimus, aut
 infirmamus. Neque vero qui præ-
 structionem statuunt, amplius quid
 illis dicunt, qui non ponunt. Con-
 firmatio enim est capitum, sive to-
 tius causæ quæstionum expositio,
 ut apud Hermogenem videre est.
 Quæ ante propositionem colloca-
 tur, integri quidem procemii pars
 est. Docilitatis enim ergo confi-
 cta est. Docilitas autem exordiū
 opus est, quandoque vero post pro-
 positionem collocatur, quum pro-
 positionis locum supplet. Cujus est,
 exponere, de quibus habenda
 est futura oratio, facibusque illu-
 strare causam. Relictis igitur aliorum
 supervacuis, & inutilibus parti-
 tionibus, quadripartitæ soli Aristo-
 telis definitioni acquiescendum
 putamus. Itaque post procemium
 propositionem collocabimus, seu

ρωσάμενοι, μόνῃ τῇ ἔξ Ἀριστοτέλους τε-
τραμερῇ ἐφυσυχάζομεν διαιρέσει. Με-
τὰ γοῦν τῷ προοίμιον, πρόσθεσιν ἢ ὑπὲρ
πρόβλημα ἑξομεν, ἢ συνεπινοῖται καὶ
ἡ διήγησις. ἡ γὰρ πρόσθεσις ἢ ἐκθεσις
τῶν τῷ ὅλης ὑποθέσεως κεφαλαίων
τε ἔστι πραγμάτων, ἢ τῶν ἤδη συμβάν-
των ἔστι ἐργασμένων διήγησις. Μετὰ
τὴν πρόσθεσιν εὐθύς γὰρ πίσυν συνάψο-
μεν, ἥτις ἀνασκευὴν γὰρ ἐμπεριέχει καὶ
κατασκευὴν, ἔστι ἀπλῶς ὅσα εἰς τὴν ἀ-
γῶναις ἀνήκει. Τελευταίῳ δὲ τῷ ὑπὲρ
λόγῳ χρῆσόμεθα, ἀναμνησκόντες
τὴν ἐπαύριον τῶν προειρημένων, καὶ εἰς
σύστασιν ἡτῶν παροξύνοντες. πρὸ τῶν
ἀπάντων ἐν τοῖς ἐξῆς διελήψιμεθα.
Θεὸς ἔστω τῶν λόγων προϊταμένης, ποδη-
γεῖται γὰρ καὶ συναίρουσι.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΟΙΜΙΟΥ.

Χ. Εἴπερ ἐν ἄλλοις καὶ ὑπὲρ τῷ προοι-
μίου φωνῇ τὸ ἔξ Κρατύλου πρὸ Πλά-
τωνι εἰκείως εἰρηάζει δοκεῖ. εἶναι δὲ
πρὸ τῶν ὀνομάτων ὁρθότητά ἵνα πρὸς
ἀνάπτυξιν τῶν ἐκάστω σημανομένων, ἔ-
στι συνθήκη μὲν καὶ ὁμολογία τὴν πρῶ-
τως ὀνομαπθέντας ἐξενεγκεῖν τὰ ὀνό-
ματα. ἐνδίδωσι γὰρ ἡμῖν ἐννοεῖν τὸ
προσρημα τὸ πρὸ παντὸς τιθεμενον λό-

thema, quod & narrationis cogno-
scitur nomine. Propositio siqui-
dem narratio est, vel totius causæ
capitulum, vel rerum gestarum, ad
causam pertinentium. Proposi-
tioni autem fidem subjungemus,
quæ confirmationem complectitur,
& refutationem, & quicquid omni-
no ad controversias spectat. Con-
clusio denique subjungenda erit,
ubi quæ dicta fuerunt in memoriam
auditorum revocabimus, & affe-
ctus aptis sententiis excitabimus.
Quæ omnia ordine percurreremus,
Deo Duce, & Fautore.

DE PROOEMIO.

X. Si de quoquam alia, certe de
proœmii voce Cratyli illud apud
Platonem non inconcinne dici vide-
tur, inesse nimirum nominib' aptitu-
dinem quandam explicandi illa, quæ
per unumquodque significantur,
nec institutione sola, & commu-
ni consensu primos onomothetas
imposuisse nomina. Vox enim il-

γου, προῤῥασκευαστικὸν πρῶσµα.
ἐκ δ' ἐπὶ, μορίῃ, καὶ τῇ, ὅµη, Φωνῆς.
οὐ γὰρ ὁδὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν ὥδην
παρεμφαινέσης συμπελεκόμενον. ἐφ'
ὧ δὲ, καὶ Ἀριστοτέλης τῷ τε ἐν ποιήσει
προλόγῳ καὶ προαυλητῶν προαυλίῳ,
συνέκρινε τὸ προοίμιον. οἷα γὰρ ἐκεί-
νων, οἱ μὲν ποιηταὶ τῷ προλόγῳ, ἀυ-
ληταὶ δὲ τῷ προαυλίῳ τὰς τῶν προσε-
χόντων ἀκοὰς οἰοεὶ προέλθουσι, καὶ
εἰς τυπὸν τῇ ὥδῃ ἀναγείρουσιν. ἔλω-
τε καὶ οἱ ἀμφὶ τὰς ῥήτορας, οἷον Ἰσὶ
Θεακτηρίοις παρορμημασι τῷ προοι-
μίῳ ἐξευμαρίωσι τὴν τῶν ἀκροαμέ-
νων ψυχὴν, καὶ ἐμῶς ὥσκειον εἰς τὴν
αὐτῆς ὑπόθεσιν ἀπεργάζονται. ταυ-
τὸ δὲ τῶ καὶ ὁ τῆς ἐστίας αὐτῶν δηλω-
τικὸς παρὶς λόγος, ὡς ἐν τῇ πρὸς
Ἀλέξανδρον ῥητορικῇ τῷ φιλοσόφῳ
ᾠρεται. Προοίμιον, φησὶ, καθόλου μὲν
εἶπεν, ἀκροατῶν ἐστὶ ὥς κεκοινητὴ, καὶ
δ' ἐπὶ πρῶτον ἐν κεφαλῇ μὴ εἰδόν-
τι δὴλωσις. τὰς μὲντοι ἀκροατὰς τη-
νικαῦτα εἰώθαμεν διὰ χεῖρας ὥς ὥς
σκεῦᾶσαι, ἐπειδὴν εὐνὰς τε ἡμῖν, καὶ
τοῖς ῥηθησομένοις προσέχοντας, καὶ
ὑμαθεὶς καθορῶσθαι. τοιγάρτοι
ὧς εὐθὺς συναγαγεῖν ἐστὶ τὸ δ' ἐπὶ προοι-
μίῳ ἔργον. εὐνοίαν, προσοχὴν, εὐμα-

la, quæ omni præponitur Orationi
nihil aliud nobis innuere videtur,
quam præparatorium præludium ex
particula *πρὸ*, & verbo *ὅµη* non
solum compitum, sed & canticum
significante, conflatum. Ideoque
Aristoteles tum prologo apud poe-
tas, tum apud tibicines proaulio
comparavit procœmium. Quem-
admodum enim poëtæ prologo, &
citharœdi pulsatione lyræ præpa-
rant attentos Auditores, faciles-
que reddunt, & ad futurum au-
diendum carmen erigunt eos exci-
tantque; sic quoque Oratores,
Procœmio, quasi lenociniis quibus-
dam stimulisque incitant, alliciunt,
& conciliant auditorum animos,
& idoneos ad reliquam dictionem
efficiunt. Hoc ipsum autem ejus-
dem indicat definitio, prout in
Rhetorica ad Alexandrum definivit
Philosophus. Procœmium, inquit,
ut late sumitur, præparatio est au-
ditorum, causæque per capita non
scientibus declaratio. Auditores
autem tum demum abunde præpa-
rare solemus, cum benevolos no-
bis, & attentos, docilesque feceri-
mus. Hinc itaque colligere licet
procœmii officia, benevolentiam
puta, attentionem, docilitatem.

θυαν. ἀπερ ἅμα πάντᾳ ἐμφιλοχῶ-
ρῃν ὅτι παντὸς προομιῶν, ἢ πάντως
ἐὼν ἐπ᾽ ἀναγκῆς, ἀλλ᾽ ἅτῃ τῷ, πῶς
ὁ δὲ τῷ λόγῳ, καὶ ἢ τῷ ἀκροατῷ ἀφ᾽-
εἰς ἀπαιτῇ. ἐστὶ δ᾽ ἢ καὶ ὁλοκλη-
ροῦς τῷ προομιῶν ὁ ῥήτωρ ἐλιγορεῖ, ὥς
ἐν τοῖς ἐξῆς εἰσώμεθα. ἐν οἷς μέντοι
χρηστέα ἢ καὶ ὅτιν ἀνὴρ νῦν εὐπορήσαι-
μῶν, πῶς νῦν περὶ αὐτοῦ εἰπῇν.

ΠΕΡΙ ΕΥΝΟΙΑΣ.

XI. Εὐνοία μὲν ἐν θεοῖς καὶ
ἄλλοις πέφυκε, μάλιστα δὲ ἐκ τετάρ-
των τριῶν. ἐπ᾽ αἰνῶν τῶν ἀκρόντων.
συστάσεως τῷ οἰκείῳ προσώπῳ. ἐκ δια-
βολῆς τῶν ἀνιδίκων. καὶ λύσεως τῶν
ἀντιπινθίων. ὧν τῷ μὲν πρώτῳ ἔσω
πρόδειγμα τὸ τῷ Ἰσοκράτους ἐν Πλα-
ταίῳ. Εἰδότες ὑμεῖς ὡς ἄνθρωποι Ἀθη-
ναῖοι, καὶ τοῖς ἀδικημένοις προσδύμεως
βοηθεῖν ἐπισημαίνουσιν, καὶ τοῖς εὐρεγέ-
ταις μεγίστην χάριν δοποδιδόναι. καὶ
πῶς ἐξῆς. τῷ, πῶς Δημοσθενικὸν ἐκείνο ἐν
τῷ πέμπτῳ ὑπὲρ Ὀλυνθίων, ἐν ᾧ
ἐκ πολλῆς ὁ ῥήτωρ ἐπαινῶν τῶν Ἀ-
θηναίων ὡς χρημάτων ὑπερόπτης, καὶ
πρὸς πάντας ὑφεμένους τὸ συμφέρον
τῷ πόλει, τὴν παρ᾽ ἐκείνων εὐνοίαν
σφειρίζεται. τῶν τοῖς προσδοκῶν καὶ

In quibus singulis hærere in omni
procæmio non est necessarium, sed
iis tantum quæ vel Orationis ge-
nus exigat, vel auditorum disposi-
tio. Quandoque vero totum omit-
tit procæmium Rhetor, ut in se-
quentibus dicemus. Quibus tamen
procæmia utenda sunt ista, & unde
petenda, jam nunc aggrediendum
dicere.

DE BENEVOLENTIA.

XI. Cum benevolentiam aliis
ē locis, tum maxime ex hisce qua-
tuor captare liceat, laude ipsius rei,
conciliatione personæ nostræ, cri-
minatione Adversariorum, & so-
lutione objectionum. Exemplum
primi sit illud Isocratis in Plataica.
Cum vos perspexeram, Viri Athe-
nienſes, & afflictis solitos libenter
succurrere, & benefactoribus gra-
tias remetiri dignas &c. Deuo-
sthenicum quoque illud in quinta
Olynthiaca, ubi Orator laudibus
Athenienſes evehens, quod con-
temptas proculcarent opes, & quod
inter curas eorum maximas fuit ci-
vitatis commodum, sic demum
benevolentiam eorum conciliat.
Hisce consentaneum & illud, quod

ὁ Κορίνθιοι κέχρηται πρὸς Λακε-
δαιμονίους ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ξυγγρα-
φῶν Θουκυδίδῃ. καὶ πρὸς αὐτὰς τὸ
κλέωνος, ὡς πρὸς Ἀθηναίους ἐν τῇ
τρίτῃ.

XII. τὰ δὲ δευτέρῃ, τὸ δ' πρὸς τε-
φάνῃ μάλιστ' προσφύει. ἐνθα ὁ ῥή-
τωρ πῶς πολίταις ἐαυτὸν συνιστᾷ, τὸ
φιλόδημον αὐτὸ καὶ ἔνθεν μετ' ὅρκῃ
τ' ἐμπέδοι, καὶ τὰ παρ' ἐκείνων πῶς
ἴσοις μέτροις ἀνταπαιτεῖ. Πρῶτον μὲν
ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῖς θεοῖς εὐχομαι
πᾶσι καὶ πάσαις, ὅσῃ εὐνοίαν ἔχων
ἐγὼ διὰ πᾶσι, τῇ τὴ πόλει καὶ πᾶσιν
ὑμῖν, θεοαύτην ὑπαρξαι μοι παρ'
ὑμῶν ἐς ἵππον τὸν ἀγῶνα. Ἐκ διὰ-
βολῆς τῶν ἀντιδίκων πεφροσμί-
σθαι ἡμῶν ῥήτορα ὁ κατὰ Μειδίαν λόγος.
Τὴν μὲν ἀσέλγησαν ὡς ἄνδρες δικασαί
καὶ τὴν ὑβρὸν, ἥ πρὸς ἅπαντας ἀν-
τρέχεται Μειδίας, ἐδένα ἔθ' ὑ-
μῶν, ἔπε τῶν ἄλλων πολιτῶν ἀγνοεῖν
οἶμαι. καὶ τὰ ὅμοια. ὅτι πάντα δὲ
γίνους καὶ ὁ πρὸς τῶν ἐν Χερρό-
νησιν καὶ συμμοριῶν λόγος,
οἷς ἐντυχέν ῥᾶν ὁπηνίκα ὑμῖν πρῶ-
τα γένηται. λοιπὰ γὰρ ὅσα ἐκ τῆς
τῶν ἀντιπικτιόνων λύσεως. ἢ καὶ πο-

Corinthii habuerunt ad Lacedæ-
monios in primo libro historiarum
Thucydidis ; adde & Cleonis illud
tanquam ad Athenienses libro ter-
tio.

XII. Appositum vero secundi ex-
emplum videtur illud in oratione
de corona. Ubi orator civibus se
concilians suum erga populum a-
morem ostentat, affectumque cum
juramento confirmat, idemque ab
iis pariter exigit. Primum equidem
Viri Athenienses, Divos ego, De-
asque precor omnes, ut quanta
vos omnes, vestramque civitatem
perpetuo complexus sum benevo-
lentia, tantam & mihi præstetis in
hac actione. Ex criminatione
adversariorum proœmium petit
oratio Demosthenis adversus
Midiam. Qua petulantia, Judi-
ces, & contumelia in omnes ut-
tur Midias, neminem neque ve-
strum, neque aliorum civium igno-
rare arbitror, & similia. Hujus
autem generis illa de Decuriis, &
iis in Chersoneso constitutis oratio,
quam consulere possitis, cum ope-
ræ pretium visum fuerit. Reliquum
est, ut de objectionum solutione di-
camus. Cujus varia admodum est

λυσιδῇ

λυχεδῆ τὴν σκέψιν ἔληχεν, ἅπτε δὲ
καὶ τὰ ἀντιπίπλοντα. πὰρ μὲν γὰρ πα-
ρὰ τὸ ἀξίφορον ἀνακύπτει τῶν προ-
σώπων χέσεως. ἐξ ὧν ὁ λόγος σύγ-
κειται. τὰ δὲ ἐκ τῶν πραγμάτων αὐ-
τῶν ἀναφύεται, καὶ τὴν αἰτίαν δι' ἣν ὁ
λόγος. ἔνια δὲ προξενεῖ ἢ τὸ ἔχον
ναι ἀνοίκειον, περὶ αὐτὴν καὶ καθ' αὐτὴν
πᾶσι εἰκός ἐστι τὰς ἀμφισβητήσεις τε καὶ
κρίσεις ποιῆσαι τὴν νονεχῶς ἐπαίον-
τα. ἐπεὶ καὶ φιλεῖ τὸ ἄλλο πᾶσι ὡς τὰ
πολλὰ τὸ ἄκρεστον ἢ ἀλήθεια.

XIII. Ἐκ μὲν ἐν τῶν προσώπων
τοιαύδε ἀντιπίπλον ἐνδέχεται. οἷον Φέ-
ρε εἰπεῖν, τίς ἐν λέγεις, καὶ πρὸς τί-
νας. ἢ νεώτερος πρὸς πρεσβυτέρους
συνέσει τε ἢ σοφία κεκοσμημένος, ὃ
κάλλιστα τῷ ἰσοκράτει δικάζει ἐν
Ἀρχιδάμῳ. ἴσως τινὲς ὑμῶν θαν-
μάζουσιν, ὅτι τὸ ἄλλο χρεόν ἐμμεμε-
νηκὼς τοῖς τὸ πόλεως νεμίμοις, καὶ τὰ
λοιπὰ. ἢ Δημοσθένους ἐν τῷ πρώτῳ τῷ
κτ' Φιλίππου. ἢ πάλιν, εἴ τις πρεσβύ-
της ὢν, δημηγορεῖ τὸ ἄλλο εἰωθὺς, καὶ
εἴ τις μηδὲν πρότερον εἰρηκὼς. οἱ γὰρ
τοιοῦτοι κέρδους ἕνεκα ἑνὸς ἰδίου ὅπτι τὸ
λέγειν ἐρμῆσαι δοκῶσιν. ἔπειτα εἰάν
συνεχῶς λέγῃ, τὰτο γὰρ ἐχ' ὅπως

tractatio, sicut & ipsarum objectio-
num. Quædam enim è diversis ex-
surgunt personarum dispositionibus,
è quibus constat Oratio. Quædam
autem ab ipsis oriuntur rebus, cau-
sæque propter quam habetur Ora-
tio. Alia quoque à tempore non
idoneo, de quibus omnibus quæ-
stiones scrupulosque faciat atten-
tus Auditor. Ab istis quippe non
raro veritas infirmari solet.

XIII. E personis igitur talia pos-
sunt objici, nimirum, quis dicit, &
ad quos. An juvenis ad viros æ-
tate provectos, & eruditione sa-
pientiaque excultos. Ilocrates hoc
optime & acriter persequitur in
Archidamo. Mirentur forsan è vo-
bis nonnulli, quod civitatis legibus
immoratus sum &c. Demosthe-
nes quoque in oratione prima con-
tra Philippum, an, vice versa, se-
nex aliquis præter morem concio-
netur, qui in rostra nunquam ascen-
derat antea. Isti quippe alicujus
privati commodi gratia ad dicen-
dum stimulari videntur. Si vero

πολυπράγμων, ἀλλὰ καὶ ὕβριν διὰ
τὸ κόρον ἐμποιοῖ τοῖς ἀκράτοι. Ἐπεὶ
τὴν τοιγαρὶν ἀπακρύνει δὲ τὴν ὑπό-
νοιαν, πρὸς αἰτίας ἀναφέρον, ἢ εἰς τὴν
πάνιν τῶν συμβαλεόντων, ἢ εἰς τὸ
μέγεθος τὸ κινδύνου, ἢ ὅτι τὸ ἀντίδι-
κον, καὶ ἐπὶ ἄλλοι τοῖς τόν. ὡς ἄλ-
λοι π, καὶ ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ πρὸς
Λεώχαριν, Αἴη. μὴ δὲ Λεώχα-
ρις ἔτος ὧ ἀνδρες δικασαί, ἔ ἐ ἀν-
τὶν κλέμεσθαι, καὶ ἐμὲ νεώτερον λέγει,
ἐν ὑμῖν, ἀξίων κληρονομεῖν ὧν ἔπος-
ῆκεν αὐτῷ, καὶ ὑπὲρ ἰστων ψευδῆ
διαμαρτυρίαν πρὸς τῷ ἀρχόντι ποιη-
σάμεν. καὶ ἔλοιπα.

XIV. Εἶτα ἀνὴρ καλὰ πινος λέγῃς τῶν ἐν
τῇ πόλει λαμπρῶν π ἐ περὶ γλῆπῶν,
αὐτὸς ἀφανὴς ὧν, ἤγουν μὴ ἰσοστάσι-
ος, καὶ αὐτὰ εἶγε διώκης ἐφ' οἷς ἐκεί-
ν. εὐδοκίμῃ τῷ τοῖς ἀκράτοι, τη-
νικαῦτα γὰρ πολὺ πρότερον ἐν προσι-
μίοις θεραπεύειν τὴν ἀκροατὴν διά-
θεσιν, εἶτα καὶ ὅτι τὸ ἄλλον λόγον ἰ-
πὸν. τῆτο ἀριστὰ ἐν τῷ πρώτῳ πρὸς
Πλάτωνα Ἀριστείδης περὶ ῥητορικῆς ἐ-
φιλολεχθήσατο. Οἶμαι δὲ ὅς τις μέλ-
λει ἔλεοντα εἶναι, ἢ ψήφου κύριον
ὅς τῳ ἔσσεσθαι, μὴ ἴστο σκοπεῖν, μη-

semper premat pulpita, ardelio ju-
dicabitur, & ex audiendi fastidio
petulantes efficit auditores. Hoc
itaque removeri possit obstaculum,
si causam transferas ad consulenti-
um paucitatem, vel ad magnitu-
dinem periculi, vel saltem ad ad-
versarios, aut aliud quidpiam. Quod
& alii, ipseque Demosthenes fecit
in oratione adversus Leocharim.
Culpa Leocharis fit, Judices, ut &
ipse in jus vocetur, & ego Adoles-
cens apud vos verba faciam: quod
eas hæreditates cupere studet, quæ
nihil ad ipsum attinent, & propter
eas falso apud Prætorem testifica-
tus est &c.

XIV. Deinde si contra præ-
clarum aliquem & spectatissimum
inter cives verba facias, ipse ob-
scurus cum sis, aut inferioris fal-
tem subelli, maximeque si iis infi-
stas, quibus innotescit ille apud
Auditores. Tum siquidem in ex-
ordiis prius curandus est Auditoris
affectus, quam ad reliquam trans-
eamus dictionem. Hoc summo
cum artificio Aristides in oratio-
ne prima de Rhetorica contra Pla-
tonem egit. Existimo equidem
eum, qui vel recte dicturus, vel

σκαίνειν, ἢ ἵναι τῶν περὶ τῶν καὶ
ἐχόντων ἐπείρωσι εἰρηδῶται καὶ
συμβέβηκε. καὶ πρὸς ὁμοίαν.
ἢν δὲ καὶ πρὸς αὐτὰ καὶ ἡ τῶν
ἐχόντων τίς ἐστι καὶ ὁ λόγος.
ὁππότε δὲ τῶν ἀφ' αἵμα-
τος οὐκ ἐστὶν ὑποψίας δὲν ὁ ῥήτωρ.
πρὸς εὐνοίας ἢ μίσους ἐλκόμενος
τὴν ἀληθείας εἰκάζεται. αὐ-
τὰ ἐντέχνως ἀπεκεύασεν τὴν
καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος, ἐν
ἡ Γοργονίαν τὴν αὐτῆς ἀδελφὴν
φίω. ἀδελφὴν ἐπαινῶν, τὰ ἐ-
θαυμάζομαι, ἐμὴν ὅτι εἰκεία,
ἐπὶ ψευδῶς. ἀλλ' ὅτι ἀληθῆ,
ἵνα ἐπαινετῶς. ἀληθῆ δὲ, οὐχ
καὶ μόνον, ἀλλ' ὅτι καὶ γνω-
στα, καὶ τῷ περὶ χάριν ἐ συγ-
γὰ καὶ ἐθελήσωμεν.

æquum sit suffragium laturus, non
id spectare debere, nec invidere, si
quem priorum, ac celebrium viro-
rum aliter eadem de re dixisse con-
tingat &c. Perspicere autem in-
super oportet, an inimicus sit de
quo verba facimus, an vero ami-
cus, aut consanguineus, ubi suspi-
cionem expurgare possit orator, si
nec amore se, nec odio abdu-
ctum profiteatur ad rei veritatem
adumbrandam. Suspicionem istam
optime depulit Gregorius Theolo-
gus in funebri sororis suæ Gorgo-
niæ oratione. Sororem laudans
domestica prædicabo; non tamen
quia domestica, ideo falso, sed quia
vera, ideo laudabiliter. Vera au-
tem non solum, quod iusta, sed et-
iam nota: Non tamen ad gratiam,
etiamsi velimus, loqui conceditur.

ΠΙ ΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΙΤΙΑΣ
ΑΝΤΙΠΙΠΤΟΝΤΩΝ.

Γ. τοῖς γὰρ εἰρημῶσι, ἐπεὶ τὰ
αἰτίας ἀντιφορμαῖν ἔξομα. ἀ-
λλ' ἀντιβαίνειν δοκεῖ, ὅπῃ κα-
ταρα, ἢ δι' ὀργὴν, καὶ πρὸς τὸ ἱ-
φορῶντος κέρδος τὰς εὐθύνας ἐ-
στὶν ὑποπτευόμεθα, καὶ ἀλ-
λ' ἄλλοι, ἢ δι' ὀρετὴν τὰς ἐπαι-

DE OBJECTIONIBUS QUÆ AB
IPSA CAUSA ORIUNTUR.

XV. Ex dictis igitur, & illa quæ à
causa objiciuntur, refutare pote-
rimus, quæ nobis adversari vi-
dentur, quum vel ob odium, aut
iram, aut privatum saltem com-
modum accusare suspicemur, aut

νεμένους ἀποσεμνύνειν. τῶν δὲ ἐκ τῆς ἐκτιθέντα, καὶ κείνα ἐκ
ἀπὸ σκοπῆς, οἷς ὁ ῥήτωρ κέχρηται
κατὰ τὴν Ἀριστοκράτους, καὶ Ὀνήτορος.
Μηδεὶς ἰμῶν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομί-
σῃ μήτε ἰδίας ἐχθρας ἐμῆ, μήτε μι-
ᾶς ἐνεχ' ἤκειν Ἀριστοκράτους κατηγο-
ρήσαντα, καὶ τὰ λοιπά.

ob amorem potius, quam virtutem
viros celebres laudare. Exempla
vero non solum, quæ jam tradita
sunt, sed ea quoque, quæ à Demo-
sthene adversus Aristocratem, &
Onetorem usurpantur, ad propo-
situm spectant. Nemo vestrum, A-
thenienses, putet me vel ullo pri-
vato odio adductum, venire ad A-
ristocratem accusandum, vel &c.

ΤΑ ΑΝΤΙΠΙΠΤΟΝΤΑ ΕΚ ΤΩΝ
ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ.

XVI. Τὰ δὲ ἐκ τῶν πραγμάτων ὡδί-
πως θεραπευτὰ, εἶον εἰ μεγάλοις ἐγ-
χειρῇ καὶ δόξαν ἐχρηκόσι, τὸ δ' ἀγῶ-
νιστῶν ἐργῶδες καὶ δυσανήβλεπτον ἰμο-
λογητέον ἐν παρομοίῳ ἐνθύμῳ. οἷα δὲ
τὰ πολλὰ μηχανῶνται οἱ παηγυρί-
ζοντες, ἀσθένειαν ἑαυτῶν, ἢ περὶ ἐπει-
αν παρ' αὐτὴν τὴν πρώτην δ' ἰσχυρὰ πα-
ρείδουσιν κατὰ γινώσκοντες, καὶ γλῶτ-
ταν καὶ λόγων φύσιν διαμεμφόμε-
νοι, ὡς ἐχ' ἱκανῶς ἐνδείξασθαι δυα-
μένην ὅσον ἐμφημίας τῷ ἐγκωμιαζο-
μένῳ πρότεσι. καὶ νυνὶ τῶν τε θε-
ωρῶν τὴν εὐνοίαν ὑπαπατόμενοι, καὶ τῷ
ἐμφημημένῳ εὐκλείαν μνησευόμενοι.
ἀποδέχεται γὰρ ὁ ἀκροατὴς τὸ λέγειν.
τὰ μᾶλλον μετριοφρονῶντα, εἴ τι καὶ
ἐπρωτεύουσιν, ἢ ἀναίσθητον ἀπανταδιζό-

OBJECTIONES AB IPSIS RE-
BUS ORTÆ.

XVI. Quæ à rebus regeruntur, sic
removenda sunt. Nimirum si ma-
gna quis aggrediatur, fama que ce-
lebria, in ipso statim Orationis li-
mine quam duram suscepit, ipso-
que aspectu terribilem provinciam
confitendum. Sic sæpe Oratores
tenuitatem suam, aut temeritatem
in ipsis Orationis foribus arguunt,
linguam stylumque incusant, ac
si impar esset omnis eorum conatus
rei celebrandæ. Hinc totius coro-
næ conciliatur benevolentia, rei-
que quam laudat, adorea acquiri-
tur non exigua. Commendat si-
quidem Auditor Oratorem de se
modeste potius (quamvis & id dis-
simulet) quam insolenter summa
cum impudentia judicantem. Ho-

μενον. ὡς δὲ δείγμασι δὲ τῶν ὅτι
πολλῶν καὶ ἄλλων ἐντεύξεσθε, καὶ πα-
ρὰ Γρηγορίου. Ἐμελλεν ἄρα πολλὰς
ἡμῖν ὑποθέσεις τῶν λόγων αὐτὸ προ-
πιθεῖς ὁ μέγας. Βασίλειος. καὶ τὰ
ὅμοια καὶ Ἀριστίδης ἐν τῷ Παναθη-
ναϊκῷ, τῷ εἰς Ῥώμην ἐγκωμίῳ, καὶ
ἐν πρώτῳ τῶν ἱερῶν. Εἰ δ' ἔμπαλιν
αὐτὸ διεξιπῇ μικρὰ τε εἰς καὶ εὐωνα,
ἐπαύξειν περὶ αὐτοῦ, ἢ κατ' αὐτὴν, ἢ
πρὸς ἐλάττω ὡς ἀβελόνομενα. ὡς
Λεκιανὸς ἐν ἐγκωμίῳ τῆς μητρός. Εἰ
δὲ τὸ ἐκ ἐνὶ, ἀλλὰ γὰρ ἀναγκᾶ,
ἢ ἐπωφελῆ, ἢ δίκαια, καὶ τὰ ὅμοια
δοκίμοι, τῶν αὐτῶν ὅσα αὐτῶν
ἔχον δοκίμοι, ἢ ἐπαχθῇ εἴη τοῖς αὐ-
τοῖς κροωμένοις θεραπεύσειν. ἢ μειῶν τῶν
ἢ τὴν κατεπεύχσαν αἰτίαν ἐπάγων, ἢ
τῷ ἀντιδίκῳ τὰς προφάσεις ἀποφορ-
γῶν, ἢ εἰς Θεὸν, ἢ εἰς τύχην, ἢ φύσιν,
ἢ ἕδος ἀναφέρων τὸ αἴτιον. ἀνθ' ὧν αὐ-
πάντων δόξα ὅτι γε νῦν ἔχον διὰ τὸ
σύντομον ἐν ὡς δὲ δείγματι λόγῳ,
ὅτι τὸ Ἀριστίδους ὑπὲρ τῆς μητρὸς ἐπὶ τοῖς
βοηθείαι. Εἰ τι καὶ μοι μέτεσιν ὡς Ἀ-
θηναῖοι παρήσας, περὶ αὐτοῦ περὶ
τῶν παρόντων εἰπεῖν αὐτὸ γινώσκω, δεῖ
θεῖς ὑμῶν μὴ θορυβῆσαι, πρὶν ἀν-
πάντων ἀκρόσῃτε. καὶ τὰ ἐξ ἧς. διὰ

rum autem exempla tum apud alios
scriptores passim occurrunt, tum
apud Gregorium. Varia semper
dicendi argumenta nobis præbere
debet Basilii Magni &c. Apud
Aristidem quoque in Panathenæico
in roboris, & virtutis encomio,
& in sacris. Contra vero si de
vilibus, rebusque nullius momen-
ti instituantur Oratio, enitendum
est, ut adaugeantur ex collatione
aliqua inter se, aut cum minori-
bus. Sic Lucianus in musæ en-
comio. Si autem necessaria, aut
utilia, aut iusta, vel similia demon-
stranda sint, tum ab istis amoven-
da sunt omnia inconvenientia, au-
ribusque fastidiosa. Vel minuen-
da sunt hæc, aut causa producen-
da, aut adversario culpa injicienda
est, aut ad Deum, fortunam, na-
turam, moremve referenda. Pro
quibus omnibus quia brevitati jam
nunc studemus, Aristidis illud ex-
empli vice sufficiat, in oratione de
non ferendo opem aliis. Si mihi,
Viri Athenienses, fræna linguæ
indulgere liceat, de negotiis præ-
sentibus quæcunque novi aggredi-
ar oratione persequi. Vos porro
studiose comprecor, ut non prius
mihi tumultuose obstrepatis, quam

δὲ τῶ χρόνῳ ἀναφύονται ἡμῖν ἀντὶρρή-
σεις, ὅτε εἰ ἀπεύσωμεν πρὸς τὸ προσ-
ῆκον τὰς λόγους, ἢ κατὰ πιν γενώμεθα
τῷ καιρῷ ὑστερῶντες. ὁ Δημοσθένης ἐν
τῷ περὶ στεφάνου Λιχίνῃ φαίνεται
ἀνθυπενεγκών. τὴν ἄλιστα ἐν προσι-
μίοις τῷ Ἰσοκράτει ἀνασκέυασαι ἐν
τῷ πανηγυρικῷ, ἔνθα φησὶν ὠδίπως.
Ἐπειδὴ δ' οἱ καιροὶ πω παρεληλύθα-
σιν ὥστε μάτην εἶναι τὸ μεμνησθαι περὶ
αὐτῶν. καὶ τὰ ἐξῆς. Καὶ περὶ μὲν
ῶν ἡ εὐνοια θεωρεῖται, πσαυτε εἰρή-
δω. οἷς δὲ προσοχὴ καὶ φιληκοία,
ἐξῆς ῥητόν.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΟΧΗΣ.

XVII. Τὸ μὲν ἂν προσεκτικὸν ποιεῖν,
ὁ Ἀριστοτέλης ἐχ' ῥητόν ἡγᾶται τῶν ἄλ-
λων εἶναι μερῶν τῶν λόγων, ἢ τῶν προσι-
μίων, ἐξέσι γὰρ φησὶ τῷ ῥητορὶ εἰ δ'
ἂν τῶ λόγῳ τὰς ἀκρεατὰς ἀσθενοῖς εἰς
ῥαθυμίαν ἀποκλίνοντας ἀνακαλέσα-
σθαι. π, καὶ μοι προσέχετε τ' ἔν, ἐ
σκεῖψατε πὶ πρὸς θεῶν, ἐ πὶ πρὸς
πλήσια παρενείρων. μάλιστα μέντοι
οἷς προσέχειν πεφύκασιν ἄνθρωποι,
πῦτε εἰσὶ, τὰ μεγάλα. πὶ θαυμα-
στὰ. τὰ ἡδέα. τὰ φεβερά. τὰ καινὰ.
πὶ συμφέροντα ἰδία ἐκάστω, καὶ πᾶ-
σι κοινῇ. δίκαια. ῥάδια. ἀγαθὰ. καὶ

lingula audiveritis &c. A tem-
pore vero objectiones emergunt
nobis si vel festinemus nimi-
um oratione, vel tardi nimis in
dicendo simus. Illud Demosthe-
nes in oratione de corona Æschini
objicere videtur. Hoc non in con-
cinne Isocrates in Panegyricæ prin-
cipio diluit, ubi sic effatur: Quia
non dum temporis angustia exclu-
sum me perspicio, ita ut operam
oleumque in istis recensendis per-
dere videar &c. Atque de bene-
volentia captanda hæc dicta suf-
ficient, unde autem attentos redda-
mus, deinceps dicendum.

DE ATTENTIONE.

XVII. Attentum igitur reddere,
Aristoteles non minus omnium par-
tium orationis interesse putat,
quam proœmii. Licet enim Ora-
tori, inquit, cum languescentes
senferit Auditores, alta voce incla-
mare illud, Animadvertite quædā
& perpendite, aut similia infere-
re. Quibus vero præcipue solent
homines attendere, enumerantur
ista: magna, miranda, jucunda,
terribilia, nova, proprie vel unicui-
que sigillatim, vel omnibus conjun-
ctim utilia, justa, facilia, bona

ὅτι τῶνδε ᾠδῶν ἀπὸ πολλῶν. ἅπερ ἐν δό-
ξῃ λέγων ἄρῃα, τὴν φιληκοίαν ὅτι
παύσεται. πάντων δ' ἐξῆς τῶν ἐν-
ρημῶν ἐξευγκῆν ᾠδῶν ἀείγματα,
καὶ περὶ ἔργον, μὴ ἔτι ὀχληρὸν, καὶ
ἀλατρίβην ἡμῖν ἐκ τῆς τυχεύσαν ἐμ-
ποιοῦν. ἵνα μὴ μὲν οὐ λόγῳ παν-
τάπασιν ἀδείωσιν, ἢ, δύο ἢ τρεῖς εἰς
ἀκραιβετέρων τῶν ἐρημῶν ἀλατρί-
νωσιν παρυσιάζωμεν. ἃ λοιπὰ δε-
ῖν ἔστι, καὶ παρ' ἡμῶν περὶ ἐξουσίαν
ταῖς. Ὁ γὰρ ἰσοκράτης ὡδίπως τοῖς
μεγάλοις ἐν τῷ περὶ εἰρήνης λόγῳ τὴν
περσοχὴν περὶ παρὸν εἰλεῖται. Ἄπαν-
τες μὲν εἰώθασιν οἱ παρόντες ἐνθά-
δε, πάντες μέγιστα φάσκον εἶναι, καὶ
μάλιστα παρὰ τῆς ἀξίας τῇ πόλει, περὶ
ὧν ἂν αὐτοὶ μέλλωσι συμβαλεῖν, καὶ
τὰ ἐξῆς. Ἐν δὲ τῷ πανηγυρικῷ τοῖς
κεινοῖς καὶ εἰς αὐτοὺς ἐκείνους εἰς ἃ καὶ
ὁ λόγῳ ἀνήκεσιν, οἷς καὶ ὁ Δημοσθέ-
νης ἐν τῷ περὶ Πολυκλείας. τοῖς δ'
αὐτοῖς καὶ καινοῖς ὁ ῥήτωρ εἰς φι-
ληκοίαν ἐχρήσατο ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν
Ὀλυμπιακῶν. Ἐπὶ πολλῶν μὲν ἂν πε-
ρὶ εἶναι ὧς ἄνδρες Ἀθηναῖοι. καὶ ἃ λοι-
πά. καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ ὑπὲρ τῆς
περὶ Λακεδαιμονίους εἰρήνης καὶ περὶ
Ἀθηναίους. Ἦν μὲν ἐκ παλαιά πάντες

& ejusdem farinae quamplurima,
quæ cum Oratori visum fuerit, o-
ptime attentionem conciliabunt.
De quibus omnibus si exempla or-
dine producerem, non solum super-
fluum esset, sed etiam molestum,
nobisque moras neciteret immensas.
Ne tamen vaga prorsus, & nuda
videatur sine exemplorum apposi-
tione oratio, duo vel tria profer-
ram ad ea quæ dicta sunt luculen-
tius explicanda. Reliqua vero fa-
cilia vobis erunt, & expedita. Iso-
crates igitur hoc modo ex magnis
attentionem lucratus est in oratio-
ne de pace. Solent omnes qui sug-
gestum conscendunt, ea dicere,
de quibus ipsi consilium daturi sunt,
maximi esse momenti, & Reipu-
blicæ plurimum interesse &c. In
panegyrica vero è communibus &
ad eos ipsos, ad quos habetur ora-
tio spectantibus, sicut & Demo-
sthenes in oratione ad Polyclem.
E jucundis rursus & novis attentio-
nem Orator adeptus est in secun-
da Olynthiaca. Cum multis in re-
bus, Athenienses, perspicui mi-
hi posse videtur Deorum Immor-
talium benevolentia &c. Aristidi-
des quoque in Oratione pro pace
inter Lacedæmonios & Athenien-
ses: Quem olim diem omnes vi-

γίνεσθαι πέφυκε τῇ κεφαλαιώσει τῶν πραγμάτων, καὶ μάλιστα τῷ τέλει, ὃ ἕνεκεν ὁ λόγος δηλώσει μὲν ἑκείνης ὡς ἐν καὶ καθ' αὐτῆς ἐκπεφασμένῃ, ἥς ἐν προοιμίῳ ὅσον δένει ὁππότε μάλιστα συμβάλλεται δὲ πούτῃ διαφερόντως, καὶ τὸ οἰκοθὲν μετῆνέχθαι ἅ τὰ προοίμια, καὶ αὐτοῖς οἷον ἐντάξαι τὴν ὑποθέσιν ἐνδομυχῶν σκοπὸν. ὃ δὲν δ' ἦτιον καὶ ἡ τῶν ῥηθισομένων κεφαλαίων διαίρεσις, ἣν καὶ προκατασκευὴν τινες ἐχρημάτισαν. περὶ ἧς ἐν τῇ προθέσει διαληψόμεθα. ἔσθ' ὅτι γὰρ ἡ αὐτὴ ἐστὶ τῇ προθέσει, ὡς ἀνωτέρω εἰρηκόπως ἐσμὲν. Παραδείγματα δὲ τὰ ἐν προοιμίῳ ἑμαρτίας ἐστὼ τὰ παρ' Ἰσοκράτη Παναθηναϊκόν, ὃ περὶ ἀντιδόσεως. ἐν ᾧ διεξωδικώμεθα πραγματεύεται τὴν ἑμαρτίαν. Εἰ μὲν ὁμοίος ἦν ὁ λόγος ὁ μέλων ἀναγνωσθήσεσθαι πρὸς τὰς ἀγωνίας ἢ πρὸς τὰς ἀποδείξεις γεγραμμένοις. καὶ ἅ λοιπα. μάλιστα συχνοῖς καὶ τῷ Δημοδένει ἐντύχεσθαι τῷ παραδείγματι, εἰ καὶ μικρῶν ὁπισήσεται. καὶ πόρρω λίαν τὴν ὑποθέσεως, καὶ τὸ τῷ Πλάτωνος ἐν Ὀπτιφίῳ. Ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν καθόλου τῶν προοιμίῳ προσηκόντων, ἄλλοις ἀνέχουσι ὑσώμεθα εἰρησθαι.

sarium procemii munus statuit Aristoteles. Hæc itaque adjungi rerum consummationi solet, maximeque narrationi, quæ, quo fine instituitur oratio, summa cum puritate, & perspicuitate expressit, cui in procemio pro viribus incumbendum. Confert autem huic potissimum, ut ex ipsis causæ visceribus depromantur procemia, iisque sensim quasi instilletur latitans in causa scopus. Nec quid obstat illa in capitum, de quibus dicitur, divisione, quam præparationem nonnulli appellarunt, de qua differendum in propositione. Non nunquam enim concidit illa cum propositione, ut superius diximus. Exempli vero docilitatis in procemio sumantur ab Isocrate in Panathenæica, & in oratione de permutatione. Ubi fuscè admodum dociles conatur reddere auditores. Si hæc, quæ jam legetur, oratio, similis esset iis, quæ vel ad forenses controversias, vel ad ostentationem scribuntur. &c. Turmatim etiam vobis occurrunt apud Demosthenem exempla, si vel minimum insistatis. Nec multum ab hoc argumento alienum est Platonis illud in oratione funebri. Verum enimvero de procemii officiis suf-

λαμπρόν δ' αὖν εἶη εἰπεῖν καὶ τῇ ἐκάστῃ
λόγῳ γένει ἐφαρμοστέῃ πρὸς προοίμια,
καὶ τῇσι, καὶ ἐκ τῶν καὶ ἀσκειῖται.
τῶν.

ficiet in genere tam multa dixisse.
Sequitur ut proxime dicamus, quæ
cuique orationis generi congruunt
exordia, & quibus, & ut de depro-
menda sunt.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΠΙΔΕΙΚΤΙΚΟΥ ΕΙ-
ΔΟΥΣ.

DE GENERE DEMONSTRATIVO.

XIX. Τῷ γὰρ ἐπιδεικτικῷ εἶδους
ἔστιν οἰκεῖον ἡγεῖται ὁ Ἀριστοτέλης
προοίμιον, ἀλλ' ὅθεν αὖν βεβηλόμενον ἢ
τῷ ῥήτορι ἐξῆς λαβεῖν καὶ συνάψαι
τῇ ὑποθέσει τὸ ἐνδοσίμον. αἶνον δὲ
οἶμαι, τὸ μηδὲνα μᾶλλον σκοπὸν προ-
βλέπειν τὸ βεβηλόμενον, ἢ τὴν ἐν λό-
γοις ἐπιδείξιν. ἥτις οὐδὲν κωλύει
προεῖναι, ἐξ ὧν ὠνδύποτε συνεπῆ
τὸ προοίμιον. εἴωθε μὲντοι τὰ πολλὰ
(ὡς καὶ αὐτῷ δοκεῖ τῷ Ἀριστοτέλει) ἐκ
τετάρτων ἰσχυρῶν λέγεσθαι. Τὰ μὲν ἐξ
ἐπαίνου, ἢ τῶν τιμῶν καὶ πανηγύρεως
συγκροτησάντων, κατὰ πρὸς καὶ Πε-
ρικλῆς ἐν ἐπιταφίᾳ φησίν. ἢ τῶν
ἀκροατῶν καὶ τῶν ἰδίας ἀρετῆς. ἢ γέ-
νης ἐκείνων, ἢ πόλεως, ἢ καθ' ὅσον
τῶν, ἢ ἄλλας γέ πρ. ὅτι γὰρ ἔ-
στι μικρὸν ὠλεονέκτημα τῷ ἐγκωμιά-
ζοντι πρὸς ἡδονὴν εἶναι τὰς λόγους πρὸς
ἀκροάσιν. ἀμφότερα δὲ συνεῖρεν ἴσο-
κράτης ἐν Εὐαγόρᾳ. ἅμα γὰρ ἐπαί-

XIX. Demonstrativo sane gene-
ri peculiare nullum esse autumat
Aristoteles proœmium, quin uade
quaque Orator pro libitu desumat
materiam, & finitæ quæstioni an-
nectat exordium. Ob hanc ni
fallor rationem, quod ad nullum
aliud collineat scopum genus hoc
quam verborum strepitum, & o-
stentationem. Qua nihil impedit
quo minus abundemus, quamvis
exordium è quibuscunque compo-
natur. Solet tamen ut plurimum
(ipso suffragante Aristotele) à qua-
tuor hisce desumi. A laude, vel
eorum, qui primum celebritates il-
las congregarunt, sicut alicubi Pe-
ricles in oratione funebri, vel au-
ditorum, vel propriæ virtutis, vel
generis eorum, vel civitatis, vel
rerum bene gestarum, aut aliarum
denique rerum laude. Non leve
enim oratori subsidium est, si volu-
ptatem ex oratione percipiant
Auditores. Ambo vero suavi ne-

νῆ τὴν ἀγῶνα, καὶ Νικοκλέα τὸν ἀθλοθέτην, πρὸς ὃν ἔ τὴν λόγον συνῆθετο. ὁρῶν ὁ Νικόκλης ἡμῶντα σε τὸν ἄφρον ἔ πατρός, ἔ μόνον τῷ πλήθει καὶ τῷ ἀλλοι τῶν ὀπιφερομένων, ἀλλὰ καὶ χοροῖς, καὶ μουσικῇ, καὶ γυμνικοῖς ἀγῶσι. καὶ ἔ ἐξῆς. τὰ δὲ πυνανλῖον ἐκ ψόγου. ὡς ἰσοκράτης ἐν πανηγυρικῷ, ἐν ᾧ μέμφεται τὰς ἀθλοθέτας, ὅτι μηδεμίαν οἷς εὐφροσύνην εὐνοίαν πεποιήκασιν, εἰς δὲ τὴν τῶν σωμαίων ἀρετὴν πᾶσαν κατὰβάλλονται τὴν φροντίδα. Πολλὰ μὲν εὐαύμασα τῶν τὰς πανηγύρεως συναγαγόντων, καὶ τὰς γυμνικὰς ἀγῶνας κατὰ τῆς ἀνάντων. ἔ τὴν ὀπρῶ ἀλήσια. τὰ δὲ δὸτὸ συμβεληῆς. καὶ τῷ δὸιτῶς. ἢ δὸτὸ ἀποτροπῆς, ὡς ὁ Πλάτων ἐν ὀπιτεφίῳ. ἐν ᾧ λόγοις κοσμοῖν συμβαλέναι ἂ καλῶς ἐπράχθησαν ἔργα. ἔργον μὲν ἡμῖν οἶδεν ἔχασιν τὰ ἀποσῆκοντα σφίσιν αὐτοῖς. καὶ ἔ λοιπὰ. ἢ ἐξ ἀποτροπῆς. οἷον δοκεῖ ὀπρῶ ὀαχυδίδῃ ἔ Περικλέες ἐν ὀπιτεφίῳ. οἱ μὲν πολλοὶ τῶν ἐνθάδε ἡδὴ εἰρηκότων, ἐπαινεῖσι τὴν πρὸς θέντα τῷ νύμφῃ τὸν λόγον ὅνδε, ὡς καλόν. καὶ ὀπρῶ παύται δὸτὸ λύσειως τῶν ἀντιπιπλόντων ἡνός. ὡς εἰ ἡς πε-

xa conjunxit Isocrates in Evagora. Simul enim laudat certamina, & Nicoclem, qui certantibus præmia exhibuit, & ad quem oratio habitata est. Quum te viderem patris tui funus ornare, Nicocles, non magnifico tantum, & splendido apparatu, sed & choris, & musica, & ludis Gymnicis, &c. Contra vero nonnulla è vituperatione, ut Isocrates in Panegyrica, in qua athlothetas culpatur, quod sapientes flocci penderent, solas autem vires, roburque in deliciis haberent. Sæpe mirari soleo, quid in mentem iis venerit, qui celebritates has congregarunt, & ludos Gymnicos instituerunt &c. Quædam etiam à deliberatione, idque dupliciter, vel a suasionem, ut Plato in oratione funebri, ubi res feliciter gestas verbis ornare conatur. Hi quidem revera habent præmia sibi ipsis consentanea &c. vel ex dissuasionem, ut Periclis illud apud Thucydidem in oratione funebri. Multi quidem eorum, qui ex hoc loco verba fecerunt eum laudant, qui hanc orationem funebrem legi addidit, quasi præclarum esset, eos qui in bellis ceciderunt hac oratione decorari. Ab obje-

κείνων συνθέσεως διχλαθεῖν. κάστου περιεργῶν προοιμίας ζητη-
 ῖται πρότερος ἢς ἐντὸς ἡμᾶς
 ἄλλην ὑπόθεσιν εἰσαγάγῃ, ἢ
 ὑποκειμένης ὑποθέσεως μετι-
 ῖτης, ἢ ἄλλοθεν ποθὲν εἰλημ-
 ῖτην ῥύσθην ἅμα καὶ μετ' ἐνυθ-
 ῖτην ἐκφράσομεν, καὶ πάλ-
 λιν κατασκευάσομεν. εἴτω τὴν
 ὑπόθεσιν ἐποίσσομεν. ἥτις ἢ ἐνθυ-
 τῶ λόγῳ ἐκ τῆς προτέρας συν-
 κειμένης προθέσεως. ἢ γοῦν ἀξίωσιν
 αἱ ἡμετέρας περὶ τῆς προσημειω-
 ῖται κατὰ. καὶ εἰ μὲν δόξει ἐπὶ τὴν
 πάλιν προοίμιον, κατασκευ-
 αὶ ἅμα τὴν συναχθεῖσαν, καὶ
 πάλιν συνδέσσαν. ἢ δὲ μὴ, τὴν
 ὑπόθεσιν ἐνυθὺς ὑπειστάξομεν. ὑπό-
 α δὲ τῶν εἰρημίων ἐξω θιόνδε.
 ὑμετέρα περὶ τὴν ἥρωα προθυ-
 τῶν ἱερῶν κατ' ἐπὶ πλεταῖς
 ὑποκοσμήσει λαμπρὰν τὴν τῆς
 οὐ μνήμην ἀπεργάζεσθαι. λαμ-
 πρὰ μέντοι πάντως συγκροτηθεῖς,
 αἱ τῶν φιλοθεαμόνων ἀκοῆς
 ἔρον ἐνηχήσειεν, εἴγε καὶ τῆς
 ἐν ἀνισημοτατίᾳ (φημὶ τῆς λόγῳ)
 ἰλῶ γένοιτο. Καλὴ μὲν καὶ ἡ
 σα φωταυγία καὶ φρυκτερία,

ejus constructione differamus. In
 omni igitur proœmio quærenda est
 propositio, quæ viam nobis expe-
 ditiolem ad totam causam sternat,
 vel ex intima ipsius causæ medulla
 desumpta, vel aliunde deprompta;
 quam audaci verborum pondere,
 & oratorio perfusum pulvere pro-
 feramus, & Asiatico sapore imbu-
 amus. Atque ita inducatur Apo-
 dosis, quæ vel Enthymematis loco
 ex priori colligitur propositione,
 vel nostram saltem de quæstione
 proposita includat sententiam. Et
 si nobis visum fuerit aliam adverta-
 mus propositionem, quæ & elo-
 quentiæ luminibus illustret prio-
 rem, suavique conjungat utram-
 que nexu. Ista tali dilucidentur
 exemplo. Ingens vester erga He-
 roem affectus, sacris annuis, riti-
 busque effulsit, & patris nomen
 augustum, splendidumque fecit.
 Quod tamen indies magis enite-
 scet, & in aures populi gratiosius
 influet, si oris facundi prudens
 ubertas accesserit. Decorus qui-
 dem hic splendor, facumque ex-
 cubantium lux, nec non certans
 illa peristromatum varietas cum ni-
 tore: quorum illæ prodiga sua
 luce totum perstringunt theatrum,
 hæc, centuplici ebria colore, va-

μακρότερον ὅππῃ ἔπαρόντων ὑποτει-
ναι ἔδειν ὥσθην. ἐξὸν παρ' ἐκείνων
πληρέστατα ἐντυχέειν.

ΠΕΡΙ ΔΗΜΗΓΟΡΙΚΟΥ ΕΙ-
ΔΟΥΣ.

XXI. Ἐπὶ δὲ τῷ Δημηγορικῷ εἴ-
δους ὑδενὸς ἐνδεῖ προοιμίᾳ τῇ συμβα-
λείοντι, ὅτι μὴ εἰς σύστασιν ἔοικέας
προσώπων. καὶ πεῦτα ἡνίκα πρὸς πε-
ρὶ ἑαυτῶν ὑπόληψιν ἐκ ἀγαθῶν ἀ-
ποκρῖναι δεῖον, ἢ τὴν σφετέρην περὶ
τῷ πράγματι γνώμην, ὅσον παρενέ-
ξαδω. ἐν τῷ ἀδείγματι λόγῳ
ἔστω δὲ βασιλείας πρὸς τὰς νέους. καὶ
Περικλέους ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν ξυγγρα-
φῶν Θουκυδίδου. προσοχὴν δὲ καὶ εὐ-
νοϊαν οἰκοῦν οἵκοι φέρων ὁ ἐκκλησι-
αστής, ὡς περὶ ἑαυτῶν καὶ τῶν οἰκείων συμ-
φέροντων τὴν ψῆφον ἐπενεγκεῖν μέλ-
λων. οἱ μὲντοι πᾶς καὶ χρεία προσο-
χῆς παρεμπέσοι, ταύτην ἐκ τῶν ἀνωτέ-
ρω τεθέντων προαπορρίψας τῷ λόγῳ, πᾶς
δὲ πολλὰ καὶ ὁ δημηγορῶν πρὸς τῶν
δικανικῶν ἐρανίζεται τὰ προοίμια.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΠΡΟΟΙΜΙΟΥ
Εἴτ' οὖν εὐρεσεως.

XXII. Μετὰ τὴν τῶν ἐργων τῶν προοι-
μίων ἀφίσκεψιν, λοιπὸν ἤδη καὶ περὶ

rari non necesse duxi, cum ab eo
copiosissime hauriatis.

DE GENERE DELIBERA-
TIVO.

XXI. In Deliberativo genere
procœmium non requiritur, nisi ad
benevolentiam personæ propriæ
conciliandam. Idque cum aliqua
suspicio mala diluenda sit, aut
nostra sententia de re velut infe-
renda. Exemplis hæc illustrantur
Basilii ad Juvenes, & Periclis in li-
bro secundo historiarum Thucydi-
dis. Attentionem autem, & be-
nevolentiam domo secum affert
Auditor, cum de se suoque com-
modo calculum vellet ponere.
Si forte tamen attenti reddendi
sunt Auditores, illud ex iis, quæ
superius protulimus, præstandum
est. Sæpe autem deliberator præ-
cœmia a Judicialibus depromit.

DE PROOEMII CONSTRUCTI-
ONE, SEU INVEN-
TIONE.

XXII. Hactenus procœmii officia
exposuimus, reliquum est ut de
τῇ

τῆς ἐκείνων συνθέσεως διαλαβεῖν. Ἐφ' ἐκάστου τοιγαρὶν προοιμίου ζητή-
 τία δὲ πρότεσις ἥς εὐσφάτως ἡμᾶς
 εἰς τὴν ὅλην ὑπόθεσιν εἰσαγάγῃ, ἢ
 ἐκ τῆς ὑποκειμένης ὑποθέσεως μετι-
 νηεγμένης, ἢ ἄλλοθεν ποθὲν εἰλημ-
 μένῃ. ἢν ῥύθην ἅμα καὶ μετ' εὐρυθ-
 μίας ἑηπερικῆς ἐκφράσομεν, καὶ πα-
 τύτρον κατασκευάσομεν. εἴτε τὴν
 ἀπόδοσιν ἐποίσομεν. ἥτις ἢ ἐνδυ-
 μήματ' ὡς λόγῳ ἐκ τῆς προτέρας συν-
 ἄγεται προθέσεως. ἢ γοῦν ἀξίωσιν
 περιέχει ἡμετέραν περὶ τῆς προτιθένης
 ζητήματ'. καὶ εἰ μὲν δόξαι ἐπείραν
 ὀπισυνάψομεν πρότεσιν, κατασκευ-
 ᾶξασαν ἅμα τὴν συναχθεῖσαν, καὶ
 ἀμφοτέρως συνδέσσαν. ἢν δὲ μὴ, τὴν
 πρόθεσιν εὐθύς ὑποεισάξομεν. ὑπό-
 θεγμα δὲ τῶν εἰρημίων ἔσω θιόνδε.
 ἢ μὲν ὑμετέρα περὶ τῆς ἥρωα προθυ-
 μίας, ταῖς ἱεραῖς κατ' ἐτ' ὡς πλεταῖς
 καὶ διακοσμήσεσι λαμπράν τὴν τῆς
 πατρὸς μνήμην ἀπεργάζεται. λαμ-
 προτέρα μὲντοι πάντως συγκροτηθεῖη,
 καὶ ταῖς τῶν φιλοθεαμόνων ἀκοαῖς
 τυρώτερον ἐνηχῆσειεν, εἴγε καὶ τῆς
 μνήμην ἀνισημοτάτης (Φημὶ τῆς λόγῳ)
 ὀπιόλ' ὡς γένοιτο. Καλὴ μὲν καὶ ἡ
 παρῶσα φωταυγία καὶ φρυκτορία,

ejus constructione differamus. In
 omni igitur proœmio quærenda est
 propositio, quæ viam nobis expe-
 ditiozem ad totam causam sternat,
 vel ex intima ipsius causæ medulla
 desumpta, vel aliunde deprompta;
 quam audaci verborum pondere,
 & oratorio perfusum pulvere pro-
 feramus, & Asiatico sapore imbu-
 amus. Atque ita inducatur Apo-
 dosis, quæ vel Enthymematis loco
 ex priori colligitur propositione,
 vel nostram saltem de quæstione
 proposita includat sententiam: Et
 si nobis visum fuerit aliam adverta-
 mus propositionem, quæ & elo-
 quentiæ luminibus illustret prio-
 rem, suavique conjungat utram-
 que nexu. Ista tali dilucidentur
 exemplo. Ingens vester erga He-
 roem affectus, sacris annuis, riti-
 busque effulsit, & patris nomen
 augustum, splendidumque fecit.
 Quod tamen indies magis enite-
 scet, & in aures populi gratiosius
 influet, si oris facundi prudens
 ubertas accesserit. Decorus qui-
 dem hic splendor, facumque ex-
 cubantium lux, nec non certans
 illa peristromatum varietas cum ni-
 tore: quorum illæ prodiga sua
 luce totum perstringunt theatrum,
 hæc, centuplici ebria colore, va-

ἔχ' ἡκιστα δὲ καὶ ἡ τῶν παρὰ πετασ-
 μάτων ποικιλία τε καὶ γλαφυρότης.
 ἡ μὲν δαψιλῆς τῷ φῶτι τὸ ἱερὸν ἅπαν
 ταυτὶ καταυγάζεσθαι θέατρον. ἡ δὲ,
 τῷ πολυανθῆ τῶν βαφῶν, τὸ πολυ-
 εἶδες αἰνιτισμένη τῶν δρετῶν ἔξ Ἡρώος,
 καὶ ἀμφοτέρω εἰς ὁλοκαρῆ μνήμην π-
 να τὴν ἐκείνη τὰς θεατὰς ἀνεγείρεσθαι.
 ἔπω μέντοι καὶ τῶν κατὰ θωμάτων τὸ
 μέγαν ἐμφανῆσαι, ἡ γὰρ καὶ ἐν
 ἐξελπίει ὅλως ἰσχύουσιν, ὁ μάλιστα
 πράττειν ὁ λόγος πέφυκε ταῖς τῶν
 πράξεων ιδιότησιν εὐπετῶς μάλα συμ-
 μετὰρρηματιζόμενός τε καὶ συνεξομοι-
 ῶν. Διὰ τοῦτο ταῦτα ἔργον μοι ἔδο-
 ξε πάντῃ μὲν εὐσεβέες. ἔχ' ἡτὸν δὲ καὶ
 ὑμῖν κατὰ θυμὸν διαπράττασθαι, ἥ ποτε
 ἐλιγάτιστα τῶν ἑλπίων ἀνδρὸς παρὰ πετασμάτων
 τῶν πολλῶν ἐξελών, ὅσα καὶ τὸ ἐμῆς
 γλώττης μὴ ὑπερπαίη τὴν δύναμιν,
 τῷ λόγῳ ὡς ἐγχαράσσει παρὰ θυμῷ. ὡς
 ἀνὰ τῶν ἀκροαμένων, τοῖς μὲν συνε-
 δόσι πάντα πληροῦσθαι τὴν μνήμην τὴν
 ἡδονὴν ἀπεργάσασθαι. τοῖς δὲ παντα-
 πασι ἀπειροῖς (ἔπειτα πινὲς εἰσιν) οἷον
 πνα σπέρματα τὰ ποτὶ ἐκείνον ἰσορίας
 τε καὶ μιμήσεως διὰ τὴν εὐρημίας ἐγ-
 καταβάλλοιμι. καὶ ἅμα τῇ πανηγύ-
 ρει τὸ εἶκος ἐκπληρώσασθαι.

rias Herois virtutes ænigmatice
 exprimit, & ambo ad memorie
 illius æternitatem conspirant. Non
 tamen præclara ejus facinora ad-
 umbrare, nedum celebrare possunt
 ista. Hoc linguæ beneficium est,
 quæ verbis vivis & acri sensu tin-
 ctis res ipsas aut æquet, aut superet.
 Pium itaque gratumque (ni fallor)
 præstabo officium, si paucula, quæ
 linguæ conatum meæ non vin-
 cunt, è multis ejus præclare gestis
 seligam, & oratione (qualiscun-
 que demum ista sit) exornem. Ut
 & Auditores, qui ista norunt, gra-
 tissima recolant memoria; iis ve-
 ro, qui non omnino norunt (si ta-
 men tales sunt) semina quædam hi-
 storix ejus, ope disertæ linguæ in-
 geram, omnesque boni panegyri-
 ci partes expleam.

XXIII. Πολλάκις δὲ καὶ ὅλων ἐκτί-
θῆναι τὸ ἐνθύμημα, ὀλημμένον, ἢ
ἐκ τῶν ὁμοίων, ἢ ἐκ τῶν ἐναντίων, ἢ ἐξ ὑ-
πορχαφῆς, ἢ ἐκ τῶν ἐλατίων, καὶ τῶν
βιβάτων, ἢ ἀμφοτέρως κατασκευάσαν-
τες τὰς περὶ τούτων, εἰς τὴν ἀξίωσιν ἔτι
ἢ περὶ τούτων μεταβαίνομεν. οἷα πού-
ως ἐν τύπῳ ἐσηγῆται Ἀφρόνιος ἐν
τῷ τῷ Θουκυδίδου ἐγκωμίῳ. (προηγ-
μένων) Τιμῶν ἀξίον τὰς εὐρίπιδας τῶν
χρησίμων, οἷς εὐπορήσαι τὸ κάλλιστον,
καὶ τὸ παρ' ἐκείνων φανερὸν ἐπανατίθε-
σθαι δικαίως τοῖς δόξασιν. (Ἐπόμενον)
Οὐκ ἔνθ' ἔστιν ἐπαινεῖν τὴν λόγους
αὐτὸν τοῖς αὐτῶν τιμῶν περιελάμβανον.
(Κατασκευὴ) Ἀπαντες μὲν ἔνθ' εὐ-
εργέτας ἡμᾶς καλὸν, τοῦτον δὲ
μᾶλλον τῷ Θουκυδίδῃ τῶν ἄλλων, ὅσων
τῶν ἀπάντων εὖρε τὸ κάλλιστον. (Αἰ-
τία κατασκευῆς.) Οὐτε γὰρ λόγων ἐν
τοῖς ἔστιν κρείττονι ὑπάρχει λαβεῖν, ἢ
περὶ Θουκυδίδου σοφώτερον ὅτι εὖρε. Ἔστι
δ' ὅτι καὶ ὁλόκληρον τὸ συλλογισμὸν
περιτιθέασιν, ἐφ' ὃν τὸ συναγόμενον
ἀξιώσεως ἔτι ἢ βιάσεως λόγον ἔχου-
σιν. ὡς περὶ δὲ ἄλλα καὶ ἐπ' ἄλ-
λων μάλα συχνά, καὶ περὶ Δημο-
σθένει Πρωτοκρίτου εὐρήσῃτε. Ἐνίοτε
δὲ καὶ τὴν πρώτως ἐκτεθειμένην πρόθε-
σιν

XXIII. Sæpiusculè vero totum
explicatur Enthymema, defum-
ptum, vel a simili, vel a contra-
rio, vel a descriptione, vel a mi-
nore, & aliis, cujus cum utrasque
adornavimus propositiones, ad di-
gnitatem ilico transimus; prout ab
Aphthonio summam in Thucydi-
dis exponitur encomio. (Antece-
dens) Rerum utilium inventores, iis
rebus, quas ipsi pulcherrime homi-
num generi pepererunt, decorari
æquissimum est: quodque ab his
emerfit, conferri in eos ipsos, qui
patefecere. (Consequens) Itaque
cum Thucydidem suis ipsius bonis
ornare studeam, oratione utar ad
eum ipsum laudandum. (Confirma-
tio) Et quidem præclarum est iis
honorem tribuere, à quibus bene-
ficiū acceperis, sed tanto majore
Thucydidi, quanto rem præ-
stabiliorem invenit, quam cæteri.
(Causa confirmationis) Neque e-
nim in rebus mortalium quicquam
licet adipisci oratione melius; ne-
que Thucydide sapientior in di-
cendo quisquam reperiri. Non-
nunquam & totum proponunt syl-
logismum, in quo conclusio digni-
tatis seu fundamenti rationem ha-
bet. De quibus varia tum apud
alios, tum apud Demosthenem oc-
currunt exempla. Quandoque

θάτερον ἢ διὰ διεξοδικώτερον ἢ
 ἵκεν ἐκφέρεσθαι, καὶ κατὰ πινὰ
 ἱστικεὺς ἐκφρασιν. αἰτίας τε
 τῶν γεγενημένων πολλάκις ἀναπίσ-
 τεισάσεις τε σαφηνίζει. καὶ
 ὅπῃ εἰς τὸ σαφέστερον τ' ἐκθέ-
 συνταίνε. ἐν μεθόδῳ διαρμηνεύει.
 πρὸ διήγησις εἰδικῶς ἐρμηνεύεται.
 ῥον δὲ ἀπλοῦν τε ὅτι καὶ ἀκατάσ-
 , καὶ συνθρομωτάτην εἰληχε καὶ
 τὴν δῆλωσιν. ὁ καὶ ἀνώνυμον
 ἀπὸ τὴν διαφορᾶν. ἔδὲ πᾶν
 ἧς δέεται τ' ὅτι ῥήτορ. ὅπῃ τε-
 ιως, ἅτε δὴ μονομερὲς ὄν, καὶ
 ἰς ἐκφέρον πρὸ πρᾶγματα, μη-
 τῶν πέρτε προσσεφελέμενον.
 ἥπερ ἐπ' αὐτῇ δέήσει γε προδια-
 ε πρὸ ἐν τῇ προθέσει ζητήματα.
 πινὲς καὶ προκατασκευὴν ἐ-
 ἰαῖσαν. ἣν καὶ διττῇ συνεζεύχ-
 χῶρα ἀνωτέρω ἐφθήμεν εἰρηκό-
 νῃν μὲν ἐν προοιμίῳ, ποτὲ δ'
 διηγῆσαι, ἔστιν ὅτε καὶ ἐν ἀμφο-
 ὅπῃ τετρήδεται. ἐπειδὴ δὴ πρὸ
 τόθεις πολλῶν ἔστα πρᾶγματων
 ἐπικὴ συμπεπλεγμένη τε δοκίμη
 ὑσδιάκριτος, ἥς ἵνα τὴν σύγχη-
 ἰαλύσας ἐνζύνετα ἀπεργάσῃ πρὸ
 σόμῃα, τῇ τῶν ζητουμένων διαι-

causam pertinentium. Specialiter autem in duo se diffundit. Quo-
 rum alterum ubcrius propositam
 quaestionem explicare solet, phra-
 sibusque oratoriis graphice deline-
 are. Nam saepe rerum gestarum
 causas aperit, & circumstantias
 narrat, & quicquid omnino cla-
 riorē faciem praefert, non per-
 turbato ordine percurrit. Et hoc
 speciatim Narratio dicitur. Alte-
 rum vero simplex & inartificiale,
 nudamque continet, & brevem ex-
 positionem: quod & distinctionis
 ergo anonymum est. Nec adeo
 requiritur hic Rhetoris artificium,
 utpote quod unius tantum partis
 sit, leniterque res exponat, nec
 ullis omnino vestiatur circumstan-
 tiis; nisi prius forsitan ea expone-
 re necessum fuerit, quae in propo-
 sitione quaeruntur. Quod quidem
 nonnulli & praeparationem nun-
 cuparunt, quam dupliei quoque
 constringi loco superius diximus.
 Nunc in procemio, nunc rursus in
 narratione, interdum etiam in u-
 trisque non incommode collocari.
 Si vero res varias comprehendat
 causa, adeoque complexa sit, &
 confusa, Rhetor, ut eam a confu-
 sione liberet, reliquamque dictio-

τῇ σαφηνείᾳ τὸ πιθανόν. καὶ ἀνά-
 παλιν τῷ πιθανῷ ἡ σαφήνεια, ἀτε-
 λές γὰρ θάπρον τῷ θάπρον. Ἀ-
 πλῶς μὲν ἔν εἰπὴν ὅτι παντὶς λόγος
 σαφηνείας ὅτι πορευώμεθα ὑπὲρ ἡ
 ἄλλο, ἀπεριβολογία, καὶ ὅ μὴδὲν πα-
 ραλιπὼν τῶν πῶς πράγμασι παρι-
 πομείνων, πρῶτον δὲ δηλονότι τὸ πρῶ-
 ξαν, ὅ πεπονθὸς, ὅπον, χρόνον, αἰ-
 ῖαν, καὶ ὅ λοιπὰ τῶν περιστατικῶν.
 ταύτης ἔχῃ ἢ ἢ ποιητικὸν καὶ ἢ ἐν ὅ-
 ξει καὶ ἢ ἐν ἐπείχῃ, εἴτ' ἔν ἐκ φύ-
 σεως ἢ τέχνης κεκληρώται τῶν πραγ-
 μάτων ἀφήγησις.

XXVI. Παραίτεται δὲ καὶ ὅς ἐ-
 πιβολὰς ἢ ἐναργεῖα, καὶ ἔδεν ἀνέχε-
 ται συνειφέλκεσθαι ἔξωθεν. ἢ γένε-
 σις, ἢ μέρεϊ ὅλον, ἢ ἀόριστον ὁρισ-
 μῶς, καὶ τὰ ὅμοια. ἐκτὸς εἰ μὴ πε-
 ριῶν τι ἔχοντα καὶ ἀπαιτῇ ἰδι-
 ότης, ὡς ἐν ἐκείνοις ἰκανῶς διώριται.
 Σχήμασι δὲ σαφηνεῖαν καθ' ὅσον μὲν
 τοῖς ἀφηγηματικοῖς, καὶ ὅς ὅπως ἐκφέ-
 ροντες, μὴδὲν παλαγιάζοντες ἢ συμ-
 πλέκοντες, ἐπαναφοραῖς τε καὶ ἐπα-
 ναλήψεσιν ἀναπύσσοντες. ὅτι μὴ ἐν-
 αργῶς εἰρηδαι δοκεῖ, καὶ μετὰ βαίνον-
 τες ἀφ' ἐπὶ ἐφ' ἑτερον. ἔμὲν συμ-

ingens afferet fastidium. Socien-
 tur igitur suaviq̃ue copulentur ne-
 xu perspicuitas, & probabilitas, &
 in unam coaliscant narrationem.
 Mancum est enim & exile alterum
 sine altero. Quo circa ut summa-
 tim dicam, oratio tum demum cla-
 ra reddetur & dilucida, si, quod
 instar omnium est, exacte singula
 perpendantur, nihilque ad causam
 pertinens intactum relinquatur, cu-
 jusmodi sunt persona, actor, cri-
 men, locus, tempus, causa, reli-
 quæque circumstantiæ. Perspicui-
 tati quoque plurimum confert sin-
 gula quo acta sunt ordine percur-
 rere, sive ab arte sit ille sive à na-
 tura depromptus.

XXVI. Excursiones autem, di-
 gressionesque non patitur eviden-
 tia, nihilque aliunde adduci su-
 stinet, seu genus speciei, seu to-
 tum parti, seu infinitum finito, & si-
 milia: nisi forsan tale quid efflagi-
 tat characteris proprietas, ut in
 illis abunde est demonstratum.
 Quin & figuris perspicuitatem
 narrationi conciliabimus, recteque
 & luculenter explicabimus, non
 contorte, & perturbate, sed ana-
 phoris, & repetitionibus exorna-
 bimus narrationem. Nec minus
 dilucide exponi possit, celeriter ab

πληρώ-

των σαφηνίσωμεν, ἔτι τὰς περσεχθεῖς
μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς παρρωτέρω. εἴπε
καὶ ἐκ τῶν παρεπομένων, ἢ τὸν τόπον
πρὸς τὸ θιάδε γεγονέναι ἀρμόδιον, ἢ
τὸν χρόνον κατ' ὃν ἐπράχθη καὶ λό-
γον ἐξενέγκομεν τὴν διανομήν, καὶ τὰ
λοιπὰ ὡσαύτως. Τελευταῖον δὲ καὶ
ἐκ τῶν πράγματων, ὃ διέξιμεν, εἰς αἷς
τῶν ἀκρόντων ἤθεσι καὶ γνώμας, μὴ
ἀντιθέμενοι. ἀ γὰρ τὸ πρῶτον ἐν ἐ-
παίνῳ λόγῳ τυγχάνουσι, καὶ διὰ τῆς
ἐναντίας ἐιοθῶτα γίνεσθαι, παρ' ἄλ-
λοις ἀθετμα κλένεται, καὶ ἐπ' ἀνυ-
θὶ ῥαδίως πολυμήδεια. Ἄν δὲ τι πα-
ράδοξον ἔνεναι τῇ διηγέσει, ὁμολογητέ-
ον μὲν, ἔτι μᾶλλον ἀδύνατον διὰ τῆς ῥη-
τίου, καὶ τὰς αἰτίας ἐξενεγκεῖν πειρα-
τίον. Ἔστι δὲ διχῶς καὶ αὐτὴν ἐξενεγ-
κεῖν τὴν διήγησιν. ἢ ἀπλὴν, ὅτι τὰ
πεπραγμένα ψιλὰ ἐκτίθεται, ὡς ἐν
τῷ καὶ Κώνωνος αἰτίας Δημοσθένους,
καὶ ἐν τῷ τῷ ἀσχαφικῷ πρὸς Ζηνόθεμιν.
ἐγκατέσκευον δὲ, ὅτι τὰς αἰτίας καὶ τὰ
παραπόμενα διὰ τῆς παραχθέντος ἐκ-
φράσωμεν. ὡς ἐν τῷ καὶ Ἀριστοκρά-
τους, ἢ δὲ ἐν τῷ πρὸς Λεπίνην. ἔνθα
πρὸς τῶν πράξεων τῶν Χαβρίας ποιῶ-
ται τὰς λόγους, δεινῶς χαροκτῆρα μάλι-
στα πρέπασα. καὶ ταῦτα ὅτι πρὸς γινώ-

lis proposuerimus, non proximas
modo, sed & remotiores. Tercio
à consequentibus, vel locum ad e-
am rem opportunum esse, vel tem-
pus idoneum in quo commissum
erat facinus, paulatim profera-
mus, & similia. Ultimo vero ab ipsa
re, quam narramus, si ab auditorum
moribus & dispositione non abhor-
reat. Eadem enim, quæ aliorum
approbantur sententiis, ideoque
fieri sine rubore solent, ab aliis tur-
pia, minimeque toleranda judican-
tur. Si quid autem minus credi-
bile narretur, confitendum quidem,
non ideo tamen prorsus incredibi-
le dicemus, causasque facti adhi-
bere conabimur. Narratio autem
in duas sese diffundit species; sim-
plicem nimirum, qua res nude, &
sine colore narrantur, ut in Orati-
one Demosthenis contra Cononem
de injuria ob verbera, & in exce-
ptione adversus Zenothemidem.
Tum instructam, qua rerum gesta-
rum causas & consequentias phrasi-
bus illustribus explicamus, ut in ora-
tione adversus Aristocratem. Illa
vero, quæ adversus Leptinem ha-
betur, ubi verba de Chabria fa-
ctis facit, grandi & vehementi ful-
get caractere. Cum autem de

νῦν ἰλίσθαι, κέραις δ' ἑβελον, πα-
 τράσι δ' ἑταῶν δυσυχίας ἔδ' τυχού-
 σης ὀφείπον. (Ἀρχὴ τῶν περὶ ἡσθα-
 μῶν τῷ γεγονότι) Τὴν ἀνέψιν ἐπε-
 ποτιέμεν πὺς εἰκὺς ὡς τὰ μάλα
 φιλοφρονέμεν, καὶ πάντα τὰ μὰ
 αὐτῷ ἄσμεν ἐπέτρειπον, ὅτι ἄλλα
 ἐφιλανδρῶπευόμεν, ἢ Ἀλκίππη (ἣν
 ἔβδαπ) θυγατρὶδι φιλέει, ἔχ' ἡ-
 ὅν Διὶ σωφροσύνην πεπίστευε. ἣ δ' ἄν-
 ὧς ἐπὶ δὴ διὰ τὴν ὥραν, συνεῖαι πὺ πα-
 ραχῶρον καὶ διαλέγεσθαι. (Ἐκ τῶν
 παραλειφθέντων) Οὐχ ὡς μὰ Δία
 δεινὸν πὺ παθεῖν παρ' αὐτῷ, ἣ πολυ-
 ρόν, ἔδ' ὅτι τῆς παρθένης καλῶς ὄππ-
 βελεύσονται ὑποβόσας. (Ἐκ τῆς
 αἰτίας) Ἀλλ' ὡς συγγενεῖ μάλλον καὶ
 οἰκείῳ πεύτῃ προσερχθῆναι, καὶ πρὸς
 σωφροσύνην, ὅτι μὲν ὀφθαλμοῖς συν-
 τελέσαι λόγους, ὅτι δὲ καὶ ἔργοις, ἔπει-
 τις αὐτὴν λίχνους ὁμμάσιν ἀπνίσσειν
 ἀμυνόμενοι τῇ παιδί. (Ἐκ τῶν πα-
 ραλειφθέντων) Ὁ δὲ πελκῶν ἀξίω-
 θῆς παρ' ἐμῷ, ἔπειτα ἄρτυνον δ' ὄπι-
 σθ' ὑποείδεν, ὀφθαλμὸν, ἔπειτα θῶν
 δίκην διευλαβέσθαι, ἔπειτα πατρὸς ἀξί-
 ωμα ἡδύ, πολὺ ὥς, καὶ τῶν
 θῶν ὑπὸ ἄτ' ἀδελφῶ, ἔπειτα μὴν ἰδε-
 ούκει τὸ μὲν τὰ πὺ ὄρου. (Ἐκ τῶν ἐπο-

malum aut monstrum aluit, mo-
 destis exitium, puellis insidiosum,
 parentibus earum summæ infelici-
 tatis authorem. (Initium eorum,
 quæ factis præcesserunt.) Hunc
 ego (patruelis enim erat) singulari
 quæ par est humanitate tractavi,
 meaque omnia libenter illi credidi;
 nec hisce solum candor meus mo-
 rumque suavitas effulsit, quin & Al-
 cippen vobis (cœlicolæ) non igno-
 tam, filiam sane meam charissi-
 mam, non modo laude modestiæ
 celebrem, sed etiam elegantia for-
 mæ conspicuam, ut in ejus collo-
 quium veniret non prohibui. (Ex of-
 ficio prætermisso) Nihil per Jovem,
 suspicabar fore ut ad facinus auda-
 cior fieret, aut illam aliqua injuria
 afficeret, nedum virginæ formæ
 statueret insidias. (A causa) Quin
 se potius virgini exhiberet, non se-
 cus ac consanguineum, ac familia-
 rem decet, monitisque suis mode-
 stiam inculcaret, & suppetiis, si-
 quis forte illam ludibundis intue-
 retur oculis, succurreret puellæ.
 (A prætermisso officio.) Iste vero
 quem tanto dignatus sum honore,
 nec vigilem metuit vindictæ vul-
 tum, nec ab ipsis constituta diis
 supplicia perhorruit, nec læsam pa-
 tris dignitatem verebatur, senis

καὶ δῶρα, ἃ μὲν πέμπει, ἃ δὲ ὑπο-
χρεῖται, ἀλλ' ἀποκρύβεται. κατὰ
φύγῃ λοιπὸν ὅππῃ τὴν βίαν, μακρὰν
χαίρην φερόσας τὸ πείθειν, καὶ χείρας
ὅππῃ φέροι παρόνους, ἐφ' ἣν ὑφ' ὀφθαλμοῖς
πρότερον. καὶ ἡ μὲν, δυσφορεῖ, ἀνι-
σταται, ἀντιβολεῖ, δακρύει, ἀμύσσει τὰς
παρεῖας, ἀλλ' ἀνύει ὅδεν ὁδοῦ εἰς
μῆνη.

(Ἐκ τῆς ἀξιώσεως.)

Τίς ἔγωγε θρασὺς καὶ ἀπγκτῶ;
ὅς ἐκ ἀνδρῶν δυσαναχετήσει τοῖς πεπραγ-
μένοις, μὴ ὅτι πατὴρ ὢν τῆς αὐτοῦ πα-
τρύσεως, ἀλλὰ καὶ τῶν τυγχίλων εἰς;
ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ ἀντίδικος. ἵς οὐ
μισήσει τὸ ἀσελγὲς καὶ ὀπίβηλον ἔ-
ταυτα τολμήσαντος; ἵς ἐκ ἀνδρῶν συνα-
γωνίσσει τῇ παρθένῳ, καὶ εἰς ἄμυναν
διαναστήσκει δίκην ἐπαρτήτων παρ' αὐτῇ
τὴν παρθένην; (Ἐκ τῆς αἰτίας τῆς
ἀξιώσεως.) Δι' ὃν σωφροσύνη φρέσθῃ.
δι' ὃν παρθένη ἐκ ἐν παρθένη. δι'
ὃν ἀντετάπησαν νόμοι, καὶ θερμοὶ θνη-
τῶν διελύθησαν. ποῖα γὰρ ἐν ἀνθρώ-
ποις ἔλοιπ' ἐπίς, εἴπερ ἐν συγγε-
νέσι σκευαυρεῖται βία; τίς τῶν νέων
εἰς τὸν πῦρ σωφρονεῖν ἔλοιτο, ἂν ὁ τῷ
Ποσειδῶνι ἀσελγάνων, ἐκ ἐν δίκῃ
κολάζεται;

que pollicetur, sed repellitur: ad
vim tandem & violentiam confugit
omni spe persuadendi abscissa, ma-
nusque temulentas injicit ei, cui
prius oculos: at illa indignatur, do-
let, precatur, ejulat, unguibus in-
sanis faciem deformat, sed frustra
conatur misera ferreum animi ri-
gorem excutere.

(A dignitate.)

Quis vel tralaticia humanitate præ-
ditus, ne dicam infelicis filix pa-
rens, adeo lapis sit, eo Stoicæ ἀ-
παθείας ulpiam perveniat, quin
tam nefandis cordicibus pungatur?
Quis non libidinem istam, & per-
fidiam facerrimi nebulonis plus
quam Vatiniano prosequatur odio?
Quis suam non porrigeret vindi-
cem, & adjutricem puellæ manum,
& ad illatam injuriam justo suppli-
cio ulciscendam non consurgeret?
(A dignitatis causa.) Per quem e-
vanuit pudicitia, per quem libata
est virginitas, per quem violantur
leges, juraque mortalium concuf-
cantur. Quæ fides enim in poste-
rum servata maneat, si ab ipsis con-
sanguineis perpetrentur ista? Quis ju-
venis demum castitatem & modesti-
am, si Neptuni filius adeo compertæ
libidinis adolescens, non gravissimas
daret poenas, amplecteretur?

ΕΝ ΤΙΣΙ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ ΑΝΑΓΚΑΙΑ
ΕΣΤΙΝ Η ΔΙΗΓΗΣΙΣ, ΕΝ ΟΙΣ ΔΕΙ
ΔΙΗΓΕΙΣΘΑΙ ΚΑΙ ΩΣ.

XXIX. Οὐ παντὶ μέντοι τῶν λόγων
εἶδει τῶν ἀναγκαίων ὅσιν ἡ διήγησις,
ἀλλ' ἔστιν ἃ καὶ τὴν πλείπασιν
ἀποποιῆται. καὶ ἐδὲ οὗτοι εἰς δι-
ηγήσεως ἐφ' ἑκάστη τῶν καὶ μέρους, ἐν
τέτοις προβαλλομένων ὅσιν ἀναγκαῖα,
αὐτοῖς ὅτις καταπίδουσι ἐφ' οἷς
μᾶλλον δοκεῖ τῶν ἄλλων ἐμφιλοχερεῖν
ἢ δι' ἡμεῖς, ἐπειδὴ αἱ πράξεις γνώ-
ριμοι ὡσιν. οἷον αἱ δ' Ἀχιλλέως, ἡ
Λιαντιάδης, περὶ τὸν Πάριον ἢ ἐκφρα-
σις. δεῖ γὰρ τῆς καὶ ἐπεγαγίνε
τύπας αὐξῆσαι τε καὶ ἐμπεδῶσαι τ
ρήματα, οὐ μὴν διατρέβειν παρρησι-
κλῆναι καὶ παλιλλογῆναι, ἃ πῶς κα-
ρεῖται (ὅ φασι) δῆλα. τὰ γὰρ περὶ
τῶν περὶ τὸν καὶ ἀποκρίναι τὸς ἐπα-
ντας διὰ τὸν κέρων. ἐν οἷς δὲ ὅσιν ἡ
πάνυ ὀλίγα, περὶ δ' ἐγκωμιαζομένου
ἴσασιν οἱ ἀκροαταί. καὶ τούτων ὀλίγοι,
διηγητῶν μὲν, ὅ μὴν πάντα ἐφεξῆς
καὶ ἀδιακρίτως καὶ συνεχῶς. δυσ-
μνημόνεον γὰρ τὸ ὅσιν, καὶ πλά-
την ἐμποιεῖ πῶς ἀκῶσιν ἐν καιρῶ τῶν
αὐξήσεων. ἀλλ' ἑκάστη τῶν δ' παι-
νομένων προτεημάτων, καὶ τῶν λόγων

NARRATIO QUANDO
NECESSARIA, ET QUO-
MODO.

XXIX. Nonnullæ Orationis spe-
cies non modo non omnino exi-
gunt narrationem, sed & illam ma-
xime averfantur. Quin etiam, li-
cet in quibusdam orationis specie-
bus adhibenda sit narratio, non ta-
men in singulari quolibet earum
themate necessaria fuerit, præfer-
tim in argumentis iis, quæ subge-
nere Demonstrativo cadunt, ubi
potissimum immorari, addam, & do-
minari videtur narratio. Cum fa-
cta autem innotescunt omnibus, ut
illa Achillis, aut Ajacis, narratio
superflua erit. Tum siquidem O-
ratorem oportet res verbis augere,
& stabilire, non accersitis descripti-
onibus, aut repetitionibus, labo-
rem impendere, in iis præcipue,
quæ (ut in proverbio) consoribus
nota sunt. Hoc enim non otiosum
modo, sed molestum est, & audi-
endi fastidium affert. Cum autem
nulla, vel pauca saltem laudatæ per-
sonæ facta cognoscunt Auditores,
ipsique pauci sint, narrandum qui-
dem, sed non singula ordine, &
continuata serie. Difficulus enim
infiguntur memoriæ, & in erro-
rum anfractus abducet Auditores,

χρησίμω καθ' αὐτὸ ἐκφρασίῳ, ἰδίᾳ καὶ ἐπαυξητίῳ, οἷς ἐν τοῖς περὶ πίστεως κεφαλαίοις ἐρῶμεν, ὃ ὁρῶμεν τῷ ὡς ἐξ ὑπαρχῆς τὴν μέγιστον ἐφ' ἑτέρον ποιητίον.

cum amplificanda sunt. Singula autem ejus præclare gesta oratione florida percurrat, factaque seorsim adaugeat è confirmationis capitibus, de quibus dicemus; sic uno per totum expenso, & explicato transfiliat ad aliud Oratio factum.

ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΝΙΚΟΥ ΕΙΔΟΥΣ.

XXX. ἐπὶ τῷ δικανικῷ δὲ, τοῖς μὲν κατηγοροῦσι πρότερον ὅτιν ἡ διήγησις, ἐγκατασκευῇ μέντοι ὡς ἂν πολλὰ καὶ μετὰ δριμύτητι ἐκφερομένη. οἱ δὲ ἀπολογούμενοι μόλις μὲν ἀπὸνται διηγήσεως, ἐπειδ' αὖν δὲ καὶ αἴψαντο, καὶ συντελεσμένως μάλιστα τὴν μεθοδεύονται, καὶ ἐφ' ὅσον αὖν τῷ ἀντιδικῷ καθάψαντο, ἢ ἢ μὴ ὁρθῶς ἀφηγήσασθαι. ἡ δὲ διήγησις δὲ καθ' αὐτὴν ἀπροσδοκῆς ὅτι διηγήσεως (ὡς φησὶν Ἀριστοτέλης) ἅτε δὴ περὶ τῶν μαλ' ὀλίγων περιμένη τὸν λόγον, ἐνθα ἡ διήγησις παρεχέμεται ὑπάρχῃ ἀνάπληξις. ὁρῶμεν δὲ ἐνθα καὶ τὴν προγεγενημένα πολλάκις ἀνιστορεῖ ὁ δημηγορῶν. ὡς αὖν ἐκείνων μεθοδεύοντες δι' ἐκκλησιαστικῶν, εὐοδότερον περὶ τῶν οἷς ἔπειτα ποιήσονται τὴν διάσκεψιν.

DE JUDICIALI GENERE.

XXX. In genere Judiciali accusantibus in promptu est narratio, eaque vestibis insignis oratoriis, virulenta tamen, & aculeata. Defensores igitur narrationem tum subtrahunt, si tamen iis narrare contingat, hoc paucis admodum absolunt, & ut Adversarium solummodo perstringant, si res inique interpretetur. Deliberativum autem genus per se non exigit narrationem, teste Aristotele, quippe quod de futuris instituit tractare, quum narratio sit rei tantum gestæ expositio. Exempli autem gratia, præterita sæpiusculè discutuntur à deliberante, ut ista in memoriam auditorum reducta, suavitate perfundant reliqua, quæ insequuntur perpendenda.

ΠΕΡΙ ΠΙΣΤΕΩΣ-

XXXI. Ἄλλ' ἢ περ οἶκον δομήσον-
τες προπύλαια μὲν εἰς προαύλια, καὶ
πρὸς πύλας αὐλῆς διαπρεπῶς ἀνεγέ-
ραντες, γραφῇ τε καὶ πλαξὶ ἡνδισ-
μίναις μαρμάρων εἰς κάλλος ἀπι-
φαιδρύνοντες. εἴ περ θαλάμους τε καὶ
ἀνδρώνας, διαπρεπέστερον ἐκοσμήμεν
τε καὶ εἰς ἑψῶν ἤρεμεν, εἰ μὴ πρὸς
τοῖς ὀρώσι γραφὴν ἀπειροκαλλίας φυ-
γεῖν ἐμέλλομεν. Φέρε δὴ καὶ πρὸς πα-
ρόντων ἐπὶ μὲν ὅτι τῶν εἰς λόγους προ-
τύπων κοσμοῦ ἄλλος ἔχειν δοκεῖ, πρὸς
τῶν πύλων αὐλῆς καὶ τῶν ἐγχωρῶν διέν-
θισαί τε καὶ ἀποκηρύσσεται. ἐπὶ αὐ-
τὴν ἡδὴ χωρῶμεν τὴν εἰς λόγους παστά-
δα τὴν πείσιν, πρὸς ἣν τὰ λοιπὰ φι-
λεργεῖται, καὶ ἥς ἕνεκα λόγους ἐν λόγοις
ἡξίωται. εἰ γὰρ εἰς πιθανὰ ὁ ῥήτωρ
ἐν πάσιν ὅτι θεοειπικός, ἢ πείσιν ἀν-
τὶ πάντων ἐκείνῳ ἔσται, ἐπὶ τῶν ὅτι
πορρωτάτων ἀπάντων ἢ πείσιν, ἢ πι-
κείρημα ἔσται τῷ ζητουμενῷ ἀπεργά-
ζον ὅτι θάτερον πιθανότητος.

DE FIDE, SEU PROBATIONE.

XXXI. Ut autem structam do-
mum, si aditus, portusque, & pa-
rietes eleganter excitemus, tabu-
lulis crustisque marmoreis specio-
se decoremus; thalamos deinde &
andronas splendidius ornabimus,
& in cœlum erigemus, ut rusticitatis
notam fugiamus. Hic quoque
ita fit, nam cum orationis vestibula
venusta satis sunt, & quæ cingunt
atrium undique coloribus suis orna-
ta & expolita, devenimus tandem
ad ipsum Orationis thalamum, si-
dem dico, propter quam reliqua
adeo artificiose componuntur, &
a qua sola suam mutuata sunt ado-
ream. Si enim probabilem ubique
Rhetor. efficere conatur oratio-
nem, tum fides ei instar omnium
erit, quippe quod eam plus omni-
bus verisimilem reddit, cum utique
ratio sit per ea, quæ certa sunt, si-
dem dubio proposito in alteram
partem affereus.

XXXII. Τοιγαρὲν περὶ πάντων ἐφ' οὐτινοσὲν περὶ βληθέντ' ὁ ζητήμα-
 τ' τὴν σημασίαν σκοπεῖν διὸν ἐκά-
 της τῶν λέξεων, δι' ὧν ἐκφέρεται τὸ
 ζητούμενον. ἥς τὴν εἰς τὸ ἀκριβὲς κα-
 ῶληψιν, οἰάπερ κρηπίδα ἔ' ὅλα λό-
 γα περὶ κατὰ βλητέον. ταύτης δὲ ἐγνωσ-
 μένης, τὴν τῶν ὀνομάτων ποιότητα, πό-
 τερον ἰδίᾳ ὄσιν, ἢ κοινῇ, ἀναθεωρήσομεν.
 ταυτὸν δ' εἰπεῖν, εἰ περὶ αἰκόν ἐστι τὸ
 περὶ βληθέν, εἰ τῶν ἀπεισάτων. ἰδίαν
 μὲν γὰρ ποιότητα ἔλαχε τὰ περὶ αἰκὰ,
 οἷα εἰσὶν ὅσα ἐξ ὁρισμένων σύγκειται
 καὶ κυρίων ὀνομάτων. ὧν γέν', καὶ
 ἀγωγή, καὶ πατρίδα, πράξις τε, ἐ-
 πιτηδεύματα, ἢ ἀκοῇ ἴσμεν, ἢ ἐξ ἰσο-
 ρίας παρελήφμεν. ἀ' ἔ' ἀφθονε-
 σίαν μνησέεται τὴν τῶν ἐνθυμημά-
 των εὐπορίαν, ὡς πᾶσαν ἐν ἑαυτοῖς
 συλλαβόντα ὕλην τε καὶ ποιότητα. κοι-
 νὴν δὲ κέκτηται τὴν ποιότητα, ὅσα ἀ-
 πείσασα, ἀ' ἔ' τοῖς γραμματευσμοῖς
 περὶ σηγορικὰ κέκληται. οἷον πατὴρ,
 υἱός, μοιχός, ῥήτωρ, καὶ τὰ ὅμοια. ὧν
 καὶ οἱ τῶν ὀπχειρημάτων τόποι, εὐχ
 ὅτι καθόλα, ἀλλὰ καὶ κοινοὶ τυγχά-
 νουσι τῶν τε ὁμοειδῶν. ταῦτα γὰρ ἐν-
 θυμήματα ὅτι πάντων ἀρμόττει τῶν
 ὁμοίων περὶ ὧπων. μετ' ὃ ζήτητέον

XXXII. In quolibet igitur the-
 mate, verborum omnium significa-
 tio præcipue perpendenda est, quo-
 rum accurata notitia totius oratio-
 nis fundamentum est. Cum autem
 sanguinem ipsum, & medullam ver-
 borum perbibimus, eorum quali-
 tatem, an propria sit, an commu-
 nis, intuebimur, vel quod eodem
 recidat, an circumstantiis vestiatur
 thema, necne, hoc est, an finita sit
 quaestio, vel infinita. Circumstantiis
 vestita themata propriam sibi vindi-
 cant qualitatem, cujusmodi sunt ista,
 quæ finitis propriisque constantur
 nominibus, quorum genus, edu-
 cationem, patriam, actiones &
 studia, vel auditione accepimus,
 vel ex historiis deprompsimus; quæ
 longe uberrimam promittunt argu-
 mentorum segetem, quia totam
 in se materiam, & qualitatem com-
 plectuntur. Themata vero, quæ
 circumstantiis penitus nudata sunt,
 communi qualitate gaudent, quæ
 & à Grammaticis, περὶ σηγορικὰ seu
 appellativa vocantur, cujus farinae
 sunt, pater, filius, adulter, rhetor
 & similia, quorum loci una cum ar-
 gumentorum locis, non solum ge-
 nerales sunt sed & communes, ea-
 demque sub serie. Eadem liqui-
 dem argumenta in omnes tales per-

τῶν τᾶσεων, ἐφ' ἣν τὸ περὶ ληθὲν ἀναφέρεται ζήτημα. περὶ ὧν ὅσον ἐγ-
χωρῶν ἦν τῷ συνῆμῳ τ' πραγματείας
ἐν τῇ προθεωρίᾳ εἴρηται, ἥ παρ' Ἑρμο-
γένει δὲ τοχρῶσαν πεποιήκαμεν τὴν διὰ-
σκεψιν. Ἡ τελευταῖον, ἐς τίνα τῶν τριῶν
ἐκείνων τ' λόγῳ γενικῶν περὶ τᾶσεων, διο-
ρίζομεν. ὧν ἀπάντων ἡ θεωρία προ-
λαμβανομένη, τὴν τῶν ὀπτιχηρημάτων
εὗρεσιν ἐνοδωπέραν παρέχοι ἂν ἐς σα-
φερέραν τῶν εἰρημένων διάγνωσιν, καὶ
ἀπὸ σκοπῆς τὸν λόγον ἐφ' ὑποδείγ-
ματ' οὖν γυμναῖται. κείῳ δὲ ἐμὴν τὸ
ζητούμενον ὅτι τ' παρόντ' οὖν, πόπρον
ἐπωφελὲς ἢ περὶ τὴν ἀστρονομίαν χρο-
λῆ, ἢ ἕ. ἢ τὴν τῶν λέξεων σημασί-
αν ἀνερευνήσαντες, εὐρίσκομεν, τὴν
μὲν ἐπωφελὲς σημαίνεσαν πανοπίαν
ἐς εὐπύρηνσιν τινὸς ἀγαθῆς συμβαλλό-
μενον. τὴν δὲ ἀστρονομίαν ὀπτισημήν
περὶ τὰς ἀστέρας, χρονὴν δὲ ὅτι, ὅτε
τὴν ἀργεῖαν σημαίνει, νυνὶ δὲ τὴν περὶ
τὴν ἀργεῖαν καὶ διαλεχθῆν. τῶν δὲ
γνωστῶν τὴν τῶν ὀνομάτων ποιή-
ται διασκεπτομένην κοινῇ ἀναφαίνεται.
ἔτε γὰρ ἐν περὶ τὸν τὴν ἢ κατὰ τὴν ἐ-
πωφελὲς ζητεῖται, ἔδὲ ἐκ τῆς ἀστρολο-
γίας, ἀλλ' ἀπλῶς καὶ τῶν περὶ ἀπλῶν,
ἐξηρημμένη. ταῦτ' οὖν δ' αὖ ὁρῶμεν

sonas aptissime quadrant. Inqui-
rendum demum in quem statum
cadat quaestio. De quibus quan-
tum operis hujusce gurgustiolum
pateretur, superius diximus; Et
ex iis quæ tractavit Hermogenes
satis cognovimus. Ultimo in quem
ē tribus istis generalibus termi-
netur statum definimus. Hæc o-
mnia ita prælibata, paratiores nos
reddunt facilius excogitandis ar-
gumentis. Ut autem clariorem di-
ctis hisce facem accendam, totum
liceat exemplo illustrare negoti-
um. Quaestio sit. An Astrono-
miae incumbere utile sit, necne. In
qua verborum sensum indagantes,
ex ipso scrutinio statim colligimus
verbum, utile, significare, quicquid
ad consequendum aliquod bonum
conducatur; Astronomiam autem
stellarum cognitionem interpreta-
ri, χρονὴν denique nonnunquam
otium, nonnunquam studium in
aliqua re, & industriam denotare.
Explicatis hisce, communem nomi-
num qualitatem cognoscimus; ne-
que enim cui, aut quomodo sit
Utile quaeritur, nec an Astrologia
hæc vel illa, sed nude solum citraque
complexum aliquem. Deinde sub

ὅτι πρόβλημα τῶν ἀνωτέρω ἐκείνων ζήτησεων ὑπὸ τὴν προϊότητα. ὑποτίθεται γὰρ ἐνταῦθα ἢ τε ὑπαρξίς τῆ ἀστρολογίας, καὶ ὅτι ἐστίν. ἀμφισβητεῖται δὲ εἰ ἐπωφελεῖς. Ἔστι δὲ λογική ἢ θάσις καὶ περὶ μέλλοντος ἔσχατο προέγμῳ. ὅθεν καὶ εἰς γινώσκονα φέρεται τὸ συμβουλευτικόν. προστρέχει γὰρ ἐνταῦθα ὁ προβολόμενος πᾶσι, πείθων ἀστρονομίας ἀντιποιεῖσθαι. ἔστι δὲ πως καὶ λεληθότως ἐγκώμιον. ἐφ' ᾧ γὰρ προτρέπομαι, ταῦτα τῶν ἀγαθῶν εἶναι καὶ ἐπαινετέων ὑποτίθεται. ταῦτα ἔνικανως προαναλειτουργήκοτες, λοιπὸν εἰς τὴν τῶν ἐπιχειρημάτων ἕλην (ἣν καὶ σοιχεῖα τε καὶ ὅπως τῷ Ἀριστοτέλει καλεῖν σύνηθες) τὴν μετέβασιν ποιησόμεθα. ὅθεν αὖ οἱ οἱ ὡς ἐνθυμημάτων εὐπορεῖσθαι εἰς τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ πείσασιν καὶ διατρέψανσιν.

XXXIII. οἱ γὰρ τόποι καὶ πρώτῃν ἐπιβολὴν θρυλικῶς δίχα τίθενται. εἰς τὴν τῶν ἀπένους, καὶ ἐντέχνους, ὡς καὶ ἀνωτέρω δεδήλωται. ὧν θάτερον μέρος καὶ λόγων μακροτέρων καὶ κατεσκευῆς τῆ περὶ τῆ ἑρμηνείας ἀπρὸς θεῖς ἐστίν, πλὴν ὅσων ἐς χρῆσιν καὶ ἀπαγγελίαν ἀνήκει. θάτερον δὲ τί-

quæstionum qualitate collocari thema videmus. Supponitur enim hic Astrologiæ existentia & essentia, quæritur autem solum, An utile sit. Est autem status Rationalis, & de re futura deliberat. Suasor siquidem hic impellit ad Astronomiæ studium; tacite illud quodammodo laudans & commendans. Nam quæ suademus, honesta, laudeque digna supponimus. His igitur diu, fatisque pensitatis, superest, ut ad argumentorum materiam (quam Elementa, locosque vosare solet Aristoteles,) descendamus. E quibus argumentorum nobis copia petenda est, quæ rei fidem faciat, lucemque tribuat.

XXXIII. Loci igitur in duas sepe partes prima fronte diffundunt, in artificiales, & inartificiales, ut & superius commonstratum est. Quorum alterum membrum nullo prorsus Oratorio indiget artificio, præterquam quod ad usum aut in-

χνης δαίται, ἐπειδήπερ καὶ ἐνέχον.
ὁ καὶ τριμερῇ τὴν διάρῃσιν ἔληχεν.
ὅσοι γάρ π. ὑσιώδες δηλῶσι ἔ. ὑποκει-
μὲν παρὲ ἧ ἡ ζήτησις, ὑσιώδεις εἰκό-
τως ἀν. κληθεῖεν. ὅσοι δέ τιν. τῶ πα-
ρ. τὴν ὑσίαν εἰσὶ δηλωτικοί, πάντως
ὑποσιώδεις. εἰ δ' αὖ ἐκτός τε μέλη-
νεγμῶτοι, κοινοὶ λέγονται ἀν. ὡς πᾶσι
κτ. πᾶσι ἐφαρμοστικοί. Οὐσιώδεις
μὲν ἂν εἴεν, ὅρ. ὑπογραφή.
ἐτυμολογία. συστοιχία. γένος. εἶδος.
διαφορὰ. οἷς συναρμυμέσθω καὶ ὁ
ἴδιον. Ἐποσιώδεις δέ, ὅσοι τῶ ζήτη-
μῶ παρῑστέλλονται, καίπερ τ' ὑσίας
ἐκείναι εἰσὶν ἀλλότριοι. τιθεῖται δέ εἰσὶν.
αἰτία. ἐνέργεια, ἥτοι διπλόπλεγμα.
τρέπ. πρῶτον. ὅπως. χρόνος.
καὶ εἰ τ' ἑτέροις παρεμφερέας. Ἐκθθεν
δὲ ἕς καὶ κοινὰς προσαγορευτὸν ἐφη-
μῶ, εἰσὶν ἕτοι. ὅμοιον. ἴσον. ἑλαττον.
μειζον. ἐναντίον. ἀντικείμενον. τερη-
τικόν. ἀξίωσις, εἴ' ἂν μαρτυρία.

ΠΕΡΙ ΟΡΟΥ.

XXXIV. τῶν ὑσιωδῶν ὅρων ἐκ
ἀπεικότητος ὁ ὅρος τὴν πρῶτην ἔληχε
ἑξῆς, ἐπεὶ καὶ αὐτῆς τ' ἔ. ὑποκειμέ-
νη πρᾶγματις ὑσίας ὅστις λόγος συνελ-
λημμένος ὡς ἐνὶ πᾶσι καὶ ἀριδῆ-

terpretationem spectat. In altero
vero artem virēque ostentat Rhe-
tor, artificiale enim, cujus tripar-
tita est distributio. Nam loci, qui
rei explicant essentiam, quæ in con-
troversiam venit, haud immerito
essentiales vocentur. Qui vero
comites essentiae sunt, adjuncti
appelluntur, sive concomitantes.
Sin autem aliunde deducti sint,
communes dicuntur, utpote quod
cunctis adaptentur. Essentiales
autem sunt, finitio, descriptio, e-
tymologia, conjugata, genus, spe-
cies, differentia, nec non propri-
um. Concomitantes autem sive
adjuncti sunt, quicunque rem in
controversia positam consequuntur
licet ab ipsa re distinguantur. Cu-
jus familiae sunt ista: causa, opera-
tio seu effectus, modus, persona,
locus, tempus & hisce similia. Com-
munes vero, sive loci externi sunt,
simile, dissimile, æquale, minus,
majus, contrarium, oppositum,
privativum, & judicium, seu testi-
monium.

DE FINITIONE.

XXXIV. E locis internis fami-
liam merito ducit definitio, quippe
quod rei propositæ dilucida est, &
paucis comprehensa verbis enun-
ciatio. Constare autem debet si-

λως ἐκφαντικός. Δὲ δὲ πὰ ἐν ὁρίσ-
 μῳ ὡς λαμβανόμενα, ὑσιώδη π εἶ-
 ναι, καὶ πρὸς τῇ φύσει, καὶ γνω-
 ριμώτερα. ἐκείνο μὲν, ὅτι τ' ὑσίας
 τυγχάνει δηλωτικά. τὰ δ' αὖ, ὅτι
 καὶ δηλωτικά. πιαῦτα δὲ εἰσὶ τὰ π
 γμὴ καὶ αἱ διαφοραί. ὡς τὸ μὲν γένος
 καθολικώτερον ὄν, καὶ ὅτι πλείον ἐ-
 πεκτεινόμενον, ἢ διαφορὰ ἐπελθῶσα
 συσφίγγει τε καὶ συμπίπτει, καὶ τὸ
 ὁρίσῃ ἰσίσροφον ἀποκαθίστησιν. οἷον
 ὅτι τ' πρὸς ἐλθῶσιν ἐλθῶσιν. Ζητήματα.
 Ἀστρολογία (ἡ ἵς φαίη) ἔστι δὲ θεω-
 ρητικὴ. ἀληθεύσει μὲν, ἔγω δὲ ἐ-
 τὴν ὑσίαν ἐκείνης διακεκριμένως δη-
 λώσσει. κοινὴ γὰρ τὰ καὶ ὅτι πὰ
 στας ἐπεκτείνοντες πὰς ὁπισθήμας. ἀν-
 δ' ἐπαγάγη, πρὸς τὰς ἐποχὰς καὶ φο-
 ρὰς τῶν ὑρανίων σωμάτων σφαιρομένη,
 καὶ πὰ ἐν τοῖς κατ' ἡμᾶς ἐκ τῶν ἀ-
 ποπλάμενα, τὴν ἀστρολογίαν ὁλοκλή-
 ρως ἀφορίσας εἶναι, ἐ διακρίνας παν-
 τὸς ἄλλας, πρὸς ὃ μηδαμῶς πρὸς
 ἀντιδιεστέλλεται. Θαυμάσιον δὲ ἡ γρη-
 μα ἡγείται ἑρμογένους τὴν τέχνην, ἣν
 αὐτὸς ὁππενεοκέναι φησὶ πρὸς ἀνα-
 σκευὴν τε καὶ κατασκευὴν τὴν πρὸς τὰς
 ὁράς. ἢ πρὸς δὲ ἐκ τῶν παρεπομένων
 καὶ ἐκδοτῶν συμβαίνει τοῖς πρᾶγμα-

nitio essentialibus, prioribus natu-
 ra & notioribus, tum ut essentiam
 rei explicemus, tum etiam ut illu-
 stremus. Ista vero sunt genera &
 differentia. Generi quidem, cum
 universalius sit & ad plures exten-
 datur, supervenit differentia, con-
 trahitque illud & constringit, ita
 ut cum re definita convertatur. Ut
 in exemplo superius adducto, si
 quis Astrologiam habitum esse
 contemplativum asserat, non sane
 multum à veritatis deflectet trami-
 te, nondum tamen de ejus essentia
 liquido satis, & exacte constat.
 Commune siquidem illud, omnes-
 que complectitur scientias. Sin au-
 tem adjiciatur, qui circa situm, mo-
 tumque cœlestium corporum ver-
 satur, & de eorum imperio, & in-
 fluentiis in hæc sublunaria: tum A-
 strologiam omni ex parte definit,
 & ab aliis omnibus distinguit, quæ
 in unum prius coaluere. Artem
 autem quandam mirandam jactitat
 Hermogenes, quam ipse excogita-
 se se proficitur ad definitionis destru-
 ctionem & confirmationem, nimi-
 rum ut à consequentibus, & con-
 tingentibus finitionem vel confir-
 memus, vel destruamus. At enim ju-
 diciis magis peculiare hoc est, & præ-

σι, τὰς ἑρως ἀνασκευάζειν π καὶ κα-
 τασκευάζειν. ἀλλ' ἐκείνῳ μὲν πῶς
 δικαζομένοις ἰδιόπτερον, καὶ μάλιστα
 ἐπειδὴν πρὸ τ' ὄρον συζαίη ἀμφισβή-
 τησις. τοῖς δὲ δημηγοροῦσι τε καὶ πα-
 νηγυρίζουσιν ὅ πάντ' ἔυχρηστος. ἔπι
 γὰρ ὡς δέχην τ' ὄρον λαμβάνοντες ἐκ
 πρώτῃ πειρᾶν συναγαγεῖν τὸ ἀμ-
 φισβητέμενον. καὶ τὸ ὑπόδειγμα ἐ-
 σω ὅτι τ' παρόντος, ὃ καὶ κ' ἑήτορας
 ἐκδησόμεθα, μικρὰ τ' ἴων διαλεκτι-
 κῶν ἀκροβολογίας φρενίσαντες. οἷον
 τῷ ὄντι καὶ παντὸς ἐπέκεινα θαύματος
 τὸ περικαλλὲς τῆς ποικίλου ὑπὲρ κε-
 φαλῆς θέαμα. ἐληλαμένῳ μὲν ἐν κύ-
 κλῳ τ' γῆς, ὃ πρὸ αὐτὴν διηνεκῶς ἐλιτ-
 πόμενον, οἷον εἰς λίθους εὐανθέσι κεκοσ-
 μημένον πῶς ἄστρῳ, ἡλίῳ, σελήνῃ εἰς
 τὸ διηνεκὲς καταπυγάζομενον. ὃ καὶ ὁ-
 ρᾶν μὲν ἐκτολῆς, καὶ μὴ ὁρᾶν ἐσχάτη
 δυοπραγία νομίζεται. ὅτι τὰς εἰ-
 πς ἡμᾶς ἀναγαγὼν ἐξηγήσῃαι χορὸς
 ἄστρων καὶ δρόμους, ἀογὰς τε καὶ ἀνα-
 βλάς ἡλίου καὶ σελήνης ὑποδείξας,
 πόσῃ ἀν' ἐπιμησάμεθα; πῶς πῶς τι-
 γαρὲν ἡ ἀστρολογία. ἥ περ οἷον ἡνὶ ὁ-
 ξυοπέφφαρμάκῳ τ' γεωμετρικαῖς ἀ-
 ποδείξεσι τὴν ὀπίσθωθεν τῇ δια-
 νόῃ ἀχλὺν ἀνεκαθαίρῃσα, ὅξυνδερκῇ

cipue cum ex finitione controver-
 sia pendet. Deliberantibus au-
 tem, & Demonstrantibus non tan-
 ti est momenti. Hi quidem sum-
 pta pro principio finitione, conan-
 tur statim rem controversam ex ea
 colligere. Quod & exemplo hoc
 manifestum fiet, quod etiam Rhe-
 torico retexemus filo, parum de
 subtili illa dialecticorum disquisitio-
 ne anxii. Divinum vere, omnique
 sublimius admiratione, pulchrum
 hoc pictumque quod conspiciamus
 cœlum, quod complexu suo ter-
 ram continet, motuque perenni
 circumvoluitur eam, stellis quasi
 gemmis insignitur fulgentibus, u-
 troque perpetuum resplendet Phœ-
 bo, clarissimis mundi facibus, quod
 & aspexisse stuporem incutit, &
 non aspexisse summæ judicatur infe-
 licitatis apex. Cœlum si quis mente
 scandat, & astrorum choros cursusq;
 monstret, quanto eum honore di-
 gnum putabimus? at totum hoc A-
 stronomiæ præstatur beneficio. Quæ
 geometricis, suis demonstrationi-
 bus, velut acri quodam collyrio
 discutit obductam menti caliginem,
 eamque ad corporis illius ætherii

πρὸς τὴν τῶν ἀκροτάτων ἐκείνων σωμά-
των θείαν ὀφθαλμοσκόπει. εἴτε ἐπα-
γαγόντες καὶ ἕνα τὸ ὅρισμα μέ-
ρη, ῥηθελικώτερον ἐρμηνεύσομεν. Εἰ δέ
ποτε καὶ ἀνασκειῖσθαι βεβλήμεθα τὸ
ὅρισμὸν, σκεπήειν εἴ τις ἐν αὐτῷ εἰ-
ληπταὶ λέξεις ἐμῶνυμ, ἢ ἐκ μετα-
φορῆς. ἢ ἀσυνήθους καὶ καταχρηστι-
κῶς. ἢ ἀντιθέτῳ πρὸς κλητὸν καὶ
περίεργον. ἢ ἀφαιρεθέντων, τοῖς κα-
ταλεπομένοις δηλῆται ἢ ὑστία τῶ ὅρι-
στος, εἴ τι παρηλόν ἢ παρηλλαγμένον
ἦ, ἢ ἄνευ, ἐλλειπῆς ὁ ὅρος καὶ ἀσα-
φής. Ἐκ τῶν ἑν καὶ τῶν ἐμοίων πει-
ρατέον ἀνασκειῖσθαι τὸς ὀρισμούς, ὥς-
περ καὶ κατασκευάζειν ἐκ τῶν ἐναν-
τίων. Ἔστι δὲ πολιτικώτερος μέθοδος
εἰς ἀνατροπὴν καὶ ἐμπέδοσιν τῶ ὅρου, ἣν
εἰσηγείται Ἑρμογένης ἐν τῷ περὶ ὅρου.
αὕτη δὲ διαλεκτικὴ μάλλον καὶ φιλο-
σόφοις προσήκουσα, ἡμῖν ὅδε ῥηθρ-
σιν ἀνοίκεται, καὶ ἐκείνους ἐκφερο-
μένη.

ΠΕΡΙ ΤΠΟΓΡΑΦΗΣ.

XXXV. Ἰσογραφὴ ὅρου ὅστις ἀ-
τελής, καὶ οἷον πεπηρωμένον, τὸ πῶς
ἔστιν ἢ τοῖς ὑποκειμένοις ὑστίαν κατὰ τι-
νὰ τυπώδη τῇ τῶν συμβεβηκότων περι-
γραφῇ, ἐπαινιτίζεσθαι ὡς ἢ περὶ ὑπο-

contemplationem acuit. Deinde
singulæ definitionis partes Rhetorico
pumice poliantur. Quodsi de-
finitionem expugnare velimus, ex-
pendenda sunt verba, an ambigua
sint, vel translata, vel inusitata,
vel impropria, aut supervacua, &
nihil ad causam pertinentia. Sublatis
enim hisce tota rei essentia consistet
ex reliquis. Aut si quid elapsum, aut
prætermisum sit, à quo manca
reddatur & obscura finitio. His
igitur & similibus refellere con-
mur definitionem, ut & à contra-
riis stabilire. Est autem alia judi-
ciis magis apta methodus evertendi
firmandique definitionem ab
Hermogene exposita. Sed hæc
Dialecticis, & naturæ mystis ma-
gis convenit. Rhetoribus tamen
alicujus est momenti, si, quod illis
solenne est, Asiatico sapore refer-
ta sit.

DE DESCRIPTIONE.

XXXV. Descriptio est imperfe-
cta quædam finitio, & quasi muti-
lata, utpote, quæ rei naturam per
complexum accidentium, crasse ad

γραφῇ.

γραφῇ. ἔσθ' μονοειδής ἐστὶ καὶ ἀσπλή,
ἀλλὰ πολλῶν ὄντων τῶν συμβεβηκότων
πολυειδῆ τὴν λήψιν ἔλαχεν. ἐστὶ γὰρ
ὑποτυπῶσαι τε καὶ διαγράψαι τὸ
περιβληθὲν, ἢ ἀπὸ τῆς πειρητικῆς αἰτίας.
ὥς τῆς Πλάτωνος ἐν ὅροις. Ἡμέρα δὲ
ἡλίκα πορεία ἀπὸ ἀνατολῶν εἰς δυσ-
μας. ἢ ἐξ ὕλης καὶ ὧν σύγκεται
μερῶν. οἷον, οἰκία δὲν, ἢ περὶ ἐκ θεμε-
λίας συνίστηκε, καὶ τείχων, καὶ τέγης.
ἢ ἐκ τῶν πέλους ἢ τοῦ ἀποτελέσματος.
ὥς ὅτι τῆς προτεθέντος. Ἀστρολογία
δὲν, ἢ ἐκ τῆς ψυχῆς εἰς τὸ αἶν
ὄρα, καὶ ἀπὸ ἐκείνου ἐκείνου μετ-
γῆσα. ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν
συμβεβηκότων. ὥς ὅτι τῆς ἀνθρώπου.
Ἀνθρωπὸς δὲ ζῶν ὁρθοπειπατη-
κὼν, ὁρθιον, πλατυόνυχον, χερσὶ χρώ-
μενον, καὶ ὁμοία. Ἐστὶ δ' ὅτε ἐκ με-
τεωρολογίας ἢ τοῦ ἐμοιώσεσι τὴν εἰσὶαν ἐμ-
φαίνομεν. οἷον ἀρχων δὲν ὁ πιστευθεὶς
τῆς οἰκάδας τῆς σκάφους τῆς πέλειως.
Χρῶμεθα δὲ τῇ ὑπογραφῇ πρὸς τε
τὸ ἀνασκευάζειν ἐκ κατὰσκευάζειν καὶ
ταυτὰ τῶ ὁρισμῶ, ἐπεὶ καὶ ὁρισμὸς
ἐστίν, ὥς εἴρηται, καὶ περὶ ἑλλειπῆς, οἷον
ὅτι τῆς προτεθέντος ἑτασίπως ὅτι-
χρῶμεν ἐκδέχεται. Οἶμαι δὲ πάντες
ἐκ ὁμολογήσαιεν ἐκείνην εἶναι τῶν ὅτι-

modum, & exiliter perstringit, unde
& dicitur Descriptio. Neq; vero sim-
plex est & uniformis, sed cum ac-
cidentia multa sint, variam sibi vin-
dicat considerationem. Res siqui-
dem depingi possit & describi vel
à causa efficiente, ut Plato in de-
finitionibus, Dies est Solis iter ab
ortu in occasum; vel à materia
ejusque partibus, ut Domus est,
quæ fundamento, parietibus, &
tecto constat; vel à fine seu effe-
cto, ut in hoc exemplo, Astrono-
mia est quæ animum à solo revo-
cat ad cœlum, & inter tot stellas
felicissimum ducit in errorem. Nec
non à reliquis quoque accidentibus:
ut, Homo est animal quod rectum
incedit, vultuq; sublimi, latis ungui-
bus, manibus utens, & similia. Quin
& metaphoris sæpe, vel similibus
rei naturam exprimimus, ut Princeps
est, qui clavum civitatis tenet. De-
scriptione verò ad firmandum, vel
destruendum utimur, non secus ac
definitione, quod & illa, uti dixi-
mus, finitio est, quantumvis manca,
ut in argumento proposito argue-
re possumus. Suffragantur ni fal-
lor ad unum omnes, illam scien-
tiarum pulcherriam esse, perfe-
ctissimam illam, quæ quantum hu-

σημων την καλλίστην καὶ πλεωτάτην,
ἥπερ ὡς ἐφικτὸν ἀνθρώπῳ τῶν χαμαι-
ρεπῶν τέτων καὶ Ὀπικῆρων τὴν ψυχὴν
ἀναπαύσαν, πὰ θεία π καὶ ἀκήρατα
ἐποπτεύειν κατὰσκευάζει, καὶ διὰ τὸ
θείας τὸ ἐκείνων συνάπτει κάλλεσιν ὧν
ἀμυδρὰ τινι φαντασίᾳ ἐν πενιότητι ἡ-
νὸς γενέσθαι πασῶν τῶν παρὰ κατ'
ἡμᾶς ἀποδείξεων κρείττων νομίζεται.
ἀμείλει τετὰ διαφερόντως ἀστρολογία
ἐργάζεσθαι πέφυκεν. ἥ τις ἐστὶν ἡμά-
λις αὐτὰς κεκτημένους, καὶ τὰ ἐξ ἧς.

ΠΕΡΙ ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑΣ.

XXXVI. Ετυμολογία, ἥ τις καὶ
φρωνυμία λέγοι' ἂν καὶ ἔτυμον, με-
τάληψις ὅτι δ' ὀνόματι εἰς λόγον ἐρ-
μηνευτικὸν τῶν ἐξ ὧν σύγκειται με-
ρῶν, ἢ ὅθεν παρῆκται, ἢ (ὡς φησὶν
Εὐστάθιος) λόγῳ ἐπαυληθίζομένην
δεικνύς τὴν λέξιν τῇ φύσει τῆς πράγ-
ματι, οἷον εὐψυχῳ, ὃ εὖ τὴν ψυ-
χὴν ἔχων. καὶ ἀστρολογία, ἡ τῶν ἀ-
στρων σκεπτομένη τὰς λόγους. ἐξ ἐτυ-
μολογίας ὡς γὰρ εἰς ἀνασκευὴν π ἐ
κατασκευὴν τῶν ζητημάτων Ὀπικηρη-
μάτων ὅτι ἐν εὐπορήσῃ ἂν (ὡς φησὶν
Χρυσόπλης) τὰ ὀνόματα ὅτι ἐν λό-
γον μετνεγκέντες, τὰ ὅν δαίξομεν ἐφαρ-

mana valeat infirmitas, animum ē
terrestrium coeno sordium ad coele-
stem munditiam facit ut emergat,
illisque per intuitum unit sideribus,
quorū tenui quamvis menti impres-
sa specie splendet animus, plus
quam universa de terrena hac fæce
cognitione. Hæc autem Astrono-
mia ultra miraculum admiranda ef-
ficere possit. Hæc sola suis cultoribus &c.

DE ETYMOLOGIA.

XXXVI. Etymologia, quæ &
notatio dicitur, & originationis nō-
minis, est in argumentum transmuta-
tio, partes explicans ē quibus con-
stet, aut unde deducatur; vel, Eu-
stathio suffragante, definitio est,
quæ rei naturam cum vi nominis
quadrare declarat, ut εὐψυχῳ, quia
generosa mente præditus, & A-
strologia, quia astrorum tradit sci-
entiam, A notatione igitur undi-
que profiliunt argumenta, tum ad
rei probationem, tum destructionem,
teste Aristotele, quum sum-
pta nominum finitione rebus pro-
positis eam aptissime convenire

μότιοντα, εἰς ἀν ἡμῖν παρέκεται, καὶ
 μὴ δοκῇ πῦνομα. οἷον εὐψυχῶ μὴ
 ἰδιαίχεται τῷ ἀνδρείῳ. εἰ γὰρ βελώ-
 μεθα, καὶ τὸ ἡντιναῖν δρετὴν κεκτημέ-
 νον εὐψυχον ἀποδείξει, μετὰ ληψόμε-
 θα πῦνομα εἰς τὸν λόγον, ὅς τις ὅτιν
 ὡς ἔρηται, ὁ εὐ τὴν ψυχὴν ἔχων. εἴθ'
 ἔτω καὶ δικαίῳ καὶ σώφρονι, καὶ ἀ-
 πλῶς πᾶσι τοῖς ἀμνητέῃ τὴν ψυχὴν
 διὰ πνῶ τῶν ἀρετῶν εὐ διαπαιθμένοις
 ἐφαρμότιον τὸ πρῶτον δειξώμεν. ἢ
 ἐπὶ τῷ πρῶτῳ. εἰ βελώμεθα
 τὴν ἀστρολογίαν ἀδιαμάρτητον ἐμφῆ-
 ναι περὶ τὴν τῶν ἀστέρων θεωρίαν, ἐ-
 ρῶμεν μετὰ λαβόντες πρῶτον τὴν λέ-
 ξιν εἰς τοῖνδε λόγον. Ἀστρολογία ὅτι
 σήμην δηλοῖ κατὰ ληπτικὴν τῶν περὶ τῶν
 ἀστέρων λόγων. ὁ τὸν λόγον πνὸς ἔ-
 χων, ἐκ ἂν ποτὶ διαμάρτιον οὐ περὶ τὸν
 λόγον ἔχοι. ἀλλὰ μὴν ἡ ἀστρολογία ἐ-
 χει τῶν ἀστέρων τὰς λόγους ὧν ὅτι κα-
 τὰ ληπτικὴ. ἐκ ἅρα ἡ ἀστρολογία
 μέγιστος ἔσται τοιαύτη, διαμάρτιον περὶ
 τὴν τῶν ἀστέρων θεωρίαν. ὅτι δὲ ἡ
 ἀστρολογία κατὰ ληπτικὴ τῶν περὶ τῶν
 ἀστέρων λόγων, τῶν τῶν ἐμοίων
 ἀφ' ὧν ἐπεδοσομεν. καὶ γὰρ
 φυσιολογία ὅτιν, ἢ τὰς τῶν φύσεως
 λόγους ἔχουσα. καὶ θεολογία, ἢ τὰς

ostendimus, etiam cum non con-
 veniat; ut εὐψυχῶ, robusto qui-
 dem fortique primo convenit, at
 si virum aliqua alia virtute specta-
 bilem εὐψυχον probare velimus, vim
 nominis eliciemus, quæ ut superi-
 us illatum est, interpretatur, qui
 animo bene affectus est. Sic uti-
 que iusto & modesto, virisque qui-
 buscunque virtutibus præditis hoc
 nomen indulgeamus. Sic & in præ-
 senti negotio. Si velimus Astrolo-
 giam ostendere certam esse de a-
 stris sine errore scientiam, è nota-
 tione nominis ejus sic dicemus. A-
 strologia est scientia, quæ astrorum
 tradit naturas, & complectitur, hinc
 arguimus, qui rei cujusque natu-
 ram tenet, difficulter circa eam er-
 rare possit: verum Astrologia ex-
 ploratas habet, & comprehendit
 stellarum naturas, non igitur Astro-
 logia, qua talis, errare possit, in
 astrorum contemplatione. Quod
 autem Astrologia mentem in cœ-
 lestium horum corporum cognitio-
 nem ducat, & earum naturas inve-
 stiget, ex inductione similibus sta-
 biliemus, quippe quod & physio-
 logia naturalium rerum scientiam
 tradit, & Theologia divinarum de-

οὐκ, ἔτι ὅμοια. Ἐστὶ δὲ καὶ ἄλ-
 λ' ἐτυμολογίας ὀπταχρημάτων
 ἦσαι, ἥπερ οἰκείως καὶ καταλλή-
 πους τῶν προσώπων ἐνεργείαις καὶ
 ἡερμηνεύσωμεν πρὸς ἰνόματα, πρὸς
 ἔρας μὴ μεταφέροντες, μήτε συλ-
 ὀμοιοι. ὃ καὶ φερωνυμία ἰδιάτε-
 ροσηγόρευται. ὃ ἔτι μᾶλλον ὀπι-
 ζον ὅτιν ἰδεῖν ὡς πρὸς ῥητόρων
 ἰουητῶν πῶς συγγραμμάσιν, ὡς
 Ἡρωδικῶ παρ' Ἀριστοτέλει, ὅς
 ἱράκοντος νόμους ἐκφαυλίζων,
 θρώπης, ἀλλὰ δράκοντος ἐπε-
 ι. χαλεπὸν γὰρ. ὀπτιρρεπὴς δὲ
 εἰς ψυχρολογίαν πῶς κατὰ
 ἡ καλεσμένοις.

ΠΕΡΙ ΓΕΝΟΥΣ.

XXVII. Διαλεκτικοὶ μὲν, καὶ
 ὁ φιλοσόφος φατρίας βαθυπύ-
 ρωθας τὴν περὶ γένους, εἶδους, ἔ-
 λαιπῶν καθόλου φωνῶν θεωρίαν
 θα. ἀκριβέστερον γὰρ ἐρευνῶσι
 τέτων, ἢ τῶν ὑφεσηκότων εἶσιν,
 ἢ καὶ μόνῃ τῇ ὀπτινοῖα τὴν ὑπαρ-
 χει. καὶ εἰ τῶν ὑφεσηκότων τυγ-
 ι, πόττον σώματι εἶσιν, ἢ ἀσώ-
 . καὶ τέτων αὐτῶν, ἢ κατ' ἑαυτὰ
 εἰς ὅλην, ἢ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς
 ὅμοις ὑπάρχει. κατηγορίας

tegit mysteria, & sic in reliquis.
 Liceat autem & alio modo ex Ety-
 mologia argumenta depromere, si
 nomina convenienter apteque cum
 personarum actionibus quadrare
 narrabimus, sine ulla prorsus ori-
 ginatione, & deductione, quæ &
 φερωνυμία, proprie dicitur. Qua
 referta sunt adeo Oratorum, nec
 non Poëtarum scripta, ut illud He-
 rodici referente Aristotele (2. Rhet.
 c. 23.) Cum Draconis leges anti-
 quaret, non hominis eas esse, sed
 draconis, dixit, insigniter quippe
 severæ. Frigida tamen sunt, si
 crebro hinc sumuntur argumen-
 ta; facileque in pejus declinet hic
 locus.

DE GENERE.

XXXVII. Dialectici quidem &
 naturæ mystæ altiori quadam dis-
 quisitione, genus, speciem, reliquas-
 que voces communes pensitant. In
 istis enim paulo penitius scrutantur,
 an rebus ipsis, vel nudo solum in-
 tellectu existant: & si in rebus sint,
 an corporea sint, vel incorporea;
 adeoque rursus an per se, & à ma-
 terialibus separata, an in sensibili-

αὐτῶν τέτων ἀναπίσσαντες, χέσεις
 περὶ ὁρισμοὺς ἀναθεωρῶντες, ἔτι
 οὐκ εἰς πλεωπύραν περὶ τέτων πραγ-
 ματείαν πολυπραγμόνως ἀνακρίνα-
 σιν. Οἱ δὲ ῥήτορες ὑποτυπώτερόν πως
 περὶ αὐτῶν διαλαμβάνουσι πρὸς τὴν
 τῶν ἀκροατῶν εὐμαθείαν διαφερόντως
 μάλιστα ἀφορῶντες, ἢ πρὸς τὴν
 τῶν ὄντων ἀληθείαν. ἐφ' ὅτ' ἡ δὴ καὶ
 τῶν συνυθέντων πρὸς τῶν λόγων τέχ-
 νας, ὅδεῖς περὶ τέτων διακεκριμένως
 φαίνεται πραγματεύσασθαι. τίς
 μέντοι ὅσοι τέτων ὀπηρεύμασι, συ-
 χνοῖς μάλιστα ἐστὶν ἐντυχῆν ὡς π. ποι-
 ηταῖς περὶ ῥήτορσιν. ἐκ γὰρ τῶν μέ-
 λους τῶδε ἐκπεριμένων ἔπων, ἀνί-
 σκεν ὅτιν ἰδεῖν ὀπηρεύοντες τὰς ῥήτορας.
 ἔστι τοιγαρὶν ὑπογράψαι ὡς οὕτως τὸ
 γένος ὅτι ὅτι πολλὰ ἐκτε-
 νόμενον εἶδη, ἢ ὅτι πολλὰ ὑποπίπτει εἶδη.
 οἷον εἰ δένδρον εἴπης, καὶ ὄρνιθιν, καὶ
 πλάτανον, καὶ ἐλάαν συμπεριέληφας.
 εἰ δὲ ὀπηρεύμασιν φαίης, καὶ γεωμετρί-
 αν, καὶ ἀστρονομίαν, φυσικὴν τε, καὶ
 μεταφυσικὴν ἐδήλωτας. καὶ ἄλλα
 ὡσαύτως. ἔστι δ' ὅτι π. εἰς ἀνα-
 σκευὴν καὶ κατασκευὴν χηρῶσι.
 ἀναίρεσμός γάρ ἐστι γένος, συναιρέται
 καὶ ὅτι ἐφ' αὐτὸ πάντα. καὶ ἀσχευ-
 ζομένης δὲ, καὶ ἐκείνα συγκατασκευά-

bus & individuis existant. Horum
 prædicationes perpendunt, defi-
 nitiones & proprietates evolvunt,
 & quicquid omnino ad accuratio-
 rem harum cognitionem conducat
 sollicito discutiunt scrutinio. Rhe-
 tores autem oscitantius paulo ri-
 mantur ista, magis utique consu-
 lentes auditorum docilitati, quam
 rei veritati: Proinde nullus, uti
 sciam, è dicendi magistris, ista di-
 stincte tractavit. Creberrime ta-
 men obvia sunt apud poetas juxta
 ac oratores inde petita argumenta.
 Nondum enim locis hisce Rhetores
 valde incumbere memini. Genus
 igitur in hunc modum depingatur.
 Genus est quod ad plures extendi-
 tur species, vel cui species multæ
 subjiciuntur: ut sub voce arboris
 & quercum, & platanum, & oli-
 vam, comprehendis; & scientiæ
 nomine Geometriam, & Astrono-
 miam, Physicam & Metaphysicam
 intelligas, & sic de reliquis. Lo-
 cus autem est ad rem tum confir-
 mandam, tum destruendam idone-
 us. Sublato siquidem genere au-
 feruntur omnia ejus inferiora; fir-
 mato tamen ista quoque confirman-
 tur. Ut si virtutem eligendam esse

ζῶται.

ζονται. οἷον ἀποδειχθέντων ὅτι ἡ αἰρετὴ αἰρετὴ. καὶ σωφροσύνη καὶ δικαιοσύνη, ὁρεταὶ εἶσαι, αἰρεταὶ ἀποδειχθήσονται. ὅτι δὲ εἴ ποτε κείμενα ὅτι χερσὶν ἐνδέχεται εἶτω. Πᾶσα μὲν ὅτι στήμη λογικοῖς εἶσιν ἀνθρώποις, εἴχ' ὅπως καθ' ἓνα, ἀλλὰ καὶ πόλει, καὶ γῆνι ξύμπαντι λυσιπλίσταται. ἀληθείας γὰρ ὅτι μελέτη, ῥώμη βίη, ψυχῆς κόσμος, καλοκαγαθίας ἀσκήσις. διαφερίντως δὲ τῶν ἄλλων ἀστρολογία, ἐφ' ὅσον καὶ τῶν λοιπῶν ἀπάντων διενήνοχε, τῷ τε τῶν ἀποδείξεων ἀκρεβῆ, καὶ εἴ ποτε κείμενα τῷ ὑποερέχοντι. Κατὰ ταῦτα δὲ καὶ ἀνασκευασίον ἐπειδὴν παρεμπέσει.

ΠΕΡΙ ΕΙΔΟΥΣ.

XXXVIII. Καὶ πρὸς μὲν γένους ἀπόληξιν ἔχει ἐρημύα. διαλεκτικῶν γὰρ ὅτιν (ὡς εἴρηκα) θεωρητικώτερον τὴν πρὸς ἰσχύος ἀποδείκνυται ἐρευνᾶν. Εἶδη δὲ ποσὶ ἀποδείκνυται εἶδη, πρὸς ὑποπίπτοντα τῷ γένει μόρια. ὅσα γὰρ ὅτι π γένος ἀνάγεται, εἶδος ἐπέχουσι λόγον, καὶ γένει τελευτῇ πῶς μετ' αὐτὰ καὶ πλειόνων τῷ εἴδει κατηγορούμενον. οἷον ἐλάϊα, εἶδος μὲν τυγχάνει φυτῶν ἐκείνων τελευτῶν. γένος δὲ εἰς τύχην κοίτης, ἀχρεῖ ἐλάϊα, κολυμβάδος, καὶ τῶν ὁμοίων.

demonstretur, utique modestiam, & iustitiam, quia virtutes sunt, eligendas esse demonstrabimus. Sed ne recedam ab exemplo proposito. Scientia omnis non viris modo singulis, sed & civitati, adeoque universo generi humano fructus adfert uberrimos. Scrutinium enim veritatis est, vitæ præsidium, decus animæ, studium probitatis. At Astrologia potissimum, cum & reliquas omnes longe lateque superet, tum certitudine demonstrationis, tum subiecti dignitate. Hæc eadem vero, prout opus fuerit, & ad refellendum valeant.

DE SPECIE.

XXXVIII. Et ista de Genere sufficient. Soli quippe dialectici in penetralia horum intimiora penetrare solent. Species autem dicuntur partes generi subiectæ. Nam quæcunque sub aliquo genere militant, speciei rationem obtinent illius respectu, licet genera sint, si de pluribus inferioribus specie prædicentur: ut oliva plantæ quidem species est, ejusque sub auspicio; genus autem oleastri, radii a-

ἔτω καὶ Ὀπισθήμη, εἰδὼ μὲν τ' ἐξέως, γένος δὲ ἀστρολογίας, γεωμετερίας, ἐ τῶν λοιπῶν. Ἀπὸ γὰρ ἔξιδους ὅτι τὸ γένος ἔτσι κατὰφαπκῶς Ὀπιχερῶσι, πάντως ἀληθεύουσιν. οἷον Ὀλύμπια νενίκηκεν, ἄρα σεφανίτην ἀγῶνα. εἰδὼ γὰρ τὰ Ὀλύμπια ἔξιδους. ἐπειδὴ καὶ ἰσθμία, καὶ πύθια, ἀγῶνες εἰσὶ σεφανίται. καὶ ἔτω καὶ πῶς παρόντος. ἀστρονομία δὲν, ἄρα Ὀπισθήμη. Αποφαπκῶς δὲ, εἰ πῶς δὲ τὸ ἔξιδους ὅτι τὸ γένος Ὀπιχερῶν καθολικὸν π συναγαγεῖν περὶ αἰνῶν, ἐκ ἂν πῶς ἀληθεύσοι. εἰ γὰρ ἔπ μὴ ἀνθρῶπῳ τῷ, εἰδὲ ζῶν. εἰδὲ ὅπ μὴ ἀστρονομία τῷ, εἰδὲ Ὀπισθήμη. κατὰ μέρος μὲν οἱ, οἷον ἐκ ἀστρονομίας τὰ περὶ τὴν ἀστρονομίαν οἱ ἰων ἱατρῶν παῖδες, ἄρα εἰδὲ πᾶσαν Ὀπισθήμη.

XXXIX. τῆς ἂν ἀστρονομίας γενικῶς λαμβανομένης εἶδη, εἴτ' ἂν μέρη λέγοι' ἂν, κοσμογραφία, ἥ τις περὶ τὰ καθολικώτερον σφεται ἔξιδους πάντος μέρη, ἥ τις τὰς κινήσεις καὶ χήματα τῶν ἀστέρων θεωρεῖται, τῇ γενικῇ ὀνόματι ἀστρονομία προσσαγορευομένη. καὶ παρὰ ταύτης ἡ ἀποτελεσματική. ἥ ὅση περὶ τὰ γένεθλια κατὰγίνεται, καὶ γενεθλιακή λέγοι' ἂν. ὅση δ' αὖ πε-

greftis, olivæ conditaneæ, & similitum. Sic & scientia species quidem habitus, at genus Astronomiæ, Geometriæ & reliquarum. Qui igitur à specie ad probandum genus affirmative procedunt, -verissimo nituntur fundamento: ut, Olympiis vicit, ergo coronario ludo. Olympia siquidem ludi species, quoniam & Isthmia, & Pythia certamina erant coronaria. Sic & in præsentibus. Astronomia est, ergo scientia. Negative vero, si a specie ad genus fiat progressus, ut inde quid universale colligatur, infirma erit valde probatio. Itaque quod non est homo, utique non sequitur quod non est animal: nec quia Astronomia non est, neque est scientia. Secundum partes tamen valeat, ut medicorum filii non incumbunt Astronomiæ studiis, adeoque nec omni scientiæ.

XXXIX. Astronomiæ generaliter sumptæ partes sive species sunt Cosmographia, quæ circa partes mundi versatur universas, quæque si motus & figuras stellarum perspicuat, communi vocabulo Astronomia vocetur. Additur insuper apotelesmatica, quæ prout genituram contemplatur, Genethliatica vocatur, prout regum mutationes,

ἐν ταῖς μετέβολαῖς τῶν ἀρχόντων, καὶ ἀνδραποδισμὸς ἐθνῶν, πόλεων τε ἀναστάσεις, καὶ ὅσα εἰς ἔθνη ὅλα ἀνήκοντι, ἴδω αὐτὸ ἀποτελεσματικὴν κέκληται. καὶ περὶ αὐτὴν ἢ ἐκ τῶν ἐκλείψεων, ἡλιοτολῶν, καὶ καταδύσεων τῶν ἀστέρων ταῖς δ' αἰέρος μεταβολαῖς σκοπιμένην, καὶ τῶν ἡμέρας, αὐχμους, πνίγι, ἀλέας, καταιγίδας, ἐκφορέας καρπῶν καὶ ἀφορέας, τὴν τε περὶ τὰς ὥρας ὑγίειν καὶ νοσῶδες, καὶ ἄλλα θιαυτά περθεωρῶσα. ἐξ ὧν ἡ ἀμα παίων, ἡ γὰρ ἐπίων ἡπικερημάτων ὅσιν εὐπορῆσαι τὸ ἐπωφελὲς παρσιῶν τε περὶ τὴν ἀστρονομίαν ἀσκήσεως. εἰ γὰρ κοσμογραφία μὲν, καὶ ὅση περὶ τὰ γενέθλια θεωρία, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἀποτελεσμάτων, ἢ περὶ τὰ ἐράνια σώματα γνώσις, ἔχ' ὅπως ἐπωφελὲς, ἀλλὰ καὶ θεῶν ὄντως, καὶ ἀνθρώπων εὐδαιμονίας τὸ ἔχον. πῶς ἢ περὶ τὴν ἀστρολογίαν αὐτῶν. δὴ ἐκ αὐτῶν εἴη ἐν βίῳ λυσίτελέστατον;

ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ
ΙΔΙΟΥ.

XL. τὴν διαφορὰν καὶ τὸ ἴδιον οἱ ῥήτορες εἰς ἓν ἄγασσι, καὶ ἀναμιξ περὶ ἀμφοῖν πραγματεύονται. Ἐστὶ δὲ διαφορὰ, τὸ ποιεῖν διαφέρειν ἕτερον ἑτέρῳ.

gentium fata servitutesque, civitatum everfiones, & funera, eaque quæ ad nationes universas spectant, apotelesmatica, ut superius, nominetur. Deinde quæ ab Eclipsi, ortu obituque siderum, temperiem aëris & permutationem explorat, & inde pluvias, siccationes, rabidos æstus, calores, procellas, copiam frugum, aut inopiam, & tempestatum pestilentiam, aut salubritatem, nec non alia plurima ejusmodi prævidet. E quibus vel singulis, vel saltem aliquibus ebulliunt argumenta, quæ utilissimum esse studium Astronomiæ evincant. Nam si Cosmographia, Genethliatica, & Apotelesmatica cognitio, non modo utile, sed & vere divinum, summæque felicitatis humanæ fastigium: annon utique Astronomiæ studium agnoscamus ad vitam esse maxime salutare?

DE DIFFERENTIA, ET PRO-
PRIO.

XL. Differentiam & Proprium Oratores faciunt in unum cõalescere, & de utrisque promiscue agunt. Est autem Differentia

ης διήγον ὅτι γένετο. ὃ μὲν ἐσιώδες, ὃ καὶ ἄλλο τι ποιεῖ τῶν λοιπῶν τὸ ὧ συνέλευται. καὶ εἰδοποιὸς κέκληται. οἷον ὃ λογικὸν τῷ ἀνθρώπῳ προσκείμενον, ἄλλο ἢ τῶν ποιεῖ ἔβροος. ἕτερον δὲ γένετο ὅτι καὶ συμβεβηκός, ὃ περὶ ἄλλο τι ποιεῖν πέφυκεν, ἀλλὰ ἄλλοιον ἢ ὧ συμβέβηκεν. οἷον τὸ ἐν Σωκράτει Φαλακρὸν, ἄλλοιον ποιεῖ τὸ Σωκράτην ἢ Πιθίος Μελίτης Ἰεανότριχον ὄντας.

XLI. Ἰδιον δὲ εἶναι, ὡς οἱ περὶ τῆς φιλοσοφίας ἀκροβολογῶσιν, ὃ μόνῳ συμβέβηκε ἢ ὅτι ἴδιον, καὶ παντὶ ἢ ἐκείνῃ εἶδει, καὶ αἰ. οἷον ἀνθρώπῳ ὃ γελαστικόν. οἱ δὲ ῥήτορες ἢ ἴδιον ὡς τὰ πολλὰ καὶ τὰ συμβεβηκότα ἀναμνησκῶσιν. οἷον μητρᾷσι μὲν ἴδιον ἀπονέμονται τὸ φιλόσοργον. μητρίᾳς δὲ ὃ ἄστρογον. καὶ πάλιν Ἀθηναίοις μὲν, ὃ ἐν σοφίᾳ φιλοθεάμον. Λακεδαιμονίοις δὲ, ὃ ἐν πολέμοις πολέβολον. ἀλλὰ καὶ εἴθνη παντὶ. οἷον Ἕλλησι μὲν, ἴδιον μένουν οἷς ἅπαρ ἔδοξε. βαρβάροις δὲ, ἀσπλῆν, καὶ ὃ τὴ γνώμης παλίβολον. ὃ δὲ τὸ πρὸς κηρύνει. ἀστρολογίας μὲν ἴδιον, ἅτε δη καὶ τῶν ἄλλων ὁπτησμητῶν τὴ ἀγνοίας

quicquid alterum facit ab altero differre. Cujus duo sunt genera. Alterum essentiale, quod rem cui convertitur, aliud quiddam à reliquis facit, & specifica vocatur differentia, ut Rationale conjunctum Homini, quiddam aliud eum à bove facit. Accidentale alterum, quod non efficere possit ἄλλο, sed ἄλλοιον id cui acciderit, quomodo Socratis caluities ἄλλοιον tantum fecit Socratem à Pittheo Melito, qui promissis erat crinibus.

XLI. Proprium est secundum peritioris doctrinæ Philosophos, quod soli & semper convenit, cujus est proprium ut Homini risibile. Non raro tamen Oratores, & Accidentia proprio permiscunt, sic matribus φιλοσοργίαν seu affectum in liberos tribuunt, novercis autem ἀφιλοσοργίαν seu odium. Sic etiam Atheniensibus in sapientiam ostentationem, Lacædæmoniis autem in bello audaciam. Quin & omni nationi. Ut Græcis proprium est à placitis suis non moveri. Exteris autem non constare sibi, animisque fluctuare. In præsentī quoque Astronomiæ proprium est, nec non aliarum sci-

ἰσχυρίσθης τὴν διάνοιαν, ὅξυπ-
 κῆ ἐνεργεῖραν πρῶτος κευάζειν
 ἢ δ' ἀληθοῦς ἐρευναν. ἰδία δὲ
 ἰπιαῦτα οἷα εἰσὶ τὰ ἔργα σά-
 κῆ τωῶσθε κατ' ὃν δηλαδὴ
 αὐτὰ διασκέπτεται. ἐντεῦ-
 ὡδίπως ὀπιχειρητίον. Εἰ μέ-
 ν τὸ ὅξυδερεὲς κῆ ἀγχιῖναι περὶ
 ἀληθοῦς εὔρεσιν, κῆ πᾶσιν ἀν-
 ρις πέφυκε περιπαράδασον, ἔχ-
 ῖπαι ἀπαισιν περὶ τὴν ὄντως θεα-
 πρῶτος κευάζει τὸν ἔχοντα, ἀλλὰ
 ἴσας ἐκείνῃ ὀρέξεις τῇ κῆ ἐνερ-
 γειῶν τῇ, κῆ κόσμον αὐτοῖς
 ἢ τὸν περισηκόντα. πῶς ἔκ ἀν-
 ἰστητον αἱ ὀπιστημαί, κῆ τῶ τῶν
 ἰπῶν βίῃ λυσιτελέσας, δι' ὧν
 ὅς ἀνθρώποις φύσιν ἔχει πορί-
 ; εἰ δὲ τὰς πᾶσι ἄλλαις ὀπιστη-
 περισηκαί, πολλὰ μᾶλλον ἀπρο-
 . ἢ τὸ ὅξυ κῆ ἐνσύνετον περὶ τὴν
 θῆς εὔρεσιν ἐν τοῖς θεοτέροις τῶν
 πορίζεται, κῆ ἐνεργεῖσαι
 ἰποδείξει;

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ.

II. Αἰτία δὲ ἔστι δι' ἣς πρὸς τὰς
 ἔστι πυνθανομένης ἀπαντῶντων.
 εἰ τῶν αἰτίων γένη πῆλαρα. τὸ π-

entiarum, mentis fugare tenebras,
 eamque ad acutiorē, & exactio-
 rem veritatis indaginem instruere,
 proprie quidem in corporibus cœ-
 lestibus, eodemque modo quo con-
 siderantur ista. Hinc tale proma-
 tur argumentum. Si tam præstans
 est in veritate indaganda ingenium
 solers, mentisque acumen, & à
 cunctis hominibus ita studiose con-
 quisitum, non solum quia cogitati-
 ones in rebus dirigit, ne in errorum
 scopulos impingat animus, sed et-
 iam luxuriantes temperat affectus,
 & actiones, iisque gratiam inducit,
 & venustatem non indecoram.
 Quam ardentibus votis expetendæ
 sunt scientiæ, quæ quicquid in vi-
 ta optimum est, aut maximi homi-
 nibus emolumenti, comparare pos-
 sint? Quod si ullis aliis scientiis, tum
 vel maxime convenit Astronomiæ,
 quæ viros oculatissimos efficit, &
 ingeniis prope divinis in veritate
 indaganda, quæ in altioribus hisce
 & diviniorebus latet, eorumque lu-
 culentissimis demonstrationibus.

DE CAUSIS.

XLII. Causa est id, quod reddi-
 mus, cum quæritur propter quid
 res est. Quatuor autem sunt cau-

Y y y y

Λυκόν

XLIII. Ποιητικὸν δὲ αἶπρον, ἀφ' ὃ π εἰς ὑπαρξιν παρέεισιν. οἷον τὸ κεράμειον ἐκ τῆς κεραμείας, καὶ πρὸς τῆς ἡλίου τὸ φῶς. Ἐπισήμης δὲ οἷα δὴ καὶ τεχνῶν ἀπάσων ποιητικόν ἐστιν αἶπρον, ὅτι τῶν νοῶν ὁξυτερὰς π καὶ γόνιμον διὰ τὴν συνεχῆς ἐνεργείας. Ποιηταὶ δὲ πολλὰς καὶ ῥητορες τὴν τῶν ὑποκειμένων γένεσιν εἰς θεὸν ἀναφέρουσι, καὶ ἔτι μὴ κομψευομένοις, ῥᾶτα πολλῶν καὶ καλῶν ὑποκειμένων ἐκ τῆς ποιητικῆς εὐπορῆσαι αἰτία ὑπὸ τῇ ἀσρολογίᾳ. ὧν δὲ τὰ κομψὰ ταῦτα τοῖς ποιητικευομένοις δόξει ὑπερκατεῖναι, ἐκ τῆς ὑπερέχοντος τῆς νοῦς ληπτοῦ τὸ ὑποκείμενον. οἷον. Νῦν μὲν ἀπάντων τοῖς ἐν ἀνθρώποις τὸ κάλλιστον ὄντως καὶ τιμιώτατον, καὶ μόνον φέρειν εἰληχῶς τὴν τῆς θεῆς ἐπωνυμίαν, ὡς μόνον ὧν κήρας ὑπερέπερθε, τῶν ἄλλων ἀπάντων ὑποκειμένων ὄντων. ὅσα τῇ λογικῇ φύσει ὑπερτῆς δημιουργήσαντες χαρίζαι. εἰ δὲ νῦν ποιῶν, τίς ἔτι σκαῖος καὶ τὴν διάνοιαν ἀμβλυοπῶν, ὅστις ἔχῃ ὅρα ὅτι πάντα μὲν ὑποκείμενα, μάλιστα ἀσρολογία, γνήσιον ἔσται νοῦς ἀποκύημα ὁπποσῶν, ὧν ὑποβόλους ἰδὲς ἀνθρώπος γινώσκων κρείττω καθίστηται, τῶν γὰρ γινωσκῶν ἕκαστον μετεξέσται

XLIII. Causa efficiens est, à qua producitur effectus, ut à figulo figulinum, & a Sole lumen. Scientiæ autem ut & artium omnium causa est efficiens, mentis scilicet acumen, & magna quædam per crebram suam actionem generandi vis. Sæpe tamen Poëtæ & Oratores, scientiarum originem ad DEum referunt. Atque ita sane qui oratorio ceruffo purpurarent Astronomiam, amplam splendidamque argumentorum copiam depromant è causæ efficientis penu. Sed si illæ poetizantes elegantia repudiantur ab oratoribus, à mentis excellentia sumendum argumentum, ut mens omnium hercle omnium, quæ hominibus in sunt, pulcherrimum est, præcipueque honorandum, solaque Divinæ vocabulo dignari solet, utpote quod sit omni fato altior, singulis aliis intra telum istius jactumque positis, quodcunque tamen genus illa sint quæ humanæ tribuit naturæ supremus Artifex. Quod si mens sit hujusmodi, quis adeo fungus sit, aut mentis captus oculis, quin videat, scientiam omnem, & Astronomiam præcipue, genuinum illum ingenii partum, homines earum compotes longe beatiores efficere? quicquid enim rerum est, totum su-

XLV. Εἰδικὸν δὲ αἶπον, οἱ μὲν περὶ φιλοσόφους, ὃς ἐσιώδεις καὶ μὴ νοῦν οἶδασιν εἶδῃ, ὅπερ τῇ ὕλῃ συμ-
φυὲν, τὴν δὲ συνδέει ἐσίαν συνίστησιν.
οἷον ὃ δὲ ἀνθρώπου εἶδῃ, τὴν Σωκρά-
τους φέρε ἐπ' αὐτὴν μορφῶσαι ὕλην, τὸ ἀν-
θρώπου εἶναι ἐκείνῃ χαρίζεται. ῥή-
tores δὲ καὶ τὰ συμβεβηκότα πολλὰ
κίς εἶδη καὶ τὰς μορφὰς ἐκ ἐκείνων κα-
λῶν. εἶδῃ ἀνθρώπου λέγουσιν τὴν δὲ
ἀνδριάντῃ μορφῇ. ἐπὶ γὰρ δὲ προ-
κειμένη εἰδικὸν ἀν εἴη αἶπον ἢ ποιότης,
καθ' ἣν μορφῶται πως ὁ νοῦς, καὶ
πρὸς τὴν δὲ ἀληθοῦς φαντασίαν ἐκ-
κηλόνεσθαι καλίσταται. τὸ δὲ ἐκ δὲ ἐ-
πιχειρήματῃ πείσσει. εἰ μὲν τὴν
τῶν ἀνθρώπων ἐνέργειαν, ὅς ὅπως ἐπαι-
νῶμεν, ἀλλὰ καὶ τὸ κατ' αὐτὴν εὐέχον-
τα μακαρίζομεν, καὶ πάντῃ οἷς εἰκὸς
τὰ μάλιστα χαίρομεν, πῶς ἐκ αὐτῆς ἐ-
παινίσωμεν δεικνύμεν. Ἐὐλοῖ ψυχῇ ἀ-
σπασώμεθα, τοὺς ἐνέργειαν ἔσαν τοσού-
τον τῶν ἀνθρώπων ὑπερέχουσαν, ὅσα ἐ-
ψυχῇ σώματῃ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ
ΤΟΠΟΥ.

XLVI. τὰς ἐνεργείας δὲ ἥπερ ἀνα-
σκοπῆσαι μὲν, καὶ γὰρ περὶ αὐτῶν ὁ λό-

XLV. Formalem autem causam philosophi essentiale appellant, & formam, quæ cum materia compositi constituit essentiam. Sic verbi gratia, forma Hominis informans Socratis materiam, efficit ut Homo sit. Oratores autem plerumque accidentia formas speciesque nominare non verentur, cum statuæ figuram dicunt hominis habere formam. Sic in proposito formalis causa dicatur qualitas illa, per quam formatur quodammodo mens, & ad veritatem concipiendam habilior redditur. Unde sic conflatur argumentum. Si sensuum acrimoniam & vigorem non solum laudamus, sed & felicem eum cui contingunt, prædicamus, iisque serio meritoque triumphamus; quam plenius buccis, & buccinis celebranda est scientia, totoque animo expetenda, quæ mentis vigor est & ἐνέργεια, tantoque sublimior sensibus, quanto est corpore animus.

LOCUS AB EFFECTU, ET
OPERATIONE.

XLVI. Si operationes excutimus, & effectus eorum de quibus

ὡχραῖσαι. ὅτι ἂν τῶν ὁ ἔξ διότι
μόνον ἀληθεύει συλλογισμός. δηλα-
δὴ ὁ ἐκ τῆς αἰτίας. τὰ δὲ ἐπ' ἑλαττον
εἰσι τῆς αἰπατῆς. οἷον ἡ πεπικῆα γυνή,
ἀνδρὶ πεπωλησάκε πάντως. ἔ μὴν ἡ
πωλησάσασα ὅλως καὶ τίποτε. καὶ
τῶν, ὁ μὲν ἔξ ὅτι συλλογισμός ὁ ἐκ
τῶν ἐνεργειῶν δηλονότι, πάντως ἀλη-
θής. ὁ δὲ ἔξ διότι, ἥτοι ὁ ἐκ τῶν αἰ-
τίων, καὶ ἔπι. ἔστι δὲ ὁ πῶς ὡς τὰ
πολλὰ ὁ αὐτὸς τῷ ἀπὸ ἑτέρου, ἔπει-
ἀληθὲς ὁ κοινῇ ὡς τῶν φιλοσόφων
λεγόμενον ἀξίωμα. ἕκαστον τῆς ἰδίας
ἐνεργείας ἐνεκεν εἶναι. μάλιστα μέν-
τοι τῶν σαφὲς ἐκ τῶν τῆς ψυχῆς δυνά-
μεων πᾶσι ἐξέων. οἷα δὲ καὶ ἡ πο-
μπή εἰς ζήτησιν ἀστρολογία. ἐφ'
ἧς οἰόνδε δὲ κατὰσκευάσαι ὅτι χείρη-
μα. Εἰ γὰρ οἰαύτως ἀνάγκη πᾶσα
εἶναι τῆς δυνάμεως, οἷα εἰσι καὶ τὰ
πρὸς τῶν ἀποδείξεμα, ὡς ὁ τῶν φι-
λοσόφων βέλεται λόγῳ, καὶ ἡ φύ-
σις σαφές αὐτῇ τῇ ἰσημέραι πείρα ὅτι
σφραγίζεται, πῶς ἡ ἀστρολογία ἐλυ-
σιτελὲς αὐτῇ ἐπωφελέστατα τῷ τῶν ἀν-
θρώπων προξενῶσα γένει; διὰ τούτης
γὰρ καὶ στρατηγὸς ἀριστα αὐτῇ εἰς στρατη-
γίαν ἀνήκοντα διοικεῖ, καὶ γεωργὸς ὁ-
σα γεωργία προσήκει, καὶ ναυτὴς τὰ

morbo possumus, aut id genus aliis.
In his igitur Syllogismus à priori
solum valet, qui scil. à causâ pro-
cedit. Alia vero, cum causâ minus
late patent: ut coisse eam quæ pepe-
rit cum viro necesse est, non tamen
eam peperisse quæ coit. Et in his Syl-
logismus à posteriori, sive ab effectis
arguens, non dubitata censetur ve-
ritatis. Secus autem si a priori &
causis. Est vero locus hic idem fe-
re cum illo, qui à fine ducitur, si
modo verum censeatur illud com-
mune Philosophorum axioma, Pro-
priae operationis gratia unum quod-
que existere. Hoc maxime in ani-
mæ potentiis, & habitibus eluce-
scat, ut & in argumento quod propo-
suimus de Astrologia; ad quam ad
struendam tale colligatur ratioci-
nium. Si facultates enim nobiles
à suis nobilibus, quos edunt effe-
ctibus, nobilitentur, quod & consen-
sus Philosophorum, & rerum na-
tura quotidiano sancivit exprimen-
to: quid utilius Astrologia judice-
tur, quæ donis ita summe saluti-
feris universum instruit humanum
genus? Hæc enim ducem regen-
dis militibus, & arte bellica, hæc
agricultura colonum, hæc nautam

οὐς ναυτηλίαν ἀφορῶντα. ἀλλὰ καὶ ἡ ἀκριβοὺς τῶν περὶ τὴν ἰατρικὴν ἐφυσικὴν ὁπλισμένη γνῶσις, ἐκ ταύτης ἐξέρηται. καὶ σχεδὸν ἅπας ὁ ἰὼν ἀνθρώπων βίῃ καὶ δεινότητι διαξάγεται. οἱ μὲν μέλλει μυχίοις διαπερφύαδαι τοῖς καθ' ἡμέραν διαμαρτήμασι πρὸς ἀτυχήμασι.

denique navigandi scientia, præstantes reddit & eximios. Quin & accurata medicinæ, & naturæ cognitio ab hac dependent sola, adeoque totius fere humanæ vitæ imperatrix est, omnisque in ea felicitatis author. Cujus si sit expers, illi mille quotidie casus ingruent, & mille mala.

ΠΕΡΙ ΤΟΠΟΥ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΥ ΚΑΙ
ΠΡΟΣΩΠΟΥ.

XLVII. Οὐ τὴν τυχεύσαν ἔχκειν εἰς παιδὸς δύναμιν ἢ ὑπὸ ἰῶν παρεπομένων ὁπλισήματα. οἷον τόπῳ, χρόνῳ, καὶ τὰ ἐξῆς. Καὶ δὲ μὲν ἔχων Δημοσθένης ἐν τῇ πρώτῃ ἰὼν Ὀλυνθιακῶν πολυηδῶς ἀγωνίζεται. ἔνθα βελόμβος παροτρύνει τὰς Ἀθηναίους πόλεμον ἐπενεγκεῖν ὑπὲρ Ὀλυθίων τῷ Φιλίππῳ, φησὶν. Ὁ μὲν ὡς παρὰν καιρὸς ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μονεχὶ λέγει φωνὴν ἀφ' ἑαυτοῦ. (καὶ παρὰ καπνῶν) Νυνὶ δὲ καιρὸς ἦκει. Ὡς ἔστι; ὁ ἰὼν Ὀλυθίων αὐτὸς αὐτῷ τῇ πέλει. καὶ πάλιν. Χρὴ ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν Φιλίππου ἀκαιρίαν, καὶ ἡμέτερον νομίσαντες, ἐπιμῶς συναρμολογεῖν τὴν πράγμασι.

DE LOCO, ET TEMPORE,
ET PERSONA.

XLVII. Singularem jactant persuadendi vim, quæ à connexis petuntur argumenta, loco, scilicet & tempore, reliquisque. A tempore quidem Demosthenes in Olynthiaca prima, deprompta varie intorquet vibratque argumenta. Qui cum cæstro quodam incitaret Athenienses, & accenderet ad bellum Philippo, pro Olynthiis inferendum, sic intonat. Tempus certe quidem, hoc, Athenienses, emissâ voce loquitur. Et paulo infra. Nunc autem, venit occasio. Quæ hæc quam offerunt Olynthii ultro civitati. Et rursus. Statuetis omnino, Athenienses, incommoditates Philippi vestras esse commoditates, & occasionem strenue urgetis.

LVIII. Ἀπὸ δὲ τῶ ὅπως ἐπιδιδά-
σκωμεν πῶς ποτε διήσκει καὶ
αἴτις συμπλέξαι τῷ φιλίππῳ
εἰσὶ οἵκει μόνοντες, ἢ τριήρεσι
ἐκείνον καταβάνας, φησὶν ἐν
τῷ. Ἀλλά γε μὴν ἡλίκᾳ δὲ τῷ
ἐνθάδε ἢ ἐκεῖ πολεμεῖν, λό-
γισσάμενοι ἡγεῖσθαι. εἰ γὰρ ἡμᾶς
εἰ. καὶ τὸ ἐξῆς. καὶ ἄλλοι.
γὰρ ἡμῶν τὴν ἐκείνῃ κακῶς ποι-
ν, Ὀλυνθίων ὡς ἔλαττε, φη-
σὶ τὴν οἰκίαν ἐλθὼν ἀμυνέσθαι.
σηθισάντων μόνον, καὶ τῷ ἐξῆς.

LIX. Τῷ δὲ δὴ τῶν προσώπων
μὲν τῷ ἐπιχειρήματι, διήσκει
εἰς, καὶ πατέρων τέτων ἀνα-
σ, πατέρων, καὶ πατρῶν,
καὶ παιδείαν αὐτῶν, ἢ τῇ π
λικίαν. καὶ τῷ σώμασιν αὐτῶν
αἰνόμενα σημεῖα, ὅξυτητα δη-
ρύνει. καὶ μυκτῆρων εὐρύτητας.
ασιν καὶ ἐρυθρίαν, λευκό-
μελανίτην, καὶ τὸ κατὰ λη-
πίς ἐπίσημα. ἐκ γὰρ τέτων
ἀπάντων εὐπορῆσαι δύνει ἐκ τῶν
άπων ἐπιχειρημάτων. Παρα-
ισι εἰ τέτων καὶ παρ' ἄλλοις ἐν-
ιστε μάλα συχνοῖς, μάλιστα δὲ
ἐ Δημοσθένει ἐν τῷ περὶ Στεφάνου,

XLVIII. A loco autem demon-
strans Orator, Athenienses non do-
mi, sed triremibus adversas hosti-
li solo debere manus cum Philippo
conferere, inquit eo loci: Quan-
tum autem intersit hic, an illic bel-
lum geratur, verbis nihil opus esse
arbitror. Si enim oporteret vos
ipsos &c. & alibi. Sive enim a-
grum suum a vobis eripi, vexari-
que passus, ipse interim Olynthi-
um subegerit, facile domum re-
versus suam defendet. Sive præ-
sidia duntaxat vos Olynthiis misse-
ritis &c.

XLIX. A persona vero qui ra-
tiones desumeret, patriam sæpe in-
quirere, & parentes oportet, ma-
iores, educationem insuper & di-
sciplinam, mores, & ætatem, in-
dicia notasque in corpore; acutas
scil. patulasve nares, pallidita-
tem & rubedinem, alborem & ni-
grorem, signaque id genus alia.
Ex his enim fere omnibus magnam
congeramus argumentorum su-
pellecilem. Horum autem exem-
pla ubique fere obvia, quibus &
omne scriptum redundat, maxi-
meque Demosthenes in oratione pro

καὶ Αἰσχίνῃ ἐν τῷ κτ' Κτησιφῶντι. ἐν δὲ Δημοσθένους κατηγορίᾳ πατρὶδα π καὶ ἡθὴ καὶ πατρῶνους, καὶ τὰ πα-
ραπλήσια ἐκείνῃ πολυπραγμονῶν,
πορίζεται π καὶ αὐτὸ τέτυ οἱ πικρῇ
ρήματα.

corona & Æschines contra Ctesiphontem, in qua Demosthenis patriam acriter perstringens, moresq; ejus & majores, & in aliis similibus inquires sedulo, suas rationum copias inde colligit.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝ ΤΟΠΩΝ, ΠΕ-
ΡΙ ΙΣΟΥ, ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΚΑΙ Ε-
ΛΑΤΤΟΝΟΣ.

DE LOCIS COMMUNIBUS, DE
PARI, MAJORE, MI-
NORE.

L. ἴσον, μείζον, καὶ ἐλαττον, ἰδι-
αίματα μὲν οἱ τ' ποσότητι λέγον-
ται. πολλάκις μὲντοι καὶ οἱ τὴν
ποιότητά μεταφέρονται. ὃ μὲντοι κυ-
ρίως ἐπ' ἐκείνης εἰσι λεγόμενα. Ἔστι
δὲ ἴσον, τὸ ἰσοςάδμως ἐπὶ τῷ ἰνὶ με-
ταλαμβάνον τ' ποσότητι. μείζον
δὲ καὶ ἐλαττον, ἐκπλάσματα τέτῃ εἰσὶν
οἱ τὸ θάπρον. τὸ μὲν ὑπερπαῖον τῷ
ἴσῳ. τὸ δὲ ἐνθὺς τέτῃ πίπτον. Εἴ-
ρηνται δὲ οἱ ὅττοι κοινοί, ὅτι πᾶσιν ἐ-
φαρμότῃσι τοῖς λοιποῖς. καὶ οἱ τὸ μὲν
τ' ἴσῳ τοιαῦτα ἐργάσαιο τὰ οἱ πικρῇ
ρήματα. (Ἐκ δὲ τ' πράγματι ὡς)
Ἦν γὰρ Θεμιστοκλῆς ἐν Σαλαμῖνι κτ'
βαρβάρων, αὐτὴν Μιλτιάδης ἀνέτε-
ρον κτ' τῶν αὐτῶν ἤρετο νίκην. (Ἐπὶ
δὲ τ' παρὰ τῷ). Ὡστερ μὲν Ἀθηναῖοι
Δημοσθένῃ τ' ῥήτορα χρυσῷ σεφάινω

L. Majus & minus proprie quidem de quantitate dicuntur. Non raro tamen & qualitati tribuuntur, licet non genuine. Pari autem dicitur, quod eandem cum alia re quantitatem habet. Majus & minus, quæ ab eodem ex utraque parte deflectunt, illud elatione, hoc submissione. Appellantur autem loci communes, quod omnibus reliquis competant, & à pari talia extruamus argumenta. (A re gesta sic:) Qualem olim Themistocles in Salamine victoriam de Barbaris, talem Miltiades, non multum retro de iisdem reportavit. (A persona:) Ut Athenienses publice Demosthenem ornabant aurea corona,

δημοσία εἰμῆσαν, ἔτω καὶ ὡς εἰς ῥω-
μαίοις θαυμάζουσαι δὲ τὸ κικέρωνα.
(Ἀπὸ δὲ τῆς χρίσεως.) οἷον, νύκτωρ μὲν
καὶ ὁ Δόλων ὅτι τὸ ναῦσταθμον κατὰ-
σκοπεῖ κατέστιν. ἀλλ' ἔδειξεν διὰ τῆς
τῆς Δόλωνος ἐν ἡρώσει ἐκρίνε. τί οὖν
θαυμάσων εἰ καὶ Ὀδυσσεὺς τῆς ἐπὶ ὀλ-
μῆσε; (Ἀπὸ δὲ τῆς ὁδοῦ.) Εἰ δὲ ἀνδρι-
κὸν ἤγαθε ἔργον ἐνδὸν τῆς βίχης μόνον
πρὸς τῶν ἐπ' ἀλλήλων τῆς πολεμίας
ἀμύνασαι, ἄρα λοιπὸν καὶ τῆς σκορ-
πίας δρίστε νομίζαν ἡρώας, ἐξ ἀφα-
ροῦς τὰ κάρηνα πλῆθοντες. Τὰ πολ-
λὰ μὲν τὰ ἐκ τῆς ἴσου ὁπλιχευήμα-
τα, τοῖς δὲ τῆς ἐμοῦ εἰς τὴν αὐτὴν. τὸ
γὰρ ἴσον (ὡς εἴρηται) καὶ ἀντὶ τῆς ὁμοῦς
ὅτι τὸ ποιότητος ὡς πῶς εἴρηται
λαμβάνεται, καὶ ἐναλλάξ. Ἐπὶ δὲ
τῆς ἐλάττω τῆς βίχης χρίσεως δυνα-
τὸν τοῖς ὁπλιχευήμασιν. ὅτι μὲν τῆς
πράγματος φέρει πᾶν. Εἰ μὲν τῆς
χρήματα ζημιώσαντας κολάζομεν,
πῶς ἔτι πολὺ μᾶλλον τῆς εἰς αὐτὸ τὸ
σῶμα ἡσεληγκότας; (Ἀπὸ δὲ τῆς ὁδοῦ.)
Εἰ μὲν ταῦτα παρ' ἐλευθέρων
ἐδαμῶς ἀνεχώμεθα, χολῇ γε αὖ πα-
ρὰ δόλων οἰσόμεθα. ἢ ἔτι. Εἰ μὲν καὶ
τῆς τυχόντας ὁπλιχευεῖν ἀδικεῖν δεινόν,
χαλεπώτερον πάντως τῆς ἰδίας δεσπό-

sic etiam apud Romanos celebra-
tus est admiratione Cicero. (A
tempore:) Nocte quidem Dolo
speculabundus ad navale descen-
dit. Sed nemo Dolonem retulit in
Deorum numerum. Quis igitur
Ulysssem miretur idem qui facinus
audebat? (A loco:) Si vero stre-
nuum putetis & virile intra mu-
ros hostem à pinnis defendere,
tum Heroës illi optima tormenta
bellica censendi sunt, qui ex hu-
mili quovis loco, loca expugnant,
vel munitissima. Plurima tamen à
pari argumenta eandem sapiunt
originem cum iis, quæ ducuntur
à simili. Par enim (ut superius di-
ximus) pro simili Rhetores in qua-
litate sumunt, & vice versa. A
minore vero talia depromantur ar-
gumenta (à re scilicet:) Si patrimo-
niorum decoctores puniendi sunt,
quanto magis illi, qui corpus quo-
que suum omni prostituunt libidi-
ni. (A persona:) Si ista quidem in
liberis non patimur, ægre procul-
dubio feremus in servis. Vel hoc
modo: Si grave sit perniciem cui-
quam machinari vel ex ipsa face,
gravius certe scelus est suo Domi-
no. (A tempore:) Si quovis tempore

πας. (Ἀπὸ δὲ τῆς καιρῶ.) Εἰ γὰρ ἐν ἄλλῃ πρὶ καιρῶ ὑβρίζειν τῶν ἀνυπο-
 σταν ὑπερίσταναι, πολλῶ μᾶλλον ἐν Δι-
 ονυσίαις. (Καὶ δὲ τῆς τύπης) Δεινὸν
 μὲν ἐν αἷς ἐν βιβλίῳ τύπῃ τὸ πρᾶχ-
 θέν ἐσκευώρητο, ἢ καὶ ἰδίαν, ἀλλὰ
 χαλεπώτερον δὴ πρᾶξαι ἐν ἱερῷ καὶ ἐν
 θεάτρῳ. (Ἀπὸ δὲ τῆς τρύπης) Εἰ μὲν
 οὗτος καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ὑβρίσσαι δεινὸν, πῶς
 ἔχεται χαλεπώτερον καὶ πλεονέκτης ὁππότε
 ναί, καὶ τὴν ἱεράν περιβρῆξαι ἐδοίκατο;
 (Ἐκ δὲ τῆς αἰτίας.) Οἱ μὲν ἡμέτεροι
 πρᾶγγονοι καλῶς ποιῶντες, νόμον ἔθεν-
 τος μὴ ἐξεῖναι τοῖς καὶ δεινὸν ἢ τῶν τῶν
 πεπονθόσιν ὑβρίζειν, ἀλλ' ὅτι τῶν
 προκαθημένους τὴν δίκης τὸ βλάμψαι
 ἀναφέρειν, καὶ παρ' ἐκείνων τὴν ψήφον
 παραδοκᾶν. ὁ δὲ καὶ μηδὲν ἢ δεινὸν
 πεπονθὼς τῶν γυναικῶν ἐν τῇ ἐορτῇ ἐυ-
 δοκίμησιν, τῶν δὲ γυναικῶν αἰτίας πεποιθή-
 ται. τῶν αὐτῶν δὲ λέγει καὶ τὸ δὲ τῶν
 μέλλουσιν ἐργάσασθαι ὅτι χειρῶν μακρῶν.

ΠΕΡΙ ΟΜΟΙΟΥ ΚΑΙ ΑΝΟ-
 ΜΟΙΟΥ.

LI. Τὸ πρᾶξαι ὅμοιον καὶ ἀνόμοιον παρ'
 αὐτῶ τὸ ποιῶν τὸ εἶναι ἴδια. χεῖ-
 κῶς δ' ἀμφοῖν πρὸς ἕνα λέγεται. ἄ-
 π' δὲ καὶ ὅτι τὸ ποσότητος τὸ ἴσον
 μέτρον καὶ ἑλάττω. ὅμοια δ' ἐν ἐκεί-
 νῳ

flagitiosum censetur conviciare,
 tum vel maxime Dionysiorum. (A
 loco:) Piaculum quidem est profa-
 no aliquo, aut privato loco moli-
 ri mortem, at omni piaculo majus
 est in templo, vel theatro. (A mo-
 do:) Si vel conviciari solum horren-
 dum est, quanto intolerabilibus est
 maledictis verbera, & vibices ad-
 dere, sacramque laniare vestem.
 (A causa:) Præclare quidem factum
 à majoribus nostris, qui lege singu-
 los prohibuerunt ab ulciscendo illa-
 tam injuriam, causam vero ad ju-
 dices ut remitterent, & ab eorum
 penderent calculo. At ille, nullone
 verbo quidem læsus viduarum pia
 elogia, in celebritate, petulantia
 suæ causam fecit. Eadem autem
 ratione, & à majore extruantur
 argumenta.

DE SIMILI ET DISSI-
 MILLI.

LI. Simile & dissimile ad qual-
 tatem proprie pertinet. Ambo-
 que ad alia, quadam affinitate refe-
 runtur; non secus ac in quantita-
 te per majus & minus. Similia igitur

να ῥητίαν, ἀ κοινωνίαν πινὰ ποιότη-
 τῳ ἔληχεν, ἢ ἀναλογίαν πρὸς ἄλλη-
 λα. ἀνόμοια δὲ, πὰ μὴ κτ' ἢ αὐτὸν
 κοινωνοῦντα λίγον. οἷον ἔμοιον μὲν
 ψιμμιδίῳ ἢ χιῶν, ἀμφοτέρω γὰρ
 λευκά. εἰ γὰρ θάτερον διακριτικὸν
 εἴπω, καὶ θάτερον. καὶ πάλιν. ὁ-
 μοιον μὲν τῇ ὑγείᾳ παιδείᾳ. καθά-
 περ γὰρ φυλακτικὸν σῶματ' ἢ ὑ-
 γείᾳ, ἔτω τ' ψυχῆς φυλακτικὸν πε-
 φυκέναι ἢ παιδείᾳ. ἢ ἔντως. ὥστε
 ἐν σπαρτιάδῳ ὁ σπαρτιάς, ἔντως ἐν εἰς
 παιδείᾳ. ἔτε ἂν ἄνευ σπαρτιάς ἐν
 σπαρτιάδῳ θῆν ἐνταξίᾳ, ἔτε παιδείας
 ἐκτὸς ἐν εἰς θῆν κοσμιότης. Ἐπὶ δὲ
 τῇ ἀνομίᾳ ἔντως. Οὐ γὰρ αὐτὸν θῆν περὶ
 θεῶν λέγειν, καὶ περὶ τῶν ἀσθετῶν π-
 ρὸς διαλέγεσθαι. ἐκείνα μὲν γὰρ τ'
 ἀσθετέσι μεταλαμβάνεται, παρ' ὧν
 καὶ πέφυκε κρῖνεσθαι. τὸ δὲ θεῶν ὁ-
 σον τῶν ὑλικῶν τάτων διέσκηκε, τοῦτον
 ἡμῶν τὸ ἡγεμονικὸν ὑπερβέβηκεν. ἔτε
 σαρκὶ ἐν ψαυσίν. ἔτε ἀκοῇ παθη-
 τῶν. ἔτε ἐφθάλμοις ὁρατῶν. ἔτε
 φωνῇ ῥητῶν. διὸ ἔδε πάντες τὸ περὶ
 θεῶν φιλοσοφεῖν, ἀλλὰ μόνοις τοῖς ἐν
 θεωρίᾳ διαβεβηκόσι, καὶ ψυχὴν καὶ
 σῶμα κεκαθαρμένοις. καὶ τοῖς ἐκ
 ἐκ τῶν καθ' αὐτὸ τὸ θεῶν ληπτῶν, ἀλ-
 λά τῶν περὶ αὐτὸ, ἢ φησὶν ἢ θεολόγος

tur dicenda sunt ea quæ in aliqua
 conveniunt qualitate, vel analogi-
 am habent ad se invicem. Ut cæ-
 ruffa nivis similitudinem gerit,
 quippe quod candida sunt ambo.
 quod si alterum dissipet visum, u-
 tique & alterum. Et rursus. Sa-
 nitati similis est disciplina. Quem-
 admodum enim sanitas conservat
 corpus, sic & animum disciplina.
 Ut in exercitu Imperator, sic in
 vita literæ. Nam sine duce inor-
 dinata, effusa & incondita sit opor-
 tet acies, vita quoque sine literis,
 inculta & horrida. A dissimili ve-
 ro hunc in modum. Non idem est
 de DEO & terrenis hisce differe-
 re. Hæc enim à sensibus & perci-
 piuntur & judicantur. Deus au-
 tem quantum à sordibus hisce &
 fæculentis distat, tantum & intel-
 lectus dominium, mentisque aciem
 superat. Qui tactu purior est, au-
 ditu subtilior, visu clarior, omni-
 que linguæ conatu major. Ideo-
 que de Deo philosophari non cu-
 jusvis est, sed viri solum peritiore
 doctrina subacti, conceptu subtili,
 animaue defæcata, & corpore.

ἐν ἀληθείᾳ εἶναι. εἰ τὸ ἐννομεῖσθαι ὅτι
 εὐπραγία πόλεως, ἢ μὴ ἐννομεμένη
 πόλις ἐκ εὐπραγίᾳ. Ἐπὶ δὲ τῶν
 ἐπαινίων ἔτι. εἰ τὸς χρηστὸς προσή-
 κει φιλεῖν, μισεῖν ἔπεται τὸς φαύλους.
 καὶ εἰ τὸς κακῶς δράσαντας ἀμυνόμε-
 θα, τὸς εὐεργετήσαντας ἀντεργετέειν
 ἐφείλομεν. καὶ ἐπὶ τῶν καὶ σέβειν.
 Εἰ μὲν ἡ τυφλότης λύπης ὡς θλίψις,
 καὶ ἡ ἔρεσις ἡδονῆς ἔσαι πρόξενος. καὶ
 ὡς περὶ ἡ δ' ἐρατηγὰ ἀπασίας ἀταξίαν
 ἀμποιεῖ τοῖς στρατιωμένοις, ἔτις ἡ παρ-
 σία τ' ἐκείνων εὐταξίας αἰτία καθίστη-
 κεν. Ἐπὶ δὲ τῶν πρὸς τι ἔτι. κα-
 θ' ὅπερ τῷ ὄρχοντι εὖ ποιεῖν προσήκει
 ἡ γάμιθα, ἔτι καὶ τῷ δεχομένῳ παρ'
 ἐκείνου εὖ πάσχειν. καὶ εἰ τῷ διδάσκον-
 τι λέγειν προσήκει, ἔτι τοῖς διδασκομέ-
 νοις ἔπεται τὸ διὰ σιγῆς ἀκροᾶσθαι.

riis sic. Si prosequendi sunt amore
 Boni, odio certe prosequendi sunt
 mali: &, si inimicis benefacimus,
 tum nostros benefactores vicis-
 sim compensare debemus. In op-
 positis quoque privantibus. Si coe-
 citas tristitiæ causa sit, erit utique
 & visus voluptatis: & velut absen-
 tia Imperatoris militum deturbat
 ordinem, sic & præsentia instruit
 eundem & componit. In oppo-
 sitis autem relativis hunc in modum:
 Si Regis est benefacere, tum subdi-
 torum erit, beneficio affici. Et, si do-
 ctori solum loqui conveniat, silen-
 tium sane discipulis imperandum
 est.

ΠΕΡΙ ΑΞΙΩΣΕΩΣ ΕΙΤΟΥΝ ΜΑΡ-
 ΤΥΡΙΑΣ.

LIII. Ἡ ἀξίωσις (ἣν ἔχει κεραιμένον
 εἶωθεν ὁ ἀριστοτέλης πολλαχῶς καλεῖν)
 δόξα ὅτι, ἥτοι ὑπόληψις τινὸς ἢ τι-
 νων περὶ τινος ἔχειν ἔτις, ἢ μὴ ἔχειν.
 Ἐστὶ δὲ προκρίτια μάλλον, ἢ μάλλον
 κοινῇ. καὶ ἡ γὰρ ἡ τῶν σοφωτέρων ἔτι
 φρονιμωτέρων, ἔτι τῶν ἢ πάντων, ἢ

DE AUTHORITATE SEU TE-
 STIMONIO.

LIII. Autoritas (quam & cen-
 suram sæpe vocare solet Aristote-
 les) opinio est unius, aut plurium
 de re aliqua probabili: Testimo-
 niorum autem ea præferenda sunt,
 quæ vulgo recepta sunt, & quæ

τῶν παλίων. ἢ τῶν γνωριμωτάτων, καὶ δόξαν φερόντων περὶ αὐτῶν ἡ ἀμφισβή-
τητις προσβάλλεται. προσβάλλεται
δὲ πρὸς πειθὴν τὰ μέγιστα καὶ ἡ τῶν ἀν-
ταγωνιστῶν δόξα, ἢ τῶν ἀποδεχομένων
ἐκείνοις, ἐπειδὴν δηλαδὴ τοιαῦτα δοξά-
ζοντας δείξωμεν τὰς ἀνταγωνιζομένους,
οἷα ἡμεῖς φαμέν. ἢ τὰς παρ' ἐκείνους
μέγας εἰληχίτας ὄντας. ἔστι γὰρ οἱ-
ον μάρτυρας αὐτὰς τῶν λεγομένων ἐ-
πάγειν. Ἐπεὶ δὲ ἐντεῦθεν ὀππαιχτήμα-
τα, τοιαῦτα. καὶ ἔχῃ ἡμεῖς μισῶμεν
μῖνον ἔκ κακῶς ποιῶμεν τὰς ἐχθρούς,
ἀλλὰ ἔκ Ἀθηναίων, ἔκ Λακεδαιμόνιων
δίκαιον εἶναι τὰς ἐχθρούς τιμωρεῖσθαι.
ἔκ τῶν. οὐ μόνον οἱ Ἕλληνες τὰς νεώ-
τεράζοντας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μυσάτηον-
ται, ἀλλὰ ἔκ τῶν λοιπῶν ἔθνη, ὅσα
τὴν τῶν χριστιανῶν πρεσβεύσει θρη-
σκίαν. καὶ ὁ θεὸς Θεοφυλάκτης, ὅτι ὁ
θνήσκων, πάλῃ μάλλον, ἢ αἰὶα δὴ
τῶν ἀνιερῶν. καὶ γὰρ παρ' αὐτοῦ, φησὶν,
ὁ δημιουργὸς ἐπὶ τοῦ χειρὸν τὰ δημιουρ-
γήματα. εἰ γὰρ ὁ θνήσκων ἐπὶ τοῦ
δημιουργοῦ κέκεται, καὶ ἔστι ὅτι ὁ
κρεῖττονος εἰς τοῦ χειρὸν διάλυσιν. ἀλλ'
ἀπὸ τοῦ χειρὸνος εἰς τοῦ κρεῖττον μετὰ στα-
σις. Εὐπορήσομεν δὲ τῶν ἀξιώσεων,
ἔκ τῶν οἱ πάλαι φιλόσοφοι συγγε-

vel doctiorum sunt, vel prudentio-
rum, vel omnium, vel plurium,
eorumque qui famosiores sunt, &
in vulgi oculis positi, quorum te-
stimonium maxime causæ profunt.
Ad fidem autem faciendam non
minus confert adversariorum Au-
thoritas, vel eorum quibus adsti-
pulantur ipsi, cum nimirum adver-
sarios ipsos nobiscum consentire
dicamus, vel saltem eos, quorum
nomina tam magna sunt apud Ad-
versarios. Illi ipsi enim authorita-
tem dictis afferre possunt. Argu-
menta autem hinc desumpta talia
sint. Et nos non solum odio pro-
sequimur & injuria afficimus inimi-
cos, sed etiam Athenienses & La-
cedæmonii, qui pænas iis infligere
justum censent. Vel sic. Non Græ-
ci solum in eos inardescunt, qui
nova moliuntur in Ecclesia, sed &
omnes gentes, quicunque Christia-
na instituuntur religione. Sic &
illud Theophylacti: Mors est finis
potius malorum, quam causa, non
enim, inquit, æternus artifex opificia
sua in pejus faciet proruere. Si mors
itaque statuatur à DEO, non erit à
præstantiori in pejus dissolutio, sed à
deteriore in præstantius. Testimo-
niorum autem copia petenda est ex
Philosophorum scriptis, & ex iis,

χεῖρασι

χεάφασι, καὶ δὸς τὸ καθ' ἡμέραν
ἐπολήψεως, καὶ τῶν ἢ πάντων, ἢ
τῶν γνωριμωτέρων καὶ φρονιμωτέρων.

quæ communi comprobantur con-
sensu, vel omnium, vel sapientio-
rum, & prudentiorum.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΕΛΙΚΩΝ ΚΕΦΑ-
ΛΑΙΩΝ.

DE CAPITIBUS FINALIBUS.

LIV. Ἐξέμεθα ἔν ᾧ με-
χρι τῆδε οὐς ἀνωτέρω ἀπηρμήκοις
ἐσμὲν τόπας, καὶ ὡς παρ' ἐκείνων λη-
πία εἴη ἀπιχειρήματα, ἐμοὶ δοκεῖ
δὸς χρώντως εἰρηδοῖ, τῷ γε συντη-
μημῶν ἔ' συγγράμματι, καὶ πρὸς
ἀκροατῆς φιλοποιεῖν μὴ κατακινου-
τας. Ἐχόμενον δ' ἡδὲ εἰπεῖν καὶ περὶ
τῶν τελικῶν κεφαλαίων, ἅπαντα εἰσὶ
κατὰ γε ἀριστοπλή, ἔ' δίκαιον. τὸ
νόμιμον. ἔ' συμφέρον. ἔ' καλόν.
ἔ' ἡδὺ. ἔ' δυνατὸν. ἑαυτῇ γὰρ ἐπει-
δὲν δείξωμεν, ἐφ' ᾧ ἀποκαλεῖται, ἢ
ἀναντία τῆς, παρ' ὧν ἀποτρέπομεν,
ῥᾶςα ἔ' σκοπῆ πτυχηκότις ἐσόμεθα.
ἔ'σι γὰρ ὡς εἰπεῖν ἴαδε, καὶ ἀμειλί-
κτη ψυχῆς εἰς ὀπτικῆς ἀέλγητος,
ἢ ἱκανά πρὸς περὶ παρορμήματα.

LIV. Locos illos superius com-
memoratos hactenus exposuimus,
& quo modo ex istis argumenta
sumantur, abunde pro rei compen-
dio, & Auditorum indefessa dili-
gentia, dixisse videmur. Sequitur
ut de capitibus finalibus differamus
quæ ab Aristotele enumerantur
istæ: Justum, legitimum, utile, ho-
nestum, jucundum, possibile. His
enim rationes si innitantur nostræ
cum suademus, aut horum con-
trariis cum dissuademus, facile finem
assequemur nostrum. Hæc siqui-
dem immitem turbidumque demul-
cebunt animum, sedabunt affec-
tus, pacata reddent omnia, fidem-
que conciliabunt.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ.

DE JUSTO.

LV. Δίκαιον μὲν ἔν ᾧ (ἢ περὶ Ἀ-
ριστοπλή ἐν τῇ πρὸς Ἀλεξάνδρον ῥητο-
ρικῇ ᾠρεται) ἔ' τῶν ἀπάντων ἢ γὰρ τῶν
πλείστων ἐστὶ ἀρετῶν διορίζον ἔ'

LV. Justum est (ut Aristoteles
in sua ad Alexandrum Rhetorica fi-
nivit) omnium, aut aliquorum non
scripta consuetudo, honesta, tur-

Ααα αα

καλὰ

ἡ πολεμικὸν. τὰς δὲ τέτραχα δυ-
νατὸν γενέσθαι. ἢ διὰ τὴν φυλακὴν τῶν
παρόντων. ἢ διὰ τὴν ἀποπορεύσεως
τῶν μὴ προσένων ἀγαθῶν. ἢ γὰρ τῶν
ἐναντίων ὅτι κωλυτικόν. καὶ τὰς δι-
χῶς. ἢ διὰ τῶν ἐκκλινόμεν τὰ ὀπι-
κύνδινά τῶν βλαβερῶν. ἢ ὅτι τὰ προς-
θικώμενα διαφύγομεν. κατασκευ-
άζεται δὲ μάλιστα τὸ συμφέρον ἀπὸ
τῶν ἐμβάσεων, ἐπειδὴν δὴ πρὸς δέξω-
μεν τὸ ἐκβησόμενον ἡμῖν τε συνῶσον, τὸ
δὲ ἐναντίον τῶν ζημίαν ἡμῖν προσενή-
σον ἢ τὴν τυχεύσαν. ὅπερ ὁ Ῥήτωρ ἐ-
φιλοπεχνητάς ἐν τῷ πρώτῳ ὑπὲρ Ὀ-
λυνθίων. ἐντα δέκνυσιν ἡλίκα γε εἰ-
σὶ τὰ διάφορα, τὸ πόλεμον ὅτι τὸ Ἀτ-
τικῆς ἢ Θράκης συγκροτηθῆναι. εἰ
δὲ πρὸς τῷ καὶ τὸ ἡμῖν συνῶσιν, καὶ
τοῖς ἐχθροῖς ἀνιστῶν καὶ ὀπιζήμιον δέ-
ξωμεν, μᾶλλον ἐσόμεθα τὰς ἀκροα-
τάς εἰς πειθῶν παρελκύσαντες. τοῦτον
δὲ ὅτιν, ὅπερ οἱ τῶν Κερκυρέων πρέσβεις
κέχρηνται ὡς Θυκυδίδης. καὶ σκέ-
ψασθε τὴν εὐπραξίαν ἀπανιώπεια καὶ
τὰ ἐξῆς. κατασκευάζεται δὲ ὡς
παντα τὸ συμφέρον, ἀπὸ τῶν χρόνων, εἰ
δέξωμεν ἢ ὅπως ὅτι τὸ παρίεντα,
ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ὅτιν συνῶσιν τοῖς ὑ-
παίεσι. καὶ προσέτι ἐκ τῶν δειγμάτων.

Hæc vero quatuor fit modis, vel
præsentium bonorum conservatio-
ne, vel absentium quæstu & con-
quisitione, vel malorum propulsatio-
ne, idque dupliciter, vel enim instan-
tia mala declinamus, vel futura
evitamus. Utile autem præcipue
demonstratur ab occurrentibus, vel
eventis, cum nimirum illud saluta-
re esse quod eveniet dicamus; con-
trarium autem haud levi damno
nos afficiet. Hoc pulchre quidem
depinxit orator in prima pro Olyn-
thiis oratione, ubi quantum inter-
est ostendit, an in Attica vel Thra-
cia gerendum bellum. Quod si ad
nostrum facere emolumentum, at
inimicorum damnum ostendamus,
Auditorum fidem maxime concilia-
bimus. Tale quidpiam usurpatur
à Cercyreorum legatis apud Thucy-
didem. Perpendite vero nonnulla
è rebus sæliciter gestis &c. Præterea
Utile confirmatur à tempore, si non
jam solum, sed in posterum uber-
rimos allaturum fructus dicamus:
ultimoque ab exemplis, quorum

πολλῶν κρίσεως. ὅτι δηλαδὴ παρὰ
πάντων ἐπαινῆται τὸ τοῖτον, ἢ γὰρ
ἐν τοῖς σοφωτέροις, ἢ τοῖς ἡθεσι
βελτίωσι. καὶ ὅτι φιλεῖται, καὶ ἀγαπᾶται
μῆς ἀγεται. καλὰ δὲ ἔσται ἐκάστῳ
ἐν τῷ βίῳ προσήκυσιν, οἷαι εἰσὶν αἱ
ἀρεταί, καὶ ὅσαι εἰς ἐκείνας ἢ ὡς σημεία,
ἢ ὡς ἔργα ἀνήκυσιν. εἰ γὰρ τοῖτον τὸ
προτεθέν δείξωμεν, τότε χρῶντως ἐστέ-
μεθα κατεσκευακότες τὸ καλόν.

ΠΕΡΙ ΗΔΕΩΝ.

LX. Ἡδὲ δὲ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ
πρὸς Ἀλέξανδρον ῥητορικῇ εἰρηκεν ἐ-
κείνα, ὅσα χαρὰν ἀπεργάζεται. ἐν
δὲ τῷ πρώτῳ τῷ πρὸς Θεοδόκην ὑπο-
θέμεν τὴν πρῶτον τὴν ἡδονὴν κίνησιν ἵ-
ναί τῃ ψυχῇ καὶ ἀνθρώπῳ κατὰ τὴν φύσιν
αἰσθητὴν εἰς τὴν ὑπάρχουσαν φύσιν,
ὑπὸνέγκε λέγων, Ἡδὲ εἶναι τὸ τῇ αἰ-
σθητικῇ ἡδονῇ ποιητικόν, καὶ τὸ ἐναντίον δὲ
λυπηρὸν. Κατασκευάσεις δ' ἂν τὸ
ἡδὲ, μάλιστα ἐκ τῶν ἡδονῶν τότε
λαύσεως. ὧν δύο εἰσὶ γένη. Τὸ μὲν
εἰς τὰς αἰσθητικὰς ἀνήκον. τὸ δὲ κατὰ
ἀλλοίαν. ὅπερ διαγράφει μάλιστα
τῷ λόγῳ πρὸς τὰς ἀκροάσεις, ἢ οἰοί-
ται ἀσκήσεις ἐκείνων τῇ φαντασίᾳ, συγ-
κεῖναι τε πρὸς ἄλληλα, ἢ ἐκ τῶν ἐν-
αντίων τῶν λυπηρῶν δηλαδὴ ἐμπεδῶ

nimirum ab omnibus celebratur,
vel saltem sapientioribus, moribus
que probatissimis. Et quod ama-
tur, & in pretio habetur. Hone-
sta autem sunt, quæcunque ad vi-
tam spectant, ut virtutes, & quæ
iis annexa sunt, sive signa, sive
facta. Si igitur rem talem esse de-
monstramus, honestam eam abun-
de confirmabimus.

DE JUCUNDIS.

LX. Jucunda sunt (ut Aristote-
les in sua ad Alexandrum Rhetori-
ca asserit) quæ afficiunt gaudio. In
primo autem ad Theodocem libro
cum primum posuerat, voluptatem
esse motionem quandam animi, &
constitutionem subitam, & sensibi-
lem in statu naturæ convenienti,
subjicit statim, jucundum esse, quod
voluptatem efficit, cujus contrari-
um triste est & dolorosum. Jucu-
dum autem præcipue demonstrat
ex voluptatum fruitione, quarum
duo genera, alterum ad sensus spe-
ctat; ad mentem alterum, quod &
florida depingere oratione possis,
ipsisque Auditorum oculis repræsen-
tes, cum aliis conferas, & à contra-

σαις. Ἀκριβὴς δὲ εἶναι ἡ ἔξ ἡδέῃ
σύστασις, ἔγχε καὶ καλὸν αὐτὸ δόποψ-
ναιμν, δίκαιον δηλαδὴ καὶ κτ' νόμον,
καὶ παρ' ἑδενὸς κωλυόμενον.

LXI. Εἶχεν ἂν δόποψρώντως τὸ σύν-
ταγματίον ἡμῖν ἐνταῦθα, εἰ γε κτ' πα-
ρὰ τοῖς συμβαλέουσιν καὶ δικάζου-
σιν ἦσαν καὶ τοῖς ὑπιδεικνυμένοις αἰ-
τεπίσεις, καὶ αἱ περὶ αἰτίας. Ἐπεὶ δὲ
ἀφορισμῶς τῶν ἄλλων γένων ἔ-
στιν ἡ λογική, τὸ ὑπιδεικτικὸν ἰδίαν ἔ-
λαχε τὴν θεωρίαν. ἐκείνη μὲν γὰρ
ἀμφισβητημένης περὶ αἰτίας ἔ-
στιν, καὶ δόποψδείξει τὰ πολλὰ καὶ
περὶ αἰτίας ἐμφιλοχεῖν, δι' ὧν
ταύτης περὶ αἰτίας ἀπεργάζεται. Τὸ
δὲ ὑπιδεικτικὸν ὁμολογημένης μὲν
λαμβάνει τὰς περὶ αἰτίας, ἀλλὰ δὲ τῆς
αὐξήσεως, καὶ ἡ δὲ δόποψδείξων μέγ-
θη παύται καὶ κάλλει περὶ αἰτίας.
διὸ δὴ ἐκ δόποψ σκοπεῖ ὥσθι μιν εἶναι,
ὁλιγάτω περὶ αἰτίας ἰδιαζόντως διαλα-
βεῖν, καὶ ὅσα ἐς μὲν ἀνήκωσι τὴν ἴσιν
ἀριστοπλικῶν ῥημάτων ἀνάπληξιν. τῶ
δὲ περὶ αἰτίας περὶ τῶν εἰδέναι γλιχο-
μῶν, ἐστὶν ῥαδίως ἀναλέξασθαι, τοῖς πε-
ρὶ Ἀφθονίας λεγομένοις, καὶ τοῖς περὶ
ἐκείνων σχολαστικοῖς ἐντυχόντι.

riis confirmes. Insignis autem ju-
cundi commendatio, si honestum
illud monstremus, justumque & le-
gitimum, nec ab ullis unquam pro-
hibitum.

LXI. Satis jam actum esset in
hoc opusculo, si consulentes & in
judicio agentes cum demonstrati-
vis easdem propositiones easdem-
que probationes haberent. Cum
autem demonstrativum genus pe-
culiarem sibi, & distinctam ab
aliis civilis orationis generibus vin-
dicet considerationem: Propositiones
siquidem illa quæ in controver-
sia sunt proponunt, & demonstra-
tionibus valde & exemplis immo-
rantur, quibus probabiles eas effi-
ciunt reliqua genera. Cum tamen
genus demonstrativum propositiones
evidentes sumat, easque adau-
geat, omnique oratorio exornet
nitore. Quocirca non incommo-
dum esse duxi, paucula quadam
de isto differere, quæque præcipue
ad Aristotelicorum verborum ex-
plicationem spectent. Qui vero
pleniorum istius exoptat cogniti-
onem, Aphthonium evoluat ejusque
commentatores.

LXIII. ἐκθένης περιγὰρ ὅτι τῶν ἐγκωμίων τὸ προσήμιον τῷ μάλιστα κατὰ τὴν δέξτην διαφέροντα τῶν ἐκείνων προαιρέσεων, ἢ λόγων, ἢ πράξεων, καθ' ἓνα ἐπενέγκομεν. καὶ τεχνικωτέρῃ ἢ τῶν λόγων εὐροία ἐκφράσαντες μεγαλύνομεν τε καὶ ἀποσεμνύομεν ταῖς αὐξήσεσι. λαμβάνονται δὲ αὗται κατὰ τε ποσὶν, καὶ ποιόν. καὶ κατὰ μὲν τὸ ποσὸν τηνικαῦτα αὐξήσομεν ὅτε προτεθὲν, ἐπειδὴν πολλάκις τῷ δεικνύμεν πεπραχέντα ἢ ἐπαινέμενον. κατὰ δὲ ὅτε ποιόν, ἐπειδὴν σαφὲς ὡς ἀκροατῆς πῶς ἀκροατῆς, ὡς ἐκὼν τὸ πιαῦτε, ἢ προεῖλεθ, ἢ ἔπειθεν, ἢ ἔπραξεν. ὅτι μόνον, ἢ πρῶτον τῶν ἄλλων, ἢ ὡς ὑδὲς ἑτέρων, ἢ ὡς πάντοτε ὀλίγοι. δεινὰ δὲ πρὸς τὴν βιάουτην αὐξήσιν οἱ ἐκ τῶν περὶ αὐτῶν τόποι. προσπορεῖται προσέτι πῶς ἐγκωμίοις ἢ αὐξήσεσι, ἐκ τε τῶν ἐναντίων, καὶ συγκρίσεων. τὰ δὲ ἔξω, ὅσα δηλαδὴ ἐκ τύχης, ἐγκωμίων μὲν καθ' ἑαυτὰ ἢ τετύχηκε. ὡς λαμβάνεται μὲντοι τὰ πολλὰ ἢς πείσῳ τῶν ἡριμένων, οἷά περ καὶ Ἀριστοτέλης ἀνωτέρω ἀκηκόατε. Ταῦτα ὑμῖν καὶ ὅτι ψόγῃ (ἢ ποτε παρεμπόσοι πρόφασις) ἀποχρήσκει. ἐκ γὰρ τῶν ἐν-

LXIII. Proœmium autem in encomiis à virtutibus suis maxime illustribus, vel consiliis, vel verbis factisque sumendum, quod per partes proferamus, & artificiosa verborum facundia illustremus, & amplificationibus adaugeamus. Quæ sumuntur, vel secundum qualitatem vel quantitatem. Secundum quantitatem augeatur personæ laus, si sæpe ejusmodi eum præstare facinora dicamus. Secundum qualitatem, si Auditoribus appareat, quam lubenter ista, vel fecit vel dixit. Quod vel ille solus, vel præcipuus, vel nulli alii, vel saltem pauci efficere possunt. Celebres autem ad augendum loci sunt à circumstantiis. Præterea adaugeantur encomia, vel à contrariis, vel collationibus. Externa vero, ut illa fortunæ, non per se laudari solent. Plurimum tamen ad fidem conferunt, ut superius ex Aristotele audivistis. Hæc eadem & ad vituperationem usui erunt. Nam

XXVII. Ut ad collectiones scriptorum Græcorum recensendas revertar, primo loco se offert JOSEPHI MARIE THOMASII, a) probitate atque eruditione insignis R. E. Cardinalis, præterito editoris nomine vulgatæ *Institutiones Theologica antiquorum Patrum*, b) quæ aperto sermone exponunt breviter Theologiam sive Theoreticam sive Practicam. Romæ ex typographia Congregationis de propaganda Fide 1709. 1710. 1712. 8. tribus Volum.

In primo Volumine post præmissas Leonis, Innocentii III. & Gregorii M. Epistolas quibus lectio Patrum Ecclesiæ etiam atque etiam commendatur, occurrunt, 1) *Tertulliani* liber de præscriptionibus adversus hæreticos, ex recensione Jac. Pamelii.

2) *Gregorii Nazianzeni* Oratio XXVI. de moderatione in disputat. Theologicis, & XXXIII. prima de Theologia, cum Jac. Billii versione.

3) *Vincentii Lerinensis* commonitorium.

Bbb bb;

Volu-

a) Diem obiit supremum Thomasius, notus pridem sub nomine *Josephi Maria Cari*, Calendis Januæ. 1713. æt. 63. cum creatus esset Cardinalis à Clemente XI. die 18. Maji 1712. Vitam ejus scripserunt Antonius Maria Borromæus, atque auctores *Diarum* eruditorum Italiæ T. 14. 18. & 26. Ejus laudibus dicatæ Jo. Titolivii Oratio de qua *Memoriæ Trevolinæ* An. 1714. p. 284. & Pauli Olympii Franchetti Ord. panegyri, 3. & 4. Cætera à Thomasio edita sunt: *Speculum St. Augustini*. 8. *Codices Sacramentorum nongentis annis vetustiores*. 4. *Psalterium juxta duplicem editionem*. 4. *Psalterium cum canticis & versibus prisico more distinctum*. 4. *Responsorialia & Antiphonarum Ecclesiæ Romanæ*. 4. *Sacrorum librorum Biblicorum tituli sive capitula, sectiones & stichometria*. 4. *Antiqui libri Missarum Romanæ Ecclesiæ*. 4. *Diss. de fermento Eucharistico*. 4. *Officium Dominicæ Passionis feria sexta secundum ritum Græcorum*. 12. *Indiculus Institutionum Theologicarum*. 4. *Vera norma di glorificar Dio*. 12. *Breve ristretto de' Salmi*. 8. *Costituzioni, delle Monache Benedettine di Palma*. 12. *Breve istruzione del modo di assistere alla Messa*. 12. *Uscio proprio di san Gaudenzio Vescovo di Fimini*. 4. *Il nuovo Messale riveduto è corretto. fol. Esercizio cotidiano*. 8. Inedita ejus memorantur præter novam sacramentarii Gregoriani recensione, *breviculus aliquot monumentorum veteris moris, quo Christi fideles ad saculum inque decimum usq. sunt in celebratione Missarum sive pro se sive pro aliis vivis vel defunctis & de ejus rei meritis. De privato Ecclesiasticorum officiorum Breviario extra chorum. Memorialis Indiculus veteris & probata in Ecclesiâ consuetudinis concedendi Indulgentias. Notula ad dubia proponenda Congregationi sacrorum rituum pro nova impressione Missalis*.

b) *Acta Erud.* A. 1710. p. 336. A. 1711. p. 536. & A. 1714. p. 123. *Hist. Critique de la Rep. des Lettres* T. 2. p. 306.

Volumine *secundo*, 4) *S. Cypriani* liber tertius testimoniorum ad Quirinum.

5) *S. Basilii* Magni *Ascetica*, liber de iudicio DEI, de vera ac pia fide, nec non ejus *Moralia*. Græce & Latine.

Volumine *tertio*, 6) *S. Epiphani* Ancoratus, brevis expositio fidei Catholicæ, & Anacephalæosis; Græce & Latine, cum variis emendationibus quibus Petavii editio erudite castigatur.

Plures tomos institutionum hujusmodi in lucem emittere Thomasius voluit, ut ex Catalogo qui secundo tomo præmittitur patet.

XXIIIX. *Conciones Græcorum Patrum* à PETRO PANTINO * Tile-
tano Flandro, Decano Bruxellensi primum Græce editæ & Latina ver-
sione donatæ, Antwerp. 1604. 8. In hoc volumine continentur:

- 1) *St. Johannis Chrysostomi* Homilia εἰς τὴν γενέθλιον ἡμέραν ἡμῶν ἸΗΣΟΥ, in *Natalem Domini nostri Servatoris*, edita ab Hæschelio integræ ex Codice Bibl. Hispanicæ: Incipit: ἀ πάλαι Πατριάρχαι μὲν ὡδινον. p. 18. Habuit eam Chrysostomus A. C. 386. 25 Dec. Exstat Græce & Lat. in editione nova Montfauconiana T. 2. p. 354.
- 2) Ejusdem εἰς τὸν Πρόδρομον, in *præcursorem* Domini, Joannem. Incipit: εἰ ἀνθρώποι λειμῶνες. p. 126.
- 3) *S. Antiochi* πρὸς Εὐστάθιον περὶ λογισμῶν, ad *Eustathium de cogitationibus*. Incip. φησὶν ἡ γραφή, Νόμον εἰς βοήθηαν ἔδωκε. p. 148. Est caput octogesimum Pandeæti Antiochi Monachi, de quo opere dixi Volum. IX. p. 261.
- 4) *S. Joannis Damasceni* Homilia εἰς τὸ ἅγιον Σάββατον, de *Sabbato sancto* p. 168. ex Bibliotheca Antonii Covarruvix. Incip. τίς λαλήσει τὰς δυναστείας Κυρίου. Exstat in præclara editione operum Damasceni Lequieniana T. 2. p. 815.

5) Ejus-

* Obiit Pantinus Bruxellis A. C. 1611. æt. 56. Eidem præter aliam collectionem homiliorum ejusmodi Patrum quatuor, Methodii, Athanasii, Amphilochoi, & Chrysostomi, Antwerp. 1598. 8. Græce & Latine editam, de qua B. D. Inigius lib. de Bibliothecis Patrum p. 618. 177. debemus Latine versa Vitam Theclæ, quæ sub Basilii Seleuciensis nomine ambulat: Themistii Orationes quasdam & Michaëlis Apostolii proverbia. Vide Bibliothec. Belgicæ Valerii Andrea & Francisci Sweetii.

- 5) Ejusdem *Epistola ad Zachariam* Doarorum in Cappadocia Episcopum de sacro corpore & sanguine JESU CHRISTI. Incipit : *περὶ τοῦ Κυρίου σώματος ἡ μεταλαμβάνομεν*. pag. 347. Confer. lib. IV. de Orthodoxa fide cap. 14.
- 6) Ejusdem fragmentum copiosius de eadem re , ex Bibl. Laurentiana Regis Hispan. Incipit : *τὸ τοῦ Κυρίου σώμα ἡ μεταλαμβάνομεν*. p. 354.
- 7) Notæ in Orationem priorem Joannis Damasceni , *εἰς τὸ γενέσιον τῆς Θεοτόκου de Nativitate B. Virginis* , quæ incipit : *Δεῦτε πάντα τὰ ἔθνη* , editam pridem Græce & Latine à Joanne Billio. pag. 380. Hanc orationem ex duobus MSS. bene vetustis descripsisse se & Latine vertisse Pantinus testatur , sed versionem visâ Billiana suppressit.
- 8) S. Germani Patriarchæ CPol. *ἐγκώμιον εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον* , *Encomium in S. Deiparam* , quando ad templum triennis est à suis parentibus deducta. Incipit : *ἰδοὺ καὶ πάλιν ἑτέρα πανήγυρις*. p. 386-427. *Vixit* , inquit Pantinus , *hic auctor tempore Leonis Isaurici seu Cononis Imp. à quo ἔ in exilium abiit ob imaginum cultum adfertur* , *teste Georgio Pediasimo in Historia nondum edita , qui etiam ejus citat Orationem* , *εἰς τὴν κοιμήσιν τῆς Θεοτόκου*. *Hic est nisi fallor Cyrus Germanus* , *cujus homilia exstat εἰς τὴν σφαγὴν τῶν ἀγίων νηπίων* , *cujus initium : τίς Θεὸς πλὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν* ; Hæc ille. Confer que notavi Volum. X. p. 208.

XXIX. *Decem & septem* excellentissimorum *Theologorum declamationes* , Latine ex versione THEODORI PELTANI , S. I. *) Cum præfat. in qua illos de universa Ecclesia bene mereri ostenditur , qui pri-
scorum Theologorum monumenta antea nondum vulgata , aut vetusta
te

*) Theodorus Antonius qui à patria Pelta ditienis Leodiensis pago dictus Peltanus est , diem obiit Augustæ Vindel. A. C. 1584. d. 11. Maj. quo senex quietis causa Anno 1574. ex Ingolstadtensi Academia secesserat. Eidem debemus editionem vel versiones Actorum Synodi Ephesinæ. Andreæ Cæsariensis in Apocalypsin, Victoris Antiocheni in Marcum, Titi Bostrensis in Lucam , & Gregorii Thaumaturgi in Ecclesiasten , & Catenæ Græcorum Patrum in Proverbia. Vide Philippum Alegambe in Bibl. Jesuitica p. 430. Syverui Athenas p. 687. Valerii Andreæ Bibl. Belg. pag. 825.

- 15 *Gregorii Nysseni* in idem Festum. Incip. *Vera illa Sabbati quies*. p. 141. b.
 16. *Epiphanii*, Episcopi Cypri de CHRISTI, Domini nostri in Cœlos adscensu. Incip. *Corporis ornamentum est caput corpori impositum*. p. 144.
 17. *Ephraemi*, Syri de secundo CHRISTI Domini adventu, & sæculi consummatione, deque Divinarum Scripturarum meditatione & silentii utilitate. Incip. *Præclara justorum est vita*. pag. 150--163.

XXX. τῶν ἁγίων πατέρων, ΜΑΡΚΟΥ ἐρημίτη ἑ ἀσκητῆ ΝΙΚΟΛΑΟΥ, καὶ ἩΣΥΧΙΟΥ πρεσβυτέρου, τὰ ἐν εὐλοκόμενα συγγράμματα. Græce ex Bibl. Regia Paris. typis Regiis apud Guil. Morellum 1563. 8. In hoc volumine continentur præter *Marci* *) Eremitæ opuscula & Epistolam *Nicolai* Monachi ad Marcum, de quibus dixi Volum. VIII. pag. 350. *Hesychii* Presbyteri ad Theodulum λόγος ψυχωφελὴς περὶ νήψεως ἑ ἀρετῆς κεφαλαιώδης, sive centuriæ duæ sententiarum asceticarum, πᾶ λεγόμενα ἀντιρρητικά καὶ εὐκλικά. Has sententias libro de Vitis Patrum subjunctas olim legit Photius Cod. CXCVIII. ut dixi Volum. IX. p. 24. De aliis hujus Hesychii scriptis Volum. VI. p. 244. Eadem *Marci*, *Nicolai*, & *Hesychii* opuscula Latine ex versione Joannis Pici, classium inquisitoriarum in Senatu Parisiensi Præsidis, excusa sunt separatim eodem An. 1563. Paris. apud Audonium Parvum 1563. 8. Exstant deinde Græce & Latine recula tomo prioris auctarii Ducæani, & in Bibl. Patrum Morelliana An. 1644. Tomo undecimo. Latine ex Pici versione, in Bibl. Patrum edit. Lugd. Tomo V. & XII.

XXXI. *Thesaurus Asceticus*, **) sive syntagma opusculorum XVIII. à Græcis olim Patribus de re ascetica scriptorum, edita, quorum decimum tertium ex Codice Vaticano, duodevigesimalum ex Crypta ferratensi, cætera ex MS. Codice Francisci Turriani, quem cum Jesuitico Ordini se adjungeret, domui professæ Romanæ Ao. 1566. dono dedit, vulgata primum sunt cum Latina versione PETRI POSSINI S. J. ***) Paris. 1684. 4. In hoc syntagmate continentur:

Ccc cc

L S. 70.

*) Inter hæc opuscula non exstat *Marci* Anachoretæ *Epistola ad Lycium* ex qua aliquid afferre Franciscus Turrianus lib. 3. Apologiæ pro Epistolis Pontificum cap. 16. p. 382.

**) Confer Acta Erud. A. 1685. p. 489. & B. D. Itigium de Bibliothecis Patrum p. 360. seq.

***) Possinus catarrho extinctus Tolosæ A. 1686. 2. Febr. æt. 77. de quo præter Nathanaëlem Sorwellum in Bibl. Jesuitica, consules Dan. Papebrochii paralipomena ad Consuetudinem

- I. S. *Johannis Cbrystostomi* epistola ad Monachos. Incipit. *Φησὶν ὁ Θεὸς Ἀπόστολος, ἀδιαλείπτως προσεύχεσθαι χωρὶς ὀργῆς καὶ ἀλαλογισμῶν.* T. VII. Savil. pag. 225. sed Possinus dedit clausulā integriorem & emendatiorem aliquot locis.
- II. S. *Macarii Magni* de custodia cordis liber. *περὶ φυλακῆς καρδίας* p. 19. Incip. *πὼς δύναται λέγειν ὁ τυχών.*
- III. Ejusdem de perfectione in spiritu liber. *περὶ πληρότητος ἐν πνεύματι.* p. 47. Incip. *Χάριτι μὲν καὶ δωρεᾷ.*
- IV. Ejusdem de oratione liber. *περὶ προσευχῆς* p. 63. Incip. *κεφάλαιον πάσης ἀγαθῆς ἀνδρείας.*
- V. Ejusdem de patientia & discretionem liber. *περὶ ὑπομονῆς καὶ διακρίσεως.* p. 81. Incip. *τοῖς πενταρχεῖν τῷ λόγῳ ἔθελον βελομένοις.*
- VI. Ejusdem de elevatione mentis liber. *περὶ ὑψώσεως ἔννοας.* p. 115. Incip. *Μωσῆς ὁ μακάριος ὑπεδεδέξατο.*
- VII. Ejusdem de caritate liber. *περὶ ἀγάπης* p. 141. Incip. *ὡς περὶ ἐν τοῖς φαινομένοις τῶν.*
- VIII. Ejusdem de libertate mentis liber. *περὶ ἐλευθερίας νοός.* pag. 183. Incip. *ὅταν ἀκρίσης.*
- IX. Apophthegmata Patrum. p. 228. Agathonis, Antonii, Arsenii, Joannis Colobi, Macarii Magni, Pauli ἔν τῳ λατρῳ in Latro habitantis (adde p. 411.) Abbatis Poemenis, Sylvani.
- X. S. *Amphilochii* de non desperando liber. *περὶ ἧς μὴ ἀπογινώσκον.* pag. 255. Incip. *ἀδελφοί τις ἡγήσεται.*
- XI. B. Abbatis *Zosime* alloquia sive ἀλαλογισμοί. p. 279. Incip. *ἄρχομαι ὁ μακάριος Ζωσιμάς.*

XII. *Isam*

tum Chronologicum in Catalogos Pontificum, in proposito ad Acta Sanctorum Maji p. 26. Scriptores Græci in quibus illustrandis cum singulari eruditionis atque elegantis ingenii laude versatus Possinus est, præter eos qui ad Historiam Byzantinam faciunt, Pachymetrem, Theophylacti institutionem Regiam, notas ad Comnenæ Alexiadem & Niceph. Bryennium, sunt Catena Patrum Græcorum in Matthæum & Marcum, S. Nili Epistolæ & narratio de cæle Monachorum in monte Sina, S. Methodii convivium virginum, Collationes Isidorianæ quibus Epistolæ Isidori Pelusiota ex Codicibus Romanis emendantur, & Polemonis Sophista Orationes duæ atque inedita antea Niceitæ landano SS. Archangelorum Michaelis & Gabrielis Græce & Latine vulgatæ.

- XII. *Isaac* Syri de cogitationibus libellus. *πρὸ λογισμῶν*, p. 308. Incip. *κίνησις τῶν λογισμῶν ἐπὶ πειρασμῶν αἰτιῶν.*
- XIII. S. *Theodori Studita* Capitula quatuor. p. 311. Incip. *ὅθεν ἄλλο ὅσον ἡ ἀσκητικὴ Ζωή.*
- XIV. Abbatis *Isaia* Capitula XIX. p. 315. Incip. *τρῆς ἀρεταί εἰσιν.*
- XV. S. *Philosbei* de mandatis Domini nostri JESU CHRISTI sermo. *πρὸ τῶν ἐντολῶν* § *Κυρία ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.* pag. 326. Incip. *ὁ κύριος ἡμῶν Χριστός.*
- XVI. S. *Theodori* Archiepisc. Edeffæ capitula practica CII. *κεφάλαια πρακτικὰ* § β. p. 345. Incip. *ἐπειδήπερ Θεὸς § ἀγαθὸς χάριτι δαπάνηται τῷ Σατανᾷ.*
- XVII. *Nicethori* Monachi de custodia cordis liber. *πρὸ φυλακῆς καρδίας*, p. 404. Incip. *ὅσοι τῆς μεγαλοπρεπείας.* Laudat dicta factaque Agathonis, Antonii, Arsenii Carpathii, § τῆς κλίμακας, p. 415. Diadochi, Isaia, Macarii magni, Isaaci Syri, Marci Monachi, Pauli in montibus, Sabbæ, Simeonis junioris Theologi, & Theodosii.
- XVIII. Vita S. Bartholomæi junioris, Abbatis Cryptoferratenfis. p. 429-455. Incip. *ὅθεν ἔτω διέγερσεν.*

XXXII. *Judiculus Asceticorum* quæ inter Patrum Opera reperiuntur digestus ab Asceta Benedictino. Paris. 1648. 4. & 1671. 4. quæ priore longe est locupletior editio. Ascetam istum constat fuisse JOANNEM LUCAM D'ACHERY sive DACHERIUM, ut notarunt Paulus Colomesius p. 479. Opp. Bernardus Pez in Bibliotheca Benedictino Mauriana p. 42. ac novissimus auctor Bibliothecæ Historico Criticæ *) scriptorum Congregationis S. Mauri, quæ Gallica lingua prodiit Hagæ Comitum superiore anno 1725. 12. p. 2. Obiit Dacherius Parisiis A. 1685. æt. 78. editione Lanfranci, Gviberti & aliorum : *spicilegii* præsertim *Patrum* studiis Ecclesiasticis immortaliter promeritus. Hoc spicilegium tredecimum in quarto Voluminibus vulgatum Paris. ab A. 1655. ad 1677. cum esset

Ccc cc 2 rarissi-

*) Dom Philippe le Cerf de la Viéville, Religieux Benedictin de la même Congrégation.

- Ex *Clementis* Romani ad Corinthios Epistola p. 1.
 Ex Epistola Polycarpi Martyris ad Philippenses. p. 12.
 Epistolis *S. Ignatii* ad Ephesios p. 13. ad Magnesianos p. 14. ad Trallianos p. 16. ad Romanos p. 17. ad Philadelphenos p. 19. ad Smyrnaeos. pag. 20
 Ex *St. Iustini* Martyris cohortatoria Oratione p. 21. Oratione ad Græcos p. 27. Apologia ad Senatum p. 28. Apologia ad Antoninum Pium. p. 32. Dialogo cum Tryphone p. 38. Epistola ad Zenam & Serenum. p. 53. & ad Diognetum pag. 56. Libro de Monachia DEI p. 61. Expositione Fidei de recta Confessione p. 61. Quæstionibus & Responsionibus ad Orthodoxos p. 64. & ad Græcos p. 65. Ex Quæstionibus Græcanicis de Resurrectione. p. 66.
 Ex *Tatiani* Assyrii Oratione ad Græcos p. 66.
Irenæi libris quinque adversus hæreses. p. 75. 84. 96. 106. 114. Judicium de Pace inter Fideles, ex Eusebii Hist. Eccles. V. 24. p. 122.
 Ex *Theophili* Antiocheni libris III. ad Autolycum contra Christianæ Relig. calumniatores p. 124. 127. 132.
 Ex *Athenagora* apologia sive legatione pro Christianis p. 134. & libro de Resurrectione mortuorum. p. 142.
 Ex *Clementis* Alexandrini admonitione ad Gentes p. 149. Pædagogi libris tribus p. 161. 173. 195. & Stromatum libris septem. pag. 208. 218. 227. 234. 246. 259. 273. Ex octavo quia Logicus magis est quam Theologicus, nihil addidit.
 Ex *Tertulliani* libro de pallio p. 293. de patientia p. 295. de carne Christi p. 301. de Resurrectione carnis p. 307. de præscriptionibus adversus hæreticos p. 319. libro adversus Judæos p. 328. adversus Marcionem libris V. pag. 330. 334. 339. 342. 350. adversus Hermogenem p. 352. adversus Praxeam p. 355. de corona militis p. 361. ad Martyres p. 363. de virginibus velandis p. 365. de habitu muliebri p. 368. adversus Valentinianos p. 369. de poenitentia p. 372. de cultu scæminarum p. 378. libris II. ad Uxorem. p. 382. 383. ad Scapulam Chartaginis præfectum extrema Christianis minitantem p. 386. de testimonio animæ. pag. 388. de anima p. 390. de spectaculis p. 402. de baptismo adversus Quintillam pag. 409. adversus Gnosticos scorpiace de bono Martyrii p. 413. de Idololatria p. 419. de Oratione p. 425. apologetico adversus Græcos p.

428. de fuga in perfecutione ad Fabium p. 447. de exhortatione castitatis p. 449. de pudicitia p. 450. de jejunio p. 452.

Ex *Novatiani* libro de Trinitate, quem sine causa Tertulliano maluit tribuere vir præciarius Abraham Scultetus. p. 456.

Ex Epistola de cibis Judaicis p. 464.

Ex *Hermia* irrisione Gentilium Philosophorum, quem Rousius refert ad sæculum à Christo nato secundum p. 468.

Ex *Origenis* Homiliis XVII. in Genesin. p. 470. Homiliis XIII. in Exodum p. 495. Homiliis XVI. in Leviticum p. 510. Homiliis XXVII. in Numeros p. 536. Ex Homiliis XXVI. in Josuam p. 573. Homiliis IX. in librum Judicum p. 588. Homilia unica in lib. Regnorum p. 596. Ex Pseudepigraphis libris tribus in Jobum pag. 598. 605. 608. Homiliis V. in Psalmum XXXVI. pag. 611. duabus in Psalm. XXXVII. p. 619. totidem in Psalm. XXXIX. p. 624. Ex incerti homiliis duabus in Canticum Canticorum. p. 627. Ex *Origenis* Homiliis IX. in visiones Esaie p. 630. Homiliis XIV. in Jeremiam p. 637. Homiliis XIII. in Ezechielem. p. 651. XXXV. in Matthæum p. 669. Homiliis XXXIX. in Lucam p. 702. Ex homiliis novem in diversos Evangelii locos p. 712. Ex libris decem in Epistolam ad Romanos. p. 715. Ex libris VIII. contra Celsum pag. 759.

Ex *Minutii Felicis* Octavio. pag. 830.

Ex *S. Cypriani* Epistolis LXXXIII. pag. 843. libro de habitu & disciplina Virginum p. 901. de lapsis p. 905. de unitate Ecclesiæ Catholicæ p. 911. de Oratione Dominica p. 914. ad Demetrianum pag. 920. de Idolorum vanitate p. 923. de Mortalitate p. 924. de opere & eleemosynis p. 928. de bono patientiæ p. 931. de Zelo & livore p. 935. de exhortatione Martyrii ad Fortunatum p. 937. de spectaculis p. 940. de bono pudicitæ p. 942.

Ex *Arnobii* disputationum adversus Gentes libris VII. p. 945-983.

Ut de instituto operis utilis & lectu digni melius constet, pauca hæc ex præfatione editoris adscribenda duxi:

LECTORI Sano.

Lectori, quem sanctum cupio, Rationalem, quippe sanum, appello, rationes operis hujus lubens ac festinus offero. Prima sit, illorum subsidium, qui Patres totos vel comparare, vel legere commode nequeant. Secunda, ut mea, & aliorum memoria, sit adiumento, dum relegendo ipsa pauciora,

na, eadem aut plura prius lecta, sed in oblivionem abeuntia, ad memoriam revocantur. Tertia, ut Testes non solum Veritatis, sed & Sanctitatis, confessione, Martyrio, atque adeo ipsa Antiquitatis canitie venerandi, coram oculis hominum palam prostant & luceant: Testimoniorum suorum lumine manifesto commonstrantes, qua sit extra Controversiam (licet in hoc ipfissimo Controversiarum seculo) magna illa pietatis summa, Via nempe Regia, ad supremi Regis palatium. Unica enim semper viguit, sanctis hisce docentibus & attestantibus, Fides in Christum (Deum scilicet in carne manifestatum) & ex Christo fide apprehenso, peccatorum Remissio, & interna Renovatio, atque ex hac Renovatione bonorum operum fructus uberrimi; suavis fragrantia, & hostia Deo accepta, & bene-placentes. Contra quam pietatem, sanctitatem, & sanctitatis officia, licet caro obmurmuret, cum ab hodiernis Doctoribus pressius inculcentur, & iis qui veterem hominem nondum exuerunt, nova imo forte nimia videantur & audiant, nubes hac Testium, eadem Ecclesia antiquissimis & sanctissimis seculis obrinuisse, & à Cathedris ad populum emanasse, suffragiis irrefragabilibus evincet. Ita ut nunc sanctitas potius antiquata, quam non antiqua censei debeat. Idem namque Christus, atque eadem Christianitas, hodie, veri, & in secula. Quartæ, qua præcedentium Rationum, Ratio, & Anima est, ut sententia haec, tanquam Spiritus Sancti scintilla, in unum collecta (necdum lucem præstent, sed &) ignem cælestem in animis legentium intus accendant, qui foras in bona opera erumpens, coram hominibus fulgeat ad Patriæ cælestis Gloriam. Charitatem primam laudat Scriptum, & charitatem ultimam (sive occidentis seculi) tanquam frigescens Scriptum prædamnat. Quam congrua Medicina, qua contrariis per contraria medetur, ut Charitas primitiva qua fervebat, applicetur charitatis postrema qua frigebit, ut frigida ista ab illa fervida, tanquam puer mortuum à propheta vivo, calorem hauriat, vigorem, & vitam.

Exstat etiam similis quædam ἐκλογὴ, quæ Favus Patrum inscribitur, nescio quo auctore sive editore, nam illa jam mihi non ad manus est.

XXXV. HENRICUS CANISIUS, Noviomagensis, Petri Canisii S. I. non frater, ut legas in Scaligeranis, sed fratris filius, Jctus & Canonum in Academia Ingolstadiensis Professor, præter alia a) vulgavit bonâ ut creditur fide b) insignem illam veterum scriptorum antea ineditorum

torum collectionem, sub titulo *Antiquarum Lectionum*, Ingolstad. 1601. 1602. 1603. 1604. sex voluminibus in 4. defunctus post An. 1609. Scripta in hac συναγωγή obvia secundum ordinem editionis Ingolstadiensis recensent Antonius Possevinus in Apparatu Theologico, Valerius Andreas in Bibliotheca Belgica, & in Lexico Lud. Morerius, & diligentius etiam Philippus Labbeus in Bibl. nova MSS. p. 152. sqq. & Doctor quondam meus Thomas Ittigius, ὁ μακαρίτης libro de Bibliothecis Patrum p. 577. sqq. Cum autem tanta esset hujus operis raritas, ut sexaginta amplius veniret Joachimicis, si usquam alicubi reperiretur, laudatum fuit studium V. C. JACOBI BASNAGII, qui illas Antiquas Lectiones, sed ordine digestas temporis quo scriptores vixere, & prolegomenis dissertationibus ac notis passim illustratas, emendatiores quoque hinc inde variisque egregiis priscis monumentis auctas recudi curavit, luculentis ac nitidis typis Westenianis Amst. 1725. fol. quatuor Voluminibus, auctore interim dum opus excuditur defuncto c) Hagæ Comitum, ubi munus Pastoris Ecclesiæ Gallicanæ gerebat 21 Dec. A. 1723. Addidit etiam quæ singulari tomo velut auctarium Canisiano operi subjunxerat PETRUS STEVARTIUS Leodius d) Theologiæ in eadem Academia Ingolstadiensi professor, Ingolstad. 1616. 4. & quorum elenchum dederunt laudati viri, Ittigius p. 605. & Labbeus p. 164. Quamquam autem multi fortasse peroptent mecum ut viri eruditi qui collectiones veterum scriptorum, ut Dacherii, Mabillonii & aliorum recudi curarunt egregio & laudatissimo studio, iidem servassent paginas priorum editionum, quæ passim in Historicorum & Criticorum scriptis allegantur, ut loca consulentibus lectores longa inquirendi molestia sublevarentur: cum ordo scriptorum chronologicus possit rectius & commodius notari indice aliquo, & notæ ac prolegomena aliaque monumenta vel separatim adjici, vel sine recepta-

- a) Alia ab H. Canisio edita referunt Franciscus Swertius in Athenis Belgicis pag. 324. & Valerius Andreas in Bibl. Belgica p. 344.
- b) Scaligerana: *H. Canisius en ses VI. volumes a des bonnes choses & aussi de grandes badineries, multa futilia. Il a tout en de saint Gal, je ne crois pas qu'il ait rien de falsifié.*
- c) Jac. Basnagii elogium & scriptorum ab eo editorum Catalogus, tomo primo Lectionum Canisianarum editionis Amst. præmittitur. Catalogum scriptorum dabit etiam Diarium Hagense, Europe savante An. 1719. mensis Augusto p. 206. sq.
- d) Alias Stevartii lucubrationes referunt Valerius Andreas, & Swertius qui testatur A. C. 1621. diem obiisse supremum.

ceptarum paginarum interceptione interferi. Attamen quoniam aliud placuisse videmus nuperis editoribus, superest ut quod ad Canisium attinet indice duplici studiosis succurram, exhibeamque recensionem editionis Basnagianæ, e) collatæ cum Ingolstadiensi, adscriptis utriusque paginis, & deinde indicem alphabeticum omnium in utraque comprehensorum monumentorum subjungam. Literæ *Ste.* collectionem Stevartianam denotant.

Thesaurus monimentor. Ecclesiast. Amsterd.
1725. fol.

1	TOM. I. SEC. III. A. C. 230. Excerpta ex li- Edit. Nov.
bro <i>S. Hippolyti</i> Episcopi Portuensis de Theologia & incarnatione, contra Beronem & T. I. pag.
Helicem: quæ Latine ex <i>Francisci Turriani</i>
versione Canisius exhibet, sed Græce & Lat.
ex Sirmondi ac Combesii dat Basnagius.
Confer Hippolytum meum T. 1. p. 225. | Vet.

pag.

13 T. V. 153 |
| 2 | A. C. 250. <i>S. Gregorii Thaumaturgi</i> expositio
fides & anathematismi XII. Græce & Lat.
cum fragmento ex narratione <i>Germani</i> CPol.
ad Anthimum de Synodis & hæresibus. | 26 T. III. 1 |
| 3 | SEC. IV. A. C. 340. <i>Serapionis</i> , Episcopi
Thmueos, liber contra Manichæos. <i>Tur-</i>
<i>riani</i> versionem Canisius dederat, Basna-
gius Græca etiam addidit ex Codice Hol-
steniano Hamb. cujus apographum ad eum
transmisit summe Venerandus noster Jo.
Frid. Wincklerus, Pastor meritiss. Ecclesiæ
Nicolaitanæ. | 43 T. V. 1 |
| 4 | A. C. 360. <i>Titi Bostrensis</i> contra Manichæos
libri III. (quartus desideratur.) Etiam hoc
Ddd dd | cx |

e) de hac possunt quoque consuli Acta Erud. Latina An. 1725. p. 529. An. 1726. p. 1.
&c. Germanica part. 105. 107. 112. &c. Jo. Clericus Bibl. veteris & novæ Tom. XXIII
seq. Unschuldige Nachrichten von Alten und Neuen in Theologischen Sachen An.
1725. p. 795. 199.

	Ex Turriani versione tantum Canisius dederat, Græca ejusdem laudati Winckleri beneficio Basnagius addidit.	Edit. Nov. T. I. pag.	Vet. pag.
		59 T. V.	36
5	<i>S. Oresii</i> Abbatis de sex cogitationibus libellus Latine.	168 T. V. 2.	951
6	A. C. 370. <i>S. Basilii</i> rationes syllogisticæ contra Arianos, quod Filius in Divinis sit Deus. <i>Turriano interprete</i> . Latine. Incip. <i>Si Filius est natura DEUS, & Pater est natura DEUS</i> . Ejusdem fragmentum contra Eunomium. Incip. <i>Si ingeneratum est substantia</i> .	169 T. V.	166
		171 T. V.	171
7	<i>Eunomii</i> hæretici Confessio fidei Græce cum versione <i>Henr. Valesii</i> . Ejusdem Apologiæ Prologus & Epilogus cum versione <i>Henr. Warthoni</i> . Scholia Eunomii & disputatio Orthodoxi contra eum, Latine ex <i>Turriani</i> versione.	178 <i>deest</i> .	
		181 <i>deest</i> .	
		185 T. V.	172
8	SS. <i>Basilii Magni</i> & <i>Gregorii Naz.</i> expositio de sancta & orthodoxa fide. Incip. <i>Credo in Patrem, Filium & Spiritum S. Trinitatem ὁμοούσιον</i> .	188 T. V.	177
9	<i>S. Gregorii Nysseni</i> Epistola ad Theophilum Alex. Episcopum, contra Apollinarium. Versioni <i>Turriani</i> quam solam Canisius dederat, Basnagius Græca addidit ex edit. Frontonis Ducæi T. II. p. 677. Incip. & <i>μὲν τῆς δὲ τῆς κοσμικῆς</i> .	191 T. V.	161
10	A. C. 380. <i>Didymi</i> Alex. liber contra Manichæos. Versioni <i>Turriani</i> quam itidem solam Canisius exhibuerat, Basnagius adjunxit Græca ex Combefisii auctario novissimo Bibl. Patrum.	204 T. V.	17
11	A. C. 390. <i>S. Joannis Chrysostomi</i> pars Commentarii brevis in Joannem, Latine <i>Gerardo</i>		

	Edit. Nov.	Vet.
<i>Kosſio</i> Tungrenſi interprete. Incipit: <i>quid</i> causa eſt cum reliqui Evangeliſta.	T. I. pag. 218 Stevart.	pag. 518
12 Ejusdem Epistoſta ad Cæſarium cum fragmentis Græcis notisque tum aliorum eruditiorum tum Viri Illuſtriſſi. Scipionis Marchionis Maffei.	233 deefſ.	
13 SEC. V. A. C. 440. <i>Baſilii</i> Seleuciensis demonſtratio adverſus Judæos de adventu Chriſti. Latine ex <i>Turriani</i> verſione Stevartius protulerat. Græca Baſnagius addidit ex edit. Claudii Dausqueji.	240 Stev.	405
14 A. C. 444. <i>Tironis Proſperi</i> Aquitanici Chronicon ab Adamo ad mortem Valentis, ex edit. Labbei in Bibl. nova MSS. Chronicon ejusdem à morte Valentis ad A. C. 444. ex editione Caniſiana, Auguſtana, Pithœana: addito quod apud Caniſum deſideratur fragmento Labbeano.	264 deefſ.	
15.16 Chronica Viſtoris Tununenſis *) ab A. C. 445. ad 527. & Joannis Abbatis Biclariensis uſque ad octavum annum Mauricii Imper. <i>Valentiniani</i> III. Imp. conſtitutio pro primatu Sedis Romanæ, in gratiam Leonis Magni, ex Baronio ad A. C. 445.	295 T. I.	134
	321 deefſ.	
	337	
	342 deefſ.	
17 A. C. 460. S. <i>Fauſti</i> admonitio: nec non Fauſti Rhegiensis Episc. Epistolæ ad Ruricium, Lucidum & alios: <i>Lucidi</i> ad Euphronium, Leontium aliosque Gallia Episcopos, qua Prædeſtinationorum damnat errores, Epistoſta ſeu libellus. Item <i>Cæſarii</i> , <i>Eufraſii</i> , <i>Gra-</i>	350 T. V. 2.	423
428

D d d d d 2

ci,

*) *Viſtoris Tununenſis* & *Joannis Biclariensis* Chronica quidem in Caniſii Antiquis Leſtionebus non exiſtant, ſed edidit idem Caniſius Ingolſtad. 1600. 4. Volumen ſingulare, in quo præter hæc duo Chronica occurrit legatio *Linsprandi* Episcopi Cremoſiſis ad Nicephorum Phocam Imperatorem Græcorum, nomine Othonis Magni Imp. Auguſti, nec non *Synodus* Bavarica ſub Taſſilene, Bavaria duce, tempore Caroli Magni.

	Edit. Nov.	Vet.
	T. I. pag.	pag.
<i>ci, Sedati, Taurentii & Viſſorini</i> Epistolæ ad Ruricium Lemovicensem Episcopum.		
18 Ejusdem <i>Ruricii</i> Epistolarum libri duo. Has Epistolas infinitis mendis liberatas Labbeus inferere promisit tertiæ parti suarum Antiquarum Lectionum, sed quæ lucem non viderunt.	373 T.V. 2	440
19 SEC. VI. A. C. 511. Epistola <i>Eugippii</i> Abbatis in vitam S. Severini, ad Paschasium Diaconum. Exstat & apud Bollandum A&T. Sanctior. 8. Januar. T.I. pag. 484.	411 T.VI.	455
20 A. 530. <i>Cogitosus</i> de S. <i>Brigida</i> Scotæ quæ A. C. 521. obiit.	416 T.V. 2	625
21 A. 540. <i>Zacharia</i> Mytilenensis brevis disputatio adversus Manichæos, Latine ex Turriani versione.	428 T. V.	143
22 A. 570. <i>Anastasi</i> Antiocheni Orationes quinque Latine, 1) de SS. Trinitate, 2) de incircumscripto, 3) de Incarnatione, 4) de passione. 5) de Resurrectione: <i>Turriano</i> interprete.	436 Stev.	463
23 <i>Anastasi</i> Sinaitæ Oratio de sacra Synaxi, Græce & Lat. Hanc ex Bavarico Codice Canisius dederat, sed Basnagius illam repræsentat ex edit. Combefisiana recensita ad Codices Regiæ Bibl.	465 T. III.	67
24 Ejusdem Oratio in sextum Psalmum, Græce & Latine. Eadem ex alio Codice, Græce & Latine ex edit. Combefisiana Tom. I. Auctarii novi p. 943.	480 T. III.	87
25 A. 580. <i>Evagrii</i> Abbatis contra eos qui sanguinem animalium immundum, & carnem mundam judicant.	502 deest.	
26 ad 29 SEC. VII. A. C. 605. <i>Leontii</i> Byzantini Monachi libri III. contra <i>Eutychianos</i>	522 T.V. 2	553

	Edit. Nov.	Vet.
	T. II. pag.	pag.
42 A.C. 745. <i>S. Zacharie</i> Pontificis sex cum dimidio capita ex libro III. Dialogorum <i>St. Gregorii M.</i> Græce & Lat.	89 T. III.	24
43 A.C. 765. Vita sive potius Hodoeporicon <i>S. Willibaldi</i> , Episcopi Aichstadiani, scriptum à Sanctimoniali <i>Heidenheimensi</i> .	105 T. IV. 2.	481
	117	695
44 Vita sancti Confessoris & Abbatis <i>Wunibaldi</i> Fratris <i>St. Willibaldi</i> , scripta ab eadem Sanctimoniali <i>Heidenheimensi</i> .	125 T. IV. 2.	516
45 A.C. 770. Vita <i>S. Lamberti</i> Martyris, Episcopi Trajectensis, auctore <i>Godeschalco</i> . Item Revelatio <i>St. Lamberti</i> , eodem Auctore.	138 T. II.	172
46 A.C. 780. Collectio Historica Chronographica ex Anonymo qui sub <i>Alexandro Severo</i> vixit; collectore Gallo quodam <i>Caroli M.</i> temporibus.	154 T. II.	579
47 Collectio Historica Chronographica ex <i>Idacio</i> & aliis, eodem Collectore.	165. 183.	
48 Collectio Historica Chronographica ex <i>Toromacho</i> (<i>Gregorio Turonensi</i>) & aliis, eodem Collectore.	195	
49 A.C. 780. <i>S. Willibaldi</i> Episcopi Aichstadiani Liber de Vita <i>St. Bonifacii</i> Martyris Germanorum Apostoli, Archiepiscopi Moguntini.	232 T. IV. 2.	341
50 Collectanea incerti Auctoris contra <i>Severianos</i> ; Latine.	253 T. IV.	232
51 A.C. 781. Epitome Canonum quædam <i>Adrianus I.</i> summus Pontifex <i>Carolo M.</i> Romæ obtulit.	266 T. VI.	413
52 A.C. 785. <i>Esberii</i> Episcopi Uxamensis & <i>Beati</i> presbyteri adversus <i>Elipandum</i> Archiep. Toletanum libri duo de adoptione Christi Filii Dei, ex Biblioth. Toletana.	297 Stevart.	17
b. Supplementum ad <i>Aluini</i> librum de virtutibus		tibus

		Edit. Nov. T. II. pag.	Vet. pag.
	tibus & octo vitiis principalibus. Cum Alcuini epitaphio &c.	376 T. VI.	411
53 a.	A.C. 790. <i>Flacci Alcuini</i> Epistolæ LXVII.	384 T. I.	I
b.	Ejusdem Epistola ad Eanbaldum Archiepiscopum Eboracensem ex edit, V. C. Justi Fontanini.	449 <i>deest.</i>	
c.	Ejusdem Epistola de confessione peccatorum facienda ad pueros S. Martini.	454 T. V. 2	323
d.	Ejusdem Homilia in Natalem S. <i>Willibrordi</i> Archiep. item ejus liber de vita & rebus gestis St. Willibrordi carmine conscriptus & Elegia in St. <i>Willigisum</i> parentem St. Willibrordi.	460 T. VI. 463-470	345
e.	Carmina incerti Auctoris de Carolo M. & Leonis Pontificis ad eundem Carolum adventu, incip. <i>Rursus in ambiguos.</i>	474 T. VI.	521
f.	<i>Flacci Albini</i> seu <i>Alcuini</i> Dialectica & Grammatica.	488 T. V. 2 506	960
g.	Ejusdem epistola de illo Canticorum loco VI. 7. <i>Sexaginta sunt Regine & octoginta Concubinae</i> , ut & ejusdem, sive <i>Amalarii</i> potius Epistola de cerimonia Baptismi ad Carolum M.	540 T. VI. 543	366
54	SEC. IX. A. C. 810. <i>St. Nicephori</i> Patriarchæ Constantinopolitani Opuscula quatuor contra Iconomachos, Latine, Francisco Turriano interprete.	part. 2 T. IV	253
55	A. C. 814. Benedictio DEI ex <i>Cassiodoro</i> & <i>Isidoro</i> , ab Anonymo ad Bathuricum Episcopum Ratisbon.	4 21 Stevart.	799
56	Fragmentum Annalium Francicorum ab A.C. 741. usque ad 793. quos Regino Prumiensis se in historia secutum profite tur.	48 T. III.	190
57	A. C. 820. <i>Theodulphi</i> Abbatis Floriacensis Elegiæ Epistolares de suo Exilio ad Mo-		

	doinum Episcopum & Aigulfum. Item Mo-	Edit. Nov.	Vet.
	doini Epistola Responsorialia Elegiaca.	T.II. pag.	pag.
		part.2. 65	T.V.2 879
58	Ejusd. Theodulfi & Jonæ Aurelianensis at-		
	que aliorum Poëmata.	72 T. VI.	504
59	A. C. 825. <i>Halitgarii</i> Episcopi Cameracen-		
	sis de Vitiis & Virtutibus & ordine pœni-		
	tentium libri V. ad Ebonem Archiep. Rhe-		
	mensem.	87 T. V.2	227
60	Liber <i>Pœnitentialis</i> ex Scrinio <i>Romano</i> Eccle-		
	siæ, statuta Canonum de officio. Sacer-	121 Stevart.	693
	dotum, ex libro secundo Burchardi.		
61	a. Antiquus Pœnitentialis Romanus ab <i>Ha-</i>		
	litgario exscriptus,	132	
	b. Pœnitentiale Halitgarii sive alterius incer-		
	c. ti auctoris una cum Epistola <i>Hormisdæ</i>		
	Papæ.	141 T.V.2	285
62	Excerptum ex libro <i>Prosperti</i> , quantum re-		
	medii habeat confessio peccatorum.	145	
63	Epistola <i>Gregorii M.</i> ad Secundinum.	146	
64	S. <i>Isidori</i> Epistola ad Masonem Episcop. de		
	restauracione Sacerdotis. Sententiæ con-	147	
	tra immunditiem. Excerpta ex regula		
	<i>S. Fructuosi.</i>	150	
65	S. Isidori de conversis, sive ad Monachos.	153 T.V.2.	305
66	A. C. 840. Vita <i>Sole</i> Angli, Abbatis in So-		
	lenhoven, scripta ab <i>Enmenoldo</i> Diacono,	165 T.IV.2.	544
	præmissio hymno & Epistola Ermanrici.		732
67	Poëmata <i>Walafridi Strabi</i> , sive <i>Strabonis</i> .	183 T. VI.	546
68	Ejusd. Hortulus ad Grimoldum, Cœnobii		
	S. Galli Abbatem.	266 T. VI.	672
69	Ejusd. sermo de subversione Hierusalem, in		
	Cap. XIX. Lucæ.	277 T. VI.	331
70	A. C. 854. Pœnitentiale <i>Rhabani</i> Archiep.		
	Mogunt.	293 Stev.	635
71	A. C. 855. Martyrologium <i>Rhabani</i> , Episto-		

	Edit. Nov.	Vet.
lam & versus ad Grimoldum Abbatem Ba-	T. II. pag.	pag.
fnagius è Mabillonio pag. 290. addidit.	part. 2. 314	T. VI. 688
72 Synodus Regia <i>Ticina</i> , & de ea M. Velferi	361	T. V. 2 674
admonitio.		951
73 Conventus <i>Ticinenfis</i> .	369	
74 Genealogia <i>Caroli M.</i> auctore Anonymo.	372	T. V. 2 688
75 A.C. 869. <i>Photii</i> Patriarchæ CPol. Epistol.		
integra ad Michaëlem Bulgarorum Regem,	382	<i>deef.</i>
Græc. & Lat. ex Montacutii edit. Præmissa		
illius particula quam ex Turriani versione	379	T. V. 183
folam Canisius ediderat.		
76 Ejusd. Photii Dissertationes sex de Divinitate,		
incarnatione &c. Græce & Latine. Cani-		
sius Latine tantum exhibuerat ex Turria-		
ni versione. Sed (exceptâ primâ) Græcas		
quoque & tertiam integriorem Bafnagius		
adjunxit, acceptas à V. C. Claudio Cape-		
ronnierio, cujus etiam accedunt notæ.	420	T. V. 189
77 Photii liber de Voluntatibus Gnomis in		
CHristo, Græce & Latine, cum ejusdem		
Caperonnierii notis.	439	Stewart. 437
78 Stewartii Dissertatiuncula de scriptione		
Photiana.	459	Stev. 453
79 <i>Theodori</i> Hagiopolitani Disputationes tres:		
I. De nomine DEI. II. De Deo & Deitate.		
III. cum Nestoriano. Latine Turriano in-		
terprete.	467	T. IV. 281
80 <i>Theodori Abucara</i> Tractatus de Unione & in-		
arnatione; Græce ex MS. Bodlejano		
Oxon. cum versione Andreæ Arnoldi, ex		
edit. Parisiens. 1685. 8.	474	<i>deef.</i>
81 A. C. 870. Martyrium <i>S. Desiderii</i> Viennen-		
sis in Gallia Episcopi ab <i>Adone</i> collectum.	T. II. part. 3. T. VI.	444
82 A. C. 875. <i>Anastasi</i> Abbatis Liber contra	4	
Judæos, Latine, Turriano interprete. In-		

	cip. <i>Regnum quod DEUS promisit se daturum Christo.</i>	Edit. Nov. T. II. pag. part. 3. 12	Vet. pag. 123
83	A. C. 881. Collectanea contra Judæos.	41	Stevart. 415
84	Collectanea de quibusdam Hæresibus.	49	Stevart. 430
85	A. C. 884. De Gestis <i>Caroli M.</i> Libri duo scripti à quodam Monacho S. Galli.	57	T. I. 360
86	A. C. 894. Martyrologium <i>Nothkeri Balbuli</i> , Monachi S. Galli.	89	T. VI. 761
87	Epigrammata seu Hymni sacri illustrium virorum Monasterii S. Galli.	190	T. V. 2 728
88	Carmina <i>Salomonis</i> Episcopi ad Dadonem Episcopum, <i>Waldramni</i> ad Salomonem.	239	T. I. app. 15 31
89	A. C. 895. Vita <i>S. Gregorii M.</i> ab incerto Auctore conscripta.	256	T. VI. 461
90	A. C. 896. Vita <i>S. Walpurgis</i> Virginis & Abbatissæ Heidenheimensis scripta à Wolfhardo presbytero Monacho Hasenrietano.	265	T. IV. 2 720
91	SEC. X. A. C. 910. Vita <i>S. Burchardi</i> Herbipolensis Episcopi, Auctore, Anonymo.	T. III. 5	T. IV. 2 651
92	Synodus <i>Engilenheimensis</i> A. 948.	9	T. V. 2. 1057
93	Synodus <i>Augustana</i> , A. 952.	11	T. V. 2. 1053
94	A. C. 985. Vita <i>S. Willibaldi</i> Episcopi Aichstadiani, Auctore Anonymo.	16	
95	A. C. 990. Chronicon <i>Hippolyti</i> Thebani; Græce & Latine. Editionem Canisianam ex Lambecio & Schelstrateno auxit Basnagius.	26	T. III. 35
96	A. C. 1000. <i>S. Adalberto</i> Pragensi Episcopo, Prussorum, Boëmorum, Polonorum & Hungarorum Apostolo, Auctor æquævus cum fragmentis ex alia ejus vita, ex Chronico Magdeburgensi, Chronico Ademari Monachi Ecolismensis, & ex libello de Translatione Sanctorum Abundii & Abundantiani.	45	T. V. 2 332

		Edit. Nov. T.III. pag.	Vet. pag.
97	De <i>Adalbaida</i> conjuge Ottonis I. libri duo, Auctore familiari ejus, ut videtur <i>Odilone</i> Cluniacensi.	73 T.V. 2	398
98	A.C. 1010. <i>Meginfredi</i> Magdeburgensis Præpositi de vita & virtutibus B. <i>Emmeramni</i> liber unus.	88 T. II.	1
99	A.C. 1010. <i>Arnolfi</i> ex Comitibus de Cham & Vochburg, Monachi S. Emeramni de Miraculis beati <i>Emmeramni</i> Libri duo.	104 T. II.	35
100	A. C. 1045. Panegyricus <i>Wiponis</i> carminæ scriptus ad Heinricum III. Imperatorem, Conradi Imperatoris filium.	164 T. II.	191
101	A.C. 1050. Vita Sanctorum <i>Kiliani</i> , Episcopi Wirtzburgensis <i>Kolomanni</i> Presbyteri & <i>Totnanni</i> Martyrum, auctore Anonymo.	174 T. IV. 2	628
102	Vita S. <i>Guntheri</i> Thuringi Monachi Althahensis, qui S. Stephani Hungarorum Regis cognatus fuit, demum Eremitæ, auctore Anonymo.	185 T. II.	566
103	<i>Hermann</i> i Contracti, Comitis de Vöringen Majoris Augiæ Monachi Chronicon, ab Orbe condito ad A.C. 1054.	195 T. I.	431
104	A.C. 1054 <i>Humberti</i> Sylvæ Candidæ Episcopi adversus calumnias <i>Michaëlis</i> Patriarchæ Constantinop. liber unus. Ejusdem liber alius contra <i>Nicetam Pemonium</i> , cum relatione brevi rerum Constantinopoli ab Apostolicæ sedis Legatis gestarum. <i>Niceta</i> liber contra Latinos præmittitur, Latine.	281 T.VI	114
105	A.C. 1065. Vita Nobilis viri <i>Henrici à Zwi-faltach</i> , in Monasterio Ochsenhusano Prioris, scripta à Monacho Ochsenhusano.	308	331 T.V. 2 670
106	A.C. 1074. <i>Ozbloni</i> Fuldenfis Presbyteri Libri duo de Vita S. Bonifacii, Germanorum Apostoli Archiepisc. Mogunt.	337 T.IV. 2	393
		107 S. An-	

		Edit. Nov.	Vet.
		T. III. pag.	pag.
107	A. C. 1082. <i>S. Anselmi</i> Lucensis Episcopi libri duo contra <i>Guibertum</i> Antipapam pro defensione Gregorii VII.	372 T. VI.	202
108	Ejusdem Collectanea, de Ecclesiæ facultatibus potestati Regis aut Cæsaris non subiectis.	389	
109	A. C. 1090. Statuta Canonum de officio Sacerdotum, incerto collectore.	397	
110	A. C. 1095. <i>Menologium</i> Græcorum, ex Bibl. & versione Cardinalis Sirleti cum indice Sanctorum Alphabetico.	412 T. II. T. III. part. 2.	731
111	SEC. XII. A. C. 1120. <i>Udalscalci</i> Narratio de controversis inter Hermannum Episcopum Augustanum & Eginonem Abbatem S. Udalrici, una cum Epistolis <i>Paschali</i> Papæ quinque, <i>Arnoldi</i> Moguntini Archiep. tribus, & <i>Eginonis</i> quatuor.	6 T. II.	205
	A. C. 1120. Carmen de itinere & obitu <i>Eginonis</i> Abbatis S. Udalrici Augustæ Vin- del.	21	
112	A. C. 1145. Vita & res gestæ <i>S. Henrici</i> I. Imperatoris, incerto Auctore.	27 T. VI.	400
113	A. C. 1151. Libri tres de vita beati <i>Orbani</i> Episc. Bambergensis, Pomeranorum Apostoli, auctore Anonymo, una cum quibusdam Epistolis <i>Paschali</i> , <i>Calixti</i> , & <i>Innocentii</i> Pontificum & <i>Bolislai</i> Polonorum Ducis: ut & <i>Imbraconis</i> , Herbip. Episcopi Oratio in funere S. Othonis.	40 T. II.	235
114	Vita & passio <i>S. Tyemonis</i> sive <i>Theodamari</i> Archiep. Salisburg. Auctore æquævo.	103 T. IV.2	666
115	A. C. 1160. <i>Metelli</i> Tegerseensis Quirinalia sive Odæ & Eclogæ in laudem <i>S. Quirini</i> Martyris.	117 T. I. app.	37

		Edit. Nov.	Vet.
		pag.	pag.
116	A.C. 1165. Fragmentum ex libro contra <i>Folmarum</i> .	200	243
117	A.C. 1166. Officium de <i>S. Carolo</i> Magno.	208	438
118	A.C. 1167. Brevis Relatio de origine, fun- datione & progressu Monasterii Windber- genfis in Bavaria, Ord. Præmonstratenfis.	211	400
119	Chronicon incerti auctoris à Nativitate Do- mini usque ad annum Christi 1167.	219	717
120	I. Descriptio Urbis & Monasterii Salis- burgensis ex Mabillonii T. IV. Am- lect. p. 63. Monumenta Salisburgensia, collecto- re Joanne Steinhausen, Senatore Sa- lisburg.	278	<i>deest.</i>
	II. De Episcopis Salisb. <i>S. Ruperto</i> , Bava- riæ Apostolo, <i>S. Virgilio</i> , Apostolo Ca- rinthiæ, Eberhardo Norico, <i>S. Hart-</i> <i>wico</i> , St. Gebehardo, Auctore <i>St.</i> <i>Eberhardi</i> discipulo.	282	247
	III. Historia S. Rudberti Episc. Salisb. Vita S. Erendrudis Abbatissæ Nuber- genfis. Vita S. Rudberti I. Episc. Salisb. au- ctore S. Eberhardi Discipulo.	319	1107
	IV. Historia de Miraculis <i>St. Vitalis</i> .	340	1139
	V. Vita <i>S. Virgilii</i> Episc. Salisb. Vita <i>S. Eberhardi</i> Archiep. Salisb. De <i>S. Hartwico</i> Archiep. Salisb. De corpore <i>S. Marini</i> Episc. Turon.	347 395 408 419 423	1023 1173 1194 1215
	VI. Aliqua de summo Templo <i>Salisbur-</i> <i>gensis</i> . Catalogus Episcoporum <i>Salisb.</i> Vita <i>S. Gebehardi</i> Archiep. Salisburg. fundatoris Eccl. Admuntensis.	426 430 434	1224 1227
	VII. A. C. 1190. <i>Arnonis</i> annotatio sive Index Donationum.	452	484
			<i>Arnonis</i>

	Edit. Nov.	Vet.
	T. III. pag.	pag.
IIX. Donationes factæ Ecclesiæ <i>Saliburgensi</i> .	462 T.VI.	147
IX. Chronicon <i>Saliburgense</i> ab An. C. 580. ad 1475. ex Bibl. Alberti Hungari.	478	1252
Episcoporum <i>Chiemensium</i> Catalogus.	494	1284
121 A. C. 1194. <i>Friderici I.</i> Imperatoris cognomento <i>Barbarossa</i> Expeditio Asiatica, ab auctore æquævo conscripta.	499 T.V. 2	44
122 A. C. 1195. Vita <i>S. Maqbeildæ</i> Abbatissæ in Dieffen & postea Oettilstetten, auctore <i>Engelbardo</i> Abbate in Lankhain.	532 T.V. 2	8
123 A. C. 1198. <i>Ekerbardi</i> Decani St. Galli de vita B. Notkeri cognomento <i>Balbuli</i> , ejusque canonizationis processus.	552 T.VI.	934
124 A. C. 1200. Historia de <i>Guelphis</i> Principibus, auctore Altorfensi, sive <i>Weingartensi</i> , Monacho.	579 T.III.	579
125 Chronicon <i>Weingartense</i> à Christo nato ad An. 1197.	593 T.L.	177

TOMO IV.

T. IV.

126 SÆC. XIII. A. C. 1210. <i>Guntberi</i> Monachi Historia Constantinopolitana sub Balduino.	5 T.V. 2	358
127 A. C. 1230. Descriptio Terræ sanctæ, Auctore <i>Burebardo</i> de Monte Sion.	9 T.VI.	297
128 <i>Jacobi de Vitriaco</i> Præfatio in historiam Orientalem & Occidentalem.	27 T.VI.	1323
129 A. C. 1252. Tractatus contra <i>Græcorum errores</i> de processione Spiritus S. de animabus defunctorum, de Azymis & fermento, de obedientia Rom. Ecclesiæ.	33 Stevart.	535
130 Constitutiones Concilii <i>Viennensis</i> . A. 1267.	82 T. I.	464
131 Concilii <i>Saliburgensis</i> A. 1274.	87	
132 A. C. 1282. De Vita & miraculis <i>St. Erminoldi</i> Abbatis Prusevingensis, libri duo A. C. 1289.	93 T. II.	508
		133 A.C.

		Edit. Nov.	Vet.
		T.IV. pag.	pag.
133	A.C. 1289. <i>Theodorici Turingi Libri octo de S. Elizabeth, Andree Regis Hungarorum filia.</i>	116 T.V. 2	147
134	A.C. 1297. <i>Acta S. Albani Martyris, Auctore ut videtur Sigeardo, item alia Acta ejusdem Albani, incerto auctore.</i>	157 T.V. 2	648
135	<i>Annales Heinrici Steroni Altahensis ab anno 1152. qui est Friderici Imp. primus, usque ad Rudolphum Habsburg. & inde deinceps ad A.C. 1297.</i>	172 T. I.	229
136	<i>Annales Eberhardi Altahensis ab Imperatore Rudolpho Habsp. sive ab An. 1273. ad 1305.</i>	216 T. I.	307
137	SEC. XIV. A.C. 1306. <i>Vita S. Walpurgis Virginis & Abbatissæ Heidenheimensis, scripta à Philippo Præsule Aichstadiario.</i>	238 T.IV. 2	563 605.628
138	<i>Concilia bina Saliburgensia A.C. 1310.</i>	251 T. I.	470
139	A.C. 1310. <i>Andronici Comneni Constantinopolitani Dialogus contra Judæos, Joanne Livinejo interprete.</i>	261 Stevart.	263
140	<i>Guilielmi de Baldensel Hodoëporicon ad Terram sanctam an. 1336. una cum Epistola ad Petrum Abbatem aulæ Regiæ, Ord. Cisterciensis.</i>	332 T.V. 2	96
141	<i>Itinerarium Rudolphi de Framenysberg in Palæstinam ad montem Sinai & in Egyptum. A.C. 1346,</i>	358 T.VI.	320
142	A.C. 1350. <i>Barlaami de Seminaria Episcopi Gyracensis Epistolæ & Alexii Calocheti, Demetriique Theffalonicensis ad Barlaamum de Unione cum Rom. Ecclesia & Processione Spiritus Sancti, Latine nescio quo interprete.</i>	369 T. VI.	4
143	<i>Ethica secundum Stoicos, Auctore eodem Barlaamo, itidem Latine.</i>	405 T. VI.	80
144	SEC. XV. A.C. 1422. <i>Anonymi Epitome bellorum à Christianis Principibus pro re-</i>		

		Edit. Nov. T.IV.pag.	Vet. pag.
	cuperatione Terræ sanctæ susceptorum, in qua etiam descriptio Palæstinæ & multa de Mahomete; ab incerto auctore conscripta.		
145	<i>Huffica.</i>		
146	I. Oratio <i>Joannis Ragusini</i> , Ordinis Prædicatorum Procurator Generalis in Concilio Basileensi, de communione sub utraque specie. A.C. 1433.	426 T. VI.	251
147	II. <i>Egidii Carlerii</i> Decani Ecclesiæ Cameracensis Oratio in Concil. Basil. de corrigendis peccatis publicis A. 1433.	467 T.III.app. 1.	
148	III. Oratio <i>Henrici Kalteisen</i> Dominicanus, Professoris S. Theol. de libera prædicatione Verbi Dei. An. 1433.	566 T.III.app.289	
149	IV. Oratio <i>Johannis de Polemar</i> , Archidiaconi Barcinonensis, Apostolici Palatii causarum auditoris de civili Dominio Clericorum A. 1465.	628 T.IV.part.2.1	
150	De fundatione Ecclesiæ <i>Ilminensis</i> & <i>Tegernseensis</i> & de translatione sancti Altaris. Item, fragmentum Chronicon <i>Thaddæi</i> Scotorum Abbatis Ratisbonæ, de S. Kiliano S. Virgilio & St. Lullo. A. C. 1457.	710 T.IV.part.2 229	
151	Disputatio Capituli Ecclesiæ <i>Pragenfis</i> cum <i>Rokyzana</i> de Hussiticis controversiis, A.C. 1465. coram Gyrzikone seu Georgio Rege Bohemiæ.	751 T.IV.2 471 752	
152	Sec. XVI. A. C. 1509. Descriptio Terræ Sanctæ, auctore <i>Anselmo</i> , Ord. Minor.	753 T. III. app. 466	
153	Actus sive Processus Canonizationis <i>B. Norikeri</i> A.C. 1514.	779 T. VI. 1289	
154	Catalogus Scriptorum contra Judæos ex Bibliotheca Theologica <i>Johannis Molani</i> . An. 1580.	796 T. VI. 1000	
		816 Stevart. 415	

	Edit. Nov.	Vet.
155 De vita <i>S. Gebhardi</i> Constantiensis Episcopi libri duo per <i>Felicem Manilium</i> . A. C. 1511.	T. IV. pag. 822 T. VI.	pag. 477
156 <i>Edmundi Campiani</i> S. I. Epistola ad Richardum Cheneum, Episc. Glocestrensem.	<i>deest</i> T. I.	125

I N D E X

In CANISII Lectiones Antiquas & STEVARTII
Collectionem Alphabeticus.

- Fragmenta ex libello de translatione SS. Abundii & Abundantiani num. 96.
Fragmentum ex Chronico Adamarii num. 96.
Adamannus Scotus. n. 33.
Ado. n. 81.
Adriani I. Canonum epitome oblata Carolo M. n. 51.
Alcuinus n. 53.
Althelmus n. 34.
Amo n. 120.
Anastasius Antiochenus n. 22.
Anastasius Abbas n. 82.
Anastasius Sinaita n. 23. 24.
Andronicus CPol. n. 139.
Anonymi contra Græcos n. 129.
de officio Sacerdotum n. 109.
Collectio historico Chronogr. n. 46. 47. 48.
Chronicon ad A. 1167. n. 119.
de terra sancta, Mahomete &c. 144.
Annales Francici ab An. 761. ad 793. n. 56. Benedictio DEI ex
Cassiodoro & Isidoro n. 55.
Anselmus Lucensis n. 107. 108.
Anselmus de terra sancta n. 152.
Arnolfus ex Comitibus n. 99.
Guil. de Baldensel n. 140.
Barlaamus n. 142. 143.
S. Basilius Magnus n. 6. 8.
Basilius Selenciensis n. 15.
Beatus contra Elipandum n. 52.
Bedæ acta S. Cuthberti n. 39.
Burchardus de monte Sion n. 127.
Calixtus Papa n. 113.
~~Claudius Capperonier~~ n. 35.
~~Edm. Campianus~~ n. 156.
Ægidius Carlierius n. 147.
Sangallensis de vita Caroli M. n. 85.
Caroli M. Genealogia n. 74.
Officium de S. Carolo n. 117.
Canonum epitome oblata ab Adriano I. n. 51.
Cassiodorus n. 55.
Clementes Episcopi n. 120.
S. Chrysostomus n. 11. 12.
Cogitosus n. 20.

- B. Columbanus n. 36. 87.
 Concilia Augustanum n. 93. Engilnheimense n. 92. Salisburg. n. 131. 138. Ticinense n. 72. 73. Viennense n. 130.
 Jo. Damascenus n. 40. 41.
 Desiderius Episc. Cadurcenus n. 30.
 Didymus Alex. n. 10.
 Eberhardus Althahensis n. 136.
 Eckerardus n. 123.
 Eginon n. 111.
 Adversus Elipandum n. 52.
 Engelhardus n. 122.
 Ermenoldus n. 66.
 Etherius n. 52.
 Evantus Abbas n. 25.
 Eugippius n. 19.
 Eunomius n. 7.
 Faustus Rhegiensis n. 17.
 Contra Folmarum n. 116.
 Rudolphus de Frameynsperg n. 141.
 De Friderici I. Barbarossæ expeditione Asiatica n. 121.
 S. Gallus confessor n. 37.
 Illustrium virorum monasterii S. Galli carmina n. 87.
 Gregorius Papa n. 42. Ejus Epist. ad Secundinum n. 63.
 Gregor. Naz. n. 8.
 Gregorius Nyss. n. 9.
 Gregorius Thaumaturgus n. 2.
 De Guelfis Principibus n. 125.
 Guntherus Monachus n. 126.
 Collectanea de quibusdam hæresibus n. 84.
 Halitgarius n. 58. sq.
 Heidenheimensis Monialis n. 43. 44.
 Hermannus Contractus n. 103.
 S. Hippolytus Portuensis n. 1.
 Hippolytus Thebanus n. 95.
 Hormisdæ Papæ Epistola n. 61.
 Humbertus Sylvæ Candidæ Episc. n. 104.
 Hussitica n. 145. disp. Prag. cum Rokyzana n. 151.
 Idacius n. 47.
 Isidorus n. 55. de conversis n. 65.
 Epistola ad Masonem n. 64.
 Henr. Kalteisen n. 148.
 Ilmenis Eccles. n. 150.
 Innocentius Papa n. 113.
 Joannes Biclariensis n. 16.
 Collectanea contra Judæos n. 83.
 Catalogus scriptorum contra Judæos n. 154.
 Leontius Byz. n. 26. 27. 28. 29.
 Leontius Cyprius n. 38.
 Fragm. ex Chronico Magdeb. n. 96.
 Felix Manilius n. 155.
 Martyrologium Rabani n. 71. Notkeri n. 86.
 Meginferdus Magdeb. n. 98.
 De corpore S. Martini Turon. n. 120.
 Menologium Græcorum n. 110.
 Metellus Tegerseensis n. 115.
 Michaël Patriarcha CPol. n. 104.
 Nicephorus CPol. n. 54.
 Nicetas Pectoratus n. 104.
 Notkeri Vita n. 123. Martyrologium n. 86. Ejus canonisatio n. 153. 123.
 S. Oresius n. 5.

- Othlonus Fuldensis presb. n. 106.
 Paschalis Epistolæ n. 111. 113.
 Philippus Aichstad. n. 137.
 Photius n. 75. 76. 77.
 Pœnitentiales libelli n. 60. fq. 70.
 Jo. de Polemar. n. 149.
 Prosper. n. 62.
 Tironis Prosperi Chron. n. 14.
 Rabani pœnitentiale n. 70. marty-
 rolog. n. 71.
 Joannes Ragufinus n. 146.
 Ruricius n. 18.
 Monumenta Salisburgensia n. 120.
 Salomo Episcopus n. 88.
 Serapio n. 3.
 Contra Severianos n. 50.
 Henricus Stero n. 135.
Steuartius n. 78.
 Thaddæi Scoti Chron. n. 150.
 Theodoricus Thuringus n. 133.
 Theodorus Abucara n. 80.
 - Hagiopolitanus n. 79.
 Theodorus alius, scriptor vitæ St.
 Magni n. 32.
 Theodulfus n. 57. 58.
 Titus Bostrensis n. 4.
 Toromachus n. 48.
 Udalscalcus n. 111.
 Vita S. Adalberti Pragensis n. 96.
 Adalhaidis n. 97.
 Vita S. Albani n. 134. S. Bonifa-
 cii n. 106. 49. S. Burchardi n.
 91. S. Desiderii Viennensis n.
 81. S. Emmerani n. 98. 99. St.
 Elisabethæ n. 133. Erendruds n.
 120. S. Ermenoldi n. 132.
 S. Gebehardi n. 155. Gregorii M.
 n. 89. S. Guntheri n. 102. Hen-
 rici I. n. 112. III. n. 100.
 Kiliani, Kolomanni & Totnani n.
 101. S. Lamberti n. 45. S. Ma-
 gni n. 32. S. Mechtildis n. 122.
 Notkeri Balbuli n. 123. Othonis
 Bamberg n. 113. Salisburgen-
 um Episc. n. 120. Solæ Angli n.
 66. Tyemonis. Theodomari n.
 114.
 S. Walpurgis n. 137. 90. S. Willi-
 baldi n. 94. S. Vitalis n. 120.
 S. Willibaldi n. 43. Wunibaldi
 n. 44.
 Henrici à Zwifaltach n. 105.
 Jacobus de Vitriaco n. 128.
 Walafridus Strabus n. 67. 68. 69.
 Weingartenensis monachus n. 124.
 Chronicon Weingartense ad A.
 1197. n. 125.
 St. Willibaldus de vita S. Bonifacii
 n. 49.
 Windbergense monasterium n.
 118.
 Wipo n. 100.
 Wolfhardus n. 90.
 Zacharias Mytilenensis n. 21.
 Zacharias Pontifex n. 42.

XXXVI. LUDOVICUS ANTONIUS MURATORIUS Sereniss. Raynaldi I. Ducis Mutinensis Bibliothecæ præfectus, cujus diviti ingenio atque eruditæ industriæ tot alia *) insignia monumenta debet literarius orbis ac debebit, & amplam illam, cujus jam sex tomii prodire rerum Italicarum collectionem, singulariter etiam commemorandus hoc loco est mihi propter volumen, Patavii 1709. 4. ab eo vulgatum cui titulus, *Anecdota Græca* ex MSS. Codicibus eruta, Latine donata (jam A. 1699.) notisque aucta & disquisitionibus. In hoc continentur:

S. Gregorii Nazianzeni Epigrammata sive carmina minora CCXXVIII. ex Bibliothecis Ambrosiana, Paris. & Medicea: cum versione & notis pag. 1-217. Confer Volum. VII. hujus Bibl. pag. 1536. Emendationes quasdam è Codicibus Bodlejanis venerandus atque eruditiss. Jo. Christophorus Wolfius noster inferendas dedit Diario Lipsiensis, cui titulus *neuer Bücher-Saal* parte XIII. p. 27. seq.

Editoris clarissimi disquisitiones tres, 1. de synactis & agapetis p. 218-240.

2 De agapis sublati p. 241-257.

3 De antiquis Christianorum sepulchris p. 258-276.

Firmi Episcopi Cæsareensis (qui Ephesinæ Synodo A. C. 431. interfuit, & A. 439. defunctus successorem habuit Thalassium teste Socrate VII. ult.) Epistolæ XLV. familiares pleræque & non inamoenæ lectu ex Codice Bibl. Ambrosianæ ante annos circiter DCC. scriptæ: cum prolegomenis, versione notisque p. 277-324. Nomina eorum ad quos Firmus scripsit, hæc sunt:

Acacio Episcopo. *Epist.* 19. 35.

Achilli. 1.

Alypio Chorepiscopo. 4.

Anthimo Episcopo. 14.

Armenio Archiatro. 8.

Attico Episcopo. 12.

Aufonio presbytero. 11.

Candidi mentio. 30.

Chiloni Episcopo. 24.

Colosiano. 18.

Cynegio Comiti. 4.

Cyrillo Episcopo (A'ex.) 37.

Cyterio Sophistæ. 2.

Danieli Episcopo. 42.

Didnio. 7.

Domitiano. 33.

Ecdicio. 32.

Eleusinio. 31.

Evandrio Episcopo. 15. 34.

Eupnio. 40.

Eustratio 39. Comiti. 3.

Eutherio. 23.

Fff ff 3

Floren-

*) Vide D. Jo. Fabricii, Theologi Helmst. Bibliothecam T. 6. p. 365. seq.

Florentio. 29.
 Gervatio presbytero. 10.
 Gessio Scholastico. 6.
 Helioni. 28.
 Helladio. 26. 41.
 Inachio. 43. 44.
 Isidoro. 30.
 Lauso. 9. 20.
 Leontio Episcopo. 36.

Olympio. 27.
 Pergamio Chorepiscopo. 45.
 Philetæ. 21.
 Sotericho. 17.
 Thalassio. 16.
 Theodoto Episcopo. 22.
 Valerio Episcopo. 38.
 Volusiano. 25.

Juliani Imp. Epistolæ antea ineditæ quatuor, ex eadem Bibl. Ambrosiana Mediolani : quas cum Muratorii versione dedi etiam Volum. VII. hujus Bibl. pag. 84. seq. Prima ad Alexandrinos exstabat jam in Juliani editionibus, sed majore parte mutila, qualem Rigaltius cum funere parasitico vulgaverat.

Epistola sub *Julii*, qui ab A. C. 337. ad 352. Episcopus Romanus fuit, nomine scripta ad Dionysium Alexandrinum. Incipit: Θευμάζω πυνθάνομεν. p. 341--346. Hanc quanquam Julio tribuit Genadius cap. 2. tamen illi suppositam fuisse ab Eutychianis jam olim notarunt Facundus, Leontius Byz. & Evagrius; atque singulari disquisitione eruditiss. Muratorius probat p. 347--365. Confer Sirmondi ad Facundum notas, & Christiani Augusti Saligii Eutychianismum ante Eutychem p. 140. seq. Apud Eusebium Renaudotum in Historia Patriarcharum Alexandrinorum p. 360. verba quæ in hac Julii Epistola apud Muratorium p. 343. exstant, proferuntur ex Hippolyti Romani Episcopi Epistola ad Dionysium Episcopum Cyprium, ut eruditiss. Mat. Veissierio la Crose observatum.

De *Anecdota Latinis* laudati Muratorii, quorum jam quatuor Tomi lucem viderunt Mediolan. 1697. 1698. 1713. 4. uberius dicere non est nujus loci. Recensentur autem duo primora volumina à B. D. Ittigio lib. de Bibliothecis Patrum p. 962. seq. tertius & quartus in Diario eruditorum Italiæ Tomo XV. p. 1. & 20. seq. & à Memoriarum Trevoltinarum auctoribus A. 1719. p. 251. 280.

Rerum italicarum scriptores ab A. C. 500. ad 1500. ejusdem Muratorii studio vulgari coepti Mediolan. 1723. seq. fol. vel ideo non prætereundi, quod volumine primo præter Historiam Miscellam & Jor-

nan-

nandem sive Jordanum & Paulum Diaconum ex MSS. Ambrosianis, Estensibus, Modoëtiensibus castigatiores, etiam Græcorum scriptorum *Procopii* de bello Gothico libri IV. ex Claudii Maltreti S. I. versione, cum indice vocabulorum Gothicorum, Vandalicorum & Langobardicorum ab Hugone Grotio explicatorum, & excerpta ex *Agathia* ad Gothos pertinentia ex Grotii versione leguntur. Tomo secundo inter alia etiam occurrit *Linprandi* Cremonensis Episcopi ad Græcum Imperatorem Nicephorum Phocam legatio, quam pro Othonibus Augustis & Adelhaida suscepit A. C. 968. De sex voluminibus hujus operis, quæ hæcenus ad nos typis exscripta pervenerunt, consules Acta Erud. A. 1724. p. 1. 49. 377. & A. 1725. p. 433. 437.

XXXVII. *Anecdota Græca sacra & profana* ex Codicibus manu exaratis primum in lucem edita, versione Latina donata & notis illustrata à JOH. CHRISTOPHORO WOLFIO, Pastore ad D. Catharinæ & Scholarcha, Hamburgi 1722. 23. 24. quatuor voluminibus, 8. In hac viri supra laudes collectione, cujus plures indies tomos adhuc à divite & sollerte illius industria expectamus, hæc studiosis lectoribus exhibentur:

- Tomo I.* 1. *Photii* Patriarchæ CPol. liber I. & II. contra Manichæos suæ ætatis, sive Paulicianos, *) ex Codice Holsteniano, qui exstat in hac urbe Hamburgensi, in Bibl. Johannea. p. 1--216.
2. Notæ & emendationes præclaræ viri docti Angli (Richardi fortasse Montacutii) in *Dionem Chrysostomum* editionis Morellianæ, & in If. Casauboni ad *Dionem* animadversiones, ex Bibl. Bodlejana, una cum editoris judicio & observationibus, quibus emendationes illæ plerumque confirmantur p. 217--298.
- Tomo II.* 3. Jam memorati *Photii* contra Manichæos liber tertius, quartusque p. 1--283.
4. *S. Gregorii Nysseni* Macrinia sive dialogus insignis de anima & resurrectione, ex duobus Codicibus MSS. Uffenbachiano & Hasselmaniano quam plurimis locis emendata ac suppleta p. 274--330.
5. *Libanii* Epistolæ septem **) antea ineditæ, ex apographo eruditissimi Viri Maturini Vellere la Croze, p. 331--348.

Tomo III.

*) Confer si placet quæ de hoc Photii opere dixi Volum. IX. hujus Bibl. p. 555. seq.

**) Addendæ hæc centum *Libanii* Epistolæ, quas laudatissimus Wolfius separato Volumi-

- Tomo III.* 6. Posterior pars emendationum in *Gregorii Nysseni* Macrinia ex duobus jam memoratis Codicibus MSS. p. 1-47.
7. Collatio SS. *quatuor Evangeliorum* cum duobus Codicibus MSS. antiquissimis Græcis quos illustris Andreas Erasmus Seidelius ex Oriente pridem attulit, & hodie Rev. editoris servat Bibliotheca, litteris scriptum uncialibus, & nongentorum circiter annorum ætatem præferentem, ἀκεφάλως ambos, quorum alter à Matthæi VI. 6. alter à Matthæi XV. 30. incipit. p. 48-92.
8. Excerpta ex *Catena MS.* Bibl. Bodlejanæ Græcorum Patrum in Acta Apostolorum & Epistolas Catholicas. p. 92-195.
9. Initium & excerpta ex *Damascii* Philosophi opere spisso ac subtili *ἀπορίας καὶ λύσεις περὶ ἀρχῶν*, *dubia & solutiones de principii rerum* complectente, quod ex Lucæ Holstenii legato servat Bibliotheca hujus Urbis Hamburgensis p. 195-262. Græce. De Damascio hoc Damasceno, qui regnante in Italia Theodorico Athenis in schola Platonica floruit, plura Photius Cod. CXXX. CLXXXI & præcipue CCXLII. nec non Suidas. Vide quæ T. IX. hujus Bibl. p. 416. 437. 491. Cæterum hoc opus περὶ ἀρχῶν ex tat etiam in aliis Bibliothecis, & una cum Damascii commentariis in Parmenidem Platonis, in Codice Bavarico. Quod autem Valesius ad Socratem VII. 15. p. 86. præmiis se vitam Isidori Philosophi, quam discipulus ejus Damascius scripsit, duplo auctiorem quam apud Photium servatur editurum, intelligo de laciniis vitæ ejusdem quæ apud Suidam passim exstant. Certe quæ de Hypatia ibi ex Damascio affert Valesius, ex Suida repetiit, non ex amplioribus ineditis illius excerptis, vel integro Damascii scripto.
10. *Libanii* Epistolæ aliæ ineditæ XVIII. p. 262-299. Nomina eorum, ad quos scribit Libanius, sunt: Ammianus, Andrius, Andronicus, Apollinaris & Gemellus, Bassianus, Clearchus, Demetrius, Elpidii

ne cum versione ac notis edidit Lipsæ 1711. 2. subjuncto supplemento lacunæ Orationis Libanii in Juliani necem T. 2. edit. Morell. p. 300. ex Codice Bodleiano. Ejusdem industria, ne de præcipuis illius operibus Bibliotheca Hebraica, notisque Philologicis elaboratissimis in Novum fœdus, & scriptis aliis in præsentem memoret, debemus Græcos scriptores, *Origenis* Philosophum cum notis illustrata Hamb. 1706. 8. *Euthymium* de Bogomilis, in commentatione erudita de illis sæculi XI. & XII. hæreticis, edita Witteb. 1712. 4. nec non *Theophili* Antiocheni libros ad Autolycum libros III. cum notis Hamb. 1724. 8.

pidii *παρεδροι*, Florentius, Gemellus & Apollinaris, Germanus, Hyperechius, Italicianus, Julianus, Maximus, Meletius, Modestus, Polychronius, Priscianus & Themistius.

Tomo IV. 11. Posterior pars excerptorum ex Catena Patrum Græcorum in Acta Apostolorum & Epistolas Catholicas p. 1-112. Sed age scriptorum veterum Syllabum, quorum fragmenta in illis excerptis occurrunt, ut in aliis Catenis in Scripturam Volum. VII. cap. xvii feci, hoc loco subjungam.

Ammonii T. III. p. 92. 133. 134. 140. 154. 156. 172. IV. p. 7. Presbyteri III. p. 129.

Apollinaris III. p. 93. IV. 60.

Arfenii III. p. 155.

Athanasii ex libro secundo adversus Novatianos. *πρὸς τὰς λεγομένους καθάρους* IV. p. 52. ex tertio p. 56.

Basilii III. p. 153. 190. IV. p. 61. 69.

Catapbryges IV. p. 49.

Chrysostomus IV. p. 37.

Cyrilli IV. p. 78.

ἐκ τῆς πρὸς ῥωμαίους πίμης β. III. p. 135. IV. p. 64.

Didymi IV. p. 1. 3. seq. usque ad 52.

Dionysii (Alex.) IV. p. 62.

Evagrii III. p. 167.

Eusebii Cæsariensis III. p. 160. 163.

Eusebii Emiffeni III. 146-150. IV. 96.

Hefychii presbyteri III. pag. 155. 175. 177. IV. pag. 58. 60. 61. 62. 63. 69. 109.

Incerti IV. p. 79. 85. 89. 90. 93.

Martyrologium Pauli Apostoli III. p. 194.

Nicolai Presbyteri fragmenta III. p. 114. 116. 117.

ἐκ τῆς εἰς Ἀμῶς ἐρμηνείας III. p. 151.

Severiani Gabalensis III. p. 96. 100. 108. 109. 110. 113. 115. 144. 151. 165. IV. p. 60.

Severi III. p. 94. 99. 119. 127. 129. 131. 143. 151. 157. 172. 178. 187. 192. IV. p. 57. 58. 66. 68. 70. 73. 83. seq. 93. 96. seq. 101. 105. 108.

Episcopi III. p. 97. Antiocheni 107. 163.

- ἐκ τῆς κτ' Ἀλόγου συντάγματος III. p. 184.
 κτ' τῆς διαθήκης λαμπρίας. III. p. 182.
 ἐκ τῶν κτ' τῶν κωδικέλλων Ἀλεξάνδρου. III. p. 189. IV. p. 87.
 in Epist. ad Ephesios IV. p. 97.
 ex responsione ad Eupraxium Cubicularium III. p. 117. 126. 141.
 ἐκ τῆς πρὸς (Ἰελαίων) τὸν Ἀλικαρνασέα συντάγματος III. p. 119. 121.
 135. 161.
 ἐκ τῆς εἰς τὸ ἄγιον ὁ θεός, συντάγματος III. p. 120.
 ἐκ τῆς λόγου κη. III. p. 178. μς. III. p. 161. νθ. IV. p. 100. εδ. III.
 p. 131. 132. ςζ. III. p. 127. ςθ. p. 145. ςκγ. p. 129.
 ἐκ τῆς πρὸς Αἰββί III. p. 177.
 πρὸς Αἰδεσηνὸς III. p. 176.
 πρὸς Ἀνδρόνικον κοινοβιάρχην IV. p. 180.
 πρὸς Ἀναστάσιον ὑπάτον III. p. 181. Ἀναστάσιον Διόκονον Ἐπιστολῆς
 III. p. 169. 185.
 πρὸς Κωνσταντῖνον δὸτὸ ὑπάτων. III. p. 165.
 πρὸς Μάρωνα III. p. 174.
 πρὸς Μιταῆλ Κεβικελάριον III. p. 186.
 πρὸς Ἰωάννην στρατιώτην III. p. 156.
 πρὸς Σόλωνα Ἐπίσκοπον κτ' Εὐχιστῶν III. p. 171.
 πρὸς Ἐπισκόπους III. p. 182.
 πρὸς Ἡρακλιανόν. IV. p. 104.
 πρὸς τὸς ἐν Κωνσταντίνῳ πέλει ὀρθοδόξους. IV. p. 82.
 πρὸς Φώπον. IV. p. 80.
 πρὸς Λεόντιον χαρτογράφον IV. p. 95.
 πρὸς Μήτηραν πρωτεύοντα III. p. 173.
 πρὸς Τιμόθεον Ἀλεξ. III. p. 175.
 πρὸς Θωμᾶν Ἐπίσκοπον Γερμανικίας. IV. p. 109.
 ἐκ τῆς πρὸς Πέτρον τὸν μὲνάζοντα Ἐπιστολῆς III. p. 139.
 ἐκ τῆς πρὸς Φωκάδ. III. p. 139.

πρὸς τὰς ἐν τῇ μονῇ Ἰσαάκ III. p. 152.

Theodori Heracleotæ III. p. 159. 160.

Theodosii (an Theodoti) Episcopi Ancyran. III. p. 154.

Theophili Alexandrini III. p. 157.

12. *Synodici magni Heveregiani* sive pandectarum Canonum SS. Apostolorum, Patrum & Conciliorum, editorum à Guil. Beveregio Oxon. 1677. fol. collatio cum tribus Codicibus MSS. ex industria celeberrimi viri *Guilelmi Lloydii* p. 113--165. De hoc Synodico dictum Volum. XI. præsentis Bibl. p. 54. seq.

13. *Claudii Salmafii* observationes & emendationes ad *Codicem Ecclesiæ Africanæ* editum Paris. 1615. 8. à Christophoro Justello p. 165--172.

14. Specimen emendationum & castigationum in Lexicon *Hesychii* Alex. à viris doctis Johanne Vito Pergero, Q. Septimio Florentæ Christiano, Casp. Barlæo & Eduardo Bernhardo p. 172--272.

15. *Plutarchi* liber sive Dialogus pro Nobilitate p. 173--271. Græce ex MS. C.V. Joannis Grammii, cum notis & Arnoldi Ferroni versione separatim edita Lugd. 1556. 8. In fine notat Ferronus quædam deesse. Confer Volum. XII. hujus Bibl. p. 268.

In Voluminibus secuturis Venerandus atque eruditiss. Wolfius exhibebit præter *Libanii* Epistolas complures adhuc ineditas, *Johannis* cujusdam Presbyteri Canonem Paschalem ad Nicolaum Episcopum, quo decima tertia (*) magna Periodus DXXXII. annorum ab A. M.

Ggg. gg 2

6385

(*) Periodi primores undecim notantur à S. Maximo in computo Ecclesiastico. Ita autem se habent:

I	definit in anno Enos	197	Mundi	532
II	- in anno Jared	130	-	1064
III	- in anno Lameh	142	-	1596
IV	- in anno Noë	486	-	2128
V	- in anno Heber	23	-	2660
VI	- in anno Nachor	29	-	3192
VII	- in anno Aram	58	-	3724
VIII	- in anno Philistæorum	6	-	4256
IX	- in anno Ezechie	70	-	4788
X	- in anno Philometoris	16	-	5320
XI	- in anno Imperii Constantini	24	-	5852
	Duodecima definit in anno Basilii Mæcedonis	10	-	6384

Quæ in *austario nouo exegetico & historico dogmatico Bibliotheca Patrum* Combesii continentur, Paris. 1648. fol. 2. Volum. refert B. Thomas Ittigius libro de Bibliothecis Patrum p. 145. Quæ in *austario nouissimo*, Paris. 1672. fol. 2. Volum. idem p. 152. De *St. Maximi* operibus ab eodem vulgatis Paris. 1645. fol. 2. Vol. dixi tomo octavo hujus Bibl. c. 30. p. 730. seq. atque ex laudato Echardo addo, à Combesio paratum fuisse prælo etiam tertium tomum in quo debebant comparere 1) Computus S. Maximi Ecclesiasticus ex Uranologio Petavii. 2) Commentarius fufior in Dionysii Areopag. Epistolam quartam ad Cajum. 3) In Dionysii ac Gregorii Naz. locos quosdam difficiles, ad Thomam. 4) In Gregorii Naz. locos difficiles cum versione Scoti Erigenæ, quod opus deinde in lucem produxit V. C. Thomas Galeus, ut dixi Volum. VIII. pag. 763. & 5) Scholia in Dionysium Areopagitam ex MSS. aucta & emendata, quæ tamen non S. Maximum sed Joannem Scythopolitanum Episcopum habere auctorem, disputat laudatus Mich. Lequien, diff. prævia ad Joannem Damascenum.

Amphilochii Iconienfis, *Methodii* Patarenfis & *Andrea* Cretensis Opera, Græce & Latine cum notis. Paris. 1644. fol.

Basilii Magnus ex integro recensitus, hoc est emendatiores Lectiones ex Codd. MSS. annotatæ, loca multa illustrata, suppletaque, versiones castigatæ, Paris. 1679. 8. 2. Vol. In hoc opere orationes Basilii integræ tres de homine ad imaginem DEI condito productæ in lucem ex MSS. Regiis, Græceque & Latine editæ. T. 2. p. 98. seq. Similiter etiam *Athanasii* editionem Anni 1627. ad MSS. Codices recognoverat, & *Gregorium Nazianzenum*, quem Echardus jam typographo J. B. la Caille ab auctore traditum, ab eo redemit & communicavit cum Francisco Louvard, Monacho Benedictino St. Mauri, quem novæ quam parabat Nazianzeni editioni ante annos aliquot immortuum dolemus.

Ecclesiastes Græcus, id est illustrium Græcorum Patrum ac Oratorum digesti sermones ac tractatus. *Basilii* Magnus Cæsareæ Cappadociæ & *Basilii* Seleuciæ Ilauriæ. Latine ex versione per Combesium recensita ad Græcorum MSS. fidem, cum notis & castigationibus. Paris. 1674. 8.

S. Joannis Chrysostomus homilia de morali politia, & in Præcursoris decollationem ac peccatricem, tertia parte auctior ex MS. Reg. cum ver-

etiam editum Paris. 1662. 8. cui titulus: recensiti auctores Bibliothecæ Patrum Concionatoriæ, in iis obiter fere insinuata strictimque delibata Cyriacorum (Dominicanorum) immunitas, à censura auctoris Petri de Valle clausa, (Theophili Raynaudi, S.I.) Nomina veterum Patrum, Græcorum Latinorumq; de quibus ordine alphabetico Combesius disserit, & quorum homiliis & lucubrationibus Bibliotheca illa constat, vide sis apud laudatum Ittigium de Bibliothecis Patrum p. 373. qui p. 375. sq. etiam ex Combesii observatis & judiciis notatu digna quædam speciminis loco retulit. Ex illis octo voluminibus primum homilias in Dominicas Adventus ac deinceps, secundum & tertium in Quadragesimam, quartum & quintum in Dominicas usque ad Adventum complectitur. Sextum, septimum & octavum Sanctis sunt destinata, hoc ordine:

Tom. VI. in vigiliis S. Andreæ Apost. & festum ejusdem Andreæ p. 1.

In festum S. Barbaræ p. 61.

S. Nicolai Confessoris p. 68.

S. Ambrosii p. 78.

Conceptionis St. Virginis. pag. 90.

S. Lucia pag. 95.

S. Thomæ Apostoli. p. 96.

S. Hilarii Pictav. p. 110.

S. Antonii Abbatis p. 113.

Cathedra St. Petri p. 114.

SS. Fabiani & Sebastiani p. 125.

S. Agnetis pag. 126.

S. Vincentii Martyris p. 134.

Conversionis S. Pauli p. 141.

S. Job. Chrysostomi p. 165.

S. Ignatii Martyris p. 168.

Purificationis Mariæ p. 173.

S. Agathæ p. 255.

S. Matthiæ Apost. p. 282.

Natali SS. Perpetuæ & Felicitatis. p. 293.

S. Gregorii Papæ p. 298.

S. Josephi, Sponsi Mariæ p. 298.

S. Benedicti Abbatis p. 299.

Annunciationis B. Mariæ p. 313.

S. Leonis

- S. Leonis Papa* p. 436.
S. Georgii Martyris p. 437.
S. Marci Evangelistæ p. 448.
SS. Apostolorum Philippi & Jacobi p. 464.
S. Athanasii p. 500.
Inventionis S. Crucis p. 530.
S. Iohannis ante portam latinam p. 574.
S. Gregorii Nazianzeni p. 597-632.
 Tom. VII. in festo *S. Barnabæ Apostoli* p. 1.
 Basilii Magni p. 9.
 Martyrum Gervasii & Protasii p. 47.
Vigilia S. Iohannis Baptistæ p. 52.
 festo - - - p. 90.
Vigilia Apostolor. SS. Petri & Pauli p. 156.
 festo - - - p. 190.
Commemoratione S. Pauli Apost. p. 258.
 festo *Visitationis S. Mariæ* p. 308.
Octava Apostolor. SS. Petri & Pauli p. 321.
Natali S. Felicitatis & VII. fratrum Martyrum p. 339.
 festo *S. Mariæ Magdalene* p. 342.
 Jacobi Zebedæi p. 396.
 Martha Virginis DOMINI hospitæ p. 408.
 Petri ad vincula p. 411.
Commemoratione SS. Maccabæorum Martyrum p. 435.
 festo *inventi corporis S. Stephani Proto-Martyris* p. 573.
 Transfigurationis Domini p. 583.
 S. Laurentii Martyris p. 627.
 Assumptionis B. Mariæ Virginis p. 643.
 S. Bartholomæi Apost. p. 749.
 S. Augustini p. 768.
 decollationis S. Joh. Baptistæ p. 780-818.
 Tom. VIII. in festo *Nativitatis S. Mariæ* p. 1.
 exaltationis S. Crucis p. 125.
 S. Cypriani p. 153.
Vigilia S. Matthæi Evangelistæ p. 161.
 festo - - - p. 166.
 SS. Cosmæ & Damiani Martyrum p. 187.
 H h h h h

- S. Michaëlis Archangeli p. 195.
 Commemoratione S. Angeli Custodis p. 243.
 festo S. Hieronymi p. 261.
 Dionysii Episcopi & Martyris p. 263.
 S. Lucæ Evangelistæ p. 276.
 SS. Apostolorum Simonis & Judæ p. 290.
 Omnium sanctorum p. 312.
 Commemoratione omnium fidelium defunctor. p. 401.
 festo S. Martini p. 470.
 Clementis Papæ p. 510.
 Catharina Martyris p. 512.
In vigilia unius Apostoli. pag. 514.
In Communi SS. Apostolorum p. 526. *unius Martyris* p. 532. *plurimorum Mar-*
tyrum p. 613. *Confessorum* p. 718. 788. *Doctorum* p. 772. *Abbatum* pag. 819.
Virginum p. 855. *Virginum & non virginum* p. 914. *De viduis* pag. 928.
Mantissa de B. Virgine p. 938. *Niceta Rhetoris* p. 435. & *Theophylasti Bul-*
gar. 938--940.

XXXIX. Plenior hæc & accuratior est Bibliotheca Combesii Con-
 cionatoria, quam quæ ante exstabant in hoc genere collectiones, *)
 (1) *Alcuini* sive *Pauli Diaconi* **) potius, Homiliarius in Evangelia Do-
 minicalia ac temporalia jussu Caroli Magni in usus Ecclesiæ collectus,
 editusque sæpe numero ut Spiræ 1482. Basileæ 1493. 1505. Col. 1517.
 1539. Lugduni 1520. 1525. Paris. 1537. 1569. fol. Neque diversum
 opus puto quod in Bibliotheca Antissiodorenâ invenisse se referunt do-
 ctissimi scriptores itinerarii litterarii Gallice An. 1717. 4. vulgati, Ed-
 mundus Martene & Ursinus Durandus p. 56. licet enim *Ebrardi* nomen
 Codex

*) Albericus, trium fontium Monachus in Chronico ad A. C. 807. p. 152. T. 2. accession.
 historicarum illustris Leibnizii: *Karolus Imperator per manus PAULI DIACONI*
decerpens optima quaque de scriptis Catholicorum Patrum, lectiones unicuique se-
servitatis convenientes per circulum anni in Ecclesia legendas compilari fecit.
 Florus Diaconus Lugdunensis in librum homiliarum totius anni ex diversorum Patrum
 tractatibus ordinatum: in thesauro antedotorum Edmundi Martene & Ursini Durand T.
 V. pag. 612.

O prudens lector, vita cur cura perennis,

Perlege præsentem studiose pectore librum &c.

**) Simile opus in lectiones Epistolicas diebus Dominicis & festis in Ecclesia receptas exan-
 tiquis Ecclesiæ Doctoribus collegit ediditque Laur. Surino Colon. 1596. fol.

lex ille MS. homiliarii Patrum, Caroli Magni jussu digesti præferat,
 en librarii illum potius, quam collectoris esse crediderim.

*Obtulit hunc librum Domino, Germane, Tibique
 Ebrardus supplex, supplicis esto memor.
 Auferet hoc nullus, cujus præcordia Christus
 Possides, iratum ne patiatur eum.
 Quin etiam fratris munus votumque probando
 Insistet parili quicquid amore valet.
 Nam petit in cætu fratrum sollemniter illum
 Ad laudem Domini nocte dieque legi.*

nina eorum quorum homiliæ in hac *συναγωγῇ* leguntur, hæc sunt:

Alcuinus, cujus libri tres de fide exstant p. 118. seq. edit. Basil.

Ambrosius, sæpius.

Anselmus T. 2. pag. 36. b.

Augustinus sæpius.

Beda presbyter, sæpius.

Joannes Chrysostomus.

Fulgentius Carthag. p. 21. b. T. 2. p. 53. b. 67.

Gregorius Magnus, sæpius.

Haymo p. 31. b. T. 2. p. 43. b. 62. b. 68. b. 73. b.

Hericus †) p. 20. b. 57. b. 126. b. 133. b. 140. b. 142. b.

145. 147. b. 152. 160. b. 163. b. T. 2. p. 21. b.

Hieronymus, sæpius.

Hilarius T. 2. p. 60.

Joannes Chrysostomus, sæpius.

Isidorus p. 17. b.

Leo magnus, sæpius.

Maximus, sæpius.

S. Severianus Gabalensis. p. 27.

Bibliotheca homiliarum & sermonum, priscorum Ecclesiæ Patrum, Latine, collectoribus LAURENTIO CUMDIO, Italo, & GERARDO MOSANO, Germano, Ord. Prædicatorum, Lugduni 1588. fol. quatuor Voluminibus. Vide B. Ittigium de Bibliothecis Pa-

Hhh hh 2

trum

) Hic est Ericus Autissodoriensis, cujus homilias post Pauli Diaconi tempora oportet insertas esse, sicut Haymonis quoque,

- trum p. 565. seq. & Jac. Echardi Bibliothecam Dominicanorum T. 2. pag. 324. b. & 681.
3. PERI BLANCHOT, Ord. Minor. S. Francisci de Paula, Bibliotheca Concionatoria SS. Patrum & celebrium Rom. Ecclesiæ Doctorum ad A. C. 1580. edita Latine Paris. 1631. 4. Colon. 1633. 8. cum auctario, cura MICHAELIS de la NOUE, ejusdem Ord. Monachi Paris. 1644. 4. & alio per PETRUM PHARTUM, Paris. 1654. fol.
 4. La Bibliotheque sacrée; ou recueil des plus beaux sermons & homelies des saints Peres pour tous les Dimanches de l'année, pour les Fêtes de la Vierge & des Saints, & pour les jours de Carefme & des Quatre-temps *) le tout divisé en cinq tomes, par Messire JEAN de LOYAC, Protonotaire du S. Siege, Conseiller, Aumonier & Predicateur du Roy, & Abbé de Gondon. Paris. 1634. 4. Volumen primum, quod solum mihi est ad manus, desinit in Dominica Quinquagesimæ. Patres quorum homiliæ in hoc tomo Gallice versæ exhibentur, sunt præter *Anonymum, Augustinus, Venerabilis Beda S. Cyprianus, Eusebius Emiffenus, Fulgentius Carthaginienfis, Gregorius Magnus, Joannes Chrysostomus, Leo Magnus, S. Maximus & Origenes.*
 5. GALEATIUS FLORIMONTIUS, Episcopus Sveffanus, qui A. C. 1567 diem obiit, homilias selectas veterum Patrum Græcorum Latino-rumque versas à se Italice, vulgavit Venetiis 1555. 4. duobus voluminibus, quibus alia deinde duo volumina adjunxit SERAFINUS Florentinus, Florentiæ 1572. 4. Vide Diarium eruditorum Italiæ T. XXVI. pag. 7. seq. & de Galeatio Nic. Toppium in Bibliotheca Neapolitana p. 102. & additiones Leonardi Nicodemi pag. 83. & Ferdinandum Ughellum Italiæ sacræ T. 1. p. 399. b. & T. 6. p. 545. edit. novæ Venet. 1717. fol.
 6. Divorum Patrum veterumque Ecclesiæ Doctorum qui Oratione soluta scripserunt, homiliæ ac meditationes in festum Nativitatis JESU CHRISTI Salvatoris nostri, selectæ à CHRISTIANO DAUMIO, Cygneæ 1670. 8. In hoc parvo Volumine quæ continentur homiliæ

*) De jejunii quatuor temporum, quibus unoquoque trimestri per triduum die Mercurii, Veneris & Saturni in Romana Ecclesia jejunant, quem morem ab Apostolica ætate repetunt interpretes quidam ad Act. XXVII. 9. Baronius ad A. C. 57. n. 206. seq. & Bellarminus II. 19. de bonis operibus: vide Joanne Dallæum lib. IV. de Jejunii & Quadragesima cap. 2. & 7. seq. Vide etiam Baronium ad A. 1094. n. 2. ad A. 1095. n. 27. & ad A. 1105. n. 3.

miliæ Græcæ quidem cum Latina versione duæ tantum, una *Basilii M.* & altera *Gregorii Nazianzeni*, Latinorum vero scriptorum aliæ duorum & viginti. De singulis juvat audire ipsum Daumium, cum libellus ipse non adeo sit obviuus, & vir ille doctus paucis multa & in his quædam non protrita complectatur.

I. BASILIUS MAGNUS, qui A. C. 379. obiit: *Christianus Demosthenes*, in Erasmi Elogio, in Epist. Græco Operum Basilii volumini, A. 1532., Basileæ excuso, præmissa: *Cujusque auctoritas apud Græcos tanta est, ut & severitate vitæ & sanctimoniam morum, & præterea Optimarum aversum studio, sacrarumque literarum doctrinam, cæteris ferme omnibus eximitur præcellere*, teste Leonh. Aretino, præfat. in libellum de Institutione puerorum Basilio tributum, ad Collucium Salutatum., Usus hic fui Editione Græca *Jani Cornarii* Medici, Civis nostri, Basileæ 1551. in folio evulgata, cujus græca ad Julium Episc. Numburgensem Præfatio hic Cygneæ scripta fuit. Adhibita & est, utraque Helmstädiensis An. 1600. & 1645. in 4to. uti & Lipsiensis D. Georgii Langevoithi A. 1575. in 8vo. cujus etiam Latina nam versionem retinere placuit, præ Raph. Volaterrani ex Ascensiana Ann. 1520. εκδόσει, & Coloniensi 1518. & Wolsfg. Musculi Basil. 1540. singulis in folio procusis. Nam *Adami Fummanni* Moralium duntaxat & Asceticorum versionem habebamus Lugd. apud Gryphium 1540. fol.

II. GREGORIUS, Theologus καὶ ἑξοχὴν, sive *Deiloquus* (ut P. Damianus reddit, lib. I. Ep. 9. p. 19. Edit. Paris. 1610.) dictus; à Patria vero Nazanzenus, vel NAZIANZENUS, qui obiit A. C. 389. *Græcorum Patrum μεγαλοφώνια* Richardo Montagu sumper investivas Gregorii hujus. Usus & hic sum versione Langevoithi Lips. 1575. præ illa, quæ Rufino ascribitur, à Joh. Adolpho Mülingio Argentorati 1508. in 4to. cum aliis ejusd. Sermonibus edita, & illa quam dederat Pet. Mosellanus Coloniae 1518. in 4. Græca autem ex Aldina 1516. in 8. & Operum Græcorum Basileensi apud Hervagium An. 1550. in fol. Nam recentioris Morellianæ copia nunc non erat.,

III. ZENO VERONENSIS, non tamen Martyr, sed eo recentior, circa Ambrosii ætatem, sive Annum 370. ut Labbeus vult: *Eruditione & pietate admirandus*, judicio Barthii lib. XLIII. Advers. c. X. *Christianus quidam in loquendo Appulejus*, ut idem eum vocat,

Hhh hh 3

,,ad

ad Papinii Statii 1. Silvam libri V. p. 446. *Acutissimus Scriptor, sed minutis Barbaria punctiunculis, stylum illum suum scintillantem pulcris dictis, mirifice saepe vulneratus*, eodem censente ad 2. Theb. Papinii vers. 231. p. 390. De quo etiam idem lib. XLI I. Adv. 10. ita: *Cum Zenonis Veronensium quondam Antistitis Sermones lego, Christianum quendam Appulejum legere mihi videor; adeo eruditus est, & densus in significandis per pauca multis is nobilissimus auctor. Quamquam illi Sermones ejusdem Auctoris omnes vix esse censentur. Collectanea is liber Sermonum habet de variis Auctoribus*, inquit idem Nob. Barthius ad Claudian. p. 428. Ex Hilario & Basilio & aliis ævum Zenonis insecutis confarcinatos esse docti sciunt. Videantur Bellarminus T. VII. de Script. Eccles. p. 44. Possevinus T. II. App. Sacr. p. 554. Robertus Cocus Censurâ Script. Veterum p. 84. Edit. Londin. 1623. Casp. Barthius lib. XLII. c. XII. col. 1904. & Phil. Labbeus Dissert. de Script. Ecclesiasticis &c. Miratur tamen Vir Doctiss. Aug. Buchnerus in quodam Programma, te, cum An. 1632. Sermonem Zenonis de Resurrectione publice prælegeret, *non advertisse Censores (quod & Raphael Bagatæ & baptista Peretti Editionis secunda Curatores rebus idoneis docuerunt) formam, siue charactera sermonis plerumque sibi esse similem, & mirum in modum respondere: posthac attingi plura in istis Sermonibus, quæ non nisi antiquissima Ecclesia temporibus, cum inter medios gentiles jactaretur, & quibus Zeno Martyr vixisse traditur, congruere possunt*. Idem ibid. Zenonis dictionem eruditam, floridam, elegantem esse ait. Quod Programma omnino legendum est cum Bagatæ supra dicti præfatione, quæ Tomo III. Biblioth. PP. Colon. trajecta post Zenonis Opera reperiunda est, pag. 374. Ex ea Bibliotheca transcribi fecimus eos Sermones, quos edimus; cum utraque Veronensis, prior Guarini Anni 1508. posterior Bagatæ & Peretti An. 1586. nondum in manus nostras pervenerint. Notas ad oram, quas manu sua Nobiliss. Barthius Codicis suo ascripserat, non puto ingratis Lectoris politi adjecimus.

IV. D. AMBROSIIUS Mediolanensium Episcopus, qui obiit A. 397. & juxta nomen suum vere celesti manat ambrosia, dignus qui sit quod dicatur, AMBROSIIUS, b. e. immortalis, non solum apud Christum, verum etiam apud homines, censente Erasmo in Epistola Ambrosii Operibus præfixa. Exhibuimus unum & alterum Sermonem (nam

intermisti sunt *Maximi Taurinensis* Homiliis, ex Operum ejus E., dit. Basil. 1492. in fol. & altera ibid. 1506. in 4. Item Joh. Costerii, ibid. 1567. in fol. promulgatis.,

V. D. AUREL. AUGUSTINUS, Episc. Hipponensis in Africa, qui obiit., A. C. 430. *Antistitum ille Antistes egregius* Barthio, libr. LVIII., Adversar. cap. V. col. 2728. *Tantus Vir, ut ei similem modo, nulla post aetas tulerit*, eidem lib. 60. Adv. col. 2832. ut infinitas., alias laudes taceam, nemini non cognitissimas. Ufui nobis fuerunt Editiones ejus Basileenses Anni 1529. & 1556.

VI. PETRUS, Archiepiscopus Ravennas, ob auream ingenii atque., eloquentiæ ubertatem CHRYSOLOGO cognomen adeptus, qui., obiit An. 449. *Ejus Sermones acutissimi sunt, & eruditissimi, et, iam Zenonis Veronensis, quos ego duos Appulejos quosdam Christiani, nominis vocare soleo*, ait Barthius lib. L. Adv. c. 9. *CHRYSOLOGUS paucissimis verbis immensa dicere solet*, lib. XLIX. cap. II. *Cujus de rebus divinis divini Sermones bonis omnibus in pretio habentur*, lib. XII. cap. XI. col. 686. Qui etiam videndus lib. LXI., cap. VI. Expressi sunt ii Sermones, quos dedimus, ex Edit., Moguntina 1607. in 8vo. Lugdunensi 1623. & quæ in Coloni., ensi PP. Bibliotheca est. Quæ tamen novam Recensionem desiderent, quam flagitat lectionum varietas, quæ animadvertenda est ex iis, quæ Thomas Hibernicus, & Collector Allegoriarum hinc in sua Collectanea transtulerunt.,

VII. EUSEBIUS GALLICANUS, uti Andréæ Schotto in Bibl. PP. Colon., Tom. V. part. I. eum vocare placuit, qui prius sub EUSEBII, EMISSENI, Ariani & Græci Scriptoris nomine, bis fuit editus., errore admodum vetere. Nam ita appellat Ivo Carnutensis E., pistola 287. Edit. Jureti, p. 502. & videndus Baronius laudatus in Chronologia Lirinensi, pag. 382. EUSEBII certe nomine videtur citare Paschasius Radpertus, Epist. de Cœna, p. 154., Edit. Helmæstad. Laudat & Gvitmundus Aversanus sub finem libri III. adversus Berengarium, pag. 68. b. Edit. Lovan. 1551., in 8. Seculo undecimo, & sub medium sequentis Seculi à Gratiano Distinctione secunda allegatur. Nomine EUCHERII Lugdunensis Episcopi, qui 454. obiit, laudat Casaubonus in Baronium p. 429. a. eumque secutus noster Barthius, qui & *Christia-*

„num Senecam nominat ad hujus Eucherii Paræneticon Notis, & libro LIV. Advers. c. IX. col. 2539. *Hac Eucherius*, inquit, *admodum apposite; qualia multa sunt in illius Homiliis jucunda ob eruditionem & acumen, utilia ob sanctitatem & doctrinam; quæ raro tantæ insunt longissimis tractationibus, quanta in condensis illis & nerveose brevitatis concionibus.* Egregiis olim EUCHERIUM laudibus affecit Claudianus Mamertus, lib. II. de statu Animæ cap. IX. p. 141. Edit. Barthianæ. Paucas tamen in illis Homiliis ejus videntur esse genuinas. Vid. Savaro ad Epist. Sidonii pag. 240. Alias EUCHERII Homilias edidit cum Theodoro Studita Joan. Livi-nejus, Antw. 1602. 8. ex quo *Homilia ejus de B. Virginis conceptione Fragmentum*, quod ibi exstat p. 404. adjecturi hic eramus: sed nescio qua operarum incuria excidit, ideoque sub finem opusculi appositum est. Usi sumus Editione Joh. Gagneji Parisina 1561. 8. & altera ejusdem loci 1578. 8. cujus alter Homiliarum Tomus recte *Brunoni Astensi* non ita pridem restitutus fuit postliminio.

VIII. LEO MAGNUS, Pontifex hujus Nominis primus, qui obiit 461. Qui (ut D. Heinsius Orat. pro Bibliothecarii munere, pag. 98. Edit. Amstel. 1657. censet) *quot periodos, tot divina apophthegmata effundit.* Quem *Ecclesiastica dictionis Tullium* laudat Laur. Ramirez, Pentecontarchi cap. XVII. pag. 156. Præsto hic nobis fuerunt Editio Antwerp. Philippi Nutii 1583. 8. & quæ ex hac expressa est Tomo V. Bibl. PP. Col. part. 2. Nec non vetus Parisiensis An. 1515. apud Joh. Parvum per M. Bertoldum Rembold in 4. excusa.

IX. MAXIMUS TAURINENSIS in Alpibus Episcopus, qui obiit 466. Cujus plures Sermones inter *Ambrosianos & Augustinianos* leguntur; ut Sermo alter, qui hoc opusculo legitur, est apud Augustinum undecimus de Tempore. Aliis Editionibus, ut Romana, Parisina, Lugdunensi & Colonienſi destituti, secuti sumus eam quæ Tomo V. Bibl. PP. Colon. parte I. inserta habetur.

X. FABIIUS CLAUDIUS GORDIANUS FULGENTIUS Afer, Episcopus Ruspensis, qui 529. obiit, ut Baronius, & multi alii; videtur 533. ut Labbeus & Chiffetius asserunt: *Vir vere Apostolico Spiritu plenus* Barthio ad Claudian. 2. Ed. pag. 83. *Præclarus Scriptor*, eadem

- eidem ib. p. 316. *Incomparabilis Vir, cujus ego admirator sum*, ait,, idem lib. 16. Adv. c. 8. col. 834. *Quem ego Scriptorem inter Pa,, tres Latinos summopere amo, obnervos, quibus pradius est in persua,, dendo, & vivam vim dictionis, rebus maximis ubique parem*, ait lib., 46. c. 13. col. 2150. Editio paruit nobis Joh. Molani, quæ Ant,, werpiæ ex officina Plantiniana 1574. 8. prodiit, contulimusque,, eam, quæ inter Hæreseologiæ, Basileæ apud Henr. Petri 1556. in,, fol. luci datæ Auctores visitur, una cum Bibl. PP. Col. quum cæ,, teris longe auctior Lugdunensis Anni 1652. in Heptade Præfulum,, nondum nobis conspecta esset.
- XI. D. GREGORIUS MAGNUS, qui obiit A.C. 604. *Doctissimus Præsul Barthio,, laudatus ad 2. Theb. Statii p. 447. qui ejus Homiliæ barbarie fere vi,, gente in summo pretio fuisse ait, adeo, ut qui aliorum librorum potiri,, non possent, monachis præscriptum ille meminere, hunc ut librum omni,, modis sibi parent.* Videndus is lib. 55. Adv. cap. 14. *Qui & mihi,, fice bonis rebus plenas* ibid. ait, & *exemplar velut sequentium seculorum,, Doctioribus.* Opera ejus adhibita à nobis fuerunt Editionis Basil., Frobenianæ 1564. & Homiliæ peculiariter Antwerpæ apud Jo., Bellerum 1565. in 12. excusæ, quæ & in Homiliario Doctorem,, leguntur.
- XII. S. ISIDORUS Hispalensis Episcopus, qui obiit 636. Ejus Sermo ex,, Homiliario Doctorem desumptus fuit, cum omnia ejus Opera à,, Jac. à Breul Parisiis 1601. & Colon. 1617. publicata nondum ad,, nos pervenerint.
- XIII. BEDA, vel Bedas de Jaru, sive Girwicensis, VENERABILIS ob,, vita modestiam nuncupatus, ut Joh. Baleus Cent. 2. Script. Anglic., cap. 1. pag. 94. scribit, qui obiit An. 739. *Magnus (quid enim,, ad tantam doctrinam stylus ignobilior obscurandam faciat?) Beda*, ait,, Barthius ad Claudian. p. 86. *Cujus ingenium ingens, & industria,, incomparabilis, Sanctuarium quoddam undique pulsarum artium fuerunt,,* eodem ibid. p. 547. censente. Expressa est ex Homiliarum ejus,, Editione Colonienſi apud Joh. Gymnicum 1534. in 8vo. excusa,, quam hic dedimus, collataque cum Homiliario Doctorem, qui,, sincerioſem puto lectionem suppeditavit.
- XIV. FLACCUS ALCHWINUS, sive ALCUINUS vel *Albinus*, Scotus, qui obiit 804. *Caroli Magni educator, Academia Parisiensis fundator,,*

„Dempsteri Elogio. De quo Philippus Melanchthon declamat. de
 „corrig. studiis Tomo I. p. 510. *Alcuinum ex Anglia in Gallos duxit*
 „*Carolus Magnus, quo autore Parisi literas profiteri ceperunt, auspicio*
 „*certa lato.* Et Barthius Adversar. Tom. III. lib. 149. cap. 5. *In*
 „*Albino Alcuino Flacco non minor fuit Eruditio, quam quolibet majorum*
 „*gentium alio aliquo Scriptore, major etiam fervor Christiana mansuetu-*
 „*dinis, humilitatis, Sanctitatis, quam in pluribus meliorum tempo-*
 „*rum.* *Sola deficit puritas Orationis, quam contempsit, conformans sen-*
 „*sui temporum suorum, qua assernantur omnia, qua Eloquentiam in-*
 „*terpretum Scriptura excederent.* *Epistolae sane ejus legens, legere Ze-*
 „*lum te & Sanctimoniam Hieronymiani avi dicas, si absint illa barbari-*
 „*smorum sribiligines. Nec sic tamen & cum istis contemnenda sunt.* Hæc
 „ille. Opera ejus edidit Andr. Quercetanus Turonensis Lutet.
 „Paris. 1617. in fol. Quæ usui meo concessit Præcellentissimus
 „Vir Jo. Andreas Bosius, Profess. in Acad. Jen. Histor. Publicus,
 „de Rep. Literaria meritissimus, & in dies bene merens. Con-
 „tuli & Homiliarium sæpe laudatum, qui non semel à Quercetano
 „abire depræhensus est.

XV. ODILO Cluniacensis Abbas, quem 1049. Kal. Jan. obiisse Labbe-
 „us, floruisse circa An. 848. ex Flodoardo & aliis constare ait
 „Barthius, lib. LX. Adv. col. 2903. Sixtus Senensis, (qui libr.
 „IV. Bibl. Sanctæ Edit. Colon. 1626. p. 348. Odonem vocat)
 „An. 920. *Scriptor doctissimus*, Barthio, d. l. col. 2903. *sub media*
 „*Barbarie Patres veteres amulatus* ib. *Scriptor non multis veterum mi-*
 „*nor*, eid. ad Claudian. p. 2080. a. Suppeditavit hunc Bibliothe-
 „ca Cluniacensis, à Martino Marriero & Andr. Quercetano Anno
 „1614. in fol. Paris. curata. Ex qua & in Coloniensem Minorum
 „Patrum, Partem secundam Tomi Decimi translatus est.

XVI. PETRUS DAMIANI, Ostiensis Cardinalis, qui obiit 1072. *Scriptor*
 „*mirum quam vetustatem incunam spirans & disertus* Barthio 18.
 „Adv. c. 7. *Longe seculo suo major*, eid. lib. IIX. c. V. col. 368.
 „*Doctus & politus suo ævo auctor*, lib. XVI. c. V. col. 831. *Doctus*
 „*auctor ad miraculum avi & eloquens*, eid. ad Claudian. 2. Edit.
 „p. 528. *Is piissimus & præstantissimus Scriptor, nunquam digne cele-*
 „*briari poterit. Insigni ævo suo eruditione, eloquentia, cultu, quod-*
 „*que optimum & pariter cum movendo affectu est jucundissimum, ex-*
 „*emplo-*

emplorum ob oculos ponendorum praeclarissimus artifex, ait idem lib.,
 XIX. Adv. cap. VIII. col. 905. ubi reliqua videnda. *Nemo Pa-*
trum quotquot mihi cogniti sunt, S. Scriptura doctior fuit isto Damiano,
nemo ejus rationabilior & disertior interpres; adeo ut plus millies mi-
metus sim eum harescos notam non subisse. Intellige de temporibus
sequioribus. Verissimum enim, Veritatem ab eo non nisi per Superstitione
nem visam, & sic visam metu atque avi tenebrositate sapinus dissimula-
tam ei aut excussam, ascripserat suo Codici noster Barthius. Præ-
 buit nobis hunc ejus Sermonem Editio Constantini Caëtani Roma-
 na A. 1608. in fol. Tomo II.

XVII. RADULPHUS ARDENS, Pictavus, Illustriss. Aquitaniæ Ducis Gui-
 lielmi IV. Concionator disertissimus, qui vixit circa An. Christi
 (ut arbitrabatur Barth.) 1130. ante, non post. *Quem ego scri-*
ptorem ob nervosam eloquentiam & doctrinam penetrantem plane caris-
simum habeo, ait idem Polyhistor judiciosissimus lib. LV. Advers.
 c. IV. col. 2588. Qui & eidem *praeclarus scriptor* audit, lib. X.
 c. V. col. 466. & 467. *Scriptor nervosus & doctus, qui nullum*
magis auctorem sequitur, quam Gregorium Magnum Homiliis: lib.
 LV. c. XIV. col. 2620. *Scriptor longe doctissimus*, ad Claudian.
 1149. b. *Quo vix quisquam planius & solidius Evangelia expo-*
suit, a quo sequi, populo, ejusdem sententia lib. LX. Advers.
 col. 2979. *Scriptor sanctitate, eruditione, eloquentiaque paucis*
veterum secundus, eid. 4. Advers. 7. col. 169. qui & libro LXIV.
 Advers. c. III. lib. CXIX. c. IIX. & alibi in ipsius laudem calamum,
 officiosum habet. Editio, ex qua Homilias binas deprompsi-
 mus (nam Bibliothecæ Patrum architecti plane hunc Auctorem,
 nec quid nec quare omiserunt; uti nec Bellarminus in de Script.
 Ecclesiasticis libro, nec Labbeus hujus Libri illustrator, ejus men-
 tionem faciunt.) Usi sumus Edit. Parisina 1568. in 8. Quæ an-
 tea Lovanii 1565. & postea Coloniae 1604. in 8. prodiit.

XIIX. BRUNO ASTENSIS, Episcopus Signienus, & S. R. E. Cardinalis, qui,
 obiit 1125. Ejus Homiliæ Parisiis 1178. in 8. sub nomine *Euse-*
bii Emiffeni publicatæ, & alteri Tomo eidem tributarum Homi-
 liarum adjectæ sunt. In Bibl. PP. Colon. Tomo V. parte I. *Euse-*
bio Gallicano ascripsit Andreas Schottus. Tandem vero auctori suo,
 asseruit, omnium hujus Brunonis Operum duobus Tomis com-
 præhensorum Venetiis 1651. editor D. Maurus Marchesius, Pa-

„normitanus. Ejus meminere præ cæteris Petrus Diaconus in Cal-
 „sinenſi Chronico, Baronius T. XII. Annal. Marcus Antonius Sci-
 „pio in Elogiis Abbatum Caſſinenſium, & alii, quos Labbeus
 „memorat.

XIX. GOFFRIDUS Vindocinenſis Cœnobii Abbas, & ſanctæ Priſcæ Car-
 „dinalis, qui obiit 1130. calculo Labbeano. Quamquam de obi-
 „tu ejus nihil compertum ajat Jac. Sirmondus, qui primus in lu-
 „cem protulit, Pariſ. 1610. in 8. cujus Editionem magna Colo-
 „nienſium Bibliotheca T. XII. parte I. ſecuta eſt.

XX. HILDEBERTUS de Lavardino, vel Lavarzino, ex Epifcopo CENO-
 „MANENſI, Turonenſis Archiepiſcopus, qui obiit 1132. 15.
 „Kal. Jan. ut Labbeus T. I. Differt. de Script. Eccleſ. p. 458. Anno
 „1136. ut vetus Scheda MS. à Joh. Picardo Annot. ad Epift. 53.
 „lib. III. Anſhelmi Cantuar. & Voſſius lib. II. de Hiſtor. Lat. cap.
 „XLIX. p. 404. Non 1100. quem Laur. Beyerlinck male ponit
 „Tomo VI. Polyantheæ, fol. 472. E. *Qui mire facilem, paris-*
 „*rem ſtylo, & antiquis propiore laudat: Doctiſſimus Scriptor* Barthio
 „lib. VI. cap. XIV. *Praclariffimus ſuo ævo Doctôr*, eidem lib. LX.
 „col. 2899. De quo vetus illud apud Chronologum Antiſſiodo-
 „renſem Anonymum ad Ann. Domini 1107. p. 78. a. Edit. Pariſ.
 „1609.

*Inclutus & proſa verſuque per omnia primus,
 Hildebertus olet prorſus ubique roſam.*

Ejus *Sermonem*, cum nec in Bibliothecis PP. nec alibi exſtet, exhibuimus
 „ex Editione D. ANDRÆ RIVINI, qui primus Opuscula ejus non-
 „nulla è MSS. edidit A. 1637. & ſqq. Nondum tamen omnia. Alia
 „enim *fragmenta & Carmina* poſt illum reperimus, apud Vinc. Bel-
 „luacenſem, & Ordericum Vitalem, quæ ille præteriit. Alia non-
 „dum in publicum protracta ſe prolaturum pollicetur Labbeus T.
 „I. Diff. Hiſt. de Script. Eccl. p. 460. & Novæ Bibliothecæ MSS.
 „Librorum Coronide Poëtica p. 59. Multa quoque ejus Opera
 „olim maximo ſtudio collegiſſe fertur *Philip. Loyauté*, Advocatus
 „Pariſienſis; quæ tamen, teſte eodem Labbeo in Supplemento X.
 „pag. 363. nondum prælo ſubjecta ſunt. Et cur Galli, qui poſſi-
 „dent, non edunt? *) *Notula ad omni*, ejusdem RIVINI ſunt.

XXI.

*) Edidit Antonius Beaugendre, Beneficiarius, Pariſ. 1708. fol.

XXI. HONORIUS Presbyter AUGUSTODUNENSIS, qui floruit, teste Lab-
beo, 1130. quem & is usque ad 1153. annum pervenisse autu-
mat: præter Scripta, quæ Bibliothecæ PP. Col. ab And. Schotto,
qui omnia se ejus edere falso sibi persuasit, inserta sunt, exstat
ejus *speculum Ecclesie* (quod ipsemet inter sua scripta recenset, p. 11
454. Edit. Basil. 1544. in 8.) sive Sermones tam de tempore,
quam de sanctis, cum FELICIARII Episcopi Arelatensis opu-
sculo *admonitionum quarundam atque interpretationum Locorum ali-*
quot scriptum difficilium, etiam in Bibl. PP. omisso, nec à Bellar-
mino, Labbeove memorato; edente Colonia ex ædibus Quen-
telianis Joh. Dietenbergio An. 1531. in 8. Unde sermonem ejus,
speciminis gratia deprompsimus.

XXII. ABSALON ex Canonico S. Victoris Lutetiæ Parisiorum Abbas in,
Sprinckirsbach (Cæs. Heisterbach. distinctione seu Lib. IV. c. 11
LXXXIX. Ed. Colon. 1481. in fol. scribit *Spreckirbach*) quod,
monasterium in Episcopatu Trevirensi est, qui abiens circa An. 11
1120. Abbas ibi electus est. De eo prædictus Cæsarius, qui scri-
psit suos Dialogos An. 1222. legendus est loco dicto, pag. 294. 11
Edit. Colon. 1599. in 8. qui *virum honestum & listenstum* laudat,
Auctor vitæ ejus sub Innocentio III. qui coepit a. 1182. ponit.
Excerptimus duos ejus *Sermones* ex Edit. B. Danielis Schillingii
Sprinckirsbacensis Cœnobii Abbatis, quæ Colonia 1534. in f. 11
invulgata est.

XXIII. D. BERNARDUS, Abbas Clarevallensis, *Doctor melissimus* dictus,
qui obiit An. 1153. de quo Dan. Heimsius alicubi: *Quis suavius*
Bernardo scribit? cujus ego meditationes, rivum Paradisi, ambro-
siam animarum, pabulum angelicum, medullam pietatis vocare soleo.
Usi sumus operum ejus Ed. Parisiensi A. 1508. Lugd. 1538. Basil.
1566. & Colon. Jac. Merlonis Horstii 1642.

XXIV. PETROS BLESSENSIS, Bathoniensis Archi-Diaconus, quem flo-
ruisse ab an. circ. 1160. usque ad 1200. Labbeus affirmat; *inse-*
rioris ævi scriptor non proletarius; versus modo excipiat, judicæ Bar-
thio Lib. XX. Advers. cap. III. col. 973. Ejus sermonem ex Jo-
Busei editione, quæ Tom. XII. B. PP. part. II. inserta est, re-
præsentavimus.

in legendis priscis, mediorum præcipue sæculorum scriptoribus diligentissimum fuisse, quod magis etiam constaret omnibus, si ejus Variæ Lectiones & observationes in scriptores varios Latinos, si Vitæ Poëtarum Latinorum, Index in Poëtas Farnabianus ex mille fere Poëtis auctus, Indices Linguae Latinae Græcæque multis constantes Voluminibus, Glossarium in Alcimum Avitum & liber de causis omissarum Latinae Linguae radicum, quarto tanto auctior lucem vidissent. De Vertumno ejus Poëtico, sive scito illo Imperatorio, fiat Justitia & pereat Mundus, ultra quater mille vices variato, de diatriba qua nullitatem Aoristi secundi & Futuri secundi apud Græcos demonstratum ivit, & de aliis ejus scriptis editis atque ineditis addiri possunt Christianus Feustelius *ἀναθήματα* manibus Daumianis consecrato & edito Lipsiæ 1688. 4. Jo. Casparis Loescheri memoria Daumiana, Witteberg. 1701. 4. Godofredus Ludovici præcipue, *ὁ μὲν ἀρχαῖος* parte 3. Historiæ Rectorum Scholarumque celebrium pag. 110. sq. & Adolphus Clarmundus T. III. Vitarum editarum Germanice pag. 188. sqq. apud quem tamen pag. 207. pro Hugonis Grotii nomine, *Gennadii CPol.* reponendum. Vide sis etiam memorias Philosophorum Rollianas decad. 2. p. 252. & Hagenianas pag. 306.

XL. Eidem Daumio debemus etiam editionem scriptorum plerorumque CASPARIS BARTHII, genere nobili sed litteris & ingenio longe nobilioris Viri, quæ postremis vitæ annis vel post ipsius obitum a) vulgarata sunt: in quibus & est duplex collectio scriptorum Veterum.

Una quæ subjicitur libris tribus Claudiani Ecdicii Mamerti de statu animæ, cum

a) Extinctus est Lipsiæ A. 1658. 17. Sept. Ipse de se A. 1655. T. 2. soliloq. p. 914.

*Annis jam decies addidimus duos
Quinis: jam genus inclutum
Agnatos penitus mors rapuit meos,
Omnes composui: super
Solutus virgo meis, jam placidum silent
Germani gemini, dua
Germana pariter: stirpis ego mea
Improlis genitor, simul
Totum tollo genus. Mecum abit omnium
Nomen Barthiadum vetus &c.*

cum Barthii notis & glossario, atque Andreae Schotti castigationibus, Cygneæ 1655. 8. In illa habentur:

S. Gregorii Thaumaturgi libellus de anima ad Tatianum, Latine ex versione Gerardi Vosii pag. 460. Vide Volum. V. hujus Bibl. pag. 253.

Incerti Philosophi Christiani Græci, (Barthio judice *Anastasi* Sinaitæ) de anima celebriores opiniones, Latine Joanne Tarino interprete p. 472. Vide iterum Volum. V. p. 220.

Herma Pastor, ex veteri versione Latina, p. 724. cum Barthii animadversionibus, ex ineditis Adversariorum b) ejus libris Lib. LXVIII. 5. & 12. XCV. 4. XCVI. 9. XCIX. 6. & 11.

B. Paciani, Latini scriptoris paræneticon ad poenitentiam pag. 934.

Alceme collectio duos Philosophos Christianos complectitur, *Ence* Gazæi dialogum de immortalitate animæ cum versione Barthii, & *Zacharia* Scholaistici dialogum contra Mundi æternitatem, cum Jo. Tarini interpretatione, ambo notis Barthii illustratos Lipsiæ 1655. 4. de utroque dixi in elencho scriptorum pro veritate Religionis Christianæ pag. 107. seq.

Inedita Barthii scripta referuntur in Actis eruditorum Germanicis T. I. pag. 924. seq. Editorum Catalogus subjicitur pornodidascolo Petri Aretini, edito Cygneæ 1660. 8.

De illis adire quoque licebit Alphonsi Clarmundi Vitas Germanice editas T. II. p. 177. seq. Christoph. Hendreichii pandectas Brandenburgicas &c. De Barthio ipso, Georgium Petrum Schultziū de claris Marchicis parte 2. p. 18. seq. Orationem in funere Barthii habitam a Jacobo Thomasio, Petrum Bælium in Dictionario historico Adrianum Baillettum de pueris præcoci doctrina celebribus pag. 294. &c.

XLI. JOANNIS LEUNCLAVII, Nobilis Amelburmi apud Angri-
varios sive Westphalos, quem A. C. 1593. mense Junio, paullo minorem sexagenario Viennæ Austriæ extinctum esse constat, collectiones atque editiones varias scriptorum Græcorum referre me in hac Bibliotheca passim

- b) Duo ingentia Volumina Adversariorum Barthii, manu ipsius auctoris exarata adhuc servantur apud nobilem Virum in Saxonia. Caput septimum libri CLXVII. in quo silvestre mel Matth. III. 7. erudite probat de cannis sachari per Palæstinam non infrequentibus intelligendum esse, ex illo MS. editum in Diario Theologico Dresdensi (*Unschuldig Nachrichten*) A. 1709. pag. 379.

passim memini, dixi enim de ejus *Xenophonte*, lib. 3. cap. 4. de *Dione Cassio* lib. 4. cap. 10. *Gregorii Nysseni* libro de opificio hominis, homiliis in Canticum, Volum. VIII. p. 146. 148. & 159. *Plutarchi* Consolatione ad Apollonium lib. 4. cap. 11. De *Gregorii Nazianzeni* *) operibus, ac quaestionibus *Casarii* fratris, & *Eliæ* Cretensis, *Nicetæ* ac *Mich. Pselli* in *Nazianzenum* scholiis Volum. VII. lib. 5. cap. 12. De *Michaële Glyca* ejusque continuatione ad captam usque *CPolin à Turcis*, de *Constantino Manasse*, & *Pandeëtis* Annalibusque *Turcicis*, Volum. VI. pag. 156. 157. 766. De *Theodori Balsamonis* libris tribus *Paratitlorum ex Codice & Novellis*, de *ecloga Basilicorum* & novellis *Imperat. Græcorum* antea ineditis, nec non de opere *Jurii Græco Romani* Volum. XII. p. 403. 426. & 487. seq. Dixi etiam Volum. X. p. 509. de vulgatis à *Leunclavio* precibus & orationibus *Manuelis Palæologi* Imp. *CPol.* ab A. C. 1384. ad 1419. & *Ἐποθῆκαις* ejusdem *Βασιλικῆς ἀγωγῆς, præceptis educationis Regiæ* ad Joannem *Palæologum* Filium capitibus centum, quorum hæc est acrostichis: *Βασιλεὺς βασιλεῖ, Μανηὴλ Ἰωάννη, πατὴρ υἱῶ, καρπὸν τροφῆν ἐμῆς (ψυχῆς) τῇ σῇ ὁποιᾶς ἐν ἀκμαζέσει, ἥ ὁ Θεὸς εἰς κοσμήτωρ*, cum *Leunclavii* versione. *Claudii* Cardinalis *Guifiani* duodecim quaestiones & *Græcorum* ad eas responsiones ex *Leunclavii* interpretatione cujus *Simlerus* meminit, non vidi, nec versionem *Philocaliæ Origenis* publici juris factam esse existimo, memoratam eidem *Simlero* atque *Abrahamo Sculteto*. Est mihi autem in manibus Volumen quod eidem *Leunclavio* in acceptis referimus cum ipsius versione *Græcæ* ex *Sambuci Bibliotheca* vulgatum *Basileæ* 1578. 8. in quo continentur :

1. *Theoriani* Orthodoxi cum *Norseti*, Catholico sive Generali Armeniorum colloquium suafu *Manuelis Comneni*, Imp. *CPol.* habitum anno imperii ejus duodevigesimo (*Christi* 1170.) de duabus in *Christo* naturis contra *Eutychianorum* & *Monotheletarum* errores. pag. 1--195. *Norsetis* hujus mentio in *Isaaci* invectiva in Armenios de qua dixi Volum. X. hujus *Bibl.* pag. 173. sicut de *Theoriano* pag. 288. seq. Ex *Theoriani* Philosophi Epistola ad Sacerdotes de jejuniis Sabbati, nonnulla affert *Turrianus* lib. 1. *Apologiæ* pro Canonibus *Apostolorum* cap. XXI. pag. 94.

Kkk kk

2. Leonis

*) Iniquior, ut in *Hugonem Blacium* de quo *Lambecius* 1. p. 45. ita in *Billium*, de quo vide ipsum querentem T. 2. *Nazianzeni* edit. *Græco Lat.* *Paris*, pag. 532. Cæterum in interpretandi studio mirabilem celebrat *Huetius* p. 279. de claris interpretibus.

2. *Leonis* I. qui ab A. C. 440. ad 461. Romanus fuit Episcopus Epistola ad Flavianum Patriarcham CPol. scripta A. 449. Incip. ἀναγνώστες τὰ γραμματα τῆς ἀγάπης τῆς αἱ. pag. 196-227. Latina Leonis exstat inter ejus Epistolis decima, & in novissima Paschasi Quesneli editione vigesima quarta.
 3. *Joannis Damasceni* contra Manichæos, sive Paulicianos dialogus. Incip. ἐπειδὴ συνελθούσαμεν ἀλλήλοις. pag. 226-387. Prior hunc dialogum cum alia versione ediderat Emanuel Margunius, Cretensis, Patav. 1572. recusum in Basileensi Damasceni editione Basil. 1575. fol. Tertia Jacobi Billii versio exstat in editionibus Parisiensibus, quæ novissimam antecesserunt, in qua Lequiniana quarta Tom. 1. pag. 429. Vide Volum. VIII. hujus Bibl. pag. 795.
 4. *Leontii* scholastici Byzantini πρᾶξις *) sive lectiones decem de sectis ex *Theodori* Abbatis ore exceptæ, scriptoque consignatæ post A. C. 610. Incip. ἀναγκαῖον εἶναι μέλλοντας ἡμᾶς. pag. 386-555. Vide Volum. VII. pag. 451. & IX. pag. 167.
 5. *Constantini Harmenopuli* J Cti seculo XIV. clari libellus de sectis. Incip. οἱ περὶ τὸν ἄρσεν. pag. 556-576.
 6. Ejusdem περὶ πίστεως ὀρθοδόξου, de fide orthodoxa. Incip. πιστεύειν δεῖ τὸν ὁτως χριστιανόν. pag. 576-583. Vide Volum. X. pag. 277. & XII. pag. 489. 501.
 7. *S. Augustini* περὶ Τριᾶδος, de S. Trinitate, ex 3 βιβλίοις 3 περὶ τῆς γνώσεως τῆς ἀληθοῦς ζωῆς ἐπιγραφομένων. Fratres interrogant, Magister respondet. Incip. ὡς περὶ τὸ σαρκὸς βάρει πίπτει τὴν ψυχὴν. pag. 584-599. Est *Honorii* Augustodunensis de cognitione vera Vitæ, inter supposita S. Augustino, in appendice tomi sexti edit. novæ Amst. p. 649.
 8. *S. Hilarii* Pictavorum Episcopi de S. Trinitate, ex ejus sermone qui post Pentecosten in festo S. Trinitatis recitatur. Incip. πιστεύομεν τὴν ἀγίαν Τριάδα. pag. 600-605.
- Nota integram hanc collectionem, excepto Damasceni Dialogo, Græce

*) Hinc πρᾶξις lectiones obire aut frequentare. Joannes Moschus in prato spiritali cap. LXXVII. ἀπὸ ἀλλοδαμῶν ἐν μιᾷ οἴκῳ τὸν οἶκον Στεφάνου 3 Σοφιστῶν, ἐγὼ δὲ οὐκ ἐμὲ Σωφρομένη, ἵνα πρᾶξις ᾖ.

Græce & Latine recusam esse in tomo priore auctarii Bibl. Patrum Ducæani, Paris. 1624. & in tomo undecimo Bibliothecæ Patrum Morellianæ Paris. 1644. fol.

XLII. Sæpe mihi in hoc opere laudatum memini præclarum Virum JOHANNEM HUDSON, præfectum Bibliothecæ Bodlejanæ, cujus nostra ætate singulare studium in adornandis bonis Græcorum scriptorum editionibus enituit. Is enim est à quo habemus recensitum atque expositum *Tbucydidem*, Oxoniæ 1696. fol. *Dionysium* Halicarnasseum 1704. fol. *Moeridus* Attisticam, non ante vulgatum, *) quem ex MS. Bodlei. primus Græce in lucem protulit 1712. 8. *Longinum* αἰ' ὕψος, 1710. 8. Fabularum *Æsopitarum* collectionem quotquot Græce reperiuntur, locupletata Neveleti συναγωγῇ insigni auctario, cum versione nova vel recognita & præmissis veterum testimoniis LXVIII. Oxon. 1718. 8. & cui A. 1719. Novembr. 17. anno LVII. ætatis immortalis est. *Flavinum Josephum*, quem ex MSS. Codicibus castigavit & integritati suæ reddidit novaque donavit versione, postremis paginis ut luci darentur ultimam manum addente V. C. Antonio Hallio. Oxon. 1720. fol. Speciatim hoc loco commemoranda ejus collectio perpulchra *Geographia Veteris* scriptorum **) Græcorum minorum, quatuor Voluminibus vulgatum, præmissis veterum testimoniis, emendate ac nitide cum interpretatione Latina, dissertationibus Henrici Dodwelli & editoris annotationibus. Oxon. 1698. 1703. & 1712. 8.

Tom. I. præmissis Henrici Dodwelli de ætate & scriptis singulorum, Dissertationibus, continentur: *Hannonis* periplus, cum versione Conradi Gesneri.

Scylacis periplus, cum versione Isaaci Vossii.

Agatharchides Cnidius de mari rubro, ex Photii Cod. CCL. cum versione Laur. Rhodomanni.

Arriani periplus Ponti Euxini, cum versione Joh. Guil. Stuckii, Tigurini.

Periplus Maris Erythræi, eidem vulgo adscriptus, cum ejusdem Stuckii interpretatione.

Kkk kk 2

Nearchi

*) Vide Volum IX. hujus Bibl. pag. 420.

**) De plerisque dictum a me lib. IV. cap. 2. ubi etiam de collectione Geographorum Herscheliana, & de medita sive præmissa Lucæ Høllstienii. De Agatharchide Volum. IX. pag. 496.

Nearchi paraplus ex *Arriani* Indicis, cum versione Bonav. Vulcanii, Brugenſis.

Marciani Heracleotæ periplus, cum versione Joannis Hudsoni, ſubjunctis fragmentis *Artemidori* Ephesii & *Menippi* Pergameni.

Anonymi periplus Maris Euxini, cum versione Iſaaci Voſſii.

Tom. II. præmiſſis Dodwelli diſſertationibus de ætate & ſcriptis Geographorum ſingulorum in hoc Volumine, *Dicaarchi* Status Græciæ, cum versione Joannis Hudsoni.

Ejuſdem deſcriptio Pelii Montis, cum mea versione.

Iſidori Characeni maſſiones Parthicæ, cum versione Joannis Hudsoni.

Scymni Chii periegeſis, Marciano Heracleotæ perperam ab aliis adſcripta cum versione Eraſmi Vindingii, Pauli F.

Ejuſdem Scymni Fragmenta, collecta à Luca Holſtenio, cum ejusdem versione.

Libellus de Flûviis, *Plutarcho* adſcriptus, cum interpretatione Philippi Jacobi Mauſſaci.

*Agathemer*i Compendiariarum Geographiæ expoſitionum libri duo, ad Philonem diſcipulum ſuum, cum versione Samuelis Tennulii.

Strabonis Epitome, cum versione Hieronymi Gemuſæi.

Textio Tomo. Excerpta ex *Dionyſii* Byzantii anaplo Beſpori Thracici Latine ſervata à Petro Gyllo.

Excerpta ex *Georgii* Medici *Chryſococca* Syntaxi Perſarum per Iſmaelem Bullialdum. Græce & Latine.

Ptolemai Tabula longitudinis & latitudinis Urbium inſignium. Ex MS. Codice Theonis in Bibl. Bodlej. recensita. Græce & Latine.

Ptolemai Arabia, ope Codicis MS. vetuſtiſſimi ac præſtantiſſimi in numeris locis emendata à Joanne Gravio: ex edit. Lond. 1650. 4. Græce & Latine.

Anonymi vetus orbis deſcriptio, pridem vulgata à Jacobo Gothofredo, reuſa latine ex Jac. Gronovii editione.

Varie Lectiones in Anonymum Geographum Ravennatem ex MS. Urbinatæ Vaticanæ Bibl. num. 678.

Deſcriptio Chorasmicæ & Mawaralnahræ, ſive Regionum extra fluvium Oxum deſcriptio Abulfedæ Iſmaelis ex tabulis Principis Hamah, edita pridem à Joanne Gravio Lond. 1650. 4. Arabicæ & Latine

Latine, & inedita hæcenus Arabiæ, Maris Persici & Alkolzum sive rubri, Arabice & Latine ex *Abulpheda*, per eundem Jo. Gravium.

Binæ Tabulæ Geographicæ una Nassir Eddini Persæ & altera Ulug Beigi Tartari Arabice cum versione Joh. Gravii. ex edit. Lond. 1651. 4.

Periplus (*Arriano* falso adscriptus) Ponti Euxini, & locorum utriusque Continentis, videlicet Bithyniæ Ponto adjacentis, Paphlagoniæ &c. (ex Scymno, *Arriano* & *Marciano*) quem *Holstenius* pridem vulgare constituerat ex Codice Vaticano, cum versione Joannis Hudsoni.

Ptolemai ἀνατολῆς καὶ δυτικῆ τῶν ἀστεισμάτων Græce è MSS. emendata.

Tomo IV. Henr. Dodwelli diff. de ætate & patria *Dionysii Periegetæ*. *Dionysius* Græce & Lat. cum commentario *Eustachii* per singulas paginas verbis Poëtæ subjecto, & ad calcem Vol. subjectis variis lectionibus & annotationibus. *Avieni* & *Prisciani* Metaphrasæ *Dionysii*. *Avieni* Ora maritima. *Anonymi* Græca Paraphrasis in *Periegesin* integrior, quam ab *Eduardo Thwaitesio* vulgata fuerat. Excerpta è Scholiastæ Græco inedito in *Dionys.* qui existat MS. Parisiis in Bibl. Regia.

Fragmenta de urbium & regionum nominibus in alia mutatis, ex notis *Léonis Allatii* ad *Georgium Acropolitam* pag. 244. & ex iis quæ subjiiciuntur *Codino* pag. 404. aliaque apospasmata *Geographica*, vel inedita hæcenus vel emendatius edita, Græce.

Nicephorum Gregoram in Dionysium, inquit clariss. *Hudsonus*, quem in lucem proferre semel iterumque proposui, *Bibliothecarum latebria recondi in aeternum reliqui*: utpote qui hoc solum præstiterat, ut *Periegetæ* carminis vinculis liberaretur, ejusque ex oratione bona ligata, fieret solutio non bona.

XLIII. THOMÆ GALLETI *) Presbyteri J. C. Religiosus. Cui adnoscuntur Sanctorum aliquot varia opuscula nondum edita, Ejusdem Autoris studio & opere collecta. Lugdani, sumptibus *Horatii Cardon*, 1615. 8.

*) *Acta* A. M. D. C. L. X. *Lib. 3.*

*) Jo. Frid. Kernius, Schleusinger Francus de vita, obitu & scriptis B. D. Thomæ Ingilii. Lips. 1710. 4. pag. 54. seq.

Germani Archiepiscopi CPol. ἱστορία ἐκκλησιαστικὴ καὶ μουσικὴ Θεολογία περὶ τῶν ἱεραρχημένων. pag. 145–179. Incip. ἐκκλησία ἐστὶ ναὸς Θεῶ.

Vide Vol. VII. hujus Bibl. p. 548. & Vol. X. p. 210.

Eodem An. 1560. Paris. fol. hæc etiam Latine cum auctario separatim prodierunt curante JOANNE S. ANDREA, Canonico Ecclesiæ Parisiensis, & F. CLAUDIO DE SAINCTES Parisiensi Theologo, sed est mihi ad manus editio ad Parisiensem facta Antwerpiensis 1562. 8. In illo volumine continentur:

Jacobi & Basilii Magni Liturgia ex veteri Latine versione.

Liturgia *Joannis Chrysostomi*, interprete Leone Tusco.

Et præter illa quæ ex Græca editione jam memoravi scripta sive apostasmatia *Procli* CPolit. *Dionysii* Areopag. *Iustini* Martyris, *Gregorii* Nysseni, *Joannis* Damasceni, *Nicolai* Methonensis, *Samone* Gazæi & *Germani* CPol. etiam hæc tria, quæ in Græca illa sylloge desiderantur:

Nicolai Cabasila compendiosa interpretatio in Divinum sacrificium ex versione Gentiani Herveti quam Venetiis A. 1548. adornavit. Vide Allatium de Nilis p. 72. T. V. hujus Bibl.

Maximi Monachi, qui in Dionysium Areopagitam scripsit, liber de Ecclesiastica Mytagogia. Vide T. IIX. hujus Bibl. p. 740.

Bessarionis Episcopi Tusculani Romanæque Ecclesiæ Cardinalis ac CPolitani Patriarchæ de Sacramento Eucharistiæ, & quibus verbis corpus Christi conficiatur, contra Marcum Ephesium. Incip. *Sacrum divinumque est Eucharistia mysterium*. Vide Volum. X. hujus Bibl. p. 403. sq.

Claudii de Sainctes de Eucharistia & Missæ ritibus, ex operibus D. Joannis Chrysostomi, è quibus liturgica Græcorum comprobantur. Præmittitur Volumini, ejusdem Claudii præfatio, in quibus de Missæ præstantia & originibus & speciatim de Jacobo eique tributa liturgia differitur.

3. In GEORGII CASSANDRI, magni Viri Liturgicis, quæ & separatim Colon. 1559. 8. & in limine operum junctim editorum Paris. 1616. fol. prodierunt, non integræ quidem liturgiæ veteres sed argumenta breviter exposita habentur ex liturgia *Chrysostomi* per Leonem Tuscum, ex liturgia *Basilii* & Græca illa & altera quam Syri Anaphoram vocant. Ex liturgia *Ethiopica* sive Canone quem appel-

appellant universali. Ex liturgia usitata in regno *Præsa Joannu*, de qua Franciscus Alvares in opere Lusitanice primum ac deinde Italice edito. Ex liturgia *Armeniorum* (Leopoli civitate Rusciæ) versa Latine ab Andrea Lubelczyc. Et ex alia de qua Petrus Bellonius in observationibus: & tertia de qua in libro Italice edito Nicolaus Barbosa. De liturgia *Moscovitarum* ex commentariis rerum Moscovitarum Sigismundi liberi Baronis. De Missa Latinorum ex SS. Augustino, Isidoro, Gregorio M. Ordine Romano & Thoma Aquinate.

In Cassandri Operibus deinde pag. 97. sequuntur Ordo Romanus de officio Missæ, & Micrologus p. 121. Hymni Ecclesiastici præmissio Bedæ de metris p. 160. & preces Ecclesiasticæ seu collectæ excerptæ ex libris Ecclesiasticorum Officiorum pag. 315--448. Vigili Martyris & Episcopi Tridentini Opera pag. 460. Honorii Augustodunensis presbyteri de Prædestinatione, & libero arbitrio dialogus p. 623. Epistolæ duæ ad B. Augustinum de reliquiis Pelagianæ hæreseos, una Prosperi pag. 640. & altera Hilarii Episcopi Arelatensis pag. 645. Sententiæ ex libris B. Augustini de prædestinatione Sanctorum & bono perseverantiæ pag. 650.

Cætera Cassandrum ipsum habent auctorem, Commentarius de duabus in Christo Naturis & unica hypostasi p. 577. De Baptismo Infantum, & sectæ Anabaptisticæ origine pag. 675. De officio pii ac publicæ tranquillitatis amantis viri in hoc Religionis dissidio p. 781. Defensio ejus scripti adversus Jo. Calvinum. pag. 809. & altera sub Barthol. Nervii nomine contra libellum Germanicum Viæ Commonstrator inscriptum pag. 882. Consultatio de articulis inter Catholicos & Protestantos controversis, ad Imperatores Augustos Ferdinandum I. & Maximilianum II. p. 892. De optanda sacra Communione Christiani Populi in utraque Panis & Vini specie pag. 1015. De Viris illustribus qui in sacris Bibliis usque ad Regum historiam commemorantur. p. 1048. Epistolæ CXVII. p. 1077. Acta Colloquii A. C. 1558. 4. Jul. habiti cum Joanne Kremer à Castorp Anabaptista (de quo Epist. 101. & 103.) p. 1227. Liber de Viris illustribus in Latio ante Procam, & de Romanis qui tempore Pompeji fuere, velut in supplementum Aurelii Victoris p. 1241. Oratio in laudem urbis Brugarum dicta A. 1541. p. 1251. Quæstiones Rhetoricæ p. 1274. & Dialecticæ p. 1294--1351.

4. Amplissimam Liturgiarum Orientalium Collectionem nuperime publici juris fecit Vir doctissimus EUSEBIUS RENAUDOTUS a) quem A. 1721. Parisiis diem supremum obiisse accepimus. Prodiit illa Parisiis 1716. 4. duobus Voluminibus, facitque ut minus quidem desideremus Syllogem similem, cujus spem *Richardus Simon* vir & ipse eruditissimus fecerat, desideremus tamen, quoniam & ille versionem illarum testatur se adornasse, b) videturque additus etiam fuisse textum ipsum Syriacum, **) ex quo interpretationem suam composuit. Refert idem ex quinquaginta liturgiis c) supereffe apud Maronitas unam & triginta, omnesque translatae ex Graecis. d) Renaudoti autem versione non tuto ubique stare nos posse, siue causae suae inservientis, siue non satis assequentis verum sensum, docuit vir supra laudes Maturinus Veissierius la Crose in Apologia pro Jobo Ludolfo contra Renaudotum, in ferta Diario literario Hagensi. e) Sed Collectionem illam Renaudotianam, recensere juvat. Occurrunt itaque:

IN TOMO PRIORE.

Post dissertationes editoris 1. de liturgiarum Orientalium Origine, auctoritate & consensu. 2. De Coptitarum Alexandrinorum liturgiis, & 3. de lingua Coptica siue Aegyptiaca ejusque antiquitate,

Liturgiae tres Coptitarum Jacobitarum ex Coptico conversae,

1. *Magni Basilii* f) p. 1. Renaudoti ad eam commentarius p. 169--300.
2. *S. Gregorii* Theologi. g) (in aliis, *S. Severi* Patriarchae) p. 26. Notae Renaudoti p. 301--314.

3. *S. Cyrilli*

a) *Journal des Savans* 1715. T. 2. pag. 490. *Memoires de Trevoux* 1717. p. 59. 215 seq.

b) Rich. Simon *Bibl. choisie* T. 2. p. 173.

**) Renaudotus testatur illustrissimi Colberti obitu factum quod à se Latinae tantum, non etiam Syriacae, Arabicae & Copticae linguae liturgiae in lucem datae fuerint.

c) Rich. Simon pag. 285. 165. 170. ex Abrahamo Ecchellensi.

d) Id. pag. 166. 173.

e) *Journal littéraire* T. IX. pag. 239. seq.

f) Versionem Latinam ex Arabico adornatam à Victorio Scialach, Maronita ediderat Marcus Vellscrus, Augustae Vindel. 1604. 5. Sed Renaudotus novam ex Coptico concinnasse se profitetur.

g) *Mirror Gregorianum* hunc non Theologum sed Nyssenum appellari à Jobo Ludolfo p. 341. *Commentarii ad Historiam Aethiopicam*.

versione Renaudoti p. 499. subjunctis ejus observationibus p. 523-545. Dissertatio autem de Ecclesia *Æthiopica*, quam Ludolfo iniquior, dudum ad editionem paratam se habere scribit in præf. lucem necdum vidit quod sciam, neque editæ sunt ejus quarum ibidem meminit de Ecclesiæ Nestorianæ propagatione dissertationes.

IN TOMO POSTERIORE.

Dissertatio Renaudoti de Syriacis Melchitarum orthodoxorum & Jacobitarum Monophysitarum Liturgiis.

Liturgiæ ex Codicibus Syriacis Bibliothec. Colbertinæ & Segvierianæ MSS. Latine versæ ab eodem Renaudoto.

1. *Ordo Communis*, liturgiæ secundum ritum Syrorum Jacobitarum p. 1. Renaudoti observationes p. 45.
2. *Alius Ordo generalis*. p. 12.
3. Liturgia *S. Jacobi* Apostoli, Fratris Domini, Melchitis & Jacobitis communis & à Græca quæ fertur sub Jacobi nomine, passim differens. p. 29. Renaudoti observationes p. 73. ex Dionysio Barsalibi, Joanne Marone &c.
4. Orationes ad Communionem & postea dicendæ, quæ in MS. subjiciuntur Liturgiæ *Jacobi*, in aliis *Xyfi*, in aliis *Petri*. p. 43.
5. Liturgia *S. Jacobi* minor p. 126. Renaudoti observatio p. 132.
6. *S. Xyfi* Papæ m) Romani. p. 134. Notæ Renaudoti p. 142.
7. *S. Petri*, Principis Apostolorum. p. 145. Notæ p. 153.
8. Liturgia Petri secunda. p. 155. Notæ p. 160.

[9. *S. Joann-*

riaces sive *Kyriacus* Archiepiscopus Behusæ, edita una cum proxima superiore *Æthiopice* ad calcem Novi Testamenti Rom. 1548. 4. 8) *Gregorii* Theologi & 9) *Dioscori*, quam *Æthiopice* & Latine vulgavit Joh. Mich. Wanslebicus, Londini 1661. 4. Vide Jac. Echardi T. 2. Bibliothec. scriptorum Ord. Prædicator. pag. 694. & laudatum Ludolfum commentario ad Hist. *Æthiop.* pag. 340. seq.

- m) Prima hæc est Liturgia inter quatuordecim Syriace editas Romæ A. 1592. sub titulo *Assis Chaldaici ad usum Ecclesiæ Maronitarum*. Illas autem Jacobitis proprias sed ad Rom. Ecclesiæ sensum interpolatas ab editoribus, Renaudotus non diffinitur, qui p. 47. seq. memorat etiam *librum Misserii*, Orationes sive preces Ecclesiasticas Syriace complexum editumque Romæ A. 1596. & T. 2. p. 435. 455. in editoribus merito reprehendit, quod *Dionysio* Arcopagitæ tribuerunt liturgiam quæ est Dionysii Barsalibi, Metropolitæ Jacobitæ: *Ignatio* Antiocheno Martyri aliam quæ Ignatii Jacobitæ est: & aliam *Joanni* Chrysostomo quæ itidem Jacobitam Joannem habet auctorem. Vide & Rich. Simonis Bibl. Selectam Gallice editam T. 2. cap. 20.

9. Liturgia *S. Iohannis* Evangelistæ. p. 163. Notæ p. 169.
10. Liturgia *XII Apostolorum*, quam ordinavit *Lucas* Evangelista, magni Pauli discipulus p. 170. Notæ p. 175.
11. *Marci* prædicatoris & Evangelistæ. p. 176. Notæ p. 184.
12. *S. Clementis* Romani. p. 186. Notæ p. 199.
13. *S. Dionysii*, Athenarum Episcopi. p. 202. Notæ p. 212.
14. *S. Ignatii*, p. 215. Renaudoti observatio p. 226.
15. *S. Iulii*, Papæ Romani. p. 227. Notæ p. 234.
16. *S. Eusebii*, Patriarchæ Antiocheni. p. 235. Notæ p. 240.
17. *S. Iohannis Chrysostomi*. p. 242. Notæ p. 254.
18. Altera eidem Chrysostomo n) tributa in Missali Chaldaico Romæ edito p. 256. Notæ p. 160.
19. *S. Marthe*, Catholici, sive Metropolitæ Tagritensis. p. 261. Notæ p. 270.
20. *S. Cyrilli* (Alex.) p. 275. Notæ p. 285.
21. *Dioscori*, Patriarchæ Alexandrini. p. 287. Notæ p. 296.
22. *Philoxeni* sive *Xenaja* Episcopi Mabugensis seu Hierapolitani. p. 301. Notæ p. 307.
23. Ejusdem liturgia secunda p. 310. Notæ Renaudoti p. 320.
24. *Severi* Antiocheni p. 321. (al. *Timothei* Alexandrini) Notæ p. 330.
25. *Jacobi Berdayei* sive ut Græci pronunciant *Baradati*. p. 333. Notæ p. 342. ubi de pluribus Jacobis apud Syros Jacobitas celebribus, de quibus & p. 367. 380.
26. *Matthæi Pastork* p. 347. Notæ p. 352.
27. *Jacobi* Episcopi Botnanensis & Serugensis Syrorum Doctoris, qui Tabelita etiam vocatur. p. 356. Notæ p. 367.
28. *Jacobi* interpretis, Episcopi Edeffeni p. 371. Notæ p. 380.
29. *Thomæ* Heracleensis. p. 383. Notæ p. 389. ubi Renaudotus dubitat eademne hæc sit liturgia ab illa Thomæ Giarmachitæ, quam inter alias memorat Abraham Ecchellensis.
30. *Mosis Bar Cepha* p. 391. Renaudoti observatio p. 398.
31. *Philoxeni* Episcopi Bagdadensis sive *Eleazari* filii *Sabæ*. p. 399. Renaudoti observatio p. 408.
32. Doctorum Sanctorum, à *Iohanne* Magno Patriarcha ordinata, p. 409. observatio Renaudoti. p. 419.

Lil li 3

33. *Iohann-*

n) Et hæc & quæ eandem præcedit, plurimum diversa est à Græca Chrysostomi liturgia.

†. ABRAHAMUS ECHELLENSIS in notis ad Catalogum librorum Chaldaicorum & Syrorum Ebed Jesu, cap. 29. ubi mentio prolixæ Nestorii liturgiæ: *Supra quinquaginta numerantur, apud Orientis Christianas gentes, Liturgia, partim communis, partim singularum gentium propria. Ex his autem, triginta & una nobis exstant; nimirum una S. Iacobi; dua duodecim Apostolorum nomine, major scilicet ac minor; dua S. Petri; una S. Ioannis Evangelistæ; una S. Marci; præterea S. Dionysii Arcopagite, S. Sixti Papa, Iulii Rom. Pontificis, S. Ioannis Chrysostomi, S. Basilii, S. Cyrilli Alexandrini, S. Iacobi Nisibensis, S. Gregorii Theologi, D. Ioannis Maronis Patriarchæ Antiocheni, alterius Ioannis Patriarchæ Antiocheni, Moysi Barcephæ; Iacobi Edesseni, Philoxeni, Eleazari Episcopi Babylonis, Maruta Episcopi Targitensis, Thoma Giarmachite, Matthæi Pastoris, Ioannis Barsusan, Nestorii, Theodoret, †) Diodori, Narsis, Barsoma.*

§. In BIBLIOTHECIS PATRUM quoque Liturgiæ quædam junctim excusæ occurrunt.

GRÆCE ET LATINE quidem in T. 2. Augustii Ducæani Paris. 1624. & Tomo XII. Bibl. Patrum Morellianæ, Paris. 1644. 1654.

- a) Liturgia quæ fertur sub nomine Iacobi Apostoli, Fratris Domini, primi Hierosolymorum Episcopi, ex Græco Demetrii Ducæ Rom. An. 1526. 4. & Latine ex edit. Paris. Guil. Morelli An. 1560. fol.
- b) Marci Evangelistæ p. 26. quam primus ediderat ex Codice Guil. Sirleti Joannes à S. Andrea Paris. 1583. 8. una cum Clementis Romani de ritu Missæ ex libro VIII. Constitutionum Apostolicarum, & διασφαίσει τῆς ἀκολουθίας τῶν ὁρῶν.
- c) Basilii Magni, *) cum Gentiani Herveti versione pag. 42. ex Græco Demetrii Ducæ, Rom. 1526. 4.
- d) Ioannis Chrysostomi, **) cum versione ejusdem Herveti pag. 59. ex Græco Demetrii Ducæ, Rom. 1526. 4.

e) Leo-

†) Fortasse, Theodori Mopsuesteni.

*) Alia Basilii Liturgia ex Codice MS. Uffenbachiano edita Græce, addita versione Latina à V. C. Joanne Henrico Majo, in Catalogo Codicum MSS. Nobilissimi Viri Zacharie Contradi ab Uffenbach. p. 498--522.

**) De differentia editionum Liturgiæ Chrysostomi vide quæ præfatur Beatus Rhenanus & notas Georg. Fehlavii ad Christophori Augeli Enchiridion de statu hodiernorum Græcorum p. 397. ac Leonem Allatium de consensu utriusque Ecclesiæ p. 1188. seq. In nova editione Montisauconiana Operum Chrysostomi legitur Tomo quinto pag. 466. At
Leonis

LATINE in T. XXVII. Bibl. Patrum edit. Lugd. 1672. fol.

- α) Missa qua *Æthiopes* utuntur, sub titulo Canonis Universalis. p. 626.
- β) Benedictio, puerperæ & Ordo Baptismi secundum usum *Æthiopum*. p. 634. & Ordo sacramenti Confirmationis p. 643.
- γ) Missa *Mosambum* sive Christianorum in Hispania, Arabibus permixtorum. p. 644.
- δ) Missa *Præsanctificatorum*, τῶν προσηγιασμένων, ex versione Gilberti Genebrardi. p. 647.
- ε) Ordo Divini Officii *Mosambum* ex Hispanico Eugenii Roblesii, Toletani (in lib. de vita Francisci Ximenii Cardinalis, Toleti 1604.) p. 657.
- 6. Missa qua utuntur antiqui *Christiani S. Thomæ*, Episcopatus Angamallensis in Montanis Malabarici regni apud Indos Orientales, ab Nestorianis erroribus expurgata ab Alexio Menesio, Archiep. Goano, Indiæ primate in Synodo Angamallensi An. 1599. è Syriaco Latine, p. 670.
- ζ) Orationes Missales ex vetusto MS. Gothico Missali, p. 679-683.
- 6. *Speculum antiquæ devotionis* circa Missam, quod edidit JO. COCHLEUS, *) Moguntia, 1549. fol. recensetur à B. D. Thoma Ittigio lib. de Bibliothecis Patrum p. 664. Exhibet autem Cochleus in illo *Amalarium*, a) *Walafridum Strabonem*, S. Basilii missam ex veteri versione reperta in monasterio S. Joan. in monte Rincaviæ ad Rhenum, *Expositionem Missæ* b) (qualis exstat in Ordine Romano) ex MSS. Eysta-

*) *Johannes* Dobnek, à patria Wendelsteinio in agro Noribergensi, quæ cochleæ significationem habet, *Cochleus* nomen adscivit, & odio in B. Lutherum, Emseri successor, tantum dedit in scriptis suis, ut paucos noverim qui hac eum in parte vel æquaverint vel superaverint. Cæterum Antiquitatis etiam amantem nec imperitum fuisse, præter speculum hoc ostendit ejus vita Theodorici Regis, ut libros ejus Miscellaneorum aliaque omittam. Obiit A. 1552. 10. Januar. Uratislaviæ, licet Simlerus, Eysengreinus & Boissardus tradunt Viennæ, unde dubius est Serarius rerum Moguntin. p. 177. Sed assentior Miræo, & qui de Cochleo plura, illustri Seckendorffio commentariis de Lutheranism.

a) Cochleus modo librum tertium Amalarii edidit, Hirtorpius autem libros quatuor de Ecclesiasticis officiis ad Ludovicum Imperatorem, & librum de Ordine Antiphonarum. In utraque & Cochlei & Hirtorpii editione deest caput libri tertii ultimum de Jesu nomine. Edidit autem Dacherius Amalarii Epistolas quibus de nomine Jesu tractat quomodo effrendum sit ac scribendum, T. VII. spicileg. p. 164. seq. (T. III. edit. novæ p. 330.)

b) Hirtorpius testatur se in alio MS. Codice hanc invenisse inscriptionem: *Ordo Missæ à S. Petro*

Hugonis de S. Viatore speculum de mysteriis Ecclesiæ: Ejusdem libri III. de Cerimoniis, Sacramentis, officiis & observationibus Ecclesiasticis, & in Canonem Missæ libellus. In Coloniensem editionem observationes quædam Latini Latinii exstant in ejus Bibliotheca sacra & profana T. I. p. 129. seq.

8. JACOBUS PAMELIUS, e) Canonicus Brugenſis, Ecclef. Ultrajectinæ ad S. Salvatorem Præpositus, cui præclaras Tertulliani & Cypriani editiones debemus, publici juris fecit etiam *rituale SS. Patrum Latinorum* sive *Liturgicon Latinum*, in duo distributum Volumina, Colon. 1575. 4. similiter molitus itidem Liturgica Græcorum & de Græcæ ac Latinæ Ecclesiarum in Missæ sacrificio Concordia librum edere, f) nisi fato interceptus fuisset. In illis vero Latinis, priore Volumine Pamelius ipse ex variis scriptoribus antiquis liturgiam Missæ qualis à primis temporibus usque ad Sergium Papam A. C. 688. fuerit, enarrare aggreditur, Inter alia à p. 293. sqq. ad 257. *Ambrosiana* Missæ ritum fusc exponit, ex Missali Mediolanensi collato & suppleto ex MS. Guilielmitarum Brugenſium & Radulpho Tungrenſi.

Volumine secundo exstat *S. Hieronymi Comes* sive *Lectionarius* pag. 1. de quo non repetam quæ dixi in Bibl. Latina, supplemento ad lib. iv. c. 3. T. III. p. 486. sq.

Antiphonarius, ordinatus à *S. Gregorio Magno*, introitus ad Missam per circulum anni exhibens. p. 62.

Sacramentorum libri tres, quorum primus est *B. Gregorii* p. 178. secundus *Grimoldi* sive *Grimoaldi* g) Abbatis Benedictini pag. 388. tertius incerti

e) Obiit in itinere ad capeſſendum Audomarenſem Episcopatum, Bruxellas tendens, Montibus Hannoniæ, 13. Cal. Octobr. 1587, æt. 51. teste Thuano in extremo libri LXXXVII De illo Antonius Teiffierius ad Elogia Thuanæ, Lud. Ellies du Pin T. XVI. Bibl. historiæ Ecclef. p. 136. Valerius Andreas in Bibl. Belgica & Franciscus Sweetius in Athedis Aub. Miræus in Elogiis Belgicis.

f) Sweetius p. 371. & Pamelius ipse in Præf. ad Antonium Perenottum, Archiep. Mechlinensem data Brugis A. 1571. *Si Celsitudini Vestre, aliisque SUPERIORIBUS nostris gratiam hanc operam nostram intellexero, nisi Dn. Saintez, aut alius quis, quod malim, me anteverteris, statim aliquando, Deo Opt. Max. opitulante, Græcorum liturgica in duos partiri tomos, & postremo Concordiam Græcorum cum Latinis in præcipuis viribus, uno volumine comprehendere.*

g) De hoc Grimoldo Abbate S. Galli & Ludovici Pii Imp. Cancellario, cui Walafidus Strabus

certi, quem *Alcuino* Abbati Turonensi Pamelius tribuit p. 517. & Andreas Quercetanus in sua operum Alcuini editione iterum ex Pamelii recensione exhibuit pag. 1167. Præfationes antiquæ per anni circulum, Gelasianæ pleræque & Ambrosianæ, certe Gregorii Magni ætate vetustiores p. 550--610.

Tropi sive troparia, ut Græci nuncupant, hoc est Cantica sacra in præcipuis anni solennitatibus p. 611--615. Latine.

9. Vir incomparabilis JOANNES MABILLONIUS in tomo secundo Musei Italici qui Parisi 1689. 4. lucem vidit, post commentarium prævium in Ordinem Romanum, quo ritus singuli illustrantur & origines eorum ac rationes exponuntur, edidit libros ipsos rituales Romanæ Ecclesiæ sive Ordines quindecim.

1 *Ordinem Romanum* de Missa Pontificali, qualis à Cassandro & deinde ab Hittorpio fuit vulgatus, sed amplius quam media parte auctiorem à num. 21. sqq. ex MSS. Abbatiae S. Galli, p. 3. Incip. *Primo omnium observandum est.*

2 *Ordinem Romanum* itidem à Cassandro vulgatum & Hittorpio, (in quem exstat Amalarii ecloga à Clariss. Baluzio in Appendice Capitularium vulgata.) Incip. *Denunciata statione diebus festis* p. 42.

3 *Ordinem Romanum* multa eadem continentem cum duobus prioribus, pauca diversa p. 53.

4 Fragmentum Veteris Ordinis ex MS. Constantini Cajetani p. 61.

5 *Ordinem Romanum* de Missa Episcopali, ex MS. S. Galli, p. 64. Inc. *In primis camisia cingitur super.*

6 *Ordinem Processionis*, si Episcopus festivis diebus Missam celebrare voluerit. p. 70.

7 *Ordinem scrutinii* ad electos baptizandos p. 77.

8 *Ordinem de ordinatione Acolythi & Episcopi* p. 85.

9 *De gradibus Romanæ Ecclesiæ* p. 89.

10 *Ordinem Romanum* de triduo ante Pascha, ex MS. equitis Maffei, Ro-

bus hortulum suum dicavit, Vide Casimiri Ondini commentarios de scriptoribus Eccles. T. I. p. 1539. & T. II. p. 154. Hic Ondinus inter tres Sacramentarii Gregoriani editiones, Pamelianam, Romanam Angeli Rocchæ ex MS. Vaticano Rom. 1597. & Parisiensem ex Missali MS. S. Eligii Bibl. Corbeienfis, cum notis Hugonis Menardi Parisi 1642. 4. pro optima & antiquissimaque atque adeo sincerissima non dubitat habere Pamelianam. Cum Menardi notis sacramentarium recusum est in novissimis Parisiensibus operum Gregorii M. editionibus. Sinceriores editionem parabat Josephus Maria Thomassinus.

- Romani p. 95. ubi etiam Ordo ad reconciliandum poenitentem, p. 110. ad visitandum infirmum p. 111. ungendumque pag. 113. & communicandum p. 114. Ordo sepeliendi clericos Romanæ fraternitatis p. 115.
- 11 *Benedicti*, B. Petri Canonici liber de Ecclesiastico Ordine totius anni ad Guidonem de Castello, Cardinalem S. Marci, postea A. C. 1343. Papam Cælestinum II. p. 118. cum additione ex Codice Vallicellano p. 153. & Joannis XIX. (XX.) diplomate p. 154. & excerptis ex libro *Petri Mallii* Canonici S. Petri ad Alexandrum III. p. 158.
12. *Cencii de Sabellis*, Cardinalis, postea A. C. 1216, *Honorii III.* Papæ, Ordinem h) de consuetudinibus & observantiis Ecclesiæ Romanæ in præcipuis sollemnitatibus p. 167.
- 13 *Cærimoniale Romanum*, editum jussu Gregorii X. de electione Pontificis Romani. p. 221.
- 14 *Jacobi Cajetani*, Cardinalis qui sub Clemente VI. vivere desiit, *Ordinarium Ecclesiæ Romanæ*, capitulis CXVIII. p. 243. additis nonnullis ex *Cærimoniali* Card. Rotomagensis de Stotavilla, & *Petri Amelii*. Vide p. 242. 324. 325. 328. 332. & 357. ubi Jacobus Cajetanus citatur.
- 15 *Petri Amelii*, Gregorio XI. i) poenitentiarii ac Bibliothecarii, postea Episcopi Senogalliensis, Archiepiscopi Tarentini & Patriarchæ Gradenfis & Alexandrini (quo titulo inter Cardinales Episcopos A. 1391. locum habuit) librum de cæimoniis Romanæ Ecclesiæ, capitulis CLXVII. p. 448.

In Appendice exhibet Mabillonius:

- a) Indicem solemnum collectarum & stationum Ecclesiæ Romanæ p. 544.
- b) *Eclogas Amalarii* Abbatis in Ordinem Romanum, ex edit. Steph. Baluzii. p. 549.
- c) *Joannis* Diaconi librum de Ecclesia Lateranensi p. 560.
- d) Constitutiones Lateranenses Petri Cardinalis, à Gregorio Pontifice confirmatas p. 576.

Mmm mm 3

e) *Augu-*

- b) Hunc librum vulgare instituerat *Onofrius Panvinus* in magno ritualium veterum opere, quod Romæ in Bibliotheca Pontificio Palatina & Parisiis in Regia servatur teste Mabillonio p. 165. ubi præfationem Onofrii ad Cencium cum lectore communicat.
- i) Idem Amelius verbis descripsit iter Gregorii XI. Avénione Romam, quod existat etiam apud Bzovium ad A. C. 1376.

Cointe T. II. Annalium Fancorum ad A. C. 601. n. 20. & Joannes Bona ad calcem libri secundi rerum liturgicarum pag. 375. seq. Opp. non esse veterem Gallicanum, sed Romanum variis interpolatum orationibus, probat idem Bona lib. 1. capite 12. p. 222. seq. cui assentitur præter Mabillonium Edmundus Martene, qui eandem Missam ex Flacii editione exhibet lib. 1. de antiquis Ecclesiæ ritibus pag. 481.

10. Ab eodem eruditissimo Viro EDMUNDO MARTENE Varii vetusti Ordines Missæ celebrandæ referuntur, in eodem primo de antiquis Ecclesiæ ritibus Volumine, Rotomagi 1700. 4.
 - a) Ex Missali Gothico quod vulgavit Josephus Maria Thomafius. p. 452.
 - b) Ex Missali Mozarabum, *) edito jussu Francisci Ximenes, Archiepiscopi Toletani p. 457.
 - c) Ex Missali Ambrosiano, quod An. 1560. prædiit jussu S. Caroli Borromei, Mediolanensis Archiepiscopi, collatis iis quæ in missali Mediolanensi A. 1669. addita sunt. p. 471.
 - d) Missa quam à Flacio editam jam dixi p. 482.
 - e) Ordo ex pervetusto Codice Monasterii S. Dionysii in Francia, circa tempora Caroli M. exarato p. 513.
 - f) Ex MS. Pontificali Prudentii, Trecensis Episcopi p. 525.
 - g) Ex MS. Codice Ecclesiæ S. Gratiani Turonensis, annorum circiter DCCC. p. 533.
 - h) Ex MS. libro Sacramentorum Moylacensis monasterii, nunc Bibl. Colbertinæ, n. 428. annorum circiter DCCC. p. 536.
 - i) Ex Corbejensi Codice Ratoldi Abbatis. p. 541.
 - k) Ordo quem è Codice Monasterii S. Vincentii, Ord. S. Benedicti, postea Bibl. Cardinalis Chiffi, p. 547. qualem publicaverat Joannes Bona ad calcem librorum de rebus liturgicis p. 387. Opp. Antwerp. 1694. fol.
 - l) Ex MS. Pontificali Salisburgensi p. 554.
 - m) Ex libro Sacramentorum, quem A. C. 1036. Halinardo Abbati S. Benigni Divionensis, deinde Archiepiscopo Lugdunensi dedit Humbertus, Episcopus Parisiensis. p. 560.

n) Ex

*) Hæc missa Mozarabum seu Hispanorum missorum ex Arabibus, S. Leandro communiter adscripta exstat, etiam in magna collectione Conciliorum Hispaniæ Aguirriana T. III. p. 258-279. adjuncta laudati Joannis Bonæ diaconi de illa Missa ex libro I. rerum liturgicarum, p. 279-283.

parte tertia Codicis Apocryphi Novi Testamenti Hamb. 1719. 8.
Et cum duas primores partes illius recensuerim lib. IV. hujus Bibl.
cap. 5. §. 14. en hoc loco tibi etiam elenchum eorum quæ tertia
parte continentur:

De LITURGIIS Jacobi, Marci &c. testimonia & censuræ veterum re-
centiumque p. 2.

Liturgia JACOBI, Græce & Latine p. 33.

Alia versâ è Syriaco à V. C. Eusebio Renaudot. p. 122.

Liturgia PETRI, Græce & Latine p. 159.

Alia versâ è Syriaco p. 179. tertia p. 192.

Liturgia JOHANNIS è Syriaco versâ p. 200.

Liturgia MARCI, Græce & Latine p. 253.

Alia versâ è Syriaco p. 312.

Liturgia XII. APOSTOLORUM, quam ordinavit LUCAS, itidem ut
priores è Syriaco versâ à C. V. Eusebio Renaudot. p. 325.

Precatio JOHANNIS Evangelistæ p. 334.

SYNODI Apostolorum Antiochenæ Canones IX. p. 336.

Synodus in qua SYMBOLUM ab Apostolis conditum traditur p. 339.

Symbolum & de Symbolo scriptores p. 363.

Evangelium num agnoscant Muhamedani p. 366.

De Evangelio BARNABÆ quod MS. exstat Italice in Bibliotheca Sere-
nissimi Sabaudia Ducis EUGENII p. 373.

Ex illo loca quædam pag. 378. p. 390. 393. cum Latina versione
p. 384.

Dicta JESU quæ ex Muhamedanis scriptoribus congestit Levinus War-
nerus p. 394.

Judæorum blasphema commenta 396.

De libro *σύνεσις καὶ ἀποκρίσις ἰησοῦ* p. 397.

De historia sub CLAUDIÆ PROCULÆ, Pilati uxoris nomine edita p.
398.

Paralipomena, addenda iis quæ de Evangeliiis Apocryphis Tomo primo
commemorata sunt p. 399. seq. 526. seq.

Quare CHRISTUS non prius miracula fecerit, quam cum jam esset na-
tus triginta annos p. 408.

M. Pauli Christiani Hilfscheri Schediasma de CHRISTI, cum versaretur
inter homines, studiis, *ἀπὸ γεγεφῆς* p. 424.

12. Cum Evchologio Græcorum, quod versione & notis eruditis donatum vulgavit JACOBUS GOAR, Parisinus, Ord. Prædicatorum, Paris. 1647. fol. Liturgias quoque diligentissime recensitas & cum editis & MSS. collatas dedit: Liturgiam S. *Chrysostomi* quidem pag. 58. cum Variis Lectionibus p. 87. & aliud ejus exemplar è MS. Barberino p. 98. itemque aliud ejus qua Monachi Græci in occiduis partibus Romæ, Campaniæ, Calabriæ, Apuliæ, Siciliæ & aliis utuntur p. 100. aliud denique quale inter opera Chrysostomi legitur pag. 104. atque inde notas p. 108. Liturgiamque S. *Basilii* pag. 158. cum Variis Lectionibus p. 176. & aliud illius exemplar ex MS. Isidori Pyromali Smyrnæi, Monasterii S. Joannis in Insula Patmo Diaconi p. 180. cum variis Lectionibus editionis Latine Margari- ni de 1a Bigne p. 184. & notis p. 185. Ac denique Missam quam τῶν προηγιασμένων sive *προσπεσφισατορῶν* appellant p. 187. cum variis lectionibus p. 200. & notis p. 205--210. Hanc Missam *Germano* CPol. ex MSS. Goarus p. 200. & 211. tribuit, aliudque brevissimum & antiquissimum ejus exemplar p. 103. exhibet ex MS. Barberino. De hac Missa exstat notissima Leonis Allutii diatriba ad calcem operis de consensu utriusque Ecclesiæ. Goarus autem p. 212--232. subjunxit etiam præclaram *Simeonis* Thessalonicensis Metropolitæ ἐξηγησιν εἰς τὴν λειτουργίαν *enarrationem in Missam*, Græce & Latine cum Jacobi Pontani S. I. sed emendata versione sicut Græce exstat in Simeonis Opere excuso Jassii in Moldavia 1683. fol. p. 271. seq.

XLV. Nemo vivit hodie qui majoribus vel prælarioribus muneribus auxerit rem litterariam, & qui Græcas præsertim & Ecclesiasticas litteras omnemque Antiquitatem pulchrius ornaverit, quam nobilis genere, sed virtute doctrina & meritis illustrior D. BERNARDUS de MONTFAUCON congregationis S. Mauri, Benedictini ordinis, Gallicæ gentis & ætatis suæ decus *πλευρίς*. Hujus itaque scriptorum commemoratione præsentem, qua auctores plerosque Græcos junctim à Viris doctis in lucem datos retuli, notitiam, atque adeo hocce Volumen concludam. Exstant igitur laudato Montfaucono curante,

1. *Analekta Græca* sive varia Opuscula Græca hætenus non edita, Paris. 1682. 4. In hoc volumine cujus titulus in quibusdam exemplis præfert totum quartum monumentorum Ecclesiæ Græcæ Jo. Baptistæ Cotelieri, occurrunt:

γ) *Cosma* Ægyptii, quem Indopleusten appellant, topographia Christiana, de qua pluribus lib. 3. hujus Bibl. cap. 25.

Hexaplorum *Origenis* quæ supersunt, multis partibus auctiora quam à Flaminio Nobilio & Joanne Drusio edita fuerant: ex MStis & ex libris editis eruta & versione ac notis illustrata. Paris. 1713. fol. duobus Voluminibus. Accedunt T. 1. p. 77. seq. anecdota quædam *Origenis* apospasmata ex commentariis in Psalmos, & p. 86. sq. *S. Epiphani* πρὸς τῶν ὁ ἐρμηνευτῶν καὶ τῶν παρερμηνευσάντων, de *LXX. Interpretibus* & de aliis qui secus interpretati sunt, epitome eorum sed differens in quibusdam, quæ in *Epiphani* libro de ponderibus ac mensuris, de eodem argumento leguntur. Ad calcem tomi posterioris exstant duo lexica utilissima in *Origenis* Hexapla, alterum Hebraico Græcum, alterum Græco-Hebraicum, præmissa disquisitione quomodo veteres Interpretes Hebraice legerint. Lexicon idem Græco Hebraicum postea Concordantiis suis Græcis in septuaginta Interpretes subjecit præclarus Vir Abraham Trommius, Amst. 1718. fol.

Liber *Philonis* Judæi de vita contemplativa, versus Gallice, additis uberioribus observationibus quibus Christianos fuisse *Philonis* Therapeutas, vir doctus disputat. Paris. 1709. 12. Vulgatum est non diu post A. 1712. alterum simile volumen, in quo pro eadem sententia occurrit Montfauconi Epistola, media inter binas illustris J. Bouhierii Savignii, in Parlamento Divionensi præsidis, quibus contraria ac verisimilior opinio, quod Therapeutæ illi fuerint Judæi, acute atque erudite asseritur.

Palaographia Græca, sive de ortu & progressu litterarum Græcarum & de variis omnium sæculorum scriptionis Græcæ generibus: itemque de abbreviationibus & de notis variarum artium ac disciplinarum rhetoricis, musicis, monetarum, numerorum, mensurarum ponderumque, astronomicis, chymicis, iatricis &c. Paris. 1708. fol. opus divisum in libros VI. atque eruditorum cura & lectione dignissimum, in quo notitia quam plurimorum Codicum Græcorum MSS. in celeberrimis Europæ Bibliothecis exstantium, & de librariis ac calligraphis Græcis eorumque subscriptionibus: speciminaque membrarum manu exatarum variis sæculis ære nitide descripta exhibentur, unde de aliorum ætate judicium aut conjecturam fer-

Diarii eruditorum Italiae p. 479. *Quello però, che forse più d'ogni altro ha eccitata la mia curiosità, è stato un volume in 4. ch'è gran peccato sia stato guasto in più luoghi per tagliare alcune miniature, che vi erano. Racchiudesi in esso una raccolta di Bolle Imperatorie, di privilegi, e di atti spettanti in gran parte al Monastero vīas πίτας. Per dirvi interamente ciò che vi si contiene, è si vorrebbe poterlo legger tutto, per chè le due tavole, che vi sono, poco giovano, è nello scorrerlo poco vi si comprende, poichè, se non m'inganno, le bolle non vi sono a disleso, ma per lo più solamente a pezzi, è in compendio; ciò che v'è di più singolare è la sottoscrizione della stessa mano Imperiale, che si vede alla fin del libro in lettere grandi, e ben fatte, e con un liquor rosso dopo tanto tempo sì vivo ancora, e sì ardente, che vince il poter degli occhi.* ἈνδρώνικⓄ ἐν χῶ τῷ θῷ πινός βασιλεὺς καὶ αυτοκράτωρ ῥωμαίων δέκας ἄγγελⓄ κομηνὸς ὁ παλααιολόγⓄ. Io non dubito punto, che queste parole non siano di mano dell' Imperadore, poichè ben sapete, che il sottoscrivere lettere, ed atti pubblici col cinabro era vietato a tutti altri, ed al regnante riservato. Potrebbe darfi, che questo libro si conservasse già in alcuna publica Cancellaria, ovvero nel privato Archivio del Monastero; è che i Mondici, all'interesse de quali spettavano tali bolle, perchè questa copia restasse per sempre autenticata, ne ottenessero questa sovrana legalizzazione. Dopo la sottoscrizione dell' Imperadore si vede altresì a gran caratteri, e pur fin due Croci, ma con l'ordinario inchioostro quella del Patriarca. Ἰωαννὴς ἐλὶφ θῷ δῆρχιεπίσκοπⓄ κωνσταντινουπόλεως vīas ῥώμης ἑοικεμενικὸς πατριάρχης. Ho osservato, che in due luoghi si finisce a questo modo: ἀπολυθεὶς κτ' μῆνα σεπτέβριον τ' τῶν τευχῶς τρίτης ἰνδικτιῶνⓄ τ' ἐξακισχιλιοστῆ ἐπεκοσιοςῆ ἐγδοηκοστῆ τρίτη ἔτης ἐν ᾗ δὴ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβείας πικρῇ θειοπερίβλητον ὑποσημῆται κατ'Ⓞ. Così sta scritto per l'appunto. L'anno qui indicato, ch'è secondo l'era Greca dalla creazione del Mondo con quella giunta ch'eglino vi fanno, rivuene al 1271. di nostra salute. In questo Manoscritto si veggono sempre due punti sopra il jota, quando non entra in dittongo, e parimente sopra l'ypsilon. Nella tavola alcuna di queste carte è nominata Ἀργυροβύλλον, e le altre Antecbelle.

archæ, Acephalorum principis, Sermonum nempe, Syntagmatum, Apologeticorum, Polemicorum, Epistolarum, aliorumque opusculorum, quæ paucissimis exceptis hætenus ignota fuerant. Horum autem maxima pars eruta sunt ex Catenis Coislinianis, ubi ex opusculis Severi *Ἐπιστολὰς* bene multa comparent præmisso Auctoris nomine. Ex Epistolarum vero titulis multi Antistites, insignesque utriusque sexus homines noti evadunt.

- III. Pag. 68. seq. *Severi* ejusdem Archiepiscopi Antiocheni Concordantia Evangelistarum circa ea quæ in sepulcro Domini, quo die resurrexit a mortuis, contigerunt. Item de sabbatis & de varietate exemplarium S. Marci Evangelistæ. Eadem autem methodo procedit, ut Evangelistarum consonantiam probet, qua hodierni concordantiarum Auctores, qui ævo nostro bene multi prodire. Vereor tamen ut qui hujusmodi studiis dant operam, Severi explanationibus adstipulentur.
- IV. Ex Codice XXV. pag. 78. Est *Pamphili* Martyris expositio capitum Actuum Apostolorum. Præmittitur ibidem præfatiuncula sancti Scriptoris, deinde capitibus 40. argumenta historię Actuum minutatim exhibentur. Opusculum est *γρηγορίου*, argumenta vero illa in nonnullis Bibliis editis sine præfatione exstant.
- V. Est *Styllani* opusculum de Trinitate, ubi minutatim omnia, quæ ad tantum mysterium spectant, explicantur. Erat autem *Styllanus* cognomento *Μαππα* Neocæsareæ in Euphratesiā Metropolitæ, qui Constantinopolitanæ quartæ Synodo subscripsit anno 870. Prodit hæc fidei expositio ex Codice Coislinianæ Bibliothecæ XXXIV. habeturque pagina hujus Editi 88.
- VI. Est *Michaëlis Syncelli* libellus de orthodoxa fide, ubi omnia fidei capita clare & dilucide enunciantur. Erat Michaël Hierosolymitanus Presbyter, florebatque sæculo nono tempore Theophili Imperatoris. Habetur in eodem Codice XXXIV. & editus est pag. 90.
- VII. Est libellus *Theodori* Scythopolitani Episcopi, oblatus Justiniano Imperatori, & Patriarchis Eutychio Constantinopolitano, Apolinario Alexandrino, Domnino Antiocheno & Eustochio Hierosolymitano. Is ipse Theodorus postquam Origenis, quem atheum & impium vocat, errores sectatus fuerat, tandem resipiscens, ejus dogmata hoc in libello anathemate damnat, ac duodecim

peratoris aulæ ministri, cum suo singuli cultu & officii nomine. In quarta tabella Imperator repræsentatur habens a dextris S. Joannem Chrysostomum, a sinistris vero S. Michaëlem Archangelum qui in Chonis celebrantur. Hæ porro tabellæ sunt in Codice LXXIX. exhibenturque pag. 134. & sequentibus.

XIII. Est Catalogus epistolarum sancti *Theodori Studite*, quæ magno numero habentur in duobus Codicibus nempe XCIV. & CCLXIX. ambobus optimæ notæ. Jure autem hunc catalogum inter Anecdota repono, licet nonnisi titulos & initia adferam; quia in primo Codice sunt epistolæ quingentæ quadraginta octo, quarum vix dimidiam partem edidit vir doctissimus Jacobus Sirmondus; ex iisque quas publicavit multæ laceræ ex utroque Codice sarciri possunt. In Codice autem CCLXIX. antiquissimo noni sæculi non paucæ reperiuntur quæ nec in edito Sirmondi, nec in priori Coislino Codice exstant. Prioris Codicis num. XCIV. catalogus exstat pag. 144. Alterius vero num. CCLXIX. p. 312.

XIV. Sunt hypotheses & argumenta operum omnium *Gregorii Palamæ* Archiepiscopi Thessalonicensis, quæ in quinque amplissimis Coisl. Bibliothecæ voluminibus in folio continentur; nempe XCVII. XCVIII. XCIX. C. & CI. Illa porro argumenta in quatuor posterioribus Codicibus totam Palamæ circa lumen Thaboricum & lumen Dei doctrinam complectuntur, nec non disceptationes ejusdem contra Acindynum & Barlaamum adversarios suos. Totam itaque illam in Græcia celeberrimam quæstionem in his argumentis perspicimus. Incipiunt argumenta pag. 155. clauduntur vero pag. 177. In ultimo autem Codice habentur argumenta Philothei Patriarchæ C. P. circa eandem quæstionem contra Gregoræm, Barlaamum & Acindynum, necnon Synodici tomi tres contra eosdem. Initio Codicis CI. duo folia ad compingendum adhibita sunt, decimo sæculo exarata, ubi fragmentum *Vitonis*, *Βίτωνος*, ex libro cui titulus, *κατασκευὴ πολεμικῶν ὀργάνων καὶ καταπελκῶν*. In illo fragmento repræsentatur figura gruis, instrumenti bellici, aliquantum diversa ab ea quæ exhibetur in collectione Regia Mathematicorum, ubi hic Vitonis liber cusus habetur.

- XIX.** Est specimen sat amplum Lexici Græci quadringentorum annorum, quod definit cum littera Π. Lexicorum autem quibus abundat hæc Bibliotheca, specimina prolixa sibi dari peroptarunt eruditi complures viri. Desumptum est Codice CLXXVII. inquitque pag. 231. hujus Editionis.
- XX.** Est historia Codicis num. CCII. antiquissimi & præstantissimi Epistolarum S. Pauli. Hic porro Codex quinto sextove sæculo scriptus, in Bibliotheca Cæsareæ in Palæstina cum Codice alio ipsius Pamphili Martyris manu exarato collatus fuit, ut in nota Calligraphi narratur. Ejusdem Codicis variæ fortunæ ex multis nec dubiis notis recensentur: ejusdemque omnia, quæ supersunt & quidem admodum pauca, exhibentur. Characterum sat amplum specimen datur p. 251.
- XXI.** Est confessio fidei ex Codice undecimi sæculi, in qua omnes hæresiarchæ ii scilicet, qui tales à Græcis jure an injuria habentur, numero viginti novem, nominatim proscribuntur, p. 265.
- XXII.** Est Epistola *Athanasii* ad Papam & ad Clerum Persarum, quæ quidem Epistola Latine à nobis edita fuit inter spuria Athanasii anno 1698. sed Græca nondum edita fuerant. Prodit ex Codice CCXI habeturque pag. 270. hujus Editi.
- XXIII.** Est proœmium in Apocalypsin, incerti scriptoris, qui probat eam vere canonicam scripturam, & respondet argumentis eorum qui ex sacro Scripturarum canone illam expungere temere audebant. Prodit ex Codice CCXXIV. decimi vel undecimi sæculi, habeturque pag. 276.
- XXIV.** Ex eodem Codice prodit, estque longe præstantius opusculum *Oecumenii*, Episcopi Tricæ, *Τριχας* in Thessalia. Notes velim antehac, cujus civitatis Episcopus esset Oecumenius, ignotum fuisse. Is auctoritate Patrum ineluctabilibusque argumentis probat Apocalypsin esse veram & canonicam scripturam. Habetur autem pag. 277. hujus Editi.
- XXV.** Est nobile insigneque fragmentum *Stephani* Byzantii de urbibus. non ex Epitome ejus, sed ex opere ipso Stephani integro. Hoc fragmentum non semel cûsum fuerat ad fidem hujus MS. sed ex apographo Samuelis Tennulii, mendis multis & gravissimis resperso. Nunc prodit emaculatum ex Codice CCXXVIII. cujus

- XXXI.** *Barfanauphi* Monachorum in Palæstina Patris responsiones ad quosdam fratres, qui ipsum interrogaverant circa scripta Origenis, ac Didymi & circa Hecatontadas Evagrii, quæ ibidem vocantur Hecatontades *γρῶσις αὐτῶν*. Qui omnes dicebant animas non fuisse creatas cum corporibus, sed malos Angelos ad animanda humana corpora damnatos fuisse; itemque fore *restitutionem* omnium in pristinum statum, suppliciumque damnatorum finem habiturum esse. Ex hisce porro quæstionibus palam est has Origenianas opiniones per Monasteria Palæstinæ pervasisse; etiamque Monachos nonnullos hanc de *restitutione* doctrinam in scriptis Gregorii Nazianzeni se reperisse talis putasse. Non indignum opusculum quod Ecclesiasticæ Historiæ studiosis offeratur, erutum est ex Codice CCLXXXI. habeturque p. 394. hujus Editionis.
- XXXII.** *Marci* Monachi adversus Barlaamum & Acindynum liber, ubi sola argumenta capitum referuntur: unde dignoscitur sententia Marci aliorumque Palanitarum, qui Barlaamum & Acindynum oppugnabant. Prædit ex Codice CCXXXVIII. habeturque pag. 404.
- XXXIII.** Ex Codice CCCXX. qui continet epitomen historiæ Dionis per *Joannem Xiphilinum*; collectio variarum lectionum, quæ nec pauca nec spernendæ sunt: incipiuntque pag. 421. desinunt pag. 444.
- XXXIV.** Specimina multa & ampla ex Lexicis præstantissimis Codicis CCCXLV. decimi sæculi; quorum primum est *Apollonii* sophistæ Lexicon Illadis & Odysseæ; secundum, *Phrynichi* Arrabii sive Arabis, ex sophistico apparatu; tertium, collectio vocum ex variis auctoribus; quartum, *Timæi* sophistæ ex vocibus Platonis, opus à Photio laudatum; quintum, anonymi; sextum, Herodoti vocum Lexicon; septimum, *Maridi* Atticæ Lexicon, quod fuit nuper in Anglia typis mandatum; octavum, juris vocabula alphabetico ordine; nonum, collectio vocum Luciani; decimum, vocabula rhetorica; undecimum, vocabula Ostateuchi; duodecimum, vocabula Alexandræ Lycophronis & argumentum operis; decimum tertium, Lexicon Grammatices; decimum quartum, vocabula quæ in Officio Græcorum occurrunt in festis per annum; decimum quintum, opusculum de syntaxi ordine alphabetico. Sequuntur postea opuscula aliquot de syntaxi. Ex sequen-

- giam apposuit P. Romualdus Riccobaldus, Monachus Benedictinus Congregationis Casinensis. Venet. 1710. 4.
9. Assertio Historiæ *Judithæ*, Paris. 1690. 12. Gallice.
10. Epistola, an vera sit narratio Rufini de baptizatis pueris ab *Athanasio* puero, & de anno obitus magni Athanasii, qui est A. C. 373. Paris. 1710. 8.
11. Vindiciæ editionis *S. Augustini* à Benedictinis adornatæ, adversus Epistolam Abbatis Germani. Rom. 1699. 12.
12. *Antiquitas explicata* & iconibus innumeris nitide in æs incisis ad fidem veterum quæ adhuc exstant monumentorum representata Latine & Gallice Paris. 1719. fol. quinque Voluminibus, & supplementum Voluminibus totidem, ibid. 1723. fol. quod opus præcipuum ac prædives rerum pulcherrimarum scituque dignissimarum penum etiam Anglice exstat ex interpretatione Viri Clariss. Davidis Humfredi.
13. Nova luculenta, castigatissima & locupletissima *S. Chrysostomi* editio Græco-Latina cujus jam sex tomi prælum evasere, atque ut reliquis etiam sex, simili felicitate absolvendis, & perducendo ad umbilicum magno quod cum maxime parat Antiquitatum Gallicarum *) operi sospes ac lætus intersit, vegetam senectutem & valetudinem firmam illustrissimo Montefalconio mecum toto pectore optabunt quotquot virtutem magni faciunt, & quotquot bonarum litterarum amore ducuntur.

*) *Les Monumens de la Monarchie Française.*

COLLECTIONES SCRIPTORUM VETERUM,

Quæ in præsentī ac cæteris hujus Bibliothecæ Voluminibus, & in B. Doctoris mei THOMÆ ITTIGII libro de Bibliothecis & Catenis Patrum, Lipsiæ 1707. 8. edito recensentur.

Stellula numero præmissa, paginas libri Ittigiani denotat.

Accipitrariæ rei scriptores à Nic. Rigaltio editi Paris. 1619. 4. lib. 1. hujus Bibl. cap. 25. §. 6.

Ppp pp

Acta

- * p. 310. de sexto & septimo Paris. 1713. & 1715. 8. vide Acta Erud. Tom. 6. supplementi p. 142. & A. 1716. p. 146. Ejusdem Baluzii Capitularia Regum Francorum & scripta cum illis edita Paris. 1677. fol. duobus Tomis. Vol. XI. hujus Bibl. p. 493.
- Anselmi Bandurii *Imperium Orientale*. 2. tomis in fol. Paris. 1711. Vol. VI. hujus Bibl. p. 569. (545.) seq.
- Vincentii Barralis Chronologia viror. illustrium insulæ Lerinensis Lugd. 1613. 4. * p. 561.
- Laurentii de la Barre *Hist. Christiana veterum Patrum*. Paris. 1583. fol. Vol. IX. p. 30. sq. * p. 749.
- Casparis Barthii collectiones. Supra p. 807. seq.
- Basilica. Volum. XII. p. 424.
- Eduardi Bernardi magna veterum Mathematicorum collectio. lib. 3. c. 23.
- Guil. Beveregii Synodicum. Vol. XI. p. 54. sq.
- Theodori Bezae collectio scriptorum quorundam Ecclesiasticorum. Genev. 1570. 8. * p. 715.
- Ab Emerico Bigotio edita cum Palladio de vita S. Chrysostomi. Paris. 1680. 4. * p. 417.
- Bibliotheca Patrum Concionatoria Francisci Combesii. Paris. 1662. fol. Vol. VIII. * p. 371. supra p. 791. sq.
- Laurentii Cumdii & Gerardi Mosani. Lugd. 1588. fol. quatuor Vol. * 563. 370.
- Bibliotheca Patrum edit. Margarini de la Bigne Paris. 1575. Volum. VIII. * pag. 30.
- Appendix A. 1579. * p. 45
- Editio Paris. 1589. Voluminibus IX. * p. 49.
- Editio Paris. 1609.
- Auctarium ibid. 1610. duobus tomis.
- Editio Paris. 1624. octavus tomus Poëtas Græco-latinos completur. Vol. VII. hujus Bibl. p. 727.
- Auctarium Græco-Latinum Frontonis Ducæi, Paris. 1624. duobus Vol. * p. 92.
- Auctarium Latinum Paris. 1639. apud Ægid. Morellium, duobus Volum. * p. 98.
- Editio Paris. 1644. 1654. Tomis XVII. quorum XI. XII. XIII. & XIV. Græco-Latina continet. * p. 106.
- Auctarium novum Francisci Combesii, Paris. 1648. fol. duobus Vol. * p. 145.

- in Genesin & Exodum, Aloysii Lipomanni. Lugd. 1657. fol. * pag. 565. 757.
- in Jobum Gr. Lat. à Patricio Junio Lond. 1637. fol. * p. 691. & Lat. Paulo Comitolo interprete, editore Laur. Cumdio. Lugd. 1586. 4 Venet. 1587. 4. * p. 659. * p. 568.
- in Proverbia, Latine cum Greg. Thaumaturgo Gr. Lat. in Ecclesiastem & Mich. Psello in Canticum Canticor. Antw. 1614. 8. * pag. 621.
- in Psalmos Gr. Lat. Balthasaris Coderii. S. I. Antwerp. 1643. fol. 3. Volum. * p. 623; Latina in Psalmos quinquaginta, Dan. Barbari Venet. 1659. fol. * p. 657.
- in Jeremiam. Lugd. 1623. fol. * p. 770.
- in Matthæum Latine, curante Balth. Corderio. Tolosæ 1647. fol. 2. Volum. * p. 689.
- in Marcum Græc. Lat. edente Petro Possino. Rom. 1673. fol. * pag. 656.
- in Lucam, Latine ex versione Balth. Corderii Antw. 1628. fol. * pag. 624.
- in Joannem Gr. Lat. curante eodem Corderio, Antw. 1630. fol. * p. 625.
- in Acta Apost. & Epistolas Catholicas Jo. Bernardi Feliciani. Venet. 1545. 8. * p. 661.
- De universis hisce & aliis editis atque ineditis Catenis Volum. VII. hujus Bibl. cap. ult.
- Claudii Chantelou, Monachi Benedictini, *Bibliotheca Patrum ascetica*. Paris. 1661--1664. 4. sex Vol. * p. 362. supra p. 756.
- Joannis Chapeavilli scriptores de gestis Episcoporum Tungrensium Trajectensium & Leodiensium. Leodii 1612. tribus Vol. * p. 760.
- Chemici scriptores Vol. VIII. p. 233. XII. p. 708. sq. 747. sq.
- Petri Francisci Chifletii S. I. scriptorum veterum de fide Catholica, opuscula quinque, Divione 1656. * p. 683.
- Chirurgicorum scriptorum collectio edita, Vol. XII. p. 706. inedita pag. 778. seq.
- Cum Chronico Paschali editi scriptores Volum. VI. hujus Bibl. p. 143. sq.
- Chronica Eusebii & variorum à Jo. Sichardo. Basil. 1529. fol. * p. 741.
- ab Aub. Miræo. Antw. 1608. 4. * p. 742.
- ab Arnaldo Pontaco, Burdigalæ 1604. fol. * p. 744.

Erotici scriptores junctim editi Achilles Tatius, Longus & Parthenius apud Commelin. 1601. 8. post Heliodorum 1596. 8. De his aliisque. Volum. VI. capite ultimo.

Georgii Fabricii Poëtarum vett. Ecclesiasticorum Latinorum opera Christiana cum notis. Basil. 1564. 4. * p. 23. & Bibl. Latin. IV. 2.

Jo. Alberti Fabricii *Codex Apocryphus Novi Testam.* Hamb. 1703. 8. lib. 4. hujus Bibl. c. 5. § 14. * p. 719. *Volumen tertium* editioni novæ A. 1719. additum. Supra p. 833. *Codex pseudepigraphus Veteris Testamenti* Hamb. 1713. 8. & *Volumen novum* additum editioni An. 1723. 8. in quo etiam *Josephi* Christiani hypomnesticon antea ineditum Acta Erud. 1713. p. 249. & 1723. p. 463. *Spicilegium Patrum seculi tertii* editum in secundo operum S. Hippolyti volumine, in quo etiam Chalcidius cum notis. Hamb. 1718. fol. Acta Erud. 1716. & 1718. Europe Savante 1719. Avril pag. 247. Journal des Savans 1719. p. 98. Memoires de Trevoux A. 1717. p. 255. &c. *Bibliotheca Ecclesiastica* Hamb. 1718. fol. Acta Erud. 1718. pag. 445.

Fabularum collectiones de quibus lib. 2. hujus Bibl. c. 9. Hudsoniana, supra p. 811.

De Febribus scriptores. Vol. XII. p. 725. seq.

Galeatii Florimontii Epistolæ selectæ Patrum. Supra p. 796.

Hieronymi Freyeri *fasciculus poematum Græcor. & Latinorum.* Halæ Magdæburgicæ 1715. 8. supra p. 466.

Thomæ Galei variæ collectiones supra p. 640. seq.

Thomæ Galleti *opuscula Patrum* Lugd. 1615. 8. Supra p. 813.

Veterum aliquot Galliæ Theologorum scripta, curante Petro Rithoeo Paris. apud Sebast. Nivellium 1586. 4. * p. 416.

Geographi Græci à Dav. Hoeschelio, Leone Allatio & Jac. Gronovio editi. lib. 4. c. 2.

Geographorum Græcorum syntagma Holstenianum. lib. 4. c. 2. § 19.

Geographi minores Joannis Hudsoni. Supra p. 811. seq.

De Geographiæ Ecclesiasticæ scriptoribus, Bibliograph. antiquar. cap. 5. §. 16.

Geoponici. Volum. VI. hujus Bibl. p. 500. seq.

Conradi Gesneri collectio triplex scriptorum quorundam *Græca*, Tiguri 1546. fol. *Latina*, Tiguri 1546. fol. * p. 26. & *Græco-latina*. ibid. 1559. fol. * p. 28.

Nic.

- Jus Græco Romanum* Jo. Leunclavii. Volum. XII. p. 187. seq.
 Henr. Justelli & Guil. Voëlli *Bibliotheca juris Canonici Veteris*. Paris. duobus tomis 1661. fol. Volum. XI. p. 51. seq. * p. 763.
 Philippi Labbei S. I. *nova Bibliotheca MSS.* Paris. 1657. fol. 2. Vol. * p. 335.
 Wolfgangi Lazii collectio scriptorum veterum cum Abdia. Basil. 1551. fol. * p. 752.
 Eclogæ de Legationibus. Volum. VI. hujus Bibl. p. 491.
 Legum Atticarum, Laconicarum &c. collectores lib. 2. hujus Bibl. cap. 14.
 Joannis Leunclavii collectiones. Supra p. 809.
 Lexicorum Græcorum. Volum. IV. p. 526. 572. X. p. 74.
 Aloysii Lippemanni Vitæ Sanctorum. Venet. 1551--1560. 4. * p. 756.
 Liturgiæ Gr. Paris. 1560. fol. & Gr. Lat. ibid. * p. 769. Supra p. 814. sq.
 Joannis de Loyac Bibliotheca sacra, sive delectus homiliarum sacrarum in Evangelia. Supra p. 796.
 Christiani Lupi, Augustiniani ad Ephesinum Concilium Variorum Patrum Epistolæ. Lovan. 1682. 4. * p. 707.
 Lyricorum Poëtarum collectiones. lib. 2. c. 15. § 9.
 Joannis Mabillonii *Analeſta*, Paris. 1675--1685. 8. quatuor Vol. * p. 268
Museum Italicum 2. Vol. Paris. 1687. 1689. 4. * p. 298. 304. Supra p. 828
 Michaëlis Maittaire *Miscellanea Græcorum carmina* Lond. 1722. 4. Supra p. 462.
 Aldi Manutii collectiones variæ, supra p. 605. seq.
 Marci Eremitæ, Nicolai & Hesychii presb. scripta Paris. 1563. 8. Supra pag. 753.
 Edmundi Martene Vett. scriptorum collectio nova. Rotomag. 1700. 4. * p. 678. Ordines Missæ ab eo junctim editi. supra p. 831.
 Ejusdem & Ursini Durandi thesaurum anecdotorum, & novam collectionem, aliasque similes veterum Latinorum veterum scriptorum ab aliis viris doctis vulgatas sylloges, recensendi locus erit in Bibliotheca Latina mediævi.
 Mathematici veteres editi Paris. 1693. fol. lib. 3. c. 24.
 Mathematicorum veterum magna collectio quam molitus fuit Eduardus Bernhardus. lib. 3. c. 23.
 Gilberti Maugvini Veteres scriptores Sec. IX. de Prædestinatione & Gratia. Paris. 1650. 4. * p. 397.

- Dionysii Petavii Uranologium. Paris. 1630. Amst. 1703. fol. lib. 3. c. 5.
§ 19. p. 96.
- Suffridi Petri auctores veteres de illustribus Ecclesiæ scriptoribus Colon.
1580. 8. * p. 477.
- Pœnitentialium librorum syntagma Antonii Augustini Volum. XI. p. 74.
* p. 761.
- Pœtæ Græci Heroici. Volum. VII. hujus Bibl. p. 723.
- Corpus Pœtarum Græcorum. id. p. 723. sq.
- Pœtæ Christiani. id. p. 726. sq. Vide & supra, Bucolici, Comici, Epigrammatici, Gnomici, Lyrici, & Mich. Maittaire.
- A Jacobo Pontano edita cum Simeone juniore Theologo. Ingolstadt.
1603. 4. * p. 611.
- Cum Theophylacto Simocatta. Ingolstadt. 1604. 4. * p. 614.
- Petri Possiini, *S. J. thesaurus Græcus asceticus*. Paris. 1684. * p. 360. Supra
pag. 753.
- Proverbiorum collectiones lib. 4. c. 9.
- Pythagoricorum fragmenta, de quibus lib. 2. hujus Bibl. c. 13.
- Theoph. Raynaudi, S. I. heptas præfulum. Paris. 1671. fol. * p. 252.
- Eusebii Renaudoti liturgiæ veteres. Supra p. 818.
- Rhetorum Græcorum collectiones ab Aldo Manutio, Vol. IV. p. 456. sq.
à Leone Allatio p. 407. Thoma Galeo p. 474.
- Heriberti Rosweydi de vita & verbis Seniorum libri X. historiam Eremiticam complectentes. Lugd. 1617. fol. Vol. IX. p. 27. sq. * p. 753.
- Francisci Rous mella Patrum. Lond. 1630. 8. supra p. 756.
- Sacri scriptores Veteris Testamenti Græce editi lib. 3. c. 12. Novi Test. lib. 4. c. 5.
- Claudii de Saintes Liturgiæ. Antw. 1560. 8. * p. 626. supra p. 816.
- Cum Salviano de vero judicio & providentia DEI, editæ S. Maximi homiliæ Lat. Pacianus de pœnitentia, Sulpitii Severi historia, Dorotheus de Prophetis & discipulis Domini, Haymonis sacræ historiæ Epitomæ Rom. 1564. fol.
- Sanctorum vitæ. Volum. VIII. p. 48. seq.
- Simonis Schmidii sylloge Historico Polit. Ecclesiastica. sive de jurisdictione Imperiali ac potestate Ecclesiastica scriptores, Basil. 1566. fol. & Argentorat. 1618. fol. * pag. 785. 787.
- Jo. Jacobi Schudt fasciculus Græcus. Francof. 1702. 8. Supra p. 464.
- Sententiarum collectiones de quibus lib. 2. hujus Bibl. capite undecimo.
- Sibyllinorum collectiones de quibus lib. 1. c. 32.
- Joannis Sichardi, vide supra, *Chronica*. Epistolæ Pontificum, & Constantini Imp. Confessio edita cum Clementis recognitionibus. Colon. 1526. fol. * p. 773.
- Laurentii Sylvanii monumenta veterum cum Theophylacto in Acta. Colon. 1568. * p. 772.
- Josæ Simleri scripta veterum Latina de una persona & duabus naturis Jesu Christi, Tiguri 1572. fol. * p. 24.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

UNIVERSITY OF MICHIGAN

3 9015 05839 8846